

KUR’AN-I KERİM
VE
TÜRKÇE MEALİ

Bu meal Müslüman Ahmediye Cemaatinin 5. Halifesi

Mirza Masrûr Ahmed Hazretlerinin

Halifelik Döneminde yayınlanmıştır.

Çeviren

Dr. Muhammed Celal Şems

Mayıs 2011

ISLAM INTERNATIONAL PUBLICATIONS LIMITED

Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Meali

The Holy Quran-Arabic Text with Turkish Translation

Translated into Turkish by

Dr. Muhammed Celal Şems

First Published in 2011

Published by:

Islam International Publications Limited

"Islamabad"

Sheephatch Lane Tilford, Surrey GU 10 2 AQ

United Kingdom

ISBN: 978-1-84880-002-1

Sûreler Fihristi

Sûrelerin Alfabetik Fihristi

MEALİN TANITIMI

Kuran-ı Kerim, bitmez tükenmez bilgiler deryasıdır. Bu inci hazinesinin derin bilgileri her çağın ihtiyaçlarına göre ortaya çıkar. Müslüman Ahmediye Cemaati'nin kurucusu Vadedilen Mesih ve Mehdi Hz. Mirza Gulam Ahmed (a.s.) bu konuda şöyle buyurur:

"Kur'an-ı Kerim'in her kavime, her lisan ehline, kendini belli eden apaçık mucizesi şudur: Kur'an-ı Kerim sınırsız din bilgilerini, gerçekleri, hikmet dolu ilimleri kapsamaktadır. Bu bilgiler her çağda, o çağın ihtiyacına göre kendiliğinden açılır...................... Kur'an-ı Kerim'in hayret uyandıran, manaları hiç bitmez. Doğa sahifesinin hayret uyandıran çok özel konuları eski çağda bitmemiştir. Aksine yeni manalar ortaya çıkmaya devam eder. Bu pak sahifelerin durumu da aynen öyledir. Bunun gayesi, Yüce Allah'ın (c.c.) sözü ile yaptığı arasında uyum olduğunun ispat edilmesidir.[1]

Vadedilen Mesih ve Mehdi'nin (a.s.) ifade ettiği gibi, Kur'an-ı Kerim'in bitmek tükenmek bilmeyen derin anlamları her çağın ihtiyaçlarına göre ortaya çıkar. Bugüne kadar Kur'an-ı Kerim'in birçok meali yayınlanmış ve gelecekte de yayınlanmaya devam edecektir. Biz bu meali Mesih'in (a.s.) V. Halifesi Hz. Mirza Masrur Ahmed'in talimatıyla, onun halifeliği döneminde hazırladık. Daha önce Mesih'in (a.s.) ll. Halifesi Hz. Mirza Beşirüddin Mahmud Ahmed'in (r.a.) "Tefsir-i Sağir" (Kısa Tefsir) adlı Urduca meali, Sayın Dr. Abdulgaffar Han tarafından Türkçe'ye tercüme edilerek 1989 senesinde yayınlanmıştı. İsminden de anlaşıldığı gibi bu meal, aslında kısa bir tefsir mahiyetindeydi. Daha sonra zamanın gereği olarak, 2000 senesinde, Mesih'in (a.s.) IV. halifesi Hz. Mirza Tahir Ahmed'in (a.r.) Urdu dilinde bir Kur'an-ı Kerim meali yayınlandı. Hazırladığımız bu meal, adı geçen her iki meale göre hazırlanmıştır. Ayrıca Hz. Amir-ül Müminin Mirza Masrur Ahmed'in talimatı gereği, Hz. Mevlana Sher Ali'nin (r.a.) İngilizce mealinden de istifade ettik. Meali hazırlarken tefsir beyan etmekten mümkün olduğu kadar kaçındık ve tefsiri, asıl metinde beyan etmeyip dipnot olarak vermeye çalıştık.

Her sûrenin başında, o sûrenin ana konularını kapsayan bir tanıtım verilmiştir. Sûrenin birçok ayetinin tefsiri de o tanıtımda beyan edil-

[1] İzale-yi Evham; Ruhani Hazain; C.3; S.309-311

miştir. Bu tanıtım Vadedilen Mesih'in (a.s.) IV. Halifesinin ((r.a.) Urduca Kur'an-ı Kerim mealinden alınmıştır.

Vadedilen Mesih'in (a.s.) V. Halifesi Hz. Mirza Masrur Ahmed'in talimatına bağlı kalınarak mealimizdeki dipnotlar, Mesih'in (a.s.) II. Halifesinin (r.a.) "Tefsir-i Sağir" adlı Kur'an meali ile Vadedilen Mesih'in IV. Halifesi'nin (a.r.) Mirza Tahir Ahmed'in Urduca Kur'an mealine göre verilmiştir. Bazı durumlarda Hz.Malik Gulam Ferid'in (r.a.) İngilizce Kur'an-ı Kerim mealinden de istifade edilmiştir.

Tevbe Sûresi dışında her sûrenin başında bulunan "Besmele" tam bir ayettir. Nitekim Kur'an-ı Kerim metinlerinde ve meallerinde bu kelimelerin sonunda ayet işareti de mevcuttur. Buna rağmen bu kelimeleri birinci ayet sayarak ona bir sayı verilmemesi hayret vericidir. Müslüman Ahmediye Cemaati'nin yayınladığı Kur'an-ı Kerim meallerinde "Besmele" birinci ayet sayılmıştır. Buna göre bizim meallerimizde ayetler bir sayı daha fazladır.

Bu mealin hazırlanmasında Londra Türk Masasından Sayın Emine Çakmak Sahi ve Türkiye Cemaatinden Sayın Mehmet Önder ile Sayın Osman Şeker bilfiil projenin tamamında yer almışlardır. Ayrıca Türkiye Cemaatinin diğer bazı ihlas sahibi üyeleri de projenin farklı aşamalarında değerli katkıları ile bu gruba destek olmuştur. Allah rızası için emek veren herkese içtenlikle teşekkür eder, Yüce Allah'ın (c.c.) onları bu dünyada da, ahirette de en güzel şekilde mükâfatlandırmasını dileriz.

Kur'an-ı Kerim hakkında Müslüman Ahmediye Cemaati'nin Kurucusu Vadedilen Mesih ve Mehdi Mirza Gulam Ahmed Kadiyani'nin (a.s.) değişik eserlerinden derlediğimiz bazı yazılar aşağıdadır:

"Dünyadaki bütün dillerin anası, ilhama dayalı ve tüm dillerin membaı ve de ana kaynağı olan lisanda inmiş tek Kitap, ancak Kur'an-ı Kerim'dir.[1]"

"İslâm diri bir dindir; Kitabımız diri bir Kitap'tır; Allah'ımız diridir, Resûlü'müz de diri bir resûldür. Öyleyse O'nun bereketleri, nurları ve etkileri nasıl ölü olabilir?[2]"

[1] Mecmua-i İştiharat; C.2; S.134
[2] El-Hakem Gazetesi; 31 Ekim 1905

"Kur'an'ı dikkatle ve düşünerek okuyunuz ve onu çok seviniz. Öyle ki onu başka hiçbirşeyi sevemeyeceğiniz kadar seviniz. Çünkü Yüce Allah'ın (c.c.) bana muhatap olarak:

" أَلْخَيْرُ كُلُّهُ فِى الْقُرْآنِ "

buyurduğu gibi, her çeşit hayır Kur'an'dadır. Her çeşit başarının ve kurtuluşun kaynağı Kur'an'dadır............... En küçük bir dini ihtiyacınızın dahi Kur'an da bulunmaması mümkün değildir. Kıyamet gününde, imanınızı doğrulayacak veya yalanlayacak olan Kuran'dır. Gök kubbesi altında Kur'an olmaksızın size hidayet verebilecek başka hiçbir Kitap yoktur. Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim gibi yüce bir Kitabı bahşederek size büyük bir ihsanda bulunmuştur. Size verilen bu nimetin değerini biliniz. Bu çok hoş bir nimettir. Bu çok değerli bir hazinedir."[1]

Yüce Allah (c.c.) bize bu değerli nasihatlere bağlı kalmamızı nasip etsin. Amin.

Dr. Muhammed Celal Şems
Türk Masası Başkanı
Londra, Mayıs, 2011

[1] Keşti-i Nuh; Ruhanî Hazain; C.19; S.26-27

İNDEKS

El-Hayy (diri olan)	2:256; 3:3
Zil me'aric (derece derece yükselten)	70:4
El-Mecid (yüce şanlı)	85:16
El-Celal (yüce ve azametli olan)	55:28
Zintikâm (öç almaya kadir olan, intikam sahibi)	3:5; 39:38
Malikül mülk (mülkün sahibi)	3:27
Zul arş (arşın sahibi)	21:23; 40:16; 85:16
El-Vedud (çok seven)	11:91; 85:15
El-Bari (şekil veren)	59:25
Hakkul mubîn (apaçık gerçek)	24:26
Ez-Zahir (açık olan)	57:4
Malik-ü yevmid dîn (mükâfat ve ceza gününün sahibi)	1:4
Ni'mel mevla (çok güzel olan efendi)	22:79
Er-Rahim (rahmet eden)	1:3; 4:24,67,97
El-Aziz (her şeyden üstün olan)	4:57; 22:75; 59:24; 64:19
El-Karîb (yanında, çok yakın olan)	34:51
El-Kerim (kerem eyleyen, lütufta bulunan)	27:41
Et-Tevvab (tevbeleri kabul eden)	2:55; 4:65; 24:11; 49:13; 110:4
El-Muktedir (gücü yeten)	54:43,56
El-Vahid (tek olan)	13:17; 38:66; 39:5
El-Bedi (bir örnek olmadan bir şeyi yaratan)	2:118; 30:28; 85:14
Es-Selam (emniyet veren)	59:24
El-Kadir (güç ve kudret sahibi)	16:71; 30:55; 64:2
El-Kaviyy (son derece güçlü)	22:75; 33:26; 40:23; 51:59
El-Hamid (hamda lâyık olan)	22:65; 31:27; 41:43; 42:29; 60:7
E-Mukit (her şeye tam olarak gücü yeten)	4:86
El-Muheymin (her şeyi gözeten)	59:24
Hayr-ur razikîn (rızık verenlerin en hayırlısı)	22:59; 34:40; 62:12
Şedid-ül ikab (ceza vermekte şiddetli olan)	40:4
El-Hasib (hesap soran)	4:7; 87
Seri-ul hisâb (çabuk hesap soran)	3:200; 13:42
El-Muid (yaratmayı tekrarlayan)	30:28; 85:14
Kabil-ut tevb (tevbeyi kabul eden)	40:4
El-Kayyum (kendi kendine kaim olan ve başkalarını da ayakta tutan)	2:256; 3:3; 20:112
El-Ganiy (çok zengin olan ve hiçbir şeye muhtaç olmayan)	2:268; 22:65; 27:41; 31:27; 60:7; 64:7

B

F

G

K

P

R

Ş

U

Z

القرآن الكريم

Sûre: 1

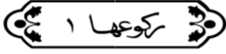
FÂTİHA SÛRESİ

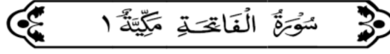
(Hicretten önce indirilmiştir.)

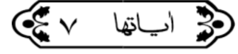
Bu sûre, ilk günlerde Mekke'de nazil olmuştur. Bazı güvenilir rivayetler, bu sûrenin Medine'de yeniden nazil olduğunu bildirmektedir. Besmele ile birlikte toplam yedi ayettir.

Bu sûre, Kur'an-ı Kerim'in ihtiva ettiği bütün konuların özetidir. Onun için hadislerde bunun diğer bir ismi, "Ümm-ül Kitab" olarak da beyan edilmiştir. Bunun dışında, "Fatiha-tül Kitap," "Es-Salât," "El-Hamd," "Ümm-ül Kuran," "Esseb-ül Mesani," "Eşşifa," "Elkenz" gibi birçok isim de, bu sûreyle ilgili olarak rivayetlerde zikredilmiştir.

Yüce Allah (c.c.), Hz. Mesih-i Mevud'a (a.s.) bu sûrenin tefsirini özel olarak öğretmiştir. Hz. Mesih-i Mevud (a.s.) da, bu sûrenin tefsirini özellikle Arapça olarak kaleme almıştır.

Fâtiha Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ١

2. Her türlü hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ٢

3. O, sonsuz kerem ve rahmet edendir.

الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ٣

4. Mükâfat ve ceza verilecek günün sahibidir.

مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ٤

5. (Ey Rabbimiz,) ancak Sana ibadet eder ve ancak Senden yardım dileriz.

اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ ٥

6. Bizi doğru yola ilet.

اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ ٦

7. Nimet verdiklerinin yoluna, (sonradan) gazabına uğramamış ve doğru yoldan sapmamış olanların (yoluna ilet.)

صِرَاطَ الَّذِيْنَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۙ
غَيْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّآلِّيْنَ ٧ ع

Sûre: 2

BAKARA SÛRESİ

(Hicretten sonra indirilmiştir)

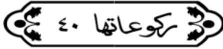
Bu sûre, Medine devrinin birinci ve ikinci yılında nazil olmuştur. Besmele ile birlikte iki yüz seksen yedi ayettir.

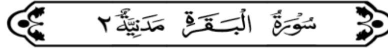
Bu sûrenin ilk kısımlarında Yüce Allah'tan (c.c.), vahiy ile ilhamdan, ahirete imandan ve benzeri temel konulardan bahsedilmiştir. Fâtiha sûresinde "Mükâfatlandırılanlar," "Mağdubi aleyhim[1]," ve "Dâllîn[2]," şeklinde, üç hizipten bahsedilmiştir. Yüce Allah'ın (c.c.) mükâfatlandırdıkları zikredildikten sonra, mağdubi aleyhim, yani Allah'ın (c.c.) gazabına uğramış olan topluluğun bozuk inançlarından, kötü ve çirkin hareketlerinden bahsedilmiştir.

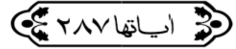
Bakara sûresi hayret verici bir mucizedir. Burada dünyanın başlangıcından, Hz. Muhammed Resûlüllah'a (s.a.v.) kadar, değişik peygamberlerin hadiselerinden bahsedilmiştir. Ayrıca bu sûre, Kıyamet'e kadar İslâm dininin karşılaşacağı tehlikeler hakkında da bilgi vermiştir. Hz. Âdem'in (a.s.) zikrinden sonra, değişik dinlerin yüce resûllerinden bahsedilmiştir. Hz. İbrahim (a.s.), Hz. Musa (a.s.), Hz. İsa (a.s.) ile Hz. Muhammed Resûlüllah (s.a.v.), bu sûrede zikri geçen peygamberlerdendir. Bu sûreyi okuyunca insan, din artık tamamlanmıştır fikrine ulaşır. İslâm dininin hiçbir yönü eksik bırakılmamıştır. Daha sonraki sûrelerde, başka detaylardan da bahsedildiği şüphesizdir. Ancak yine de bu sûrenin, tek başına her konuyu kapsadığı görülmektedir. Hz. Resûlüllah (s.a.v.), her şeyin bir zirvesi olur, Kuran-ı Kerim'in zirvesi de "Sûre-tül Bakara"dır, diye buyurmuştur. Bu sûrede Kuran-ı Kerim'in bütün ayetlerinin başı olan, "Ayet-el Kürsî" bulunur. Bu ayetin, Hz. Resûlüllah'a vahyedilmesi, onun yüce şanını göstermektedir. Burada namaz, oruç, zekât ve hac meseleleri de anlatılmıştır. Bundan başka, Hz. İbrahim (a.s.) ile Hz. İsmail'in (a.s.) Beytullah'ı yeniden yaptıklarındaki duaları da bu sûrede yer almaktadır.

Bu sûrede Yüce Allah'ın (c.c.) İsrâiloğulları ile yaptığı anlaşmadan, yani onlardan aldığı kesin sözden de bahsedilmiştir. Maalesef onlar bu anlaşmayı bozdular ve neticesinde Yüce Allah (c.c.), Hz. İsa'yı (a.s.) kendilerine peygamber olarak gönderdi. Bu sûrenin sonunda bütün duaların özetini kapsadığı anlaşılan bir ayet-i kerime de yer almaktadır. Böylece duaların bitmez bir hazinesi insanlığa ihsan edilmiştir.

[1] Allah'ın(c.c.) gazabına uğramışlar.
[2] Doğru yoldan sapmışlar.

Bakara Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۝١

2. Ben, (her şeyi) en iyi bilen Allah'ım.[1]

الٓمٓ ۝٢

3. Bu Kitab'ın en mükemmel olduğuna hiç şüphe yoktur. (O, Allah'ın) takvasını benimseyenlere, yol gösterendir.

ذٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِلْمُتَّق۪ينَ ۝٣

---

[1] Buradaki "Elif, Lâm, Mîm" harflerine ve bunların benzeri harflere de "Mukattaât" denir. Mukattaât, ayrı ayrı okunup, telaffuz edilen harfler demektir. Bu harfler, Kur'an'ın yirmi sekiz sûresinin başında bulunur. Bunlar, bir ile beş Arapça harften meydana gelmektedir. Örneğin; Elif, Lâm, Mîm, Sâd, Râ, Kâf, Hâ, Yâ, Ayn, Tâ, Sîn, Hâ, Kâf, Nûn, vs. Bunlardan Kâf ve Nûn harfleri, Kâf sûresi ile Kalem sûresinin başında bulunmaktadır. Öteki harfler ise ikişer olarak yahut daha fazla sayıda, çeşitli sûrelerin başına gelmektedirler. Araplar arasında mukattaâtın kullanılışı geniş ölçüde yaygındı. Onlar manzumelerinde ve konuşmalarında, bu gibi harfleri kullanırlardı. Şairin biri "Kulnâ kıfi lenâ, fekâlet kâf!" (Yani, biz kadına, "Bizim için biraz dursana," dedik, o da, "Olur duruyorum," dedi.) Buradaki Kâf harfi aslında vakaftü fiilinin yerine kullanılmıştır. Kurtubî, bu hususta Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) şu hadisini de nakleder: "Kefâ bis'seyfi şâ" (Yani, kılıç şifa olarak yeter.) Buradaki Şâ harfi aslında "Şâfıen" kelimesinin yerine kullanılmıştır. Çağdaş Batı medeniyetinde ve buna uyarak doğu ülkelerinde de bu gibi kısaltmalar ve simgeler pek revaçtadır. Her sözlükte bunların bir listesi bulunur. Mukattaât da belli başlı İlâhî sıfatların simgesi ve onun kısaltılmış şekilleridir. Başında bulunduğu sûrelerin konularıyla, bu harflerin simgelediği İlâhî sıfatlar arasında daima sımsıkı bir münasebet bulunur. Bu harflerin çeşitli sûrelerin başında bulunması bir rastlantı sonucu ya da keyfi değildir. Bunları meydana getiren harflerin birleşmesinde belli gayeler amaçlanmıştır. Bu harflerle başlamayan sûrelerin konusu ise, kendisinden önceki mukattaâtlı sûreye tâbi olur. Mukattaât harflerinin manalarından şu ikisi daha güvenilir bulunmaktadır: (a) Her harfin ebcet hesabını ifade eden bir değeri vardır. Mesela; Elif, Lâm, Mîm harflerinin ebcet değeri yetmiş birdir. (Bu harflerin ayrı ayrı ebcet değerleri: Elif 1, Lâm 30, Mîm 40.) Buna göre Elif, Lâm, Mîm harflerinin sûrenin başında bulunması, İslâm'ın ilk defa belli ve somut bir şekilde yerleşip kökleşmesinin, yetmiş bir yılı bulacağına işaret eder. (b) Bu mukattaât harfleri, yukarıda anlatıldığı gibi, Yüce Allah'ın (c.c.) belli sıfatlarının kısaltması olarak kullanılmıştır. Hangi mukattaât harfi bir sûrenin başında yer almışsa, o sûrenin konusu da, o harflerin simgelediği İlâhî sıfatların etrafında dönüp durur. Bu sûrenin başında bulunan Elif, Lâm, Mîm harfleri, Kur'an'ın üçüncü, yirmi dokuzuncu, otuzuncu, otuz birinci ve otuz ikinci sûrelerinin başında da bulunur. İbn-i Abbas ile İbn-i Mesûd, "Elif, Lâm, Mîm"in manasını "Ben, her şeyi en iyi bilen Allah'ım," diye ileri sürmüşlerdir. Başka bir ifadeyle; Elif, manası "Ben" olan Enâ kelimesinin simgesidir. Lâm, "Allah" kelimesine işaret eder. Mîm, "A'lemü" fiilini gösterir. Bazı tefsir bilginlerince, Elif Allah'ın (c.c.), Lâm Cebrail'in ve Mîm de Muhammed'in (s.a.v.) kısaltılmış şekilleridir. Yani Kur'an-ı Kerim, Allah (c.c.) tarafından, Cebrail vasıtasıyla Hz. Muhammed'e (s.a.v.) vahyedilmiştir. Kısaca, mukattaât denilen bu harfler Kur'ani vahyin ayrılmaz parçalarıdır.

4. Onlar, gaybe inanırlar. Namazı ayakta tutarlar. Kendilerine verdiğimiz (rızıktan, Allah yolunda) harcarlar.

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ
الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُونَ ۙ ٤

5. Onlar, sana indirilene (de,) senden önce indirilene (de) inanırlar. Ahirete (de) kesin olarak inanırlar.

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ
وَمَآ اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ وَبِالْاٰخِرَةِ
هُمْ يُوقِنُونَ ؕ ٥

6. Rableri tarafından gelen hidayetin tam üzerinde olanlar (da,) işte bunlardır. Muratlarına erenler (de, ancak) bunlardır.

اُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ ۗ وَاُولٰٓئِكَ
هُمُ الْمُفْلِحُونَ ٦

7. Şüphesiz kâfirleri uyarıp uyarmaman, onlar için birdir. Onlar (durumlarını değiştirmedikçe,) inanmazlar.

اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَٓاءٌ عَلَيْهِمْ
ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ٧

8. Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir. Gözleri üzerinde (de bir) perde vardır. Kendilerine, büyük bir azap (mukadderdir.)

خَتَمَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِهِمْ وَعَلٰى سَمْعِهِمْ ؕ
وَعَلٰٓى اَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ ۘ وَلَهُمْ
ع ٨ ١ عَذَابٌ عَظِيمٌ ٨

9. İnsanlardan bazıları, “Allah’a ve ahiret gününe inandık,” derler. Oysa onlar, iman edenler değillerdir.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالْيَوْمِ
وقف لازم الْاٰخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ٩

10. Onlar, Allah’ı ve inananları aldatmak isterler. Hâlbuki kendilerinden başkasını aldatamazlar ve bunun farkında değildirler.

يُخٰدِعُونَ اللّٰهَ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا ۚ
وَمَا يَخْدَعُونَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ
وَمَا يَشْعُرُونَ ؕ ١٠

11. Kalplerinde bir hastalık vardı. Sonunda Allah, hastalıklarını arttırdı. (Geçmişte) yalan söyledikleri için, onlara acı bir azap vardır.

فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللّٰهُ
مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ بِمَا كَانُوا
يَكْذِبُونَ ﴿١١﴾

12. Kendilerine, yeryüzünde fesat çıkarmayın, denildiğinde, derler ki: “Şüphesiz bizler, ancak ıslah edenleriz.”

وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْاَرْضِ
قَالُوا اِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١٢﴾

13. İyi dinleyin! Şüphesiz fesat çıkaranlar, ancak onlardır. Ancak onlar, (bu gerçeği) bilmezler.

اَلَا اِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلٰكِنْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٣﴾

14. Onlara, diğer insanların inandığı gibi siz (de) inanın, denildiğinde, “Biz (de,) aptalların inandığı gibi mi inanalım?” derler. İyi bilin ki, asıl aptal (olan) kendileridir. Ancak (bunu) bilmezler.

وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ اٰمِنُوا كَمَا اٰمَنَ النَّاسُ قَالُوا
اَنُؤْمِنُ كَمَا اٰمَنَ السُّفَهَاءُ اَلَا اِنَّهُمْ
هُمُ السُّفَهَاءُ وَلٰكِنْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾

15. İnananlar ile karşılaştıklarında, “Biz (bu Peygamber’e) inanıyoruz,” derler. (İleri gelen) şeytanları ile baş başa kaldıklarında (ise,) “Şüphesiz biz sizinle birlikteyiz. Onlarla ancak alay ediyorduk,” derler.

وَاِذَا لَقُوا الَّذِينَ اٰمَنُوا قَالُوا اٰمَنَّا وَاِذَا
خَلَوْا اِلٰى شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا اِنَّا مَعَكُمْ
اِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِؤُنَ ﴿١٥﴾

16. Alay ettiklerinden dolayı, Allah onları cezalandıracak ve azgınlıkları içinde şaşkın bırakacak.

اَللّٰهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي
طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٦﴾

17. Doğruluk yerine sapıklığı benimseyenler, ancak bunlardır. Bunun sonucu alışverişleri onlara (bir) kâr getirmedi ve onlar hidayet bulanlar (da) olamadılar.

اُولٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ بِالْهُدٰى
فَمَا رَبِحَتْ تِجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا
مُهْتَدِينَ ﴿١٧﴾

18. Onların durumu, ateş yakan bir kimsenin durumu gibidir. O (ateş) çevreyi aydınlatınca, Allah ışıklarını alıp götürdü ve onları karanlıklar içinde, (hiçbir şeyi) göremez (halde) bıraktı.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِى اسْتَوْقَدَ نَارًا ۚ فَلَمَّا
اَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللّٰهُ بِنُورِهِمْ
وَتَرَكَهُمْ فِى ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٨﴾

19. (Onlar,) sağır, dilsiz ve kördürler. Onun için (de hidayete) dönemezler.

صُمٌّ بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٩﴾

20. Yahut (onların durumu,) gökten inen yağmura benzer. Onda karanlıklar, yıldırım ve şimşek vardır. Onlar, yıldırımlardan dolayı, ölüm korkusu ile parmaklarını kulaklarına tıkarlar. Hâlbuki Allah, bütün kâfirleri kuşatıp (helâk edendir.)

اَوْ كَصَيِّبٍ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ
وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ ۚ يَجْعَلُونَ اَصَابِعَهُمْ فِى
اٰذَانِهِمْ مِنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ ۗ
وَاللّٰهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٢٠﴾

21. Şimşek neredeyse gözlerini alır. Ne zaman (kendilerine yol göstermek için) parıldarsa, (onun ışığında) yürümeye başlarlar. Onlara karanlık getirince (de) dururlar. Allah dileseydi, mutlaka işitme ve görme yeteneklerini yok ederdi. Şüphesiz Allah, istediği her şeye tam olarak gücü yetendir.

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ اَبْصَارَهُمْ ۗ كُلَّمَا
اَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ ۙ وَاِذَا اَظْلَمَ
عَلَيْهِمْ قَامُوا ۗ وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ لَذَهَبَ
بِسَمْعِهِمْ وَاَبْصَارِهِمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى
ع كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢١﴾

B.3

22. Ey insanlar, takva sahibi olasınız diye sizi ve (sizden) öncekileri yaratan Rabbinize ibadet edin.

يَا اَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِى خَلَقَكُمْ
وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢٢﴾

23. O, yeryüzünü sizler için bir döşek ve göğü (de yaşamınızın) bir temeli olarak yarattı. Bulutlardan su indirip, böylece onunla size rızık olarak çeşitli meyveler yetiştirdi. Öyleyse bilerek Allah'a ortak koşmayın.

الَّذ۪ي جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ فِرَاشاً وَالسَّمَٓاءَ
بِنَٓاءًۖ وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً فَاَخْرَجَ بِه۪
مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقاً لَكُمْۚ فَلَا تَجْعَلُوا لِلّٰهِ
اَنْدَاداً وَاَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٣﴾

24. Eğer kulumuza indirdiğimiz (kelâmdan) şüphe ediyorsanız, siz (de) buna benzer bir sûre getirin. Eğer doğru iseniz, Allah'tan başka yardımcılarınızı (da) çağırın.

وَاِنْ كُنْتُمْ ف۪ي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا
فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِنْ مِثْلِه۪ۖ وَادْعُوا
شُهَدَٓاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ
صَادِق۪ينَ ﴿٢٤﴾

25. Ancak (bunu) yapamazsanız (ve kesinlikle de) yapamayacaksınız, öyleyse yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten sakının.[1] O, kâfirler için hazırlanmıştır.

فَاِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا
النَّارَ الَّت۪ي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُۚ
اُعِدَّتْ لِلْكَافِر۪ينَ ﴿٢٥﴾

26. İnanıp (da yerli yerinde) iyi işler yapanlara, içinden ırmaklar akan bahçeler olduğunu müjdele. Onlara (bu bahçelerin) meyvelerinden rızık olarak verileceği zaman, "Bu, daha önce (de) bize rızık olarak verilmişti," diyecekler. Hâlbuki (daha önce kendilerine sadece) onun benzeri getirilmişti. Orada, onların tertemiz eşleri olacak ve içinde (de) daimi olarak kalacaklar.

وَبَشِّرِ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ اَنَّ
لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُۜ
كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقاًۙ قَالُوا
هٰذَا الَّذ۪ي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُۙ وَاُتُوا بِه۪
مُتَشَابِهاًۜ وَلَهُمْ ف۪يهَٓا اَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌۗ
وَهُمْ ف۪يهَا خَالِدُونَ ﴿٢٦﴾

[1] Yani, kâfirler ile put yapmak üzere kullanılan taşlar.

27. Şüphesiz Allah, bir sivrisineğin, hatta onun üzerinde bulunanın örneğini ileri sürmekten çekinmez.[1] İnananlar, bunun Rablerinden bir gerçek olduğunu bilirler. Ancak kâfirler, “Allah bu örnekten, neyi kasteder?” derler. (Aslında) O, bu (örneği vermekle) birçok kimsenin doğru yoldan sapmış olduğuna hüküm verir. Birçoğuna (ise) onunla hidayet verir. O, bu (Kur’an) ile fasıklar dışında, hiç kimsenin doğru yoldan saptığına hüküm vermez.

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَسْتَحْيٖٓ اَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَا
بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَاۜ فَاَمَّا الَّذٖينَ اٰمَنُوا
فَيَعْلَمُونَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْۚ وَاَمَّا
الَّذٖينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَٓا اَرَادَ اللّٰهُ
بِهٰذَا مَثَلًاۢ يُضِلُّ بِهٖ كَثٖيرًاۙ وَيَهْدٖي بِهٖ
كَثٖيرًاۜ وَمَا يُضِلُّ بِهٖٓ اِلَّا الْفَاسِقٖينَۙ ﴿٢٧﴾

28. Onlar Allah ile yaptıkları sözleşmeyi, kesinleştirdikten sonra bozarlar. Allah’ın kuvvetlendirilmesini emrettiği (ilişkileri) bozarlar ve yeryüzünde fesat çıkarırlar. İşte zarara uğrayanlar (da,) ancak onlardır.

اَلَّذٖينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ مٖيثَاقِهٖۖ
وَيَقْطَعُونَ مَٓا اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ يُوصَلَ
وَيُفْسِدُونَ فِي الْاَرْضِۜ اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ
الْخَاسِرُونَ ﴿٢٨﴾

29. (Ey insanlar!) Allah’ın (sözlerini) nasıl inkâr edersiniz? Oysa siz, ölüydünüz. O, sizi diriltti. Sonra sizi öldürecek, ardından sizi (tekrar) diriltecek ve sonunda (da,) ancak O’na döndürüleceksiniz.

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللّٰهِ وَكُنْتُمْ اَمْوَاتًا
فَاَحْيَاكُمْۚ ثُمَّ يُمٖيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيٖيكُمْ
ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٩﴾

30. Yeryüzünde ne varsa hepsini sizin (yararınız için) yaratan O’dur. Sonra göklere yönelerek, onları yedi gök halinde tastamam kıldı. O, her şeyin (doğrusunun) daimi bilgisine sahiptir.

هُوَ الَّذٖي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْاَرْضِ
جَمٖيعًاۗ ثُمَّ اسْتَوٰٓى اِلَى السَّمَٓاءِ فَسَوّٰيهُنَّ
سَبْعَ سَمٰوَاتٍۜ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلٖيمٌ ﴿٣٠﴾ ع

[1] Sivrisinek üzerinde, malarya (sıtma) mikrobu gibi birçok mikrop bulunmaktadır.

B.4

31. Hani Rabbin meleklere, “Ben yeryüzünde bir halife tayin etmek üzereyim,” demişti. (Bunun üzerine melekler) dediler ki: “Sen orada fesat çıkaracak ve kan dökecek olanı mı yaratacaksın?[1] Biz (ise,) Seni hamd ile tespih eder ve her türlü yücelik sahibi olduğunu beyan ederiz.” (Bunun üzerine) Allah, “Şüphesiz Ben, bilmediklerinizi bilirim,” dedi.

وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنّ۪ي جَاعِلٌ
فِي الْاَرْضِ خَل۪يفَةًۜ قَالُٓوا اَتَجْعَلُ ف۪يهَا
مَنْ يُفْسِدُ ف۪يهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَٓاءَۚ
وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَۜ
قَالَ اِنّ۪ٓي اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

32. (Allah,) Âdem’e bütün isimleri öğretti. Sonra (o isimlerin ait olduğu yaratıkları meleklere) gösterip, “Eğer siz doğru söylüyorsanız, bunların adlarını bana söyleyin,” dedi.[2]

وَعَلَّمَ اٰدَمَ الْاَسْمَٓاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ
عَلَى الْمَلٰٓئِكَةِۙ فَقَالَ اَنْبِؤُ۫ن۪ي بِاَسْمَٓاءِ
هٰٓؤُ۬لَٓاءِ اِنْ كُنْتُمْ صَادِق۪ينَ ﴿٣٢﴾

33. Onlar dediler ki: “Sen her türlü eksiklikten uzaksın. Bize öğrettiklerinden başka (hiçbir şeyin) bilgisine sahip değiliz. Şüphesiz (her şeyi) en iyi bilen, (her söz ve hareketin) hikmetini en iyi anlayan, ancak Sensin.”

قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَٓا اِلَّا مَا
عَلَّمْتَنَاۜ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَل۪يمُ الْحَك۪يمُ ﴿٣٣﴾

34. (Allah,) “Ey Âdem, bu (meleklere) onların isimlerini söyle,” dedi. Bunun üzerine (Âdem) isimlerini söyleyince, (Allah,) “Şüphesiz Ben, göklerin ve yerin gizliliklerini bilirim. Sizin açığa vurduğunuzu (da,) gizlediğinizi (de) bilirim, diye size söylememiş miydim,” dedi.

قَالَ يَٓا اٰدَمُ اَنْبِئْهُمْ بِاَسْمَٓائِهِمْۚ
فَلَمَّٓا اَنْبَاَهُمْ بِاَسْمَٓائِهِمْۙ قَالَ اَلَمْ
اَقُلْ لَكُمْ اِنّ۪ٓي اَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِۙ وَاَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ
وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٤﴾

---

[1] Melekler, Yüce Allah’ın (c.c.) bir elçisinin yeryüzüne gelişinde kan akıtılacağını, biliyorlardı. Ancak bunda Allah’ın (c.c.) elçisinin bir suçu bulunmadığını, aksine muhaliflerinin suçu bulunduğunu bilmiyorlardı.

[2] Bu ayet-i kerimede geçen “اَسْمَٓاء” kelimesi birçok anlamlarda kullanılmıştır. Örneğin; 1- Eşyaların hakikatleri (Hakâik-ül Eşya) 2- Arapça’daki isimler 3- Meleklerde bulunmayan sıfatlar 4- Hz. Âdem’in (a.s.) neslinden gelecek olan peygamberler. Melekler bunları bilmiyorlardı, ancak Hz. Âdem (a.s.) bunlardan bahsedince, onlar da hayret içerisinde kaldılar.

35. Hani Biz meleklere, “Âdem’e boyun eğin,” demiştik.[1] İblis dışında hepsi boyun eğdiler. O, yüz çevirdi ve kibirlendi. O, (önceden beri) kâfirlerdendi.[2]

وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوٓا اِلَّٓا اِبْلِيسَؕ اَبٰى وَاسْتَكْبَرَۗ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٥﴾

[1] Ayet-i kerimede yer alan secde kelimesinin, zahiri anlamda secde etmek dışında, itaat etmek ve boyun eğmek gibi anlamları da vardır. Böylece “Üscüdû” kelimesi, Âdem’e (a.s.) itaat edin, yani onun sözünü dinleyin anlamına da gelir. Allah (c.c.) dışında kimseye secde etmek kesinlikle caiz olmadığından, ayette yer alan ifade “Ben Âdem’i yarattığım için, Bana secde edin,” manasında anlaşılmalıdır.

[2] “İblis” kelimesi “Balasa” yahut “Ablasa” kelimesinden gelmekte olup, ahlâkı zayıf, Allah’ın (c.c.) rahmetinden umudu kesilmiş, nefsi bozuk, yolunu bulmaktan aciz, dileğine erişmesi engellenmiş olan, anlamlarını birlikte ve ayrı ayrı taşımaktadır. “İblis” çoğu zaman “Şeytan” ile özdeşleştirilmeye çalışılsa da, bazı açılardan farklılık gösterdiği aşikârdır. Öncelikle İblis’in meleklerden olmadığı kesindir, çünkü o, Allah’a (c.c.) başkaldıran olarak tanımlanmıştır. Hâlbuki melekler, Allah’a (c.c.) boyun eğen ve itaatkâr olanlardır. (Bkz. 66:7) Allah (c.c.) İblis’i lanetlemiştir, çünkü o itaat etmekle yükümlü kılındığı halde, baş kaldırmıştır. (Bkz.7:13) Her ne kadar İblis için ayrıca özel bir buyruk olmasa da, Allah (c.c.) tarafından meleklere iletilen buyruk, aslında herkes için geçerli kabul edilmelidir. Melekler kâinatın değişik bölümlerinden sorumlu oldukları için, kendilerine iletilen buyruklar otomatik olarak tüm yaratıklara erişmektedir. Tüm bu açıklamalar ışığında “İblis” aslında kötü nefse işaret etmektedir. Ona bu ad, söz konusu kelimenin tüm özelliklerini taşıdığı için verilmiştir. Özellikle iyilikten mahrum, Allah’ın (c.c.) rahmetinden umutsuz ve şaşkın bırakılması, onun bu şekilde tanımlanmasına sebep olan nitelikleridir. İblis’in 2:37’de belirtilen “Şeytan” olmadığı, Kur’an-ı Kerim’de ondan hep Âdem (a.s.) ile birlikte bahsedilen bölümlerden anlaşılmaktadır. İblis ve Şeytan arasında hep belirgin bir farklılık bulunmaktadır. Meleklerden farklı olarak, Âdem’e (a.s.) hizmet etmeyi kabul etmeyenden her bahsedilişinde, ona “İblis” denmektedir. Ancak Âdem’i (a.s.) aldatan ve onun Cennet bahçesinden kovulmasına sebep olandan her bahsedilişinde ise, ona “Şeytan” denilmektedir. Bu farklılık çok belirgin olup bütün Kur’an-ı Kerim boyunca daima korunmuştur. (Bkz. 2:35, 2:37, 7:12, 7:21, 15:32, 17:62, 18:51, 20:117, 20:121, 38:75) Burada referans gösterilen tüm ayetler İblis’in, Şeytan’dan farklı olduğunu açıkça göstermektedir. 2:37’de bahsedilen “Şeytan” aslında Âdem’e (a.s.) düşman olan kendi kavminden kimselerdir. “Şeytan” kelimesi “İblis”ten daha fazla önem arz etmektedir. “Şeytan” kelimesi “Şatana” yahut “Şata” kelimesinden türetilmiş olup, haktan uzak olan ve haktan uzaklaştıran, daima kötülük peşinde koşan, haset ateşi içinde yanan ve yanıp helâk olan demektir. Buna göre “Şeytan” kelimesi kâfirler, münafıklar ve özellikle de onların liderleri için kullanılmıştır. İblis, Âdem’e (a.s.) yardım etmeyi reddeden ve daha sonra kâinatta kötülüğün temsilcisi ve lideri olan kötü nefsin adı iken, Şeytan ise, kötü ve zararlı bir canlı, bir insan ya da bir insan ruhu veya bir yılan ve hatta kötü amansız bir hastalık gibi şeylerin adıdır. Hakkın düşmanları, diğerlerine zarar veren insanlar, hayvanlar ve hastalıklar, hepsi şeytandırlar. Hem Kur’an-ı Kerim’de, hem hadislerde bunlar birçok defa benzer şekilde şeytan olarak zikredilmişlerdir. Kısacası “Şeytan” genel bir kavramdır. Ancak “İblis” ise özel bir kavramdır.

36. Biz dedik ki: “Ey Âdem, sen ve eşin Cennet’te kalın.[1] Orada istediğiniz yerden bolca yiyin, ancak o ağaca yaklaşmayın. Yoksa zalimlerden olursunuz.”[2]

وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ
وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا ۖ وَلَا تَقْرَبَا
هَٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٦﴾

37. (Ondan sonra) Şeytan, (o ağaç yüzünden) onları (yerlerinden) kaydırdı ve içinde bulundukları (durumdan) çıkardı. Onlara, “Çıkın buradan! (Artık) birbirinize düşmansınız ve (unutmayın ki, belli) bir süreye kadar yeryüzünde kalmanız ve geçiminizi sağlamanız (mukadderdir,)” dedik.

فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا
كَانَا فِيهِ ۖ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ
لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ
مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٧﴾

38. Sonra Âdem, Rabbinden bazı (dua) kelimelerini öğrendi ve (ona göre dua etti.) Bunun üzerine (Yüce Allah,) kendisine lütfederek yöneldi. Şüphesiz O, tevbeleri çok kabul eden (ve) çok rahmet edendir.

فَتَلَقَّىٰ آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ۚ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٨﴾

39. “Hepiniz buradan çıkın. Bundan böyle Benim tarafımdan size bir hidayet gelirse, o hidayetime uyanlara artık ne (geleceğin) bir korkusu, ne (de geçmiş kusurlarından dolayı) bir üzüntüsü olmayacaktır,” dedik.

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ
مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٩﴾

40. İnkâr eden ve ayetlerimizi yalanlayanlar (da,) ancak Cehennemlik olanlardır. Onlar orada uzun süre kalacaklardır.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٤٠﴾ ع

[1] Buradaki “Cennet” bu dünyada var olan bir yerdir.. Ahiretteki Cennet’ten bahsedilmemiştir. Aksi takdirde Şeytan’ın orada bulunması söz konusu olamazdı. Ahiretteki Cennet’e şeytan asla giremeyecektir.

[2] Bu ayet-i kerimede zikredilen “şecere” kelimesinden Yüce Allah’ın (c.c.) yasak ettiği söz ve işler kastedilmiştir. Bu ayet-i kerimede Hz. Âdem (a.s.) ve eşinden bahsedilmiştir. Ancak daha sonraki ayet-i kerimede çokluk anlamında olan “اهْبِطُوا” kelimesi kullanıldığına göre, orada bulunan bütün insanlar murattır.

B.5

41. Ey İsrâiloğulları, size ihsan ettiğim nimetimi hatırlayın. Bana verdiğiniz sözü yerine getirin ki, Ben (de) size verdiğim sözü yerine getireyim ve ancak Benden korkun.

يَا بَنٖٓي اِسْرَٓائٖيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتٖٓي
اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَوْفُوا بِعَهْدٖٓي اُوفِ
بِعَهْدِكُمْۚ وَاِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٤١﴾

42. Elinizde bulunan (Kelâm'ı) doğrulayan, bu indirdiğimiz (Kelâm'a) inanın. Onu ilk inkâr eden siz olmayın. Ayetlerimi, düşük bir değere değişmeyin ve ancak Benim takvamı benimseyin.

وَاٰمِنُوا بِمَٓا اَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ
وَلَا تَكُونُٓوا اَوَّلَ كَافِرٍ بِهٖۖ وَلَا تَشْتَرُوا
بِاٰيَاتٖي ثَمَنًا قَلٖيلًاۘ وَاِيَّايَ فَاتَّقُونِ ﴿٤٢﴾

43. Hakkı batıl ile karıştırmayın. Hakkı bilerek (de) gizlemeyin.

وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا
الْحَقَّ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾

44. Namazı ayakta tutun[1] ve zekâtı verin. (Allah'a) eğilenlerle birlikte, siz (de) eğilin.

وَاَقٖيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَارْكَعُوا
مَعَ الرَّاكِعٖينَ ﴿٤٤﴾

45. (Başka) insanlara iyiliği emredip (de) kendinizi unutuyor musunuz? Hâlbuki Kitab'ı[2] okuyorsunuz. Yine (de) akıllanmaz mısınız?

اَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ
اَنْفُسَكُمْ وَاَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَۜ
اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٥﴾

46. Sabır ve dua ile (Allah'tan) yardım dileyin. Şüphesiz bu, alçak gönüllülerden başkasına ağır gelir.

وَاسْتَعٖينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِۜ وَاِنَّهَا
لَكَبٖيرَةٌ اِلَّا عَلَى الْخَاشِعٖينَۙ ﴿٤٦﴾

---

[1] Yani namazı gereken şartlarıyla eda edin.
[2] Tevrat demektir.

47. Onlar Rablerine kavuşacaklarına ve dönüşlerinin O’na olacağına kesin olarak inanırlar.

الَّذِينَ يَظُنُّونَ اَنَّهُمْ مُلٰقُوا رَبِّهِمْ
وَاَنَّهُمْ اِلَيْهِ رٰجِعُونَ ﴿٤٧﴾ ع

B.6

48. Ey İsrâiloğulları, size ihsan ettiğim bunca nimetlerimi ve sizi (zamanın) tüm kavimlerine üstün kıldığımı hatırlayın.

يٰبَنِيٓ اِسْرَآءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِيٓ
اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى
الْعٰلَمِينَ ﴿٤٨﴾

49. Hiç bir kimsenin başkasının yerine geçemeyeceği, kimseden şefaat kabul edilmeyeceği, hiç kimseden karşılık alınmayacağı ve kendilerine yardım (da) edilmeyeceği günden korkun.

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ
شَيْـًٔا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ
مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٤٩﴾

50. Hani size işkence eden, erkek çocuklarınızı öldürüp kadınlarınızı sağ bırakan Firavun’un kavminden, sizi kurtarmıştık. (Bunda) sizin için, Rabbiniz tarafından büyük bir sınav vardı.

وَاِذْ نَجَّيْنٰكُمْ مِنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ
يَسُومُونَكُمْ سُوٓءَ الْعَذَابِ يُذَبِّحُونَ
اَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ ط وَفِي
ذٰلِكُمْ بَلَآءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٥٠﴾

51. Hani denizi yarıp sizi kurtarmış ve gözlerinizin önünde Firavun’un kavmini boğmuştuk.

وَاِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَاَنْجَيْنٰكُمْ وَاَغْرَقْنَآ
اٰلَ فِرْعَوْنَ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥١﴾

52. Hani Musa’ya kırk gece vaat etmiştik. Sonra onun ardından kendinize zulüm ederek buzağıyı (tanrı) edinmiştiniz.

وَاِذْ وٰعَدْنَا مُوسٰٓى اَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ
اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَاَنْتُمْ ظٰلِمُونَ ﴿٥٢﴾

53. Bundan sonra (da,) şükredesiniz diye sizi affetmiştik.

ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٥٣﴾

54. Hani doğru yolu bulasınız diye Musa'ya Kitap[1] ve hak ile batılı ayırt eden (mucizeler) vermiştik.

وَاِذْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتٰبَ وَالْفُرْقَانَ
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٤﴾

55. Hani Musa kavmine demişti ki: "Ey kavmim! Buzağıyı (tanrı) edinmekle şüphesiz kendinize zulüm ettiniz. Onun için, sizi yaratana eğilin ve nefsinizi öldürün.[2] Bu, sizi yaratanın Katında, sizin için daha hayırlıdır. (Sizler böyle yaptıktan sonra, Yüce Allah da) lütfederek size yöneldi. Şüphesiz O, (kullarının) tevbelerini çok kabul eden ve çok rahmet edendir."

وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِه۪ يَا قَوْمِ اِنَّكُمْ
ظَلَمْتُمْ اَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ
فَتُوبُوٓا اِلٰى بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوٓا
اَنْفُسَكُمْ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ
بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ اِنَّهُ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّح۪يمُ ﴿٥٥﴾

56. Hani siz: "Ey Musa, Allah'ı karşımızda apaçık görmedikçe kesinlikle sana inanmayız" demiştiniz. Sonra sizi mahveden bir azap yakalamıştı ve siz (gözlerinizle yaptıklarınızın neticesini) gördünüz.

وَاِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسٰى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتّٰى
نَرَى اللّٰهَ جَهْرَةً فَاَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ
وَاَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٦﴾

57. Mahvolduktan sonra (yine de) şükredesiniz diye, sizleri tekrar yücelttik.

ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٥٧﴾

---

[1] Yani, "Tevrat" vermiştik.

[2] Metinde "Uktulû enfuseküm" geçer. Bu da kendinizi öldürün, intihar edin anlamına gelmez. Nitekim Kitab-ı Mukaddes'te de buna benzer bir emir İsrâiloğulları'na verilmişti. Onlar bu emrin hikmetini anlayamamış ve o gün kardeş kardeşi, arkadaş arkadaşı, komşu komşuyu öldürmüştü. Kitab-ı Mukaddes'e göre o gün, üç bin kişi birbirini öldürmüştü.(Çıkış, b:32, a:27-28) Bu ayetin tek manası, "Nefsinizle öldüresiye mücadele ederek onu yola getirin," demektir.

58. Bulutları (da) üzerinize gölge yaptık. Size “Mann” ve “Selva”[1] ihsan ettik. Size rızık olarak verdiğimiz temiz şeylerden yiyin, dedik. Onlar Bize zulmetmediler, ancak kendilerine zulmediyorlardı.

وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَاَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ
الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ؕ كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا
رَزَقْنَاكُمْ ؕ وَمَا ظَلَمُونَا وَلٰكِنْ كَانُوا
اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٨﴾

59. Hani “Şu kasabaya girin. Oradan dilediğiniz gibi bolca yiyin, tam itaat ederek kapısından, (yükümüzün) hafiflemesini (diliyoruz,) diyerek girin. Biz (de) hatalarınızı bağışlar, iyilik edenlere daha (da) veririz,” demiştik.

وَاِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا
حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَادْخُلُوا الْبَابَ
سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ
خَطَايَاكُمْ ؕ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٩﴾

60. (Bu) zalimler, kendilerine söylenen sözden başka söz (söylemeye) başladılar. Bunun sonucu Biz (de) zalimlere gökten azap indirdik, çünkü onlar itaatsizlik ederlerdi.

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ
لَهُمْ فَاَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا
مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٦٠﴾

B.7

61. Hani Musa kavmi için su istemişti. Biz (de) ona, “Değneğini taşa vur” demiştik (ve) ondan, on iki pınar fışkırmıştı. Her topluluk su alacağı yeri tanımıştı. (Onlara,) “Allah’ın rızkından yiyin, için ancak yeryüzünde fesatçılar olarak karışıklık çıkarmayın,” (denilmişti).

وَاِذِ اسْتَسْقٰى مُوسٰى لِقَوْمِهٖ فَقُلْنَا
اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ ؕ فَانْفَجَرَتْ
مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ؕ قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ
مَشْرَبَهُمْ ؕ كُلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللّٰهِ
وَلَا تَعْثَوْا فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦١﴾

[1] Allah’ın (c.c.) lütfuyla insanın elde ettiği her nimete “Mann” denir. Hadis’te “ اَلْكَمْأَةُ مِنَ الْمَنِّ ” yani “Mantar manndandır” denmiştir. (Sünen İbn-i Maceh; Kitab-üt Tib) Selva ise bıldırcın demektir. Böylece, Biz sizler için o bölgede mantar ve bıldırcınları çokça var ettik, denilmektedir.

62. Hani siz, “Ey Musa, bir çeşit yemeğe dayanamayız. Bizim için Rabbine dua et, bize yerin bitirdiği sebze, acur, buğday, mercimek ve soğan çıkarsın,” demiştiniz. (O da size,) “İyi olanı, daha değersiz olanla mı değiştirmek istiyorsunuz? Bir şehre gidin. Şüphesiz orada istediğinizi bulursunuz, demişti. Onlar, (daimi olarak) aşağılanmak ve çaresizliğe uğratılmak suretiyle, Allah’ın gazabına çarptırıldılar. Bu (da) Allah’ın ayetlerini inkâr etmeleri ve haksız yere peygamberleri öldürmek (istemelerindendi.) Bu, itaatsizlik ve taşkınlık etmelerindendi.

وَاِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسٰى لَنْ نَصْبِرَ عَلٰى
طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ
لَنَا مِمَّا تُنْبِتُ الْاَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا
وَقِثَّٓائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ؕ
قَالَ اَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذ۪ي هُوَ اَدْنٰى
بِالَّذ۪ي هُوَ خَيْرٌ ؕ اِهْبِطُوا مِصْرًا فَاِنَّ
لَكُمْ مَا سَاَلْتُمْ ؕ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ
الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ ۗ وَبَٓاؤُ۫ بِغَضَبٍ
مِنَ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ
بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيّ۪نَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ؕ
ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦٢﴾ ع

B.8

63. (İster) inananlar, (ister) Yahudiler (ya da) Hıristiyan ve Sâbîler (olsun.) Şüphesiz Allah ve ahiret gününe gönülden inanıp, (yerli yerinde) iyi işler yapanların (en uygun) ecirleri Rablerinin Katındadır. Onlar için artık ne (geleceğin) korkusu, ne (de geçmişin) üzüntüsü vardır.

اِنَّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَالَّذ۪ينَ هَادُوا وَالنَّصَارٰى
وَالصَّابِ۪ينَ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ
وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ
وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٣﴾

64. Hani sizden kesin söz almıştık ve Tûr’u üstünüze yükseltmiştik,[1] “Size verdiğimiz (Kitab’a) sımsıkı tutunun, takva sahibi olasınız diye onda bulunanları hatırınızda bulundurun,” (demiştik).

وَاِذْ اَخَذْنَا م۪يثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ
الطُّورَ ؕ خُذُوا مَٓا اٰتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ
وَاذْكُرُوا مَا ف۪يهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٤﴾

[1] Bazı müfessirler Tûr’un yerden kaldırılarak yükseltildiğine inanırlar. Oysa, İsrâiloğulları’nın o zaman, onın gölgesinde oldukları beyan edilmektedir. Bazen büyük bir dağın çıkıntısı böyle bir gölge oluşturur.

65. Size apaçık hidayet verildiği halde yine (de) yüz çevirdiniz. Allah'ın size lütfu ve rahmeti olmasaydı, sizler muhakkak zarara uğrayanlardan olurdunuz.

ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ
اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ
الْخَاسِرِينَ ٦٥

66. Aranızdan Sebt, (Cumartesi günü) hakkında aşırı davrananların (akıbetini,) elbette biliyorsunuz. (Yaptıklarından dolayı) Biz onlara, "(Gidin) aşağılık birer maymun olun," demiştik.[1]

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي
السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ٦٦

67. (Biz bu hadiseyi) orada bulunanlara ve onlardan sonra gelenlere bir ibret, takva sahiplerine (de) bir öğüt vesilesi kıldık.

فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا
وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ٦٧

68. Hani Musa kavmine, "Allah bir inek kesmenizi buyuruyor," demişti. Onlar, "Bizimle alay mı ediyorsun?" dediler. Musa (da, "Böyle davranıp) cahillerden olmaktan, Allah'a sığınırım," dedi.

وَإِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُكُمْ
أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا
هُزُوًا قَالَ أَعُوذُ بِاللّٰهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ
الْجَاهِلِينَ ٦٨

69. Onlar, "Bizim için Rabbine dua et (de onun) nasıl bir inek olduğunu bize iyice açıklasın," dediler. (Musa onlara,) "O, onun ne yaşlı ne (de) pek körpe, (ancak) ikisinin ortası, genç bir inek olduğunu söylüyor. Onun için size emir olunanı yerine getirin," dedi.

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ
قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا
بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذٰلِكَ فَافْعَلُوا مَا
تُؤْمَرُونَ ٦٩

[1] "Aşağılık birer maymun"dan murat Yahudiler'in gerçekten maymun oldukları ve hayvana dönüştükleri demek değildir. Aksine bu mecazi bir ifadedir. Kalplerinin pis olduğunu ve kötü hareketlerde bulunduklarını belirtmek için maymun ifadesi kullanılmıştır. Ayrıca hiç düşünmeden diğer kavimlerin kötülüklerini taklit ettiklerinden dolayı da onlara mecazen maymun denmiştir. Aslında bundan, onların bozuk ve çarpık düşünceli ulemaları kastedilmiştir. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) gelecekte İslâm âlimlerinin de, Yahudi din bilginlerine benzeyeceklerini beyan etmiştir. Söz konusu hadis şöyledir:
"تَكُونُ فِي أُمَّتِي فَزْعَةٌ فَيَصِيرُ النَّاسُ إِلَى عُلَمَائِهِمْ فَإِذَا هُمْ قِرَدَةٌ وَ خَنَازِيرُ" (Kenz-ül Ümmal, C.16, Hadis no:387227, Müssesetürrisale,; Beyrut, 1985)

70. (Gene) onlar, “Bizim için Rabbine (yine) dua et (de,) onun ne renkte olduğunu bize açıklasın,” dediler. (Musa,) “O, onun parlak sarı renkli, görenlerin hoşuna giden bir inek olduğunu söylüyor,” dedi.

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنُهَا
قَالَ اِنَّهُ يَقُولُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ
فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ ﴿٧٠﴾

71. Onlar dediler ki: “Bizim için Rabbine (yine) dua et (de,) onun nasıl (bir inek) olduğunu, bize iyice açıklasın. Çünkü bizce, o vasıftaki ineklerin hepsi birbirine benzer. Allah isterse, biz hidayeti mutlaka kabul edeceğiz.”

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ اِنَّ
الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا وَاِنَّا اِنْ شَاءَ اللّٰهُ
لَمُهْتَدُونَ ﴿٧١﴾

72. (Musa,) “O, bu ineğin toprak sürmek veya ekinleri sulamak için boyunduruk altına girmemiş, sağlıklı, alacasız bir inek olduğunu söylüyor,” dedi. Onlar, işte şimdi bize gerçeği açıkladın diyerek ineği kestiler. Gerçi bunu yapmaya gönülleri (hiç) razı değildi.

قَالَ اِنَّهُ يَقُولُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولٌ تُثِيرُ
الْاَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَا
شِيَةَ فِيهَا قَالُوا الْـٰٔنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ
فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧٢﴾

B.9

73. Hani siz, adamın birini öldürdüğünüzü (iddia etmiştiniz.)[1] Sonra bu hususta ihtilafa düştünüz. Ancak Allah, gizlediklerinizi açığa vuracaktı.

وَاِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّارَءْتُمْ فِيهَا وَاللّٰهُ
مُخْرِجٌ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٣﴾

74. Bunun üzerine Biz, “Bunu, (o adamın başına gelen) diğer olaylarla karşılaştırın, (o zaman gerçek ortaya çıkacaktır,)” dedik. İşte böylece Allah, ölüleri diriltir ve akıllanasınız diye size mucizelerini gösterir.[2]

فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذٰلِكَ يُحْيِي اللّٰهُ
الْمَوْتٰى وَيُرِيكُمْ اٰيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَ ﴿٧٤﴾

---

[1] Burada Hz. İsa (a.s.) kastedilmiştir. Yahudiler ve Hıristiyanlar, Hz. İsa’nın (a.s.) çarmıhta öldüğünü iddia ederler. Bu iddia tamamen asılsızdır. Çünkü Yüce Allah (c.c.), Hz. İsa’yı (a.s.) çarmıhtan sağ olarak kurtarmıştı.

[2] Bazı müfessirler bu ayetten tamamen asılsız anlamlar çıkartmışlardır. Onlara göre adamın birisi öldürülmüştür. Onlar, Yüce Allah’ın (c.c.) Yahudiler’in kestiği ineğin parçalarının, ölünün bedenine vurulması ile katilin kim olduğunun ortaya çıkacağını buyurduğunu, söylemektedirler. (Bkz. Feth-ül Beyan Tefsiri.) Halbuki Yüce Allah (c.c.) Hz. İsa’nın (a.s.) hadisesinin, o durumdaki diğer insanların hadiseleriyle karşılaştırılmasını tavsiye etmiştir. Böylece Hz. İsa’nın (a.s.) çarmıhta ölmediği anlaşılacaktır.

75. Bundan sonra kalpleriniz gene katılaştı, taş gibi, hatta daha (da) katı oldu. Şüphesiz taşların bazılarından nehirler bile akar. Bazıları (ise) yarılıp, içlerinden su çıkar. (Bu kalplerden) bazıları, Allah korkusundan, (af dileyerek) yerlere kapanır. Allah yaptıklarınızdan habersiz değildir.

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ فَهِيَ
كَالْحِجَارَةِ اَوْ اَشَدُّ قَسْوَةً ۜ وَاِنَّ مِنَ
الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْاَنْهَارُ ۜ وَاِنَّ
مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَٓاءُ ۜ وَاِنَّ
مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ ۜ وَمَا اللّٰهُ
بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٥﴾

76. (Ey Müslümanlar! O Yahudiler'in) size inanacaklarını mı umuyorsunuz? Oysa onlardan bir grup Allah'ın kelâmını işitirler, onu kavradıktan sonra (içeriğini) bilerek bozarlar ve (yaptıklarının kötü sonuç vereceğini de) çok iyi bilirler.

اَفَتَطْمَعُونَ اَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ
فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللّٰهِ ثُمَّ
يُحَرِّفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ
يَعْلَمُونَ ﴿٧٦﴾

77. Bunlar inananlarla karşılaştıklarında, biz inandık, derler. Baş başa kaldıklarında (da birbirlerini ayıplayarak,) "Allah'ın size açıkladıklarını, onlara anlatıp duruyorsunuz. Bunun sonucu, onlar (da bu bilgileri) Rabbiniz Katında aleyhinize güçlü bir delil olarak kullanacaklar. Bunu hiç akıl etmiyor musunuz?" derler.

وَاِذَا لَقُوا الَّذِينَ اٰمَنُوا قَالُوٓا اٰمَنَّا ۚ
وَاِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ قَالُوٓا
اَتُحَدِّثُونَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ
لِيُحَٓاجُّوكُمْ بِه۪ عِنْدَ رَبِّكُمْ ۜ اَفَلَا
تَعْقِلُونَ ﴿٧٧﴾

78. Allah'ın, kendilerinin gizlediklerinden (de,) açığa vurduklarından (da) haberdar olduğunu, bilmiyorlar mı?

اَوَلَا يَعْلَمُونَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ
وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٨﴾

79. Onlardan, okuma yazma bilmeyen[1] bazılarının, birtakım yalan yanlış bilgiler dışında, Kitap hakkında bildikleri hiçbir şey yoktur. Onlar uydurmaktan başka bir şey yapmazlar.

وَمِنْهُمْ اُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ اِلَّٓا
اَمَانِيَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٩﴾

80. Az bir kazanç elde etmek için Kitab'ı kendi elleriyle yazıp, bu Allah Katındandır diyenlere, korkunç bir azap vardır. Kendi elleriyle yazdıkları ve (karşılığında) elde ettikleri kazançlardan dolayı, onlara korkunç bir azap (mukadderdir).

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ
بِاَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هٰذَا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ
لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا
كَتَبَتْ اَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا
يَكْسِبُونَ ﴿٨٠﴾

81. (Onlar) derler ki: "(Cehennem) ateşi, sayılı bir kaç gün dışında, bize hiç dokunmayacak." Sen onlara de ki: "Allah Katından bir söz mü aldınız? Eğer öyleyse Allah sözünden asla caymaz. Yoksa Allah hakkında, bilmediğiniz bir şey mi söylüyorsunuz?"

وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّٓا اَيَّامًا
مَعْدُودَةً قُلْ اَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللّٰهِ عَهْدًا
فَلَنْ يُخْلِفَ اللّٰهُ عَهْدَهُٓ اَمْ تَقُولُونَ عَلَى
اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨١﴾

82. Tabi ki kötülük işleyip, günahları kendilerini (her taraftan) kuşatmış olanlar, (mutlaka) Cehennemliktirler. Onlar orada uzun süre kalacaklar.

بَلٰى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَاَحَاطَتْ بِهِ
خَطِيٓئَتُهُ فَاُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede geçen " اُمِّيُّونَ " (ummiyun) kelimesi, "Ummi" kelimesinin çoğul halidir. Bu da kelimesel olarak, okuması ve yazması olmayan birisi demektir. Aslında bu kelime ile, hiçbir İlâhi Kitaba'a tabi olmayanlar kastedilmiştir.

83. İnanıp (yerli yerinde) iyi işler yapanlarsa, Cennetliktirler. Onlar orada ebedi olarak kalacaklar.

وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اُو۬لٰٓئِكَ
اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيهَا خٰلِدُونَ ﴿٨٣﴾ ع

B.10

84. Hani İsrâiloğulların'dan, Allah'tan başkasına kulluk etmeyin, anne ve babaya, akrabaya, öksüzlere ve yoksullara iyilik edin, insanlarla güzellikle konuşun, namazı (dosdoğru) kılın, zekât verin, diye söz almıştık. Ancak aranızdan bir kaçınız hariç, (hepiniz sözünüzden) cayıp yüz çevirmiştiniz.

وَاِذْ اَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنٖٓي اِسْرَٓائٖلَ لَا
تَعْبُدُونَ اِلَّا اللّٰهَ ۖ وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا
وَذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكٖينِ
وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَاَقٖيمُوا الصَّلٰوةَ
وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ۜ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ اِلَّا قَلٖيلًا
مِنْكُمْ وَاَنْتُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٨٤﴾

85. Hani sizden, (birbirinizin) kanını dökmemeniz[1], (kavminizin fertlerini de) yurdunuzdan sürmemeniz için söz almıştık. Sonra siz (de) bunu böylece kabul etmiş ve (bu sözleşmeye daima) şahit olmuştunuz.

وَاِذْ اَخَذْنَا مٖيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ
دِمَٓاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ اَنْفُسَكُمْ مِنْ
دِيَارِكُمْ ثُمَّ اَقْرَرْتُمْ وَاَنْتُمْ
تَشْهَدُونَ ﴿٨٥﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede geçen "لَا تَسْفِكُونَ دِمَٓاءَكُمْ" (yani birbirinizin kanını dökmeyin) kelimelerinde bazı Yahudi kabilelerin, diğer Yahudi kabilelere zarar vermemeleri kendilerine buyrulmuştur. Bu konu Kitab-ı Mukaddes'de de Çıkış; Bab 20:13 de "katletmeyeceksin" kelimeleri ile ifade edilmiştir. Ayrıca Çıkış; Bab 20 ve 21 de İsrâiloğulları'na bu konuda detaylı talimatlar verilmiştir ve toplumda nasıl yaşamaları gerektiği onlara ayrıntılı olarak bildirilmiştir.

86. Sonra siz, (yine de) birbirinizi öldürür, aranızdan bir topluluğu (da düşmanlarına) arka çıkıp, günah ve zulüm ederek evlerinden kovarsınız. Size esir olarak (yardım istemeye) gelirlerse, fidyelerini verip, onları kurtarmaya kalkarsınız. Oysa gerçekte onları (evlerinden) çıkartmanız size yasaklanmıştı. Yoksa siz Kitab'ın bir kısmına inanıp (da) bir kısmını inkâr mı edersiniz?[1] Aranızdan böyle yapanların cezası, bu dünya hayatında rezil olmaktan başka, ne olabilir ki? Kıyamet günü bundan daha şiddetli bir azaba uğratılacaklar. Allah, yaptıklarınızdan gafil değildir.

ثُمَّ أَنْتُمْ هٰٓؤُلَٓاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ
وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِنْكُمْ مِنْ
دِيَارِهِمْ تَظٰهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ
وَالْعُدْوَانِ وَإِنْ يَأْتُوكُمْ أُسٰرٰى
تُفٰدُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ
إِخْرَاجُهُمْ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتٰبِ
وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَٓاءُ مَنْ
يَفْعَلُ ذٰلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُرَدُّونَ إِلٰٓى أَشَدِّ
الْعَذَابِ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾

87. Dünya hayatını ahiret hayatına tercih edenler, ancak bunlardır. Bu yüzden ne azapları hafifletilecek, ne (de başka bir şekilde) onlara yardım edilecektir.

أُولٰٓئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيٰوةَ
الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ
الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٨٦﴾

[1] Hz. Resûlüllah (s.a.v.) zamanında Medine'de yaşayan üç Yahudi ve iki müşrik kabile bulunmaktaydı. Yahudiler'den Beni Kaynuka ve Beni Kureyza kabileleri, müşrik olan Aus kabilesi ile Beni Nadir kabilesi ise, müşrik Hazraç kabilesi ile yandaştılar. Bundan dolayı, iki müşrik kabile ne zaman birbirleriyle savaşacak olsalar, Yahudiler de otomatik olarak yandaş olduklarının tarafında yer alırlardı ve bu savaşlarda karşı tarafın eline de tutsak düşerlerdi. Bu durumda kabileleri para toplayıp, onların fidye karşılığında serbest kalmalarını sağlarlardı. Bunun sebebi, Kitab-ı Mukaddes'de yer aldığı üzere, bir Yahudi'nin başka bir Yahudi tarafından esir veya köle edilmesinin yasaklanmış olmasıdır. Kur'an-ı Kerim, onlara gelen emrin bir kısmına inanıp, bir kısmına inanmamalarından dolayı, bu durumlarına itiraz etmiştir. Çünkü kendilerine gelen emir, sadece birbirlerinden tutsak veya köle edinmeyi değil, karşılıklı savaşı ve adam öldürmeyi de yasaklamıştır. Onlar, buna uymamışlardır. Bir kimse Kitab'ın bir bölümüne uyup, kalanını inkâr ederse, bu onun Kitab'ın tamamından sorumlu olduğu gerçeğini, kesinlikle ortadan kaldırmaz. Bu konu ile ilgili ayrıca bkz. Kitab'ı Mukaddes'de Levililer; 25:39-43,47-49,54,55 ve Nehemya; 5:8

B.11

88. Biz, Musa'ya Kitap verdik. Arkasından birbiri ardınca (bildiğiniz) peygamberleri gönderdik. Meryem'in oğlu İsa'ya apaçık ayetler verdik. Ona Ruh-ül Kudüs ile güç ihsan ettik. (Siz, hepsine karşı çıktınız. Söyleyin bakalım,) bir peygamber hoşunuza gitmeyen (talimatı) getirince, kibirlenmeniz (hoş bir şey mi?) Nitekim bir kısmını yalanlayacak, bir kısmını (da) öldürecek misiniz?

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتٰبَ وَقَفَّيْنَا مِنْ
بَعْدِهٖ بِالرُّسُلِ ۘ وَاٰتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ
الْبَيِّنٰتِ وَاَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ ؕ اَفَكُلَّمَا
جَٓاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوٰٓى اَنْفُسُكُمُ
اسْتَكْبَرْتُمْ ۚ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ ۘ وَفَرِيقًا
تَقْتُلُونَ ﴿٨٨﴾

89. "Kalplerimiz örtülüdür," dediler. Aslında Allah, inkârları yüzünden onları lanetlemiştir. Onun için çok az inanırlar.

وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ ؕ بَلْ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ
بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٩﴾

90. Önceleri kâfirlere karşı zafer kazanmak için (dua) ederlerken, ellerinde bulunan Kitab'ın (talimatını) doğrulayan bir Kitap, Allah tarafından kendilerine geldiğinde, tanımalarına rağmen, geleni inkâr ettiler. Bunun için Allah'ın laneti (bu gibi) kâfirlerin üzerinedir.

وَلَمَّا جَٓاءَهُمْ كِتٰبٌ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ
مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ ۙ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ
يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ فَلَمَّا
جَٓاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهٖ ۘ فَلَعْنَةُ
اللّٰهِ عَلَى الْكٰفِرِينَ ﴿٩٠﴾

91. Onlar, Allah'ın kullarından dilediğine Kendi lütfunu indirmesine isyan edip, O'nun indirdiği (kelâmı) inkâr etmekle, kendilerini ne kötü bir şey karşılığında sattılar. Bu yüzden gazap üstüne gazaba uğradılar. Kâfirlere, aşağılayıcı bir azap vardır

بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهٖٓ اَنْفُسَهُمْ اَنْ يَكْفُرُوا
بِمَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ بَغْيًا اَنْ يُنَزِّلَ اللّٰهُ مِنْ
فَضْلِهٖ عَلٰى مَنْ يَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۚ فَبَٓاؤُ
بِغَضَبٍ عَلٰى غَضَبٍ ؕ وَلِلْكٰفِرِينَ
عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٩١﴾

92. Onlara, “Allah’ın indirdiğine inanın,” denildiğinde, “Ancak bize indirilene inanırız,” derler. Ondan sonra gelen kelâmı (ise,) inkâr ederler. Oysa gelen (kelâm) ellerindekini doğrulayan, en mükemmel ve doğru bir kelâm olarak (ispatlanmıştır.) De ki: “Eğer siz gerçek müminseniz, daha önce neden Allah’ın peygamberlerini öldürmek peşindeydiniz?”

وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ اٰمِنُوا بِمَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوا
نُؤْمِنُ بِمَٓا اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا
وَرَٓاءَهُۗ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَهُمْۜ
قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ اَنْبِيَٓاءَ اللّٰهِ مِنْ قَبْلُ اِنْ
كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩٢﴾

93. Şüphesiz Musa, size apaçık mucizelerle geldi. (O dağa çıktıktan) sonra kendinize yazık ederek, (Yüce Allah’ı bırakıp) buzağıyı tanrı edindiniz.

وَلَقَدْ جَٓاءَكُمْ مُوسٰى بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ
اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهٖ وَاَنْتُمْ
ظَالِمُونَ ﴿٩٣﴾

94. Hani sizden kesin söz almış ve Tûr’u üstünüze yükseltmiştik. Size verdiğimize sımsıkı sarılın ve (sözümüzü) dinleyin, demiştik. Bunun üzerine, (aranızdan muhatabımız olan kimseler,) “Peki dinledik, (ama aynı zamanda bu emre) karşı gelmeye (de karar verdik,)” dediler. Kâfirlikleri yüzünden, buzağı sevgisi kalplerine iyice yerleşmişti. Sen onlara, “(İddia ettiğiniz gibi) müminseniz, imanınız size ne kötü şeyler emrediyor,” de.

وَاِذْ اَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ
الطُّورَۜ خُذُوا مَٓا اٰتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ
وَاسْمَعُواۜ قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَاۗ
وَاُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْۜ
قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُمْ بِهٖٓ اِيمَانُكُمْ اِنْ
كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩٤﴾

95. Sen (onlara) de ki: “Eğer ahiret evi, Allah Katında diğer insanlar için değil (de,) yalnız sizin içinse ve bunda haklıysanız, ölümü dileyin.”

قُلْ اِنْ كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الْاٰخِرَةُ عِنْدَ اللّٰهِ
خَالِصَةً مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ
اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٥﴾

96. Önceden yaptıkları (kötü işlerden) ötürü onu, asla dilemeyecekler. Allah, zalimleri gayet iyi bilir.

وَلَنْ يَتَمَنَّوْهُ اَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيهِمْۜ
وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٩٦﴾

97. Sen şüphesiz onları (da,) Allah'a ortak koşanlardan bazılarını (da,) diğer bütün insanlara göre, dünya hayatına daha düşkün bulacaksın. Her biri ömrünün bin yıl olmasını diler. Oysa uzun ömürlü olması, kendisini azaptan kurtaramaz. Allah, onların yaptıklarını görür.

وَلَتَجِدَنَّهُمْ اَحْرَصَ النَّاسِ عَلٰى حَيٰوةٍۚ
وَمِنَ الَّذ۪ينَ اَشْرَكُواۚ يَوَدُّ اَحَدُهُمْ لَوْ
يُعَمَّرُ اَلْفَ سَنَةٍۚ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِه۪
مِنَ الْعَذَابِ اَنْ يُعَمَّرَۜ وَاللّٰهُ بَص۪يرٌ بِمَا
يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾ ع

B.12

98. Cebrail'e düşman kesilenlere de ki: "O, bu (Kitab'ı) Allah'ın emriyle senin kalbine indirdi. Bu Kitap, kendisinden önce gelen (Kitab'ı) doğrulayan, inananlara yol gösteren ve müjde verendir."

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْر۪يلَ فَاِنَّهُ نَزَّلَهُ
عَلٰى قَلْبِكَ بِاِذْنِ اللّٰهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ
يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرٰى لِلْمُؤْمِن۪ينَ ﴿٩٨﴾

99. Allah'a, meleklerine, peygamberlerine, Cebrail'e ve Mîkâîl'e düşman olan (bilsin ki,) şüphesiz Allah (böyle) kâfirlerin düşmanıdır.

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِه۪ وَرُسُلِه۪
وَجِبْر۪يلَ وَم۪يكٰيلَ فَاِنَّ اللّٰهَ عَدُوٌّ
لِلْكَافِر۪ينَ ﴿٩٩﴾

100. Şüphesiz Biz, sana apaçık ayetler indirdik. Bunları yoldan çıkmış olanlardan başka, hiç kimse inkâr etmez.

وَلَقَدْ اَنْزَلْنَٓا اِلَيْكَ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍۚ وَمَا
يَكْفُرُ بِهَٓا اِلَّا الْفَاسِقُونَ ﴿١٠٠﴾

101. Onlar, ne zaman bir sözleşme yapsalar, aralarından bir kısmı sözlerinden dönerler. Onlardan çoğu, imana yanaşmazlar bile.

اَوَكُلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا نَبَذَهُ فَر۪يقٌ
مِنْهُمْۜ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠١﴾

102. Allah Katından kendilerine, ellerinde bulunan (Kitab'ı) doğrulayan bir peygamber gelince, o Kitap verilenlerden bir kısmı, bilmiyormuş gibi, Allah'ın (o yeni) Kitabı'nı arkalarına attılar.

وَلَمَّا جَٓاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ
مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَر۪يقٌ مِنَ الَّذ۪ينَ
اُو۫تُوا الْكِتَابَۗ كِتَابَ اللّٰهِ وَرَٓاءَ
ظُهُورِهِمْ كَاَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾

103. (Aynı zamanda bu Yahudiler,) Süleyman'ın hükümdarlığı zamanındaki isyancıların izlediği yolu takip ettiler. Süleyman asla kâfir değildi. Ancak ona karşı gelenler, kâfirdiler. Onlar, halka (nice) aldatıcı şeyler öğretirlerdi. (Bu Yahudiler kendilerince,) Bâbil'de Hârût ve Mârût[1] (adlı iki meleğe) indirilen talimata (da uyarlardı.) Oysa o ikisi, biz sizin için (Allah tarafından) bir sınanma (vesilesiyiz,) onun için sakın inkâr etmeyin demeden, kimseye bir şey öğretmezlerdi. (Bunun üzerine halk,) ikisinden koca ile karısını birbirinden ayıracak şeyleri öğrenirlerdi. Allah'ın emri olmadıkça, onlar (böyle şeylerle) hiç kimseye zarar veremezlerdi. Onlar, kendilerine zarar verecek (ve) yararı olmayacak şeyleri öğrenirlerdi. Şüphesiz bunlar, bu (yolu) izleyenin ahiretten hiç bir nasibi olmadığını biliyorlardı. Kendilerini karşılığında sattıkları şeyin, ne kötü olduğunu bir bilseler!

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ عَلٰى مُلْكِ
سُلَيْمٰنَ ۚ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٰنُ وَلٰكِنَّ
الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ
السِّحْرَ ۗ وَمَٓا اُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ
هَارُوتَ وَمَارُوتَ ۜ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ
اَحَدٍ حَتّٰى يَقُولَٓا اِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا
تَكْفُرْ ۜ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهٖ
بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهٖ ۜ وَمَا هُمْ
بِضَٓارّٖينَ بِهٖ مِنْ اَحَدٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۜ
وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۜ
وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرٰيهُ مَا لَهُ فِي
الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ۠ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهٖٓ
اَنْفُسَهُمْ ۜ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾

104. Onlar inanıp, (Allah'ın) takvasını benimsemiş olsalardı, (karşılık olarak) Allah Katından verilenin, en iyi mükâfat olduğunu (anlarlardı.) Keşke (bu gerçeği) bilselerdi!

وَلَوْ اَنَّهُمْ اٰمَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِنْ
عِنْدِ اللّٰهِ خَيْرٌ ۜ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٤﴾ ع ١٣ ٧ ١٢

[1] Hârût ve Mârût aslında meleklere benzeyen insanlardı. Onlar insanlara o bölgede değişimi gerçekleştirmek üzere bazı talimatlar öğretirlerdi. Onu saklamalarını, hatta kendi eşlerine de açmamalarını tavsiye ederlerdi. Onlar Allah'ın (c.c.) emrine göre böyle davranırlardı. Ancak onlardan sonra bazı kimseler, kuvvetli hükümetleri düşürmek gayesiyle de aynı yola başvurmuşlardır. Yüce Allah (c.c.) Hârût ve Mârût'un kötülük yapmadığını, ancak diğer insanların kendi bencilliklerine dayanarak kötü hareketlerde bulunduklarını beyan etmiştir.

B.13

105. Ey inananlar, (Peygamberimiz ile konuşurken) "Râinâ," demeyin, "Ünzurnâ," deyin ve (onun sözünü dikkatle) dinleyin.[1] (Biliniz ki,) inkâr edenlere acı bir azap (mukadderdir).

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقُوْلُوْا رَاعِنَا
وَقُوْلُوا انْظُرْنَا وَاسْمَعُوْا ؕ وَلِلْكٰفِرِيْنَ
عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱۰۵﴾

106. Ehl-i Kitap ve müşriklerden (peygamberlerimizi) inkâr edenler, size Rabbiniz tarafından bir hayır (ve bereket) gelmesini istemezler. Allah, Kendi rahmeti için dilediğini seçer. Allah çok büyük lütuf sahibidir.

مَا يَوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ
وَلَا الْمُشْرِكِيْنَ اَنْ يُّنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ
خَيْرٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهٖ
مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿۱۰۶﴾

107. Herhangi bir mesajın geçerliliğini kaldırır veya unutturursak, onun yerine daha iyisini veya onun benzerini (tekrar) getiririz. Allah'ın her (istediği) şeye, tam olarak gücünün yettiğini bilmez misin?[2]

مَا نَنْسَخْ مِنْ اٰيَةٍ اَوْ نُنْسِهَا نَاْتِ بِخَيْرٍ
مِّنْهَآ اَوْ مِثْلِهَا ؕ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۱۰۷﴾

---

[1] Arapça'da "Râinâ" kelimesi, karşıdaki kimsenin dikkatini çekmek için kullanılır. Ancak bu sözcüğü, sadece birbirine denk olanlar söyler. Çünkü "Râinâ," sen bize riayet et, biz de sana riayet ederiz, anlamına gelir. Ancak karşıdaki kişi makam bakımından daha üstün ise, o zaman "Ünzurnâ" kelimesi kullanılır. Bu da, lütfen bakar mısınız, anlamına gelir. Ayrıca "Râinâ" kelimesinin Arapça'daki diğer bir manası ise, "Bizim çobanımız" demektir. O dönemde kâfirler, özellikle dillerini bükerek bu kelimeyi söylerlerdi. Bunun için Müslümanlar'a Yüce Peygamber (s.a.v.) için, "Râinâ" kelimesi yerine, "Ünzurnâ" kelimesini kullanmaları emrolundu.

[2] Bazı müfessirler bu ayeti yanlış izah ederler. Onlara göre Yüce Allah'ın (c.c.) Kur'an-ı Kerim'de indirdiği bir ayetin hükmünün kaldırılması mümkündür ve Yüce Allah (c.c.) hükmünü kaldırdığı ayetin yerine daha iyi bir ayeti indirmiştir. Hükmü kaldırılmış olan ayet, yine de Kur'an-ı Kerim'de saklanmıştır. Bunun neticesi "Nasih ile Mensuh" ayetler ile ilgili çok uzun bir tartışma başlamıştır. Bazı müfessirler beş yüz ayetin hükmünün kaldırıldığını beyan ettiler. Hz. Şah Veliyüllah (a.r.) zamanına kadar yalnız beş ayetin hükmünün kaldırıldığına inanılıyordu ve diğer ayetler çözüme kavuşmuştu. Hz. Mesih-i Mevud (a.s.) Kur'an-ı Kerim'in bir tek ayetinin bile hükmü kaldırılmamıştır diyerek, o son beş ayet için de açıklık getirmiştir. Müslüman Ahmediye Cemaati'nin inancına göre Kur'an-ı Kerim'in bir noktası bile mensuh değildir. Asıl olarak bu ayette eski şeriatlar kastedilmiştir. Her ne zaman onların hükmü kaldırıldıysa yahut insanlar onları unuttuysa, yerlerine daha hayırlı şeriatlar indirilmiştir.

108. Göklerin ve yerin hükümranlığının, sadece Allah'a ait olduğunu bilmez misin? Allah'tan başka dostunuz ve yardımcınız yoktur.

اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضِۜ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ
وَلِيٍّ وَلَا نَص۪يرٍ ﴿١٠٨﴾

109. Yoksa daha önce Musa'ya (çok) soru sorulduğu gibi, siz (de) Peygamberiniz'e (çok) soru sormak mı istiyorsunuz? İmanı, kâfirlik ile değiştiren kimsenin, doğru yolu şaşırmış olduğunu (unutuyorsunuz.)

اَمْ تُر۪يدُونَ اَنْ تَسْـَٔلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا
سُئِلَ مُوسٰى مِنْ قَبْلُۜ وَمَنْ يَتَبَدَّلِ
الْكُفْرَ بِالْا۪يمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَٓاءَ
السَّب۪يلِ ﴿١٠٩﴾

110. Ehl-i Kitap'tan çoğu, hak kendilerine apaçık belli olduktan sonra, içlerindeki kıskançlık sonucu, inandıktan sonra, sizi tekrar kâfirliğe döndürmek isterler. Allah'ın emri gelene kadar onları bağışlayın ve müsamaha gösterin. Şüphesiz Allah'ın her şeye, tam olarak gücü yeter.

وَدَّ كَث۪يرٌ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ
يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِ ا۪يمَانِكُمْ كُفَّارًاۚ
حَسَدًا مِنْ عِنْدِ اَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ
لَهُمُ الْحَقُّۚ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتّٰى يَأْتِيَ
اللّٰهُ بِاَمْرِه۪ۜ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿١١٠﴾

111. Namazı (hakkıyla ve dosdoğru) kılın, zekât verin. Kendiniz için hangi iyiliği öne çıkarırsanız, onu Allah Katında (da) bulacaksınız. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızı görür.

وَاَق۪يمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَۜ وَمَا
تُقَدِّمُوا لِاَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ
عِنْدَ اللّٰهِۜ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَص۪يرٌ ﴿١١١﴾

112. "Yahudi ve Hıristiyan olanlardan başka, hiç kimse Cennet'e girmeyecek," derler. Bu (sadece) onların temennileridir. (Onlara,) "Eğer doğruysanız delilinizi getirin," de.

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ اِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا
اَوْ نَصَارٰىۜ تِلْكَ اَمَانِيُّهُمْۜ قُلْ هَاتُوا
بُرْهَانَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صَادِق۪ينَ ﴿١١٢﴾

113. (Başkalarının Cennet'e neden girmeyeceklerini de onlara anlat.) Tabii ki, kendini Allah'a teslim ederek, (yerli yerinde) iyi işler yapan bir kimse için Rabbinin Katında mükâfat vardır. (Böyle kimselere) ne (geleceğin) bir korkusu vardır, ne (de geçmişteki herhangi bir zarardan ötürü) üzülürler.

بَلٰى ق مَنْ اَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ
فَلَهُ اَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ ص وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٣﴾ ع ١٣ ٩ ١٣

B.14

114. Yahudiler, "Hıristiyanlar (doğru ve gerçek) bir şeyin üzerinde değiller," dediler. Hıristiyanlar (da,) "Yahudiler (doğru ve gerçek) bir şeyin üzerinde değiller," dediler. Oysa her ikisi (de aynı) Kitab'ı (Tevrat'ı) okurlar. Bilgisizler (de) tıpkı onların sözlerine benzer sözler söylerler. Görüş ayrılığına düştükleri şeylerde Allah, Kıyamet günü aralarında hüküm verecektir.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصَارٰى عَلٰى
شَيْءٍ ص وَقَالَتِ النَّصَارٰى لَيْسَتِ الْيَهُودُ
عَلٰى شَيْءٍ لا وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ ط
كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ
قَوْلِهِمْ ج فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٤﴾

115. (İnsanları) Allah'ın mescitlerinden alıkoyarak, oralarda O'nun adının anılmasına engel olan (ve mescitlerin) bomboş kalmasına çalışandan daha zalim kim olabilir? Bunların oraya (Allah'tan) korkarak girmeleri gerekirdi. Onlara dünyada (da) rezillik var, ahirette (de kendilerine) büyük azap (mukadderdir.)

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللّٰهِ اَنْ
يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعٰى فِي خَرَابِهَا ط
اُولٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ اَنْ يَدْخُلُوهَآ اِلَّا
خَآئِفِينَ ط لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي
الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٥﴾

116. Doğu ve Batı Allah'ındır. Nereye yönelirseniz, Allah'ın teveccühü (de) orada olur. Doğrusu Allah, çok genişlik verendir ve bilgi sahibi olandır.

وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ق فَاَيْنَمَا تُوَلُّوا
فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ ط اِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٦﴾

117. “Allah kendine oğul edindi,” dediler. (Hâşâ!) O, her türlü eksiklikten uzaktır. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’nundur. Hepsi, O’na boyun eğendir.

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًاۙ سُبْحَانَهُۜ بَلْ لَهُ مَا
فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ كُلٌّ لَهُ
قَانِتُونَ ﴿١١٧﴾

118. Gökleri ve yeri bir örnek olmadan yaratan O’dur. O, bir şeyin (var olmasına) karar verdiğinde, ona ancak, “Ol!” der, o (da) olmaya başlar (ve kesinlikle) olur.

بَدِيعُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ وَاِذَا قَضٰى
اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١١٨﴾

119. (Allah’ın hikmetlerini) anlamayan kimseler derler ki: “Neden Allah, bizimle (doğrudan) konuşmuyor veya bize neden bir ayet gelmiyor?” Öncekiler (de) tıpkı bunların söyledikleri gibi söylemişlerdi. Kalpleri birbirine benzedi. Gerçekten inananlara, her türlü ayeti açıkladık, (ama onlar yine de inanmazlar.)

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ
اَوْ تَاْتِينَا اٰيَةٌۜ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْۜ تَشَابَهَتْ
قُلُوبُهُمْۜ قَدْ بَيَّنَّا الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ
يُوقِنُونَ ﴿١١٩﴾

120. Şüphesiz Biz, seni hak ile müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik. Sen, Cehennemlikler’den sorumlu tutulmayacaksın.

اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًاۙ
وَلَا تُسْـَٔلُ عَنْ اَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١٢٠﴾

121. (İyi bil ki,) Yahudi ve Hıristiyanların dinlerine uymadıkça, senden asla memnun olmayacaklar. Sen, “Doğru yol, ancak Allah’ın yoludur,” de. (Ey söz söylenen kimse!) Sana gelen ilimden sonra (yine de) heveslerine uyarsan, Allah tarafından senin için ne bir dost, ne (de) bir yardımcı olacaktır.

وَلَنْ تَرْضٰى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارٰى
حَتّٰى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْۜ قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ
هُوَ الْهُدٰىۜ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَاءَهُمْ
بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِۙ مَا لَكَ مِنَ
اللّٰهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٢١﴾

122. Kitap verdiğimiz kimseler gerektiği gibi ona uyarlar. Buna (gönülden) inananlar (da,) işte onlardır. Ancak onu inkâr edenler zarara uğrayanlardır.

اَلَّذِينَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَتْلُونَهُ حَقَّ
تِلَاوَتِهِ ط اُولٰٓئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ط وَمَنْ
يَكْفُرْ بِهِ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ع ﴿١٢٢﴾

B.15

123. Ey İsrâiloğulları, size ihsan ettiğim nimetlerimi ve sizi âlemlerden üstün kıldığımı hatırlayın.[1]

يٰبَنٖٓي اِسْرَٓاءٖيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتٖٓي
اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَنّٖي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى
الْعٰلَمٖينَ ﴿١٢٣﴾

124. Hiç kimsenin başkasının yerine geçemeyeceği, hiç kimseden fidye kabul edilmeyeceği, kendisine şefaatin (de) fayda etmeyeceği ve onlara yardım edilmeyecek olan günden korkun.

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزٖي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ
شَيْـًٔا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا
شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿١٢٤﴾

125. Hani İbrahim'in Rabbi, onu birtakım kelimelerle denemişti. O (da,) onları yerine getirdiğinde (Allah,) "Seni insanlara önder yapacağım," demişti. O, "Soyumdan (da önder yap, Yarabbi!)" deyince, (Yüce Allah, "Evet, ama) zalimler Benim sözüme erişemezler," (diye) buyurmuştu.

وَاِذِ ابْتَلٰٓى اِبْرٰهٖمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ
فَاَتَمَّهُنَّ ط قَالَ اِنّٖي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ
اِمَامًا ط قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتٖي ط قَالَ لَا يَنَالُ
عَهْدِي الظّٰلِمٖينَ ﴿١٢٥﴾

[1] "O devirdeki insanlardan üstün tuttum," anlamında olup, "Kıyamet'e kadar bütün âlemlerden üstün tuttum" anlamında değildir.

126. Hani Biz bu Ev'i (Kâbe'yi) insanlar için sık sık toplanılan, emniyetli bir yer kılmıştık (ve) İbrahim'in durduğu yeri namaz yeri edinin, (diye) buyurmuştuk. Biz İbrahim ve İsmail'e, "Evimi, tavaf edenler, itikâf edenler, rükû ve secde edenler için temiz tutun," diye sıkıca emretmiştik.

وَاِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِلنَّاسِ وَاَمْنًا ط
وَاتَّخِذُوا مِنْ مَقَامِ اِبْرٰهٖمَ مُصَلًّى ط
وَعَهِدْنَا اِلٰٓى اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعٖيلَ اَنْ طَهِّرَا
بَيْتِيَ لِلطَّٓائِفٖينَ وَالْعَاكِفٖينَ وَالرُّكَّعِ
السُّجُودِ ﴿١٢٦﴾

127. Hani İbrahim, "Yarabbi, burasını emniyetli bir şehir kıl. Halkından Allah'a ve ahiret gününe inananlara, her türlü meyve ihsan et," demişti. (Bunun üzerine Yüce Allah,) "Kâfir olana (da) kısa bir müddet için yarar sağlayacağım, ama sonra onu Cehennem azabına uğratacağım. Bu ne kötü akıbettir!" demişti.

وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا بَلَدًا
اٰمِنًا وَارْزُقْ اَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ اٰمَنَ
مِنْهُمْ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ط قَالَ وَمَنْ
كَفَرَ فَاُمَتِّعُهُ قَلٖيلًا ثُمَّ اَضْطَرُّهُٓ اِلٰى
عَذَابِ النَّارِ ط وَبِئْسَ الْمَصٖيرُ ﴿١٢٧﴾

128. Hani İbrahim ile İsmail, o Ev'in temellerini yükseltirken (birlikte şöyle dua ediyorlardı:) "Ey Rabbimiz! Bizim (bu hizmetimizi) kabul buyur. Şüphesiz en iyi işiten ve en iyi bilen, ancak Sensin."

وَاِذْ يَرْفَعُ اِبْرٰهٖمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ
وَاِسْمٰعٖيلُ ط رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا ط اِنَّكَ اَنْتَ
السَّمٖيعُ الْعَلٖيمُ ﴿١٢٨﴾

129. "Ey Rabbimiz! Bizleri Sana itaat edenlerden kıl. Evladımızdan (da) Sana itaat eden bir topluluk yetiştir. Bize (uygun olan) ibadet yollarını göster ve lütfun ile bize yönel. Şüphesiz (kullarının) tevbelerini çok kabul eden ve (onlara) çok rahmet eden, ancak Sensin."

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَٓا
اُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ صل وَاَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ
عَلَيْنَا ج اِنَّكَ اَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحٖيمُ ﴿١٢٩﴾

130. “Ey Rabbimiz! Aralarından, onlara Senin ayetlerini okuyacak, Kitab’ı ve hikmeti öğretecek, onları tertemiz kılacak bir peygamber gönder. Şüphesiz her şeyden üstün ve hikmet sahibi olan, ancak Sensin.”

رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُوا
عَلَيْهِمْ اٰيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ ۜ اِنَّكَ اَنْتَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٣٠﴾ ع ١٥ ٨ ١٥

B.16

131. İbrahim’in dininden, kendine kesinlikle kıyan birisi dışında, kim yüz çevirebilir ki? Şüphesiz Biz, onu bu dünyada (da) seçkin bir insan kıldık, ahirette (de) o, salih kimselerden olacaktır.

وَمَنْ يَرْغَبُ عَنْ مِلَّةِ اِبْرٰهِيمَ اِلَّا مَنْ
سَفِهَ نَفْسَهُ ۜ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا ۚ
وَاِنَّهُ فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٣١﴾

132. Rabbi ona, “(Bana) itaat et,” (diye) buyurduğunda, “(Ben) çoktan beri âlemlerin Rabbine itaat etmekteyim,” dedi.

اِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ اَسْلِمْ ۙ قَالَ اَسْلَمْتُ
لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣٢﴾

133. İbrahim ve Yâkub kendi oğullarına, “Ey oğullarımız! Şüphesiz Allah bu dini size seçti, sizler (de) ancak (O’na gereğince) itaat edenler olarak can verin,” diye sıkıca tembihlediler.

وَوَصّٰى بِهَا اِبْرٰهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ ۜ
يَا بَنِيَّ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰى لَكُمُ الدِّينَ
فَلَا تَمُوتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ۜ ﴿١٣٣﴾

134. Yoksa Yâkub’a ölüm (saati) geldiğinde, sizler yanında mıydınız? O zaman oğullarına, “Benden sonra kime ibadet edeceksiniz?” diye sormuştu. Onlar (da,) “Senin İlâhı’na ve ataların İbrahim, İsmail ve İshâk’ın (da) İlâhı olan, tek İlâh’a ibadet edeceğiz. Biz, (daima) O’na itaat ederiz,” dediler.

اَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ اِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ
الْمَوْتُ ۙ اِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ
بَعْدِي ۜ قَالُوا نَعْبُدُ اِلٰهَكَ وَاِلٰهَ اٰبَائِكَ
اِبْرٰهِيمَ وَاِسْمٰعِيلَ وَاِسْحٰقَ اِلٰهًا وَاحِدًا ۚ
وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٤﴾

135. İşte bu topluluk (kendi zamanını tamamlayıp) gitti. Kazandığı (yarar da zarar da) kendisinedir. Sizin (de) kazandığınız (yarar da zarar da) kendinizedir. Onların yaptıklarından, siz sorumlu tutulmayacaksınız.

تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ج لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ ج وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٥﴾

136. “Yahudi veya Hıristiyan olun ki doğru yolu bulasınız,” dediklerini (duydunuz mu?) Onlara de ki: “Aksine, daima Allah’a eğilin, İbrahim’in dinini (izleyin ve bilin ki, İbrahim asla) Allah’a ortak koşanlardan değildi.”

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا اَوْ نَصَارٰى تَهْتَدُوا ط
قُلْ بَلْ مِلَّةَ اِبْرٰهٖمَ حَنٖيفًا ط وَمَا كَانَ مِنَ
الْمُشْرِكٖينَ ﴿١٣٦﴾

137. Allah’a, bize indirilene, İbrahim, İsmail, İshâk, Yâkub ve evladına indirilene, Musa ve İsa’ya ve (diğer) peygamberlere, Rableri tarafından verilene inanıyoruz. Onları birbirinden hiç ayrı tutmayız. Biz, (yalnız Allah’a) itaat ederiz, deyin.

قُولُوا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَا اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَمَا
اُنْزِلَ اِلٰٓى اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعٖيلَ وَاِسْحٰقَ
وَيَعْقُوبَ وَالْاَسْبَاطِ وَمَا اُوتِيَ مُوسٰى
وَعٖيسٰى وَمَا اُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ ج
لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِنْهُمْ ز وَنَحْنُ
لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٧﴾

138. Sizin inandığınız gibi, onlar (da) inanırlarsa, (muhakkak) doğru yolu bulmuş olurlar. Yüz çevirirlerse (biliniz ki, onlar ancak) karışıklık çıkarmaya çalışırlar. (Bu durumda) Allah, seni onların şerrinden mutlaka koruyacaktır. (Doğrusu Allah,) en iyi işiten ve en iyi bilendir.

فَاِنْ اٰمَنُوا بِمِثْلِ مَا اٰمَنْتُمْ بِهٖ فَقَدِ اهْتَدَوْا ج
وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا هُمْ فٖي شِقَاقٍ ج
فَسَيَكْفٖيكَهُمُ اللّٰهُ ج وَهُوَ السَّمٖيعُ الْعَلٖيمُ ط ﴿١٣٨﴾

139. (Ey Müslümanlar! Onlara deyin ki: “Biz, ancak) Allah’ın dinini (izleyeceğiz.) Zaten dini (öğretmekte,) Allah’tan daha üstün kim olabilir? Keza biz, ancak O’na ibadet edenlerdeniz.”

صِبْغَةَ اللّٰهِ ۚ وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ صِبْغَةً ۘ
وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ ﴿١٣٩﴾

140. “Allah hakkında bizimle münakaşa mı ediyorsunuz? Oysa O, bizim (de) sizin (de) Rabbinizdir. Bizim yaptıklarımız bizim için, sizin yaptıklarınız (da) sizin içindir. Biz, O’na (gönülden) bağlıyız.”

قُلْ اَتُحَاجُّونَنَا فِي اللّٰهِ وَهُوَ رَبُّنَا
وَرَبُّكُمْ ۚ وَلَنَا اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ ۚ
وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ۙ ﴿١٤٠﴾

141. (Ey Ehl-i Kitap!) Yoksa siz İbrahim, İsmail, İshâk, Yâkub ve evladının, Yahudi veya Hıristiyan olduklarını mı söylüyorsunuz? De ki: “Siz mi daha iyi bilirsiniz, yoksa Allah mı?” Allah tarafından olan şahadeti saklayandan daha zalim kim olabilir? Allah yaptıklarınızdan asla gafil değildir.

اَمْ تَقُولُونَ اِنَّ اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعٖيلَ
وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَالْاَسْبَاطَ كَانُوا
هُودًا اَوْ نَصَارٰى ۜ قُلْ ءَاَنْتُمْ اَعْلَمُ اَمِ
اللّٰهُ ۜ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً
عِنْدَهُ مِنَ اللّٰهِ ۜ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

142. İşte bu topluluk, (kendi zamanını tamamlayıp) gitti. Kazandığı (yarar da zarar da) kendisinedir. Sizin (de) kazandığınız (yarar veya zarar) kendinizedir. Onların yaptıklarından siz sorumlu tutulmayacaksınız.

تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ ۚ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٢﴾ ع ١٦ ١٤٢ ١٦

B.17

143. İnsanlardan bazı akılsızlar, “O (Müslümanlar’ı,) üzerinde oldukları (eski) Kıblelerin’den döndüren nedir?” diyecekler. (Böyle dediklerinde onlara) de ki: “Doğu ve Batı Allah’ındır. O, dilediğine doğru yol gösterir.”

سَيَقُولُ السُّفَهَآءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلّٰيهُمْ
عَنْ قِبْلَتِهِمُ الَّتٖى كَانُوا عَلَيْهَا ۜ قُلْ لِلّٰهِ
الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۜ يَهْدٖى مَنْ يَشَآءُ اِلٰى
صِرَاطٍ مُسْتَقٖيمٍ ﴿١٤٣﴾

144. Böylece insanlara gözetici olasınız (diye,) sizleri üstün bir ümmet kıldık. (Allah’ın) Peygamberi (de,) size gözetici olsun. Seni takip edenler ile senden yüz çevirenleri ortaya çıkartmak için (eskiden) yöneldiğin Kıble’yi sana Kıble kıldık. Doğrusu bu, Allah’ın hidayete erdirdiği kimseden başkasına pek ağır gelir. Allah imanınızı boşa çıkaracak değildir. Şüphesiz Allah, insanlara çok şefkat eden ve çok rahmet edendir.

وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ اُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا
شُهَدَآءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ
عَلَيْكُمْ شَهٖيدًا ۜ وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتٖى
كُنْتَ عَلَيْهَآ اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ
الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلٰى عَقِبَيْهِ ۜ وَاِنْ
كَانَتْ لَكَبٖيرَةً اِلَّا عَلَى الَّذٖينَ هَدَى اللّٰهُ ۜ
وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضٖيعَ اٖيمَانَكُمْ ۜ اِنَّ اللّٰهَ
بِالنَّاسِ لَرَؤُفٌ رَحٖيمٌ ﴿١٤٤﴾

145. Şüphesiz yüzünü sık sık göğe doğru çevirdiğini görüyoruz. Onun için seni, mutlaka sevdiğin Kıble’ye doğru çevireceğiz. Bunun için yüzünü Mescid-i Haram’a doğru çevir. (Ey Müslümanlar,) sizler (de) nerede olursanız olun, bulunduğunuz yerden yüzlerinizi, o yöne çevirin. Şüphesiz Kitap verilenler, (bu Kıble değiştirme emrinin) Rableri tarafından bir gerçek olduğunu bilirler. Allah, onların yaptıklarından gafil değildir.

قَدْ نَرٰى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِى السَّمَآءِ ۚ
فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضٰيهَا ۖ فَوَلِّ وَجْهَكَ
شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۜ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ
فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ ۜ وَاِنَّ الَّذٖينَ
اُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ
رَبِّهِمْ ۜ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٥﴾

146. Sen, (daha önce) Kitap verilenlere her türlü ayeti getirsen (de,) yine (de) onlar senin Kıble'ne uymazlar. Sen (de) onların Kıbleleri'ne uyacak değilsin. Onların bazıları (da) diğerlerinin Kıblesi'ne uymazlar. (Ey söz söylenen kimse,) sana gelen bunca (İlâhî) ilimden sonra yine (de) onların heveslerine uyarsan, o zaman mutlaka zalimlerden olursun.

وَلَئِنْ اَتَيْتَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ
اٰيَةٍ مَا تَبِعُوا قِبْلَتَكَۚ وَمَا اَنْتَ بِتَابِعٍ
قِبْلَتَهُمْۚ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍۜ
وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَٓاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا
جَٓاءَكَ مِنَ الْعِلْمِۙ اِنَّكَ اِذاً لَمِنَ
الظَّالِمِينَ ١٤٦

147. Kendilerine Kitap verdiklerimiz, (bu gerçeği) oğullarını tanıdıkları gibi tanırlar. Onlardan bir hizip, şüphesiz hakkı bilerek gizler.

اَلَّذِينَ اٰتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا
يَعْرِفُونَ اَبْنَٓاءَهُمْۜ وَاِنَّ فَرِيقاً مِنْهُمْ
لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ١٤٧

148. Bu gerçektir ve Rabbin tarafındandır. Öyleyse şüphe edenlerden olma.

اَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
الْمُمْتَرِينَ ١٤٨

B.18

149. Herkesin bir hedefi vardır. Onu hep göz önünde tutar. (Sizin hedefiniz de,) hayırlı işlerde birbirinizle yarışmak olmalıdır. Nerede olursanız olun, Allah sizi bir araya getirecektir. Şüphesiz Allah, her şeye gereğince gücü yetendir.

وَلِكُلٍّ وِجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَا فَاسْتَبِقُوا
الْخَيْرَاتِۜ اَيْنَ مَا تَكُونُوا يَاْتِ بِكُمُ
اللّٰهُ جَمِيعاًۜ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ١٤٩

150. Nereden çıkarsan, yüzünü Mescid-i Harâm'a doğru çevir. Şüphesiz bu, Rabbin tarafından bir gerçektir. Allah yaptıklarınızdan habersiz değildir.

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِۜ وَاِنَّهُ لَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَۜ
وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ١٥٠

151. Nereden çıkarsan, yüzünü Mescid-i Harâm'a doğru çevir. Sizler (de,) her nerede olursanız olun, yüzlerinizi oraya doğru çevirin ki, zalim olanlar dışındaki diğer insanlardan, size karşı bir suçlama söz konusu olmasın. Onlardan korkmayın, Benden korkun. (İnsanların sizi suçlamamaları,) size karşı nimetlerimi tamamlamam ve doğru yolu bulmanız için, (size bu emri verdim).

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا
وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ
عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا
مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي
وَلِأُتِمَّ نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ
تَهْتَدُونَ ﴿١٥١﴾

152. Böylece Biz, aranızdan birini size peygamber olarak gönderdik. (O peygamber) size ayetlerimizi okur, sizi tertemiz kılar, size Kitap ve hikmeti öğretir ve önceden bilmediklerinizi (de) size anlatır.

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ يَتْلُوا
عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُمْ مَا لَمْ
تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٥٢﴾

153. Öyleyse siz Beni anın. Ben (de) sizi anayım. Bana şükredin, nankörlük etmeyin.

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي
وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٣﴾

B.19

154. Ey inananlar, sabır ve dua ile (Allah'ın) yardımını dileyin. Şüphesiz Allah, sabredenler ile beraberdir.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ
وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٤﴾

155. Allah yolunda öldürülenlere, ölü demeyin. Çünkü onlar (ölü değil) diridirler. Ancak siz farkında değilsiniz.

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا
تَشْعُرُونَ ﴿١٥٥﴾

156. Şüphesiz Biz, sizi biraz korku ve açlık, bir (de) mal, can ve meyvelerin eksikliğiyle sınarız. (Ey Peygamber,) sabredenlere müjde ver.

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ
وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْاَمْوَالِ وَالْاَنْفُسِ
وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٦﴾

157. Onlar bir musibete uğradıklarında (kaygılanmayıp,) "Biz Allah için varız ve muhakkak O'na döneceğiz," derler.

اَلَّذِينَ اِذَا اَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا
اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿١٥٧﴾

158. İşte onlara, Rableri tarafından çeşitli bereket ve rahmet (nazil olur.) Hidayete erenler (de,) onlardır.

اُولٰئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ
وَرَحْمَةٌ وَاُولٰئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٨﴾

159. Şüphesiz Safâ ile Merve, Allah'ın alâmetlerindendir. Kim, bu Ev'i (Kâbe'yi) hac veya umre niyetiyle ziyaret ederse, bu ikisi arasında hızlı yürümekte ona hiç bir günah yoktur. Kim, kendi isteğiyle hayır işlerse (bilsin ki,) Allah (hayırlı işlere) değer veren ve (her şeyi) en iyi bilendir.

اِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللّٰهِ فَمَنْ
حَجَّ الْبَيْتَ اَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ اَنْ
يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَاِنَّ
اللّٰهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٩﴾

160. Apaçık ayetler ve hidayetle indirdiğimiz kelâmı, bu Kitap'ta insanlara tam olarak açıkladıktan sonra, (yine de) onu gizleyenler vardır. Onlara, hem Allah lanet eder, hem (de diğer) lanet edenler, lanet ederler.

اِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا اَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ
وَالْهُدٰى مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي
الْكِتَابِ اُولٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللّٰهُ وَيَلْعَنُهُمُ
اللَّاعِنُونَ ﴿١٦٠﴾

161. Ancak tevbe edip, kendilerini ıslah eden ve (buyruklarımı) açıklayanlara, sonsuz lütfumla teveccüh ederim. Ben (kullarımın) tevbelerini çok kabul eden ve çok rahmet edenim.

اِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَاَصْلَحُوا وَبَيَّنُوا فَاُولٰئِكَ
اَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَاَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٦١﴾

162. İnkâr edip, kâfir olarak ölenlerin üstünde, Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların laneti vardır.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ
أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ
وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٦٢﴾

163. Bu (lanet) içinde uzun süre kalacaklar. Ne azapları hafifletilecek, ne (de nefes almak) için onlara süre verilecek.

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿١٦٣﴾

164. İlâhınız, yalnız tek İlâh'tır. Ondan başka bir İlâh yoktur. O, Rahman'dır ve Rahim'dir.

وَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ
الرَّحْمَٰنُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٤﴾ ع ١٩ ١١ ٣

B.20

165. Göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelmesinde, insanlar için yararlı şeyleri taşıyıp, denizde seyreden gemilerde, Allah'ın bulutlardan indirip, ölü toprağı dirilttiği suda, her türlü hayvanı (yeryüzüne) yaymasında, rüzgârları sağa sola estirmesinde, yerle gök arasında emre hazır bulutların duruşunda, aklını kullanan kavim için (birçok) deliller vardır.

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي
تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا
أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ
الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ
دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ وَالسَّحَابِ
الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ
لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٥﴾

166. İnsanlar arasında, Allah'tan başkasını O'na ortak koşanlar vardır. Kendisine ortak koştuklarını, Allah'ı sever gibi severler. Ancak müminler, hepsinden çok Allah'ı severler. Böyle bir zulmü işleyenler, azabı (önceden) görebilseydiler, bütün kuvvetin ancak Allah'ın olduğunu ve Allah'ın azabının (da) çok şiddetli olduğunu (anlarlardı).

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
اَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللّٰهِ ط وَالَّذِينَ
اٰمَنُوا اَشَدُّ حُبًّا لِلّٰهِ ط وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ
ظَلَمُوا اِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ لا اَنَّ الْقُوَّةَ لِلّٰهِ
جَمِيعًا لا وَاَنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿١٦٦﴾

167. Peşlerinden gidilenler, kendilerine uyanlardan uzaklaşacaklar ve azabı görecekler. (Şirkleri yüzünden bütün kurtuluş) yolları kendilerine kapanacaktır.

اِذْ تَبَرَّاَ الَّذِينَ اتُّبِعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا
وَرَاَوُا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ
الْاَسْبَابُ ﴿١٦٧﴾

168. (Kâfirlerin ileri gelenlerine) uyanlar, "Keşke bize bir kere daha dünyaya geri dönmek (nasip) olsa. (Bunların bugün) bizden uzaklaştıkları gibi biz (de) onlardan uzaklaşsak," diyecekler. Böylece Allah yaptıklarının (sonucunun) ancak bir pişmanlık olduğunu, (vebalinin de boyunlarına olacağını,) kendilerine gösterecektir. Onlar (Cehennem) ateşinden çıkamayacaklar.

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ اَنَّ لَنَا كَرَّةً
فَنَتَبَرَّاَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّؤُا مِنَّا ط كَذٰلِكَ
يُرِيهِمُ اللّٰهُ اَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ ط
وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ ﴿١٦٨﴾ ع ٢٠

B.21

169. Ey insanlar, yeryüzünde bulunan temiz ve helâl şeylerden yiyin, şeytana uymayın, çünkü o sizin apaçık düşmanınızdır.

يَا اَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْاَرْضِ حَلَالًا
طَيِّبًا ز وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ط اِنَّهُ
لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٦٩﴾

170. O, size ancak kötülüğü, hayâsızlığı ve Allah ile ilgili bilmediğiniz şeyi söylemenizi emreder.

اِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَاَنْ
تَقُولُوا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٧٠﴾

171. Onlara, Allah’ın indirdiği (kelâma) uyun, denildiğinde, “Biz atalarımızı hangi (yol) üzerinde bulduysak ona uyarız,” derler. Peki, ya ataları hiç bir şey akıl etmeyen ve doğru yolda olmayan kimselerse, (yine de onların izlerinden mi gidecekler?)

وَاِذَا قٖيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوا
بَلْ نَتَّبِعُ مَٓا اَلْفَيْنَا عَلَيْهِ اٰبَٓاءَنَاۜ اَوَلَوْ كَانَ
اٰبَٓاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْـًٔا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٧١﴾

172. Bu kâfirlerin durumu, bağırıp çağırma sesinden başka bir şey duymayan ile ona seslenen birinin (durumuna) benzer. Bunlar sağır, dilsiz ve kördürler. Bunun için akıl etmezler.

وَمَثَلُ الَّذٖينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذٖي يَنْعِقُ
بِمَا لَا يَسْمَعُ اِلَّا دُعَٓاءً وَنِدَٓاءًۜ صُمٌّ
بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٧٢﴾

173. Ey inananlar, size verdiğimiz temiz şeylerden yiyin. Yalnız O’na ibadet ediyorsanız, Allah’a şükredin.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ
مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ
اِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٣﴾

174. Şüphesiz O, size yalnız leşi, kanı, domuz etini ve (üzerine) Allah’tan başkasının adı anılanı haram kılmıştır. Ancak (bunları kullanmak) zorunda kalmış olup, emirlere karşı gelmeyen ve haddi aşmayan için, onlar günah değildir. Doğrusu Allah çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

اِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ
الْخِنْزٖيرِ وَمَٓا اُهِلَّ بِهٖ لِغَيْرِ اللّٰهِۚ فَمَنِ
اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَٓا اِثْمَ
عَلَيْهِۜ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحٖيمٌ ﴿١٧٤﴾

175. Allah’ın (İlâhî) Kitap’tan indirdiği (talimatı) gizleyip, onu az bir değere değişenler, işte karınlarına ateş dolduranlar, onlardır. Allah, Kıyamet günü onlarla hem konuşmayacak, hem (de) onların temiz olmadığına karar verecektir. Onlara, acı azap vardır.

اِنَّ الَّذٖينَ يَكْتُمُونَ مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ
الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهٖ ثَمَنًا قَلٖيلًاۙ
اُولٰٓئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فٖي بُطُونِهِمْ اِلَّا
النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
وَلَا يُزَكّٖيهِمْۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلٖيمٌ ﴿١٧٥﴾

176. İşte bunlar, hidayeti sapıklıkla, mağfireti azapla değiştiler. Onların ateş (azabına) dayanmaları, ne kadar (da) şaşırtıcıdır.

أُولٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ اشْتَرَوُا الضَّلٰلَةَ بِالْهُدٰى
وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِۚ فَمَٓا اَصْبَرَهُمْ
عَلَى النَّارِ ﴿١٧٦﴾

177. Bu (azap,) Allah'ın bu Kitab'ı hak ile indirmesinden ileri gelir. Doğrusu Kitap hakkında görüş ayrılığına düşenler, korkunç düşmanlık içindedirler.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّۜ
وَاِنَّ الَّذ۪ينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَف۪ي
شِقَاقٍ بَع۪يدٍ ﴿١٧٧﴾

B.22

178. Yüzlerinizi Doğu'ya veya Batı'ya çevirmeniz iyilik değildir. Ancak en iyi insan, Allah'a, ahiret gününe, meleklere, Kitab'a ve peygamberlere inanan, (Allah) sevgisi için akrabalara, öksüzlere, yoksullara, yolculara, dilenenlere ve (hürriyetleri için) kölelere malını harcayan, namazı dosdoğru kılan ve (de) zekât verendir. Onlar söz verdiklerinde, onu yerine getirirler. (Özellikle) sıkıntı, hastalık ve savaş zamanında dayanıklılık gösterirler. (İşte en olgun ve en iyi insanlar bunlardır.) İşte onlar, sözlerinin eridir ve onlar, mükemmel takva sahipleridir.

لَيْسَ الْبِرَّ اَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ
الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنْ اٰمَنَ
بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالْكِتَابِ
وَالنَّبِيّ۪نَۚ وَاٰتَى الْمَالَ عَلٰى حُبِّه۪ ذَوِي
الْقُرْبٰى وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاك۪ينَ وَابْنَ
السَّب۪يلِۙ وَالسَّٓائِل۪ينَ وَفِي الرِّقَابِۚ
وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَۚ وَالْمُوفُونَ
بِعَهْدِهِمْ اِذَا عَاهَدُواۚ وَالصَّابِر۪ينَ فِي
الْبَأْسَٓاءِ وَالضَّرَّٓاءِ وَح۪ينَ الْبَأْسِۜ
اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ صَدَقُواۜ وَاُو۬لٰٓئِكَ
هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٨﴾

179. Ey inananlar, öldürülenler hakkında size kısas farz kılınmıştır. (Eğer öldüren) hür erkekse, o hür erkekten, (eğer öldüren) köle ise, o köleden, (eğer öldüren) kadınsa, o kadından (kısas alınır). (Eğer öldürülenin) kardeşi tarafından öldürene (diyetten) bir şeyler af olunursa, (öldürülenin vârisleri geride kalan diyeti) uygun bir şekilde alabilir. (Katilin de diyetten geri kalan kısmını) güzellikle ödemesi şarttır. Bu, Rabbiniz tarafından bir kolaylık ve rahmettir. Bu (emirden) sonra yine (de) bir kimse haddi aşarsa, ona acı bir azap (mukadderdir).

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ
فِي الْقَتْلٰىۜ اَلْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ
وَالْاُنْثٰى بِالْاُنْثٰىۜ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ اَخ۪يهِ
شَيْءٌ فَاتِّبَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ وَاَدَٓاءٌ اِلَيْهِ
بِاِحْسَانٍۜ ذٰلِكَ تَخْف۪يفٌ مِنْ رَبِّكُمْ
وَرَحْمَةٌۜ فَمَنِ اعْتَدٰى بَعْدَ ذٰلِكَ فَلَهُ
عَذَابٌ اَل۪يمٌ ﴿١٧٩﴾

180. Ey akıl sahipleri, kısasta sizin için hayat vardır. (Haksız yere kan dökmekten) sakınasınız (diye size bu emredilmiştir.)

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيٰوةٌ يَٓا اُو۬لِي
الْاَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٠﴾

181. Birinize ölüm geldiğinde, eğer o, çok mal bırakıyorsa, onun ana, baba ve akrabalarına (uygun) bir vasiyette bulunması şarttır. Bu, takva sahiplerinin üzerine bir hak olarak farz kılınmıştır.

كُتِبَ عَلَيْكُمْ اِذَا حَضَرَ اَحَدَكُمُ
الْمَوْتُ اِنْ تَرَكَ خَيْرًاۚ اَلْوَصِيَّةُ
لِلْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَب۪ينَ بِالْمَعْرُوفِۚ
حَقًّا عَلَى الْمُتَّق۪ينَۜ ﴿١٨١﴾

182. Ancak biri, (bu vasiyeti) duyduktan sonra onu değiştirirse, bunun günahı değiştirenindir. Allah, şüphesiz en iyi işiten ve en iyi bilendir.

فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَاِنَّمَٓا اِثْمُهُ عَلَى
الَّذ۪ينَ يُبَدِّلُونَهُۜ اِنَّ اللّٰهَ سَم۪يعٌ عَل۪يمٌۜ ﴿١٨٢﴾

183. Vasiyet edenin taraf tutacağından veya günaha gireceğinden endişe duyan kimse, (ilgililerin) arasını bulursa, ona hiç bir günah yoktur. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

فَمَنْ خَافَ مِنْ مُوصٍ جَنَفًا اَوْ اِثْمًا
فَاَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَٓا اِثْمَ عَلَيْهِۜ اِنَّ اللّٰهَ
٢٢ ع ٦ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿١٨٣﴾

B.23

184. Ey inananlar, oruç tutmak sizden öncekilere farz kılındığı gibi (her türlü manevi ve ahlâki fenalıklardan) korunasınız diye, size (de) farz kılınmıştır.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ
كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَۙ ﴿١٨٤﴾

185. (Onun için) şu sayılı günlerde (oruç tutun.) Aranızdan hasta veya yolculukta bulunanın, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde oruç tutması (gerekir.) (Oruca) gücü yetmeyenlerin (maddi durumları da elverişli ise,) fidye olarak bir yoksula yemek vermesi gereklidir.[1] Kim gönülden iyilik yaparsa, kendisi için hayırlıdır. Eğer bilgi sahibi iseniz, sizin için oruç tutmanın hayırlı olduğunu (anlarsınız.)

اَيَّامًا مَعْدُودَاتٍۜ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ
مَر۪يضًا اَوْ عَلٰى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ اَيَّامٍ
اُخَرَۜ وَعَلَى الَّذ۪ينَ يُط۪يقُونَهُ فِدْيَةٌ
طَعَامُ مِسْك۪ينٍۜ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ
خَيْرٌ لَهُۜ وَاَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ
كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٥﴾

186. Ramazan ayı (öyle mübarek bir aydır ki,) onun hakkında Kur’an indirildi. O, bütün insanlara doğru yol göstermek üzere (nazil oldu.) O, aynı zamanda nice apaçık mucizeleri ve hidayet veren delilleri (de) ihtiva eder. (Bunun yanı sıra onda,) nice İlâhî mucizeler (de) bulunur. Onun için aranızdan (hasta ve yolcu olmayıp,) bu aya erişenler, oruçlarını tutsunlar. Hasta veya yolculukta olan kimsenin oruç tutamadığı günler sayısınca başka günlerde oruç tutması gerekir. Allah sizin için kolaylık ister, zorluk istemez. (Allah, sizler zahmet çekmeyip) oruç sayısını tamamlayasınız, sizi hidayete eriştirdiği için O’nun yüceliğini ifade edesiniz ve O’na şükredesiniz diye, (bu emirleri indirdi.)

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذ۪ٓي اُنْزِلَ ف۪يهِ الْقُرْاٰنُ
هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدٰى
وَالْفُرْقَانِۚ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ
فَلْيَصُمْهُۜ وَمَنْ كَانَ مَر۪يضًا اَوْ عَلٰى سَفَرٍ
فَعِدَّةٌ مِنْ اَيَّامٍ اُخَرَۜ يُر۪يدُ اللّٰهُ بِكُمُ
الْيُسْرَ وَلَا يُر۪يدُ بِكُمُ الْعُسْرَۘ
وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا
هَدٰيكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٦﴾

---

[1] Ayette “Yutikûnehû” kelimesi geçer. Bu kelimenin manası hem olumludur hem de olumsuzdur. Bu ayette her iki mana da geçerlidir. Birinci mana: “Oruca gücü yetmeyenler fidye versinler.” İkinci mana ise: “Oruca gücü yetenler de, Allah’ın kendilerini Ramazan’a ulaştırması, oruç tutabilecek güç ve sağlık vermesinden dolayı, şükretmek için fidye vermelidirler.”

187. (Ey Peygamber,) kullarım sana Beni sorarlarsa, (de ki:) “Ben onlara pek yakınım. Bana dua edenin duasını kabul ederim. Onlar doğru yolu bulsunlar diye, Benim emirlerime boyun eğsinler ve Bana inansınlar.”

وَاِذَا سَاَلَكَ عِبَادٖى عَنّٖى فَاِنّٖى قَرٖيبٌۜ
اُجٖيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ اِذَا دَعَانِۙ
فَلْيَسْتَجٖيبُوا لٖى وَلْيُؤْمِنُوا بٖى لَعَلَّهُمْ
يَرْشُدُونَ ﴿١٨٧﴾

188. Oruç tuttuğunuz (günlerin) gecesinde hanımlarınıza yaklaşmanız size helâl kılındı. Onlar sizin için, siz (de) onlar için (bir çeşit) elbisesiniz. Allah, sizin kendi kendinize haksızlık ettiğinizi bilir. İşte onun için O, (sonsuz) lütfu ile size yöneldi ve bu (durumunuzu) düzeltti. Artık hiç (tereddüt etmeden,) kendilerine yaklaşabilirsiniz. Allah’ın size mukadder kıldığı şeyleri arayın. Tan yerinde ak çizgi ile kara çizgi sizce birbirinden ayırt edilinceye kadar yiyin için. Sonra orucu geceye kadar tamamlayın. Mescitlerde itikâfa çekildiğiniz zaman, (kadınlarınıza) yaklaşmayın. Bu, Allah’ın (belirttiği) sınırlardır. Sakın onlara yaklaşmayın. İşte (insanlar türlü felaketlerden) korunsunlar diye Allah, ahkâmını böylece apaçık anlatır.

اُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ اِلٰى
نِسَٓائِكُمْۜ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَاَنْتُمْ لِبَاسٌ
لَهُنَّۜ عَلِمَ اللّٰهُ اَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ
اَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْۚ
فَالْـٴٰنَ بَاشِرُوهُنَّ وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللّٰهُ
لَكُمْۖ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ
الْخَيْطُ الْاَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْاَسْوَدِ مِنَ
الْفَجْرِۖ ثُمَّ اَتِمُّوا الصِّيَامَ اِلَى الَّيْلِۚ وَلَا
تُبَاشِرُوهُنَّ وَاَنْتُمْ عَاكِفُونَۙ فِى
الْمَسَاجِدِۜ تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ فَلَا
تَقْرَبُوهَاۜ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ اٰيَاتِهٖ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٨٨﴾

189. Kendi (kardeşlerinizin) mallarını, aranızda sahtekârlık ve (haksızlıkla) yemeyin. İnsanların mallarından bir kısmını bilerek ve uygunsuz yollarla ele geçirmek üzere, onları idarecilere götürmeyin.[1]

وَلَا تَأْكُلُوٓا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ
وَتُدْلُوا بِهَآ اِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا
مِنْ اَمْوَالِ النَّاسِ بِالْاِثْمِ وَاَنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿١٨٩﴾ ع ٢٣ ٧

B.24

190. Sana hilâller hakkında soru sorarlar. Sen onlara de ki: “Bunlar insanların (günlük işlerinde) ve hac için vakit ölçekleridir.” Evlere arka tarafından girmeniz (ise) bir iyilik değildir. En mükemmel insan, takva sahibi olandır. Evlere kapılarından girin. Allah’ın takvasını benimseyin ki, başarıya eresiniz.

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الْاَهِلَّةِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ
لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِاَنْ تَأْتُوا
الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنِ
اتَّقٰى وَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ اَبْوَابِهَا وَاتَّقُوا
اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٩٠﴾

191. Sizinle savaşanlarla, siz (de) Allah yolunda savaşın. Fakat hiç kimseye aşırı davranmayın. Şüphesiz Allah, aşırı davrananları hiç sevmez.

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ
وَلَا تَعْتَدُوا اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿١٩١﴾

192. (Haksız yere savaşanları,) bulduğunuz yerde öldürün. Sizi çıkardıkları yerden, siz (de) onları çıkarın. Fitne, adam öldürmekten daha korkunçtur. Onlar Mescid-i Haram’ın yanında sizinle savaşmadıkça, siz (de) onlarla savaşmayın. Ancak (orada da) sizinle savaşırlarsa, (o zaman) siz (de) onları öldürün. İşte kâfirlerin cezası budur.

وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ
وَاَخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ اَخْرَجُوكُمْ
وَالْفِتْنَةُ اَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا
تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتّٰى
يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ فَاِنْ قَاتَلُوكُمْ
فَاقْتُلُوهُمْ كَذٰلِكَ جَزَٓاءُ الْكَافِرِينَ ﴿١٩٢﴾

[1] İdarecilere rüşvet verip, uygunsuz yollarla kimsenin malını sakın yemeyin.

193. Eğer vazgeçerlerse (siz de vazgeçin.) Şüphesiz Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

فَاِنِ انْتَهَوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٩٣﴾

194. Fitneden (eser) kalmayıp, din yalnız Allah için oluncaya kadar, onlarla savaşın.[1] Eğer vazgeçerlerse, (bilin ki) zalimlerden başka hiç kimseye düşmanlık edilmez.

وَقَاتِلُوهُمْ حَتّٰى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ
الدِّينُ لِلّٰهِ ۗ فَاِنِ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ
اِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٩٤﴾

195. Hürmetli ay, hürmetli aya bedeldir. Hürmetli şeyler (saygısızlığa uğrarsa,) hepsinin öcü alınır. Nitekim size karşı aşırı davranana, onun size aşırı davrandığı ölçüde karşılık verin. Allah'ın takvasını benimseyin ve Allah'ın, O'nun takvasını benimseyenlerle beraber olduğunu bilin.

اَلشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ
وَالْحُرُمَاتُ قِصَاصٌ ۗ فَمَنِ اعْتَدٰى
عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدٰى
عَلَيْكُمْ ۖ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ
مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩٥﴾

196. Allah yolunda (malınızı ve canınızı) harcayın. Elinizle kendinizi tehlikeye atmayın. İyilik edin, şüphesiz Allah iyilik edenleri sever.

وَاَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَلَا تُلْقُوا
بِاَيْدِيكُمْ اِلَى التَّهْلُكَةِ ۚ وَاَحْسِنُوا ۚ
اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩٦﴾

---

[1] Sahih-i Buhari'de "Fitne" kelimesi şöyle açıklanmıştır: İslâm'ın ilk yıllarında iman edenlere işkence yapılır, onlar ya öldürülürler yahut da hapsedilirlerdi. Bu ayet-i kerimede insanların din hürriyetini yok edenlere ve onları dinden döndürmek isteyenlere karşı savaşmanın caiz olduğu belirtilmiştir. Ancak insanları silah zoruyla dinlerinden döndürmek istemeyen ve bu gaye ile Müslümanlar ile savaşmayanlar ile savaşmanın da caiz olmadığı, burada beyan edilmiştir.

وَاَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلّٰهِ ۜ فَاِنْ
اُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ
وَلَا تَحْلِقُوا رُؤُسَكُمْ حَتّٰى يَبْلُغَ
الْهَدْيُ مَحِلَّهُ ۜ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا
اَوْ بِه۪ٓ اَذًى مِنْ رَاْسِه۪ فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ
اَوْ صَدَقَةٍ اَوْ نُسُكٍ ۚ فَاِذَٓا اَمِنْتُمْ
فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ اِلَى الْحَجِّ فَمَا
اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ
فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ اِذَا
رَجَعْتُمْ ۜ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ۜ ذٰلِكَ
لِمَنْ لَمْ يَكُنْ اَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ ۜ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٩٧﴾

197. Hac ve Ümre'yi Allah için tamamlayın. (Herhangi bir sebepten dolayı Hac ve Ümre'yi eda etmekten) alıkonulursanız, kolayınıza gelen bir kurban (kesin.) Kurban yerine varıncaya kadar başınızı tıraş etmeyin. Aranızdan hasta olan veya başındaki (herhangi bir hastalıktan dolayı) rahatsızlık duyup, (başını tıraş etmeyenin,) fidye olarak ya oruç tutması yahut sadaka vermesi veyahut (da) kurban kesmesi gerekir. Emniyete kavuştuğunuz zaman, Hac ile birlikte Ümre'den yararlananın, kolayına gelen bir kurban kesmesi gerekir. (Kurbanlık) bulamayanın, Hac süresince üç gün oruç tutması şarttır. (Ey Müslümanlar,) evlerinize döndüğünüzde yedi gün daha oruç tutmanız gerekir. Bu (da) tam on gün eder. Bu (emir) yalnız ailesi Mescid-i Haram yakınında oturmayan kimseler içindir. Allah'tan sakının ve Allah'ın cezasının şiddetli olduğunu bilin.

B.25

اَلْحَجُّ اَشْهُرٌ مَعْلُومَاتٌ ۚ فَمَنْ فَرَضَ
فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا
جِدَالَ فِي الْحَجِّ ۜ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ
يَعْلَمْهُ اللّٰهُ ۜ وَتَزَوَّدُوا فَاِنَّ خَيْرَ الزَّادِ
التَّقْوٰى ۘ وَاتَّقُونِ يَٓا اُو۬لِي الْاَلْبَابِ ﴿١٩٨﴾

198. Hac bilinen birkaç ayda eda edilir. Bu aylarda Hacca gitmeye karar veren (bilsin ki,) Hac esnasında müstehcen söz söylemek, itaatsizlik etmek ve dövüşmek yasaktır. Ne iyilik yaparsanız, Allah onun (değerini) bilir. Bir (de) kendinize azık edinin. Şüphesiz azığın en iyisi Allah'ın takvasını benimsemektir. Ey aklı başında olanlar, ancak Benden sakının.

199. (Hac süresince) Rabbinizin herhangi bir lütfunu aramanızda hiç bir günah yoktur. Arafât'tan döndüğünüzde Meşar-ı Haram[1] yanında Allah'ı zikredin. Size yol gösterdiği için, O'nu anın. Siz, önceleri mutlaka sapıklardandınız.

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ
رَبِّكُمْ فَاِذَا اَفَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ
فَاذْكُرُوا اللّٰهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ
وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدٰيكُمْ وَاِنْ كُنْتُمْ
مِنْ قَبْلِه۪ لَمِنَ الضَّٓالّ۪ينَ ﴿١٩٩﴾

200. Herkesin (şimdiye kadar) gidip döndüğü yerden, siz (de) geri dönün. Allah'tan mağfiret dileyin. Çünkü Allah çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

ثُمَّ اَف۪يضُوا مِنْ حَيْثُ اَفَاضَ النَّاسُ
وَاسْتَغْفِرُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٢٠٠﴾

201. Hac ile ilgili ibadetlerinizi tamamladıktan sonra, atalarınızı andığınız gibi, (mümkünse) daha (da içtenlikle) Allah'ı anın. Bazı kimseler, "Ey Rabbim, bize vereceğini, bu dünyada ver," derler. Böylelerinin ahirette hiç nasipleri yoktur.

فَاِذَا قَضَيْتُمْ مَنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ
كَذِكْرِكُمْ اٰبَٓاءَكُمْ اَوْ اَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ
النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَٓا اٰتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا
لَهُ فِي الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ﴿٢٠١﴾

202. Bazıları (da,) "Ey Rabbim, bize bu dünyada (da) iyilik, ahirette (de) iyilik ihsan eyle (ve) bizi ateş azabından koru," derler.

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَٓا اٰتِنَا فِي الدُّنْيَا
حَسَنَةً وَفِي الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا
عَذَابَ النَّارِ ﴿٢٠٢﴾

203. İşte bunlara, kazandıkları (iyilikten) dolayı, (sevaptan) bir pay (mukadderdir). Allah, hesabı çabuk görendir.

اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ نَص۪يبٌ مِمَّا كَسَبُوا وَاللّٰهُ
سَر۪يعُ الْحِسَابِ ﴿٢٠٣﴾

[1] "Meşar-ı Haram" Arafat ile Mina arasında bulunan Hac yerlerindendir. Hacılar Arafat'tan döndüklerinde orada bir gece geçirirler.

204. Allah'ı (şu) belirli günlerde anın. Biri acele edip (de) iki günde dönerse, ona hiç bir günah yoktur. Geri kalsa (da) kendisine günah yoktur.[1] (Bu söz,) takva sahibi olanlar içindir. (Öyleyse) Allah'ın takvasını benimseyin ve hepinizin (bir gün) toplatılıp, O'nun huzuruna götürüleceğinizi bilin.

وَاذْكُرُوا اللّٰهَ فٖٓي اَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍۜ فَمَنْ
تَعَجَّلَ فٖي يَوْمَيْنِ فَلَٓا اِثْمَ عَلَيْهِۚ وَمَنْ
تَاَخَّرَ فَلَٓا اِثْمَ عَلَيْهِۙ لِمَنِ اتَّقٰىۜ وَاتَّقُوا
اللّٰهَ وَاعْلَمُٓوا اَنَّكُمْ اِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٠٤﴾

205. İnsanlar arasında, bu dünya hayatı hakkındaki konuşmaları, senin hoşuna gidenler (de) bulunur. (Böyleler konuşurken,) kalplerindeki (samimiyete) Allah'ı şahit tutarlar. Oysa bunlar (aslında) kavgacıların en ileri gelenleridir.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا وَيُشْهِدُ اللّٰهَ عَلٰى مَا فٖي قَلْبِهٖۙ وَهُوَ
اَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿٢٠٥﴾

206. (Yetkili olup,) bir işin başına geçince ortalığı karıştırmak, ekinleri ve halkı mahvetmek üzere, (bütün) memlekette koşturup dururlar. Oysa Allah, fesadı hiç sevmez.

وَاِذَا تَوَلّٰى سَعٰى فِي الْاَرْضِ لِيُفْسِدَ
فٖيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَۜ
وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الْفَسَادَ ﴿٢٠٦﴾

207. Onlara, Allah'tan sakının denildiğinde, gururları onları daha (da) çok günah işlemeye sürükler. (Bu gibi insanlara,) Cehennem yeterlidir. Şüphesiz o, kalınacak çok kötü bir yerdir.

وَاِذَا قٖيلَ لَهُ اتَّقِ اللّٰهَ اَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ
بِالْاِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُۜ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿٢٠٧﴾

208. İnsanlar arasında, Allah'ın rızasını kazanmak için canlarını bile satanlar vardır. Allah (böyle ihlâs sahibi) kullarına karşı çok şefkatlidir.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرٖي نَفْسَهُ ابْتِغَٓاءَ
مَرْضَاتِ اللّٰهِۜ وَاللّٰهُ رَؤُ۫فٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠٨﴾

[1] Müzdelife'den döndükten sonra Minâ'da üç gün kalmak şarttır. Fakat acelesi olan kimse, iki gün sonra da oradan geri dönebilir. İşte bu ayette ondan söz edilmektedir.

209. Ey inananlar, hepiniz tam teslimiyete girin ve şeytanın (ayak) izlerine uymayın. Şüphesiz o, sizin apaçık düşmanınızdır.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ
كَٓافَّةًۖ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِۜ
اِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُب۪ينٌ ﴿٢٠٩﴾

210. Size apaçık deliller geldikten sonra, yine (de) yolunuzu şaşırırsanız, biliniz ki Allah, mutlaka her şeyden üstün ve hikmet sahibidir.

فَاِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَتْكُمُ
الْبَيِّنَاتُ فَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ عَز۪يزٌ حَك۪يمٌ ﴿٢١٠﴾

211. Onlar, bulutların gölgelerinde Allah ve meleklerin gelmesini ve son kararın verilmesini mi bekliyorlar? Bütün işler, ancak Allah'a döndürülür.

هَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّٓا اَنْ يَأْتِيَهُمُ اللّٰهُ ف۪ي
ظُلَلٍ مِنَ الْغَمَامِ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَقُضِيَ
الْاَمْرُۜ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُورُ ﴿٢١١﴾

B.26

212. İsrâiloğulları'na sorsanıza, onlara nice apaçık mucizeler verdik. Allah'ın nimeti kendisine geldikten (ve onun gerçeğini de iyice anladıktan) sonra, onu kim değiştirirse (bilsin ki,) Allah'ın cezası çok şiddetlidir.

سَلْ بَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪يلَ كَمْ اٰتَيْنَاهُمْ مِنْ اٰيَةٍ
بَيِّنَةٍۜ وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ
مَا جَٓاءَتْهُ فَاِنَّ اللّٰهَ شَد۪يدُ الْعِقَابِ ﴿٢١٢﴾

213. Bu dünya hayatı kâfir olanlara (güzel ve) süslü olarak gösterilmiştir. Onlar, inananlarla alay ederler. Oysa takva sahipleri, Kıyamet gününde onlardan üstün olacaklar. Allah dilediğine hesapsız rızık verir.

زُيِّنَ لِلَّذ۪ينَ كَفَرُوا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا
وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذ۪ينَ اٰمَنُواۘ وَالَّذ۪ينَ
اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ
مَنْ يَشَٓاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٣﴾

214. Bütün insanlar aynı görüşü paylaşıyorlardı. Sonra Allah peygamberleri müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdi. İnsanların görüş ayrılığına düştükleri hususlarda aralarında hüküm versin diye, (peygamberlerle) birlikte hakkı ihtiva eden bir Kitap (da) indirdi. Ancak Kitap verilenler, kendilerine apaçık deliller geldikten sonra, aralarındaki azgınlık (ve fesat) yüzünden, onun hakkında ayrılığa düştüler. Allah inananları, diğer insanların ihtilafa düştükleri şeyden (ayırıp,) kendi emriyle doğruluğa eriştirdi. Allah, dilediğini hidayete eriştirir.

كَانَ النَّاسُ اُمَّةً وَاحِدَةً قف فَبَعَثَ اللّٰهُ
النَّبِيّٖنَ مُبَشِّرٖينَ وَمُنْذِرٖينَ صلى وَاَنْزَلَ
مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ
فٖيمَا اخْتَلَفُوا فٖيهِ ط وَمَا اخْتَلَفَ فٖيهِ اِلَّا
الَّذٖينَ اُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ
الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ج فَهَدَى اللّٰهُ الَّذٖينَ
اٰمَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوا فٖيهِ مِنَ الْحَقِّ بِاِذْنِهٖ ط
وَاللّٰهُ يَهْدٖي مَنْ يَشَاءُ اِلٰى صِرَاطٍ
مُسْتَقٖيمٍ ﴿٢١٤﴾

215. Yoksa sizler, sizden öncekilerin başına gelenler daha başınıza gelmeden, Cennet'e gireceğinizi mi sandınız? Onların başına nice sıkıntılar, eziyetler ve korkunç sarsıntılar geldi. Nihayet (o zamanın) peygamberi ve beraberindeki müminler, Allah'ın yardımı ne zaman gelecek, dediler. İyi bilin ki, Allah'ın yardımı mutlaka yakındır.

اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا
يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذٖينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ ط
مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَّاءُ وَزُلْزِلُوا
حَتّٰى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذٖينَ اٰمَنُوا مَعَهُ
مَتٰى نَصْرُ اللّٰهِ ط اَلَا اِنَّ نَصْرَ اللّٰهِ
قَرٖيبٌ ﴿٢١٥﴾

216. Onlar sana ne harcayacaklarını sorarlar. De ki: "Harcayacağınız iyi mal, (öncelikle) ana ve babanızın, akrabalarınızın, öksüzlerin, düşkünlerin ve (de) yolcuların hakkıdır." Yaptığınız her iyiliği, şüphesiz Allah çok iyi bilir.

يَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ ط قُلْ مَا اَنْفَقْتُمْ
مِنْ خَيْرٍ فَلِلْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبٖينَ
وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاكٖينِ وَابْنِ السَّبٖيلِ ط وَمَا
تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلٖيمٌ ﴿٢١٦﴾

217. Hoşunuza gitmediği halde, savaş size farz kılındı. Hoşlanmadığınız bir şey, sizin için hayırlı olabilir. Hoşlandığınız bir şey (de,) sizin için kötü olabilir. Allah bilir, ama siz bilmezsiniz.[1]

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَكُمْ ج
وَعَسٰى اَنْ تَكْرَهُوا شَيْـًٔا وَهُوَ خَيْرٌ
لَكُمْ ج وَعَسٰى اَنْ تُحِبُّوا شَيْـًٔا وَهُوَ شَرٌّ
لَكُمْ ط وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٧﴾ ع

B.27

218. Sana hürmetli ayda savaşmayı sorarlar. De ki: “O ayda savaşmak, büyük bir günahtır. Ama (insanları) Allah yolundan alıkoymak, O’nu ve Mescid-i Haram’ı inkâr etmek, ahalisini oradan çıkarıp atmak, Allah Katında daha büyük bir (günahtır.) Hele fitne ve (fesat) çıkarmak, adam öldürmekten (de) daha büyük (günahtır.) Onlar ellerinden gelse, dininizden döndürmek için, sizinle savaşmaya devam ederler.” Aranızdan biri dininden dönüp kâfir olarak ölürse, (bilsin ki,) bu gibilerin bütün yaptıkları dünyada (da,) ahirette (de) boşa gider. Onlar Cehennemliktirler ve orada (uzun süre) kalacaklar.

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ ط
قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ ط وَصَدٌّ عَنْ سَبِيلِ
اللّٰهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ق وَاِخْرَاجُ
اَهْلِهِ مِنْهُ اَكْبَرُ عِنْدَ اللّٰهِ ج وَالْفِتْنَةُ
اَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ط وَلَا يَزَالُونَ
يُقَاتِلُونَكُمْ حَتّٰى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ
اِنِ اسْتَطَاعُوا ط وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ
دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَاُولٰٓئِكَ حَبِطَتْ
اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ج وَاُولٰٓئِكَ
اَصْحَابُ النَّارِ ج هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢١٨﴾

[1] Bu ayet-i kerimeden açıkça anlaşıldığı gibi Müslümanlar asla savaşmayı sevmezlerdi. Bunun sebebi Müslümanlar’ın savaş yapmaktan korkmaları değildi. Aksine onlar kan dökmeyi sevmezlerdi. Ayrıca onlar barışçı bir ortamın İslâm dininin yayılması için daha uygun olduğuna inanırlardı. Kısacası bu ayet-i kerimeden de anlaşıldığı gibi Hıristiyan oriyantalistlerin (doğu bilimcilerin) “İslâm dini zor kullanılarak, kılıç ile kabul ettirilmiştir” demeleri tamamen asılsızdır.

219. Şüphesiz inananlar, hicret eden ve Allah yolunda cihat edenler, Allah'ın rahmetini umarlar. Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

اِنَّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَالَّذ۪ينَ هَاجَرُوا
وَجَاهَدُوا ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِۙ اُو۬لٰٓئِكَ يَرْجُونَ
رَحْمَتَ اللّٰهِۜ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٢١٩﴾

220. Sana içki ve kumar hakkında sorarlar. De ki: "İkisinde (de) büyük günah (ve zarar bulunur.) İnsanlar için bazı faydaları (da) vardır, fakat günah (ve zararları) faydalarından daha büyüktür.[1]" Sana ne harcayacaklarını sorarlar. De ki: "Sizi sıkıntıya sokmayacak (malı) harcayın." Böylece Allah, düşünesiniz diye, Kendi ahkâmını size açıklar.

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِۜ قُلْ
ف۪يهِمَٓا اِثْمٌ كَب۪يرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِۘ
وَاِثْمُهُمَٓا اَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَاۜ
وَيَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَۜ قُلِ الْعَفْوَۜ
كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّكُمْ
تَتَفَكَّرُونَۙ ﴿٢٢٠﴾

221. Bu dünya ile ahiret hakkında sana (sorarlar.) Sana (yetim ve) öksüzler hakkında (da) sorarlar. De ki: "Onların (durumlarını) düzeltmek, hayırlı bir iştir. Onlarla bir arada yaşarsanız, (bunda hiç bir sakınca yoktur, çünkü) onlar sizin kardeşlerinizdir." Allah, fesat çıkaranı (da) ve ona mukabil iyilik için çalışanı (da) bilir. Eğer Allah isteseydi, sizi zahmete sokardı. Şüphesiz Allah, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.

فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِۜ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ
الْيَتَامٰىۜ قُلْ اِصْلَاحٌ لَهُمْ خَيْرٌۜ وَاِنْ
تُخَالِطُوهُمْ فَاِخْوَانُكُمْۜ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِۜ وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ
لَاَعْنَتَكُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ عَز۪يزٌ حَك۪يمٌ ﴿٢٢١﴾

[1] Bu ayet-i kerimede haram ile helâlin daimi bir usulü, beyan edilmiştir. Faydaları fazla olup, zararları az olan maddeler helâldir. Aynı şekilde zararları fazla olup, faydaları az olanlar ise haramdır. Yüce Allah (c.c.) hiçbir şeyi tamamen faydasız yaratmamıştır.

222. İnanmadıkça, müşrik kadınlarla evlenmeyin. Müşrik bir kadın hoşunuza gitse (de) inanan bir cariye, ondan daha hayırlıdır. Müşrik erkekler inanmadıkça, (Müslüman kadınları) onlarla evlendirmeyin. Mümin bir köle, hoşunuza giden (hür) bir müşrikten daha hayırlıdır. Onlar ateşe çağırırlar, Allah (ise) kendi emriyle Cennet ve mağfirete çağırır. İnsanlar nasihat alsınlar diye, (irfan) belirtilerini kendilerine apaçık anlatır.

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتّٰى يُؤْمِنَّ ۜ
وَلَاَمَةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ
اَعْجَبَتْكُمْ ۚ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكٖينَ حَتّٰى
يُؤْمِنُوا ۜ وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ
وَلَوْ اَعْجَبَكُمْ ۜ اُو۬لٰٓئِكَ يَدْعُونَ اِلَى
النَّارِ ۚ وَاللّٰهُ يَدْعُٓوا اِلَى الْجَنَّةِ
وَالْمَغْفِرَةِ بِاِذْنِهٖ ۚ وَيُبَيِّنُ اٰيَاتِهٖ لِلنَّاسِ
لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢٢﴾ ع ٢٧ ١١

B.28

223. (Kadın,) âdet (halindeyken ona yaklaşmak) hakkında sana sorarlar. De ki: “Bu, rahatsızlık veren bir durumdur.” Onun için, kadınlar âdet (halindeyken cinsî münasebetten) uzak durun. Temizleninceye kadar onlara yaklaşmayın. Yıkanıp temizlendikten sonra, Allah’ın emrettiği gibi onlara yaklaşın. Allah, daima kendisine yönelenleri (de) sever, (iç ve dış) temizliğine dikkat edenleri (de) sever.

وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الْمَحٖيضِ ۜ قُلْ هُوَ اَذًى ۙ
فَاعْتَزِلُوا النِّسَٓاءَ فِي الْمَحٖيضِ ۙ وَلَا
تَقْرَبُوهُنَّ حَتّٰى يَطْهُرْنَ ۚ فَاِذَا تَطَهَّرْنَ
فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ اَمَرَكُمُ اللّٰهُ ۜ اِنَّ اللّٰهَ
يُحِبُّ التَّوَّابٖينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرٖينَ ﴿٢٢٣﴾

224. Kadınlarınız, sizin için (bir nevi) tarlanızdır. Tarlanıza istediğiniz gibi gelin.[1] Geleceğiniz için hazırlıklı olun. Allah’tan sakının ve (eninde sonunda) O’nunla karşılaşacağınızı bilin. (Ey Peygamber! O gün hakkında) inananlara müjde ver.

نِسَٓاؤُ۬كُمْ حَرْثٌ لَكُمْ ۖ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ
اَنّٰى شِئْتُمْ ۘ وَقَدِّمُوا لِاَنْفُسِكُمْ ۜ
وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُٓوا اَنَّكُمْ مُلَاقُوهُ ۜ
وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنٖينَ ﴿٢٢٤﴾

[1] “Tarla” kelimesiyle kadınların, neslin devamının bir vasıtası oldukları beyan edilmiştir. Demek ki insan neslinin devamının mümkün olmadığı şekilde kadına yaklaşmak caiz değildir.

225. İyilik yapmaktan, takvayı benimsemekten ve insanların arasını bulmaktan uzaklaşmak gayesiyle, Allah'ın ismini yeminlerinizin hedefi haline getirmeyin. Allah, en iyi işiten ve en iyi bilendir.

وَلَا تَجْعَلُوا اللّٰهَ عُرْضَةً لِاَيْمَانِكُمْ اَنْ
تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ ط
وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٥﴾

226. Allah sizi, farkında olmadan ettiğiniz yeminlerden dolayı sorumlu tutmaz. Fakat kalplerinizin, (içten bilerek) kazandığı (günahtan) ötürü, size hesap sorar. Allah, çok bağışlayan ve Halîmdir.

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ فِي اَيْمَانِكُمْ
وَلٰكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ
قُلُوبُكُمْ ط وَاللّٰهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٦﴾

227. Yemin edip, kadınlarından ayrılanlar için, (sadece) dört aya kadar beklemek caizdir. (Bu sürede) barışırlarsa, (bilsinler ki,) Allah çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ
اَرْبَعَةِ اَشْهُرٍ ج فَاِنْ فَاؤُ فَاِنَّ اللّٰهَ
غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢٧﴾

228. Eğer boşanmaya karar verirlerse, (bilsinler ki) Allah, en iyi işiten ve en iyi bilendir.

وَاِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَاِنَّ اللّٰهَ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٨﴾

229. Boşanan kadınlar, üç aybaşı haline kadar beklemelidirler. Eğer Allah ve ahiret gününe inanıyorlarsa, rahimlerinde Allah'ın yarattığını gizlemeleri, kendilerine caiz değildir. Kocaları bu arada barışmak isterlerse, (eşlerini) geri almakta daha çok hakları vardır. Örf ve adetlere göre, (erkeklerin) kadınlar üzerinde hakları olduğu gibi, kadınların (da erkekler üzerinde) hakları vardır. Ancak erkekler onlardan bir derece daha üstündürler. Allah, her şeyden üstündür ve hikmet sahibidir.

وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِاَنْفُسِهِنَّ ثَلٰثَةَ
قُرُوءٍ ط وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ اَنْ يَكْتُمْنَ مَا
خَلَقَ اللّٰهُ فِي اَرْحَامِهِنَّ اِنْ كُنَّ يُؤْمِنَّ
بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ط وَبُعُولَتُهُنَّ اَحَقُّ
بِرَدِّهِنَّ فِي ذٰلِكَ اِنْ اَرَادُوا اِصْلَاحًا ط
وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ ص
وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ط وَاللّٰهُ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ع ﴿٢٢٩﴾ ٢٨ ع ٧ ١٢

B.29

230. (Dönülebilecek) boşanma ancak iki keredir.[1] Sonra ya güzellikle tutmalı, ya (da) iyilikle bırakmalıdır. Önceden (kadınlara) vermiş olduğunuz maldan bir şey geri almak, sizin için caiz değildir. Ancak (karı ve koca) Allah'ın (belirtmiş olduğu) sınırlara riayet edemeyeceklerinden korkuyorlarsa, (o zaman durum farklıdır.) Eğer ikisinin, Allah'ın sınırlarını koruyamayacaklarından endişe ediyorsanız, o zaman kadının fidye olarak bir şeyler vermesinde, (her ikisi için de) günah yoktur. İşte Allah'ın (belirttiği) sınırlar, bunlardır. Onları aşmayınız! Allah'ın (belirtmiş olduğu) sınırları aşanlar ancak zalimlerdir.

اَلطَّلَاقُ مَرَّتَانِ فَاِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ اَوْ
تَسْرِيحٌ بِاِحْسَانٍ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ اَنْ
تَأْخُذُوا مِمَّا اٰتَيْتُمُوهُنَّ شَيْـًٔا اِلَّا اَنْ
يَخَافَا اَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ فَاِنْ
خِفْتُمْ اَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهٖ تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ
فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللّٰهِ
فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٢٩﴾

231. (Eğer erkek, bahsedilen iki boşanmanın müddeti geçtikten sonra, karısını üçüncü kez de) boşarsa, o kadın başka biriyle evlenmedikçe, bir daha kendisine caiz değildir. Eğer (ikinci koca da) onu boşarsa, Allah'ın sınırlarını koruyacaklarına içten inanıyorlarsa, (eski karıkocanın) birbirlerine dönmelerinde bir günah yoktur. Bunlar, Allah'ın (belirttiği) sınırlardır. O, onları ilim sahibi kimselere açıklar.

فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدُ حَتّٰى
تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْهِمَا اَنْ يَتَرَاجَعَا اِنْ ظَنَّا اَنْ
يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ
يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣٠﴾

---

[1] Dönülebilecek boşanma iki defa ile sınırlandırılmıştır. Üçüncü kez erkek yine boşarsa, artık tekrar eşine dönemez. Halk arasındaki inanca göre, bir koca karısına üç kere boş ol derse, bu üç kez boşanmanın gerçekleştiği anlamındadır. Ancak bu yanlıştır. Boşanma üç türlüdür. Birincisi; erkek boşayıp ilk üç ay esnasında sözünü geri alırsa, eşine geri dönebilir. Buna, Recî' talâk denir. İkincisi; erkek boşadıktan sonra üç ay geçer ve sözünü geri almaz ve bir süre sonra eşine geri dönmek isterse, yeniden nikâh yapması gerekir. Ancak bu şekilde eşine tekrar kavuşabilir. Buna, Bâin talâk denir. Üçüncüsü; erkek, karısını üç kez ayrı ayrı zamanlarda boşarsa, o zaman artık hanımı başka biri ile evlenip boşanmadıkça geri dönemez. Buna, Batta talâk denir. Biri aynı zaman dilimi içinde, değil üç kere, bin kere de boş ol dese bile, o tek bir boşanma sayılır. İddet esnasında karı koca ilişkiye girerlerse, bu durumda da erkek sözünü geri almış sayılır ve boşanma gerçekleşmez.

232. Kadınlarınızı boşadığınız zaman, onların belli süreleri sona erdiğinde, ya iyilikle tutun, ya (da) iyilikle bırakın. Eziyet etmek için (ve daha sonraları) haklarına tecavüz etmek niyetiyle, onları alıkoymayın. Böyle yapan biri, şüphesiz kendine zulmetmiş olur. Allah'ın buyruklarıyla alay etmeyin. Allah'ın size olan nimetini ve size öğüt vermek için indirdiği Kitap ve hikmeti hatırlayın. Allah'ın takvasını benimseyin. Allah'ın her şeyi hakkıyla bildiğini, bilin.

وَاِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ فَبَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ
فَاَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ اَوْ سَرِّحُوهُنَّ
بِمَعْرُوفٍ ۖ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا
لِتَعْتَدُوا ۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ
نَفْسَهُ ۜ وَلَا تَتَّخِذُوٓا اٰيَاتِ اللّٰهِ هُزُوًا ۘ
وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمَٓا اَنْزَلَ
عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ
بِهٖ ۜ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوٓا اَنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝٢٣١ ع ٢٩ ١٣

B.30

233. Kadınları boşadığınız zaman, onlar (da) iddetlerini tamamlarlarsa, birbirleriyle meşru bir şekilde anlaştıkları takdirde, kocalarıyla evlenmelerine engel olmayın.[1] Aranızdan Allah ve ahiret gününe inanan herkese, bununla öğüt verilir. (Biliniz ki,) bu sizin için daha hayırlı ve temizdir. Allah bilir, siz bilmezsiniz.

وَاِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ فَبَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَلَا
تَعْضُلُوهُنَّ اَنْ يَنْكِحْنَ اَزْوَاجَهُنَّ اِذَا
تَرَاضَوْا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ۜ ذٰلِكَ
يُوعَظُ بِهٖ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ
وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۜ ذٰلِكُمْ اَزْكٰى لَكُمْ
وَاَطْهَرُ ۜ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝٢٣٢

[1] Ayet-i kerimede yer alan "kocalar" ifadesiyle kadının evlilik yapmış olduğu kocasına ya da evleneceği yeni koca adayına da işaret edilmektedir. Eğer birinci ve ikinci boşanmadan sonraki evlilikler sözkonusuysa işaret edilen kadının evli olduğu kocası olabilir. Eğer üçüncü boşanmadan sonraki evlilik sözkonusuysa o zaman bahsedilen koca kesinlikle yeni koca adayıdır. Tüm durumlarda kadının velisi ya da eski kocası yeni bir adayla kadının evlenmesine engel olmamalıdırlar.

234. Anneler, çocuklarını tam iki yıl emzirsinler. (Bu,) emzirme (süresini) tamamlamak isteyenler içindir. Annelerin yiyecek ve giyeceklerini temin etmek, alışılageldiği üzere çocuğun babasına aittir. Hiç kimse gücünün ötesinde sorumlu tutulmaz. Ne anaya, ne babaya, çocuğu yüzünden eziyet edilmemelidir. Vâris (de) aynı emre tabidir. Eğer her ikisi anlaşarak ve danışarak (çocuğu) sütten kesmek isterlerse, onlara hiç bir günah yoktur. Eğer çocuklarınızı başkasının emzirmesini ister ve vereceğiniz ücreti (de) uygun bir şekilde öderseniz, sizin için bir günah yoktur. Allah'tan sakının ve bilin ki, Allah bütün yaptıklarınızı görendir.

وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ اَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ
كَامِلَيْنِ لِمَنْ اَرَادَ اَنْ يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ ؕ
وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ
بِالْمَعْرُوفِ ؕ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ اِلَّا
وُسْعَهَا ۚ لَا تُضَآرَّ وَالِدَةٌ بِوَلَدِهَا وَلَا
مَوْلُودٌ لَهُ بِوَلَدِهِ ۗ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ
ذٰلِكَ ۚ فَاِنْ اَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا
وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ؕ وَاِنْ اَرَدْتُمْ
اَنْ تَسْتَرْضِعُوا اَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْكُمْ اِذَا سَلَّمْتُمْ مَا اٰتَيْتُمْ
بِالْمَعْرُوفِ ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوا اَنَّ
اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٤﴾

235. Aranızdan vefat edenlerin geride bıraktıkları eşleri, kendilerini dört ay on gün alıkoysunlar. Bu süreyi doldurduktan sonra, onların kendileri için uygun bir şeyler yapmalarından ötürü size hiç bir günah yoktur. Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ
اَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِاَنْفُسِهِنَّ اَرْبَعَةَ
اَشْهُرٍ وَعَشْرًا ۚ فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي اَنْفُسِهِنَّ
بِالْمَعْرُوفِ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٣٥﴾

236. Bu gibi kadınlara üstü kapalı olarak (evlenme) teklif etmenizde veya (onlarla evlenmeyi içinizde) saklamanızda, size hiç bir günah yoktur. Allah, sizin onları düşüneceğinizi bilir. Ancak onlarla gizlice herhangi bir sözleşme yapmayın. Ancak kendilerine uygun bir şeyler söyleyebilirsiniz.[1] İddet süresi sona ermedikçe, onlarla evlenmeye kesin karar vermeyin. Biliniz ki Allah, içinizde olanı bilir. Bu (durumdan) korkun ve bilin ki, Allah çok bağışlayan ve Halîmdir.

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُمْ بِهِ مِنْ
خِطْبَةِ النِّسَاءِ اَوْ اَكْنَنْتُمْ فِي اَنْفُسِكُمْ
عَلِمَ اللّٰهُ اَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلٰكِنْ لَا
تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا اِلَّا اَنْ تَقُولُوا قَوْلًا
مَعْرُوفًا ۚ وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ
حَتّٰى يَبْلُغَ الْكِتَابُ اَجَلَهُ ۚ وَاعْلَمُوا اَنَّ
اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي اَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ ۚ
وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٣٥﴾

B.31

237. Kendilerine dokunmadığınız yahut mehirlerini kararlaştırmadığınız kadınları boşamanızda, sizin için bir günah yoktur.[2] (Ancak böyle durumlarda) zengin, kendi gücüne göre, fakir ise kendi kudretince (o kadınlara) uygun bir şeyler vermelidir. (Biz bunu,) hayırseverlere gerekli (kıldık).

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ مَا
لَمْ تَمَسُّوهُنَّ اَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً ۚ
وَمَتِّعُوهُنَّ ۚ عَلَى الْمُوسِعِ قَدَرُهُ وَعَلَى
الْمُقْتِرِ قَدَرُهُ ۚ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ ۚ حَقًّا
عَلَى الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٣٦﴾

[1] Yani dul kadınlarla evlenme isteği kalbinizde doğarsa, iddetleri bitmeden açık olarak bu konuda onlara mesaj göndermek caiz değildir. Ancak o dul kadın ile nikahlanmak isteyen, üstü kapalı bir şekilde isteğini belirtebilir.

[2] Bazı durumlarda öyle zorluklar ortaya çıkar ki koca evlendiği kadın ile birleşmeden onu boşamak zorunda kalır. Mesela nikahlandıktan sonra ikisinin süt kardeşi oldukları ortaya çıkarsa bu durumda koca mecburen karısını boşayacaktır.
"Mehirlerini belirtmeden" kelimesinden şu anlaşılır: prensip itibariyle mehir üzerinde anlaşılmıştır, ancak kesin bir şekilde mehir miktarının ne kadar olacağı kesinleştirilmemiştir. Bu durumda mehir "bil misl" olacak, yani evlenen kadının ailesinin diğer kadınlarının mehiri örnek alınarak kendisine mehir belirlenecek.

وَاِنْ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوهُنَّ
وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا
فَرَضْتُمْ اِلَّٓا اَنْ يَعْفُونَ اَوْ يَعْفُوَا الَّذ۪ي
بِيَدِه۪ عُقْدَةُ النِّكَاحِۜ وَاَنْ تَعْفُٓوا اَقْرَبُ
لِلتَّقْوٰىۜ وَلَا تَنْسَوُا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْۜ
اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَص۪يرٌ ﴿٢٣٨﴾

238. Eğer onlara mehir tayin eder, (ancak) temas etmeden önce boşarsanız, (bu durumda) kararlaştırdığınız mehrin yarısını onlara vermelisiniz. Ancak kendileri veya nikâh düğümünü elinde tutan kimse, (isterse mehrin tümünü) bağışlayabilir. Sizin bağışlamanız takvaya daha yakındır. Birbirinize iyilik yapmayı unutmayın. Şüphesiz Allah, bütün yaptıklarınızı görendir.

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلٰوةِ
الْوُسْطٰىۗ وَقُومُوا لِلّٰهِ قَانِت۪ينَ ﴿٢٣٩﴾

239. Namazlarınızı, (özellikle) ara namazı[1] koruyun ve Allah'a boyun eğerek (namaza) durun.

فَاِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا اَوْ رُكْبَانًاۚ فَاِذَٓا
اَمِنْتُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ مَا لَمْ
تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿٢٤٠﴾

240. Korkulu bir durumda iseniz, (namazlarınızı) yaya olarak veya binek üzerinde eda edin. Emniyette olduğunuz zaman Allah'ı anın. Çünkü O, size daha önce hiç bilmediklerinizi öğretmiştir.

وَالَّذ۪ينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ
اَزْوَاجًاۚ وَصِيَّةً لِاَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا اِلَى
الْحَوْلِ غَيْرَ اِخْرَاجٍۚ فَاِنْ خَرَجْنَ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ ف۪ي مَا فَعَلْنَ ف۪ٓي اَنْفُسِهِنَّ
مِنْ مَعْرُوفٍۜ وَاللّٰهُ عَز۪يزٌ حَك۪يمٌ ﴿٢٤١﴾

241. Aranızdan vefat edip, hanımlarını geride bırakanlar, ölmeden önce onların kendi evlerinden çıkarılmayarak, bir yıl bakılmalarını vasiyet etsinler. Eğer (kendi kararlarıyla) çıkarlarsa ve kendileri için uygun bir şeyler yaparlarsa, bundan dolayı size hiçbir günah yoktur. Allah, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.

[1] Genel olarak bundan İkindi Namazı kastedilmektedir. Ancak yoğun işler esnasında kılınan her namaz, "Salât-i Vüsta" olabilir.

242. Boşanan kadınlara, durumlarına uygun bir şekilde fayda sağlamak şarttır. Bunu Biz, sakınanlara gerekli kıldık.

وَلِلْمُطَلَّقَاتِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا
عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٢٤٢﴾

243. Allah, böylece kendi ahkâmını anlayasınız diye size açıklar.

كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٣﴾ ع ٣١ ٧ ١٥

B.32

244. Binlerce kişinin ölüm korkusuyla yurtlarından çıkıp gittiklerini bilmez misiniz? Allah onlara, “Ölün!” dedi. Sonra onları diriltti.[1] Şüphesiz Allah, insanlara sonsuz lütfedendir, ama insanların çoğu şükretmezler.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ
وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ
اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو
فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٤﴾

245. Allah yolunda savaşın ve bilin ki Allah, en iyi işiten ve en iyi bilendir.

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٥﴾

246. Kim (malının) iyi kısmından bir parça ayırıp, Allah’a takdim etmek ister? Allah (da, onun karşılığını) kat kat arttırır. (Bu da Allah’ın bir sünnetidir. O, önce kulun) malını alır, sonra (da) onu bollaştırır ve (biliniz ki, eninde sonunda) O’na döndürüleceksiniz.

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا
فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ
يَقْبِضُ وَيَبْسُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٦﴾

[1] Bu ayet-i kerimede Firavun korkusundan Mısır’dan kaçan Beni İsrail’den bahsedilmiştir. Onlar korku içindeydiler. Firavun’un askerleri de peşlerindeydi. Allah (c.c.) onlara fedakârlık yapmanız gerekecek, canınızı vermeye bile hazır olun dedi. Bu ayette zikredilen ölümden, maddi ölüm kastedilmemiştir. Dinimizde intihar etmenin haram olduğu bilinen bir gerçektir. Buradaki ölümden, nefsani hisleri öldürmek murattır. Ondan sonra da Yüce Allah (c.c.), insanları manevi olarak ihya eder.

247. Musa'dan sonra geçmiş İsrâiloğulları'nın ileri gelenlerinden haberin var mı? Hani onlar peygamberlerinden birine, "Bize birini hükümdar yapıver (de onun gözetimi altında) Allah yolunda savaşalım," demişlerdi. (Peygamberleri de onlara,) "Ya savaş size farz kılındığında, savaşmayacak olursanız?" demişti. Onlar (da,) "Allah yolunda niye savaşmayalım ki? Yurdumuzdan çıkarıldık, (çocuklarımızdan da uzaklaştırıldık,)" demişlerdi. Ama savaş onlara farz kılınınca, küçük bir topluluktan başka, hepsi yüz çevirdiler. Allah, zalimleri çok iyi bilir.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَإِ مِنْ بَنِي إِسْرَاءِيلَ مِنْ
بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا لِنَبِيٍّ لَهُمُ ابْعَثْ لَنَا
مَلِكًا نُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ هَلْ
عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا
تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا
وَأَبْنَائِنَا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ
تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِالظَّالِمِينَ ﴿٢٤٧﴾

248. Peygamberleri onlara, "Allah size Tâlût'u (yani Gideon'u)[1] hükümdar olarak, (bu görev için) gönderdi," dedi. Onlar, "O, nasıl bize hükümdar olabilir? Oysa biz, ondan daha fazla hükümdarlığa lâyığız. Ona malca (da) bir bolluk verilmiş değildir," dediler. Peygamber onlara, "Şüphesiz Allah, onu sizden daha üstün kıldı, onun bilgi ve bedensel gücünü arttırdı," dedi. Allah, kendi mülkünü dilediğine verir. Allah, genişlik ihsan eden ve çok bilendir.

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ
لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَنَّى يَكُونُ
لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ
وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ
اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ
وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَنْ يَشَاءُ
وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٨﴾

[1] "Tâlut" bir sıfat olup uzun ve kuvvetli bir kimse demektir. "Tâlut" kelimesi aslında "Gideon"un bir ismi olarak kullanılmıştır. Kitab-ı Mukaddes'te "Gideon"un cesur ve yiğit olduğu beyan edilmiştir. (Hâkimler:6/12) Bundan da anlaşıldığı gibi "Tâlut" ve "Gideon" eşanlamlı kullanılmışlardır.

249. Peygamberleri onlara, “Onun hükümdarlığının bir delili (ise,) size bir sandığın gelmesidir.[1] İçinde Rabbiniz tarafından gelen huzur ile Musa ve Harun’un neslinden gelen bazı kalıntılar vardır. Onu melekler taşıyacaktır. Eğer müminseniz, şüphesiz bunda sizin için büyük bir alâmet vardır,” dedi.

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ
يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ
وَبَقِيَّةٌ مِمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَى وَآلُ هَارُونَ
تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لَكُمْ
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٤٩﴾ ع ٣٢ ١٦

B.33

250. Tâlût, ordusuyla (şehirden) ayrıldığında, “Şüphesiz Allah, sizi bir ırmakla deneyecektir. Ondan (kana kana su) içen, bana içten (bağlı kalmayacaktır.) Onu tatmayan kimse (ise,) bana içtenlikle (bağlı kalacaktır.) Ancak avuç dolusu su içen, bundan müstesnadır.” dedi. Onların pek azından başka hepsi ondan içtiler. Kendisi ve onunla birlikte inananlar, ırmağı geçtikten sonra, “Bugün Câlût[2] ve ordusuna karşı koyacak gücümüz yoktur,” dediler. Allah’a kavuşacaklarına kesin olarak inananlarsa, “Nice küçük topluluklar, büyük topluluklara Allah’ın emriyle üstün gelmişlerdir. Allah sabredenlerle beraberdir. (Artık korkmaya gerek yok,)” dediler.

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ
اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ
فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي
إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ ۚ فَشَرِبُوا
مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ ۚ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ
وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ
لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ ۚ قَالَ
الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُو اللَّهِ كَمْ مِنْ
فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ
اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٢٥٠﴾

---

[1] Metinde “tabut” kelimesi geçer. Kelime sandık veya sandal manasına gelmekle beraber istiare olarak, gönül veya kalp manasına da gelir. Ayette geçen huzur ifadesi de kalpte olur ve sandıkta olmaz. Meleklerin taşımasından da, burada kast edilenin kalp huzuru olduğu anlaşılmaktadır. Kısacası ayette meleklerin Tâlût ve yandaşlarının kalplerine huzur indirerek, onları fedakârlık yapmak üzere hazırladıkları beyan edilmiştir.

[2] “Câlût” kelimesi bir sıfat olup hem İbranice hem de Arapça’ya göre, fesat çıkaran, yol kesen ve hükümete baş kaldıran kimse için kullanılır. Kuran-ı Kerim’de, Gideon ile Hz. Davud (a.s.) arasında iki yüz sene gibi uzun bir zaman bulunmasına rağmen, ikisinin düşmanına da “Câlût” adı verilmiştir.

251. Onlar Câlût ve ordusuna karşı (dövüşmek için meydana) çıktıklarında, "Ey Rabbimiz, bize dayanma gücü ver ve (savaş alanında) adımlarımızı sağlamlaştır ve (bu) kâfirlere karşı bize yardım et," dediler.

وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا
أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا
وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٥١﴾

252. Onlar (savaşa atılarak,) Allah'ın izniyle (düşmanlarını) yenilgiye uğrattılar. Davud (da) Câlût'u öldürdü. Allah, Davud'a hükümet ile hikmet ihsan etti. Ona dilediğini öğretti. Eğer Allah insanların (kötülüklerini) birbirleriyle savmasaydı, yeryüzü fesat ile dolardı.[1] Ancak Allah, âlemlere sonsuz lütufkârdır. (Onun için bu gibi kargaşalığa daima engel olur.)

فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ
جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ
وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ
بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ
وَلَٰكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٥٢﴾

253. İşte bunlar Allah'ın ayetleridir. Biz onları sana hak ile okuruz. Şüphesiz sen peygamberlerdensin.

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ
وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٣﴾

---

[1]. Bu ayet-i kerimede geçen " لَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ " kelimelerinden anlaşıldığına göre, bütün savaşların ana felsefesi huzursuzluğu ve fesadı ortadan kaldırmak ve barışı sağlamak olmalıdır. Günümüzün birçok örneğinde olduğu gibi, savaş zayıf kavimleri sömürmek ve fesat çıkarmak için kesinlikle olmamalıdır. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) zamanındaki bütün savaşlar, yukarıda da beyan edilen, huzursuzluğu ve fesatı ortadan kaldırmak ve barışı sağlamak gayesine tamamen uygun olarak gerçekleşmişlerdir.

254. İşte (sözü edilenler) peygamberlerdir. Onlardan bir kısmını, diğerlerinden daha üstün kıldık. Allah bunlardan bazılarıyla konuştu, bazılarını (ise) yüksek derecelere çıkarttı.[1] Meryem oğlu İsa'ya (da) apaçık deliller verdik. Onu Ruh-ül Kudüs ile güçlendirdik. Allah dileseydi, onlardan sonrakiler, apaçık mucizeler kendilerine geldikten sonra birbirlerine girmezlerdi. Fakat (ne var ki,) onlar (yine de) görüş ayrılığına düştüler. Onlardan kimi inandı, kimi inkâr etti. Allah dileseydi, onlar birbirlerine girmezlerdi. Ancak Allah, dilediğini yapar.

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى
بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللّٰهُ وَرَفَعَ
بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَاٰتَيْنَا عٖيسَى ابْنَ
مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَاَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ
وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذٖينَ مِنْ
بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ
وَلٰكِنِ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ مَنْ اٰمَنَ
وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ مَا
اقْتَتَلُوا وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يُرٖيدُ ﴿٢٥٤﴾

B.34

255. Ey inananlar, alışveriş, dostluk ve şefaatin bir (işe yaramayacağı) günün gelmesinden önce, size rızık olarak verdiklerimizden (Allah yolunda) harcayın. (Bu emri) inkâr edenler, kendilerine zulüm edenlerdir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُٓوا اَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ
مِنْ قَبْلِ اَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فٖيهِ وَلَا خُلَّةٌ
وَلَا شَفَاعَةٌ وَالْكَافِرُونَ هُمُ
الظَّالِمُونَ ﴿٢٥٥﴾

[1] Yani bazılarına şeriat ihsan edildi, bazılarına ise yeni şeriat verilmeyerek, onlar yalnızca peygamberlik vasfında yüce mertebelere yükseltildiler. Bu ayet, bazı peygamberlerin şeriat getirdiklerine, ancak bazılarının şeriat getirmediklerine, işaret etmiştir. Bu ayetin diğer anlamına göre, " رَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ" kelimeleriyle, Hz. Muhammed Resûlüllah (s.a.v.) murat edilmiştir. O, Yüce Allah'ın (c.c.) sıfatlarını diğerlerinden daha fazla benimsediği için, peygamberlik vasfında da en yüce mertebe ile lütuflandırılmıştır.

256. Allah, kendisinden başkası ibadete lâyık olmayandır. O, daima diri (ve) Kendi kendine kaim olan (ve tüm yaratıkları) ayakta tutandır. O'nun ne uyuklamaya, ne (de) uykuya (ihtiyacı vardır). Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi O'nundur. O'nun izni olmadan huzurunda, kim şefaat edebilir? (Yaratıklarının) önünde ve ardında ne varsa, hepsini bilir. (Kulları,) O'nun dilediği dışında ilminden hiç bir şeyi kavrayamazlar. O'nun hükümranlığı gökleri (de,) yeri (de) kapsamaktadır. (Gökleri ve yeri) gözetmek, O'nu asla yormaz. O, Ulu ve Yücedir.

اَللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۚ اَلْحَيُّ الْقَيُّومُۚ لَا
تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌۜ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ
وَمَا فِي الْاَرْضِۜ مَنْ ذَا الَّذ۪ي يَشْفَعُ عِنْدَهُٓ
اِلَّا بِاِذْنِه۪ۜ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْد۪يهِمْ وَمَا
خَلْفَهُمْۚ وَلَا يُح۪يطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِه۪ٓ
اِلَّا بِمَا شَٓاءَۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضَۚ وَلَا يَؤُ۫دُهُ حِفْظُهُمَاۚ وَهُوَ
الْعَلِيُّ الْعَظ۪يمُ ﴿٢٥٦﴾

257. Dinde zorlama (caiz) değildir. Çünkü hak ile batıl arasındaki fark iyice ortaya çıkmıştır. (Biliniz ki, kendi isteğiyle) iyilikten alıkoyanı reddedip, Allah'a inanan kimse sağlam bir kulpa tutunmuş olur. Allah, en iyi işiten ve en iyi bilendir.

لَٓا اِكْرَاهَ فِي الدّ۪ينِۙ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ
الْغَيِّۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ
بِاللّٰهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى ق
لَا انْفِصَامَ لَهَاۜ وَاللّٰهُ سَم۪يعٌ عَل۪يمٌ ﴿٢٥٧﴾

258. Allah müminlerin dostudur. Onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır. Kâfirlerin dostları (ise,) iyilikten alıkoyan kimselerdir. Onları aydınlıktan çıkarıp karanlıklara sürüklerler. Cehennemlik olanlar (da,) işte bunlardır. Orada, uzun süre kalacaklar.

اَللّٰهُ وَلِيُّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُواۙ يُخْرِجُهُمْ مِنَ
الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِۜ وَالَّذ۪ينَ كَفَرُٓوا
اَوْلِيَٓاؤُ۬هُمُ الطَّاغُوتُۙ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ
النُّورِ اِلَى الظُّلُمَاتِۜ اُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ
النَّارِۚ هُمْ ف۪يهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥٨﴾ ع ٣٤ ٢

B.35

259. Allah, kendisine devlet verdi diye (şımarıp,) İbrahim ile Rabbi hakkında tartışandan, haberin var mı? Hani İbrahim, "Dirilten (de,) öldüren (de) Rabbimdir," demişti. O (da,) "Ben (de) diriltirim, ben (de) öldürürüm," dedi. İbrahim, "Öyleyse, Allah güneşi doğudan getirir, sen (de) onu batıdan getirsene," deyince, o kâfir şaşırıp kaldıydı. (Bu böyle olmalıydı,) çünkü Allah zalimlere (başarı) yolunu göstermez.

ألم تر إلى الذي حاج إبراهيم في ربه
أن آتاه الله الملك إذ قال إبراهيم ربي
الذي يحيي ويميت قال أنا أحيي
وأميت قال إبراهيم فإن الله يأتي
بالشمس من المشرق فأت بها من
المغرب فبهت الذي كفر والله
لا يهدي القوم الظالمين ٢٥٨

260. Öte yandan, çatıları üstlerine tepe taklak olmuş bir yerleşime uğrayan gibisini (hiç gördün mü? Hani yerleşimin bu halini görüp,) "Allah bu viraneyi tekrar nasıl imar edecek acaba?" dedi. (Bunun üzerine) Allah, (rüyasında) onu yüz yıl ölü bıraktı, sonra dirilterek, "(Ey kulum,) ne kadar zaman böyle kaldın?" diye sordu. O (da,) "Bir gün, belki bir günden (de) daha az kaldım," dedi. (Yüce Allah, "Evet, senin dediğin de doğru,) ama sen bu (durumda) yüz yıl kaldın. Yiyeceğine ve içeceğine bak, hiç bozulmamış. Eşeğine (de) bak! Biz böylece seni insanlara bir alâmet kılmak istedik. Kemiklere bir bak, onları nasıl yerlerine koyuyor, sonra da et ile kaplıyoruz," dedi. Ona (bu gerçek) iyice aşikâr olunca, "Allah'ın her şeye tam olarak gücü yeten olduğunu biliyorum," dedi.[1]

أو كالذي مر على قرية وهي خاوية
على عروشها قال أنى يحيي هذه الله بعد
موتها فأماته الله مائة عام ثم
بعثه قال كم لبثت قال لبثت يوما
أو بعض يوم قال بل لبثت مائة
عام فانظر إلى طعامك وشرابك لم
يتسنه وانظر إلى حمارك ولنجعلك
آية للناس وانظر إلى العظام كيف
ننشزها ثم نكسوها لحما فلما تبين
له قال أعلم أن الله على كل شيء
قدير ٢٥٩

[1] Burada (Hezekiel'in,) Zülkifl peygamberin (a.s.) bir keşfinden bahsedilmiştir. Bu keşfi Tevrat'ta, Hezekiel, B.37'de de bulabilirsiniz. Buhtunnasır Kudüs'ü yerle bir etmişti. Günün birinde bu şehrin yıkıntılarının yanından Hz. Zülkifl (a.s.) geçmiş ve bu şehrin tekrar ne zaman imar edileceği sorusunu içinden geçirmişti. Yüce Allah (c.c.) da kendisine teselli vererek, yüz sene sonra imar edileceğini bir keşf ile göstermişti. Bazı müfessirler, bunun zahirde aynen vuku bulduğuna inanırlar. Onların fikrine göre Yüce Allah (c.c.), maddi olarak onu öldürmüş ve yüz sene sonra diriltmiştir. Ancak bu fikir açık olarak Kur'an'a aykırıdır.

261. Hani İbrahim, “Ey Rabbim, ölüleri nasıl dirilttiğini bana göster,” demişti. (Yüce Allah da ona,) “Sen inanmıyor musun?” deyince, “Tabi inanıyorum, ama kalbimin emin olması için (bu soruyu sordum,)” dedi. (Yüce Allah ona,) “Öyleyse dört tane kuş al. Onları kendine alıştır. Sonra her birini dağın üzerine koy ve onları çağır. (Görürsün, hepsi) hızla sana gelecekler. Bil ki, Allah her şeyden üstündür, hikmet sahibidir,” dedi.[1]

وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اَرِنٖى كَيْفَ تُحْيِ
الْمَوْتٰى قَالَ اَوَلَمْ تُؤْمِنْ قَالَ بَلٰى
وَلٰكِنْ لِيَطْمَئِنَّ قَلْبٖى قَالَ فَخُذْ اَرْبَعَةً
مِنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ اِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلٰى
كُلِّ جَبَلٍ مِنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتٖينَكَ
سَعْيًا وَاعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَزٖيزٌ حَكٖيمٌ ﴿٢٦٠﴾ ع

B.36

262. Mallarını Allah yolunda harcayanların durumu, her başağında yüz tanecik bulunan yedi başağı çıkaran bir taneye benzer. Allah, dilediğine kat kat verir. (Şüphesiz) Allah, bolluk ihsan eden ve her şeyi çok iyi bilendir.

مَثَلُ الَّذٖينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ فٖى سَبٖيلِ
اللّٰهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ اَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فٖى كُلِّ
سُنْبُلَةٍ مِائَةُ حَبَّةٍ وَاللّٰهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ
يَشَاءُ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلٖيمٌ ﴿٢٦١﴾

263. Mallarını Allah yolunda harcayıp, harcadıklarının ardından başa kakmayan ve (gönül) incitmeyenlerin mükâfatları, Rablerinin Katındadır. Onlara ne korku, ne (de) kaygı vardır.

اَلَّذٖينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ فٖى سَبٖيلِ اللّٰهِ
ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَا اَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا اَذًى
لَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٦٢﴾

[1] Bu ayeti kerimede Yüce Allah (c.c.) Hz. İbrahim’in (a.s.) sorusuna cevap veriyor. O dedi ki: “Dört kuş al ve kendine alıştır. Daha sonra onları ayrı ayrı tepelere koy ve kendine çağır. Onlar sana hızla gelecekler.” İşte ruhları yaratan Allah (c.c.) çağırdığında, O’nun sesine hepsi hızla gelecekler, demek istenmiştir. Burada bazı çevirilerde olduğu gibi, “Dört kuş al, onları kıyma yap ve o kıymayı dört ayrı dağın tepesine koy. Sonra onları çağır. Onlar canlanıp koşarak sana gelecekler,” manası söz konusu değildir. “صُرْهُنَّ” kelimesi “Onları öldür” manasında kullanılabiliyor ise de, “صُرْهُنَّ اِلَيْكَ” kelimeleri bu manayı reddetmektedir. “اِلَيْكَ” (kendine) kelimesinden anlaşıldığı gibi, ayette “O kuşları kendine alıştır,” anlamı kastedilmiştir.

264. Güzel ve tatlı söz söylemek ve kusuru bağışlamak, ardından eziyet gelen bir sadakadan daha hayırlıdır. Allah Ganidir (ve) Halîmdir.

قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ
يَتْبَعُهَٓا اَذًى ۜ وَاللّٰهُ غَنِيٌّ حَل۪يمٌ ﴿٢٦٤﴾

265. Ey inananlar, malını insanlara yalnız gösteriş için sarf edip, Allah ve ahiret gününe inanmayan kimse gibi, sadakalarınızı başa kakmak ve (gönül) incitmekle boşa çıkarmayın. Böylesinin durumu, üstünde toprak bulunan kayaya benzer. Sağanak yağmur yağdığında, onu sert, çıplak bir taş olarak bırakır. (Bu gibi insanlar) yaptıklarından hiçbir şey kazanamazlar. Allah, böyle kâfirlere (başarı) yolunu asla göstermez.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ
بِالْمَنِّ وَالْاَذٰى ۙ كَالَّذ۪ي يُنْفِقُ مَالَهُ رِئَٓاءَ
النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۜ
فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ
فَاَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا ۜ
لَا يَقْدِرُونَ عَلٰى شَيْءٍ مِمَّا كَسَبُوا ۜ
وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِر۪ينَ ﴿٢٦٥﴾

266. Allah rızasını kazanmak ve (imanlarını) sağlamlaştırmak için mallarını sarf edenlerin durumu, yüksek bir yerdeki bahçeye benzer.[1] Ona sağanak yağmur yağdığında, meyvelerini iki kat verir. Sağanak yağmur yağmasa (da,) çisentisi bile (ona kâfidir.) Allah yaptıklarınızı görür.

وَمَثَلُ الَّذ۪ينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمُ ابْتِغَٓاءَ
مَرْضَاتِ اللّٰهِ وَتَثْب۪يتًا مِنْ اَنْفُسِهِمْ
كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ اَصَابَهَا وَابِلٌ فَاٰتَتْ
اُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ ۚ فَاِنْ لَمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ
فَطَلٌّ ۜ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَص۪يرٌ ﴿٢٦٦﴾

---

[1] Allah yolunda mallarını harcayan müminlerin kalpleri yüksek bir yer gibi olur.Yağmur bazen şiddetli olunca alçak yerlere zarar verir, ancak yüksek yerler ondan olumsuz bir şekilde etkilenmezler. Hatta ihityaçlarına göre ondan istifade ederler. Aynı şekilde yağmur hafif ise yine yüksek yerler ondan da istifade ederler.

267. Hanginiz, kendisi ihtiyarlamış ve çocukları güçsüzken, altından ırmaklar akan, içinde hurma, üzüm ve her türlü meyve bulunan bahçesinin, ateşli bir kasırganın kopmasıyla yanmasını ister? İşte Allah, düşünesiniz diye, kendi ahkâmını böylece size açıklar.

اَيَوَدُّ اَحَدُكُمْ اَنْ تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِنْ
نَخِيلٍ وَاَعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ
وَاَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاءُ
فَاَصَابَهَا اِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ
كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّكُمْ
تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٦﴾ ع ٣٦

B.37

268. Ey inananlar, kazandıklarınızın ve sizin için yerden çıkardıklarımızın temizinden, (durumunuz elverdiğince Allah yolunda) harcayın. Kendinizin harcadığı, ancak göz yummadıkça almayacağınız (bayağı) şeyleri, bilerek (sadaka vermek) üzere seçmeyin. Biliniz ki, Allah Ganidir (ve) her türlü hamda lâyıktır.

يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا
كَسَبْتُمْ وَمِمَّا اَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ
الْاَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ
تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِاٰخِذِيهِ اِلَّا اَنْ تُغْمِضُوا
فِيهِ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٢٦٧﴾

269. Şeytan sizi yoksullukla korkutur, hayâsızlığı (da) telkin eder. Allah (ise,) Katından size mağfiret ve lütuf vadeder. Allah, bolluk ihsan eden ve her şeyi en iyi bilendir.

اَلشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَاْمُرُكُمْ
بِالْفَحْشَاءِ وَاللّٰهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ
وَفَضْلًا وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٨﴾

270. O, hikmeti dilediğine verir. Kime hikmet verilmişse, şüphesiz ona bolca iyilik verilmiş (demektir.) Akıllı olanların dışında, kimse öğüt almaz.

يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَٓاءُۚ وَمَنْ يُؤْتَ
الْحِكْمَةَ فَقَدْ اُو۫تِيَ خَيْرًا كَث۪يرًاۜ وَمَا
يَذَّكَّرُ اِلَّٓا اُو۬لُوا الْاَلْبَابِ ﴿٢٧٠﴾

271. (O'nun yolunda) her ne harcarsanız harcayın veya ne adarsanız (adayın,) Allah onu gayet iyi bilir. Ancak zalimlerin hiç yardımcıları yoktur.

وَمَٓا اَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ اَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ
نَذْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُهُۜ وَمَا لِلظَّالِم۪ينَ
مِنْ اَنْصَارٍ ﴿٢٧١﴾

272. Eğer sadakaları açıkça verirseniz, ne güzel! Ancak onu gizlice yoksullara verirseniz, sizin için daha (da) hayırlı olur. Bununla (Allah) birçok kötülüklerinizi yok eder. Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

اِنْ تُبْدُوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَۚ وَاِنْ
تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَٓاءَ فَهُوَ خَيْرٌ
لَكُمْۜ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّـَٔاتِكُمْۜ
وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَب۪يرٌ ﴿٢٧٢﴾

273. Onları yola getirmek senin sorumluluğun değildir. Ancak Allah, dilediğine hidayet verir. (Allah yolunda) harcadığınız iyi malın faydası (da,) kendinize olacaktır. Sizler, ancak Allah'ın rızasını kazanmak için harcarsınız. Harcadığınız iyi malın (mükâfatı) tastamam olarak size (geri) verilecektir. Hiçbir haksızlığa (da) uğratılmayacaksınız.

لَيْسَ عَلَيْكَ هُدٰيهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْد۪ي
مَنْ يَشَٓاءُۜ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ
فَلِاَنْفُسِكُمْۜ وَمَا تُنْفِقُونَ اِلَّا ابْتِغَٓاءَ
وَجْهِ اللّٰهِۜ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ
اِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٣﴾

274. (Bu sadakalar,) kendileri Allah yolundan alıkonulan, memlekette (serbestçe) dolaşamayan muhtaç kimseler içindir. Durumlarından habersiz olan, dilenmedikleri için onları zengin zanneder. Sen, onları yüzlerinden tanırsın. Onlar, insanların peşine takılarak bir şey istemezler. (Allah yolunda) harcadığınız iyi şeyi, şüphesiz Allah bilir.

لِلْفُقَرَٓاءِ الَّذ۪ينَ اُحْصِرُوا ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ
لَا يَسْتَط۪يعُونَ ضَرْباً فِي الْاَرْضِ
يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ اَغْنِيَٓاءَ مِنَ التَّعَفُّفِۚ
تَعْرِفُهُمْ بِس۪يمٰيهُمْۚ لَا يَسْـَٔلُونَ النَّاسَ
اِلْحَافاًۜ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ
بِه۪ عَل۪يمٌ ﴿٢٧٤﴾

B.38

275. Gece ve gündüz, açıkça ve gizlice, mallarını (Allah yolunda harcayanların) mükâfatları Allah Katında (saklıdır). Onlara ne korku, ne (de) kaygı vardır.

اَلَّذ۪ينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ
سِراًّ وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٥﴾

276. Faiz yiyenler ancak şeytan çarpmış biri gibi kalkarlar. Bu, onların, alışveriş (de) faiz gibidir, dediklerindendir. Oysa Allah, alışverişi helâl, faizi (ise) haram kıldı. Kime Rabbinden bir öğüt gelip, böylece vazgeçerse, geçmişte elde ettiği onundur. Artık onun muamelesi Allah'a kalmıştır. Fakat yine (aynı duruma) dönenler, Cehennemliktirler. Onlar, orada uzun süre kalacaklar.

اَلَّذ۪ينَ يَأْكُلُونَ الرِّبٰوا لَا يَقُومُونَ اِلَّا
كَمَا يَقُومُ الَّذ۪ي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ
الْمَسِّۜ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُٓوا اِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ
الرِّبٰواۢ وَاَحَلَّ اللّٰهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبٰواۜ
فَمَنْ جَٓاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّه۪ فَانْتَهٰى فَلَهُ
مَا سَلَفَۜ وَاَمْرُهُٓ اِلَى اللّٰهِۜ وَمَنْ عَادَ
فَاُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِۚ هُمْ ف۪يهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٦﴾

277. Allah faizi yok edecek ve sadakaları çoğaltacaktır. Aşırı nankör olup, çok günah işleyeni Allah, hiç sevmez.

يَمْحَقُ اللّٰهُ الرِّبٰوا وَيُرْبِي الصَّدَقٰتِ ۗ وَاللّٰهُ
لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ اَث۪يمٍ ﴿٢٧٧﴾

278. Şüphesiz inanıp, (yerli yerinde) iyi işler yapan, namazı (dosdoğru) kılıp, zekât verenlerin ecirleri, Rableri Katında (saklıdır.) Onlara ne bir korku, ne (de) kaygı vardır.

اِنَّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ لَهُمْ
اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٨﴾

279. Ey inananlar, Allah'ın takvasını benimseyin. Eğer (gerçek) müminseniz, faizin arta kalanından vazgeçin.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَذَرُوا مَا
بَقِيَ مِنَ الرِّبٰٓوا اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِن۪ينَ ﴿٢٧٩﴾

280. Böyle yapmazsanız, Allah'ın ve Peygamberi'nin savaş açtığını kesin bilin. Eğer tevbe ederseniz, anapara yine (de) sizindir. Böylece ne (kimseye) zulmetmiş, ne (de) zulme uğramış olursunuz.

فَاِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللّٰهِ
وَرَسُولِه۪ۚ وَاِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُؤُ۫سُ
اَمْوَالِكُمْۚ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾

281. Eğer borçlu sıkıntı içindeyse, eli bollaşıncaya kadar ona süre tanınmalıdır. Eğer bilirseniz, (sıkıntı içinde olan bu borçluya anaparanızı bile) sadaka olarak vermeniz, sizin için daha hayırlıdır.

وَاِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ اِلٰى مَيْسَرَةٍ ۗ
وَاَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

282. Allah'a döndürüleceğiniz günden korkun. Sonra (o gün,) herkese kazandığı ne varsa, tastamam verilecektir. Onlara zulüm edilmeyecektir.

وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ ف۪يهِ اِلَى اللّٰهِ ۗ ثُمَّ
تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨٢﴾ ع

B.39

283. Ey inananlar, birbirinizden belirli bir süre için borç aldığınızda, onu yazın. Bir yazıcı, (aranızda kararlaştırılan sözleşmeyi) doğruca yazsın. Hiç bir yazıcı yazmaktan kaçınmasın, çünkü (okuma yazmayı,) ona Allah öğretti. Onun için (mutlaka) yazsın. Borçlu olan kimse borcunu yazdırsın. (Yazdırırken,) Rabbi olan Allah'tan sakınsın. Ondan hiç bir şey eksiltmesin. Eğer borçlu alık ve zayıf bir kimse (ise) veya yazdıramayacak durumdaysa, o zaman vasisi adaletle yazdırsın. (O anda mevcut olanlardan,) iki erkeği şahit olarak tutun. İki erkek bulunmazsa, razı olduğunuz şahitler arasından bir erkek ile iki kadın (da) olur. (Bir erkek yerine iki kadının şahitliğinin sebebi ise,) birinin unutması halinde diğerinin ona hatırlatmasıdır. Şahitler çağrıldıklarında, hayır demesinler. Borç büyük veya küçük olsun, onu süresiyle beraber yazmaktan üşenmeyin. Bu, Allah Katında en adaletli, şahitlik için en sağlam, şüpheye düşmemek için (de,) en kısa (yoldur). Ancak aranızda yapıp bitirdiğiniz peşin alım satım işleri olursa, onu yazmamakta size günah yoktur. Ama alım satımda bulunduğunuzda (da) şahit tutun. Yazıcıya (da,) şahide (de) zarar verilmemelidir. Eğer öyle yapıp, (zarar verirseniz,) Allah'a karşı itaatsizlik etmiş olursunuz. Allah'ın takvasını benimseyin. O, size ilim ihsan edecektir. Allah, her şeyi en iyi bilendir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدَيْنٍ اِلٰٓى
اَجَلٍ مُسَمًّى فَاكْتُبُوهُۜ وَلْيَكْتُبْ بَيْنَكُمْ
كَاتِبٌ بِالْعَدْلِۖ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ اَنْ
يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللّٰهُ فَلْيَكْتُبْۚ
وَلْيُمْلِلِ الَّذ۪ي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ رَبَّهُ
وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْـٔاًۜ فَاِنْ كَانَ الَّذ۪ي
عَلَيْهِ الْحَقُّ سَف۪يهاً اَوْ ضَع۪يفاً اَوْ لَا
يَسْتَط۪يعُ اَنْ يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ
بِالْعَدْلِۜ وَاسْتَشْهِدُوا شَه۪يدَيْنِ مِنْ
رِجَالِكُمْۚ فَاِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ
فَرَجُلٌ وَامْرَاَتَانِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ
الشُّهَدَٓاءِ اَنْ تَضِلَّ اِحْدٰيهُمَا فَتُذَكِّرَ
اِحْدٰيهُمَا الْاُخْرٰىۜ وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَٓاءُ
اِذَا مَا دُعُواۜ وَلَا تَسْـَٔمُٓوا اَنْ تَكْتُبُوهُ
صَغ۪يراً اَوْ كَب۪يراً اِلٰٓى اَجَلِه۪ۜ ذٰلِكُمْ اَقْسَطُ
عِنْدَ اللّٰهِ وَاَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَاَدْنٰٓى اَلَّا
تَرْتَابُٓوا اِلَّٓا اَنْ تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً
تُد۪يرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ
اَلَّا تَكْتُبُوهَاۜ وَاَشْهِدُٓوا اِذَا تَبَايَعْتُمْۖ
وَلَا يُضَٓارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَه۪يدٌۜ وَاِنْ تَفْعَلُوا
فَاِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْۜ وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ
وَيُعَلِّمُكُمُ اللّٰهُۜ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَل۪يمٌ ﴿٢٨٢﴾

284. Şayet yolculukta olup, yazıcı bulamazsanız, (o zaman borçludan) alınan teminat (da yazının yerine geçer.) Eğer birbirinize (güvenerek) emanet verirseniz, kendisine emanet verilen, emaneti (istenildiği zaman) geri versin ve Rabbi olan Allah'ın takvasını benimsesin. Şahitliği saklamayın. Onu saklayan, şüphesiz kalbi günahkâr olandır. (Unutmayın ki) Allah, bütün yaptıklarınızı çok iyi bilendir.

وَاِنْ كُنْتُمْ عَلٰى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا
فَرِهٰنٌ مَقْبُوضَةٌ فَاِنْ اَمِنَ بَعْضُكُمْ
بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي اؤْتُمِنَ اَمَانَتَهُ وَلْيَتَّقِ
اللّٰهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ
يَكْتُمْهَا فَاِنَّهُ اٰثِمٌ قَلْبُهُ وَاللّٰهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٤﴾ ٣٩ ع ٢ ٧

B.40

285. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Siz içinizdekini açığa vursanız (da,) gizleseniz (de,) Allah onun hesabını size soracaktır. O, dilediğini bağışlar, dilediğini azaba uğratır. Allah, her şeye tam olarak gücü yetendir.

لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاِنْ
تُبْدُوا مَا فِي اَنْفُسِكُمْ اَوْ تُخْفُوهُ
يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللّٰهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٢٨٥﴾

286. Rabbi tarafından kendisine indirilene, bu Peygamber (de,) diğer müminler (de) inanırlar. Bunlardan her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine inanır. "Allah'ın peygamberlerini birbirinden ayırt etmeyiz. İşittik ve itaat ettik. Yarabbi, affını dileriz. (Sonunda) dönüş (yine) Sanadır," derler.

اٰمَنَ الرَّسُولُ بِمَا اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ
وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهِ
وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِنْ
رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا
غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٦﴾

287. Allah bir kimseye gücünün ötesinde yük yüklemez. Herkesin kazandığı iyilik kendisine (yararlı olacak,) işlediği fenalık (da) kendisine (vebal olacaktır.) Onlar, “Ey Rabbimiz, unutur veya yanılırsak bizi cezalandırma. Bizden öncekilere (onların günahlarından dolayı) yüklediğin ağır yükü, bize yükleme. Ey Rabbimiz, bize gücümüzün yetmeyeceği yükü taşıtma. Bizi affeyle. Bizi bağışla. Bize merhamet eyle. Sen bizim Mevlâmız’sın. Onun için kâfir insanlara karşı bize yardım et,” (diye dua ederler.)

لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ط لَهَا مَا
كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ ط رَبَّنَا لَا
تُؤَاخِذْنَا اِنْ نَسٖينَا اَوْ اَخْطَاْنَا ج رَبَّنَا وَلَا
تَحْمِلْ عَلَيْنَا اِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى
الَّذٖينَ مِنْ قَبْلِنَا ج رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا
طَاقَةَ لَنَا بِهٖ ج وَاعْفُ عَنَّا وقفة وَاغْفِرْ لَنَا وقفة
وَارْحَمْنَا وقفة اَنْتَ مَوْلٰينَا فَانْصُرْنَا عَلَى
الْقَوْمِ الْكَافِرٖينَ ﴿٢٨٧﴾ ع ٣ ٨

Sûre: 3

ÂL-İ İMRÂN SÛRESİ

(Hicretten sonra indirilmiştir)

Bu sûre Medine'de hicretin üçüncü yılında nazil olmuştur. Besmele ile birlikte iki yüz bir ayettir.

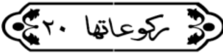
Bu sûrede Fatiha suresinde zikredilen üçüncü grup olan "Dâllîn"den, özellikle bahsedilmiştir. Bu bakımdan Hz. Meryem'in (a.s.) doğumu, daha sonra Hz. İsa'nın (a.s.) olağandışı doğumu ile Hıristiyanlık inancının başlangıcından burada haber verilmiştir. Yüce Allah'ın (c.c.), Hz. Meryem'e (a.s.) nasıl olağanüstü bir iyilikte bulunduğu ve ona nasıl gaybdan rızık verdiği de bu sûrede mevcuttur. Hz. Zekeriya'nın (a.s.) kalben temiz bir evlada sahip olmak konusundaki isteğinin de, Hz. Meryem'in (a.s.) temiz yaşayışını görmesi sonucunda oluştuğu anlaşılmaktadır.

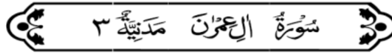
Burada Hz. İsa'nın (a.s.) mucizelerinden de bahsedilmiştir. Kur'an-ı Kerim, bu mucizelerin gerçeğini beyan etmek suretiyle, Kitab-ı Mukaddes'i (İncil) okurken zihinde oluşabilecek tüm soruları ortadan kaldırmıştır. Bu sûrede Hz. İsa'nın (a.s.) doğal bir şekilde vefat ettiği de açıklanmıştır.

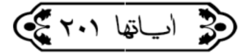
Âl-i İmrân sûresinde Yahudiler'den alınan kesin söze (misâk) mukabil, bütün peygamberlerden alınan kesin sözden, yani Mîsâk-ün Nebiyyîn'den de haber verilmiştir. Özet olarak, eğer sizden sonra Yüce Allah (c.c.) tarafından, sizin hayırlı talimatlarınızı doğrulayan ve onlara tam olarak uyan peygamberleri gelirlerse, kavminiz kendilerine yardım etsin, diye buyrulmuştur. Bu kesin sözden (misâk) Ahzab sûresinde de bahsedilmiştir. Bu söz Hz. Muhammed-i Musatafa'dan (s.a.v.) da alınmıştır.

Bu sûrede diğer hususların yanında, mal fedakârlığının felsefesi de dile getirilmiş ve en fazla sevilen malların Yüce Allah'ın (c.c.) yolunda harcanmaması halinde, fedakârlığın kabul edilemeyeceği beyan edilmiştir.

Hz. Muhammed Resûlüllah'ın (s.a.v) Bedir savaşında elde ettiği zaferden de, bu sûrede bahsedilmiştir. Bu sûrede, Hz. İsmail'in (a.s.) fedakârlığının hatırası yenilenerek, ashapların nasıl koyun ve keçiler gibi şehit edildikleri, ancak yine de Hz. Resûlüllah'tan (s.a.v.) ayrılmadıkları, anlatılmıştır.

Âl-i İmrân Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Ben, her şeyi en iyi bilen Allah'ım.[1]

الٓمٓۙ ﴿٢﴾

3. Allah, Kendisinden başka ibadete lâyık olmayandır. O, daima diri (ve) kendi kendine kaim olan (ve tüm yaratıkları) ayakta tutandır.

اَللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۙ اَلْحَيُّ الْقَيُّومُۜ ﴿٣﴾

4-5. O, daha önce gelmiş (vahyi) gerçekleştirecek bu Kitab'ı, sana hak ile indirdi. İnsanların hidayeti için, daha önce Tevrat ve İncil'i (de) indirdi. (Sonra) hak ile batılı birbirinden ayıran mucizeyi nazil etti. Allah'ın ayetlerini inkâr edenler için, şiddetli azap (mukadderdir). Allah her şeyden üstündür, intikam sahibidir.

نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقاً لِمَا
بَيْنَ يَدَيْهِ وَاَنْزَلَ التَّوْرٰيةَ وَالْاِنْج۪يلَۙ ﴿٤﴾
مِنْ قَبْلُ هُدًى لِلنَّاسِ وَاَنْزَلَ الْفُرْقَانَۜ
اِنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ
شَد۪يدٌۜ وَاللّٰهُ عَز۪يزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٥﴾

6. Ne gökte ne de yerde, Allah'tan hiçbir şey gizli değildir.

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَخْفٰى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْاَرْضِ
وَلَا فِي السَّمَٓاءِۜ ﴿٦﴾

7. Size ana rahminde istediği gibi şekil veren, O'dur. Ondan başka ibadete lâyık olan yoktur. O, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.

هُوَ الَّذ۪ي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْاَرْحَامِ كَيْفَ
يَشَٓاءُۜ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ﴿٧﴾

[1] Bakınız: 2:2'deki dipnot.

8. Sana Kitab'ı indiren, O'dur. Onun ayetlerinin bir kısmı muhkemdir. Onlar, bu Kitab'ın temelidir. Bir kısmı da benzeşen ayetlerdir. Kalplerinde eğrilik olanlar, fitne çıkarmak için (gerçeğe aykırı olarak ayetlerin mefhumunu) yorumlamak adına, benzeşen ayetlerin peşine düşerler. Oysa bu ayetlerin tefsirini ancak Allah ve ilimde derinleşmiş olanlar bilir. Onlar, "Biz buna inandık. Hepsi Rabbimiz tarafındandır" derler. (Bundan) aklı başında olanlar dışında, kimse nasihat almaz.

هُوَ الَّذٖٓي اَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ اٰيَاتٌ
مُحْكَمَاتٌ هُنَّ اُمُّ الْكِتَابِ وَاُخَرُ
مُتَشَابِهَاتٌ ۜ فَاَمَّا الَّذٖينَ فٖي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ
فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاۤءَ الْفِتْنَةِ
وَابْتِغَاۤءَ تَأْوٖيلِهٖ ۚ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوٖيلَهُٓ اِلَّا
اللّٰهُ ۘ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ
اٰمَنَّا بِهٖ ۙ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا ۚ وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّٓا
اُو۬لُوا الْاَلْبَابِ ﴿٨﴾

9. Ey Rabbimiz, bize doğru yol gösterdikten sonra kalplerimizi hidayetten saptırma ve bize Katından rahmet bağışla. Şüphesiz Sen, çok bahşedensin.

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ
لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً ۚ اِنَّكَ اَنْتَ
الْوَهَّابُ ﴿٩﴾

10. Ey Rabbimiz, gelmesinde hiçbir şüphe olmayan günde, insanları toplayacak olan Sensin. (Şüphesiz) Allah vaadinden dönmez.

رَبَّنَٓا اِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ
فٖيهِ ۜ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمٖيعَادَ ﴿١٠﴾

B.2

11. İnkâr edenlerin malları ve çocukları Allah'a karşı, kendilerinin hiçbir işine yaramayacak. İşte, Cehennem yakıtı olanlar, onlardır.

اِنَّ الَّذٖينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ
اَمْوَالُهُمْ وَلَٓا اَوْلَادُهُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ۜ
وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ﴿١١﴾

12. (Onların tuttuğu yol,) Firavun'a uyanların ve onlardan önce gelenlerin (yoluna benzer.) Onlar ayetlerimizi yalanladılar. Allah (da,) günahları yüzünden onları yakalamıştı. Allah ceza vermekte çok şiddetlidir.

كَدَأْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذٖينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ ۜ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا ۚ فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ
بِذُنُوبِهِمْ ۜ وَاللّٰهُ شَدٖيدُ الْعِقَابِ ﴿١٢﴾

13. İnkâr edenlere de ki: “Siz mutlaka yenileceksiniz. Sonra hepiniz toplatılıp, Cehennem’e götürüleceksiniz. Orası, ne kötü bir kalınacak yerdir!”

قُلْ لِلَّذٖينَ كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ
اِلٰى جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٣﴾

14. Karşı karşıya gelen iki topluluğun durumlarında, sizin için bir alâmet vardı. (Onlardan) bir topluluk Allah yolunda savaşıyordu, diğeri ise kâfirdi. (Müslümanlar, kâfirleri) gözleriyle (sanki) kendilerinin iki katı olarak görüyorlardı. Allah, dilediğine yardımıyla güç verir. Şüphesiz bunda, gözleri olanlar için bir ibret vardır.

قَدْ كَانَ لَكُمْ اٰيَةٌ فٖى فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ
تُقَاتِلُ فٖى سَبٖيلِ اللّٰهِ وَاُخْرٰى كَافِرَةٌ
يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ رَاْيَ الْعَيْنِ وَاللّٰهُ
يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهٖ مَنْ يَشَاءُ اِنَّ فٖى ذٰلِكَ
لَعِبْرَةً لِاُولِى الْاَبْصَارِ ﴿١٤﴾

15. İnsanların (genellikle) hoşuna giden kadınlar, oğullar, yığınlar halinde altın ve gümüş, güzel atlar, davarlar ve ekinler (gibi) şeylerin sevgisi, onlara güzel olarak gösterilmiştir. İşte bunlar, dünya mallarıdır. Oysa Allah, gidilecek yerin en güzeli Kendi Katında olandır.

زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ
وَالْبَنٖينَ وَالْقَنَاطٖيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ
الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ
وَالْاَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا وَاللّٰهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَاٰبِ ﴿١٥﴾

16. Sen onlara de ki: “Size bunların hepsinden daha iyisini söyleyeyim mi? Takva sahipleri için Rablerinin Katında, içinden ırmaklar akan bahçeler vardır. Orada temelli kalacaklar. (Onlara) temiz eşler olacak ve Allah’ın rızası da olacak. Allah, (elbette) kullarını görendir.”

قُلْ اَؤُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرٍ مِنْ ذٰلِكُمْ لِلَّذٖينَ
اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرٖى مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدٖينَ فٖيهَا وَاَزْوَاجٌ
مُطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ بَصٖيرٌ
بِالْعِبَادِ ﴿١٦﴾

17. Onlar, “Ey Rabbimiz! Şüphesiz biz inandık, böylelikle kusurlarımızı bağışla ve Cehennem azabından bizi koru,” derler.

اَلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اِنَّنَا اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا
ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ١٧

18. Onlar sabreden, doğru konuşan, boyun eğen, (Allah yolunda mallarını) harcayan ve gecenin son saatlerinde Allah’tan mağfiret dileyen kimselerdir.

اَلصّٰبِرِينَ وَالصّٰدِقِينَ وَالْقَانِتِينَ
وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْاَسْحَارِ ١٨

19. Allah, kendisinden başka bir varlığın ibadete lâyık olmadığına, adaletle şahittir. Melekler ve ilim sahipleri (de,) O’ndan başka hiç kimsenin ibadet edilmeye lâyık olmadığına (şahitlik ederler.) O, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.

شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ وَالْمَلٰٓئِكَةُ
وَاُولُوا الْعِلْمِ قَٓائِمًا بِالْقِسْطِ لَا اِلٰهَ اِلَّا
هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ١٩

20. Allah Katında din, şüphesiz tam teslimiyettir. Fakat Kitap verilenler, (gerçek) ilim onlara geldikten sonra, aralarındaki isyankârlık sebebiyle görüş ayrılığına düştüler. Allah’ın ayetlerini inkâr eden bilsin ki, Allah hesabı çok çabuk görendir.

اِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ وَمَا
اخْتَلَفَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ اِلَّا مِنْ بَعْدِ
مَا جَٓاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ
يَكْفُرْ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ٢٠

21. Eğer (onlar,) seninle münakaşa ederlerse, (onlara) de ki: “Ben (de,) bana uyanlar (da,) kendimizi tamamen Allah’a teslim ettik.” Kendilerine Kitap verilenler ile bilgisizlere, “Siz (de) itaat ettiniz mi?” de. Eğer itaat ederlerse, doğru yolu bulmuş olurlar. Yüz çevirirlerse, sana ancak (Allah’ın mesajını) ulaştırmak düşer. Allah kullarını görendir.

فَاِنْ حَٓاجُّوكَ فَقُلْ اَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلّٰهِ
وَمَنِ اتَّبَعَنِ وَقُلْ لِلَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ
وَالْاُمِّيِّنَ ءَاَسْلَمْتُمْ فَاِنْ اَسْلَمُوا فَقَدِ
اهْتَدَوْا وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ
وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ٢١

B.3

22. Allah'ın ayetlerini inkâr edenlere, peygamberleri haksız yere öldürmek isteyenlere ve insanlardan adaleti emredenleri (de) öldürmek isteyenlere, acı bir azaptan haber ver.

اِنَّ الَّذ۪ينَ يَكْفُرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُونَ
النَّبِيّ۪نَ بِغَيْرِ حَقٍّۙ وَيَقْتُلُونَ الَّذ۪ينَ
يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِۙ فَبَشِّرْهُمْ
بِعَذَابٍ اَل۪يمٍ ﴿٢٢﴾

23. Yaptıklarının hepsi bu dünyada (da,) ahirette (de) boşa çıkacak olanlar, onlardır. Hiç yardımcıları (da) olmayacaktır.

اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالْاٰخِرَةِۘ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِر۪ينَ ﴿٢٣﴾

24. Kendilerine Kitap'tan pay verilenleri bilmiyor musun? Aralarında hüküm versin diye, Allah'ın Kitabı'na çağrıldıklarında, onlardan bir kısmı arkalarını dönüp, yüz çevirirler.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا نَص۪يبًا مِنَ
الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ اِلٰى كِتَابِ اللّٰهِ لِيَحْكُمَ
بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلّٰى فَر۪يقٌ مِنْهُمْ وَهُمْ
مُعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

25. Bu onların, birkaç sayılı günden başka bize asla ateş dokunmayacak, demelerindendir. Uydurdukları (saçmalıklar,) kendilerini dinleri hakkında aldatmıştır.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّٓا
اَيَّامًا مَعْدُودَاتٍۖ وَغَرَّهُمْ ف۪ي د۪ينِهِمْ مَا
كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٥﴾

26. Geleceğinden hiç şüphe olmayan bir günde onları toplayacağımız zaman, halleri nasıl olacak? O gün herkesin kazandığı, kendisine tastamam verilecek. Onlar, asla haksızlığa uğratılmayacaklar.

فَكَيْفَ اِذَا جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ
ف۪يهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٦﴾

27. De ki: “Ey mülkün sahibi olan Allah’ım! Sen mülkü dilediğine verirsin. Dilediğinden (de,) o mülkü çeker alırsın. Dilediğine saygınlık ihsan edersin. Dilediğini (de,) küçük düşürürsün. Her türlü iyilik, yalnız Senin elindedir. Şüphesiz Senin, her şeye tam olarak gücün yeter.”

قُلِ اللّٰهُمَّ مٰلِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ
تَشَٓاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَٓاءُۘ
وَتُعِزُّ مَنْ تَشَٓاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَٓاءُۜ بِيَدِكَ
الْخَيْرُۜ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿٢٧﴾

28. Geceyi gündüze, gündüzü geceye geçirirsin. Diriyi ölüden, ölüyü diriden çıkarırsın. Dilediğine (de,) hesapsız rızık verirsin.

تُولِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي
الَّيْلِۘ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ
وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّۘ وَتَرْزُقُ مَنْ
تَشَٓاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٨﴾

29. Müminler, müminleri bırakıp kâfirleri dost edinmesinler. Kim böyle yaparsa, Allah ile ilişkisi kesilmiş olur. Ancak onlardan tam olarak sakınmanız caizdir. Allah, azabına karşı sizi uyarıyor. (Herkes,) yalnız Allah’a dönecektir.

لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِر۪ينَ اَوْلِيَٓاءَ
مِنْ دُونِ الْمُؤْمِن۪ينَۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ
فَلَيْسَ مِنَ اللّٰهِ ف۪ي شَيْءٍ اِلَّٓا اَنْ تَتَّقُوا
مِنْهُمْ تُقٰيةًۜ وَيُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهُۜ
وَاِلَى اللّٰهِ الْمَص۪يرُ ﴿٢٩﴾

30. De ki: “Gönlünüzdekini gizleseniz (de,) açığa vursanız (da,) Allah onu bilir. Göklerde olanları (da,) yerde olanları (da) bilir. Allah’ın her şeye tam olarak gücü yeter.”

قُلْ اِنْ تُخْفُوا مَا ف۪ي صُدُورِكُمْ اَوْ تُبْدُوهُ
يَعْلَمْهُ اللّٰهُۜ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا
فِي الْاَرْضِۜ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿٣٠﴾

31. Siz, herkesin yaptığı iyiliği (de,) kötülüğü (de) karşısında bulacağı günden (korkun.) O, yaptığı (kötü işlerle) kendisi arasında uzun bir mesafe olmasını dileyecektir. Allah, (azabına karşı) sizi uyarıyor. (Aynı zamanda) Allah, kullarına karşı (da) sonsuz şefkatlidir.

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ
مُحْضَرًا ۚ وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوٓءٍ ۚ تَوَدُّ
لَوْ اَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ اَمَدًا بَعِيدًا ۗ
وَيُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهُ ۗ وَاللّٰهُ رَؤُفٌ
بِالْعِبَادِ ﴿٣١﴾

B.4

32. Sen de ki: "(Ey insanlar,) Allah'ı seviyorsanız bana uyun, (o zaman) Allah (da) sizi sevecek ve günahlarınızı (da) affedecektir. Allah çok bağışlayan ve çok rahmet edendir."

قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُونِي
يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ
وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٢﴾

33. De ki: "Allah ve Peygamber'e itaat edin." Eğer yüz çevirecek olurlarsa (bilin ki,) Allah kâfirleri hiç sevmez.

قُلْ اَطِيعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُولَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّوْا
فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٣٣﴾

34. Şüphesiz Allah, Âdem'i, Nuh'u, Âl-i İbrahim'i, Âl-i İmrân'ı, âlemlere seçkin kıldı.

اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰى اٰدَمَ وَنُوحًا وَاٰلَ
اِبْرٰهِيمَ وَاٰلَ عِمْرٰنَ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٣٤﴾

35. (Allah,) birbirlerinin soyundan gelenleri (seçkin kıldı.) Allah en iyi işiten ve en iyi bilendir.

ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ ۗ وَاللّٰهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٥﴾

36. Hani İmrân'dan bir kadın, "Ey Rabbim, karnımdakini hür olarak sana adadım, benden kabul buyur. Şüphesiz Sen, en iyi işiten ve en iyi bilensin," demişti.

اِذْ قَالَتِ امْرَاَتُ عِمْرٰنَ رَبِّ اِنِّي
نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ
مِنِّي ۚ اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾

37. Onu doğurduğunda dedi ki: “Ey Rabbim, (bir) kız (çocuk) doğurdum.” Allah, onun ne doğurduğunu daha iyi biliyordu. Onun (hayal ettiği) erkek çocuk, (bu) kız gibi olamazdı. Dedi ki: “Ben, adını Meryem koydum. Onu (da,) neslini (de) kovulmuş şeytanın (şerrinden korunmak üzere,) Sana havale ettim.”

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ اِنّ۪ي وَضَعْتُهَٓا
اُنْثٰىۜ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْۜ وَلَيْسَ
الذَّكَرُ كَالْاُنْثٰىۚ وَاِنّ۪ي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ
وَاِنّ۪ٓي اُع۪يذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ
الرَّج۪يمِ ﴿٣٧﴾

38. Rabbi, (o kızı) güzel bir şekilde kabul buyurdu ve en iyi şekilde yetiştirdi. Zekeriya onun bakımını üstlendi. Zekeriya onun yanına, evinin en güzel köşesine her girdiğinde, orada yiyecekler bulurdu. “Bu sana nereden geldi?” diye sorunca, o da, “Allah Katından,” diye cevap verdi. Şüphesiz Allah, dilediğine hesapsız rızık verir.

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَاَنْبَتَهَا نَبَاتًا
حَسَنًاۙ وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّاۜ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا
زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَۙ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًاۚ
قَالَ يَا مَرْيَمُ اَنّٰى لَكِ هٰذَاۜ قَالَتْ هُوَ مِنْ
عِنْدِ اللّٰهِۜ اِنَّ اللّٰهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَٓاءُ
بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾

39. İşte o zaman Zekeriya, Rabbine dua etti: “Yarabbi, bana Katından temiz evlat ihsan et. Şüphesiz Sen, duaları kabul edensin.”

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُۚ قَالَ رَبِّ هَبْ
ل۪ي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةًۚ اِنَّكَ
سَم۪يعُ الدُّعَٓاءِ ﴿٣٩﴾

40. Evinin en güzel köşesinde namaz kılarken, melekler ona, “Allah sana Yahya’yı müjdeler. (Onunla) Allah’ın bir sözü yerine gelmiş olacak. O, bir önder olup, (insanları) kötülüklerden men eden, iyiliklerde (de) öne çıkan bir peygamber olacak,” (diye) seslendiler.

فَنَادَتْهُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَٓائِمٌ يُصَلّ۪ي فِي
الْمِحْرَابِۙ اَنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيٰى
مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِنَ اللّٰهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا
وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِح۪ينَ ﴿٤٠﴾

41. O dedi ki: “Yarabbi, benim bir oğlum nasıl olacak? Oysa ben, pek ihtiyarladım. Karım (da) kısırdır.” (Allah ise,) “Evet, (işte) Allah, böyle (kadirdir.) O dilediğini yapar,” (diye) buyurdu.

قَالَ رَبِّ اَنّٰى يَكُونُ لٖى غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِىَ
الْكِبَرُ وَامْرَاَتٖى عَاقِرٌ قَالَ كَذٰلِكَ اللّٰهُ
يَفْعَلُ مَا يَشَٓاءُ ﴿٤١﴾

42. (Zekeriya,) “Yarabbi, (bu hususta) bana bir buyruk ver?” dedi. (Yüce Allah da) dedi ki: “Sen, insanlarla işaret dışında üç gün konuşma, Rabbini çok an ve sabah akşam O’nun tespihiyle meşgul ol.”

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لٖى اٰيَةً قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا
تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ اِلَّا رَمْزًا
وَاذْكُرْ رَبَّكَ كَثٖيرًا وَسَبِّحْ بِالْعَشِىِّ
وَالْاِبْكَارِ ﴿٤٢﴾ ع ١١ ١٢

B.5

43. Hani melekler dediler ki: “Ey Meryem, Allah seni seçip tertemiz kıldı. Seni bütün dünya kadınlarından üstün kıldı.”

وَاِذْ قَالَتِ الْمَلٰٓئِكَةُ يَا مَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ
اصْطَفٰيكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفٰيكِ عَلٰى
نِسَٓاءِ الْعَالَمٖينَ ﴿٤٣﴾

44. “Ey Meryem, Rabbine itaat et, secdeye kapan ve yalnız tek İlâh’a ibadet edenlerle birlikte ibadet et!”

يَا مَرْيَمُ اقْنُتٖى لِرَبِّكِ وَاسْجُدٖى وَارْكَعٖى
مَعَ الرَّاكِعٖينَ ﴿٤٤﴾

45. Bunlar, Bizim sana vahiyle bildirdiğimiz gayba ait haberlerdir. Ama onlar, aralarından hangisi Meryem’e bakacak diye, (kura için) oklarını attıklarında, sen yanlarında yoktun. Onlar (bunun için) münakaşa ettiklerinde (de,) sen yanlarında bulunmuyordun.

ذٰلِكَ مِنْ اَنْبَٓاءِ الْغَيْبِ نُوحٖيهِ اِلَيْكَ
وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يُلْقُونَ اَقْلَامَهُمْ
اَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ
لَدَيْهِمْ اِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٥﴾

46. Hani melekler dediler ki: “Ey Meryem, Allah kendi kelâmıyla sana bir (oğul) müjdeler. Adı, Meryem oğlu Mesih İsa olacak. Dünyada (da,) ahirette (de) şerefli ve Allah’a yakın olan kimselerden olacak.”

إِذْ قَالَتِ الْمَلٰٓئِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللّٰهَ
يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ
عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا
وَالْاٰخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٦﴾

47. O beşikte iken (de, yani küçük yaştayken,) yaşlı iken (de) insanlarla konuşacak ve iyi kimselerden olacak.[1]”

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ
الصَّالِحِينَ ﴿٤٧﴾

48. Meryem (de,) “Yarabbi, benim çocuğum nasıl olabilir? Bana hiçbir insan dokunmamıştır,” dedi. “Allah, işte böyle (de) yapar. O, dilediğini yaratır. O, bir şeyin var olması hakkında karar verince, ona ancak, “Ol!” der (ve) o (da) olmaya başlar (ve kesinlikle olur,” diye kendisine cevap verildi.)

قَالَتْ رَبِّ أَنّٰى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ
يَمْسَسْنِي بَشَرٌ قَالَ كَذٰلِكِ اللّٰهُ يَخْلُقُ
مَا يَشَاءُ إِذَا قَضٰى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ
كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٨﴾

49. Allah, ona Kitab’ı, hikmeti, Tevrat ve İncil’i de öğretecek (diye müjdeler verildi).

وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰيةَ
وَالْإِنْجِيلَ ﴿٤٩﴾

[1] Bazı müfessirler, Hz. İsa’nın (a.s.) beşikteyken peygamberliğini iddia ettiğini savunurlar. Eğer durum böyle olsaydı, Yahudiler Hz. İsa’yı (a.s.) daha küçükken öldürürlerdi. Aslında beşikte konuşmasından murat, gördüğü doğru rüyaları büyüklerine bildirmesidir. Küçük yaşta çocuklar bazen rüyalar görür ve onları diğer insanlara da anlatırlar. Kaldı ki, Hz. İsa’ya (a.s.) peygamberlik, daha sonra kendisi yetişkinken verilmiştir. Nitekim peygamber olduğunu duyurmasından sonra, Yahudiler kendisine muhalif olmuşlardır.

50. (Allah) onu, İsrâiloğulları'na bir peygamber olarak gönderecek (ve o da ileteceği mesajında diyecek ki:) "Ben, Rabbiniz tarafından bir mucize getirdim. Bu (da,) sizin (yararınız için) toprak mizaçlı bazı kimselerden, kuşların yavru çıkardığı gibi birilerini yetiştirmemdir. Onlara yepyeni bir ruh üfleyeceğim. Allah'ın izniyle onlar (yükseklere) çıkanlardan olacaklar. Allah'ın izniyle körleri ve sedef hastalığı olanları (da) iyi edeceğim. Ölüleri dirilteceğim. Evlerinizde yediklerinizi ve biriktirdiklerinizi (de,) size haber vereceğim. Eğer müminseniz bunda sizin için bir alâmet olacaktır."[1]

وَرَسُولًا اِلٰى بَنٖٓى اِسْرَٓاءٖيلَ اَنّٖى قَدْ
جِئْتُكُمْ بِاٰيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ اَنّٖٓى اَخْلُقُ
لَكُمْ مِنَ الطّٖينِ كَهَيْـَٔةِ الطَّيْرِ فَاَنْفُخُ فٖيهِ
فَيَكُونُ طَيْرًا بِاِذْنِ اللّٰهِ وَاُبْرِئُ
الْاَكْمَهَ وَالْاَبْرَصَ وَاُحْيِ الْمَوْتٰى بِاِذْنِ
اللّٰهِ وَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَاْكُلُونَ وَمَا
تَدَّخِرُونَ فٖى بُيُوتِكُمْ اِنَّ فٖى ذٰلِكَ
لَاٰيَةً لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنٖينَ ﴿٥٠﴾

51. "Benden önce indirilen Tevrat'ı doğrulamak ve size haram kılınanların bir kısmını helâl kılmak için geldim. Rabbinizden size bir mucize getirdim. Allah'ın takvasını benimseyin ve bana itaat edin."

وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰيةِ
وَلِاُحِلَّ لَكُمْ بَعْضَ الَّذٖى حُرِّمَ عَلَيْكُمْ
وَجِئْتُكُمْ بِاٰيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ فَاتَّقُوا اللّٰهَ
وَاَطٖيعُونِ ﴿٥١﴾

52. "Allah şüphesiz benim de Rabbimdir, sizin (de) Rabbinizdir. (O halde,) O'na ibadet edin. İşte doğru yol budur."

اِنَّ اللّٰهَ رَبّٖى وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هٰذَا
صِرَاطٌ مُسْتَقٖيمٌ ﴿٥٢﴾

[1] Bu ayet-i kerimede Hz. İsa'nın (a.s.) olağanüstü işlerinden söz edilmektedir. Bu işlerin çoğunda manevi olaylardan bahsedilmektedir. Kuş yaratmak doğal olarak Allah'ın (c.c.) işidir. Hz. İsa'nın (a.s.) işi ise değildir. Aslında burada, manevi olarak kuş kelimesi kullanılmıştır. Yani Hz. İsa'nın (a.s.), inananları manevi kanatlarının altına alarak yetiştirmesinden söz edilmiştir. Hz. İsa (a.s.) bazı hastaları Yüce Allah'a (c.c.) dua ederek iyileştirirdi. Kur'an-ı Kerim "Ey inananlar! Allah ve Peygamber sizi diriltmek için çağırdığında, sözlerine kulak verin." (8:25) der. Bu ayet-i kerimede "diriltmek" kelimesi geçmektedir. Acaba Yüce Peygamberimiz (s.a.v.) de ölüleri diriltir miydi? Kur'an-ı Kerim'e göre, ölen kişi bir daha dünyaya asla gelemez. Bu sebeple Hz. İsa (a.s.) da, bütün peygamberler gibi manevi ölüleri diriltmiştir. Manevi körlerin gözlerini de, İlâhî nur ile aydınlatmıştır. Yahut bedensel rahatsızlıkları da, Yüce Allah'a (c.c.) dua ederek iyileştirmiştir. Yemekleri konusunda insanlara bilgi vermek meselesine gelince, onlara ne yemelerinin helâl olduğunu ve ne gibi yiyeceklerden de uzak durmaları gerektiğini anlatmıştır.

53. İsa, onların inkârlarını hissedince, “Allah uğrunda yardımcılarım kimlerdir?” dedi. Havariler (de,) “Biz Allah’ın (dininin) yardımcılarıyız. Biz Allah’a inanırız. Sen (de,) itaat ettiğimize şahit ol!” dediler.

فَلَمَّآ اَحَسَّ عِيسٰى مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ
اَنْصَارِيٓ اِلَى اللّٰهِۜ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ
نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِۚ اٰمَنَّا بِاللّٰهِۚ وَاشْهَدْ بِاَنَّا
مُسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾

54. “Ey Rabbimiz, indirdiğine inandık ve bu peygambere uyduk. Bizi şahit olanlarla beraber yaz.”

رَبَّنَآ اٰمَنَّا بِمَآ اَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ
فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٤﴾

55. (İsa’nın düşmanları) bir plan kurdular. Allah (da) tedbir aldı. Allah, tedbir alanların en mükemmelidir.

وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللّٰهُۜ وَاللّٰهُ خَيْرُ
الْمَاكِرِينَ ﴿٥٥﴾ ع

B.6

56. Hani Allah, “Ey İsa, ancak Ben seni vefat ettireceğim. Seni Katıma yükselteceğim.[1] Seni, kâfirlerin (bütün suçlamalarından) tertemiz kılacağım. Sana uyanları, Kıyamet gününe kadar kâfirlere üstün kılacağım. Sonra artık Bana döneceksiniz. Görüş ayrılığına düştükleriniz hakkında, aranızda hüküm vereceğim,” (diye) buyurmuştu.

اِذْ قَالَ اللّٰهُ يَا عِيسٰٓى اِنّ۪ي مُتَوَفّ۪يكَ
وَرَافِعُكَ اِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذ۪ينَ
كَفَرُوا وَجَاعِلُ الَّذ۪ينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ
الَّذ۪ينَ كَفَرُٓوا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِۚ ثُمَّ اِلَيَّ
مَرْجِعُكُمْ فَاَحْكُمُ بَيْنَكُمْ ف۪يمَا كُنْتُمْ
ف۪يهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٦﴾

[1] Ayet-i kerimede “Müteveffiyke” kelimesi geçmektedir. Bu da Hz İsa’nın doğal bir şekilde öldüğünü gösterir. Hadise göre, Hz İsa (a.s.) yüz yirmi yaşında vefat etmiştir (Kenz-ül-Ummâl; Müstedrek Hâkim.) “Rafi’uke” kelimesinden Hz. İsa’nın (a.s.) mertebesinin yükseltildiği ve Yüce Allah (c.c.) Katında, ona yüce bir mertebe verildiği beyan edilmiştir. Bazı kimseler bu kelimeden Hz. İsa’nın (a.s.) bedenen kaldırıldığını savunurlar. Ancak ayet-i kerimede “Müteveffiyke” kelimesi daha önce yer aldığına göre, Hz. İsa’nın (a.s.) vefatının gerçekleştiği kesin olarak anlaşılmaktadır. Ondan sonra da, bedenen yükseltilmesinin bir anlamı yoktur. (Türkiye Diyanet Vakfının yayınladığı No:86-A, Ankara, 2008 referanslı “Kur’an-ı Kerîm Ve Açıklamalı Meâli”nde Hz. İsa’nın (a.s.) vefat ettiği beyan edilmiştir.)

57. Kâfir olanları bu dünyada (da,) ahirette (de,) şiddetli azaba uğratacağım. Onların hiç yardımcıları (da) olmayacak.

فَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَاُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا
شَدِيْدًا فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۘ وَمَا لَهُمْ
مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٥٧﴾

58. İnanıp (da yerli yerinde) iyi işler yapanların ecirlerini (de Allah,) tastamam verecektir. Allah zalimleri hiç sevmez.

وَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
فَيُوَفِّيْهِمْ اُجُوْرَهُمْ ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٥٨﴾

59. İşte bunlar, sana ayetlerimizden ve hikmetli talimatlarımızdan okuyup anlattıklarımızdır.

ذٰلِكَ نَتْلُوْهُ عَلَيْكَ مِنَ الْاٰيٰتِ وَالذِّكْرِ
الْحَكِيْمِ ﴿٥٩﴾

60. Allah Katında İsa'nın durumu, Âdem'in durumu gibidir. (Allah, Âdem'i) kuru topraktan yaratıp ona "Vücuda gel!" dedi. O da, vücuda gelmeye başladı.

اِنَّ مَثَلَ عِيْسٰى عِنْدَ اللّٰهِ كَمَثَلِ اٰدَمَ ؕ خَلَقَهُ
مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿٦٠﴾

61. İşte bu, Rabbinden olan haktır. Sakın şüphe edenlerden olma.

اَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِّنَ
الْمُمْتَرِيْنَ ﴿٦١﴾

62. Bu (İlâhî) ilim sana geldikten sonra, yine (de) bu hususta biri seninle tartışacak olursa, sen de ki: "Haydi gelin, biz kendi oğullarımızı, siz (de) kendi oğullarınızı, biz kendi kadınlarımızı, siz (de) kendi kadınlarınızı, biz kendi (erkeklerimizi,) siz (de) kendi (erkeklerinizi,) çağırın. Sonra Allah'a yalvararak dua edelim ve Allah'ın lânetinin yalancıların üzerine olmasını dileyelim."

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيْهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ
الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ اَبْنَاءَنَا
وَاَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَاَنْفُسَنَا
وَاَنْفُسَكُمْ ۟ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَّعْنَتَ
اللّٰهِ عَلَى الْكٰذِبِيْنَ ﴿٦٢﴾

63. İşte (anlatılan) gerçek beyan, ancak budur. Allah'tan başka ibadete lâyık olan yoktur. Şüphesiz Allah, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.

إِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ ۚ وَمَا مِنْ إِلٰهٍ
إِلَّا اللّٰهُ ۗ وَإِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٣﴾

64. Eğer onlar yüz çevirirlerse, unutmayın ki Allah, fesatçıları çok iyi bilir.

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٦٤﴾ ع

B.7

65. De ki: "Ey Ehl-i Kitap! (Sizinle bizim) aramızda ortak olan söze gelin. Allah'tan başka kimseye ibadet etmeyelim, O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım ve Allah'ı bırakıp birbirimizi Rab edinmeyelim." Ama onlar yine de yüz çevirirlerse, siz onlara, "(Allah'a) itaat ettiğimize şahit olun," deyin.

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ
سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللّٰهَ
وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا
بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللّٰهِ ۗ فَإِنْ تَوَلَّوْا
فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٥﴾

66. Ey Ehl-i Kitap! Siz İbrahim hakkında neden tartışıyorsunuz? Oysa Tevrat ve İncil, şüphesiz kendisinden sonra indirildi. Yine de akıllanmaz mısınız?

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَاجُّونَ فِي إِبْرَاهِيمَ
وَمَا أُنْزِلَتِ التَّوْرَاةُ وَالْإِنْجِيلُ إِلَّا مِنْ
بَعْدِهِ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٦﴾

67. Dinleyin! Hani sizler bilginiz olan şeyler hakkında tartışan kimselerdiniz. Peki, (şimdi) hiç bilginiz olmayan şeyler hakkında, neden tartışıyorsunuz? Oysa Allah bilir, siz bilmezsiniz.

هَا أَنْتُمْ هٰؤُلَاءِ حَاجَجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهِ
عِلْمٌ فَلِمَ تُحَاجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ
عِلْمٌ ۗ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾

68. İbrahim, ne Yahudi ne de Hıristiyan'dı. Ancak o, (Allah'a) eğilen ve itaat edendi. Müşriklerden (de) değildi.

مَا كَانَ اِبْرٰهٖيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا
وَلٰكِنْ كَانَ حَنٖيفًا مُسْلِمًاۜ وَمَا كَانَ مِنَ
الْمُشْرِكٖينَ ﴿٦٨﴾

69. Şüphesiz İbrahim'e en çok bağlı olanlar, ona uyanlar ile bu Peygamber ve (ona) inananlardır. Allah, müminlerin dostudur.

اِنَّ اَوْلَى النَّاسِ بِاِبْرٰهٖيمَ لَلَّذٖينَ اتَّبَعُوهُ
وَهٰذَا النَّبِيُّ وَالَّذٖينَ اٰمَنُواۜ وَاللّٰهُ وَلِيُّ
الْمُؤْمِنٖينَ ﴿٦٩﴾

70. Ehl-i Kitap'tan bir topluluk, sizi doğru yoldan saptırmayı arzu eder. Onlar ancak kendilerini yoldan çıkarırlar (da,) farkında olmazlar.

وَدَّتْ طَٓائِفَةٌ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ
يُضِلُّونَكُمْۜ وَمَا يُضِلُّونَ اِلَّٓا اَنْفُسَهُمْ
وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٧٠﴾

71. Ey Ehl-i Kitap, sizler şahit olmuşken, Allah'ın ayetlerini neden inkâr ediyorsunuz?

يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ
وَاَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧١﴾

72. Ey Ehl-i Kitap, neden bilerek hak ile batılı karıştırıyor ve hakkı gizliyorsunuz?

يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ
بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَاَنْتُمْ
ع ٧ ٨ ١٥ تَعْلَمُونَ ﴿٧٢﴾

B.8

73. Ehl-i Kitap'tan bir topluluk, (birbirlerine,) "İman edenlere indirilene günün başında inanın, sonunda da inkâr edin. Belki onlar (böylece dinlerinden) dönerler," der.

وَقَالَتْ طَٓائِفَةٌ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ اٰمِنُوا
بِالَّذٖٓي اُنْزِلَ عَلَى الَّذٖينَ اٰمَنُوا
وَجْهَ النَّهَارِ وَاكْفُرُوٓا اٰخِرَهُ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٧٣﴾

74. Onlar, “Dininize uyanlardan başkasına inanmayın,” (derler.) De ki: “Hidayet, ancak Allah’ın verdiği hidayettir. Herkese, size verilenin aynısının verilmesi (gerekli değildir. Eğer aynısı onlara verilmezse,) Rabbiniz katında sizinle münakaşa etmeye (hakları mı olacak?” Yine) de ki: “(Sonsuz) lütuf Allah’ın elindedir. Onu dilediğine verir.” Allah genişlik ihsan eden ve her şeyi bilendir.

وَلَا تُؤْمِنُوٓا اِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِينَكُمْ ؕ قُلْ اِنَّ
الْهُدٰى هُدَى اللّٰهِ ۙ اَنْ يُؤْتٰٓى اَحَدٌ مِثْلَ مَآ
اُو۫تِيتُمْ اَوْ يُحَآجُّوكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ ؕ قُلْ
اِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللّٰهِ ۚ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَآءُ ؕ
وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۚ ﴿٧٤﴾

75. O, dilediğini Kendi rahmeti için seçer. Allah büyük lütuf sahibidir.

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ
ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٧٥﴾

76. Ehl-i Kitap arasından bazıları, kendisine yığınla mal emanet etsen (bile,) onu sana geri verirler. Ama bazıları, kendisine tek bir dinar emanet etsen (de,) başında durmadıkça onu sana geri vermezler. Bu onların, biz ümmîlerden (bilgisizlerden) asla sorumlu tutulmayız, demelerindendir. Onlar Allah’a karşı bilerek yalan söylerler.

وَمِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ اِنْ تَأْمَنْهُ
بِقِنْطَارٍ يُؤَدِّهٓ اِلَيْكَ ۚ وَمِنْهُمْ مَنْ اِنْ
تَأْمَنْهُ بِدِينَارٍ لَا يُؤَدِّهٓ اِلَيْكَ اِلَّا مَا دُمْتَ
عَلَيْهِ قَآئِمًا ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ
عَلَيْنَا فِي الْاُمِّيّٖنَ سَبِيلٌ ۚ وَيَقُولُونَ عَلَى
اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٦﴾

77. Hayır, (öyle) değil! Sözünü yerine getiren ve (fenalıktan) sakınan (gerçek takva sahibidir.) Allah, şüphesiz takva sahiplerini sever.

بَلٰى مَنْ اَوْفٰى بِعَهْدِهٖ وَاتَّقٰى فَاِنَّ اللّٰهَ
يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧٧﴾

78. Şüphesiz Allah'a vermiş oldukları söz ve yeminlerini az bir değere değişenlerin, ahirette hiç nasipleri yoktur. Allah, Kıyamet günü onlarla konuşmayacak, onlara bakmayacak ve onları temize çıkarmayacaktır. Onlara, çok acı bir azap (mukadderdir).

اِنَّ الَّذ۪ينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَاَيْمَانِهِمْ
ثَمَنًا قَل۪يلًا اُو۬لٰٓئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي
الْاٰخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ وَلَا يَنْظُرُ
اِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكّ۪يهِمْۖ وَلَهُمْ
عَذَابٌ اَل۪يمٌ ﴿٧٨﴾

79. Onlardan bir topluluk, Kitap'tan (Tevrat) okurken, (okuduklarının) Kitap'tan olduğunu zannedin diye, dillerini bükerler. Oysa (okudukları) Kitap'ta yoktur. Allah Katından olmadığı halde, o Allah Katındandır, derler. Onlar, Allah'a karşı bilerek yalan söylerler.

وَاِنَّ مِنْهُمْ لَفَر۪يقًا يَلْوُ۫نَ اَلْسِنَتَهُمْ
بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ
مِنَ الْكِتَابِۚ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ
وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِۚ وَيَقُولُونَ عَلَى
اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٩﴾

80. Allah'ın kendisine Kitap, hikmet ve peygamberlik verdiği (doğru bir) insanın, Allah'ı bırakıp bana kul olun demesi, ona asla yaraşmaz. (Oysa böyle bir insan) der ki: "Ancak Allah'ın olun, çünkü O size Kitab'ı öğretir, (siz de) onu (okuyup ezberlersiniz.)"

مَا كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ يُؤْتِيَهُ اللّٰهُ الْكِتَابَ
وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ
كُونُوا عِبَادًا ل۪ي مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ
كُونُوا رَبَّانِيّ۪ينَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ
الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَۙ ﴿٨٠﴾

81. (Aynı zamanda böyle bir insan) size, melekleri ve peygamberleri Rab edinin, diye (de) emredemez. Müslüman olmanızdan sonra o, size kâfirliği mi emredecek?

وَلَا يَأْمُرَكُمْ اَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلٰٓئِكَةَ
وَالنَّبِيّٖنَ اَرْبَابًا ۜ اَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ
اِذْ اَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ۟ ﴿٨١﴾ ع ٨ ٩ ١٦

B.9

82. Hani Allah bütün peygamberlerden sağlam bir söz almıştı. “Size Kitap ve hikmet verdikten sonra, elinizde bulunan (kelâmı) gerçekleştiren bir peygamber gelince, ona mutlaka inanacaksınız ve ona mutlaka yardım edeceksiniz,” demişti. “Bunu benimseyip, Benim için böyle bir sorumluluğu üstleniyor musunuz?” deyince, onlar (da,) “Evet benimsiyoruz,” dediler. (Allah da,) “Öyleyse sizler şahit olun, Ben (de) sizinle beraber şahitlerdenim,” (diye) buyurdu.

وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيثَاقَ النَّبِيّٖنَ لَمَآ اٰتَيْتُكُمْ
مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُولٌ
مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهٖ
وَلَتَنْصُرُنَّهُ ۜ قَالَ ءَاَقْرَرْتُمْ
وَاَخَذْتُمْ عَلٰى ذٰلِكُمْ اِصْرٖى ۜ قَالُوٓا
اَقْرَرْنَا ۜ قَالَ فَاشْهَدُوا وَاَنَا مَعَكُمْ
مِنَ الشَّاهِدٖينَ ﴿٨٢﴾

83. Artık (bu sözden) kim dönerse, fâsık olanlar (da, işte) onlardır.

فَمَنْ تَوَلّٰى بَعْدَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ
الْفَاسِقُونَ ﴿٨٣﴾

84. Allah’ın dininden başka bir din mi istiyorlar? Oysa göklerde ve yerde kim varsa, isteyerek (de,) istemeyerek (de) O’na itaat eder ve O’na döndürülürler.

اَفَغَيْرَ دٖينِ اللّٰهِ يَبْغُونَ وَلَهُٓ اَسْلَمَ مَنْ
فِى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ طَوْعًا
وَكَرْهًا وَاِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٤﴾

85. De ki: “Biz, Allah’a, bize indirilene, İbrahim’e, İsmail’e, İshâk’a, Yâkub ve onun oğullarına indirilene inandık. Musa, İsa ve peygamberlere Rableri tarafından verilene (de inandık.) Onları birbirinden hiç ayırt etmeyiz ve yalnız O’na boyun eğeriz.”

قُلْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَٓا اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَٓا اُنْزِلَ
عَلٰٓى اِبْرٰهٖيمَ وَاِسْمٰعٖيلَ وَاِسْحٰقَ
وَيَعْقُوبَ وَالْاَسْبَاطِ وَمَٓا اُوتِيَ
مُوسٰى وَعٖيسٰى وَالنَّبِيُّونَ مِنْ
رَبِّهِمْۖ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ
مِنْهُمْۘ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٨٥﴾

86. Kim İslâm’dan başka bir dini (benimsemek) isterse, (bilsin ki,) kendisinden (öyle bir din) asla kabul edilmeyecektir. O, ahirette (de) hüsrana uğrayanlardan olacaktır.

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْاِسْلَامِ دٖينًا فَلَنْ يُقْبَلَ
مِنْهُۚ وَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرٖينَ ﴿٨٦﴾

87. İnandıktan, (bu) Peygamber’in doğru olduğuna şahitlik ettikten ve kendilerine apaçık deliller geldikten sonra, inkâr edenlerin doğru yolda olduklarına, Allah nasıl hükmeder? Allah, zalim insanlara hidayet vermez.

كَيْفَ يَهْدِي اللّٰهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ
اٖيمَانِهِمْ وَشَهِدُٓوا اَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ
وَجَٓاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُۜ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمٖينَ ﴿٨٧﴾

88. Böylelerine Allah’ın, meleklerin ve bütün insanların lâneti ceza olarak verilecektir.

اُو۬لٰٓئِكَ جَزَٓاؤُ۬هُمْ اَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللّٰهِ
وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعٖينَۙ ﴿٨٨﴾

89. Onlar bu (lânet) içinde kalacaklar. Ne azapları hafifletilecek ne (de) kendilerine süre tanınacak.

خَالِدٖينَ فٖيهَاۚ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَۙ ﴿٨٩﴾

90. Ancak bundan sonra tevbe edip, kendilerini ıslah edenler (bundan) müstesnadır. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

اِلَّا الَّذ۪ينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ
وَاَصْلَحُوا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٩٠﴾

91. İman ettikten sonra inkâr edip, kâfirlikte daha da ileri gidenlerin tevbeleri, asla kabul edilmeyecektir. İşte doğru yoldan sapmış olanlar (da) bunlardır.

اِنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا بَعْدَ ا۪يمَانِهِمْ ثُمَّ
ازْدَادُوا كُفْرًا لَنْ تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ
وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الضَّٓالُّونَ ﴿٩١﴾

92. Kâfir olup, kâfirlik durumunda ölenlerin hiç birinden, dünya dolusu altını fidye olarak verseler (de,) asla kabul edilmeyecektir. Kendilerine acı bir azap verilecektir ve hiç yardımcıları (da) olmayacaktır.

اِنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ
كُفَّارٌ فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ اَحَدِهِمْ مِلْءُ
الْاَرْضِ ذَهَبًا وَلَوِ افْتَدٰى بِه۪ اُو۬لٰٓئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ اَل۪يمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِر۪ينَ ﴿٩٢﴾

B.10

93. (Allah uğruna,) sevdiğiniz şeylerden harcamadıkça, tam iyiliği elde edemezsiniz. Her ne harcarsanız, şüphesiz Allah, onu çok iyi bilir.

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتّٰى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ
وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِه۪ عَل۪يمٌ ﴿٩٣﴾

94. Tevrat'ın indirilmesinden önce İsrâil'in (Hz. Yakûb'un) kendisine mekruh tanıdığı şeylerden başka, her türlü yiyecek İsrâiloğulları'na helâldi. (Sen onlara,) "Eğer haklıysanız, Tevrat'ı getirin ve onu okuyun," de.

كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلًّا لِبَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪يلَ اِلَّا
مَا حَرَّمَ اِسْرَٓائ۪يلُ عَلٰى نَفْسِه۪ مِنْ قَبْلِ اَنْ
تُنَزَّلَ التَّوْرٰيةُ قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرٰيةِ
فَاتْلُوهَٓا اِنْ كُنْتُمْ صَادِق۪ينَ ﴿٩٤﴾

95. Bundan sonra (da) kim Allah'a karşı yalan uydurursa, işte zalim olanlar onlardır.

فَمَنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ مِنْ
بَعْدِ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩٥﴾

96. De ki: "Allah doğru söyledi, (öyleyse daima Allah'a) eğilen İbrahim'in dinine uyun, o, müşriklerden değildi."

قُلْ صَدَقَ اللّٰهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ اِبْرٰهٖيمَ
حَنٖيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكٖينَ ﴿٩٦﴾

97. İnsanların (yararına) kurulan ilk ev, şüphesiz Mekke'deki Ev'dir. Bütün âlemlere mübarek (kılınmıştır) ve hidayet (vesilesidir.)

اِنَّ اَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذٖي بِبَكَّةَ
مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمٖينَ ﴿٩٧﴾

98. Orada nice apaçık alâmetler vardır. Orası İbrahim'in makamıdır. Oraya her giren emniyette olur. Oraya gidebilen herkese, Allah bu Evi haccetmeyi farz kılmıştır. Ama inkâr eden (bilsin ki,) Allah âlemlere ihtiyaç duymayandır.

فٖيهِ اٰيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ اِبْرٰهٖيمَ
وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ اٰمِنًا وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ
حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبٖيلًا
وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمٖينَ ﴿٩٨﴾

99. De ki: "Ey Ehl-i Kitap, Allah'ın ayetlerini niçin inkâr ediyorsunuz? Oysa Allah bütün yaptıklarınızı görür."

قُلْ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِاٰيَاتِ
اللّٰهِ وَاللّٰهُ شَهٖيدٌ عَلٰى مَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾

100. De ki: "Ey Ehl-i Kitap, sizler (hakka) şahit olduğunuz halde, ne diye inananları Allah yolundan alıkoyar ve bu (yolda) eğrilik ararsınız? Allah, yaptıklarınızdan habersiz değildir."

قُلْ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَنْ
سَبٖيلِ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ تَبْغُونَهَا عِوَجًا وَاَنْتُمْ
شُهَدَٓاءُ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٠٠﴾

101. Ey inananlar! Kendilerine Kitap verilenlerden bir topluluğa uyacak olursanız, onlar sizi imandan sonra kâfirliğe döndürürler.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُٓوا اِنْ تُطٖيعُوا فَرٖيقًا مِنَ
الَّذٖينَ اُو۫تُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ
اٖيمَانِكُمْ كَافِرٖينَ ﴿١٠٠﴾

102. Allah’ın ayetleri size okunurken ve O’nun Peygamberi (de) aranızda bulunurken, nasıl inkâr edersiniz? Kim Allah’a sığınırsa, şüphesiz o, doğru yola iletilmiş olur.

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَاَنْتُمْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ
اٰيَاتُ اللّٰهِ وَفٖيكُمْ رَسُولُهُۜ وَمَنْ يَعْتَصِمْ
بِاللّٰهِ فَقَدْ هُدِيَ اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقٖيمٍ ﴿١٠١﴾ ع

B.11

103. Ey inananlar, Allah’a karşı gelmekten, gereken tüm şartlarla sakının ve tam manasıyla itaat edenler olarak can verin.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقَاتِهٖ
وَلَا تَمُوتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾

104. Hepiniz Allah’ın ipine sımsıkı sarılın, sakın bölünmeyin. Allah’ın size olan ihsanını hatırlayın. Hani siz (birbirinize) düşmandınız. O, kalplerinizi birleştirdi. O’nun lütfu sayesinde sizler kardeş oldunuz. Siz ateş çukurunun kenarında idiniz. O, sizi oradan kurtardı. Doğru yola ulaşasınız diye Allah, kendi ayetlerini size böyle açıklar.

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمٖيعًا وَلَا
تَفَرَّقُواࣕ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ
اِذْ كُنْتُمْ اَعْدَٓاءً فَاَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ
فَاَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهٖٓ اِخْوَانًاۚ وَكُنْتُمْ
عَلٰى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَاَنْقَذَكُمْ
مِنْهَاۜ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيَاتِهٖ
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠٣﴾

105. Aranızdan, (halkı) iyiliğe çağıran, hayrı emreden, kötülükten alıkoyan bir topluluk olmalıdır. İşte başarıya ulaşanlar (da,) bunlardır.

وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ اُمَّةٌ يَدْعُونَ اِلَى الْخَيْرِ
وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ
الْمُنْكَرِ ۜ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٥﴾

106. Sakın kendilerine apaçık mucizeler geldikten sonra, dağılıp ayrılığa düşenler gibi olmayın. Kendilerine büyük bir azap mukadder olanlar, işte onlardır.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا
مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ ۜ وَاُولٰٓئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۙ ﴿١٠٦﴾

107. O gün bazı yüzler ağaracak, bazı yüzler (de) kararacaktır. Yüzü kararanlara, "İnandıktan sonra kâfir olduğunuz (doğru değil mi?) Öyleyse kâfirliğinizden ötürü azabı tadın," (denilecektir).

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ ۚ
فَاَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ ۖ
اَكَفَرْتُمْ بَعْدَ اِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا
الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿١٠٧﴾

108. Yüzleri ağaranlar ise, Allah'ın rahmetinde olacaklar ve orada ebediyen kalacaklar.

وَاَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي
رَحْمَةِ اللّٰهِ ۜ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٠٨﴾

109. İşte bunlar, Allah'ın ayetleridir. Biz bunları sana hakla okuyup dinletiriz. Doğrusu Allah âlemlere asla zulmetmek istemez.

تِلْكَ اٰيَاتُ اللّٰهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۜ وَمَا
اللّٰهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٩﴾

110. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır ve bütün işler ancak Allah'a döndürülür.

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۜ
وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُورُ ﴿١١٠﴾ ع ١١ ٨ ٢

B.12

111. Siz, insanların (yararı için) meydana getirilen en iyi ümmetsiniz. İyiliği emreder, fenalıktan menedip Allah'a inanırsınız. Eğer Ehl-i Kitap (da) inanmış olsaydı, kendileri için hayırlı olurdu. Onlardan inananlar (da) vardır. Ama çoğu itaatsiz kimselerdir.

كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ
تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ ۜ وَلَوْ اٰمَنَ اَهْلُ
الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ ۜ مِنْهُمُ
الْمُؤْمِنُونَ وَاَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿١١١﴾

112. Onlar incitmek dışında, size hiç bir zarar veremezler. Eğer sizinle savaşa girerlerse, arkalarını dönüp kaçarlar. Sonra onlara, (hiç) yardım edilmeyecektir.

لَنْ يَضُرُّوكُمْ اِلَّٓا اَذًى ۜ وَاِنْ
يُقَاتِلُوكُمْ يُوَلُّوكُمُ الْاَدْبَارَ ۖ ثُمَّ
لَا يُنْصَرُونَ ﴿١١٢﴾

113. Nerede bulunurlarsa bulunsunlar, onlara rezillik nazil edilmiştir. Ancak Allah'ın veya insanların bir ahdine sığınmadıkça (bu rezillikten kurtulamazlar.) Onlar Allah'ın gazabına uğradılar ve çaresizliğe mahkûm edildiler. Bu onların, Allah'ın ayetlerini inkâr etmeleri ve haksız yere peygamberleri öldürmek istemelerinden, keza itaatsizlik etmeleri ve aşırı gitmelerindendir.

ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ اَيْنَ مَا ثُقِفُٓوا اِلَّا
بِحَبْلٍ مِنَ اللّٰهِ وَحَبْلٍ مِنَ النَّاسِ وَبَٓاؤُ۫
بِغَضَبٍ مِنَ اللّٰهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ
الْمَسْكَنَةُ ۜ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ
بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُونَ الْاَنْبِيَٓاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۜ
ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿١١٣﴾

114. Onların hepsi bir değildir. Ehl-i Kitap arasında verdikleri söze bağlı olan ve gecenin değişik saatlerinde, Allah'ın ayetlerini okuyan ve secdeye kapanan, bir topluluk (da) vardır.

لَيْسُوا سَوَٓاءً ۜ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ اُمَّةٌ
قَٓائِمَةٌ يَتْلُونَ اٰيَاتِ اللّٰهِ اٰنَٓاءَ الَّيْلِ وَهُمْ
يَسْجُدُونَ ﴿١١٤﴾

115. Onlar, Allah'a ve ahiret gününe inanırlar ve iyiliği telkin eder, fenalıktan (da) menederler. Hayırlı işlerde birbirlerini geçmeye çalışırlar. İşte iyi kimseler (de,) bunlardır.

يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَيَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَاُو۬لٰٓئِكَ مِنَ
الصَّالِحِينَ ﴿١١٥﴾

116. Onlar ne iyilik yaparlarsa, asla inkâr edilmeyecektir. Allah takva sahiplerini çok iyi bilir.

وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُ
وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿١١٦﴾

117. Kâfir olanları, ne malları, ne (de) evlatları, Allah'ın azabından kurtaramaz. Onlar Cehennemliktirler. Orada (da) uzun süre kalacaklar.

اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ
اَمْوَالُهُمْ وَلَا اَوْلَادُهُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا
وَاُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿١١٧﴾

118. Onların bu dünya hayatında harcadıklarının durumu, kendilerine zulmedenlerin ekinlerine isabet eden ve onu yok eden, dondurucu bir rüzgâra benzer. Allah, onlara zulmetmedi, aksine onlar, kendilerine zulmettiler.

مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هٰذِهِ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ اَصَابَتْ حَرْثَ
قَوْمٍ ظَلَمُوا اَنْفُسَهُمْ فَاَهْلَكَتْهُ وَمَا
ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ وَلٰكِنْ اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٨﴾

119. Ey inananlar! Dostlarınızı bırakıp, (başkalarını) sırdaş edinmeyin. Çünkü onlar size fenalık etmekten geri kalmazlar. Onlar, sizin zahmete uğramanızı isterler. Onların düşmanlığı sözlerinden belli olur. Gönüllerinde gizledikleri (ise) daha büyüktür. Eğer aklınız varsa, size Biz, ayetlerimizi şüphesiz apaçık anlattık.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةً
مِنْ دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًاۜ وَدُّوا مَا
عَنِتُّمْۚ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَٓاءُ مِنْ
اَفْوَاهِهِمْۚ وَمَا تُخْف۪ي صُدُورُهُمْ اَكْبَرُۜ
قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيَاتِ اِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٩﴾

120. Dinleyin! Siz, onları sevenlersiniz, ama onlar sizi hiç sevmezler. Siz Kitab'ın bütününe inanırsınız, onlarsa sizinle karşılaştıklarında inandık derler. Ancak baş başa kaldıklarında, (size olan) öfkelerinin şiddetinden parmaklarını ısırırlar. "Öfkenizden geberin!" de. Allah kalplerdeki sırları (bile,) en iyi bilendir.

هَٓا اَنْتُمْ اُو۬لَٓاءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ
وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّه۪ۚ وَاِذَا لَقُوكُمْ
قَالُٓوا اٰمَنَّاۗ وَاِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ
الْاَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِۜ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْۜ
اِنَّ اللّٰهَ عَل۪يمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٢٠﴾

121. Size bir iyilik gelse, bu onları üzer. Ama size bir kötülük gelse, buna sevinirler. Eğer sabreder, (Allah'ın) takvasını benimserseniz, onların (düşmanca) hileleri size hiç zarar vermez. Allah, yaptıklarının hepsini yok edecektir.

اِنْ تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْۘ وَاِنْ
تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَاۜ وَاِنْ
تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ
شَيْـًٔاۜ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُح۪يطٌ ﴿١٢١﴾ ع ١٢ ع ١١ ٣

B.13

122. Hani sen sabahleyin, savaş için müminleri belli yerlerine yerleştirmek üzere ailenden ayrılmıştın.[1] Allah (dualarını) işiten ve (durumunuzu) çok iyi bilendir.

وَاِذْ غَدَوْتَ مِنْ اَهْلِكَ تُبَوِّئُ
الْمُؤْمِن۪ينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِۜ وَاللّٰهُ سَم۪يعٌ
عَل۪يمٌۙ ﴿١٢٢﴾

[1] Bu ayetlerde, Uhud savaşından bahsedilmiştir.

123. Hani sizden iki topluluk, korkaklık göstermek üzereydi. Oysa Allah, onların dostuydu. Müminler yalnız Allah'a güvenmelidirler.

اِذْ هَمَّتْ طَٓائِفَتَانِ مِنْكُمْ اَنْ تَفْشَلَاۙ
وَاللّٰهُ وَلِيُّهُمَاۜ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٣﴾

124. (Bundan önce) Bedir savaşında (da,) sizler çok zayıf bir durumda iken Allah, size yardım etmişti. Allah'ın takvasını benimseyin ki, şükredenler olasınız.

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ بِبَدْرٍ وَاَنْتُمْ اَذِلَّةٌۚ
فَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢٤﴾

125. Hani sen inananlara diyordun ki: "Rabbinizin (gökten) indirilmiş üç bin melekle size yardım etmesi, size yetmez mi?"

اِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ اَلَنْ يَكْفِيَكُمْ اَنْ
يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلٰثَةِ اٰلَافٍ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ
مُنْزَلِينَ ﴿١٢٥﴾ۜ

126. Neden yetmesin? Eğer sabreder ve (Allah'ın) takvasını benimserseniz, (kâfirler de) ansızın üzerinize gelirlerse, Rabbiniz (size, o an) şiddetle saldıracak beş bin melekle yardım edecektir.

بَلٰىۙ اِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ
فَوْرِهِمْ هٰذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ
اٰلَافٍ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِينَ ﴿١٢٦﴾ ع

127-128. Allah bunu, ancak size müjde olsun ve bununla kalpleriniz rahat etsin diye gerçekleştirdi. (Allah) kâfirlerin bir bölümünü kesip atmak veya onlar hüsranla geri dönsünler diye, onları küçük düşürmek için (böyle yaptı.) Yoksa yardım, ancak her şeye gücü yeten ve hikmet sahibi olan Allah'tan (gelir).

وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى لَكُمْ
وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهٖۜ وَمَا النَّصْرُ
اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِۙ ﴿١٢٧﴾
لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا اَوْ
يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوا خَٓائِبِينَ ﴿١٢٨﴾

129. Sen bu konuda yetkili değilsin. Allah, isterse rahmeti ile onlara yönelir veya onları azaba uğratır. Onlar zaten zalimlerdir.

لَيْسَ لَكَ مِنَ الْاَمْرِ شَيْءٌ اَوْ يَتُوبَ
عَلَيْهِمْ اَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَاِنَّهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٢٩﴾

130. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Dilediğini bağışlar, dilediğini azaba uğratır. Allah çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ
يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَآءُ ؕ
وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٣٠﴾ ع

B.14

131. Ey inananlar, (malı) kat kat arttıran (faizin) faizini yemeyin. Başarıya ulaşmak için, Allah'ın takvasını benimseyin.[1]

يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَاْكُلُوا الرِّبٰٓوا
اَضْعَافًا مُضَاعَفَةً ۖ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿١٣١﴾ ج

132. İnkâr edenler için hazırlanan ateşten korkun.

وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِٓي اُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿١٣٢﴾ ج

133. Merhamet edilesiniz diye, Allah ve (bu) Peygamber'e itaat edin.

وَاَطِيعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣٣﴾

134. Rabbiniz tarafından (inen) mağfirete, takva sahipleri için hazırlanmış olan, genişliği (de) gökler ve yer kadar olan Cennet'e, koşun.[2]

وَسَارِعُٓوا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ
عَرْضُهَا السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ ۙ اُعِدَّتْ
لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٤﴾ لا

135. (Takva sahibi olanlar) bollukta (da,) darlıkta (da, Allah yolunda mallarını) harcarlar. Öfkelerini yenerler. İnsanların kusurlarını affederler. Allah iyilik edenleri sever.

اَلَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّٓاءِ وَالضَّرَّٓاءِ
وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ
النَّاسِ ؕ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٥﴾ ج

[1] Faiz malı kolaylıkla arttırdığı için onun alınmaması emredilmiştir. (Faiz haram edildiği gibi faizin faizi de haram edilmiştir.)

[2] Bu ayetten anlaşıldığı gibi, Cennet yalnızca gökyüzünde olmayıp, yeryüzü ve gökyüzünü de kapsayan genişliktedir. Bu ayeti okuyan ashaplardan bir zat, Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) "Eğer Cennet o kadar geniş ise, Cehennem nerededir?" diye sordu. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ise cevaben, "سُبْحَانَ اللّٰهِ فَأَيْنَ اللَّيْلُ إِذَا جَاءَ النَّهَارُ" yani "Gün gelince, gece nereye gider?" diye buyurdu. (Müsned Ahmed B. Hanbel; hadis no.15100) Demek ki, Cennet neredeyse Cehennem de oradadır. Buna göre hem Cennettekiler, hem de Cehennemdekiler aynı kâinattadırlar.

136. Onlar bir kötülük yaptıklarında veya kendilerine zulmettiklerinde, hemen Allah'ı zikrederler ve günahlarının bağışlanmasını dilerler. Allah'tan başka günahları kim affedebilir? Onlar, yaptıklarında bilerek ısrar etmezler.

وَالَّذ۪ينَ اِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً اَوْ ظَلَمُٓوا
اَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللّٰهَ فَاسْتَغْفَرُوا
لِذُنُوبِهِمْۖ وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ اِلَّا
اللّٰهُۗ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلٰى مَا فَعَلُوا
وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٣٦﴾

137. Bunların yaptıklarının karşılığı, Rablerinden mağfiret ve içinden ırmaklar akan bahçelerdir. Orada ebediyen kalacaklar. Çalışanlar için, bu ne güzel mükâfattır.

اُو۬لٰٓئِكَ جَزَٓاؤُ۬هُمْ مَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ
وَجَنَّاتٌ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ
خَالِد۪ينَ ف۪يهَاۜ وَنِعْمَ اَجْرُ الْعَامِل۪ينَۜ ﴿١٣٧﴾

138. Sizden önce nice (İlâhi) yasalar gelip geçmiştir. Yeryüzünde gezip dolaşın ve yalanlayanların akıbetinin ne kadar (kötü) olduğuna bir bakın.

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌۙ فَس۪يرُوا فِي
الْاَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُكَذِّب۪ينَ ﴿١٣٨﴾

139. Bu (Kur'an,) halka (gerçeği) açıklayan, takva sahipleri için (ise) hidayet ve nasihattir.

هٰذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ
لِلْمُتَّق۪ينَ ﴿١٣٩﴾

140. Zayıflık göstermeyin, kaygılanmayın. Eğer müminseniz, mutlaka siz galip geleceksiniz.

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَاَنْتُمُ
الْاَعْلَوْنَ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِن۪ينَ ﴿١٤٠﴾

141. Eğer bir yara aldıysanız, (düşmanlarınızdan) bir topluluk (da) böyle bir yara almıştır. Biz bu (zafer) günlerini insanlar arasında sırayla döndürürüz ki, (onlar öğüt alsınlar) ve Allah gerçekten inananları ortaya çıkartsın ve aranızdan bazılarını (da) şahit kılsın. Allah, zalimleri hiç sevmez.

إِنْ يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ
قَرْحٌ مِثْلُهُ ۚ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ
النَّاسِ ۚ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا
وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ
الظَّالِمِينَ ﴿١٤١﴾

142. Allah (böyle yapmakla,) müminleri temiz kılmak, kâfirleri ise yok etmek ister.

وَلِيُمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمْحَقَ
الْكَافِرِينَ ﴿١٤٢﴾

143. Yoksa Allah, aranızdan cihat edenler ile sabredenleri henüz belli etmeden, Cennet'e gireceğinizi mi sanıyorsunuz?

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا
يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ
الصَّابِرِينَ ﴿١٤٣﴾

144. Siz ölümle karşılaşmadan önce (şehit olmayı) temenni ediyordunuz. Şimdi onu gördüğünüz halde, bazılarınız ondan neden kaçıyor?

وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ
تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿١٤٤﴾

B.15

145. Muhammed, ancak bir peygamberdir. Ondan önce gelen bütün peygamberler ölüp gittiler.[1] Şimdi (bu Peygamber) ölür veya öldürülürse, sizler gerisin geriye mi döneceksiniz? Kim (dininden) gerisin geriye dönerse, Allah'a hiç bir zarar veremez. Allah şükredenlerin mükâfatını mutlaka verecektir.

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ ۚ قَدْ خَلَتْ مِنْ
قَبْلِهِ الرُّسُلُ ۗ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ
انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ ۗ وَمَنْ يَنْقَلِبْ
عَلَىٰ عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا ۗ
وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٥﴾

[1] Bu ayet-i kerimede Yüce Peygamberimiz'den (s.a.v.) önce gelen tüm peygamberlerin öldüğü zikredilmektedir. Buradan Hz İsa'nın (a.s.) da vefat ettiği açıkça anlaşılmaktadır.

146. Kimse Allah'ın emri olmadan ölemez. Bu önceden karar verilmiş bir yazıdır. Kim dünya mükâfatını isterse, ona ondan veririz. Kim ahiret mükâfatını isterse, ona (da) ondan veririz. Şükredenlerin mükâfatını (da) elbette vereceğiz.

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ تَمُوتَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ
كِتَابًا مُؤَجَّلًا ۜ وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا
نُؤْتِه۪ مِنْهَاۚ وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْاٰخِرَةِ
نُؤْتِه۪ مِنْهَاۜ وَسَنَجْزِي الشَّاكِر۪ينَ ﴿١٤٦﴾

147. Nice peygamberler ile birlikte, Allah erlerinden pek çoğu savaşmıştır. Allah yolunda başlarına gelen (sıkıntıdan) ötürü ne gevşediler, ne zayıflık gösterdiler, ne (de düşmanlarına) karşı boyun eğdiler. Allah sabredenleri sever.

وَكَاَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَۙ مَعَهُ رِبِّيُّونَ
كَث۪يرٌۚ فَمَا وَهَنُوا لِمَٓا اَصَابَهُمْ ف۪ي
سَب۪يلِ اللّٰهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُواۜ
وَاللّٰهُ يُحِبُّ الصَّابِر۪ينَ ﴿١٤٧﴾

148. "Ey Rabbimiz, kusurlarımızı ve amellerimizdeki aşırılığı bağışla. Adımlarımızı sağlamlaştır. Kâfir olanlara karşı bize yardım et!" dediler.

وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ اِلَّٓا اَنْ قَالُوا رَبَّنَا
اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَاِسْرَافَنَا ف۪ٓي اَمْرِنَا
وَثَبِّتْ اَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ
الْكَافِر۪ينَ ﴿١٤٨﴾

149. Allah (da) onlara dünya mükâfatıyla, ahiret mükâfatının en güzelini verdi. Allah iyilik edenleri sever.

فَاٰتٰيهُمُ اللّٰهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ
الْاٰخِرَةِ ۜ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِن۪ينَ ﴿١٤٩﴾ ع

B.16

150. Ey inananlar! Eğer kâfirlere itaat ederseniz, onlar sizi gerisin geriye döndürürler. Bunun sonucu hüsrana uğrayanlardan olursunuz.

يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوٓا اِنْ تُطِيعُوا الَّذِينَ
كَفَرُوا يَرُدُّوكُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ
فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿١٥٠﴾

151. (Hayır! Siz hüsrana uğrayanlardan olmazsınız.) Çünkü Allah yardımcınızdır. O, yardımcıların en iyisidir.

بَلِ اللّٰهُ مَوْلٰيكُمْۚ وَهُوَ خَيْرُ
النَّاصِرِينَ ﴿١٥١﴾

152. Hakkında hiçbir delil indirmediğini, Allah'a ortak koşmalarından ötürü, inkâr edenlerin kalplerine korku salacağız. Onların barınakları ateştir. Zalimlerin kalacakları yer ne kötüdür.

سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ
بِمَٓا اَشْرَكُوا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ
سُلْطَانًاۚ وَمَأْوٰيهُمُ النَّارُۜ وَبِئْسَ
مَثْوَى الظَّالِمِينَ ﴿١٥٢﴾

153. Siz (düşmanlarınızı) O'nun emriyle vura vura mahvederken, Allah, size verdiği sözü yerine getirdi. Allah çok sevdiğinizi size gösterdikten sonra, zayıflık gösterdiniz ve (Peygamber'in emri hakkında) aranızda ihtilâfa düştünüz ve (de) itaatsizlik ettiniz. (Allah da size yardımını kesmişti.) Bazılarınız dünyayı, bazılarınız (da) ahireti istiyorlardı. Allah sizi denemek için, düşman saldırısından korudu. Şüphesiz O, sizi bağışladı. Allah, müminlere sonsuz lütfedendir.

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللّٰهُ وَعْدَهُٓ اِذْ تَحُسُّونَهُمْ
بِاِذْنِهِۚ حَتّٰٓى اِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِي
الْاَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَٓا اَرٰيكُمْ مَا
تُحِبُّونَۜ مِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ
مَنْ يُرِيدُ الْاٰخِرَةَۚ ثُمَّ صَرَفَكُمْ
عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْۚ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْۜ
وَاللّٰهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥٣﴾

154. Hani siz, kimseye dönüp bakmadan kaçıyordunuz. Oysa Peygamber, en arkanızdaki topluluktan size sesleniyordu. Kaybettiğiniz için ve başınıza gelenlere üzülmeyesiniz diye, Allah size bir üzüntü yerine başka bir üzüntü verdi. Allah yaptıklarınızdan haberdardır.[1]

إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُۥنَ عَلَىٰٓ أَحَدٍ
وَٱلرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِىٓ أُخْرَىٰكُمْ
فَأَثَٰبَكُمْ غَمًّۢا بِغَمٍّ لِّكَيْلَا تَحْزَنُوا۟
عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَآ أَصَٰبَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ
خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٤﴾

155. Bu üzüntüden sonra (Yüce Allah,) huzur vermek için size uyku indirdi. O (da) aranızdan bir kısmını sarmıştı. Diğerleri (ise) can derdine düşmüşlerdi. Haksız yere, Allah hakkında cahiliye (devri) fikirlerine benzer (şekilde kötü) düşünüyorlardı. "Yönetimde bizim de payımız var mı?" diyorlardı. Sen de ki: "Yönetim tamamen Allah'ındır." Onlar, sana açmadıklarını kalplerinde gizli tutuyor ve "Yönetimde bizim (de) payımız olsaydı, biz (de) burada öldürülmezdik," diyorlardı. Sen onlara de ki: "Evlerinizde olsanız bile, öldürülmeleri mukadder kılınanlar, öldürülüp düşecekleri yerlere mutlaka çıkıp giderlerdi." Allah bunu, kalplerinizi sınamak ve gönüllerinizdekini tertemiz kılmak için yaptı. Allah, kalplerdekini çok iyi bilendir.

ثُمَّ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّنۢ بَعْدِ ٱلْغَمِّ أَمَنَةً
نُّعَاسًا يَغْشَىٰ طَآئِفَةً مِّنكُمْ ۖ
وَطَآئِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ
يَظُنُّونَ بِٱللَّهِ غَيْرَ ٱلْحَقِّ ظَنَّ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ ۖ
يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ ٱلْأَمْرِ مِن شَىْءٍ ۗ
قُلْ إِنَّ ٱلْأَمْرَ كُلَّهُۥ لِلَّهِ ۗ يُخْفُونَ فِىٓ
أَنفُسِهِم مَّا لَا يُبْدُونَ لَكَ ۖ يَقُولُونَ لَوْ
كَانَ لَنَا مِنَ ٱلْأَمْرِ شَىْءٌ مَّا قُتِلْنَا هَٰهُنَا ۗ
قُل لَّوْ كُنتُمْ فِى بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ ٱلَّذِينَ
كُتِبَ عَلَيْهِمُ ٱلْقَتْلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمْ ۖ
وَلِيَبْتَلِىَ ٱللَّهُ مَا فِى صُدُورِكُمْ
وَلِيُمَحِّصَ مَا فِى قُلُوبِكُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ
بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿١٥٥﴾

[1] Bu ayette iki üzüntüden bahsedilmiştir. Birincisi, bazı ashapların bilmeyerek Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) emrine aykırı davranmaları ve böylece üzülmeleridir. Bilindiği gibi Uhud savaşında, savaş başlamadan önce Hz. Resûlüllah (s.a.v.) bazı ashapları bir tepeye yerleştirmiş ve oradan ayrılmamalarını kendilerine emretmişti. Ancak onlar savaşın bittiğini zannederek belirtilen yerden ayrıldılar. İkinci üzüntüden murat Müslümanlar'ın kazanmış oldukları o savaşta, sonunda yenilgiye uğramalarıdır.

156. Her iki ordunun karşı karşıya geldiği gün, aranızdan sırt çevirenlerin, bazı yaptıklarından ötürü, şeytan ayaklarını kaydırmak istedi. Allah, onları şüphesiz affetti. Allah kesinlikle çok bağışlayan ve Halîmdir.

اِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى
الْجَمْعَانِ اِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ
بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللّٰهُ
عَنْهُمْ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٥٦﴾

B.17

157. Ey inananlar! Yeryüzünde cihat için yola çıkan veya savaşan kardeşleri hakkında, onlar bizimle kalsalardı ölmezler yahut öldürülmezlerdi diyen kâfirler gibi olmayın. Allah (onlara mühlet vermektedir ve sonunda o sözü) kalplerinde bir pişmanlık haline dönüştürecektir. Ancak Allah diriltir ve öldürür ve Allah yaptıklarınızı görür.

يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ
كَفَرُوا وَقَالُوا لِاِخْوَانِهِمْ اِذَا ضَرَبُوا
فِي الْاَرْضِ اَوْ كَانُوا غُزًّى لَوْ كَانُوا
عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللّٰهُ
ذٰلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللّٰهُ يُحْيِي
وَيُمِيتُ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٧﴾

158. Allah yolunda öldürülür veya ölürseniz, Allah (Katından size ihsan edilecek olan) mağfiret ve rahmet, onların topladıklarından, elbette daha hayırlıdır.

وَلَئِنْ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ اَوْ مُتُّمْ
لَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللّٰهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِمَّا
يَجْمَعُونَ ﴿١٥٨﴾

159. Eğer ölür yahut öldürülürseniz, şüphesiz hepiniz toplatılıp Allah'a götürüleceksiniz.

وَلَئِنْ مُتُّمْ اَوْ قُتِلْتُمْ لَاِلَى اللّٰهِ
تُحْشَرُونَ ﴿١٥٩﴾

160. Allah'ın (özel) rahmetinden dolayı sen, onlara karşı çok yumuşaksın. Eğer kaba ve katı yürekli olsaydın, bu insanlar çoktan senin etrafından dağılıp giderlerdi. Onların (kusurlarını) bağışla. (Allah'tan) onlar için mağfiret dile ve idari işlerde onlara danış. Ama (bir kez) karar verdin mi, artık Allah'a güven. Şüphesiz Allah, Kendisine güvenenleri sever.[1]

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ
كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا
مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ
وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْاَمْرِ
فَاِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ
يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٦٠﴾

161. Eğer Allah size yardım ederse, kimse size galip gelemez. Sizden yardımını esirgerse, O'ndan başka kim size yardım edecektir? Müminler (yalnız) Allah'a güvenmelidirler.

اِنْ يَنْصُرْكُمُ اللّٰهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ
وَاِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي
يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ وَعَلَى اللّٰهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦١﴾

162. Hiçbir peygambere, emanete hıyanet etmek yaraşmaz. Kim emanete hıyanet ederse, Kıyamet günü yaptığı hainlikle gelecektir. Sonra herkese, kazandığının karşılığı tastamam olarak verilecek ve onlar haksızlığa (da) uğratılmayacaklardır.

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ اَنْ يَغُلَّ وَمَنْ يَغْلُلْ يَاْتِ
بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ
مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦٢﴾

163. Allah'ın rızasına uyan ile Allah'ın gazabına uğrayan ve barınağı Cehennem olan kimse, bir olur mu? Orası ne kötü kalınacak yerdir.

اَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّٰهِ كَمَنْ بَٓاءَ
بِسَخَطٍ مِنَ اللّٰهِ وَمَاْوٰيهُ جَهَنَّمُ
وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦٣﴾

[1] Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) ashapları ile istişare etmesi emredilmiştir. Ancak onların fikirlerini kabul edip etmemek konusunda kendisi yetkili kılınmıştır. Yani ashapların fikirlerini benimsemesi, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) için gerekli değildir. Son karar verme yetkisi Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) verilmiştir ve Yüce Allah'a (c.c.) güvenmesi kendisine emredilmiştir. Yüce Allah'ın (c.c.) da kendisine yardım edeceği beyan edilmiştir.

164. Onlar, Allah Katında çeşitli derecelerdedir. Allah, bütün yaptıklarını görendir.

هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِمَا
يَعْمَلُونَ ﴿١٦٤﴾

165. Allah müminlerden, onlara ayetlerini okuyan, onları temiz kılan, Kitap ve hikmeti kendilerine öğreten bir peygamber göndermekle, onlara büyük bir iyilikte bulundu. Oysa önceleri, apaçık sapıklık içindeydiler.

لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ اِذْ بَعَثَ
فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ اَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ
اٰيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَاِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ
لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿١٦٥﴾

166. Siz, (düşmanlarınızı) iki katına uğrattığınız bir musibet kendinize gelince, bu (da) nereden çıktı, diyorsunuz. De ki: "O sizin kendinizden gelmiştir." Allah'ın her şeye tam olarak gücü yeter.

اَوَلَمَّا اَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ اَصَبْتُمْ
مِثْلَيْهَا قُلْتُمْ اَنّٰى هٰذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ
اَنْفُسِكُمْ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦٦﴾

167-168. (Ama) iki topluluğun karşılaştığı gün, başınıza gelenler, Allah'ın emriyleydi. Bunu Allah, müminler ile münafıkları ayırt etmek için yaptı. İkiyüzlülere, gelin Allah yolunda savaşın veya hiç olmazsa düşmana karşı koyun, denildiğinde, "Savaşmayı bilseydik, size uyardık," dediler. O gün onlar, imandan çok kâfirliğe yakındılar. Ağızlarıyla, kalplerinde bulunmayanı söylüyorlardı. Allah, gizlediklerini (herkesten) daha iyi bilir.

وَمَا اَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ
فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٦٧﴾
وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا
قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ اَوِ ادْفَعُوا قَالُوا لَوْ
نَعْلَمُ قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ لِلْكُفْرِ
يَوْمَئِذٍ اَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْاِيمَانِ
يَقُولُونَ بِاَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي
قُلُوبِهِمْ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿١٦٨﴾

169. Onlar (evlerinde) oturup kardeşleri hakkında, “Bunlar sözümüzü dinleselerdi, öldürülmezlerdi,” dediler. Sen onlara, “Eğer doğru iseniz, ölümü kendinizden uzaklaştırın,” de.

اَلَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ
اَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا ۗ قُلْ فَادْرَءُوا عَنْ
اَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٦٩﴾

170. Allah yolunda öldürülenleri sakın ölü sanma. Onlar diridirler. Rableri Katında onlara rızık verilir.

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ
اَمْوَاتًا ۗ بَلْ اَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ۙ ﴿١٧٠﴾

171. Allah’ın Kendi lütfundan onlara verdikleriyle mutludurlar. Kendilerine henüz kavuşmamış olanlar için (de,) onlara korku olmadığı ve (de) üzülmeyecekleri (hakkında,) müjdeler alırlar.

فَرِحِينَ بِمَا اٰتٰيهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ ۙ
وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ
مِنْ خَلْفِهِمْ ۙ اَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ ﴿١٧١﴾

172. Onlar, Allah’ın nimeti ve lütfu konusunda müjdeler alırlar. Allah’ın müminlere vereceği ecir ve mükâfatı zayi etmeyeceğinin (de) müjdesini alırlar.

يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ ۙ
وَاَنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيعُ اَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧٢﴾

B.18

173. Yara aldıktan sonra, Allah ile Peygamberi’nin emrini kabul edenlerden, görevlerini tam manasıyla yerine getirip, takvayı benimseyenlere, büyük mükâfat vardır.

اَلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلّٰهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ
مَا اَصَابَهُمُ الْقَرْحُ ۛ لِلَّذِينَ اَحْسَنُوا
مِنْهُمْ وَاتَّقَوْا اَجْرٌ عَظِيمٌ ۚ ﴿١٧٣﴾

174. Herkesin onlara, “İnsanlar size karşı toplanmışlar. Onlardan korkun!” demeleri imanlarını daha da arttırdı ve “Allah bize yeter. O, ne güzel koruyucudur,” dediler.

اَلَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ اِنَّ النَّاسَ قَدْ
جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ
اِيمَانًا ۗ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿١٧٤﴾

175. Onlar, kendilerine hiçbir zarar gelmeden, Allah’ın nimeti ve lütfuyla geri döndüler ve Allah’ın rızasına uydular. Allah en büyük lütuf sahibidir.

فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ لَمْ
يَمْسَسْهُمْ سُوٓءٌۙ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللّٰهِؕ
وَاللّٰهُ ذُو فَضْلٍ عَظٖيمٍ ﴿١٧٥﴾

176. Kendi dostlarını korkutan, ancak şeytandır. Eğer müminseniz, onlardan korkmayın, Benden korkun.

اِنَّمَا ذٰلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ اَوْلِيَٓاءَهُۖ
فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ اِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنٖينَ ﴿١٧٦﴾

177. Kâfirliğe koşturanlar seni üzmesinler. Onlar Allah’a hiç zarar veremezler. Allah, onların ahirette hiç nasipleri olmamasını ister. Onlara büyük bir azap (vardır.)

وَلَا يَحْزُنْكَ الَّذٖينَ يُسَارِعُونَ فِي
الْكُفْرِۚ اِنَّهُمْ لَنْ يَضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـٔاًؕ
يُرٖيدُ اللّٰهُ اَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِي
الْاٰخِرَةِۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظٖيمٌ ﴿١٧٧﴾

178. İmanı, kâfirlikle değişenler, şüphesiz Allah’a zarar veremezler. Onlara acı bir azap (vardır).

اِنَّ الَّذٖينَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْاٖيمَانِ لَنْ
يَضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـٔاًۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلٖيمٌ ﴿١٧٨﴾

179. İnkâr edenler, kendilerine verdiğimiz mühletin, haklarında hayırlı olduğunu sanmasınlar. Çünkü kendilerine vermiş olduğumuz mühlet sonucu, onlar günah işlemekte daha da ileriye giderler. Onlara rezil edici bir azap (vardır.)

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذٖينَ كَفَرُوٓا اَنَّمَا نُمْلٖي
لَهُمْ خَيْرٌ لِاَنْفُسِهِمْؕ اِنَّمَا نُمْلٖي لَهُمْ
لِيَزْدَادُٓوا اِثْماًۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُهٖينٌ ﴿١٧٩﴾

180. Allah, müminleri (şu an) bulunduğunuz durumda bırakmayacaktır. Nihayet kötüyü, iyiden ayıracaktır. Allah size gaybı (da) bildirecek değildir. Ancak peygamberlerinden dilediğini seçer. Allah'a ve peygamberlerine inanın. İnanır ve takvayı benimserseniz, size büyük ecir verilecektir.

مَا كَانَ اللّٰهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنٖينَ عَلٰى مَٓا
اَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتّٰى يَمٖيزَ الْخَبٖيثَ مِنَ
الطَّيِّبِۜ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى
الْغَيْبِ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَجْتَبٖي مِنْ رُسُلِهٖ مَنْ
يَشَٓاءُۖ فَاٰمِنُوا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖۚ وَاِنْ
تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ اَجْرٌ عَظٖيمٌ ﴿١٨٠﴾

181. Allah'ın Kendi lütfuyla verdiği (malları, O'nun yolunda harcamakta) cimrilik edenler, sakın bunun kendi haklarında hayırlı olduğunu zannetmesinler. Bu, haklarında pek kötüdür. Cimrilik yaptıkları (da,) Kıyamet günü zincir halkaları olarak boyunlarına geçirilecektir. Göklerin ve yerin mirası, ancak Allah'ındır. Allah, yaptıklarınızdan daima haberdardır.

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذٖينَ يَبْخَلُونَ بِمَٓا اٰتٰيهُمُ
اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ هُوَ خَيْرًا لَهُمْۜ بَلْ هُوَ شَرٌّ
لَهُمْۜ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا بِهٖ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِۜ وَلِلّٰهِ مٖيرَاثُ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِۜ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبٖيرٌ ﴿١٨١﴾ ع ١٨ ٩

B.19

182. "Allah fakir, biz ise zenginiz," diyenlerin sözünü, Allah elbette işitti. Biz, onların söylediklerini ve peygamberleri haksız yere öldürmek peşinde olduklarını mutlaka yazacağız. Onlara, "Yakıcı azabı tadın!" diyeceğiz.

لَقَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّذٖينَ قَالُٓوا اِنَّ اللّٰهَ
فَقٖيرٌ وَنَحْنُ اَغْنِيَٓاءُۢ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا
وَقَتْلَهُمُ الْاَنْبِيَٓاءَ بِغَيْرِ حَقٍّۙ وَنَقُولُ
ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرٖيقِ ﴿١٨٢﴾

183. Bu (azap,) kendi elleriniz ile yapıp ileri sürdüklerinizin sonucudur. Yoksa Allah, kullara asla zulmetmez.

ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدٖيكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ
بِظَلَّامٍ لِلْعَبٖيدِۚ ﴿١٨٣﴾

184. "Allah bize ateşin yutacağı bir kurban (hakkında hüküm) getirinceye kadar, hiç bir peygambere inanmamayı kesin emretti," diyenlere, "Benden önce nice peygamberler apaçık deliller ve sizin söylediğinizle geldiler. Eğer doğru iseniz, neden onları öldürmek (peşindesiniz)?" de.[1]

اَلَّذٖينَ قَالُوٓا اِنَّ اللّٰهَ عَهِدَ اِلَيْنَآ اَلَّا
نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتّٰى يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ
النَّارُۜ قُلْ قَدْ جَٓاءَكُمْ رُسُلٌ مِنْ
قَبْلٖى بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذٖى قُلْتُمْ فَلِمَ
قَتَلْتُمُوهُمْ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقٖينَ ﴿١٨٤﴾

185. Eğer onlar seni yalanlıyorlarsa, senden önce apaçık deliller, (İlâhi) yazılar ve parlak (şeriat içeren) Kitap ile gelmiş olan nice peygamberler (de) yalanlanmıştı.

فَاِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ
مِنْ قَبْلِكَ جَٓاؤُ بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ
وَالْكِتَابِ الْمُنٖيرِ ﴿١٨٥﴾

186. Her can ölümü tadacaktır. Kıyamet günü yaptıklarınızın karşılığı size şüphesiz tastamam olarak verilecektir. Ateşten uzaklaştırılıp, Cennet'e alınan kimse, başarıya ulaşmış olacaktır. Dünya hayatı, ancak gelip geçici bir aldatmacadan başka bir şey değildir.

كُلُّ نَفْسٍ ذَٓائِقَةُ الْمَوْتِۜ وَاِنَّمَا تُوَفَّوْنَ
اُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ فَمَنْ زُحْزِحَ
عَنِ النَّارِ وَاُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَۜ وَمَا
الْحَيٰوةُ الدُّنْيَٓا اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿١٨٦﴾

---

[1] Eski Yahudiler'de şöyle bir gelenek vardı: Allah (c.c.) için kestikleri hayvanın etini dışarı atarlar ve gökten bir ateşin gelip onu yakmasını beklerlerdi. Eğer yanarsa, o kurban Allah (c.c.) tarafından kabul edilmiştir, diye kabul ederlerdi. Bu ayette, Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) de aynı hükmü getirmesini istemektedirler ve bunun kendi doğruluğunun bir delili olacağı ileri sürülmektedir. Yüce Allah (c.c.) buna cevaben, "Eğer bu inanç doğru ise, o zaman daha önce aynı hükmü getiren birçok peygamberi neden öldürmeye kalkmıştınız?" demektedir. (Ateşe verilen kurban hakkında bkz: Tevrat, Levililer, b:1, a:10–17; keza Levililer'in değişik bablarında da, bu konuda bilgi verilmiştir.)

187. Sizler mallarınız ve canlarınızla mutlaka sınanacaksınız. Sizden önce Kitap verilenler ile Allah'a ortak koşanlardan, mutlaka üzücü sözler duyacaksınız. Ama sabreder ve takvayı benimseyecek olursanız, şüphesiz bu büyük azim isteyen amellerdendir.

لَتُبْلَوُنَّ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ قف
وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ
قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى كَثِيرًا ط
وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ
عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٨٧﴾

188. Hani Allah Kitap verilenlerden, "Onu insanlara anlatacaksınız ve (de) hiç gizlemeyeceksiniz," diye kesin söz almıştı. Onlar ise onu arkalarına attılar ve az bir değere değiştiler. Elde ettikleri ne kötüdür.

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ ز
فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ
ثَمَنًا قَلِيلًا ط فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿١٨٨﴾

189. Yaptıklarıyla sevinenler ve yapmadıklarıyla (da) övülmeyi sevenlerin, azaptan kurtulacaklarını hiç sanma. Onlara acı bir azap (mukadderdir).

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا أَتَوْا
وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا
فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ ج
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٩﴾

190. Göklerin ve yerin hükümranlığı Allah'ındır. Allah'ın her şeye tam olarak gücü yeter.

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ط وَاللَّهُ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ع ﴿١٩٠﴾ ع ١٩ ٩ ١٠

B.20

191. Göklerin ve yerin yaradılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelmesinde, akıl sahipleri için nice alâmetler vardır.

اِنَّ فٖى خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَاٰيَاتٍ لِاُولِى
الْاَلْبَابِۚ ﴿١٩١﴾

192. (Onlar) ayakta iken, otururken ve yan yatarken Allah'ı anarlar. Göklerin ve yerin yaratılışı hakkında derinlemesine düşünürler. (Derler ki:) "Ey Rabbimiz, Sen (bu âlemi) boşuna yaratmadın. (Sen gayesiz bir şey yaratmaktan) uzaksın. Bizi, ateş azabından koru."

اَلَّذٖينَ يَذْكُرُونَ اللّٰهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلٰى
جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فٖى خَلْقِ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضِۚ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلًاۚ
سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩٢﴾

193. "Ey Rabbimiz, Sen kimi ateşe sokarsan onu aşağılatmış olursun. Zalimlerin (de) hiç yardımcıları yoktur."

رَبَّنَا اِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ
اَخْزَيْتَهُۜ وَمَا لِلظَّالِمٖينَ مِنْ اَنْصَارٍ ﴿١٩٣﴾

194. "Ey Rabbimiz! Şüphesiz biz, Rabbinize inanın diyen bir davetçinin çağrısını duyduk. Biz (de) inandık. Rabbimiz, kusurlarımızı bağışla, kötülüklerimizi bizden uzaklaştır, bizi iyilere katarak vefat ettir."

رَبَّنَا اِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادٖى لِلْاٖيمَانِ
اَنْ اٰمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَاٰمَنَّاۗ رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا
ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّاٰتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ
الْاَبْرَارِۚ ﴿١٩٤﴾

195. "Ey Rabbimiz, peygamberlerin dilinden söz verdiklerini (de) bize ver. Kıyamet günü bizi rezil etme. Sen, kesinlikle sözünden caymazsın."

رَبَّنَا وَاٰتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلٰى رُسُلِكَ وَلَا
تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ
الْمٖيعَادَ ﴿١٩٥﴾

196. Allah dualarını kabul ederek (dedi ki:) “Aranızdan erkek olsun kadın olsun, çalışan hiç kimsenin amelini boşa çıkartmam. Hepiniz birbirinize bağlısınız. Hicret edenlerin, yurtlarından çıkarılanların, Benim yolumda eziyete uğratılanların, savaşan ve (de) öldürülenlerin kötülüklerini elbette kendilerinden uzaklaştıracağım. Allah tarafından bir mükâfat olarak onları, içinden ırmaklar akan bahçelere alacağım. Allah, mükâfatların en hayırlısı, Kendi katında olandır.”

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ اَنّ۪ي لَٓا اُض۪يعُ
عَمَلَ عَامِلٍ مِنْكُمْ مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰىۚ
بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍۚ فَالَّذ۪ينَ هَاجَرُوا
وَاُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَاُو۫ذُوا ف۪ي
سَب۪يل۪ي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَاُكَفِّرَنَّ
عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ وَلَاُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُۚ ثَوَابًا مِنْ
عِنْدِ اللّٰهِۜ وَاللّٰهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿١٩٦﴾

197. Kâfirlerin memlekette gezip dolaşmaları seni hiç aldatmasın.

لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا فِي
الْبِلَادِۜ ﴿١٩٧﴾

198. Bu geçici bir faydadır. Sonrasında kalacakları yer, Cehennem olacaktır. O ne kötü kalınacak yerdir.

مَتَاعٌ قَل۪يلٌ قف ثُمَّ مَأْوٰيهُمْ جَهَنَّمُۜ
وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٩٨﴾

199. Ancak Rablerinin takvasını benimseyenlere, içinden ırmaklar akan bahçeler vardır. Onlar orada temelli kalacaklar. Bu (nimetler) kendilerine, Allah Katından bir ikramdır. Allah Katındaki (nimetler,) iyi insanlar için daha hayırlıdır.

لٰكِنِ الَّذ۪ينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ
تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِد۪ينَ ف۪يهَا
نُزُلًا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِۜ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ
خَيْرٌ لِلْاَبْرَارِ ﴿١٩٩﴾

200. Şüphesiz Ehl-i Kitap arasında, Allah'a, size indirilene ve kendilerine indirilmiş olana, alçak gönüllülükle Allah'a boyun eğerek inananlar vardır. Onlar, Allah'ın ayetlerini az bir değere değişmezler. İşte onların (yaptıklarının) karşılığı, Rableri Katında kendileri için (saklıdır). Allah şüphesiz çabuk hesap (sorandır.)

وَاِنَّ مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ
وَمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ وَمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ
خَاشِعٖينَ لِلّٰهِۙ لَا يَشْتَرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ
ثَمَنًا قَلٖيلًاۜ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ اَجْرُهُمْ
عِنْدَ رَبِّهِمْۜ اِنَّ اللّٰهَ سَرٖيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٠٠﴾

201. Ey inananlar, sabredin ve (düşmanlarınızdan daha) sabırlı olun. Sınırları koruyun. Zafere ulaşasınız diye, Allah'ın takvasını benimseyin.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا
وَرَابِطُوا ۖ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿٢٠١﴾ ع ٢٠ ١١

Sûre: 4

NİSÂ SÛRESİ

(Hicretten sonra indirilmiştir.)

Bu sûre Hicri üç ila beş yılları arasında nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yüz yetmiş ayettir.

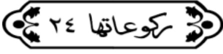
Sûrenin ilk ayetinde, insanoğlunun doğuşunun “Nefs-i Vahide” den (tek candan) olduğu beyan edilmiştir. Böylece “Âdem” kelimesinin, bambaşka bir tefsiri burada yer almaktadır.

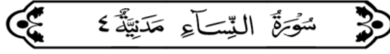
Nisa sûresinin, bundan önceki sûrenin sonucuyla derin bir ilişkisi vardır. Geçen sûrede sabır ile ilgili talimat verilmiştir. İnsanlara, birbirlerine sabrı telkin etsinler diye nasihat edilmiş ve ayrıca sınırlarınızı da koruyun denmiştir. Nisa sûresinde ise, düşmana karşı yapılacak olan çok korkunç savaşlardan söz edilmiştir. Bu savaşların sonucu olarak birçok kadın dul, birçok çocuk ise öksüz kalacak denmiştir. Savaşlar sonrası ortaya çıkacak olan zorluklardan, özellikle dullar ve öksüzlerin haklarının korunması için, bir çare öne sürülmüştür. Bu çare, birden fazla evliliktir. Burada, birden fazla hanımla evlenecek müminin insaflı davranması esastır. Eğer insaflı davranılmazsa, o zaman erkeğin tek evlilik yapması daha doğru ve uygun olanıdır.

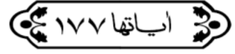
Ayrıca bu sûrede, İslâm dini kapsamındaki veraset düzeninin, temel ilkeleri ve detayları açıklanmıştır.

Yahudiler ile Hıristiyanlar asasındaki ilişki de, bu sûrede dile getirilen konulardandır. Burada, Hz. İsa’nın (a.s.) gelişinden de bahsedilmiştir. Yahudiler, verdikleri tüm sözleri bozmaları sonucunda, kalplerinin de katılaşmış olması sebebiyle, Hz. İsa’yı (a.s.) çarmıha gerip öldürmek istediler. Yüce Allah (c.c.), onların bu çabalarını başarısız kıldı ve Yahudiler’in Hz. İsa (a.s.) ve namuslu annesine isnat ettikleri çirkin suçlamalardan da, onları korudu.

Bu sûrede Hz. İsa’nın (a.s.) hicretinden de bahsedilmiştir. Ayrıca burada, önceden verilen bir haber de yer almaktadır. Bu, Ehl-i Kitap arasından her grubun, Hz. İsa’nın (a.s.) doğruluğuna ve doğal bir şekilde ölümüne inanacak olmaları hakkındadır. Önceden verilmiş olan bu haber, Hz. İsa’nın (a.s.) Afganistan yoluyla Keşmir’e hicret etmesi neticesinde, tamamen gerçekleşmiştir.

Nisâ Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Ey insanlar! Hepinizi tek bir candan yaratan, ondan eşini var eden ve ikisinden pek çok erkek ve kadın meydana getirip, (yeryüzüne) dağıtan Rabbinizin takvasını benimseyin. Adı ile birbirinizden (haklarınızı) dilediğiniz Allah'ın takvasını benimseyin. (Özellikle) akrabalarınızın hakkını koruyun.[1] Şüphesiz Allah üzerinizde gözeticidir.

يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذ۪ي خَلَقَكُمْ
مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا
وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَث۪يرًا وَنِسَٓاءًۚ
وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذ۪ي تَسَٓاءَلُونَ بِه۪ وَالْاَرْحَامَۜ
اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَق۪يبًا ﴿٢﴾

3. (Yetim ve) öksüzlere mallarını verin. İyi malı, kötü malla değiştirmeyin. Onların mallarını, mallarınıza katarak sakın yemeyin.[2] Şüphesiz bu, büyük bir günahtır.

وَاٰتُوا الْيَتَامٰٓى اَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَبَدَّلُوا
الْخَب۪يثَ بِالطَّيِّبِۖ وَلَا تَأْكُلُٓوا اَمْوَالَهُمْ
اِلٰٓى اَمْوَالِكُمْۜ اِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَب۪يرًا ﴿٣﴾

---

[1] Ayet-i kerimede, Allah'ın takvasının benimsenmesi ve akrabaların da hakkının korunması ile ilgili emirler, arka arkaya yer almıştır. Bu, Kur'an-ı Kerim'in akrabalara iyi davranılması konusuna verdiği önemi vurgulamaktadır. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) da bizzat nikâh kıydığında, özellikle bu ayeti, eşlere birbirlerine karşı iyi davranış sergilemeleri konusunda sorumluluklarını hatırlatmak için, okurdu.

[2] Daha önceki ayette Yüce Allah'ın (c.c.) lütuflarından bahsedilmiştir. Allah (c.c.) insanları tek bir candan yaratmıştır ve onların ararlarındaki bağları da, onları yıkımdan korumak üzere oluşturmuştur. Kur'an-ı Kerim, insan neslinin devamı için hakların korunmasını ve öksüz ile yetimin çıkarlarının gözetilmesini emretmiştir.

وَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامٰى
فَانْكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَٓاءِ مَثْنٰى
وَثُلٰثَ وَرُبَاعَۚ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تَعْدِلُوا
فَوَاحِدَةً اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْۜ ذٰلِكَ
اَدْنٰٓى اَلَّا تَعُولُواۜ ﴿٤﴾

4. Eğer öksüzlere adaletsiz davranmaktan korkuyorsanız, o zaman (öksüz olmayan diğer) hanımlardan hoşunuza gidenler ile ikişer, üçer ve dörder (olmak üzere) evlenebilirsiniz. Eğer onlar arasında adaletli olamayacağınızdan korkuyorsanız, o zaman tek bir (hanımla) veya sahip olduğunuz (cariye) ile evlenin. Böyle (davranmanız,) adaletsiz olmaktan korunmanız için daha elverişlidir.[1]

وَاٰتُوا النِّسَٓاءَ صَدُقَاتِهِنَّ نِحْلَةًۜ فَاِنْ
طِبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ
هَن۪ٓيـٔـًا مَر۪ٓيـٔـًا ﴿٥﴾

5. Hanımlara mehirlerini, gönül rızasıyla verin. Eğer kendileri hoşnutlukla ondan size bir şey bağışlarlarsa, iyi olduğunu bilerek, onu gönül rahatlığı ile kullanın.

وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَٓاءَ اَمْوَالَكُمُ الَّت۪ي جَعَلَ
اللّٰهُ لَكُمْ قِيَامًا وَارْزُقُوهُمْ ف۪يهَا
وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٦﴾

6. Allah'ın size bir dayanak kılmış olduğu mallarınızı, aklı zayıf olanlara vermeyin. Bundan onlara yedirin, giydirin ve onlara güzel söz söyleyin.

---

[1] Birden fazla öksüz kadınla evlenmek sakıncalıdır. Çünkü insan her an adaletsizliğe düşebilir. Fakat öksüz olmayan hanımlarla ikişer, üçer ve dörder olmak üzere evlenmek caizdir. Çünkü onların başında bulunan velileri mevcuttur. Adaletsizliğe uğradıklarında, velileri hemen haklarını savunabilirler. Birden fazla evlilik için Kur'an-ı Kerim izin vermiştir. İyi biliniz ki, bu emir değil sadece bir müsaadedir. İslâm'dan önce Araplar, sayısız hanımla evlenirlerdi. İslâm dini ise, onlara bir sınırlama getirmiştir. Savaşlarda birçok kadın ve öksüz çocuk ortada kalır. Özellikle öksüz çocuklara bakmak için, tek hanım yeterli olmayabilir. Bu durumda, birden fazla hanımla evlenmek caiz bırakılmıştır. Ancak ayetin başında ve sonunda ileri sürüldüğü gibi, bütün hanımlara eşit ve adaletli davranmak şarttır. Birden fazla hanımla evlenen ve birinci hanımı ilgisiz bırakanlar, bu ayete aykırı davranırlar. Onlar İslâm'ın talimatına uymayıp, nefsani heveslerine uyarlar.

7. (Yetim veya) öksüzleri, evlilik çağına gelene kadar deneyin. Onlarda akıl olgunluğunu görürseniz, mallarını kendilerine teslim edin. Büyüyünce (geri alacaklar diye) mallarını haksız yere çabuk çabuk yemeyin. Zengin olan, (yetim ve öksüzün malına kesinlikle dokunmasın ve) onu yemekten kaçınsın. Yoksul olan ise, uygun bir şekilde yiyebilir. Onlara mallarını iade edeceğiniz zaman, mutlaka şahit bulundurun. Allah, hesap sormak için (tek başına) yeterlidir.

وَابْتَلُوا الْيَتَامٰى حَتّٰٓى اِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَۚ
فَاِنْ اٰنَسْتُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُٓوا
اِلَيْهِمْ اَمْوَالَهُمْۚ وَلَا تَأْكُلُوهَٓا اِسْرَافًا
وَبِدَارًا اَنْ يَكْبَرُواۜ وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا
فَلْيَسْتَعْفِفْۚ وَمَنْ كَانَ فَق۪يرًا فَلْيَأْكُلْ
بِالْمَعْرُوفِۜ فَاِذَا دَفَعْتُمْ اِلَيْهِمْ
اَمْوَالَهُمْ فَاَشْهِدُوا عَلَيْهِمْۜ وَكَفٰى بِاللّٰهِ
حَس۪يبًا ﴿٧﴾

8. Ana, baba ve akrabaların bıraktıkları (mallardan,) erkeklere pay vardır. Kadınlar için (de,) ana, baba ve akrabaların bıraktıkları (maldan) pay vardır. Az veya çok, bu pay (Allah tarafından) farz kılınmıştır.

لِلرِّجَالِ نَص۪يبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ
وَالْاَقْرَبُونَۖ وَلِلنِّسَٓاءِ نَص۪يبٌ مِمَّا
تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْاَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ
اَوْ كَثُرَۜ نَص۪يبًا مَفْرُوضًا ﴿٨﴾

9. (Miras) dağıtımı sırasında, (başka) yakınlar, öksüzler ve yoksullar hazır bulunurlarsa, onlara (da) bir şeyler verin ve onlara güzel söz söyleyin.

وَاِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ اُو۬لُوا الْقُرْبٰى
وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاك۪ينُ فَارْزُقُوهُمْ مِنْهُ
وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٩﴾

10. Arkalarında zayıf çocuklar bırakacak olurlarsa, onlar hakkında endişeye kapılanlar, (diğer yetim çocuklar) hakkında (da) Allah'tan korkmalıdırlar. Onların, Allah'ın takvasını benimsemeleri ve doğru söz söylemeleri gerekir.

وَلْيَخْشَ الَّذ۪ينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ
ذُرِّيَّةً ضِعَافًا خَافُوا عَلَيْهِمْۖ فَلْيَتَّقُوا
اللّٰهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَد۪يدًا ﴿١٠﴾

11. Zulmederek (yetim veya) öksüzlerin mallarını yiyenler, şüphesiz karınlarına ateş doldururlar. Onlar, alevli ateşe girecekler.

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ
ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ
وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١١﴾

B.2

12. Allah çocuklarınızla ilgili size (şunu) emreder: "Erkeğin mirasta iki kadınınki kadar hissesi vardır.[1] (Vârisler sadece) kadın olup, ikiden fazla iseler, (ölenin) bıraktığı (malın) üçte ikisi onlarındır. Eğer kadın tek ise, (mirasın) yarısı onundur. (Ölenin) çocuğu varsa, bu durumda ana ve babasının her birine, altıda bir verilir. Eğer çocuğu yoksa ve ana-babası ona vâris iseler, anası üçte bir pay alır. Eğer kardeşleri varsa, o zaman annesine altıda bir verilir. (Bu hisseler kişinin,) yapmış olduğu vasiyetten yahut borcunun ödenmesinden sonra dağıtılacaktır." Atalarınızın ve çocuklarınızın hangisinin yarar bakımından size daha yakın olduğunu bilemezsiniz. Bu (hükümler,) Allah tarafından size farz kılınmıştır. Şüphesiz Allah, her şeyi bilen ve hikmet sahibidir.

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ ۖ لِلذَّكَرِ
مِثْلُ حَظِّ الْأُنْثَيَيْنِ ۚ فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً
فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۖ وَإِنْ
كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ ۚ وَلِأَبَوَيْهِ
لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ
إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ ۚ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ
وَوَرِثَهُ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ ۚ فَإِنْ كَانَ
لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ
يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۗ آبَاؤُكُمْ
وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ
لَكُمْ نَفْعًا ۚ فَرِيضَةً مِنَ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٢﴾

[1] Bilindiği gibi, ailenin geçimini sağlamak erkeğin görevidir. Kadına bu konuda bir sorumluluk verilmemiştir. Erkeğe mirastan fazla pay verilmiştir, çünkü erkek ileride aileyi geçindirmek zorundadır. Evlilik sırasında kadına erkek tarafından "hakkül mehir" verilir. Bunu da unutmamak lazım. Bu da, kadına verilen ve erkeğe verilmeyen bir haktır.

13. Hanımlarınızın çocukları yoksa miraslarının yarısı sizindir. Çocukları varsa, miraslarının dörtte biri size düşer. Bu (hisseler ölenin) vasiyeti yerine getirilip, borçları ödendikten sonra (dağıtılacaktır.) Çocuklarınız yoksa bırakacağınız mirasın dörtte biri hanımlarınızındır. Çocuklarınız varsa, bırakacağınız mirasın sekizde biri hanımlarınıza verilir. Bu işlem, yaptığınız vasiyetin yerine getirilmesi ve borcunuzun ödenmesinden sonra olacaktır. Eğer (ölen,) çocuğu veya babası olmayan, erkek veya kadın ise, ancak erkek veya kız kardeşi varsa, onlardan her birine altıda bir (pay) düşer. Eğer onlar birden fazla iseler, yaptığı vasiyetin ve borçlarının ödenmesinden sonra, üçte birine ortak olurlar. (Bu hisselerin) dağıtımında hiç kimsenin zarar görmemesi gerekir. Bu, Allah tarafından (size verilen) bir emirdir. Allah, her şeyi en iyi bilen ve Halîmdir.

وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ اَزْوَاجُكُمْ اِنْ
لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌۚ فَاِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ
فَلَكُمُ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ مِنْۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ
يُوصٖينَ بِهَٓا اَوْ دَيْنٍۜ وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا
تَرَكْتُمْ اِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌۚ فَاِنْ كَانَ
لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُمْ مِنْ
بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَٓا اَوْ دَيْنٍۜ وَاِنْ
كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَالَةً اَوِ امْرَاَةٌ وَلَهُٓ
اَخٌ اَوْ اُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا
السُّدُسُۚ فَاِنْ كَانُٓوا اَكْثَرَ مِنْ ذٰلِكَ
فَهُمْ شُرَكَٓاءُ فِي الثُّلُثِ مِنْۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ
يُوصٰى بِهَٓا اَوْ دَيْنٍۙ غَيْرَ مُضَٓارٍّۚ
وَصِيَّةً مِنَ اللّٰهِۜ وَاللّٰهُ عَلٖيمٌ حَلٖيمٌۜ ﴿١٣﴾

14. Bunlar Allah'ın (belirttiği) sınırlardır. Kim Allah ve Peygamberi'ne itaat ederse, (Allah) onu içinde ırmaklar akan bahçelere alacaktır. Onlar, orada temelli kalacaklar. En büyük başarı, işte budur.

تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِۜ وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ
وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرٖي مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدٖينَ فٖيهَاۜ وَذٰلِكَ
الْفَوْزُ الْعَظٖيمُ ﴿١٤﴾

15. Kim Allah ile Peygamberi'ne itaat etmeyip, O'nun belirttiği sınırları aşarsa, (Allah) onu ateşe sokacaktır. Orada uzun süre kalacaktır. Ona, aşağılatıcı azap (mukadderdir.)

وَمَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ
حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ
عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١٥﴾ ع ٢ ١٣

B.3

16. Hanımlarınızdan hayâsızlık yapanlar için, aranızdan dört şahit getirin. Eğer onlar şahitlik ederlerse, o kadınları ölünceye yahut Allah kendilerine bir yol açıncaya kadar evlerde alıkoyun.[1]

وَالّٰتِي يَأْتِينَ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَآئِكُمْ
فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ اَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَاِنْ
شَهِدُوا فَاَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتّٰى
يَتَوَفّٰيهُنَّ الْمَوْتُ اَوْ يَجْعَلَ اللّٰهُ لَهُنَّ
سَبِيلًا ﴿١٦﴾

17. Aranızdan iki erkek aynı hayâsızlığı yaparlarsa, onları (bedenen) cezalandırın. Ancak tevbe edip, kendilerini ıslah ederlerse onlara göz yumun. Allah, mutlaka tevbeleri kabul eden ve sonsuz rahmet edendir.

وَالَّذَانِ يَأْتِيَانِهَا مِنْكُمْ فَاٰذُوهُمَا فَاِنْ تَابَا
وَاَصْلَحَا فَاَعْرِضُوا عَنْهُمَا اِنَّ اللّٰهَ كَانَ
تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿١٧﴾

[1] Bu ayetlerde eşcinsellik gibi çirkin hareketlerden bahsedilmiştir. Kadınları suçlayabilmek için, aileden dört kişinin şahitlik etmesi, kadınların namusunu muhafaza etmek ve kendilerini yersiz suçlamalardan korumak içindir. Erkekler aileyi geçindirmek sorumluluğunu taşıdıklarından dolayı, onların evde alıkonmaları emredilmemiştir ve bedenen cezalandırılmaları uygun görülmüştür. Bu çirkin harekette bulunan kadınların ise, izinsiz olarak evlerinden dışarı çıkmaları yasak edilmiştir. Bunun gayesi, onları toplumun ahlâkını bozmaktan alıkoymaktır.

"Allah onlara bir yol açıncaya kadar," ifadesi iki şekilde anlaşılabilir. Hanımın ya kocası ölür ve kadın dul kalır, yahut ta kocası onu boşar ve kadın dul kaldıktan sonra, başka birisiyle evlenir. Kısacası bu ayetlerde zinadan değil, ahlâk ve terbiyeye sığmayan davranışlardan söz edilmiştir. Zinanın cezası, Nur sûresinde ayrıca zikredilmiştir.

18. Şüphesiz Allah, ancak kötülüğü cehaletten dolayı yapıp, hemen tevbe edenlerin, tevbelerini kabul etmeyi üzerine almıştır. Allah’ın rahmet ile yöneldiği, işte bunlardır. O, her şeyi çok iyi bilen ve hikmet sahibi olandır.

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللّٰهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ
السُّوٓءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ
فَأُو۬لٰٓئِكَ يَتُوبُ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللّٰهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٨﴾

19. Kötülük yapmaya devam edip, ölüm saati gelince: “Şimdi tevbe ettim,” diyenlerin tevbesi kabul edilmeye lâyık değildir. (Tevbe eden, fakat) kâfir olarak ölenlerin tevbesi (de) kabul edilmeyecektir. Acı azap hazırladığımız kimseler (de, işte) bunlardır.

وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ
السَّيِّـَٔاتِ حَتّٰىٓ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ
الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْـٰٔنَ وَلَا الَّذِينَ
يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ أُو۬لٰٓئِكَ أَعْتَدْنَا
لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٩﴾

20. Ey inananlar! Kadınlara zorla vâris olmanız size helâl değildir. Apaçık olarak çirkin bir harekette bulunmadıkça, kendilerine verdiklerinizin bir kısmını alıp götürmek için onları sıkıştırmayın. Onlarla iyi geçinin. Eğer onlardan hoşlanmazsanız, (yine de kendileriyle güzel geçinin). Belki (de) hoşlanmadığınız bir şeyi Allah, size çok hayırlı kılar.

يَٓا أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا
النِّسَٓاءَ كَرْهًا وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا
بِبَعْضِ مَٓا اٰتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّٓا أَنْ يَأْتِينَ
بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ
فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسٰٓى أَنْ تَكْرَهُوا
شَيْـًٔا وَيَجْعَلَ اللّٰهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿٢٠﴾

21. Eğer bir hanımın yerine, başka bir hanım getirmek istiyorsanız ve onlardan birisine yığınla mal vermiş olsanız bile, ondan hiç bir şey geri almayın. Siz iftira ederek ve açıkça günaha girerek, onu geri mi alacaksınız?

وَإِنْ أَرَدْتُمُ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَكَانَ
زَوْجٍ وَاٰتَيْتُمْ إِحْدٰيهُنَّ قِنْطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا
مِنْهُ شَيْـًٔا أَتَأْخُذُونَهُ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا ﴿٢١﴾

22. Onu nasıl alabilirsiniz ki? Siz onlarla baş başa yaşadınız ve onlar (da) sizden sağlam bağlılık sözü almışlardı.

وَكَيْفَ تَاْخُذُوْنَهٗ وَقَدْ اَفْضٰى بَعْضُكُمْ
اِلٰى بَعْضٍ وَّاَخَذْنَ مِنْكُمْ مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ﴿٢٢﴾

23. Babalarınızın evlendiği kadınlarla evlenmeyin. Geçmişte olan, artık geride kalmıştır. Şüphesiz bu hareket, pek hayâsız ve iğrenç olup, çok kötü bir gelenekti.

وَلَا تَنْكِحُوْا مَا نَكَحَ اٰبَآؤُكُمْ مِّنَ النِّسَآءِ
اِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ؕ اِنَّهٗ كَانَ فَاحِشَةً
وَّمَقْتًا ؕ وَسَآءَ سَبِيْلًا ﴿٢٣﴾ ع ٣ ٨ ١٤

B.4

24. Analarınız, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeşinizin kızları, kız kardeşinizin kızları, sizi emzirmiş olan süt anneleriniz ile süt kız kardeşleriniz, eşlerinizin anneleri, kendileriyle evlenip birleştiğiniz eşlerinizden olan, evinizde yetişmiş üvey kızlarınız ile evlenmek size haram kılınmıştır. Ancak kendileriyle evlenip birleşmeden (ayrıldığınız eşlerinizin kızlarıyla evlenmenizde,) size bir günah yoktur. Sizin neslinizden olan öz oğullarınızın eşleri (ile evlenmek), iki kız kardeşi bir arada alarak, onlarla evlenmek (de) size haram kılınmıştır. Geçmişte olan artık geride kalmıştır. Şüphesiz Allah sonsuz bağışlayan ve rahmet edendir.

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ اُمَّهٰتُكُمْ وَبَنٰتُكُمْ
وَاَخَوٰتُكُمْ وَعَمّٰتُكُمْ وَخٰلٰتُكُمْ وَبَنٰتُ
الْاَخِ وَبَنٰتُ الْاُخْتِ وَاُمَّهٰتُكُمُ الّٰتِيْٓ
اَرْضَعْنَكُمْ وَاَخَوٰتُكُمْ مِّنَ الرَّضَاعَةِ
وَاُمَّهٰتُ نِسَآئِكُمْ وَرَبَآئِبُكُمُ الّٰتِيْ فِيْ
حُجُوْرِكُمْ مِّنْ نِّسَآئِكُمُ الّٰتِيْ دَخَلْتُمْ
بِهِنَّ ز فَاِنْ لَّمْ تَكُوْنُوْا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ ز وَحَلَآئِلُ اَبْنَآئِكُمُ
الَّذِيْنَ مِنْ اَصْلَابِكُمْ ۙ وَاَنْ تَجْمَعُوْا بَيْنَ
الْاُخْتَيْنِ اِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ
غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٢٤﴾

25. Evli kadınlarla (evlenmeniz de haram kılındı.) Sahip olduğunuz kadınlar (cariyeler bundan) müstesnadır. (Bunlar,) Allah'ın (size) farz kıldığı (hükümlerdir. Evlenmeniz haram kılınanlardan) başkası ile (evlenmek) size helâl kılınmıştır. Ancak hayâsızlık yaparak değil, kendi mallarınızla onlar ile evlenmeniz, (size caiz kılınmıştır.) Onlardan faydalanmış olmanızdan dolayı mehirlerini farz olarak kendilerine verin. Mehir tayin edildikten sonra, (az veya çok vermek konusunda) aranızda anlaştığınızda, size hiçbir günah yoktur. Şüphesiz Allah, her şeyi en iyi bilen ve hikmet sahibi olandır.

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ اِلَّا مَا
مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ كِتَابَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ
وَاُحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذٰلِكُمْ اَنْ تَبْتَغُوا
بِاَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ
فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَاٰتُوهُنَّ
اُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
فِيمَا تَرَاضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ
اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٢٥﴾

26. Aranızda kimin, hür bir mümin kadınla evlenmeye gücü yetmezse, o elindeki mümin cariyelerden biriyle evlensin. Allah, imanınızı çok iyi bilir. Hepiniz birbirinizle alâkalısınız. Sahiplerinin izni ile onlarla evlenin. Namuslu olmaları, hayâsızlık etmemeleri ve gizli dost tutmamaları halinde, onlara mehirlerini uygun olarak ödeyin. Evlendikten sonra herhangi bir hayâsızlık yaparlarsa, cezaları hür kadınlarınınkinin yarısı olacaktır. Bu (seçenek,) aranızdan günah (işlemekten) korkanlar içindir. Sabretmeniz sizin için daha hayırlıdır. Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا اَنْ يَنْكِحَ
الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مَا مَلَكَتْ
اَيْمَانُكُمْ مِنْ فَتَيَاتِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللّٰهُ
اَعْلَمُ بِاِيمَانِكُمْ بَعْضُكُمْ مِنْ
بَعْضٍ فَانْكِحُوهُنَّ بِاِذْنِ اَهْلِهِنَّ
وَاٰتُوهُنَّ اُجُورَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ
مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسَافِحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ
اَخْدَانٍ فَاِذَا اُحْصِنَّ فَاِنْ اَتَيْنَ
بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى
الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ
الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَاَنْ تَصْبِرُوا خَيْرٌ
لَكُمْ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٦﴾

B.5

27. Allah, her şeyi size açıklamak, sizden öncekilerin yollarına sizleri (de) ulaştırmak ve size merhamet etmek ister. Allah, her şeyi en iyi bilen ve hikmet sahibi olandır.

يُرِيدُ اللّٰهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ ۜ
وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٧﴾

28. Allah tevbelerinizi kabul ederek, size yönelmek ister. Ancak çirkin arzularının peşinde olanlarsa, sizin büsbütün (kötülüğe) düşmenizi isterler.

وَاللّٰهُ يُرِيدُ اَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ ۗ وَيُرِيدُ
الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ اَنْ تَمِيلُوا
مَيْلًا عَظِيمًا ﴿٢٨﴾

29. Allah sizin (yükünüzü) hafifletmek ister, çünkü insan zayıf olarak yaratılmıştır.

يُرِيدُ اللّٰهُ اَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ ۚ وَخُلِقَ
الْاِنْسَانُ ضَعِيفًا ﴿٢٩﴾

30. Ey inananlar! Mallarınızı aranızda haksızlıkla yemeyin. Ancak karşılıklı rıza ile yapılan ticaret yoluyla (mal değişimi caizdir). Kendinizi (ekonomik olarak) mahvetmeyin. Şüphesiz Allah, size sonsuz rahmet edendir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَأْكُلُوٓا اَمْوَالَكُمْ
بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ اِلَّٓا اَنْ تَكُونَ تِجَارَةً
عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ ۗ وَلَا تَقْتُلُوٓا
اَنْفُسَكُمْ ۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٣٠﴾

31. Kim, haddi aşarak, zulüm ile böyle yapar (ve gayri meşru yollarla başkasının malını yerse,) Biz onu mutlaka (bir tür) ateşe sokacağız. Bu, Allah için pek kolaydır.

وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ
نُصْلِيهِ نَارًا ۜ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا ﴿٣١﴾

32. Size yasak edilen büyük günahlardan sakınırsanız, fenalıklarınızı yok eder ve sizi şerefli bir yere alırız.

اِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَٓائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ
نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ
مُدْخَلًا كَرِيمًا ﴿٣٢﴾

33. Allah'ın, birinizi diğerine üstün kıldığı şeylere özenmeyin. Erkeklerin kazandıklarında kendi payları olduğu gibi, kadınların kazandıklarından (da) kendi payları vardır. Allah'ın lütfunu, O'ndan isteyin. Şüphesiz Allah, her şeyi en iyi bilendir.

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِهٖ بَعْضَكُمْ عَلٰى
بَعْضٍؕ لِلرِّجَالِ نَصٖيبٌ مِمَّا اكْتَسَبُواؕ
وَلِلنِّسَٓاءِ نَصٖيبٌ مِمَّا اكْتَسَبْنَؕ وَسْـَٔلُوا
اللّٰهَ مِنْ فَضْلِهٖؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلٖيمًا ٣٣

34. Biz, herkesin anne, baba ve akrabasının geride bıraktıklarına, vârisler kıldık. (Evlilik) sözleşmesi yaptığınız kimselere (de) hisselerini verin. Şüphesiz Allah, her şeyi en iyi gözetendir.

وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ
وَالْاَقْرَبُونَؕ وَالَّذٖينَ عَقَدَتْ اَيْمَانُكُمْ
فَاٰتُوهُمْ نَصٖيبَهُمْؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ شَهٖيدًا ٣٤ ع

B.6

35. Allah'ın bazı kimseleri, bazılarından daha üstün tutmasından ve erkeklerin kendi mallarından (kadınlara) harcamalarından dolayı, erkekler kadınların koruyucularıdır. İyi kadınlar, itaatli olup, (kocalarının) yokluğunda Allah'ın korunmasını emrettiklerini korurlar. İsyankâr hallerinden korktuğunuz kadınlara, (ilk olarak) nasihat edin. Sonra onları yataklarında yalnız bırakın. Daha sonra (gerekirse,) onlara (fiziki olarak) ceza verin. Eğer size itaat ederlerse, onlar aleyhinde her hangi bir bahane aramayın. Şüphesiz Allah, çok yüce ve büyüktür.[1]

اَلرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَٓاءِ بِمَا فَضَّلَ
اللّٰهُ بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ وَبِمَٓا اَنْفَقُوا
مِنْ اَمْوَالِهِمْؕ فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ
حَافِظَاتٌ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللّٰهُؕ
وَالّٰت۪ي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ
وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّۚ
فَاِنْ اَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبٖيلًاؕ
اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيًّا كَبٖيرًا ٣٥

[1] Bazı kimseler bu ayeti delil göstererek eşlerini döverler. Ancak ayette ileri sürülen şartlara riayet etmezler. Oysa bu şartlara bağlı kalınırsa, o kadını dövmek zaten söz konusu olmayacaktır. Hz. Resûlüllah (s.a.v.), hayatı boyunca hiçbir kadına asla el kaldırmamıştır.

36. Karı-kocanın arasının açılmasından endişe ederseniz, erkeğin ailesinden hikmet ile karar veren birini, kadının (da) ailesinden hikmet ile karar veren birini tayin edin. Onlar aralarını bulmak isterlerse, Allah her ikisi arasında uzlaşma sağlayacaktır. Şüphesiz Allah, çok iyi bilen ve her şeyden haberdar olandır.

وَاِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَمًا
مِنْ اَهْلِه۪ وَحَكَمًا مِنْ اَهْلِهَاۚ
اِنْ يُر۪يدَٓا اِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللّٰهُ بَيْنَهُمَاۜ
اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَل۪يمًا خَب۪يرًا ﴿٣٦﴾

37. Allah'a ibadet edin, O'na hiçbir varlığı ortak koşmayın. Anababaya, akrabaya, öksüzlere, düşkünlere, komşunuz olan akrabalara, akraba olmayan komşulara, sohbetinizde bulunan dostlara, yolculara ve sahibi bulunduğunuz (köle ve cariyelere) iyilik edin. Allah, kibirlenip böbürlenenleri hiç sevmez.

وَاعْبُدُوا اللّٰهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِه۪ شَيْـًٔا
وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبٰى
وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاك۪ينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبٰى
وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْبِ
وَابْنِ السَّب۪يلِۙ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْۜ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًاۙ ﴿٣٧﴾

38. Onların kendileri (de) cimrilik eder, başka insanlara (da) cimriliği tavsiye ederler. Allah'ın Kendi lütfundan onlara verdiklerini gizlerler. Biz, kâfirlere aşağılayıcı azap hazırladık.

اَلَّذ۪ينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ
وَيَكْتُمُونَ مَٓا اٰتٰيهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِه۪ۜ
وَاَعْتَدْنَا لِلْكَافِر۪ينَ عَذَابًا مُه۪ينًاۚ ﴿٣٨﴾

39. Mallarını, insanlara gösteriş için harcayan, Allah ve ahiret gününe (de) inanmayanların (sonu kötü olacaktır). Şeytan kimin arkadaşı olursa (iyi bilsin ki) o, çok kötü bir arkadaştır.

وَالَّذ۪ينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ رِئَٓاءَ النَّاسِ
وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِۜ
وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَر۪ينًا فَسَٓاءَ قَر۪ينًا ﴿٣٩﴾

40. Onlar, Allah'a ve ahiret gününe inanmış ve Allah'ın kendilerine verdiklerinden, (O'nun yolunda) harcamış olsalardı, ne olurdu? Allah, onları çok iyi bilendir.

وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ
الْاٰخِرِ وَاَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللّٰهُۜ
وَكَانَ اللّٰهُ بِهِمْ عَل۪يمًا ﴿٤٠﴾

41. Şüphesiz Allah, zerre kadar bile zulmetmez. Bir iyilik olsa, onu kat kat arttırır ve Katından (da) büyük mükâfat verir.

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍۚ وَاِنْ
تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ
اَجْرًا عَظٖيمًا ﴿٤١﴾

42. Her ümmetten bir şahit getirip, seni (de) onlara şahit olarak getireceğimiz zaman, durumları ne olacak?

فَكَيْفَ اِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ بِشَهٖيدٍ
وَجِئْنَا بِكَ عَلٰى هٰٓؤُلَٓاءِ شَهٖيدًاۜ ﴿٤٢﴾

43. O gün, kâfir olup (bu) Peygamber'e karşı gelenler, yerin (içine) girip, yerle bir olmayı isteyecekler. Allah'tan (da) hiçbir sözü gizleyemeyecekler.

يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذٖينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا
الرَّسُولَ لَوْ تُسَوّٰى بِهِمُ الْاَرْضُۜ
وَلَا يَكْتُمُونَ اللّٰهَ حَدٖيثًا ﴿٤٣﴾

B.7

44. Ey inananlar! Şuurunuz yerinde değilken, ne söylediğinizi bilmedikçe, namaza yaklaşmayın. Cünüp olduğunuz zaman (da,) yıkanmadıkça (namaza yaklaşmayın.) Yolcu olan (bundan) müstesnadır. Eğer hastaysanız veya yolculuktaysanız yahut biriniz tuvaletten, (ihtiyacını giderip) geldiyse yahut (da) kadınlarla birleştiyseniz, ardından su (da) bulamadıysanız, kuru ve temiz toprağa dokunun (ve onunla) yüzlerinizi ve ellerinizi mesh edin. Şüphesiz Allah sonsuz affeden ve bağışlayandır.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلٰوةَ
وَاَنْتُمْ سُكَارٰى حَتّٰى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ
وَلَا جُنُبًا اِلَّا عَابِرٖي سَبٖيلٍ حَتّٰى
تَغْتَسِلُواۜ وَاِنْ كُنْتُمْ مَرْضٰٓى اَوْ عَلٰى
سَفَرٍ اَوْ جَٓاءَ اَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَٓائِطِ اَوْ
لٰمَسْتُمُ النِّسَٓاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَٓاءً فَتَيَمَّمُوا
صَعٖيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ
وَاَيْدٖيكُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٤٤﴾

45. Kitaptan bir pay verilenleri görmedin mi? Sapıklığı satın alırlar ve sizin (de) doğru yoldan sapmanızı isterler.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا نَص۪يبًا مِنَ
الْكِتَابِ يَشْتَرُونَ الضَّلَالَةَ وَيُر۪يدُونَ
اَنْ تَضِلُّوا السَّب۪يلَ ﴿٤٥﴾

46. Allah, düşmanlarınızı (sizden) daha iyi bilir. Allah size dost olarak (da,) yardımcı olarak (da) yeter.

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاَعْدَٓائِكُمْ وَكَفٰى بِاللّٰهِ
وَلِيًّا وَكَفٰى بِاللّٰهِ نَص۪يرًا ﴿٤٦﴾

47. Yahudiler'den bazıları (Allah'ın) sözlerinin yerini değiştirirler. (Ayrıca onlar,) "Dinledik ve itaat etmedik" ve "(Bizi) dinle, ama (senin sözlerin) dinlenmesin," (derler) Dillerini bükerek ve dini yermek için (de) "Bize riayet et," derler. Oysa "Dinledik ve itaat ettik" ve "(Bizi) dinle ve rahmetle bize bak," deselerdi, haklarında daha hayırlı ve daha doğru olurdu. Ancak kâfirlikleri yüzünden Allah, onları lanetledi. Onun için onlar, hiç inanmazlar.

مِنَ الَّذ۪ينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ
مَوَاضِعِه۪ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
وَاسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ وَرَاعِنَا لَيًّا
بِاَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا فِي الدّ۪ينِ وَلَوْ اَنَّهُمْ
قَالُوا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا وَاسْمَعْ وَانْظُرْنَا
لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاَقْوَمَ وَلٰكِنْ لَعَنَهُمُ
اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ اِلَّا قَل۪يلًا ﴿٤٧﴾

48. Ey Kitap verilenler! Biz, (aranızdan) bazı çehreleri dağlamadan[1] ve onları arkalarına döndürmeden yahut Sebt sahiplerini lanetlediğimiz gibi onları (da) lanetlemeden önce, sizin yanınızda bulunan (kelâmı) tasdik eden, (şimdi) indirdiğimiz (bu) kelâma inanın. Allah'ın emri mutlaka yerine gelecektir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا الْكِتَابَ اٰمِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا
مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ نَطْمِسَ
وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا عَلٰٓى اَدْبَارِهَٓا اَوْ
نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّٓا اَصْحَابَ السَّبْتِ
وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُولًا ﴿٤٨﴾

---

1 "وَجْهٌ" (Vechün) kelimesi, kavmin lideri demektir. "طَمِسَ" (Tamise) helâk etmek demektir. "Arkalarına döndürmek" ise, onları çok şiddetli bir yenilgiye uğratmak anlamındadır. Buna göre bu ayetin meali şöyledir: "Ey Ehl-i Kitab! Biz liderlerinizi helâk etmeden, yahut şiddetli bir yenilgiye uğratmadan önce, Kur'an-ı Kerim'in talimatlarını kabul edin."

49. Allah şüphesiz Kendisine ortak koşulmasını asla affetmez, ama bundan daha küçük günahı dilediğine bağışlar. Allah'a ortak koşan kimse, şüphesiz büyük bir kötülük uydurmuş olur.

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُشْرَكَ بِه۪ وَيَغْفِرُ مَا
دُونَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَشَٓاءُۚ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ
فَقَدِ افْتَرٰٓى اِثْمًا عَظ۪يمًا ﴿٤٩﴾

50. Kendilerini temize çıkaranlardan haberin yok mu? Hâlbuki Allah dilediğini temize çıkarır. Onlara hurma çekirdeğinin ipliği kadar (bile) zulüm edilmeyecektir.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذ۪ينَ يُزَكُّونَ اَنْفُسَهُمْۜ بَلِ
اللّٰهُ يُزَكّ۪ي مَنْ يَشَٓاءُ وَلَا يُظْلَمُونَ فَت۪يلًا ﴿٥٠﴾

51. Bak onlar Allah'a karşı nasıl yalan uyduruyorlar. Bu, apaçık bir günah olarak yeterlidir.

اُنْظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللّٰهِ
الْكَذِبَۜ وَكَفٰى بِه۪ٓ اِثْمًا مُب۪ينًا ﴿٥١﴾

B.8

52. Kendilerine Kitap'tan bir pay verilenlerden haberin yok mu? Onlar, faydasız şeyler (olan putlara) ve şeytana inanırlar. İnkâr edenler hakkında (da,) "Bunlar, inananlardan daha doğru yoldadır," derler.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا نَص۪يبًا مِنَ
الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ
وَيَقُولُونَ لِلَّذ۪ينَ كَفَرُوا هٰٓؤُ۬لَٓاءِ اَهْدٰى
مِنَ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا سَب۪يلًا ﴿٥٢﴾

53. İşte Allah bunları lanetlemiştir. Allah kimi lanetlerse, ona yardım edecek kimseyi bulamazsın.

اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُۜ وَمَنْ يَلْعَنِ
اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ نَص۪يرًاۜ ﴿٥٣﴾

54. Yoksa onların hükümranlıktan bir payları mı var? Öyle olsaydı, bunlar insanlara hurma çekirdeğinin oyuğu (gibi ufacık bir şey) bile vermezlerdi.

اَمْ لَهُمْ نَص۪يبٌ مِنَ الْمُلْكِ فَاِذًا لَا
يُؤْتُونَ النَّاسَ نَق۪يرًاۙ ﴿٥٤﴾

55. Yoksa Allah'ın Kendi lütfundan onlara verdiklerinden dolayı insanları mı kıskanıyorlar? Oysa Biz, İbrahim'in maddi ve manevi evladına Kitap ve hikmet verdik ve kendilerine büyük bir saltanat ihsan ettik.

اَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلٰى مَٓا اٰتٰيهُمُ اللّٰهُ
مِنْ فَضْلِه۪ۚ فَقَدْ اٰتَيْنَٓا اٰلَ اِبْرٰه۪يمَ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَاٰتَيْنَاهُمْ مُلْكاً عَظ۪يماً ﴿٥٥﴾

56. Onlardan bir kısmı, bu (yeni Kitab'a) inandı, bir kısmı (da) ondan uzak durdu. (Bu insanları) yakmak için, Cehennem yeterlidir.

فَمِنْهُمْ مَنْ اٰمَنَ بِه۪ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ
عَنْهُۜ وَكَفٰى بِجَهَنَّمَ سَع۪يراً ﴿٥٦﴾

57. Ayetlerimizi inkâr edenleri pek yakında ateşe atacağız. Onların derileri çürüdükçe, azabı tatmaları için, derilerini yenileriyle değiştireceğiz. Şüphesiz Allah, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.

اِنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِنَا سَوْفَ نُصْل۪يهِمْ
نَاراًۜ كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ
جُلُوداً غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَۜ اِنَّ
اللّٰهَ كَانَ عَز۪يزاً حَك۪يماً ﴿٥٧﴾

58. İnanıp (yerli yerinde) iyi işler yapanları, içinden ırmaklar akan bahçelere alacağız. Orada ebediyen kalacaklar (ve) onlar için orada tertemiz kılınan eşler olacak. Onları, yoğun bir gölgenin altına alacağız.

وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهَارُ خَالِد۪ينَ ف۪يهَٓا اَبَداًۜ لَهُمْ ف۪يهَٓا
اَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌۘ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلاًّ
ظَل۪يلاً ﴿٥٨﴾

59. Allah size, emanetleri lâyık olanlara vermenizi ve insanlar arasında hüküm verdiğinizde, adaletle hüküm vermenizi emreder. Allah'ın size öğütlediği ne güzeldir! Şüphesiz Allah, en iyi işiten ve görendir.

اِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُكُمْ اَنْ تُؤَدُّوا الْاَمَانَاتِ اِلٰٓى
اَهْلِهَاۙ وَاِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ اَنْ
تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِۜ اِنَّ اللّٰهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ
بِه۪ۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ سَم۪يعاً بَص۪يراً ﴿٥٩﴾

60. Ey inananlar! Allah’a, Peygamber’e ve aranızdan yöneticilerinize itaat edin. Eğer bir şey hakkında görüş ayrılığına düşerseniz, Allah’a ve ahiret gününe inanıyorsanız, (çözüm) için Allah’a ve Peygamber’e başvurun. Bu, (sizin için) çok hayırlı ve sonucu en güzel olandır.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اَط۪يعُوا اللّٰهَ وَاَط۪يعُوا
الرَّسُولَ وَاُو۬لِي الْاَمْرِ مِنْكُمْۚ فَاِنْ
تَنَازَعْتُمْ ف۪ي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ اِلَى اللّٰهِ
وَالرَّسُولِ اِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ
الْاٰخِرِۜ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَاَحْسَنُ تَأْو۪يلًا ﴿٦٠﴾ ع

B.9

61. Sana indirilene ve senden önce indirilene inandıklarını zannedenleri görmüyor musun? Onlar, şeytanın kendi aralarında karar vermesini isterler. Oysa onlara, ona uymamaları emredilmişti. Şeytan onları doğru yoldan tamamen saptırmak ister.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذ۪ينَ يَزْعُمُونَ اَنَّهُمْ اٰمَنُوا
بِمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَٓا اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ
يُر۪يدُونَ اَنْ يَتَحَاكَمُٓوا اِلَى الطَّاغُوتِ
وَقَدْ اُمِرُٓوا اَنْ يَكْفُرُوا بِه۪ۜ وَيُر۪يدُ
الشَّيْطَانُ اَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَع۪يدًا ﴿٦١﴾

62. Onlara, “Allah’ın indirdiğine ve Peygamber’e gelin,” denildiğinde, münafıkların senden geri çekilip, tamamen uzaklaştıklarını görürsün.

وَاِذَا ق۪يلَ لَهُمْ تَعَالَوْا اِلٰى مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ
وَاِلَى الرَّسُولِ رَاَيْتَ الْمُنَافِق۪ينَ
يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًاۚ ﴿٦٢﴾

63. Nasıl olur (da) kendi yaptıkları yüzünden felakete uğrayınca, sana gelip yemin ederek, “Biz yalnız iyilik etmek ve barışı sağlamak istedik,” derler.

فَكَيْفَ اِذَٓا اَصَابَتْهُمْ مُص۪يبَةٌ بِمَا
قَدَّمَتْ اَيْد۪يهِمْ ثُمَّ جَٓاؤُ۫كَ يَحْلِفُونَۗ
بِاللّٰهِ اِنْ اَرَدْنَٓا اِلَّٓا اِحْسَانًا وَتَوْف۪يقًا ﴿٦٣﴾

64. Allah'ın kalplerindekini bildiği insanlar, işte bunlardır. Sen onlara aldırma ve kendilerine nasihat et. Onlara, kendileri hakkında etkileyici söz söyle.

أُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ يَعْلَمُ اللّٰهُ مَا ف۪ي قُلُوبِهِمْۗ
فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ ف۪ٓي
اَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَل۪يغاً ٦٤

65. Biz hiçbir peygamberi, sadece Allah'ın emriyle itaat edilmek dışında bir gayeyle göndermedik. Onlar, kendilerine zulmettiklerinde sana gelip, Allah'ın mağfiretini dilemiş olsalardı, Peygamber (de) onların mağfireti için dua etmiş olsaydı, (o zaman) elbette Allah'ın tevbeyi kabul ettiğini ve çok merhametli olduğunu öğrenirlerdi.

وَمَٓا اَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ اِلَّا لِيُطَاعَ
بِاِذْنِ اللّٰهِۜ وَلَوْ اَنَّهُمْ اِذْ ظَلَمُٓوا اَنْفُسَهُمْ
جَٓاؤُ۫كَ فَاسْتَغْفَرُوا اللّٰهَ وَاسْتَغْفَرَ
لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللّٰهَ تَوَّاباً رَح۪يماً ٦٥

66. Hayır (öyle) değil! Rabbine andolsun ki, onlar kendi aralarında çıkan kavgalarda seni hakem kılmadıkça, verdiğin hükümden dolayı, hiçbir sıkıntı duymadan sana bütün teslimiyetleriyle itaat etmedikçe, inanmış olmazlar.

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتّٰى يُحَكِّمُوكَ
ف۪يمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا ف۪ٓي اَنْفُسِهِمْ
حَرَجاً مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْل۪يماً ٦٦

67. Biz onlara, "Kendinizi öldürün" yahut "Evlerinizden çıkın," diye emretmiş olsaydık, pek azından başkası bunu yapmazdı. Öğütlendiklerini yerine getirmiş olsalardı, haklarında daha hayırlı olur (ve bu imanlarının) güçlenmesine (de) vesile olurdu.

وَلَوْ اَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ اَنِ اقْتُلُٓوا
اَنْفُسَكُمْ اَوِ اخْرُجُوا مِنْ دِيَارِكُمْ مَا
فَعَلُوهُ اِلَّا قَل۪يلٌ مِنْهُمْۜ وَلَوْ اَنَّهُمْ
فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِه۪ لَكَانَ خَيْراً لَهُمْ
وَاَشَدَّ تَثْب۪يتاًۙ ٦٧

68. O zaman, şüphesiz Biz (de) kendilerine, tarafımızdan büyük bir mükâfat verirdik.

وَاِذاً لَاٰتَيْنَاهُمْ مِنْ لَدُنَّٓا اَجْراً عَظ۪يماًۙ ٦٨

69. Onlara (da) mutlaka doğru yol gösterirdik.

وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطاً مُسْتَق۪يماً ٦٩

70. Kim Allah'a ve bu Peygamber'e itaat ederse, onlar Allah'ın nimetlendirdiği nebiler, sıddîkler, şehitler ve salihlerden olacaklardır. Onlar, ne güzel arkadaştırlar![1]

وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَالرَّسُولَ فَاُو۬لٰٓئِكَ مَعَ
الَّذٖينَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيّٖنَ
وَالصِّدّٖيقٖينَ وَالشُّهَدَٓاءِ وَالصَّالِحٖينَۚ
وَحَسُنَ اُو۬لٰٓئِكَ رَفٖيقًا ﴿٧٠﴾

71. Bu lütuf Allah tarafındandır. Allah, her şeyi bilen olarak yeterlidir.

ذٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللّٰهِۜ وَكَفٰى بِاللّٰهِ
عَلٖيمًا ﴿٧١﴾

B.10

72. Ey inananlar! Savunma araçlarınızı (daima) yanınızda bulundurun. Sonra ister küçük, isterse büyük topluluklar halinde (evlerinizden) çıkın.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ
فَانْفِرُوا ثُبَاتٍ اَوِ انْفِرُوا جَمٖيعًا ﴿٧٢﴾

73. Şüphesiz aranızdan bazıları daima ağır hareket edip, geri kalırlar. Başınıza bir kötülük gelirse hemen, "Allah bana lütfetti (de,) ben onlarla beraber değildim," derler.

وَاِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لَيُبَطِّئَنَّۚ فَاِنْ
اَصَابَتْكُمْ مُصٖيبَةٌ قَالَ قَدْ اَنْعَمَ اللّٰهُ
عَلَيَّ اِذْ لَمْ اَكُنْ مَعَهُمْ شَهٖيدًا ﴿٧٣﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimeye göre Allah (c.c.) ile Yüce Peygamber'e (s.a.v.) itaat edenlere, Yüce Allah (c.c.) tarafından dört çeşit mükâfat verilecektir. Yani onlar peygamber (nebi), sıddîk, şehit ve salih olabileceklerdir. Buradan Yüce Peygamberimiz Hz. Muhammed'e (s.a.v.) tabi olmakla insanlara peygamberliğe kadar giden manevi yolların açık olduğu anlaşılmaktadır. Bu da Yüce Peygamberimiz'in (s.a.v.) şanının pek yüce olduğunu ortaya koymaktadır. Birisi Peygamberimiz'den (s.a.v) sonra peygamber gelemez derse, bu durumda bu ayete göre, bundan sonra hiç kimsenin sıddîk, şehit ve salih de olamayacağını kabul etmek zorunda kalacaktır. Ancak bu gelecek olan peygamber yeni bir din getiremez, Hz. Muhammed'e (s.a.v.) tabi olması gereklidir. Bazı ulemaların fikirlerine göre Yüce Allah (c.c.) ile Hz. Muhammed Resûlüllah'a (s.a.v.) itaat edenler, Cennet'te, nebiler, sıddîkler, şehitler ve salihlerle birlikte olacaklardır. Ancak kendileri bu dünyada nebi, sıddîk, şehit yahut salih olmayacaklardır. Bu mana doğru değildir ve Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) yüce şanına aykırıdır. Yüce Allah (c.c.) ve O'nun Resûlü'ne (s.a.v.) itaat etmelerine rağmen, Ümmet-i Muhammed'in (s.a.v.) bu dünyada hiçbir mükâfata nail olamamasını savunmak Hz. Muhammed'i (s.a.v.) küçük düşürmek demektir. Kaldı ki ayette " مَعَ" (maa) kelimesi vardır, bu da dereceler bakımından eşit olmak manasındadır. (Mesela bkz: Âl-i İmran: 194; Nisa: 147; Hicr: 32)

74. Allah tarafından size bir iyilik gelse, sanki onlarla aranızda hiçbir dostluk (ilişkisi) yokmuşçasına, “Keşke ben (de) onlarla beraber olsaydım (da,) büyük bir başarı elde etseydim,” derler.

وَلَئِنْ اَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِنَ اللّٰهِ لَيَقُولَنَّ
كَاَنْ لَمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ
يَا لَيْتَن۪ي كُنْتُ مَعَهُمْ فَاَفُوزَ فَوْزًا عَظ۪يمًا ﴿٧٤﴾

75. Öyle ise, dünya hayatını ahiret hayatına değişenler, Allah yolunda savaşsınlar. Her kim Allah yolunda savaşıp, öldürülür veya galip gelirse, Biz ona pek yakında büyük bir mükâfat vereceğiz.

فَلْيُقَاتِلْ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ الَّذ۪ينَ يَشْرُونَ
الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِۜ وَمَنْ يُقَاتِلْ ف۪ي
سَب۪يلِ اللّٰهِ فَيُقْتَلْ اَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ
نُؤْت۪يهِ اَجْرًا عَظ۪يمًا ﴿٧٥﴾

76. Size ne oldu ki? “Ey Rabbimiz! Ahalisi zalim olan bu yerleşimden bizi çıkar. Katından bize bir dost ihsan et. (Ayrıca) Katından bize bir yardımcı yolla,” diyen zayıf erkekler, kadınlar ve çocuklar uğruna ve (de) Allah yolunda, neden savaşmazsınız?

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ
وَالْمُسْتَضْعَف۪ينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَٓاءِ
وَالْوِلْدَانِ الَّذ۪ينَ يَقُولُونَ رَبَّنَٓا اَخْرِجْنَا
مِنْ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ اَهْلُهَاۚ
وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّاۚ وَاجْعَلْ لَنَا
مِنْ لَدُنْكَ نَص۪يرًاۜ ﴿٧٦﴾

77. İnanmış olanlar, Allah yolunda savaşırlar. Kâfir olanlar (da) şeytanın yolunda savaşırlar. Şeytanın dostlarıyla savaşın. Şüphesiz şeytanın düzeni (daima) zayıftır.

اَلَّذ۪ينَ اٰمَنُوا يُقَاتِلُونَ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِۚ
وَالَّذ۪ينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ ف۪ي سَب۪يلِ
الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُٓوا اَوْلِيَٓاءَ الشَّيْطَانِۚ اِنَّ
كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَع۪يفًا ﴿٧٧﴾

B.11

78. Kendilerine, “(Savaştan) ellerinizi çekin, namaz kılın ve zekât verin,” denilenleri görmedin mi? Onlara savaş farz kılınınca aralarından bir topluluk, insanlardan Allah’tan korkarcasına, hatta daha fazla korkarak, “Ey Rabbimiz, neden bize savaşı farz kıldın? Bize kısa bir süre için niye mühlet vermedin?” dediler. De ki: “Dünyanın menfaatleri çok kısadır. Takva sahibi olanlar için ahiret hayatı (ise) daha hayırlıdır. Size, hurma çekirdeğinin oyuğu kadar (bile) zulüm edilmeyecek.”

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذ۪ينَ ق۪يلَ لَهُمْ كُفُّٓوا اَيْدِيَكُمْ
وَاَق۪يمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَۚ فَلَمَّا كُتِبَ
عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ اِذَا فَر۪يقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ
النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللّٰهِ اَوْ اَشَدَّ خَشْيَةًۚ
وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَۚ لَوْلَٓا
اَخَّرْتَنَٓا اِلٰٓى اَجَلٍ قَر۪يبٍۜ قُلْ مَتَاعُ
الدُّنْيَا قَل۪يلٌۚ وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقٰى
وَلَا تُظْلَمُونَ فَت۪يلًا ﴿٧٨﴾

79. Nerede olursanız olun, sağlam kalelerde bulunsanız (bile,) ölüm size mutlaka erişir. Onlara bir iyilik gelse, “Bu Allah’tandır,” derler. Bir kötülük gelse, “Bu senin tarafındandır,” derler. De ki: “Hepsi Allah tarafındandır.” Bu insanlara ne oldu ki, sözü anlamaya hiç yanaşmıyorlar.

اَيْنَ مَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ
كُنْتُمْ ف۪ي بُرُوجٍ مُشَيَّدَةٍۜ وَاِنْ تُصِبْهُمْ
حَسَنَةٌ يَقُولُوا هٰذِه۪ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِۚ وَاِنْ
تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هٰذِه۪ مِنْ عِنْدِكَۜ
قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِۜ فَمَالِ هٰٓؤُلَٓاءِ الْقَوْمِ
لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَد۪يثًا ﴿٧٩﴾

80. Sana gelen her iyilik, Allah tarafındandır. Sana gelen her kötülük ise, kendindendir. Biz seni insanlara peygamber olarak gönderdik. Allah, şahit olarak yeterlidir.

مَٓا اَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللّٰهِۘ وَمَٓا
اَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَۜ
وَاَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًاۜ وَكَفٰى بِاللّٰهِ
شَه۪يدًا ﴿٨٠﴾

81. Bu Peygamber'e itaat eden, Allah'a (da) itaat etmiş olur. Ama arkalarını dönerlerse (unutma ki,) Biz seni onlara gözetici olarak göndermedik.

مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ اَطَاعَ اللّٰهَ ۚ وَمَنْ
تَوَلّٰى فَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظاًۜ ﴿٨١﴾

82. "(Görevimiz) ancak itaat etmektir," derler. Ama yanından ayrıldıktan sonra onlardan bir grup, geceyi senin dediğinin aksine, planlar kurarak geçirirler. Allah, onların geceleyin planladıklarını yazar. Sen onlardan yüz çevir ve Allah'a güven. İşlerinin koruyucusu olarak Allah, sana yeterlidir.

وَيَقُولُونَ طَاعَةٌۘ فَاِذَا بَرَزُوا مِنْ
عِنْدِكَ بَيَّتَ طَٓائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ
الَّذ۪ي تَقُولُۜ وَاللّٰهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَۚ
فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِۜ
وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَك۪يلاً ﴿٨٢﴾

83. Onlar, Kur'an üzerinde (derinlemesine) düşünmezler mi? Eğer o, Allah'tan başkası tarafından olsaydı, onda birçok çelişki bulurlardı.[1]

اَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْاٰنَۜ وَلَوْ كَانَ
مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللّٰهِ لَوَجَدُوا ف۪يهِ
اخْتِلَافاً كَث۪يراً ﴿٨٣﴾

84. Onlara herhangi bir emniyet veya korku haberi geldiğinde, onu (hemen) yayarlar. Oysa onu, Peygamber'e ve aralarından idarecilere bildirmiş olsalardı, onlardan bir haberi inceleyerek gerçeğini ortaya çıkaranlar, bunu (da) anlamış olurlardı. Eğer Allah'ın lütfu ve rahmeti üzerinize olmasaydı, pek azınız dışında, hepiniz şeytana uyardınız.

وَاِذَا جَٓاءَهُمْ اَمْرٌ مِنَ الْاَمْنِ اَوِ
الْخَوْفِ اَذَاعُوا بِه۪ۜ وَلَوْ رَدُّوهُ اِلَى
الرَّسُولِ وَاِلٰٓى اُو۬لِي الْاَمْرِ مِنْهُمْ
لَعَلِمَهُ الَّذ۪ينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْۜ
وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ
لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ اِلَّا قَل۪يلاً ﴿٨٤﴾

[1] Bu ayet-i kerimede Kur'an-ı Kerim'in doğruluğunun ve Yüce Allah (c.c.) tarafından vahyedilmiş olmasının bir delili ileri sürülmüştür. Bu yüce Kitap yirmi üç senede tamamlanmıştır. Bu kadar uzun bir zamanda, tahsil görmüş olanlar bile birçok şeyi unuturlar. Hz. Muhammed (s.a.v.) gibi okuması ve yazması olmayan birisinin onu çelişkisiz olarak ileri sürmesi, kendisinin onu uydurmadığını göstermektedir.

85. Öyleyse Allah yolunda savaş. Sen kendinden başka hiç kimseden sorumlu tutulmazsın. İnananları (da) teşvik et. Allah, inkâr etmiş olanların yaptıkları savaşı durdurabilir. Allah'ın savaşı (da,) azabı (da) en şiddetli olur.

فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِۚ لَا تُكَلَّفُ اِلَّا
نَفْسَكَ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَۚ عَسَى
اللّٰهُ اَنْ يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُواۜ
وَاللّٰهُ اَشَدُّ بَأْسًا وَاَشَدُّ تَنْكِيلًا ٨٥

86. İyi bir aracılıkta bulunana, (iyiliğinin ecrinden) bir pay olacaktır. Kötü bir aracılıkta bulunana (ise,) o kötülükten bir pay olacaktır. Allah'ın her şeye, tam olarak gücü yeter.

مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ
مِنْهَاۚ وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ
كِفْلٌ مِنْهَاۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
مُقِيتًا ٨٦

87. Size bir dua (hediye) edildiği zaman, ondan daha iyi bir dua ile veya en azından aynısıyla karşılık verin. Şüphesiz Allah, her şeyin hesabını sorandır.

وَاِذَا حُيِّيتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِاَحْسَنَ
مِنْهَا اَوْ رُدُّوهَاۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى
النصف كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا ٨٧

88. Allah, Kendisinden başkası ibadete lâyık olmayandır. O, sizi, geleceğinde hiçbir şüphe olmayan Kıyamet gününe kadar toplamaya devam edecektir. Allah'tan daha doğru sözlü, kim olabilir ki?

اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۜ لَيَجْمَعَنَّكُمْ اِلٰى
يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِۜ وَمَنْ اَصْدَقُ
ع ١١ ٨ مِنَ اللّٰهِ حَدِيثًا ٨٨

B.12

89. Size ne oldu (da,) münafıklar hakkında ikiye ayrıldınız? Allah onların yaptıkları yüzünden, hepsini baş aşağı etmiştir.[1] Allah'ın sapık olduğuna karar verdiklerini, siz mi yola getireceksiniz? Allah'ın sapık olduğuna karar verdiğine, sen hiçbir yol bulamazsın.

فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِئَتَيْنِ وَاللّٰهُ
اَرْكَسَهُمْ بِمَا كَسَبُواۜ اَتُرِيدُونَ اَنْ
تَهْدُوا مَنْ اَضَلَّ اللّٰهُۜ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ
فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ٨٩

[1] Yani onlar, kendi akıllarını kullanamaz oldular.

90. Onlar sizin (de,) kendileri gibi kâfir olmanızı dilerler ki, hepiniz eşit olasınız. Allah yolunda göç etmedikçe, onlardan dost edinmeyin. Eğer yüz çevirirlerse, onları yakalayın ve bulduğunuz yerde öldürün. Onlardan ne dost, ne (de) yardımcı edinmeyin.[1]

وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا
فَتَكُونُونَ سَوَاءً فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ
أَوْلِيَاءَ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ط
فَإِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ
وَجَدْتُمُوهُمْ ص وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ
وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٩٠﴾

91. Yalnız kendileriyle aranızda anlaşma bulunan bir millete ait olanlar veya kalpleri sizinle veya kendi kavimleriyle savaşmaktan bıkarak size gelenler, (bundan) müstesnadırlar. Eğer Allah dileseydi onları size musallat eder, onlar (da) mutlaka sizinle savaşırlardı. Eğer onlar sizden ayrılarak, sizinle savaşmazlar ve size barış teklif ederlerse, Allah (da) onlara karşı (saldırmanıza,) hiçbir şekilde izin vermez.

إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ أَوْ جَاءُوكُمْ حَصِرَتْ
صُدُورُهُمْ أَنْ يُقَاتِلُوكُمْ أَوْ يُقَاتِلُوا
قَوْمَهُمْ ط وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَسَلَّطَهُمْ
عَلَيْكُمْ فَلَقَاتَلُوكُمْ ج فَإِنِ اعْتَزَلُوكُمْ
فَلَمْ يُقَاتِلُوكُمْ وَأَلْقَوْا إِلَيْكُمُ السَّلَمَ لا
فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ﴿٩١﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimelerde, kâfirlerin topraklarında yaşayan münafıklardan bahsedilmiştir. Onlar Müslümanız diyerek, Müslümanlar'ı aldatırlardı. Ancak diğer taraftan Müslümanlar'a karşı kâfirlere yardım ederlerdi. "Yüz çevirirlerse" yani Hz. Muhammed Resûlüllah'a (s.a.v.) itaat etmek konusunda Allah'ın (c.c.) emrini kabul etmezlerse, o zaman o münafıkların ceza görmeleri, yani öldürülmeleri gereklidir.

وَاقْتُلُوهُمْ "Vaktulûhum" kelimesi fiziksel anlamda onları öldürün manasında kullanıldığı gibi aynı zamanda onlarla bütün ilişkilerinizi kesin manasında olduğu da anlaşılabilir. Buna göre bu kelimenin anlamı savaş zamanında onlardan kesinlikle yardım almayın demek olacaktır.

92. Hem sizden, hem (de) kendi kavimlerinden emniyet içinde olmak isteyen diğer birçok kimseye, mutlaka rastlayacaksınız. Fitneye döndürülüp götürüldüklerinde hep baş aşağı edilmişlerdir. O halde onlar, sizden uzak durmayıp, barış teklif etmezlerse ve sizden ellerini çekmezlerse, onları yakalayıp bulduğunuz yerde öldürün. İşte size, kendilerine karşı apaçık yetki verdiğimiz kimseler onlardır.

سَتَجِدُونَ اٰخَرِينَ يُرِيدُونَ اَنْ
يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ ط كُلَّمَا رُدُّوا
اِلَى الْفِتْنَةِ اُرْكِسُوا فِيهَا ج فَاِنْ لَمْ
يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُوا اِلَيْكُمُ السَّلَمَ
وَيَكُفُّوا اَيْدِيَهُمْ فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ
حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ ط وَاُولٰٓئِكُمْ جَعَلْنَا
لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿٩٢﴾ ع

B.13

93. Bir müminin, diğer mümini yanlışlık dışında öldürmesi caiz değildir. Bir mümini bilmeyerek öldürenin, bir köle azat etmesi ve sadaka olarak bağışlanmadığı takdirde, (kararlaştırılan) diyeti (öldürülenin) ailesine vermesi gerekir. Eğer o (öldürülen) müminse ve size düşman bir kavimdense, o zaman yalnız mümin bir köleyi azat etmek gerekir. Eğer (öldürülen,) aranızda anlaşma olan bir kavime mensupsa, o zaman ailesine diyet ödemek ve mümin bir köleyi azat etmek gerekir. Buna gücü yetmeyenin, iki ay üst üste oruç tutması gerekir. (Bu kolaylık) Allah tarafından bir rahmet olarak (size ihsan edilmiştir.) Allah, her şeyi en iyi bilen ve hikmet sahibi olandır.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ اَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا اِلَّا
خَطَـًٔا ج وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَـًٔا فَتَحْرِيرُ
رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ اِلَى اَهْلِهِ
اِلَّا اَنْ يَصَّدَّقُوا ط فَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ
عَدُوٍّ لَكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ
مُؤْمِنَةٍ ط وَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ فَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ اِلَى اَهْلِهِ
وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ ج فَمَنْ لَمْ يَجِدْ
فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِنَ
اللّٰهِ ط وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٣﴾

94. Kim bir mümini bile bile öldürürse, onun cezası Cehennemdir. Orada uzun süre kalacaktır. Allah'ın gazabı üzerine olacaktır. Onu, (Kendi huzurundan) uzaklaştıracak ve ona büyük bir azap hazırlayacaktır.

وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَآؤُهُ
جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِ
وَلَعَنَهُ وَاَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٤﴾

95. Ey inananlar! Allah yolunda yolculuğa çıktığınız zaman, her şeyi iyice araştırın. Size selam verene, "Sen mümin değilsin," demeyin. Eğer dünya hayatının malını istiyorsanız, Allah Katında pek çok ganimetler vardır. Önceleri siz (de) aynen böyleydiniz. Allah, size lütfetti. Öyleyse (her şeyi) iyice araştırın. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan en çok haberi olandır.[1]

يَآ اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوٓا اِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ
اللّٰهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ اَلْقٰى
اِلَيْكُمُ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ
عَرَضَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللّٰهِ مَغَانِمُ
كَثِيرَةٌ كَذٰلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنَّ
اللّٰهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٩٥﴾

96. Özrü olmayanlar dışında evinde oturan inananlarla, Allah yolunda mal ve canlarıyla cihat edenler, eşit değildirler. Allah, mal ve canlarıyla cihat edenleri, derece bakımından (evlerinde) oturanlardan daha üstün kıldı. (Tabii ki) Allah, hepsine (de) iyilik vadetmiştir, (ama) Allah cihat edenlere büyük ecir vadetmekle, onları (geride) oturanlardan üstün kılmıştır.

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
غَيْرُ اُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي
سَبِيلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ
اللّٰهُ الْمُجَاهِدِينَ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ
عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُلًّا وَعَدَ اللّٰهُ
الْحُسْنٰى وَفَضَّلَ اللّٰهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى
الْقَاعِدِينَ اَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٦﴾

[1] Bu ayetten anlaşıldığına göre selâm verenin mümin olmadığını ileri sürmek ve kendisine şiddet uygulamak caiz değildir. Ancak bu çağdaki bazı yozlaşmış din adamlarının selâm verenlerin kâfir olduklarını iddia etmeleri ve kendilerine şiddet uygulamaları ne kadar acı ve hayret vericidir.

97. (Bu üstünlük) Allah tarafından yüksek mertebelere, O'nun mağfireti ve rahmetine nail olmak (demektir). Allah sonsuz bağışlayan ve rahmet edendir.

دَرَجٰتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَّرَحْمَةً ۭ وَكَانَ اللّٰهُ
غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٩٧﴾

B.14

98. Melekler, kendi nefislerine zulmedenlerin canlarını alırken onlara, "Siz ne durumdaydınız?" diyecekler. "Biz yeryüzünde zayıf duruma düşürülenlerdendik," diyecekler. Melekler (onlara), "Allah'ın toprağı geniş değil miydi? Hicret etseydiniz!" diyecekler. İşte bunların kalacakları yer Cehennem'dir. O, kalınacak yer olarak ne kötüdür.

اِنَّ الَّذِيْنَ تَوَفّٰىهُمُ الْمَلٰۗىِٕكَةُ ظَالِمِيْٓ
اَنْفُسِهِمْ قَالُوْا فِيْمَ كُنْتُمْ ۭ قَالُوْا كُنَّا
مُسْتَضْعَفِيْنَ فِي الْاَرْضِ ۭ قَالُوْٓا اَلَمْ
تَكُنْ اَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوْا فِيْهَا ۭ
فَاُولٰۗىِٕكَ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۭ وَسَاۗءَتْ
مَصِيْرًا ﴿٩٨﴾ۙ

99. Ancak erkek, kadın ve çocuklardan gerçekten zayıf duruma düşürülmüş olup, (hicret etmek için) bir çaresi olmayanlar yahut hiçbir yol bulamayanlar, (bundan) müstesnadırlar.

اِلَّا الْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاۗءِ
وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ حِيْلَةً وَّلَا
يَهْتَدُوْنَ سَبِيْلًا ﴿٩٩﴾ۙ

100. Allah'ın pek yakında bağışlayacakları, işte onlardır. Allah zaten çok affeden ve bağışlayandır.

فَاُولٰۗىِٕكَ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّعْفُوَ عَنْهُمْ ۭ
وَكَانَ اللّٰهُ عَفُوًّا غَفُوْرًا ﴿١٠٠﴾

101. Kim Allah yolunda göç ederse, o yeryüzünde birçok emniyetli yer ve bolluk bulacaktır. Kim evinden, Allah'a ve Peygamberi'ne hicret etmek üzere çıkar ve sonra (da) kendisine ölüm gelirse, onun ecri (de) Allah'a aittir. Allah, çok bağışlayan ve rahmet edendir.

وَمَنْ يُّهَاجِرْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ يَجِدْ فِي الْاَرْضِ
مُرٰغَمًا كَثِيْرًا وَّسَعَةً ۭ وَمَنْ يَّخْرُجْ مِنْۢ
بَيْتِهٖ مُهَاجِرًا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ثُمَّ
يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ اَجْرُهٗ عَلَي اللّٰهِ ۭ
وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿١٠١﴾

B.15

102. Kâfirlerin size sıkıntı vermelerinden endişe ediyorsanız, yola çıktığınız zaman namazı kısaltmanızda hiçbir günah yoktur. Şüphesiz kâfirler, sizin apaçık düşmanlarınızdır.

وَاِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْاَرْضِ فَلَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلٰوةِ ۗ
اِنْ خِفْتُمْ اَنْ يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۜ
اِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُبِينًا ﴿١٠٢﴾

103. Sen, aralarında bulunduğunda namaz kıldırırken, onlardan bir grup seninle birlikte namaza dursun ve silahlarını (da yanlarına) alsınlar. Secde ettikten sonra onlar, (koruyucu olarak) en arkanıza geçsinler. Namazı daha kılmamış diğer bir grup gelsin ve seninle birlikte namaz kılsınlar. Onlar (da) koruma tedbirlerini alsınlar ve silahlarını (da) yanlarında bulundursunlar. Kâfirler, size birdenbire saldırıya geçmek için silah ve eşyanızdan gafil olmanızı dilerler. Yağmurdan dolayı eziyet çeker veya hasta olursanız, silahlarınızı çıkarmanızda bir günah yoktur. (Ancak yine de) tedbirli olun. Şüphesiz Allah, kâfirlere rezil edici azap hazırlamıştır.

وَاِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَاَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلٰوةَ
فَلْتَقُمْ طَٓائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا
اَسْلِحَتَهُمْ ۟ فَاِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ
وَرَٓائِكُمْ ۖ وَلْتَأْتِ طَٓائِفَةٌ اُخْرٰى لَمْ
يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا
حِذْرَهُمْ وَاَسْلِحَتَهُمْ ۚ وَدَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ اَسْلِحَتِكُمْ وَاَمْتِعَتِكُمْ
فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً ۜ وَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ كَانَ بِكُمْ اَذًى مِنْ
مَطَرٍ اَوْ كُنْتُمْ مَرْضٰى اَنْ تَضَعُوا
اَسْلِحَتَكُمْ ۚ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ ۜ اِنَّ اللّٰهَ
اَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٠٣﴾

104. Namazı kıldıktan sonra, ayakta iken, otururken ve yan yatarken Allah'ı zikredin. Emniyette olduğunuzda, namazı (tam) kılın. Şüphesiz belirtilen zamanlar içerisinde namaz kılmak, inananlar için farz kılınmıştır.

فَاِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلٰوةَ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ قِيَامًا
وَقُعُودًا وَعَلٰى جُنُوبِكُمْ ۚ فَاِذَا
اطْمَاْنَنْتُمْ فَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ ۚ اِنَّ الصَّلٰوةَ
كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا ﴿١٠٤﴾

105. (Size düşman olan) milleti aramakta sakın gevşek davranmayın. Eğer sizler acı duyuyorsanız, onlar (da) sizler gibi acı duyuyorlardır. Ancak sizin Allah'tan umduğunuz (lütfu,) onlar ummazlar. Allah her şeyi, çok iyi bilen ve hikmet sahibi olandır.

وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ ۜ اِنْ تَكُونُوا
تَأْلَمُونَ فَاِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ ۚ
وَتَرْجُونَ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۜ وَكَانَ
اللّٰهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٠٥﴾ ع ١٥ ١٢

B.16

106. İnsanlar arasında Allah'ın sana öğrettiği (talimat) ile hüküm vermen için, Biz sana hakkı (ihtiva eden) bu Kitab'ı indirdik. Hainler lehinde kavga eden olma.

اِنَّا اَنْزَلْنَا اِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ
بَيْنَ النَّاسِ بِمَا اَرٰيكَ اللّٰهُ ۜ وَلَا تَكُنْ
لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا ۙ ﴿١٠٦﴾

107. Allah'tan mağfiret dile. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan ve rahmet edendir.

وَاسْتَغْفِرِ اللّٰهَ ۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُورًا
رَحِيمًا ۚ ﴿١٠٧﴾

108. Kendilerine hainlik edenler lehine tartışma. Allah, hainlikte ileri giden ve çok günah işleyenleri sevmez.

وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ اَنْفُسَهُمْ ۜ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَّانًا اَثِيمًا ۙ ﴿١٠٨﴾

109. Onlar, insanlardan gizleniyorlar (ama) Allah'tan gizlenemiyorlar. Oysa onlar, O'nun sevmediği konuşmalarla gecelerini geçirirken, O yanlarındadır. Allah yaptıklarını iyice kuşatarak (mahvedecektir.)

يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ
مِنَ اللّٰهِ وَهُوَ مَعَهُمْ اِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا
يَرْضٰى مِنَ الْقَوْلِ ۜ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا
يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ﴿١٠٩﴾

110. Hani, dünya hayatında onlar lehine hep mücadele eden sizsiniz. Peki, Kıyamet günü onlar adına Allah'a karşı kim mücadele edecek yahut onların koruyucusu kim olacak?

هَٓا اَنْتُمْ هٰٓؤُلَٓاءِ جَادَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَاۗ فَمَنْ يُجَادِلُ اللّٰهَ عَنْهُمْ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ اَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ١١٠

111. Kim kötülük işlerse veya kendine zulmederse, sonra (da) Allah'tan af dilerse, Allah'ın çok bağışlayan ve rahmet eden olduğunu öğrenecektir.

وَمَنْ يَعْمَلْ سُٓوءًا اَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ
يَسْتَغْفِرِ اللّٰهَ يَجِدِ اللّٰهَ غَفُورًا رَحِيمًا ١١١

112. Kim kötülük işlerse, ancak kendine etmiş olur. Allah, her şeyi çok iyi bilen ve hikmet sahibi olandır.

وَمَنْ يَكْسِبْ اِثْمًا فَاِنَّمَا يَكْسِبُهُ عَلٰى
نَفْسِهِۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ١١٢

113. Kim bir kusur veya günah işler (de,) onu suçsuzun üzerine atarsa, şüphesiz o iftira etmiş ve apaçık bir günah yüklenmiş olur.

وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيٓـَٔةً اَوْ اِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهٖ
بَرِيٓـًٔا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَاِثْمًا مُبِينًا ١١٣ ع

B.17

114. Eğer sana, Allah'ın lütfu ve rahmeti olmasaydı, onlardan bir topluluk seni saptırmaya kesin karar vermişti. Ancak onlar, kendilerinden başka kimseyi saptırmazlar. Sana hiçbir zarar (da) veremezler. Allah, sana Kitap ile hikmet indirdi. Sana (daha önce) bilmediklerini öğretti. Allah'ın sana olan lütfu çok büyüktür.

وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ
طَٓائِفَةٌ مِنْهُمْ اَنْ يُضِلُّوكَۜ وَمَا
يُضِلُّونَ اِلَّٓا اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ
مِنْ شَيْءٍۜ وَاَنْزَلَ اللّٰهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُۜ
وَكَانَ فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ١١٤

115. Onların gizli danışma toplantılarının çoğunda hayır yoktur. Ama sadaka vermeyi, iyilik yapmayı ve insanların arasını düzeltmeyi öneren, (bundan) müstesnadır. Allah rızası için böyle davrananlara Biz, (pek yakında) büyük mükâfat vereceğiz.

لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِنْ نَجْوٰيهُمْ اِلَّا مَنْ
اَمَرَ بِصَدَقَةٍ اَوْ مَعْرُوفٍ اَوْ اِصْلَاحٍ
بَيْنَ النَّاسِۜ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ ابْتِغَٓاءَ
مَرْضَاتِ اللّٰهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ اَجْرًا عَظِيمًا ١١٥

116. Kendisine doğru yol açıkça belli olduktan sonra, Peygamber'e karşı çıkmaya devam eden ve inananların yolundan başka (bir yola) uyan kimseyi, peşinde olduğu şeyin arkasına salacağız. Onu, Cehennem'e sokacağız. Orası, ne kötü kalınacak yerdir!

وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ
الْهُدٰى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَب۪يلِ الْمُؤْمِن۪ينَ
نُوَلِّه۪ مَا تَوَلّٰى وَنُصْلِه۪ جَهَنَّمَۜ وَسَٓاءَتْ
مَص۪يرًا ﴿١١٦﴾ ع ١٧ ١٤

B.18

117. Allah Kendisi'ne ortak koşulmasını asla affetmez. Bundan daha küçük (günahları) dilediğine bağışlar. Allah'a ortak koşan, doğru yoldan çok uzaklaşmış olur.

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُشْرَكَ بِه۪ وَيَغْفِرُ مَا
دُونَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَشَٓاءُۜ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ
فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَع۪يدًا ﴿١١٧﴾

118. Onlar (Allah'ı) bırakıp, dişi (putları) çağırırlar. Onlar, ancak azgın şeytanı çağırmış olurlar.

اِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِه۪ٓ اِلَّٓا اِنَاثًاۚ وَاِنْ
يَدْعُونَ اِلَّا شَيْطَانًا مَر۪يدًاۙ ﴿١١٨﴾

119. Allah, (şeytanı) Huzurundan kovdu. O, dedi ki: "Kullarından belli bir kısmını mutlaka alacağım."

لَعَنَهُ اللّٰهُۢ وَقَالَ لَاَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ
نَص۪يبًا مَفْرُوضًاۙ ﴿١١٩﴾

120. "Onları doğru yoldan saptıracağım ve (büyük) emellere daldıracağım. Onlara emredeceğim, onlar (da) davarların kulaklarını kesecekler. Onlara, Allah'ın yaratıklarını değiştirmelerini (de) emredeceğim." Allah'ı bırakıp şeytanı dost edinen, şüphesiz apaçık hüsrana uğramış olur.[1]

وَلَاُضِلَّنَّهُمْ وَلَاُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَاٰمُرَنَّهُمْ
فَلَيُبَتِّكُنَّ اٰذَانَ الْاَنْعَامِ وَلَاٰمُرَنَّهُمْ
فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللّٰهِۜ وَمَنْ يَتَّخِذِ
الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللّٰهِ فَقَدْ خَسِرَ
خُسْرَانًا مُب۪ينًاۜ ﴿١٢٠﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede, önceden verilmiş olan çok büyük bir haber vardır. Yani, gelecekte "Genetik Mühendisliği" bilim dalının ortaya çıkacağından haber verilmiş ve bilim adamlarının Allah'ın (c.c.) yarattıklarını değiştirmeye çalışacaklarından bahsedilmiştir. Yüce Allah'ın (c.c.) yarattıklarını korumak gayesiyle Genetik Mühendisliği'nin kullanılması caizdir. Ancak onun vasıtasıyla Yüce Allah'ın (c.c.) yarattıklarını değiştirmeye kalkışmanın, büyük bir günah olduğu ve cezasının Cehennem olacağı ve onu yapmaya kalkışanların da açık olarak zarara uğrayacakları belirtilmiştir. Birçok çağdaş bilim adamı da Genetik Mühendisliği vasıtasıyla, Yüce Allah'ın (c.c.) yarattıklarını değiştirmeye karşıdırlar.

121. (Şeytan) onlara vaatlerde bulunur, onları (boş yere) ümitlendirir. Oysa şeytan, aldatmacadan başka bir şey vadetmez.

يَعِدُهُمْ وَيُمَنّٖيهِمْۜ وَمَا يَعِدُهُمُ
الشَّيْطَانُ اِلَّا غُرُورًا ﴿١٢١﴾

122. İşte bunların kalacakları yer, Cehennem'dir. Oradan kaçacak bir yer (de) bulamayacaklar.

اُو۬لٰٓئِكَ مَاْوٰيهُمْ جَهَنَّمُۘ وَلَا يَجِدُونَ
عَنْهَا مَحٖيصًا ﴿١٢٢﴾

123. İnanıp (da, yerli yerinde) iyi işler yapanları, içinden ırmaklar akan bahçelere alacağız. Orada ebediyen kalacaklar. Bu Allah'ın verdiği dosdoğru (bir) sözdür. Allah'tan daha doğru sözlü, kim olabilir?

وَالَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرٖي مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهَارُ خَالِدٖينَ فٖيهَٓا اَبَدًاۜ وَعْدَ اللّٰهِ
حَقًّاۜ وَمَنْ اَصْدَقُ مِنَ اللّٰهِ قٖيلًا ﴿١٢٣﴾

124. Bu (karar,) ne sizin, ne (de) Ehl-i Kitab'ın arzularına göre olacak değildir. Kim kötülük işlerse, karşılığı kendisine verilecek (ve) o, Allah'tan başka ne bir dost, ne bir yardımcı bulamayacak.

لَيْسَ بِاَمَانِيِّكُمْ وَلَٓا اَمَانِيِّ اَهْلِ
الْكِتَابِۜ مَنْ يَعْمَلْ سُٓوءًا يُجْزَ بِهٖۙ وَلَا
يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَلَا نَصٖيرًا ﴿١٢٤﴾

125. İnanıp (da yerli yerinde) iyi işler yapan, ister erkek isterse kadın olsun, işte Cennet'e girecek olanlar (da,) onlardır. Kendilerine hurma çekirdeğinin oyuğu kadar (bile, zerre) zulmedilmeyecektir.

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ اَوْ
اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُو۬لٰٓئِكَ يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقٖيرًا ﴿١٢٥﴾

126. En iyi işleri yapıp, kendini bütünüyle Allah'a teslim eden (ve) Allah'ın birliğine bağlı olan İbrahim'in dinine uyandan, din bakımından kim daha iyi olabilir? Allah, İbrahim'i kendine özel dost edinmişti.

وَمَنْ اَحْسَنُ دٖينًا مِمَّنْ اَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلّٰهِ
وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ اِبْرٰهٖيمَ حَنٖيفًاۜ
وَاتَّخَذَ اللّٰهُ اِبْرٰهٖيمَ خَلٖيلًا ﴿١٢٦﴾

127. Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allah'ındır. Allah'ın bilgisi her şeyi kapsamaktadır.

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ط
وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطًا ع ﴿١٢٧﴾ ع ١٨ ١١ ١٥

B.19

128. Sana (birden fazla) hanımla (evlenmek hususunda) fetva sorarlar. "Allah, size onlar hakkında izin vermiştir," de. Bu Kitap'ta size okunan hüküm[1], Allah'ın lehlerine karar verdiği hakları vermeden evlenmek istediğiniz (yetim) kız (veya kadın) ve zayıf duruma düşürülmüş çocuklarla ilgilidir. (Size, o yetim veya) öksüzlere daima adaletli davranın ve ona bağlı kalın (diye, kesin emir verilmiştir.) Ne iyilik yaparsanız, şüphesiz Allah onu bilir.

وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ ط قُلِ اللّٰهُ
يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ لا وَمَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ فِي
الْكِتٰبِ فِي يَتٰمَى النِّسَاءِ الّٰتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ
مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ اَنْ تَنْكِحُوهُنَّ
وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ لا وَاَنْ
تَقُومُوا لِلْيَتٰمٰى بِالْقِسْطِ ط وَمَا تَفْعَلُوا
مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ﴿١٢٨﴾

129. Eğer bir kadın kocasının kötü davranışı veya ihmalkârlığından endişe ediyorsa, kendi aralarında anlaşıp barışmalarında hiçbir sakınca yoktur. Barış en hayırlısıdır. İnsanlarda cimrilik (duygusu) yaratılmıştır.[2] İyilik yapar, Allah'ın takvasını benimserseniz (biliniz ki,) Allah şüphesiz bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

وَاِنِ امْرَاَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا
اَوْ اِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا اَنْ
يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا ط وَالصُّلْحُ خَيْرٌ ط
وَاُحْضِرَتِ الْاَنْفُسُ الشُّحَّ ط وَاِنْ تُحْسِنُوا
وَتَتَّقُوا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٢٩﴾

---

[1] Bkz. ayet 4:4

[2] Yani insanlar cimriliğe yönelirler ve para harcayarak da olsa, kendi aralarında barış sağlanmasından yana olmazlar.

130. Kadınlar, (yani eşleriniz) arasında her ne kadar adaletle muamele etmeye gayret etseniz (de,) başaramazsınız. Onun için birine büsbütün meyledip, diğerini askıda bırakmayın.[1] Aranızda iyi geçinmeyi sağlar, Allah'ın takvasını benimserseniz (biliniz ki) Allah, sonsuz bağışlayan ve rahmet edendir.

وَلَنْ تَسْتَطِيعُوٓا اَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَآءِ
وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمَيْلِ
فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ ؕ وَاِنْ تُصْلِحُوا
وَتَتَّقُوا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٣٠﴾

131. Eğer ikisi ayrılırsa, Allah her birine bolluk ihsan edip, onu gücünün yettiği kadar gani kılacaktır. Allah, genişlik ihsan eden ve hikmet sahibi olandır.

وَاِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللّٰهُ كُلًّا مِنْ سَعَتِهٖ ؕ
وَكَانَ اللّٰهُ وَاسِعًا حَكِيمًا ﴿١٣١﴾

132. Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allah'ındır. Sizden önce Kitap verilenlere ve size (de) Allah'ın takvasını benimsemenizi kesin olarak emretmiştik. Eğer inkâr ederseniz (biliniz ki,) göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allah'ındır. Allah Ganidir ve her türlü hamda lâyıktır.

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ
وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ
قَبْلِكُمْ وَاِيَّاكُمْ اَنِ اتَّقُوا اللّٰهَ ؕ وَاِنْ
تَكْفُرُوا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي
الْاَرْضِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿١٣٢﴾

133.Göklerde ve yerde her ne varsa, hepsi Allah'ındır. O, koruyucu olarak yeterlidir.

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ
وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيلًا ﴿١٣٣﴾

134. Ey insanlar! Allah isterse sizi ortadan kaldırır (ve yerinize) başkalarını getirir. Allah'ın gereğince buna gücü yeter.

اِنْ يَشَاْ يُذْهِبْكُمْ اَيُّهَا النَّاسُ وَيَاْتِ
بِاٰخَرِينَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى ذٰلِكَ قَدِيرًا ﴿١٣٤﴾

[1] Sevgi, kalp ile ilgilidir. Bir kocanın birden fazla hanımı varsa, her birine eşit sevgi göstermesi mümkün olmayabilir. Ancak hepsine eşit davranmak, yine de onun elindedir. O bakımdan eşlerden birisinin sanki terk edilmiş gibi bırakılması caiz değildir.

135. Dünya mükâfatını arzu eden (bilsin ki,) dünya ve ahiret mükâfatı, (ancak) Allah Katındadır. Allah, her şeyi çok iyi işiten ve görendir.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللّٰهِ
ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۜ وَكَانَ اللّٰهُ
سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿١٣٥﴾ ع ١٩ ٨ ١٦

B.20

136. Ey inananlar! Kendinizin, anababanızın ve yakınlarınızın aleyhinde olsa bile, Allah için şahitlik eden kimseler olarak, (toplumunuzda) adaleti sağlam bir şekilde yerleştirin.[1] (Lehine veya aleyhine şahitlik edilen kimse,) ister zengin, isterse fakir olsun, Allah her ikisinin iyiliğini, sizden daha iyi korur. Onun için heveslerinize uymayın, yoksa adaletten uzaklaşırsınız. Eğer (herhangi bir şahitliği) gizler veya (gerçeği açığa vurmaktan) kaçınırsanız (iyi biliniz ki) Allah, şüphesiz yaptıklarınızdan tam olarak haberdardır.

يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ
شُهَدَٓاءَ لِلّٰهِ وَلَوْ عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ اَوِ
الْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبِينَ ۚ اِنْ يَكُنْ غَنِيًّا اَوْ
فَقِيرًا فَاللّٰهُ اَوْلٰى بِهِمَا ۖ فَلَا تَتَّبِعُوا
الْهَوٰٓى اَنْ تَعْدِلُوا ۚ وَاِنْ تَلْوُٓا اَوْ تُعْرِضُوا
فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٣٦﴾

137. Ey inananlar! Allah'a, Peygamberi'ne ve Peygamberi'ne indirdiği Kitab'a ve daha önce indirdiği Kitab'a inanın. Her kim Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine ve ahiret gününe inanmazsa, o, (doğru yoldan ayrılarak) derin bir sapıklığa saplanmış olur.

يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوٓا اٰمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهٖ
وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلٰى رَسُولِهٖ
وَالْكِتَابِ الَّذِٓي اَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ ۜ وَمَنْ
يَكْفُرْ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ
وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٣٧﴾

---

[1] Bu ayete göre Kur'an-ı Kerim'in adaletle ilgili talimatı, şahitliği de kapsamaktadır. İster anası ve babası isterse diğer yakın akrabaları olsun, her şahidin daima adaletle şahitlik etmesinin gerekli olduğu beyan edilmektedir.

138. Şüphesiz (bir kere) inandıktan sonra inkâr edenler, tekrar inandıktan sonra inkâr edenler, sonra kâfirlikte daha (da) ileri gidenleri, Allah asla affetmez ve kendilerine (kurtuluş) yolunu (da) göstermez.[1]

إِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ اٰمَنُوا ثُمَّ
كَفَرُوا ثُمَّ ازْدَادُوا كُفْرًا لَمْ يَكُنِ اللّٰهُ
لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًا ﴿١٣٨﴾

139. Münafıklara acı bir azabın (mukadder) olduğunu müjdele.

بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣٩﴾

140. Onlar müminleri bırakıp, kâfirleri dost edinirler. Onların yanında saygınlık mı isterler? (İyi bilsinler ki,) bütün saygınlıklar Allah'ın elindedir.

اَلَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ
دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَيَبْتَغُونَ عِنْدَهُمُ
الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيعًا ﴿١٤٠﴾

141. (Allah) bu Kitap'ta size, "Allah'ın ayetlerinin inkâr edildiğini ve onlarla alay edildiğini duyduğunuzda, (bu alay edenler) başka bir sözle meşgul olmadıkça, onlarla beraber oturmayın, (yoksa) sizler (de) şüphesiz onlar gibi olursunuz," diye bir emir indirmiştir. Allah, münafıklarla kâfirlerin hepsini mutlaka Cehennem'de toplayacaktır.

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا
سَمِعْتُمْ اٰيَاتِ اللّٰهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا
فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتّٰى يَخُوضُوا فِي
حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذًا مِثْلُهُمْ إِنَّ
اللّٰهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ
فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿١٤١﴾

---

[1] Bu ayet-i kerime, dinden dönenin cezasının öldürülmek olduğu inancını reddetmektedir. Yüce Allah'ın (c.c.) belirttiği gibi birisi inandıktan sonra dinden dönerse, yine inanıp tekrar dönerse, sonunda da kâfir olarak ölürse, cezası Cehennem olacaktır. Demek ki onun hakkında bir karar verme yetkisi Yüce Allah'ın (c.c.) elindedir. Eğer iman edip dinden dönenin (mürted) cezası öldürülmek olsaydı, o zaman onun sık sık iman edip tekrar dinden dönmesi de söz konusu olamazdı.

142. Bu (münafıklar) size bir (felaketin gelmesini) beklerler. Allah tarafından size bir zafer nasip olursa, “Sizinle beraber değil miydik?” derler. Eğer kâfirlere (zaferden) bir pay nasip olursa, o zaman (da,) “Biz size galip gelmemiş miydik ve müminlerden sizi korumadık mı?” derler. Allah Kıyamet gününde aranızda hüküm verecektir. Allah kâfirleri müminlere asla üstün kılmayacaktır.

الَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ ۚ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ
فَتْحٌ مِنَ اللّٰهِ قَالُوٓا اَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ ۘ
وَاِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ ۙ قَالُوٓا اَلَمْ
نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُمْ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ۗ فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ ۗ وَلَنْ يَجْعَلَ اللّٰهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى
الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿١٤٢﴾ ع ٢٠ ١٧

B.21

143. Şüphesiz münafıklar Allah’ı aldatmaya çalışırlar. O, Kendisi’ni aldatmaya çalışmalarının cezasını verecektir. Onlar namaza üşenerek kalkarlar. İnsanlara gösteriş yaparlar ve Allah’ı pek az zikrederler.

اِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللّٰهَ وَهُوَ
خَادِعُهُمْ ۚ وَاِذَا قَامُوٓا اِلَى الصَّلٰوةِ
قَامُوا كُسَالٰى ۙ يُرَآؤُنَ النَّاسَ وَلَا
يَذْكُرُونَ اللّٰهَ اِلَّا قَلِيلًا ﴿١٤٣﴾

144. Bunlar, (ibadetle gaflet) arasında bocalayıp dururlar. Ne bu (müminlerden,) ne (de) o (kâfirlerden) yanadırlar. Allah’ın sapık olduğuna karar verdiği biri için, asla hidayet yolu bulamazsın.

مُذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذٰلِكَ ۗ لَآ اِلٰى
هٰٓؤُلَآءِ وَلَآ اِلٰى هٰٓؤُلَآءِ ۗ وَمَنْ يُضْلِلِ
اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿١٤٤﴾

145. Ey inananlar, müminleri bırakıp kâfirleri dost edinmeyin. Allah’a, aleyhinizde apaçık bir suçlama fırsatı mı vermek istiyorsunuz?

يَآ اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا
الْكَافِرِينَ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُونِ
الْمُؤْمِنِينَ ۗ اَتُرِيدُونَ اَنْ تَجْعَلُوا لِلّٰهِ
عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿١٤٥﴾

146. Şüphesiz münafıklar, (Cehennem) ateşinin en alt derinliklerinde olacaklar. Sen (de) onlara bir yardımcı bulamayacaksın.

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرْكِ الْأَسْفَلِ مِنَ
النَّارِ ۚ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ۙ ﴿١٤٦﴾

147. Ancak tevbe edip kendilerini ıslah eden, Allah'a sımsıkı sarılan ve dinlerini (de) Allah için halis edenler, (bundan) müstesnadır. İşte müminler ile birlikte olanlar (da,) bunlardır. Allah müminlere pek yakında, büyük mükâfat verecektir.

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا
بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ
مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللَّهُ
الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤٧﴾

148. Eğer şükredip inanırsanız, Allah size ne için azap verecek? Allah şükredeni çok takdir eden ve her şeyi çok iyi bilendir.

مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِنْ
شَكَرْتُمْ وَآمَنْتُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ
شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾

149. Allah, kötü bir sözün açıkça ifade edilmesini sevmez. Ancak zulme uğrayan birisi, (bundan) müstesnadır. Allah, her şeyi çok iyi işiten ve bilendir.

لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ ۞
الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظُلِمَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ
سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿١٤٩﴾

150. Bir iyiliği açıkça belirtir veya gizlerseniz yahut (birinin) kötülüğünü affederseniz, (biliniz ki) Allah (da) çok affedici ve ebediyen güçlüdür.

إِنْ تُبْدُوا خَيْرًا أَوْ تُخْفُوهُ أَوْ تَعْفُوا عَنْ
سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ﴿١٥٠﴾

151. Allah ve peygamberlerini inkâr edenler, Allah ile peygamberlerini birbirinden ayırmak isteyenler, “Bazılarına inanır, bazılarına inanmayız,” diyerek, ikisi arasında bir yol tutmak isterler.[1]

اِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ
وَيُرِيدُونَ اَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللّٰهِ وَرُسُلِهٖ
وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍۙ
وَيُرِيدُونَ اَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيلًاۙ ﴿١٥١﴾

152. İşte koyu kâfir olanlar (da) bunlardır. Biz, kâfirlere rezil edici bir azap hazırladık.

اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّاۚ وَاَعْتَدْنَا
لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٥٢﴾

153. Allah’a ve O’nun bütün peygamberlerine inanan ve aralarından birini (diğerlerinden) ayırmayanlara, Allah mükâfatlarını mutlaka verecektir. Allah, çok bağışlayan ve rahmet edendir.

وَالَّذِينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ وَلَمْ يُفَرِّقُوا
بَيْنَ اَحَدٍ مِنْهُمْ اُو۬لٰٓئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ
اُجُورَهُمْۜ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٥٣﴾ ع

B.22

154. Ehl-i Kitap, senin onlara gökten bir kitap indirmeni isterler. Onlar Musa’dan daha büyüğünü istemişlerdi ve “Bize Allah’ı apaçık göster,” demişlerdi. Zulümlerinden dolayı, onları yıldırım çarpmıştı. Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra, (yine de) buzağıyı tanrı edinmişlerdi. Biz bu (hatalarını da) affetmiş ve Musa’ya apaçık üstünlük ihsan etmiştik.

يَسْـَٔلُكَ اَهْلُ الْكِتَابِ اَنْ تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ
كِتَابًا مِنَ السَّمَٓاءِ فَقَدْ سَاَلُوا مُوسٰٓى اَكْبَرَ
مِنْ ذٰلِكَ فَقَالُٓوا اَرِنَا اللّٰهَ جَهْرَةً فَاَخَذَتْهُمُ
الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْۚ ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ
مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَنْ
ذٰلِكَۚ وَاٰتَيْنَا مُوسٰى سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿١٥٤﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede hadisleri inkâr edenlerin, (Ehl-i Kur’an Fırkası’nın) reddi mevcuttur. Onlar, Allah’ın (c.c.) sözü ile Resûlüllah’ın (s.a.v.) sözü arasında ayırım yaparlar. Böylece Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) hadislerini inkâr ederler. Bu konu 153. ayette daha da pekiştirilmiş ve Yüce Allah’a (c.c.) ve O’nun Resûlü’ne (s.a.v.) gerçekten iman edenlerin, Yüce Allah’ın (c.c.) sözü ile Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) sözü arasında ayırım yapmadıkları belirtilmiştir.

155. Onların verdikleri kesin sözler sebebiyle, Tûr'u üzerlerine yükselttik[1] ve onlara, "Bu kapıdan tam itaatle girin. Sebt hakkında aşırılık göstermeyin," diye sağlam bir söz aldık.

وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِيثَاقِهِمْ وَقُلْنَا
لَهُمُ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ
لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ
مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿١٥٥﴾

156. Sözleşmelerini bozmaları, Allah'ın ayetlerini inkâr edip (karşı gelmeleri,) peygamberleri haksız yere öldürmeye teşebbüs etmeleri[2], "Kalplerimiz perdelidir," demeleri yüzünden (büyük bir cezaya uğratıldılar.) Hayır! (Kalpleri perdeli değildir.) Aslında Allah, kâfirlikleri yüzünden, kalplerini mühürlemiştir. Onun için çok az inanırlar.

فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ بِاٰيَاتِ
اللّٰهِ وَقَتْلِهِمُ الْاَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ
قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ طَبَعَ اللّٰهُ عَلَيْهَا
بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ اِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥٦﴾

157. Bir de kâfirliklerinden ve Meryem'e büyük bir iftirada bulunmalarından dolayı, (onlara ceza verdik.)

وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلٰى مَرْيَمَ
بُهْتَانًا عَظِيمًا ﴿١٥٧﴾

---

[1] "Tûr'u yükselttik," yani onları Tûr dağının eteğine götürdük ve onlar, o yüksek dağı kendi gözleriyle gördüler. Hz. Ebubekir (r.a.) " فَرُفِعَتْ لَنَا صَخْرَةٌ لَهَا ظِلٌّ (صحيح بخارى باب الهجرة) " diye buyurmuştur. Yani, "Büyük gölgeli bir kaya bize göründü," demiştir. (Sahih-i Buharî; Bab-ûl Hicret) Bundan da anlaşıldığı gibi " رَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ " Yani "Tûr'u üzerlerine yükselttik" kelimeleri, Tur'un yerden kaldırılarak onlarının başlarının üzerine getirildiği manasında değildir, aksine dağın bir kısmının dışarı çıkıntı yaparak onlar üzerine gölge yaptığı beyan edilmiştir. Aynı gerçek Kitab-ı Mukaddes'te şöyle belirtilmiştir: "Ve Allah'ı karşılamak için Musa kavmı ordugâhtan çıkardı, ve dağın eteğinde durdular. (Kitab-ı Mukaddes; Çıkış; 19:17)

2 Bu ayette geçen kelimelerden, bütün peygamberlerin öldürüldüğü sonucuna varılmamalıdır. Tarih bütün peygamberlerin öldürülmediklerinin açık delilidir. Onun için burada ifade edilen şekli ile "öldürmek" öldürmeye niyet etmek veyahut öldürürcesine eziyet etmek, diye anlaşılmalıdır.

158. “Biz muhakkak, Allah’ın peygamberi Meryem oğlu İsa Mesih’i öldürdük,” demeleri sebebiyle (de, cezaya çarptırıldılar). Oysa onu, ne öldürdüler, ne (de) çarmıha gerip öldürebildiler. Ancak o kendilerine (çarmıhta, ölmüşe) benzer göründü.[1] Bu konuda görüş ayrılığına düşenler şüphe içindedirler. Bu hususta hiçbir kesin bilgiye sahip değildirler, ancak zanna uyarlar.

وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ
مَرْيَمَ رَسُولَ اللّٰهِ ۚ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا
صَلَبُوهُ وَلٰكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ ۖ وَإِنَّ الَّذِينَ
اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ ۖ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ
عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ ۚ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٨﴾

159. Onlar kesin olarak onu öldüremediler. Aksine Allah, onun şerefini Katında yüceltti. Allah her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.[2]

بَلْ رَفَعَهُ اللّٰهُ إِلَيْهِ ۖ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيزًا
حَكِيمًا ﴿١٥٩﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede Yahudiler’le Hıristiyanlar’ın yanlış bir inancından bahsedilmiştir. Yahudiler “Biz İsa’yı (a.s.) çarmıhta öldürdük derler. Oysa onu ne çarmıhta ne de başka bir şekilde öldüremediler. Tevrat’ta, her kim çarmıhta öldürülürse, o, lanetlenmiştir (Tesniye: 21/23) dendiği için, Yahudiler Hz. İsa’nın (a.s.) lanetlenmiş olduğunu savunmak istediklerinden, biz onu çarmıhta öldürdük derler. Bu ayette ise onların inancı reddedilmiştir.

“صَلَبُوهُ” (Salabuhu) kelimesi, birisini çarmıha germek değil, aksine onu çarmıha gererek orada öldürmek demektir. Yüce Allah’ın (c.c.) belirttiği gibi, Yahudiler Hz. İsa’yı (a.s.) asla çarmıhta öldüremediler. Böylece Yahudiler’in de Hıristiyanlar’ın da inançlarının ne kadar batıl olduğu, bu ayette izah edilmektedir.

“شُبِّهَ لَهُمْ” (Şübbihe lehum) kelimelerinden bazı müfessirler yanlış bir anlam çıkartmaktadırlar. Onlara göre başka bir kimse Hz. İsa’ya (a.s.) benzetildi ve daha sonra o, çarmıha gerildi ve de orada öldü. Bu anlam tamamen asılsızdır. Aksi takdirde Hz. İsa’ya (a.s.) benzetildiği ifade edilen kişinin Kur’an-ı Kerim’de açık olarak zikredilmesi gerekirdi.

Hz. İmam Razi (a.r.): “وَلٰكِنْ وَقَعَ لَهُمُ الشُّبَهُ (تفسير كبير - امام رازى)” demiştir. Bundan da anlaşıldığı gibi, bu ayette Yahudiler’le Hıristiyanlar’ın Hz. İsa’nın (a.s.) çarmıhta öldürülüp, öldürülmediği hususunda şüpheye düştükleri beyan edilmiştir.

[2] Bu ayet-i kerimede Hz. İsa’nın (a.s.) göğe kaldırıldığı inancı reddedilmektedir. Ayet-i kerimede:

“بَلْ رَفَعَهُ اللّٰهُ إِلَيْهِ” denmiştir. Yani Hz. İsa (a.s.) gökyüzüne değil, aksine Yüce Allah’a (c.c.) yükseltilmiştir. Bu da mertebesi ve derecesinin yükseltilmesi anlamını taşır. Allah’ın (c.c.) bulunmadığı herhangi bir yer var mı ki, İsa (a.s.) oraya yükseltilsin. Hz. İsa (a.s.) neredeyse, Yüce Allah (c.c.) orada değil miydi?

160. Ehl-i Kitap'tan herkes, kendi ölümünden önce bu (çarmıha gerilme hadisesine) mutlaka inanacak. Kıyamet günü (İsa da,) onlar aleyhinde şahitlik edecek.[1]

وَاِنْ مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ اِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهٖ قَبْلَ
مَوْتِهٖۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًاۚ ١٦٠

161. Yahudilerin zulümlerinden ve birçoklarını Allah yolundan alıkoymalarından dolayı, (daha önce) kendilerine helâl kılınan temiz şeyleri, onlara haram kıldık.

فَبِظُلْمٍ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ
طَيِّبَاتٍ اُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنْ سَبِيلِ
اللّٰهِ كَثِيرًاۙ ١٦١

162. Kendilerine yasak edildiği halde faiz almaları[2] ve insanların mallarını haksız yere yemelerinden dolayı, (böyle bir cezaya çarptırıldılar). Onlardan kâfir olanlara, acı bir azap hazırladık.

وَاَخْذِهِمُ الرِّبٰوا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَاَكْلِهِمْ
اَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِۜ وَاَعْتَدْنَا
لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا اَلِيمًا ١٦٢

163. Ancak bu (Yahudiler'den) ilimde derin olanlar ile (gerçek) müminler, sana indirilen (İlâhî kelâma) ve senden önce indirilene (de) inanırlar. (Özellikle) namazı dosdoğru kılanlar, zekât verenler, Allah ve ahiret gününe inananlar, işte elbette büyük mükâfat vereceğimiz (de,) onlardır.

لٰكِنِ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ
وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ
وَمَا اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلٰوةَ
وَالْمُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ
وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِۜ اُو۬لٰٓئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ
اَجْرًا عَظِيمًا ١٦٣ ع ٢٢ ١٠ ٢

---

[1] Bazı müfessirlerin tefsirine göre bütün Ehl-i Kitap ölmeden önce Hz. İsa'ya (a.s.) inanırlar ve aralarında ölümünden önce Hz. İsa'ya (a.s.) inanmayan tek bir kimse de yoktur. Ancak bu ispatı bulunmayan bir iddiadır. Milyonlarca Yahudi, Hz. İsa'ya (a.s.) inanmadan öldüler. Buna göre, bu ayete burada verilen meal doğrudur. Yani Ehl-i Kitap arasından her biri ölümünden önce Hz. İsa'nın (a.s.) çarmıhta öldüğüne inanacaktır. Yahudiler Hz. İsa'nın, hâşâ lanetlenmiş olduğunu ispat etmek, Hıristiyanlar ise kefarete inanmalarından dolayı böyle bir inancı taşımaktadırlar. Yüce Allah'ın (c.c.) buyurduğu gibi ölümlerinden sonra Hz. İsa'nın (a.s.) çarmıhta ölmediğini anlayacaklardır.

[2] Yahudiler'e faiz yasak edilmişti. (Bakınız: Çıkış 22/25; Levililer 25/36-37) Ancak daha sonra Yahudiler'e, İsrâiloğulların'dan olmayanlardan faiz almaları hususunda izin verildi. (Bakınız: Tesniye 23/20) Aslında bu Yahudiler'in kendi ticaretleri için Kitab-ı Mukaddes'te yaptıkları bir tahriftir. Yoksa önceleri onların faiz almaları kesin olarak haram kılınmıştı.

B.23

164. Nuh ve ondan sonra (gelen) bütün peygamberlere vahyettiğimiz gibi, sana (da) Biz vahyettik. İbrahim'e, İsmail, İshâk, Yakûb ve evlatlarına, İsa, Eyyûb ve Yunus, Harun ve Süleyman'a (da) vahyettik. Davud'a (da) Zebur'u verdik.

إِنَّآ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ كَمَآ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰ نُوحٍ
وَٱلنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعْدِهِۦ ۚ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰٓ
إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ
وَٱلْأَسْبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ
وَهَٰرُونَ وَسُلَيْمَٰنَ ۚ وَءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ زَبُورًا ١٦٤

165. Bazı peygamberlerden (daha önce) sana haber verdik. Bazı peygamberleri ise, sana bildirmedik.[1] Allah Musa ile çokça konuştu.

وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَٰهُمْ عَلَيْكَ مِن قَبْلُ
وَرُسُلًا لَّمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ ۚ وَكَلَّمَ ٱللَّهُ
مُوسَىٰ تَكْلِيمًا ١٦٥

166. Peygamberlerin (gelmesinden) sonra, insanların Allah'a karşı bir hücceti (yani bahanesi) olmasın diye, müjde veren ve uyaran resûller (gönderdik.) Allah, tam üstünlüğe ve çok hikmete sahip olandır.

رُّسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا
يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةٌۢ بَعْدَ ٱلرُّسُلِ ۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ١٦٦

167. Ancak Allah, sana indirdiği (kelâmı,) Kendi kesin ilmiyle indirdiğine şahadet eder. (Buna) melekler (de) şahadet ederler. Şahit olarak Allah yeterlidir.

لَّٰكِنِ ٱللَّهُ يَشْهَدُ بِمَآ أَنزَلَ إِلَيْكَ ۖ أَنزَلَهُۥ
بِعِلْمِهِۦ ۖ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَشْهَدُونَ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ
شَهِيدًا ١٦٧

[1] Hadislerden anlaşıldığına göre bu dünyaya gelmiş olan peygamberlerin sayısı yüz yirmi dört bindir. Hz. Muhammed Resûlüllah (s.a.v) bütün peygamberlerden daha üstün ve daha seçkindir. Kur'an-ı Kerim'de ancak birkaç peygamberden örnek olarak bahsedilmiştir. Böylece o peygamberler ile kavimlerinin aynı durumlardan geçtikleri beyan edilmiştir.

168. İnkâr edenler ve (insanları) Allah yolundan alıkoyanlar, şüphesiz derin bir sapıklığa saplanmışlardır.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ
قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٦٨﴾

169-170. (Kâfir) olup zulmedenleri, Allah hiç affetmeyip, kendilerine (Cehennem yolundan başka) bir yol göstermeyecektir. Onlar, orada uzun zaman kalacaklar. Bu, Allah için pek kolaydır.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللّٰهُ
لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ﴿١٦٩﴾
إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا ﴿١٧٠﴾

171. Ey insanlar! Bu Peygamber, Rabbiniz tarafından size hak ile geldi. Onun için inanın. Bu, sizin için hayırlı olacak. Eğer inkâr ederseniz, (biliniz ki) göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allah'ındır. Allah, her şeyi en iyi bilen ve hikmet sahibi olandır.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ
مِنْ رَبِّكُمْ فَآمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ وَإِنْ
تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧١﴾

172. Ey Ehl-i Kitap! Dininiz (hakkında) aşırılık göstermeyin. Allah ile ilgili doğruluktan başka bir şey söylemeyin. Meryemoğlu İsa Mesih, ancak Allah'ın bir peygamberidir. Meryem'e gönderdiği bir kelime (yani müjde) olup, O'ndan bir rahmettir. Onun için Allah'a ve Peygamberleri'ne inanın ve "(Tanrı) üçtür," demeyin. Bundan vazgeçin. Bu sizin için hayırlı olacaktır. Şüphesiz Allah, ibadet edilmeye tek lâyık olandır. O'nun evlat sahibi olması, yüce şanından pek uzaktır. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. Koruyucu olarak Allah yeterlidir.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا
تَقُولُوا عَلَى اللّٰهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ
عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللّٰهِ وَكَلِمَتُهُ
أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا
بِاللّٰهِ وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انْتَهُوا
خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللّٰهُ إِلٰهٌ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ
أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللّٰهِ وَكِيلًا ﴿١٧٢﴾ ع

B.24

173. Ne Mesih, ne (de Allah'a) yakın olan melekler, Allah'ın kulu olmayı hiç hor görmezler.[1] Kim, O'na ibadetten kaçınıp, (O'nu beğenmez) ve kibirlenirse O, onların hepsini Huzurunda toplayacaktır.

لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ اَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلّٰهِ
وَلَا الْمَلٰٓئِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ
عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ اِلَيْهِ
جَمِيعًا ﴿١٧٣﴾

174. İman edip iyi ve (imana uygun) amellerde bulunanlara, mükâfatlarını tastamam verecektir. Onlara Kendi lütfundan daha (da) çok verecektir. Fakat hor görüp, kibirlenenleri en acı azaba uğratacaktır. Onlar, Allah'tan başka ne bir dost, ne (de) bir yardımcı bulacaklar.

فَاَمَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُوَفِّيهِمْ اُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ
فَضْلِهِ وَاَمَّا الَّذِينَ اسْتَنْكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا
فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا اَلِيمًا وَلَا يَجِدُونَ
لَهُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧٤﴾

175. Ey insanlar! Rabbiniz tarafından size kesin bir delil geldi. Size apaçık bir nur indirdik.

يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَٓاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ
رَبِّكُمْ وَاَنْزَلْنَٓا اِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا ﴿١٧٥﴾

176. Allah'a inanıp, O'na sımsıkı sarılanları, O rahmeti ve lütfuna alacaktır. Onlara, Kendisi'ne giden doğru yolu gösterecektir.

فَاَمَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ
فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ
وَيَهْدِيهِمْ اِلَيْهِ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿١٧٦﴾

[1] Bu ayet-i kerimede Hz. İsa'ya (a.s.) isnat edilen bir suçlama, yani sanki kendisi Allah'ın kulu olduğunu inkâr ediyordu suçlamasının, asılsız olduğu beyan edilmiştir. Çünkü bu çok büyük bir suçlama olup, Hz. İsa Mesih'in (a.s.) mertebesini yüceltmek yerine daha da küçültmekte ve (hâşâ) kendisinin büyüklük taslayan birisi olduğunu imâ etmektedir.

177. Senden fetva isterler. De ki: “Allah size kelâle[1] hakkında şöyle fetva verir. Eğer biri evlatsız olarak ölürse ve ölenin kız kardeşi varsa, bıraktığı malın yarısı kız kardeşinin olacaktır. Eğer kız kardeşinin evladı yoksa bıraktığı bütün mal kendisinin olacaktır. Eğer ölenin (yani kelâlenin) iki kız kardeşi varsa, onun bıraktığı (malın) üçte ikisi onların olacaktır. Eğer (hem) kız (hem de) erkekler varsa, her erkeğe iki kadınınkine eşit pay verilecektir. Doğru yoldan sapmamanız için Allah, size (bunu) apaçık beyan etmiştir. Allah, her şeyi çok iyi bilendir.

يَسْتَفْتُونَكَۜ قُلِ اللّٰهُ يُفْت۪يكُمْ فِي الْكَلَالَةِۜ
اِنِ امْرُؤٌا هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُٓ
اُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَۚ وَهُوَ
يَرِثُهَٓا اِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌۜ فَاِنْ كَانَتَا
اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَۜ
وَاِنْ كَانُٓوا اِخْوَةً رِجَالًا وَنِسَٓاءً فَلِلذَّكَرِ
مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِۜ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ
اَنْ تَضِلُّواۜ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَل۪يمٌ ﴿١٧٧﴾ ع ٢٤

[1] Kelâle, babası ve çocuğu olmayan kimsedir. Daha önce ayrıntılı olarak kelâleden bahsedilmiştir. Kelâle mirasının dağıtımı hakkında, bu sûrenin 13. ayetinde de bir hüküm geçmiştir. Fakat buradaki kelâle, önceki kelâle 'den biraz farklıdır. Bu sûrenin 13. ayetindeki kelâle hakkında verilen hükümlere göre kendisi öldüğü zaman annesi tarafından olan erkek ve kız kardeşlerine mirasının altıda biri veya üçte biri verilecektir. Fakat buradaki kelâle, erkek ve kız kardeşleri anne ve baba tarafından, ya da yalnız baba tarafından olan kimsedir.

Sûre: 5

MÂİDE SÛRESİ

(Hicretten sonra indirilmiştir.)

Bu sûre Medine devrinin sonlarında nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yüz yirmi bir ayettir.

Bu sûrede Hz. İsa (a.s.) ile ilgili birçok mucize hakkındaki gerçekler beyan edilmiştir. Ona gökyüzünden yemek indiriliyordu, diyen bazı müfessirlerin tefsirinin içyüzü de açıklanarak, bunun aslında önceden verilen bir haber olduğu beyan edilmiştir. Yani Hıristiyan milletlere bahşedilen büyük rızkın, Hz. İsa'nın (a.s.) duaları ve fedakârlıkları neticesinde kendilerine verileceği, burada açıklanmıştır. Emareleri, daha şimdiden belirmiş olduğu üzere, eğer onlar kendilerine verilen bu rızık için şükretmezlerse, daha önce dünyada hiç kimseye verilmemiş olan korkunç ceza, onlara verilecektir.

Sûrenin başında, verdikleri sözleri bozdukları için, Yahudiler ve Hıristiyanlar'a verilen cezalardan bahsedilerek, bununla Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ümmeti uyarılmıştır.

Daha önce Bakara sûresinde değişik yiyeceklerin helâl yahut haram oldukları açıklanmıştı. Bu sûrede ise İslâm dinini bütün diğer dinlerden üstün kılan, yepyeni bir şey beyan edilmiştir. O da, rızkın yalnız helâl olmakla kalmayıp, ayrıca temiz olmasının da gerektiğidir. Yani, bir yiyecek helâl olsa da, son derece temiz ve sağlıklı olmadıkça ondan uzak durmak daha iyidir.

Daha önce daima adaletten yana olunması gerektiği de beyan edilmiştir. Şimdi ise bu sûrede, şahitlik ile ilgili talimat anlatılmış ve bu konuda da külliyen adaletten yana olunmasının şart olduğu buyrulmuştur. Öyle ki, eğer bir kavim ile aranızda düşmanlık bile olsa, yine de onların haklarını koruyun ve anlaşmazlıklarınızı hallederken, hiçbir zaman adaletten uzaklaşmayın denmiştir.

Mâide sûresinde, "Misâk" (kesin söz) bir defa daha zikredilmiştir. Yahudiler, verdikleri kesin sözü (misâk) bozduklarında, bir tür düşmanlık ve çekememezlik hastalığına yakalanıp, sonunda yetmiş iki hizbe (fırkaya) bölünmüşlerdir. Bunun üzerine Hz. İsa (a.s.) da, kendilerine peygamber olarak gönderilmiştir. O, da kurtuluşa kavuşan yetmiş üçüncü hizbin temelini atmış ve ümmeti olan Hıristiyanlar hakkında, birçok konuda önceden haber verilmiştir. Mesela Hıristiyanlar'ın kendilerine verilen nasihatlerden ders almayacağı, aksine onların da değişik hiziplere bölünecekleri, o hizipler arasında yine çekememezlik, düşmanlık ve bencilliklerin bulunacağı, sonuçta bütün bunlarla büyük savaşların temelinin atılacağı ve Hıristiyan ulusların, diğer Hıristiyan uluslara karşı savaşacakları, önceden haber verilmiştir.

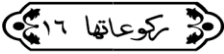
Bu sûrede değişik ulusların birbirleriyle yapacakları savaşlar dışında, otuz dördüncü ayette, bazılarının zulüm ve barbarlıkta çok aşırı giderek tüm sınırları aşacakları, beyan edilmiştir. Nitekim batılı ülkelerde çok küçük çocuklara yapılan zulüm ve haksızlığın haberleri sıkça duyulan bir gerçektir. Doğulu ülkeler de, bu gibi suçlarla doludur. Bu tip korkunç suçların cezasının da çok şiddetli olması, suçlulara korkunç sonlarını göstererek, insanlardan ders almalarına vesile olabilir.

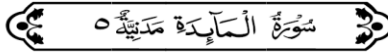
Mâide sûresi, her çeşit suça karşı sesini yükseltmektedir. Zorla bir kimsenin dininin değiştirilmesine izin verilmeyeceği de burada açıklanmıştır. Eğer aşırı baskı neticesinde, bazı kimseler dinden dönecek olurlarsa, Yüce Allah'ın (c.c.) onlara mukabil, çok daha iyilerini getireceği, onların da sayıca dinden dönenlerden kat kat fazla olacakları, Müslümanlar'ı çok sevecekleri ve kâfirlere karşı da son derece sert olacakları, burada anlatılmıştır.

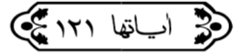
Dünya üzerinde başka hiçbir dine ait Kitap'ta bulunmayan, Kur'an-ı Kerim'in adalet ve insaf ile ilgili eşsiz talimatının zikri de, bu sûrede geçmektedir. Yani diğer dinlere tabi olanlar Hz. Muhammed Resûlüllah'a (s.a.v.) inanmadan da, kendi dinlerine tabi olmak suretiyle doğru, hayırlı ameller yapar ve ahirette amellerinin hesap edileceği inancına kuvvetli olarak bağlı olurlarsa, Yüce Allah (c.c.) kendilerine hayırlı amellerinin en iyi mükâfatını verecektir. Onların kendi sonları hakkında hiçbir korkuya kapılmalarına gerek yoktur.

Diğer taraftan bu sûrede, insanlar arasında bulunan düşmanlıktan bahsedilmektedir. Burada ayrıca, çok büyük düşmanlık ve kin yaratan bazı nedenlerden de bahsedilmiştir. Onlardan biri içki, diğeri de kumardır. Bunlarda sıradan bazı faydalar bulunsa da, aslında zararları faydalarından çok daha fazladır.

Bu sûrenin sonunda ise, net bir şekilde Hz. İsa'nın (a.s.) ölümünden bahsedilmiştir. Onun, Allah'ın (c.c.) tek oluşuna tam olarak inandığı, kavmine de hiçbir zaman "Teslis" yani üç tanrılı inancı öğretmediği ve de "Beni ve annemi, Yüce Allah (c.c.) dışında tanrı edinin," demediği, çok açık olarak bildirilmiştir.

Mâide Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Ey inananlar! Verdiğiniz kesin sözleri, yerine getirin. Size bu (Kur'an'da) okunacak olanların dışında, (deve, sığır, keçi, koyun gibi) hayvanların (her türlüsü) sizlere helâl kılınmıştır. Ancak ihrama girdiğinizde, avlanmanın caiz olduğunu zannetmeyiniz. Allah, şüphesiz ne isterse ona hüküm verir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اَوْفُوا بِالْعُقُودِۜ
اُحِلَّتْ لَكُمْ بَه۪يمَةُ الْاَنْعَامِ اِلَّا مَا يُتْلٰى
عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَاَنْتُمْ حُرُمٌۜ
اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ مَا يُر۪يدُ ﴿٢﴾

3. Ey inananlar! Allah'ın (belirttiği) alâmetlere, hürmetli aya, (Harem-i Şerife) götürülen kurbanlıklara, (kurbanlık olduğu belli olsun diye) gerdanlıklar takılan hayvanlara, Rablerinin lütfu ve rızasını arayarak Beytü'l-Haram'a gitmeye niyet etmiş olanlara, saygısızlık etmeyin. İhramdan çıkınca avlanabilirsiniz. Bir kavimin, sizi Mescid-i Haram'dan alıkoyarak, size karşı duyduğu düşmanlık, onlara karşı sizi aşırılığa sürüklemesin. İyilik yapmakta ve takvayı benimsemek konusunda yardımlaşın. Günah işlemek ve aşırı davranmakta birbirinize yardımcı olmayın. Allah'ın takvasını benimseyin. Şüphesiz Allah, ceza (vermekte) çok şiddetlidir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تُحِلُّوا شَعَٓائِرَ اللّٰهِ
وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَٓائِدَ
وَلَٓا اٰمّ۪ينَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَبْتَغُونَ فَضْلًا
مِنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًاۜ وَاِذَا حَلَلْتُمْ
فَاصْطَادُواۜ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ
قَوْمٍ اَنْ صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اَنْ
تَعْتَدُواۘ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوٰىۖ
وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِۖ
وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ شَد۪يدُ الْعِقَابِ ﴿٣﴾

4. Leş, kan, domuz eti, Allah'tan başkasının adı (anılarak) kesilen, boğularak ölen, darbe vurularak öldürülen, yüksek bir yerden düşerek ölen, boynuzlanarak öldürülen, canları çıkmadan kesebildiğinizin dışında, yırtıcı hayvanlar tarafından yenmiş olan ve sunakta (putlar adına) kesilen (hayvanın eti ile ayrıca) fal oklarıyla aranızda bir şey paylaşmak, sizlere haram kılınmıştır. Bunları (yapmak,) itaatsizliktir. Bugün kâfirler, dininize (zarar vermek hakkında) ümitsizliğe düştüler. Onun için onlardan korkmayın, Benden korkun. Bugün, sizin için dininizi tamama eriştirdim ve nimetimi üzerinize tamamladım. Din olarak size, İslâm'ı beğendim. Kim açlıktan dolayı (bu haram şeylerden yemek) mecburiyetinde kalırsa, ama günah işlemeye yönelmezse (bilsin ki,) Allah çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ
الْخِنْزِيرِ وَمَٓا اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِه۪
وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ
وَالنَّطِيحَةُ وَمَٓا اَكَلَ السَّبُعُ اِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ
وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَاَنْ تَسْتَقْسِمُوا
بِالْاَزْلَامِ ذٰلِكُمْ فِسْقٌ اَلْيَوْمَ يَئِسَ
الَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ د۪ينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ
وَاخْشَوْنِ اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ د۪ينَكُمْ
وَاَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَت۪ي وَرَض۪يتُ
لَكُمُ الْاِسْلَامَ د۪يناً فَمَنِ اضْطُرَّ ف۪ي
مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِاِثْمٍ فَاِنَّ اللّٰهَ
غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٤﴾

5. (Müslümanlar,) kendilerine neyin helâl kılındığını sana sorarlar. De ki "Temiz şeylerin (hepsi,) size helâl kılınmıştır." Aynı zamanda Allah'ın size öğrettiği bilgiyle avlanmak için eğitip yetiştirdiğiniz avcı hayvanların yakaladıkları avın (etini,) üzerine Allah'ın adını anarak yiyin. Allah'ın takvasını benimseyin. Şüphesiz Allah, hesabı çabuk görendir.

يَسْـَٔلُونَكَ مَاذَٓا اُحِلَّ لَهُمْ قُلْ اُحِلَّ لَكُمُ
الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ
مُكَلِّب۪ينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللّٰهُ
فَكُلُوا مِمَّٓا اَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا
اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ
سَر۪يعُ الْحِسَابِ ﴿٥﴾

6. Bugün bütün temiz şeyler size helâl kılındı. Kitap verilenlerin yemeği (de,) size helâldir. Sizin yemeğiniz (de,) onlara helâldir. Zina etmeyerek ve gizli dost tutmayarak, namuslu mümin kadın (ve kızlarla) ve sizden önce Kitap verilenlerin namuslu kadın (ve kızlarıyla) nikâhlanmak ve mehirlerini ödeyerek evlenmek, size caiz kılınmıştır. Kim imanlı iken kâfirlik ederse, onun bütün amelleri boşa çıkacak ve o, ahirette (de) hüsrana uğrayanlardan olacaktır.

اَلْيَوْمَ اُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ
الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَكُمْ
وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ
الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا
الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ اِذَٓا اٰتَيْتُمُوهُنَّ
اُجُورَهُنَّ مُحْصِن۪ينَ غَيْرَ مُسَافِح۪ينَ
وَلَا مُتَّخِذ۪ٓي اَخْدَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ
بِالْا۪يمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي
الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخَاسِر۪ينَ ﴿٦﴾

B.2

7. Ey inananlar! Namaz kılmak için kalktığınızda, yüzlerinizi ve dirseklere kadar ellerinizi yıkayın. Başlarınızı mesh edip, bileklerinize kadar (da) ayaklarınızı yıkayın. Eğer cünüpseniz, (yıkanıp) iyice temizlenin. Eğer hasta veya yolculukta iseniz veya biriniz doğal bir ihtiyacını görüp geldiyse yahut kadınlarla (cinsel yolla) temas edip, su bulamazsanız, temiz kuru toprağa teyemmüm edin ve yüzünüz ile ellerinizi mesh edin. Allah, sizi herhangi bir sıkıntıya sokmak istemez. O, sizi tertemiz kılmak, şükretmeniz için (de,) Kendi lütfunu üzerinize tamamlamak ister.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اِذَا قُمْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ
فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ اِلَى
الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُؤُ۫سِكُمْ
وَاَرْجُلَكُمْ اِلَى الْكَعْبَيْنِ وَاِنْ كُنْتُمْ
جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَاِنْ كُنْتُمْ مَرْضٰٓى اَوْ
عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَٓاءَ اَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَٓائِطِ
اَوْ لٰمَسْتُمُ النِّسَٓاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَٓاءً
فَتَيَمَّمُوا صَع۪يدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا
بِوُجُوهِكُمْ وَاَيْد۪يكُمْ مِنْهُ مَا يُر۪يدُ
اللّٰهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلٰكِنْ
يُر۪يدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ
عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧﴾

8. Allah'ın size olan lütfunu duyduk ve itaat ettik dediğinizde, O'nun sizinle yaptığı sözleşmeyi hatırlayın. Allah'ın takvasını benimseyin. Şüphesiz O, gönüllerde olanı iyi bilir.

وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ
الَّذ۪ي وَاثَقَكُمْ بِه۪ۙ اِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا
وَاَطَعْنَاۘ وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ عَل۪يمٌ بِذَاتِ
الصُّدُورِ ﴿٨﴾

9. Ey inananlar! Adalet ile şahitlik ederek, (daima) Allah için hazır bulunun. Bir topluluğa olan düşmanlığınız, sizi adaletsizliğe sevk etmesin. (Daima) adaletli olun. Bu, takvaya daha yakındır. Allah'ın takvasını benimseyin. Şüphesiz Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا كُونُوا قَوَّام۪ينَ لِلّٰهِ
شُهَدَٓاءَ بِالْقِسْطِۘ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ
قَوْمٍ عَلٰٓى اَلَّا تَعْدِلُواۜ اِعْدِلُوا۠ هُوَ
اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰىۘ وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ
خَب۪يرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩﴾

10. Allah inanıp (da, yerli yerinde) iyi işler yapanlara, mağfiret ve büyük mükâfat vadetmiştir.

وَعَدَ اللّٰهُ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِۙ
لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ عَظ۪يمٌ ﴿١٠﴾

11. İnkâr edip, ayetlerimizi yalanlayanlarsa, Cehennemlik olanlar (da,) işte onlardır.

وَالَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَٓا
اُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَح۪يمِ ﴿١١﴾

12. Ey inananlar! Allah'ın size olan nimetini hatırlayın. Hani bir topluluk, zarar vermek amacıyla, size el uzatmaya kesin karar vermişti. Allah, onların ellerini size zarar vermekten alıkoydu. Allah'ın takvasını benimseyin. Müminler, ancak Allah'a güvenmelidirler.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ
عَلَيْكُمْ اِذْ هَمَّ قَوْمٌ اَنْ يَبْسُطُٓوا اِلَيْكُمْ
اَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْۚ وَاتَّقُوا
اللّٰهَۜ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾ ع ٢ ٦

B.3

13. Şüphesiz Allah, İsrâiloğulların'dan sağlam bir söz almıştı. Onlar arasından on iki başkan tayin ettik.[1] Allah dedi ki: "Şüphesiz ben sizden yanayım. Eğer namazı dosdoğru kılar, zekât verir, peygamberlerime inanır ve onlara yardım eder, (malınızdan da) Allah'a iyi bir şekilde borç verirseniz, muhakkak tüm kötülüklerinizi yok eder (ve sizi) içinden ırmaklar akan bahçelere alırım. Ancak bundan sonra (da) aranızdan inkâr eden olursa, o şüphesiz doğru yoldan sapmıştır."

وَلَقَدْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيثَاقَ بَن۪ٓي اِسْرَٓاءِيلَۚ
وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَق۪يبًاۜ وَقَالَ
اللّٰهُ اِنّ۪ي مَعَكُمْۜ لَئِنْ اَقَمْتُمُ الصَّلٰوةَ
وَاٰتَيْتُمُ الزَّكٰوةَ وَاٰمَنْتُمْ بِرُسُل۪ي
وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَاَقْرَضْتُمُ اللّٰهَ قَرْضًا
حَسَنًا لَاُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ
وَلَاُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهَارُۚ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذٰلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ
ضَلَّ سَوَٓاءَ السَّب۪يلِ ﴿١٣﴾

14. Verdikleri sözü bozmalarından dolayı, onları lanetledik ve kalplerini katılaştırdık. (Kitab'ın) kelimelerinin yerlerini değiştirirler. Kendilerine öğütlenenin (de) bir kısmını unuttular. Aralarından pek azı dışındakilerin, daima bir hainliğini göreceksin. Onları affet ve müsamahalı davran. Şüphesiz Allah, iyilik edenleri sever.

فَبِمَا نَقْضِهِمْ م۪يثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا
قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةًۚ يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ
مَوَاضِعِه۪ۙ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِه۪ۚ
وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلٰى خَٓائِنَةٍ مِنْهُمْ اِلَّا
قَل۪يلًا مِنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْۜ اِنَّ
اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِن۪ينَ ﴿١٤﴾

---

[1] Ayet-i kerimede zikredilen "on iki başkan" kelimelerinden Hz. Musa'dan (a.s.) sonra İsrailoğulları'na gönderilen peygamberlere işaret edilmiştir. Bazı bilginlere göre bu kelimelerden Hz. Musa'nın (a.s.) tayin ettiği on iki prens kastedilir. Hz. Musa'nın İsrailoğullarına tayin ettiği on iki prens yahut başkanın adları için bkz: Kitab-ı Mukaddes; Sayılar; 1:5-16

15. Biz Hıristiyanız diyenlerden (de) söz almıştık. Onlar (da,) öğütlenenin bir kısmını unuttular.[1] (Bu yüzden) aralarına, Kıyamet gününe kadar düşmanlık ve kin koyduk.[2] Allah, mutlaka yaptıklarının (kötü neticesini) kendilerine çok yakında bildirecektir.

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَىٰ أَخَذْنَا
مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ
فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَىٰ
يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۚ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا
يَصْنَعُونَ ﴿١٥﴾

16. Ey Ehl-i Kitap! Peygamberimiz size gelmiştir. Kitap'tan gizlediklerinizin büyük bir kısmını, size açıkça anlatır. Çoğunu (da) göz ardı eder. Şüphesiz Allah tarafından size, bir nur ve apaçık bir Kitap gelmiştir.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ
لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ
وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ ۚ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ
نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿١٦﴾

17. Allah, onun vasıtası ile Rızasına tabi olanları, selâmet yollarına iletir. Emri ile onları, karanlıklardan aydınlığa çıkarır ve onlara doğru yol gösterir.

يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ
السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٧﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede Hz. İsa'nın (a.s.) Hz. Resûlüllah (s.a.v.) hakkında önceden verdiği habere işaret edilmiş ve Hıristiyanların onu unuttukları beyan edilmiştir. Hz. İsa'nın (a.s.) Hz. Resûlüllah (s.a.v.) hakkında önceden verdiği haber şöyledir: "Size söyleyecek daha çok şeylerim var, fakat şimdi dayanamazsınız. Fakat o, hakikat ruhu gelince, size her hakikate yol gösterecek; zira kendiliğinden söylemiyecektir; fakat her ne işitirse, söyliyecek ve gelecek şeyleri size bildirecek." (Kitab-ı Mukaddes; Yeni Ahit; Yuhanna; 16:12-13)

[2] Bu, Kur'an-ı Kerim'de önceden verilen çok muazzam bir haberdir. Hıristiyan milletler arasında bulunan düşmanlıktan bahsedilerek, Müslümanlar'a teselli verilmiş, zayıf düştükleri durumlarda ümitsizliğe kapılmamaları gerektiği bildirilmiştir.

18. “Meryemoğlu Mesih, şüphesiz Allah’tır” diyenler, kesinlikle kâfir oldular. De ki: “Allah, Meryemoğlu Mesih’i, anasını ve yeryüzündekilerin hepsini yok etmek isterse, O’nun karşısında kimin gücü yeter (ki)? Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin hükümranlığı, Allah’ındır. Allah’ın her şeye, tam olarak gücü yeter.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ
ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا
إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ
وَأُمَّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ۗ وَلِلَّهِ
مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ
يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿١٨﴾

19. Yahudiler ve Hıristiyanlar, “Biz Allah’ın oğulları ve sevdikleriyiz,” derler. De ki: “Günahlarınızdan dolayı sizi O, niçin azaba uğratır?” Hayır, (öyle) değil! Aslında sizler (de,) O’nun yarattığı diğer insanlar gibi insansınız. Allah dilediğini bağışlar, dilediğini azaba uğratır. Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin hükümranlığı Allah’ındır. (Sonunda) dönüş, O’na olacaktır.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ
وَأَحِبَّاؤُهُ ۚ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ
بِذُنُوبِكُمْ ۖ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِمَّنْ خَلَقَ ۚ
يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَلِلَّهِ
مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ
وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٩﴾

20. Ey Ehl-i Kitap, bize hiçbir müjde veren ve uyaran gelmedi demeyin diye, peygamberlerin arası kesildiğinde, size (önemli konuları) açıkça anlatan, (bu) Peygamberimiz gelmiştir. İşte size, kesin olarak bir müjde veren geldi. Allah’ın istediği her şeye, daima gücü yeter.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ
لَكُمْ عَلَىٰ فَتْرَةٍ مِنَ الرُّسُلِ أَنْ تَقُولُوا مَا
جَاءَنَا مِنْ بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ ۖ فَقَدْ
جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ ع

B.4

21. Hani Musa kavmine demişti ki: “Ey kavmim! Allah’ın size olan lütfunu, yani aranızdan peygamberler seçtiğini, sizleri hükümdar yaptığını ve (o zaman için dünyada bilinenlerden) hiçbirine vermediklerini (de) size verdiğini hatırlayın.”[1]

وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهٖ يَا قَوْمِ اذْكُرُوا
نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَعَلَ فٖيكُمْ اَنْبِيَٓاءَ
وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًاۗ وَاٰتٰيكُمْ مَا لَمْ يُؤْتِ
اَحَدًا مِنَ الْعَالَمٖينَ ﴿٢١﴾

22. “Ey milletim! Allah’ın sizin için takdir ettiği mukaddes toprağa girin. Arkanızı dönüp gitmeyin, yoksa hüsrana uğrayıp dönenlerden olursunuz.”

يَا قَوْمِ ادْخُلُوا الْاَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتٖي
كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلٰٓى اَدْبَارِكُمْ
فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرٖينَ ﴿٢٢﴾

23. Onlar (da,) “Ey Musa! Bu (ülkede) azgın bir millet bulunur. Onlar oradan çıkmadıkça, biz asla oraya girmeyeceğiz. Eğer onlar oradan çıkarlarsa, biz (de) elbette oraya gireceğiz,” dedilerdi.

قَالُوا يَا مُوسٰٓى اِنَّ فٖيهَا قَوْمًا جَبَّارٖينَۗ
وَاِنَّا لَنْ نَدْخُلَهَا حَتّٰى يَخْرُجُوا مِنْهَاۚ
فَاِنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا فَاِنَّا دَاخِلُونَ ﴿٢٣﴾

24. (Allah’tan) korkanlardan, O’nun lütfettiği iki kişi dedi ki: “(Düşmana karşı saldırıya geçip,) büyük kapıdan onların üzerine yürüyün.[2] Oradan girerseniz, mutlaka siz galip gelirsiniz. Eğer müminseniz, (o zaman) ancak Allah’a güvenmelisiniz.”

قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذٖينَ يَخَافُونَ اَنْعَمَ اللّٰهُ
عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَۚ فَاِذَا
دَخَلْتُمُوهُ فَاِنَّكُمْ غَالِبُونَۚ وَعَلَى اللّٰهِ
فَتَوَكَّلُوا اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنٖينَ ﴿٢٤﴾

[1] Tarihi gerçekler, İsrâiloğulları’nın Mısır’da yavaş yavaş çoğalıp, iktidarı ele geçirdiklerini bildirmektedir. Kitab-ı Mukaddes’in de bildirdiğine göre, İsrâiloğulları’nın çokluğu korkutucu bir hal almıştır. Kitab-ı Mukaddes’te şöyle denmektedir: “Ve İsrâilin oğulları semereli oldular ve türeyip çoğaldılar ve ziyadesiyle kuvvetlendiler; ve memleket onlarla doldu. Ve Mısır üzerine Yusuf’u bilmeyen yeni bir kral çıktı. Ve kavmine dedi: İşte İsrail oğullarının kavmi bizden çok ve kuvvetlidir; gelin, onlara karşı akıllıca davranalım, yoksa çoğalacaklar, ve olur ki, cenk vuku bulunca, onlar da düşmanlarımızla birleşirler, ve bize karşı cenk edip memleketten çıkarlar. Ve onlara yükleriyle eziyet etsinler diye üzerlerine angarya memurları koydular. Ve Firavun için Pitom ve Raamses ambar şehirlerini yaptılar. Fakat onlara ne kadar eziyet ettilerse o kadar çoğaldılar ve o kadar yayıldılar. Ve İsrail oğulları yüzünden korkuya düştüler.” (Çıkış; 1/7-12)

[2] Kur’an-ı Kerim’e göre onlar Hz. Musa (a.s.) ile Hz. Harun (a.s.) idiler. Ancak Kitab-ı Mukaddes onların Yeşu ve Kâleb olduklarını belirtmiştir. (Sayılar; 14/6)

25. Onlar (ise) dediler ki: “Ey Musa! Onlar, o (memlekette) bulundukları sürece, biz asla oraya girmeyiz. Sen ve Rabbin gidin (ve onlarla) savaşın. Biz burada otururuz.”

قَالُوا يَا مُوسٰى اِنَّا لَنْ نَدْخُلَهَا اَبَدًا مَا دَامُوا
ف۪يهَا فَاذْهَبْ اَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا اِنَّا هٰهُنَا
قَاعِدُونَ ﴿٢٥﴾

26. (Musa,) dedi ki: “Yarabbi! Ben yalnız kendim ve kardeşimden başka kimsenin üzerinde yetki sahibi değilim. Onun için bizimle, isyankâr kavmin arasını ayır.”

قَالَ رَبِّ اِنّ۪ي لَا اَمْلِكُ اِلَّا نَفْس۪ي وَاَخ۪ي
فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِق۪ينَ ﴿٢٦﴾

27. (Yüce Allah da ona) dedi ki: “Öyleyse o (ülke,) şüphesiz onlara kırk yıl haram kılınmıştır. Yeryüzünde şaşkın şaşkın dolaşacaklar. O yüzden, (o) isyankâr kavim için hiç üzülme.”

قَالَ فَاِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ اَرْبَع۪ينَ سَنَةً ج
يَت۪يهُونَ فِي الْاَرْضِ ط فَلَا تَاْسَ عَلَى
الْقَوْمِ الْفَاسِق۪ينَ ﴿٢٧﴾

B.5

28. (Ey Muhammed!) Onlara, Âdem’in iki oğlunun hadisesini, doğru olarak anlat.[1] Hani onların ikisi (de) birer kurban sunmuşlardı. Onlardan birininki kabul edilmiş, diğerininki ise kabul edilmemişti. (Bunun üzerine kurbanı kabul edilmeyen ötekine,) “Ben seni mutlaka öldüreceğim,” dedi. Diğeri (ise) dedi ki: “Şüphesiz Allah, yalnız takva sahiplerinin (kurbanını) kabul eder.”

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ ابْنَيْ اٰدَمَ بِالْحَقِّ اِذْ قَرَّبَا
قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ اَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ
مِنَ الْاٰخَرِ ط قَالَ لَاَقْتُلَنَّكَ ط قَالَ اِنَّمَا
يَتَقَبَّلُ اللّٰهُ مِنَ الْمُتَّق۪ينَ ﴿٢٨﴾

---

[1] Burada Beni İsrail ile Beni İsmail arasında temsili bir karşılaştırma yapılmıştır. Hz. Adem’in oğlu Kabil kardeşine nasıl haset ettiyse, Yahudiler ile Hıristiyanlar da aynı şekilde Müslümanlar’a kin beslemektedirler. Oysa kurbanı kabul edip etmemek, ancak Yüce Allah’ın (c.c.) elindedir.

29. "Beni öldürmek için elini bana uzatsan da, ben seni öldürmek için elimi asla sana uzatacak değilim.[1] Şüphesiz ben, âlemlerin Rabbi olan Allah'tan korkarım."

لَئِنْ بَسَطْتَ اِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَن۪ي مَٓا اَنَا۬
بِبَاسِطٍ يَدِيَ اِلَيْكَ لِاَقْتُلَكَۚ اِنّ۪ٓي
اَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ الْعَالَم۪ينَ ﴿٢٩﴾

30. "Günahımı (da,) günahını (da) yüklenmeni, bunun sonucu olarak Cehennemlik olmanı isterim.[2] Zaten zalimlerin cezası (da, ancak) budur."

اِنّ۪ٓي اُر۪يدُ اَنْ تَبُٓوءَ۬ا بِاِثْم۪ي وَاِثْمِكَ
فَتَكُونَ مِنْ اَصْحَابِ النَّارِۚ وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُ۬ا
الظَّالِم۪ينَۚ ﴿٣٠﴾

31. (Kurbanı kabul edilmeyen kardeşin) gönlü, kendi öz kardeşini öldürmeye razı oldu ve onu öldürdü. Böylece o, hüsrana uğrayanlardan oldu.

فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ اَخ۪يهِ فَقَتَلَهُ
فَاَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِر۪ينَ ﴿٣١﴾

32. Allah, kardeşinin ölüsünü nasıl örteceğini kendisine göstermek için, yeri eşen bir karga yolladı. O da, "Bana yazıklar olsun! Kardeşimin ölüsünü örtmek için bu karga kadar bile olmaktan aciz mi kaldım?" deyip, pişmanlık duyanlardan oldu.

فَبَعَثَ اللّٰهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْاَرْضِ
لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُوَار۪ي سَوْءَةَ اَخ۪يهِۜ قَالَ
يَا وَيْلَتٰٓى اَعَجَزْتُ اَنْ اَكُونَ مِثْلَ هٰذَا
الْغُرَابِ فَاُوَارِيَ سَوْءَةَ اَخ۪يۚ فَاَصْبَحَ
مِنَ النَّادِم۪ينَۚۛ ﴿٣٢﴾

[1] Yani, kendimi savunmak gayesiyle harekete geçsem de, öz savunmam çok şiddetli olmayacak ve kendimi savunmak adına da seni öldürmeyeceğim.

[2] Yani, seni öldürerek günaha girmek istemem. Bunun neticesinde bütün günah sana yükletilecektir. Yahudiler'in durumu da tam olarak buna benzemektedir. Müslümanlar barış istedikleri halde, Yahudiler hem kendileri Müslümanlar'a karşı savaştılar, hem de diğer kâfirleri de Müslümanlar aleyhine kışkırttılar. Sonunda tüm suçların sorumlusu olarak cezaya çarptırıldılar.

33. Bundan dolayı İsrâiloğulları'na, eğer biri, hiç kimseyi öldürmemiş ve yeryüzünde kargaşalık çıkarmamış birini öldürürse, sanki tüm insanları öldürmüş olur, (ama) biri (başka) bir kimseyi (kurtarıp,) ona hayat verirse, (o da) sanki tüm insanları diriltmiş olur[1] (diyerek,) bunu farz kılmıştık. Peygamberlerimiz, kendilerine apaçık delillerle geldiler. Bundan sonra bile onların birçoğu, memlekette (hala) aşırılık etmektedirler.

مِنْ اَجْلِ ذٰلِكَ ۚ كَتَبْنَا عَلٰى بَنٖٓي اِسْرَٓاءٖيلَ
اَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ اَوْ فَسَادٍ فِي
الْاَرْضِ فَكَاَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمٖيعًا ۜ وَمَنْ
اَحْيَاهَا فَكَاَنَّمَٓا اَحْيَا النَّاسَ جَمٖيعًا ۜ
وَلَقَدْ جَٓاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اِنَّ
كَثٖيرًا مِنْهُمْ بَعْدَ ذٰلِكَ فِي الْاَرْضِ
لَمُسْرِفُونَ ﴿٣٣﴾

34. Allah ile Peygamberi'ne karşı savaş açanların, yeryüzünde kargaşa çıkartmaya uğraşanların cezası, öldürülmek, asılmak, muhalefet ettiklerinden dolayı elleriyle ayaklarının çapraz olarak kesilmesi veya memleketten sürülmektir.[2] Keza dünya kendileri için, rezillik vesilesidir. Ahirette (de) onlara, çok büyük azap (mukadderdir).

اِنَّمَا جَزٰٓؤُا الَّذٖينَ يُحَارِبُونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ
وَيَسْعَوْنَ فِي الْاَرْضِ فَسَادًا اَنْ يُقَتَّلُٓوا اَوْ
يُصَلَّبُٓوا اَوْ تُقَطَّعَ اَيْدٖيهِمْ وَاَرْجُلُهُمْ
مِنْ خِلَافٍ اَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْاَرْضِ ۜ ذٰلِكَ
لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ
عَذَابٌ عَظٖيمٌ ۙ ﴿٣٤﴾

35. Ancak kendilerine üstün gelmenizden önce tevbe edenler, (bundan) müstesnadırlar.[3] Biliniz ki Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

اِلَّا الَّذٖينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ اَنْ تَقْدِرُوا
عَلَيْهِمْ ۚ فَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحٖيمٌ ﴿٣٥﴾ ع

[1] Yani, işlerinde ona yardım eder ve böylece onu adeta hayata döndürür.

[2] Bütün bunlardan anlaşıldığına göre, bu cezaları uygulamak halkın işi değildir. Yani, her kimin canı isterse, başkası aleyhinde fetva vererek onu cezalandıramaz. Aksine bu cezaları uygulamak hükümetin elindedir. Muhaliflere karşı savaş açmak, ancak hükümetin yetkisi kapsamındadır.

[3] Bu ayet-i kerimeden anlaşıldığı gibi, İslâm talimatının temeli merhamettir. Eğer bir kimse ceza görmeden önce tevbe ederse, ona ceza verilmeyip merhamet edilecektir.

B.6

36. Ey inananlar! Allah'ın takvasını benimseyin ve O'na yakın olma vesilesini arayın.[1] Başarıya ulaşmanız için, O'nun yolunda çabalayın.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَابْتَغُٓوا اِلَيْهِ
الْوَس۪يلَةَ وَجَاهِدُوا ف۪ي سَب۪يلِه۪ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿٣٦﴾

37. Yeryüzünde bulunan her şey ve onun bir misli daha kâfirlerin olsaydı ve onu Kıyamet gününde azaptan kurtulmak için fidye olarak verseydiler, onlardan asla kabul edilmezdi. Onlara, acı bir azap (mukadderdir).

اِنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا لَوْ اَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْاَرْضِ
جَم۪يعاً وَمِثْلَهُ مَعَهُ لِيَفْتَدُوا بِه۪ مِنْ عَذَابِ
يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنْهُمْۚ وَلَهُمْ
عَذَابٌ اَل۪يمٌ ﴿٣٧﴾

38. Ateşten çıkmak isteyecekler, ama oradan asla çıkamayacaklar. Onlara, kalıcı bir azap (mukadderdir).[2]

يُر۪يدُونَ اَنْ يَخْرُجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ
بِخَارِج۪ينَ مِنْهَاۘ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُق۪يمٌ ﴿٣٨﴾

39. Erkek veya kadın hırsızın, ikisinin (de) işledikleri (suça) karşılık, ceza olarak ellerini kesin. Bu, Allah tarafından bir ibrettir. Allah, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.[3]

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُٓوا اَيْدِيَهُمَا
جَزَٓاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالاً مِنَ اللّٰهِۜ وَاللّٰهُ
عَز۪يزٌ حَك۪يمٌ ﴿٣٩﴾

---

[1] "Vesile" den murat, Hz. Muhammed Resûlüllah'tır (s.a.v.). Şimdi artık hiçbir kimse Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) aracılığı olmadan, kendi başına Yüce Allah'a (c.c.) eremez. Nitekim ezandan sonra okunan dua da bu hususa açıklık getirmektedir.

[2] Yani kendi güçleriyle Cehennem'den çıkmaları söz konusu değildir. Ancak Yüce Allah (c.c.) merhamet ederek onları Cehennem'den çıkaracaktır. Yüce Allah " فَاُمُّهُ هَاوِيَةٌ " buyurmuştur. (101:10) Yani Cehennem bir anne gibidir. Bir bebeğin anne rahminden çıktığı gibi, suçlular da bir gün Cehennem'den dışarı çıkacaklar.

[3] Bu ayette zikredilen hırsızlar, sıradan hırsızlar olmayıp, aksine hırsızlığı bir meslek haline getirmiş olanlardır. Nitekim aşırı derecede mecbur kalıp bir şey çalanların eli kesilmeyecektir. Yüce Allah (c.c.), ölecek kadar aç kaldıkları durumlarda, yiyecek bulamayanların domuz eti yemelerine bile izin vermiştir. O bakımdan, çaresiz kalıp bir şey çalıp yiyenin eli kesilmeyecektir.

40. Ancak, ettiği bu zulümden sonra tevbe edip, kendini ıslah edene, şüphesiz Allah lütfeder. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَاَصْلَحَ فَاِنَّ اللّٰهَ
يَتُوبُ عَلَيْهِ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٤٠﴾

41. Göklerin ve yerin hükümranlığının Allah'a ait olduğunu bilmiyor musun? O dilediğine azap verir, dilediğini bağışlar. Allah'ın (yapmak istediği) her şeye, daima gücü yeter.

اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَٓاءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ
يَشَٓاءُ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾

42. Ey Peygamber! Yalnız ağızlarıyla "İnandık," deyip kalpleri daha inanmamış olanlar ve kâfirlikte çok aceleyle ilerleyenler, seni üzmesinler. Yahudiler'den (de,) yalana kulak veren pek çoktur. Onlar henüz sana gelmemiş olan, başka bir kavmin sözlerine kulak kesilirler. Onlar (Allah'ın) sözlerini, uygun yerlerine konduktan sonra değiştirirler. Onlar, "Size böyle (bir emir) verilirse, onu kabul edin. Eğer size böyle (bir emir) verilmezse, (kabul etmeyerek) ondan kaçının," derler. Allah'ın fitneye sokmak istediği kimseyi (korumak için,) Allah'a karşı elinden bir şey gelmez. Allah'ın kalplerini tertemiz kılmak istemediği kimseler, işte bunlardır. Bu dünyada onlara rezillik, ahirette (de) büyük bir azap mukadderdir.

يَٓا اَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ
يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُٓوا اٰمَنَّا
بِاَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ وَمِنَ
الَّذِينَ هَادُوا سَمَّاعُونَ لِلْكَذِبِ
سَمَّاعُونَ لِقَوْمٍ اٰخَرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ
يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ
يَقُولُونَ اِنْ اُوتِيتُمْ هٰذَا فَخُذُوهُ وَاِنْ لَمْ
تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا وَمَنْ يُرِدِ اللّٰهُ فِتْنَتَهُ
فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ
لَمْ يُرِدِ اللّٰهُ اَنْ يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِي
الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ﴿٤٢﴾

43. Onlar (bir alışkanlık olarak) yalana kulak kesilirler ve çok haram yiyen kimselerdir. Sana (aralarındaki bir anlaşmazlığın giderilmesi için) gelirlerse, istersen aralarında hüküm ver yahut (da) onlardan yüz çevir. Eğer (aralarında hüküm vermeyip,) onlardan yüz çevirirsen, sana hiçbir zarar veremezler. Eğer aralarında hüküm verirsen, aralarında adaletle hüküm ver. Şüphesiz Allah, adaletle hüküm verenleri sever.

سَمّٰعُونَ لِلْكَذِبِ اَكّٰلُونَ لِلسُّحْتِۜ
فَاِنْ جَٓاؤُ۫كَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ اَوْ
اَعْرِضْ عَنْهُمْۚ وَاِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ
فَلَنْ يَضُرُّوكَ شَيْـًٔاۜ وَاِنْ حَكَمْتَ
فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِۜ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ
الْمُقْسِطٖينَ ﴿٤٣﴾

44. (Kendilerine göre) Allah'ın ahkâmını içeren Tevrat yanlarındayken, seni hakem olarak nasıl kabul edebilirler? Buna rağmen yine (de) sırtlarını dönerler. Onlar, asla iman edecek değillerdir.

وَكَيْفَ يُحَكِّمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرٰيةُ
فٖيهَا حُكْمُ اللّٰهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَۜ
وَمَٓا اُو۬لٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنٖينَ ﴿٤٤﴾ ع ٦ ٩ ١٠

B.7

45. Şüphesiz Biz, Tevrat'ı indirdik. Onda hidayet ve nur vardı. Kendilerini (tamamen) Allah'a teslim etmiş olan peygamberler, onunla Yahudiler arasında karar verirlerdi. (Ayrıca) kendilerini Allah'a vermiş olan kimseler ve din bilginleri (de,) Allah'ın Kitabı'nı korumaları onlardan istendiği için, Kitap ile (Yahudiler arasında karar verirlerdi.) Onlar ona, (yani Kitab'a) gözeticiydiler. Onun için, insanlardan korkmayın, Benden korkun ve ayetlerimi az bir değer karşılığında satmayın. Allah'ın indirdiği (bu kelâm) ile karar vermezlerse, işte asıl kâfir olanlar onlardır.

اِنَّٓا اَنْزَلْنَا التَّوْرٰيةَ فٖيهَا هُدًى وَنُورٌۚ
يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذٖينَ اَسْلَمُوا لِلَّذٖينَ
هَادُوا وَالرَّبَّانِيُّونَ وَالْاَحْبَارُ بِمَا
اسْتُحْفِظُوا مِنْ كِتَابِ اللّٰهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ
شُهَدَٓاءَۚ فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاخْشَوْنِ
وَلَا تَشْتَرُوا بِاٰيَاتٖي ثَمَنًا قَلٖيلًاۜ وَمَنْ لَمْ
يَحْكُمْ بِمَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ
الْكَافِرُونَ ﴿٤٥﴾

46. Biz o (Tevrat'ta) onlara, cana can, göze göz, buruna burun, kulağa kulak, dişe diş ve yaralamalarda kısas (almayı) farz kılmıştık.[1] Kim sadaka olarak (kısas hakkını almaktan) vazgeçerse, o (da) onun günahlarının bağışlanmasına vesile olur. Allah'ın indirdiğine göre hüküm vermeyenler ise, işte zalim olanlar (da) onlardır.

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَآ اَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ ۙ
وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْاَنْفَ بِالْاَنْفِ
وَالْاُذُنَ بِالْاُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ ۙ
وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ ۜ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهٖ
فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ ۜ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَآ
اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤٦﴾

47. Onların izlerinden Meryemoğlu İsa'yı, elindeki Tevrat'ı doğrulayan olarak gönderdik. Ona İncil verdik. İçinde hidayet ve nur vardı. Kendinden önce indirilen Tevrat'ı doğrulayan, Allah'ın takvasını benimseyenlere yol gösteren ve öğüt veren idi.

وَقَفَّيْنَا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ
مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰيةِ ۖ
وَاٰتَيْنَاهُ الْاِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ ۙ
وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰيةِ
وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ۜ ﴿٤٧﴾

48. İncil sahipleri, Allah'ın onda indirdikleri ile hüküm versinler. Allah'ın indirdiğine göre hüküm vermeyenler ise, işte gerçek isyankârlar (da) onlardır.

وَلْيَحْكُمْ اَهْلُ الْاِنْجِيلِ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ
فِيهِ ۜ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ
فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤٨﴾

[1] Tevrat'taki hüküm şöyledir: "Ve bir kimse komşusunu sakatlarsa, kendisine de yaptığı gibi yapılacaktır; kırık yerine kırık, göz yerine göz, diş yerine diş olmak üzere, adamı nasıl sakat etti ise, kendisine de öyle karşılık verilecektir." (Levililer; 24: 19-20)

49. Biz bu Kitab'ı sana hak ile indirdik. O, kendisinden önce var olan Kitap'ta (bulunan haberleri) doğrulayan olup, onun üzerinde (de) gözeticidir. Onun için Allah'ın indirdiği (bu Kitap) ile aralarında hüküm ver. Sana gelen hakkı bırakıp, onların heveslerine uyma. Biz, her birinizin (yeteneğine göre İlâhî suya gitmek) için bir geniş ve bir (de) dar yol yaptık. Allah isteseydi hepinizi tek ümmet yapardı. Ancak O, size (önceden) vermiş olduğu (kelâm) ile sizi denemek ister. Onun için hayırlı işlerde öne geçmek üzere, birbirinizle yarışın. Hepinizin dönüşü Allah'adır. O, ihtilâfa düştüklerinizin gerçek içyüzünü size bildirecektir.

وَاَنْزَلْنَٓا اِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقاً لِمَا
بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِناً عَلَيْهِ
فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ
اَهْوَٓاءَهُمْ عَمَّا جَٓاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلٍّ
جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجاً وَلَوْ
شَٓاءَ اللّٰهُ لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَاحِدَةً وَلٰكِنْ
لِيَبْلُوَكُمْ فٖي مَٓا اٰتٰيكُمْ فَاسْتَبِقُوا
الْخَيْرَاتِ اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمٖيعاً
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فٖيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤٩﴾

50. (Sana tekrar, kesin olarak emrediyoruz.) Allah'ın (sana) indirdiği kelâm ile aralarında hüküm ver ve onların heveslerine uyma. Allah'ın sana indirdiği kelâmın bir kısmından seni caydırıp, fitneye düşürmelerinden sakın. Eğer yüz çevirirlerse bil ki, Allah bazı günahlarından dolayı onları bir belaya uğratmak ister. Şüphesiz insanların çoğu isyankârdırlar.

وَاَنِ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ
وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَٓاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ اَنْ
يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ
اِلَيْكَ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمْ اَنَّمَا يُرٖيدُ اللّٰهُ
اَنْ يُصٖيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَاِنَّ
كَثٖيراً مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٥٠﴾

51. Acaba onlar, cahiliye devrinin hükmünü mü isterler? Kesin olarak iman edenler için karar vermekte, Allah'tan daha iyi, kim olabilir?

اَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ
اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ حُكْماً لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥١﴾ ع ٧ ١١

B.8

52. Ey inananlar! Yahudiler ile Hıristiyanlar'ı dost edinmeyin, (çünkü) onlar birbirlerinin dostlarıdır. Şüphesiz aranızdan onları dost edinen, onlardan olacaktır. Allah, zalimlere asla başarı yolunu göstermez.[1]

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ
وَالنَّصَارٰٓى اَوْلِيَٓاءَۢ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَٓاءُ بَعْضٍۜ
وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَاِنَّهُ مِنْهُمْۜ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِم۪ينَ ﴿٥٢﴾

53. Kalplerinde hastalık olanların, "Başımıza bir felaketin gelmesinden korkarız," deyip o (kâfirlerin) tarafına koşarak gittiklerini göreceksin. Allah'ın size bir zafer ihsan etmesi veya Katından başka bir emir çıkarması çok yakındır. Böylece onlar, kalplerinde gizlediklerinden dolayı pişman olurlar.

فَتَرَى الَّذ۪ينَ ف۪ي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ
يُسَارِعُونَ ف۪يهِمْ يَقُولُونَ نَخْشٰٓى اَنْ
تُص۪يبَنَا دَٓائِرَةٌۜ فَعَسَى اللّٰهُ اَنْ يَأْتِيَ
بِالْفَتْحِ اَوْ اَمْرٍ مِنْ عِنْدِه۪ فَيُصْبِحُوا عَلٰى
مَٓا اَسَرُّوا ف۪ٓي اَنْفُسِهِمْ نَادِم۪ينَۜ ﴿٥٣﴾

54. İnananlar, "Sizinle hep beraberiz diye Allah'a pek sağlam yeminler edenler, bunlar mı?" diyecekler. Bunların bütün yaptıkları boşa gitti ve hüsrana uğrayanlardan oldular.

وَيَقُولُ الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اَهٰٓؤُ۬لَٓاءِ الَّذ۪ينَ
اَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْۙ اِنَّهُمْ
لَمَعَكُمْۜ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فَاَصْبَحُوا
خَاسِر۪ينَ ﴿٥٤﴾

1 Ayet-i kerimede geçen "Yahudiler ile Hıristiyanlar'ı dost edinmeyin," ifadesi, Yahudi ve Hıristiyanlar'ın tümü ile dost kurulmaması anlamında kesinlikle değildir. Daha sonra Mümtehine sûresi dokuzuncu ayetinde de yer aldığı üzere, "Allah, din uğruna sizinle savaşmayanlara ve sizi evlerinizden çıkarmamış olanlara iyilikte bulunmaktan ve adaletli davranmaktan, sizi alıkoymaz," diye buyrulmuştur. Onun için Müslümanlar ile savaşmayan ve onlar aleyhinde düzenler kurmayanların dost edinilmesi ile ilgili bir yasaklama bulunmamaktadır.

55. Ey inananlar! Aranızdan kim dininden dönerse, pek yakında Allah, onun yerine, sevdiği ve Kendisini (de) seven başka bir kavimi getirecektir. O, onları sever, onlar (da) O'nu sevecekler. Müminlere karşı yumuşak, kâfirlere karşı sert olacaklar. Allah yolunda cihat edecekler, ayıplayanların ayıplamasından korkmayacaklar. Bu Allah'ın bir lütfudur, onu dilediğine ihsan eder. Allah genişlik veren ve çok iyi bilendir.[1]

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَنْ يَّرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِيْنِهٖ
فَسَوْفَ يَاْتِي اللّٰهُ بِقَوْمٍ يُّحِبُّهُمْ
وَيُحِبُّوْنَهٗۤ ۙ اَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ اَعِزَّةٍ
عَلَى الْكٰفِرِيْنَ يُجَاهِدُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ
وَلَا يَخَافُوْنَ لَوْمَةَ لَآئِمٍ ؕ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ
يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿٥٥﴾

56. Sizin dostunuz yalnız Allah, O'nun Peygamberi ve (Allah'a) boyun eğerek namaz kılan, zekât veren müminlerdir.

اِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوا
الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ
وَهُمْ رٰكِعُوْنَ ﴿٥٦﴾

57. Kim Allah ile Peygamberi'ni ve müminleri kendine dost edinirse, (bilsin ki) Allah'ın cemaati, şüphesiz üstün gelecektir.

وَمَنْ يَّتَوَلَّ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
فَاِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿٥٧﴾ ع

B.9

58. Ey inananlar! Sizden önce kendilerine Kitap verilenler arasından, dininizle alay eden ve eğlence yerine koyanlar ile (diğer) kâfirleri, kendinize dost edinmeyin. Eğer (gerçek) müminseniz, Allah'ın takvasını benimseyin.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِيْنَ
اتَّخَذُوْا دِيْنَكُمْ هُزُوًا وَّلَعِبًا مِّنَ الَّذِيْنَ
اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ
اَوْلِيَآءَ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٥٨﴾

[1] Bu ayet-i kerimede, dinden dönenin cezasının öldürülmek olduğu inancı reddedilmiştir. Bu inancın aksine, aranızdan birisi dininden dönecek olursa, Allah (c.c.) onun yerine, size büyük bir topluluk ihsan edecek, denilmektedir. Onların inananlara karşı çok yumuşak, kâfirlere karşı ise çok sert olacakları, Allah (c.c.) tarafından müjdelenmiştir.

وَاِذَا نَادَيْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوًا
وَلَعِبًا ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٥٩﴾

59. (İnsanları) namaza çağırdığınızda, onunla alay edip eğlenirler. Bu, onların akıl etmemelerindendir.

قُلْ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنْقِمُونَ مِنَّٓا اِلَّٓا
اَنْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَمَٓا اُنْزِلَ
مِنْ قَبْلُ وَاَنَّ اَكْثَرَكُمْ فَاسِقُونَ ﴿٦٠﴾

60. Sen onlara de ki: “Ey Ehl-i Kitap! Allah’a, bize indirilene ve daha önce indirilene inanmamızdan dolayı mı bizi ayıplıyorsunuz? Bu çoğunuzun isyankâr olmasındandır.”

قُلْ هَلْ اُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذٰلِكَ مَثُوبَةً
عِنْدَ اللّٰهِ مَنْ لَعَنَهُ اللّٰهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ
وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ
الطَّاغُوتَ اُولٰٓئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَاَضَلُّ
عَنْ سَوَٓاءِ السَّبِيلِ ﴿٦١﴾

61. Sen (onlara) de ki: “Allah Katında (sizin de beğenmediğiniz kimsenin) elde ettiği karşılıktan daha (da) beter bir karşılığı (olanlardan,) size haber vereyim mi?” Onlar, Allah’ın lanet ettiği, gazaba uğrattığı, bazılarını maymun, domuz ve şeytana tapanlar haline getirdiği kimselerdir. En aşağılık olanlar ve doğru yoldan en fazla sapmışlar (da,) bunlardır.

وَاِذَا جَٓاؤُكُمْ قَالُٓوا اٰمَنَّا وَقَدْ دَخَلُوا
بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ
بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ ﴿٦٢﴾

62. Onlar size geldiklerinde, “İnandık” derler. Hâlbuki (aranıza) kâfirlikle girdiler ve aynısı ile (de) çıktılar. Allah, gizlediklerini (herkesten) iyi bilir.

وَتَرٰى كَثِيرًا مِنْهُمْ يُسَارِعُونَ فِي الْاِثْمِ
وَالْعُدْوَانِ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ مَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٣﴾

63. Onlardan çoğunun günaha, tecavüze ve haram yemeye koştuğunu görürsün. Şüphesiz yaptıkları çok kötüdür.

لَوْلَا يَنْهٰيهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَالْاَحْبَارُ عَنْ
قَوْلِهِمُ الْاِثْمَ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ
مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿٦٤﴾

64. Arif kimseler ve bilginler, onları yalan söylemek ve haram yemekten neden alıkoymazlar? Yaptıkları şüphesiz çok kötüdür.

65. Yahudiler, “Allah’ın eli bağlıdır,” dediler. Dediklerinden dolayı onların elleri bağlandı ve lanete uğradılar. Hayır, O’nun elleri açıktır. O, dilediği gibi harcar. Rabbin tarafından sana indirilen, onların çoğunun taşkınlıklarını ve kâfirliklerini daha (da) arttıracaktır. Aralarına Kıyamet gününe kadar düşmanlık ve kin saldık. Onlar, ne zaman savaş ateşini alevlendirdiyseler, Allah onu söndürmüştür. Yeryüzünde kargaşalık çıkarmaya uğraşıp dururlar. Allah fesatçıları sevmez.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللّٰهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ
اَيْدٖيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ
مَبْسُوطَتَانِ يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَٓاءُ
وَلَيَزٖيدَنَّ كَثٖيرًا مِنْهُمْ مَٓا اُنْزِلَ اِلَيْكَ
مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَاَلْقَيْنَا
بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَٓاءَ اِلٰى يَوْمِ
الْقِيٰمَةِ كُلَّمَٓا اَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ
اَطْفَاَهَا اللّٰهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْاَرْضِ
فَسَادًا وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدٖينَ ﴿٦٥﴾

66. Eğer Ehl-i Kitap inanıp, (Allah’ın) takvasını benimsemiş olsaydı, Biz mutlaka onların kötülüklerini yok eder, şüphesiz kendilerini bol nimetli bahçelere koyardık.

وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْكِتَابِ اٰمَنُوا وَاتَّقَوْا
لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ وَلَاَدْخَلْنَاهُمْ
جَنَّاتِ النَّعٖيمِ ﴿٦٦﴾

67. Eğer onlar Tevrat, İncil ve Rableri tarafından kendilerine indirileni yerine getirmiş olsalardı, elbette üstlerinden ve ayaklarının altından yerlerdi. Aralarında orta yolda bir topluluk (da) var. Ancak aralarından çoğunun yaptıkları, pek kötüdür.

وَلَوْ اَنَّهُمْ اَقَامُوا التَّوْرٰيةَ وَالْاِنْجٖيلَ وَمَٓا
اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَاَكَلُوا مِنْ
فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ مِنْهُمْ
اُمَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ وَكَثٖيرٌ مِنْهُمْ سَٓاءَ
مَا يَعْمَلُونَ ﴿٦٧﴾ ع ٩ ١٠ ١٣

B.10

68. Ey Peygamber! Sana Rabbin tarafından indirilen (kelâmı, herkese) ilet. Eğer (bunu) yapmazsan, O'nun mesajını hiç iletmemiş olursun. Allah, seni insanların (saldırılarından) korur. Şüphesiz Allah, kâfirlere (başarı) yolunu göstermez.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ بَلِّغْ مَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن
رَّبِّكَ ۖ وَإِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ
رِسَالَتَهُۥ ۚ وَٱللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ ٱلنَّاسِ ۗ
إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ ٦٨

69. De ki, "Ey Ehl-i Kitap! Tevrat, İncil ve Rabbiniz tarafından size indirileni yerine getirmedikçe, (iyi) bir dayanağa sahip değilsiniz." Rabbin tarafından sana indirilen, şüphesiz onların çoğunun taşkınlık ve kâfirliğini arttıracaktır. O halde sen, kâfirler topluluğu için üzülme.

قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لَسْتُمْ عَلَىٰ شَىْءٍ حَتَّىٰ
تُقِيمُوا۟ ٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ وَمَآ أُنزِلَ
إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ ۗ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا
مِّنْهُم مَّآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَٰنًا
وَكُفْرًا ۖ فَلَا تَأْسَ عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ٦٩

70. Şüphesiz inananlar, Yahudiler, Sâbîler[1] ve Hıristiyanlar'dan, Allah'a ve ahiret gününe inanana (ve yerli yerinde) iyi işler yapanlara, ne (geleceğin) korkusu, ne (de geçmişin) üzüntüsü olacak.[2]

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَٱلَّذِينَ هَادُوا۟ وَٱلصَّٰبِـُٔونَ
وَٱلنَّصَٰرَىٰ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ
وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ ٧٠

---

[1] "Sâbîler" Hz. İbrahim'in (a.s.) yaşadığı yer olan "Ur" dan Filistin'e giden yol üzerinde bulunan "Harran" da yaşayan "Âd" kavmindendirler. Aslen "Ad" milleti, Seba bölgesinde (Yemen'de) yaşamaktaydılar. Daha sonraları onlar Filistin üzerinden geçerek Harran'a ulaşıp, en sonunda da Irak'a yerleşmişlerdir. Bunlar Hz. İbrahim'in (a.s.) nesli olan Araplar'ın örf ve adetlerini benimsemişlerdi ve peygamberlere de saygı gösterirlerdi. Onun için, genellikle Ehl-i Kitap'tan sayılırlardı. Şüphe yoktur ki "Sâbî" kelimesi Arapça'da "Sad" ile, "Seba" ise "Sîn" ile yazılır. Ancak zamanla "Sîn" harfi "Sad" harfi ile yer değiştirmiştir.

[2] Bu ayet-i kerimede korku ve üzüntünün olmayışının, imanın belirtisi olduğu beyan edilmiştir. Bundan anlaşıldığına göre, ister Yahudi, ister Hıristiyan ya da isterse Sâbi olsun, hiçbir kimsenin inananlardan olduğu konusundaki iddiası, kendi zatında kabul edilmeye lâyık değildir. Yüce Allah (c.c.) Katında inananlardan sayılacak olanlar, gelecek hakkında bir korkuya kapılmazlar, geçmişte yaptıkları hatalar için ise bir üzüntü duymazlar.

71. Şüphesiz Biz, İsrâiloğulların'dan sağlam bir söz aldık ve onlara birçok peygamber gönderdik. Ne zaman bir peygamber hoşlarına gitmeyen bir talimatla geldiyse, bazılarını yalanladılar, bazılarını (ise) öldürmeye kalkıştılar.

لَقَدْ اَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنٖٓي اِسْرَٓائٖيلَ وَاَرْسَلْنَٓا
اِلَيْهِمْ رُسُلًا ۜ كُلَّمَا جَٓاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا
لَا تَهْوٰٓى اَنْفُسُهُمْ ۙ فَرٖيقًا كَذَّبُوا
وَفَرٖيقًا يَقْتُلُونَ ﴿٧١﴾

72. Herhangi bir fitnenin baş göstermeyeceğini sanarak, kör ve sağır kesildiler. Sonra Allah, (tevbelerini kabul ederek,) sonsuz lütfuyla kendilerine yöneldi. Ancak yine (de,) onların çoğu kör ve sağır kaldılar. Allah, bütün yaptıklarını görendir.

وَحَسِبُٓوا اَلَّا تَكُونَ فِتْنَةٌ فَعَمُوا
وَصَمُّوا ثُمَّ تَابَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا
وَصَمُّوا كَثٖيرٌ مِنْهُمْ ۜ وَاللّٰهُ بَصٖيرٌ بِمَا
يَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾

73. Allah, kesinlikle Meryemoğlu Mesih'dir diyenler, şüphesiz kâfir oldular. (Hâlbuki) Mesih, "Ey İsrâiloğulları! Benim ve sizin Rabbiniz olan Allah'a ibadet edin," demişti. Sözün doğrusu, kim Allah'a ortak koşarsa, (bilin ki) Allah, ona Cenneti haram kılmıştır. Kalacağı yer Cehennem (ateşidir.) Zalimlerin yardımcıları da (hiç) olmayacaktır.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذٖينَ قَالُٓوا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْمَسٖيحُ
ابْنُ مَرْيَمَ ۜ وَقَالَ الْمَسٖيحُ يَا بَنٖٓي
اِسْرَٓائٖيلَ اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبّٖي وَرَبَّكُمْ ۜ اِنَّهُ
مَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ
وَمَأْوٰيهُ النَّارُ ۜ وَمَا لِلظَّالِمٖينَ مِنْ
اَنْصَارٍ ﴿٧٣﴾

74. "Allah mutlaka üçten biridir," diyenler, hiç şüphesiz kâfir oldular. Oysa ibadete lâyık olandan başka bir İlâh yoktur. Söylediklerinden vazgeçmezlerse, onlardan kâfirlik edenlere mutlaka acı azap ulaşacaktır.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذٖينَ قَالُٓوا اِنَّ اللّٰهَ ثَالِثُ
ثَلٰثَةٍ ۘ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّٓا اِلٰهٌ وَاحِدٌ ۜ
وَاِنْ لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ
الَّذٖينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلٖيمٌ ﴿٧٤﴾

75. Acaba onlar Allah'a eğilip, Kendisinden (günahlarının) bağışlanmasını dilemezler mi? Oysa Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

اَفَلَا يَتُوبُونَ اِلَى اللّٰهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ ۜ
وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧٥﴾

76. Meryemoğlu Mesih sadece bir peygamberdir. Ondan önce gelen bütün peygamberler vefat etmişlerdir.[1] Onun annesi dosdoğru bir kimseydi. Her ikisi (de) yemek yerlerdi.[2] Bak onlara delillerimizi nasıl açıklarız. Bir (de) bak, görüşleri ne çabuk değiştirilir.

مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ اِلَّا رَسُولٌ ۚ قَدْ
خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ۜ وَاُمُّهُ صِدِّيقَةٌ ۜ
كَانَا يَاْكُلَانِ الطَّعَامَ ۜ اُنْظُرْ كَيْفَ
نُبَيِّنُ لَهُمُ الْاٰيَاتِ ثُمَّ انْظُرْ اَنّٰى يُؤْفَكُونَ ﴿٧٦﴾

77. Sen onlara, "Allah'ı bırakıp, size ne zararı, ne (de) faydası dokunacak olanlara mı tapıyorsunuz?" de. Oysa en iyi işiten ve en iyi bilen, ancak Allah'tır.

قُلْ اَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ
لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ۜ وَاللّٰهُ هُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿٧٧﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede Hz. İsa'nın (a.s.) kesinlikle vefat ettiği anlaşılmaktadır. Öncelikle "Lisan-ül Arab" sözlüğünde " خَلَا فُلَانٌ إِذَا مَاتَ " denmiştir. Yani, bir insan için bu kelime kullanılırsa onun vefat ettiği anlaşılmalıdır. Ayet-i kerimede geçen "خَلَتْ" kelimesi, Al-i İmrân suresinde de geçmektedir. İlgili ayet şöyledir, "وَمَا مُحَمَّدٌ اِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ" (3: 145). Yani, "Muhammed ancak bir peygamberdir, ondan önce gelen bütün peygamberler ölüp gittiler." Hz. İsa (a.s.) da Hz . Resûlûllah'dan (s.a.v.) önce geçmiş bir peygamber olduğuna göre, onun da vefat etmiş olduğu açıkça anlaşılmalıdır.

Diğer taraftan ayette, Hz. İsa (a.s.) ve annesinin yaşıyorlarken, her insan gibi yemek yediklerinden bahsedilmektedir. Anlaşılacağı gibi yemek yemek bir yaşam belirtisidir. Ancak her ikisinin de bu dünyada olmadıkları için, artık yemek yemedikleri kesindir. Hz. İsa'nın (a.s.) annesi vefat etmiştir ve doğal olarak artık yemek de yememektedir. Bu durum Hz. İsa (a.s.) için de geçerlidir ve kendisi de yemek yememektedir, dolayısıyla onun da annesi gibi vefat etmiş olduğunu kabul etmemiz lazımdır. Aksi takdirde her ikisinin de gökte maddi vücutlarıyla bulunduğunu farz etmemiz gerekecektir ki, bu da Hz. İsa'nın (a.s.) annesinin vefatını kabul etmemizden dolayı mümkün değildir.

[2] İsa Mesih'in (a.s.) yemek yediği İncil'de açıkça bildirilmiştir. "Akşam olunca, İsa Onikilerle geldi. Ve sofrada oturup yerlerken dedi: Doğrusu size derim: Benimle beraber yemekte olan sizlerden biri beni ele verecektir." (Markos; 14: 17-18)

78. De ki: “Ey Ehl-i Kitap! Dininiz hakkında haksız yere aşırılık etmeyin. Daha önce kendileri (de) yoldan çıkmış, birçoklarını (da) yoldan çıkarmış ve doğru yoldan iyice sapmış olanların heveslerine uymayın.”

قُلْ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ
غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوٓا اَهْوَٓاءَ قَوْمٍ قَدْ
ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَاَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا
عَنْ سَوَٓاءِ السَّبِيلِ ﴿٧٨﴾ ع ١١ ١٤

B.11

79. İsrâiloğulların’dan kâfir olanlar, Davud ve Meryemoğlu İsa’nın diliyle lanetlenmişlerdi. Bu (da) isyan ettiklerinden ve haddi aştıklarından dolayı idi.

لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِٓي اِسْرَٓائِيلَ عَلٰى
لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذٰلِكَ بِمَا
عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٩﴾

80. Yaptıkları kötülükten, birbirlerini alıkoymazlardı. Yaptıkları (da) çok kötüydü.

كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ
لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٨٠﴾

81. Onlardan çoğunun, kâfir olanları dost edindiklerini görürsün. Nefislerinin, kendileri için öne sürdükleri (de,) çok kötüdür. Yani, Allah onlara kızmıştır ve onlar azap içinde uzun süre kalacaklardır.

تَرٰى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ
كَفَرُوا لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ اَنْفُسُهُمْ
اَنْ سَخِطَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ
هُمْ خَالِدُونَ ﴿٨١﴾

82. Eğer onlar Allah’a, bu Peygamber’e ve ona indirilene inanmış olsalardı, kendilerine onları dost edinmezlerdi. Ancak onlardan çoğu, itaatsiz kimselerdir.

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالنَّبِيِّ
وَمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ اَوْلِيَٓاءَ
وَلٰكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨٢﴾

83. İnsanlar arasından inananlara en şiddetli düşmanlık gösterenlerin, Yahudiler ile Allah'a eş koşanlar olduklarını göreceksin. Müminlere sevgi bakımından en yakın olanların (da,) "Biz Hıristiyanız," diyenler olduklarını bulacaksın. Çünkü aralarında bilginler ve keşişler vardır ve onlar (da) hiç kibirlenmezler.

لَتَجِدَنَّ اَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذٖينَ اٰمَنُوا
الْيَهُودَ وَالَّذٖينَ اَشْرَكُوا ۚ وَلَتَجِدَنَّ
اَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذٖينَ اٰمَنُوا الَّذٖينَ قَالُوا
اِنَّا نَصَارٰى ۜ ذٰلِكَ بِاَنَّ مِنْهُمْ قِسّٖيسٖينَ
وَرُهْبَانًا وَاَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٨٣﴾

84. Bu Peygamber'e indirilen (İlâhî kelâmı) dinledikleri zaman, hakkı tanıdıkları için gözlerinden yaşlar aktığını görürsün. "Ey Rabbimiz! Biz inandık, onun için bizi (de) şahitlik edenlerle beraber yaz," derler.

وَاِذَا سَمِعُوا مَٓا اُنْزِلَ اِلَى الرَّسُولِ
تَرٰٓى اَعْيُنَهُمْ تَفٖيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا
عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ ۚ يَقُولُونَ رَبَّنَٓا اٰمَنَّا
فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدٖينَ ﴿٨٤﴾

85. "Allah'a ve bize gelen doğruluğa neden inanmayalım ki? Oysa Rabbimizin, bizi iyi insanlara katmasını arzu ediyoruz" derler.

وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَا جَٓاءَنَا مِنَ
الْحَقِّ ۙ وَنَطْمَعُ اَنْ يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ
الْقَوْمِ الصَّالِحٖينَ ﴿٨٥﴾

86. Allah (da) onlara bu sözlerine karşılık olarak, içinden ırmaklar akan bahçeler ihsan edecektir. Orada ebedi olarak kalacaklar. İyi amellerde bulunanların mükâfatı (da,) işte budur.

فَاَثَابَهُمُ اللّٰهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرٖي مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدٖينَ فٖيهَا ۜ وَذٰلِكَ
جَزَٓاءُ الْمُحْسِنٖينَ ﴿٨٦﴾

87. İnkâr edip ayetlerimizi yalanlayanlarsa, Cehennemlik olanlar (da,) işte onlardır.

وَالَّذٖينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَٓا اُو۬لٰٓئِكَ
اَصْحَابُ الْجَحٖيمِ ﴿٨٧﴾

B.12

88. Ey inananlar! Allah'ın size helâl kıldığı temiz şeyleri, haram kılmayın. (Allah'ın belirttiği) sınırları aşmayın. Şüphesiz Allah, haddi aşanları sevmez.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَٓا
اَحَلَّ اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا ۜ اِنَّ اللّٰهَ
لَا يُحِبُّ الْمُعْتَد۪ينَ ﴿٨٨﴾

89. Allah'ın size rızık olarak verdiği şeyler arasından, helâl ve temiz olanları yiyin. İnandığınız Allah'ın takvasını benimseyin.

وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلَالًا طَيِّبًا ۖ
وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذ۪ٓي اَنْتُمْ بِه۪ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٩﴾

90. Allah boş yere ettiğiniz yeminlerden dolayı sizi yakalamayacaktır. Ancak bilerek ettiğiniz yeminlerle bağlandığınız vaatlerinizi (tutmazsanız,) sizi yakalayacaktır. Onun kefareti, ailenize yedirdiğinizin ortalamasından, on yoksula yemek yedirmek yahut onları giydirmek veya bir köle azat etmektir. (Bunu da) bulamayan, üç gün oruç tutmalıdır. Yemin edip (onu bozarsanız,) kefareti budur. (Onun için) yeminlerinizi koruyun. Şükredesiniz diye Allah, ayetlerini size böylece açıklar.

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ ف۪ٓي اَيْمَانِكُمْ
وَلٰكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُمُ
الْاَيْمَانَۚ فَكَفَّارَتُهُٓ اِطْعَامُ عَشَرَةِ
مَسَاك۪ينَ مِنْ اَوْسَطِ مَا تُطْعِمُونَ
اَهْل۪يكُمْ اَوْ كِسْوَتُهُمْ اَوْ تَحْر۪يرُ
رَقَبَةٍ ۜ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ
اَيَّامٍ ۜ ذٰلِكَ كَفَّارَةُ اَيْمَانِكُمْ اِذَا
حَلَفْتُمْ ۜ وَاحْفَظُٓوا اَيْمَانَكُمْ ۜ كَذٰلِكَ
يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيَاتِه۪ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٩٠﴾

91. Ey inananlar! İçki, kumar, putlara tapmak ve fal oklarıyla şans denemek birer pislik olup, şeytan işinden başka bir şey değildirler. Onun için başarıya ulaşasınız diye, (her birinden) kaçının.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ
وَالْاَنْصَابُ وَالْاَزْلَامُ رِجْسٌ مِنْ
عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿٩١﴾

92. Şüphesiz şeytan, içki ve kumar yoluyla aranıza düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmak ve namazdan alıkoymak ister. Siz vazgeçenlerden olur musunuz?

اِنَّمَا يُر۪يدُ الشَّيْطَانُ اَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ
الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَٓاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ
وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَعَنِ الصَّلٰوةِۚ
فَهَلْ اَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ﴿٩٢﴾

93. Allah'a itaat edin ve bu Peygamber'e (de) itaat edin ve (günahlardan sakınmak için) tetikte olun. (Bu uyarıdan sonra) yine (de) yüz çevirirseniz, bilin ki Peygamberimiz'in üzerine düşen, yalnız açıkça ulaştırmaktır.

وَاَط۪يعُوا اللّٰهَ وَاَط۪يعُوا الرَّسُولَ
وَاحْذَرُواۚ فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُٓوا
اَنَّمَا عَلٰى رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُب۪ينُ ﴿٩٣﴾

94. İnanıp, iyi amellerde bulunanlara, takvayı benimserlerse ve imanlarında daha (da) ileriye giderlerse ve (yine) iyi amellerde bulunurlarsa, (böylece gene) Allah'ın takvasını benimseyip imanlarını (daha da) arttırırlarsa, yine Allah'ın takvasını benimseyerek iyi ameller yaparlarsa, yedikleri (yemekler) için hiçbir günah olmayacaktır. Allah iyilik edenleri sever.

لَيْسَ عَلَى الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جُنَاحٌ ف۪يمَا طَعِمُٓوا اِذَا مَا اتَّقَوْا وَاٰمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوْا وَاٰمَنُوا ثُمَّ
اتَّقَوْا وَاَحْسَنُواۜ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِن۪ينَ ﴿٩٤﴾

B.13

95. Ey inananlar! Kendisinden gizlice korkanları ortaya çıkartmak için ellerinizin ve mızraklarınızın ulaşabileceği bir çeşit av ile Allah, sizleri mutlaka deneyecektir. Bundan sonra kim haddi aşarsa, ona acı bir azap vardır.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللّٰهُ بِشَيْءٍ
مِنَ الصَّيْدِ تَنَالُهُٓ اَيْد۪يكُمْ وَرِمَاحُكُمْ
لِيَعْلَمَ اللّٰهُ مَنْ يَخَافُهُ بِالْغَيْبِۚ فَمَنِ
اعْتَدٰى بَعْدَ ذٰلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ اَل۪يمٌ ﴿٩٥﴾

96. Ey inananlar! Siz ihram halindeyken avı öldürmeyin. Aranızdan avı kasten öldürenin cezası (da,) öldürdüğü hayvana denk bir hayvanı, karşılık olarak vermektir. Buna (da) aranızdan iki adil kimse hüküm verecektir. (Bu hayvanın,) kurban olarak Kâbe'ye ulaştırılması şarttır. (Buna gücü yetmiyorsa,) kefareti birkaç yoksula yemek yedirmek yahut ona denk olarak oruç tutmaktır. (Böylelikle suçlu,) yaptığının cezasını tadar. Ancak Allah, geçmiş olanı affetmiştir. Kim tekrarlarsa, Allah ondan öç alacaktır. Allah, her şeyden üstündür, (kötülüklerin) öcünü alandır.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ
وَاَنْتُمْ حُرُمٌۜ وَمَنْ قَتَلَهُ مِنْكُمْ
مُتَعَمِّدًا فَجَزَٓاءٌ مِثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ
يَحْكُمُ بِه۪ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ هَدْيًا بَالِغَ
الْكَعْبَةِ اَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسَاك۪ينَ اَوْ
عَدْلُ ذٰلِكَ صِيَامًا لِيَذُوقَ وَبَالَ اَمْرِه۪ۜ
عَفَا اللّٰهُ عَمَّا سَلَفَۜ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمُ
اللّٰهُ مِنْهُۜ وَاللّٰهُ عَز۪يزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٩٦﴾

97. Denizden avlanmanız ve onu yemeniz size helâl kılınmıştır. (Bu da, sizin ve yolcuların yararı içindir. İhramda kaldığınız müddetçe, kara avı size haram kılınmıştır. Toplanıp huzuruna götürüleceğiniz Allah'ın takvasını benimseyin.

اُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا
لَكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِۚ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ
الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًاۜ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذ۪ٓي
اِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩٧﴾

98. Allah, koruma altındaki Kâbe'yi, insanlara (dini ve ekonomik) bir kalkınma vesilesi kılmıştır. (Aynı şekilde) hürmetli ayı, kurbanlıkları ve kurbanlığın alâmeti olarak gerdanlık takılan (hayvanları da kalkınma vesilesi yapmıştır.) Bu, Allah'ın göklerde ve yerde ne varsa, (hepsini) bildiğini ve O'nun her şeye vâkıf olduğunu, bilmeniz içindir.

جَعَلَ اللّٰهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ
قِيَامًا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ
وَالْقَلَٓائِدَۜ ذٰلِكَ لِتَعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ
مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاَنَّ اللّٰهَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَل۪يمٌ ﴿٩٨﴾

99. Biliniz ki Allah, (hem) cezalandırmakta (çok) şiddetlidir, (hem de) çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

اِعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ شَد۪يدُ الْعِقَابِ وَاَنَّ
اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌۜ ﴿٩٩﴾

100. Peygamber'in görevi, yalnızca (kelâmı) ulaştırmaktır. Allah, açıkladığınızı (da,) gizlediğinizi (de) gayet iyi bilir.

مَا عَلَى الرَّسُولِ اِلَّا الْبَلَاغُ ۖ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿١٠٠﴾

101. De ki: "Kötünün çokluğu hoşuna gitse (de,) kötü ile iyi bir olamaz. Ey akıl sahipleri! Başarıya ulaşmanız için, Allah'ın takvasını benimseyiniz."

قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَب۪يثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ
اَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَب۪يثِ ۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ
يَٓا اُو۬لِي الْاَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠١﴾ ع

102. Ey inananlar! Açıklandığında sizi sıkıntıya sokacak konularda, soru sormayınız. Kur'an indirilirken onlar hakkında sorarsanız, size açıklanacaktır. Allah (bilerek) onları anlatmaktan uzak durmuştur. Allah, çok bağışlayan ve Halîmdir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَسْـَٔلُوا عَنْ اَشْيَٓاءَ
اِنْ تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ ۚ وَاِنْ تَسْـَٔلُوا عَنْهَا
ح۪ينَ يُنَزَّلُ الْقُرْاٰنُ تُبْدَ لَكُمْ ۖ عَفَا اللّٰهُ
عَنْهَا ۖ وَاللّٰهُ غَفُورٌ حَل۪يمٌ ﴿١٠٢﴾

B. 14

103. Sizden önce (de) bir kavim, bu (hususlar) hakkında sormuştu. Ancak daha sonraları (aldıkları cevaba) inanmaz oldular.

قَدْ سَاَلَهَا قَوْمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ اَصْبَحُوا
بِهَا كَافِر۪ينَ ﴿١٠٣﴾

104. Allah, (hayvanlardan) Bahire, Sâibe, Vasîle ve Hâm[1] (diye bir şey yapılmasını) emretmemiştir. Ancak, kâfirlik edenler yalan söyleyip, Allah'a iftira ederler. Onların çoğu da akıl etmezler.

مَا جَعَلَ اللّٰهُ مِنْ بَح۪يرَةٍ وَلَا سَٓائِبَةٍ وَلَا
وَص۪يلَةٍ وَلَا حَامٍ ۙ وَلٰكِنَّ الَّذ۪ينَ
كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ ۖ
وَاَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٤﴾

---

[1] Bahire: Kulaklarına çentik atılmış dişi deveye denir. Cahiliye devrinde Araplar, on kere yavru vermiş dişi devenin kulaklarını yarıp serbest bırakırlardı. Hiç kimse ona binmez, yük yüklemezdi. (Müfredat)
Sâibe: Otlaklarda serbest bırakılan dişi deveye denir. Bu da cahiliye devrine ait bir adetti. Eskiden Araplar, beş kere yavru vermiş bir dişi deveyi serbest bırakırlardı. Sulaklar ile tarlalara girmekten onu alıkoymazlardı.
Vasile: Bu da cahiliye dönemine ait başka bir adetti. Bir keçi, dişi ve erkek olarak ikiz doğurduğunda, Araplar o ikizleri birbirinden ayırıp kesmezlerdi ki, biri diğerinin ölümünü görüp acı çekmesin.
Hâm: Dölünden on yavru doğmuş erkek hayvana denilirdi. Araplar onu da hiçbir yerde çalıştırmayıp serbest bırakırlardı.

105. Onlara, “Allahın indirdiği (kelâma) ve Peygamberi’ne gelin,” denildiği zaman, “Atalarımızı ne üzerinde bulduysak, o bize yeterlidir,” derler. Ya ataları bir şey bilmiyor ve doğru yolu bulamıyordu ysalar? (Yine de inanmamakta inat mı edecekler?)

وَاِذَا ق۪يلَ لَهُمْ تَعَالَوْا اِلٰى مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ
وَاِلَى الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا
عَلَيْهِ اٰبَٓاءَنَا ؕ اَوَلَوْ كَانَ اٰبَٓاؤُ۬هُمْ
لَا يَعْلَمُونَ شَيْـًٔا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٠٥﴾

106. Ey inananlar! Nefislerinizin sorumluluğu size aittir. Siz doğru yolda oldukça, sapmış olan kimse size bir zarar veremez. Dönüşünüz, yalnızca Allah’a olacaktır. O, yaptıklarınızı size bildirecektir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا عَلَيْكُمْ اَنْفُسَكُمْۚ
لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ اِذَا اهْتَدَيْتُمْ ؕ
اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَم۪يعًا فَيُنَبِّئُكُمْ
بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٦﴾

107. Ey inananlar! Birinize ölüm yaklaştığı zaman vasiyet edeceğinizde, aranızdan iki adaletli erkek şahit (tayin edilmelidir.) Eğer yolculuk etmekteyken ölüm musibeti başınıza gelirse, (kendi aranızdan şahit de bulamazsanız,) sizden olmayan iki (şahit de olabilir.) Bir namazdan sonra, bunların ikisini alıkoyun. Şüphelendiğiniz takdirde, “(Hakkında şahadet ettiğimiz kimse) akrabamız (bile) olsa, şahadette hiçbir karşılık almayacağız. Allah’ın (emrettiği) şahadeti asla gizlemeyeceğiz. Yoksa günahkârlardan oluruz,” diye Allah’a yemin etsinler.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ اِذَا
حَضَرَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ ح۪ينَ الْوَصِيَّةِ
اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ اَوْ اٰخَرَانِ
مِنْ غَيْرِكُمْ اِنْ اَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي
الْاَرْضِ فَاَصَابَتْكُمْ مُص۪يبَةُ الْمَوْتِ ؕ
تَحْبِسُونَهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلٰوةِ فَيُقْسِمَانِ
بِاللّٰهِ اِنِ ارْتَبْتُمْ لَا نَشْتَر۪ي ب۪هِ ثَمَنًا وَلَوْ
كَانَ ذَا قُرْبٰىۙ وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللّٰهِ اِنَّٓا
اِذًا لَمِنَ الْاٰثِم۪ينَ ﴿١٠٧﴾

108. Eğer sonradan bunların bir günah işledikleri anlaşılırsa, onların yerine, öncekilerin haklarını yedikleri (mirasçılardan) iki kişi, şahit olarak getirilsin. Onlar (da,) “Bizim şahadetimiz, önceki ikisinin şahadetinden daha doğrudur, biz (şahitliğimizde) asla haddi aşmadık. Eğer böyle yapmışsak, şüphesiz zalimlerden olacağız,” diye Allah’a yemin etsinler.

فَإِنْ عُثِرَ عَلَىٰ أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا
فَآخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ
اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأَوْلَيَانِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ
لَشَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِن شَهَادَتِهِمَا وَمَا
اعْتَدَيْنَا إِنَّا إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٨﴾

109. Bu yöntem (önceki şahitlerin) şahitliklerini hakkıyla yapmalarını veya yeminlerinden sonra başka yeminlerin (de) onlarınkini reddedebileceğinden korkmalarını daha iyi temin eder. Allah’ın takvasını benimseyin. Onun emirlerine kulak verin. (Ve bilin ki) Allah, başkaldıranlara doğru yol göstermez.

ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَن يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ عَلَىٰ
وَجْهِهَا أَوْ يَخَافُوا أَن تُرَدَّ أَيْمَانٌ
بَعْدَ أَيْمَانِهِمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاسْمَعُوا
وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿١٠٩﴾ ع

B.15

110. Allah, bütün peygamberleri toplayacağı günde, “Size ne cevap verildi?” diye soracak. Onlar (da,) “Biz, (gerçek) bilgiye sahip değiliz. Şüphesiz bütün gaybları bilen, yalnız Sensin,” diyecekler.[1]

يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا
أُجِبْتُمْ قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ
أَنتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿١١٠﴾

---

[1] Yüce Allah’ın (c.c.) peygamberlere soru sorması Kendi bilgisini artırmak için değildir. Aksine onun gayesi peygamberlerin kâfirler aleyhinde şahitlik etmelerini sağlamaktır. Aynı gerçek daha önce Nisa Sûresi 42. Ayette de beyan edilmiştir.

111. Allah o zaman şöyle dedi: “Ey Meryemoğlu İsa! Senin ve annenin üzerine olan nimetimi hatırla. Hani Ruh-ül Kudüs ile seni destekledim, beşikte (yani çocukluğunda) ve orta yaşlarında iken (maneviyattan) söz ederdin. Hani sana Kitab’ı, hikmeti, Tevrat ile İncil’i öğrettim. Sen benim emrimle toprak (tabiatlı kimseleri,) kuşların (yavrularını) yetiştirdiği gibi yetiştirirdin. Onlara üflerdin, onlar (da) emrimle (uçma yeteneğine sahip, manevi) kuşlar olurlardı. Benim emrimle doğuştan kör olanları ve cüzzamlıları iyileştirirdin. Benim emrimle (manevi) ölüleri (hayata) çıkarırdın.[1] Hani (seni öldürmek isteyen) İsrâiloğulları’nı, senden alıkoyduydum. Sen onlara apaçık delillerle geldiğinde, aralarından kâfirlik edenler, “Bunlar ancak apaçık bir aldatmacadır,” dediler.

إِذْ قَالَ اللّٰهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ
نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلٰى وَالِدَتِكَ إِذْ أَيَّدْتُكَ
بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي
الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰيةَ وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ
تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْـَٔةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي
فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي وَتُبْرِئُ
الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي وَإِذْ تُخْرِجُ
الْمَوْتٰى بِإِذْنِي وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي
إِسْرَائِيلَ عَنْكَ إِذْ جِئْتَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هٰذَا إِلَّا
سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿١١١﴾

112. Hani Ben Havarilere, “Bana ve Benim Peygamberim’e inanın,” diye vahyetmiştim.[2] Onlar (da,) “İnandık ve itaat edenlere (katıldığımıza) şahit ol!” dediler.

وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ اٰمِنُوا بِي
وَبِرَسُولِي قَالُوا اٰمَنَّا وَاشْهَدْ بِأَنَّنَا
مُسْلِمُونَ ﴿١١٢﴾

---

[1] Bkz. dipnot 3:50.

[2] Bazı kimseler vahiy sadece peygamberlere gelir derlerse de, buradan da anlaşılacağı üzere bu yanlıştır. Yüce Allah (c.c.) Musa’nın (a.s.) annesine de, İsa’nın (a.s.) annesine de vahyetmiştir. (Bkz: 20:39, 28:8) Meryem sûresini okuduğumuz zaman Yüce Allah’ın (c.c.), Hz Meryem ile konuştuğu da anlaşılmaktadır. Bu ayetten de anlaşıldığı gibi Allah (c.c.), İsa'nın (a.s.) Havarileri’ne de vahyetmiştir. Onların hiçbiri peygamber değildi. Peygamberimiz’den (s.a.v.) sonra şeriat ahkâmını taşıyan vahiy elbette son bulmuştur. Bunun dışında her türlü vahiy ise, Kıyamet’e kadar devam edecektir. Allah’ın hükümlerini içten ve tam manasıyla yerine getiren kimselere, bu nimet Kıyamet’e kadar verilecektir. Vahiy son bulmuştur diyenlerin, Yüce Allah (c.c.) İsrâiloğulları’nın kadınlarına dahi vahyetmiştir, ancak en Yüce Peygamberi’nin ricâline (ileri gelenlerine) bile vahiy etmeyecektir, demeleri son derece üzüntü vericidir.

113. Hani Havariler, “Ey Meryemoğlu İsa! Rabbin bize gökten[1] (yemekler dolusu) bir sofra indirebilir mi?” dediklerinde, o (da) onlara, “Eğer gerçek müminseniz, Allah’ın takvasını benimseyin,” dedi.

إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ
هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنَزِّلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً
مِنَ السَّمَاءِ ۖ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١١٣﴾

114. Onlar dediler ki: “Biz o (sofradan) yemeyi, gönüllerimizin (de Allah’ın kadir olduğuna inanmak konusunda) rahat etmesini, senin bize doğru söylediğini bilmeyi ve onun hakkında şahitlik edenlerden olmayı, arzu ederiz.”

قَالُوا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ
قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ
عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿١١٤﴾

115. Meryemoğlu İsa, “Ey Rabbimiz olan Allah! Bize gökten (yemekler dolusu) bir sofra indir. Bizler için ve bizden sonrakiler için bir bayram olsun. Senin tarafından bir mucize olsun. Bize rızık ihsan et. Sen rızık verenlerin en hayırlısısın,” dedi.

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا
أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا
عِيدًا لِأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِنْكَ ۖ
وَارْزُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿١١٥﴾

116. Allah buyurdu ki: “Ben size (böyle bir sofrayı) mutlaka indireceğim. Ancak bundan sonra aranızdan kim nankörlük ederse, bütün âlemlerde kimseye vermediğim azabı, ona veririm.”

قَالَ اللَّهُ إِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ ۖ فَمَنْ
يَكْفُرْ بَعْدُ مِنْكُمْ فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا
لَا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١١٦﴾

[1] Ayet-i kerimede yer alan “gökten inmek” ifadesi, fazla sıkıntı çekmeden, kesin ve sürekli olarak nimet istendiğine işaret etmektedir.

B.16

117. Hani Allah, “Ey Meryemoğlu İsa! Sen insanlara, Allah’tan başka beni ve annemi (de) iki ilâh olarak tanıyın dedin mi?” diye sorduğunda, o dedi ki: “Sen her türlü eksiklikten uzaksın. Hakkım olmayan şeyi söylemek bana yakışmazdı. Eğer onu söylemişsem, şüphesiz Sen onu bilirsin. Sen nefsimdekini bilirsin, ama ben Senin nefsindekini bilmem. Şüphesiz her türlü gaybı en iyi bilen, yalnız Sensin.”

وَاِذْ قَالَ اللّٰهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ءَاَنْتَ
قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَاُمِّيَ اِلٰهَيْنِ
مِنْ دُونِ اللّٰهِ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ
لِي اَنْ اَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ اِنْ
كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمُ مَا فِي
نَفْسِي وَلَا اَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ اِنَّكَ
اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿١١٧﴾

118. “Ben onlara, ancak bana emrettiğini söyledim. Yani, Rabbim ve Rabbiniz olan Allah’a ibadet edin, dedim. Ben aralarında bulunduğum müddetçe, onlara gözeticiydim. Ancak Sen canımı aldıktan sonra, onları gözeten bizzat Sendin. Sen, her şeyi gözetensin.[1]”

مَا قُلْتُ لَهُمْ اِلَّا مَا اَمَرْتَنِي بِهِ اَنِ
اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ
عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا
تَوَفَّيْتَنِي كُنْتَ اَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ
وَاَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١١٨﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede Hz. İsa’nın (a.s.) vefatından bahsedilmiştir. Burada “teveffi” kelimesi geçer. Bunun manası ruhun kabzedilmesidir. Arapça dilbilgisi kurallarına göre “Allah” özne olup “insan” nesne ise “teveffi” kelimesinin, ruhun kabzedilmesi yani ölümden başka bir manası kesinlikle yoktur ve bu ayette de bu kural geçerlidir. Adı geçen ayette Hz. İsa’nın (a.s.) insanlar arasında bulunduğu ve bulunmadığı iki dönemden bahsedilmiştir. Bu her iki dönemin ayırım noktası “teveffi” kelimesi ile açıklanmıştır. Başka bir ifadeyle Hz. İsa’nın (a.s.) dünyadan ayrılması ancak “teveffi” ile, yani ölümle olmuştur. Bazı kimseler “teveffi” kelimesinin bir manasının da “uyumak” olduğunu söylerler. Bu mecazi bir manadır. Kuran-ı Kerim’de bu kelimenin yanında eğer “uyku” ve “gece” kelimesi geçerse, ancak o zaman uyumak manasında kullanılır. Yoksa bunun esas ve tek manası, ruhun Yüce Allah (c.c.) tarafından kabzedilmesi, yani insanın ölümüdür.
Bu ayetten anlaşıldığına göre Hz. İsa (a.s.) dünyada yaşıyor iken İsrâiloğulları’nın arasında şirk (Allah’a (c.c.) ortak koşmak gibi üç ilâh inancı – Teslis –) yayılmamıştı. Bu inanç daha sonra yayılmıştır ve Hz. İsa’nın (a.s.) bundan haberi yoktur. Eğer Hz. İsa (a.s.) tekrar bu dünyaya gelecekse ve Hıristiyanlar’ın üç tanrı (Teslis) inancına kapıldıklarını görürse, o halde Kıyamet gününde ayet-i kerimede ileri sürülen cevabı da vermesi mümkün değildir.
(Türk Diyanet Vakfı ve sayıları her geçen gün artmakta olan birçok ilim sahiplerinin Kur-an meallerinde Hz. İsa’nın (a.s.) vefat ettiği açıkça yer almaktadır.)

119. “Onlara azap edersen, şüphesiz onlar Senin kullarındır. Eğer onları bağışlarsan, şüphesiz ancak Sen, her şeyden üstünsün, hikmet sahibisin.”

اِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَاِنَّهُمْ عِبَادُكَۚ
وَاِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ فَاِنَّكَ اَنْتَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١١٩﴾

120. Allah, “Bu, doğru olanların doğruluğunun, kendilerine yarar vereceği bir gündür. Onlar için, içinden ırmaklar akan bahçeler var. Orada ebediyen kalacaklar. Allah onlardan razı oldu, onlar (da) O’ndan razı oldular. İşte bu, büyük bir başarıdır.” dedi.

قَالَ اللّٰهُ هٰذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصّٰدِقِينَ
صِدْقُهُمْۜ لَهُمْ جَنّٰاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا اَبَدًاۜ رَضِيَ اللّٰهُ
عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُۜ ذٰلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿١٢٠﴾

121. Gökler ile yerin ve içinde bulunanların hükümranlığı, Allah’ındır. O her şeye hakkıyla kadirdir.

لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا
فِيهِنَّۜ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٢١﴾ ع

Sûre: 6

EN'ÂM SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre de Mekke döneminde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yüz altmış altı ayettir.

Geçen sûrenin son ayetinde, bütün âlemler ile içindekilerin sahibinin, Allah (c.c.) olduğu beyan edilmişti. Bu sûrenin başında ise, bu daha açık olarak ve de daha büyük bir şanla bildirilmiştir ve her türlü hamdın, ancak gökleri ve yeri ilk yaratan Allah'a mahsus olduğu anlatılmıştır. Diğer taraftan, sırlarına vakıf olmak konusunda birçok karanlık noktalar bulunduğu için, Allah (c.c.) insanoğluna akıl ve feraset nuru bahşetmiştir. Bu akıl nuru vasıtasıyla, o karanlıklar ortadan kalkmaya devam edecektir. Günümüzün bilgi dünyası, yeryüzü ve göklerin yaradılışı ile ilgili birçok bilinmeyen üzerindeki perdeyi aralamıştır. Böylece insanoğlu, yer ile göklerin gizemi ve içindekiler hakkında gitgide daha fazla bilgiye sahip olmaktadır. Diğer bir ifadeyle, her karanlık aydınlanmaktadır. Bu sûrenin başında, göklerin karanlıklarının nasıl yok edildiği açıklandığı gibi, kara ile denizin karanlıklarının da aynı şekilde, nura dönüştürüldüğü dile getirilmiştir. İnsanların iç karanlıklarından ve gökten inen azaplardan da bu sûrede bahsedilmiştir.

Bu sûrenin yetmiş altıncı ayetinde zikredildiği üzere Yüce Allah (c.c.), Hz. İbrahim (a.s.) gibi kullarına yeryüzü ve gökyüzünün melekûtlarını gösterir ve onların üzerine de nur yağdırır. Diğer yandan, yeryüzü ve göklerin karanlıklarını ortadan kaldırmaya çalışan bilim adamlarına da, araştırmalarının sonucu olarak bu karanlıklara son verme fırsatı bahşedilir.

Peygamberler ve onlara İlâhi Kitaplar ile hidayet nurunun nazil edilişi de, bu sûrede açıklanmıştır. Tohumlar ve çekirdeklerin yarılması ile oradaki karanlıkların ortadan kaldırılışı ve hayat veren fidanların onlardan yetiştiği de, burada beyan edilmiştir. Aynı şekilde kara ile deniz karanlıklarını yok edip, yolculara yol gösteren yıldızlardan da, yine bu sûrede bahsedilmiştir.

Yeşillikten tomurcuk çıkması ve sonra da çeşitli meyvelerin yetişmesinden, doksan altıncı ayet ve sonrasında bahsedilmiştir. Bu meyveler nasıl olgunlaşır? Yüce Allah'ın (c.c.) ayetlerine inananlar araştırdıklarında, bunda birçok mucizeler bulunduğunu görecekler, denmiştir.

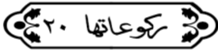
Sebzeler (yeşil yapraklı bitkiler,) "klorofil" neticesinde yaşam bulmaktadırlar. İlim adamları, bu maddede hiçbir evrim safhası tespit edememişlerdir. Bu da, çok büyük bir mucizedir. Aslında klorofil diğer maddelerden son derece karmaşık bir yapıya sahiptir. Yaşamın başlangıcından beri klorofile ihtiyaç du-

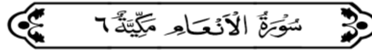
yulmuştur. İnsanın varoluşu da, aslında klorofile bağlı olarak gerçekleşmiştir. Klorofilin ateş ile değil, yalnız ışık ile hayat yarattığı, özellikle dikkate değer bir durumdur. Işığın, yeryüzü ve gökyüzünde hangi evrelerden geçmiş olduğu konusunun detayları ise bu sûrenin sonunda yer almaktadır.

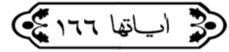
Bu sûrede hayvanlar ile ilgili, müşriklerin yersiz korkuları ve bozuk inançlarından da bahsedilmiştir. Bunları da Yüce Allah (c.c.), insan hayatının devamının bir vesilesi kılmıştır. Ancak müşrikler, çeşitli gelenekler ileri sürerek, söz konusu hayvanlar hakkındaki hikmet dolu talimatları yabana atmışlardır.

Burada hayvanlarla ilgili olarak helâl ve haram izah edilmiş olmakla kalmayıp, ahlâk ile alakalı olarak da her tür helâl ve haram beyan edilmiştir. Söz konusu olan yalnızca bedensel gıda ile ilgili helâl ve haram olmayıp, manevi anlamda da helâl ve haram, burada beyan edilmiştir. Anne ve babaya karşı ihsan etme talimatı da yine burada verilmiştir. Onların çocukları için ne kadar eziyet çektikleri herkesçe bilinen bir gerçektir.

Bu sûrenin sonunda yer alan bir ayet-i kerimede, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v) Rabbine itaat ettiği çok güzel bir şekilde izah edilmiştir. Bunu, buradakinden daha güzel bir şekilde anlatmak da mümkün değildir. Bütün dünyanın İlâhi Kitapların'da da, bu konuda benzer bir ayet de mevcut değildir. Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.), benim namazlarım ve bütün fedakârlıklarım hep Allah (c.c.) içindir, diye ilan etmesi buyrulmuştur. Yani, yalnız maddi fedakârlıkları değil, onun duyguları, hayatı ve ölümü bile, hâlisen Allah'a (c.c.) adanmıştır.

En’âm Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ①

2. Her türlü hamd, gökleri ve yeri yaratan, karanlıklar ile aydınlığı meydana getiren Allah’a mahsustur. Buna rağmen kâfirler, Rablerine ortak koşarlar.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذ۪ي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ۜ ثُمَّ
الَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ②

3. Sizi yaş topraktan yaratan, ancak O’dur. Sonra (size yaşamanız için) bir süre tayin etmiştir. (Bundan başka) O’nun belirlemiş olduğu (ve bilgisine de Kendisi’nin sahip bulunduğu) bir süre daha vardır. Yine (de) şüphe edersiniz.

هُوَ الَّذ۪ي خَلَقَكُمْ مِنْ ط۪ينٍ ثُمَّ
قَضٰٓى اَجَلًا ۜ وَاَجَلٌ مُسَمًّى عِنْدَهُ
ثُمَّ اَنْتُمْ تَمْتَرُونَ ③

4. Göklerde ve yerde mevcut olan Allah, (ancak) O’dur. O, gizlediklerinizi (de,) açığa vurduklarınızı (da) bilir. O, kazandıklarınızı (da) bilir.

وَهُوَ اللّٰهُ فِي السَّمٰوَاتِ وَفِي الْاَرْضِ ۜ
يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ
مَا تَكْسِبُونَ ④

5. Onlar, Rablerinin ayetlerinden kendilerine gelen her ayetten mutlaka yüz çevirirlerdi.

وَمَا تَأْت۪يهِمْ مِنْ اٰيَةٍ مِنْ اٰيَاتِ رَبِّهِمْ اِلَّا
كَانُوا عَنْهَا مُعْرِض۪ينَ ⑤

6. Kendilerine en mükemmel hak (yani Kur’an) gelince, onu yalanladılar. Bunun sonucu, alay ettiklerinin (gerçekleşmesi) hakkında yakında (mutlaka) haber alacaklar.

فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَٓاءَهُمْ ۜ فَسَوْفَ
يَأْت۪يهِمْ اَنْبٰٓؤُا مَا كَانُوا بِه۪ يَسْتَهْزِؤُ۫نَ ⑥

7. Onlar, kendilerinden önce nice nesilleri helâk ettiğimizi görmüyorlar mı? Yeryüzünde size vermediğimiz gücü, onlara vermiştik. Onlara bol yağmur yağdıran bulutlar gönderdik. Onların (idare ve tasarrufları) altında akan ırmaklar var ettik. Sonra (da) günahları yüzünden, onları helâk ettik. Onların ardından (da) başka bir nesli yaratıp, yükselttik.

أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ
قَرْنٍ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّنْ
لَكُمْ وَأَرْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا
وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمْ
فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ
بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ٧

8. Biz sana kâğıda yazılı bir Kitap indirseydik, ona (da) elleriyle dokunsalardı, yine (de) kâfirler, "Şüphesiz bu, apaçık bir aldatmacadır," derlerdi.

وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ
فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ٨

9. Onlar, "Neden ona bir melek indirilmedi?" derler. Eğer bir melek indirseydik, şüphesiz mesele karara bağlanmış olurdu. O zaman kendilerine, hiç süre tanınmazdı.

وَقَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ
وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكًا لَقُضِيَ الْأَمْرُ
ثُمَّ لَا يُنْظَرُونَ ٩

10. Eğer Biz o (Peygamber'i) meleklerden çıkarsaydık, onu (da) insan şeklinde çıkarırdık. Şüpheye düştükleri konu hakkında, onları (yine) şüphede bırakmış olurduk.

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا
وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ مَا يَلْبِسُونَ ١٠

11. Senden önceki peygamberlerle (de) alay edildi. Neticede alay edenleri, yine alay ettikleri (azap, gelip) sardı.

وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ
فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا
بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ١١

B.2

12. De ki: “Yeryüzünde çokça dolaşın ve yalanlayanların sonunun, nasıl kötü olduğunu görün.”

قُلْ سِيرُوا فِي الْاَرْضِ ثُمَّ انْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿١٢﴾

13. Sen (onlara,) “Göklerde ve yerde var olanlar kimindir?” diye sor. De ki: “Allah’ındır.” (Allah,) rahmet etmeyi Kendine farz kılmıştır. Hakkında hiç şüphe olmayan Kıyamet gününe kadar hepinizi, elbette toplamaya devam edecektir. Nefislerini hüsrana uğratanlar (ise,) asla inanmayacaklar.

قُلْ لِمَنْ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ ط قُلْ
لِلّٰهِ ط كَتَبَ عَلٰى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ط
لَيَجْمَعَنَّكُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ ط
اَلَّذِينَ خَسِرُوا اَنْفُسَهُمْ فَهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾

14. Gece ve gündüzde bulunan her şey, O’nundur. O, en iyi işitendir ve ebedi bilgi sahibidir.

وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي الَّيْلِ وَالنَّهَارِ ط وَهُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٤﴾

15. De ki: “Gökleri ve yeri ilk yaratmış olan Allah’tan başkasını mı, dost edineyim?” Hâlbuki O, (herkesi) besler, ancak (kimse tarafından) beslenmez. Bana, itaat edenlerin ilki olmam emrolundu, ancak asla Hakka ortak koşanlardan olma, (diye de) buyruldu.

قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا
يُطْعَمُ ط قُلْ اِنِّي اُمِرْتُ اَنْ اَكُونَ اَوَّلَ
مَنْ اَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٥﴾

16. De ki: “Eğer Rabbime itaatsizlik edersem, büyük günün azabından mutlaka korkarım.”

قُلْ اِنِّي اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ
يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٦﴾

17. O gün, (azap) kimden uzaklaştırılırsa, (Allah) ona kesinlikle rahmet etti, (demektir.) İşte bu, apaçık bir başarıdır.

مَنْ يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ ط
وَذٰلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿١٧﴾

18. Allah seni bir kedere uğratacak olursa, O’ndan başka (da) kimse onu gideremez. Sana bir hayır verecek olursa, O’nun dilediği her şeye daima gücü yeter.

وَاِنْ يَمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُٓ
اِلَّا هُوَۜ وَاِنْ يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿١٨﴾

19. O, kulları üzerinde galiptir. Hikmet sahibidir ve her şeyden haberdardır.

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِه۪ۜ وَهُوَ الْحَك۪يمُ
الْخَب۪يرُ ﴿١٩﴾

20. Sen onlara, “Şahitlik konusunda hangisi en yücedir?” diye sor. De ki: “Allah! O, benimle sizin aranızda şahittir. Bu Kur’an, onunla sizi ve ulaşacağı herkesi (gelecek olan azaptan) uyarayım diye, bana vahiy olundu. Allah’tan başka ilâhlar bulunduğuna, siz gerçekten şahitlik mi ediyorsunuz?” De ki: “Ben böyle bir şahitlikte bulunmam.” (Yine) onlara, “O, ancak tek İlâh’tır. O’na ortak koştuklarınızla (ise,) kesinlikle hiç ilgim yoktur,” de.

قُلْ اَيُّ شَيْءٍ اَكْبَرُ شَهَادَةًۜ قُلِ اللّٰهُۙ
شَه۪يدٌ بَيْن۪ي وَبَيْنَكُمْۙ وَاُو۫حِيَ اِلَيَّ
هٰذَا الْقُرْاٰنُ لِاُنْذِرَكُمْ بِه۪ وَمَنْ بَلَغَۜ
اَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ اَنَّ مَعَ اللّٰهِ اٰلِهَةً
اُخْرٰىۜ قُلْ لَٓا اَشْهَدُۚ قُلْ اِنَّمَا هُوَ اِلٰهٌ
وَاحِدٌ وَاِنَّن۪ي بَر۪ٓيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَۢ ﴿٢٠﴾

21. Kendilerine Kitap verdiğimiz kimseler, oğullarını tanıdıkları gibi bu (gerçeği) tanırlar. Ancak kendilerini hüsrana uğratanlar var ya, inanmayanlar (da,) işte onlardır.

اَلَّذ۪ينَ اٰتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا
يَعْرِفُونَ اَبْنَٓاءَهُمْۢ اَلَّذ۪ينَ خَسِرُٓوا
اَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢١﴾

B.3

22. Allah’a yalan uydurarak iftira eden veya O’nun ayetlerini yalanlayandan, daha zalim kim olabilir? Şüphesiz zalimler başarıya hiç ulaşmazlar.

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا
اَوْ كَذَّبَ بِاٰيَاتِه۪ۜ اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
الظّٰالِمُونَ ﴿٢٢﴾

23. Hepsini toplayacağımız günü (düşünün.) Bize ortak koşmuş olanlara diyeceğiz ki: “(Allah’ın) ortakları diye zannettikleriniz nerede?”

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ
اَشْرَكُوٓا اَيْنَ شُرَكَٓاؤُكُمُ الَّذِينَ كُنْتُمْ
تَزْعُمُونَ ﴿٢٣﴾

24. O zaman, (uydurdukları) fitne baki kalmayacak. Ancak, “Rabbimiz olan Allah’a andolsun ki, biz zaten müşrik değildik,” diyecekler.

ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِتْنَتُهُمْ اِلَّٓا اَنْ قَالُوا وَاللّٰهِ
رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿٢٤﴾

25. Bak! (O anda) kendilerine karşı nasıl yalan söyleyecekler ve daha önce iftira ettiklerini unutacaklar.

اُنْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ وَضَلَّ
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٥﴾

26. Onlardan bazıları senin (sözlerine) kulak verirler. Ancak anlamasınlar diye kalplerine perde, kulaklarına (ise) ağırlık koyduk. Her türlü mucizeyi görseler (de,) yine (de) ona inanmazlar. Hatta sana geldiklerinde, seninle tartışırlar. Kâfirler, “Bu (Kur’an) eskilerin masallarından başka bir şey değil,” derler.

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ اِلَيْكَۚ وَجَعَلْنَا
عَلٰى قُلُوبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَفْقَهُوهُ وَفٖٓي
اٰذَانِهِمْ وَقْرًاۜ وَاِنْ يَرَوْا كُلَّ اٰيَةٍ
لَا يُؤْمِنُوا بِهَاۜ حَتّٰٓى اِذَا جَٓاؤُكَ
يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُٓوا اِنْ هٰذَٓا
اِلَّٓا اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾

27. Onlar, bundan (başkalarını da) alıkoyarlar, kendilerini (de) uzak tutarlar. (Böyle yapmakla,) yalnızca kendilerini mahvederler. Ancak farkında değildirler.

وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْـَٔوْنَ عَنْهُۚ وَاِنْ
يُهْلِكُونَ اِلَّٓا اَنْفُسَهُمْ وَمَا
يَشْعُرُونَ ﴿٢٧﴾

28. Onların (Cehennem) ateşinin karşısında durdurulacakları zamanı bir görsen! “Keşke geri döndürülsek, o zaman Rabbimizin ayetlerini (asla) yalanlamasak ve müminlerden olsak,” diyecekler.

وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ وُقِفُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا
يَا لَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِاٰيَاتِ رَبِّنَا
وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٨﴾

29. Aslında önceden gizledikleri, onlara aşikâr olmuştur. Geri döndürülseler (de,) yine menedildiklerine dönerlerdi. Şüphesiz onlar, (iddialarında) yalancıdırlar.

بَلْ بَدَا لَهُمْ مَا كَانُوا يُخْفُونَ مِنْ قَبْلُ ۜ
وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَاِنَّهُمْ
لَكَاذِبُونَ ﴿٢٩﴾

30. “Bu dünya hayatımızdan başka bir hayat yoktur ve tekrar kaldırılacak (da) değiliz,” derlerdi.

وَقَالُوٓا اِنْ هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا
نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٠﴾

31. Onları, Rableri huzurunda durdurulacakları zaman bir görsen! (Yüce Allah) onlara, “Bu (ikinci hayat) gerçek değil mi?” diye soracak. Onlar (da,) ”Evet! Rabbimize andolsun ki, (şüphesiz bu gerçektir,)” diye cevap verecekler. O (da) onlara, “Öyleyse inkâr etmekte (ısrar) ettiğinizden dolayı azabı tadın,” (diye) buyuracaktır.

وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ وُقِفُوا عَلٰى رَبِّهِمْ ۜ قَالَ
اَلَيْسَ هٰذَا بِالْحَقِّ ۜ قَالُوا بَلٰى وَرَبِّنَا ۜ
قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ
تَكْفُرُونَ ﴿٣١﴾ ع

B.4

32. Allah’ın huzurunda bulunmayı yalanlayanlar, şüphesiz hüsrana uğradılar. O saat kendilerine birdenbire gelince, “Eyvah! Bunun hakkında gösterdiğimiz ihmalkârlığımızdan dolayı bize yazıklar olsun,” diyecekler. (Günahlarının) yüklerini sırtlarında taşıyacaklar. Dinleyin! Yüklendikleri ne kötüdür.

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللّٰهِ ۜ حَتّٰٓى
اِذَا جَاءَتْهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا
يَا حَسْرَتَنَا عَلٰى مَا فَرَّطْنَا فِيهَا ۙ وَهُمْ
يَحْمِلُونَ اَوْزَارَهُمْ عَلٰى ظُهُورِهِمْ ۜ
اَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٣٢﴾

33. Dünya hayatı, oyun ve eğlenceden başka bir şey değildir. Allah’ın takvasını benimseyenler için ahiret evi, hiç şüphesiz daha hayırlıdır. Öyleyse akıl etmez misiniz?

وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ ۜ
وَلَلدَّارُ الْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذٖينَ يَتَّقُونَ ۜ
اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٣﴾

34. Onların söylediklerinin, seni muhakkak üzdüğünü, elbette biliyoruz. Çünkü zalimler, (yalnız) seni yalanlamakla kalmayıp, Allah’ın ayetlerini (de) bilerek inkâr ederler.

قَدْ نَعْلَمُ اِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ الَّذٖى يَقُولُونَ
فَاِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلٰكِنَّ الظَّالِمٖينَ
بِاٰيَاتِ اللّٰهِ يَجْحَدُونَ ﴿٣٤﴾

35. Senden önce (de) peygamberler muhakkak yalanlandılar. Onlar, yalanlanmalarına ve eziyet edilmelerine rağmen, sabır gösterdiler. Sonunda yardımımız onlara ulaştı. Allah’ın sözlerini değiştirecek kimse yoktur. Sana peygamberlerin bazı haberleri (de) elbette gelmiştir.

وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوا
عَلٰى مَا كُذِّبُوا وَاُو۫ذُوا حَتّٰٓى اَتٰيهُمْ
نَصْرُنَا ۚ وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللّٰهِ ۚ وَلَقَدْ
جَٓاءَكَ مِنْ نَبَإِ۬ى الْمُرْسَلٖينَ ﴿٣٥﴾

36. Kâfirlerin yüz çevirmeleri sana ağır geliyorsa, eğer gücün yeterse, yerde bir delik açabilirsen veya göğe doğru bir merdiven bulabilirsen, böylece onlara bir (de) mucize getirebilirsen, (haydi getir.) Allah dileseydi onları muhakkak hidayet üzerinde toplardı. Onun için sakın cahillerden olma.

وَاِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ اِعْرَاضُهُمْ فَاِنِ
اسْتَطَعْتَ اَنْ تَبْتَغِىَ نَفَقًا فِى الْاَرْضِ
اَوْ سُلَّمًا فِى السَّمَٓاءِ فَتَأْتِيَهُمْ بِاٰيَةٍ ۜ وَلَوْ
شَٓاءَ اللّٰهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدٰى فَلَا
تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلٖينَ ﴿٣٦﴾

37. Ancak dinleyenler, (senin çağrını) kabul ederler. Ölüleri (ise,) Allah kaldıracaktır. Sonra, ancak O'na döndürülecekler.[1]

إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ
وَالْمَوْتَى يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ
يُرْجَعُونَ ﴿٣٧﴾

38. "Ona, Rabbi tarafından bir mucize neden indirilmedi?" derler. De ki: "Şüphesiz Allah, mucize indirmeye kadirdir." Ancak onların çoğu bunu bilmez.

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ
إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَى أَن يُنَزِّلَ آيَةً وَلَكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾

39. (Hem) yeryüzünde yürüyen tüm (canlılar, hem de) kanatlarıyla uçan kuşlar, sizler gibi birer topluluktur-lar.[2] Biz, bu Kitap'ta hiçbir eksiklik bırakmadık.[3] Sonunda (insanlar,) toplatılarak Rablerine götürülecekler.

وَمَا مِن دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا
طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ
أَمْثَالُكُم مَّا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِن
شَيْءٍ ثُمَّ إِلَى رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ﴿٣٩﴾

40. Ayetlerimizi yalanlayanlar, karanlıklar içinde olan sağır ve dilsiz kimselerdir. Allah dilediğini sapıklık içinde bırakır, dilediğini (ise) doğru yolda tutar.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمٌّ وَبُكْمٌ فِي
الظُّلُمَاتِ مَن يَشَإِ اللَّهُ يُضْلِلْهُ وَمَن
يَشَأْ يَجْعَلْهُ عَلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤٠﴾

41. De ki: "Hiç düşündünüz mü? Allah'ın azabı size gelse veya (vadolunan o zor) saat gelse (ve) eğer doğruysanız, Allah'tan başkasını mı çağıracaksınız?"

قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ
أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللَّهِ تَدْعُونَ
إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤١﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimeden anlaşıldığı gibi ölü kelimesi, doğruluktan uzak olanlar için de kullanılabilmektedir. Ancak aynı kelime Hz. İsa (a.s.) ile ilgili kullanıldığında, müfessirler her nedense onun maddi ölüleri diriltti̇ğini ileri sürerler. Böylece onlar, müşrikçe düşünceleri savunmuş olurlar.
[2] Yani, onlar da Yüce Allah'ın (c.c.) yasalarına tabidirler.
[3] Yani, her çeşit talimat Kur'an-ı Kerim'de mevcuttur.

42. Hayır, yalnız O’nu çağıracaksınız. Üzerinizden (o sıkıntının) kalkması için çağırdığınız (Allah,) dilerse onu giderecektir. Siz (de,) O’na koştuğunuz ortakları unutacaksınız.

بَلْ اِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ
اِلَيْهِ اِنْ شَٓاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿٤٢﴾ ع ١١ ١٠

B.5

43. Senden önceki kavimlere (peygamberler) gönderdik. Ağlayıp yalvarsınlar diye, (ceza olarak inkâr edenleri) mal ve beden sıkıntılarına uğrattık.[1]

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَٓا اِلٰٓى اُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ
فَاَخَذْنَاهُمْ بِالْبَأْسَٓاءِ وَالضَّرَّٓاءِ لَعَلَّهُمْ
يَتَضَرَّعُونَ ﴿٤٣﴾

44. Onlara azabımız geldiğinde, neden ağlayıp yalvarmadılar? Aksine, kalpleri (daha da) katılaştı. Şeytan yaptıklarını, onlara güzel gösterdi.

فَلَوْلَٓا اِذْ جَٓاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلٰكِنْ
قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٤﴾

45. Kendilerine hatırlatılanı unuttukları zaman, Biz onlara her şeyin kapısını açtık. Kendilerine verilene böbürlendiklerinde, onları birdenbire azaba uğratınca (da,) hemen ümitsizliğe kapıldılar.

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهٖ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ
اَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍۜ حَتّٰٓى اِذَا فَرِحُوا بِمَٓا
اُوتُٓوا اَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَاِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ ﴿٤٥﴾

46. Böylece zulmedenlerin kökü kesildi. Her türlü hamd (ise, ancak) âlemlerin Rabbi olan Allah’a aittir.

فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُواۜ
وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾

47. De ki: “Hiç düşündünüz mü? Allah, işitme ve görme kabiliyetinizi alıp götürür, kalplerinizi (de) mühürlerse, yitirdiklerinizi Allah’tan başka hangi ilâh size geri getirebilir?” Bak, ayetlerimizi nasıl tekrar tekrar (çeşitli biçimlerle) açıklarız. Gene (de) yüz çevirirler.

قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ اَخَذَ اللّٰهُ سَمْعَكُمْ
وَاَبْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلٰى قُلُوبِكُمْ مَنْ
اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَأْتِيكُمْ بِهٖۜ اُنْظُرْ كَيْفَ
نُصَرِّفُ الْاٰيَاتِ ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُونَ ﴿٤٧﴾

---

[1] “ اَخَذَ ” kelimesi “cezalandırmak” manasında da kullanılır (Akrab-ül Mevarid)

48. De ki: “Hiç düşündünüz mü? Allah’ın azabı, size ansızın veya açıkça gelse, zalim olanlardan başkaları mı helâk edilecek?”

قُلْ اَرَاَيْتَكُمْ اِنْ اَتٰيكُمْ عَذَابُ اللّٰهِ
بَغْتَةً اَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلَكُ اِلَّا الْقَوْمُ
الظّٰلِمُونَ ﴿٤٨﴾

49. Biz peygamberleri, ancak müjdeci ve uyarıcı olarak göndeririz. İman edip, kendini ıslah edenlere, ne (geleceğin) korkusu, ne (de geçmişin) üzüntüsü olacaktır.

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ اِلَّا مُبَشِّرِينَ
وَمُنْذِرِينَۚ فَمَنْ اٰمَنَ وَاَصْلَحَ فَلَا
خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٩﴾

50. Ayetlerimizi yalanlayanlar ise, itaatsizlik etmelerinden dolayı azaba uğrayacaklar.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ
بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥٠﴾

51. De ki: “Ben size, Allah’ın hazineleri bendedir demiyorum. Gaybı (da) bilmem. Size meleğim (de) demiyorum. Ancak bana vahyolunana uyarım.” Hiç görmeyen ile gören bir olur mu? Yine (de) düşünmez misiniz?

قُلْ لَا اَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللّٰهِ وَلَا
اَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا اَقُولُ لَكُمْ اِنِّي مَلَكٌۚ
اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوحٰى اِلَيَّۜ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي
الْاَعْمٰى وَالْبَصِيرُۜ اَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ ع

B.6

52. Takvayı benimsesinler diye toplatılıp Rablerine götürüleceğinden korkanları, bu (kelâm) ile uyar. Onlar için, Kendisinden başka bir dost ve şefaatçi olmayacak.

وَاَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ اَنْ يُحْشَرُوا
اِلٰى رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ
وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٥٢﴾

53. Sabah akşam Rablerinin rızası (ve teveccühünü) dileyerek, O'nu çağıranları (yanından) kovma. Onların hesabından sana bir sorumluluk yoktur. Senin hesabından (da,) onlara sorumluluk yoktur. Eğer yine (de) onları kovarsan, zalimlerden olursun.

وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ
وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ ۜ مَا عَلَيْكَ مِنْ
حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ
مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظّٰلِمِينَ ﴿٥٣﴾

54. Böylece Biz, onlardan bazılarını diğerleriyle sınarız. Sonunda onlar, "Allah aramızdan (aşağılık olan) bunlara mı lütfetti?" demeye başlarlar. Allah şükredenleri en iyi bilen değil mi?

وَكَذٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لِيَقُولُوا
اَهٰؤُلَاءِ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا ۜ
اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَعْلَمَ بِالشّٰكِرِينَ ﴿٥٤﴾

55. Ayetlerime inananlar sana geldiklerinde, de ki: "Size daima selam olsun. Rabbiniz, (size) rahmet etmeyi Kendine farz kılmıştır. Öyle ki, aranızdan biri bilmeyerek bir kötülük işler, sonra tevbe edip kendini ıslah ederse, (bilsin ki Allah) çok bağışlayan ve çok rahmet edendir."

وَاِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاٰيَاتِنَا فَقُلْ
سَلَامٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلٰى نَفْسِهِ
الرَّحْمَةَ ۙ اَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا
بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَاَصْلَحَ فَاَنَّهُ
غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٥﴾

56. Suçluların yolu ortaya çıksın diye Biz, böylece ayetlerimizi apaçık anlatırız.

وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ وَلِتَسْتَبِينَ
سَبِيلُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٥٦﴾ ع

B.7

57. De ki: "Allah'ı bırakıp, sizin taptıklarınıza tapmak, bana kesinlikle yasak edilmiştir. Kötü heveslerinize uymam. (Eğer uyarsam) sapmış olurum (ve) doğru yol üzerinde olanlardan (da) olmam."

قُلْ اِنِّي نُهِيتُ اَنْ اَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ
مِنْ دُونِ اللّٰهِ ۜ قُلْ لَا اَتَّبِعُ اَهْوَاءَكُمْ ۙ
قَدْ ضَلَلْتُ اِذًا وَمَا اَنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿٥٧﴾

58. “Ben, Rabbim tarafından apaçık bir delil üzerindeyim. Siz onu inkâr ettiniz. Çabuk olması için sabırsızlandığınız, benim elimde değil,” de. Hüküm Allah’tan başkasının değildir. O, doğruyu anlatır ve en iyi hüküm veren (de) Kendisidir.

قُلْ اِنّ۪ي عَلٰى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبّ۪ي وَكَذَّبْتُمْ بِه۪ۜ
مَا عِنْد۪ي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِه۪ۜ
اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِۜ يَقُصُّ الْحَقَّ وَهُوَ
خَيْرُ الْفَاصِل۪ينَ ﴿٥٨﴾

59. De ki: “Sizin sabırsızlandığınız elimde olsaydı, benim ve sizin aranızda şimdiye kadar karar verilmiş olurdu.” Allah, zalimleri en iyi bilir.

قُلْ لَوْ اَنَّ عِنْد۪ي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِه۪
لَقُضِيَ الْاَمْرُ بَيْن۪ي وَبَيْنَكُمْۜ وَاللّٰهُ
اَعْلَمُ بِالظَّالِم۪ينَ ﴿٥٩﴾

60. Gaybın anahtarları O’nun yanındadır. O’ndan başka kimse, onları bilmez. Karada ve denizde olanları bilir. Bilgisi dışında bir yaprak dahi düşmez. Yerin karanlıklarında bir tahıl tanesi veya yaş yahut kuru (herhangi bir şey olsun, hepsinin zikri Allah’ın himayesinde olup, onlar) açık bir Kitap’tadır.

وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَٓا اِلَّا
هُوَۜ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِۜ وَمَا
تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ اِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ
ف۪ي ظُلُمَاتِ الْاَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا
يَابِسٍ اِلَّا ف۪ي كِتَابٍ مُب۪ينٍ ﴿٦٠﴾

61. Gece ruhlarınızı kabzeden, (uyku olarak size ölüm veren,) gündüz (de) ne yaptığınızı bilen, O’dur. Önceden belirlenen süre dolsun diye, sizi gündüzleri tekrar kaldırır. Sonra dönüşünüz, O’nadır. Böylece O, bütün yaptıklarınızı size bildirecek.

وَهُوَ الَّذ۪ي يَتَوَفّٰيكُمْ بِالَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا
جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ ف۪يهِ
لِيُقْضٰٓى اَجَلٌ مُسَمًّىۚ ثُمَّ اِلَيْهِ
مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
ع تَعْمَلُونَ ﴿٦١﴾

B.8

62. O, yüce bir şanla kullarına galiptir. Size, (sizi korumak üzere) gözeticiler gönderir. Birinize ölüm geldiğinde elçilerimiz (emri yerine getirir ve) kusursuzca onun ruhunu kabzederler.[1]

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ
عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتّٰٓى اِذَا جَٓاءَ اَحَدَكُمُ
الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ ﴿٦٢﴾

63. Sonra gerçek Mevlâları olan, Allah’a döndürülürler. İyi bilin ki, karar ancak O’nundur. O, hesap görenlerin en hızlısıdır.

ثُمَّ رُدُّٓوا اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰيهُمُ الْحَقِّ اَلَا لَهُ
الْحُكْمُ وَهُوَ اَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ ﴿٦٣﴾

64. Onlara sor: “Eğer O, bizi bu felaketten kurtarırsa, muhakkak şükredenlerden oluruz, diye ağlayıp sızlayarak, gizlice O’na dua ettiğinizde, sizi kara ve deniz felaketlerinden kim kurtarır?”

قُلْ مَنْ يُنَجِّيكُمْ مِنْ ظُلُمَاتِ الْبَرِّ
وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً
لَئِنْ اَنْجٰنَا مِنْ هٰذِهِ لَنَكُونَنَّ
مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٤﴾

65. De ki: “Ondan ve her kaygıdan sizi, ancak Allah kurtarır. Gene (de) O’na ortak koşarsınız.”

قُلِ اللّٰهُ يُنَجِّيكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ
ثُمَّ اَنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾

66. De ki: “Üstünüzden veya ayaklarınızın altından size azap göndermeye veya sizleri şüphede bırakarak ve hiziplere bölerek, bir kısmınızın elinden diğerine eziyet ettirmeye gücü olan, O’dur.” Bak, onlar anlasınlar diye, Biz ayetlerimizi nasıl tekrar tekrar (çeşitli biçimlerde) açıklarız.

قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلٰٓى اَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ
عَذَابًا مِنْ فَوْقِكُمْ اَوْ مِنْ تَحْتِ اَرْجُلِكُمْ
اَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ
بَأْسَ بَعْضٍ اُنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ
الْاٰيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ﴿٦٦﴾

[1] Ayette zikredilen “حَفَظَةً” (gözetici) kelimesinden peygamberler murattır. Nisa sûresi seksen birinci ayeti de bu manayı desteklemektedir. Diğer taraftan ruhları kabzeden elçilerden de kasıt meleklerdir.

67. Senin kavmin (mesajını) yalanladı. Oysa asıl hak odur. Onlara, "Ben sizin üzerinizde bir gözetici değilim," de.

وَكَذَّبَ بِهٖ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّۜ قُلْ
لَسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَك۪يلٍۜ ﴿٦٧﴾

68. Önceden verilen her haberin belli bir zamanı ve yeri vardır. Siz (onun aslını) yakında öğreneceksiniz.

لِكُلِّ نَبَاٍ مُسْتَقَرٌّۘ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾

69. Ayetlerimiz hakkında beyhude konuşanları gördüğünde, başka bir söze geçene kadar, onlardan uzak dur. Eğer şeytan sana unutturursa, hatırladıktan sonra zalim insanlarla beraber oturma.

وَاِذَا رَاَيْتَ الَّذ۪ينَ يَخُوضُونَ ف۪ٓي اٰيَاتِنَا
فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتّٰى يَخُوضُوا ف۪ي
حَد۪يثٍ غَيْرِه۪ۜ وَاِمَّا يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ
فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرٰى مَعَ الْقَوْمِ
الظَّالِم۪ينَ ﴿٦٩﴾

70. (Allah'ın) takvasını benimseyenlere, (beyhude konuşanların) hesabından bir sorumluluk yoktur. (Allah'ın takvasını benimseyenlerin görevi,) onlar Allah'ın takvasını benimsesinler diye, kendilerine sadece öğüt vermektir.

وَمَا عَلَى الَّذ۪ينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ
شَيْءٍ وَلٰكِنْ ذِكْرٰى لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٧٠﴾

71. Dinlerini oyun ve eğlence yapanları ve dünya hayatının aldattığı kimseleri terk et. Biri, yaptıkları yüzünden mahvolmasın diye, kendisine bu (İlâhî kelâmla) öğüt ver. Onun Allah'tan başka ne bir dostu, ne (de) bir şefaatçisi olur. Böyle bir kimse (azaptan kurtulmak için) tastamam bir karşılık verse (de,) ondan kabul edilmeyecektir. Yaptıklarından dolayı mahvedilenler (de,) işte bunlardır. İnkâr etmeleri sebebiyle, onlara içecek olarak kaynar su (verilecek) ve (de) acı azap olacaktır.

وَذَرِ الَّذ۪ينَ اتَّخَذُوا د۪ينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا
وَغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَذَكِّرْ بِه۪ٓ اَنْ
تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْۗ لَيْسَ لَهَا مِنْ
دُونِ اللّٰهِ وَلِيٌّ وَلَا شَف۪يعٌۚ وَاِنْ تَعْدِلْ
كُلَّ عَدْلٍ لَا يُؤْخَذْ مِنْهَاۜ اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ
اُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُواۚ لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ
حَم۪يمٍ وَعَذَابٌ اَل۪يمٌ بِمَا كَانُوا
ع يَكْفُرُونَ ﴿٧١﴾

B.9

72. De ki: “Allah dışında, bize yarar sağlamayan veya zarar vermeyeni mi çağıralım? Allah bizi doğru yola ilettikten sonra, şeytanların başını döndürerek yeryüzünde şaşkına çevirdiği, dostlarının (da,) bize gel, diye çağırdıkları birisi gibi, gerisin geriye mi dönelim?” De ki: “Şüphesiz asıl hidayet, Allah’ın (ihsan ettiği) hidayettir. Bize, bütün âlemlerin Rabbine boyun eğmemiz emrolundu.”

قُلْ اَنَدْعُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا
وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلٰٓى اَعْقَابِنَا بَعْدَ اِذْ
هَدٰينَا اللّٰهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ
فِي الْاَرْضِ حَيْرَانَ لَهُٓ اَصْحَابٌ
يَدْعُونَهُٓ اِلَى الْهُدَى ائْتِنَا قُلْ اِنَّ هُدَى
اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى وَاُمِرْنَا لِنُسْلِمَ لِرَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٧٢﴾

73. (Aynı zamanda bize,) “Namazı (dosdoğru) kılın. Allah’ın takvasını benimseyin, (O’nu kendinize kalkan edinin,” diye de emredildi). Toplatılıp huzuruna götürülecek olduğunuz (da,) ancak O’dur.

وَاَنْ اَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَاتَّقُوهُ وَهُوَ الَّذِٓي
اِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٣﴾

74. Göklerle yeri hak ve (hikmet) ile yaratan (da) O’dur. “(Benim istediğim gibi) ol!” diyeceği gün, (her şey O’nun istediği gibi) olmaya başlar ve mutlaka olur. O’nun sözü mutlaka yerine gelir. Borazana üfleneceği gün hükümranlık, yalnız O’nun olacaktır. Görünmeyeni (de,) görüneni (de) bilen O’dur. O, hikmet sahibidir, her şeyden haberdardır.

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ
بِالْحَقِّ وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ فَيَكُونُ قَوْلُهُ
الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ
عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ
الْخَبِيرُ ﴿٧٤﴾

75. Hani İbrahim babası Âzer’e, “Şu putları ilâh mı edinirsin? Ben, seni ve milletini apaçık sapıklık içinde görürüm,” demişti.

وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيمُ لِاَبِيهِ اٰزَرَ اَتَتَّخِذُ
اَصْنَامًا اٰلِهَةً اِنّ۪ٓي اَرٰيكَ وَقَوْمَكَ
فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٧٥﴾

76. Böylece İbrahim’e kesin olarak inananlardan olsun diye, göklerde ve yerde olan hükümdarlığımızı gösterdik.

وَكَذٰلِكَ نُرٖٓي اِبْرٰهٖيمَ مَلَكُوتَ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ
الْمُوقِنٖينَ ﴿٧٦﴾

77. (Bir keresinde) gece karanlığı üzerine iyice çöktüğünde, o bir yıldızı görüp, “Bu benim Rabbim olabilir mi?” dedi. (Yıldız) gözden kaybolunca, “Ben kaybolanları sevmem,” dedi.

فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ الَّيْلُ رَاٰ كَوْكَبًاۚ قَالَ
هٰذَا رَبّٖيۚ فَلَمَّٓا اَفَلَ قَالَ لَٓا اُحِبُّ
الْاٰفِلٖينَ ﴿٧٧﴾

78. (Bundan sonra) parıldayan ayı görünce, “Bu benim Rabbim olabilir mi?” dedi. O (da) kaybolunca, “Rabbim bana yol göstermemiş olsaydı, ben (de) mutlaka doğru yoldan sapmışların kavminden olurdum,” dedi.

فَلَمَّا رَاَ الْقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هٰذَا رَبّٖيۚ
فَلَمَّٓا اَفَلَ قَالَ لَئِنْ لَمْ يَهْدِنٖي رَبّٖي
لَاَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّٓالّٖينَ ﴿٧٨﴾

79. Sonra parıldayan güneşi görünce, “Bu benim Rabbim olabilir mi? Bu (onların) en büyüğüdür,” dedi. O (da) kaybolunca dedi ki: “Ey benim kavmim! Şüphesiz Allah’a ortak koştuklarınızdan bıkıp usandım.”[1]

فَلَمَّا رَاَ الشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هٰذَا رَبّٖي
هٰذَٓا اَكْبَرُۚ فَلَمَّٓا اَفَلَتْ قَالَ يَا قَوْمِ اِنّٖي
بَرٖٓيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٧٩﴾

80. “Ben her türlü eğrilikten kaçınıp, tüm dikkatimi gökler ile yeri yaratan (Allah’a) yönelttim ve ben müşriklerden değilim.”

اِنّٖي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذٖي فَطَرَ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ حَنٖيفًا وَمَٓا اَنَا۠
مِنَ الْمُشْرِكٖينَۚ ﴿٨٠﴾

[1] Hz. İbrahim’in (a.s.) kavmi yıldızların birer ilâh olduğuna inanırdı. Hz. İbrahim (a.s.) Yüce Allah’ın (c.c.) birliğine inanıyordu. Bu ayetlerde (ayet 77 – 79) Hz. İbrahim’in (a.s.) kendi kavmiyle bu konuda yaptığı bir münazaradan (dini tartışmadan) bahsedilmiştir. Hz İbrahim (a.s.), gördüğü her yıldızın sonunda kaybolup gitmesinin, onların ilâh olmadığının bir ispatı olduğunu, delil olarak ileri sürmüştür. Bütün bunlardan apaçık anlaşıldığına göre Hz. İbrahim (a.s.) asla Yüce Allah’a ortak koşmamıştır. Aksine o, baştan Yüce Allah’ın (c.c.) birliğine inanmaktaydı. O bakımdan ayet-i kerimelerdeki ifadeler Hz. İbrahim’in (a.s.) kendi kavminin inancının batıl olduğunu göstermek için sözlerdir. (Bu konu ayet 84’te apaçık dile getirilmiştir.)

81. Kavimi onunla tartışarak (üstün gelmek istedi,) o (da) dedi ki: “Benimle Allah hakkında mı tartışıyorsunuz? Oysa bana doğru yol gösteren O’dur. Rabbimin istediği başka bir şey dışında, ben sizin Allah’a ortak koştuklarınızın, (bana zarar vermelerinden) korkmam. Rabbim bilgisi ile her şeyi kapsar. Yine (de) nasihat almaz mısınız?”

وَحَاجَّهُ قَوْمُهُ ۚ قَالَ اَتُحَاجُّٓونّ۪ي فِي اللّٰهِ
وَقَدْ هَدٰينِ ۚ وَلَٓا اَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِه۪ٓ
اِلَّٓا اَنْ يَشَٓاءَ رَبّ۪ي شَيْـًٔا ۚ وَسِعَ رَبّ۪ي كُلَّ
شَيْءٍ عِلْمًا ۚ اَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٨١﴾

82. “Size o konuda bir delil indirmediği halde, siz Allah’a ortak koşmaktan korkmazken, ben sizin Allah’a ortak koştuklarınızdan nasıl korkayım? Eğer biliyorsanız (söyleyin!) Her iki hizipten hangisinin emniyet içinde olmaya daha fazla hakkı vardır?”

وَكَيْفَ اَخَافُ مَٓا اَشْرَكْتُمْ وَلَا
تَخَافُونَ اَنَّكُمْ اَشْرَكْتُمْ بِاللّٰهِ مَا لَمْ
يُنَزِّلْ بِه۪ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا ۚ فَاَيُّ
الْفَر۪يقَيْنِ اَحَقُّ بِالْاَمْنِ ۚ اِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٨٢﴾

83. Ancak inanıp, imanlarını zulüm ile şüpheye düşürmemiş olanlara, güvenlik (mukadderdir). Doğru yol bulmuş olanlar (da,) ancak onlardır.

اَلَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُٓوا اِيمَانَهُمْ
بِظُلْمٍ اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمُ الْاَمْنُ وَهُمْ
مُهْتَدُونَ ﴿٨٣﴾

B.10

84. Bu İbrahim’e, kavmine karşı öğrettiğimiz bir delildi. Biz, dilediğimizi derecelerle yükseltiriz. Şüphesiz Rabbin hikmet sahibidir, en iyi bilendir.

وَتِلْكَ حُجَّتُنَٓا اٰتَيْنَاهَٓا اِبْرٰه۪يمَ عَلٰى
قَوْمِه۪ ۚ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَنْ نَشَٓاءُ ۚ
اِنَّ رَبَّكَ حَك۪يمٌ عَل۪يمٌ ﴿٨٤﴾

85. Biz (İbrahim’e,) İshâk ile Yakûb’u verdik. Hepsini (de) doğru yola ilettik. Daha önce Nuh’a (da) doğru yol gösterdik ve onun neslinden Davud, Süleyman, Eyyüb, Yusuf, Musa ve Harun’a (da doğru yol gösterdik.) İşte Biz, iyi işler yapanları, böyle mükâfatlandırırız.

وَوَهَبْنَا لَهُٓ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَۜ كُلًّا
هَدَيْنَاۚ وَنُوحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ وَمِنْ
ذُرِّيَّتِه۪ دَاوُ۫دَ وَسُلَيْمٰنَ وَاَيُّوبَ
وَيُوسُفَ وَمُوسٰى وَهٰرُونَۜ وَكَذٰلِكَ
نَجْزِي الْمُحْسِن۪ينَۙ ﴿٨٥﴾

86. (Biz) Zekeriya, Yahya, İsa ve İlyas’a (da doğru yol gösterdik.) Onların hepsi de iyilerdendi.

وَزَكَرِيَّا وَيَحْيٰى وَع۪يسٰى وَاِلْيَاسَۜ كُلٌّ
مِنَ الصَّالِح۪ينَۙ ﴿٨٦﴾

87. İsmail, Elyesa’, Yunus ve Lût’a (da doğru yol gösterdik.) Bunların (da) hepsini, tüm âlemlere üstün kıldık.

وَاِسْمٰع۪يلَ وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًاۜ
وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَم۪ينَۙ ﴿٨٧﴾

88. Onların ataları, nesilleri ve kardeşleri arasından (da) bazılarını yücelttik. Onları seçip, doğru yola ilettik.

وَمِنْ اٰبَٓائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَاِخْوَانِهِمْۚ
وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ اِلٰى صِرَاطٍ
مُسْتَق۪يمٍ ﴿٨٨﴾

89. Allah’ın hidayeti işte budur. Kulları arasından dilediğini, böylece doğru yola iletir. Eğer onlar Allah’a ortak koşsaydılar, bütün yaptıkları boşa giderdi.

ذٰلِكَ هُدَى اللّٰهِ يَهْد۪ي بِه۪ مَنْ يَشَٓاءُ مِنْ
عِبَادِه۪ۜ وَلَوْ اَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٩﴾

90. Kitap, hüküm verme feraseti ve peygamberlik verdiklerimiz, işte bunlardır. Eğer onlar bunu inkâr ediyorlarsa, Biz (de) onu, inkâr etmeyen başka bir kavime, (yani Müslümanlar’a) emanet ettik.

اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ اٰتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ
وَالنُّبُوَّةَۚ فَاِنْ يَكْفُرْ بِهَا هٰٓؤُلَٓاءِ فَقَدْ
وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَيْسُوا بِهَا بِكَافِر۪ينَ ﴿٩٠﴾

91. İşte Allah’ın doğru yola ilettikleri bunlardır. Sen (de) onların yolunu izle. De ki: “Bunun için ben sizden bir karşılık istemiyorum. Bu, ancak bütün âlemler için bir öğüttür.”

اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ هَدَى اللّٰهُ فَبِهُدٰيهُمُ
اقْتَدِهْۜ قُلْ لَٓا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْراًۜ
اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٰى لِلْعَالَم۪ينَ ﴿٩١﴾ ع

B.11

92. Onlar, “Allah hiçbir insana bir şey indirmedi,” dediklerinde, aslında Allah’ın (sıfatlarının) değerini gereğince bilemediler. De ki: “Musa’nın insanlara nur ve hidayet olarak getirdiği Kitab’ı kim indirdi? Siz onu, (dağınık) yapraklara çeviriyorsunuz. Bir kısmını gösterip, çoğunu gizliyorsunuz. Oysa size öğretileni, ne siz, ne (de) atalarınız bilmiyordu.” De ki: “(Onu) Allah (indirdi.)” Sonra (da) onları bırak ki, yalan dolanlarıyla eğlenip dursunlar.

وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِه۪ٓ اِذْ قَالُوا مَٓا
اَنْزَلَ اللّٰهُ عَلٰى بَشَرٍ مِنْ شَيْءٍۜ قُلْ مَنْ
اَنْزَلَ الْكِتَابَ الَّذ۪ي جَٓاءَ بِه۪ مُوسٰى نُوراً
وَهُدًى لِلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قَرَاط۪يسَ
تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَث۪يراًۚ وَعُلِّمْتُمْ مَا
لَمْ تَعْلَمُٓوا اَنْتُمْ وَلَٓا اٰبَٓاؤُ۬كُمْۜ قُلِ اللّٰهُۙ
ثُمَّ ذَرْهُمْ ف۪ي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩٢﴾

93. Bizim indirdiğimiz bu Kitap, çok bereketlidir. Kendinden önceki (kelâmı) doğrulayandır. (Biz onu, bütün insanların yaşadıkları) yerleşimlerin anası (Mekke) ve çevresindekileri uyarman için (indirdik.) Ahirete inananlar, (bu Kur’an’a da) inanırlar. Onlar namazlarını, (daima) muhafaza ederler.

وَهٰذَا كِتَابٌ اَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُصَدِّقُ
الَّذ۪ي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى
وَمَنْ حَوْلَهَاۜ وَالَّذ۪ينَ يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ
يُؤْمِنُونَ بِه۪ وَهُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ
يُحَافِظُونَ ﴿٩٣﴾

94. Allah'a karşı bilerek yalan uyduran, kendisine hiç vahiy olunmadığı halde, bana vahiy geldi diyen veyahut Allah'ın indirdiği (kelâm) gibi, ben (de) indireceğim diyenden, daha zalim kim olabilir? Bu zalimleri ölüm sancılarında ve melekler ellerini uzatmış, canlarınızı çıkarın derken, bir görsen. (Onlara,) "Bugün aşağılayıcı azap ile cezalandırılacaksınız, çünkü Allah'a haksız sözler isnat ederdiniz ve O'nun ayetlerine karşı kibirlenirdiniz," (denilecek.)

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا
اَوْ قَالَ اُوحِيَ اِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ اِلَيْهِ شَيْءٌ
وَمَنْ قَالَ سَاُنْزِلُ مِثْلَ مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ ط
وَلَوْ تَرٰى اِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ
الْمَوْتِ وَالْمَلٰٓئِكَةُ بَاسِطُوا اَيْدِيهِمْ ج
اَخْرِجُوا اَنْفُسَكُمْ ط اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ
عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى
اللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ اٰيَاتِهِ
تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٤﴾

95. İşte (şimdi) sizi ilk yarattığımız gibi, Bize teker teker geldiniz. Size ihsan ettiğimiz nimetleri arkanızda bıraktınız. Hani üstünüze, (hükümranlıkta Allah'ın) ortağı olduğunu iddia ettiğiniz şefaatçilerinizi yanınızda görmüyoruz? Aranızdaki bütün bağlar (artık) kopmuş ve iddia ettiğiniz her şey, artık sizden kaybolup gitmiştir.

وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادٰى كَمَا خَلَقْنَاكُمْ
اَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ
ظُهُورِكُمْ ج وَمَا نَرٰى مَعَكُمْ
شُفَعَاءَكُمُ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ اَنَّهُمْ فِيكُمْ
شُرَكٰٓؤُا ط لَقَدْ تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ
عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩٥﴾ ع ١١ ع ١٧

B.12

96. Şüphesiz tane ve çekirdekleri yaran Allah'tır. O, ölüden diriyi çıkarır, diriden (de) ölüyü çıkarandır. Allah'ınız, işte budur. O halde, nereye (döndürülüp) götürülüyorsunuz?

اِنَّ اللّٰهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوٰى ط يُخْرِجُ
الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ
الْحَيِّ ط ذٰلِكُمُ اللّٰهُ فَاَنّٰى تُؤْفَكُونَ ﴿٩٦﴾

97. O, sabahları ortaya çıkarandır. Geceyi dinlenmek için, güneş ile ayı (ise) birer ölçü aracı olarak yaratmıştır.[1] Bu, (her şeyden) üstün olan ve (her şeyi) en iyi bilenin takdiridir.

فَالِقُ الْاِصْبَاحِۚ وَجَعَلَ الَّيْلَ سَكَنًا
وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ؕ ذٰلِكَ
تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ﴿۹۷﴾

98. Kara ve deniz karanlıklarında yol bulabilmeniz gayesiyle, yıldızları sizin için yaratan O'dur. Bilen insanlar için ayetleri apaçık anlattık.

وَهُوَ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ النُّجُوْمَ لِتَهْتَدُوْا
بِهَا فِيْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ؕ قَدْ فَصَّلْنَا
الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿۹۸﴾

99. Sizi bir tek candan yaratan, sizin için geçici ve temelli olarak kalacağınız yerleri tayin eden (de,) işte O'dur. Anlayan insanlar için ayetleri apaçık anlattık.

وَهُوَ الَّذِيْۤ اَنْشَاَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ
فَمُسْتَقَرٌّ وَّمُسْتَوْدَعٌ ؕ قَدْ فَصَّلْنَا
الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّفْقَهُوْنَ ﴿۹۹﴾

100. Gökten su indiren (de) O'dur. Onunla her çeşit bitkiyi meydana getirdik. Bundan katmerli taneler yetiştireceğimiz yeşillik çıkardık. Hurma ağaçlarının tomurcuklarından sarkan salkımlar, birbirine benzeyen ve benzemeyen üzüm bağları, zeytin ve nar (bahçeleri) çıkarırız. Bu (ağaçlar) meyve verdikleri zaman, meyvelerine ve olgunlaşmasına bakınız! Şüphesiz bunda, inanan bir kavim için birçok mucizeler vardır.

وَهُوَ الَّذِيْۤ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءًۚ
فَاَخْرَجْنَا بِهٖ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَاَخْرَجْنَا
مِنْهُ خَضِرًا نُّخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًاۚ
وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ
وَّجَنّٰتٍ مِّنْ اَعْنَابٍ وَّالزَّيْتُوْنَ
وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَّغَيْرَ مُتَشَابِهٍ ؕ
اُنْظُرُوْۤا اِلٰى ثَمَرِهٖۤ اِذَاۤ اَثْمَرَ وَيَنْعِهٖ ؕ
اِنَّ فِيْ ذٰلِكُمْ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۱۰۰﴾

---

[1] Yüce Allah (c.c.), güneş ile ayı bir hesaba uygun olarak hareket ettirmiştir. (Hz. Mirza Tahir Ahmed Halife-tül Mesih IV - r.a.)

101. Onlar, cinleri Allah'a ortak koştular.[1] Oysa onları (da) yaratan, O'dur. Bilgileri olmaksızın, O'na oğullar ve kızlar yakıştırdılar. O, kutsaldır. Onların dediklerinden, pek yücedir.

وَجَعَلُوا لِلّٰهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ
وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ ط
ع ١٢ ١٨ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٠١﴾ ع

B.13

102. O, gökleri ve yeri hiçbir örneği olmadan, yoktan yaratandır. Evladı nasıl olabilir? Oysa O'nun, hiç bir zaman bir karısı yoktu. O, her şeyi yarattı ve her şeyi çok iyi bilendir.

بَدِيعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ط اَنّٰى يَكُونُ
لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةٌ ط وَخَلَقَ
كُلَّ شَيْءٍ ج وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٠٢﴾

103. İşte Rabbiniz olan Allah, budur. O'ndan başka İlâh yoktur. Her şeyin yaratıcısıdır. Öyleyse, ancak O'na ibadet edin. O, her şeye gözeticidir.

ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ ج لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ج
خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ ج وَهُوَ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٠٣﴾

---

[1] Kur'an-ı Kerim'de " جن " kelimesi ile genellikle alelâde insanların gözünden uzak kalmayı tercih eden ve doğalarında kibir bulunan ve de çabuk öfkelenen insanlar kastedilmiştir. Bu kelimeden türetilen tüm kelimelerde gözlerden uzak bulunmak anlamı vardır. Mesela " جَنِين" (Cenin) kelimesi, ana rahminde bulunan ve insanların gözlerinden gizli olan bebek için kullanılır. " جَانّ" kelimesi ise yılan demektir. Bilindiği üzere, yılanlar insanların gözlerinden uzak yaşarlar. Diğer taraftan ise Kur'an-ı Kerim'de tek başına bulunduğunda " جن" kelimesi, insanların haricinde bir varlık için kullanılmamıştır. Bunlar zengin, zayıf insanları hizmetçi olarak kullanan, çabuk öfkelenen, gözlerden uzak dağlarda yaşayan, asi tabiatlı, keza dışarıdan gelen yabancılar anlamında kullanılmıştır. Bunların hepsi, genellikle insanların içine karışmayıp, onlardan uzak dururlar. Aslında " جن " kelimesi, genellikle sıradan insanların arasında bulunmayı sevmeyen ve kendilerinden uzak kalmayı tercih eden, büyük liderler için de kullanılır. " إنس" kelimesi ise alelâde sıradan kimseler için kullanılır. Cinlerin ateşten yaratılmış olmalarından murat, onların doğalarının çok hiddetli ve kibirli oluşudur. Yoksa onlar bedenen ateşten yaratılmamışlardır. Kur'an-ı Kerim'de : (21:38) " خُلِقَ الْاِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ" denmiştir. Yani, insanoğlu acelecilikten yaratılmıştır, denmiştir. Bundan insanların bedenen acelecilikle yaratıldığı anlaşılmamalıdır. Bu insanın doğasında acelecilik bulunduğu anlamına gelmektedir. Cinlerin ateşten yaratılmış olmalarının anlamı da bu sebeple bedenen ateşten yaratıldıkları anlamında değildir. Aynı şekilde insanoğlunun çamurdan yaratılmış olması da fiziki olarak değil, aksine sıradan insanların doğalarında bulunan itaat etme ve baş kaldırmama özelliği anlamındadır. " جن" kelimesi ayrıca "Ecnebi" yani "Yabancı" anlamında da kullanılmaktadır. (Bkz. Arabic-English Lexicon E.W.Lane) Buna göre 46:30 ve 72:2-6-7 de zikredilen cinler olarak, yerleşim dışından gelmiş yabancılardan bahsedilmiştir.

104. Gözler O’na erişemez, ama O gözlere erişir. O, sonsuz lütuf sahibidir, her şeyden haberdardır.

لَا تُدْرِكُهُ الْاَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ
الْاَبْصَارَ وَهُوَ اللَّط۪يفُ الْخَب۪يرُ ﴿١٠٤﴾

105. Şüphesiz Rabbiniz tarafından size gözlerinizi açan nice apaçık deliller gelmiştir. Kim onlardan basiret alırsa, yararı kendisinedir. (Ancak) kör kalanın zararı (da) kendisine olacaktır. Ben sizin üzerinize koruyucu değilim.[1]

قَدْ جَٓاءَكُمْ بَصَٓائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ
اَبْصَرَ فَلِنَفْسِه۪ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا
وَمَٓا اَنَا۬ عَلَيْكُمْ بِحَف۪يظٍ ﴿١٠٥﴾

106. “Sen (Allah’ın kelâmını) bize (iyice) okudun,” demeleri ve ilim sahibi insanlara izah etmek için Biz, ayetleri böylece tekrar tekrar (çeşitli biçimlerle) açıklarız.

وَكَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰيَاتِ وَلِيَقُولُوا
دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٦﴾

107. Rabbin tarafından sana vahiy olunana uy! O’ndan başka İlâh yoktur. Müşriklerden yüz çevir.

اِتَّبِعْ مَٓا اُو۫حِيَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَٓا اِلٰهَ
اِلَّا هُوَ وَاَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِك۪ينَ ﴿١٠٧﴾

108. Allah dileseydi, onlar ortak koşmazlardı. Seni onlara koruyucu yapmadık, kendilerine gözetici (de) değilsin.

وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ مَٓا اَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ
عَلَيْهِمْ حَف۪يظًا وَمَٓا اَنْتَ عَلَيْهِمْ
بِوَك۪يلٍ ﴿١٠٨﴾

109. Onların (ibadetlerinde) çağırdıkları, Allah dışındakilere sövmeyin. Yoksa onlar (da) düşman olup bilgisizliklerinden ötürü, Allah’a söverler. İşte Biz böylece her kavime yaptıklarını güzel olarak gösterdik. Sonunda dönüp Rablerine gidecekler. O (da,) onlara bütün yaptıklarını bildirecek.[2]

وَلَا تَسُبُّوا الَّذ۪ينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
فَيَسُبُّوا اللّٰهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ كَذٰلِكَ
زَيَّنَّا لِكُلِّ اُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ
مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٠٩﴾

---

[1] Yani, zorla sizi kötülüklerden alıkoyamam.

[2] Bu ayetten de anlaşıldığına göre insanlar yaptıkları işleri güzel görmeye başlarlar. Şirke alışmış olanlar, onu iyi saydıkları için Yüce Allah’a (c.c.) sövmekten geri adım atmazlar. Özetle; Yüce Allah (c.c.), bu ayet-i kerimede Müslümanlar’a eşitlik talimatı vermiştir ve muhaliflerinizin batıl tanrılarına da sövmeyin, yoksa onlar bilgisizliklerinden dolayı Yüce Allah’a (c.c.) sövecekler ve onların bu çirkin davranışlarının sorumluluğu da size ait olacaktır, demektedir.

110. Kendilerine bir mucize gelirse, ona muhakkak inanacaklarına dair Allah'a sağlam yeminler ettiler. De ki: "Bütün mucizeler Allah Katındadır. Bu mucizeler gelince, onlara (yine de) inanmayacaklarını, size ne anlatabilir?

وَاَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ
جَٓاءَتْهُمْ اٰيَةٌ لَيُؤْمِنُنَّ بِهَاۜ قُلْ اِنَّمَا
الْاٰيَاتُ عِنْدَ اللّٰهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْۙ اَنَّهَٓا اِذَا
جَٓاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١١٠﴾

111. Bu (vahiye) ilk seferinde inanmadıkları için kalplerini ve gözlerini ters çevirip, onları azgınlıkları içinde şaşkın halde bırakacağız.

وَنُقَلِّبُ اَفْـِٔدَتَهُمْ وَاَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ
يُؤْمِنُوا بِه۪ٓ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فٖي
طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١١﴾ ع

B.14

112. Biz onlara melekler indirseydik, ölüler onlarla konuşsaydı ve her şeyi toplayıp onlarla yüz yüze getirseydik, yine (de) Allah dilemedikçe, onlar inanmazlardı. Ancak onların çoğu cahillik ederler.

وَلَوْ اَنَّنَا نَزَّلْنَٓا اِلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةَ
وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتٰى وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ
قُبُلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُٓوا اِلَّٓا اَنْ يَشَٓاءَ اللّٰهُ
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ ﴿١١٢﴾

113. Böylece Biz, insanlar ve cinler[1] arasından asi olanları her peygambere aynı şekilde düşman kıldık. Onlar, aldatmak için yaldızlı sözlerle birbirlerine kötü düşünceler aşılarlar. Rabbin isteseydi, bunu yapamazlardı. Sen onları (da,) uydurdukları (yalanları da,) bırak.

وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطٖينَ
الْاِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحٖي بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ
زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًاۜ وَلَوْ شَٓاءَ رَبُّكَ
مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١١٣﴾

[1] Cin kelimesinin anlamı için bkz. dipnot 6:101

114. Ahirete inanmayanların kalplerinin o (aldatmacaya) meyletmesi, (uydurduklarını) sevmeleri ve yaptıkları kötü işleri yapmaya devam etmeleri için, (Yüce Allah böyle istemiştir.)

وَلِتَصْغٰٓى اِلَيْهِ اَفْـِٔدَةُ الَّذ۪ينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْاٰخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُمْ
مُقْتَرِفُونَ ﴿١١٤﴾

115. De ki: "Allah'tan başka bir hakem mi arayayım? Oysa size, içinde her konunun açıkça anlatıldığı bir Kitap indiren, O'dur." Kendilerine Kitap verdiklerimiz, bunun Rabbin tarafından hak ile indirildiğini bilirler. Öyleyse şüphe edenlerden olma.

اَفَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْتَغ۪ي حَكَمًا وَهُوَ الَّذ۪ٓي اَنْزَلَ
اِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا ۜ وَالَّذ۪ينَ اٰتَيْنَاهُمُ
الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ اَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِنْ رَبِّكَ
بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَر۪ينَ ﴿١١٥﴾

116. Rabbinin sözü hak ve adaletle gerçekleşecekti. O'nun sözlerini değiştirebilecek kimse yoktur. O, en iyi işiten ve en iyi bilendir.

وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا ۜ
لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِه۪ۚ وَهُوَ السَّم۪يعُ الْعَل۪يمُ ﴿١١٦﴾

117. Eğer yeryüzündekilerin çoğuna uyarsan, seni Allah yolundan saptırırlar. Onlar, ancak zanna uyarlar ve asılsız söz uydururlar.

وَاِنْ تُطِعْ اَكْثَرَ مَنْ فِي الْاَرْضِ
يُضِلُّوكَ عَنْ سَب۪يلِ اللّٰهِ ۜ اِنْ يَتَّبِعُونَ
اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١١٧﴾

118. Şüphesiz Rabbin, kendi yolundan sapanları en iyi bilir. O, doğru yolda olanları (da) en iyi bilir.

اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ مَنْ يَضِلُّ عَنْ
سَب۪يلِه۪ۚ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَد۪ينَ ﴿١١٨﴾

119. Eğer O'nun ayetlerine (gerçekten) inanıyorsanız, Allah'ın adı anılarak (kesilenden) yiyin.

فَكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ
كُنْتُمْ بِاٰيَاتِه۪ مُؤْمِن۪ينَ ﴿١١٩﴾

120. Ne oldu size? Allah'ın adı anılarak (kesilenden) neden yemiyorsunuz? Oysa çaresiz kalmanız dışında, haram edilenleri (Allah) size açıkça anlatmıştır. Şüphesiz birçokları, (gerçek) bilgileri olmadan nefislerinin kötü istekleriyle (insanları) yoldan saptırırlar. Şüphesiz Rabbin, haddi aşanları en iyi bilir.

وَمَا لَكُمْ اَلَّا تَاْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّٰهِ
عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ
اِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ اِلَيْهِ وَاِنَّ كَثِيرًا
لَيُضِلُّونَ بِاَهْوَٓائِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ اِنَّ
رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ ﴿١٢٠﴾

121. Günahın açık olanını (da) gizli olanını (da) terk edin. Şüphesiz günah işleyenler, işlediklerinin karşılığını mutlaka bulacaklar.

وَذَرُوا ظَاهِرَ الْاِثْمِ وَبَاطِنَهُ اِنَّ
الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْاِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا
كَانُوا يَقْتَرِفُونَ ﴿١٢١﴾

122. Allah'ın adı anılmadan (kesilenden) yemeyin. (Eğer yerseniz) kesinlikle itaatsizlik olur. Şeytanlar sizinle çekişebilmek için, kendi dostlarının kafalarına, (böyle düşünceleri) sokarlar. Eğer onlara itaat ederseniz, şüphesiz müşrik olursunuz.

وَلَا تَاْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ
وَاِنَّهُ لَفِسْقٌ وَاِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ
اِلٰٓى اَوْلِيَٓائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَاِنْ
اَطَعْتُمُوهُمْ اِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿١٢٢﴾

B.15

123. Ölüyken diriltip, kendisine nur ihsan ettiğimiz ve onunla insanların arasında yürüyenin durumu, karanlıklar içinde bulunan ve oradan hiç çıkmayanın durumu gibi olabilir mi? Böylece kâfirlere, yaptıkları işler güzel olarak gösterilmiştir.

اَوَمَنْ كَانَ مَيْتًا فَاَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا
يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ فِي
الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا كَذٰلِكَ
زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٣﴾

124. Böylece Biz, her kasabanın suçlularına, orada (peygamberler aleyhine) planlar kursunlar diye, liderler tayin ettik. (Onlar,) ancak kendilerine karşı planlar kurmuş olurlar ve farkında (da) olmazlar.

وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا فٖى كُلِّ قَرْيَةٍ اَكَابِرَ
مُجْرِمٖيهَا لِيَمْكُرُوا فٖيهَاۜ وَمَا يَمْكُرُونَ
اِلَّا بِاَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٤﴾

125. Onlara bir mucize gelince derler ki: “Bize (de) Allah’ın peygamberlerine verilen gibi (bir kelâm) verilmedikçe, asla inanmayız.” Allah, peygamberliğini kime vereceğini en iyi bilir. Günah işleyenlere, (peygamberlere karşı) planlar kurmalarından dolayı, Allah Katından zillet ve şiddetli azap gelecektir.

وَاِذَا جَٓاءَتْهُمْ اٰيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ حَتّٰى
نُؤْتٰى مِثْلَ مَٓا اُوتِىَ رُسُلُ اللّٰهِۘ اَللّٰهُ اَعْلَمُ
حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُۜ سَيُصٖيبُ الَّذٖينَ
اَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَعَذَابٌ شَدٖيدٌ
بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٥﴾

126. Allah, hidayet vermek istediği kimsenin gönlünü İslâm’a açar. Ama sapık olduğunu göstermek istediği kimsenin göğsünü, yükseklere çıkıyormuşçasına sıkıştırıp daraltır. Böylece Allah, inanmayanlara rezil edici azabı indirir.

فَمَنْ يُرِدِ اللّٰهُ اَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ
لِلْاِسْلَامِۚ وَمَنْ يُرِدْ اَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ
صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَاَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِى
السَّمَٓاءِۜ كَذٰلِكَ يَجْعَلُ اللّٰهُ الرِّجْسَ عَلَى
الَّذٖينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢٦﴾

127. İşte Rabbinin doğru yolu budur. Şüphesiz öğüt alanlar için, ayetlerimizi açıkça anlattık.

وَهٰذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقٖيمًاۜ قَدْ فَصَّلْنَا
الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٧﴾

128. Onlara, Rablerinin Katında selâmet evi vardır ve O, yaptıkları (iyi işlerden) dolayı onların dostudur.

لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ
بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٨﴾

129. Hani Allah onlara, hepsini toplayacağı günde, "Ey cinler topluluğu! İnsanların çoğunu kendi tarafınıza çekmiştiniz," diyecek.[1] İnsanlardan onlara dost olanlar, "Ey Rabbimiz! Biz birbirimizden yararlandık. Bizim için belirttiğin müddetin sonuna geldik," diyecekler. O (da) onlara diyecek ki: "Allah başka bir şey dilemedikçe, kalacağınız yer ateştir. Orada (da) uzun müddet kalacaksınız." Şüphesiz Rabbin hikmet sahibidir, (her şeyi) en iyi bilendir.

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ
قَدِ اسْتَكْثَرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ وَقَالَ
أَوْلِيَاؤُهُمْ مِنَ الْإِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ
بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَغْنَا أَجَلَنَا الَّذِي أَجَّلْتَ
لَنَا قَالَ النَّارُ مَثْوَاكُمْ خَالِدِينَ فِيهَا إِلَّا
مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٢٩﴾

130. Böylece Biz, zalimlerin bir kısmını işleyip kazandıkları (günahlar) yüzünden diğerlerine dost kılarız.

وَكَذَلِكَ نُوَلِّي بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٣٠﴾ ع ١٥ ٨ ٢

B.16

131. Ey cinler[2] ve insanlar topluluğu! Aranızdan, size ayetlerimizi anlatan ve bugünkü karşılaşma için sizi uyaran peygamberler gelmedi mi? Onlar, "Biz (bugün) kendi aleyhimize şahadet ediyoruz," diyecekler. Dünya hayatı onları aldatmıştı. Onun için kâfir olduklarına dair, kendi aleyhlerinde şahitlik edecekler.

يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ
رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي
وَيُنْذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا
شَهِدْنَا عَلَى أَنْفُسِنَا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
وَشَهِدُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿١٣١﴾

---

[1] Burada "cin topluluğu" ile malı mülkü ve serveti çok olan zengin kimseler kastedilmiştir. "Cin" kelimesi zengin insanlar yahut zengin milletler, "İns" kelimesi ise fakir insanlar yahut fakir milletler için kullanılmıştır. Eğer bu doğru değilse ve "Cin" olarak adlandırılan insanlar dışında başka bir yaratık varsa, onlara neden peygamberler gönderilmemiştir ya da o peygamberlere inanmaları neticesinde cinlerin Cennet'e gideceği neden zikredilmemiştir. Kur'an-ı Kerim'in hiçbir ayetinde ve hiçbir hadiste cinlerin Cennet'te bulunacakları asla beyan edilmemiştir. Bu ayette cinlerin insanları sömürdükleri beyan edilmiştir. Bundan da cinlerin aslında insanlar olduklarını anlamak mümkündür. İnsanların bazıları fiilen diğerlerini sömürürler. Yoksa, insanlar dışında başka bir yaratığın onları sömürdüğü asla müşahede edilmemiştir. (ayrıca bkz. dipnot 6:101)

[2] Ayrıca bkz. dipnot 6:101

132. Bu (peygamberleri göndermesi) Rabbinin, şehirlerde yaşayanlar habersizken, zulüm ederek (onları) yok eden olmamasındandır.

ذٰلِكَ اَنْ لَمْ يَكُنْ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى
بِظُلْمٍ وَاَهْلُهَا غَافِلُونَ ﴿١٣٢﴾

133. Her insan (veya kavim) için, yaptıklarına göre dereceler vardır. Rabbin, onların yaptıklarından habersiz değildir.

وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِمَّا عَمِلُوا ۜ وَمَا رَبُّكَ
بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٣﴾

134. Rabbin hiç kimseye muhtaç olmayıp, rahmet sahibidir. Dilerse sizi yok eder ve sizi nasıl başka bir kavmin neslinden çıkardıysa, sizden sonra (da) dilediğini yerinize getirir.

وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ ۜ اِنْ يَشَاْ
يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ
كَمَا اَنْشَاَكُمْ مِنْ ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ اٰخَرِينَ ۜ ﴿١٣٤﴾

135. Size vadedilen mutlaka yerine gelecektir. (Bizi asla) aciz kılacak değilsiniz.

اِنَّ مَا تُوعَدُونَ لَاٰتٍ ۙ وَمَا اَنْتُمْ
بِمُعْجِزِينَ ﴿١٣٥﴾

136. De ki: “Ey kavmim! Siz kendinizce çalışın, ben (de kendimce) çalışırım. Bu (dünya) evinin sonunun, kimin lehine olacağını yakında öğrenirsiniz. Şüphesiz zalimler, (hiçbir zaman) başarıya ulaşamazlar.”

قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنّ۪ي
عَامِلٌ ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۙ مَنْ تَكُونُ لَهُ
عَاقِبَةُ الدَّارِ ۜ اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿١٣٦﴾

137. (Allah’ın) yarattığı ekin ve hayvanlardan, O’na bir pay ayırmışlardır ve kendi sanılarınca, “Bu Allah’ındır ve bu (da) ortaklarımızındır,” derler. Ortaklarına ait olan Allah’a ulaşmaz, fakat Allah’a ait olan ortaklarına ulaşır. Onların verdikleri hüküm ne kötüdür!

وَجَعَلُوا لِلّٰهِ مِمَّا ذَرَاَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْاَنْعَامِ
نَص۪يبًا فَقَالُوا هٰذَا لِلّٰهِ بِزَعْمِهِمْ وَهٰذَا
لِشُرَكَٓائِنَا ۚ فَمَا كَانَ لِشُرَكَٓائِهِمْ فَلَا
يَصِلُ اِلَى اللّٰهِ ۚ وَمَا كَانَ لِلّٰهِ فَهُوَ يَصِلُ
اِلٰى شُرَكَٓائِهِمْ ۜ سَٓاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿١٣٧﴾

138. Müşriklerin birçoklarına Allah’a ortak koştukları, onların evlatlarını öldürmelerini hoş göstermiştir. Sonunda (ortak koştukları) onları mahvedecek ve dinlerini (de) şüpheye sokacak. Allah isteseydi, onu yapamazlardı. Onun için onları ve uydurduklarını kendi haline bırak.

وَكَذٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيرٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
قَتْلَ اَوْلَادِهِمْ شُرَكَٓاؤُهُمْ لِيُرْدُوهُمْ
وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ ۚ وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ
مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١٣٨﴾

139. Kendi akıllarınca derler ki: “Bu hayvanlar ile ekinlerin (yenmesi) yasaktır. İstediklerimizden başkası onu yiyemez. Bir kısım hayvanların sırtları, (onlara yük yüklemek veya binmek için) yasak edilmiştir.” Bazı hayvanları (keserken,) Allah’ın adını anmazlar. Böyle (konuşup davranmaları,) Allah’a karşı yalan uydurmaktır. Uydurdukları yalanlardan dolayı O, onları mutlaka cezalandıracaktır.

وَقَالُوا هٰذِهِ اَنْعَامٌ وَحَرْثٌ حِجْرٌ لَا
يَطْعَمُهَٓا اِلَّا مَنْ نَشَٓاءُ بِزَعْمِهِمْ
وَاَنْعَامٌ حُرِّمَتْ ظُهُورُهَا وَاَنْعَامٌ لَا
يَذْكُرُونَ اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا افْتِرَٓاءً عَلَيْهِ
سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١٣٩﴾

140. Derler ki: “Bu hayvanların karınlarındakiler, yalnız erkeklerimize mahsus olup, kadınlarımıza haramdır.” Eğer ölü olursa, hepsi ona ortak olurlar. Allah onları, sözlerinden ötürü mutlaka cezalandıracaktır. Biliniz ki, O, hikmet sahibidir, (her şeyi) en iyi bilendir.

وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هٰذِهِ الْاَنْعَامِ
خَالِصَةٌ لِذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلٰٓى
اَزْوَاجِنَا ۚ وَاِنْ يَكُنْ مَيْتَةً فَهُمْ فِيهِ
شُرَكَٓاءُ ۚ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ ۚ اِنَّهُ
حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٤٠﴾

141. Akılsızlıkları ve bilgisizlikleri yüzünden çocuklarını öldürenler, Allah’a yalan uydurarak, O’nun verdiği rızkı haram kılanlar, hüsrana uğramışlardır. Onlar şüphesiz sapmışlar ve doğru yolu (da) bulamamışlardır.

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوٓا اَوْلَادَهُمْ سَفَهًا
بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ
افْتِرَٓاءً عَلَى اللّٰهِ ۚ قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا
مُهْتَدِينَ ﴿١٤١﴾

B.17

142. Çardaklı ve çardaksız bağları, değişik tatlarda hurmaları ve ekinleri, birbirine benzeyen ve benzemeyen zeytin ve narları yaratan, ancak O’dur. Bunlar meyve verdiklerinde, meyvelerinden yiyin. Hasat gününde O’nun hakkını verin, ama israf etmeyin. O, israf edenleri sevmez.

وَهُوَ الَّذ۪ٓي اَنْشَاَ جَنَّاتٍ مَعْرُوشَاتٍ
وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ
مُخْتَلِفًا اُكُلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ
مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍۜ كُلُوا مِنْ ثَمَرِه۪ٓ
اِذَٓا اَثْمَرَ وَاٰتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِه۪ۘ وَلَا
تُسْرِفُواۜ اِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِف۪ينَۙ ﴿١٤٢﴾

143. Hayvanlardan bazılarını yük için, bazılarını (da) sırtına binmek için yaratmıştır. Allah’ın size rızık olarak verdiklerinden yiyin ve şeytanın adımlarını takip etmeyin. Şüphesiz o, sizin apaçık düşmanınızdır.[1]

وَمِنَ الْاَنْعَامِ حَمُولَةً وَفَرْشًاۜ كُلُوا
مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ
الشَّيْطَانِۜ اِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُب۪ينٌۙ ﴿١٤٣﴾

144. Allah (size) sekiz çift (yaratmıştır). Koyunlardan iki, keçilerden (de) iki (çift meydana getirmiştir.) De ki: “(Allah size) iki erkeği mi, yoksa iki dişiyi mi, yoksa her iki dişinin rahminin taşıdığını mı haram kıldı? Doğru iseniz, bana bilgiyle cevap verin.”

ثَمَانِيَةَ اَزْوَاجٍۚ مِنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ
الْمَعْزِ اثْنَيْنِۜ قُلْ آٰلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ اَمِ
الْاُنْثَيَيْنِ اَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ اَرْحَامُ
الْاُنْثَيَيْنِۜ نَبِّؤُ۫ن۪ي بِعِلْمٍ اِنْ كُنْتُمْ
صَادِق۪ينَۙ ﴿١٤٤﴾

[1] Ayet-i kerimenin, mealinde verilen anlamı dışında, işaret ettiği bir diğer hususta, helal kılınanları yemenin insanı şeytanın saldırılarından koruyucu etkileri olmasıdır.

145. Develerden (de) iki, sığırlardan (da) iki (çift meydana getirmiştir.) De ki: “(Allah size) iki erkeği mi, yoksa iki dişiyi mi, yoksa her iki dişinin rahminin taşıdığını mı haram kıldı? Yoksa Allah bunları size emrettiği zaman yanında mıydınız?” Bilgisi olmadan insanları saptırmak için Allah’a karşı yalan uydurandan daha zalim kim olabilir? Şüphesiz Allah, zalim olanlara doğru yolu göstermez.

وَمِنَ الْاِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِۜ قُلْ
آٰلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ اَمِ الْاُنْثَيَيْنِ اَمَّا
اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ اَرْحَامُ الْاُنْثَيَيْنِۜ اَمْ
كُنْتُمْ شُهَدَٓاءَ اِذْ وَصّٰيكُمُ اللّٰهُ بِهٰذَاۚ
فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا
لِيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍۜ اِنَّ اللّٰهَ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمٖينَ ﴿١٤٥﴾ ع

B.18

146. De ki: “Bana vahiy olunanın içinde, bir şey yemek isteyen için ancak leş, akar kan ve pis olduğu için domuz eti ve itaatsizlik edilerek, Allah’tan başkası adına kesilen hayvan dışında, haram edilen bir şey bulamıyorum. Ancak (yemek) mecburiyetinde kalan, (dinin buyruklarına) karşı gelmeyen ve haddi aşmayan, (bunlardan da yiyebilir. Böyle bir kimse bilsin ki,) Rabbin çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.”

قُلْ لَٓا اَجِدُ فٖي مَٓا اُو۫حِيَ اِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلٰى
طَاعِمٍ يَطْعَمُهُٓ اِلَّٓا اَنْ يَكُونَ مَيْتَةً
اَوْ دَمًا مَسْفُوحًا اَوْ لَحْمَ خِنْزٖيرٍ فَاِنَّهُ
رِجْسٌ اَوْ فِسْقًا اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهٖۚ فَمَنِ
اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَاِنَّ رَبَّكَ
غَفُورٌ رَحٖيمٌ ﴿١٤٦﴾

147. Yahudi olanlara, tırnaklı hayvanların her türlüsünü haram kılmıştık.[1] Sığır ve koyunlar ile keçilerin iç yağlarını (da) haram kılmıştık. Ancak bu (küçük veya büyükbaş hayvanların) her iki çeşidinin sırt ve bağırsaklarına veya kemiklerine yapışmış olan yağlar, (söz konusu emrin dışındaydı.) İtaatsizlikleri yüzünden onları böyle cezalandırmıştık. Biz kesinlikle doğru sözlüyüz.

وَعَلَى الَّذٖينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذٖي ظُفُرٍۚ
وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ
شُحُومَهُمَٓا اِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَٓا
اَوِ الْحَوَايَٓا اَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍۜ ذٰلِكَ
جَزَيْنَاهُمْ بِبَغْيِهِمْۘ وَاِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿١٤٧﴾

[1] Bkz. Tevrat, Levililer, (3:14–17)

148. Eğer seni yalanlarlarsa, de ki: "Rabbiniz engin rahmet sahibidir, (fakat) O'nun azabı (da) suçlu olanlardan geri döndürülemez."

فَاِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ
وَاسِعَةٍۚ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُ عَنِ الْقَوْمِ
الْمُجْرِمِينَ ﴿١٤٨﴾

149. Allah'a ortak koşanlar, "Allah dileseydi biz (de,) atalarımız (da,) mutlaka Allah'a ortak koşmaz, hiçbir şeyi (de) haram kılmazdık," diyecekler. Bunlardan öncekiler (de) azabımızı tadıncaya kadar, (vahyimizi) aynı şekilde yalanladılar. De ki: "Bir bilginiz var mı? (Varsa) onu bize açıklayın. Siz, yalnız sanınızdan başkasına uymazsınız. Sadece asılsız söz uydurursunuz."

سَيَقُولُ الَّذِينَ اَشْرَكُوا لَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ مَٓا
اَشْرَكْنَا وَلَٓا اٰبَٓاؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ
شَيْءٍۜ كَذٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
حَتّٰى ذَاقُوا بَأْسَنَاۜ قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ
عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَاۜ اِنْ تَتَّبِعُونَ اِلَّا
الظَّنَّ وَاِنْ اَنْتُمْ اِلَّا تَخْرُصُونَ ﴿١٤٩﴾

150. De ki: "En etkili delil, ancak Allah Katındadır. O, dileseydi hiç şüphesiz hepinizi doğru yola iletirdi."

قُلْ فَلِلّٰهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُۚ فَلَوْ شَٓاءَ
لَهَدٰيكُمْ اَجْمَعِينَ ﴿١٥٠﴾

151. De ki: "Haydi, Allah şunları haram kıldı diye, şahitlik edecek şahitlerinizi çağırın." Eğer şahitlik ederlerse, sen onlarla beraber şahitlik etme. Ayetlerimizi yalanlayanların, ahiret gününe inanmayanların ve (de) Rablerine ortak koşanların heveslerine uyma.

قُلْ هَلُمَّ شُهَدَٓاءَكُمُ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ اَنَّ
اللّٰهَ حَرَّمَ هٰذَاۚ فَاِنْ شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدْ
مَعَهُمْۚ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَٓاءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِاٰيَاتِنَا وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ
وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١٥١﴾ ع ١٨

B.19

152. De ki, "Gelin, Rabbinizin size haram kıldıklarını size okuyup (anlatayım.) Yani, O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın, ana-babaya iyilik edin, yoksulluk (korkusuyla) çocuklarınızı öldürmeyin.[1] Biz size (de) rızık veririz, onlara (da.) Kötülüklerin açığına (da,) gizlisine (de, asla) yaklaşmayın. Allah'ın öldürülmesini yasakladığı canı, haksız yere almayın. Akıl edesiniz diye Allah, size bunu sıkı sıkıya emir buyurdu."

قُلْ تَعَالَوْا اَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ
اَلَّا تُشْرِكُوا بِه۪ شَيْـًٔا وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًاۚ
وَلَا تَقْتُلُٓوا اَوْلَادَكُمْ مِنْ اِمْلَاقٍۜ
نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَاِيَّاهُمْۚ وَلَا تَقْرَبُوا
الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَۚ وَلَا
تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّت۪ي حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّۜ
ذٰلِكُمْ وَصّٰيكُمْ بِه۪ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٥٢﴾

153. Mükemmel olan yolun dışında, yetişkinlik çağına gelene kadar, yetimin (veya öksüzün) malına (başka bir yolla) yaklaşmayın. Ölçüyü ve tartıyı adaletle yapın. Biz hiçbir kimseyi, gücünün ötesinde yükümlü tutmayız. Bir söz söylediğinizde, akrabanız dahi olsa, adaletli olun. Allah'ın ahdini tamamlayın. Öğüt alasınız diye Allah, bunu size sıkı sıkıya emir buyurmaktadır.

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَت۪يمِ اِلَّا بِالَّت۪ي هِيَ
اَحْسَنُ حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهُۚ وَاَوْفُوا الْكَيْلَ
وَالْم۪يزَانَ بِالْقِسْطِۚ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا
وُسْعَهَاۚ وَاِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا
قُرْبٰىۚ وَبِعَهْدِ اللّٰهِ اَوْفُواۜ ذٰلِكُمْ وَصّٰيكُمْ
بِه۪ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَۙ ﴿١٥٣﴾

154. İşte benim yolum budur. (O) dosdoğrudur. Siz ona uyun. Farklı yollara uymayın. Yoksa onlar sizi, O'nun yolundan ayırır. Takvasını benimseyin diye, Allah bunu size sıkı sıkıya emir buyurmaktadır.

وَاَنَّ هٰذَا صِرَاط۪ي مُسْتَق۪يمًا فَاتَّبِعُوهُۚ وَلَا
تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَب۪يلِه۪ۜ
ذٰلِكُمْ وَصّٰيكُمْ بِه۪ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٥٤﴾

[1] Çocukları öldürmekten murat, rızkın kıtlaşacağı endişesi ile çocuk sahibi olmamak ya da doğum yapmaktan kaçınmak için düşük ya da kürtaja başvurmaktır. Yüce Allah (c.c.) fakirlikten korkarak böyle davranmayı yasaklamıştır. Ancak sağlık sorunları sebebiyle doğum kontrolü uygulamak ya da kürtaj yaptırmak caizdir.

155. Sonra Rablerine kavuşacaklarına inansınlar diye Biz, iyilik edenin bütün ihtiyaçlarını karşılayan, her şeyi açıklayan ve hidayet ile rahmet olan Kitab'ı Musa'ya verdik.

ثُمَّ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتٰبَ تَمَامًا عَلَى الَّذ۪يٓ
اَحْسَنَ وَتَفْص۪يلًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى
وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ بِلِقَٓاءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٤﴾

B.20

156. Bu (Kur'an) Bizim indirdiğimiz çok bereketli bir Kitap'tır. Ona uyun ve merhamet edilesiniz diye, Allah'ın takvasını benimseyin.

وَهٰذَا كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ
وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٥﴾

157-158. "Bizden önce yalnız iki topluluğa Kitap indirildi. O (Kitaplar'ı) okuduklarından kesinlikle habersizdik,"[1] demeyesiniz yahut "Bize kitap indirilseydi, onlardan daha fazla hidayete ererdik," (de) demeyesiniz diye, şüphesiz Rabbiniz tarafından size apaçık delil, hidayet ve rahmet gelmiştir. Allah'ın ayetlerini yalanlayan ve onlardan yüz çevirenden daha zalim kim olabilir? Ayetlerimizden yüz çevirenleri, yüz çevirdikleri için, acı bir azapla cezalandıracağız.

اَنْ تَقُولُوٓا اِنَّمَٓا اُنْزِلَ الْكِتٰبُ عَلٰى
طَٓائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَاِنْ كُنَّا عَنْ
دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِل۪ينَ ﴿١٥٦﴾
اَوْ تَقُولُوا لَوْ اَنَّٓا اُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتٰبُ
لَكُنَّٓا اَهْدٰى مِنْهُمْ فَقَدْ جَٓاءَكُمْ
بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ فَمَنْ
اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَصَدَفَ
عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذ۪ينَ يَصْدِفُونَ عَنْ
اٰيَاتِنَا سُٓوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ﴿١٥٧﴾

[1] Ayet-i kerimede müşriklerin inancı zikredilmiştir, çünkü onlar sadece Yahudi ve Hıristiyanlar'a Kitap indirildiğine inanıyorlardı. Doğrusu, İsa (a.s.), Tevrat'a tabi bir peygamberdi. Kendisi, "Ben yeni bir şeriat getirmedim. Ben Tevrat şeriatını uygulamaya geldim," demiştir. (Matta, 5:17)

159. Onlar, kendilerine ancak meleklerin gelmelerini veya Rabbinin gelmesini veyahut Rabbinin bazı ayetlerinin gelmesini mi bekliyorlar? Oysa Rabbinin bazı ayetlerinin geleceği günde, daha önce inanmamış veya imanıyla hayırları kazanmamış olana imanı, hiçbir yarar getirmeyecektir. De ki: “Siz (de) bekleyin, biz (de) bekleyenleriz.”

هَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّٓا اَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ
يَأْتِيَ رَبُّكَ اَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ اٰيَاتِ رَبِّكَۜ يَوْمَ
يَأْتِي بَعْضُ اٰيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا
اِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ اٰمَنَتْ مِنْ قَبْلُ اَوْ
كَسَبَتْ ف۪ٓي اِيمَانِهَا خَيْرًاۜ قُلِ انْتَظِرُٓوا
اِنَّا مُنْتَظِرُونَ ﴿١٥٩﴾

160. Şüphesiz dinlerini parçalayıp, hizipler haline gelenler ile senin hiçbir alakan yoktur. Onların işi ancak Allah’a kalmıştır. Sonunda O, yaptıklarını kendilerine bildirecektir.

اِنَّ الَّذ۪ينَ فَرَّقُوا د۪ينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا
لَسْتَ مِنْهُمْ ف۪ي شَيْءٍۜ اِنَّمَٓا اَمْرُهُمْ اِلَى
اللّٰهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٦٠﴾

161. Kim iyilik ederse, karşılığını on misli görecektir. Ancak kim kötülük işlerse, (sadece) karşılığı kadar cezalandırılacak olup, onlar asla zulme uğratılmayacaktır.

مَنْ جَٓاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ اَمْثَالِهَاۚ
وَمَنْ جَٓاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزٰٓى اِلَّا
مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦١﴾

162. De ki: “Şüphesiz Rabbim beni doğru yola, hiç eğriliği olmayan bir dine, yani daima dosdoğru olan, İbrahim’in dinine eriştirdi.” O, Allah’a ortak koşanlardan değildi.

قُلْ اِنَّن۪ي هَدٰين۪ي رَبّ۪ٓي اِلٰى صِرَاطٍ
مُسْتَق۪يمٍۚ د۪ينًا قِيَمًا مِلَّةَ اِبْرٰه۪يمَ
حَن۪يفًاۚ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِك۪ينَ ﴿١٦٢﴾

163. Onlara de ki: “Benim namazım, benim fedakârlıklarım, benim hayatım ve benim ölümüm, (hepsi) âlemlerin Rabbi olan Allah içindir.”

قُلْ اِنَّ صَلَات۪ي وَنُسُك۪ي وَمَحْيَايَ وَمَمَات۪ي
لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَم۪ينَۙ ﴿١٦٣﴾

164. De ki: “O’nun hiçbir ortağı yoktur. Bana emrolunan işte budur. Ben Müslümanlar’ın (yani itaat edenlerin) ilkiyim.”

لَا شَر۪يكَ لَهُۚ وَبِذٰلِكَ اُمِرْتُ وَاَنَا۬ اَوَّلُ
الْمُسْلِم۪ينَ ﴿١٦٤﴾

165. Sen de ki: “Ben Allah’tan başka bir Rabbi mi arayayım?” Oysa her şeyin Rabbi O’dur. Kim ne (kötülük) kazanırsa, (vebali) kendisinedir. Yük taşıyan bir kimse, başkasının yükünü taşıyamaz. Nihayet hepinizin dönüşü Rabbinize olacaktır. Sonra (da) O, ihtilâfa düştüklerinizi size bildirecektir.

قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْغ۪ي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ
شَيْءٍۜ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ اِلَّا عَلَيْهَاۚ
وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰىۚ ثُمَّ اِلٰى
رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
ف۪يهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٥﴾

166. Sizi yeryüzünün vârisleri yapan, verdikleriyle sizi denemek için bazılarınızı bazılarınıza derece bakımından üstün kılan O’dur. Şüphesiz Rabbinin cezası çabuk gelir. O muhakkak, sonsuz bağışlayan ve rahmet edendir.

وَهُوَ الَّذ۪ي جَعَلَكُمْ خَلَٓائِفَ الْاَرْضِ
وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ
لِيَبْلُوَكُمْ ف۪ي مَٓا اٰتٰيكُمْۜ اِنَّ رَبَّكَ
سَر۪يعُ الْعِقَابِۘ وَاِنَّهُ لَغَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿١٦٦﴾

Sûre: 7

A’RÂF SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Birkaç ayeti dışında, bu sûre Mekke’de nazil olmuştur. Besmele ile birlikte iki yüz yedi ayettir.

Bundan önce Bakara ve Âl-i İmran sûreleri “Elif, Lâm, Mim” mukattaât harfleriyle başlamıştı. Bu sûrenin başlangıcında ise “Elif, Lâm, Mim” harflerine, “Sâd” harfi ilave edilmiştir. Buna göre önceki sûrelerden farklı olarak, bu sûrede Yüce Allah’ın (c.c.) doğruluğu konusuna da yer verilmiştir.

Sûrenin başında yer alan “Sâd” harfinden, “Sadik-ül Kavl” da murat edilmiştir. Sûrenin üçüncü ayetinde ise, Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) mübarek göğsünden ve kalbinden (Sadr) bahsedilir. Bundan anlaşılması gereken, Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.), “Elif, Lâm, Mim” ile başlayan sûrelerin içeriğine, onların Yüce Allah (c.c.) tarafından olduğuna ve Kuran’ı Kerim’in tümüne, tam anlamıyla ve açık kalplilikle inandığıdır.

Burada, daha önceki sûrelerde beyan edilen konular dışında, başka bir konu daha açıklanmış ve yalnız peygamberleri inkâr edenlerin sorgulanmakla kalmayacakları, peygamberlerin de sorgulanacakları ve sorumluluklarını ne derece ifa ettiklerinin kendilerine sorulacağı açıklanmıştır.

Bu sûrede, Allah’ın (c.c.) Emrinden yaratılmış olan Hz. Âdem (a.s.), tekrar zikredilmiştir. Yüce Allah (c.c.), Hz. Âdem’e (a.s.) Kendi ruhunu üflediğinde, insanoğluna ona itaat etmesini emretti. Yüce Allah’ın (c.c.) huzurunda en yüce secde, Hz. Muhammed Resûlüllah (s.a.v) tarafından yapılmıştır. Zaten onun için bütün insanlara kendisine itaat etmeleri emredilmiştir. Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v) secdesi geçen sûredeki ayet-i kerimede şöyle beyan edilmiştir:

„قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ“(6:163)

Kimin tüm varlığı Yüce Allah (c.c.) içinse, onun önünde secde etmek, asla Allah’a (c.c.) şirk koşmak sayılmayacaktır. Aksine ona secde etmek, yani tam olarak itaat etmek, Yüce Allah’a (c.c.) secde etmek, yani O’na itaat etmek sayılır. Böylece Hz. Âdem’e (a.s.) secde edin dendiğinde de, aslında Hz. Muhammed-i Mustafa (s.a.v.) zikredilmiştir.

Daha sonra, Hz. Âdem’in (a.s.) yapraklar şeklinde giydiği elbiseden bahsedilmiştir. Aslında ondan ancak “libasüttakva” (takva elbisesi) murat edilmiştir. İnsanoğlu böylece uyarılmıştır. Şeytan, Hz. Âdem’in (a.s.) kavmini nasıl

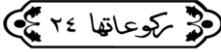
saptırdıysa, hâlâ da aynı şekilde onları saptırmaya devam etmektedir. Cennet'ten çıkmanın anlamı din dairesinden çıkmaktır, çünkü insanın asıl Cenneti din buyruklarının dairesi içinde sınırlıdır. Bunun dışına çıkmak ise, sanki Cehennem'e atılmaktır. Bugün bile tüm insanoğlu, Kur'an-ı Kerim'in talimatları dışına çıkmak sonucunda, her türlü maddi ve manevi Cehennem'e atılmış durumdadır. Asıl ziynet ve güzellik takvadadır. Bu husus bu sûredeki bir ayet-i kerimede de beyan edilmiştir.

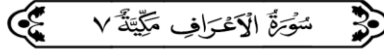
Ayrıca bu sûrede, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) başka hiçbir peygambere nasip olmayan en yüce mertebesinden de bahsedilmiştir. Hem kendisinin hem de ashabının, Cennet ehlini tanıyacakları, kimin Cennetlik, kimin ise Cehennemlik olacağı bilgisine sahip olacakları ve böylece tüm ruhları birbirinden ayırt edebilecekleri açıklanmıştır.

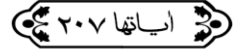
Diğer taraftan burada birkaç geçmiş peygamberden de bahsedilmiştir. Onlar, kendi kavimlerine yol göstermek gayesiyle gönderilmişlerdi ve kavimlerini hidayete erdirmek üzere son derece büyük fedakârlıklarda bulunmuşlardır. Ancak en büyük fedakârlığı göstererek insanoğluna doğru yolu işaret eden, hiç şüphesiz Hz. Muhammed-i Mustafa'dır (s.a.v.).

Daha sonra, geçmiş peygamberlerin de çok yüce mertebelere sahip oldukları, ancak onların feyizlerinin yine de sınırlı olduğu, çok açık olarak beyan edilmiştir. Hz. Muhammed-i Mustafa'dan (s.a.v.) önce de, bütün dünya insanlarına feyiz veren bir peygamber gelmemiştir. Onun için Hz. Muhammed (s.a.v) tüm peygamberlerin de lideri olarak seçilmiştir. Sebebi de, onun bütün dünya insanları için rahmet olmasıdır. Kendisi, Doğu ile Batı, Arap ile Acem, insanlar ile hayvanlar, kısacası bütün dünya varlıkları için rahmettir. Bu konu hadislerde çoklukla beyan edilmiştir.

Hz. Resûlüllah (s.a.v.) vasıtasıyla, birçok kıyamet kopacaktı. Bunlardan ilk olarak şöyle bahsedilmiştir: "اِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ" (54:2). Bu ayet-i kerimede Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) hayatında bir kıyamet koptuğu belirtilmiştir. Diğer kıyamet ise ahirin (آخرين) zamanında kopacaktır, yani ilk dirilişten sonra ölenler, yine diriltileceklerdir. Bunun dışında, "eşrarünnas" (en kötü kimseler) üzerinde de bir kıyamet kopacaktır. Tüm bunların Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) peygamber olarak gelmesiyle, derin bir ilişkisi bulunmaktadır.

A’râf Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Ben, her şeyi en iyi bilen ve dosdoğru olan Allah’ım.[1]

الٓمٓصٓۜ ﴿٢﴾

3. Sana indirilen (Kur’an) çok yüce bir Kitap’tır. Kalbine herhangi bir darlık gelmesin. Onunla (insanları) uyarman ve inananlara bir hatırlatma olsun diye, (o sana indirilmiştir).

كِتَابٌ اُنْزِلَ اِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ ف۪ي صَدْرِكَ
حَرَجٌ مِنْهُ لِتُنْذِرَ بِه۪ وَذِكْرٰى
لِلْمُؤْمِن۪ينَ ﴿٣﴾

4. Rabbiniz tarafından size indirilene uyun. Kendinizce O’ndan başkalarını dost sanarak, peşlerinden gitmeyin. Siz, pek az nasihat alırsınız.

اِتَّبِعُوا مَٓا اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا
تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِه۪ٓ اَوْلِيَٓاءَۜ قَل۪يلًا مَا
تَذَكَّرُونَ ﴿٤﴾

5. Biz nice yerleşimleri helâk ettik. Azabımız, geceleyin veya öğleyin uykularındayken, onlara gelip (çattı.)

وَكَمْ مِنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنَاهَا فَجَٓاءَهَا بَأْسُنَا
بَيَاتًا اَوْ هُمْ قَٓائِلُونَ ﴿٥﴾

6. Azabımız onlara gelince, tek dedikleri, “Şüphesiz biz, ancak zalim kimselerdik.” oldu.

فَمَا كَانَ دَعْوٰيهُمْ اِذْ جَٓاءَهُمْ بَأْسُنَٓا اِلَّٓا
اَنْ قَالُٓوا اِنَّا كُنَّا ظَالِم۪ينَ ﴿٦﴾

7. Biz, kendilerine peygamber gönderilenlere mutlaka soracağız. Peygamberlere (de) mutlaka soracağız.

فَلَنَسْـَٔلَنَّ الَّذ۪ينَ اُرْسِلَ اِلَيْهِمْ
وَلَنَسْـَٔلَنَّ الْمُرْسَل۪ينَۙ ﴿٧﴾

---

[1] Elif, Lâm, Mîm, Sâd harfleri, “ أَنَا اللّٰهُ أَعْلَمُ صَادِقُ الْقَوْلِ ” (Enallahü A`lemü Sadik-ül Kavli) “Ben, her şeyi en iyi bilen ve dosdoğru olan Allah’ım!" ifadesinin kısaltılmış şeklidir. Ayrıntılı bilgi için bakınız, 2:2'deki dipnot.

8. Kendilerine (tarihsel) gerçekleri, bilgimize göre mutlaka anlatacağız. Biz, hiçbir zaman onlardan gaip değildik.

فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ وَمَا كُنَّا
غَآئِبِينَ ٨

9. (Kıyamet) günü bütün amellerin tartılacağı bir gerçektir. Tartıları ağır gelenler ise, işte murada ermiş olanlar, bunlardır.

وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَنْ ثَقُلَتْ
مَوَازِينُهُ فَأُولَٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ٩

10. Ancak tartıları hafif gelenler (ise,) ayetlerimize karşı insafsızlıklarından dolayı kendilerini hüsrana uğratacak olanlar (da,) işte onlardır.

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰٓئِكَ الَّذِينَ
خَسِرُوٓا أَنْفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا
يَظْلِمُونَ ١٠

11. Biz, yeryüzünde size kuvvet ihsan ettik. Orada size geçim yolları meydana getirdik. Siz, pek az şükredersiniz.

وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ
فِيهَا مَعَايِشَ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ ١١

B.2

12. Şüphesiz sizi, Biz yarattık. Sonra size (uygun) biçimler verdik. Daha sonra meleklere, “Âdem’e boyun eğin,” dedik.[1] İblis’ten başka (hepsi) boyun eğdiler. O, boyun eğenlerden olmadı.

وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا
لِلْمَلَٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوٓا إِلَّآ
إِبْلِيسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ١٢

13. (Allah ona) dedi ki: “Sana emrettiğim halde, seni boyun eğmekten alıkoyan nedir?” O da, “Ben ondan daha üstünüm. Sen beni ateşten, onu ise çamurdan yarattın,” dedi.[2]

قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ
قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ
وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ١٣

---

[1] Bkz. dipnot 2:35

[2] Yani insanoğlu çamur mizaçlı olup, değişik ahlâkî ve manevî biçimlere sokulabilir. Ancak şeytan ateş mizaçlı olduğu için, ne değişik biçimlere girer, ne de başkasına itaat eder. Her insan Allah’ın (c.c.) emirlerine itaat ettiği müddetçe, O’nun Katında melek gibi sayılmaktadır. Ancak Allah’ın (c.c.) emirlerine boyun eğmezse, o zaman “Şeytan” yahut “İblis” sayılır.

14. (Allah) dedi ki: “Öyleyse bu (Cennet’ten) çık. Burada kibirlenmek sana düşmez. Onun için çık (git oradan!) Sen, şüphesiz aşağılık kimselerdensin.”

قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ اَنْ
تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ اِنَّكَ مِنَ
الصَّاغِرِينَ ﴿١٤﴾

15. (İblis de) “Onların tekrar kaldırılacakları güne kadar bana mühlet ver,” dedi.

قَالَ اَنْظِرْنِي اِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٥﴾

16. (Allah,) “Şüphesiz sen, mühlet verilenlerdensin,” dedi.

قَالَ اِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿١٦﴾

17. (İblis) dedi ki: “Benim sapık olduğuma karar verdiğin için, (insanları gözetlemek üzere,) Senin doğru yolunda mutlaka oturacağım.”

قَالَ فَبِمَا اَغْوَيْتَنِي لَاَقْعُدَنَّ لَهُمْ
صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٧﴾

18. “Sonra (onları saptırmak için,) önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından geleceğim. Onların çoğunu şükreder bulamayacaksın.”

ثُمَّ لَاٰتِيَنَّهُمْ مِنْ بَيْنِ اَيْدِيهِمْ وَمِنْ
خَلْفِهِمْ وَعَنْ اَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ
وَلَا تَجِدُ اَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ﴿١٨﴾

19. (Allah,) dedi ki: “Çık (git oradan!) Sen daima aşağılanıp, kovulmuş sayılacaksın. (İnsanlardan) her kim sana uyarsa, sizin tümünüzle Cehennem’i mutlaka dolduracağım.”

قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْؤُمًا مَدْحُورًا
لَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ
مِنْكُمْ اَجْمَعِينَ ﴿١٩﴾

20. “Ey Âdem! Sen ve eşin Cennet’te kalın. İstediğiniz yerden yiyin (ve için,) ama (yasaklanmış) bu ağaca yaklaşmayın. Yoksa zalimlerden olursunuz.[1]”

وَيَا اٰدَمُ اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا
مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ
فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٠﴾

---

[1] Hz. Âdem ve kendisine inananlara, Yüce Allah (c.c.) iyi ve hoş olmayan işleri yasak etmiş ve bazı işlerin yapılmamasını emretmişti. İşte Hz. Âdem’in (a.s.) yaklaşmaması istenen şecere (ağacı) ile o işler kastedilmiştir. Nitekim İbrahim sûresinde Yüce Allah (c.c.), iyi, temiz ve pak işler için şecere-i tayyibe, hoş olmayan işler için ise şecere-i habise ifadesini kullanmıştır. (14:26–27) Ayetten anlaşıldığına göre İslâm dininde, ruhsal ve fiziksel olarak zarar veren gıdalar ve eşyalar dışında, tüm yiyecek ve içecekler helâldir.

21. Şeytan, onlardan gizlenmiş olan zaaflarını kendilerine göstermek üzere (kalplerine) vesvese yerleştirdi.[1] Dedi ki: "İkiniz melek olmayın yahut ebedileşmeyin diye, Rabbiniz bu ağacı size yasak etti."

فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا
مَا وُۥرِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْاٰتِهِمَا وَقَالَ مَا
نَهٰيكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هٰذِهِ الشَّجَرَةِ اِلَّآ اَنْ
تَكُونَا مَلَكَيْنِ اَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ ﴿٢١﴾

22. İkisine (de) yeminler ederek, "Şüphesiz ben, iyiliğinizi isteyenlerdenim," (dedi.)

وَقَاسَمَهُمَآ اِنّ۪ي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَۙ ﴿٢٢﴾

23. (Şeytan,) ikisini aldattı (ve) yerlerinden kaydırıp uzaklaştırdı. O (yasak) ağacın meyvesini tattıklarında, zaafları kendilerine aşikâr oldu. (Bunun üzerine,) Cennet yapraklarıyla kendilerini örtmeye başladılar.[2] Rableri onlara, "Ben size o ağacı yasaklamamış mıydım? Şeytan sizin apaçık düşmanınızdır, dememiş miydim?" diye seslendi.

فَدَلّٰيهُمَا بِغُرُورٍۚ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ
بَدَتْ لَهُمَا سَوْاٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ
عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِۜ وَنَادٰيهُمَا رَبُّهُمَآ
اَلَمْ اَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ وَاَقُلْ
لَكُمَآ اِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُب۪ينٌ ﴿٢٣﴾

24. Her ikisi (de,) "Biz kendi canımıza zulmettik. Bizi bağışlayıp rahmet etmezsen, şüphesiz hüsrana uğrayanlardan oluruz," dediler.

قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَآ اَنْفُسَنَا۠ وَاِنْ لَمْ
تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ
الْخَاسِر۪ينَ ﴿٢٤﴾

[1] Kötü düşünceler insanı mahvettiği gibi, eksikliklerinin ve zaaflarının da ortaya çıkmasına vesile olur.

[2] İnsanoğlu günah işlediğinde, vicdanı onu rahatsız eder ve o günahın telafisi için dua, tevbe ve istiğfara koyulur. Âdem (a.s.) de hata yaptığında, hemen onun telafisi için dua ederek iyi işlere koyuldu ve Cennet'e götüren işler yapmaya başladı. Cennet'in yaprakları da, işte bunlardır. Müfessirler zahiri olarak yaprak anlamını beyan etmişlerdir. Ancak bu anlam doğru olmayıp, yapraklardan murat, iyi amellerdir.

25. (Allah,) “Hepiniz (buradan) çıkıp gidin. Birbirinize düşman olacaksınız.[1] Sizin için yeryüzünde bir süre kalıp, faydalanmak (mukadder kılınmıştır,)” dedi.

قَالَ اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ
وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ
حِينٍ ﴿٢٥﴾

26. O, dedi ki: “Sizler orada yaşayıp, orada ölüp, oradan çıkarılacaksınız.[2]”

قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا
تُخْرَجُونَ ﴿٢٦﴾ ع

B.3

27. Ey Âdemoğulları! Sizin zaaflarınızı örten ve bir süs vesilesi olan elbise meydana getirdik.[3] Takva elbisesi ise, en hayırlısıdır. Öğüt alsınlar diye, bu (giyim emri) Allah’ın ayetlerindendir.

يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا
يُوَارِي سَوْآتِكُمْ وَرِيشًا ۖ وَلِبَاسُ
التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ۚ ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ
لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٢٧﴾

28. Ey Âdemoğulları! Şeytan, anne ve babanızı Cennet’ten çıkardığı gibi, sizleri (de) fitneye sokmasın. O (şeytan,) onların zaaflarını göstermek için elbiselerini çekip çıkarmıştı. O ve onun yandaşları, sizi onları göremediğiniz yerden görürler. Şüphesiz Biz, şeytanları inanmayanlara dost kıldık.

يَا بَنِي آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا
أَخْرَجَ أَبَوَيْكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا
لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْآتِهِمَا ۗ إِنَّهُ
يَرَاكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا
تَرَوْنَهُمْ ۗ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ
لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٨﴾

[1] Bu kelimelerden de anlaşıldığına göre daha önce zikredilen “Şeytan” aslında insandı. Ayet-i kerimede şeytan ile insan birbirine düşman olacak denmiştir. Ancak dünyada insanın insana düşman olduğu anlaşılmaktadır. Bundan da anlaşıldığına göre İblis ve onun dostlarından, yine insanlar kastedilmiştir.

[2] Bu ayet-i kerimeye göre Hz. İsa (a.s.) bu dünyayı bırakıp, gökyüzüne gitmemiştir. Ayetten anlaşıldığına göre bütün insanların yeryüzünde yaşamaları ve yeryüzünde ölmeleri gerekir.

[3] “Enzelnâ” kelimesi, yarattık yahut var ettik anlamında olup, insana faydalı olan varlıklar için kullanılır. “Biz demir nazil ettik,” (57:26) yahut “Biz size yüce bir Resûl nazil ettik,” (65:11-12) veya “Sizin için davarı nazil ettik,” (39:7) ve birçok diğer ayet de bu manayı desteklemektedir. Ayette yer alan “ رِيشًا ” kelimesi ile insan için çok faydalı olan “Takva elbisesi” kastedilmiştir.

29. (Bu kâfirler) bir hayâsızlık yaptıkları zaman, “Atalarımızı bunun üzerinde bulduk. Allah (da) bize bunu emretti,” derler. De ki: “Allah hayâsızlığı asla emretmez. Bilmediğiniz sözleri, Allah’a mı isnat ediyorsunuz?”

وَاِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَٓا
اٰبَٓاءَنَا وَاللّٰهُ اَمَرَنَا بِهَاۜ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَأْمُرُ
بِالْفَحْشَٓاءِۜ اَتَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٩﴾

30. De ki: “Rabbim bana adaleti emretti. Her mescitte dikkatlerinizi (Allah’a) yöneltin. Dini (de) ona halis kılarak, (yalnız) O’nu çağırın. Sizi ilk yarattığı gibi, hepiniz tekrar aynı duruma döneceksiniz.”

قُلْ اَمَرَ رَبّ۪ي بِالْقِسْطِۙ وَاَق۪يمُوا
وُجُوهَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ
مُخْلِص۪ينَ لَهُ الدّ۪ينَۜ كَمَا بَدَاَكُمْ
تَعُودُونَۜ ﴿٣٠﴾

31. (Allah) bir topluluğa hidayet verdi. Bir topluluk (da) sapıklığı hak etti. Onlar, Allah’ı bırakıp, şeytanları dost edindiler ve onlar, kendilerini hidayete ermiş sanırlar.

فَر۪يقًا هَدٰى وَفَر۪يقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُۜ
اِنَّهُمُ اتَّخَذُوا الشَّيَاط۪ينَ اَوْلِيَٓاءَ مِنْ دُونِ
اللّٰهِ وَيَحْسَبُونَ اَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٣١﴾

32. Ey Âdemoğulları! Her mescide (girmeden önce) ziynetinizi yanınızda bulundurun.[1] Yiyin, için, ama israf etmeyin. Allah israf edenleri sevmez.[2]

يَا بَن۪ٓي اٰدَمَ خُذُوا ز۪ينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ
وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُواۚ اِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمُسْرِف۪ينَ ﴿٣٢﴾ ع

---

[1] Camiye gitmeden önce hem manevi hem de bedeni temizliğinize dikkat ediniz. Yani, kötü düşüncelerden uzak durunuz ve bedeniniz ile elbiselerinizin temizliğinden de emin olun.

[2] İbadetlerinizi en iyi şekilde yapmanız için dünya işlerinizin de uygun olması gereklidir. İsraftan uzak durursanız ve fazla yemekten de kaçınırsanız, ibadetinizi de daha iyi bir şekilde yerine getirmeniz mümkün olur.

B.4

33. De ki: “Allah’ın, kulları için yarattığı ziyneti ve temiz rızkı, kim haram kıldı?” De ki: “(Aslında) bunlar, dünya hayatında müminler içindir, Kıyamet günü (de) yalnız müminler için olacaktır.” Biz bilgi sahibi olanlara, ayetlerimizi böyle açıkça anlatırız.

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللّٰهِ الَّتِيٓ اَخْرَجَ لِعِبَادِهٖ
وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ
اٰمَنُوا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

34. De ki: “Rabbim, bütün kötülüklerin açık ve gizlisini, günahı, haksız yere baş kaldırmayı, hakkında hiçbir delil indirmediği bir varlığı Allah’a ortak koşmanızı, bilmediğiniz şeyler hakkında Allah’a yalan isnat etmenizi haram kılmıştır.”

قُلْ اِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ
مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْاِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ
وَاَنْ تُشْرِكُوا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطَانًا
وَاَنْ تَقُولُوا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾

35. Her ümmet için belli bir süre tayin edilmiştir. (Sona erme) zamanları gelince, ne bir an gecikebilirler, ne (de) bir an ileri gidebilirler.[1]

وَلِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ فَاِذَا جَٓاءَ اَجَلُهُمْ لَا
يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٥﴾

36. Ey Âdemoğulları! Aranızdan size ayetlerimizi okuyup anlatacak peygamberler gelirlerse, (onlara uyup) takvayı benimseyenlere (ve kendilerini) ıslah edenlere, ne (geleceğin) bir korkusu, ne (de geçmişin) bir kaygısı olacaktır.[2]

يَا بَنِيٓ اٰدَمَ اِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ
يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ اٰيَاتِي فَمَنِ اتَّقٰى وَاَصْلَحَ
فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٦﴾

37. Ayetlerimizi yalanlayanlar (ve) kibirlenip (onlardan yüz çevirenler var ya, işte Cehennem) ateşine sahip olacaklar (da,) onlardır. Orada uzun süre kalacaklar.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا
عَنْهَٓا اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٣٧﴾

---

[1] Ayette zikredilen “belli bir süre” ifadesi, o kavmin amelleri ile alâkalıdır. Kötü ameller onların helâkına vesile olabilirken, hayırlı ameller ise sürelerinin uzamasını sağlayabilir. Kısacası, tayin edilen süre, İlâhi bir yasaya tabidir ve kavimlerin ömürleri de o yasaya göre belirlenir.

[2] Bu ayet-i kerimede genel olarak tüm insanlara hitap edilmiştir. Ne zaman Allah’ın ayetlerini okuyan bir resûl gelirse, ona iman edip takvayı benimsemeleri ve kendilerini ıslah etmeleri insanlara emredilmiştir. Bu ayet, peygamberlik kapısının Kıyamet’e kadar açık bırakıldığının da açık bir ispatıdır.

38. Allah’a iftira eden yahut O’nun ayetlerini yalanlayandan daha zalim kim olabilir? Karara bağlanmış olan cezadan, onlara payları mutlaka verilecektir. Ruhlarını kabzetmek üzere meleklerimiz kendilerine gelince onlara, “Allah’tan başka çağırdıklarınız nerede?” diyecekler. Onlar (da,) “Bizden kaybolup gittiler,” diyecekler. (Böylece) kendileri aleyhinde, kâfir olduklarına şahadet edecekler.

فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا
اَوْ كَذَّبَ بِاٰيَاتِه۪ۜ اُو۬لٰٓئِكَ يَنَالُهُمْ نَص۪يبُهُمْ
مِنَ الْكِتَابِۜ حَتّٰٓى اِذَا جَٓاءَتْهُمْ رُسُلُنَا
يَتَوَفَّوْنَهُمْۙ قَالُٓوا اَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ
مِنْ دُونِ اللّٰهِۜ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا
عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ اَنَّهُمْ كَانُوا كَافِر۪ينَ ﴿٣٨﴾

39. Allah (onlara), “Sizlerden önce cin[1] ve insanlardan vefat edip, ateş içinde olan ümmetlere katılın,” diyecek. Her ümmet (ateşe) gireceği zaman, (kendisinden önce orada bulunan) kardeş (ümmetine) lanet edecek. Hepsi o ateşe girdikten sonra, en sonrakiler öncekiler için, “Yarabbi! Bizi saptıranlar işte bunlardır, onlara ateş azabını iki misli ver,” diyecekler. Allah (da) onlara, “Hepsine iki misli azap ulaşmaktadır, ama siz bilemezsiniz,” diyecek.[2]

قَالَ ادْخُلُوا ف۪ٓي اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ
مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ فِي النَّارِۜ كُلَّمَا دَخَلَتْ
اُمَّةٌ لَعَنَتْ اُخْتَهَاۜ حَتّٰٓى اِذَا ادَّارَكُوا
ف۪يهَا جَم۪يعًاۙ قَالَتْ اُخْرٰيهُمْ لِاُو۫لٰيهُمْ
رَبَّنَا هٰٓؤُ۬لَٓاءِ اَضَلُّونَا فَاٰتِهِمْ عَذَابًا
ضِعْفًا مِنَ النَّارِۜ قَالَ لِكُلٍّ ضِعْفٌ
وَلٰكِنْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

40. Öncekiler (de) sonrakilere, “Sizin bizden bir üstünlüğünüz yoktu, (size neden bizden daha az azap verilsin? Şimdi artık) kazandıklarınızdan ötürü azabı tadın,” diyecekler.

وَقَالَتْ اُو۫لٰيهُمْ لِاُخْرٰيهُمْ فَمَا كَانَ
لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا
كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٤٠﴾ ع ٨ ١١

[1] Ayrıca bkz. dipnot 6:101

[2] Aslında onlara sadece hak ettikleri kadar ceza verilecektir, ancak onlar bunu olduğundan fazla hissedecekler. Bu, aynı her hastanın kendi hastalığının diğer hastalarınkinden daha ağır olduğunu düşünmesi gibidir.

B.5

41. Ayetlerimizi yalanlayan ve kibirlenip onlardan yüz çevirenlere, bir deve iğne deliğinden geçmedikçe, şüphesiz göğün kapıları açılmayacak ve Cennet'e (de) giremeyecekler.[1] Biz suçluları işte böyle cezalandırırız.

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا
تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ ۚ
وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾

42. Onlara Cehennem'den bir döşek olacak, üstlerinde (de karanlıktan) örtüler olacak. Biz zalimleri, işte böyle cezalandırırız.

لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ
غَوَاشٍ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٤٢﴾

43. İnanıp (da yerli yerinde) iyi işler yapanlar (hatırlasınlar ki,) Biz kimseyi gücünün yettiğinin ötesinde yükümlü tutmayız. Cennetlik olanlar (da,) işte onlardır. Orada ebediyen kalacaklar.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا
نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٤٣﴾

44. Biz, bu (Cennettekiler'in) kalplerinden her türlü kini çıkarıp atacağız. Onların tasarrufu altında ırmaklar akacak. Onlar, "Bize buranın yolunu gösteren Allah'a hamdolsun. Eğer Allah göstermeseydi, biz asla (bu yolu) bulamazdık. Rabbimizin peygamberleri bize hakla geldiler," diyecekler. Onlara, "Yaptıklarınızdan dolayı vâris kılındığınız Cennet, işte budur," diye seslenilecek.

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ ۖ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ
الَّذِي هَدَانَا لِهَٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ
لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ ۖ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا
بِالْحَقِّ ۖ وَنُودُوا أَنْ تِلْكُمُ الْجَنَّةُ
أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٤﴾

[1] Yaptıklarına bakılırsa, Cennet'e girmeleri imkânsız gibi görünecektir. Fakat Allah onlara lütfedip, günahlarını örtecek olursa, O'nun rahmeti her şeyi kapsar.

45. Cennettekiler, Cehennemdekiler'e, "Rabbimizin bize vadettiğini, gerçek bulduk. Siz (de) Rabbinizin size vadettiğini, gerçek buldunuz mu?" diye seslenecekler. Onlar (da,) "Evet!" diyecekler. İşte o zaman, aralarından bir çağrıcı, "Allah'ın laneti, zalimlerin üzerine olsun!" diye seslenecek.

وَنَادٰٓى اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ اَصْحٰبَ النَّارِ اَنْ
قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ
وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّاؕ قَالُوا نَعَمْۚ
فَاَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ اَنْ لَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى
الظّٰلِمِينَۙ ﴿٤٥﴾

46. Onlar, (insanları) Allah yolundan alıkoyan, o yolda eğrilik arayan, ahireti (de) inkâr edenlerdir.

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ وَيَبْغُونَهَا
عِوَجًاۚ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ كَافِرُونَ ﴿٤٦﴾

47. Her ikisi arasında, (onları birbirlerinden ayıran) bir perde olacak. Yüksek yerlerde, hepsini alâmetlerinden tanıyan (yüce mertebeli) adamlar bulunacak. Onlar Cennet ehline, "Size selam olsun," diye seslenecekler. Oysa onlar henüz Cennet'e girmemiş olup, (onun) arzusunu (taşıyor) olacaklar.[1]

وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌۚ وَعَلَى الْاَعْرَافِ
رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمٰيهُمْۚ وَنَادَوْا
اَصْحٰبَ الْجَنَّةِ اَنْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ
لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ ﴿٤٧﴾

48. (Yüksek yerlerdeki adamların) gözleri, Cehennem ehline doğru döndürüleceği zaman, "Yarabbi, bizi zalimlerden kılma," diyecekler.

وَاِذَا صُرِفَتْ اَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ
اَصْحٰبِ النَّارِۙ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ
الْقَوْمِ الظّٰلِمِينَ ﴿٤٨﴾

[1] Eski ulemalar, "Âraf" dakilerin (yüksek yerlerdekilerin) orta dereceli müminler olacaklarını açıklamışlar, ancak onun bir delilini ileri sürmemişlerdir. Kur'an-ı Kerim'den anlaşıldığına göre, onlar kâmil ve yüce mertebeli müminlerdir ve daha Cennet'e girmemiş olanların Cennet'e gireceklerini, keza kâfirleri de simalarından tanıyacaklardır. "Henüz Cennet'e girmemiş olup onun arzusunda olacaklar" (وَهُمْ يَطْمَعُونَ) kelimeleri Âraftakiler için olmayıp, Cennet'e girmeyi arzu eden kimseler için kullanılmıştır.

B.6

49. Yüksek yerlerdekiler, simalarından tanıyacakları adamlara, "Ne topluluğunuzun (çokluğu,) ne (de) büyüklük taslamanız, bir işinize yaramadı," diye seslenecekler.

وَنَادٰٓى اَصْحَابُ الْاَعْرَافِ رِجَالًا
يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمٰيهُمْ قَالُوا مَٓا اَغْنٰى
عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ
تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٩﴾

50. "Allah, onlara rahmetle muamele etmeyecek diye yeminler ettiğiniz, bunlar mıdır?" (Cennet ehillerine denilecek ki:) "Cennet'e girin! Size geleceğin bir korkusu (da,) geçmişin bir üzüntüsü (de) olmayacaktır."

اَهٰٓؤُلَٓاءِ الَّذ۪ينَ اَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللّٰهُ
بِرَحْمَةٍۜ اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ
عَلَيْكُمْ وَلَٓا اَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٥٠﴾

51. Cehennemdekiler Cennettekiler'e, "Bize biraz su veya Allah'ın size verdiği (rızıktan) biraz verin," diye seslenecekler. (Onlar,) "Allah, ikisini (de) kâfirlere haram kılmıştır," diye (cevap verecekler.)

وَنَادٰٓى اَصْحَابُ النَّارِ اَصْحَابَ الْجَنَّةِ اَنْ
اَف۪يضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَٓاءِ اَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُۜ
قَالُٓوا اِنَّ اللّٰهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكَافِر۪ينَۙ ﴿٥١﴾

52. (Bu kâfirler) dinlerini bir eğlence ve oyun haline getirmişlerdi. Dünya hayatı (da) bunları aldatmıştı. (Yüce Allah,) "Bunların, Bizimle karşılaşacakları günü unutmaları gibi ve ayetlerimizi (de) inkâr ettikleri için, bugün (de) Biz (de,) onları unutacağız" (diyecek.)

اَلَّذ۪ينَ اتَّخَذُوا د۪ينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا
وَغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَاۚ فَالْيَوْمَ نَنْسٰيهُمْ
كَمَا نَسُوا لِقَٓاءَ يَوْمِهِمْ هٰذَاۙ وَمَا كَانُوا
بِاٰيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٥٢﴾

53. Şüphesiz Biz onlara, ilimle uzun uzadıya açıkladığımız, inanan bir topluluk için hidayet ve rahmet olan, (yüce) bir Kitap verdik.

وَلَقَدْ جِئْنَاهُمْ بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلٰى عِلْمٍ
هُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٣﴾

54. (Bugün) onlar, bu Kitab'ın (içindekilerin) gerçekleşmesini mi bekliyorlar? Onun içindekilerin gerçekleşeceği gün, daha önce bunu unutup (terk edenler,) "Rabbimizin peygamberleri bize şüphesiz hak getirdiler. Şimdi bizim için bize şefaat edecek şefaatçiler var mı? Yahut (dünyaya) geri gönderilsek (de) yapa geldiğimiz (kötü işler) yerine, (iyi) işler yapsak!" diyecekler. Şüphesiz bunlar, nefislerini hüsrana uğrattılar. Uydurdukları (da, bugün) onlardan kaybolup gitmiştir.

هَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّا تَاْوِيلَهُ ط يَوْمَ يَاْتِي
تَاْوِيلُهُ يَقُولُ الَّذِينَ نَسُوهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ
جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ج فَهَلْ لَنَا مِنْ
شُفَعَاءَ فَيَشْفَعُوا لَنَا اَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ
غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ط قَدْ خَسِرُوا
اَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ ﴿٥٤﴾ ع

B.7

55. Şüphesiz Rabbiniz, gökleri ve yeri altı devirde yaratıp, (hükümranlık) tahtına yerleşmiş olan Allah'tır.[1] Gündüzün çabucak yakalamak istediği geceyi, onun üzerine örten (de,) O'dur. O, güneş, ay ve yıldızları (yaratmıştır ve hepsi) O'nun emriyle (insanların) hizmetine verilmiştir. İyi dinleyin! Yaratmak (da) yasa koymak (da,) O'nun (işidir). Bütün âlemlerin Rabbi olan Allah, (çok) bereketlidir.

اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضَ فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى
الْعَرْشِ قف يُغْشِي الَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ
حَثِيثًا لا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ
مُسَخَّرَاتٍ بِاَمْرِهِ ط اَلَا لَهُ الْخَلْقُ
وَالْاَمْرُ ط تَبَارَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٥﴾

56. Rabbinize yüksek sesle ağlayarak (da,) gizlice (de) dua edin. Şüphesiz O, haddi aşanları sevmez.

اُدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً ط اِنَّهُ
لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ ج

---

[1] Arapça'da " يَوْمٌ " kelimesi halk arasında güneşin doğuşu ile batışı arasındaki vakit olarak algılanır. Hâlbuki bu kelimenin sözlük anlamı " اَلْوَقْتُ مُطْلَقًا " yani "mutlak vakit" veya "dönem" ya da "devir" dir. (Bkz. El-Münced) Demek ki, vakit ne kadar uzun olursa olsun, Arapça'da bu " يَوْمٌ " kelimesiyle belirtilmektedir. Buna göre ayette yer alan şekli ile ifade, göklerle yerin altı devirde yaratılmış olduğu ve yedinci devirde Yüce Allah'ın (c.c.) hükümranlığını tamamladığı şeklinde anlaşılmalıdır.

57. Yeryüzü ıslah edildikten sonra, orada fesat çıkarmayın. Korku ve umutla, O'na dua edin. Şüphesiz Allah'ın rahmeti, iyilik edenlerden yanadır.

وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلَاحِهَا
وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا اِنَّ رَحْمَتَ اللّٰهِ
قَرٖيبٌ مِنَ الْمُحْسِنٖينَ ٥٧

58. Rahmetinden önce, müjde vermek üzere rüzgârları gönderen, O'dur. (Rüzgârlar) yoğun bulutları yüklenince, Biz onları ölü bir ülkeye süreriz. Sonra ondan su indirir, onunla her çeşit meyve yetiştiririz. İşte Biz, ölüleri (de) böyle çıkarırız ki, bundan öğüt alasınız.[1]

وَهُوَ الَّذٖى يُرْسِلُ الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَىْ
رَحْمَتِهٖ حَتّٰى اِذَا اَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا
سُقْنَاهُ لِبَلَدٍ مَيِّتٍ فَاَنْزَلْنَا بِهِ الْمَاءَ
فَاَخْرَجْنَا بِهٖ مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ كَذٰلِكَ
نُخْرِجُ الْمَوْتٰى لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ٥٨

59. (Toprağı) iyi olan bir ülkenin bitkisi, Rabbi'nin emriyle (iyi) çıkar. Ama kötü olanın bitkisi (de,) kötü çıkar. Biz ayetleri şükredenlere, böylece değişik biçimlerle anlatırız.

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِاِذْنِ
رَبِّهٖ وَالَّذٖى خَبُثَ لَا يَخْرُجُ اِلَّا
نَكِدًا كَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ
يَشْكُرُونَ ٥٩

B.8

60. Biz, Nuh'u kendi kavmine (peygamber olarak) gönderdik. O, (kendilerine gelince) dedi ki: "Ey kavmim! Allah'a ibadet edin. O'ndan başka hiçbir İlâhınız yoktur. Şüphesiz ben, büyük günün azabının size (gelmesinden) korkarım."

لَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰى قَوْمِهٖ فَقَالَ يَا قَوْمِ
اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ اِنّٖى
اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظٖيمٍ ٦٠

61. Kavminin ileri gelenleri, "Ey Nuh! Biz seni, mutlaka açık bir sapıklık içinde görüyoruz," dediler.

قَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهٖ اِنَّا لَنَرٰيكَ فٖى
ضَلَالٍ مُبٖينٍ ٦١

[1] Yüce Allah (c.c.), ölülerin tekrar ihya edilmesinden, insanların ondan nasihat almalarını murat etmiştir. İnsanlar bu dünyada ahireti görmemiş oldukları için, ahiretten öğüt almaları nasıl mümkün olabilir? Dolayısıyla "Ölüleri çıkarırız" kelimelerinden, ahiretteki ölülerin tekrar ihya edilmesi murat olmayıp, bu dünyadaki ahlâken ve manen ölmüş olan milletlerin, tekrar ihya edilmesi kastedilmiştir..

62. (Bunun üzerine Nuh) dedi ki: “Ey kavmim, bende sapıklık yoktur. Aksine ben, tüm âlemlerin Rabbi tarafından bir peygamberim.”

قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي ضَلَالَةٌ وَلٰكِنِّي
رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٢﴾

63. “Ben size Rabbimin mesajlarını ulaştırıyorum ve (daima) iyiliğinizi isterim. Allah tarafından (da,) bilmediğiniz bilgileri edinirim.”

اُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَاَنْصَحُ لَكُمْ
وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٣﴾

64. “Sizi uyarmak, takvayı benimsemeniz ve (bunun sonucu) merhamet edilmeniz için, aranızdan bir adama, Rabbiniz tarafından nasihat içeren bir kelâmın gelmesine mi şaşıyorsunuz?”

اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ
عَلٰى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا
وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٤﴾

65. (Fakat gene de) onu yalanladılar. Biz onu ve onunla birlikte gemide bulunanları kurtardık. Ancak ayetlerimizi yalanlayanları (suda) boğduk. Şüphesiz onlar kör bir kavimdiler.

فَكَذَّبُوهُ فَاَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي
الْفُلْكِ وَاَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا
اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ﴿٦٥﴾

B.9

66. Âd (kavmine de,) kardeşleri Hûd’u (peygamber olarak) gönderdik. O dedi ki: “Ey kavmim! Allah’a ibadet edin. O’ndan başka İlâhınız yoktur. Takvayı benimsemez misiniz?”

وَاِلٰى عَادٍ اَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ
اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ اَفَلَا
تَتَّقُونَ ﴿٦٦﴾

67. Kavminin kâfir olan ileri gelenleri, “Biz seni aptallık içinde görüyoruz ve şüphesiz senin, yalancılardan olduğunu düşünüyoruz.” dediler.

قَالَ الْمَلَاُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ اِنَّا
لَنَرٰيكَ فِي سَفَاهَةٍ وَاِنَّا لَنَظُنُّكَ
مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٦٧﴾

68. O, dedi ki: “Ey kavmim! Bende aptallık yoktur. Aksine ben, şüphesiz âlemlerin Rabbi tarafından (gönderilmiş) bir peygamberim.”

قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلٰكِنِّي
رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٨﴾

69. “Ben size Rabbimin mesajlarını ulaştırıyorum. (Daima) iyiliğinizi isteyen, güvenilir bir kimseyim.”

أُبَلِّغُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّي وَاَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ
اَمِينٌ ﴿٦٩﴾

70. “Sizi uyarmak gayesiyle, Rabbiniz tarafından aranızdan bir adama nasihat içeren bir kelâmın gelmesine mi şaşıyorsunuz? Allah’ın sizleri Nuh kavminden sonra, onun halefi kıldığını ve sizi (nesil olarak) çok çoğalttığını hatırlayın. Muradınıza ermeniz için, Allah’ın nimetlerini hatırlayın.”

اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ
عَلٰى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ ؕ وَاذْكُرُوٓا
اِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ
وَزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَصْۜطَةً ۚ فَاذْكُرُوٓا
اٰلَٓاءَ اللّٰهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٠﴾

71. Onlar dediler ki: “(Ey Hûd!) Sen bize, bir tek Allah’a ibadet edelim ve atalarımızın taptıklarını terk edelim diye mi geldin? Eğer doğruysan, bizi korkuttuğun (azabı) getir.”

قَالُوٓا اَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللّٰهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا
كَانَ يَعْبُدُ اٰبَٓاؤُنَا ۚ فَاْتِنَا بِمَا تَعِدُنَٓا اِنْ
كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِينَ ﴿٧١﴾

72. O dedi ki: “Rabbinizin azabı ve öfkesini hak ettiniz. Allah’ın, hakkında hiçbir delil indirmediği, sizin ve atalarınızın taktığı isimler hakkında mı benimle tartışıyorsunuz? Öyleyse bekleyin, ben (de) şüphesiz sizinle birlikte bekleyenlerdenim.”

قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ رِجْسٌ
وَغَضَبٌ ؕ اَتُجَادِلُونَنِي فِٓي اَسْمَٓاءٍ
سَمَّيْتُمُوهَٓا اَنْتُمْ وَاٰبَٓاؤُكُمْ مَا نَزَّلَ اللّٰهُ
بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ ؕ فَانْتَظِرُوٓا اِنِّي مَعَكُمْ
مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿٧٢﴾

73. Sonunda Biz, onu ve onunla beraber olanları rahmetimizle kurtardık. Ayetlerimizi yalanlayanların kökünü kazıdık. Onlar, zaten inanmayacaklardı.

فَاَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا
وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا
ع ٩ ٨ ١٦ وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٧٣﴾

B.10

74. Semûd kavmine (de) kardeşleri Salih'i (peygamber olarak gönderdik). O, onlara dedi ki: "Ey kavmim! Allah'a ibadet edin. O'ndan başka İlâhınız yoktur. Rabbiniz tarafından size apaçık bir delil gelmiştir. Bu Allah'ın dişi devesidir. Sizin için apaçık bir alâmettir. Onu bırakın. Allah'ın toprağında otlaya dursun. Ona bir kötülük etmeyin, yoksa acı bir azap sizi yakalar."

وَاِلٰى ثَمُودَ اَخَاهُمْ صَالِحًاۢ قَالَ يَا قَوْمِ
اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُۜ قَدْ
جَاۤءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْۜ هٰذِه۪ نَاقَةُ
اللّٰهِ لَكُمْ اٰيَةً فَذَرُوهَا تَأْكُلْ ف۪ٓي اَرْضِ اللّٰهِ
وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوۤءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ
اَل۪يمٌ ﴿٧٤﴾

75. "(Allah'ın) sizi Âd (kavminden) sonra, onların halefi yaptığını ve yeryüzünde yerleştirdiğini hatırlayın. Siz onların ovalarında, kaleler ve dağları yontarak evler yapardınız. Onun için Allah'ın nimetlerini hatırlayın ve yeryüzünde fesat çıkarıp, taşkınlık yapmayın."

وَاذْكُرُٓوا اِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاۤءَ مِنْ بَعْدِ عَادٍ
وَبَوَّاَكُمْ فِي الْاَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ
سُهُولِهَا قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ
بُيُوتًاۚ فَاذْكُرُٓوا اٰلَاۤءَ اللّٰهِ وَلَا تَعْثَوْا فِي
الْاَرْضِ مُفْسِد۪ينَ ﴿٧٥﴾

76. Kavminin kibirlenmiş olan ileri gelenleri, aralarından inanan ve zayıf sanılan kimselere, "Salih'in Rabbi tarafından bir peygamber olduğunu, (gerçekten) biliyor musunuz?" dediler. Onlar (da,) "Onunla birlikte gönderilen (talimata,) gerçekten inanıyoruz," dediler.

قَالَ الْمَلَاُ الَّذ۪ينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِه۪
لِلَّذ۪ينَ اسْتُضْعِفُوا لِمَنْ اٰمَنَ مِنْهُمْ
اَتَعْلَمُونَ اَنَّ صَالِحًا مُرْسَلٌ مِنْ رَبِّه۪ۜ
قَالُٓوا اِنَّا بِمَٓا اُرْسِلَ بِه۪ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٦﴾

77. (Bunun üzerine) kibirlenmiş olanlar, "Biz ise, sizin iman ettiklerinizi inkâr edenleriz," dediler.

قَالَ الَّذ۪ينَ اسْتَكْبَرُٓوا اِنَّا بِالَّذ۪ٓي اٰمَنْتُمْ بِه۪
كَافِرُونَ ﴿٧٧﴾

78. Sonunda dişi devenin (ayak) bileklerini kestiler. Rableri’nin emrine karşı geldiler. Dediler ki: “Ey Salih! Eğer sen peygamberlerdensen, bize sözünü ettiğin (azabı) getir bakalım!”

فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ
وَقَالُوا يَا صَالِحُ ائْتِنَا بِمَا تَعِدُنَٓا اِنْ كُنْتَ مِنَ
الْمُرْسَل۪ينَ ﴿٧٨﴾

79. Bunun üzerine onları şiddetli bir deprem yakaladı ve evlerinde diz üstü düşüp kaldılar.[1]

فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوا ف۪ي
دَارِهِمْ جَاثِم۪ينَ ﴿٧٩﴾

80. O (da,) onlardan yüz çevirerek (başka tarafa yürüdü) ve “Ey kavmim! Ben size Rabbimin mesajını ulaştırdım. Sizin (iyiliğiniz için) size nasihat ettim. Fakat siz, nasihat edenleri sevmiyorsunuz.” dedi.

فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ
رِسَالَةَ رَبّ۪ي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلٰكِنْ لَا
تُحِبُّونَ النَّاصِح۪ينَ ﴿٨٠﴾

81. Biz Lût’u (kavmine peygamber olarak gönderdik.) O (da) kavmine dedi ki: “Sizler, daha önce geçmiş âlemlerde kimsenin yapmadığı hayâsızlığı mı yapıyorsunuz?”

وَلُوطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِه۪ٓ اَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ
مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِنَ الْعَالَم۪ينَ ﴿٨١﴾

82. “Kadınları bırakıp, şehvet (duygusuyla) erkeklere yaklaşıyorsunuz. Şüphesiz siz, haddi aşan bir kavimsiniz.”

اِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ
النِّسَٓاءِۜ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ﴿٨٢﴾

83. Kavminin cevabı ancak, “(Lût ve yanındakileri) kasabanızdan çıkarın. Bunlar temizlikleriyle övünen kimselerdir,” demek oldu.

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِه۪ٓ اِلَّٓا اَنْ قَالُٓوا
اَخْرِجُوهُمْ مِنْ قَرْيَتِكُمْۚ اِنَّهُمْ اُنَاسٌ
يَتَطَهَّرُونَ ﴿٨٣﴾

[1] Hazreti Salih (a.s.), bir dişi deveye binerek kavmine Allah-u Tela’nın risaletini tebliğ ederdi. Bazı bedbahtlar devenin ayaklarını kestiler. Bunun asıl gayesi, Hz. Salih’in tebliğini engellemekti. Bunun sonucunda da azaba çarptırıldılar.

84. Biz, karısı dışında, onu ve ehlini kurtardık. (Karısı) geride kalanlardan oldu.

فَاَنْجَيْنَاهُ وَاَهْلَهُٓ اِلَّا امْرَاَتَهُۘ كَانَتْ مِنَ
الْغَابِرٖينَ ﴿٨٤﴾

85. Biz, onların üzerine (deprem sonucu taş) yağmuru yağdırdık. Suçluların sonunun, nasıl olduğuna bir bak![1]

وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًاۜ فَانْظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمٖينَ ﴿٨٥﴾

B.11

86. Medyen (halkına) da, kardeşleri Şuayb’i (peygamber olarak gönderdik). Onlara dedi ki: “Ey kavmim! Allah’a ibadet edin. O’ndan başka İlâhınız yoktur. Rabbiniz tarafından size apaçık bir delil gelmiştir. Ölçü ve tartıyı doğru tutun. İnsanların eşyasını, haklarından daha eksik vermeyin. Yeryüzü ıslah edildikten sonra, orada fesat çıkarmayın. Şayet mümin olursanız, sizin için bu daha hayırlıdır.”

وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْبًاۜ قَالَ يَا قَوْمِ
اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُۜ قَدْ
جَٓاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَاَوْفُوا
الْكَيْلَ وَالْمٖيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ
اَشْيَٓاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْاَرْضِ بَعْدَ
اِصْلَاحِهَاۜ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنٖينَۚ ﴿٨٦﴾

87. “Her kim Allah’a inanırsa, onu korkutmak ve Allah’ın yolundan çevirmek amacıyla o yolun eğri olmasını arzu ederek, her yol üzerinde oturmayın. Az olduğunuzu ve O’nun sizi çoğalttığı zamanı hatırlayın. Fesat çıkaranların sonunun, nasıl olduğunu görün.”

وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ
وَتَصُدُّونَ عَنْ سَبٖيلِ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ بِهٖ
وَتَبْغُونَهَا عِوَجًاۚ وَاذْكُرُٓوا اِذْ كُنْتُمْ
قَلٖيلًا فَكَثَّرَكُمْۖ وَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُفْسِدٖينَ ﴿٨٧﴾

[1] Şiddetli depremlerde yerdeki taşlar havaya fırlayarak yere düşerler. Ayette ona ima edilmiştir.

88. “Aranızdan bir topluluk benimle gönderilmiş olan (hidayete) inanıp, bir topluluk (da) inanmadıysa, Allah aramızda hüküm verene kadar sabredin. O, hüküm verenlerin en iyisidir.”

وَاِنْ كَانَ طَٓائِفَةٌ مِنْكُمْ اٰمَنُوا بِالَّذ۪ٓي
اُرْسِلْتُ بِه۪ وَطَٓائِفَةٌ لَمْ يُؤْمِنُوا
فَاصْبِرُوا حَتّٰى يَحْكُمَ اللّٰهُ بَيْنَنَاۚ وَهُوَ
خَيْرُ الْحَاكِم۪ينَ ﴿٨٨﴾

89. Kavminden kibirlenmiş ileri gelenler, “Ey Şuayb! Ya dinimize geri dönersin, ya (da) seni ve seninle beraber iman edenleri yurdumuzdan çıkarırız.” dediler. Bunun üzerine o, dedi ki: “Eğer bunu istemezsek, (yine de yurdumuzdan bizi çıkaracak mısınız?)”

قَالَ الْمَلَأُ الَّذ۪ينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ
قَوْمِه۪ لَنُخْرِجَنَّكَ يَا شُعَيْبُ وَالَّذ۪ينَ
اٰمَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَٓا اَوْ لَتَعُودُنَّ ف۪ي
مِلَّتِنَاۜ قَالَ اَوَلَوْ كُنَّا كَارِه۪ينَۚ ﴿٨٩﴾

90. “Allah bizi (dininizden) kurtardıktan sonra, biz gene dininize dönersek, Allah’a mutlaka yalan uydurmuş oluruz. Rabbimiz olan Allah dilemedikçe, ona dönmemiz mümkün değildir. Rabbimiz ilim bakımından, her şeyi kapsamaktadır. Biz yalnız Allah’a güveniriz. Ey Rabbimiz, bizimle kavmimiz arasında, hak ile karar ver. Sen, karar verenlerin en iyisisin.”

قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اِنْ عُدْنَا ف۪ي
مِلَّتِكُمْ بَعْدَ اِذْ نَجّٰينَا اللّٰهُ مِنْهَاۜ وَمَا
يَكُونُ لَنَٓا اَنْ نَعُودَ ف۪يهَٓا اِلَّٓا اَنْ يَشَٓاءَ اللّٰهُ
رَبُّنَاۜ وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًاۜ عَلَى
اللّٰهِ تَوَكَّلْنَاۜ رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ
قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَاَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِح۪ينَ ﴿٩٠﴾

91. Kavminin kâfir olan ileri gelenleri: “Eğer Şuayb’a uyarsanız, muhakkak kaybedenler olursunuz” dediler.

وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِه۪ لَئِنِ
اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا اِنَّكُمْ اِذًا لَخَاسِرُونَ ﴿٩١﴾

92. Bunun üzerine onları, (şiddetli bir) deprem yakaladı ve evlerinde yüz üstü düşüp kaldılar.

فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوا ف۪ي
دَارِهِمْ جَاثِم۪ينَۚ ﴿٩٢﴾

93 Şuayb'i yalanlayanlar sanki orada hiç yaşamamışlar gibi, (yerle bir) oldular. Şuayb'i yalanlayanlarsa, işte kaybedenler onlar oldular.

اَلَّذ۪ينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَاَنْ لَمْ يَغْنَوْا
ف۪يهَا ۚ اَلَّذ۪ينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا
هُمُ الْخَاسِر۪ينَ ﴿٩٣﴾

94. O, onlardan yüz çevirerek dedi ki: "Ey kavmim! Şüphesiz ben size Rabbimin mesajlarını ulaştırdım ve size nasihat ettim. İnkâr eden bir kavime, ben nasıl üzüleyim?"

فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ
اَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَاتِ رَبّ۪ي وَنَصَحْتُ لَكُمْ ۚ
فَكَيْفَ اٰسٰى عَلٰى قَوْمٍ كَافِر۪ينَ ﴿٩٤﴾

B.12

95. Hangi yerleşime bir peygamber gönderdiysek, alçakgönüllülük göstersinler diye oranın halkını, sıkıntılar ve zorluklarla yakalayıverdik.

وَمَا اَرْسَلْنَا ف۪ي قَرْيَةٍ مِنْ نَبِيٍّ اِلَّا
اَخَذْنَا اَهْلَهَا بِالْبَأْسَاۤءِ وَالضَّرَّاۤءِ
لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ ﴿٩٥﴾

96. Daha sonra kötülüğü, iyilikle değiştirdik. Ta ki, onlar ilerlediler (ve eski durumlarını unuttular) ve dediler ki: "Sıkıntı ve mutluluk atalarımıza (da) gelirdi." Biz (de) onları, (azapla) ansızın yakaladık. Ancak onlar, (bunun neden olduğunun) farkında değillerdi.

ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتّٰى
عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ اٰبَاۤءَنَا الضَّرَّاۤءُ
وَالسَّرَّاۤءُ فَاَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا
يَشْعُرُونَ ﴿٩٦﴾

97. Eğer (bu) yerleşimlerin halkı inanıp, takvayı benimsemiş olsaydı, Biz onlara mutlaka göğün ve yerin bereket (kapılarını) açardık. Ancak onlar, (peygamberlerimizi) yalanladılar. Biz (de) yaptıklarından dolayı, onları (azapla) yakaladık.

وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْقُرٰٓى اٰمَنُوا وَاتَّقَوْا
لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاۤءِ
وَالْاَرْضِ وَلٰكِنْ كَذَّبُوا فَاَخَذْنَاهُمْ بِمَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٧﴾

98. (Bu) yerleşimlerin halkı, geceleyin uyurlarken azabımızın gelip çatmasından emniyette midirler?

أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا
بَيَاتًا وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿٩٨﴾

99. Ya (da bu) yerleşimlerin halkı, öğleyin eğlenirlerken azabımızın gelip çatmasından emniyette midirler?

أَوَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا
ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩٩﴾

100. Onlar, Allah’ın düzeni karşısında emniyette midirler? Allah’ın düzeni karşısında kaybeden bir kavim dışında, kimse (kendini) emniyette zannetmez.

أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ ۚ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ
إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٠٠﴾ ع ١٢ ٢

B.13

101. İstediğimiz takdirde, yeryüzünde yaşayanlardan sonra ona varis olanları (da,) günahlarından dolayı cezaya çarptıracağımız ve kalplerini (de) mühürleyeceğimiz, (sonra da) hiçbir şeyi duyamayacakları (gerçeği,) kendilerini hidayete kavuşturmadı mı?

أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الْأَرْضَ مِنْ
بَعْدِ أَهْلِهَا أَنْ لَوْ نَشَاءُ أَصَبْنَاهُمْ
بِذُنُوبِهِمْ ۚ وَنَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ
لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠١﴾

102. İşte sana haberlerini anlattığımız yerleşimler bunlardır. Şüphesiz peygamberleri, kendilerine apaçık delillerle geldiler. Ancak önceden (gelmiş resûlleri) yalanladıklarından dolayı, onlara (da) inanmadılar. İşte böylece Allah, kâfirlerin kalplerini mühürler.

تِلْكَ الْقُرَىٰ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَائِهَا ۚ
وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ ۚ فَمَا
كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ ۚ
كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ
الْكَافِرِينَ ﴿١٠٢﴾

103. Biz onların çoğunun, hiçbir sözlerine sadık kaldıklarını görmedik. Şüphesiz onların çoğunun, isyankârlar olduğunu gördük.

وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ ۚ وَإِنْ
وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ ﴿١٠٣﴾

104. Biz o (peygamberlerden) sonra Musa’yı, mucizelerimizle Firavun ile (kavminin) ileri gelenlerine gönderdik. Bu mucizelere karşı zalimce davrandılar. Fesatçıların akıbetinin nasıl olduğuna, bir bak!

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسٰى بِاٰيَاتِنَٓا اِلٰى
فِرْعَوْنَ وَمَلَا۬ئِه۪ فَظَلَمُوا بِهَاۚ فَانْظُرْ
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِد۪ينَ ﴿١٠٤﴾

105. Musa dedi ki: “Ey Firavun! Ben, âlemlerin Rabbi tarafından bir peygamberim.”

وَقَالَ مُوسٰى يَا فِرْعَوْنُ اِنّ۪ي رَسُولٌ مِنْ
رَبِّ الْعَالَم۪ينَۙ ﴿١٠٥﴾

106. “Bana düşen, Allah hakkında doğru olan dışında, bir şey söylememektir. Ben size, Rabbiniz tarafından apaçık bir mucize getirdim. Onun için, İsrâiloğulları’nı benimle gönder.”

حَق۪يقٌ عَلٰٓى اَنْ لَٓا اَقُولَ عَلَى اللّٰهِ اِلَّا
الْحَقَّۜ قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ
فَاَرْسِلْ مَعِيَ بَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪يلَۜ ﴿١٠٦﴾

107. (Firavun da) “Eğer bir mucize getirdiysen (ve) doğrulardan isen, onu göster,” dedi.

قَالَ اِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِاٰيَةٍ فَأْتِ بِهَٓا اِنْ
كُنْتَ مِنَ الصَّادِق۪ينَ ﴿١٠٧﴾

108. (Bunun üzerine Musa,) değneğini (yere) bıraktı. O (da,) hemen apaçık bir yılan oluverdi.

فَاَلْقٰى عَصَاهُ فَاِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُب۪ينٌۚ ﴿١٠٨﴾

109. Ayrıca elini çıkardı. O da, görenlere bembeyaz göründü.[1]

وَنَزَعَ يَدَهُ فَاِذَا هِيَ بَيْضَٓاءُ لِلنَّاظِر۪ينَ ﴿١٠٩﴾ ع

B.14

110. Firavun’un kavminin ileri gelenleri dediler ki: “Şüphesiz bu, çok bilgili bir sihirbazdır.”

قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ اِنَّ هٰذَا
لَسَاحِرٌ عَل۪يمٌۙ ﴿١١٠﴾

[1] Bu ayet-i kerimelerde, Hz. Musa (a.s.) ile Hz. Harun’a (a.s.) bahşedilen dokuz mucizenin ikisinden bahsedilmiştir. Ayetlerden anlaşıldığına göre, Hz. Musa’nın (a.s.) elinin rengi değişmemişti. Sadece bakanlar, onun bembeyaz olarak nur saçtığını görüyorlardı. Aynı şekilde, Hz. Musa’nın (a.s.) değneği de değişmemişti. Ancak görenlerin gözleri, Yüce Allah’ın (c.c.) iradesi neticesinde, onu bir yılan halinde görüyorlardı. (Ayrıca bkz. 7:117-118)

111. "Sizi memleketinizden çıkarmak istiyor." (Bunun üzerine Firavun sordu:) "Peki ne öneriyorsunuz?"

يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ ۚ
فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿١١١﴾

112. Dediler ki: "Ona ve kardeşine biraz mühlet ver. Değişik şehirlere (de) toplayıcılar yolla."

قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي
الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿١١٢﴾

113. "Onlar sana, bütün bilgili sihirbazları getirsinler."

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ﴿١١٣﴾

114. Bütün sihirbazlar Firavun'a geldiler. "Üstün gelirsek, bize büyük bir mükâfat var mı?" dediler.

وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا
لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿١١٤﴾

115. (Firavun,) "Evet. Şüphesiz bana yakın olanlardan olursunuz," dedi.

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿١١٥﴾

116. Onlar, "Ey Musa! Ya (önce) sen at, ya (da) biz (önce) atanlar olalım," dediler.

قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ
نَكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ ﴿١١٦﴾

117. O, "Siz atın," dedi. Onlar (değnek ve iplerini) atınca, insanların gözlerini büyülediler ve onları çok korkuttular. (Halkın önünde) büyük bir sihir sergilediler.

قَالَ أَلْقُوا ۚ فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا أَعْيُنَ
النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرٍ
عَظِيمٍ ﴿١١٧﴾

118. Biz Musa'ya, "Değneğini (yere) bırak," diye vahyettik. (Musa, değneğini atar atmaz,) onların yalandan yaptıklarını yutmaya başladı.[1]

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۚ
فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١١٨﴾

[1] Bu ayet-i kerimelerde, sihrin gerçeği beyan edilmiştir. Sihirbazların, yalnız insanların gözlerini büyülediği açıklanmıştır. Onların attıkları ipler asla değişmemiştir. Aksine insanların gözleri, onları yılanlara dönüşmüş gibi görmeye başlamışlardı. Hz. Musa (a.s.), Yüce Allah'ın (c.c.) emrine göre değneğini atınca, sihirbazların yaptıkları sihirler yok oldu ve Hz. Musa'nın (a.s.) değneği insanlara o yılanları yutar gibi göründü.

119. Böylece hak ortaya çıktı ve onların yaptıkları batıl olup, (ortadan) kayboldu.

فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١١٩﴾

120. İşte o zaman, onlar yenik düşürülüp zillete uğradılar.

فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَاغِرِينَ ﴿١٢٠﴾

121. (Böylece) sihirbazlar secdeye düşürüldüler.

وَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ ﴿١٢١﴾

122-123. Onlar, "Musa ile Harun'un Rabbi olan âlemlerin Rabbine inandık," dediler.

قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٢﴾
رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿١٢٣﴾

124. Firavun dedi ki: "Ben size izin vermeden, ona iman mı ettiniz? Şüphesiz bu, halkı içinden çıkarmak üzere şehirde planladığınız bir komplodur. Öyleyse (siz de, bunun sonuçlarını) göreceksiniz."

قَالَ فِرْعَوْنُ آمَنْتُمْ بِهِ قَبْلَ أَنْ آذَنَ
لَكُمْ إِنَّ هَذَا لَمَكْرٌ مَكَرْتُمُوهُ فِي
الْمَدِينَةِ لِتُخْرِجُوا مِنْهَا أَهْلَهَا
فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿١٢٤﴾

125. "Bana karşı gelmenizden ötürü, ellerinizi ve ayaklarınızı mutlaka keseceğim. Sonra (da) hepinizi çarmıhta öldüreceğim.[1]"

لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ
خِلَافٍ ثُمَّ لَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٢٥﴾

126. Onlar dediler ki: "Biz (nasıl olsa) dönüp, Rabbimize gideceğiz,"

قَالُوا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿١٢٦﴾

127. "Sen ancak Rabbimizin mucizeleri bize gelince, onlara inanmamızdan dolayı bize öfkeleniyorsun." (Biz Rabbimize), "Ey Rabbimiz, bizlere sabır ver ve Müslüman olduğumuz halde, bizi vefat ettir!" (diye niyaz ediyoruz.)

وَمَا تَنْقِمُ مِنَّا إِلَّا أَنْ آمَنَّا بِآيَاتِ رَبِّنَا لَمَّا
جَاءَتْنَا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَفَّنَا
مُسْلِمِينَ ﴿١٢٧﴾

---

[1] Birçok müfessire göre " مِنْ خِلَافٍ " "çaprazlama" demektir. Ancak bu ifade aynı zamanda "karşı gelmek, muhalefet etmek" anlamına da gelir.

B.15

128. Firavun’un kavminin ileri gelenleri, “Musa ile kavmini, yeryüzünde fesat çıkarsınlar, seni ve tanrılarını terk etsinler diye mi (serbest) bıraktın?” dediler. O (da,) “Biz oğullarını mutlaka acımasızca öldüreceğiz. Kadınlarını (ise) sağ bırakacağız. Şüphesiz biz, onlardan daha kuvvetli ve üstünüz,” dedi.

وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ اَتَذَرُ
مُوسٰى وَقَوْمَهُ لِيُفْسِدُوا فِي الْاَرْضِ
وَيَذَرَكَ وَاٰلِهَتَكَ قَالَ سَنُقَتِّلُ
اَبْنَاۤءَهُمْ وَنَسْتَحْيِ نِسَاۤءَهُمْ وَاِنَّا
فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ ﴿١٢٨﴾

129. (Bunun üzerine) Musa kavmine, “Allah’tan yardım dileyin ve sabredin. Memleket Allah’ındır. Kullarından dilediğini ona vâris kılacaktır. (Hayırlı) son, ancak takva sahiplerinindir,” dedi.

قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللّٰهِ
وَاصْبِرُوا اِنَّ الْاَرْضَ لِلّٰهِ يُورِثُهَا
مَنْ يَشَاۤءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ
لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٢٩﴾

130. Onlar, “Sen bize gelmeden önce (de) eziyet edildik, sen geldikten sonra (da eziyet edilmekteyiz,)” dediler. O (da,) “Rabbinizin düşmanlarınızı helâk edip, sizleri (bu) ülkede Kendi temsilcisi yapması pek mümkündür. Sonra (da) nasıl hareket ettiğinize bakar,” dedi.

قَالُوا اُوذِينَا مِنْ قَبْلِ اَنْ تَأْتِيَنَا وَمِنْ بَعْدِ
مَا جِئْتَنَا قَالَ عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يُهْلِكَ
عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْاَرْضِ
ع فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٣٠﴾

B.16

131. Biz Firavun (ve kavmi) nasihat alsın diye, senelerce kuraklık ve meyvelerin kıtlığı ile (onları) cezalandırdık.

وَلَقَدْ اَخَذْنَا اٰلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ
وَنَقْصٍ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ
يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣١﴾

132. Ancak kendilerine bolluk gelince, “Bu bizim hakkımızdır,” derlerdi. Ama bir sıkıntı gelince, Musa ve beraberindekilerin uğursuzluğuna yüklerlerdi. İyi bilin ki, onların uğursuzluklarının (nedenleri) Allah Katında saklıdır. Ancak onların çoğu, bunu bilmezler.

فَاِذَا جَٓاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هٰذِهٖۚ
وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسٰى
وَمَنْ مَعَهُۜ اَلَٓا اِنَّمَا طَٓائِرُهُمْ عِنْدَ اللّٰهِ
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣١﴾

133. Onlar, “Bizi büyülemek için hangi mucizeyi getirirsen getir, biz sana asla inanmayız,” dediler.

وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهٖ مِنْ اٰيَةٍ لِتَسْحَرَنَا بِهَاۙ
فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنٖينَ ﴿١٣٢﴾

134. Bunun üzerine Biz, onlara tufan, çekirgeler, bitler, kurbağalar ve kan gönderdik. (Bunlar) ayrı ayrı mucizelerdi. Onlar (gene de) kibirlenip suçlu bir kavim oldular.[1]

فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ
وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ اٰيَاتٍ
مُفَصَّلَاتٍۘ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا
مُجْرِمٖينَ ﴿١٣٣﴾

135. Onlara ne zaman azap nazil olsa, (hemen yalvarmaya başlar ve) derlerdi ki: “Ey Musa! Rabbine, O’nun sana vadettiklerini hatırlatarak dua et. Eğer (bu) azabı üzerimizden kaldırırsan, sana mutlaka inanırız ve İsrâiloğulları’nı (da) seninle beraber yollarız.”

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَا مُوسَى
ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَۚ لَئِنْ
كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ
وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنٖٓي اِسْرَٓائٖيلَۚ ﴿١٣٤﴾

136. Ancak Biz, (kendileri için mukadder kılınan) azabı belli bir süreye kadar onlardan uzaklaştırınca, hemen sözlerinden dönerlerdi.

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ اِلٰٓى اَجَلٍ هُمْ
بَالِغُوهُ اِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿١٣٥﴾

[1] Bkz.: “Nehir kan olup aktı,” Tevrat, Çıkış, 7:20-21. Bit ve kurbağalarla ilgili: Çıkış, 8, Dolu ile gelen tufan için: Çıkış, 9, Çekirgelerle ilgili: Çıkış, 10.

137. Bundan dolayı Biz, onlardan intikam aldık ve onları denizde boğduk. Çünkü onlar, ayetlerimizi yalanladılar ve onlardan gafil kaldılar.

فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَاَغْرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ
بِاَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ١٣٧

138. Zayıf sanılan kavmi, bereketlendirdiğimiz o memleketin Doğu bölgelerine ve Batı bölgelerine vâris kıldık.[1] Rabbinin İsrâiloğulları hakkında verdiği güzel sözler, sabrettiklerinden dolayı yerine geldi. Firavun ve kavminin yaptıklarını ve inşa ettikleri yüksek binaları yerle bir ettik.

وَاَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا
يُسْتَضْعَفُونَ مَشَارِقَ الْاَرْضِ
وَمَغَارِبَهَا الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَتَمَّتْ
كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنٰى عَلٰى بَنِي
اِسْرَاۤئِيلَ بِمَا صَبَرُوا وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ
يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا
يَعْرِشُونَ ١٣٨

139. Biz, İsrâiloğulları’nı denizin öbür tarafına geçirdik. Sonra onlar, kendi putlarına tapmakta olan bir kavime rastladılar. “Ey Musa! Onların tanrılarının bulunduğu gibi, bize (de) bir tanrı yap!” dediler. O, onlara dedi ki: “Şüphesiz siz, cahil bir kavimsiniz!”

وَجَاوَزْنَا بِبَنِي اِسْرَاۤئِيلَ الْبَحْرَ فَاَتَوْا
عَلٰى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلٰى اَصْنَامٍ
لَهُمْ قَالُوا يَا مُوسٰى اجْعَلْ لَنَا اِلٰهًا كَمَا
لَهُمْ اٰلِهَةٌ قَالَ اِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ١٣٩

140. “Onların içinde bulundukları durum tamamen yok olacak ve yaptıkları amel (de) boşa çıkacaktır, “dedi.

اِنَّ هٰؤُلَاۤءِ مُتَبَّرٌ مَا هُمْ فِيهِ وَبَاطِلٌ مَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ١٤٠

141. O, (bir de) dedi ki: “Sizin için Allah’tan başka tanrı benimseyebilir miyim? Oysa O, sizi bütün âlemlere üstün kılmıştır.”

قَالَ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْغِيكُمْ اِلٰهًا وَهُوَ
فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ١٤١

[1] Zayıf sanılan kavimden murat Hz. Musa’nın (a.s.) kavmi, yani İsrailoğulları’dır. Onların vâris oldukları memleket Filistin yahut İsrail ülkesidir.

142. Hani Biz sizi Firavun’un kavminden kurtarmıştık. Onlar sizlere çok şiddetli azap verirlerdi. Oğullarınızı zalimce öldürürler, kadınlarınızı (da) sağ bırakırlardı. Bunda, Rabbiniz tarafından (sizin için,) büyük bir imtihan vardı.

وَاِذْ اَنْجَيْنٰكُمْ مِنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ
يَسُومُونَكُمْ سُٓوءَ الْعَذَابِۚ يُقَتِّلُونَ
اَبْنَٓاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَٓاءَكُمْۜ وَفِي
ذٰلِكُمْ بَلَٓاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٤٢﴾

B.17

143. Biz, Musa’ya otuz geceyi vadettik. Sonra ona on gece daha ilave edip, tamamladık. Böylece Rabbinin tayin ettiği süre kırk gece olarak tamamlandı. Musa, kardeşi Harun’a, “(Benden sonra) sen, kavmimde yerime geç. Onları ıslah et ve fesatçıların yolundan gitme,” dedi.

وَوٰعَدْنَا مُوسٰى ثَلٰثِينَ لَيْلَةً وَاَتْمَمْنَاهَا
بِعَشْرٍ فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِٓ اَرْبَعِينَ لَيْلَةًۚ
وَقَالَ مُوسٰى لِاَخِيهِ هٰرُونَ اخْلُفْنِي
فِي قَوْمِي وَاَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ
الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤٣﴾

144. Musa, önceden tayin ettiğimiz zamanda belirtilen yere gelince ve Rabbi kendisiyle konuşunca, “Ey Rabbim! (Kendini) bana göster. Seni göreyim!” dedi. (Yüce Allah), “Beni asla göremezsin. Ancak dağa bak. Eğer o yerinde kalırsa, Beni görürsün,” dedi. (Musa’nın) Rabbi dağa tecelli edince, onu paramparça etti. Musa bayılıp düştü. Kendine gelince, “(Yarabbi,) sen her türlü eksiklikten uzaksın. Ben ancak Sana eğilirim. (Bu çağda) inananların ilkiyim,” dedi.

وَلَمَّا جَٓاءَ مُوسٰى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُۙ
قَالَ رَبِّ اَرِنِٓي اَنْظُرْ اِلَيْكَۜ قَالَ لَنْ
تَرٰينِي وَلٰكِنِ انْظُرْ اِلَى الْجَبَلِ فَاِنِ
اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرٰينِيۚ فَلَمَّا
تَجَلّٰى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ
مُوسٰى صَعِقًاۚ فَلَمَّٓا اَفَاقَ قَالَ
سُبْحَانَكَ تُبْتُ اِلَيْكَ وَاَنَا اَوَّلُ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٤﴾

145. (Yüce Allah) dedi ki: “Ey Musa! Seni risaletlerim ve kelâmımla (çağının) tüm insanlarından üstün kıldım. Sana verdiklerime (sımsıkı) sarıl ve şükredenlerden ol!”

قَالَ يَا مُوسٰٓى اِنّ۪ي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى
النَّاسِ بِرِسَالَاتِي وَبِكَلَامِي فَخُذْ
مَٓا اٰتَيْتُكَ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِر۪ينَ ﴿١٤٥﴾

146. (Musa) için levhalara her çeşit (gerekli) hükümleri yazdık. Onlar, her türlü nasihati kapsamaktaydı ve (o çağ için gerekli her çeşit talimatın) detayları içindeydi. (Ona dedik ki:) “Bunlara sımsıkı sarıl. Kavmine (de,) bunun en güzel yönlerini benimsemelerini söyle. Ben pek yakında sizlere, isyankârların evini (de) göstereceğim.”

وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْاَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ
مَوْعِظَةً وَتَفْص۪يلًا لِكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا
بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا بِاَحْسَنِهَا
سَاُور۪يكُمْ دَارَ الْفَاسِق۪ينَ ﴿١٤٦﴾

147. Yeryüzünde haksız yere büyüklük taslayanları mucizelerimizden (mahrum kılıp,) dikkatlerini başka yöne çevireceğim. Onlar her mucizeyi görseler bile, yine (de) inanmayacaklar. Doğru yolu görseler bile, onu asla yol edinmeyecekler. Ancak sapıklık yolunu görseler, hemen onu yol edinecekler. Bu, onların ayetlerimizi yalanlamaları ve onlara kayıtsız kalmalarından ileri gelmektedir.

سَاَصْرِفُ عَنْ اٰيَاتِيَ الَّذ۪ينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي
الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَاِنْ يَرَوْا كُلَّ اٰيَةٍ
لَا يُؤْمِنُوا بِهَا وَاِنْ يَرَوْا سَب۪يلَ الرُّشْدِ
لَا يَتَّخِذُوهُ سَب۪يلًا وَاِنْ يَرَوْا سَب۪يلَ
الْغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَب۪يلًا ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ
كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِل۪ينَ ﴿١٤٧﴾

148. Ayetlerimizi ve ahirete kavuşmayı yalanlayanların amelleri boşa çıktı. Onlar yaptıklarının dışında, başka bir amelin karşılığını görmeyecekler.

وَالَّذ۪ينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا وَلِقَٓاءِ الْاٰخِرَةِ
حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ هَلْ يُجْزَوْنَ اِلَّا
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٨﴾ ع

B.18

149. Musa (Tûr dağına gittikten) sonra kavmi, kendi takılarından bir buzağı yaptılar. O, ancak hayvan sesi çıkaran (cansız) bir cesetti. Onlar, onun kendileriyle konuşmadığını ve kendilerine yol göstermediğini görmediler mi? Onlar, onu (tanrı) edindiler, zaten (de) zalimdiler.

وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسٰى مِنْ بَعْدِه۪ مِنْ حُلِيِّهِمْ
عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُوَارٌۜ اَلَمْ يَرَوْا اَنَّهُ
لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْد۪يهِمْ سَب۪يلًاۢ
اِتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِم۪ينَ ﴿١٤٩﴾

150. Pişman olup, saptıklarını anlayınca, "Rabbimiz bize merhamet etmezse ve bizi bağışlamazsa, biz mutlaka hüsrana uğrayanlardan oluruz," dediler.

وَلَمَّا سُقِطَ ف۪ٓي اَيْد۪يهِمْ وَرَاَوْا اَنَّهُمْ قَدْ
ضَلُّواۙ قَالُوا لَئِنْ لَمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا
وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِر۪ينَ ﴿١٥٠﴾

151. Musa kavmine çok öfkeli ve üzüntülü olarak dönünce, "Benden sonra, beni ne kötü temsil etmişsiniz! Rabbinizin emri hakkında acele mi ettiniz? dedi. (Vahiy) levhalarını (yere) koydu ve kardeşinin saçlarından tutup kendine doğru çekmeye başladı. (Kardeşi:) "Ey anamın oğlu! Kavim beni zayıf gördü. Onlar, nerdeyse beni öldüreceklerdi. Düşmanların bana gülmesine fırsat verme ve beni zalim kavim ile bir tutma," dedi.

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسٰٓى اِلٰى قَوْمِه۪ غَضْبَانَ
اَسِفًاۙ قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُون۪ي مِنْ بَعْد۪يۚ
اَعَجِلْتُمْ اَمْرَ رَبِّكُمْۚ وَاَلْقَى الْاَلْوَاحَ
وَاَخَذَ بِرَأْسِ اَخ۪يهِ يَجُرُّهُٓ اِلَيْهِۜ قَالَ ابْنَ
اُمَّ اِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُون۪ي وَكَادُوا
يَقْتُلُونَن۪يۘ فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْاَعْدَٓاءَ وَلَا
تَجْعَلْن۪ي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِم۪ينَ ﴿١٥١﴾

152. (Musa), "Yarabbi, beni ve kardeşimi bağışla, bizi kendi rahmetine dahil et. Sen merhamet edenlerin, en merhametlisisin," dedi.

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ ل۪ي وَلِاَخ۪ي وَاَدْخِلْنَا ف۪ي
رَحْمَتِكَۘ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِم۪ينَ ﴿١٥٢﴾

B.19

153. Şüphesiz, buzağıyı (tanrı) edinenlere Allah'ın gazabı ve dünya hayatında (da) zillet (gelip) çatacaktır. Biz iftira edenleri, işte böyle cezalandırırız.

إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ
غَضَبٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا ۚ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٣﴾

154. Ancak kötülükleri işleyip sonra tevbe edip, iman edenler var ya, şüphesiz Rabbin bunun üzerine, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ
بَعْدِهَا وَآمَنُوا ۘ إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا
لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥٤﴾

155. Musa'nın öfkesi azalınca, o levhaları (eline) aldı. Onlardaki yazıda Rablerinden korkanlar için hidayet ve rahmet vardı.

وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبُ أَخَذَ
الْأَلْوَاحَ ۖ وَفِي نُسْخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ
لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ﴿١٥٥﴾

156. Musa kavminden yetmiş adamı, belirttiğimiz vakitte (ve belirlediğimiz yere) götürmek üzere seçti. Şiddetli bir deprem onları yakalayınca, dedi ki: "Yarabbi! Dileseydin, onları (ve) beni daha önce (bile) helâk ederdin. Aramızdaki aptalların yaptıkları yüzünden, bizi helâk mı edeceksin? Bu, ancak Senin tarafından bir sınavdır. (Bu gibi sınavlarla) Sen, dilediğin hakkında, onun sapık olduğuna karar verirsin, dilediğini (ise) doğru yola götürürsün. Sen, bizim kefilimiz ve dostumuzsun. Bizi bağışla, bize rahmet eyle. Sen, bağışlayanların en iyisisin,"

وَاخْتَارَ مُوسَى قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا
لِمِيقَاتِنَا ۖ فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ
رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُمْ مِنْ قَبْلُ
وَإِيَّايَ ۖ أَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ السُّفَهَاءُ مِنَّا ۖ
إِنْ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ ۖ تُضِلُّ بِهَا مَنْ تَشَاءُ
وَتَهْدِي مَنْ تَشَاءُ ۖ أَنْتَ وَلِيُّنَا
فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا ۖ وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ ﴿١٥٦﴾

157. “Bu dünyada (da,) ahirette (de) bizim için iyiliği yaz. Şüphesiz biz, (tevbe ederek) Sana geldik.” (Yüce Allah:) “Azabımı dilediğim kimseye indiririm. Ancak rahmetim, her şeyi kuşatmıştır. Onu, takvayı benimseyenlere, zekât verenlere ve ayetlerimize inananlara mutlaka yazacağım,” dedi.

وَاكْتُبْ لَنَا فِي هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّفِي
الْاٰخِرَةِ اِنَّا هُدْنَا اِلَيْكَ ط قَالَ عَذَابِي
اُصِيبُ بِهٖ مَنْ اَشَاءُ ج وَرَحْمَتِي
وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ط فَسَاَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ
يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَالَّذِينَ هُمْ
بِاٰيٰتِنَا يُؤْمِنُونَ ج ١٥٧

158. Onlar, yanlarında Tevrat ile İncil’de zikrini yazılı buldukları nebî ve ümmî olan (bu) resûle tabi olurlar.[1] (Bu Peygamber) onlara iyiliği emreder, kötülükten alıkoyar. Bütün temiz şeyleri helâl, kötü ve zararlı şeyleri (ise,) onlara haram kılar. (Sırtlarındaki) ağır yükleri ve (boyunlarındaki) zincirleri kaldırır. Ona inanan, ona destek olup yardım eden ve onunla birlikte indirilen nurun arkasından gidenler, muratlarına erenler (de,) işte onlardır.

اَلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْاُمِّيَّ
الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ
فِي التَّوْرٰيةِ وَالْاِنْجِيلِ يَاْمُرُهُمْ
بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهٰيهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ
الْخَبٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ اِصْرَهُمْ
وَالْاَغْلٰلَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ ط فَالَّذِينَ
اٰمَنُوا بِهٖ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا
النُّورَ الَّذِي اُنْزِلَ مَعَهُ لا اُولٰٓئِكَ هُمُ
١٩ ع ٦ ٩ الْمُفْلِحُونَ ع ١٥٨

[1] Ümmî, tahsil görmemiş, okuması ve yazması olmayan demektir. Kitab-ı Mukaddes’te birçok yerde, bu Peygamber’in geleceği haber verilmiştir. (Örn: Tesniye 18:18-19, Yuhanna 14:16)

B.20

159. Sen de ki, “Ey insanlar! Ben, gökler ve yerin saltanatına sahip olan Allah’ın hepinize (gönderdiği) peygamberiyim. O’ndan başka, (hiçbir) İlâh yoktur. O, diriltir ve öldürür. Onun için, siz (de) Allah’a inanın. (Hem) Allah’a, (hem de) O’nun sözlerine inanan, ümmî nebî olan (bu) Peygamberi’ne inanın ve ona uyun ki, hidayete eresiniz.

قُلْ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اِنّ۪ي رَسُولُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ
جَم۪يعًا الَّذ۪ي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِۚ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْي۪ وَيُم۪يتُۖ
فَاٰمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ الَّذ۪ي
يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَكَلِمَاتِه۪ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ
تَهْتَدُونَ ﴿١٥٩﴾

160. Musa’nın kavminden bir topluluk, bu hak ile insanları doğru yola ulaştırmakta ve onun vasıtasıyla (insanlar arasında) adaletle hükmetmekteydi.

وَمِنْ قَوْمِ مُوسٰٓى اُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ
وَبِه۪ يَعْدِلُونَ ﴿١٦٠﴾

161. Biz, onları on iki kabileye böldük. Kavmi kendisinden su isteyince, Biz Musa’ya, “Değneğini (şu) taşa vur,” diye vahyettik. Ondan, on iki pınar fışkırdı. Her topluluk su içeceği yerini öğrendi. Üzerlerine bulutla gölge yaptık. Onlara “Mann” ve “Selva” çıkardık.[1] “Size rızık olarak verdiğimiz temiz şeylerden yiyin,” (dedik.) Onlar Bize değil, kendilerine yazık ediyorlardı.

وَقَطَّعْنَاهُمُ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ اَسْبَاطًا اُمَمًاۜ
وَاَوْحَيْنَٓا اِلٰى مُوسٰٓى اِذِ اسْتَسْقٰيهُ
قَوْمُهُٓ اَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَۚ
فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًاۜ قَدْ
عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْۜ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ
الْغَمَامَ وَاَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰىۜ
كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْۜ وَمَا
ظَلَمُونَا وَلٰكِنْ كَانُٓوا اَنْفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ﴿١٦١﴾

[1] Bkz. Dipnot 2:58

162. Hani onlara, “Şu kasabaya yerleşin. Orada dilediğiniz yerden yiyin. Yükümüzün hafifletilmesini diliyoruz, deyin ve itaat ederek (şehrin ana kapısından) girin. Biz de hatalarınızı bağışlar, iyilik edenleri artırırız,” denmişti.

وَاِذْ قِيلَ لَهُمُ اسْكُنُوا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا
مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةٌ وَادْخُلُوا
الْبَابَ سُجَّدًا نَغْفِرْ لَكُمْ خَطِيٓـَٔاتِكُمْۜ
سَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٦٢﴾

163. Ancak onlardan zalim olanlar, kendilerine söylenen sözü değiştirip, başka bir söz söylemeye başladılar. Biz (de) onlara, zulüm etmelerinden dolayı, gökyüzünden rezil edici bir azap indirdik.

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ
الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا
مِنَ السَّمَٓاءِ بِمَا كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿١٦٣﴾

B.21

164. (Ey Peygamber!) Onlara deniz kıyısında bulunan yerleşim hakkında sor. Hani onlar Sebt (günü ile ilgili emirlere karşı) aşırılık ederlerdi. Sebt günlerinde balıklar onlara sürüyle gelirdi, (Sebt) yapmadıkları günlerde (ise) gelmezdi. Biz, onları itaatsizlik etmelerinden dolayı böylece denerdik.

وَسْـَٔلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ
الْبَحْرِۢ اِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ اِذْ تَأْتِيهِمْ
حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ لَا
يَسْبِتُونَۙ لَا تَأْتِيهِمْۚ كَذٰلِكَۚ نَبْلُوهُمْ
بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٤﴾

165. Onlardan bir topluluk, (başka birine,) “Allah’ın helâk edeceği ya (da) şiddetli bir azaba uğratacağı bir kavime, niçin öğüt veriyorsunuz?” dedi. Onlar (da,) “Rabbinize, mazeret beyan edebilmemiz ve onların (da) Allah’ın takvasını benimsemeleri için, kendilerine nasihat ediyoruz,” dediler.

وَاِذْ قَالَتْ اُمَّةٌ مِنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ
قَوْمًاۙ اللّٰهُ مُهْلِكُهُمْ اَوْ مُعَذِّبُهُمْ
عَذَابًا شَدِيدًاۜ قَالُوا مَعْذِرَةً اِلٰى رَبِّكُمْ
وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٦٥﴾

166. Kendilerine verilen öğüdü unutunca Biz (de,) kötülükten alıkoyan kimseleri kurtardık. Zulmedenleri (ise,) itaat dışına çıkmalarından dolayı, eziyet verici bir azap ile yakaladık.

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهٖٓ اَنْجَيْنَا الَّذِينَ
يَنْهَوْنَ عَنِ السُّٓوءِ وَاَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا
بِعَذَابٍ بَـ۪ٔيسٍ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٦﴾

167. Kendilerine yasak edilenlerden (vazgeçecekleri yerde,) itaatsizlikte daha (da) ileri gidince, onlara aşağılık maymunlar olun, dedik.[1]

فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ
كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿١٦٧﴾

168. Hani Rabbin, Kıyamet gününe kadar onları acı veren bir azaba uğratacak kimseleri, başlarına musallat edeceğini ilan etmişti. Şüphesiz Rabbin, çabuk cezalandırandır. (Bununla birlikte) O, çok bağışlayan (ve) çok rahmet edendir.

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ مَنْ يَسُومُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ ۗ إِنَّ
رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ ۚ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ
رَحِيمٌ ﴿١٦٨﴾

169. Biz onları, yeryüzünde (değişik) kavimler halinde böldük. Onlar arasında iyi olanlar (da) vardır. Aralarında iyi olmayanlar (da) vardır. Biz onları, (hidayete) dönsünler diye, iyi ve kötü halleriyle deneriz.

وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَمًا ۚ مِنْهُمُ
الصَّالِحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَٰلِكَ ۖ
وَبَلَوْنَاهُمْ بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿١٦٩﴾

170. (Onlardan) sonra (Musa'nın) Kitabı'na varis olan başka bir nesil, onların yerine geçti. Onlar, hep bu dünyaya ait değersiz malın peşine düştüler ve mutlaka bağışlanacağız, dediler. Onlara, (ellerindeki mala) benzer bir mal daha geldiğinde, onu (da) alırlardı. (Musa'nın) Kitabın'da onlardan, Allah ile ilgili haktan başka bir şey söylemeyeceklerine dair, kesin söz alınmamış mıydı? (Hâlbuki Kitab'ın) içindekini (de) okumuşlardı. Ahiret evi, takvayı benimseyenler için daha hayırlıdır. (Bunu,) anlamaz mısınız?

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا
الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَٰذَا الْأَدْنَىٰ
وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا ۚ وَإِنْ يَأْتِهِمْ
عَرَضٌ مِثْلُهُ يَأْخُذُوهُ ۗ أَلَمْ يُؤْخَذْ
عَلَيْهِمْ مِيثَاقُ الْكِتَابِ أَنْ لَا يَقُولُوا عَلَى
اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ ۗ وَالدَّارُ
الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۗ أَفَلَا
تَعْقِلُونَ ﴿١٧٠﴾

[1] Detaylı açıklama için bkz. dipnot 2:66

171. (Musa'nın) Kitabı'na sımsıkı sarılıp, namazı dosdoğru kılanlar var ya, şüphesiz Biz, (bu gibi) ıslah edenlerin ecrini zayi etmeyiz.

وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِالْكِتَابِ وَاَقَامُوا
الصَّلٰوةَ اِنَّا لَا نُضِيعُ اَجْرَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٧١﴾

172. Hani Biz, (Tûr) dağını gölgelik gibi üzerlerine yükseltmiştik (de,) onun üzerlerine yıkılacağını sanmışlardı.[1] Biz onlara, "Size verdiğimiz (Kitab'a) sıkıca sarılın ve takva sahibi olmanız için, içindekileri hatırınızda tutun," (demiştik.)

وَاِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَاَنَّهُ ظُلَّةٌ
وَظَنُّوا اَنَّهُ وَاقِعٌ بِهِمْ خُذُوا مَا
اٰتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ﴿١٧٢﴾ ع

B.22

173. Hani Rabbin, Âdemoğulları'nın sırtlarından nesillerinin (yaratılış maddesini) alıp, onları kendileri üzerinde şahit tuttuydu. "Ben Rabbiniz değil miyim?" (diye sordu.) Onlar da, "Evet, (Rabbimizsin!) Biz buna şahadet ederiz," dediler.[2] (Biz bunu) Kıyamet günü, "Bizim bundan hiç haberimiz yoktu," demeyesiniz, (diye yaptık).

وَاِذْ اَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي اٰدَمَ مِنْ
ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَاَشْهَدَهُمْ عَلٰى
اَنْفُسِهِمْ اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلٰى
شَهِدْنَا اَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّا كُنَّا
عَنْ هٰذَا غَافِلِينَ ﴿١٧٣﴾

174. Veyahut, "Bizden önceki atalarımız, Allah'a ortak koştular. Biz, onlardan sonra gelen (zayıf bir) nesildik. Sen yalancıların yaptıklarından dolayı, bizi mi helâk edeceksin?" demeyesiniz.

اَوْ تَقُولُوا اِنَّمَا اَشْرَكَ اٰبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ
وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِنْ بَعْدِهِمْ اَفَتُهْلِكُنَا
بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ ﴿١٧٤﴾

175. Belki (kötü davranışlarından vazgeçerek hakka geri) dönerler diye, ayetlerimizi böylece açıkça anlatırız.

وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ وَلَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿١٧٥﴾

---

[1] Bkz. dipnot 2:64

[2] Ayetten anlaşıldığına göre, Yüce Allah (c.c.) insanoğlundan, hatta daha doğmamış olan neslinden dahi Kendi var oluşu konusunda söz almıştır. Bundan murat ancak şudur. Yüce Allah'ın (c.c.) var oluşuna inanmak, insanoğlunun yaratılışında mevcuttur.

176. Onlara, kendisine ayetler verdiğimiz kimsenin haberini anlat. O, onların dışına çıktı. Bunun üzerine, şeytan (da) peşine düştü. Böylece o, sapıklardan oldu.

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ الَّذٖٓي اٰتَيْنَاهُ اٰيَاتِنَا فَانْسَلَخَ
مِنْهَا فَاَتْبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ
الْغَاوٖينَ ﴿١٧٦﴾

177. Eğer dileseydik, onu mutlaka (ayetlerimizle) yüceltirdik. Ancak o, yere eğilip heveslerine uydu. Onun durumu, bir köpeğe benzer. Ona vurmak üzere bir şeyi eline alırsan, dilini çıkarıp solur. Kendi haline bırakırsan, (yine) dilini çıkarıp solur. Bu (da) mucizelerimizi yalanlayan kavmin misalidir. Sen onlara bu (tarihsel) hadiseleri okuyup anlat ki, onlar düşünsünler.[1]

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلٰكِنَّهُٓ اَخْلَدَ
اِلَى الْاَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوٰيهُۚ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ
الْكَلْبِۚ اِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ اَوْ
تَتْرُكْهُ يَلْهَثْۜ ذٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذٖينَ
كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَاۚ فَاقْصُصِ الْقَصَصَ
لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٧﴾

178. Ayetlerimizi yalanlayanların durumu ne kötüdür! (Böyle yapmakla,) ancak kendilerine zulmederler.

سَٓاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذٖينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا
وَاَنْفُسَهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿١٧٨﴾

179. Allah kime hidayet verirse, doğru yolu bulmuş olan (da,) ancak o olur. Sapık olduklarına hüküm verdiği kimselerse, hüsrana uğrayanlar (da,) ancak onlardır.

مَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدٖيۚ وَمَنْ
يُضْلِلْ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٧٩﴾

---

[1] Müfessirlerin anlattıklarına göre bu ayetlerde, Bel’am B. Bâûra adlı birisinden bahsedilmiştir. Yüce Allah (c.c.), kendisine manevi özellikler bahşetmişti. Ancak o, dünyaya yöneldi ve doğru yoldan ayrılarak hakkın aleyhinde konuşmaya başladı. Onun için Yüce Allah (c.c.), onu dilini uzatarak soluyan bir köpeğe benzetmiştir. Bundan anlaşıldığına göre, kim Yüce Allah’ın (c.c.) peygamberlerine dil uzatırsa, o Bel’am B. Bâûra durumuna düşecektir.

180. Biz, cinleri[1] ve insanları, (aslında rahmetimize nail olsunlar) diye yarattık. Ancak sonunda onların çoğu, Cehennem’i hak ederler. Onların kalpleri var, ama onlarla anlamazlar. Gözleri var, ama onlarla görmezler. Kulakları var, ama onlarla duymazlar. Hayvanlar gibi, hatta daha (da) beter olanlar, ancak onlardır. Gafil olanlar (da) ancak onlardır.

وَلَقَدْ ذَرَاْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنِّ
وَالْاِنْسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا
وَلَهُمْ اَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ
اٰذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا اُولٰٓئِكَ كَالْاَنْعَامِ
بَلْ هُمْ اَضَلُّ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٨٠﴾

181. Bütün güzel isimler Allah’ındır. O’na o (isimler) ile dua edin. O’nun isimleri hakkında doğru yoldan ayrılıp, yalan sözler söyleyenleri bırakın. Onlara, yaptıklarının cezası verilecektir.

وَلِلّٰهِ الْاَسْمَٓاءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوهُ بِهَا
وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فٖٓى اَسْمَٓائِهٖ
سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨١﴾

182. Yarattıklarımız arasında öyle bir topluluk var ki, (insanlara) hak ile doğru yolu gösterirler ve onunla (dünyada) adalet ederler.

وَمِمَّنْ خَلَقْنَٓا اُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ
يَعْدِلُونَ ﴿١٨٢﴾ ع ٢٢ ١٢

B.23

183. Ayetlerimizi yalanlayanları ise, yavaş yavaş, hiç bilmedikleri yönden yakalayacağız.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ
مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٣﴾

184. (Şimdilik) onlara mühlet veriyorum. Şüphesiz Benim düzenim çok sağlamdır.

وَاُمْلٖى لَهُمْ اِنَّ كَيْدٖى مَتٖينٌ ﴿١٨٤﴾

185. Onlar, efendilerinde[2] delilik olmadığını, hiç düşünmediler mi? O, ancak apaçık bir uyarıcıdır.

اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِهِمْ مِنْ
جِنَّةٍ اِنْ هُوَ اِلَّا نَذٖيرٌ مُبٖينٌ ﴿١٨٥﴾

[1] Ayrıca bkz. dipnot 6:101

[2] Yani, Muhammed-i Mustafa (s.a.v.)

186. Göklerin ve yerin hakimiyetini ve Allah'ın bütün yarattıklarını, belki (de) mahvolma saatlerinin yaklaşmış olabileceğini hiç düşünmüyorlar mı? Peki, onlar bundan sonra hangi söze inanacaklar?

أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمٰوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍۙ وَأَنْ
عَسٰٓى أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْۚ
فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٦﴾

187. Allah'ın sapmış olduğuna hüküm verdiği birini, hidayete kavuşturacak kimse yoktur. O, onları azgınlıkları içinde şaşkın halde bırakır.

مَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَلَا هَادِيَ لَهُۜ وَيَذَرُهُمْ
فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٨٧﴾

188. (Ey Peygamber!) Sana Kıyamet (ne zaman kopacak diye) sorarlar. Sen onlara de ki: "Onun bilgisi, ancak Rabbimin Katındadır. Zamanı gelince onu Kendisinden başka meydana çıkaracak (da) yoktur. O (saat,) göklere (de) yere (de) pek ağır gelecektir. O, sizlere ansızın gelecektir. Sanki biliyormuşsun gibi, sana (o saat hakkında) sorarlar. Sen onlara, "Onu yalnızca Allah bilir, fakat insanların çoğu (bunu) bilmezler," de.

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسٰيهَاۜ قُلْ
إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّيۚ لَا يُجَلِّيهَا
لِوَقْتِهَا إِلَّا هُوَۘ ثَقُلَتْ فِي السَّمٰوَاتِ
وَالْأَرْضِۜ لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةًۜ
يَسْـَٔلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَاۜ قُلْ إِنَّمَا
عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٨﴾

189. De ki: "Ben kendime ne bir fayda sağlayabilir, ne (de kendimi zarardan) koruyabilirim. Ancak Allah'ın dilediği neyse, o (bana ulaşır). Eğer gaybı bilseydim, elbette pek çok mal toplardım ve bana hiçbir sıkıntı (da) dokunmazdı. Oysa ben, inanan bir topluluk için, bir uyaran ve müjde verenim."

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا
إِلَّا مَا شَاءَ اللّٰهُۜ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ
الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِۚ وَمَا
مَسَّنِيَ السُّوءُۚ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ
لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٨﴾ ع

B.24

190. Sizleri tek candan yaratan, kendisinde teselli bulsun diye eşini (de) aynısından var eden, ancak O'dur. Erkek, kadını iyice örtünce, o hafif bir yük yüklenir ve onunla yürür. O, ağırlaşınca her ikisi (de) Rableri olan Allah'a, "Bize sağlıklı bir evlat ihsan edersen, şüphesiz şükredenlerden oluruz," diye dua ederler.

هُوَ الَّذ۪ي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ
وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ اِلَيْهَاۚ فَلَمَّا
تَغَشّٰيهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَف۪يفًا فَمَرَّتْ بِه۪ۚ
فَلَمَّٓا اَثْقَلَتْ دَعَوَا اللّٰهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ اٰتَيْتَنَا
صَالِحًا لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِر۪ينَ ﴿١٩٠﴾

191. Allah onlara sağlıklı bir çocuk verince, kendilerine verdiği bu evlat hakkında O'na ortak koşmaya başlarlar. Allah, onların ortak koşmalarından pek yücedir.

فَلَمَّٓا اٰتٰيهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهُ شُرَكَٓاءَ ف۪يمَٓا
اٰتٰيهُمَاۚ فَتَعَالَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٩١﴾

192. Hiçbir şeyi yaratmayıp, kendileri (de) yaratılmış olanları mı, Allah'a ortak koşarlar?

اَيُشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْـًٔا وَهُمْ
يُخْلَقُونَۘ ﴿١٩٢﴾

193. (Onların ortak koştukları,) onlara yardım gücüne sahip değillerdir, kendilerine bile yardım edemez.

وَلَا يَسْتَط۪يعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَٓا
اَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٩٣﴾

194. (Onları) doğru yola çağırsanız (da,) size uymazlar. Onun için onları çağırmanız (da,) susmanız (da) sizin için birdir.

وَاِنْ تَدْعُوهُمْ اِلَى الْهُدٰى
لَا يَتَّبِعُوكُمْۜ سَوَٓاءٌ عَلَيْكُمْ
اَدَعَوْتُمُوهُمْ اَمْ اَنْتُمْ صَامِتُونَ ﴿١٩٤﴾

195. Şüphesiz Allah'tan başka çağırdıklarınız (da,) sizin gibi kullardır. Öyleyse onları çağırın ve doğruysanız size cevap versinler!

اِنَّ الَّذ۪ينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ عِبَادٌ
اَمْثَالُكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَج۪يبُوا لَكُمْ
اِنْ كُنْتُمْ صَادِق۪ينَ ﴿١٩٥﴾

196. Onların yürüyecek ayakları, tutacak elleri, görecek gözleri ve işitecek kulakları mı var? (Onlara) de ki: “Ortaklarınızı çağırın. Sonra bana karşı, (istediğiniz gibi) düzen kurun. Hiç mühlet (de) vermeyin.”

اَلَهُمْ اَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَاۤ اَمْ لَهُمْ اَيْدٍ
يَبْطِشُونَ بِهَاۤ اَمْ لَهُمْ اَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ
بِهَاۤ اَمْ لَهُمْ اٰذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَاۜ قُلِ
ادْعُوا شُرَكَاۤءَكُمْ ثُمَّ كِيدُونِ فَلَا
تُنْظِرُونِ ﴿١٩٦﴾

197. “Şüphesiz benim gerçek dostum, (bu en mükemmel) Kitab’ı indiren, Allah’tır. O, (daima) iyilerden yanadır.”

اِنَّ وَلِيِّـيَ اللّٰهُ الَّذ۪ي نَزَّلَ الْكِتَابَۘ وَهُوَ
يَتَوَلَّى الصَّالِح۪ينَ ﴿١٩٧﴾

198. O’ndan başka çağırdıklarınız, ne size yardım edebilir, ne (de) kendilerine yardımları dokunur.

وَالَّذ۪ينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِه۪ لَا يَسْتَط۪يعُونَ
نَصْرَكُمْ وَلَاۤ اَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٩٨﴾

199. Onları doğru yola çağırsanız, sizi duymazlar. Onları sana bakar gibi görürsün, fakat hiç görmezler.

وَاِنْ تَدْعُوهُمْ اِلَى الْهُدٰى لَا يَسْمَعُواۜ
وَتَرٰيهُمْ يَنْظُرُونَ اِلَيْكَ وَهُمْ لَا
يُبْصِرُونَ ﴿١٩٩﴾

200. (Ey Peygamber!) Sen onları affet ve tabiata uygun şeyleri emretmeye devam et. Cahillerden (de,) yüz çevir.

خُذِ الْعَفْوَ وَاْمُرْ بِالْعُرْفِ وَاَعْرِضْ عَنِ
الْجَاهِل۪ينَ ﴿٢٠٠﴾

201. Eğer şeytandan bir vesvese gelip, seni şüpheye düşürürse, o zaman Allah’a sığın! Şüphesiz O, en iyi işiten ve en iyi bilendir.

وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ
فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِۜ اِنَّهُ سَم۪يعٌ عَل۪يمٌ ﴿٢٠١﴾

202. Şüphesiz takvayı benimseyenlere, şeytan tarafından rahatsız edici bir düşünce geldiğinde, onlar (Allah’ı) çokça zikrederler. Böylece onların (gözleri açılıp,) görmeye başlar.

اِنَّ الَّذ۪ينَ اتَّقَوْا اِذَا مَسَّهُمْ طَٓائِفٌ مِنَ
الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَاِذَا هُمْ مُبْصِرُونَۚ ﴿٢٠٢﴾

203. Bu (kâfirlerin) kardeşleri, onları hep sapıklığa sürükler ve bu konuda hiçbir şeyi eksik bırakmazlar.

وَاِخْوَانُهُمْ يَمُدُّونَهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ
لَا يُقْصِرُونَ ﴿٢٠٣﴾

204. Onlara bir mucize getirmediğin zaman, "Neden onu seçip getirmedin?" derler. Sen onlara de ki: "Ben ancak Rabbim tarafından bana vahiy olunana uyarım." Bu Rabbiniz tarafından, kalp gözünüzü açacak olan sözlerdir. İman edenler için (de) hidayet ve rahmettir.

وَاِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بِاٰيَةٍ قَالُوا لَوْلَا
اجْتَبَيْتَهَاؕ قُلْ اِنَّمَٓا اَتَّبِعُ مَا يُوحٰٓى
اِلَيَّ مِنْ رَبّٖيۚ هٰذَا بَصَٓائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ
وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠٤﴾

205. (Ey insanlar!) Kur'an okunduğunda, onu dikkatle dinleyin ve susun ki, merhamet edilesiniz.

وَاِذَا قُرِئَ الْقُرْاٰنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَاَنْصِتُوا
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٢٠٥﴾

206. (Ey Peygamber!) Rabbini içinden gayet alçakgönüllülükle ve korkuyla (ve de) alçak sesle, sabah (ve) akşam anmaya devam et. Sakın gafillerden olma.

وَاذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا
وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ
وَالْاٰصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٢٠٦﴾

207. Şüphesiz Rabbinin Katında olanlar, O'na ibadet etmek (hakkında) kibirlenmezler, O'nu hep tespih ederler ve ancak O'na secde ederler.

Secde Ayeti [1]

اِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ
لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهٖ
وَيُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ ﴿٢٠٧﴾

[1] Hz. Ayşe'nin (r.a.) bildirdiğine göre Hz. Resûlüllah (s.a.v.) secde ayeti okunduğunda, secde ederek şöyle dua ederdi:

سَجَدَ وَجْهِيَ لِلَّذِي خَلَقَهُ وَ شَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ

Yani: "Benim çehrem (yüzüm,) onu yaratan, kulaklarını ve gözlerini açan (Allah'a,) O'nun verdiği yetenek ve kuvvet ile secde etmiştir." (Sünen Ebi Davud; Kitab-üs Salât; Aynı kelimeler Sünen Tirmizî ve Sünen Nesaî'de de mevcuttur.) Diğer taraftan secde ederken şu dua da okunabilir:

اَللّٰهُمَّ سَجَدَ لَكَ سَوَادِي وَ اٰمَنَ بِكَ فُؤَادِي اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِي عِلْمًا نَافِعًا وَ عَمَلًا يَرْفَعُنِي

Yani: "Ey Allah'ım, vücudum Sana secde etti ve kalbim Sana inandı. Ey Allah'ım, bana faydalı bilgi ve beni Katında yücelten amelde bulunmamı nasip eyle." Başka bir dua ise şöyledir:

اَللّٰهُمَّ سَجَدَ لَكَ رُوحِي وَ جَنَانِي Yani: "Ey Allah'ım, benim ruhum ve kalbim Sana secde etti."

Sûre: 8

ENFÂL SÛRESİ

(Hicretten sonra indirilmiştir.)

Bu sûre Medine'de nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yetmiş altı ayettir.

Savaş neticesinde Yüce Allah'ın (c.c.) Müslümanlar'a bahşettiği mallara "Enfâl" adı verilir.

A'râf sûresi yüz seksen sekizinci ayetinde, kâfirler tarafından, belirlenmiş olan saatin yahut Kıyametin, ne zaman geleceği sorulmuştur. İşte o "Saat"in ilk ortaya çıkışı, bu sûrede detaylı olarak zikredilmiştir. Arap yarımadasında kâfirlik ve şirkin sona erdirileceğinin pek yakın olduğu da, burada beyan edilmiştir.

Geçen sûrede, çok zor durumların söz konusu olacağı ifade edilerek, Müslümanlar'a hemen Allah'ın (c.c.) önünde eğilin ve hem alçak sesle, hem de yüksek sesle O'na dua edin, denmişti. Bütün zorlukların, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v) duaları neticesinde ortadan kalkacağı da, beyan edilmişti.

Bu sûrenin hemen başında müminlerin fakirliklerinin, karşılaştıkları zorluklar sonucunda ortadan kaldırılacağı müjdesi de verilmiştir. Zorluklarla ilgili ilk olarak, Bedir savaşından bahsedilmiştir. Geçen sûrede Müslümanlar'ın dikkati özellikle dualara çekilmişti. Bedir savaşında Müslümanlar'a bahşedilen zaferin, yalnız Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) duaları neticesinde elde edildiği, yine burada açıklanmıştır. Hâlbuki bu savaşa, sadece üç yüz on üç ashap katılmıştı. Buna mukabil Mekke müşriklerinin saldırgan ordusu, maneviyat dışında her bakımdan Müslümanlar'dan çok üstündü. En güzel binekleri, silahları, okçulukta uzman askerleri vardı. Savaşa teşvik eden uzman kadınlar ise, şarkılar söyleyerek kâfirleri savaşa hazırlıyorlardı. Öyle ki, onların söyledikleri şarkılar sonucunda askerler adeta kendilerinden geçiyorlardı. Yine de Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) çadırında ettiği dualar, hepsine üstün geldi. O, öyle içtenlik ve alçak gönüllülükle dua etmişti ki, çarşafı mübarek omuzlarından sık sık aşağıya sarkıyor ve Hz. Ebubekir (r.a.) onu tekrar tekrar yerden kaldırıyordu. Hz. Resûlüllah (s.a.v):

„ أَللّٰهُمَّ إِنْ تُهلِكْ هٰذِهِ الْعِصَابَةَ مِنْ أَهْلِ الْإِسْلَامِ لَا تُعْبَدُ فِى الْأَرْضِ "

diye dua etmişti. Yani, cinlerin ve insanların yaratılış gayeleri, ancak ibadet etmektir, demiştir. Benim, haliseten ibadetlerini nasıl yapmaları gerektiğini öğrettiğim bu kulların ölürlerse, o zaman Senin ibadetini doğrulukla yapan bir

cemaat, dünyada artık asla var olmayacaktır.[1] Kısacası Bedir savaşının zaferi, ancak Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) duaları sonucunda elde edilmiştir.

Müslümanlar'a bir ders daha verilmiştir. O da, doğru sözlüler ve yalancılar arasında fark yaratan tek silahın, ancak takva olduğudur. Gelecekte de dünyanın en yüce kuvvetlerine üstün çıkmayı hayal ediyorsanız, onun çaresi ancak takvadır.

Bu arada dile getirilen bir gerçek de, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ve ashaplarının, savaş ile dinleri değiştirilmeye kalkılmadıkça, asla savaş yapmadıklarıdır. Bütün fitnelerin en büyüğü, insanların dinlerini kılıç kullanarak değiştirmeye çalışmaktır. Daha önce de dünyada bu görülmüştür, gelecekte de aynı fitne mutlaka kopacak ve insanların dinleri kılıç kullanılarak değiştirilmeye kalkışılacaktır. Bu durumda bahsedilen fitne tamamen ortadan kalkmadıkça, Müslümanlar'ın kendilerini savunmak gayesiyle savaşmalarına izin verilmiştir.

Müslümanlar'a Yüce Allah'ı (c.c.) çok zikretmeleri gerektiği tavsiye edilmiş, bunun da düşmanlarına karşı sağlam durmaları için gerekli olduğu bildirilmiştir.

Bu sûrenin son iki ayetinde, düşmanlarının baskısının çok arttığı durumlarda, Müslümanlar'ın vatanlarından hicret etmeye mecbur kaldıkları koşullarda, bu hicretin Allah (c.c.) Katında makbul olacağı beyan edilmiştir. Onun neticesinde, Yüce Allah (c.c.) Katından Müslümanlar'a yardım edileceği, O'nun mağfiretine nail olacakları ve rızıklarının da çok bereketlendirileceği vadedilmiştir. Bu önceden verilen söz, daima çok yüce bir şanla tamamlanmıştır. Kısacası rızkın bereketleneceği, bu sûrenin başında da vadedilmişti ve Müslümanlar'a "Enfâl" (savaş neticesinde elde edilen mallar) bahşedileceği açıklanmıştı. Bu son ayetlerde, o malların diğer şekilleri de beyan edilmiş ve hicret eden Müslümanlar'ın rızıklarının çok çoğaltılacağı vadedilmiştir.

[1] Sahih-i Müslim; Kitab-ül Cihad

Enfâl Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. (Ey Peygamber!) Sana ganimetler hakkında sorarlar. Sen onlara de ki: "Ganimetler Allah ve Peygamberin'dir." Onun için, Allah'ın takvasını benimseyin ve aralarınızı düzeltin. Eğer gerçek müminseniz, Allah ve Peygamberi'ne itaat edin.

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الْاَنْفَالِ ۜ قُلِ الْاَنْفَالُ لِلّٰهِ
وَالرَّسُولِۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَصْلِحُوا ذَاتَ
بَيْنِكُمْۖ وَاَط۪يعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُٓ اِنْ
كُنْتُمْ مُؤْمِن۪ينَ ﴿٢﴾

3. Gerçek inananlar var ya, ne zaman Allah anılırsa, onların kalpleri titrer. O'nun ayetleri kendilerine okunduğunda, (bu) onların imanını arttırır. Onlar, ancak Rablerine güvenirler.

اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذ۪ينَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ
وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَاِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ اٰيَاتُهُ
زَادَتْهُمْ ا۪يمَانًا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَۚ ﴿٣﴾

4. Onlar namazlarını (bütün şartlarını yerine getirerek) kılar, Bizim verdiğimiz rızıktan, (Allah yolunda) harcarlar.

الَّذ۪ينَ يُق۪يمُونَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ ۜ ﴿٤﴾

5. Gerçek müminler, işte bunlardır. Rableri Katında, onlar için yüce dereceler, mağfiret ve şerefli rızık vardır.

اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۜ لَهُمْ
دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ
كَر۪يمٌۚ ﴿٥﴾

6. (Bu mükâfat,) Allah seni evinden belli bir amaçla çıkardığı için (onlara) verilecektir. Hâlbuki müminlerden bir kısmı, (bundan) hiç hoşlanmamıştı.

كَمَٓا اَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّۖ
وَاِنَّ فَر۪يقًا مِنَ الْمُؤْمِن۪ينَ لَكَارِهُونَۙ ﴿٦﴾

7. Onlar, hak kendilerine belirdikten sonra (da,) seninle tartışırlardı. Sanki ölüme sürüklenirlerdi ve (gözleriyle ölümü) görmekteydiler.[1]

يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا
يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٧﴾

8. Hani Allah, iki gruptan birinin sizler olacağınızı vadediyordu. Sizlerse (zarar verme gücüne sahip olmayıp,) silahsız olanın, sizler olmasını istiyordunuz. Allah ise, hakkı kendi kelimeleriyle gerçekleştirmek ve kâfirlerin kökünü kesmek istiyordu.

وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا
لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ
تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ
بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ ﴿٨﴾

9. Suçlular istemeseler bile, Allah hakkı gerçekleştirmek ve batılı yok etmek istiyordu.

لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ
الْمُجْرِمُونَ ﴿٩﴾

10. Hani Rabbinize yalvarıyordunuz. Bunun üzerine O (da,) dualarınızı kabul ederek, “Ben sizi saflar halinde akın eden bin melekle destekleyeceğim,” (demişti).

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ
أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِأَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ
مُرْدِفِينَ ﴿١٠﴾

11. Allah bu (haberi,) ancak size müjde olsun ve kalpleriniz bununla huzur bulsun diye indirmişti. Yardım, ancak Allah tarafından gelir. Şüphesiz Allah, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَى وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ
قُلُوبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ
اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١١﴾ ع

[1] Bu ayet-i kerime ile Hıristiyanlar’ın Müslümanlar’a yaptıkları itirazlar, kendiliğinden cevaplanmış olmaktadır. Onlar, Müslümanlar’ın ganimet mallarını ele geçirmek üzere savaştıklarını ileri sürerler. Bu ayetten anlaşıldığı üzere, Müslümanlar kan dökmekten hiçbir zaman hoşlanmazlar.

B.2

12. Hani (Allah,) Katından sizin için rahat ve güven olsun diye, üstünüze hafif bir uyku göndermişti. Sizi tertemiz kılmak için, şeytanın çirkinliğini (ve korkusunu) sizden uzaklaştırmak, yüreklerinizi sağlamlaştırmak ve bununla ayaklarınıza direnme gücü vermek için, size bulutlardan yağmur indirmişti.[1]

إِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسَ أَمَنَةً مِنْهُ وَيُنَزِّلُ
عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لِيُطَهِّرَكُمْ بِهِ
وَيُذْهِبَ عَنْكُمْ رِجْزَ الشَّيْطَانِ
وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ
الْأَقْدَامَ ﴿١٢﴾

13. Hani Rabbin meleklere, “Ben sizinle beraberim. İnananlara direnme gücü verin. Ben (de) kâfirlerin kalplerine korku salacağım,” diye vahiy etmişti. (Ey inananlar!) Siz, (onların) boyunlarına vurun, vücutlarının bütün eklemlerine vurmaya devam edin.

إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ
فَثَبِّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ
الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ
الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٣﴾

14. Bu, onların Allah ve Peygamberi’ne aşırı derecede muhalefet etmelerindendir. Kim Allah ve Peygamberi’ne muhalefet ederse, (bilsin ki) Allah ceza vermekte pek şiddetlidir.

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ
يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ ﴿١٤﴾

15. (Allah’ın cezası, işte) böyledir. Onu tadın ve (bilin ki,) kâfirlere ateş azabı vardır.

ذَلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ
النَّارِ ﴿١٥﴾

16. Ey inananlar! Ordu halinde kâfirlerle karşı karşıya geldiğinizde, sakın onlara arkanızı dönmeyin.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ
كَفَرُوا زَحْفًا فَلَا تُوَلُّوهُمُ الْأَدْبَارَ ﴿١٦﴾

[1] Bu ayet-i kerimede Bedir savaşından bahsedilmiştir. Bu savaşta Müslümanlarla kafirler arasında bir kum meydanı vardı. Onun ötesinde de kuru toprak bulunuyordu. Yağmur yağdığı zaman kum sertleşti, ancak toprak kaygan balçığa döndü. Bunun sonucunda Müslümanlar için savaşmak çok kolaylaştı. Buna mukabil kafirler için kaygan balçıkta savaşmak çok zorlaştı ve onlar Müslümanların saldırısına karşı duramadılar.

17. Öyle bir zamanda savaş için yer değiştiren veyahut (Müslüman) bir bölüğe yardım etmek gayesiyle geri çekilen dışında, kim onlara arkasını dönerse, o Allah'ın gazabıyla dönecektir. Kalacağı yer (de) Cehennem'dir. Orası ne kötü bir kalınacak yerdir!

وَمَنْ يُوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُٓ اِلَّا مُتَحَرِّفًا
لِقِتَالٍ اَوْ مُتَحَيِّزًا اِلٰى فِئَةٍ فَقَدْ بَٓاءَ
بِغَضَبٍ مِنَ اللّٰهِ وَمَاْوٰيهُ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ
الْمَصِيرُ ﴿١٧﴾

18. (İyi bilin ki, kâfirleri) siz öldürmediniz, aksine onları Allah öldürdü. Onlara (çakıl taşları) attığın zaman, sen atmamıştın, aksine Allah atmıştı. Bunun sebebi (de,) Allah'ın inananları güzel bir sınavdan geçirmesiydi. Şüphesiz Allah, en iyi işiten ve en iyi bilendir.[1]

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ قَتَلَهُمْ ۖ
وَمَا رَمَيْتَ اِذْ رَمَيْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ
رَمٰى ۚ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَٓاءً
حَسَنًا ۖ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨﴾

19. Bu iş, (Bizim söylediğimiz gibi) olacak ve Allah kâfirlerin düzenlerini, mutlaka zayıflatacaktır.

ذٰلِكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ مُوهِنُ كَيْدِ الْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾

20. (Ey Mekke'li kâfirler!) Eğer (Müslümanlar'ın) zaferinin (belirtisini) istiyorsanız, işte onların zaferi size geldi. Şimdi bile (kötülükten) vazgeçseniz, sizin için hayırlı olur. Ama (kötülüklere) yine dönerseniz, Biz (de) sizi (cezalandırmaya) döneriz. Çeteniz kalabalık (bile) olsa, onun size hiç yararı olmayacaktır. Allah'ın müminlerle beraber olduğunu, (iyi bilin.)

اِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَٓاءَكُمُ الْفَتْحُ ۚ وَاِنْ
تَنْتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ ۚ وَاِنْ تَعُودُوا
نَعُدْ ۚ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا
وَلَوْ كَثُرَتْ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾

B.3

21. Ey inananlar! Allah ve Peygamberi'ne itaat edin. (Buyruğunu) dinlemekte olduğunuzda, ondan yüz çevirmeyin.

يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُٓوا اَطِيعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ
وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ وَاَنْتُمْ تَسْمَعُونَ ﴿٢١﴾

[1] Bedir Savaşı sırasında Yüce Peygamber Efendimiz (s.a.v.) yerden çakıl taşları alarak kâfir ordusuna doğru savurdu. Tam o sırada bir kasırga koptu. Bunun neticesinde kâfirler bir şey göremez oldular ve Allah'ın izniyle yenilgiye uğradılar.

22. Dinlemedikleri halde, dinledik diyenler gibi olmayın.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ
لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٢﴾

23. Allah Katında hayvanlardan daha beter olan, sağır ve dilsiz kimselerdir. Onlar, hiç akıl etmezler.

اِنَّ شَرَّ الدَّوَآبِّ عِنْدَ اللّٰهِ الصُّمُّ
الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٢٣﴾

24. Allah, kendilerinde ufak bir hayır bile görseydi, elbette onlara (Kur'an) dinletirdi. Eğer onlara (onu) dinletseydi, gene (de) yüz çevirip dönerlerdi.

وَلَوْ عَلِمَ اللّٰهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَاَسْمَعَهُمْ ط
وَلَوْ اَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

25. Ey inananlar! Allah ve Peygamber sizi diriltmek için çağırdığında, sesine kulak verin. Biliniz ki, Allah, insan ile kalbi arasında bulunur. (Şunu da biliniz ki,) hepiniz toplanıp, (ancak) O'na götürüleceksiniz.[1]

يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلّٰهِ
وَلِلرَّسُولِ اِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ ج
وَاعْلَمُوٓا اَنَّ اللّٰهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ
وَقَلْبِهِ وَاَنَّهُٓ اِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٥﴾

26. Aranızdan, ancak zulmedenlere gelip çatmakla kalmayacak olan fitneden, sakının. Bilin ki, Allah ceza (vermekte çok) şiddetlidir.

وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا
مِنْكُمْ خَٓاصَّةً ج وَاعْلَمُوٓا اَنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ ﴿٢٦﴾

---

[1] Burada Yüce Peygamberimiz'in ölüleri diriltmesinden bahsedilmektedir. Ancak bu dirilenler, bedenen ölüler değil, manevi ölülerdir. Çünkü bedenen ölen kimse, bir daha bu dünyaya geri dönemez. (Bkz. 23:101) Bu ayetten açıkça anlaşıldığı gibi, peygamberler manevi ölüleri dirilterek, onlara manevi bir hayat verirler. Hz. İsa'nın (a.s.) ölüleri diriltmesi de aynen böyledir. Hıristiyanlar'ın iddia ettikleri gibi, Hz. İsa (a.s.) da ölüleri bedenen diriltmemiştir. Aksine kendisine inananları manen ve ahlaken diriltmiştir.

27. Hatırlayın! Hani siz çok az idiniz. Yeryüzünde zayıf sayılırdınız. İnsanların sizi kapıp götürmelerinden, korkardınız. O, size bir sığınak verdi. Kendi yardımıyla sizi destekledi ve temiz şeylerden size rızık ihsan etti ki, siz de Kendisine şükredesiniz.

وَاذْكُرُوٓا اِذْ اَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ
فِي الْاَرْضِ تَخَافُونَ اَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ
النَّاسُ فَاٰوٰيكُمْ وَاَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهٖ
وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٢٧﴾

28. Ey inananlar! Allah ile (O'nun) Peygamberi'ne hıyanet etmeyin, yoksa (bunun neticesinde) kendi emanetlerinize bilerek hıyanet etmeye başlarsınız.

يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَخُونُوا اللّٰهَ
وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوٓا اَمَانَاتِكُمْ وَاَنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾

29. Biliniz ki, mallarınız ve çocuklarınız, (sizler için) ancak bir sınav sebebidir (ve biliniz ki) Allah, en büyük mükâfat ancak Kendi Katında olandır.

وَاعْلَمُوٓا اَنَّمَٓا اَمْوَالُكُمْ وَاَوْلَادُكُمْ
فِتْنَةٌۙ وَاَنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗٓ اَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٩﴾ ع

B.4

30. Ey inananlar! Allah'ın takvasını benimserseniz, size herkesten üstün kılan bir özellik bahşedecek, kötülüklerinizi sizden uzaklaştıracak ve sizi bağışlayacaktır. Allah büyük lütuf sahibidir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوٓا اِنْ تَتَّقُوا اللّٰهَ يَجْعَلْ
لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ
وَيَغْفِرْ لَكُمْۜ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٣٠﴾

31. (Ey Peygamber!) Hani kâfir olanlar seni (bir yere) bağlayıp, hapsetmek veya öldürmek ya (da) seni (yurdundan) sürmek için düzen kuruyorlardı. Onlar (da) düzen kuruyorlar, Allah (da) onların düzenine karşı düzen kuruyordu. Allah, düzen kuranların en iyisidir.

وَاِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِيُثْبِتُوكَ اَوْ يَقْتُلُوكَ اَوْ يُخْرِجُوكَۜ
وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللّٰهُۜ وَاللّٰهُ
خَيْرُ الْمَاكِرِينَ ﴿٣١﴾

32. Ayetlerimiz onlara okunduğunda, “Biz, (böyle şeyleri çok) dinledik. İstesek bunun gibisini (de) söyleyebiliriz. (Bu Kur’an,) ancak geçmişlerin hikâyeleridir,” derler.

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا
لَوْ نَشَٓاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هٰذَٓا اِنْ هٰذَٓا اِلَّٓا
اَسَاطٖيرُ الْاَوَّلٖينَ ﴿٣٢﴾

33. Hani onlar, “Ey Allah! Senin tarafından hak olan ancak bu ise, üzerimize gökten taş yağdır veya bize acı bir azap gönder,” dediler.

وَاِذْ قَالُوا اللّٰهُمَّ اِنْ كَانَ هٰذَا هُوَ الْحَقَّ
مِنْ عِنْدِكَ فَاَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِنَ
السَّمَٓاءِ اَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ اَلٖيمٍ ﴿٣٣﴾

34. Ancak sen aralarında bulunduğun müddetçe, Allah onları azaba uğratacak değildir. Onlar bağışlanmayı diledikçe (de,) Allah onlara azap verecek değildir.

وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَاَنْتَ فٖيهِمْۜ
وَمَا كَانَ اللّٰهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ
يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٣٤﴾

35. Onların ne özelliği var ki, Allah onlara azap vermesin? Oysa onlar, (gerçek) koruyucuları olmadıkları halde (insanları) Mescid-i Haram’dan alıkoyarlar. Onun (gerçek) koruyucuları takvayı benimsemiş olanlardan başkası değildir. Ancak onların çoğu bilmezler.

وَمَا لَهُمْ اَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللّٰهُ وَهُمْ
يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُٓوا
اَوْلِيَٓاءَهُۜ اِنْ اَوْلِيَٓاؤُهُٓ اِلَّا الْمُتَّقُونَ
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾

36. Onların (Allah’ın) evinin yanındaki ibadetleri, ıslık çalmak ve el çırpmaktan başka bir şey değildir. (Ey kâfirler,) inkâr etmenizden dolayı azabı tadın!

وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ اِلَّا مُكَٓاءً
وَتَصْدِيَةًۜ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ
تَكْفُرُونَ ﴿٣٦﴾

37. Şüphesiz inkâr edenler, (insanları) Allah'ın yolundan alıkoymak için mallarını harcarlar. Onlar şüphesiz onu harcamaya devam edecekler. Sonra o (mallar,) kendileri için bir üzüntü (vesilesi) olacak. Böylece onlar, yenilgiye uğratılacaklar. İnkâr edenler toplatılıp, Cehennem'e götürülecekler.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ
لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ ۚ فَسَيُنْفِقُونَهَا
ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ ۗ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ﴿٣٧﴾

38. Allah bunu, kötüyü iyiden ayırt etmek ve kötünün bir kısmını diğer bir kısmının üzerine yığıp, hepsini bir yığın haline getirerek, onu Cehennem'e atmak için yaptı. İşte hüsrana uğrayanlar (da) onlardır.

لِيَمِيزَ اللّٰهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ
الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ
جَمِيعًا فَيَجْعَلَهُ فِي جَهَنَّمَ ۚ أُولٰئِكَ
هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٣٨﴾ ع

B.5

39. Kâfir olanlara de ki: "(Kötülüklerden) vazgeçerlerse, geçmişteki (günahları) bağışlanacaktır. Ancak onlar (eski kötülüklerine) dönerlerse, öncekilerin sünneti geçmiştir. (Bunlara da, aynı muamele yapılacaktır.)"

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا
يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ ۚ وَإِنْ يَعُودُوا
فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾

40. Fitneden, (yani zorlama ve baskıdan) eser kalmayıp, din tamamen Allah için oluncaya kadar, o (kâfirlerle) savaşmaya devam edin. Ama vazgeçerlerse, şüphesiz Allah onların (bütün) yaptıklarını görür.[1]

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ
وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلّٰهِ ۚ فَإِنِ انْتَهَوْا
فَإِنَّ اللّٰهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٠﴾

41. Eğer yüz çevirirlerse bilin ki, (ancak) Allah sizin koruyucunuzdur. O, ne iyi koruyucu ve ne iyi yardımcıdır!

وَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّ اللّٰهَ مَوْلَاكُمْ ۚ
نِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٤١﴾

[1] Burada din özgürlüğünden söz edilmiştir. Konuyla ilgili bkz dipnot 2:194.

42. Eğer Allah'a ve hakkı batıldan ayıran günde, (yani) iki ordunun karşılaştığı günde, kulumuza indirdiğimize inanıyorsanız biliniz ki, ganimet olarak elinize geçirdiklerinizin beşte biri Allah'ın, Peygamber'in, akrabaların, öksüzlerin, düşkünlerin ve yolcularındır. Allah'ın istediği her şeye, (devamlı olarak) gücü yeter.

وَاعْلَمُوٓا اَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَاَنَّ
لِلّٰهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبٰى
وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ اِنْ
كُنْتُمْ اٰمَنْتُمْ بِاللّٰهِ وَمَٓا اَنْزَلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا
يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ وَاللّٰهُ
عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٢﴾

43. Hani o gün siz, (savaş alanının) beri tarafındaydınız, (kâfirler ise) öte tarafındaydılar. Kervan (da) daha aşağıdaydı. Eğer (savaş) için onlarla sözleşseydiniz, vakti hakkında mutlaka görüş ayrılığına düşerdiniz. Ancak Allah, olmasına karar verdiği bir şeyi gerçekleştirmek için, (bir de) delil ile helâk olmuş olan, artık helâk olsun ve delil ile dirilmiş olan, artık dirilsin diye, (böyle yaptı). Şüphesiz Allah, en iyi işiten ve en iyi bilendir.

اِذْ اَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ
الْقُصْوٰى وَالرَّكْبُ اَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ
تَوَاعَدْتُمْ لَاخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيعَادِ وَلٰكِنْ
لِيَقْضِيَ اللّٰهُ اَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ
مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ وَيَحْيٰى مَنْ حَيَّ
عَنْ بَيِّنَةٍ وَاِنَّ اللّٰهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٤٣﴾

44. Hani Allah, onları sana rüyanda az olarak göstermekteydi. Eğer onları sana çok göstermiş olsaydı, siz mutlaka cesaretinizi kaybeder, bu (önemli) konuda birbirinizle görüş ayrılığına düşerdiniz. Ancak Allah, (bundan) sizi korudu. Şüphesiz O, kalplerdeki (sırları) en iyi bilendir.

اِذْ يُرِيكَهُمُ اللّٰهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلًا
وَلَوْ اَرٰيكَهُمْ كَثِيرًا لَفَشِلْتُمْ
وَلَتَنَازَعْتُمْ فِي الْاَمْرِ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ
سَلَّمَ اِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤٤﴾

45. Hani Allah, hakkında kesin karar verilmiş bir hususu[1] gerçekleştirmek gayesiyle onlarla karşılaştığınızda, onları sizin gözlerinize, sizi (de) onların gözlerine az gösteriyordu. Bütün işler, ancak Allah'a döndürülür.

وَاِذْ يُر۪يكُمُوهُمْ اِذِ الْتَقَيْتُمْ ف۪ٓي
اَعْيُنِكُمْ قَل۪يلاً وَيُقَلِّلُكُمْ ف۪ٓي
اَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللّٰهُ اَمْراً كَانَ مَفْعُولاًۜ
وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُورُ ﴿٤٥﴾ ع

B.6

46. Ey inananlar! (Kâfirlerin) bir çetesiyle karşı karşıya geldiğinizde, dayanıklılık gösterin ve Allah'ı çok anın ki, başarıya ulaşasınız.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اِذَا لَق۪يتُمْ فِئَةً
فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَث۪يراً لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَۚ ﴿٤٦﴾

47. Allah'a ve O'nun Peygamberi'ne itaat edin. Kendi aranızda kavga etmeyin. Yoksa cesaretiniz kaybolur, gücünüz (de) (yok olup) gider. Sabredin, şüphesiz Allah sabredenlerle beraberdir.

وَاَط۪يعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا
فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ ر۪يحُكُمْ
وَاصْبِرُواۜ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصَّابِر۪ينَۚ ﴿٤٧﴾

48. Evlerinden böbürlenerek ve halka gösteriş yaparak çıkanlar gibi olmayın. Onlar (insanları) Allah yolundan alıkoyarlar. Allah yaptıklarını kuşatarak (mahvetmeye) kararlıdır.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذ۪ينَ خَرَجُوا
مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَراً وَرِئَٓاءَ النَّاسِ
وَيَصُدُّونَ عَنْ سَب۪يلِ اللّٰهِۜ وَاللّٰهُ بِمَا
يَعْمَلُونَ مُح۪يطٌ ﴿٤٨﴾

---

[1] Kırk üç ile kırk beşinci ayetler arasında, Bedir savaşından bahsedilmektedir. Bedir Savaşı'ndan önce Müslümanlar asla savaşı düşünmüyorlardı. Mekkeliler, bir ticaret kervanını gönderip, onun bütün kârını Müslümanlar aleyhinde kullanmak niyetindeydiler. Müslümanlar ise sadece o kervana mani olmak istiyorlardı. Ancak bu, Yüce Allah'ın (c.c.) hazırladığı bir plandı. Böylece O, kafirleri yenilgiye uğratmak istiyordu. "Beyyine" (بَيِّنَه) kelimesi, çok önemli bir gerçeğe işaret etmektedir. Yanında doğru yolda olduğuna dair kesin bir delil bulunan, sonunda daima zafere ulaşır. Ancak doğru yolda olduğunu kesin bir delil ile ispat edemeyen daima hüsrana uğrar.

49. Hani şeytan (gibi birisi) onlara yaptıklarını hoş gösterip, “Bugün insanlardan hiç kimse size üstün gelemez. Ben (de) arkanızdayım,” demişti. İki ordu karşı karşıya gelince, gerisin geriye kaçtı ve “Şüphesiz sizinle hiçbir alâkam yoktur. Sizin görmediğinizi, ben muhakkak görüyorum. Şüphesiz ben, Allah’tan korkuyorum. Allah’ın azabı pek şiddetli olur,” demişti.

وَإِذْ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا
غَالِبَ لَكُمُ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَاِنِّيْ
جَارٌ لَّكُمْ ۚ فَلَمَّا تَرَآءَتِ الْفِئَتٰنِ نَكَصَ
عَلٰى عَقِبَيْهِ وَقَالَ اِنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّنْكُمْ
اِنِّيْٓ اَرٰى مَا لَا تَرَوْنَ اِنِّيْٓ اَخَافُ اللّٰهَ ۚ
وَاللّٰهُ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٤٩﴾ ع

B.7

50. Hani münafıklar ve kalplerinde hastalık olanlar, “Doğrusu dinleri bunları aldatmıştır,” diyorlardı. Kim Allah’a güvenirse (bilir ki,) şüphesiz Allah (her şeyden) üstün ve hikmet sahibidir.

اِذْ يَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالَّذِيْنَ فِيْ
قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ غَرَّ هٰٓؤُلَآءِ دِيْنُهُمْ ۚ
وَمَنْ يَّتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ
عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٥٠﴾

51. Melekler, kâfirlerin canlarını alırken bir görsen! Yüzlerine ve sırtlarına vururlar ve (derler ki:) “Yakıcı azabı tadın.”

وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ يَتَوَفَّى الَّذِيْنَ كَفَرُوا
الْمَلٰٓئِكَةُ يَضْرِبُوْنَ وُجُوْهَهُمْ
وَاَدْبَارَهُمْ ۚ وَذُوْقُوْا عَذَابَ الْحَرِيْقِ ﴿٥١﴾

52. “Bu (azap,) ellerinizin önceden ileri gönderdiği, (geçmişte yaptıklarınız) sebebiyledir. Oysa Allah, kullarına hiç zulmetmez.”

ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ
بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿٥٢﴾

53. (Sizin durumunuz da) Firavun’un kavmi ile onlardan öncekilerin durumu gibidir. Onlar, Allah’ın ayetlerini inkâr ettiler. Allah (da) günahları yüzünden onları yakaladı. Şüphesiz Allah, güçlüdür (ve) ceza vermekte pek şiddetlidir.

كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ
كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوْبِهِمْ ۚ
اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٥٣﴾

54. Bu, Allah'ın bir kavime ihsan ettiği nimetini, onlar kendilerini değiştirmediği sürece, asla değiştirmemesindendir. (Bilin ki) Allah, en iyi işiten ve en iyi bilendir.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً
اَنْعَمَهَا عَلٰى قَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوا مَا
بِاَنْفُسِهِمْۙ وَاَنَّ اللّٰهَ سَمٖيعٌ عَلٖيمٌۙ ﴿٥٤﴾

55. (Ey inkâr edenler! Sizin durumunuz da,) Firavun kavmiyle onlardan öncekilerin (durumu) gibi olacak. Onlar Rablerinin ayetlerini yalanladılar. Biz (de,) günahları yüzünden onları helâk ettik. Firavun'un kavmini suda boğduk. Onların hepsi (de) zalimdi.

كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَۙ وَالَّذٖينَ
مِنْ قَبْلِهِمْۜ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِ رَبِّهِمْ
فَاَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَاَغْرَقْنَا
اٰلَ فِرْعَوْنَۚ وَكُلٌّ كَانُوا ظَالِمٖينَ ﴿٥٥﴾

56. Şüphesiz Allah Katında hayvanlardan daha beter olanlar, inkâr edenlerdir. Onlar, (hiç) inanmazlar.

اِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللّٰهِ الَّذٖينَ كَفَرُوا
فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَۚۖ ﴿٥٦﴾

57. Sözleşme yaptığın kimseler, sonra her defasında sözleşmelerini bozarlar ve hiç korkmazlar.

اَلَّذٖينَ عَاهَدْتَ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ
عَهْدَهُمْ فٖي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٧﴾

58. Savaşta onlarla karşılaşırsan, arkalarındakileri (de) darmadağın et ki, öğüt alsınlar.

فَاِمَّا تَثْقَفَنَّهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرِّدْ بِهِمْ
مَنْ خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

59. Eğer bir kavmin, (verdiği söze) hıyanet etmesinden endişe edersen, sen (de) onların yaptıklarının karşılığını aynen ver. Şüphesiz Allah, hıyanet edenleri (hiç) sevmez.

وَاِمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ
اِلَيْهِمْ عَلٰى سَوَاءٍۜ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ
الْخَائِنٖينَ۟ ﴿٥٩﴾

B.8

60. Kâfirlik edenler, öne geçtiklerini sanmasınlar. Şüphesiz onlar, (müminleri) asla aciz bırakamazlar.

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذٖينَ كَفَرُوا سَبَقُواۜ
اِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ ﴿٦٠﴾

61. Var olan gücünüzle onlara karşı (hem) kuvvet toplayarak, (hem de) sınırlarda atları bağlayıp (kışlalar kurarak, daima) hazır bulunun. Bununla Allah'ın düşmanını, kendi düşmanınızı ve onlar dışında ötekileri (de) korkutursunuz. Siz, onları bilmezsiniz. (Ancak) Allah, onları bilir. Allah yolunda ne harcarsanız, size tam olarak geri verilecektir. Size, asla haksızlık edilmeyecektir.

وَاَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِه۪ عَدُوَّ اللّٰهِ وَعَدُوَّكُمْ وَاٰخَر۪ينَ مِنْ دُونِهِمْۚ لَا تَعْلَمُونَهُمْۚ اَللّٰهُ يَعْلَمُهُمْۜ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ يُوَفَّ اِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٦١﴾

62. Eğer onlar barışa yönelirlerse, (ey Peygamber) sen (de) ona yönel. Allah'a güven. Şüphesiz O, en iyi işiten ve en iyi bilendir.

وَاِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِۜ اِنَّهُ هُوَ السَّم۪يعُ الْعَل۪يمُ ﴿٦٢﴾

63. Eğer onlar, (sonradan) seni aldatmaya niyetlenirlerse, (bil ki) Allah, şüphesiz sana kâfidir. Seni Kendi yardımıyla ve müminlerle destekleyen (de,) O'dur.

وَاِنْ يُر۪يدُٓوا اَنْ يَخْدَعُوكَ فَاِنَّ حَسْبَكَ اللّٰهُۜ هُوَ الَّـذ۪ٓي اَيَّدَكَ بِنَصْرِه۪ وَبِالْمُؤْمِن۪ينَۙ ﴿٦٣﴾

64. O, onların kalplerini (sevgiyle) birleştirdi. Yeryüzünde bulunan her şeyi harcasan (bile,) sen yine (de) kalplerini birleştiremezdin. Ancak Allah, aralarını birleştirdi. Şüphesiz O, (her şeyden) üstündür, hikmet sahibidir.

وَاَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْۜ لَوْ اَنْفَقْتَ مَا فِي الْاَرْضِ جَم۪يعاً مَٓا اَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ اَلَّفَ بَيْنَهُمْۜ اِنَّهُ عَز۪يزٌ حَك۪يمٌ ﴿٦٤﴾

65. Ey Peygamber! Allah, sana ve sana tabi olan müminlere kâfidir.

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللّٰهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِن۪ينَ ﴿٦٥﴾ ع

B.9

66. Ey Peygamber, müminleri (kâfirlerle) savaşmaya teşvik et. Aranızda dayanan yirmi mümin varsa, iki yüz (kâfire) üstün gelir. Aranızda (böyle dayanan) yüz mümin varsa, inkâr edenlerden bin (kişiye) üstün gelir. Çünkü onlar, hiç anlamayan bir kavimdir.

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى
الْقِتَالِۜ اِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عِشْرُونَ
صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِۚ وَاِنْ يَكُنْ
مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُٓوا اَلْفًا مِنَ الَّذِينَ
كَفَرُوا بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٦٦﴾

67. Aranızda zayıflık bulunduğunu bildiği için, Allah şimdilik yükünüzü hafifletti. Aranızda dayanan yüz mümin varsa, iki yüz kâfire üstün gelir. Aranızda bin (mümin) varsa, Allah'ın emriyle iki bin kâfire üstün gelir. Allah dayananlarla beraberdir.[1]

اَلْـٰٔنَ خَفَّفَ اللّٰهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ اَنَّ فِيكُمْ
ضَعْفًاۜ فَاِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ
يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِۚ وَاِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ اَلْفٌ
يَغْلِبُٓوا اَلْفَيْنِ بِاِذْنِ اللّٰهِۜ وَاللّٰهُ مَعَ
الصَّابِرِينَ ﴿٦٧﴾

68. Yeryüzünde kanlı bir savaş olmadıkça, esir almak hiçbir peygambere yaraşmaz. (Eğer siz, böyle bir savaş olmadan esir alırsanız,) dünya malını istiyorsunuz demektir. (Oysa) Allah, (sizin için) ahiret (nimetlerini) ister. Allah, (her şeyden) üstündür, hikmet sahibidir.

مَا كَانَ لِنَبِيٍّ اَنْ يَكُونَ لَهُٓ اَسْرٰى حَتّٰى
يُثْخِنَ فِي الْاَرْضِۜ تُرِيدُونَ عَرَضَ
الدُّنْيَاۗ وَاللّٰهُ يُرِيدُ الْاٰخِرَةَۜ وَاللّٰهُ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٨﴾

69. Eğer Allah tarafından daha önce kesin bir emir indirilmemiş olsaydı[2], (esirler için aldığınız fidye yüzünden,) şüphesiz size büyük bir azap ulaşırdı.

لَوْلَا كِتَابٌ مِنَ اللّٰهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَٓا
اَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٦٩﴾

[1] Bu durum, imanın kuvvetlenip artması yahut azalmasına bağlıdır. Müslümanlar, Kayser ile Kisra'nın ordularına karşı yaptıkları savaşlarda, kendilerinden yüz kat fazla düşmanı yenilgiye uğrattılar. Çünkü o devirde onlar, ashab-ı kiramın (r.a.) zamanını görmüştüler ve imanları kuvvetliydi.

[2] Yani daha önce fidyenin caiz olduğuna dair emir inmişti. Bazı müfessirlerin dediğine göre, Yüce Allah (c.c.), fidye aldığı için (hâşâ!) Hz. Resûlüllah'ı (s.a.v.) azarlamıştır. Bu, kesinlikle doğru değildir. Hz. Resûlüllah (s.a.v.), kesinlikle Allah'ın emri dışına çıkmamıştır.

70. Elinize geçen ganimetlerden, helâl ve temiz olanları yiyin. Allah'ın takvasını benimseyin. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًاۘ
وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٧٠﴾ ع

B.10

71. Ey Peygamber! Elinizde bulunan (savaş) esirlerine de ki: "Allah kalplerinizde bir hayır görürse, sizden alınandan daha iyisini size verir ve (günahlarınızı) affeder. Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir."

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَنْ ف۪ٓي اَيْد۪يكُمْ مِنَ
الْاَسْرٰىۙ اِنْ يَعْلَمِ اللّٰهُ ف۪ي قُلُوبِكُمْ
خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِمَّٓا اُخِذَ مِنْكُمْ
وَيَغْفِرْ لَكُمْۜ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٧١﴾

72. Eğer (özgürlüklerine kavuştuktan sonra,) sana hainlik etmeye niyetlenirlerse, onlar zaten daha önce (de) Allah'a hainlik etmişlerdi (ve) O (da) onları sizin elinize düşürmüştü. Allah, her şeyi en iyi bilen ve hikmet sahibi olandır.

وَاِنْ يُر۪يدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللّٰهَ
مِنْ قَبْلُ فَاَمْكَنَ مِنْهُمْۜ وَاللّٰهُ عَل۪يمٌ
حَك۪يمٌ ﴿٧٢﴾

73. Şüphesiz iman edenler, hicret edenler, Allah yolunda malları ve canlarıyla cihat edenler, keza (hicret edenlere) yer verip, yardım edenler var ya, birbirlerinin (gerçek) dostu (da) onlardır. İman edip (de) hicret etmeyenlerle, onlar hicret etmedikçe dostluk kurmanız sizin için uygun değildir. Eğer onlar, din hususunda sizden yardım isterlerse, sizinle antlaşması olan bir kavime karşı olmamak şartıyla, onlara yardım etmek sizin görevinizdir. Allah, yaptıklarınızı en iyi görendir.

اِنَّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا
بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ
وَالَّذ۪ينَ اٰوَوْا وَنَصَرُٓوا اُو۬لٰٓئِكَ بَعْضُهُمْ
اَوْلِيَٓاءُ بَعْضٍۜ وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَلَمْ
يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِنْ وَلَايَتِهِمْ مِنْ شَيْءٍ
حَتّٰى يُهَاجِرُواۚ وَاِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي
الدّ۪ينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ اِلَّا عَلٰى قَوْمٍ
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ م۪يثَاقٌۜ وَاللّٰهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَص۪يرٌ ﴿٧٣﴾

74. Kâfir olanlar birbirlerinin dostlarıdır. Size (verilen talimata) uymazsanız, yeryüzünde fitne ve büyük fesat meydana gelir.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ اَوْلِيَاءُ بَعْضٍ
اِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْاَرْضِ
وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ﴿٧٤﴾

75. İnanıp (da) hicret edenler, Allah yolunda cihat edenler, (hicret edenlere) evlerinde yer verip, onlara yardım edenler (ise,) gerçek mümin olanlar (da işte) bunlardır. Onlara mağfiret ve en iyi rızık vardır.

وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي
سَبِيلِ اللّٰهِ وَالَّذِينَ اٰوَوْا وَنَصَرُوا
اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٧٥﴾

76. Bundan sonra inanıp (da,) hicret edenler ve sizinle birlikte cihat edenler var ya, onlar (da) sizdendir. Bazı akrabalar, Allah'ın Kitabı'na göre birbirlerine daha yakındır. Şüphesiz Allah, her şeyi en iyi bilendir.

وَالَّذِينَ اٰمَنُوا مِنْ بَعْدُ وَهَاجَرُوا
وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ فَاُولٰٓئِكَ مِنْكُمْ
وَاُولُوا الْاَرْحَامِ بَعْضُهُمْ اَوْلٰى بِبَعْضٍ فِي
كِتَابِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧٦﴾

Sûre: 9

TEVBE SÛRESİ

(Hicretten sonra indirilmiştir.)

Bu sûre Medine'de, Enfâl sûresinden hemen sonra nazil olmuştur ve yüz yirmi dokuz ayettir. Bu sûrenin başında "besmele" yoktur. Ancak "Neml" sûresinde, hem sûrenin başında, hem de sûrenin içinde olmak üzere, iki defa besmele bulunmaktadır. Böylece Kur'an-ı Kerim'in yüz on dört suresine mukabil, içinde yüz on dört defa besmele yer almaktadır.

Enfâl sûresinin sonunda, bazı savaşlar ve sıkıntılar neticesinde Müslümanlar'a bahşedilecek nimetlerden bahsedilmişti. Bu sûrede, düşmanlarının mutlaka yenik düşeceklerinden ve Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ve ashapları (r.a.) ile antlaşmalar yapmaya mecbur olacaklarından haber verilmiştir. Bu konulara sûrenin başında yer verilmesi çok önemli ve dikkat çekicidir. Müslümanlar'a, yaptıkları antlaşmalara bağlı kalmaları gerektiği tavsiye edilmiştir. Bunun, insafın bir gerekliliği olduğu da beyan edilmiştir.

Fatihâ sûresinden başlayarak geçen bütün sûrelerde zikredilen, verilen sözü bozmanın kötü neticeleri, bu sûrede de dile getirilmiştir. Düşman verdiği sözü bozarak cezasını çektiği halde, Müslümanlar'a da uyarıda bulunulmuş ve verdikleri söze bağlı kalmaları ve asla bozmamaları, kendilerine nasihat edilmiştir.

Bu sûrede, müminlerin hiçbir zaferi, silah üstünlüğü yahut sayı çokluğu ile elde edilemeyecekleri, sıkça tekrarlanmıştır. Burada Huneyn savaşından bahsedilmiştir. Bu savaşta Müslümanlar, kâfirlere nazaran sayıca çok idiler. Bazı Müslümanlar, kâfirlerin kendilerine karşı asla zafere ulaşamayacakları fikrine kapılmışlardı. Oysa kendileri çok kere sayıca az olmaları halde, kâfirlerin çok büyük ordularına üstün gelmişlerdi. Onlara, siz azken bile daima Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) duası neticesinde zafere ulaştınız, şimdi size bir ders vermek üzere, sizin çok olmanızın kibri kırılmıştır ve ancak çok büyük bir yenilgiye uğradıktan sonra, siz tekrar Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) duaları neticesinde tekrar zafere ulaşacaksınız, diye buyrulmuştur.

Bundan sonra, malların çoklukla Müslümanlar'ın ellerine geçeceği zikredilmiştir. Bazı münafıklar, Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) hâşâ, malların dağıtımı konusunda hıyanet ettiği, suçlamasını yöneltmişlerdi. Oysa Hz. Resûlüllah (s.a.v.) kendi akrabaları arasında değil, aksine muhacirler, miskinler, fakirler, zorluklarla baş başa olanlar, borç içindekiler ve düşkünlerin hayrı için bunları dağıtmıştı. Onun için, o emanet sahibi Peygamber'e (s.a.v.) dürüst davranmadığı suçlaması yapıldığı takdirde, o suçlamayı yapanların helâk olacakları zikredilmiştir. Bu gibi suçlamada bulunanların kendilerinin hain oldukları bildirilmiştir.

Bu sûrenin sonunda, bir ayet-i kerimede Hz. Muhammed Resûlüllah'ın (s.a.v.), haliseten Müslümanlar'ın faydaları için sıkıntıya girdiği bildirilmiştir. Müslümanlar'ın çektikleri her sıkıntı, ona da zor gelmektedir. Kâfirlere sert davranmasının, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) kalbinin katı oluşuyla hiçbir alakası yoktur. Aksine onun kalbinin rahmet ve sevgi dolu olduğu, kendisinin de Rauf ve Rahim olan Allah'ın (c.c.) gerçek temsilcisi olduğu zikredilmiştir.

Tevbe Sûresi

1. Allah ve O'nun Resulü tarafından, anlaşma yaptığınız müşriklere beraat (duyurusudur).[1]

بَرَٓاءَةٌ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِه۪ٓ اِلَى الَّذ۪ينَ
عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِك۪ينَۜ ①

2. Onun için, yeryüzünde dört ay iyice dolaşın. Allah'ı asla aciz bırakamayacağınızı ve Allah'ın kâfirleri, mutlaka küçük düşüreceğini bilin.

فَس۪يحُوا فِي الْاَرْضِ اَرْبَعَةَ اَشْهُرٍ
وَاعْلَمُٓوا اَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللّٰهِۙ
وَاَنَّ اللّٰهَ مُخْزِي الْكَافِر۪ينَ ②

3. Allah'ın müşriklerden bıktığı, O'nun Peygamberi'nin (de onlardan bıktığı) Hacc-ı Ekber günü, Allah ve Resûlü tarafından (tüm) insanlara duyurulur. Eğer yüz çevirirseniz bilin ki, siz Allah'ı asla aciz bırakamazsınız. Sen kâfirlere, acı bir azabın (mukadder) olduğunu müjdele.

وَاَذَانٌ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِه۪ٓ اِلَى النَّاسِ يَوْمَ
الْحَجِّ الْاَكْبَرِ اَنَّ اللّٰهَ بَر۪ٓيءٌ مِنَ
الْمُشْرِك۪ينَ وَرَسُولُهُۜ فَاِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ
خَيْرٌ لَكُمْۚ وَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُٓوا اَنَّكُمْ
غَيْرُ مُعْجِزِي اللّٰهِۜ وَبَشِّرِ الَّذ۪ينَ
كَفَرُوا بِعَذَابٍ اَل۪يمٍۙ ③

---

[1] "Beraat" kelimesinin Arap dilinde karşılığı, bezgin olmak, tedirgin olmak vb. anlamları dışında, bir suçlamayı ortadan kaldırmaktır. Mekkeli müşrikler, Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) itiraz edip, Hz. İbrahim'in (a.s.) önceden verdiği haberlere uygun olarak Mekkeli bir peygamber olduğunu iddia etmesine rağmen, Mekke'yi terk edip, Medine'ye yerleşmesinden dolayı, iddiasının asılsız olduğunu ileri sürüyorlardı. Bu ayet-i kerimede Yüce Allah (c.c.), bu suçlamayı reddetmiştir. Sonraki ayetlerde de, bütün Arap yarımadasının çoğunluğunun, Müslüman olduğu beyan edilmiştir. Bu, Mekke'nin de yakında Müslümanlar'ın eline geçeceği anlamını taşımaktaydı. Bu sûrede Müslümanlar'a, kendileriyle savaşan müşriklere karşı, onlar savaşı durduruncaya kadar savaşmalarının gerektiği beyan edilmiştir. Bu gayeyle kendilerine, dört ay süre tanınmıştır. Bu arada, Müslümanlar ile antlaşma yapmış olan müşriklere dokunulmaması tavsiye edilmiştir. Kısacası artık Müslümanlar'a karşı savaşan müşriklere, Arap yarımadasında yer kalmadığı ilan edilmiştir. Diğer bir ifadeyle müşriklere karşı Müslümanların tedirginlikleri dile getirilmiştir.

4. Antlaşma yaptığınız, sonra (da) size verdikleri sözleri bozmamış olanlar ve aleyhinizde kimseye yardım etmemiş olan müşrikler, (bundan) müstesnadırlar. Onlarla yaptığınız antlaşmayı, süresi doluncaya kadar tamamlayın. Şüphesiz Allah, takvayı benimsemiş olanları sever.

إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ
لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهِرُوا
عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُّوا إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ
إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ٤

5. (Savaşın) haram edildiği o dört ay geçtikten sonra, (Müslümanlar'a saldırılar düzenleyip, antlaşma yapmaya da hiç yanaşmayan belli başlı) müşrikler (çetesini,) bulduğunuz yerde öldürün. Onları yakalayıp hapsedin. Onlara karşı, her pusuya yatın. Ama tevbe edip namazı kılar, zekât verirlerse, yollarını açıverin. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

فَإِذَا انْسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا
الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ
وَخُذُوهُمْ وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُوا
لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ ۚ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا
الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا
سَبِيلَهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ٥

6. Müşriklerden biri senden sığınma talep ederse, onu koruma altına al ki, Allah'ın kelâmını dinlesin. Sonra onu, emniyet içinde olacağı bir yere ulaştır. Bu kolaylık, onların bilgisiz bir kavim olması (sebebiyledir).

وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ
فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ
مَأْمَنَهُ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ٦ ع

B.2

7. Mescid-i Haram yanında kendileriyle antlaşma yaptığınız müşrikler dışında, Allah ve Peygamberi ile müşrikler arasında, nasıl bir antlaşma olabilir? Onlar, size karşı (antlaşmaya) bağlı kaldıkları sürece, siz (de) onlara karşı (antlaşmaya) bağlı kalın. Şüphesiz Allah, takvayı benimsemiş olanları sever.

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ
اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ
عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۖ فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ
فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ٧

8. (Onların verdikleri söze,) nasıl (güvenilir?) Eğer onlar size üstün gelirlerse, ne akrabalık bağlarını, ne (de) sözleşmeyi tanırlar. Onlar laflarıyla sizi memnun ederler, oysa kalpleri bunu hiç istemez ve onların çoğu itaatsizdirler.

كَيْفَ وَاِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا
فِيكُمْ اِلًّا وَلَا ذِمَّةً يُرْضُونَكُمْ
بِاَفْوَاهِهِمْ وَتَاْبٰى قُلُوبُهُمْ
وَاَكْثَرُهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨﴾

9. Onlar, Allah'ın ayetlerini az bir değere değişerek, (insanları) O'nun yolundan alıkoydular. Yaptıkları, ne kötüdür!

اِشْتَرَوْا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدُّوا عَنْ
سَبِيلِهِ اِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩﴾

10. Onlar hiç bir mümin için, ne bir akrabalık bağını, ne (de) bir sözleşmeyi tanırlar. Haddi aşanlar (da,) işte onlardır.

لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ اِلًّا وَلَا ذِمَّةً
وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ﴿١٠﴾

11. Eğer tevbe eder, namazı dosdoğru kılar ve zekât verirlerse, (onlar da) sizin din kardeşlerinizdir. Biz ayetleri, bilen kimseler için apaçık anlatırız.

فَاِنْ تَابُوا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ
فَاِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَنُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ
لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾

12. Antlaşmalarından sonra, yeminlerini bozar, dininize dil uzatırlarsa, belki vazgeçerler diye, kâfirlerin liderleriyle savaşın. Şüphesiz onların yeminlerinin, hiçbir değeri yoktur.

وَاِنْ نَكَثُوا اَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ
وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا اَئِمَّةَ
الْكُفْرِ اِنَّهُمْ لَا اَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ
يَنْتَهُونَ ﴿١٢﴾

13. Yeminlerini bozan, Peygamber'i evinden çıkarmaya kesin kararlı olan bir kavime karşı savaşmaz mısınız? Hâlbuki size karşı (düşmanlığı) ilk başlatan (da) onlardır. Siz onlardan korkar mısınız? Eğer gerçekten müminseniz (bilin ki,) Allah Kendisinden korkmanıza daha lâyık olandır.

اَلَا تُقَاتِلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا اَيْمَانَهُمْ
وَهَمُّوا بِاِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ
بَدَؤُكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ اَتَخْشَوْنَهُمْ
فَاللّٰهُ اَحَقُّ اَنْ تَخْشَوْهُ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

14. Onlarla savaşın. Allah onlara, sizin ellerinizle azap edecek ve onları zillete uğratacak ve onlara karşı size yardım edecek ve müminlerin yüreklerini ferahlatacaktır.

قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللّٰهُ بِاَيْدِيكُمْ
وَيُخْزِهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ
صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾

15. Yüreklerindeki öfkeyi (de) giderecektir. Allah dilediğine, tevbesini kabul ederek lütfeder. Allah, her şeyi en iyi bilen ve hikmet sahibi olandır.

وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ ۗ وَيَتُوبُ اللّٰهُ
عَلٰى مَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٥﴾

16. Allah, aranızdan cihat edenleri ve Allah ile Resûlü ve (de) müminler dışında hiç kimseyi dost edinmemiş olanları ortaya çıkarmadıkça, bırakılacağınızı mı zannediyorsunuz? Allah yaptıklarınızdan (daima) haberdardır.

اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ
الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ
دُونِ اللّٰهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ
وَلِيجَةً ۗ وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ ع

B.3

17. Kendi kâfirliklerine karşı kendileri şahit olan müşriklerin, Allah'ın mescitlerini imar etmeye hakları yoktur. Tüm yaptıkları boşa gidenler (de,) onlardır. Bunlar, ateşte çok uzun süre kalacaklar.

مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ اَنْ يَعْمُرُوا مَسَاجِدَ
اللّٰهِ شَاهِدِينَ عَلٰى اَنْفُسِهِمْ بِالْكُفْرِ ۗ
اُولٰئِكَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ ۚ وَفِي النَّارِ
هُمْ خَالِدُونَ ﴿١٧﴾

18. Allah'ın mescitlerini, ancak Allah'a ve ahiret gününe inanan, namazı dosdoğru kılan, zekât veren ve Allah'tan başka kimseden korkmayan imar eder. Hidayete kavuşturulacaklardan olabilecekler (de,) işte onlardır.

اِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ
وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى
الزَّكٰوةَ وَلَمْ يَخْشَ اِلَّا اللّٰهَ ۖ فَعَسٰى
اُولٰئِكَ اَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿١٨﴾

19. Hacılara su vermek ve Mescid-i Haram'ı imar etmek gibi (işleri,) Allah'a ve ahiret gününe inanan, Allah yolunda cihat edenlerin (işleriyle) denk mi tutarsınız? Onlar, Allah Katında asla bir olamazlar. Allah, zalim olanları hidayete kavuşturmaz.

20. İnanıp (da) hicret edenler ile Allah yolunda malları ve canlarıyla cihat edenler, Allah Katında pek yüce dereceye sahiptirler. Başarıya ulaşanlar (da,) işte onlardır.

21. Rableri onlara, (en yüce) Rahmetini, Rızasını ve içinde kendileri için nimetleri ebedi olan Cennetleri'ni müjdeler.

22. Onlar, orada ebedi olarak kalacaklar. Şüphesiz Allah, en büyük mükâfat Kendi Katında olandır.

23. Ey inananlar! Eğer kâfirliği, imandan daha fazla severlerse, babalarınızı ve kardeşlerinizi (gerçek) dost edinmeyin. Onları dost edinenlerse, işte zalim olanlar (da,) bunlardır.

أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ كَمَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ
وَجَاهَدَ فٖي سَبٖيلِ اللّٰهِۜ لَا يَسْتَوُ۫نَ عِنْدَ
اللّٰهِۜ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمٖينَ ١٩

اَلَّذٖينَ اٰمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فٖي
سَبٖيلِ اللّٰهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْۙ أَعْظَمُ
دَرَجَةً عِنْدَ اللّٰهِۜ وَأُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْفَٓائِزُونَ ٢٠

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ
وَجَنَّاتٍ لَهُمْ فٖيهَا نَعٖيمٌ مُقٖيمٌۙ ٢١

خَالِدٖينَ فٖيهَٓا أَبَدًاۜ إِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهُٓ أَجْرٌ
عَظٖيمٌ ٢٢

يَٓا أَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُٓوا اٰبَٓاءَكُمْ
وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَٓاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ
عَلَى الْإٖيمَانِۜ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ
فَأُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ٢٣

24. De ki, “Babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz ve (diğer) hısımlarınız, kazandığınız mallar, zarara uğramasından korktuğunuz ticaretleriniz ve hoşunuza giden evleriniz, Allah ile Peygamberin’den ve O’nun yolunda cihat etmekten sizler için daha sevimli ise, Allah kendi hükmünü belli edinceye kadar bekleyin.” Allah, itaat dışına çıkan bir topluluğa hidayet vermez.

قُلْ اِنْ كَانَ اٰبَآؤُكُمْ وَاَبْنَآؤُكُمْ
وَاِخْوَانُكُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ وَعَشٖيرَتُكُمْ
وَاَمْوَالُۨ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ
كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَٓا اَحَبَّ
اِلَيْكُمْ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهٖ وَجِهَادٍ فٖي
سَبٖيلِهٖ فَتَرَبَّصُوا حَتّٰى يَأْتِيَ اللّٰهُ بِاَمْرِهٖۜ
وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقٖينَ ﴿٢٤﴾

B.4

25. Şüphesiz Allah, size birçok yerde ve (özellikle) Huneyn (savaşının çıktığı) gün yardım etmiştir. Hani sayıca çok olmanız, sizi kibirlendirmişti. Ancak bu (çokluğunuz,) hiç bir işinize yaramamıştı. Geniş olmasına rağmen, yeryüzü size dar gelmiş ve siz arkanızı dönüp yüz çevirmiştiniz.

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ فٖي مَوَاطِنَ كَثٖيرَةٍۙ
وَيَوْمَ حُنَيْنٍۙ اِذْ اَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ
فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْـًٔا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ
الْاَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُمْ
مُدْبِرٖينَۚ ﴿٢٥﴾

26. Sonra Allah, Peygamberi ve müminler üzerine sükûnetini indirdi ve görmediğiniz orduları nazil ederek, kâfirlik edenleri azaba uğrattı. Kâfirlerin cezası (da,) böyle olur.

ثُمَّ اَنْزَلَ اللّٰهُ سَكٖينَتَهُ عَلٰى رَسُولِهٖ
وَعَلَى الْمُؤْمِنٖينَ وَاَنْزَلَ جُنُودًا لَمْ
تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذٖينَ كَفَرُواۜ وَذٰلِكَ
جَزَٓاءُ الْكَافِرٖينَ ﴿٢٦﴾

27. Sonra Allah, bunun ardından dilediğinin tevbesini kabul edip, rahmetle kendisine yönelir. Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

ثُمَّ يَتُوبُ اللّٰهُ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ عَلٰى مَنْ
يَشَٓاءُۜ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحٖيمٌ ﴿٢٧﴾

28. Ey iman edenler! Allah'a ortak koşanlar, şüphesiz pistirler. Onun için, bu yıllarından sonra Mescid-i Haram'a yaklaşmasınlar. Eğer darlıktan korkuyorsanız, Allah dilerse Kendi lütfuyla sizi zenginleştirir.[1] Şüphesiz Allah, daimi bilgi ve hikmet sahibi olandır.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ
نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ
عَامِهِمْ هٰذَا ۚ وَاِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ
يُغْنِيكُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ اِنْ شَاءَ ۜ اِنَّ اللّٰهَ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٨﴾

29. Ehl-i Kitap'tan olup, Allah'a (da) ahiret gününe (de) inanmayan, Allah ile Peygamberi'nin haram kıldığını haram saymayan (ve) hak dinini kendilerine din olarak kabul etmeyenlerle, elleriyle cizye verip buyruğunuzun altına girinceye kadar savaşın.

قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ
الْاٰخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللّٰهُ
وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ
الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ حَتّٰى يُعْطُوا
الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٢٩﴾

B.5

30. Yahudiler, "Üzeyir Allah'ın oğludur," derler. Hıristiyanlar (da), "Mesih Allah'ın oğludur," derler. Bunlar, ağızlarından (çıkan boş) sözlerdir. Onlar, sadece daha önce kâfirlik etmiş olanların sözlerini taklit ediyorlar. Allah, onları helâk etsin! Onlar (doğruluktan,) nasıl (da) uzaklaştırılıyorlar!

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللّٰهِ وَقَالَتِ
النَّصَارٰى الْمَسِيحُ ابْنُ اللّٰهِ ۜ ذٰلِكَ قَوْلُهُمْ
بِاَفْوَاهِهِمْ ۚ يُضَاهِؤُنَ قَوْلَ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ ۜ قَاتَلَهُمُ اللّٰهُ ۚ اَنّٰى
يُؤْفَكُونَ ﴿٣٠﴾

[1] Mekke o devirde ticari bir merkez durumundaydı. Hacıların Beytullah'ı ziyaret etmek üzere Mekke'ye uğramaları, Mekkeliler için büyük bir gelir kaynağıydı. Onlardan bazılarının, yani müşriklerin Beytullah'a yaklaşmalarının yasak edilmesi Mekkelilerin gelirlerinin azalmasına sebep olabilirdi. Yüce Allah (c.c.) bu olasılığı ortadan kaldıracağını beyan etmiş ve Mekkelileri diğer yollarla zengin edeceğini ileri sürmüştür.

31. Onlar, din adamlarını ve rahiplerini, (keza) Meryem oğlu Mesih'i (de), Allah dışında Rab edinmişlerdir. Oysa onlara, ancak tek İlâh'tan başkasına ibadet etmeleri emredilmemişti. O'ndan başka İlâh yoktur. O, onların şirk koştuklarından pek yücedir.

اتخذوا احبارهم ورهبانهم اربابا
من دون الله والمسيح ابن مريم ج وما
امروا الا ليعبدوا الها واحدا ج لا اله
الا هو ط سبحانه عما يشركون ﴿٣١﴾

32. Onlar, Allah'ın nurunu ağızlarıyla söndürmek isterler. Oysa kâfirler istemeseler (de,) Allah Kendi nurunu tamamlamaktan dışında (hiçbir şeye) razı olmaz.

يريدون ان يطفؤا نور الله
بافواههم ويابى الله الا ان يتم نوره
ولو كره الكافرون ﴿٣٢﴾

33. Allah'a ortak koşanlar istemeseler (de,) Peygamberi'ni hidayet ve hak diniyle, tüm dinlere galip kılmak üzere gönderen, O'dur.

هو الذي ارسل رسوله بالهدى ودين
الحق ليظهره على الدين كله لا ولو كره
المشركون ﴿٣٣﴾

34. Ey iman edenler! Şüphesiz Hahamların ve rahiplerin çoğu insanların mallarını haksız olarak yerler ve (onları) Allah yolundan alıkoyarlar. Altın ve gümüş biriktirip, onu Allah yolunda harcamayanlara acı bir azabı müjdele.

يا ايها الذين امنوا ان كثيرا من الاحبار
والرهبان لياكلون اموال الناس
بالباطل ويصدون عن سبيل الله ط
والذين يكنزون الذهب والفضة
ولا ينفقونها في سبيل الله لا فبشرهم
بعذاب اليم ﴿٣٤﴾

35. (O altın ve gümüşün,) Cehennem ateşinde kızdırılacağı gün, onunla alınları, yanları ve sırtları dağlanacak (ve onlara:) "Kendiniz için biriktirdiğiniz, işte budur. Artık biriktirdiğinizi tadın," (denilecektir.)

يَوْمَ يُحْمٰى عَلَيْهَا فٖى نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوٰى بِهَا
جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هٰذَا
مَا كَنَزْتُمْ لِاَنْفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا
كُنْتُمْ تَكْنِزُونَ ﴿٣٥﴾

36. Allah'ın yasasına göre, gökleri ve yeri yarattığından beri Allah Katında ayların sayısı, şüphesiz on iki aydır. Bunlardan dördü hürmetlidir. En kalıcı ve (insanlara hayat veren) din, işte budur. Bu (aylarda) kendinize yazık etmeyin. (Diğer aylarda) müşrikler sizinle nasıl topluca savaşırlarsa, siz (de) onlarla topluca savaşın ve biliniz ki, Allah takvayı benimseyenlerle beraberdir.

اِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللّٰهِ اثْنَا عَشَرَ
شَهْرًا فٖى كِتَابِ اللّٰهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضَ مِنْهَا اَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذٰلِكَ
الدّٖينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوا فٖيهِنَّ
اَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكٖينَ كَافَّةً
كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً وَاعْلَمُوا اَنَّ
اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقٖينَ ﴿٣٦﴾

37. Şüphesiz Nesî[1], ancak kâfirlikte daha (da) ileri (gitmektir.) Kâfirler bununla doğru yoldan saptırılırlar. Allah'ın, içinde (savaşmayı) yasak kıldığı (ayların) sayısına uygun olsun diye, onu bir yıl haram, bir yıl (da) helâl sayarlar. Böylelikle Allah'ın haram kıldığını, helâl kılarlar. Yaptıkları işlerin kötülüğü, (şeytan tarafından) kendilerine güzel gösterilmiştir. Allah, (bu) kâfirler topluluğuna hidayet vermez.

اِنَّمَا النَّسٖٓیءُ زِيَادَةٌ فِى الْكُفْرِ يُضَلُّ
بِهِ الَّذٖينَ كَفَرُوا يُحِلُّونَهُ عَامًا
وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا لِيُوَاطِؤُا عِدَّةَ مَا
حَرَّمَ اللّٰهُ فَيُحِلُّوا مَا حَرَّمَ اللّٰهُ زُيِّنَ
لَهُمْ سُوٓءُ اَعْمَالِهِمْ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى
الْقَوْمَ الْكَافِرٖينَ ﴿٣٧﴾

[1] Eskiden müşrikler, halkın mallarını yağma etmek, yolları kesip eşkıyalık etmek, kendi aralarında savaşmak için, hürmetli ayların yerini değiştirirlerdi. Hürmetli aylarda haram edilmiş olan işleri yaparlar, daha sonra da diğer aylardan birini hürmetli sayarlardı. Buna "Nesî" denilirdi.

B.6

38. Ey inananlar, size ne oldu? Allah yolunda (toplu olarak) savaşa çıkın denildiğinde (adeta) ağırlaşarak, yere yapışıp kalıyorsunuz. Ahiret yerine dünya hayatına mı razı oldunuz? (O zaman iyi bilin ki,) dünya hayatının mallarının, ahirete nazaran değeri çok azdır.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا مَا لَكُمْ اِذَا ق۪يلَ لَكُمُ
انْفِرُوا ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ اثَّاقَلْتُمْ اِلَى
الْاَرْضِۜ اَرَض۪يتُمْ بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا مِنَ
الْاٰخِرَةِۚ فَمَا مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا فِي
الْاٰخِرَةِ اِلَّا قَل۪يلٌ ﴿٣٨﴾

39. Eğer (Allah yolunda topluca savaşa) çıkmazsanız, O sizi acı bir azaba uğratacak ve yerinize başka bir kavmi getirecek. Ona hiçbir zarar veremezsiniz. Allah'ın (istediği) her şeye, (devamlı olarak) gücü yeter.

اِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَل۪يمًاۙ
وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ
شَيْـًٔاۜ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿٣٩﴾

40. Eğer bu (Peygamber'e) yardım etmezseniz, (bilin ki daha önce) kâfirler onu (evinden) çıkardıklarında, Allah ona yardım etmişti. Hani iki kişiden biri olarak mağarada bulundukları zaman, o dostu (Ebubekir'e:) "Üzülme, Allah bizimle beraberdir," diyordu. Allah ona, Kendi huzurunu indirdi ve sizin görmediğiniz askerler ile onu destekledi. Kâfirlik edenlerin sözünü (ise) alçalttı. (Zaten) üstün olan, ancak Allah'ın sözüdür. Allah, her şeye galiptir, hikmet sahibidir.

اِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللّٰهُ اِذْ اَخْرَجَهُ
الَّذ۪ينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ اِذْ هُمَا فِي الْغَارِ
اِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِه۪ لَا تَحْزَنْ اِنَّ اللّٰهَ
مَعَنَاۚ فَاَنْزَلَ اللّٰهُ سَك۪ينَتَهُ عَلَيْهِ وَاَيَّدَهُ
بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذ۪ينَ
كَفَرُوا السُّفْلٰىۜ وَكَلِمَةُ اللّٰهِ هِيَ
الْعُلْيَاۜ وَاللّٰهُ عَز۪يزٌ حَك۪يمٌ ﴿٤٠﴾

41. İster hafif (yani teçhizatsız), isterse ağır (teçhizatlı) olarak, (Allah yolunda savaşmaya) çıkın. Mallarınız ve canlarınızla, Allah yolunda cihat edin. Eğer bilirseniz, sizin için hayırlı olan, (işte) budur.

اِنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا
بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِۜ
ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

42. Kolay (elde edilecek) bir çıkar ve kısa bir yolculuk olsaydı, mutlaka arkandan gelirlerdi. Ancak meşakkate (katlanmak,) onlara zor geldi. "Gücümüz yetseydi, elbette sizinle beraber çıkardık," diye Allah'a yeminler edecekler. Onlar ancak kendilerini helâk ediyorlar. Allah, onların kesinlikle yalancı olduklarını bilir.

لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا
لَاتَّبَعُوكَ وَلٰكِنْ بَعُدَتْ عَلَيْهِمُ
الشُّقَّةُ ۗ وَسَيَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا
لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ ۚ يُهْلِكُونَ اَنْفُسَهُمْ ۚ
وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٤٢﴾ ع

B.7

43. Allah, senin hatanın olumsuz etkisini yok etmiştir. Doğruyu söyleyenler sana belli oluncaya ve yalancıları (da) öğreninceye kadar, niçin onların geride kalmalarına izin verdin?

عَفَا اللّٰهُ عَنْكَ ۚ لِمَ اَذِنْتَ لَهُمْ حَتّٰى
يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ
الْكَاذِبِينَ ﴿٤٣﴾

44. Allah'a ve ahiret gününe inananlar, malları ve canlarıyla (Allah yolunda) cihat etmekten (geri kalmak) üzere, senden izin istemezler. Allah, takvayı benimsemiş olanları çok iyi bilir.

لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ
وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ اَنْ يُجَاهِدُوا بِاَمْوَالِهِمْ
وَاَنْفُسِهِمْ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾

45. Senden ancak Allah'a ve ahiret gününe inanmayan, kalpleri şüpheye düşmüş olanlar, (geride kalmak) üzere izin isterler. İşte onlar, şüpheleri içinde bir o yana, bir bu yana sendeleyip dururlar.

اِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ
وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي
رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٥﴾

46. Onlar (gönülden) savaşa çıkmak isteselerdi, onun için mutlaka bir hazırlık yaparlardı. Ancak Allah, onların (bu yüce gaye için) çıkmalarını istemedi. Onun için onları yerlerinde bıraktı ve onlara: "Siz (de) oturanlarla beraber oturun," denildi.

وَلَوْ اَرَادُوا الْخُرُوجَ لَاَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً
وَلٰكِنْ كَرِهَ اللّٰهُ انْبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ
وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٤٦﴾

47. Sizinle beraber (cihada) çıkmış olsalardı, huzurunuzu bozmaktan başka size bir katkıları olmazdı. Aranızda fesat çıkartmak için, (atlarını) koşturup dururlardı. Aranızda, onların sözlerini dikkatle dinleyenler vardır. Allah, zalimleri çok iyi bilir.

لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُوكُمْ اِلَّا خَبَالًا
وَلَاَ۬وْضَعُوا خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمُ
الْفِتْنَةَۚ وَفِيكُمْ سَمَّاعُونَ لَهُمْۜ وَاللّٰهُ
عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾

48. Onlar daha önce (de) fesat (çıkarmak) istemişler, sana nice işleri ters aktarmışlardı. Nihayet hak geldi ve onlar hoşlanmasalar da, Allah'ın kararı belli oldu.

لَقَدِ ابْتَغَوُا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَّبُوا لَكَ
الْاُمُورَ حَتّٰى جَٓاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ اَمْرُ اللّٰهِ
وَهُمْ كَارِهُونَ ﴿٤٨﴾

49. Aralarından biri der ki: "(Geride kalmam için) bana izin ver ve beni fitne (sınavına) sokma." İyi bilin ki, onlar zaten fitnenin içine düşmüşlerdir. Şüphesiz Cehennem, kâfirleri her taraftan kuşatandır.

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ ائْذَنْ لِي وَلَا تَفْتِنِّيۜ
اَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُواۜ وَاِنَّ جَهَنَّمَ
لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٤٩﴾

50. Sana bir iyilik gelirse, (bu) onları üzüntüye sokar. Eğer sana bir sıkıntı gelirse, "Şüphesiz biz önceden tedbirimizi almıştık," der ve sevinerek dönüp giderler.

اِنْ تُصِبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْۚ وَاِنْ
تُصِبْكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا قَدْ اَخَذْنَٓا اَمْرَنَا
مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَهُمْ فَرِحُونَ ﴿٥٠﴾

51. De ki: "Bize Allah'ın yazdığından başka bir musibet gelmez. O, bizim efendimizdir. Müminler, ancak Allah'a güvenmelidir."

قُلْ لَنْ يُصِيبَنَٓا اِلَّا مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَنَاۚ
هُوَ مَوْلٰينَاۚ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾

52. De ki: “Siz bize, ancak iki iyilikten birinin gelmesi dışında, bir şey bekler misiniz? Oysa biz sizin için, Allah’ın ya Kendi Katından ya (da) bizim elimizden sizi azaba uğratmasını bekleriz. Onun için bekleyin, şüphesiz biz (de) sizinle beraber bekleyenleriz.”

قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَٓا اِلَّٓا اِحْدَى
الْحُسْنَيَيْنِۜ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ اَنْ
يُص۪يبَكُمُ اللّٰهُ بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِه۪ٓ اَوْ
بِاَيْد۪ينَاۘ فَتَرَبَّصُٓوا اِنَّا مَعَكُمْ
مُتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾

53. De ki: “İsteyerek ya (da) istemeyerek, (malınızı) Allah yolunda harcayın. Sizden asla kabul edilmeyecektir. Şüphesiz siz, itaat dışına çıkan bir topluluksunuz.”

قُلْ اَنْفِقُوا طَوْعاً اَوْ كَرْهاً لَنْ يُتَقَبَّلَ
مِنْكُمْۜ اِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْماً فَاسِق۪ينَ ﴿٥٣﴾

54. (Allah yolundaki) harcamalarının kendilerinden kabulüne mani olan, onların Allah ile Resûlü’nü kabul etmemeleri, namaza tembellik dışında yaklaşmamaları ve (mallarını) yalnızca istemeyerek harcamalarından başka ne (olabilir?)

وَمَا مَنَعَهُمْ اَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَاتُهُمْ
اِلَّٓا اَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللّٰهِ وَبِرَسُولِه۪ وَلَا
يَأْتُونَ الصَّلٰوةَ اِلَّا وَهُمْ كُسَالٰى وَلَا
يُنْفِقُونَ اِلَّا وَهُمْ كَارِهُونَ ﴿٥٤﴾

55. Onların ne malları, ne (de) evlatları seni imrendirmesin. Allah onları, o (mal ve evlatlar) ile dünya hayatında azaba uğratmak ve ancak kâfir olarak canlarının çıkmasını ister.

فَلَا تُعْجِبْكَ اَمْوَالُهُمْ وَلَٓا اَوْلَادُهُمْۜ
اِنَّمَا يُر۪يدُ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ اَنْفُسُهُمْ وَهُمْ
كَافِرُونَ ﴿٥٥﴾

56. Onlar Allah adıyla yeminler edip, şüphesiz sizden olduklarını söylerler, hâlbuki sizden değildirler. Ancak onlar, çok ödlek bir kavimdir.

وَيَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ اِنَّهُمْ لَمِنْكُمْۜ وَمَا
هُمْ مِنْكُمْ وَلٰكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرَقُونَ ﴿٥٦﴾

57. Eğer sığınacak bir yer, (saklanacak) mağaralar veya girip gizlenecek bir yer bulsalar, mutlaka oraya dönüp koşuşurlar.

لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَاً اَوْ مَغَارَاتٍ اَوْ
مُدَّخَلاً لَوَلَّوْا اِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿٥٧﴾

58. Onlardan birtakım (münafıklar,) sadakalar konusunda seni suçlarlar. Ancak o (sadakalardan) kendilerine verilirse sevinirler. Eğer onlardan kendilerine verilmezse, (hemen) gücenirler.

وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَاِنْ
اُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَاِنْ لَمْ يُعْطَوْا
مِنْهَا اِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ ﴿٥٨﴾

59. Keşke onlar Allah ile Peygamberi'nin kendilerine bahşettiklerine razı olup, "Allah bize yeter, (darlığa uğrarsak) Allah ile Peygamberi Kendi lütfundan bize daha (da) ihsan edeceklerdir. Biz, ancak Allah'a yönelenleriz," deselerdi, (bu kendileri için daha hayırlı olurdu.)

وَلَوْ اَنَّهُمْ رَضُوا مَا اٰتٰيهُمُ اللّٰهُ
وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللّٰهُ سَيُؤْتِينَا
اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ اِنَّا اِلَى اللّٰهِ
رَاغِبُونَ ﴿٥٩﴾ ع

B.8

60. Sadakalar yalnız yoksullar, düşkünler, (bu sadakalarla ilgili) görevliler, kalpleri (İslâm'a) ısındırılmak istenenler, özgürlükleri ellerinden alınmış olanlar, borç altında olanlar, Allah yolunda (savaşanlar) ve yolcular içindir. Bu, Allah tarafından farzdır. Allah daimi bilgi ve hikmet sahibi olandır.

اِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسَاكِينِ
وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي
الرِّقَابِ وَالْغَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللّٰهِ
وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِنَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾

61. Onlardan bazı (münafıklar) Peygamber'i üzerler ve o (tepeden tırnağa) bir kulaktır, derler. De ki: "Evet! O, sizin hayrınız için (tepeden tırnağa) bir kulaktır. O, Allah'a inanır, inananların sözlerini (de) kabul eder ve aranızdan inanmış olanlar için bir rahmettir." Allah'ın Peygamberi'ni üzenlere, acı bir azap (mukadderdir.)

وَمِنْهُمُ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ
هُوَ اُذُنٌ قُلْ اُذُنُ خَيْرٍ لَكُمْ يُؤْمِنُ
بِاللّٰهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ
لِلَّذِينَ اٰمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ
رَسُولَ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿٦١﴾

62. Sizi hoşnut etmek için, Allah adına yemin ederler. Oysa (gerçek) mümin olsalardı, Allah ile Peygamberi onların hoşnut etmelerine daha lâyıktırlar.

يَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ لَكُمْ لِيُرْضُوكُمْ وَاللّٰهُ
وَرَسُولُهُ اَحَقُّ اَنْ يُرْضُوهُ اِنْ كَانُوا
مُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾

63. Allah ve Peygamberi'ne düşmanlık besleyenler, içinde uzun süre kalacakları Cehennem ateşi olduğunu bilmiyorlar mı? Bu büyük bir aşağılanmadır.

اَلَمْ يَعْلَمُوا اَنَّهُ مَنْ يُحَادِدِ اللّٰهَ
وَرَسُولَهُ فَاَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا
ذٰلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ ﴿٦٣﴾

64. Münafıklar, kalplerindekini kendilerine (ve Müslümanlar'a) haber verecek bir sûrenin aleyhlerinde inmesinden korkarlar. Sen de ki: "Alay edin bakalım. Şüphesiz Allah, sizin korktuğunuzu ortaya çıkartacaktır."

يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ اَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ
سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ
اسْتَهْزِؤُا اِنَّ اللّٰهَ مُخْرِجٌ مَا تَحْذَرُونَ ﴿٦٤﴾

65. Sen onlara (niye böyle yaptıklarını) sorarsan, "Biz şüphesiz eğlenip şakalaşıyorduk," diyecekler. Sen, "Allah'ın ayetleri ve Peygamberi ile mi alay ediyordunuz?" diye sor.

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ اِنَّمَا كُنَّا
نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ اَبِاللّٰهِ وَاٰيَاتِهِ
وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِؤُنَ ﴿٦٥﴾

66. (Artık) mazeret uydurmayın. Sizler, inandıktan sonra, kesinlikle kâfir oldunuz. Eğer Biz, aranızdan bir topluluğu affedersek, bir topluluğu (da,) suçlu oluşundan dolayı azaba uğratırız.

لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ
اِيمَانِكُمْ اِنْ نَعْفُ عَنْ طَٓائِفَةٍ
مِنْكُمْ نُعَذِّبْ طَٓائِفَةً بِاَنَّهُمْ كَانُوا
مُجْرِمِينَ ﴿٦٦﴾

B.9

67. Münafık erkekler ve münafık kadınlar birbirlerine bağlıdır. Onlar kötülüğü emreder, iyilikten alıkoyarlar. (Allah yolunda mallarını harcamaktan) ellerini çekerler. Onlar Allah'ı unuttular. (Bunun neticesinde,) Allah (da) onları terk etti. Münafıklar var ya, şüphesiz itaatsiz olanlar (da,) onlardır.

اَلْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُمْ مِنْ
بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ
الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ اَيْدِيَهُمْ نَسُوا
اللّٰهَ فَنَسِيَهُمْ اِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ
الْفَاسِقُونَ ﴿٦٧﴾

68. Allah, münafık erkeklere, münafık kadınlara ve kâfirlere, içinde uzun süre kalacakları Cehennem ateşini vadetmiştir. O, kendileri için yeterlidir. Allah onları Katından kovmuştur. Onlara kalıcı bir azap (mukadderdir).

وَعَدَ اللّٰهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ
نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ حَسْبُهُمْ
وَلَعَنَهُمُ اللّٰهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُقِيمٌ ﴿٦٨﴾

69. (Ey münafıklar! Bu azap,) sizden öncekilere (verilen azap) gibi olacak. Onlar sizden daha güçlü, malları ve evlatları (da sizden) daha fazla olanlardı. Onlar nasiplerince faydalandılar. Sizden öncekilerin nasiplerince faydalandıkları gibi, siz (de) nasibinize göre faydalandınız. Onların alay edip eğlendikleri gibi, sizler (de) alay edip eğlendiniz. Bu dünyada ve ahirette yaptıkları boşa çıkacak olanlar, (işte) onlardır. İşte hüsrana uğrayanlar (da,) onlardır.

كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا اَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً
وَاَكْثَرَ اَمْوَالًا وَاَوْلَادًا فَاسْتَمْتَعُوا
بِخَلَاقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلَاقِكُمْ كَمَا
اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلَاقِهِمْ
وَخُضْتُمْ كَالَّذِي خَاضُوا اُولٰٓئِكَ
حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ
وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٩﴾

70. Onlardan önce (geçmiş) olan, Nuh'un kavminin, Âd ve Semûd kavimlerinin, İbrahim'in kavminin, Medyen halkının ve altüst edilen kasabaların (halkının) haberi kendilerine gelmedi mi? Peygamberleri onlara apaçık mucizeler ile geldiler. (Ancak onları inkâr edip, yaptıklarının cezasını çektiler.) Allah onlara zulüm edecek değildi. Aksine onlar, kendi canlarına zulmederlerdi.

اَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَاُ الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ
نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ اِبْرٰه۪يمَ
وَاَصْحَابِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ اَتَتْهُمْ
رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللّٰهُ
لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ كَانُٓوا اَنْفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ﴿٧٠﴾

71. Mümin erkekler ve mümin kadınlar birbirlerinin dostlarıdır. Onlar iyiliği emreder, kötülükten alıkoyarlar, namazı dosdoğru kılarlar, zekât verirler ve Allah ve Peygamberi'ne itaat ederler. Allah'ın mutlaka rahmet edeceği, işte bunlardır. Şüphesiz Allah, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَٓاءُ
بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُق۪يمُونَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُونَ
الزَّكٰوةَ وَيُط۪يعُونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ
اُو۬لٰٓئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ
عَز۪يزٌ حَك۪يمٌ ﴿٧١﴾

72. Allah, mümin erkek ve mümin kadınlara, içinden ırmaklar akan Cennetler vadetmiştir. Onlar, orada ebediyen kalacaklar. Onlara ebedi Cennetler'de tertemiz meskenler (de vadedilmiştir.) Allah'ın rızası, en yücedir. En büyük başarı (da,) işte budur.

وَعَدَ اللّٰهُ الْمُؤْمِن۪ينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ
تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِد۪ينَ ف۪يهَا
وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً ف۪ي جَنَّاتِ عَدْنٍ
وَرِضْوَانٌ مِنَ اللّٰهِ اَكْبَرُ ذٰلِكَ هُوَ
الْفَوْزُ الْعَظ۪يمُ ﴿٧٢﴾

B.10

73. Ey Peygamber! Kâfirler ve münafıklara karşı cihat et. Onlara karşı sert ol. Kalacakları yer, (zaten) Cehennem'dir. O, ne kötü bir kalınacak yerdir.

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِق۪ينَ
وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۜ وَمَأْوٰيهُمْ جَهَنَّمُ ۜ
وَبِئْسَ الْمَص۪يرُ ﴿٧٣﴾

74. (Kötü) bir şey söylemediklerine dair Allah adına yeminler ederler. Oysa onlar, kâfirlik sözünü söylediler. İslâm'ı kabul ettikten sonra yine kâfir oldular. (İslâm'ın aleyhinde) kuvvetli iradeleri vardı, (ancak) onları elde edemediler. Onlar, Allah ile Peygamberine, ancak Kendi lütfundan (Müslümanlar'ı) zenginleştirdiği için, düşman kesildiler. Eğer tevbe ederlerse, (bu) onlar için hayırlı olur. Yüz çevirirlerse, Allah (bu) dünyada (da,) ahirette (de) onlara acı bir azap verecektir. Yeryüzünde onlar için, ne bir dost ne (de) bir yardımcı olacaktır.

يَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ مَا قَالُوا ۜ وَلَقَدْ قَالُوا
كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ اِسْلَامِهِمْ
وَهَمُّوا بِمَا لَمْ يَنَالُوا ۚ وَمَا نَقَمُوٓا اِلَّٓا
اَنْ اَغْنٰيهُمُ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِه۪ ۚ
فَاِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ ۚ وَاِنْ يَتَوَلَّوْا
يُعَذِّبْهُمُ اللّٰهُ عَذَابًا اَل۪يمًا ۙ فِي الدُّنْيَا
وَالْاٰخِرَةِ ۚ وَمَا لَهُمْ فِي الْاَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ
وَلَا نَص۪يرٍ ﴿٧٤﴾

75. Aralarında, "O bize Kendi lütfundan (bir şeyler) ihsan ederse, biz (O'nun yolunda) mutlaka sadaka verir ve muhakkak iyilerden oluruz," diye Allah'a söz verenler (de) vardı.

وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللّٰهَ لَئِنْ اٰتٰينَا مِنْ
فَضْلِه۪ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ
الصَّالِح۪ينَ ﴿٧٥﴾

76. (Yüce Allah,) onlara Kendi lütfundan (mal) ihsan edince, onu (Allah yolunda harcamakta) cimrilik ettiler ve (verdikleri sözden) döndüler. Onlar, (zaten) dönek kimselerdi.

فَلَمَّٓا اٰتٰيهُمْ مِنْ فَضْلِه۪ بَخِلُوا بِه۪ وَتَوَلَّوْا
وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧٦﴾

77. Böylece Allah'a verdikleri sözü tutmadıkları ve yalan söyledikleri için, ceza olarak Kendisiyle karşılaşacakları güne kadar, O onların kalplerine ikiyüzlülük yerleştirdi.

فَاَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا ف۪ي قُلُوبِهِمْ اِلٰى يَوْمِ
يَلْقَوْنَهُ بِمَٓا اَخْلَفُوا اللّٰهَ مَا وَعَدُوهُ
وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٧٧﴾

78. Allah'ın onların sırlarını ve gizli danışmalarını ,(ayrıca) Allah'ın gaybı (da) en iyi bilen olduğunu, bilmezler mi?

اَلَمْ يَعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ
وَنَجْوٰيهُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿٧٨﴾

79. Onlar gönüllü olarak sadaka veren müminleri suçlarlar ve alın terleriyle elde ettikleri dışında bir şey bulamayanları (da) suçlarlar ve kendileriyle alay ederler. Allah, onların alaylarına karşılık verecektir ve onlara acı azap vardır.

اَلَّذ۪ينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّع۪ينَ مِنَ
الْمُؤْمِن۪ينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذ۪ينَ
لَا يَجِدُونَ اِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ
مِنْهُمْۜ سَخِرَ اللّٰهُ مِنْهُمْۘ وَلَهُمْ
عَذَابٌ اَل۪يمٌ ﴿٧٩﴾

80. Onlar için mağfiret dile yahut dileme, (durum değişmeyecektir.) Onlara yetmiş kere mağfiret dilesen (bile,) Allah onları asla bağışlamayacaktır. Bu, onların Allah ve Peygamberi'ni inkâr etmelerindendir. Allah, itaat dışına çıkan bir topluluğu hidayete kavuşturmaz.

اِسْتَغْفِرْ لَهُمْ اَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْۜ اِنْ
تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْع۪ينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ
اللّٰهُ لَهُمْۜ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللّٰهِ
وَرَسُولِه۪ۜ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْفَاسِق۪ينَ ﴿٨٠﴾

B.11

81. (Cihada çıkmayıp) geride bırakılan (münafıklar,) Allah'ın Peygamberi'nin (emrine) karşı gelerek, yerlerinde kalmaktan pek mutlu olurlar. Allah yolunda mal ve canlarıyla cihat etmekten hiç hoşlanmadılar. Onlar (birbirlerine,) "Sakın (bu) sıcakta (savaşa) çıkmayın," dediler. De ki: "Cehennem ateşi sıcaklık bakımından daha şiddetlidir." Keşke anlasalardı!

فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلَافَ
رَسُولِ اللّٰهِ وَكَرِهُٓوا اَنْ يُجَاهِدُوا
بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ وَقَالُوا
لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ اَشَدُّ
حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿٨١﴾

82. Yaptıklarının karşılığı olarak, az gülsünler ve çok ağlasınlar.

فَلْيَضْحَكُوا قَل۪يلًا وَلْيَبْكُوا كَث۪يرًا
جَزَٓاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾

83. Allah seni onlardan bir topluluğa döndürürse ve onlar (gelecekte cihada) çıkmak için senden izin isterlerse, sen onlara de ki: "Artık benimle birlikte asla (cihada) çıkmayacaksınız ve benimle birlikte düşmana karşı asla savaşmayacaksınız. Siz ilk defasında (geride kalıp) oturmaya razı oldunuz. Artık geride kalanlarla birlikte oturun."

فَاِنْ رَجَعَكَ اللّٰهُ اِلٰى طَٓائِفَةٍ مِنْهُمْ
فَاسْتَاْذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ
تَخْرُجُوا مَعِيَ اَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ
عَدُوًّا اِنَّكُمْ رَض۪يتُمْ بِالْقُعُودِ اَوَّلَ
مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِف۪ينَ ﴿٨٣﴾

84. Onlardan biri ölünce, asla onun (cenaze) namazını kılma ve hiçbir zaman (dua için) mezarı başında (da) durma. Onlar, Allah ile Peygamberi'ni inkâr ettiler ve itaatsiz olarak öldüler.

وَلَا تُصَلِّ عَلٰٓى اَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ اَبَدًا
وَلَا تَقُمْ عَلٰى قَبْرِه۪ اِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللّٰهِ
وَرَسُولِه۪ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨٤﴾

85. Onların malları ve evlatları seni imrendirmesin. Allah bu dünya hayatında, o (mal ve evlatlar) ile onları azaba uğratmayı ve ancak kâfir olarak canlarının çıkmasını ister.

وَلَا تُعْجِبْكَ اَمْوَالُهُمْ وَاَوْلَادُهُمْ اِنَّمَا
يُر۪يدُ اللّٰهُ اَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الدُّنْيَا
وَتَزْهَقَ اَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

86. “Allah'a inanın ve Peygamberi’yle birlikte cihat edin,” (emri ile) bir sûre nazil olduğunda, onlar arasından zenginler, senden izin isterler ve “Bizi bırak ki, biz (de) geride oturanlarla beraber olalım,” derler.

وَاِذَآ اُنْزِلَتْ سُورَةٌ اَنْ اٰمِنُوا بِاللّٰهِ
وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَاْذَنَكَ اُولُوا
الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ
الْقَاعِدِينَ ﴿٨٦﴾

87. Onlar, geride kalan kadınlarla beraber kalmaya razı oldular. Kalpleri (de) mühürlenmiştir. O yüzden onlar anlayamazlar.

رَضُوا بِاَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ
وَطُبِعَ عَلٰى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨٧﴾

88. Ancak (bu) Peygamber ve onunla beraber inanmış olanlar, malları ve canlarıyla cihat ederler. Tüm iyilikler, ancak onlar içindir. Başarıya ulaşanlar (da,) ancak onlardır.

لٰكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا مَعَهُ
جَاهَدُوا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ وَاُولٰٓئِكَ
لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾

89. Allah onlara, içinden ırmaklar akan Cennetler hazırlamıştır. Orada ebediyen kalacaklar. En büyük başarı (da,) işte budur.

اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذٰلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾ ع ١١ ٩ ١٧

B.12

90. (Kırsal bölgelerde yaşayan) bedevilerden bahane uyduranlar gelip, (geride kalmak) için izin isterler. Allah ile Peygamberi’ne yalan söyleyenler (de, hiç izin almaksızın) geride oturup kaldılar. Onlardan kâfir olanlara, acı bir azap ulaşacaktır.

وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْاَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ
لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ
سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ
اَلِيمٌ ﴿٩٠﴾

91. Zayıf olanlara, hasta olanlara ve harcayacak bir şey bulamayanlara, Allah ve Peygamberi'ne (gönülden) bağlı kaldıkları sürece bir ceza yoktur. İyilik edenlere ceza vermek, caiz değildir. Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

لَيْسَ عَلَى الضُّعَفَاۤءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضٰى
وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يُنْفِقُونَ
حَرَجٌ اِذَا نَصَحُوا لِلّٰهِ وَرَسُولِهٖۜ مَا
عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍۜ وَاللّٰهُ غَفُورٌ
رَحِيمٌۙ ﴿٩١﴾

92. Sen kendilerine binek temin edesin diye sana gelenlere, "Ben, sizi üzerine bindireceğim bir binek bulamam," dediğinde, (Allah yolunda) harcayacak hiçbir şey bulamadıklarından dolayı üzüntüden gözleri yaş akıtarak geri dönenlere (de, ceza) yoktur.[1]

وَلَا عَلَى الَّذِينَ اِذَا مَاۤ اَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ
قُلْتَ لَاۤ اَجِدُ مَاۤ اَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِۖ
تَوَلَّوْا وَاَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ
حَزَنًا اَلَّا يَجِدُوا مَا يُنْفِقُونَۜ ﴿٩٢﴾

93. Ceza, ancak zengin olup (da geride kalmak için) senden izin isteyenler içindir. Onlar, geride kalan kadınlarla beraber kalmaya razı oldular. Allah (da) onların kalplerini mühürledi. Bunun sonucunda onlar, hiçbir şey bilmezler.

اِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَاْذِنُونَكَ
وَهُمْ اَغْنِيَاۤءُۚ رَضُوا بِاَنْ يَكُونُوا مَعَ
الْخَوَالِفِۙ وَطَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِهِمْ
فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٣﴾

---

[1] Bazı hadislere göre, fakir ashaplar cihada iştirak etmek üzere Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) giderek, kendisinden bir çift ayakkabı yahut terlik istiyorlardı. Ancak Hz. Resûlüllah (s.a.v.) onu bile temin edemiyordu. Kuran-ı Kerim'de ki kelimeler bu manayı da destekler. Bu da, o devirde Müslümanlar'ın ne kadar sıkıntılı durumda olduklarını gösterir. (Feth-ül Beyan tefsiri de bu manaları beyan etmiştir.)

94. (Savaştan sonra) onlara geri döndüğünüzde, size gelip özür dileyecekler. De ki: “Özür dilemeyin. Biz asla size inanmayacağız. Allah durumlarınızı bize bildirmiştir. Allah ile Peygamberi yaptıklarınızı takip edecekler. Sonra hepiniz görünmeyen ve görüneni bilen (Allah’a) döndürüleceksiniz. O, yaptıklarınızın gerçeğini size (muhakkak) bildirecektir.”

يَعْتَذِرُونَ اِلَيْكُمْ اِذَا رَجَعْتُمْ
اِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكُمْ
قَدْ نَبَّاَنَا اللّٰهُ مِنْ اَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللّٰهُ
عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ اِلٰى عَالِمِ
الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾

95. Onlara geri döndüğünüzde kendilerine göz yumasınız diye, size Allah adına yeminler edecekler. O halde siz (de) onlara göz yumun. Şüphesiz onlar, iğrençtirler. Yaptıklarının karşılığı olarak, kalacakları yer (de) Cehennem’dir.

سَيَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ لَكُمْ اِذَا انْقَلَبْتُمْ
اِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَاَعْرِضُوا
عَنْهُمْ اِنَّهُمْ رِجْسٌ وَمَاْوٰيهُمْ
جَهَنَّمُ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٥﴾

96. Onlardan razı olasınız diye, size yeminler edecekler. Siz onlardan razı olsanız bile, Allah itaat dışına çıkanlardan, asla razı olmayacaktır.

يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَاِنْ
تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يَرْضٰى عَنِ
الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٩٦﴾

97. (Kırsal bölgelerde yaşayan) bedeviler, kâfirlik ve münafıklıkta hepsinden daha katıdırlar. Allah’ın, Peygamberi’ne indirdiği (emirlerin) sınırlarını bilmemeye daha meyillidirler. Allah, her şeyi en iyi bilen ve hikmet sahibi olandır.

اَلْاَعْرَابُ اَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَاَجْدَرُ
اَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ عَلٰى
رَسُولِهِ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٩٧﴾

98. Bedevilerden bazıları, (Allah yolunda) harcadıklarını bir para cezası olarak görürler. Onlar, başınıza bir felaketin gelmesini beklerler. (İyi bilin ki,) felaket onların başlarına gelecektir. Allah, en iyi işiten ve en iyi bilendir.

وَمِنَ الْاَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ
مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمُ الدَّوَٓائِرَۜ
عَلَيْهِمْ دَٓائِرَةُ السَّوْءِۜ وَاللّٰهُ سَم۪يعٌ
عَل۪يمٌ ﴿٩٨﴾

99. Bedevilerden, Allah ve ahiret gününe gerçekten inananlar (da) vardır. Onlar (Allah yolunda) harcadıklarını, Allah'a yakın olmak ve Peygamber'in dualarını (kazanmak) için vesile sayarlar. İyi bilin ki bu, kendileri için mutlaka (Allah'a) yaklaşma vesilesi olacaktır. Allah onları, mutlaka kendi rahmeti içine alacaktır. Allah, şüphesiz çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

وَمِنَ الْاَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ
الْاٰخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرُبَاتٍ عِنْدَ اللّٰهِ
وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِۜ اَلَٓا اِنَّهَا قُرْبَةٌ
لَهُمْۜ سَيُدْخِلُهُمُ اللّٰهُ ف۪ي رَحْمَتِه۪ۜ اِنَّ
اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٩٩﴾

B.13

100. Muhacirler ve Ensâr'ın ilklerinin önde gelenlerinden ve iyi amellerle itaat ederek kendilerini izleyenlerden, Allah razı oldu ve onlar (da) O'ndan razı oldular. O onlara, içinden ırmaklar akan Cennetler hazırlamıştır. Orada ebediyen kalacaklar. İşte en büyük başarı (da,) budur.[1]

وَالسَّابِقُونَ الْاَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِر۪ينَ
وَالْاَنْصَارِ وَالَّذ۪ينَ اتَّبَعُوهُمْ بِاِحْسَانٍۙ
رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَاَعَدَّ
لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْر۪ي تَحْتَهَا الْاَنْهَارُ خَالِد۪ينَ
ف۪يهَٓا اَبَدًاۜ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظ۪يمُ ﴿١٠٠﴾

[1] Bu ayet-i kerime Şiilerin ilk üç Halifeye ettikleri itirazları ve onlara sövmelerini reddetmektedir. Bu ayetin açık olarak ifade ettiğine göre Yüce Allah (c.c.) hicret edenlerle onlara yardımcı olan bütün eshaplar hakkında "رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ" yani: "Allah onlardan razı oldu ve onlar da O'ndan razı oldular" demiştir. Yüce Allah'ın (c.c.) razı olduğu kimseler aleyhinde kötü söz sarfetmek inananlara yakışmaz.

101. Çevrenizdeki bedeviler arasında münafık olanlar (da) vardır. Medine ahalisinden (bazıları da öyledir.) Onlar münafıklıkta direnmektedirler. Sen onları bilmezsin. Biz, onları biliriz. Biz onları, iki kez azaba uğratacağız.[1] Sonra daha (da) büyük bir azaba döndürülecekler.

وَمِمَّنْ حَوْلَكُمْ مِنَ الْاَعْرَابِ
مُنَافِقُونَ وَمِنْ اَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُوا
عَلَى النِّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ نَحْنُ
نَعْلَمُهُمْ سَنُعَذِّبُهُمْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ
يُرَدُّونَ اِلٰى عَذَابٍ عَظِيمٍ ﴿١٠١﴾

102. Diğer (bazıları) kendi suçlarını itiraf ettiler. Onlar iyi işleri, kötü işlerle karıştırdılar. Bakarsın Allah, merhametle kendilerine yönelir. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

وَاٰخَرُونَ اعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا
عَمَلًا صَالِحًا وَاٰخَرَ سَيِّئًا عَسَى اللّٰهُ اَنْ
يَتُوبَ عَلَيْهِمْ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٠٢﴾

103. Sen onların mallarından sadaka kabul et. (Böylece) onları tertemiz kılar ve onlara ilerleme yollarını açarsın.[2] (Ayrıca) onlara, (daima) dua et. Şüphesiz senin duaların onlar için huzur (vesilesi) olacaktır. Allah, en iyi işiten ve en iyi bilendir.

خُذْ مِنْ اَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ
وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ اِنَّ
صَلٰوتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ
عَلِيمٌ ﴿١٠٣﴾

104. Onlar Allah'ın kullarının tevbelerini kabul ettiğini ve (onlardan) sadakalar aldığını ve Allah'ın tevbeleri kabul eden ve çok rahmet eden olduğunu bilmediler mi?

اَلَمْ يَعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ
عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾

[1] İlk olarak Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) vefatından sonra baş kaldıran münafıklar Hz. Ebubekir (r.a.) vasıtasıyla cezalandırıldılar. Daha sonra onların kendilerine sığınak olarak gördükleri Hıristiyanlar da Müslümanlar'ın elinden cezalandırıldılar.

[2] "تُزَكِّيهِمْ" kelimesi (زَكٰوةٌ) kelimesinden türetilmiş olup, temiz tutmak anlamında kullanıldığı gibi ilerletmek anlamında da kullanılır.

105. De ki: “Hepiniz çalışmaya devam edin. Şüphesiz Allah, amellerinizi görmektedir. (Keza,) O’nun Peygamber’i ve müminler (de.) Siz görünmeyen ve görüneni bilene döndürüleceksiniz. O, ne yaptıysanız, onu size bildirecektir.”

وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمْ
وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَتُرَدُّونَ اِلٰى
عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾

106. (Onlardan) bir kısım daha (vardır ki,) Allah'ın emrini beklemeye bırakılmışlardır. O, ister onları azaba uğratır, isterse onların tevbelerini kabul ederek, rahmetiyle onlara yönelir. Allah, her şeyi en iyi bilen ve hikmet sahibi olandır.

وَاٰخَرُونَ مُرْجَوْنَ لِاَمْرِ اللّٰهِ اِمَّا
يُعَذِّبُهُمْ وَاِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَاللّٰهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠٦﴾

107. Yalnız (inananlara) zarar vermek, kâfirliği (yaymak) ve inananlar arasında tefrika yaratmak, Allah ile Peygamberi’ne karşı önceden savaşan birisine tuzak temin etmek üzere bir mescit inşa edenler, gayemiz ancak iyilik yapmaktı diye, mutlaka yeminler edecekler. Ancak Allah, onların kesinlikle yalancı olduklarına şahadet eder.

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا
وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَاِرْصَادًا
لِمَنْ حَارَبَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ
وَلَيَحْلِفُنَّ اِنْ اَرَدْنَا اِلَّا الْحُسْنٰى وَاللّٰهُ
يَشْهَدُ اِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٠٧﴾

108. (Ey Peygamber,) o (mescitte) hiç bir zaman durma! İlk günden beri takva üzerine kurulmuş olan bir mescit, (namaz kıldırmak) için içinde durmana, şüphesiz daha çok lâyıktır. Onun içinde, tertemiz olmayı seven kimseler vardır. Allah (da,) tertemiz olmak isteyenleri sever.

لَا تَقُمْ فِيهِ اَبَدًا لَمَسْجِدٌ اُسِّسَ عَلَى
التَّقْوٰى مِنْ اَوَّلِ يَوْمٍ اَحَقُّ اَنْ تَقُومَ فِيهِ
فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ اَنْ يَتَطَهَّرُوا وَاللّٰهُ
يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِينَ ﴿١٠٨﴾

109. Binasını Allah'ın takvası ve rızası üzerine kuran mı, yoksa binasını yıkılmak üzere olan zayıf bir yarın kenarına kuran, sonra onunla beraber Cehennem ateşine yuvarlanan mı, daha iyidir? Allah, zalimler topluluğunu hidayete kavuşturmaz.

اَفَمَنْ اَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلٰى تَقْوٰى مِنَ اللّٰهِ
وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ اَمْ مَنْ اَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلٰى
شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِه۪ ف۪ي نَارِ جَهَنَّمَۜ
وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِم۪ينَ ﴿١٠٩﴾

110. Onların yaptıkları bina, yürekleri paramparça olup, (ölünceye) kadar kalplerinde hep bir kuşku olarak kalacak. Allah, her şeyi en iyi bilen ve hikmet sahibi olandır.

لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذ۪ي بَنَوْا ر۪يبَةً
ف۪ي قُلُوبِهِمْ اِلَّٓا اَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْۜ
وَاللّٰهُ عَل۪يمٌ حَك۪يمٌ ﴿١١٠﴾ ع

B.14

111. Şüphesiz Allah, müminlerden canları ve mallarını, onlara Cennet (vaadiyle) satın almıştır. Onlar Allah yolunda savaşırlar, (düşmanlarını) öldürürler ve kendileri (de) öldürülürler. (Bu O'nun,) Tevrat, İncil ve Kur'an'da (beyan ettiği) vaattir. Kim, Allah'tan daha çok verdiği sözü yerine getirendir? O halde, O'nunla yaptığınız bu alışverişten dolayı sevinin. En büyük başarı (da,) işte budur.

اِنَّ اللّٰهَ اشْتَرٰى مِنَ الْمُؤْمِن۪ينَ اَنْفُسَهُمْ
وَاَمْوَالَهُمْ بِاَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَۜ
يُقَاتِلُونَ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ فَيَقْتُلُونَ
وَيُقْتَلُونَ۠ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرٰيةِ
وَالْاِنْج۪يلِ وَالْقُرْاٰنِۜ وَمَنْ اَوْفٰى بِعَهْدِه۪
مِنَ اللّٰهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذ۪ي
بَايَعْتُمْ بِه۪ۜ وَذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظ۪يمُ ﴿١١١﴾

112. Tevbe edenler, ibadet edenler, (Allah'a) hamd edenler, (O'nun yolunda) yolculuk edenler, rükû edenler, secde edenler, iyiliği emredenler ve kötülükten alıkoyanlar ve (de) Allah'ın sınırlarını koruyanlar, (gerçek mümindirler.) Bu müminlere müjde ver.

اَلتَّٓائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ السَّٓائِحُونَ
الرَّاكِعُونَ السَّاجِدُونَ الْاٰمِرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللّٰهِۜ وَبَشِّرِ
الْمُؤْمِن۪ينَ ﴿١١٢﴾

113. Cehennemlik oldukları belli olduktan sonra, akrabaları bile olsalar, müşriklerin bağışlanmalarını talep etmek, Peygamber ve inananlar için mümkün değildir.

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ اٰمَنُوٓا اَنْ
يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوٓا اُو۬لِي
قُرْبٰى مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُمْ
اَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾

114. İbrahim'in babası için mağfiret dilemesi, kendisine verdiği bir sözden dolayı idi. Ancak onun Allah'a düşman olduğu kendisine belli olunca, ondan uzaklaştı. Şüphesiz İbrahim, çok yumuşak kalpli ve akıllı bir kimseydi.

وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ اِبْرٰهِيمَ لِاَبِيهِ اِلَّا
عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا اِيَّاهُۚ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُٓ
اَنَّهُ عَدُوٌّ لِلّٰهِ تَبَرَّاَ مِنْهُۜ اِنَّ اِبْرٰهِيمَ
لَاَوَّاهٌ حَلِيمٌ ﴿١١٤﴾

115. Bir kavime doğru yol gösterdikten sonra, korunmaları için gereken şeyleri (de) kendilerine açıklayıncaya kadar, onların sapık olduklarına hüküm vermek, Allah'ın şanına aykırıdır. Şüphesiz Allah, her şeyi çok iyi bilendir.

وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ اِذْ هَدٰيهُمْ
حَتّٰى يُبَيِّنَ لَهُمْ مَا يَتَّقُونَۜ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

116. Göklerin ve yerin hükümranlığı, şüphesiz Allah'ındır. O (hem) diriltir, (hem) öldürür. Allah'tan başka bir dostunuz ve bir yardımcınız yoktur.

اِنَّ اللّٰهَ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ
يُحْيِي وَيُمِيتُۜ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٦﴾

117. Şüphesiz Allah, Peygamber'e ve aralarından bir topluluğun kalpleri eğrilmek üzereyken sıkıntılı saatinde kendisine uyan Muhacirler ile Ensâr'ın tevbelerini kabul ederek, onlara rahmetle yönelmiştir. Sonra (Allah, kalpleri eğrilmek üzere olanlara da) lütfetti. Şüphesiz O, (müminlere) çok şefkat eden ve çok rahmet edendir.

لَقَدْ تَابَ اللّٰهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ
وَالْاَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ
مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِنْهُمْ
ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْۜ اِنَّهُ بِهِمْ رَؤُ۫فٌ
رَحِيمٌۙ ﴿١١٧﴾

118. Geride bırakılmış olan o üç (kişiye de, Allah lütfetti). Yeryüzü (bütün) genişliğine rağmen onlara dar gelince ve canları kendilerini sıkmaya başlayınca, Allah'ın (gazabından) kurtulmak için O'ndan başka hiçbir sığınağın (da) olmadığını anlayınca, tevbe etsinler diye (Allah,) onlara rahmetle yöneldi. Şüphesiz Allah, tevbeleri kabul eden ve çok rahmet edendir.[1]

وَعَلَى الثَّلٰثَةِ الَّذِينَ خُلِّفُوا حَتّٰى اِذَا
ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْاَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ
وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ اَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا اَنْ لَا
مَلْجَاَ مِنَ اللّٰهِ اِلَّا اِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ
لِيَتُوبُوا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾

B.15

119. Ey inananlar! Allah'ın takvasını benimseyin ve doğrularla birlikte olun.

يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَكُونُوا مَعَ
الصَّادِقِينَ ﴿١١٩﴾

120. Medine ahalisinin ve onların etrafındaki (kırsal bölgelerde yaşayan) bedevilerin, Allah'ın Peygamberi'ni yalnız bırakıp geri kalmaları, onun canına hiç aldırış etmeyip, yalnız kendi canlarını sevmeleri, hiç (de) caiz değildi. Çünkü Allah yolunda çektikleri susuzluk yahut yorgunluk veya açlık, (keza) kâfirleri kızdıracak bir adım atmaları, (aynı şekilde) düşmana karşı (savaşta) bir zafer kazanmaları (gibi hiçbir amel) yoktur ki, ona mukabil kendilerine sevap yazılmış olmasın. Şüphesiz Allah, iyi işler yapanların mükâfatını asla zayi etmez.

مَا كَانَ لِاَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ
الْاَعْرَابِ اَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللّٰهِ
وَلَا يَرْغَبُوا بِاَنْفُسِهِمْ عَنْ نَفْسِهِ ذٰلِكَ
بِاَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَاٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا
مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَلَا يَطَؤُنَ مَوْطِئًا
يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ نَيْلًا
اِلَّا كُتِبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ اِنَّ اللّٰهَ
لَا يُضِيعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٠﴾

[1] Hz. Resûlüllah (s.a.v.) Tebük savaşı için yola çıkınca, Ka'b bin Malik, Hilâl bin Umeyye ve Merare bin Rabiyye, savaşa katılmayıp Medine'de kaldılar. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) savaştan dönünce, yalan yanlış bahane uyduran münafıklara bir ceza vermediği halde, bu üç kişiye ceza verdi ve Müslümanlar'ın onlarla alakalarını kesmelerini emretti. Daha sonra ayet-i kerimede beyan edildiği gibi, Yüce Allah (c.c.) onları affetti.

121. Onlar (Allah yolunda,) az veya çok bir harcama yapmazlar yahut bir vadiyi aşmazlar ki, (bu) kendileri için yazılmış olmasın. (Böylece) Allah, yaptıkları en iyi amellere göre onlara karşılık verir.

وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً
وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا اِلَّا كُتِبَ لَهُمْ
لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ اَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾

122. Müminlerin hepsinin (dini öğrenmek için) yola çıkmaları mümkün değildi. Onların her gurubundan bir topluluk, dini iyice öğrenmek ve geri döndüklerinde onlar (da helâk olmaktan) korunabilsinler (diye) kavimlerini uyarmak için, neden yola çıkmadı?

وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَٓافَّةً
فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَٓائِفَةٌ
لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنْذِرُوا قَوْمَهُمْ اِذَا
رَجَعُوٓا اِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٢﴾ ع

B.16

123. Ey inananlar! Kâfirlerden en yakınlarınızla savaşın. Onlar sizde güç (ve sertlik) hissetsinler. Allah'ın takvayı benimseyenlerle beraber olduğunu bilin.

يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ
مِنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً
وَاعْلَمُوٓا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٢٣﴾ ع

124. Ne zaman bir sûre indirilirse, onlardan bazı (münafıklar,) "Bu aranızdan hanginizin imanını arttırdı?"derler. İnananlar var ya, işte (bu sûre) onların imanını (daha da) artırmıştır ve onlar (gelecek hakkında) müjdeler alırlar.

وَاِذَا مَٓا اُنْزِلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ
اَيُّكُمْ زَادَتْهُ هٰذِهِ اِيمَانًا فَاَمَّا
الَّذِينَ اٰمَنُوا فَزَادَتْهُمْ اِيمَانًا وَهُمْ
يَسْتَبْشِرُونَ ﴿١٢٤﴾

125. Ancak kalplerinde hastalık olanlarınsa (bu sûre,) pislikleri üstüne daha (da) pislik katar ve onlar, kâfir olarak öleceklerdir.

وَاَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ
فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا اِلَى رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا
وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿١٢٥﴾

126. Yılda bir yahut iki kere sınandıklarını görmüyorlar mı? Ancak yine (de) tevbe etmezler ve öğüt almazlar.

اَوَلَا يَرَوْنَ اَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ
مَرَّةً اَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ
يَذَّكَّرُونَ ١٢٦

127. Ne zaman bir sûre indirilirse, onlardan bazıları diğerlerine bakarlar, "Biri sizi görüyor mu?" (derler.) Sonra (meclisten) dönüp giderler. Allah (da) kalplerini (ters) döndürmüştür, çünkü onlar hiç anlamayan bir kavimdir.

وَاِذَا مَٓا اُنْزِلَتْ سُورَةٌ نَظَرَ بَعْضُهُمْ اِلٰى
بَعْضٍۜ هَلْ يَرٰيكُمْ مِنْ اَحَدٍ ثُمَّ
انْصَرَفُواۜ صَرَفَ اللّٰهُ قُلُوبَهُمْ بِاَنَّهُمْ
قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ١٢٧

128. (Ey müminler!) Şüphesiz size, aranızdan bir Peygamber geldi. Sizin sıkıntıya düşmeniz, ona çok ağır gelir. Bütün gönlü ile sizin için hayırlar ister. İnananları çok sever ve (onlara) çok merhametlidir.

لَقَدْ جَٓاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ اَنْفُسِكُمْ
عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ
عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُفٌ رَحِيمٌ ١٢٨

129. Eğer yine (de) yüz çevirirlerse, de ki: "Allah bana yeter. O'ndan başka ibadete lâyık olan yoktur. Ben, yalnız O'na güvenirim. O, yüce arşın Rabbidir."

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ
اِلَّا هُوَۜ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ
الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ١٢٩

Sûre: 10

YÛNUS SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yüz on ayettir.

Daha önce Bakara ile Âl-i İmran sûrelerinde “الم” (Elif-Lâm-Mim) mukattaât harfleri zikredilmiştir. Yûnus sûresinde ise, bundan farklı olarak “Mim” harfi yerine, “Ra” harfi zikredilmiştir. Buna göre bu sûrenin başlangıcında yer alan “ الر” (Elif-Lâm-Ra) mukattaât harfleri, “Ben Allah’ım (c.c.). Ben görürüm,” olarak tercüme edilebilir.

Bu sûrenin ana konusu, Hz. Yûnus’un (a.s.) içinden geçtiği sınavdır. Onun için bu sûrenin ismi de, “Yûnus sûresi” dir. Hemen başlangıçta yer aldığı şekilde Yüce Allah (c.c.), insanlar arasından birisine vahiy indirmemiz onlar için şaşırtıcı mıdır, diye sormuştur. Bunun cevabı ise, sorunun içinde mevcuttur. İnsanların hayreti, aslında onların kendi nefislerinin şahitlik ettiği durumlarıdır. Onlar, tamamen maddi unsurlara yönelmişlerdir. Onun için Yüce Allah (c.c.), kendilerine vahyini indirmemektedir. Bu gerçekten dolayı da onlar, Yüce Allah’ın (c.c.) artık kimseye vahiy indirmeyeceğini zannederler.

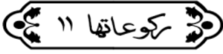
Allah (c.c.), bu kâinatı yaratmıştır ve her duruma uygun güzel bir plan hazırlamıştır. O yüceler yücesi Allah (c.c.), kâinatın yaratılmasını boşa çıkarmayacaktır. Bu planın da, bir son noktası vardır. O da, Hz. Muhammed-i Mustafa (s.a.v.) gibi bir şefaatçinin doğuşudur. Bu yüce şahsiyet Allah’ın (c.c.) izniyle, yalnız kendi ümmeti arasında bulunan müstahak kullar hakkında şefaat etmekle kalmayacak, aksine geçmiş tüm ümmetlerin iyi kulları hakkında da şefaat edecektir.

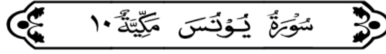
Hz. Resûlüllah (s.a.v.), bu sûrede bir güneşe benzetilmiştir. Bu güneşin nuruyla, dünyadaki yaşam sistemi feyiz almaktadır. Aynı güneşin feyziyle, gece karanlıklarında onun nurunun feyzini yeryüzüne ulaştıracak olan, bir dolunay da doğacaktır.

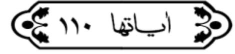
Bu maddi dünyada, hayret verici bir gerçek göze çarpmaktadır. Ayın aydınlığı ile bazı sebzeler o kadar hızlı büyürler ki, onların büyümesi sırasında çıkan sesin bile duyulması mümkündür. Buna bir örnek olarak bilim adamları, salatalıkların büyüme hızı neticesinde, insan kulağının da duyabileceği bir sesin çıktığını, belirtirler. Hem gündüzü, hem de geceyi hayat vesilesi olarak yaratansa, yalnız Allah’tır (c.c.).

Yûnus sûresinde, bu dünyada azaptan tamamen kurtarılmış olan bir kavimden de bahsedilmiştir. Onlara azap görecekleri önceden bildirilmiş olduğu halde, onlar tevbelerine devam etmişlerdir ve sonuçta kendilerine bildirilen azaptan da böylece kurtarılmışlardır.

Bu sûrenin ardından gelen Hûd sûresinde ise, peygamberlerini inkâr ettikleri için, tamamen helâk edilen kavimlerden bahsedilmiştir.

Yûnus Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ①

2. Ben, her şeyi en iyi gören Allah'ım.[1] Bu (da,) hikmet dolu Kitab'ın ayetleridir.

الٓرٰ تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ②

3. Aralarından birine, insanları uyar ve inananlara, Rableri Katında çok yüce bir mertebenin var olduğunu müjdele, diyerek vahyetmemiz, insanlara çok mu şaşırtıcı geldi? Kâfirler, bu kesinlikle apaçık bir sihirbazdır, dediler.

اَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا اَنْ اَوْحَيْنَٓا اِلٰى رَجُلٍ مِنْهُمْ اَنْ اَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ اٰمَنُٓوا اَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالَ الْكَافِرُونَ اِنَّ هٰذَا لَسَاحِرٌ مُبِينٌ ③

4. Şüphesiz Rabbiniz gökleri ve yeri altı dönemde yaratan, Allah'tır.[2] Ardından O, arşta karar kıldı. O, her işi düzenleyip yürütür. O'nun izni olmadan kimse şefaatçi olamaz. Rabbiniz olan Allah, işte budur. O halde, (ancak) O'na ibadet edin. Artık öğüt almaz mısınız?

اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ مَا مِنْ شَفِيعٍ اِلَّا مِنْ بَعْدِ اِذْنِهِ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ اَفَلَا تَذَكَّرُونَ ④

5. Hepinizin dönüşü, (ancak) O'nadır. Bu, Allah'ın mutlaka gerçekleşecek olan vaadidir. O, inanan (ve yerli yerinde) iyi işler yapanlara tam olarak karşılık vermek üzere yaratmayı başlatır. Sonra (da) onu tekrarlar. İnkâr edenler için ise, inkâr etmelerinden dolayı, kaynar sudan içecek ve acı bir azap vardır.

اِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعْدَ اللّٰهِ حَقًّا اِنَّهُ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ اَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ⑤

---

[1] Elif, Lam, Ra harfleri "أَنَا اللّٰهُ أَرٰى" demektir. Ayrıca bkz. dipnot 2:2.
[2] Ayrıntılı bilgi için bkz. dipnot 7:55.

6. Yılların sayısını ve hesabı öğrenmeniz için, güneşi ışık kaynağı, ayı (da) nur olarak yaratan ve ona menziller tayin eden, O'dur. Allah onları ancak hak ile yaratmıştır. O, ilim sahibi kimseler için ayetleri ayrıntılı olarak açıklar.

هُوَ الَّذٖى جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَٓاءً وَالْقَمَرَ
نُورًا وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنٖينَ
وَالْحِسَابَۜ مَا خَلَقَ اللّٰهُ ذٰلِكَ اِلَّا بِالْحَقِّۚ
يُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

7. Şüphesiz gece ile gündüzün ardı ardına (ve değişerek) gelmesinde (ve) Allah'ın göklerde ve yerde yarattıklarında, takvayı benimseyenler için, mutlaka (birçok) deliller vardır.

اِنَّ فٖى اخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ
اللّٰهُ فِى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ
يَتَّقُونَ ﴿٧﴾

8-9. Şüphesiz Bize kavuşmayı ümit etmeyip, dünya hayatından memnun olan ve onunla yetinenler ile ayetlerimizden gafil olanlar var ya, yaptıklarından dolayı kalacakları yer (Cehennem) ateşi olanlar, ancak onlardır.

اِنَّ الَّذٖينَ لَا يَرْجُونَ لِقَٓاءَنَا وَرَضُوا
بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَاطْمَاَنُّوا بِهَا وَالَّذٖينَ
هُمْ عَنْ اٰيَاتِنَا غَافِلُونَۙ ﴿٨﴾
اُولٰٓئِكَ مَاْوٰيهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ﴿٩﴾

10. Şüphesiz inanan (ve yerli yerinde) iyi işler yapanlara, imanlarından dolayı Rableri, başarı yolunu gösterecektir. Nimetli Cennetler'deki ırmaklar (da,) onların (tasarrufu) altında akacaklar.

اِنَّ الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
يَهْدٖيهِمْ رَبُّهُمْ بِاٖيمَانِهِمْۚ تَجْرٖى مِنْ
تَحْتِهِمُ الْاَنْهَارُ فٖى جَنَّاتِ النَّعٖيمِ ﴿١٠﴾

11. Orada onların duası, "Ey Allah! Sen her türlü eksiklikten uzaksın," birbirlerine iyi dilekleri (ise,) "Size daima selam olsun," (ve) dualarının sonu (da,) "Her türlü hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur," (olacak.)

دَعْوٰيهُمْ فٖيهَا سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ
وَتَحِيَّتُهُمْ فٖيهَا سَلَامٌۚ وَاٰخِرُ دَعْوٰيهُمْ
اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمٖينَ ﴿١١﴾

B.2

12. İnsanların hayrı çabuk istedikleri gibi, Allah (da) onların kötülüklerinin karşılığını vermekte acele etseydi, yaşamları için verilen mühletin sonu (hakkındaki) karar kendilerine bildirilmiş olurdu. (Ancak) Bize kavuşmayı ümit etmeyenleri, azgınlıklarında şaşkın bırakırız.

وَلَوْ يُعَجِّلُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ
بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ اِلَيْهِمْ اَجَلُهُمْ ؕ فَنَذَرُ
الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَٓاءَنَا فِي طُغْيَانِهِمْ
يَعْمَهُونَ ﴿١٢﴾

13. Bir insana sıkıntı geldiğinde, yan yatarken veya otururken yahut ayaktayken, (hep) Bizi çağırır. Sıkıntısını uzaklaştırdığımızda (ise,) kendisine dokunan sıkıntının giderilmesi için, sanki Bizi hiç çağırmamış gibi (dönüp gider.) Haddi aşanlara yaptıkları işler, işte böyle süslü olarak gösterilir.

وَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنْبِهِٓ
اَوْ قَاعِدًا اَوْ قَٓائِمًا ۚ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ
ضُرَّهُ مَرَّ كَاَنْ لَمْ يَدْعُنَٓا اِلٰى ضُرٍّ مَسَّهُ ؕ
كَذٰلِكَ زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾

14. Şüphesiz sizden önce (birçok) zamanların (insanlarını,) zulmettiklerinde helâk ettik. Oysa peygamberleri, onlara apaçık delillerle gelmişlerdi. Onlar, zaten inanan değildiler. Biz suçlular topluluğunu, işte böyle cezalandırırız.

وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا
ظَلَمُوا ۙ وَجَٓاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا ؕ كَذٰلِكَ نَجْزِي
الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٤﴾

15. Onlardan sonra nasıl davranacağınızı görmek için, yeryüzünde onların yerine sizi getirdik.

ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلَٓائِفَ فِي الْاَرْضِ مِنْ
بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

16. Kendilerine apaçık ayetlerimiz okunduğunda, Bize kavuşmayı ümit etmeyenler, "(Ey Muhammed!) Bundan başka bir Kur'an getir veya (hiç olmazsa) bunu değiştiriver," derler. De ki: "Kendiliğimden onu değiştirmem mümkün değil. Ben ancak bana vahiy edilene uyarım. Eğer Rabbime itaatsizlik edersem, şüphesiz büyük bir günün azabından korkarım."

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍۙ قَالَ الَّذ۪ينَ
لَا يَرْجُونَ لِقَٓاءَنَا ائْتِ بِقُرْاٰنٍ غَيْرِ هٰذَٓا
اَوْ بَدِّلْهُۜ قُلْ مَا يَكُونُ ل۪ٓي اَنْ اُبَدِّلَهُ مِنْ
تِلْقَٓائِ نَفْس۪يۚ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوحٰٓى
اِلَيَّۚ اِنّ۪ٓي اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ رَبّ۪ي
عَذَابَ يَوْمٍ عَظ۪يمٍ ﴿١٦﴾

17. De ki: "Eğer Allah dileseydi, bunu size okuyup anlatmazdım. O (da,) bunu size bildirmezdi. Nitekim bundan önce (de) ben, aranızda uzun bir müddet yaşadım. (Yine de) akıl etmez misiniz?"[1]

قُلْ لَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَٓا
اَدْرٰيكُمْ بِه۪ۘ فَقَدْ لَبِثْتُ ف۪يكُمْ عُمُراً مِنْ
قَبْلِه۪ۜ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٧﴾

18. Allah'a karşı yalan yere iftira eden ya (da) O'nun ayetlerini yalanlayandan daha zalim kim olabilir? Gerçek şu ki, suçlular asla başarıya ulaşamazlar.

فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِباً
اَوْ كَذَّبَ بِاٰيَاتِه۪ۜ اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٨﴾

19. Onlar Allah'ı bırakıp, kendilerine ne zarar veren, ne (de) yarar sağlayana taparlar. "Bunlar, Allah Katında bizim şefaatçilerimizdir," derler. De ki: "Siz Allah'a, göklerde ve yerde (varlığını) bilmediği bir şeyi mi bildiriyorsunuz?" O, her türlü eksiklikten uzaktır, onların ortak koşmalarından (da) pek yücedir."

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ
وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هٰٓؤُلَٓاءِ
شُفَعَٓاؤُ۬نَا عِنْدَ اللّٰهِۜ قُلْ اَتُنَبِّؤُ۫نَ اللّٰهَ بِمَا
لَا يَعْلَمُ فِي السَّمٰوَاتِ وَلَا فِي الْاَرْضِۜ
سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٩﴾

[1] Bu ayet-i kerimede, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) doğruluğunun bir delili ileri sürülmüştür. Müşrikler, (hâşâ!) Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) Kur'an'ı kendisinin uydurduğunu ileri sürüyorlardı. Bu ayet-i kerimede bu suçlamaya karşı Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) peygamberliğini insanlara duyurmadan önce, uzun müddet onların arasında yaşadığı, fakat hiçbir zaman yalan söylemediğine işaret edilmiştir. Kırk yaşına kadar hiç yalan söylememiş bir kimse, ondan sonra nasıl yalan söyleyebilir? İnkâr edenlerin mutlaka bunu düşünmeleri gerekir.

20. İnsanlar tek bir topluluktu. Sonra ayrılığa düştüler. Rabbinin önceden vermiş olduğu, (kaza ve kader ile ilgili) bir söz olmasaydı, görüş ayrılığına düştükleri konu hakkında aralarında (çoktan) karar verilmiş olurdu.

وَمَا كَانَ النَّاسُ اِلَّٓا اُمَّةً وَاحِدَةً
فَاخْتَلَفُواۜ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ
رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ف۪يمَا ف۪يهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٢٠﴾

21. Onlar, “(Bu Peygamber’e,) Rabbi tarafından bir mucize neden indirilmedi?” derler. De ki: “Şüphesiz gaybı bilmek, yalnız Allah’a aittir. Onun için siz (de) bekleyin, ben (de) mutlaka sizinle beraber bekleyenlerdenim.”

وَيَقُولُونَ لَوْلَٓا اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِنْ
رَبِّه۪ۚ فَقُلْ اِنَّمَا الْغَيْبُ لِلّٰهِ فَانْتَظِرُواۚ
اِنّ۪ي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِر۪ينَ ﴿٢١﴾ ع

B.3

22. Uğradıkları sıkıntıdan sonra insanlara rahmetimizden (bir şeyler) tattırdığımız zaman, ayetlerimize karşı hemen bir düzen (kurmaya) koyulurlar. De ki: “Allah düzen (kurmak) konusunda hepsinden daha hızlıdır.” Şüphesiz elçilerimiz, kurduğunuz düzenleri yazmaktadır.

وَاِذَٓا اَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِنْ بَعْدِ ضَرَّٓاءَ
مَسَّتْهُمْ اِذَا لَهُمْ مَكْرٌ ف۪ٓي اٰيَاتِنَاۜ قُلِ اللّٰهُ
اَسْرَعُ مَكْرًاۜ اِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا
تَمْكُرُونَ ﴿٢٢﴾

23. Karada ve denizde sizleri yürüten O’dur. Gemilerde olduğunuzda ve onlar, o (gemilerde) hoş bir rüzgârın esintisiyle yol alırken ve (de) onlarla övünürlerken, o (gemileri) şiddetli bir fırtına gelip (sarar.) Dalgalar her taraftan üzerlerine gelir. Onlar, her yönden kuşatıldıklarını zannederler. İşte o zaman, dini ancak Kendisine has ederek, “Bizi bundan kurtarırsan, mutlaka Sana şükredenlerden olacağız.” diye Allah’a dua ederler.

هُوَ الَّذ۪ي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِۜ
حَتّٰٓى اِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلْكِۚ وَجَرَيْنَ بِهِمْ
بِر۪يحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَٓاءَتْهَا ر۪يحٌ
عَاصِفٌ وَجَٓاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ
مَكَانٍ وَظَنُّٓوا اَنَّهُمْ اُح۪يطَ بِهِمْۙ دَعَوُا
اللّٰهَ مُخْلِص۪ينَ لَهُ الدّ۪ينَۚ لَئِنْ اَنْجَيْتَنَا
مِنْ هٰذِه۪ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِر۪ينَ ﴿٢٣﴾

24. (Allah) onları bu (felaketten) kurtarınca, (da) yeryüzünde haksız yere azgınlık yapmaya başlarlar. Ey insanlar! Şüphesiz sizin azgınlığınız, ancak sizin aleyhinizedir. Sizler, dünya hayatından çok az istifade edeceksiniz. Sonunda dönüşünüz, ancak Bizedir. O zaman yaptıklarınızı size bildireceğiz.

فَلَمَّٓا اَنْجٰيهُمْ اِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الْاَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّۜ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّمَا بَغْيُكُمْ
عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْۙ مَتَاعَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۘ ثُمَّ
اِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾

25. Şüphesiz dünya hayatı, gökten indirdiğimiz suya benzer. Sonra yerin bitkileri, ona karışırlar. (Hem) insanlar, (hem de) hayvanlar ondan yerler. Hatta toprak süslenip iyice güzelleştiği zaman, üstünde yaşayanlar, artık onun kendi kontrollerinde olduğunu zannederler. İşte o zaman emrimiz, gece yahut gündüz, kendisine gelir. Sanki dün orada hiçbir şey yokmuşcasına, Biz onu biçilmiş bir tarlaya çeviririz. Düşünen insanlar için, ayetlerimizi işte böyle detaylı olarak anlatırız.

اِنَّمَا مَثَلُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَٓاءٍ اَنْزَلْنَاهُ مِنَ
السَّمَٓاءِ فَاخْتَلَطَ بِه۪ نَبَاتُ الْاَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ
النَّاسُ وَالْاَنْعَامُۜ حَتّٰٓى اِذَٓا اَخَذَتِ
الْاَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ
اَهْلُهَٓا اَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَٓاۙ اَتٰيهَٓا
اَمْرُنَا لَيْلًا اَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَص۪يدًا
كَاَنْ لَمْ تَغْنَ بِالْاَمْسِۜ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ
الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾

26. Allah, barış evine çağırır. Dilediğine (de) doğru yolu gösterir.

وَاللّٰهُ يَدْعُٓوا اِلٰى دَارِ السَّلَامِۜ وَيَهْد۪ي مَنْ
يَشَٓاءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَق۪يمٍ ﴿٢٦﴾

27. İyi işler yapanların karşılıkları, çok güzel olacaktır. Buna ilaveten (daha nice güzel nimetler de onlara verilecektir.) Onların yüzlerine ne bir kara leke, ne (de) zillet bulaşır. Cennetlik olanlar (da,) işte bunlardır. Orada ebediyen kalacaklar.

لِلَّذ۪ينَ اَحْسَنُوا الْحُسْنٰى وَزِيَادَةٌۜ وَلَا
يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌۜ اُولٰٓئِكَ
اَصْحَابُ الْجَنَّةِۚ هُمْ ف۪يهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧﴾

28. Kötü işler yapanların, yaptıkları her kötülüğün karşılığı (da) ona göre olacak. Rezillik onları kaplayacak. Onları Allah'ın (azabından) kurtaracak hiç kimse olmayacak. Yüzleri sanki gecenin kapkaranlık birçok parçasıyla örtülmüş olacak. Cehennemlik olanlar (da,) işte bunlardır. Orada uzun süre kalacaklar.

وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّـَٔاتِ جَزَآءُ سَيِّئَةٍ
بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ مَا لَهُمْ مِنَ
اللّٰهِ مِنْ عَاصِمٍ كَاَنَّمَا اُغْشِيَتْ
وُجُوهُهُمْ قِطَعًا مِنَ الَّيْلِ مُظْلِمًا
اُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٨﴾

29. (Ey insanlar!) Onların hepsini toplayacağımız günü (hatırınızda tutun.) Sonra (da) şirk yapanlara, "Sizler ve ortak koştuklarınız yerlerinizde kalın," diyeceğiz. Daha sonra (da) onları, birbirlerinden ayıracağız. (Allah'a koştukları) ortaklar diyecekler ki: "Siz asla bize tapmazdınız."

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ
اَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ اَنْتُمْ وَشُرَكَآؤُكُمْ
فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ وَقَالَ شُرَكَآؤُهُمْ
مَا كُنْتُمْ اِيَّانَا تَعْبُدُونَ ﴿٢٩﴾

30. "Sizinle bizim aramızda, Allah'ın şahit olması yeterlidir. Bize tapmanızdan kesinlikle habersizdik."

فَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اِنْ
كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَافِلِينَ ﴿٣٠﴾

31. İşte orada herkes, kendisi için önceden (yaptığının farkına varacak.) Onlar, gerçek sahipleri olan Allah'a döndürülecekler. Uydurdukları her şey kendilerinden kaybolup gidecek.

هُنَالِكَ تَبْلُوا كُلُّ نَفْسٍ مَآ اَسْلَفَتْ
وَرُدُّوا اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰيهُمُ الْحَقِّ وَضَلَّ
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٣١﴾

B.4

32. De ki: "Gökten ve yerden size kim rızık verir? Kulaklar ve gözler (üzerinde güç) sahibi olan, kimdir? Diriyi ölüden kim çıkarır? Ölüyü (de) diriden (kim) çıkarır? Bütün (kâinatın) nizamını yöneten kimdir?" Onlar mutlaka "Allah'tır!" diyecekler. Böylece de ki: "Öyleyse takvayı benimsemez misiniz?"

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ
اَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَمَنْ
يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ
مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ فَسَيَقُولُونَ
اللّٰهُ فَقُلْ اَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾

33. Gerçek Rabbiniz olan Allah, ancak O'dur. Haktan (ayrıldıktan) sonra, sapıklıktan başka, geriye ne kalır ki? Öyleyse sizler, (türlü türlü yönlere) nasıl döndürülüyorsunuz?

فَذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّۚ فَمَاذَا بَعْدَ
الْحَقِّ اِلَّا الضَّلَالُۚ فَاَنّٰى تُصْرَفُونَ ﴿٣٣﴾

34. Böylece Rabbinin itaat dışına çıkanlar hakkında, "Onlar asla inanmayacaklar," (diye) sözü, yerine gelmiştir.

كَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذٖينَ
فَسَقُوٓا اَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٤﴾

35. De ki: "Ortak koştuklarınız arasında yaratılışı başlatan, sonra onu tekrarlayan var mı?" Sen onlara de ki: "Yaratılışı başlatan, sonra (da) onu tekrarlayan, yalnız Allah'tır. Öyleyse nereye döndürülüp (götürülüyorsunuz)?"

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَٓائِكُمْ مَنْ يَبْدَؤُا
الْخَلْقَ ثُمَّ يُعٖيدُهُۜ قُلِ اللّٰهُ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ
ثُمَّ يُعٖيدُهُ فَاَنّٰى تُؤْفَكُونَ ﴿٣٥﴾

36. De ki: "Ortak koştuklarınızdan, (insanları) hakka kavuşturan var mı?" De ki: "(İnsanları) hakka kavuşturan, ancak Allah'tır. Öyleyse hakka kavuşturan (Yüce Allah'ın buyrukları) mı, yoksa yönlendirilmedikçe, kendi başına doğru yola gidemeyen mi, uyulmaya daha lâyıktır? Peki, size ne oldu? Ne biçim kararlar veriyorsunuz?"

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَٓائِكُمْ مَنْ يَهْدٖٓي اِلَى
الْحَقِّۜ قُلِ اللّٰهُ يَهْدٖي لِلْحَقِّۜ اَفَمَنْ
يَهْدٖٓي اِلَى الْحَقِّ اَحَقُّ اَنْ يُتَّبَعَ اَمَّنْ لَا
يَهِدّٖٓي اِلَّٓا اَنْ يُهْدٰىۚ فَمَا لَكُمْۗ
كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾

37. Onların çoğu, (kendi) zanlarından başka bir şeye uymazlar. Şüphesiz zan, hakkın yerini (zerre kadar) tutmaz. Şüphesiz Allah, onların bütün yaptıklarını çok iyi bilir.

وَمَا يَتَّبِعُ اَكْثَرُهُمْ اِلَّا ظَنًّاۜ اِنَّ الظَّنَّ
لَا يُغْنٖي مِنَ الْحَقِّ شَيْـًٔاۜ اِنَّ اللّٰهَ عَلٖيمٌ بِمَا
يَفْعَلُونَ ﴿٣٧﴾

38. Bu Kur'an'ın, Allah'tan başkası tarafından uydurulması asla mümkün değildir. Aksine bu, kendisinden önce gelen (İlâhi kelâmı) tasdik eder ve (İlâhî) Kitap'ta (bulunan hükümlerin de) ayrıntılarını açıklar. (Onun,) âlemlerin Rabbi tarafından (olduğuna) hiç şüphe yoktur.

وَمَا كَانَ هٰذَا الْقُرْاٰنُ اَنْ يُفْتَرٰى مِنْ
دُونِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ تَصْدٖيقَ الَّذٖي بَيْنَ
يَدَيْهِ وَتَفْصٖيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فٖيهِ مِنْ
رَبِّ الْعَالَمٖينَۗ ﴿٣٨﴾

39. O, bunu (kendisi) uydurdu mu diyorlar? De ki: “Eğer doğru iseniz, bunun gibi tek bir sûre getirin ve Allah’tan başka çağırabildiklerinizi (de yardımınıza) çağırın.”

اَمْ يَقُولُونَ افْتَرٰيهُۜ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ
مِثْلِهٖ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٩﴾

40. Aslında onlar, bilgisine tam olarak sahip olmadıkları bir şeyi yalanlarlar. Onun anlamları (da,) kendilerine henüz açılmamıştır. Onlardan öncekiler (de) aynı şekilde yalanlamışlardı. Ancak bak, o zalimlerin sonu nasıl oldu?

بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهٖ وَلَمَّا
يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُۜ كَذٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾

41. Onlardan bir kısmı buna inanır, bir kısmı (da) inanmazlar. Rabbin, karışıklık çıkaranları çok iyi bilir.

وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهٖ وَمِنْهُمْ مَنْ لَا
يُؤْمِنُ بِهٖۜ وَرَبُّكَ اَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٤١﴾ ع

B.5

42. Eğer seni yalanlarlarsa, de ki: “Benim yaptıklarım, ancak benim için (yararlı veya zararlıdır.) Sizin yaptıklarınız (da, ancak) sizin için (yararlı veya zararlıdır.) Benim yaptıklarımdan siz sorumlu değilsiniz. Sizin yaptıklarınızdan (da,) ben sorumlu değilim.

وَاِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ
عَمَلُكُمْۚ اَنْتُمْ بَرِيٓـُٔونَ مِمَّٓا اَعْمَلُ
وَاَنَا بَرِيٓءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤٢﴾

43. Onlardan, senin sözlerine (her zaman) kulak verenler (de) vardır. Sen aklını hiç kullanmayan sağırlara, (sözünü) dinletebilir misin?

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُونَ اِلَيْكَۜ اَفَاَنْتَ
تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٣﴾

44. Onlardan, sana bakanlar (da) vardır. Sen (kalpleri) görmeyen körlere, yol gösterebilir misin?

وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ اِلَيْكَۜ اَفَاَنْتَ
تَهْدِي الْعُمْيَ وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ ﴿٤٤﴾

45. Şüphesiz Allah, insanlara asla zulmetmez. Ancak insanlar, kendi canlarına zulmederler.

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْـًٔا وَلٰكِنَّ
النَّاسَ اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٥﴾

46. Allah'ın onları toplayacağı gün, (dünyada) gündüz bir saat kalmış gibi (hissedecekler. O gün) onlar, birbirlerinin (durumunu) öğrenecekler. Allah'ın huzuruna çıkmayı yalanlayan ve hidayet verilmemiş olanlar (ise,) daima hüsrana uğrarlar.

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَاَنْ لَمْ يَلْبَثُوٓا اِلَّا
سَاعَةً مِنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ
قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَآءِ اللّٰهِ
وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٤٦﴾

47. Onları tehdit ettiğimiz (azabın) bir kısmını, senin (hayatında) gösterirsek veya senin ruhunu kabzettikten sonra (onlara azap gönderirsek, yine de durumlarını sana bildiririz.) Sonra onlar, Bize dönecekler. Allah, onların tüm yaptıklarını çok iyi bilir.[1]

وَاِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ اَوْ
نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللّٰهُ شَهِيدٌ
عَلٰى مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٧﴾

48. Her kavime, (mutlaka) bir peygamber (gönderilmiştir.) Peygamberleri onlara gelince, aralarında adaletle hüküm verilir. Onlara, asla zulmedilmez.

وَلِكُلِّ اُمَّةٍ رَسُولٌ فَاِذَا جَٓاءَ
رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٨﴾

49. "Eğer doğru iseniz, bu verilen söz ne zaman gerçekleşecek?" derler.

وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٩﴾

50. De ki: "Allah'ın dilediğinden başka, ben kendime bile, ne bir zarar verebilirim, ne (de) yarar sağlayabilirim." Her kavim için tayin edilen bir süre vardır. Onların süresi dolduğunda, ne bir an gerisinde kalabilirler, ne (de) ötesine geçebilirler.

قُلْ لَٓا اَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا اِلَّا
مَا شَٓاءَ اللّٰهُ لِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ اِذَا جَٓاءَ
اَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا
يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٥٠﴾

[1] Bu ayet-i kerimeden anlaşıldığına göre, bir peygamberin önceden verdiği haberlerin hepsi onun kendi hayatında gerçekleşmez. Fakat bir kısmı şüphesiz onun hayatında, diğerleri de onun vefatından sonra gerçekleşir. Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) indirilen Kuran-ı Kerim'de, önceden verilen haberlerin bir kısmı Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) hayatında gerçekleşti. Bu durum Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) vefatından sonra da devam etti ve Kıyamet'e kadar da aynen devam edecektir.

51. De ki: “Söyleyin, gece veya gündüz, O’nun azabı (ansızın) size gelirse, suçlular neye dayanarak ondan kaçmak için acele edecekler?”

قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ اَتٰيكُمْ عَذَابُهُ بَيَاتًا اَوْ
نَهَارًا مَاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥١﴾

52. (Azaba) uğradıktan sonra mı, ona inanacaksınız? (O zaman size,) “Şimdi mi (inanıyorsunuz?) Oysa önceden onun çabuk gelmesi için ısrar ederdiniz,” (denilecek).

اَثُمَّ اِذَا مَا وَقَعَ اٰمَنْتُمْ بِهٖ آٰلْـٰٔنَ وَقَدْ
كُنْتُمْ بِهٖ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥٢﴾

53. Sonra (da) zulmedenlere, “Kalıcı azabı tadın! Size yaptıklarınızın dışında bir ceza mı verilmektedir?” denilecek.

ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ
الْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ اِلَّا بِمَا كُنْتُمْ
تَكْسِبُونَ ﴿٥٣﴾

54. Onlar sana, “O (azap) gerçekten (gelecek) mi?” diye sorarlar. Sen onlara de ki: “Evet! Rabbime andolsun ki, o (azap) gerçekten (gelecek.) Siz (Allah’ı asla) çaresiz duruma düşüremezsiniz.”

وَيَسْتَنْبِـُٔونَكَ اَحَقٌّ هُوَ قُلْ اِي وَرَبّٖٓي
اِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَٓا اَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٤﴾ ع

B.6

55. Eğer yeryüzündeki her şey, zulmetmiş birisinin olsaydı, mutlaka onu feda edip, (kendini kurtarmaya çalışırdı.) Onlar azabı görecekleri zaman, pişmanlıklarını gizleyecekler. Aralarında insafla hüküm verilecek ve onlara (da) zulmedilmeyecek.

وَلَوْ اَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي
الْاَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهٖ وَاَسَرُّوا النَّدَامَةَ
لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٥٥﴾

56. İyi dinleyin! Şüphesiz göklerde ve yerde bulunanların hepsi Allah’ındır. Şunu (da) bilin ki, Allah’ın verdiği söz mutlaka gerçekleşecektir. Ancak onların çoğu, (bunu) bilmezler.

اَلَٓا اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
اَلَٓا اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾

57. (Yalnız) O, hayat verir ve (O,) öldürür. Hepiniz O’na döndürüleceksiniz.

هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيتُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾

58. Ey insanlar! Rabbiniz tarafından (baştanbaşa) bir öğüt, kalplerdeki (hastalıklara) bir şifa, müminlere bir hidayet ve bir rahmet olan (Kitap,) size gelmiştir.

يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَٓاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ
رَبِّكُمْ وَشِفَٓاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى
وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٨﴾

59. De ki: “(Bunun hepsi) Allah’ın lütfundan ve O’nun rahmetindendir. İşte, ancak bununla sevinmelidirler. Bu onların topladıklarından daha iyidir.” “”

قُلْ بِفَضْلِ اللّٰهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذٰلِكَ
فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٥٩﴾

60. De ki: “Allah’ın size indirdiği rızkın, bir kısmını helâl, bir kısmını (da) haram kıldığınızı, hiç düşündünüz mü?” De ki: “(Buna) Allah mı izin verdi? Yoksa Allah’a karşı yalan mı uyduruyorsunuz?”

قُلْ اَرَاَيْتُمْ مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ
فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ آٰللّٰهُ
اَذِنَ لَكُمْ اَمْ عَلَى اللّٰهِ تَفْتَرُونَ ﴿٦٠﴾

61. Allah’a karşı yalan uyduranların düşünceleri, Kıyamet günü ne olacak? Şüphesiz Allah, insanlara büyük lütuflarda bulunandır. Ancak onların çoğu şükretmezler.

وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللّٰهِ
الْكَذِبَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّ اللّٰهَ لَذُو فَضْلٍ
عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا
يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾ ع

B.7

62. Herhangi bir işle meşgul olduğun, bu Kur’an’dan bir bölüm okuduğun, ve (sizlerin de) bir iş ile meşgul olduğunuz hiçbir zaman yok ki, onlara daldığınızda Biz, üzerinize gözetleyici olmayalım. Ne yerde, ne (de) gökte, zerre kadar (bile) bir şey, Rabbinden gizli kalmaz. Ondan daha küçük ya (da) daha büyük (her şey,) apaçık bir Kitap’ta (yazılıdır.)

وَمَا تَكُونُ فِي شَاْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ
قُرْاٰنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ اِلَّا كُنَّا
عَلَيْكُمْ شُهُودًا اِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا
يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي
الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَٓاءِ وَلَٓا اَصْغَرَ مِنْ
ذٰلِكَ وَلَٓا اَكْبَرَ اِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦٢﴾

63. İyi dinleyin! Allah'ı gerçekten sevenlere, ne bir korku (musallat) olur, ne (de) onlar kaygılanırlar.

أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ اللّٰهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا
هُمْ يَحْزَنُونَ ۚ ﴿٦٣﴾

64. (Onlar) inanıp, takvayı benimsemiş olanlardır.

اَلَّذِينَ اٰمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ۜ ﴿٦٤﴾

65. Onlara, (bu) dünya hayatında (da,) ahirette (de,) müjde vardır. Allah'ın sözlerinde hiçbir değişiklik yoktur. İşte en büyük başarı (da,) ancak budur.

لَهُمُ الْبُشْرٰى فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي
الْاٰخِرَةِ ۜ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللّٰهِ ۜ ذٰلِكَ
هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۜ ﴿٦٥﴾

66. Onların (hiçbir) sözü, seni üzmesin. Şüphesiz üstünlük tamamen Allah'ındır. O, her şeyi en iyi duyan ve en iyi bilendir.

وَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ ۘ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ
جَمِيعًا ۜ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٦﴾

67. İyi dinleyin! Şüphesiz göklerde ve yerde bulunanlar Allah'ındır. Allah'tan başkasını çağıranlar, aslında O'na ortak koştuklarına değil (de,) ancak kendi zanlarına boyun eğerler. Onlar, ancak asılsız söz uydururlar.

أَلَآ إِنَّ لِلّٰهِ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَمَنْ فِي
الْأَرْضِ ۜ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ
دُونِ اللّٰهِ شُرَكَآءَ ۜ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا
الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٦٧﴾

68. Size geceyi dinlenmeniz için, gündüzü (ise) aydınlatan olarak yaratan, ancak O'dur. Şüphesiz bunda, (söz) dinleyenler için (birçok) alâmetler vardır.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ
وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۜ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ
لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٨﴾

69. "Allah evlat edindi," derler. (Asla!) O, paktır. Hiçbir şeye muhtaç olmayan (da,) O'dur. Göklerde ve yerde ne varsa, (hepsi) O'nundur. Bu (iddianız hakkında,) elinizde bir delil (de) yoktur. Allah aleyhinde, bilmediğiniz (bir söz) mü söylüyorsunuz?

قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ ۜ هُوَ
الْغَنِيُّ ۜ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ ۜ إِنْ عِنْدَكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بِهٰذَا ۜ
أَتَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٩﴾

70. De ki: “Allah’a karşı yalan uyduranlar, asla başarıya ulaşmazlar.”

قُلْ اِنَّ الَّذٖينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ
لَا يُفْلِحُونَؕ ﴿٧٠﴾

71. (Onlara) dünyadan, (yalnız belli bir süre için küçük) bir fayda vardır. Sonra dönüşleri, ancak Bizedir. Sonra (da) Kâfirlik ettikleri için onlara, çok şiddetli azap tattıracağız.

مَتَاعٌ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ اِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ
نُذٖيقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدٖيدَ بِمَا كَانُوا
يَكْفُرُونَ ﴿٧١﴾ ع

B.8

72. Sen, onlara Nuh’un haberini okuyup (anlat.) O, kavmine dedi ki: “Ey kavmim! Eğer benim mertebem ve Allah’ın ayetleriyle size nasihat etmem, gücünüze gidiyorsa, (bilin ki) ben, ancak Allah’a güvenirim. Olanca gücünüzü ve (Allah’a) ortak koştuklarınızı toplayın. Gücünüzün (sağlamlığından) hiç şüpheniz kalmasın. Sonra onu bana uygulayın ve bana hiç mühlet (de) vermeyin.”

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ نُوحٍۢ اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖ
يَا قَوْمِ اِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَقَامٖي
وَتَذْكٖيرٖي بِاٰيَاتِ اللّٰهِ فَعَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْتُ
فَاَجْمِعُٓوا اَمْرَكُمْ وَشُرَكَٓاءَكُمْ ثُمَّ لَا
يَكُنْ اَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُٓوا
اِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُونِ ﴿٧٢﴾

73. “Eğer yüz çevirirseniz, sizden bir karşılık (da) istemem. Bana mükâfat (vermek,) Allah’tan başka kimseye düşmez. Bana, (tam olarak O’na) itaat edenlerden olmam emredildi.”

فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَاَلْتُكُمْ مِنْ اَجْرٍؕ اِنْ
اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِۙ وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُونَ
مِنَ الْمُسْلِمٖينَ ﴿٧٣﴾

74. (Bunun üzerine) onu yalanladılar. (Sonra) Biz onu ve onunla beraber gemide bulunanları kurtardık. Onları, (öncekilerin) yerine getirdik. Ayetlerimizi yalanlayanları (da suda) boğduk. İşte bak! O (azaptan) uyarılanların akıbeti nasıl oldu?

فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ
وَجَعَلْنَاهُمْ خَلَٓائِفَ وَاَغْرَقْنَا الَّذٖينَ كَذَّبُوا
بِاٰيَاتِنَاۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُنْذَرٖينَ ﴿٧٤﴾

75. (Nuh'tan) sonra, (nice) peygamberleri kavimlerine gönderdik. Onlara apaçık delillerle geldiler. Ancak onlar, daha önce yalanladıklarına inanacak değildiler. İşte Biz, haddi aşanların kalplerini böylece mühürleriz.

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهٖ رُسُلًا اِلٰى قَوْمِهِمْ
فَجَٓاؤُ۫هُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا
بِمَا كَذَّبُوا بِهٖ مِنْ قَبْلُۜ كَذٰلِكَ نَطْبَعُ عَلٰى
قُلُوبِ الْمُعْتَدٖينَ ﴿٧٥﴾

76. Onlardan sonra, Musa ve Harun'u ayetlerimizle Firavun ve onun ileri gelenlerine gönderdik. Ancak onlar (da) kibirlendiler. Zaten onlar suçlu bir kavimdi.

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسٰى وَهٰرُونَ
اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۬ئِهٖ بِاٰيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا
وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمٖينَ ﴿٧٦﴾

77. Katımızdan kendilerine hak gelince, "Hiç şüphesiz bu, apaçık bir sihirdir" dediler.

فَلَمَّا جَٓاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُٓوا اِنَّ
هٰذَا لَسِحْرٌ مُبٖينٌ ﴿٧٧﴾

78. Musa onlara, "Hak size geldikten sonra, onun hakkında (böyle) mi söylüyorsunuz? Bu, bir sihir mi? Oysa sihirbazlar asla başarıya ulaşamazlar," dedi.

قَالَ مُوسٰٓى اَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا
جَٓاءَكُمْۜ اَسِحْرٌ هٰذَاۜ وَلَا يُفْلِحُ
السَّاحِرُونَ ﴿٧٨﴾

79. (Onlar) dediler ki: "Atalarımızı üzerinde bulduğumuz (inançtan) bizi döndüresin ve yeryüzünde büyüklük ikinizde olsun diye mi, sen bize geldin? Biz, asla size inanacak değiliz."

قَالُٓوا اَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ
اٰبَٓاءَنَا وَتَكُونَ لَكُمَا الْكِبْرِيَٓاءُ فِي
الْاَرْضِۜ وَمَا نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنٖينَ ﴿٧٩﴾

80. Firavun, "Bana her usta sihirbazı getirin," dedi.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُونٖي بِكُلِّ سَاحِرٍ
عَلٖيمٍ ﴿٨٠﴾

81. Sihirbazlar gelince Musa onlara, “Atmak istediğinizi atın,” dedi.

فَلَمَّا جَٓاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمْ مُوسٰٓى
اَلْقُوا مَٓا اَنْتُمْ مُلْقُونَ ﴿٨١﴾

82. Onlar atınca (da) Musa dedi ki: “Ortaya koyduğunuz, ancak bir aldatmacadır. Allah, onu mutlaka boşa çıkartacaktır. Şüphesiz Allah, fesatçıların amellerini (asla) başarıya eriştirmez.”

فَلَمَّٓا اَلْقَوْا قَالَ مُوسٰى مَا جِئْتُمْ بِهِۙ
السِّحْرُۜ اِنَّ اللّٰهَ سَيُبْطِلُهُۜ اِنَّ اللّٰهَ لَا
يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٢﴾

83. Suçlular beğenmeseler (de,) Allah kelimeleriyle hak olanı gerçekleştirir.

وَيُحِقُّ اللّٰهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهٖ وَلَوْ كَرِهَ
الْمُجْرِمُونَ ﴿٨٣﴾ ع

B.9

84. Firavun ve onun ileri gelenlerinin, kendilerini fitneye sokacakları korkusu ile, kavminin (az sayıda) gencinden başka, kimse Musa’ya inanmadı. Şüphesiz Firavun, yeryüzünde taşkınlık eden biriydi ve kesinlikle haddi aşanlardandı.

فَمَٓا اٰمَنَ لِمُوسٰٓى اِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِنْ قَوْمِهٖ
عَلٰى خَوْفٍ مِنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَا۬ئِهِمْ اَنْ
يَفْتِنَهُمْۜ وَاِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْاَرْضِۚ
وَاِنَّهُ لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٨٤﴾

85. Musa dedi ki: “Ey kavmim! Allah’a inanıyorsanız (ve gerçekten) O’na itaat edenlerseniz, yalnız O’na güvenin.”

وَقَالَ مُوسٰى يَا قَوْمِ اِنْ كُنْتُمْ اٰمَنْتُمْ بِاللّٰهِ
فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُٓوا اِنْ كُنْتُمْ مُسْلِمِينَ ﴿٨٥﴾

86. Bunun üzerine dediler ki: “Biz yalnız Allah’a güveniriz. Ey Rabbimiz! Bu zalimler topluluğu için bizi deneme (vesilesi) yapma.”

فَقَالُوا عَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْنَاۚ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا
فِتْنَةً لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَۙ ﴿٨٦﴾

87. “Rahmetinle, bizi (bu) kâfirler topluluğundan koru.”

وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٨٧﴾

88. Biz (de) Musa ve kardeşine vahyedip, “Kavminiz için Mısır’da evler hazırlayın. Evlerinizi (de) Kıble’ye doğru yapın. Namazı (dosdoğru) kılın. Müminlere müjde verin,” (dedik.)[1]

وَاَوْحَيْنَٓا اِلٰى مُوسٰى وَاَخ۪يهِ اَنْ تَبَوَّءَا
لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَاجْعَلُوا
بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَاَق۪يمُوا الصَّلٰوةَۜ وَبَشِّرِ
الْمُؤْمِن۪ينَ ﴿٨٨﴾

89. Musa dedi ki: “Ey Rabbimiz! Sen, Firavun ve onun ileri gelenlerine, (bu) dünya hayatında ziynet (eşyalarını) ve malları verdin. Ey Rabbimiz! Bunun neticesinde onlar, (insanları) Senin yolundan saptırırlar. Ey Rabbimiz! Onların mallarını mahvet ve kalplerine ağır bir sıkıntı indir. Onlar, acı bir azabı görmeden (asla) inanmayacaklar.[2]

وَقَالَ مُوسٰى رَبَّنَٓا اِنَّكَ اٰتَيْتَ فِرْعَوْنَ
وَمَلَاَهُ ز۪ينَةً وَاَمْوَالًا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۙ
رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَنْ سَب۪يلِكَۚ رَبَّنَا اطْمِسْ
عَلٰٓى اَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلٰى قُلُوبِهِمْ فَلَا
يُؤْمِنُوا حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَل۪يمَ ﴿٨٩﴾

90. (Bunun üzerine Yüce Allah,) “İkinizin duası kabul edildi. Onun için sebat gösterin. Bilmeyenlerin yoluna (da) uymayın,” dedi.

قَالَ قَدْ اُج۪يبَتْ دَعْوَتُكُمَا فَاسْتَق۪يمَا
وَلَا تَتَّبِعَٓانِّ سَب۪يلَ الَّذ۪ينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٠﴾

91. Biz, İsrâiloğulları’nı denizin diğer tarafına geçirdik. Firavun ve askerleri (ise) azgınlık ve aşırılık içinde peşlerine düştüler. (Firavun) boğulma (tehlikesiyle) karşılaşınca, “İsrâiloğulları’nın inandığı (o kudret sahibi Allah’tan) başka hiç bir İlâh olmadığına inanıyorum ve (içten) itaat edenlerden oluyorum,” dedi.

وَجَاوَزْنَا بِبَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪يلَ الْبَحْرَ فَاَتْبَعَهُمْ
فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا وَعَدْوًاۜ حَتّٰٓى اِذَٓا
اَدْرَكَهُ الْغَرَقُۙ قَالَ اٰمَنْتُ اَنَّهُ لَٓا اِلٰهَ
اِلَّا الَّذ۪ٓي اٰمَنَتْ بِه۪ بَنُٓوا اِسْرَٓائ۪يلَ وَاَنَا
مِنَ الْمُسْلِم۪ينَ ﴿٩١﴾

---

1 Arkeologlar Mısır’da İsrailoğulları’nın yere gömülmüş evlerini ortaya çıkarmışlardır. Onların hepsi Kıble’ye doğru yapılmıştır. Bu gerçek “Kitab-ı Mukaddes”te zikredilmemiştir. Hz. Muhammed-i Mustafa’nın (s.a.v.) kendiliğinden onu düşünebilmesi de imkânsızdır. Batılı oryantalistlerin (doğu bilimciler) Hz. Resûlüllah’a (s.a.v.) isnat ettikleri, “kendisi bütün bilgileri Kitab-ı Mukaddes’ten toplamıştır,” suçlaması da, böylece asılsız çıkmıştır. Ayetten anlaşıldığına göre Hz. Resûlüllah (s.a.v.) Kuran-ı Kerim’i kendisi uydurmamıştır. Aksine o kesin olarak Yüce Allah (c.c.) tarafından kendisine vahyedilmiştir.

2 Bu manalar için bkz: İmlâ Ma Menne Bihirrahman.

92. (Biz, dedik ki:) “Şimdi mi (inanıyorsun?) Oysa önceden (hep) itaatsizlik ettin ve sen fesatçılardandın.”

آلْـٰٔنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ
الْمُفْسِدِينَ ﴿٩٢﴾

93. Öyleyse bugün Biz, senden sonra (gelenlere) bir ibret olasın diye, cesedini (korumakla,) sana (az bir) necat vereceğiz. Şüphesiz insanların çoğu, mucizelerimizden habersizlerdir.[1]

فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ
خَلْفَكَ اٰيَةً ۜ وَاِنَّ كَث۪يرًا مِنَ النَّاسِ عَنْ
اٰيَاتِنَا لَغَافِلُونَ ﴿٩٣﴾ ع

B.10

94. Şüphesiz Biz, İsrailoğulları’na her türlü güzelliğe sahip bir yer ihsan ettik ve onları tertemiz şeylerle rızıklandırdık. Onlara (gerçek) ilim gelinceye kadar ihtilâfa (da) düşmediler. Şüphesiz Rabbin, ihtilâfa düştükleri hakkında, aralarında Kıyamet günü hüküm verecektir.

وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪يلَ مُبَوَّأَ صِدْقٍ
وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ۚ فَمَا اخْتَلَفُوا
حَتّٰى جَٓاءَهُمُ الْعِلْمُ ۜ اِنَّ رَبَّكَ يَقْض۪ي
بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ف۪يمَا كَانُوا ف۪يهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٤﴾

95. Sana indirdiğimizden dolayı herhangi bir şüphen varsa, senden önce (gönderilen) Kitab’ı okuyanlara sor. Şüphesiz en mükemmel hakikat, Rabbin tarafından sana gelmiştir. Onun için şüphe edenlerden olma.[2]

فَاِنْ كُنْتَ ف۪ي شَكٍّ مِمَّٓا اَنْزَلْنَٓا اِلَيْكَ
فَسْـَٔلِ الَّذ۪ينَ يَقْرَؤُنَ الْكِتَابَ مِنْ
قَبْلِكَ ۚ لَقَدْ جَٓاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا
تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَر۪ينَ ﴿٩٥﴾

[1] Bu ayet-i kerime, bu Yüce Kitab’ın, gaybı bilen Allah (c.c.) tarafından indirildiğini bir kere daha ispatlamıştır. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) zamanına kadar Firavun’un naaşının korunmuş olduğundan kimsenin haberi yoktu. Bugün artık arkeoloji uzmanları, Hz. Musa’ya (a.s.) karşı gelen Firavun’un naaşını ortaya çıkarmışlardır. Bu cesetten anlaşıldığına göre Firavun, boğulmadan kurtarılmış ve daha sonra altmış sene sakat olarak yatağında kalmıştır. Sonunda doksan yaşında ölmüştür. (Geniş bilgi için bkz.:Ian-Wilson: Exodus Enigma 1985)

[2] Bu ayette, Kuran-ı Kerim’i okuyan her insan kastedilmiştir. Yoksa, Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) Kuran-ı Kerim hakkında zaten bir şüphesi olamazdı. Kendisinin “Evvel-ül Müslimin” (inananların ilki) olduğu bildirilmiştir. (6:164)

96. Allah'ın ayetlerini yalanlayanlardan olma! Yoksa hüsrana uğrayanlardan olursun.

وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذٖينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ
فَتَكُونَ مِنَ الْخَاسِرٖينَ ﴿٩٦﴾

97. Şüphesiz (cezalandırılmalarına) Rabbin tarafından karar verilmiş olanlar, (kesinlikle) inanmayacaklar.

اِنَّ الَّذٖينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ
لَا يُؤْمِنُونَۙ ﴿٩٧﴾

98. Kendilerine her türlü mucize gelse bile, acı azabı görmeden (asla inanmayacaklar.)

وَلَوْ جَٓاءَتْهُمْ كُلُّ اٰيَةٍ حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ
الْاَلٖيمَ ﴿٩٨﴾

99. Yûnus'un kavminden başka iman eden ve imanı kendisine fayda veren bir kasaba (halkı) neden çıkmadı? Onlar inandıklarında, bu dünya hayatında aşağılatıcı bir azabı Biz, kendilerinden uzaklaştırdık. Sonra (da) onlara, belli bir süreye kadar geçim temin ettik.

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ اٰمَنَتْ فَنَفَعَهَٓا اٖيمَانُهَٓا
اِلَّا قَوْمَ يُونُسَۜ لَمَّٓا اٰمَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ
عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَمَتَّعْنَاهُمْ اِلٰى حٖينٍ ﴿٩٩﴾

100. Rabbin isteseydi, yeryüzündekilerin hepsi topluca inanırlardı. (Allah kimseyi zorlamazken,) mümin olsunlar diye insanları, sen mi zorlayacaksın?

وَلَوْ شَٓاءَ رَبُّكَ لَاٰمَنَ مَنْ فِي الْاَرْضِ
كُلُّهُمْ جَمٖيعًاۜ اَفَاَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتّٰى
يَكُونُوا مُؤْمِنٖينَ ﴿١٠٠﴾

101. Allah'ın izni olmadan, kimse iman edemez. O, aklını kullanmayanların (yüzlerine, kalplerinde bulunan) pisliği bulaştırır.

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ تُؤْمِنَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِۜ
وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذٖينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠١﴾

102. De ki: "Göklerde ve yerde neler (olup bittiğine) bir baksanıza!" Ne (müjde) haberleri, ne (de) uyarı (sözleri,) inanmamakta ısrar edenlere fayda vermez.

قُلِ انْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِۜ وَمَا تُغْنِي الْاٰيَاتُ وَالنُّذُرُ
عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٢﴾

103. Onlar, kendilerinden önce gelip geçenlerin günlerinin benzerinden başka bir şey mi bekliyorlar? De ki: "Öyleyse bekleyin. Şüphesiz, ben (de) sizinle beraber bekleyenlerdenim."

فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ اِلَّا مِثْلَ اَيَّامِ الَّذِينَ
خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ قُلْ فَانْتَظِرُوا اِنِّي
مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿١٠٣﴾

104. Sonra (azap gelip çattığında,) Biz peygamberlerimizi ve (onlara) inananları kurtarırız. Müminleri kurtarmamız, üstümüzde bir yükümlülüktür.

ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ اٰمَنُوا كَذٰلِكَ
حَقًّا عَلَيْنَا نُنْجِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾ ع

B.11

105. De ki: "Ey insanlar! Eğer dinim hakkında (bir) şüpheniz varsa, (iyi dinleyin!) Ben, Allah'tan başka taptıklarınıza asla tapmam. Ben, ancak ruhlarınızı kabzeden Allah'a ibadet ederim. Bana inananlardan olmam emredildi."

قُلْ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ
دِينِي فَلَٓا اَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ
دُونِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ اَعْبُدُ اللّٰهَ الَّذِي
يَتَوَفّٰيكُمْ وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُونَ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٥﴾

106. "Her türlü eğrilikten uzak kalarak, dikkatini daima dine ver ve Allah'a ortak koşanlardan olma," (diye verilen buyruğu da herkese iletmem, bana emrolundu.)

وَاَنْ اَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٦﴾

107. Allah'ı bırakıp, sana ne fayda sağlayan, ne (de) zarar vereni çağırma! Eğer (öyle) yaparsan, o zaman şüphesiz zalimlerden olursun.

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ
وَلَا يَضُرُّكَ فَاِنْ فَعَلْتَ فَاِنَّكَ
اِذًا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٧﴾

108. Eğer Allah sana bir zarar verirse, onu O'ndan başka giderecek kimse yoktur. Eğer O, sana bir iyilik (yapmak) isterse, O'nun lütfunu (da) engelleyecek kimse yoktur. O, kullarından dilediğine ihsan eder. O, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

وَاِنْ يَمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُٓ
اِلَّا هُوَۚ وَاِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَٓادَّ
لِفَضْلِه۪ۜ يُص۪يبُ بِه۪ مَنْ يَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِه۪ۜ
وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّح۪يمُ ﴿١٠٨﴾

109. De ki: "Ey insanlar, Rabbiniz tarafından size hak geldi. Hidayeti kabul eden, ancak kendi nefsinin (yararı için) onu kabul etmiş olur. Kim saparsa, sapıklığı (ancak) kendi aleyhinde benimsemiş olur. Ben üzerinizde bekçi değilim."

قُلْ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَٓاءَكُمُ الْحَقُّ مِنْ
رَبِّكُمْۚ فَمَنِ اهْتَدٰى فَاِنَّمَا يَهْتَد۪ي
لِنَفْسِه۪ۚ وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَاۚ
وَمَٓا اَنَا۬ عَلَيْكُمْ بِوَك۪يلٍۜ ﴿١٠٩﴾

110. Sana vahiy olunana uy! Allah hüküm verinceye kadar sabret. O, bütün hüküm verenlerin en hayırlısıdır.

وَاتَّبِعْ مَا يُوحٰٓى اِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتّٰى
يَحْكُمَ اللّٰهُۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِم۪ينَ ﴿١١٠﴾

Sûre: 11

HÛD SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke'de nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yüz yirmi dört ayettir.

Bu sûrenin daha önceki Yunus sûresiyle olan alakası, geçen sûrenin tanıtımında beyan edilmiştir. Bu sûrenin önemli bir konusu da,

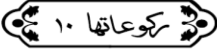
„ فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ ‟,

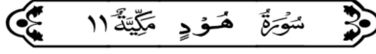
ayet-i kerimesidir.[1] Bu ayet-i kerimeye göre Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) çok ağır bir sorumluluk verilmiştir. Zaten onun için Hz. Resûlüllah (s.a.v.), " شَيَّبَتْنِى هُودٌ ", yani Hûd sûresi beni yaşlandırdı, diye buyurmuştur. Bu sûrede inkârlarından dolayı helâk edilen kavimlerden bahsedilmiştir. Onlara duyduğu üzüntü de, Hz. Resûlüllah üzerinde çok olumsuz etkiler doğurmuştur.

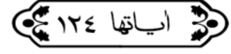
Bu sûrede on sekizinci ayette, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) hakkında, Hz. Musa'nın (a.s.) bir şahadetinden de bahsedilmiştir. Keza, Hz. Resûlüllah'tan (s.a.v.) sonra da bir şahidin geleceğinden de haber verilmiştir. Burûc sûresinde de, " وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ "[2] kelimeleriyle bu şahitten bahsedilmiştir. Yani gelecekte çok yüce bir şahit, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) lehinde şahadet edecek ve onun doğruluğunu beyan edecektir.

Bu sûrenin yüz yirmi birinci ayet-i kerimesinde, Yüce Allah'ın (c.c.) peygamberlerin başlarından geçen olayları, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) kalbini sağlamlaştırmak için beyan ettiği anlatılmıştır ve bunların hepsinin, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) kalbini incitmek üzere açıklanmadığına atıfta bulunulmuştur.

[1] Bkz. 11:113
[2] Bkz. 85:4

Hûd Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Ben, her şeyi (en iyi) gören Allah'ım.[1] Bu Kitab'ın ayetleri sağlam kılınmıştır. Sonra (da) hikmet sahibi ve daima her şeyden haberdar olan (Allah) tarafından, apaçık beyan edilmiştir.

الٓرٰ كِتَابٌ اُحْكِمَتْ اٰيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ
مِنْ لَدُنْ حَك۪يمٍ خَب۪يرٍۙ ﴿٢﴾

3. (Bu ayetler,) Allah'tan başkasına ibadet etmeyin (diye, sizleri uyarmaktadır.) Şüphesiz ben, O'nun (Katından) sizler için bir uyaran ve müjde verenim.

اَلَّا تَعْبُدُٓوا اِلَّا اللّٰهَۜ اِنَّن۪ي لَكُمْ مِنْهُ
نَذ۪يرٌ وَبَش۪يرٌۙ ﴿٣﴾

4. (Keza) Rabbinizden bağışlanmayı dileyin, sonra (da) tevbe ederek O'na yönelin (diye, sizlere duyurmak için gönderildim.) O, belli bir süreye kadar size (en) güzel geçim sağlayacaktır. Her fazilet sahibine Kendi lütfunu verecektir. Eğer yüz çevirirseniz, şüphesiz çok büyük bir günün azabının size gelmesinden korkarım.

وَاَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُٓوا اِلَيْهِ
يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعاً حَسَناً اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّى
وَيُؤْتِ كُلَّ ذ۪ي فَضْلٍ فَضْلَهُۜ وَاِنْ تَوَلَّوْا
فَاِنّ۪ٓي اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَب۪يرٍ ﴿٤﴾

5. Hepinizin dönüşü Allah'adır. O, istediği her şeyi (yapmaya) daima gücü yetendir.

اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْۚ وَهُوَ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿٥﴾

6. İyi dinleyin! Şüphesiz onlar, O'ndan gizlenmek için gönüllerindeki düşmanlığı saklarlar. İyi dinleyin! Onlar elbiselerini giyerken, O onların gizlediklerini ve açığa vurduklarını bilir. Şüphesiz O, gönüllerde (bulunanları) çok iyi bilir.

اَلَٓا اِنَّهُمْ يَثْنُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا
مِنْهُۜ اَلَا ح۪ينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْۙ
يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَۚ
اِنَّهُ عَل۪يمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٦﴾

[1] Ayrıntılı bilgi için bkz. dipnotlar 2:2 ve 10:2.

7. Yeryüzünde rızkı Allah'a ait olmayan hiçbir canlı yoktur. O, onun geçici olarak (da,) daimi olarak (da) kalacağı yeri bilir. Bütün (bunlar,) apaçık bir Kitap'ta (mevcuttur.)

وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِي الْاَرْضِ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ
رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَاۜ
كُلٌّ ف۪ي كِتَابٍ مُب۪ينٍ ﴿٧﴾

8. Gökleri ve yeri altı dönemde yaratan, ancak O'dur. O'nun arşı su üzerindedir.[1] (Bu,) hanginizin amel (bakımından) en iyi olduğunu ortaya çıkarmak içindir. Sen onlara, "Siz öldükten sonra, şüphesiz tekrar diriltilip kaldırılacaksınız," dersen, inkâr edenler mutlaka, "Bu (iddia,) apaçık bir aldatmacadan başka bir şey değildir," diyecekler.

وَهُوَ الَّذ۪ي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ ف۪ي
سِتَّةِ اَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَٓاءِ
لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلاًۜ وَلَئِنْ
قُلْتَ اِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ
لَيَقُولَنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُٓوا اِنْ هٰذَٓا اِلَّا
سِحْرٌ مُب۪ينٌ ﴿٨﴾

9. Eğer Biz, tayin edilen süreye kadar onlardan azabı geciktirirsek, onlar mutlaka, "Bunun (gelmesine) engel olan nedir?" diyecekler. İyi dinleyin! O (azap) onlara geldiği gün, onlardan asla uzaklaştırılmayacak ve alay ettikleri (de) kendilerini kuşatacaktır.

وَلَئِنْ اَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ اِلٰٓى اُمَّةٍ
مَعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُۜ اَلَا يَوْمَ
يَأْت۪يهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفاً عَنْهُمْ وَحَاقَ
بِهِمْ مَا كَانُوا بِه۪ يَسْتَهْزِؤُ۫نَ ﴿٩﴾

B.2

10. Eğer Biz insana, Katımızdan herhangi bir rahmeti tattırır, sonra onu kendisinden geri çekersek, şüphesiz o pek umutsuz (ve) nankör olur.

وَلَئِنْ اَذَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا
مِنْهُۚ اِنَّهُ لَيَؤُ۫سٌ كَفُورٌ ﴿١٠﴾

[1] Arştan murat hükümranlık yahut onun usulleridir. Su kelimesi Kuran-ı Kerim'de İlâhi vahiy için de kullanılır. Yüce Allah (c.c.) yeryüzündeki hayatı, suya dayalı olarak yaratmıştır. Aynı şekilde manevi hayat da peygamberlere indirilen İlâhi vahiye dayanmaktadır. Ayrıca bkz. dipnot 7:55.

11. Eğer herhangi bir sıkıntıya uğradıktan sonra, kendisine (büyük bir) nimet tattırırsak, o mutlaka, “Bütün sıkıntılar (artık) benden gitti,” diyecektir. Şüphesiz o, şımarık (ve) böbürlenen bir kimsedir.

وَلَئِنْ اَذَقْنَاهُ نَعْمَٓاءَ بَعْدَ ضَرَّٓاءَ مَسَّتْهُ
لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّـَٔاتُ عَنّ۪يۜ اِنَّهُ
لَفَرِحٌ فَخُورٌۙ ﴿١١﴾

12. Ancak sabredip iyi işler yapanlar, (bundan) müstesnadırlar. Kendilerine mağfiret ve büyük mükâfat (mukadder) olanlar (da,) onlardır.

اِلَّا الَّذ۪ينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِۜ
اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ كَب۪يرٌ ﴿١٢﴾

13. (Kâfirler) sana vahyolunanın bir kısmını, (insanlara ulaştırmayıp) terk edeceğini bekliyorlarsa, (bu imkânsızdır.) “Ona neden bir hazine indirilmedi yahut onunla birlikte neden bir melek gelmedi,” diye itiraz etmelerinden, senin için sıkılmaktadır. Şüphesiz sen ancak bir uyarıcısın. Allah, her şeyin üzerine gözeticidir.

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحٰٓى اِلَيْكَ
وَضَٓائِقٌ بِه۪ صَدْرُكَ اَنْ يَقُولُوا لَوْلَٓا
اُنْزِلَ عَلَيْهِ كَنْزٌ اَوْ جَٓاءَ مَعَهُ مَلَكٌۜ
اِنَّمَٓا اَنْتَ نَذ۪يرٌۜ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
وَك۪يلٌۜ ﴿١٣﴾

14. Onlar, (bu Kitab’ı) kendisi uydurdu mu derler? De ki: “(Sözünüzde) doğruysanız, öyleyse siz (de) kendi tarafınızdan ona benzer, uydurulmuş on sûre getirin. Allah’tan başka çağırabildiklerinizi (de yardıma) çağırın.”

اَمْ يَقُولُونَ افْتَرٰيهُۜ قُلْ فَاْتُوا بِعَشْرِ
سُوَرٍ مِثْلِه۪ مُفْتَرَيَاتٍ وَادْعُوا مَنِ
اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ
صَادِق۪ينَ ﴿١٤﴾

15. Eğer size olumlu bir cevap vermezlerse, bilin ki (bu kelâm) Allah’ın ilmiyle indirilmiştir ve (de) O’ndan başka ibadete lâyık olan yoktur. Öyleyse tam olarak itaat edenler olacak mısınız?

فَاِلَّمْ يَسْتَج۪يبُوا لَكُمْ فَاعْلَمُٓوا اَنَّمَٓا
اُنْزِلَ بِعِلْمِ اللّٰهِ وَاَنْ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۚ
فَهَلْ اَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٥﴾

16. Kim, dünya hayatını ve ziynetini isterse, Biz onların amellerinin karşılığını tam olarak bu (dünyada) kendilerine veririz. Onlara, bu (dünyada) haksızlık yapılmayacaktır.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا
نُوَفِّ اِلَيْهِمْ اَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا
لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٦﴾

17. Ahirette (Cehennem) ateşinden başka bir şeyleri olmayanlar (da,) işte ancak onlardır. Onların burada emek verdikleri (sanayi işleri) boşa çıkacak ve yaptıkları (da tamamen) geçersiz olacaktır.

اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا
النَّارُ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبٰطِلٌ مَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾

18. Rabbi tarafından apaydın bir delile dayanan (birisi, sahtekâr olur mu?) Kendisinden sonra (onu doğrulayan) bir şahidi (de) gelecektir. Kendisinden önce (de, insanlara) öncülük (eden) ve rahmet (olan) Musa'nın Kitab'ı (mevcuttur. Bu Peygamber'in muhatapları, sonunda) onu kabul edecekler. (Değişik) hiziplerden kim onu inkâr ederse, (Cehennem) ateşi kendisinin vadedilen yeri olacaktır. Bunun hakkında, (asla) şüphe içinde kalma. Bu Rabbin tarafından (gelen bir) haktır. Ancak insanların çoğu inanmazlar.[1]

اَفَمَنْ كَانَ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ وَيَتْلُوهُ
شَاهِدٌ مِنْهُ وَمِنْ قَبْلِهِ كِتٰبُ مُوسٰٓى اِمَامًا
وَرَحْمَةً اُولٰٓئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ
يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْاَحْزَابِ فَالنَّارُ مَوْعِدُهُ
فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ اِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ
رَبِّكَ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٨﴾

19. Allah'a yalan uydurandan daha zalim kim olabilir? Bu gibi insanlar Rablerinin huzuruna çıkarılacaklar ve bütün şahitler, "İşte Rablerine karşı yalan söyleyenler bunlardır," diyecekler. İyi dinleyin! Allah'ın laneti (bu) zalimlerin üzerinedir.

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا
اُولٰٓئِكَ يُعْرَضُونَ عَلٰى رَبِّهِمْ وَيَقُولُ
الْاَشْهَادُ هٰٓؤُلَٓاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلٰى
رَبِّهِمْ اَلَا لَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الظّٰلِمِينَ ﴿١٩﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) doğruluğunun kesin bir delili ileri sürülmüştür. Ayet-i kerimeye göre Hz. Muhammed-i Mustafa'nın (s.a.v.) elinde doğru olduğuna şahadet eden ve birçok delili ihtiva eden Kur'an-ı Kerim vardır. Kendisinden önce de Hz. Musa'nın (a.s.) Kitabı, yani Tevrat, onun doğruluğu konusunda şahadet etmektedir. Keza kendisinden sonra (da) bir şahit, yani Vadedilen Mesih ve Mehdi gelerek, Yüce Allah'tan (c.c.) aldığı vahiylerle, Hz. Muhammed-i Mustafa (s.a.v.) lehinde şahadet edecektir. Böyle birisi nasıl yalancı olabilir?

20. Bunlar, Allah'ın yolundan (insanları) alıkoyarlar ve onu eğriltmek isterler. Ahireti inkâr edenler (de) ancak onlardır.

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ
وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ
كَافِرُونَ ﴿٢٠﴾

21. (İlâhî cemaatleri) yeryüzünde asla aciz kılamayan (da,) bunlardır. Allah'ı bıraktıktan sonra, kendilerine hiç kimse dost olmaz. Bunların azapları (da) çoğaltılacak. (Onlar) ne duyabilecekler, ne (de) görebilecekler.

اُو۬لٰٓئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي
الْاَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ
اَوْلِيَٓاءَ يُضَاعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ مَا
كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوا
يُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾

22. İşte canlarını hüsrana uğratanlar onlardır. (Allah'a) karşı uydurdukları (da ellerinden) kaçıp gidecek.

اُو۬لٰٓئِكَ الَّذِينَ خَسِرُٓوا اَنْفُسَهُمْ
وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٢﴾

23. Ahirette en çok hüsrana uğrayanlar (da,) elbette onlardır.

لَا جَرَمَ اَنَّهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ
الْاَخْسَرُونَ ﴿٢٣﴾

24. İman edip, (yerli yerinde) iyi işler yapanlar ve Rablerine yönelenler ise, işte Cennetlik olanlar, (ancak) bunlardır. Orada ebediyen kalacaklar.

اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَاَخْبَتُٓوا اِلٰى رَبِّهِمْ اُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ
الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٤﴾

25. (Bu) iki tarafın durumu, kör ve sağır (ile) gören ve duyan gibidir. Her ikisinin durumu bir olur mu? Yine (de) öğüt almayacak mısınız?

مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْاَعْمٰى وَالْاَصَمِّ
وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيَانِ
مَثَلًا اَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾

B.3

26. Şüphesiz Biz, Nuh'u kavmine (peygamber olarak) gönderdik. (O dedi ki:) "Şüphesiz ben sizin için apaçık bir uyarıcıyım."

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰى قَوْمِه۪ٓ اِنّ۪ي لَكُمْ
نَذ۪يرٌ مُب۪ينٌۙ ﴿٢٦﴾

27. "Allah'tan başkasına ibadet etmeyin. Şüphesiz ben, (başınıza) acı bir günün azabının (gelmesinden) korkarım."

اَنْ لَا تَعْبُدُٓوا اِلَّا اللّٰهَۜ اِنّ۪ٓي اَخَافُ
عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ اَل۪يمٍ ﴿٢٧﴾

28. Bunun üzerine, onun kavminden (onu) inkâr eden ileri gelenler, "Biz seni kendimiz gibi, (sadece) bir insan olarak görüyoruz. Görünürde (de,) aramızdan rezil insanlar dışında, kimsenin sana tabi olduğuna tanık değiliz. Sonra sizin, bizden bir üstünlüğünüzü (de) görmüyoruz. Aksine, yalancılar olduğunuzu düşünüyoruz." dediler.

فَقَالَ الْمَلَاُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِه۪ مَا
نَرٰيكَ اِلَّا بَشَرًا مِثْلَنَا وَمَا نَرٰيكَ
اتَّبَعَكَ اِلَّا الَّذ۪ينَ هُمْ اَرَاذِلُنَا بَادِيَ
الرَّأْيِۚ وَمَا نَرٰى لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ
بَلْ نَظُنُّكُمْ كَاذِب۪ينَ ﴿٢٨﴾

29. (Nuh) dedi ki: "Ey kavmim! Düşünsenize, eğer Rabbim tarafından apaçık bir delile sahipsem ve (Allah) Katından bana bir rahmet vermişse, ama o sizden saklı tutulduysa, istemediğiniz halde, onu size zorla mı kabul ettireceğiz?"

قَالَ يَا قَوْمِ اَرَاَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ
مِنْ رَبّ۪ي وَاٰتٰين۪ي رَحْمَةً مِنْ عِنْدِه۪
فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْۜ اَنُلْزِمُكُمُوهَا
وَاَنْتُمْ لَهَا كَارِهُونَ ﴿٢٩﴾

30. "Ey kavmim! Bunun için sizden mal istemiyorum. Mükâfatım, Allah'tan başkasına ait değildir. Bana inananları (da,) asla kovacak değilim. Şüphesiz onlar, Rablerinin yakınlığını elde edecekler. Ancak ben, sizin cahilce hareket eden bir kavim olduğunuzu görmekteyim."

وَيَا قَوْمِ لَٓا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًاۜ اِنْ
اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ وَمَٓا اَنَا۬ بِطَارِدِ
الَّذ۪ينَ اٰمَنُواۜ اِنَّهُمْ مُلَاقُوا رَبِّهِمْ
وَلٰكِنّ۪ٓي اَرٰيكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٣٠﴾

31. “Ey kavmim! Eğer onları kovarsam, Allah’tan (gelecek cezaya karşı,) bana kim yardım edecek? Yine (de) nasihat almayacak mısınız?”

وَيَا قَوْمِ مَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ
طَرَدْتُهُمْ ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣١﴾

32. “Ben size, Allah’ın hazineleri bendedir demiyorum. Gaybı (da) bilmiyorum. Ben, bir meleğim (de) demiyorum. Gözlerinizin hor gördüklerine, Allah hiç bir iyilik nasip etmeyecek (de) demiyorum. Kalplerindekini (en) iyi, (ancak) Allah bilir. Eğer ben (de, sizin söylediğinizi söylesem,) şüphesiz zulmedenlerden olurum.”

وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا
أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا
أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي أَعْيُنُكُمْ لَنْ
يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا ۖ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي
أَنْفُسِهِمْ ۖ إِنِّي إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٢﴾

33. Onlar dediler ki: “Ey Nuh! Sen bizimle tartıştın. Tartışmayı (da) çok uzattın. Eğer doğruyu (söyleyenlerden) isen, korkuttuğun azabı bize getir.”

قَالُوا يَا نُوحُ قَدْ جَادَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ جِدَالَنَا
فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٣﴾

34. Nuh dedi ki: “Eğer isterse, onu size getirecek olan, ancak Allah’tır. Siz, asla O’nu aciz kılamazsınız.”

قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيكُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ
وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٣٤﴾

35. “Eğer Allah sizi helâk etmek isterse, ben (ne kadar) size nasihat etmek istesem (de,) nasihatim size (asla) fayda vermeyecektir. O, sizin Rabbinizdir ve ancak O’na döndürüleceksiniz.”

وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ
أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ
أَنْ يُغْوِيَكُمْ ۚ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ
تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾

36. Onu kendi mi uydurdu diyorlar? De ki: “Ben bunu uydurmuş olsaydım, suçumun vebali (de) bana olurdu. Ben sizin işlemekte olduğunuz suçlardan uzağım.”

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۖ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ
فَعَلَيَّ إِجْرَامِي وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا
تُجْرِمُونَ ﴿٣٦﴾

B.4

37. Nuh'a şöyle vahyedildi: "Kavminden (şimdiye kadar) inanmış olanlar dışında, artık kimse (sana) asla inanmayacak. Onun için, yaptıklarından dolayı hiç üzülme."

وَاُو۫حِيَ اِلٰى نُوحٍ اَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ
قَوْمِكَ اِلَّا مَنْ قَدْ اٰمَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ
بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَۚ ﴿٣٧﴾

38. "Gözlerimizin önünde ve vahyimize göre gemiyi yap. Zulmedenler hakkında bana hiçbir şey söyleme. Onlar, mutlaka (suda) boğulacaklar."

وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِاَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا
وَلَا تُخَاطِبْن۪ي فِي الَّذ۪ينَ ظَلَمُواۚ
اِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿٣٨﴾

39. O, gemiyi yapmaya devam etti. Kavminin ileri gelenleri yanından geçerken, kendisiyle alay ederlerdi. O dedi ki: "Siz bizimle alay ediyorsanız, sizin alay ettiğiniz gibi, şüphesiz biz (de) sizinle alay edeceğiz."

وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَاٌ
مِنْ قَوْمِه۪ سَخِرُوا مِنْهُۜ قَالَ اِنْ
تَسْخَرُوا مِنَّا فَاِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا
تَسْخَرُونَۜ ﴿٣٩﴾

40. "Kime rezil edici azabın geleceğini ve kalıcı bir azabın (ise) kime ineceğini, yakında anlayacaksınız."

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَۙ مَنْ يَأْت۪يهِ عَذَابٌ
يُخْز۪يهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُق۪يمٌ ﴿٤٠﴾

41. Sonunda emrimiz gelince ve pınarlar fışkırınca, Biz (Nuh'a) dedik ki: "Bu (gemiye) her çeşit (ihtiyaç duyulan hayvanlardan erkek ve dişi olarak) ikişer (tane) bindir.[1] Önceden (helâk olacağı konusunda) karar verilenin dışında, kendi ev ahalini ve (sana) inanmış olanları (da bindir.)" Zaten kendisine, pek az kişi dışında, kimse inanmamıştı.

حَتّٰٓى اِذَا جَٓاءَ اَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُۙ قُلْنَا
احْمِلْ ف۪يهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ
وَاَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ
اٰمَنَۜ وَمَٓا اٰمَنَ مَعَهُٓ اِلَّا قَل۪يلٌ ﴿٤١﴾

[1] Bu ayetten anlaşıldığına göre, her hayvan değil, sadece insanların ihtiyaç duyduğu hayvanların çiftleri gemiye alınmıştı. Aksi takdirde o gemi, yalnız hayvanlar için bile yeterli olamazdı.

42. (Nuh) dedi ki: “Buna binin. Onun hareket etmesi ve demir atması, Allah’ın adının (bereketiyle) olacaktır. Şüphesiz Rabbim, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.”

وَقَالَ ارْكَبُوا ف۪يهَا بِسْمِ اللّٰهِ مَجْرٰيهَا
وَمُرْسٰيهَاۜ اِنَّ رَبّ۪ي لَغَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٤٢﴾

43. (Gemi) dağlar gibi dalgalar içinde onları götürürken, Nuh başka bir yerde olan oğluna, “Oğlum gel, bizimle beraber bin ve kâfirlerden olma,” diye seslendi.

وَهِيَ تَجْر۪ي بِهِمْ ف۪ي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ
وَنَادٰى نُوحٌۨ ابْنَهُ وَكَانَ ف۪ي مَعْزِلٍ يَا بُنَيَّ
ارْكَبْ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِر۪ينَ ﴿٤٣﴾

44. (Oğlu), “Ben hemen, sudan beni koruyacak bir dağa sığınırım,” dedi. (Nuh) dedi ki: “Bugün hiç kimse, O’nun kararından (kimseyi) kurtaramaz. Ancak O’nun merhamet ettiği (kurtulacaktır.)” İkisinin arasına bir dalga girdi ve o boğulanlardan oldu.

قَالَ سَاٰو۪ٓي اِلٰى جَبَلٍ يَعْصِمُن۪ي مِنَ
الْمَٓاءِۜ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ
اِلَّا مَنْ رَحِمَۚ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ
فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَق۪ينَ ﴿٤٤﴾

45. Denildi ki: “Ey yeryüzü, suyunu çek ve ey gök, sen (de yağmuru) dindir!” Su çekilip (kurutuldu) ve (gemi) Cudi (dağı) üzerinde durdu. “Zalimler topluluğu helâk olsun,” denildi.

وَق۪يلَ يَٓا اَرْضُ ابْلَع۪ي مَٓاءَكِ وَيَا سَمَٓاءُ
اَقْلِع۪ي وَغ۪يضَ الْمَٓاءُ وَقُضِيَ الْاَمْرُ
وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَق۪يلَ بُعْدًا
لِلْقَوْمِ الظَّالِم۪ينَ ﴿٤٥﴾

46. Nuh Rabbine seslendi ve “Yarabbi! Şüphesiz oğlum, ailemdendir. Senin sözün mutlaka doğrudur. Sen hüküm verenlerin, (en iyi ve en doğru) hüküm verenisin,” dedi.

وَنَادٰى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ اِنَّ ابْن۪ي
مِنْ اَهْل۪ي وَاِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَاَنْتَ
اَحْكَمُ الْحَاكِم۪ينَ ﴿٤٦﴾

47. (Yüce Allah) dedi ki: "Ey Nuh! O, kesinlikle senin ailenden değildi. Şüphesiz o, iyi olmayan işler (yapan birisiydi.) Onun için bilgisine sahip olmadığın bir şeyi, Ben'den isteme. Şüphesiz Ben, cahillerden olmayasın diye, sana nasihat ediyorum."

قَالَ يَا نُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ
عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْأَلْنِ مَا لَيْسَ
لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعِظُكَ أَنْ تَكُونَ
مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٤٧﴾

48. (Nuh) dedi ki: "Yarabbi, gerçek bilgisine sahip olmadığım bir şey hakkında soru sormaktan, sana sığınırım. Eğer (geçmiş kusurumu) bağışlamazsan ve bana merhamet etmezsen, hüsrana uğrayanlardan olurum."

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا
لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي
وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٤٨﴾

49. (Bunun üzerine kendisine,) "Ey Nuh! Sana ve beraberindeki ümmetlerden olanlara Katımızdan (verilen) selâmet ve (her türlü) bereketlerle (gemiden) in.[1] (Kendilerine bu geçici dünyanın) geçimini sağlayacağımız (diğer) ümmetler (de) olacaktır. Sonra onlara, Katımızdan acı bir azap erişecektir," denildi.

قِيلَ يَا نُوحُ اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ
عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ وَأُمَمٌ
سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُمْ مِنَّا عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿٤٩﴾

50. Bunlar sana vahyettiğimiz, gayptan (olan önemli) haberlerdir. Daha önce sen (de) kavmin (de,) bunları bilmiyordunuz. Onun için sabret. Şüphesiz (iyi) sonuç (ancak) takvayı benimseyenlerindir.

تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا
كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ
هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٥٠﴾ ع

B.5

51. Âd (kavmine de,) kardeşleri Hûd'u (peygamber olarak gönderdik.) O (da onlara dedi ki:) "Ey kavmim! Allah'a ibadet edin. Sizin için O'ndan başka ibadete lâyık olan yoktur. Sizler (ise) ancak iftira edenlersiniz."

وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنْ
أَنْتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ ﴿٥١﴾

[1] "Ümmetler" kelimesinden anlaşıldığına göre, burada Hz. Nuh'un (a.s.) şeriatının uzun zaman devam ettiğine işaret edilmiştir. Onun şeriatı devam ederken, birçok ümmet oluşmuş ve de dağılmıştır.

52. “Ey kavmim! Bunun için sizden bir mükâfat istemem. Benim mükâfatım, beni Yaratan’dan başkasına ait değildir. Yine (de) aklınızı kullanmaz mısınız?”

يَا قَوْمِ لَٓا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا ۜ اِنْ
اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى الَّذ۪ي فَطَرَن۪ي ۜ
اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥٢﴾

53. “Ey kavmim! Rabbinizden bağışlanmayı dileyin, sonra tevbe ederek, O’na (yönelin.) O, size bolca yağmur yağdıran bulutlar gönderecek ve gücünüze (de) güç katacaktır. Suçlu olarak (Allah’tan) yüz çevirmeyin.”

وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُٓوا اِلَيْهِ
يُرْسِلِ السَّمَٓاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا
وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً اِلٰى قُوَّتِكُمْ
وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِم۪ينَ ﴿٥٣﴾

54. Onlar dediler ki: “Ey Hûd! Sen bize apaçık bir delil getirmedin. Biz, (yalnız) senin sözünle tanrılarımızı terk edecek değiliz ve sana (da) inanacak değiliz.”

قَالُوا يَا هُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ
بِتَارِك۪ٓي اٰلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ
لَكَ بِمُؤْمِن۪ينَ ﴿٥٤﴾

55-56. “Biz, tanrılarımızdan bazıları senin üzerinde kötü bir etki oluşturmuştur, demekten başka bir söz söylemeyiz.” O dedi ki: “O’nu bırakıp, Kendisine ortak koştuklarınızdan uzak olduğuma Allah’ı şahit tutarım ve siz (de buna) şahit olun. Hepiniz birlik olup, bana karşı planlar kurun. Sonra bana, hiç mühlet (de) vermeyin.”

اِنْ نَقُولُ اِلَّا اعْتَرٰيكَ بَعْضُ اٰلِهَتِنَا
بِسُٓوءٍ ۜ قَالَ اِنّ۪ٓي اُشْهِدُ اللّٰهَ وَاشْهَدُٓوا
اَنّ۪ي بَر۪ٓيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٥٥﴾
مِنْ دُونِه۪ فَك۪يدُون۪ي جَم۪يعًا ثُمَّ
لَا تُنْظِرُونِ ﴿٥٦﴾

57. “Şüphesiz ben, (yalnız) benim (de) Rabbim, sizin (de) Rabbiniz olan Allah’a güvenirim. Yürüyen hiçbir canlı yoktur ki, O kendisini alnındaki (saçlardan) kavramış olmasın.[1] Şüphesiz Rabbim, doğru yol üzerinde (olanlarla birlikte) olur.”

اِنّ۪ي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ رَبّ۪ي وَرَبِّكُمْ ۜ
مَا مِنْ دَٓابَّةٍ اِلَّا هُوَ اٰخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا ۜ
اِنَّ رَبّ۪ي عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَق۪يمٍ ﴿٥٧﴾

[1] Yani, her canlı Yüce Allah’ın (c.c.) elindedir.

58. “Yine (de) yüz çevirirseniz, benimle birlikte size gönderilen talimatı, artık size ulaştırmış bulunuyorum. Rabbim, yerinize başka bir kavmi getirecektir. O’na hiç bir zarar veremezsiniz. Şüphesiz Rabbim, her şeye gözeticidir.”

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ مَٓا اُرْسِلْتُ بِه۪ٓ
اِلَيْكُمْۜ وَيَسْتَخْلِفُ رَبّ۪ي قَوْمًا غَيْرَكُمْۚ
وَلَا تَضُرُّونَهُ شَيْـًٔاۜ اِنَّ رَبّ۪ي عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ حَف۪يظٌ ﴿٥٨﴾

59. (Azap hakkındaki) emrimiz gelince, Biz Rahmetimizle Hûd’u (ve) kendisiyle birlikte inananları koruduk. Onları, çok şiddetli azaptan kurtardık.

وَلَمَّا جَٓاءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذ۪ينَ
اٰمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّاۚ وَنَجَّيْنَاهُمْ مِنْ
عَذَابٍ غَل۪يظٍ ﴿٥٩﴾

60. Âd (kavmi) işte budur! Onlar, Rablerinin ayetlerini inkâr ettiler ve O’nun peygamberlerine karşı geldiler. Her asi ve (hakka) düşman olan kimsenin buyruğuna uydular.

وَتِلْكَ عَادٌۗ جَحَدُوا بِاٰيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا
رُسُلَهُ وَاتَّبَعُٓوا اَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَن۪يدٍ ﴿٦٠﴾

61. Bu dünyada (da,) Kıyamet günü (de) lanet onların peşlerine takıldı. İyi dinleyin! Şüphesiz Âd (kavmi,) Rablerini inkâr etti. İyi dinleyin! Hûd’un kavmi Âd’a, lanet (mukadder kılındı.)

وَاُتْبِعُوا ف۪ي هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ
الْقِيٰمَةِۜ اَلَٓا اِنَّ عَادًا كَفَرُوا رَبَّهُمْۜ
اَلَا بُعْدًا لِعَادٍ قَوْمِ هُودٍ ﴿٦١﴾

B.6

62. Semûd (kavmine,) kardeşleri Salih’i (gönderdik.) O dedi ki: “Ey kavmim! Allah’a ibadet edin, O’ndan başka bir İlâhınız yoktur. Sizi yerden kaldırıp, (yüce mertebeye) yükselten ve sizi orada yerleştiren, O’dur. Onun için, O’ndan bağışlanmayı dileyin ve tevbe ederek O’na (yönelin.) Şüphesiz Rabbim yakındır, (duaları) kabul edendir.”

وَاِلٰى ثَمُودَ اَخَاهُمْ صَالِحًاۢ قَالَ يَا قَوْمِ
اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُۜ هُوَ
اَنْشَاَكُمْ مِنَ الْاَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ
ف۪يهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُٓوا اِلَيْهِۜ
اِنَّ رَبّ۪ي قَر۪يبٌ مُج۪يبٌ ﴿٦٢﴾

63. Onlar dediler ki: “Ey Salih! Sen, bundan önce aramızda (gelecek için) bir umut kaynağıydın. Sen bizi, atalarımızın taptıklarına tapmaktan alıkoymak mı istiyorsun? Şüphesiz bizler, bizi çağırdığın şey hakkında rahatsız edici bir şüphe içindeyiz.”

قَالُوا يَا صَالِحُ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ
هٰذَا أَتَنْهٰينَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا
وَإِنَّنَا لَفِي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ
مُرِيبٍ ﴿٦٣﴾

64. O dedi ki: “Ey kavmim söylesenize! Eğer Rabbim tarafından bana ihsan edilen apaçık bir delil üzerindeysem ve O, Katından (özel) bir rahmetiyle bana lütfettiyse, (buna rağmen) O’na itaatsizlik edersem, Allah’a karşı, kim bana yardım edecek? (O zaman,) ancak beni zarara uğratmak dışında bir katkınız (da) olmayacak.”

قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ
مِنْ رَبِّي وَآتَانِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَنْصُرُنِي
مِنَ اللّٰهِ إِنْ عَصَيْتُهُ فَمَا تَزِيدُونَنِي
غَيْرَ تَخْسِيرٍ ﴿٦٤﴾

65. “Ey kavmim! Bu Allah (yolunda vakfedilmiş) dişi devedir. Sizin için bir alâmettir. Allah’ın toprağında (serbestçe dolaşıp,) otlasın diye onu bırakın. Ona bir kötülük yapmayın, yoksa tez bir azap sizi yakalayacaktır.”

وَيَا قَوْمِ هٰذِهِ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ آيَةً فَذَرُوهَا
تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللّٰهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ
فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ ﴿٦٥﴾

66. (Bunun üzerine) onlar, (dişi devenin ayak) bileklerini kestiler. (Salih) onlara dedi ki: “Evlerinizde (topladığınız mallardan) üç gün faydalanın. (Bilin ki) bu, yalanlanmayacak bir sözdür.”

فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ
ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ ﴿٦٦﴾

67. (Azap hakkındaki) emrimiz gelince Biz, Salih’i ve onunla birlikte inananları, (her türlü) felâketten, (özellikle) o günün rezilliğinden, Rahmetimizle kurtardık. Şüphesiz Rabbin, (her türlü) güce sahiptir, her şeyden üstündür.

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذِينَ
آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَمِنْ خِزْيِ
يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿٦٧﴾

68. (Nihayet) zulmedenleri korkunç bir ses yakaladı. Sabah olduğunda evlerinde yere yapışmış bir vaziyette, (yığılıp) kaldılar.

وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا
فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿٦٨﴾

69. Sanki içlerinde hiç yaşamamışlardı. Dinleyin! Semûd (kavmi,) Rablerinin (nimetlerine) nankörlük etti. İyi dinleyin! Semûd kavmi lanetlenmiştir.

كَأَنْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا ۗ أَلَا إِنَّ ثَمُودَا۟
كَفَرُوا رَبَّهُمْ ۗ أَلَا بُعْدًا لِثَمُودَ ۝٦٩ ع

B.7

70. Şüphesiz elçilerimiz, İbrahim'e müjde ile geldiler. Onlar, "(Bizden sana) selam (olsun!)" dediler. O (da onlara) "(Size daima) selam (olsun!)" dedi ve çok geçmeden (onlara) kızartılmış bir buzağı getirdi.

وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرٰهِيمَ
بِالْبُشْرٰى قَالُوا سَلٰمًا ۗ قَالَ سَلٰمٌ
فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ ۝٧٠

71. Sonra ellerinin (yemeğe) uzanmadığını görünce, (dost olmayan) yabancılar olduklarını sezdi ve onlardan dolayı korku hissetti. (Bunun üzerine) onlar, "Korkma, biz Lût'un kavmine gönderildik," dediler.

فَلَمَّا رَأٰٓ أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ
وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۗ قَالُوا لَا تَخَفْ
إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلٰى قَوْمِ لُوطٍ ۝٧١

72. Onun karısı (da) yanı başında ayakta durmaktaydı. (Bu konuşmaları duyunca) biraz ürktü.[1] Bunun üzerine Biz, (kendisine) İshâk ve İshâk'tan sonra Yakub'un (doğacağını) müjdeledik.

وَامْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنٰهَا
بِإِسْحٰقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحٰقَ يَعْقُوبَ ۝٧٢

73. O dedi ki: "Eyvah ben mi (çocuk) doğuracağım? Oysa ben, yaşlı bir kadınım. Bu kocam (da) ihtiyardır. Bu şüphesiz tuhaf bir şeydir!"

قَالَتْ يٰوَيْلَتٰىٓ ءَأَلِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهٰذَا
بَعْلِى شَيْخًا ۗ إِنَّ هٰذَا لَشَىْءٌ عَجِيبٌ ۝٧٣

74. Onlar dediler ki: "Allah'ın hükmüne mi şaşıyorsun? Ey (bu) evdekiler, Allah'ın rahmeti (ve her türlü) bereketi üzerinize olsun. Şüphesiz O, çok övgüye lâyık olandır ve çok yüceliğe sahiptir."

قَالُوٓا أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللّٰهِ رَحْمَتُ اللّٰهِ
وَبَرَكٰتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ ۗ إِنَّهُ
حَمِيدٌ مَجِيدٌ ۝٧٤

[1] Bu ayet-i kerimede "Dahika" kelimesi geçmektedir. Genelde bu kelimenin anlamı gülmektir. Bazı müfessirler ise, bu kelimeyi âdet döneminin başladığı şeklinde yorumlamaktadırlar. "Dahika" kelimesinin bir anlamı da "ürkmek"tir. Bir önceki ayet göz önünde bulundurulursa, burada ürkmek anlamı daha uygundur. (Bkz. Akrab-ül Mevarid)

75. İbrahim'in korkusu gidip, müjdeyi (de) alınca, Lût'un kavmi hakkında Bizimle tartışmaya başladı.

فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ اِبْرٰهِيمَ الرَّوْعُ
وَجَٓاءَتْهُ الْبُشْرٰى يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٥﴾

76. Şüphesiz İbrahim, çok halim, yumuşak kalpli ve (daima huzurumuzda) eğilen bir kimseydi.

اِنَّ اِبْرٰهِيمَ لَحَلِيمٌ اَوَّاهٌ مُنِيبٌ ﴿٧٦﴾

77. "Ey İbrahim, bundan vazgeç. Şüphesiz Rabbinin kararı çıkmıştır ve onlara geri çevrilemeyecek bir azap, (mutlaka) gelecektir."

يَٓا اِبْرٰهِيمُ اَعْرِضْ عَنْ هٰذَا اِنَّهُ
قَدْ جَٓاءَ اَمْرُ رَبِّكَ وَاِنَّهُمْ اٰتِيهِمْ
عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ ﴿٧٧﴾

78. Elçilerimiz Lût'a gelince, onlar yüzünden üzüldü ve onlardan dolayı (da) canı sıkıldı. "Bu sıkıntılı bir gündür," dedi.

وَلَمَّا جَٓاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِٓيءَ بِهِمْ
وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هٰذَا يَوْمٌ
عَصِيبٌ ﴿٧٨﴾

79. Kavmi (öfkelenip,) koşarak yanına geldiler. (Onlar,) önceden beri (böyle korkunç) kötülükler yaparlardı. O, dedi ki: "Ey kavmim! Bunlar benim kızlarım. Bunlar sizce (de) çok temizdirler. Öyleyse Allah'ın takvasını benimseyin. Misafirlerimin yanında beni rezil etmeyin. Aranızda aklı başında bir kimse yok mu?"[1]

وَجَٓاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ اِلَيْهِ وَمِنْ
قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّاٰتِ قَالَ يَا قَوْمِ
هٰٓؤُلَٓاءِ بَنَاتِي هُنَّ اَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا
اللّٰهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي اَلَيْسَ
مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ﴿٧٩﴾

[1] Bazı müfessirlerin tefsirine göre Hz. Lût (a.s.) kavmine hâşâ, kendi kızlarıyla ilişki kurarak şehvetlerini gidermelerini önerdi. Böyle bir tefsir, bir peygamberin şanına yakışmaz. (Bazılarına göre de Hz. Lût (a.s.), bütün kavmin kızları benim kızlarımdır; gidin onlarla şehvetinizi giderin dedi.) Bu tefsirler asla doğru değildir. Aslında Hz. Lût'un (a.s.) kavmi, kendisinin yabancılardan yardım alarak, onlar aleyhinde bir plan kuracağından ve böylece kendilerine zarar vereceğinden korkuyorlardı ve Hz. Lût'un (a.s.) yabancılarla alaka kurmasını sevmiyorlardı. Hz. Lût (a.s.) kendi kızlarının o kavim arasında bulunduğunu (Doğuş; 19:15) hatırlatarak kavmine güvence verdi. Benim kendi kızlarım burada evliyken, ben bu kavim aleyhinde nasıl bir plan kurabilirim diyerek, onlara güvence vermeye çalıştı.

80. Onlar, “Kızlarının üzerinde hiç bir hakkımızın olmadığını ve ne istediğimizi (de) şüphesiz biliyorsun,” dediler.[1]

قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ ۚ
وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ ﴿٨٠﴾

81. (Lût) dedi ki: “Keşke size karşılık vermeye gücüm olsa. (Bu olmadığı için, ben de) kuvvetli bir güvenceye yöneleceğim.”

قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَىٰ
رُكْنٍ شَدِيدٍ ﴿٨١﴾

82. (Bunun üzerine Lût’un misafirleri,) “Ey Lût! Şüphesiz bizler Rabbinin elçileriyiz. Onlar, sana asla erişemezler. Onun için sen, ailenle birlikte gecenin bir bölümünde çık git. Aranızdan kimse dönüp, ardına bakmasın. Ancak karın (geride kalacaktır.) Şüphesiz onlara gelecek olan (azap,) ona (da) gelecektir. Onlara vadolunan vakit sabahtır. Sabah yakın değil midir?” dediler.

قَالُوا يَا لُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصِلُوا
إِلَيْكَ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ
وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا امْرَأَتَكَ ۖ
إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ ۖ إِنَّ
مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ ۖ أَلَيْسَ الصُّبْحُ
بِقَرِيبٍ ﴿٨٢﴾

83. Emrimiz gelince, (yerleşimin) altını üstüne getirdik. O (yerleşimin) üzerine birbiri ardınca, kil taşları yağdırdık.

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا
وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِنْ سِجِّيلٍ ۙ
مَنْضُودٍ ۙ ﴿٨٣﴾

84. (Bu taşlar) Rabbinin Katında, (onlar için) işaretlenmişti. Bu (azap,) zalimlerden uzak değildir.

مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ ۖ وَمَا هِيَ مِنَ
الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ﴿٨٤﴾ ع

[1] Yani, onlar bizim de kızlarımızdır. Onlara bir itirazımız yoktur. Biz yalnız senin yabancı misafirlerinin gelmesinden rahatsızlık duyuyoruz. Onların buraya gelmelerini istemiyoruz.

B.8

85. Medyen[1] (halkına da,) kardeşleri Şuayb'ı (peygamber olarak gönderdik.) O dedi ki: "Allah'a ibadet edin, O'ndan başka hiçbir İlâhınız yoktur. Ölçü ve tartıyı eksik yapmayın. Ben sizi refah (içinde) görüyorum. Ancak (aynı zamanda) ben, sizi mutlaka saracak bir günün azabından (da) korkuyorum."

وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْبًاۜ قَالَ يَا قَوْمِ
اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُۜ وَلَا
تَنْقُصُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ اِنّ۪ٓي
اَرٰيكُمْ بِخَيْرٍ وَاِنّ۪ٓي اَخَافُ عَلَيْكُمْ
عَذَابَ يَوْمٍ مُح۪يطٍ ﴿٨٥﴾

86. "Ey kavmim! Ölçü ve tartıyı insaflı olarak, tam tutun. İnsanlara eşyalarını eksik vermeyin. Fesatçı olarak yeryüzünde kargaşalık çıkarmayın."

وَيَا قَوْمِ اَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ
بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَٓاءَهُمْ
وَلَا تَعْثَوْا فِي الْاَرْضِ مُفْسِد۪ينَ ﴿٨٦﴾

87. "(Gerçek) müminseniz, (bilin ki) Allah'ın (elinizde) bıraktığı (mal,) sizin için daha hayırlıdır. Ben, sizler üzerinde bir koruyucu değilim."

بَقِيَّتُ اللّٰهِ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِن۪ينَۚ وَمَٓا اَنَا عَلَيْكُمْ بِحَف۪يظٍ ﴿٨٧﴾

88. Onlar, "Ey Şuayb! Bize atalarımızın taptıklarını bırakmayı, mallarımız hakkında istediğimizi yapmaktan (vazgeçmeyi,) sana namazın mı emrediyor? Muhakkak ki sen, (kendince) çok zekisin (ve) aklıselim sahibisin," dediler.

قَالُوا يَا شُعَيْبُ اَصَلٰوتُكَ تَأْمُرُكَ اَنْ
نَتْرُكَ مَا يَعْبُدُ اٰبَٓاؤُ۬نَٓا اَوْ اَنْ نَفْعَلَ ف۪ٓي
اَمْوَالِنَا مَا نَشٰٓؤُ۬اۜ اِنَّكَ لَاَنْتَ الْحَل۪يمُ
الرَّش۪يدُ ﴿٨٨﴾

---

[1] Medyen, İbrahim'in (a.s.) üçüncü eşi Ketura'dan oğludur. (Bkz. Kitab-ı Mukaddes; Tekvin; 25:1,2) Onun soyundan gelenlere de Medyen'liler adı verilmiştir. Yaşadıkları yerleşime de bu sebeple Medyen adı verilmiştir. Bu yerleşim, Arap yarımadasında Akabe körfezinde bulunuyordu. Musa (a.s.) Firavun'dan kaçarak buraya sığınmış ve hayatının bir kısmını da burada geçirmiştir. Bu konunun detayları için bakınız: 28:24-30 ayetler.

89. O, dedi ki: “Ey kavmim söylesenize! Eğer ben, Rabbim tarafından apaçık bir delil üzerindeysem, O bana Katından güzel bir rızık veriyorsa, (yine de ben sizin istediğinizi mi yapmalıyım?) Size yasak ettiklerimi, kendim yapmak niyetinde değilim. Elimden geldiğince (sizi) ıslah etmek dışında, bir arzum (da) yoktur. Benim başarılı olmam, Allah’ın (lütfu ve rahmeti) sayesindedir. Ben, ancak O’na güvenirim ve O’na yönelirim.”

قَالَ يَا قَوْمِ اَرَاَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ
مِنْ رَبّ۪ي وَرَزَقَن۪ي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًاۜ وَمَٓا
اُر۪يدُ اَنْ اُخَالِفَكُمْ اِلٰى مَٓا اَنْهٰيكُمْ
عَنْهُۜ اِنْ اُر۪يدُ اِلَّا الْاِصْلَاحَ مَا
اسْتَطَعْتُۜ وَمَا تَوْف۪يق۪ٓي اِلَّا بِاللّٰهِۜ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ اُن۪يبُ ﴿٨٩﴾

90. “Ey kavmim! Bana olan düşmanlığınız, Nuh’un kavmi veya Hûd’un kavmi ya da Salih’in kavminin uğradığı felâket gibi bir felâketin başınıza gelmesine sebep olmasın. Lût’un kavmi (de) sizden pek uzak değildir.”[1]

وَيَا قَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاق۪ٓي اَنْ
يُص۪يبَكُمْ مِثْلُ مَٓا اَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ اَوْ
قَوْمَ هُودٍ اَوْ قَوْمَ صَالِحٍۜ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ
مِنْكُمْ بِبَع۪يدٍ ﴿٩٠﴾

91. Rabbinizden bağışlanmayı dileyin. Sonra (büsbütün) O’na yönelin. Şüphesiz Rabbim, çok rahmet eden ve çok sevendir.”

وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُٓوا اِلَيْهِۜ اِنَّ
رَبّ۪ي رَح۪يمٌ وَدُودٌ ﴿٩١﴾

92. Onlar dediler ki: “Ey Şuayb! Söylediklerinin çoğunu anlamıyoruz. Şüphesiz seni aramızda (pek) zayıf görüyoruz. Kabilen olmasaydı, seni taşlayarak öldürürdük. Sen, bizden (daha) üstün değilsin.”

قَالُوا يَا شُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَث۪يرًا مِمَّا
تَقُولُ وَاِنَّا لَنَرٰيكَ ف۪ينَا ضَع۪يفًاۚ وَلَوْلَا
رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَۘ وَمَٓا اَنْتَ عَلَيْنَا
بِعَز۪يزٍ ﴿٩٢﴾

[1] Bu ayet-i kerime Şuayb’ın (a.s.) Nuh (a.s.), Hûd (a.s.), Salih (a.s.) ve Lût’tan (a.s.) daha sonra gelmiş olduğunu göstermektedir. Ancak o, Musa’nın (a.s.) döneminin öncesinde yaşamıştır. Ayet-i kerimede de Musa’nın (a.s.) kavminin başına gelenlerden bu sebeple bahsedilmemiştir.

93. O dedi ki: “Ey kavmim! Benim kabilem, sizce Allah’tan daha mı güçlüdür? Siz O’nu, değersizmişçesine arkanıza atmışsınız. Şüphesiz Rabbim, bütün yaptıklarınızı kuşatmıştır.”

قَالَ يَا قَوْمِ اَرَهْط۪ٓي اَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِنَ
اللّٰهِۜ وَاتَّخَذْتُمُوهُ وَرَٓاءَكُمْ ظِهْرِياًّۜ
اِنَّ رَبّ۪ي بِمَا تَعْمَلُونَ مُح۪يطٌ ﴿٩٣﴾

94. “Ey kavmim! Siz kendi yerinizde (yapacağınızı) yapın. Ben (de bir şeyler) yapmaya devam edeceğim. Artık rezil edici bir azabın kime geleceğini, kimin (ise) yalancı olduğunu, yakında öğreneceksiniz. (Artık) bekleyin, ben (de) sizinle beraber bekleyeceğim.”

وَيَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنّ۪ي
عَامِلٌۜ سَوْفَ تَعْلَمُونَۙ مَنْ يَأْت۪يهِ
عَذَابٌ يُخْز۪يهِ وَمَنْ هُوَ كَاذِبٌۜ
وَارْتَقِبُٓوا اِنّ۪ي مَعَكُمْ رَق۪يبٌ ﴿٩٤﴾

95. (Azap) emrimiz gelince, Şuayb ve onunla birlikte inananları rahmetimizle necata kavuşturduk. Zulmedenleri (ise) sesli bir azap yakaladı. Onlar evlerinde yere yapışmış olarak kaldılar.

وَلَمَّا جَٓاءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْباً وَالَّذ۪ينَ
اٰمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّاۚ وَاَخَذَتِ الَّذ۪ينَ
ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَاَصْبَحُوا ف۪ي دِيَارِهِمْ
جَاثِم۪ينَۙ ﴿٩٥﴾

96. Sanki içlerinde hiç yaşamamışlardı. İyi dinleyin! Semûd (kavminin) lanetlendiği gibi Medyen (halkı da) lanetlenmiştir.

كَاَنْ لَمْ يَغْنَوْا ف۪يهَاۜ اَلَا بُعْداً لِمَدْيَنَ
كَمَا بَعِدَتْ ثَمُودُ ﴿٩٦﴾ ع ١٢ ٨

B.9

97-98. Biz şüphesiz Musa’yı ayetlerimiz ve apaçık bir delil ile Firavun ve kavminin ileri gelenlerine gönderdik. Onlar, Firavun’un emrine uydular. Oysa Firavun’un emri asla dürüstçe değildi.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوسٰى بِاٰيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ
مُب۪ينٍۙ ﴿٩٧﴾
اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۬ئِه۪ فَاتَّبَعُٓوا اَمْرَ
فِرْعَوْنَۚ وَمَٓا اَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَش۪يدٍ ﴿٩٨﴾

99. O, Kıyamet günü kavminin önünde yürüyecek ve onları (Cehennem) ateşine götürecektir. Götürülecekleri yer (de), oraya gidecekler (de,) ne kötüdürler.

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَاَوْرَدَهُمُ
النَّارَۜ وَبِئْسَ الْوِرْدُ الْمَوْرُودُ ﴿٩٩﴾

100. Bu (dünyada da,) Kıyamet günü (de) lanet onları takip edecektir. Onlara bağışlanacak bu ödül, ne kötüdür![1]

وَاُتْبِعُوا فٖي هٰذِهٖ لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ
بِئْسَ الرِّفْدُ الْمَرْفُودُ ﴿١٠٠﴾

101. Bunlar (yıkılmış) yerleşimlerin haberlerinin bir kısmıdır. Biz onu sana anlatmaktayız. Bunlardan bazıları hâlâ ayaktadır. (Bazılarının ise kökü) kazınmıştır.

ذٰلِكَ مِنْ اَنْبَٓاءِ الْقُرٰى نَقُصُّهُ عَلَيْكَ مِنْهَا
قَٓائِمٌ وَحَصٖيدٌ ﴿١٠١﴾

102. Biz onlara zulmetmedik. Ancak onlar kendilerine zulmettiler. Rabbinin (azap) emri gelince, Allah'tan başka çağırdıkları tanrıları, kendilerine hiç yarar sağlamadı ve onları felâkete sürüklemek dışında, işlerine (de) yaramadı.

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلٰكِنْ ظَلَمُٓوا اَنْفُسَهُمْ
فَمَٓا اَغْنَتْ عَنْهُمْ اٰلِهَتُهُمُ الَّتٖي يَدْعُونَ
مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ لَمَّا جَٓاءَ اَمْرُ
رَبِّكَۜ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْبٖيبٍ ﴿١٠٢﴾

103. Yerleşimlerin (halkı) zulmettiklerinde onları yakaladığı zaman, Rabbinin yakalayışı, işte böyledir. Şüphesiz O'nun yakalaması çok acı ve çok şiddetli olur.

وَكَذٰلِكَ اَخْذُ رَبِّكَ اِذَٓا اَخَذَ الْقُرٰى
وَهِيَ ظَالِمَةٌۜ اِنَّ اَخْذَهُٓ اَلٖيمٌ شَدٖيدٌ ﴿١٠٣﴾

104. Ahiret azabından korkan için, bunda şüphesiz (bir ibret) nişanesi vardır. O (bütün) insanların bir araya getirileceği bir gündür. O, (herkesin) göreceği bir gündür.

اِنَّ فٖي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِمَنْ خَافَ عَذَابَ
الْاٰخِرَةِۜ ذٰلِكَ يَوْمٌ مَجْمُوعٌ لَهُ
النَّاسُ وَذٰلِكَ يَوْمٌ مَشْهُودٌ ﴿١٠٤﴾

[1] Arapça'da "رِفْدٌ" kelimesi bir padişah tarafından verilen ödül demektir. (Bkz: Akrab-ül Mevarid) Bu ayet-i kerimede Hz. Musa'nın (a.s.) kavmine verilen ceza, bir yergi şeklinde ödül kelimesiyle açıklanmıştır.

105. Biz, onu ancak belli bir süreye kadar erteliyoruz.

وَمَا نُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِأَجَلٍ مَعْدُودٍ ١٠٥

106. O gün gelince, (Yüce Allah'ın) izni dışında hiç kimse konuşamayacaktır. Onların bazıları bedbaht, (bazıları ise) bahtiyar olacaklar.

يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۚ
فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ ١٠٦

107. Bedbaht olanlar, ateş içinde olacaklar. Orada solukları, (çektikleri sancıdan dolayı bazen) derin, (bazen de) hıçkırık (gibi) olacaktır.

فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَفِي النَّارِ لَهُمْ فِيهَا
زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ١٠٧

108. Onlar, gökler ve yer var olduğu müddetçe orada kalacaklar. Ancak Rabbinin dilediği, (bundan) müstesnadır. Şüphesiz Rabbin, her istediğini kesinlikle gerçekleştirendir.

خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَاوَاتُ
وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ
فَعَّالٌ لِمَا يُرِيدُ ١٠٨

109. Mutlu kılınanlar, gökler ve yer var olduğu müddetçe Cennet'te kalacaklar. Ancak Rabbinin dilediği, (bundan) müstesnadır. (Bu ardı arkası) kesilmeyecek bir bağıştır.[1]

وَأَمَّا الَّذِينَ سُعِدُوا فَفِي الْجَنَّةِ خَالِدِينَ
فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا
مَا شَاءَ رَبُّكَ ۚ عَطَاءً غَيْرَ مَجْذُوذٍ ١٠٩

110. Bunların taptıklarının (batıl olduğundan) herhangi bir şüphe duyma. Bunlar, daha önce atalarının taptıklarından farklı tapmazlar. Biz onların paylarını, hiç eksiltmeden tam olarak kendilerine vereceğiz.

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِمَّا يَعْبُدُ هَٰؤُلَاءِ ۚ
مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ آبَاؤُهُمْ
مِنْ قَبْلُ ۚ وَإِنَّا لَمُوَفُّوهُمْ نَصِيبَهُمْ
غَيْرَ مَنْقُوصٍ ١١٠ ع

[1] Arapça'da "خلود" kelimesi "Ebediyen" demek olduğu gibi, aynı zamanda bu kelime "çok uzun müddet" anlamında da kullanılır. (Bkz: İmla Ma Menne Bihirrahman.) Ayet-i kerime içinde geçtiği şekilde, Cehennem ile ilgili yalnız "إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ" denmiş olmasına rağmen, Cennet hakkında "عَطَاءً غَيْرَ مَجْذُوذٍ" kelimeleri ilave edilmiştir. Bundan da Cennet'in ebedi olduğu, ancak Cehennem'in ebedi olmayıp geçici olduğu anlaşılmaktadır.

B.10

111. Biz şüphesiz Musa'ya Kitap (olarak Tevrat'ı) verdik. Fakat onun hakkında ihtilaf edildi. Eğer Rabbin tarafından önceden bir buyruk geçmemiş olsaydı, şüphesiz aralarında karar verilmiş olurdu. Onlar, onun hakkında kesinlikle rahatsız edici bir şüpheye düşmüşlerdir.

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتُلِفَ فِيهِۜ
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ
بَيْنَهُمْۜ وَاِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿١١١﴾

112. Şüphesiz Rabbin, kendilerine yaptıklarının karşılığını kesinlikle tastamam verecektir. Şüphesiz O, bütün yaptıklarından daima haberdardır.

وَاِنَّ كُلًّا لَمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ اَعْمَالَهُمْۜ
اِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١٢﴾

113. Onun için, (ey Peygamber!) Sen ve seninle beraber (Bize) yönelenler, hepiniz sana emrolunduğu gibi doğru yola bağlı kalın ve sınırı aşmayın. Şüphesiz O, bütün yaptıklarınızı çok iyi görendir.

فَاسْتَقِمْ كَمَا اُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ
وَلَا تَطْغَوْاۜ اِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٣﴾

114. Zulmetmeyi (adet haline getirmiş) olanlara meyletmeyin, yoksa (Cehennem) ateşi size erişir. O zaman, Allah'tan başka dostlarınız olmayacaktır. (Hiç bir taraftan) size yardım (da) edilmeyecektir.

وَلَا تَرْكَنُوا اِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ
النَّارُۙ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ اَوْلِيَاءَ
ثُمَّ لَا تُنْصَرُونَ ﴿١١٤﴾

115. Gündüzün iki tarafında ve gecenin (değişik) vakitlerinde, namazı dosdoğru kıl. Şüphesiz iyilikler, kötülükleri yok eder. İşte (bu talimat, Yüce Allah'ı) daima hatırlayanlar için bir nasihattir.

وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِنَ
الَّيْلِۜ اِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّاٰتِۜ
ذٰلِكَ ذِكْرٰى لِلذَّاكِرِينَۚ ﴿١١٥﴾

116. Keza sebat göster. Çünkü Allah, iyi işler yapanların mükâfatını asla zayi etmez.

وَاصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيعُ اَجْرَ
الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٦﴾

117. Sizden önceki zamanlarda, Bizim necat verdiğimiz birkaçı dışında, yeryüzünde (insanları) fesat (çıkarmaktan) alıkoyan akıl sahibi kimseler, neden çıkmadı? Zulmedenler ise, kendilerine bahşedilen bolluğun zevkine kapıldılar. Onlar (zaten) suçlu (kimselerdi.)

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُوا
بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا
قَلِيلًا مِمَّنْ أَنْجَيْنَا مِنْهُمْ ۚ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ
ظَلَمُوا مَا أُتْرِفُوا فِيهِ وَكَانُوا
مُجْرِمِينَ ﴿١١٧﴾

118. İnsanları ıslah (işlerini) yapmaktayken, Rabbin yerleşimleri zulmederek helâk edecek değildir.

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَى بِظُلْمٍ
وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ﴿١١٨﴾

119. Eğer Rabbin, (yalnız) kendi isteğini uygulasaydı, bütün insanları tek bir ümmet yapardı. Ancak (Allah böyle yapmadığı için,) onlar (daima birbirleriyle) ihtilâf edecekler.

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً
وَاحِدَةً وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ ۙ ﴿١١٩﴾

120. Ancak Rabbinin rahmet ettikleri onların dışındadır. Zaten O, (bu rahmete nail olmaları için) kendilerini yarattı. Rabbinin, “Cehennemi, (ihtilâflara sebep olan) bütün cin[1] ve insanlarla mutlaka dolduracağım,” sözü (kesinlikle) tamamlanacaktır.

إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ ۚ وَلِذَٰلِكَ خَلَقَهُمْ ۗ
وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ
مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٢٠﴾

121. Kalbini sağlamlaştırmak için, peygamberlerin bütün önemli haberlerini sana anlatırız. Bu (haberlerde) sana hak ve nasihat gelmiştir. (O,) müminlere (görevlerini) hatırlatandır.

وَكُلًّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا
نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ ۚ وَجَاءَكَ فِي هَٰذِهِ
الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾

122. Sen inanmayanlara de ki: “Siz kendi yerinizde çalışın. Şüphesiz biz (de) çalışanlarız.”

وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ اعْمَلُوا عَلَىٰ
مَكَانَتِكُمْ ۖ إِنَّا عَامِلُونَ ۙ ﴿١٢٢﴾

[1] Cinler hakkında geniş bilgi için bkz. dipnot 6:101

123. “Siz (de) bekleyin. Şüphesiz biz (de) bekleyenleriz.”

وَانْتَظِرُوا ۚ اِنَّا مُنْتَظِرُونَ ﴿١٢٣﴾

124. Göklerin ve yerin gaybı, yalnız Allah’a aittir. Bütün konular (sonuçta) O’na döndürülür. Onun için, (ancak) O’na ibadet et ve (sadece) O’na güven. Rabbin, yaptıklarınızdan asla habersiz değildir.

وَلِلّٰهِ غَيْبُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاِلَيْهِ
يُرْجَعُ الْاَمْرُ كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ
عَلَيْهِ ۜ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٢٤﴾ ع

Sûre: 12

YUSUF SÛRESİ

(Hicretten Önce İndirilmiştir)

Yusuf sûresi Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yüz on iki ayettir.

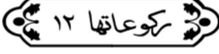
Bu sûre de “ الر” (Elif, Lâm, Ra) mukattaât harfleriyle başlamaktadır. Bunların anlamları, daha önce Yunus sûresinde beyan edilmiştir. Bu sûrede Hz. Resûlüllah (s.a.v.) için çok sevindirici ve güzel bir hadiseden bahsedilmiş ve böylece onun, Hûd sûresinde yer alan olaylar neticesinde duyduğu üzüntü de giderilmiştir. Sûrede zikredilen “Kasas”tan murat hikâyeler olmayıp, aksine geçmişte yaşanmış olan bazı olaylardır. Araştırıldığında, bunların doğru oldukları kesinlikle ispatlanacaktır.

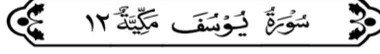
Bu sûrenin başında, Hz. Yusuf’un (a.s.) bir rüyasından bahsedilmiştir. O rüyada, daha sonra Hz. Yusuf’un (a.s.) hayatında vuku bulacak hadiselerin zikri mevcuttur. Hz. Yakup (a.s.) bu rüyayı dinlediğinde, Hz. Yusuf’un (a.s.) kendi kardeşleri tarafından tehlikeye sokulacağı ve zarar göreceği yorumunu yapmıştır. Bu yüzden de Hz. Yusuf’un (a.s.) o rüyayı kardeşlerine bildirmemesini, ona nasihat etmiştir.

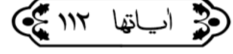
Bu sûre, Hz. Yusuf’a (a.s.) bahşedilen rüyaları yorumlama ilmi ile ilgilidir. Mesela onunla birlikte cezaevinde bulunan iki mahkûmun gördükleri rüyalar, Hz. Yusuf (a.s.) tarafından yorumlanmıştır ve aynen de gerçekleşmiştir. Böylece Hz. Yusuf’un (a.s.) kurtulacağını söylediği esir, daha sonra hükümdarın gördüğü rüyanın yorumunun da, Hz. Yusuf (a.s.) tarafından yapılmasına vesile olmuştur. Hükümdarın yanındaki bilgi sahibi kimseler, onun rüyasını, ancak nefsi kuruntuları olarak tabir etmişlerdi. Ancak Hz. Yusuf’un (a.s.) yorumu neticesinde, Mısır ve etrafında yaşayan fakirler açlıktan kurtuldular ve tam yedi sene boyunca yiyecek bulabildiler. Aksi takdirde onlar, muhakkak ölüp yok olurlardı. Bunun sonucunda, Hz. Yusuf (a.s.), bizzat bütün devlet mallarını kontrol edip, düzenlemekle görevlendirildi. Böylece hem ana-babası, hem de kardeşleri onun himayesine katıldılar ve onun uğruna Yüce Allah’ın (c.c.) önünde secdeye kapandılar.

Bunlar tarihi hadiselerdir. Hz. Resûlüllah (s.a.v.), kendi başına bunlardan hiçbir şekilde haberdar olamazdı. Zaten onun için Yüce Allah (c.c.), bu hadiseler yaşanırken sen onlar arasında bulunmuyordun, aksine tüm bilgilere sahip olan Allah (c.c.) sana bütün o hadiselerden haber vermiştir, diye buyurmuştur.

Bu sûrenin sonunda, o olayların hikâyeler olmadığı açıklanmıştır. Akıl sahibi insanlar için, onlarda gizli birçok ibret mevcuttur. Şüphesiz Yusuf sûresi, insanın dikkatini baştanbaşa o ibretlere çekmektedir.

Yusuf Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ۝١

2. Ben, her şeyi en iyi gören Allah'ım.[1] Bunlar, (gerçekleri) aydınlatan Kitab'ın ayetleridir.

الٓرٰ ۚ تِلۡكَ اٰيٰتُ الۡكِتٰبِ الۡمُبِيۡنِ ۝٢

3. Akıl edesiniz diye, Biz onu Arapça Kur'an olarak indirdik.[2]

اِنَّاۤ اَنۡزَلۡنٰهُ قُرۡءٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمۡ
تَعۡقِلُوۡنَ ۝٣

4. İspatlanmış tarihi gerçeklerin en iyisini anlatmak üzere Biz, bu Kur'an'ı sana vahyettik. Oysa sen bundan önce, (bu gerçeklerden) haberi olmayanlardandın.

نَحۡنُ نَقُصُّ عَلَيۡكَ اَحۡسَنَ الۡقَصَصِ بِمَاۤ
اَوۡحَيۡنَاۤ اِلَيۡكَ هٰذَا الۡقُرۡاٰنَ ۖ وَاِنۡ كُنۡتَ
مِنۡ قَبۡلِهٖ لَمِنَ الۡغٰفِلِيۡنَ ۝٤

5. Hani Yusuf babasına demişti ki: "Ey babacığım, şüphesiz ben on bir yıldızı, güneşi ve ayı (rüyamda) gördüm. Onları, benden dolayı secde edenler (olarak) gördüm.

اِذۡ قَالَ يُوۡسُفُ لِاَبِيۡهِ يٰۤاَبَتِ اِنِّىۡ رَاَيۡتُ
اَحَدَ عَشَرَ كَوۡكَبًا وَّالشَّمۡسَ وَالۡقَمَرَ
رَاَيۡتُهُمۡ لِىۡ سٰجِدِيۡنَ ۝٥

6. O, dedi ki: "Ey sevgili oğlum, rüyanı kardeşlerine anlatma, yoksa sana karşı bir tertip hazırlarlar. Şüphesiz şeytan insanın apaçık bir düşmanıdır."

قَالَ يٰبُنَىَّ لَا تَقۡصُصۡ رُءۡيَاكَ عَلٰۤى
اِخۡوَتِكَ فَيَكِيۡدُوۡا لَكَ كَيۡدًا ؕ اِنَّ
الشَّيۡطٰنَ لِلۡاِنۡسَانِ عَدُوٌّ مُّبِيۡنٌ ۝٦

---

[1] Geniş bilgi için bkz. dipnotlar 2:2 ve 10:2.

[2] Arapça, kendi manalarını çok iyi açıklayan, Kur'an ise çok okunan anlamlarına işaret etmektedir.

7. “Böylece Rabbin seni seçecek ve meselelerin iç yüzüne vakıf olma ilmini sana ihsan edecek. Daha önce iki büyükbaban, İbrahim ile İshâk’a (nimetini) tamamladığı gibi, sana ve Âl-i Yakub’a (da) nimetini tamamlayacaktır. Şüphesiz Rabbin, her şeyi en iyi bilen ve hikmet sahibi olandır.”

وَكَذٰلِكَ يَجْتَبٖيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ
تَأْوٖيلِ الْاَحَادٖيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ
وَعَلٰٓى اٰلِ يَعْقُوبَ كَمَٓا اَتَمَّهَا عَلٰٓى اَبَوَيْكَ
مِنْ قَبْلُ اِبْرٰهٖيمَ وَاِسْحٰقَؕ اِنَّ رَبَّكَ
عَلٖيمٌ حَكٖيمٌ ﴿٧﴾

B.2

8. Şüphesiz Yusuf ile kardeşlerinin (başlarından geçenlerde, hakkı) soruşturanlar için nice deliller vardır.

لَقَدْ كَانَ فٖي يُوسُفَ وَاِخْوَتِهٖٓ اٰيَاتٌ
لِلسَّٓائِلٖينَ ﴿٨﴾

9. Hani (Yusuf’un kardeşleri birbirlerine) demişlerdi ki: “Yusuf ve kardeşi, babamızca bizden daha sevilenlerdir. Oysa bizler güçlü bir topluluğuz. Şüphesiz babamız, (bu hususta) apaçık yanılgı içindedir.”

اِذْ قَالُوا لَيُوسُفُ وَاَخُوهُ اَحَبُّ اِلٰٓى
اَبٖينَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌؕ اِنَّ اَبَانَا لَفٖي
ضَلَالٍ مُبٖينٍ ﴿٩﴾

10. “(Onun için) Yusuf’u öldürün yahut başka bir yere (götürüp) atın. (Böyle yaparsanız) babanızın teveccühü size kalır. Bundan sonra (tevbe edip,) salih bir topluluk olursunuz.”

اقْتُلُوا يُوسُفَ اَوِ اطْرَحُوهُ اَرْضًا يَخْلُ
لَكُمْ وَجْهُ اَبٖيكُمْ وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهٖ
قَوْمًا صَالِحٖينَ ﴿١٠﴾

11. Aralarından konuşan biri dedi ki: “Yusuf’u öldürmeyin. Mutlaka bir şey yapacaksanız, kullanılmayan bir kuyunun dibine atın. Kervanın biri (de) onu (görüp) alır.”

قَالَ قَٓائِلٌ مِنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ
وَاَلْقُوهُ فٖي غَيَابَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطْهُ
بَعْضُ السَّيَّارَةِ اِنْ كُنْتُمْ فَاعِلٖينَ ﴿١١﴾

12. (Onlar babalarına gidip) dediler ki: “Ey babamız, sen Yusuf hakkında bize neden güvenmiyorsun? Şüphesiz biz onun iyiliğini içtenlikle isteriz.”

قَالُوا يَٓا اَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلٰى يُوسُفَ
وَاِنَّا لَهُ لَنَاصِحُونَ ﴿١٢﴾

13. “Yarın onu bizimle beraber gönder. Orada rahat yer, (içer) ve oynar. Şüphesiz biz, onun koruyucuları oluruz.”

اَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعْ وَيَلْعَبْ وَاِنَّا
لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿١٣﴾

14. (Yakub) dedi ki: “(Yanınızda) onu götürmeniz, şüphesiz beni endişelendirir. Siz ondan habersizken bir kurtun (gelip,) onu yemesinden korkarım.”

قَالَ اِنّ۪ي لَيَحْزُنُن۪ٓي اَنْ تَذْهَبُوا بِه۪
وَاَخَافُ اَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَاَنْتُمْ عَنْهُ
غَافِلُونَ ﴿١٤﴾

15. Onlar, “Biz güçlü bir topluluk olduğumuz halde onu kurt yerse, (andolsun ki) biz, mutlaka hüsrana uğrayan kimseler oluruz,” dediler.

قَالُوا لَئِنْ اَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ
اِنَّٓا اِذًا لَخَاسِرُونَ ﴿١٥﴾

16. Onu alıp götürdükleri ve bir kuyunun dibine atmak için hemfikir olduklarında, Biz ona, “(Bir gün) bu (kötü) işlerini onlara bildireceksin. Onlar (kim olduğunu) anlamayacaklar.” diye vahyettik.

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِه۪ وَاَجْمَعُٓوا اَنْ يَجْعَلُوهُ ف۪ي
غَيَابَتِ الْجُبِّۚ وَاَوْحَيْنَٓا اِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ
بِاَمْرِهِمْ هٰذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٦﴾

17. Onlar, yatsı vaktinde ağlayarak babalarına geldiler.

وَجَٓاؤُٓ اَبَاهُمْ عِشَٓاءً يَبْكُونَۜ ﴿١٧﴾

18. “Ey babamız! (İnan ki) biz koşup yarışarak uzaklaştık. Yusuf’u (da) eşyalarımızın yanında bıraktık. Bunun üzerine kurt (gelip,) onu yemiş. Biz her ne kadar doğru söyleyenler olsak (da,) sen bize inanmazsın.”

قَالُوا يَٓا اَبَانَٓا اِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا
يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَاَكَلَهُ الذِّئْبُۚ وَمَٓا
اَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِق۪ينَ ﴿١٨﴾

19. Onun gömleğine sahte kan (bulaştırıp) getirdiler. O, (ona bakarak) dedi ki: “(Hayır! Bu doğru değil!) Aslında nefisleriniz, (çirkin) bir olayı size cazip göstermekte. (Benim için en uygunu,) güzelce sabretmektir. Anlattıklarınız karşısında yardım istenecek olan, ancak Allah’tır.”

وَجَٓاؤُ عَلٰى قَم۪يصِه۪ بِدَمٍ كَذِبٍۜ قَالَ
بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًاۜ فَصَبْرٌ
جَم۪يلٌۜ وَاللّٰهُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا
تَصِفُونَ ﴿١٩﴾

20. (Bu esnada) oraya bir kervan geldi. Onlar, su getiren (adamlarını) gönderdiler. O, kovasını (kuyuya) indirdi. (Kervandakilere,) “Size bir müjdem (var.) Bu bir delikanlıdır,” dedi. Onlar, onu ticari mal olarak sakladılar. Allah, yaptıklarını çok iyi biliyordu.

وَجَٓاءَتْ سَيَّارَةٌ فَاَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ
فَاَدْلٰى دَلْوَهُۜ قَالَ يَا بُشْرٰى هٰذَا غُلَامٌۜ
وَاَسَرُّوهُ بِضَاعَةًۜ وَاللّٰهُ عَل۪يمٌ بِمَا
يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

21. Onu ucuz bir fiyata, (yani) birkaç dirheme sattılar. (Paranın az olması,) onların umurunda (bile) değildi.[1]

وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ
مَعْدُودَةٍۚ وَكَانُوا ف۪يهِ مِنَ الزَّاهِد۪ينَ ﴿٢١﴾

B.3

22. Mısır (ahalisinden Yusuf’u) satın alan, karısına dedi ki: “Onun kalacağı yeri itibarlı kıl. Bakarsın bize fayda sağlar yahut (da) onu evlat ediniriz.” Böylece Biz, Yusuf’u o memlekete yerleştirdik. (Bunu da,) meselelerin içyüzüne vakıf olma ilmini kendisine öğretmek için (yaptık.) Allah sözünü gerçekleştirmek konusunda mutlak güce sahiptir, ama insanların çoğu (bu gerçeği) bilmezler.

وَقَالَ الَّذِي اشْتَرٰيهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَاَتِه۪ٓ
اَكْرِم۪ي مَثْوٰيهُ عَسٰٓى اَنْ يَنْفَعَنَٓا اَوْ
نَتَّخِذَهُ وَلَدًاۜ وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ
فِي الْاَرْضِۘ وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَأْو۪يلِ
الْاَحَاد۪يثِۜ وَاللّٰهُ غَالِبٌ عَلٰٓى اَمْرِه۪
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

23. Olgunluk çağına eriştiğinde, Biz ona hikmet ve ilim ihsan ettik. (Gerçekten) iyi işler yapanları Biz, böyle mükâfatlandırırız.

وَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهُٓ اٰتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًاۜ
وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِن۪ينَ ﴿٢٣﴾

24. Kaldığı evdeki kadın, nefsine aykırı (olarak) onu baştan çıkarmak istedi ve evin kapılarını (da) kapattı. Sonra, “Bana gel,” dedi. O, “(Böyle bir şey yapmaktan) Allah’a sığınırım. Şüphesiz O, benim Rabbimdir. Bana iyi bir yer ihsan etti. Zalimler asla başarıya ulaşamazlar,” dedi.

وَرَاوَدَتْهُ الَّت۪ي هُوَ ف۪ي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِه۪
وَغَلَّقَتِ الْاَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَۜ
قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اِنَّهُ رَبّ۪ٓي اَحْسَنَ مَثْوَايَۜ
اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٤﴾

[1] Yani onların asıl gayesi para hevesi olmayıp, Yusuf’u memleketlerinden uzaklaştırmaktı.

25. Kadın, onun hakkında kesin karar vermişti. O (da kaçmaya) kesin karar vermişti. Eğer Rabbinin apaçık bir delilini görmemiş olsaydı, (böyle bir karar veremezdi.) Onun üzerinden (her türlü) kötülük ve hayâsızlığı uzak tutalım diye, (aynen) böyle oldu. Şüphesiz o, bizim temiz kılınmış kullarımızdandı.[1]

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِه۪ۚ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَٓا اَنْ رَاٰ
بُرْهَانَ رَبِّه۪ۜ كَذٰلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ
السُّٓوءَ وَالْفَحْشَٓاءَۜ اِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا
الْمُخْلَص۪ينَ ﴿٢٥﴾

26. İkisi (birden) kapıya koştular. Kadın arkasından (onu çekerek,) gömleğini yırttı. (Oraya vardıklarında,) kapının yakınında kadının kocasını buldular. Kadın, "Karına kötülük (yapmak) isteyenin cezası, hapsedilmek ya (da) eziyet verici azaptan başka ne olabilir?" dedi.

وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَم۪يصَهُ مِنْ دُبُرٍ
وَاَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِۜ قَالَتْ مَا
جَزَٓاءُ مَنْ اَرَادَ بِاَهْلِكَ سُٓوءًا اِلَّٓا اَنْ
يُسْجَنَ اَوْ عَذَابٌ اَل۪يمٌ ﴿٢٦﴾

27. (Yusuf,) "(Aslında) o benim nefsime aykırı (olarak,) beni baştan çıkartmak istedi," dedi. O kadının ailesinden bir şahit, (şöyle) şahitlik etti: "Eğer bu adamın gömleği önden yırtılmışsa, kadın doğru söylemektedir ve o adam yalancılardandır."

قَالَ هِيَ رَاوَدَتْن۪ي عَنْ نَفْس۪ي وَشَهِدَ
شَاهِدٌ مِنْ اَهْلِهَاۚ اِنْ كَانَ قَم۪يصُهُ قُدَّ
مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَاذِب۪ينَ ﴿٢٧﴾

28. "Eğer bu adamın gömleği arkadan yırtılmışsa, o zaman kadın yalan söylemektedir ve o adam doğrulardandır."

وَاِنْ كَانَ قَم۪يصُهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ
وَهُوَ مِنَ الصَّادِق۪ينَ ﴿٢٨﴾

29. (Kocası Yusuf'un) gömleğinin arkadan yırtılmış olduğunu görünce (karısına,) dedi ki: "Bu (olay) sizin hilenizden (ileri gelmiştir.) Şüphesiz siz kadınların hilesi çok büyük olur."

فَلَمَّا رَاٰ قَم۪يصَهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ اِنَّهُ مِنْ
كَيْدِكُنَّۜ اِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظ۪يمٌ ﴿٢٩﴾

---

[1] Ayet-i kerimedeki " هَمَّ بِهَا " kelimelerini, "Yusuf da kötülüğe niyetlendi," diye çevirmek yanlıştır. Daha sonra " لَوْلَٓا اَنْ رَاٰ بُرْهَانَ رَبِّه۪ " kelimelerinden açıkça anlaşıldığına göre, Hz. Yusuf (a.s.) o kadından korunmaya kesin kararlıydı. Ancak eğer Rabbinin burhanını görmüş olmasaydı, o zaman böyle bir karar veremezdi. Hz. Yusuf (a.s.) çocukluğundan beri Yüce Rabbinin (c.c.) birçok burhanını, yani hakkı batıldan ayıran delilini görmüştü. Onun için kötülük yapmasına, asla imkan yoktu.

30. “Ey Yusuf! Sen bu kadının (kötülüğünden) yüz çevir. (Ey Kadın!) Sen (de) günahın için mağfiret dile. Şüphesiz sen suçlulardansın.”

يُوسُفُ اَعْرِضْ عَنْ هٰذَا وَاسْتَغْفِرِي
لِذَنْبِكِ اِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ ﴿٣٠﴾

B.4

31. O şehrin (bazı) kadınları (birbirlerine) dediler ki: “Aziz’in karısı kendi kölesini, isteğine aykırı (olarak) baştan çıkarmak istiyor. O, sevgisiyle kadının yüreğine işlemiş. Şüphesiz biz, o (kadının) apaçık bir sapıklık içinde olduğunu görüyoruz.”

وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَاَتُ الْعَزِيزِ
تُرَاوِدُ فَتٰيهَا عَنْ نَفْسِهِ قَدْ شَغَفَهَا
حُبًّا اِنَّا لَنَرٰيهَا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣١﴾

32. O, bu (kadınların) sinsi konuşmalarını duyunca, kendilerini (bir ziyafete) çağırdı. Onlara oturmak için özel bir yer hazırladı. Onlardan her birine birer bıçak verdi. (Yusuf’a,) “Karşılarına çık!” dedi. Onlar gördüklerinde kendisini çok yüce mertebede buldular ve (şaşkınlıktan) ellerini kestiler.[1] Dediler ki: “Hâşâ! Bu adam yalnız Allah için (kötülük yapmaktan) uzak durmuştur. Bu insan değildir. Bu ancak yüce bir melektir.”

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ اَرْسَلَتْ
اِلَيْهِنَّ وَاَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَاً وَاٰتَتْ كُلَّ
وَاحِدَةٍ مِنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ
عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَاَيْنَهُ اَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ
اَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا هٰذَا بَشَرًا
اِنْ هٰذَا اِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٣٢﴾

33. Kadın dedi ki: “Beni hakkında kınadığınız adam, işte budur. Nefsine aykırı olarak onu baştan çıkarmak istedim, ancak o (kendini bundan) sakındı. Eğer kendisine emrettiğim şeyi yapmazsa, mutlaka hapse atılacak ve zillete uğrayanlardan olacak.”

قَالَتْ فَذٰلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ وَلَقَدْ
رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ وَلَئِنْ
لَمْ يَفْعَلْ مَا اٰمُرُهُ لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُونًا
مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿٣٣﴾

[1] Yani hayretle parmaklarını ısırdılar, yahut elde edemeyecekleri kadar çok üstün olduğunu gördüler. “اَكْبَرْنَهُ” kelimesi de bu manayı desteklemektedir.

34. (Yusuf,) “Ey Rabbim! Hapishane benim için, bunların beni çağırdıkları şeyden daha hoştur. Hilelerini benden uzaklaştırmazsan, onlara meyleder, cahillerden olurum,” (diye dua etti.)

قَالَ رَبِّ السِّجْنُ اَحَبُّ اِلَيَّ مِمَّا
يَدْعُونَنِي اِلَيْهِ وَاِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي
كَيْدَهُنَّ اَصْبُ اِلَيْهِنَّ وَاَكُنْ مِنَ
الْجَاهِلِينَ ﴿٣٤﴾

35. Rabbi duasını kabul buyurdu ve onların hilelerini ondan uzaklaştırdı. Şüphesiz O, (duaları) en iyi işiten ve (insanların hallerini) en iyi bilendir.

فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ
كَيْدَهُنَّ اِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾

36. Daha sonra (onun suçsuzluğuna dair bazı) belirtileri görmeleri neticesinde, onu belli bir süre için hapsetmeyi kesinlikle (uygun) gördüler.

ثُمَّ بَدَا لَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا رَاَوُا الْاٰيَاتِ
لَيَسْجُنُنَّهُ حَتّٰى حِينٍ ﴿٣٦﴾

B.5

37. Onunla birlikte, hapishaneye iki genç daha girdi. Onlardan biri, “Şüphesiz ben (rüyamda) kendimi (üzüm) sıkıyor gördüm,” dedi. Öteki genç ise, “Ben (rüyamda) başımın üzerinde ekmek taşıdığımı, kuşların (da) ondan yediklerini gördüm,” dedi. (Her ikisi Yusuf’a), “Bize bunun yorumunu bildir. Şüphesiz biz, seni ihsan edenlerden görüyoruz,” (dediler.)

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانِ قَالَ
اَحَدُهُمَا اِنّ۪ي اَرٰين۪ي اَعْصِرُ خَمْرًا
وَقَالَ الْاٰخَرُ اِنّ۪ي اَرٰين۪ي اَحْمِلُ فَوْقَ
رَاْس۪ي خُبْزًا تَاْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبِّئْنَا
بِتَاْو۪يلِه۪ اِنَّا نَرٰيكَ مِنَ الْمُحْسِن۪ينَ ﴿٣٧﴾

38. O, dedi ki: “Size verilecek yemek ikinize gelecek ya, o size gelmeden önce, onun yorumunu ikinize bildirmiş olacağım. Bu (rüyaları yorumlamak,) Rabbimin bana öğrettiği ilim (sonucudur.) Ben, Allah’a inanmayan ve ahireti inkâr eden bir kavmin diniyle ilişkimi kesmiş bulunuyorum.”

قَالَ لَا يَاْت۪يكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِه۪ اِلَّا
نَبَّاْتُكُمَا بِتَاْو۪يلِه۪ قَبْلَ اَنْ يَاْتِيَكُمَا
ذٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَن۪ي رَبّ۪ي اِنّ۪ي تَرَكْتُ مِلَّةَ
قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ
هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٨﴾

39. “Ben, atalarım İbrahim, İshâk ve Yakub’un dinini benimsedim. Allah’a hiçbir şeyi ortak koşmamız mümkün değildir. Bu, Allah’ın bize ve (mümin) insanlara olan lütfundandır. Ancak insanların çoğu şükretmezler.”

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ اٰبَٓاءٖٓي اِبْرٰهٖيمَ وَاِسْحٰقَ
وَيَعْقُوبَۜ مَا كَانَ لَنَٓا اَنْ نُشْرِكَ بِاللّٰهِ
مِنْ شَيْءٍۜ ذٰلِكَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ عَلَيْنَا
وَعَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٩﴾

40. “Ey benim iki hapishane arkadaşım! Aralarında ayrılığa düşen tanrılar mı daha iyi, yoksa tek ve en yüce üstünlük sahibi olan Allah mı?”

يَا صَاحِبَيِ السِّجْنِ ءَاَرْبَابٌ مُتَفَرِّقُونَ
خَيْرٌ اَمِ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُۜ ﴿٤٠﴾

41. “O’nu bırakıp, ancak siz ve atalarınızın (kendi uydurduğunuz tanrılara) taktığı (bazı) isimlere tapıyorsunuz. Allah, onlar lehinde kesin bir delil (de) indirmemiştir. Allah dışında kimse karar (verme yetkisine) sahip değildir. O, Kendisinden başkasına ibadet etmemenizi emretmiştir. Ebedi olan ve ebedi kılan din, (işte) budur. Ancak insanların çoğu (onu) bilmezler.”

مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهٖٓ اِلَّٓا اَسْمَٓاءً
سَمَّيْتُمُوهَٓا اَنْتُمْ وَاٰبَٓاؤُ۬كُمْ مَٓا اَنْزَلَ
اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍۜ اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا
لِلّٰهِۜ اَمَرَ اَلَّا تَعْبُدُٓوا اِلَّٓا اِيَّاهُۜ ذٰلِكَ
الدّٖينُ الْقَيِّمُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

42. “Ey benim iki hapishane arkadaşım! İkinizden ilkine gelince, o efendisine şarap içirecek. Diğerine gelince, o çarmıha gerilecek. Böylece kuşlar onun başından (didikleyerek) yiyecekler. İkinizin bana sorduğunuz hakkında karar verilmiştir.”

يَا صَاحِبَيِ السِّجْنِ اَمَّٓا اَحَدُكُمَا فَيَسْقٖي
رَبَّهُ خَمْرًاۚ وَاَمَّا الْاٰخَرُ فَيُصْلَبُ فَتَأْكُلُ
الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهٖۜ قُضِيَ الْاَمْرُ الَّذٖي فٖيهِ
تَسْتَفْتِيَانِۜ ﴿٤٢﴾

43. (Yusuf,) onlardan kurtulacağını zannettiği birine, “Sen, efendinin yanında benden bahset,” dedi. Ancak şeytan ona, efendisine (Yusuf’tan) söz etmeyi unutturdu. Böylece Yusuf, birkaç yıl hapishanede kaldı.

وَقَالَ لِلَّذِيْ ظَنَّ اَنَّهٗ نَاجٍ مِّنْهُمَا اذْكُرْنِيْ
عِنْدَ رَبِّكَ ۫ فَاَنْسٰىهُ الشَّيْطٰنُ ذِكْرَ رَبِّهٖ
فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِنِيْنَ ﴿٤٣﴾ ع ٧ ١٥

B.6

44. Kral (mahiyetindekilere) dedi ki: “Ben (rüyamda) yedi semiz ineği, yedi zayıf ineğin yediğini, yedi (taptaze) ve yeşil başak ile bir kaç (da) kuru başak gördüm. Ey (memleketin) ileri gelenleri! Eğer rüyayı yorumlayabilirseniz, bana rüyamın tabirini bildirin.”

وَقَالَ الْمَلِكُ اِنِّيْٓ اَرٰى سَبْعَ بَقَرٰتٍ
سِمَانٍ يَّاْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَّسَبْعَ سُنْۢبُلٰتٍ
خُضْرٍ وَّاُخَرَ يٰبِسٰتٍ ؕ يٰٓاَيُّهَا الْمَلَاُ
اَفْتُوْنِيْ فِيْ رُءْيَايَ اِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا
تَعْبُرُوْنَ ﴿٤٤﴾

45. Onlar, “Bunlar karmakarışık (nefsani) rüyalardır. Biz böyle nefsani rüyaların tabirini bilmeyiz,” dediler.

قَالُوْٓا اَضْغَاثُ اَحْلَامٍ ۚ وَمَا نَحْنُ
بِتَاْوِيْلِ الْاَحْلَامِ بِعٰلِمِيْنَ ﴿٤٥﴾

46. İki mahkûmdan kurtulmuş olan, bir müddet sonra (Yusuf’u) hatırladı ve dedi ki: “Ben onun yorumunu size bildiririm. Onun için beni (Yusuf’a) gönderin.”

وَقَالَ الَّذِيْ نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ اُمَّةٍ
اَنَا اُنَبِّئُكُمْ بِتَاْوِيْلِهٖ فَاَرْسِلُوْنِ ﴿٤٦﴾

47. “Yusuf! Ey doğru insan! Yedi semiz ineği yedi zayıf ineğin yemesi, yedi (taptaze) ve yeşil başak ile birkaç (da) kuru başak hakkında bir açıklama yap ki, insanlara geri döneyim (ve) onlar (rüyanın tabirini) anlasınlar.”

يُوْسُفُ اَيُّهَا الصِّدِّيْقُ اَفْتِنَا فِيْ سَبْعِ
بَقَرٰتٍ سِمَانٍ يَّاْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَّسَبْعِ
سُنْۢبُلٰتٍ خُضْرٍ وَّاُخَرَ يٰبِسٰتٍ ۙ لَّعَلِّيْٓ
اَرْجِعُ اِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿٤٧﴾

48. (Yusuf) dedi ki: "Yedi yıl sürekli olarak yoğun çabalarla ekin ekeceksiniz. Bu (süre esnasında) yiyeceğiniz az miktarın dışında, biçtiğinizi başağında bırakın."

قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا
حَصَدْتُمْ فَذَرُوهُ فِي سُنْبُلِهِ إِلَّا قَلِيلًا
مِمَّا تَأْكُلُونَ ﴿٤٨﴾

49. "Sonra bunun akabinde, yedi darlık yılı gelecek ki, sakladığınız az bir miktar dışında, o (yıllar) için önceden biriktirdiğinizi tüketecektir."

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ
مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا
تُحْصِنُونَ ﴿٤٩﴾

50. "Bunun ardından (ise) öyle bir yıl gelecek ki, insanlara yağmur yağdırılacak (ve bolluğa kavuşup meyve) suyu çıkaracaklar.[1]"

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ
ع النَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ ﴿٥٠﴾

B.7

51. Kral dedi ki: "Onu bana getirin." Elçisi (Yusuf'a) gelince, (Yusuf) ona dedi ki: "Efendine geri git ve ona ellerini kesen kadınların durumu nedir? diye sor. Rabbim onların hilelerini çok iyi bilir."

وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ ۖ فَلَمَّا جَاءَهُ
الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ فَاسْأَلْهُ مَا
بَالُ النِّسْوَةِ اللَّاتِي قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ ۚ إِنَّ
رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾

[1] Ayet-i kerimedeki " يُغَاثُ" kelimesi suya kavuşturulacak; üzerine yağmur yağdırılacak manasında kullanıldığı gibi, yalvarıp yakararak ettikleri dua kabul edilecek anlamında da kullanılır. Yüce Allah'ın (c.c.) bir ismi "Müsteğas" dır (مُسْتَغَاث). Bu da O'nun insanların Kendisine ağlayarak ve yalvararak ettikleri duaları kabul eden olmasındandır. Ayet-i kerimede geçen " يَعْصِرُونَ" kelimesi, üzümü sıkarak meyve suyunu çıkaracaklar demektir. Ancak onun bir anlamı da, "insanlar birbirlerine hediyeler verecekler," şeklindedir. Uzun bir kuraklıktan sonra insanların bayram yapmaları ve birbirlerine hediye vermeleri doğaldır.

52. O (kral kadınlara,) “Yusuf’un isteğine aykırı olarak onu baştan çıkarmak istediğinizde, sizin meseleniz neydi?” diye sordu. Kadınlar “Hâşâ! O, yalnız Allah için (kötülük yapmaktan) uzak durdu. Biz onun hiçbir kötülüğünü görmedik,” dediler. Aziz’in karısı dedi ki: “Şimdi gerçek ortaya çıktı. Onun nefsine aykırı olarak, onu baştan çıkarmaya çalışan bendim. O, şüphesiz doğrulardandır.”

قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ اِذْ رَاوَدْتُنَّ يُوسُفَ
عَنْ نَفْسِهٖۜ قُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا عَلِمْنَا
عَلَيْهِ مِنْ سُٓوءٍۜ قَالَتِ امْرَاَتُ الْعَز۪يزِ
الْـٰٔنَ حَصْحَصَ الْحَقُّۘ اَنَا۬ رَاوَدْتُهُ عَنْ
نَفْسِهٖ وَاِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِق۪ينَ ﴿٥٢﴾

53. (Yusuf dedi ki:) “Bu (sözü söylemekteki) gayem, o yokken benim ona hıyanet etmediğimi, Allah’ın (da) hıyanet edenlerin hilesini başarıya ulaştırmadığını (herkesin) bilmesidir.”

ذٰلِكَ لِيَعْلَمَ اَنّ۪ي لَمْ اَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَاَنَّ
اللّٰهَ لَا يَهْد۪ي كَيْدَ الْخَٓائِن۪ينَ ﴿٥٣﴾

54. “Ben nefsimin (her türlü hatadan) uzak olduğunu söylemem. Şüphesiz (insanın) nefsi, Rabbimin rahmet ettiği kimsenin dışında, herkese kötülüğü emretmekte pek cesurdur. Rabbim muhakkak (kusurları) çok örten ve çok rahmet edendir.”

وَمَٓا اُبَرِّئُ نَفْس۪يۚ اِنَّ النَّفْسَ
لَاَمَّارَةٌ بِالسُّٓوءِ اِلَّا مَا رَحِمَ رَبّ۪يۜ
اِنَّ رَبّ۪ي غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٥٤﴾

55. Kral, “(Yusuf’u) bana getirin. (Bazı özel görevler için) onu yanıma alayım,” (diye) emir verdi. Onunla konuştuğunda dedi ki: “Bugünden itibaren yanımızda itibarlı bir mevki sahibi ve güvenilir birisin.”

وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُون۪ي بِه۪ٓ اَسْتَخْلِصْهُ
لِنَفْس۪يۚ فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ اِنَّكَ الْيَوْمَ
لَدَيْنَا مَك۪ينٌ اَم۪ينٌ ﴿٥٥﴾

56. (Yusuf), “Beni, memleketin hazineleri üzerinde görevli kıl. Çünkü ben (hazineleri) çok iyi koruyan ve çok bilgi sahibiyim” dedi.

قَالَ اجْعَلْن۪ي عَلٰى خَزَٓائِنِ الْاَرْضِۚ
اِنّ۪ي حَف۪يظٌ عَل۪يمٌ ﴿٥٦﴾

57. Böylece Biz Yusuf'a, o memlekette yetkili bir mevki ihsan ettik. Orada istediği yerde kalırdı. Biz dilediğimiz kimseye (bu dünyada) rahmetimizden (bir pay) nasip eder ve iyi işler yapanların mükâfatını zayi etmeyiz.

وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِى الْاَرْضِۚ
يَتَبَوَّاُ مِنْهَا حَيْثُ يَشَٓاءُۜ نُص۪يبُ بِرَحْمَتِنَا
مَنْ نَشَٓاءُ وَلَا نُض۪يعُ اَجْرَ الْمُحْسِن۪ينَ ﴿٥٧﴾

58. İnanıp (da) takvayı benimseyenler için, ahiretin mükâfatı daha hayırlıdır.

وَلَاَجْرُ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذ۪ينَ اٰمَنُوا
وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٨﴾

B.8

59. Yusuf'un kardeşleri geldiler ve onun huzuruna çıktılar. O, onları tanıdı. Ancak onlar onu tanıyamadılar.

وَجَٓاءَ اِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ
فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ ﴿٥٩﴾

60. Onların malzemelerini hazırlatıp dedi ki: "Babanızdan olan kardeşinizi bana getirin.[1] Görmüyor musunuz? Ben ölçüyü tastamam veririm ve konuk ağırlayanların en iyisiyim."

وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ قَالَ ائْتُون۪ى
بِاَخٍ لَكُمْ مِنْ اَب۪يكُمْۚ اَلَا تَرَوْنَ اَنّ۪ٓى
اُوفِى الْكَيْلَ وَاَنَا۬ خَيْرُ الْمُنْزِل۪ينَ ﴿٦٠﴾

61. "Eğer onu bana getirmezseniz, (bilin ki) bende ölçüp size verilecek bir şey olmayacaktır, (o zaman) bana hiç yaklaşmayın."

فَاِنْ لَمْ تَأْتُون۪ى بِه۪ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْد۪ى
وَلَا تَقْرَبُونِ ﴿٦١﴾

62. Onlar (da,) "Onun için babasını kandırmaya çalışacağız ve muhakkak (bu işi) yapacağız," dediler.

قَالُوا سَنُرَاوِدُ عَنْهُ اَبَاهُ وَاِنَّا لَفَاعِلُونَ ﴿٦٢﴾

1 Yakub'un (a.s.) on iki oğlu vardı. Bunlardan Yusuf (a.s.) ve Bünyamin'in (a.s.) anneleri birdi. Diğer oğulları ise başka hanımlardandı. Bu sebeple ayet-i kerimede "babanızdan olan kardeşiniz" ifadesi kullanılmıştır.

63. Yusuf (emrindeki) gençlerine dedi ki: “Paralarını eyer torbalarına koyun ki, ailelerine dönünce belki (bu iyiliğin değerini) bilirler ve belki (de) yine gelirler.”

وَقَالَ لِفِتْيٰنِهِ اجْعَلُوا بِضَاعَتَهُمْ فِي
رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا
إِلٰى أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٦٣﴾

64. Babalarına geri döndüklerinde dediler ki: “Ey babamız, ölçek (ile verilen tahıl) bize yasak edildi. Onun için kardeşimizi bizimle beraber gönder ki, (tahılı) ölçerek alabilelim. Şüphesiz biz, mutlaka onun koruyucuları olacağız.”

فَلَمَّا رَجَعُوا إِلٰى أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مُنِعَ
مِنَّا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا أَخَانَا نَكْتَلْ
وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٦٤﴾

65. (Yakub) dedi ki: “Size güvenip onu teslim edebilir miyim? (Böyle yaparsam, onun neticesi) daha önce size güvenip kardeşini teslim ettiğimde (ortaya çıkan neticeden farklı) olabilir mi? O bakımdan Allah en iyi koruyandır ve O, merhamet edenlerin en çok merhamet edenidir.”

قَالَ هَلْ اٰمَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمِنْتُكُمْ
عَلٰى أَخِيهِ مِنْ قَبْلُ ۜ فَاللّٰهُ خَيْرٌ حَافِظًا ۖ
وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٦٥﴾

66. Eşyalarını açınca, paralarını kendilerine geri verilmiş buldular. Dediler ki: “Ey babamız! Biz bundan başka ne isteriz? Bakın işte, paramız bize geri verilmiş. (Kardeşimiz bizimle beraber giderse,) hem ailemize erzak getiririz, hem (de) kardeşimizi koruruz. Bir deve yükü (de) fazladan alırız. (Bize karşılıksız olarak verilecek böyle bir deve) yükü, (büyük) bir nimettir.”

وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ
رُدَّتْ إِلَيْهِمْ ۜ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا نَبْغِي ۜ
هٰذِهِ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا ۚ وَنَمِيرُ أَهْلَنَا
وَنَحْفَظُ أَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ۜ ذٰلِكَ
كَيْلٌ يَسِيرٌ ﴿٦٦﴾

67. Babaları dedi ki: “Sizin kuşatılmanız hariç, onu mutlaka bana getireceğinize dair, Allah (adına yemin ederek) kesin söz vermezseniz, onu asla sizinle göndermem.” Onlar kendisine (Allah adına yemin ederek,) kesin söz verince o, “Allah söylediklerimize şahittir,” dedi.

قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتّٰى تُؤْتُونِ
مَوْثِقًا مِنَ اللّٰهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ إِلَّا أَنْ يُحَاطَ
بِكُمْ ۚ فَلَمَّا اٰتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللّٰهُ
عَلٰى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٧﴾

68. O, dedi ki: “Ey çocuklarım! (Yalnız) bir kapıdan girmeyin, aksine farklı kapılardan girin. Buna rağmen ben, sizi asla Allah’ın (kaderinden) kurtaramam. Hüküm (vermek) sadece Allah’a aittir. Ben, ancak O’na güvenirim. Bütün güvenenler (de,) ancak O’na güvenmelidirler.”

وَقَالَ يَا بَنِيَّ لَا تَدْخُلُوا مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ
وَادْخُلُوا مِنْ اَبْوَابٍ مُتَفَرِّقَةٍ ۜ وَمَا
اُغْن۪ي عَنْكُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ۜ اِنِ
الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ ۜ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۚ وَعَلَيْهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٨﴾

69. Onlar, babalarının emrettiği gibi (farklı kapılardan şehre) girince, (bu emrin esas gayesi de yerini bulmuş oldu.) O, onları asla Allah’ın (kaderinden) kurtaramazdı. Ancak (bu,) Yakub’un gönlünde (bulunan) bir istek idi. (Böylece) onu gerçekleştirmiş oldu.[1] Şüphesiz o, ilim sahibiydi, çünkü Biz ona ilim öğretmiştik. Ancak insanların çoğu, (bu gerçeği) bilmezler.

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ اَمَرَهُمْ اَبُوهُمْ ۜ
مَا كَانَ يُغْن۪ي عَنْهُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا
حَاجَةً ف۪ي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضٰيهَا ۜ وَاِنَّهُ
لَذُو عِلْمٍ لِمَا عَلَّمْنَاهُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٩﴾

B.9

70. Onlar Yusuf’un karşısına çıktıklarında, o kardeşine yanı başında yer verdi ve “Şüphesiz ben, senin (kaybolan) kardeşinim. O bakımdan, onların yaptıklarından dolayı üzülme,” dedi.

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلٰى يُوسُفَ اٰوٰى اِلَيْهِ
اَخَاهُ قَالَ اِنّ۪ي اَنَا اَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ
بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧٠﴾

71. Malzemeleriyle birlikte onları (yolcu etmek üzere) hazırladığında, (farkında olmayarak) su kabını kardeşinin eyer torbasına koyuverdi.[2] Bir duyurucu “Ey kervandakiler, sizler kesinlikle hırsızsınız,” diye seslendi.

فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ
السِّقَايَةَ ف۪ي رَحْلِ اَخ۪يهِ ثُمَّ اَذَّنَ مُؤَذِّنٌ
اَيَّتُهَا الْع۪يرُ اِنَّكُمْ لَسَارِقُونَ ﴿٧١﴾

---

[1] Hz. Yakub (a.s.) Bünyamin’in diğer kardeşlerinden önce Hz. Yusuf (a.s.) ile buluşmasını istiyordu. Oğullarının değişik kapılardan şehre girmesi ile Hz. Yakub’un (a.s.) bu isteği gerçekleşmiş oldu.

[2] Bu ayet-i kerimede Yusuf’un (a.s.) su kabını bile bile kardeşinin çuvalına koyduğu ve bu kandırmaca ile kardeşinin yanında kalmasını sağladığı gibi yorumlar yapılmaktadır. Bu tamamen asılsızdır. Bir peygamber böyle bir hile yapmaz. Aslında Hz. Yusuf (a.s.) hizmetçileri ile konuşurken dalgınlıkla su kabını kardeşinin çuvalının içine koyuverdi ve çuvalı diken kişi de fark etmeden çuvalın ağzını dikti. Bu, ayette de geçtiği gibi, Hz. Yusuf’un (a.s.) değil Yüce Allah’ın (c.c) bir planıydı. (ayet 77)

72. (Yusuf'un kardeşleri görevlilere) yönelerek, "Ne kaybettiniz?" dediler.

قَالُوا وَأَقْبَلُوا عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقِدُونَ ﴿٧٢﴾

73. Onlar, "Kralın tahıl ölçeğinin kaybolduğunu görüyoruz.[1] Onu (bulup) getirene, bir deve yükü (ağırlığında tahıl) mükâfat olarak verilecek," dediler. (Duyuruculardan biri,) "Ben buna kefilim," (dedi.)

قَالُوا نَفْقِدُ صُوَاعَ الْمَلِكِ وَلِمَنْ جَاءَ بِهِ
حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ﴿٧٣﴾

74. (Yusuf'un kardeşleri) dediler ki: "Allah adına yemin ederiz ki, bizim memlekette karışıklık çıkarmaya gelmediğimizi ve hırsızlar olmadığımızı mutlaka bilirsiniz."

قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا جِئْنَا لِنُفْسِدَ
فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ ﴿٧٤﴾

75. (Görevliler,) "Eğer yalancı olduğunuz (ispatlanırsa,) bunun için ceza ne olacak?" dediler.[2]

قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿٧٥﴾

76. (Yusuf'un kardeşleri,) "Cezası, (çalınan kap) kimin eyer torbasında bulunursa, (bu çirkin işin) karşılığı (da) bizzat (kendisi) olacaktır. Biz zalimleri böyle cezalandırırız," dediler.

قَالُوا جَزَاؤُهُ مَنْ وُجِدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ
جَزَاؤُهُ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٧٦﴾

77. (Duyurucu Yusuf'un öz) kardeşinin çuvalına bakmadan önce diğerlerinin çuvallarından başladı. Sonra (da) kardeşinin çuvalından (su kabını) çıkardı. Böylece Yusuf için Biz, bir tedbir hazırladık. Aksi takdirde Allah istemedikçe, kralın yasası çerçevesinde kardeşini (asla) alıkoyamazdı.[3] Biz, kimi istersek onu mertebece yükseltiriz. Her ilim sahibinin üzerinde (ise,) âlim olan vardır.

فَبَدَأَ بِأَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ
اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِعَاءِ أَخِيهِ ۚ كَذَٰلِكَ
كِدْنَا لِيُوسُفَ ۖ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي
دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۚ نَرْفَعُ
دَرَجَاتٍ مَنْ نَشَاءُ ۗ وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ
عَلِيمٌ ﴿٧٧﴾

---

[1] Ayet-i kerimede geçen " صُوَاع " kelimesi Arapça'da su kabı anlamında kullanıldığı gibi, ölçek anlamında da kullanılmaktadır.
[2] Yani hırsızlığın cezası ne olacak?
[3] Bu ayet-i kerimeden anlaşıldığına göre, Hz. Yusuf (a.s.) kardeşinin çuvalına su kabını kasten değil aksine yanlışlıkla koymuştur ve bu yanlışlık da Yüce Allah'ın (c.c.) tedbiri neticesinde cereyan etmiştir. Kısacası Hz. Yusuf (a.s.) bir hile yapmamıştır. Aksine İlâhî tedbir neticesinde o, kardeşinin kendi yanında kalmasını sağlamıştır.

78. (Yusuf'un kardeşleri) dediler ki: "Eğer o hırsızlık yaptıysa, daha önce onun bir kardeşi (de) hırsızlık yapmıştı." Bunun üzerine Yusuf (sırrını) kalbinde sakladı ve onu onlara açıklamadı. (Ancak kendi kendine,) "Sizler en aşağı mertebedesiniz. İleri sürdüğünüzü, en iyi Allah bilir," dedi.

قَالُوٓا اِنْ يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ اَخٌ لَهُ مِنْ
قَبْلُۚ فَاَسَرَّهَا يُوسُفُ ف۪ي نَفْسِه۪ وَلَمْ
يُبْدِهَا لَهُمْۚ قَالَ اَنْتُمْ شَرٌّ مَكَانًاۚ وَاللّٰهُ
اَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ﴿٧٨﴾

79. Onlar, "Ey yetki sahibi! Onun kesinlikle çok yaşlı bir babası vardır. Bundan dolayı onun yerine bizden birini alıkoy. Şüphesiz biz seni iyilik edenlerden görüyoruz." dediler.

قَالُوا يَٓا اَيُّهَا الْعَز۪يزُ اِنَّ لَهُٓ اَبًا شَيْخًا
كَب۪يرًا فَخُذْ اَحَدَنَا مَكَانَهُۚ اِنَّا نَرٰيكَ
مِنَ الْمُحْسِن۪ينَ ﴿٧٩﴾

80. O dedi ki: "Biz malımızı kimde bulduysak, ondan başkasını yakalamaktan Allah'a sığınırız, yoksa şüphesiz zulmedenler oluruz."

قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اَنْ نَأْخُذَ اِلَّا مَنْ وَجَدْنَا
مَتَاعَنَا عِنْدَهُٓۙ اِنَّٓا اِذًا لَظَالِمُونَ ﴿٨٠﴾ ع

B.10

81. Ondan umutlarını kesince, istişare etmek üzere bir kenara çekildiler. Büyükleri dedi ki: "Babanızın Allah adına (yeminle) sizden kesin bir söz aldığını, (daha) önce Yusuf hakkında (da) haddi aştığınızı bilmiyor musunuz? Onun için babam bana müsaade etmedikçe veya Allah benim hakkımda bir hüküm vermedikçe ben asla bu memleketten ayrılmam. O, hüküm verenlerin en iyisidir."

فَلَمَّا اسْتَيْـَٔسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّاۜ قَالَ
كَب۪يرُهُمْ اَلَمْ تَعْلَمُٓوا اَنَّ اَبَاكُمْ قَدْ اَخَذَ
عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا مِنَ اللّٰهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا
فَرَّطْتُمْ ف۪ي يُوسُفَۚ فَلَنْ اَبْرَحَ
الْاَرْضَ حَتّٰى يَأْذَنَ ل۪ٓي اَب۪ٓي اَوْ يَحْكُمَ اللّٰهُ
ل۪يۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِم۪ينَ ﴿٨١﴾

82. "Babanıza geri dönün ve ey babamız, şüphesiz (küçük oğlun) hırsızlık yapmıştır. Biz bildiğimizden başka bir şeye şahitlik etmiyoruz. Gözle görünmeyene koruyucu olamazdık, deyin"

اِرْجِعُٓوا اِلٰٓى اَب۪يكُمْ فَقُولُوا يَٓا اَبَانَٓا اِنَّ
ابْنَكَ سَرَقَۚ وَمَا شَهِدْنَٓا اِلَّا بِمَا عَلِمْنَا
وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظ۪ينَ ﴿٨٢﴾

83. “Onun için aralarında bulunduğumuz yerleşimin (halkına) ve birlikte geldiğimiz kervana (da) sor. Şüphesiz biz, doğru söyleyenleriz.”

وَسْـَٔلِ الْقَرْيَةَ الَّت۪ي كُنَّا ف۪يهَا وَالْع۪يرَ الَّت۪ٓي
اَقْبَلْنَا ف۪يهَاۜ وَاِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٨٣﴾

84. (Yakup) dedi ki: “Hayır, (olamaz.) Aslında nefsiniz (büyük bir) meseleyi size (sıradan ve) küçük göstermiştir. Onun için iyice sabretmekten (başka ne yapabilirim?) Bakarsınız Allah, onların hepsini bana getirir. Şüphesiz O, (her şeyi) en iyi bilen ve hikmet sahibi olandır.”

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْراًۜ
فَصَبْرٌ جَم۪يلٌۜ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَأْتِيَن۪ي
بِهِمْ جَم۪يعاًۜ اِنَّهُ هُوَ الْعَل۪يمُ الْحَك۪يمُ ﴿٨٤﴾

85. (Böylece) onlardan yüz çevirdi ve (bir tarafa çekilerek,) “Ey (Rabbim!) Yusuf’a olan üzüntüm ile Sana yalvarıyorum,” (diye dua etmeye koyuldu.) Gözleri üzüntüden yaşlarla doldu. O, (kederini hep) gizlerdi.[1]

وَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يَٓا اَسَفٰى عَلٰى
يُوسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ
فَهُوَ كَظ۪يمٌ ﴿٨٥﴾

86. Onlar, “Allah (adına) yemin ederiz ki, sen (üzüntüden) hastalanıncaya yahut helâk olanlara karışıncaya kadar, Yusuf’u (daima) anacaksın,” dediler.

قَالُوا تَاللّٰهِ تَفْتَؤُ۬ا تَذْكُرُ يُوسُفَ حَتّٰى
تَكُونَ حَرَضاً اَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِك۪ينَ ﴿٨٦﴾

87. (Yakub) dedi ki: “Ben kederim ve üzüntüm hakkında yalnız Allah’a feryat ederim. Ben, Allah tarafından sizin bilmediklerinizi bilirim.”

قَالَ اِنَّمَٓا اَشْكُوا بَثّ۪ي وَحُزْن۪ٓي اِلَى اللّٰهِ
وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٧﴾

88. “Ey evlatlarım! Gidin, Yusuf ve kardeşini arayın. Allah’ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin. Doğrusu kâfir olanlardan başkası Allah’ın rahmetinden ümidini kesmez.”

يَا بَنِيَّ اذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ
وَاَخ۪يهِ وَلَا تَا۬يْـَٔسُوا مِنْ رَوْحِ اللّٰهِۜ
اِنَّهُ لَا يَا۬يْـَٔسُ مِنْ رَوْحِ اللّٰهِ اِلَّا
الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٨﴾

---

[1] Bazı müfessirler “ اِبْيَضَّتْ عَيْنَاهُ ” kelimesini “gözleri bembeyaz kesildi, yani kör oldu” diye tercüme ederler. Ancak Arapçada bu kelime “gözleri yaşlarla doldu” anlamında da kullanılır. Hz. İmam Razi (r.a.) bu kelimenin “çok ağlamak” anlamında bir kinaye olduğunu beyan etmiştir. Ayet-i kerimedeki “ كَظ۪يمٌ ” kelimesi de, bu manayı desteklemektedir.

89. (Yusuf'un) huzuruna geldiklerinde dediler ki: "Ey yetkili kişi! Bizi ve bütün ailemizi darlık yakaladı. Çok az parayla geldik. Onun için bize tam ölçü ile (tahıl) ver ve sadaka olarak (da) bize ver. Şüphesiz Allah sadaka verenlere (büyük) ecir verir."

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَٓا اَيُّهَا الْعَز۪يزُ
مَسَّنَا وَاَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ
مُزْجٰيةٍ فَاَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ
عَلَيْنَاۜ اِنَّ اللّٰهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّق۪ينَ ﴿٨٩﴾

90. O, dedi ki: "Siz Yusuf ve kardeşine karşı, cahilken yaptıklarınızı biliyor musunuz?"

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ
وَاَخ۪يهِ اِذْ اَنْتُمْ جَاهِلُونَ ﴿٩٠﴾

91. Onlar, "Gerçekten sen Yusuf musun?" dediler. O, "Ben Yusuf'um ve bu (da) kardeşimdir. Allah bize lütfetti. Şüphesiz kim takvayı benimser ve sabrederse, Allah böyle iyilik edenlerin mükâfatını hiçbir zaman boşa çıkarmaz," dedi.

قَالُٓوا ءَاِنَّكَ لَاَنْتَ يُوسُفُۜ قَالَ اَنَا
يُوسُفُ وَهٰذَٓا اَخ۪يۘ قَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَاۜ
اِنَّهُ مَنْ يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُض۪يعُ
اَجْرَ الْمُحْسِن۪ينَ ﴿٩١﴾

92. Onlar, "Allah'a yemin ederiz ki, Allah seni kesinlikle bize üstün kıldı. Şüphesiz hatalı olanlar bizdik," dediler.

قَالُوا تَاللّٰهِ لَقَدْ اٰثَرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَاِنْ كُنَّا
لَخَاطِ۪ٔينَ ﴿٩٢﴾

93. O, dedi ki: "Bugün sizin için kınama yoktur. Allah (da) sizi bağışlayacaktır. O bütün rahmet edenlerden en çok rahmet edendir.[1]"

قَالَ لَا تَثْر۪يبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَۜ يَغْفِرُ اللّٰهُ
لَكُمْۘ وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّاحِم۪ينَ ﴿٩٣﴾

---

[1] Hz. Yusuf (a.s.) kendi kardeşlerini affetmiştir. Aynı şekilde Hz. Muhammed Resûlüllah (s.a.v.) Mekke'yi fethedince kendisine ve ashaplarına aşırı olarak zulmeden can düşmanlarını affetmiştir. Bundan da Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) ne kadar yüce şanlı olduğu anlaşılmaktadır.

94. “Bu gömleğimi beraberinizde götürün ve babamın önüne koyun. O, gerçeği anlayacaktır. Sonra (da) ailenizin tamamını bana getirin.[1]”

اِذْهَبُوا بِقَمِيصٖى هٰذَا فَاَلْقُوهُ عَلٰى وَجْهِ
اَبٖى يَاْتِ بَصٖيرًا ۚ وَاْتُونٖى بِاَهْلِكُمْ
اَجْمَعٖينَ ﴿٩٤﴾ ع

B.11

95. Kervan (Mısır’dan) yola çıktığında babaları, “Bana bunak deseniz (de,) ben kesinlikle Yusuf’un kokusunu alıyorum,” dedi.

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعٖيرُ قَالَ اَبُوهُمْ اِنّٖى
لَاَجِدُ رٖيحَ يُوسُفَ لَوْلَٓا اَنْ تُفَنِّدُونِ ﴿٩٥﴾

96. Onlar, “Vallahi sen mutlaka eski yanılgın içindesin,” dediler.

قَالُوا تَاللّٰهِ اِنَّكَ لَفٖى ضَلَالِكَ الْقَدٖيمِ ﴿٩٦﴾ ع

97. (Yusuf’un bulunduğunu) müjdeleyen (Yakub’a) geldiğinde, (gömleği) onun önüne koydu. Bunun üzerine o, (her şeyi) anladı. “Ben size, Allah tarafından sizin bilmediklerinizi muhakkak bilirim, dememiş miydim?” dedi.

فَلَمَّٓا اَنْ جَٓاءَ الْبَشٖيرُ اَلْقٰيهُ عَلٰى وَجْهِهٖ
فَارْتَدَّ بَصٖيرًا ۚ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَكُمْ ۚ اِنّٖٓى
اَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٧﴾

98. (Yusuf’un kardeşleri,) “Ey babamız! Bizim için (Allah’tan) günahlarımızın bağışlanmasını dile. Şüphesiz hatalılar bizdik,” dediler.

قَالُوا يَٓا اَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَٓا اِنَّا
كُنَّا خَاطِـٖٔينَ ﴿٩٨﴾

99. O, “Rabbimden muhakkak sizin için bağışlanmayı dileyeceğim. Şüphesiz O, çok bağışlayan ve rahmet edendir,” dedi.

قَالَ سَوْفَ اَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبّٖى ۜ اِنَّهُ
هُوَ الْغَفُورُ الرَّحٖيمُ ﴿٩٩﴾

100. Onlar Yusuf’a geldiklerinde, (Yusuf) ana-babasına yanında yer verdi ve dedi ki: “Eğer Allah dilerse Mısır’a emniyetle girin.”

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلٰى يُوسُفَ اٰوٰٓى اِلَيْهِ
اَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ اِنْ شَٓاءَ اللّٰهُ
اٰمِنٖينَ ۜ ﴿١٠٠﴾

[1] Müfessirlerin açıkladığına göre Hz. Yusuf (a.s.) “Gömleğimi babamın yüzüne sürün” dedi. Kardeşleri böyle yapınca Hz. Yakub’un (a.s.) gözleri iyileşti ve o, görmeye başladı. Aslında Hz. Yusuf (a.s.) eski gömleğini kardeşlerine verdi ve onu babamın önüne koyun dedi. Babasının o gömleği görünce kendisinin sağ olduğunu anlayacağından emindi.

101. O, ana-babasını (saygıyla) tahta oturttu ve (hepsi) onun uğruna (Allah'a şükretmek için) secdeye kapandılar. O, dedi ki: "Ey babacığım! Daha önce (gördüğüm) rüyamın tabiri, işte budur. Rabbim şüphesiz onu doğruladı ve bana büyük iyilikte bulundu. (Yani) şeytan benimle kardeşlerimin arasını bozduktan sonra, Rabbim beni hapishaneden çıkardı ve sizleri çölden (bana) getirdi. Şüphesiz Rabbim, dilediğine çok lütfedendir. O, muhakkak (her şeyi) en iyi bilen ve hikmet sahibi olandır."

وَرَفَعَ اَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ
سُجَّدًاۚ وَقَالَ يَٓا اَبَتِ هٰذَا تَأْو۪يلُ رُءْيَايَ
مِنْ قَبْلُۘ قَدْ جَعَلَهَا رَبّ۪ي حَقًّاۜ وَقَدْ
اَحْسَنَ ب۪ٓي اِذْ اَخْرَجَن۪ي مِنَ السِّجْنِ
وَجَٓاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ اَنْ نَزَغَ
الشَّيْطَانُ بَيْن۪ي وَبَيْنَ اِخْوَت۪يۜ اِنَّ رَبّ۪ي
لَط۪يفٌ لِمَا يَشَٓاءُۜ اِنَّهُ هُوَ الْعَل۪يمُ الْحَك۪يمُ ﴿١٠١﴾

102. "Yarabbi, bana saltanat (yetkilerinden) bir pay ihsan ettin ve meseleleri yorumlamayı (da) öğrettin. Ey gökleri ve yeri yaratan! Dünya ve ahirette benim dostum (yalnız) Sensin. Bana, sana (tam olarak) itaat eden birisi olarak vefat ver, beni Salihler (zümresine) kat," (diye dua etti.)

رَبِّ قَدْ اٰتَيْتَن۪ي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَن۪ي مِنْ
تَأْو۪يلِ الْاَحَاد۪يثِۚ فَاطِرَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ اَنْتَ وَلِيّ۪ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِۚ
تَوَفَّن۪ي مُسْلِمًا وَاَلْحِقْن۪ي بِالصَّالِح۪ينَ ﴿١٠٢﴾

103. (Ey Resûlüm!) Sana vahyettiğimiz bu (beyan) gayb haberlerindendir.[1] Onlar kararlarında anlaştıklarında ve (senin aleyhinde) plan kurduklarında, sen yanlarında değildin.

ذٰلِكَ مِنْ اَنْبَٓاءِ الْغَيْبِ نُوح۪يهِ اِلَيْكَۚ وَمَا
كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ اَجْمَعُٓوا اَمْرَهُمْ
وَهُمْ يَمْكُرُونَ ﴿١٠٣﴾

104. Sen ne kadar hevesle istesen (de,) insanların çoğu iman edenler olmayacaklar.

وَمَٓا اَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ
بِمُؤْمِن۪ينَ ﴿١٠٤﴾

---

[1] Yani bu yalnız geçmişin hikâyesi değildir. Aksine önceden verilen bir haber olup, Hz. Muhammed Resûlüllah (s.a.v.) da buna benzer bir hadiseyle karşılaşacaktır.

105. Sen bu (hizmet) için onlardan hiçbir karşılık (da) talep etmiyorsun. Bu (Kitap) bütün âlemler için, ancak bir nasihattir.

وَمَا تَسْـَٔلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ ۜ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِلْعٰلَمِينَ ﴿١٠٥﴾

B.12

106. Göklerde ve yerde birçok mucize var. Onlardan yüz çevirerek yanlarından geçerler.

وَكَاَيِّنْ مِنْ اٰيَةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٦﴾

107. Bu (insanların) çoğu ortak koşmadan, Allah'a inanmazlar.

وَمَا يُؤْمِنُ اَكْثَرُهُمْ بِاللّٰهِ اِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٧﴾

108. Onlar, kendilerine Allah'ın azabından kuşatıcı (bir musibetin) gelmesinden yahut tamamen habersizlerken (inkılâp) saatinin ansızın gelip (çatmasından) emniyette midirler?

اَفَاَمِنُوا اَنْ تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِنْ عَذَابِ اللّٰهِ اَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٨﴾

109. De ki: "Benim yolum budur. Ben Allah'a çağırıyorum. Ben ve bana (içten) uyanlar, basiret üzerindeyiz.[1] Allah (her türlü eksiklikten) uzaktır ve ben Allah'a ortak koşanlardan değilim."

قُلْ هٰذِهِ سَبِيلِي اَدْعُوا اِلَى اللّٰهِ ۚ عَلٰى بَصِيرَةٍ اَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي ۜ وَسُبْحَانَ اللّٰهِ وَمَا اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٩﴾

110. Senden önce (de) Biz, kasabalar halkından (bazı) adamlara vahiy edip, onları peygamber olarak gönderdik. Bunlar, yeryüzünde gezip kendilerinden önce (peygamberleri inkâr edenlerin) akıbeti nasıldı (onu) görmediler mi? Şüphesiz ahiret evi takvayı benimseyenler için daha iyidir. Yine (de) akıl etmez misiniz?

وَمَا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ اِلَّا رِجَالًا نُوحِي اِلَيْهِمْ مِنْ اَهْلِ الْقُرٰى ۜ اَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۜ وَلَدَارُ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا ۜ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١١٠﴾

[1] Yani biz uydurma hikâyelerle değil, delil ve idrak gücü ile iman ederiz.

111. Peygamberler, (onlardan) ümitlerini kestiğinde, onlar (da) kendilerine yalan söylendiğini düşündüklerinde, (o peygamberlere) yardımımız gelip, yetişti.[1] Biz dilediğimizi kurtardık. Bizim azabımız suçlular topluluğundan (asla) geri çevrilemez.

حَتّٰٓى اِذَا اسْتَيْـَٔسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوٓا اَنَّهُمْ
قَدْ كُذِبُوا جَٓاءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّيَ مَنْ
نَشَٓاءُ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ
الْمُجْرِمٖينَ ﴿١١١﴾

112. Onların tarihsel gerçeklerinin beyan edilişinde, akıl sahipleri için (çok büyük bir) ibret vardır. (Bu) uydurulmuş bir hikâye olmayıp, kendisinden önceki (İlâhi Kitaplar'ın verdiği) haberleri tasdik edendir. (Keza) her şeyin çok detaylı bir açıklamasıdır. (Ayrıca) iman eden topluluk için hidayet ve rahmettir.

لَقَدْ كَانَ فٖي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِاُو۬لِي
الْاَلْبَابِ مَا كَانَ حَدٖيثًا يُفْتَرٰى وَلٰكِنْ
تَصْدٖيقَ الَّذٖي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصٖيلَ كُلِّ
شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١٢﴾ ع

[1] "كُذِبُوا" kelimesinden insanların, "peygamberler bize yalan söylediler" şeklinde düşünmeleri söz konusudur. Ancak Allah'ın (c.c.) yardımı peygamberlere geldiğinde, o insanlar kendilerine yalan söylenmediğini kesinlikle anladılar.

Sûre: 13

RA’D SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Ra’d sûresi Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte kırk dört ayettir.

Sûrenin başında bulunan “Elif, Lam, Mim, Ra” mukataât harfleri, Yüce Allah’ın (c.c.) en fazla bilgiye sahip olduğunu, her şeyi de en iyi gördüğünü anlatmaktadır.

Bu sûrede, Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) bizzat bilmediği kâinata ait gizli sırlar, kendisine açıklanmıştır. Bununla, Hz. Resûlüllah’a (s.a.v.) daha önce bildirilen gerçeklerin de, bütün gaybları bilen Yüce Allah (c.c.) tarafından bildirildiğine ve bunda asla bir şüphe olmadığına işaret edilmiştir.

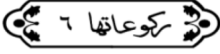
Kâinatın sırları arasından en temel gerçek, yer çekimi ile ilgilidir. Yüce Allah’ın (c.c.) bildirdiğine göre, yer ile gök kendi başlarına bulundukları konumlarda durmazlar. Aksine bütün gök cisimleri ve gezegenler, insanların göremedikleri bir çekim gücü sayesinde yerlerinde kalırlar. Bu çekim gücü sayesinde bütün gök cisimleri, sanki birer taşıyıcı direk üzerinde kendi konumlarında durmaktadırlar. Gök bilimciler, bu çekim gücünü aynen böyle tariflerler.

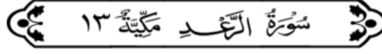
Bu sûrede aydınlanan ikinci önemli konu ise, Yüce Allah’ın (c.c.) temiz su ile yeryüzündeki her varlığına hayat vermesidir. Denizlerin suyu doğal olarak çok tuzludur. Bu sebeple onu tüketen karada yaşayan hayvanlar ve bitkiler, ondan hayat bulmak yerine, ölüme yakalanırlar. Bu sûrede, deniz suyunun tuz gibi unsurlardan temizlenip yüksek dağlara taşınması, daha sonra da o suyun tekrar yağmur olarak yağması ve böylece denize geri gitmesinden ve bu döngü sırasında ise her tarafa hayat vermesinden, bahsedilmiştir. Bu sistemin gökyüzünde oluşan şimşeklerle de çok detaylı bir ilişkisi vardır. Hepsi, denizden suyun buharlaşıp, yükselmesi sonucu oluşan olaylardır. Gökyüzünde bulutlarda biriken su, ancak şimşekler sayesinde damlalara dönüşerek yeryüzüne yağar. Bu çakan şimşekler ve sonucunda düşen yıldırımlar, son derece korkunçturlar. Öyle ki, bazı kimselere hayat vereceklerine, onları helâk bile ederler. Yıldırımlar düştüğünde, meleklerin bile Yüce Allah’ın (c.c.) korkusuna kapıldıkları beyan edilmiştir. Daha önce her insanı korumak için, önünde ve arkasında gizli koruyucuların bulunduğu, onların da Yüce Allah’ın (c.c.) kaderine göre insanları korudukları beyan edilmiştir. Bu çok derin ve çok bilgisel bir konudur.

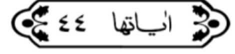
Bu sûrede, her varlığın çift olarak yaratıldığı da beyan edilmiştir. Şüphesiz Araplar hurma ağacının çift olduğunu biliyorlardı, ama diğer ağaçlarla çiçeklerin de çifter çifter olduklarını hayal bile edemezlerdi. Böylece bu sûrede,

yepyeni bir konu dile getirilmiştir. Günümüz bilim adamları, bu konuyu derinlemesine anlamayı başarmışlardır. Öyle ki, onlara göre yalnız bitkiler çift olarak yaratılmamıştır, aynı şekilde moleküller ve hatta atomlar da çiftler halindedirler. Maddeye mukabil de karşı madde olduğu anlaşılmıştır. Eğer tüm kâinat yeterince küçülebilecek olsa, bu durumda onun olumlu maddeleri ile olumsuz maddeleri bir araya gelip yok olacaktır. Böylece bu sûrede, yoktan yaratma felsefesi aydınlatılmıştır.

Bu arada Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v), düşmanlarını susturmak için bir delil ileri sürülerek, bu yüce Peygamber (s.a.v.) ile ashaplarının toprağı genişlemektedir ve düşmanlarının toprağı da daralmaktadır, denilmiştir. Bunlar nasıl yenilebilirler? Daha sonra Hz. Resûlüllah’a (s.a.v.) teselli verilmiş ve ister İslâm dininin üstünlüğünü bizzat gör yahut görme, senin getirdiğin din mutlaka bütün dünyada üstün çıkacaktır denmiştir.

Ra’d Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Ben, her şeyi en iyi bilen ve gören Allah’ım.[1] Bunlar, (en mükemmel) Kitab’ın ayetleridir. Rabbin tarafından sana indirilen kelâm, (tamamen) haktır. Ancak insanların çoğu inanmazlar.

الٓمٓرٰ تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ وَالَّذ۪ٓي اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢﴾

3. Allah gökleri, (onu taşıyan) görebileceğiniz sütunlar olmadan yükseltendir. Sonra O, arşta karar kıldı ve güneş ile ayı hizmetinize verdi. Her biri belli bir süreye kadar, (belirlenmiş bir yol üzerinde) hareket etmektedir. (Allah,) her şeyi tedbir ile düzenler. Rabbinize kavuşacağınıza kesin olarak inanmanız için O, ayetleri apaçık anlatır.

اَللّٰهُ الَّذ۪ي رَفَعَ السَّمٰوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْر۪ي لِاَجَلٍ مُسَمًّى يُدَبِّرُ الْاَمْرَ يُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَٓاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ ﴿٣﴾

4. Yeryüzünü genişleten, üzerinde dağlar ve nehirler meydana getiren, orada her çeşit meyveden (erkek ve dişi olarak) iki cins var eden, (ancak) O’dur. O, gece ile gündüzü örter. Şüphesiz bunda düşünen bir topluluk için, deliller vardır.

وَهُوَ الَّذ۪ي مَدَّ الْاَرْضَ وَجَعَلَ ف۪يهَا رَوَاسِيَ وَاَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ جَعَلَ ف۪يهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشِي الَّيْلَ النَّهَارَ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤﴾

---

[1] Bu mukataât harfleri “أَنَا اللّٰهُ أَعْلَمُ وَ أَرٰى” kelimelerinin kısaltmasıdır. Geniş bilgi için bkz. dipnot 2:2.

5. Yeryüzünde birbirine bitişik toprak parçaları, üzüm bağları, ekin tarlaları, tek kökten çok gövdeli olan ve (de) çok gövdeli olmayan hurma ağaçları vardır. Hepsi aynı su ile sulanır. Biz, onlardan bazılarını meyve bakımından, diğerlerine üstün kıldık. Bunda akıl sahibi insanlar için, (birçok) deliller vardır.

وَفِي الْاَرْضِ قِطَعٌ مُتَجٰوِرَاتٌ وَجَنَّاتٌ
مِنْ اَعْنَابٍ وَزَرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنْوَانٌ
وَغَيْرُ صِنْوَانٍ يُسْقٰى بِمَاءٍ وَاحِدٍ قف
وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلٰى بَعْضٍ فِي الْاُكُلِ ط
اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝٥

6. Eğer (hakkı inkâr edenlere) hayret ediyorsan, (o halde) onların, “Biz ölüp toprak olduktan sonra, mutlaka yeni bir yaratılış içine mi gireceğiz?” demeleri (de) hayret vericidir. Rablerini inkâr edenler, işte bunlardır. Boyunlarında (demir) halkalar olacaklar (da,) bunlardır. (Cehennem) ateşinde olanlar (da,) bunlardır. Orada uzun müddet kalacaklar.

وَاِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ ءَاِذَا كُنَّا
تُرَابًا ءَاِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ اُولٰٓئِكَ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ ج وَاُولٰٓئِكَ
الْاَغْلَالُ فِي اَعْنَاقِهِمْ ج وَاُولٰٓئِكَ
اَصْحَابُ النَّارِ ج هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝٦

7. Onlar, iyi (bir mükâfattan) önce cezayı çabucak (getirmeni) isterler. Oysa onlardan önce (böylelerine) her (türlü) ibret (alınacak azaplar) gelmiştir. Şüphesiz Rabbin, zulümlerine rağmen insanları çok bağışlayandır. Rabbin ceza (vermekte de) çok şiddetlidir.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ
وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمَثُلَاتُ ط وَاِنَّ
رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلٰى ظُلْمِهِمْ ج
وَاِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ۝٧

8. İnkâr edenler, “Buna, Rabbi tarafından bir mucize neden indirilmedi?” derler. Sen, ancak bir uyarıcısın. Her kavim için, (Allah tarafından) bir yol gösterici (gönderilmiştir.)

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَٓا اُنْزِلَ
عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِنْ رَبِّهِ ط اِنَّمَٓا اَنْتَ مُنْذِرٌ
وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ۝٨

B.2

9. Allah, her dişinin (rahminde) ne taşıdığını, rahimlerin (kusurlu kılıp) ne eksilttiklerini ve ne artırdıklarını, (iyi) bilir. O’nun Katında her şey bir ölçüye göredir.

اَللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ اُنْثٰى وَمَا تَغٖيضُ
الْاَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ ۜ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ
بِمِقْدَارٍ ﴿٩﴾

10. O, gaybı (da,) mevcut olanı (da) bilendir. O, çok yüksek mertebeli ve çok yüce şanlıdır.

عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبٖيرُ الْمُتَعَالِ ﴿١٠﴾

11. Aranızdan sözü gizleyen (de,) açıkça söyleyen (de,) geceleyin saklanan (da,) gündüzün (açıkça) yürüyen (de, O’nun bilgisine göre) birdir.

سَوَٓاءٌ مِنْكُمْ مَنْ اَسَرَّ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ
بِهٖ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِالَّيْلِ وَسَارِبٌ
بِالنَّهَارِ ﴿١١﴾

12. (Allah tarafından,) bu (Peygamber’in) önünde ve arkasında yürüyen (melekler) topluluğu (görevlendirilmiştir.) Onlar, Allah’ın emriyle onu korurlar. Şüphesiz Allah, bir kavmin durumunu, onlar nefislerindekini değiştirmedikçe asla değiştirmez. Allah bir kavmi azaba uğratmaya karar verirse, onu geri çevirmek (de) asla mümkün değildir. Onlar için, O’ndan başka bir yardımcı yoktur.

لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهٖ
يَحْفَظُونَهُ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ ۜ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُغَيِّرُ
مَا بِقَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوا مَا بِاَنْفُسِهِمْ ۜ
وَاِذَٓا اَرَادَ اللّٰهُ بِقَوْمٍ سُٓوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ ۚ
وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهٖ مِنْ وَالٍ ﴿١٢﴾

13. (Hem) korku için, (hem de) umut için, size şimşeği (ve yıldırımı) gösteren ve yüklü bulutları yükselten, O’dur.

هُوَ الَّذٖي يُرٖيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا
وَيُنْشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ۚ ﴿١٣﴾

14. Gök gürültüsü hamd ile O’nu tespih eder. Melekler (de,) korkusu ile (O’nu tespih ederler.) Şimşekleri, O gönderir. Onlarla dilediğini musibete uğratır. Onlar, Allah hakkında tartışırlar. Oysa O, azap vermekte çok şiddetlidir.

وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهٖ وَالْمَلٰٓئِكَةُ مِنْ
خٖيفَتِهٖ ۚ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصٖيبُ
بِهَا مَنْ يَشَٓاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللّٰهِ ۚ
وَهُوَ شَدٖيدُ الْمِحَالِ ۜ ﴿١٤﴾

15. Gerçek dua, yalnız O’na (edilir). O’nun dışında çağırdıkları, onların (dualarına) hiç cevap vermezler. Ancak onların (durumu,) su ağzına ulaşsın diye, her iki elini suya uzatan biri gibidir. Hâlbuki o (su) ona, asla erişmeyecektir. Kâfirlerin (yakararak) dua etmeleri, ancak boşa gidecektir.

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ
دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا
كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا
هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا
فِي ضَلَالٍ ﴿١٥﴾

16. Göklerde ve yerde bulunanlar ve onların gölgeleri, sabahları ve akşamları isteyerek veya istemeyerek, hep Allah’a secde ederler.

Secde Ayeti[1]

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلَالُهُمْ بِالْغُدُوِّ
وَالْآصَالِ ﴿١٦﴾ السجدة

17. Sen (onlara) “Göklerin ve yerin Rabbi kimdir?” diye sor. De ki: “Allah’tır.” (Yine) de ki: “Öyleyse sizler O’ndan başka, kendisine fayda (bile) etmeyen ve (bir) zarara (bile engel) olamayanları mı dost ediniyorsunuz?” (Keza) de ki: “Kör ile gören, bir olabilir mi? Veyahut karanlıklar ile aydınlık bir olabilir mi?” Yoksa onlar Allah’a, O’nun yaratması gibi yaratmış olan ortaklar mı koştular? Yaratılanlar (da) kendilerine, (birbirine) benzer mi göründü? De ki: “Her şeyin yaratıcısı, (ancak) Allah’tır. O, tektir (ve) her şeye tam olarak gücü yetendir.”

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ
اللَّهُ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا
يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ
هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ
تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا
لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ
الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ
وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿١٧﴾

[1] “Secde” kelimesi tam olarak itaat etmek demektir. Ayet-i kerimede bütün kâinatın Yüce Allah’ın (c.c.) yasalarına itaat ettiği bildirilmiştir. (Ayrıca Bkz: dipnot 7:207)

أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ
بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا ۖ وَمِمَّا
يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ
مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُهُ ۚ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ
الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ ۚ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ
جُفَاءً ۖ وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي
الْأَرْضِ ۚ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ
الْأَمْثَالَ ﴿١٨﴾

18. O, gökten su indirdi ve vadilerdeki (dereler) kendi kapasitelerine göre aktılar. Sel üste çıkan köpüğü taşıdı. Mücevher veya (ev) eşyası yapmak üzere ateşte ısıtıp (erittikleri maddelerde de,) ona benzer köpük bulunur. İşte Allah, böylece hak ile batılın (farkını) örnekle açıklar. Köpük faydasız bir şey olarak atılır. İnsanlara fayda veren ise, yeryüzünde kalır. Allah (bütün konuları,) işte böylece örneklerle açıklar.

لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنَىٰ ۚ
وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي
الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ ۚ
أُولَٰئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ ۙ وَمَأْوَاهُمْ
جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٩﴾

19. Rablerinin (emrine) itaat edenlere büyük başarı vardır. (Emrine) itaat etmeyenler (ise,) yeryüzündekilerin hepsi ve bir o kadar daha onların olsaydı, onun (tamamını) vererek kendilerini (azaptan) kurtarmaya çalışırlardı. (Sonunda) kötü bir hesaplaşmanın (mukadder) olduğu kimseler, işte bunlardır. Kalacakları yer Cehennem’dir. Orası kalınacak yer olarak, ne kötüdür!

B.3

أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ
الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰ ۚ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ
أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٠﴾

20. Rabbin tarafından sana indirilen (kelâmın) hak olduğunu bilen, kör bir kimse gibi olabilir mi? Şüphesiz aklı başında olanlar, ancak öğüt alırlar.

الَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ
الْمِيثَاقَ ﴿٢١﴾

21. Onlar Allah’a verdikleri sözü yerine getirirler ve bu (verdikleri) kesin sözü hiç bozmazlar.

22. Allah’ın düzeltilmesini emrettiği (ilişkileri) düzeltirler. Rablerinden korkarlar ve (sonucu) kötü olan hesaplaşmadan endişe ederler.

وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ
يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ
سُوٓءَ الْحِسَابِ ﴿٢٢﴾

23. Rablerinin hoşnutluğunu kazanmak için sebat gösterirler. Namazı dosdoğru kılarlar. Kendilerine verdiklerimizden hem gizli, hem açık olarak (yolumuzda) harcarlar. Kötülüğü iyilikle giderirler. (Kalınacak) evin en iyi sonu, onlar için (mukadder) kılınmıştır.

وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَٓاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ
وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرَؤُنَ بِالْحَسَنَةِ
السَّيِّئَةَ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٣﴾

24. (O) ebedi Cennetler, (onların olacaktır.) Oraya onlar ve atalarından, eşlerinden ve nesillerinden, kendilerini ıslah etmiş olanlar girecekler. Melekler (de) her kapıdan onların (yanına) girecekler.

جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ
مِنْ اٰبَٓائِهِمْ وَاَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ
وَالْمَلٰٓئِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ ﴿٢٤﴾

25. Sabrettiğinizden dolayı, üzerinize selam olsun! (Bu kalınacak) evin sonu, ne iyidir.

سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ
عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٥﴾

26. (Ancak) Allah’a (verdikleri) sözü kesinleştirdikten sonra bozanlar, Allah’ın düzeltilmesini emrettiği (ilişkileri) kesenler ve yeryüzünde fesat çıkaranlar, işte kendilerine lanet mukadder olanlar onlardır. Onlar için kötü bir ev mukadderdir.

وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْ
بَعْدِ مِيثَاقِهٖ وَيَقْطَعُونَ مَآ اَمَرَ اللّٰهُ
بِهٖٓ اَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْاَرْضِ
اُولٰٓئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوٓءُ الدَّارِ ﴿٢٦﴾

27. Allah dilediği için rızkı bollaştırır ve (dilediği için onu) daraltır. Onlar, yalnız bu dünya hayatıyla sevinirler. (Oysa) dünya hayatı, ahiret karşısında geçici eşyadan başka bir şey değildir.

اَللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيَقْدِرُ
وَفَرِحُوا بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيٰوةُ
الدُّنْيَا فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا مَتَاعٌ ﴿٢٧﴾ ع

B.4

28. İnkâr edenler, “Neden buna, Rabbi tarafından bir mucize indirilmedi?” derler. De ki: “Şüphesiz Allah istediğinin sapık olduğuna hükmeder. Ancak kim O’na eğilirse, onu hidayete erdirir.1

وَيَقُولُ الَّذٖينَ كَفَرُوا لَوْلَٓا اُنْزِلَ عَلَيْهِ
اٰيَةٌ مِنْ رَبِّهٖ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَٓاءُ
وَيَهْدٖٓي اِلَيْهِ مَنْ اَنَابَ ۝٢٨

29. (Onlar,) inanmış olanlar ve gönülleri Allah’ın zikriyle teselli bulanlardır. İyi dinleyin! Gönüller, (yalnız) Allah’ın zikriyle teselli bulur.

اَلَّذٖينَ اٰمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ
اللّٰهِ اَلَا بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ۝٢٩

30. İnanıp (da, yerli yerinde) iyi işler yapanlara, imrenilecek bir durum ve en güzel dönüş yeri (mukadder) kılınmıştır.

اَلَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبٰى
لَهُمْ وَحُسْنُ مَاٰبٍ ۝٣٠

31. Nitekim sana vahyettiğimizi onlara okuyasın diye seni, öncesinde (birçok) ümmetin geçmiş olduğu bir ümmete gönderdik. Hâlbuki onlar, Rahman’ı inkâr ediyorlar. De ki: “O, benim Rabbimdir. O’ndan başka ibadete lâyık olan yoktur. Ben, ancak O’na güvenirim ve (âcizane bir şekilde,) ancak O’na eğilirim.”

كَذٰلِكَ اَرْسَلْنَاكَ فٖٓي اُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ
مِنْ قَبْلِهَٓا اُمَمٌ لِتَتْلُوَا۟ عَلَيْهِمُ الَّذٖٓي
اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ
بِالرَّحْمٰنِ قُلْ هُوَ رَبّٖي لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ مَتَابِ ۝٣١

---

1 Bu ayet-i kerimede Yüce Allah’ın (c.c.) ebedi bir sünneti açıklanmıştır. O, doğru yoldan sapanları ve Kendisine dönmek istemeyenleri zorla doğru yola iletmez. Aksine onları oldukları gibi bırakır. Ancak Kendisine dönmek isteyenleri mutlaka doğru yola iletir.

32. Eğer onunla dağların yürütülebildiği ya (da) yeryüzünün onunla yarılabildiği veya ölülere onunla söz söylenebildiği bir Kur’an olsaydı, (onlar yine de ondan şüphe ederlerdi.) Aslında karar tamamen Allah’ındır. Yoksa iman edenler, eğer Allah dileseydi tüm insanlara hidayet verirdi (gerçeğinden,) habersiz midirler?[1] İnkâr edenlerin (yüreklerine) yaptıkları neticesinde, Allah’ın vaadi gelinceye kadar ürperti veren bir afet inmeye devam edecektir. Yahut (o afet azabı,) onların evlerinin yakınına inecektir.[2] Şüphesiz Allah, verdiği söze aykırı davranmaz.[3]

وَلَوْ اَنَّ قُرْاٰنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ اَوْ
قُطِّعَتْ بِهِ الْاَرْضُ اَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتٰى ۜ
بَلْ لِلّٰهِ الْاَمْرُ جَم۪يعًا ۜ اَفَلَمْ يَا۬يْـَٔسِ
الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اَنْ لَوْ يَشَٓاءُ اللّٰهُ لَهَدَى
النَّاسَ جَم۪يعًا ۜ وَلَا يَزَالُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا
تُص۪يبُهُمْ بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ اَوْ تَحُلُّ
قَر۪يبًا مِنْ دَارِهِمْ حَتّٰى يَأْتِيَ وَعْدُ اللّٰهِ ۜ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْم۪يعَادَ ﴿٣١﴾ ع

B.5

33. Senden önce (gelmiş) peygamberlerle (de) alay edildi. Bunun üzerine Ben, kâfirlere (belli bir zamana kadar) mühlet verdim. Sonra (da) onları yakaladım. (Verdiğim) cezanın ne kadar (ibret verici) olduğuna (bir bak!)

وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ
فَاَمْلَيْتُ لِلَّذ۪ينَ كَفَرُوا ثُمَّ اَخَذْتُهُمْ ۠
فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٣٢﴾

---

[1] “يَا۬يْـَٔسِ” kelimesinin bir anlamı da, haberdar olmaktır. (Bkz. Akrab-ül Mevarid)

[2] Yani kâfirler üst üste azapla karşılaşacaklar. Sonunda Mekke fethedilerek Müslüman-lar’ın eline geçecektir.

[3] Bu ayet-i kerimede belirtildiği gibi, Kur’an-ı Kerim’in okunmasıyla dağları yerlerinden oynatabilmek, yeryüzünü yarabilmek yahut ölülerle konuşabilmek mümkün değildir. Bütün bunlar, ancak Yüce Allah’ın (c.c.) emriyle mümkündür. Demek ki Hz. İsa’nın (a.s.) emriyle de bunların olması mümkün değildi. Orada da sadece Yüce Allah’ın (c.c.) emri söz konusudur.

34. Herkesin yaptıklarını gözetlemek için (başında) bulunan (Allah, onlara hesap sormayacak mı? Buna rağmen) onlar, Allah'a ortaklar koştular. Sen onlara de ki: "O (sahte tanrıların) adlarını bir söyleyin! Yoksa sizler, yeryüzünde bulunup, O'nun bilmediği bir şeyi, O'na mı bildireceksiniz? Yoksa boş laflar mı savurup duruyorsunuz?" Aslında inkâr edenlerin sahtekârlıkları, kendilerine güzel olarak gösterilmiştir. Onlar, doğru yoldan saptırıldılar. Allah'ın mahvettiğine, doğru yol gösterecek kimse yoktur.

اَفَمَنْ هُوَ قَٓائِمٌ عَلٰى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا
كَسَبَتْ ۚ وَجَعَلُوا لِلّٰهِ شُرَكَٓاءَ ۜ قُلْ
سَمُّوهُمْ ۜ اَمْ تُنَبِّؤُ۫نَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي
الْاَرْضِ اَمْ بِظَاهِرٍ مِنَ الْقَوْلِ ۜ بَلْ زُيِّنَ
لِلَّذ۪ينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا عَنِ
السَّب۪يلِ ۜ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ
مِنْ هَادٍ ٣٤

35. Onlara, dünya hayatında (da) bir azap (mukadderdir.) Ahiret azabı ise, şüphesiz daha (da) ağır olacaktır. Onları, Allah'ın (azabından) koruyacak yoktur.

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ
الْاٰخِرَةِ اَشَقُّ ۚ وَمَا لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ
مِنْ وَاقٍ ٣٥

36. (Allah'ın) takvasını benimseyenlere vadedilen Cennet'in örneği şöyledir; Onun içinde ırmaklar akar. Meyvesi (de,) gölgesi (de) daimidir. Takvayı benimseyenlerin sonu, (işte) böyledir. Kâfirlerin sonu ise (Cehennem) ateşidir.

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّت۪ي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ ۜ تَجْر۪ي
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ ۜ اُكُلُهَا دَٓائِمٌ
وَظِلُّهَا ۜ تِلْكَ عُقْبَى الَّذ۪ينَ اتَّقَوْا ۗ
وَعُقْبَى الْكَافِر۪ينَ النَّارُ ٣٦

37. Kitap verdiklerimiz, sana indirilen (İlâhi kelâmla) sevinirler. Fakat (çeşitli) hiziplerden (bazıları,) onun bir kısmını inkâr ederler. De ki: "Bana ancak Allah'a ibadet etmem ve O'na (kimseyi) ortak koşmamam emrolundu. Ben, ancak O'nu çağırırım ve dönüşüm (de) ancak O'nadır.

وَالَّذ۪ينَ اٰتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَٓا
اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمِنَ الْاَحْزَابِ مَنْ يُنْكِرُ
بَعْضَهُ ۜ قُلْ اِنَّمَٓا اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ اللّٰهَ
وَلَٓا اُشْرِكَ بِه۪ ۜ اِلَيْهِ اَدْعُوا وَاِلَيْهِ
مَاٰبِ ٣٧

38. Böylece Biz onu, ayrıntılı (ve anlaşılır) bir hüküm olarak indirdik. Sana gelen bilgiden sonra (yine de kâfirlerin) heveslerine uyarsan, o zaman Allah’a karşı ne bir dostun, ne (de) bir koruyucun olmayacak.

وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا ۜ وَلَئِنِ
اتَّبَعْتَ اَهْوَٓاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَٓاءَكَ مِنَ
الْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَلِيٍّ
وَلَا وَاقٍ ﴿٣٨﴾

B.6

39. Şüphesiz senden önce nice peygamberler gönderdik ve onlara eşler ve çocuklar verdik. Hiç bir peygamber (Allah’ın izni olmaksızın, kavmine bir) mucize getiremez. Mukadder kılınan her süre için, bir yazı bulunur.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا
لَهُمْ اَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً ۜ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ
اَنْ يَأْتِيَ بِاٰيَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۜ
لِكُلِّ اَجَلٍ كِتَابٌ ﴿٣٩﴾

40. Allah, dilediğini yok eder yahut sabit kılar. (Bütün) ahkâmın aslı ve (kökü,) O’nun Katındadır.

يَمْحُوا اللّٰهُ مَا يَشَٓاءُ وَيُثْبِتُ ۚ وَعِنْدَهُٓ
اُمُّ الْكِتَابِ ﴿٤٠﴾

41. Onları tehdit ettiğimiz (azabın) bir kısmını senin (hayatında) gösterirsek ya (da) senin ruhunu kabzedersek, (her durumda) senin görevin, ancak (emirlerimizi) ulaştırmaktır. (Onlardan) hesap (sormak ise,) Bize aittir.

وَاِنْ مَا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذٖي نَعِدُهُمْ
اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ
وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴿٤١﴾

42. Memleketi her taraftan giderek daralttığımızı görmüyorlar mı? Hükmü, (ancak) Allah verir. O’nun hükmünü durduracak kimse yoktur. O, hesap (sormakta) çok acele edendir.

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا نَأْتِي الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا
مِنْ اَطْرَافِهَا ۜ وَاللّٰهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ
لِحُكْمِهٖ ۜ وَهُوَ سَرٖيعُ الْحِسَابِ ﴿٤٢﴾

43. Onlardan öncekiler (de peygamberlere karşı) nice tedbirler aldılar, (fakat hepsi boşa çıktı.) Onun için tedbir, tamamen Allah’ın elindedir. O, her insanın ne yaptığını bilir. Kâfirler (de, ahiret) evinin (en güzel) sonucunun kimin olacağını yakında öğrenecekler.

وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلّٰهِ
الْمَكْرُ جَمِيعًا ط يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ
كُلُّ نَفْسٍ ط وَسَيَعْلَمُ الْكُفّٰرُ لِمَنْ
عُقْبَى الدَّارِ ﴿٤٣﴾

44. İnkâr edenler, “Sen (Allah tarafından) gönderilmiş birisi değilsin,”derler. Sen (onlara) de ki: “Benimle sizin aranızda, şahit olarak Allah ve kendisinde Kitab’ın bilgisi bulunan kimse yeterlidir.”

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا ط
قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ لا
وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتٰبِ ﴿٤٤﴾ ع

Sûre: 14

İBRAHİM SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte elli üç ayettir.

Bu sûre de mukataât harfleriyle başlamaktadır ve açıklaması Yunus sûresinin başlangıcında yer alan ile aynıdır.

Bu sûrenin başlangıcında da, yine Kitap ve Kitab'ın indirilişinin hikmeti zikredilmiştir. İnsanlar karanlıklardan, aydınlığa çıkarılsınlar diye, bu Kitap Hz. Muhammed-i Mustafa'ya (s.a.v.) indirilmiştir. Hz. Musa'ya (a.s.) da aynı gaye ile Kitap verildiği, anlatılmıştır. Daha sonra ise, Hz. Musa'nın (a.s.) kavmine yaptığı bir uyarıdan bahsedilmiştir ve eğer yeryüzünde yaşayanların hepsi beni inkâr ederlerse, Yüce Allah (c.c.) ona asla aldırış etmez, çünkü O, sizin inkâr edip etmemenizden uzaktır, diye buyrulmuştur. Siz Yüce Allah'ı (c.c.) methetmezseniz de, O bizzat övgüye sahip olandır.

Daha sonra değişik peygamberler ve onların kavimlerinden bahsedilmiştir. Onlar, peygamberlerin de kendileri gibi birer insan olduklarını düşündükleri için, onları inkâr ettiler. Onların düşüncelerine göre, o peygamberlere birer insan olmaları sebebiyle asla vahiy inmesine mümkün değildir.

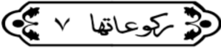
Bu sûre yeni bir konudan, yani dinden dönenin öldürülmesi meselesinden bahsetmiştir. Dinden dönenin cezasının öldürülmek olduğuna inanmak, peygamberlere karşı olanların hepsinin ortak inancıdır denmiştir. Onlar her peygamberin dinlerinden döndüğünü düşünerek, biz seni öldürürüz ya da ülkemizden atarız diye, peygamberleri uyardılar ve kavminizin inancına geri dönün dediler. Yüce Allah (c.c), o peygamberlere vahyederek, sizleri öldürmeye çalışanlar bizzat kendileri helâk edilecekler, diye buyurdu. Sahip oldukları toprakların da peygamberlere ve onların ümmetlerine verileceğini müjdeledi.

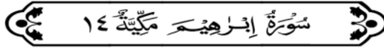
Bu sûrede "Kelime" ile "Şecere"nin anlamları da beyan edilmiştir. "Şecere-yi Tayyibe" pak insanlara yani peygamberlere işaret eder. Onların kökleri, görünürde yeryüzündedir. Ancak onlar manevi gıdalarını gökten, yani Yüce Allah'tan (c.c.) alırlar. İster ilkbahar, ister sonbahar, ne zaman olursa olsun, onlara bu manevi gıda her durumda bahşedilir. "Şecere-yi Habise"den murat peygamberlerin muhalifleridir. Onlar, kuvvetli kasırgalar neticesinde devrilen ağaçlar gibi, yeryüzünden silinip atılırlar. Kasırgalar o ağaçları yerden yere savurur durur. Peygamberlerin muhaliflerinin durumu da aynen böyle olur. Onlar sıkça inançlarını değiştirip dururlar. Sonunda da yerle bir edilirler.

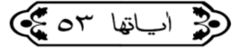
Daha sonra, Hz. İbrahim'in (a.s.) "Beytullah" ile ilgili duasından bahsedilmiştir. Beytullah civarında yaşayanlara, en uzak yerlerden her çeşit meyveler bahşedilsin diye, Yüce Allah'a (c.c.) dua edilmiştir. Bu dua aynen kabul edildi. Kureyş sûresinde kısaca zikredildiği gibi, orada yaşayanlara hem maddi, hem de manevi meyveler bahşedilmiştir. Manevi meyvelerin en büyüğü, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) olarak tezahür etmiştir. Yani o, bütün insanlara İlâhî meyveler veren bir "Kelime-yi Tayyibe" olarak zuhur etmiştir.

Bu sûrenin sonunda kâfirlere şöyle denmiştir: İslam dini yahut peygamberler aleyhinde ne kadar hile yapabilirseniz yapın. Hileleriniz, dağları bile yerlerinden söküp atabilecek kadar güçlü olsa da, yine de Yüce Allah'ın (c.c.) peygamberlerini asla başarısız kılamazsınız. Burada dağların örnek olarak beyan edilmesinin sebebi Hz. Muhammed Resûlüllah'ın (s.a.v.) çok büyük ve yüce bir dağa benzeyen bir peygamber olarak tanıtılmasıdır.

Sûre şu kelimelerle sona ermektedir: Hz. Resûlüllah'ı (s.a.v.) inkâr edenlerin yerleri ve gökleri değiştirilip, onların yerine yeni yer ve yeni gök hazırlanacak, bunun sonucunda onlar öbek öbek daima galip ve üstün olan Allah'ın (c.c.) huzuruna çıkacaklar.

İbrahim Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2-3. Ben her şeyi en iyi gören Allah'ım.[1] Bu Kitab'ı, Rablerinin emriyle insanları karanlıklardan aydınlığa çıkarıp, her şeyden üstün ve her türlü hamd sahibi, göklerde ve yerde ne varsa hepsi Kendisine ait olan Allah'ın yoluna (getirmen) için, sana indirdik. O'nu inkâr edenlerin şiddetli bir azap ile helâk olmaları (mukadderdir.)

الٓرٰ كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ اِلَيْكَ لِتُخْرِجَ
النَّاسَ مِنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّورِ بِاِذْنِ
رَبِّهِمْ اِلٰى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٢﴾
اللّٰهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا
فِي الْاَرْضِ ۗ وَوَيْلٌ لِلْكٰفِرِينَ مِنْ
عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٣﴾

4. (Yani,) dünya hayatını ahiretten daha fazla sevenler ve (insanları) Allah'ın yolundan alıkoyanlar ve onun eğri (olmasını) isteyenler; işte en derin sapıklık içinde olanlar (da,) bunlardır.

اَلَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى
الْاٰخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ
وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا ۗ اُولٰٓئِكَ فِي
ضَلٰلٍ بَعِيدٍ ﴿٤﴾

5. Biz her peygamberi, ancak kavminin diliyle (vahyedip) gönderdik ki, onlara (sözlerimizi) apaçık anlatsın. Allah, istediğinin sapık olduğuna hükmeder ve istediğini (de) hidayete erdirir. O, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.

وَمَٓا اَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ اِلَّا بِلِسَانِ
قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ ۗ فَيُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ
يَشَٓاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَٓاءُ ۗ وَهُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٥﴾

[1] Geniş bilgi için bkz. dipnot 2:2.

6. Şüphesiz Musa’yı (da) ayetlerimizle gönderdik ve (ona şöyle buyurduk:) “Kavmini karanlıklardan aydınlığa çıkar. Onlara Allah’ın günlerini hatırlat.[1]” Şüphesiz bunda tam olarak sabreden ve tam olarak şükreden herkes için, (birçok) nasihatler vardır.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوسٰى بِاٰيَاتِنَٓا اَنْ اَخْرِجْ
قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ
وَذَكِّرْهُمْ بِاَيّٰمِ اللّٰهِ اِنَّ فٖي ذٰلِكَ
لَاٰيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٦﴾

7. Hani Musa kavmine dedi ki: “Allah’ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Hani O, sizi Firavun’un kavminden kurtarmıştı. Onlar, sizleri şiddetli azaba uğratırlardı. Oğullarınızı öldürür, kadınlarınızı sağ bırakırlardı. Bunda, Rabbiniz tarafından sizin için büyük bir imtihan vardı.”

وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ
اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ اَنْجٰيكُمْ مِنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ
يَسُومُونَكُمْ سُٓوءَ الْعَذَابِ وَيُذَبِّحُونَ
اَبْنَٓاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَٓاءَكُمْ وَفٖي
ذٰلِكُمْ بَلَٓاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظٖيمٌ ﴿٧﴾ ع

B.2

8. Hani Rabbiniz, “Şükrederseniz, sizi mutlaka (daha da) çoğaltacağım, (ama) nankörlük ederseniz, şüphesiz azabım pek şiddetli olur,” diye ilan etmişti.

وَاِذْ تَاَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ
لَاَزٖيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ
اِنَّ عَذَابٖي لَشَدٖيدٌ ﴿٨﴾

9. Musa dedi ki: “Sizler ve yeryüzünde (yaşayan) bütün insanlar hep birlikte nankörlük etseniz (de,) şüphesiz Allah hiçbir şeye muhtaç olmayan ve her türlü hamda lâyık olandır.”

وَقَالَ مُوسٰٓى اِنْ تَكْفُرُٓوا اَنْتُمْ وَمَنْ فِي
الْاَرْضِ جَمٖيعًا فَاِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ حَمٖيدٌ ﴿٩﴾

[1] Yani Allah’ın (c.c.) nimetlerini ve (de) azabını onlara hatırlat.

10. Sizden önce (gelen) Nuh'un kavminin, Âd ile Semûd ve onlardan sonrakilerin (kalpleri titreten) haberi, size gelmedi mi? Allah'tan başka kimse onları bilmez. Peygamberleri onlara apaçık delillerle geldiler. (Ancak) onlar ellerini ağızlarının üzerine koydular.[1] "Biz sizinle birlikte gönderilen (talimatı) kesinlikle inkâr ederiz. Bizi çağırdığınız (söz) hakkında, muhakkak rahatsız edici bir şüphe içindeyiz," dediler.

اَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَؤُا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ ۛ وَالَّذِينَ مِنْ
بَعْدِهِمْ ۛ لَا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا اللّٰهُ ۜ جَٓاءَتْهُمْ
رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّٓوا اَيْدِيَهُمْ فٖٓي
اَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوٓا اِنَّا كَفَرْنَا بِمَٓا
اُرْسِلْتُمْ بِهٖ وَاِنَّا لَفٖي شَكٍّ مِمَّا
تَدْعُونَنَٓا اِلَيْهِ مُرٖيبٍ ١٠

11. Onların peygamberleri dediler ki: "Gökler ile yerin yaratıcısı olan Allah hakkında şüphede misiniz? O, günahlarınızdan bir kısmını bağışlamak[2] ve belli bir süreye kadar size mühlet tanımak için, sizi çağırıyor." Onlar (da) dediler ki: "Sizler de bizim gibi insansınız. Atalarımızın taptığı (putlardan) bizi vazgeçirmek istiyorsunuz. O halde, bize apaçık bir mucize getirin."

قَالَتْ رُسُلُهُمْ اَفِي اللّٰهِ شَكٌّ فَاطِرِ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ ۜ يَدْعُوكُمْ
لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ
اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّى ۜ قَالُٓوا اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا بَشَرٌ
مِثْلُنَا ۜ تُرٖيدُونَ اَنْ تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ
يَعْبُدُ اٰبَٓاؤُنَا فَاْتُونَا بِسُلْطَانٍ مُبٖينٍ ١١

---

[1] Bu kelimeler değişik manalarda yorumlanabilir. A) Kâfirler hayretle ellerini kendi ağızları üzerine koydular. B) Kâfirler ellerini peygamberlerin ağızları üzerine koydular ve böylece onların yoluna engel olmaya çalıştılar. Her iki durumda da kâfirlerin, peygamberlerin sözlerini kabul etmedikleri ve kendileriyle diyalogdan kaçındıkları anlaşılmaktadır.

[2] Kullarla ilgili olan günahlar, onlar affetmedikçe bağışlanmaz. Ayet-i kerimeye göre, bu gibi suçların direk olarak affedilmediği bildirilmiştir. Ancak onların affedilmesi için, Yüce Allah (c.c.) o günahları işleyenlerin kalplerinde af dileme duyguları yaratır. Bunun neticesinde onlar, haksızlık ettikleri kimselerden af dilerler. Diğer taraftan Yüce Allah (c.c.), zulmedilenlerin kalbinde de zalimleri affetme duygularını yaratır ve onlar kendilerine haksızlık edenleri affederler. Böylece Allah (c.c.) da, o zalimleri affeder.

12. Peygamberleri onlara dediler ki: “Biz ancak sizin gibi insanlarız. Ancak Allah, kulları arasından dilediğine ihsanda bulunur. Allah’ın izni olmadan size mucize getirmek, elimizde değildir. Müminler ancak Allah’a güvenmelidirler.”

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ اِنْ نَحْنُ اِلَّا بَشَرٌ
مِثْلُكُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَمُنُّ عَلٰى مَنْ يَشَٓاءُ
مِنْ عِبَادِهِۜ وَمَا كَانَ لَنَٓا اَنْ نَأْتِيَكُمْ
بِسُلْطَانٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِۜ وَعَلَى اللّٰهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

13. “Biz neden Allah’a güvenmeyelim ki? Hâlbuki O, bize yollarımızı göstermiştir. Bize verdiğiniz eziyet karşısında, elbette sabretmeye devam edeceğiz. Güvenenler, ancak Allah’a güvenmelidirler.”

وَمَا لَنَٓا اَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰينَا
سُبُلَنَاۜ وَلَنَصْبِرَنَّ عَلٰى مَٓا اٰذَيْتُمُونَاۜ
وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿١٢﴾ ع

B.3

14. Kâfir olanlar peygamberlerine, “Sizi memleketimizden mutlaka kovacağız yahut (da) dinimize mutlaka geri döneceksiniz,” dediler. Bunun üzerine Rableri, (peygamberlere) şöyle vahyetti: “Biz, zalimleri mutlaka yok edeceğiz.”

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ
لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ اَرْضِنَٓا اَوْ لَتَعُودُنَّ فٖي
مِلَّتِنَاۜ فَاَوْحٰٓى اِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ
الظَّالِمٖينَۙ ﴿١٣﴾

15. “Onlardan sonra, o memlekette muhakkak sizi ikâmet ettireceğiz. Bu (söz) huzurumda durmaktan korkan ve uyarımdan (da) endişe duyan bir kimse içindir.”

وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ الْاَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْۜ ذٰلِكَ
لِمَنْ خَافَ مَقَامٖي وَخَافَ وَعٖيدِ ﴿١٤﴾

16. Onlar zaferleri için dua ettiler. (Bunun sonucu hakka) başkaldıran, kibirlenip inat eden herkes, hüsrana uğradı.

وَاسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنٖيدٍۙ ﴿١٥﴾

17. (Bu dünya azabından) sonra, (ona) Cehennem (azabı da) mukadderdir. Orada kendisine irinli su içirilecektir.

مِنْ وَرَٓائِهٖ جَهَنَّمُ وَيُسْقٰى مِنْ
مَٓاءٍ صَدٖيدٍۙ ﴿١٦﴾

18. Onu azar azar içecek, ama onu rahat yutamayacaktır. Ölüm kendisine her taraftan gelecek, ancak o ölmeyecektir. Bundan başka (da,) kendisi için ağır bir azap daha vardır.

يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُ وَيَأْتِيهِ
الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ط
وَمِنْ وَرَآئِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿١٨﴾

19. Rablerinin (buyruklarını) inkâr edenlerin yaptıkları işler, fırtınalı bir günde rüzgârın şiddetle savurduğu küle benzer. (Gelecekleri için) kazandıklarından hiçbir kısmı ellerine geçmeyecektir. En büyük sapıklık, işte budur.

مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ اَعْمَالُهُمْ
كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ
عَاصِفٍ ط لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا
عَلَى شَيْءٍ ط ذٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٩﴾

20. Allah'ın göklerle yeri, hak (ve hikmet) ile yarattığını görmedin mi? İsterse sizi ortadan kaldırıp, yerinize yeni bir yaratık getirir.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ
بِالْحَقِّ ط اِنْ يَشَاْ يُذْهِبْكُمْ وَيَاْتِ
بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٢٠﴾

21. Bu (da,) Allah için zor değildir.

وَمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيزٍ ﴿٢١﴾

22. Onlar, hep beraber Allah'ın huzuruna çıkacaklar. Aralarında zayıf (sanılanlar,) büyüklenenlere, "Şüphesiz bizler, arkanızdan yürüyenlerdik. Allah'ın azabından bir kısmını üzerimizden uzaklaştırabilir misiniz?" diyecekler. Onlar (da,) "Allah bize hidayet verseydi, biz (de) mutlaka size hidayet verirdik. Artık sabırsızlık göstersek (de,) sabretsek (de,) bizim için birdir. Bizim için hiç kurtuluş yolu yoktur," diyecekler.

وَبَرَزُوا لِلّٰهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفٰٓؤُا
لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا
فَهَلْ اَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللّٰهِ
مِنْ شَيْءٍ ط قَالُوا لَوْ هَدٰينَا اللّٰهُ
لَهَدَيْنَاكُمْ ط سَوَآءٌ عَلَيْنَا اَجَزِعْنَا اَمْ
صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَحِيصٍ ﴿٢٢﴾ ع

B.4

23. (Bütün) mesele hükme bağlandığında, şeytan (insanlara) diyecek ki: “Şüphesiz Allah, size kesin bir söz verdi. Ben (de) size söz verdim. Ancak size (verdiğim sözü) tutmadım. Sizin üzerinizde (de) bir gücüm yoktu. Ben sadece sizi çağırdım. Siz (de) kabul ettiniz. Onun için beni ayıplamayın. Aksine kendinizi ayıplayın. (Şimdi) ne ben sizin imdadınıza yetişebilirim, ne (de) siz benim imdadıma yetişebilirsiniz. Ben, daha önce beni Allah’a ortak koştuğunuzu kesinlikle reddediyorum.” Zalimlere muhakkak acı bir azap (mukadderdir).

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْاَمْرُ اِنَّ اللّٰهَ
وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ
فَاَخْلَفْتُكُمْ ۘ وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُمْ مِنْ
سُلْطَانٍ اِلَّا اَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ
لِي ۚ فَلَا تَلُومُونِي وَلُومُوا اَنْفُسَكُمْ ۘ
مَا اَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا اَنْتُمْ
بِمُصْرِخِيَّ ۘ اِنِّي كَفَرْتُ بِمَا
اَشْرَكْتُمُونِ مِنْ قَبْلُ ۘ اِنَّ الظَّالِمِينَ
لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿٢٣﴾

24. İnanıp (da, yerli yerinde) iyi işler yapanlar, içinde ırmaklar akan bahçelere alınacaklar. Orada, Rablerinin emriyle ebedi olarak kalacaklar. Orada, “(Size) selam (olsun,)” (diye) dua (edecekler.)

وَاُدْخِلَ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا بِاِذْنِ رَبِّهِمْ ۘ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا
سَلَامٌ ﴿٢٤﴾

25. Allah’ın temiz bir kelâmın misalini, nasıl beyan ettiğini görmedin mi? O, temiz bir ağaç gibidir. Kökü sapasağlamdır ve (her) dalı (ise) gökyüzündedir.

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا كَلِمَةً
طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ اَصْلُهَا ثَابِتٌ
وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ ۙ ﴿٢٥﴾

26. Rabbinin izniyle her zaman (taze) meyvesini verir.[1] Allah, nasihat alsınlar diye, insanlar için misaller beyan eder.

تُؤْتِي أُكُلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا ۗ
وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٦﴾

27. Kötü bir kelâmın durumu (ise,) kötü bir ağaç gibidir. O, yerden sökülmüş ve hiçbir yerde duramaz haldedir.

وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ
اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا
مِنْ قَرَارٍ ﴿٢٧﴾

28. Allah, inananları kalıcı bir sözle dünya hayatında (da,) ahirette (de) sabit kılar. Allah, zalimlerin (de) sapık olduklarına hükmeder. Allah dilediğini yapar.

يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ ۚ وَيُضِلُّ اللَّهُ
الظَّالِمِينَ ۚ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿٢٨﴾ ع

B.5

29-30. Allah'ın nimetini nankörlük ile değiştirenleri ve kavmini helâk evi (olan) Cehennem'e indirenleri görmedin mi? (Onlar) oraya girecekler. (Orası) ne kötü bir kalınacak yerdir!

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا
وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ﴿٢٩﴾
جَهَنَّمَ ۚ يَصْلَوْنَهَا ۖ وَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴿٣٠﴾

31. Onlar (insanları) O'nun yolundan saptırmak için, Allah'a ortaklar isnat ettiler. De ki: "(Geçici olarak) yararlanın. Sonunda gideceğiniz yer (Cehennem) ateşidir."

وَجَعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ ۗ
قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ ﴿٣١﴾

[1] Bu ayet-i kerimede İslam dininin bir "Şecere-i Tayyibe" (temiz ağaç) olduğu beyan edilmiştir. Yani bu kutsal dinde Allah'a ermiş kişiler daima var olacaklardır. Ancak diğer dinler kuru bir ağaç gibidir ve artık taze meyve vermekten, yani evliyaullah yetiştirmekten acizdirler.

32. (Ey Peygamber!) İnanmış olan kullarıma de ki: “Alışverişin ve dostluğun olmayacağı gün gelmeden önce namazı dosdoğru kılsınlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan, gizlice (de,) açıkça (da) harcasınlar.”

قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذٖينَ اٰمَنُوا يُقٖيمُوا الصَّلٰوةَ
وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِنْ
قَبْلِ اَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فٖيهِ وَلَا خِلَالٌ ﴿٣١﴾

33. Allah göklerle yeri yaratan, bulutlardan su indirip, onunla çeşitli meyvelerden size rızık çıkarandır. Kendi emriyle denizde yürüsün diye, gemileri size karşılıksız veren, nehirleri (de yine) karşılıksız olarak hizmetinizde kılan, O’dur.

اَللّٰهُ الَّذٖي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ
وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَاۤءِ مَاۤءً فَاَخْرَجَ بِهٖ مِنَ
الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ
الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِاَمْرِهٖۚ
وَسَخَّرَ لَكُمُ الْاَنْهَارَۚ ﴿٣٢﴾

34. İkisi (de) daima hareket halinde olan güneş ve ayı hizmetinizde kılan, gece ile gündüzü (de) hizmetinize sunan, O’dur

وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
دَآئِبَيْنِۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَۚ ﴿٣٣﴾

35. Kendisinden istediğiniz her şeyi size verdi. Allah’ın nimetlerini saymaya (çalışırsanız, kesinlikle) onları sayamazsınız. Şüphesiz insan, pek zalimdir (ve) çok nankördür.

وَاٰتٰيكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَاَلْتُمُوهُۜ
وَاِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللّٰهِ لَا تُحْصُوهَاۜ
اِنَّ الْاِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٣٤﴾ ع ١٧

B.6

36. Hani İbrahim (dua ederek) şöyle demişti: “Yarabbi, bu (Mekke) şehrini emniyetli kıl. Beni ve oğullarımı putlara tapmaktan uzak tut.”

وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهٖيمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا الْبَلَدَ
اٰمِنًا وَاجْنُبْنٖي وَبَنِيَّ اَنْ نَعْبُدَ
الْاَصْنَامَۜ ﴿٣٥﴾

37. "Yarabbi! Onlar, şüphesiz insanlardan pek çoğunu (doğru yoldan) saptırmışlardır. Bana uyan kimse, şüphesiz bendendir. Ancak kim bana itaatsizlik ederse, şüphesiz (yalnız) Sen çok bağışlayan ve çok rahmet edensin."

رَبِّ اِنَّهُنَّ اَضْلَلْنَ كَث۪يرًا مِنَ النَّاسِۚ
فَمَنْ تَبِعَن۪ي فَاِنَّهُ مِنّ۪يۚ وَمَنْ عَصَان۪ي
فَاِنَّكَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٣٧﴾

38. "Ey Rabbimiz! Ben evladımın bir kısmını, Senin saygıdeğer evinin yanında hiç ekilemeyen bir vadiye yerleştirdim. Ey Rabbimiz! Namazı dosdoğru kılmaları için (böyle yaptım.) Sen, insanların gönüllerini onlara meylettir. (Sana daima) şükretsinler diye, onları (çeşitli) meyvelerle rızıklandır."

رَبَّنَٓا اِنّ۪ٓي اَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّت۪ي بِوَادٍ غَيْرِ
ذ۪ي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِۙ رَبَّنَا
لِيُق۪يمُوا الصَّلٰوةَ فَاجْعَلْ اَفْـِٔدَةً مِنَ
النَّاسِ تَهْو۪ٓي اِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ
مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٨﴾

39. "Ey Rabbimiz! Şüphesiz Sen, gizlediğimizi (de,) açığa vurduğumuzu (da) bilirsin. Yerde ve gökte hiç bir şey, Allah'tan gizlenemez."

رَبَّنَٓا اِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْف۪ي وَمَا نُعْلِنُۜ
وَمَا يَخْفٰى عَلَى اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْاَرْضِ
وَلَا فِي السَّمَٓاءِ ﴿٣٩﴾

40. "Yaşlılığa rağmen, bana İsmail ile İshâk'ı veren Allah, her türlü hamda lâyıktır. Şüphesiz Rabbim, duaları çok işitendir."

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذ۪ي وَهَبَ ل۪ي عَلَى الْكِبَرِ
اِسْمٰع۪يلَ وَاِسْحٰقَۜ اِنَّ رَبّ۪ي
لَسَم۪يعُ الدُّعَٓاءِ ﴿٤٠﴾

41. "Ey Rabbim! Beni ve nesillerimi namazı dosdoğru kılanlar eyle. Ey Rabbimiz! Duamı kabul buyur!"

رَبِّ اجْعَلْن۪ي مُق۪يمَ الصَّلٰوةِ وَمِنْ
ذُرِّيَّت۪يۗ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَٓاءِ ﴿٤١﴾

42. "Ey Rabbimiz! Hesaplaşma günü (geldiğinde,) beni, anababamı ve (bütün) müminleri bağışla."

رَبَّنَا اغْفِرْ ل۪ي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِن۪ينَ
يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٤٢﴾ ع ١٨

B.7

43. Allah’ı zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma. O, gözlerin (hayretle) donup kalacağı güne kadar, onlara süre tanımaktadır.

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ
الظَّالِمُونَ ۜ اِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ
تَشْخَصُ فِيهِ الْاَبْصَارُ ۙ ﴿٤٣﴾

44. Onlar başlarını kaldırıp (korkudan) koşuşacaklar. Onların bakışları geri dönmeyecek ve gönülleri (umutlardan) bomboş olacak.

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُؤُسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ
اِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ ۚ وَاَفْـِٔدَتُهُمْ هَوَاءٌ ۜ ﴿٤٤﴾

45. İnsanları, kendilerine azabın geleceği gün hakkında korkut. Zulmetmiş olanlar, “Ey Rabbimiz, bize kısa bir süre için mühlet ver. Biz Senin davetini kabul edeceğiz ve resûllere tabi olacağız,” diyecekler. Siz daha önce, kendinize (hiç) çöküş gelmeyeceğine yeminler etmiyor muydunuz?

وَاَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ
فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا اَخِّرْنَا اِلٰى
اَجَلٍ قَرِيبٍ ۙ نُجِبْ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ
الرُّسُلَ ۜ اَوَلَمْ تَكُونُوا اَقْسَمْتُمْ مِنْ
قَبْلُ مَا لَكُمْ مِنْ زَوَالٍ ۙ ﴿٤٥﴾

46. Hâlbuki (sizden önce,) kendi canlarına zulmedenlerin evlerini, (kendinize) ev edindiniz. Onlara nasıl muamele ettiğimiz (de,) size apaçık belli olmuştu. Biz sizin için her şeyi (açık olarak) beyan etmiş bulunuyoruz.

وَسَكَنْتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا
اَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ
وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْاَمْثَالَ ﴿٤٦﴾

47. Onlar, (ellerinden gelen) her plana başvurdular. (Kurdukları) her plan Allah Katında (saklıdır.) Planları dağları yerinden oynatacak olsa bile, (sana asla zarar veremezler.)

وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللّٰهِ
مَكْرُهُمْ ۜ وَاِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ
مِنْهُ الْجِبَالُ ﴿٤٧﴾

48. (Ey söz söylenen kimse!) Allah'ın, Kendi peygamberlerine verdiği sözüne aykırı davranan olduğunu zannetme. Allah, şüphesiz her şeyden üstündür, (kötülüklerin) öcünü alandır.

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ مُخْلِفَ وَعْدِه۪ رُسُلَهُۜ
اِنَّ اللّٰهَ عَز۪يزٌ ذُو انْتِقَامٍۜ ﴿٤٨﴾

49. Yeryüzünün başka bir yeryüzü ile, keza göklerin (de) değiştirileceği gün, (elbette gelecektir.) Onlar, tek ve her şeyden üstün olan Allah'ın (huzuruna) çıkacaklar.

يَوْمَ تُبَدَّلُ الْاَرْضُ غَيْرَ الْاَرْضِ
وَالسَّمٰوَاتُ وَبَرَزُوا لِلّٰهِ الْوَاحِدِ
الْقَهَّارِ ﴿٤٩﴾

50. O gün, suçluları zincirlere vurulmuş göreceksin.

وَتَرَى الْمُجْرِم۪ينَ يَوْمَئِذٍ مُقَرَّن۪ينَ
فِي الْاَصْفَادِۚ ﴿٥٠﴾

51. Elbiseleri katrandan (yapılmış gibi simsiyah) olacak. Yüzlerini ateş kaplayacak.

سَرَاب۪يلُهُمْ مِنْ قَطِرَانٍ وَتَغْشٰى
وُجُوهَهُمُ النَّارُۙ ﴿٥١﴾

52. Bu, Allah'ın her insana yaptığının karşılığını vermesi için (gerçekleşecektir.) Şüphesiz Allah, çabuk hesap sorandır.

لِيَجْزِيَ اللّٰهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْۜ
اِنَّ اللّٰهَ سَر۪يعُ الْحِسَابِ ﴿٥٢﴾

53. Bu, insanlar için apaçık bir mesajdır. (Gayesi ise,) bununla onların uyarılmaları, onların O'nun tek ibadet edilen olduğunu bilmeleri ve akıl sahibi olanların (da) nasihat almalarıdır.

هٰذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنْذَرُوا بِه۪
وَلِيَعْلَمُوا اَنَّمَا هُوَ اِلٰهٌ وَاحِدٌ
وَلِيَذَّكَّرَ اُو۬لُوا الْاَلْبَابِ ﴿٥٣﴾

Sûre: 15

HİCR SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Hicr sûresi Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yüz ayettir.

Bu sûre de "Elif, Lam, Ra" mukataât harfleri ile başlamıştır. Daha sonra da, bunlar tekrarlanmamıştır.

Geçen sûrede zikredilen celâli ve cemâli, yani Allah'ın (c.c.) yüceliğini ve güzelliğini gösteren mucizeler neticesinde, bazen kâfirlerin de kalplerinin korkuya kapıldığı ve onların da gönüllerinde, keşke inananlardan olsaydık diye pişmanlık taşıdıkları, burada zikredilmiştir. Buna rağmen onlar, yine eski durumlarına geri dönerler ve peygamberlerin üstün geleceklerini inkâr etmeseler de, durumlarını açıklamak üzere, gözlerinin büyülendiğini ileri sürerler.

Ayrıca Yüce Allah (c.c.) yüce bir kudretle, düşman ne derse desin, şüphesiz bu Kitab'ı Biz indirdik ve gelecekte de onu Biz korumaya devam edeceğiz, diye buyurmuştur.

Daha sonra "Sûre-tül Burûc"u hatırlatan "Burûc"dan bahsedilmiştir. Böylece, Kur'an-ı Kerim'in koruyucusu Biz olacağız konusu, daha da açıklığa kavuşturulmuştur. Yani Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) hizmetinde olanlar ve onun âşıkları ya da manevi evlatları, Kur'an-ı Kerim'i korumak üzere Yüce Allah (c.c.) tarafından daima gönderileceklerdir. Hz. Resûlüllah'tan (s.a.v.) sonraki müceddidlerin her birinin, aynı görevle gönderildikleri bilinen bir gerçektir.

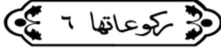
Kur'an-ı Kerim'in anlamları asla tükenmez. Aynı şekilde Yüce Allah (c.c.), insanların ihtiyaçlarını karşılamak üzere de bitmez tükenmez hazineler hazırlamıştır. Duruma göre O, insanlara o hazinelerden yeni yeni nimetlerini sürekli ihsan eder. Enerji kaynaklarının durumu, bunun yüce bir örneğidir. Bir zamanlar insanlar, odunun biteceğinden korkarlardı. Sonra ise kömürün biteceğinden korkmaya başladılar. Günümüzde de petrolün biteceğinden korkuyorlar ve petrol biterse, biz ne yapacağız diye kaygılanıyorlar. Ancak Yüce Allah (c.c.), petrolün tükenmesinden önce hiç bitmeyecek bir güç olan, nükleer enerjiye insanoğlunun dikkatini çevirmiştir. Eğer insanoğlu tam olarak ondan istifade etmeyi öğrenirse ve onun olumsuz etkilerinden korunmanın yollarını da araştırıp bulursa, bu enerji kaynağı Kıyamet'e kadar hiç tükenmeyecektir. Kısacası Kur'an-ı Kerim'in manevi hazineleri gibi, insanoğlunun bekasının maddi hazineleri de bitmez, tükenmezdir.

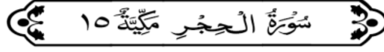
Bundan sonra, Kıyamet'e kadar insanoğlu için indirilecek olan bu iki çeşit hazineden dolayı, şeytanın vesveseler yaratacağından, bahsedilmiştir. Bu vesveseler zincirinin de, Kıyamet'e kadar devam edeceği bildirilmiştir.

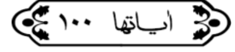
Ondan sonra Hz. İbrahim'den (a.s.) başka, bazı diğer peygamberler ve onların kavimlerinden bahsedilmiştir. Bu konuda, "Ashab-ül Eyke" ile "Ashab-ül Hicr" adlı kavimlerin misallerinden söz edilmiştir. Yüce Allah (c.c.) eski zamanlarda olduğu gibi, peygamberlerin düşmanlarını yine helâk edecektir. İşte bu gerçeği ifade etmek üzere, geçmişte helâk edilen kavimlerin örnekleri tek tek anlatılmıştır.

Bu sûrede, Hz. İbrahim'e (a.s.) bir çocuğun müjdesinin verildiğinden de bahsedilmiştir. Şüphesiz önceden verilen bu haber, Hz. İshâk (a.s.) ile Hz. Yakub'a (a.s.) da atfedilebilir. Ancak bu müjde, öncelikle Hz. İsmail'e (a.s.) atfedilmelidir. Unutulmamalıdır ki, Hz. İsmail'in (a.s.) neslinden Hz. Muhammed Resulüllah (s.a.v.) dünyaya gelmiştir.

Bu arada Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.), seninle alay edenlere aldırış etme; Biz bizzat haklarından geleceğiz ve ne zaman onların sözlerinden kalbin incinecek olursa, sabır göstererek Rabbini hamd etmeye devam et, diye teselli verilmiştir.

Hicr Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Ben, her şeyi en iyi gören Allah’ım.[1] Bunlar, en mükemmel Kitap olan ve (manalarını) apaçık anlatan Kur’an’ın ayetleridir.

الٓرٰ تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْاٰنٍ
مُب۪ينٍ ﴿٢﴾

3. İnkâr edenler çoğu kez, “Keşke biz (de) itaat edenler olsaydık,” diye temenni ederler.

رُبَمَا يَوَدُّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا
مُسْلِم۪ينَ ﴿٣﴾

4. Onları (oldukları gibi) bırak. Yiyip (içsinler) ve geçici olarak faydalansınlar. Boş ümitleri, onları gafil kılsın. Sonuçta onlar, yakında (gerçeği) öğrenecekler.

ذَرْهُمْ يَأْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِهِمُ
الْاَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٤﴾

5. Biz herhangi bir yerleşimi, onun hakkında (önceden) belli bir karar verilmedikçe yok etmedik.

وَمَٓا اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا وَلَهَا
كِتَابٌ مَعْلُومٌ ﴿٥﴾

6. Hiçbir ümmet (yok olma) süresini, ne (kaçıp) aşabilir, ne (de) ondan geri kalıp (kurtulabilir.)

مَا تَسْبِقُ مِنْ اُمَّةٍ اَجَلَهَا وَمَا
يَسْتَأْخِرُونَ ﴿٦﴾

7. Onlar dediler ki: “Ey kendisine zikir indirilen kimse! Sen gerçekten delisin.”

وَقَالُوا يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ي نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ
اِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ﴿٧﴾

8. “Eğer doğrulardansan, neden bize melekleri getirmiyorsun?”

لَوْ مَا تَأْت۪ينَا بِالْمَلٰٓئِكَةِ اِنْ كُنْتَ
مِنَ الصَّادِق۪ينَ ﴿٨﴾

---

[1] Ayrıntılı bilgi için bkz. dipnot 2:2.

9. Biz, melekleri ancak hak ile indiririz. O zaman onlara, (asla) mühlet verilmez.

مَا نُنَزِّلُ الْمَلٰٓئِكَةَ اِلَّا بِالْحَقِّ
وَمَا كَانُوٓا اِذًا مُنْظَرِينَ ﴿٩﴾

10. Şüphesiz bu zikri, Biz indirdik. Bunun koruyucusu (da,) Biz olacağız.[1]

اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَاِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿١٠﴾

11. Senden öncekiler arasından (da, insan) topluluklarına (peygamberler) göndermiştik.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِيَعِ
الْاَوَّلِينَ ﴿١١﴾

12. Onlar, kendilerine gelen her peygamber ile mutlaka alay ederlerdi.

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ اِلَّا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِؤُنَ ﴿١٢﴾

13. İşte böylece Biz, bu (alay etme âdetini) suçluların kalplerine yerleştiririz.

كَذٰلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ
الْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾

14. Öncekilerin akıbeti geçmiş olduğu halde, onlar bu (Peygamber'e) inanmazlar.

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ
الْاَوَّلِينَ ﴿١٤﴾

15-16. Biz kendilerine semavi bir kapı açsak ve ondan yükseklere çıkmaya başlasalar (da,) gene onlar, "Şüphesiz gözlerimizin önüne perde indirildi. Hatta biz büyülenmiş bir topluluğuz," derlerdi.

وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَٓاءِ
فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ ﴿١٥﴾
لَقَالُوٓا اِنَّمَا سُكِّرَتْ اَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ
قَوْمٌ مَسْحُورُونَ ﴿١٦﴾ ع

[1] Kur'an-ı Kerim'in korunacağına dair Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) verilen söz ebedî olarak geçerlidir. Buna göre, ne zaman Kur'an-ı Kerim'e yanlış manalar isnat edilirse, Yüce Allah (c.c.) onun düzeltilmesi için, maneviyatta ermiş ve bilgi sahibi kıldığı kimseleri gönderir.

B.2

17. Şüphesiz Biz, gökte (yıldızların) konumlarını yaratıp, onu görenler için süslü kıldık.

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا
لِلنَّاظِرِينَ ﴿١٧﴾

18. Keza onu, her kovulmuş şeytandan koruduk.

وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿١٨﴾

19. Ancak kim, (İlâhî Vahyin) bir sözünü dinleyip çalarsa (ve ona yanlış mana vererek yayarsa,) onun peşine parlak bir alev[1] düşer.

إِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ
مُبِينٌ ﴿١٩﴾

20. Biz, yeryüzünü serdik. İçine (de) sağlam dağlar yerleştirdik. Orada her çeşit orantılı şeyi (yaratıp,) çoğalttık.

وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ
وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْزُونٍ ﴿٢٠﴾

21. Onda size ve rızıklarını sizin vermediğiniz (yaratıklara,) geçim kaynakları sağladık.

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ
بِرَازِقِينَ ﴿٢١﴾

22. Bizde, hazineleri mevcut olmayan tek bir şey yoktur. Ancak Biz, onu belli bir ölçüye göre indiririz.

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا
نُنَزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ ﴿٢٢﴾

23. Biz, (su ile dopdolu) rüzgârları gönderdik. Onun neticesinde Biz, bulutlardan su indirdik ve onu size içirdik. Hâlbuki siz, onu (koruyup) biriktiremezdiniz.

وَأَرْسَلْنَا الرِّيَاحَ لَوَاقِحَ فَأَنْزَلْنَا مِنَ
السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ لَهُ
بِخَازِنِينَ ﴿٢٣﴾

24. Şüphesiz Biz diriltiriz, Biz öldürürüz ve (herkesin) vârisi (de,) Biziz.

وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ
الْوَارِثُونَ ﴿٢٤﴾

[1] Yani, atmosfere girip yanmaya başlayan meteor veya akanyıldız onun peşine takılır. Bunun bir anlamı, İlâhi Nur sahibi birinin, verilen yanlış manaları yok etmesidir.

25. Biz, şüphesiz aranızdan en öne geçenleri (de) biliriz ve şüphesiz geride kalanları (da) biliriz.

وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ
عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ﴿٢٥﴾

26. Hiç şüphesiz Rabbin, onları toplayacaktır. Şüphesiz O, çok hikmet sahibi olan ve çok bilendir.

وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ
عَلِيمٌ ﴿٢٦﴾

B.3

27. Biz, insanı çürümüş çamurdan, biçimlenmiş, ses veren kuru parçalardan yarattık.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ
حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٧﴾

28. Daha önce cinleri[1] (de,) ateşten oluşmuş, çok sıcak rüzgârdan yarattık.[2]

وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ
السَّمُومِ ﴿٢٨﴾

29. Hani Rabbin meleklere dedi ki: "Ben, çürümüş çamurdan, biçimlenmiş, ses veren (kuru) parçalardan bir beşer yaratmak üzereyim."

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ
بَشَرًا مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٩﴾

30. "Onu tamamlayıp, içine kelâmımı üflediğimde, kendisine (tam olarak itaat edip, Allah'a) secde edin."

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي
فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٣٠﴾

31. Bunun üzerine bütün melekler, (onunla birlikte Allah'a) secde ettiler.

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٣١﴾

---

[1] Ayrıca bkz. dipnot 6:101

[2] Burada iki önemli nokta dikkate şayandır: A) Yüce Allah (c.c.) insanoğlunun çamurdan yaratıldığını belirtmemiştir. Aksine ses veren, kuru parçalara dönüşmüş, pis kokulu çürümüş çamurdan yaratıldığını açıklamıştır. Bu konu, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) zihninde kendiliğinden canlanamazdı. Daha önceki "İlâhî Kitaplar'da da böyle bir ifade asla mevcut değildir. B) Bu ayetlerde beyan edilen ikinci konu, insanın yaratılmasından önce, cinlerin yaratılmış olmasıdır. Ayetlerde belirtildiğine göre cinler, gökyüzünden esen, ateş gibi sıcak rüzgârlarla yaratılmışlardır. Bunlardan bakteriler murattır. İnsanoğlunun yaratıldığı çamurun çürümüş olduğunun belirtilmesiyle de, bakterilerin varlığına işaret edilmiştir. Bakteriler olmadan, çamurun çürümesi mümkün değildir. Bundan yüzlerce sene önce, hiçbir insan bu bilgilere sahip değildi. Ancak bugün, bu gerçekler çağımızın bilim adamları tarafından kabul edilmiştir. Bu konuların Kur'an-ı Kerim'de belirtilmiş olması, onun "İlâhî Kelâm" olduğunu kanıtlamaktadır.

32. İblis hariç. O, (Allah'a içten) secde edenlerle beraber olmayı reddetti."

إِلَّآ إِبْلِيسَ ؕ أَبٰىٓ أَنْ يَكُونَ
مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٣٢﴾

33. (Bunun üzerine Allah,) "Ey İblis! Ne oldu sana? Neden (Allah'a içten) secde edenlerle beraber bulunmuyorsun?" diye sordu.

قَالَ يَٓا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ
مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٣٣﴾

34. (İblis) dedi ki: "Çürümüş çamurdan biçimlenmiş, ses veren kuru parçalardan yarattığın bir beşerin (yolunu tutup, itaatle) secde edecek değilim."

قَالَ لَمْ أَكُنْ لِأَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ
مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴿٣٤﴾

35. (Allah) dedi ki: "Buradan çık git! Artık sen, şüphesiz kovuldun."

قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٣٥﴾

36. "(Her amelin) karşılığının verileceği güne kadar lanetim üzerindedir."

وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلٰى يَوْمِ الدِّينِ ﴿٣٦﴾

37. (İblis) dedi ki: "Ey Rabbim! Tekrar kaldırılacakları güne kadar, bana mühlet ver."

قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِيٓ إِلٰى يَوْمِ
يُبْعَثُونَ ﴿٣٧﴾

38-39. (Allah,) "Vakti belirli bir güne kadar mühlet verilenlerdensin," dedi.

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٣٨﴾
إِلٰى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٣٩﴾

40. (İblis) dedi ki: "Ey Rabbim! Sapık bir kimse olduğuma hüküm verdiğin için, ben (de) onlara mutlaka bu dünyada (kalmayı) güzel göstereceğim ve (kesinlikle) hepsini (doğru yoldan) saptıracağım."

قَالَ رَبِّ بِمَآ أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ
فِي الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾

41. "(Ancak) onların arasından seçkin kulların (bundan) müstesnadır."

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤١﴾

42. (Yüce Allah) dedi ki: "Bu doğru yolu (göstermek,) Bana aittir."

قَالَ هٰذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٤٢﴾

43. “Kullarım üzerinde asla bir üstünlüğün olmayacak. Ancak sapıklar arasından, (kendiliğinden) sana tabi olanlar hariçtir.”

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَٰنٌ
إِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَٰوِينَ ﴿٤٣﴾

44. “Şüphesiz Cehennem, onların tamamına (vadedilen) yerdir.”

وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٤﴾

45. “Onun yedi kapısı vardır. Her kapı için, o (sapıklardan) bir kısım tahsis edilmiştir.”

لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَٰبٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ
جُزْءٌ مَقْسُومٌ ﴿٤٥﴾

B.4

46. Şüphesiz takvayı benimseyenler, bahçeler ve pınarlar arasında (yaşıyor) olacaklar.

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٦﴾

47. (Onlara,) “Oraya selametle, korkusuzca girin,” (denilecek.)

ادْخُلُوهَا بِسَلَٰمٍ ءَامِنِينَ ﴿٤٧﴾

48. Onların gönüllerindeki her türlü kini çıkarıp (atacağız. Onlar) kardeşler (olarak, Cennet’te) tahtlar üzerinde karşılıklı (oturuyor) olacaklar.

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ
إِخْوَٰنًا عَلَىٰ سُرُرٍ مُتَقَٰبِلِينَ ﴿٤٨﴾

49. Orada onlara, yorgunluk dokunmayacak ve onlar oradan çıkarılmayacaklar.

لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا
بِمُخْرَجِينَ ﴿٤٩﴾

50. (Ey Peygamber!) Kullarıma, yalnızca Benim çok bağışlayan ve çok rahmet eden olduğumu, söyle.

نَبِّئْ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٠﴾

51. Keza, ancak Benim azabımın, pek şiddetli bir azap olduğunu (da bildir.)

وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿٥١﴾

52. Onlara, İbrahim’in misafirlerinden (de) bahset.

وَنَبِّئْهُمْ عَنْ ضَيْفِ إِبْرَٰهِيمَ ﴿٥٢﴾

53. Hani onlar yanına gelip, “(Sana) selam (olsun!)” dediklerinde, (İbrahim onlara,) “Şüphesiz biz, sizin (gelmenizden) dolayı korku içindeyiz,” dedi.

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَٰمًا قَالَ إِنَّا
مِنْكُمْ وَجِلُونَ ﴿٥٣﴾

54. Onlar dediler ki: “Korkma! Şüphesiz Biz sana, çok ilim sahibi bir oğul müjdeliyoruz.”

قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ
عَلِيمٍ ﴿٥٤﴾

55. (İbrahim,) “İhtiyarlık beni yakaladığı halde, bana müjde mi veriyorsunuz? Peki, neye dayanarak (bu) müjdeyi veriyorsunuz?” dedi.

قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَىٰ أَنْ مَسَّنِيَ الْكِبَرُ
فَبِمَ تُبَشِّرُونَ ﴿٥٥﴾

56. (Onlar) dediler ki: “Sana, (ancak) hak ile müjde verdik. Onun için umutsuzlardan olma.”

قَالُوا بَشَّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ مِنَ
الْقَانِطِينَ ﴿٥٦﴾

57. (İbrahim) dedi ki: “Sapıklar dışında, Rabbinin rahmetinden kim umudunu keser?”

قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ
إِلَّا الضَّالُّونَ ﴿٥٧﴾

58. Sonra (o,) “Ey (Allah’ın) elçileri, (görevlendirildiğiniz) önemli işiniz nedir?” dedi.

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٨﴾

59. (Onlar) dediler ki: “Şüphesiz biz, suçlu bir kavime, (onları yok etmek üzere) gönderildik.”

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ
مُجْرِمِينَ ﴿٥٩﴾

60. “Ancak Lût’a uyanlar (bunun) dışındadır. Biz onların hepsini, kesinlikle kurtaracağız.”

إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٦٠﴾

61. “(Ancak) karısı hariç. Tahminimize göre, o geride kalıp (yok olanlar) arasında bulunacak.”

إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ
الْغَابِرِينَ ﴿٦١﴾

B.5

62-63. Gönderdiğimiz kimseler Âl-i Lût’a gelince, o dedi ki: “Siz, buranın yabancısısınız.”

فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ﴿٦٢﴾
قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ﴿٦٣﴾

64. Onlar dediler ki: “Aslında biz sana, bunların şüphe ettikleri (azap) hakkında haber vermeye geldik.”

قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ
يَمْتَرُونَ ٦٤

65. “Sana hak ile geldik ve biz muhakkak doğruyuz.”

وَاَتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَاِنَّا لَصَادِقُونَ ٦٥

66. “Gecenin bir bölümünde ailenle birlikte çık git. Sen, onların arkalarından yürü. Aranızdan kimse dönüp, ardına bakmasın. Hepiniz emredildiğiniz yere doğru yürüyün.”

فَاَسْرِ بِاَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ الَّيْلِ وَاتَّبِعْ
اَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ اَحَدٌ
وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ٦٦

67. Biz ona, sabaha erince kökleri kazınmış olacak (diye,) kesin hüküm bildirdik.

وَقَضَيْنَا اِلَيْهِ ذٰلِكَ الْاَمْرَ اَنَّ دَابِرَ هٰؤُلَاءِ
مَقْطُوعٌ مُصْبِحِينَ ٦٧

68. Şehir halkı sevinçle (ona) geldiler.

وَجَاءَ اَهْلُ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ٦٨

69. (Lût) dedi ki: “Bunlar benim misafirlerimdir. Onun için beni küçük düşürmeyin.”

قَالَ اِنَّ هٰؤُلَاءِ ضَيْفِي فَلَا تَفْضَحُونِ ٦٩

70. “Allah’tan korkun ve beni rezil etmeyin.”

وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَلَا تُخْزُونِ ٧٠

71. Onlar, “Biz seni, (bütün) âlemler ile alaka kurmaktan men - etmedik mi?” dediler.

قَالُوا اَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ ٧١

72. (Lût onlara,) “(Bana karşı ille de) bir şey yapacaksanız, (önce biraz düşünün.) Bu kızlarım (aranızda bulunuyorlar. Onlar yeterince güvence değil mi?)” dedi.[1]

قَالَ هٰؤُلَاءِ بَنَاتِي اِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ٧٢

73. (Ey Peygamberim!) Senin hayatına andolsun ki, (sana karşı olanlar da) şüphesiz sarhoşlukları içinde şaşkın dolaşmaktadırlar.

لَعَمْرُكَ اِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ
يَعْمَهُونَ ٧٣

---

[1] Ayrıntılı bilgi için bkz. dipnotlar 11:79-80.

74. Gün doğar doğmaz, (önceden vadedilen) sesli bir azap onları yakaladı.

فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٧٤﴾

75. Biz, oranın altını üstüne getirdik ve onlara kil taşları yağdırdık.

فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ
حِجَارَةً مِنْ سِجِّيلٍ ﴿٧٥﴾

76. Şüphesiz bunda, aklını kullananlar için (ibret) delilleri vardır.

اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِلْمُتَوَسِّمِينَ ﴿٧٦﴾

77. Orası, belli bir anayol üzerindedir.[1]

وَاِنَّهَا لَبِسَبِيلٍ مُقِيمٍ ﴿٧٧﴾

78. Şüphesiz bunda, inananlar için (büyük bir ibret) delili vardır.

اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

79. Eykeliler (de) kesinlikle zalimdiler.[2]

وَاِنْ كَانَ اَصْحَابُ الْاَيْكَةِ لَظَالِمِينَ ﴿٧٩﴾

80. Onun için Biz, onlardan öç aldık. Her iki (yer de) bilinen bir yol üzerindedir.

فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَاِنَّهُمَا لَبِاِمَامٍ
مُبِينٍ ﴿٨٠﴾

B.6

81. Şüphesiz Hicrliler (de) peygamberleri yalanladılar.[3]

وَلَقَدْ كَذَّبَ اَصْحَابُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٨١﴾

82. Onlara (her türlü) delillerimizi verdik. (Ancak) onlardan yüz çevirdiler.

وَاٰتَيْنَاهُمْ اٰيَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٨٢﴾

83. Dağların kimi kısımlarını oyarak, korkusuzca ev yaparlardı.

وَكَانُوا يَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا
اٰمِنِينَ ﴿٨٣﴾

84. Sabah olur olmaz, (önceden vadedilen) sesli bir azap, onları yakalayıverdi.

فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ ﴿٨٤﴾

---

[1] Yani Hicaz'dan Şam'a giden yol üzerindedir.

[2] Ashab-ül-Eyke, Şuayb'ın kavminin ikinci adıdır. Eyke, ağaçları sık bir ormana da denir. Aynı şekilde küçük çalıları olan ormana da bu ad verilir. Anlaşılıyor ki, Medyen çevresinde zamanla büyük bir orman bulunmaktaydı. Onun için Medyen halkına eskiden, "Ashab-ül-Eyke" denirdi.

[3] Hicr kelimesi, etrafında taşlardan örülmüş duvarı olan kale veya şehir manasına gelir. "Ashab-ül-Hicr" aslında Hz. Salih'in milleti olan, Semûd milletinin oturduğu yerleşimin halkına denir. Çünkü bu şehir, zamanla büyük duvarlarla çevriliydi.

85. Biriktirdikleri (mallar, o gün) onlara hiç fayda vermedi.

فَمَٓا اَغْنٰى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٥﴾

86. Biz, göklerle yeri ve her ikisi arasındakileri hak ile yarattık. Şüphesiz (vadedilen) saat, mutlaka gelecektir. Sana (yaptıklarına karşı,) güzellikle (onlardan) yüz çevir.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَٓا اِلَّا بِالْحَقِّۜ وَاِنَّ السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ
فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَم۪يلَ ﴿٨٦﴾

87. Şüphesiz Rabbin, (her şeyi) hakkıyla yaratan ve (her şeyi) en iyi bilendir.

اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَل۪يمُ ﴿٨٧﴾

88. Şüphesiz Biz sana sıkça tekrarlanan yedi (ayet) ve yüce şanlı Kur'an'ı verdik.[1]

وَلَقَدْ اٰتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَان۪ي
وَالْقُرْاٰنَ الْعَظ۪يمَ ﴿٨٨﴾

89. Onlardan bazı topluluklara verdiğimiz geçici (mala) hayretle bakma. Onların (yok olmasına da) üzülme ve inananlara (şefkatle) kol kanat ger.

لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ اِلٰى مَا مَتَّعْنَا بِه۪ٓ
اَزْوَاجًا مِنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ
وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِن۪ينَ ﴿٨٩﴾

90. "Şüphesiz ben, apaçık bir uyarıcıyım," de.

وَقُلْ اِنّ۪ٓي اَنَا النَّذ۪يرُ الْمُب۪ينُۚ ﴿٩٠﴾

91. Kendi aralarında bölünenlere indirdiğimiz (azaptan, bunları da uyar.)

كَمَٓا اَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِم۪ينَۙ ﴿٩١﴾

92. Onlar, Kur'an'ı (farklı) parçalara ayırdılar.

اَلَّذ۪ينَ جَعَلُوا الْقُرْاٰنَ عِض۪ينَ ﴿٩٢﴾

93-94. Rabbine andolsun, onların hepsine yaptıkları hakkında mutlaka soracağız.

فَوَرَبِّكَ لَنَسْـَٔلَنَّهُمْ اَجْمَع۪ينَۙ ﴿٩٣﴾
عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾

[1] Burada sıkça tekrarlanan yedi ayetten Fatiha Sûresi kastedilmiştir. Ayette geçen "Mesani" kelimesinin anlamına göre bu, Allah'ın hamd ve senasının tekrarlandığı ayetler de demektir.

95. Sana emrolunanı açık olarak beyan et ve Allah'a ortak koşanlardan yüz çevir.

فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَاَعْرِضْ
عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٥﴾

96. (Seninle) alay edenlere karşı sana, Biz kesinlikle yeterliyiz.

اِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِءِينَ ﴿٩٦﴾ لا

97. Onlar, Allah ile birlikte başkasını tanrı edindiler. Onun için, (bunun sonucunu) yakında öğrenecekler.

اَلَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ ج
فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٧﴾

98. Onların söylediklerinden dolayı, kalbinin daraldığını elbette biliyoruz.

وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا
يَقُولُونَ ﴿٩٨﴾ لا

99. Onun için Rabbine hamd ederek O'nu tespih eyle ve O'na secde edenlerden ol.

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ﴿٩٩﴾ لا

100. Sana ölüm (saati) gelinceye kadar, Rabbine ibadet etmeye devam et.

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتّٰى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿١٠٠﴾ ع

Sûre: 16

NAHL SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Nahl sûresi Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yüz yirmi dokuz ayettir.

Geçen sûrenin son ayetinde "yakin" kelimesi geçmiştir. Bunun anlamı, ölüm olarak beyan edilmişse de, aslında bu kelimenin ilk anlamı, sağlam ve kesin bilgi yahut inançtır. Nahl sûresinin başında Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) verilen kesin sözün pek yakın olduğu, dolayısıyla kâfirlerin onu talep etmekte acele etmemeleri, aksine Yüce Allah'ın (c.c.) kullarından kimin üzerine isterse, gökten meleklerini ona indirdiğine inanmaları gerektiği, beyan edilmiştir.

Daha sonra bu sûrede, hayvanların yaratılışından bahsedilerek, çok önceden yüce bir haber verilmiştir. Bu, Yüce Allah'ın (c.c.) insanların henüz bilmediği bir takım binekleri ortaya çıkaracak olmasıdır.

Diğer taraftan yine bu sûrede, her çeşit hayvanın gökten inen su ile yaşamını sürdürmekte olduğu bildirilmiştir. Bu su ile her çeşit yeşillik, ağaçlar ve meyveler yetişir. Ancak gökten inen suyun gerçek mahiyetini, ot yiyen hayvanların anlaması mümkün değildir. Benzer şekilde, gökten inen manevi suyla Yüce Allah'ın (c.c.) peygamberlerinin buldukları hayatı ve diğer insanlara bahşettikleri feyzi de, bazı insanlar anlayamazlar. Kur'an-ı Kerim onlarla bu hayvanlar arasında bir benzerlik kurmuştur. Hatta bu gibi insanların, hayvanlardan da daha beter olduklarını açıklamıştır. Hayvanların bir şeyi anlayabilme yeteneği kısıtlıdır, fakat bu insanlar görünürde dini anladıkları halde, yine de onun feyzinden mahrum kalmaktadırlar.

Sûrenin daha sonraki ayetlerinde, Yüce Allah'ın (c.c.) sayısız nimetleri zikredilerek, denizde bulunan nimetlerinden bahsedilmiştir. Burada, denizlerde yaşayan balıklardan da bahsedilmiştir. Onların etlerinde, sudaki tuzdan asla bir emare bulunmadığı dile getirilmiştir. Diğer taraftan, Yüce Allah'ın (c.c.) canlıları hayatta tutma düzeninin, sağlam şekilde yere çakılmış olan dağlar yoluyla kurulduğuna dikkat çekilmiştir. Bu dağlar olmasaydı, denizden buharlaşıp yükselen suyun, yeniden yeryüzüne yağış olarak inme döngüsü, asla devam edemezdi.

Kur'an-ı Kerim, gölgelerin yayılmış olduklarını beyan ederek, onların bu durumunu, sanki secde ediyorlar diye belirtmiştir. "Dâbbe" ve "Melâikenin" de Yüce Allah'ın (c.c.) önünde secde ettikleri açıklanmıştır. "Dâbbe," hayat unsurlarını yeryüzünden bulmaları dolayısıyla, her zaman haliseten Yüce Allah'a (c.c.) secde ederler. "Melâike" de gökyüzünden inen suyu bilmeleri sebebiyle, daima secde halinde olurlar.

Bu sûrenin altmış ikinci ayetinde, hayret verici bir konu beyan edilmiştir. Eğer Yüce Allah (c.c.), insanlara yaptıkları her zulme karşı ceza vermeye

başlarsa, yeryüzünde bulunan canlıların tamamının yok olması gerekir, denilmiştir. Aslında bununla, insana dikkat etmesi gerektiği anlatılmıştır. Eğer yeryüzünde "Dâbbe" olmasaydı, insanoğlunun devamı mümkün olmazdı. Onun için, hayvanlarda sizin için büyük bir ibret vardır denmiştir.

Bu sûrede bal arısının misali beyan edilerek, vahyin yüceliği dile getirilmiştir. Başka hiçbir hayvana vahiy indiği belirtilmemiştir. Dikkatle baktığımızda, bal arısı ile pislikle beslenen diğer sinekler arasında pek bir fark görünmemektedir. Aralarındaki tek fark, Yüce Allah'ın (c.c.) bal arısını vahiy yoluyla her çeşit pislikten arındırmış olmasıdır. Bal arısı evini dağlar, yüksek ağaçlar gibi yerlerde hazırlar. Bal arısına, her çiçeğin suyunu içmesi vahyedilmiştir. Ayet-i kerimede "Samerât" kelimesi yer almıştır. Bu kelimede derin bir hikmet vardır. Bal arısının bir çiçeğin özünü emmesi neticesinde, "Samer" söz konusu olur. O, her meyvenin özünü de çiçeklerden emmektedir. Sonuçta, onun meydana getirdiği balda insanlar için şifa bulunur. Ayet-i kerimede (16:70) " يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا" kelimeleri kullanılarak, derin bir hikmet dile getirilmiştir. Yani, bal çiçeklerin usaresinden değil, aksine bal arısının karnından çıkan sıvının çiçeklerin usaresine karışması ve bu arada sık sık dışarı çıkan dili vasıtasıyla o bileşimi koyulaştırması sonucu meydana gelmektedir. Böylece bal arısı, o balı kovanda saklamaktadır.

Daha sonra ise iki kölenin örneği beyan edilmiştir. Onlardan biri tam anlamı ile ahmaktır. Onun yaptığı işlerde asla bir hayır bulunmaz. Ötekine ise, Yüce Allah (c.c) tarafından güzel rızık bahşedilmektedir. O da bunu, insanların faydası uğruna harcamaktadır. Burada da bal arısına derin bir benzetme yapılmıştır. Genelde sinekler gibi kanatlı böcekler, hiçbir faydaları bulunmayan kölelere benzerler. Buna karşılık bal arısı, güzel rızık bahşedilen ve bunu daha sonra insanoğlunun faydası için kullanan bir köle gibidir.

Ardından değişik kölelerin örneklerinden bahsedilmiştir ve bu durum insanlara uyarlanmıştır. Yüce Allah'ın (c.c.) vahyinden feyiz almayan bir köle, O'nun sağır ve dilsiz olduğunu zanneder. Hâlbuki bizzat o, sağır ve dilsizdir. Böyle biri, hangi işe el atsa mutlaka zarara girer ve hem bu dünyada, hem de ahirette hüsrana uğrar. İkinci kısım köleler, Yüce Allah'ın (c.c.) peygamberleridir. Onlar insanlara eşitliği öğretirler ve daima doğru yolda ilerlerler. Bal arısına da, Rabbinin yollarında yürü denmiştir. Bu bakımdan peygamberlerin büyük bir üstünlükleri bulunmaktadır. Onlar, kesinlikle Yüce Allah'a (c.c) ulaştıran tek bir doğru yolda yürürler.

Bu sûrede gökyüzünde uçan kuşlardan da bahsedilmiştir. Onlara tesadüfen kanatlar bahşedildi ve böylece onlar uçabilme yeteneğine sahip oldular diye düşünülmemesi gerektiği belirtilmiştir. Yalnız kanatlara sahip olmak, kuşlarda uçma yeteneğinin var olması için kâfi değildir. Uçmak konusunda onlara, kemikleri, göğüslerinin özel yapısı ve büyük bir yük taşıyabilen ve uçmalarına yardımcı olan kasları gereklidir. Su kuşlarından en ağırı olan kaz da, hiç durmadan binlerce kilometre uçabilmektedir. Uçarken bir jet uçağının burun kısmı nasıl havayı sağa ve sola yarmaktaysa, bu kuşlarda da durum aynı şekilde olup,

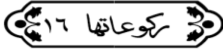
rüzgârın üzerlerindeki etkisinin en asgari düzeyde olmasını sağlar. En önde bulunan kuş bir müddet sonra arkaya çekilir ve başka bir kuş onun yerini alır. Aynı kuşlar suya da dalarlar, ancak boğulmazlar. Oysa ağırlıklarından dolayı boğulmaları gerekir. Onların boğulmamalarının sebebi, bedenlerini kaplayan tüylerin havayı toplamış olmasıdır. O küçük tüylerde birikmiş hava, onların boğulmalarına engel olur. Bu durum kendiliğinden olamaz. O tüylerde, suyun girmesini önleyen bir yağın bulunması şarttır. Kuşların kanatlarını gagalarından geçirdiğini görmemiz mümkündür. O anda Yüce Allah (c.c.), onların bedenlerinde kaygan bir yağ yaratır. Kuşların boğulmamak için bu yağı kanatlarına sürmeleri gerekir. Bu çok olağanüstü bir hadisedir. O yağ kendiliğinden nasıl oluşur? Kuşların ağızlarında nasıl bulunur? O kuşlar o yağı kullanmalarının gerekli olduğunu, aksi takdirde boğulacaklarını nasıl bilebilirler? Bütün bunlar, çok hayret verici mucizelerdir.

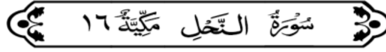
Bu sûrede, Kur'an-ı Kerim'in hayret verici başka bir mucizesinden de bahsedilmiştir. Kur'an-ı Kerim bu bakımdan nasıl diğer kitaplardan üstün ise, Hz. Resûlüllah (s.a.v) da diğer peygamberlerden aynı şekilde üstündür. O bakımdan, diğer peygamberlerin kendi kavimleri üzerinde birer "Şahit" olmaları gibi, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) tüm peygamberler üzerinde "Şahit" kılınmıştır.

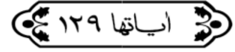
Kur'an-ı Kerim'in talimatı her şeyi kapsamaktadır. Bunun bir örneği de doksan birinci ayette mevcuttur. Bu ayet, her türlü ahlâki ve manevi talimatları kapsamaktadır. İlk olarak "Adl" (yani insaf ve eşitlikten) bahsedilmiştir. Dünyanın ıslahı "Adl" olmadan mümkün değildir. Daha sonra da "İhsan"dan bahsedilmiştir. Bu, insanoğluna "Adl"dan daha üstün bir yer bahşetmektedir. En son olarak bu konuyu zirvesine ulaştıran, "اِيتَاۤئِ ذِى الْقُرْبٰى" yer almıştır. Yani bir anne çocukları uğruna nasıl harcıyorsa, müminler de insanoğlunun iyiliği için aynı şekilde mallarını harcarlar ve ona mukabil bir hizmet, karşılık ya da mükâfatın verilmesini de beklemezler. Bu yüce mertebe Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) bahşedilmiştir. O, hiçbir karşılık beklemeden bütün insanlara feyiz verendir.

Bu sûrenin sonunda, bir fert olan Hz. İbrahim (a.s.), tam bir ümmet olarak zikredilmiştir. Birçok ümmet de ondan doğacaktır. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ile bu husus, en yüce noktasına ulaşmıştır. Bu nedenle Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) vahyedilerek, Hz. İbrahim'in (a.s.) sünnetine tabi olması gerektiği beyan edilmiştir. Özetle şöyle denilmiştir: "İnsanları Rabbine (c.c.) hikmet ve güzel nasihat ile davet et. Bunun için son derece sabırlı olman gerekir." Aynı konuya, " لَا تَسْتَعْجِلْ "kelimelerinde de işaret edilmiştir. Yüce manevi inkılâplar, birdenbire gerçekleşmezler. Aksine onlar için çok sabır gereklidir. Bu sabır, takva olmadan insana nasip olmaz. Hatta daha da ötesi, bu ancak ihsan edenlere nasip olur.

Burada "İhsan"ın bir anlamı: " يَاْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ " kelimelerinde beyan edilmiştir. Bunun diğer açıklamasını ise, bizzat Hz. Resûlüllah (s.a.v.) yapmıştır. Yani, ibadet ettiğinde sanki Yüce Allah'ı (c.c.) görür gibi durmalısın. "İhsan"ın asgari gereği, Yüce Allah'ın (c.c.) seni gördüğüne inançla ibadete durmaktır.

Nahl Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Allah'ın emri gelmek üzeredir. Artık onun çabuk (gelmesini istemeyin.) O, paktır ve onların ortak koştuklarından pek üstündür.

اَتٰٓى اَمْرُ اللّٰهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُۜ سُبْحَانَهُ
وَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢﴾

3. O melekleri kullarından sevdiği kimselere, Kendi emriyle kelâm (vererek) indirir (ve onlara,) "Şüphesiz Benden başka ibadete lâyık olan yoktur. Onun için, ancak Benim takvamı benimseyin, diye (insanları) uyarın," der.

يُنَزِّلُ الْمَلٰٓئِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ اَمْرِه۪ عَلٰى
مَنْ يَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِه۪ٓ اَنْ اَنْذِرُٓوا اَنَّهُ
لَٓا اِلٰهَ اِلَّٓا اَنَا۬ فَاتَّقُونِ ﴿٣﴾

4. O, gökleri ve yeri hak (ve hikmetle) yarattı. Onların ortak koştuklarından çok üstündür.

خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّۜ
تَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤﴾

5. O, insanı azıcık sudan yarattı. Ancak (bir bak!) O, apaçık bir münakaşacıdır.

خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَاِذَا
هُوَ خَص۪يمٌ مُب۪ينٌ ﴿٥﴾

6. Davarları (da,) O yarattı. Sizin için onlarda ısınmanıza (yarayan malzemeler) ve daha nice faydalar var. Onların (etlerinden) bir kısmını (da) yersiniz.

وَالْاَنْعَامَ خَلَقَهَاۚ لَكُمْ ف۪يهَا دِفْءٌ
وَمَنَافِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَۖ ﴿٦﴾

7. Onları akşamleyin otlatıp getirirken (de,) sabahleyin otlamaya salıverirken (de,) kendilerinde sizin için (nice) güzellikler vardır.

وَلَكُمْ ف۪يهَا جَمَالٌ ح۪ينَ تُر۪يحُونَ
وَح۪ينَ تَسْرَحُونَۖ ﴿٧﴾

8. Sizi büyük bir zahmete (sokmadıkça) ulaşamayacağınız bir beldeye, yüklerinizi onlar taşır. Şüphesiz Rabbiniz, çok şefkatli ve çok merhametlidir.

وَتَحْمِلُ اَثْقَالَكُمْ اِلٰى بَلَدٍ لَمْ تَكُونُوا
بَالِغ۪يهِ اِلَّا بِشِقِّ الْاَنْفُسِۜ اِنَّ رَبَّكُمْ
لَرَؤُ۫فٌ رَح۪يمٌۙ ﴿٨﴾

9. Atları, katırları ve merkepleri onlara binesiniz ve süs (olsun diye, O yarattı.) (Gelecekte de) bilmediklerinizi yaratacaktır.[1]

وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَم۪يرَ لِتَرْكَبُوهَا
وَز۪ينَةًۜ وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾

10. (İnsanlara) doğru yolu (göstermek,) Allah'a aittir. O (yollardan) bazıları eğri olur. O isteğini uygulasaydı, hepinizi hidayete erdirirdi.

وَعَلَى اللّٰهِ قَصْدُ السَّب۪يلِ وَمِنْهَا جَٓائِرٌۜ
وَلَوْ شَٓاءَ لَهَدٰيكُمْ اَجْمَع۪ينَ ﴿١٠﴾ ع

B.2

11. Bulutlardan size su indiren (de,) O'dur. Ondan size içecek (temin edilir.) İçinde (hayvanlarınızı) otlattığınız ağaçlar (da,) bununla (yetişir.)

هُوَ الَّذ۪ٓي اَنْزَلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً لَكُمْ مِنْهُ
شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ ف۪يهِ تُس۪يمُونَ ﴿١١﴾

12. O, onunla sizin için ekin, zeytin, hurma ağaçları, üzümler ve her türlü meyveleri yetiştirir. Şüphesiz bunda, düşünen bir topluluk için (apaçık) bir delil vardır.

يُنْبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ
وَالنَّخ۪يلَ وَالْاَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِۜ
اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٢﴾

13. O, gece ile gündüzü, güneş ile ayı hizmetinizde kılmıştır. Yıldızlar (da) O'nun emriyle (size hizmet etmek üzere) görevlidir. Şüphesiz bunda, aklını kullanan bir topluluk için (apaçık) birçok delil vardır.

وَسَخَّرَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَۙ وَالشَّمْسَ
وَالْقَمَرَۜ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ
بِاَمْرِه۪ۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَۙ ﴿١٣﴾

[1] Burada açık olarak demiryolu taşıtları, buharlı gemiler, uçaklar, otomobiller ve diğer tüm binek araçların icat edileceğinden önceden haber verilmiştir.

14. Yeryüzünde sizin için değişik renklerde yarattıklarının (hepsi, hizmetinize verilmiştir.) Şüphesiz bunda, öğüt alan bir topluluk için apaçık bir delil vardır.

وَمَا ذَرَاَ لَكُمْ فِي الْاَرْضِ مُخْتَلِفًا
اَلْوَانُهُ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِقَوْمٍ
يَذَّكَّرُونَ ﴿١٤﴾

15. Ondan taze (balık) eti yemeniz için, içinden (de) taktığınız ziynet eşyasını çıkarın diye, denizi hizmetinize veren, O'dur. Gemilerin suyu yararak (geçtiklerini) görürsün. (Bunlar,) O'nun lütfunu arayasınız ve şükredesiniz diyedir.

وَهُوَ الَّذٖي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا
طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا
وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاخِرَ فٖيهِ وَلِتَبْتَغُوا
مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٥﴾

16. Size yiyecekler vermek üzere, O yeryüzüne dağlar yerleştirmiştir.[1] (Keza) doğru yol bulasınız diye nehirleri ve yolları hazırlamıştır.

وَاَلْقٰى فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ اَنْ
تَمٖيدَ بِكُمْ وَاَنْهَارًا وَسُبُلًا لَعَلَّكُمْ
تَهْتَدُونَ ﴿١٦﴾

17. (O, daha başka nice) alâmetler (de hazırlamıştır.) Onlar, yıldızlarla (da) yolu bulurlar.

وَعَلَامَاتٍ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ ﴿١٧﴾

---

[1] Ayet-i kerimedeki " تَمِيدَ بِكُمْ " (temîde biküm) kelimesi farklı manalarda anlaşılabilir:

A) Yüce Allah (c.c.) yeryüzüne dağları, dünyanın hareket etmesi neticesinde insanların başlarının dönüp, dengelerini kaybetmelerine engel olsunlar diye yerleştirmiştir.

B) " أَمْأَدَ " (em'ede) ve " مَائِدَةٌ " (maidetün) kelimeleri gibi " تَمِيدَ " (temîde) kelimesi de " مَأَدَ " (me'ede) kelimesinden türetilmiştir. Bu kelimeler yağmur suyunu toplamak ve su toplayarak tazelenmek anlamlarında da kullanılır. Bunun dışında bir kullanıma göre de " مَأَدَ - مَأْدًا تَنَعَّمَ " (me'ede- me'eden tena'ame) yani "nimetli oldu – nimetlere sahip oldu" anlamındadır. Aynı şekilde " أَلْمَئِيدُ - أَلنَّاعِمُ " (el meidu- ennaimü) kelimeleri de "nimetli" demektir. Bu açıklamalara göre meal, "Size yiyecek vermek üzere O, yeryüzüne dağlar yerleştirmiştir," şeklinde anlaşılmalıdır. Dağların, yağmur için önemli olduğu ve suyun ise besin zincirinin başlangıç halkası olduğu iyi bilinmektedir. Yağmur yeryüzünün yeşermesi ve her çeşit mahsulün yetişmesi için gereklidir. Kısacası dağlar olmasaydı, yağmur ve kar sularının toplanması mümkün olamazdı. Yüce Allah (c.c.) bu vesile ile yeryüzündeki tüm canlılara ve insanlara her cins yiyecek sağlamıştır.

18. Öyleyse yaratan, hiçbir şeyi yaratmayan gibi olabilir mi? Yine (de) nasihat almaz mısınız?

أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ ۜ
أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٨﴾

19. Allah'ın nimetlerini saymaya çalışsanız (da,) onları sayamazsınız. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللّٰهِ لَا تُحْصُوهَا ۜ
إِنَّ اللّٰهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٩﴾

20. Allah, gizlediklerinizi (de), açığa vurduklarınızı (da) bilir.

وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿٢٠﴾

21. Allah'tan başka çağırdıkları (sahte tanrılar,) hiçbir şey yaratamazlar. Onlar kendileri (bile) yaratılırlar.

وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ۜ ﴿٢١﴾

22. (Onlar) ölüdürler, diri değildirler. (Tekrar) ne zaman kaldırılacaklarını (da) bilmezler.

أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ ۚ وَمَا يَشْعُرُونَ ۙ
أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢٢﴾ ع

B.3

23. (İyi bilin ki), İlâhınız yalnız tek İlâhtır. Ahirete inanmayanların kalpleri (hakka) yabancıdır. Onlar kibirlenip dururlar.

إِلٰهُكُمْ إِلٰهٌ وَاحِدٌ ۚ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكِرَةٌ وَهُمْ
مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٢٣﴾

24. Hiç şüphesiz Allah, onların neyi gizlediklerini ve neyi açıkladıklarını bilir. Şüphesiz O, kibirlenenleri (hiç) sevmez.

لَا جَرَمَ أَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا
يُعْلِنُونَ ۜ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٤﴾

25. Onlara, "Rabbiniz ne indirdi?" denildiğinde, "Eskilerin masallarını," derler.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ ۙ قَالُوا
أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۙ ﴿٢٥﴾

26. (Bu aldatmacanın sonucu olarak,) onlar Kıyamet günü kendi yüklerinin tamamını (da,) bilgisizce saptırdıklarının yüklerini (de,) taşıyacaklar. Dinleyin! Taşıdıkları ne kötüdür!

لِيَحْمِلُوٓا اَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
وَمِنْ اَوْزَارِ الَّذٖينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ
عِلْمٍ اَلَا سَٓاءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٢٦﴾

B.4

27. Bunlardan öncekiler (de, peygamberlerine karşı) planlar kurdular. Bunun sonucu Allah, binalarını temellerinden söküp attı. İşte o zaman, çatıları üzerlerine çöktü. (Allah'ın bu) azabı, onlara hiç tahmin etmedikleri yoldan geldi.

قَدْ مَكَرَ الَّذٖينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاَتَى اللّٰهُ
بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ
مِنْ فَوْقِهِمْ وَاَتٰيهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٧﴾

28. Sonra (da) O, Kıyamet günü onları rezil edecek ve kendilerine, "Hani ortaklarım nerede? Onların uğruna (peygamberlerime) karşı gelirdiniz," diyecek. İlim verilenlerse, "Şüphesiz bugün rezillik ve belâ kâfirlerin üzerindedir," diyecekler.

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُخْزٖيهِمْ وَيَقُولُ اَيْنَ
شُرَكَٓائِيَ الَّذٖينَ كُنْتُمْ تُشَٓاقُّونَ فٖيهِمْ
قَالَ الَّذٖينَ اُوتُوا الْعِلْمَ اِنَّ الْخِزْيَ
الْيَوْمَ وَالسُّٓوءَ عَلَى الْكَافِرٖينَ ﴿٢٨﴾

29. (Bu kâfirler,) kendi canlarına zulüm ederlerken, melekler ruhlarını kabzederler. Onlar, "Biz, hiçbir kötülük yapmadık," diyerek barış önerecekler. (O zaman onlara denilecek ki:) "Hayır! Şüphesiz Allah, bütün yaptıklarınızı çok iyi bilir."

اَلَّذٖينَ تَتَوَفّٰيهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ ظَالِمٖٓي
اَنْفُسِهِمْ فَاَلْقَوُا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ
مِنْ سُٓوءٍ بَلٰٓى اِنَّ اللّٰهَ عَلٖيمٌ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾

30. "İçinde ebediyen kalmak üzere Cehennem'in kapılarından girin. Büyüklük taslayanların kalacakları yer, şüphesiz çok kötüdür."

فَادْخُلُٓوا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدٖينَ فٖيهَا
فَلَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرٖينَ ﴿٣٠﴾

31. Takvayı benimseyenlere, “Rabbiniz ne indirdi?” denildiğinde, “Hepsi, hayırdır,” diyecekler. Bu dünya (hayatında) iyilik yapanlara, iyilik mukadderdir. Ahiret evi (ise,) daha (da) hayırlıdır. Takvayı benimseyenlerin evi (ise,) şüphesiz daima güzeldir.

وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ ۚ
قَالُوا خَيْرًا ۗ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا
حَسَنَةٌ ۚ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ ۚ وَلَنِعْمَ
دَارُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾

32. (Bu,) temelli (kalacakları) bahçelerdir. Onlar oraya girecekler. O (bahçelerin) içinde ırmaklar akacak. Orada diledikleri her şey kendilerinin olacak. Allah takvayı benimseyenleri, işte böyle mükâfatlandırır.

جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ ۖ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ ۚ كَذَٰلِكَ
يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٢﴾

33. Onlar tertemizken, melekler ruhlarını kabzeder. Kendilerine derler ki: “Üzerinize selam olsun. Yaptığınız (iyi işlerin) karşılığı olarak, Cennet’e girin.”

الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ ۙ
يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمُ ۙ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾

34. (Bu kâfirler,) kendilerine meleklerin (azap ile) gelmesi ya (da) Rabbinin kesin hükmünün gelmesi dışında ne bekliyorlar? Onlardan öncekiler (de) böyle yaptılar. Allah, onlara (asla) zulmetmedi. Ancak onlar, kendilerine zulmederlerdi.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ
أَوْ يَأْتِيَ أَمْرُ رَبِّكَ ۚ كَذَٰلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ
وَلَٰكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٤﴾

35. Onun için yaptıklarının cezası gelip, onları yakaladı ve alay ettikleri (azap da) onları kuşatıp mahvetti.

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ
مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣٥﴾ ع

B.5

36. Allah'a (hep) ortak koşanlar dediler ki: "Eğer Allah isteseydi, biz (de,) atalarımız (da,) O'ndan başkasına ibadet etmezdik ve O'nun emri olmadan (da kendiliğimizden) herhangi bir şeyi haram kılmazdık." Onlardan önce (hakka düşman) olanlar (da) aynı şeyi yaptılar. Öyleyse peygamberlere, (Allah'ın mesajını) ulaştırmak dışında ne (görev) düşer?

وَقَالَ الَّذِينَ اَشْرَكُوا لَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ مَا
عَبَدْنَا مِنْ دُونِه۪ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَٓا
اٰبَٓاؤُ۬نَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ دُونِه۪ مِنْ شَيْءٍۜ
كَذٰلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْۚ
فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ اِلَّا الْبَلَاغُ الْمُب۪ينُ ﴿٣٦﴾

37. Şüphesiz Biz, her kavime Allah'a ibadet edin ve (insanları Allah'ın yolundan) alıkoyandan uzak durun diye, birer peygamber gönderdik. Bunun üzerine aralarından bazıları (öyle iyi idiler ki,) Allah onları hidayete kavuşturdu. Ama onlardan bazıları (ise,) helâk olmayı hak ettiler. Onun için (bütün) memleketi gezin. (Peygamberlerin) yalancı olduğunu ileri sürenlerin akıbetinin ne olduğunu görün.

وَلَقَدْ بَعَثْنَا ف۪ي كُلِّ اُمَّةٍ رَسُولًا اَنِ اعْبُدُوا
اللّٰهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَۚ فَمِنْهُمْ مَنْ
هَدَى اللّٰهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ
الضَّلَالَةُۜ فَس۪يرُوا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّب۪ينَ ﴿٣٧﴾

38. (Ey Peygamber!) Onların doğru yola gelmelerini ne kadar arzu etsen (de bil ki,) başkalarını (bilerek) saptıranları, Allah asla hidayete kavuşturmaz. Onların hiçbir yardımcıları (da) bulunmaz.

اِنْ تَحْرِصْ عَلٰى هُدٰيهُمْ فَاِنَّ اللّٰهَ
لَا يَهْد۪ي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ
مِنْ نَاصِر۪ينَ ﴿٣٨﴾

39. Onlar, "Ölen birini Allah, asla tekrar diriltmeyecek," diye Allah'a sağlam yeminler ettiler. Aslında (bu öyle) bir sözdür ki, (yerine getirilmesi) kesinlikle O'na aittir. Ancak insanların çoğu bu (gerçeği) bilmezler.

وَاَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْۙ لَا يَبْعَثُ
اللّٰهُ مَنْ يَمُوتُۜ بَلٰى وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَۙ ﴿٣٩﴾

40. Bu (da,) ihtilâf ettikleri hususu kendilerine aşikâr kılması ve inkâr edenlerin (de) yalancı olduklarını bilmeleri içindir.

لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذ۪ي يَخْتَلِفُونَ ف۪يهِ وَلِيَعْلَمَ
الَّذ۪ينَ كَفَرُٓوا اَنَّهُمْ كَانُوا كَاذِب۪ينَ ﴿٤٠﴾

41. Bir şeyin olmasını dilediğimizde sözümüz, onun hakkında, “Ol!” demektir. O (da) olmaya başlar (ve mutlaka olur.)

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ
كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤١﴾

B.6

42. Zulme uğratıldıktan sonra Allah yolunda hicret edenlere, bu dünyada muhakkak güzel bir yer vereceğiz. Ahiret mükâfatı (ise,) daha da büyük olacak. Keşke (inkârcılar, bu gerçeği) bilselerdi.

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا
ظُلِمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً
وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾

43. Onlar (zulme uğradıktan sonra, yine de) sebat gösterdiler ve (daima) Rablerine güvenirler.

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٣﴾

44. Biz senden önce (de,) ancak kendilerine vahyettiğimiz erkekleri peygamber olarak gönderdik. (Ey inkârcılar!) Eğer bu (gerçeği) bilmiyorsanız, Allah’ın (gönderdiği) zikre inananlara sorun.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحِي
إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾

45. (Onları) apaçık deliller ve (İlâhi) yazılarla (gönderdik.) Bütün insanlara, kendilerine (senin vasıtanla) indirileni açıklaman ve onların (da) düşünmeleri için, sana zikri indirdik.

بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ
لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ
النصف يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٥﴾

46-47. (Sana karşı) çirkin planlar kuranlar, Allah’ın kendilerini bu memlekette rezil etmesinden, ya (da önceden haber verilen) azabın hiç tahmin etmedikleri yoldan gelip çatmasından yahut (da) yolculukları esnasında, (Allah’ın) onları yakalamasından, emniyette midirler? Onlar, (Allah’ı) asla aciz kılan değildirler.

أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ
اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ
حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٦﴾
أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ
بِمُعْجِزِينَ ﴿٤٧﴾

48. Veyahut (onlar, Allah'ın) kendilerini yavaş yavaş eksilterek yok etmesinden (emniyette midirler?) Şüphesiz Rabbiniz, çok şefkat eden ve çok rahmet edendir.

اَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلٰى تَخَوُّفٍۜ فَاِنَّ رَبَّكُمْ
لَرَؤُ۫فٌ رَح۪يمٌ ﴿٤٨﴾

49. Onlar, Allah'ın yarattıklarının gölgelerinin, (bazen) sağdan (bazen de) soldan yer değiştirerek Allah'a secde ettiklerini ve bu arada tevazu gösterdiklerini görmediler mi?

اَوَلَمْ يَرَوْا اِلٰى مَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ
يَتَفَيَّؤُا ظِلَالُهُ عَنِ الْيَم۪ينِ وَالشَّمَٓائِلِ سُجَّدًا
لِلّٰهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ ﴿٤٩﴾

50. Göklerde ve yerde bulunan her ne canlı varsa ve bütün melekler (de,) yalnız Allah'a secde ederler. Onlar hiç büyüklük taslamazlar.

وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي
الْاَرْضِ مِنْ دَٓابَّةٍ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَهُمْ
لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٥٠﴾

51. Onlar, kendilerinden üstün olan Rablerinden korkarlar ve ancak kendilerine buyrulanı yaparlar.

يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ
مَا يُؤْمَرُونَ ۩ ﴿٥١﴾ ع ١٢

Secde Ayeti[1]

B.7

52. Allah dedi ki: "İki tanrı edinmeyin. Şüphesiz ibadete lâyık olan, tektir. Onun için, ancak Benden korkun."

وَقَالَ اللّٰهُ لَا تَتَّخِذُوٓا اِلٰهَيْنِ اثْنَيْنِۚ اِنَّمَا
هُوَ اِلٰهٌ وَاحِدٌۚ فَاِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٥٢﴾

53. Göklerde ve yerde ne varsa, O'nundur. İtaat (de,) ebediyen O'nun hakkıdır. Siz, Allah'tan başkasından mı korkacaksınız?

وَلَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَلَهُ الدّ۪ينُ
وَاصِبًاۜ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾

54. Yanınızda bulunan her nimet, Allah Katındandır. Sonra size (herhangi) bir (darlık veya) sıkıntı geldiğinde, yalnız O'na yalvarırsınız.

وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ ثُمَّ اِذَا
مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَاِلَيْهِ تَجْـَٔرُونَ ﴿٥٤﴾

[1] Bkz: dipnot 7:207

55. Sonra O, sizden sıkıntıyı uzaklaştırınca, aranızdan bir grup Rablerine hemen ortak koşmaya başlar.

ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ
مِنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ۙ ٥٥

56. Böylece kendilerine verdiklerimizi inkâr ederler. Öyleyse, (şimdilik) geçici olarak yararlanın. Yakında öğrenirsiniz.

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ ۚ فَتَمَتَّعُوا ۖ
فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ٥٦

57. Onlar kendilerine verdiklerimizden, (haklarında) hiçbir gerçeği bilmedikleri (sahte tanrılarına) bir pay ayırırlar. Allah'a andolsun ki, (yalan yere) uydurduklarınızdan mutlaka sorgulanacaksınız.

وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ ۗ تَاللَّهِ لَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ
تَفْتَرُونَ ٥٧

58. Onlar, Allah'a kız çocuklar isnat ederler. O, (böyle şeylerden) uzaktır. Kendileri (ise,) dilediklerine (nail olmak) isterler.

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ ۙ وَلَهُمْ مَا
يَشْتَهُونَ ٥٨

59. Onlardan birine, bir kız (çocuğun doğumu) haber verildiğinde, üzüntüsünü gizlerken yüzü kararır.

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِالْأُنْثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ
مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ٥٩

60. Kendisine verilen (haberin) kötülüğünden dolayı, insanlardan saklanır durur. Utancına rağmen, onu sağ mı bıraksın, yoksa bir yere toprağa mı gömsün (diye düşünür.) İyi dinleyin! Onların verdikleri hüküm ne kötüdür.

يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ ۚ
أَيُمْسِكُهُ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي
التُّرَابِ ۗ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ٦٠

61. Ahirete inanmayanların durumu pek kötüdür. Her yüce vasıf (ve şan,) Allah'ındır. Her şeyden üstün ve hikmet sahibi olan, yalnız O'dur.

لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ
السَّوْءِ ۖ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ ۚ وَهُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ٦١

B.8

62. Eğer Allah, insanları zulümleri yüzünden (hemen) yakalasaydı, (yeryüzünde) bir canlı bile bırakmazdı. Ancak O, kendilerine belli bir süreye kadar mühlet verir. (Ama onları cezalandırma) zamanı gelince, bundan ne bir saat geri kalabilirler, ne (de) ötesine geçebilirler.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللّٰهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا
تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَٓابَّةٍ وَلٰكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ
اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّىۚ فَاِذَا جَٓاءَ اَجَلُهُمْ لَا
يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٦٢﴾

63. Onlar, beğenmediklerini Allah'a isnat ederler. Dilleri, en iyisi kendilerinin olacak, diye yalan söyler. Onlara kesinlikle (Cehennem) ateşinin azabı mukadderdir. Onlar, (oraya) başıboş salıverilecekler.

وَيَجْعَلُونَ لِلّٰهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ
اَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ اَنَّ لَهُمُ الْحُسْنٰىۜ لَا
جَرَمَ اَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَاَنَّهُمْ مُفْرَطُونَ ﴿٦٣﴾

64. Allah'a andolsun ki, senden önceki (bütün) kavimlere peygamberler gönderdik. Sonra şeytan, onların (kötü) amellerini güzel olarak gösterdi. Ama bugün o, onların efendileri kesildi (ve onlar onun arkasından yürüyorlar). Oysa onlara, acı bir azap (mukadderdir.)

تَاللّٰهِ لَقَدْ اَرْسَلْنَٓا اِلٰٓى اُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ
فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ اَعْمَالَهُمْ فَهُوَ
وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَل۪يمٌ ﴿٦٤﴾

65. Biz sana Kitab'ı, ihtilâfa düştüklerini açıklaman için (ve) inanan bir kavime hidayet ve rahmet vesilesi olsun diye indirdik.

وَمَٓا اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ اِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ
الَّذِي اخْتَلَفُوا ف۪يهِۙ وَهُدًى وَرَحْمَةً
لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٥﴾

66. Gökten suyu, (yalnız) Allah indirdi ve onunla yeryüzünü ölümünden sonra (yeniden) diriltti. Şüphesiz bunda, (hakkı) dinleyip, (onu kabul eden) bir kavim için (büyük bir) mucize vardır.

وَاللّٰهُ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً فَاَحْيَا بِهِ
الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَاۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَةً
ع ٨ ١٤ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٦﴾

B.9

67. Şüphesiz sizin için, hayvanlarda (da) (büyük) bir ibret vardır. Biz size, onların karnındaki ters ile kan arasından içmeniz için, (katışıksız) ve temiz süt temin ederiz. İçenler için pek hoş (ve) içimi kolaydır.

وَاِنَّ لَكُمْ فِي الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۜ نُسْقِيكُمْ
مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ
لَبَنًا خَالِصًا سَٓائِغًا لِلشَّارِبِينَ ﴿٦٧﴾

68. Hurmaların meyvesinden ve üzümlerden (de,) size içecek temin ederiz. Siz ondan sarhoşluk (veren içecek) ve güzel rızık elde edersiniz. Şüphesiz bunda, akıl sahibi bir kavim için (büyük) bir mucize vardır.

وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْاَعْنَابِ
تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا ۜ اِنَّ فِي
ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾

69-70. Rabbin bal arısına şöyle vahiy etti:[1] “Dağlarda, ağaçlarda ve kurdukları üzüm çardaklarında yuvalar yap. Sonra meyvelerin her türlüsünden ye. Rabbinin yollarında tevazu ile yürü.” (Arıların) karınlarından (sizin için) renkleri değişen bir içecek çıkar. Onda, insanlar için şifa vardır. Şüphesiz bunda, düşünen bir kavim için bir mucize vardır.

وَاَوْحٰى رَبُّكَ اِلَى النَّحْلِ اَنِ اتَّخِذِي مِنَ
الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا
يَعْرِشُونَ ۙ ﴿٦٩﴾
ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ
رَبِّكِ ذُلُلًا ۜ يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا
شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ اَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَٓاءٌ لِلنَّاسِ ۜ
اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٧٠﴾

71. Allah sizi yarattı, sonra O size vefat verecek. Aranızdan bazıları, ömürlerinin en düşkün çağına döndürülürler. Bunun sonucu onlar, ilim sahibi olduktan sonra yine bilgisiz kalırlar. Şüphesiz Allah, daimi bilgiye sahip olan ve (her şeye) gücü yetendir.

وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفّٰيكُمْ ۙ وَمِنْكُمْ
مَنْ يُرَدُّ اِلٰٓى اَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ
بَعْدَ عِلْمٍ شَيْـًٔا ۜ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٧١﴾ ع ١٥

[1] Bkz. “Vahiy” ile ilgili dipnot 5:112

B.10

72. Allah bazılarınızı, rızık bakımından diğerlerine üstün kıldı. Üstünlük bahşedilenler rızıklarını, o (rızıkta) kendilerine eşit olmasınlar diye, sağ ellerinin sahip olduklarına döndürmezler. Acaba onlar, (bildikleri halde yine de) Allah'ın nimetini inkâr mı ederler?

وَاللّٰهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍ فِي
الرِّزْقِۚ فَمَا الَّذ۪ينَ فُضِّلُوا بِرَٓادّ۪ي
رِزْقِهِمْ عَلٰى مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَهُمْ
ف۪يهِ سَوَٓاءٌۜ اَفَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ يَجْحَدُونَ ﴿٧٢﴾

73. Allah, sizin için kendi cinsinizden eşler var etti. Eşlerinizden sizin için oğullar ve torunlar yarattı. Sizi, (her türlü) temiz şeylerle rızıklandırdı. Peki, yine de onlar batıla inanıp, Allah'ın nimetlerini mi inkâr edecekler?

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجاً
وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ اَزْوَاجِكُمْ بَن۪ينَ وَحَفَدَةً
وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِۜ اَفَبِالْبَاطِلِ
يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللّٰهِ هُمْ يَكْفُرُونَۙ ﴿٧٣﴾

74. Allah'ı bırakıp göklerden ve yerden kendilerine hiçbir şey vermeye gücü yetmeyen ve hiçbir güce sahip olmayanlara mı tapıyorlar?

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ
لَهُمْ رِزْقاً مِنَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ شَيْـٔاً
وَلَا يَسْتَط۪يعُونَۚ ﴿٧٤﴾

75. (Ey müşrikler!) Allah hakkında (böyle olur olmaz) örnekler ileri sürmeyin. Şüphesiz Allah (her şeyi) bilir. Siz (hiçbir şeyi) bilmezsiniz.

فَلَا تَضْرِبُوا لِلّٰهِ الْاَمْثَالَۜ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ
وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

76. Allah, (birisinin) kölesi olan ve hiçbir şeye gücü yetmeyen bir kul ile kendisine Katımızdan güzel rızık verdiğimiz, ondan (da) gizlice ve açıkça (yolumuzda) harcayanın örneğini ileri sürer. Onlar, bir olabilirler mi? Her türlü hamd Allah'a mahsustur. Ancak onların çoğu, (gerçeği) bilmezler.

ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلاً عَبْداً مَمْلُوكاً لَا يَقْدِرُ
عَلٰى شَيْءٍ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنَّا رِزْقاً حَسَناً
فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِراًّ وَجَهْراًۜ هَلْ
يَسْتَوُ۫نَۜ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِۜ بَلْ اَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٦﴾

77. Allah, (daha başka) iki adamın durumunu anlatır. Onlardan biri dilsizdir. Hiçbir şeye gücü yetmez. O, efendisine bir yüktür. (Efendisi) onu nereye gönderirse, hiçbir iyilik (kazanıp) getirmez. Böyle bir kimse ile (herkese) adaletli olmayı emreden, kendisi de doğru yol üzerinde olan (bir) kimse eşit olabilir mi?

وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ اَحَدُهُمَٓا
اَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلٰى شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلٰى
مَوْلٰيهُ اَيْنَمَا يُوَجِّهْهُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ
هَلْ يَسْتَوٖي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ
وَهُوَ عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقٖيمٍ ﴿٧٧﴾

B.11

78. Göklerle yerin gaybının (bilgisi,) yalnız Allah'ın elindedir. (Önceden vadedilen) saatin (geliş) meselesi bir göz kırpması gibi, hatta daha (da) kısadır. Şüphesiz Allah'ın istediği her şeye gücü yeter.

وَلِلّٰهِ غَيْبُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَٓا
اَمْرُ السَّاعَةِ اِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ اَوْ هُوَ
اَقْرَبُ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدٖيرٌ ﴿٧٨﴾

79. Hiçbir şey bilmediğiniz bir durumdayken, Allah sizi annelerinizin karnından çıkardı. Şükredesiniz diye, sizin için kulaklar, gözler ve kalpler yarattı.

وَاللّٰهُ اَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ اُمَّهَاتِكُمْ
لَا تَعْلَمُونَ شَيْـًٔا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ
وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٔدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٩﴾

80. Göğün boşluğunda (uçan) kuşların, (Allah'ın) buyruğu altına alınmış olduklarını görmediler mi? Onları (orada) tutan, ancak Allah'tır. Şüphesiz inanan bir kavim için, bunda birçok delil vardır

اَلَمْ يَرَوْا اِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فٖي جَوِّ
السَّمَٓاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ اِلَّا اللّٰهُ اِنَّ فٖي
ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٠﴾

81. Allah, evlerinizde sizin için huzur yarattı. Hayvanların derilerinden, sizler için evler yaptı. Onları (hem) yolculukta, (hem de) konakladığınızda, kolay (taşınabilir) bulursunuz. O (hayvanların) yünlerinden, tüylerinden ve kıllarından devamlı ve geçici olarak (istifade edeceğiniz, birçok) eşya hazırladı.

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا
وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ جُلُودِ الْاَنْعَامِ بُيُوتًا
تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ
اِقَامَتِكُمْ وَمِنْ اَصْوَافِهَا وَاَوْبَارِهَا
وَاَشْعَارِهَٓا اَثَاثًا وَمَتَاعًا اِلٰى حٖينٍ ﴿٨١﴾

82. Allah, yarattıklarından size nice gölgelikler meydana getirdi. Dağlarda (da) sizin için sığınaklar yaptı. Size (türlü) elbiseler sağladı. Onlar sizi sıcaktan korur. (Ayrıca) savaşta sizi koruyacak zırhlar (da) yarattı. (O'na) tam olarak itaat edesiniz diye, size Kendi nimetini böyle tamamladı.

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ
لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ اَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ
سَرَاب۪يلَ تَق۪يكُمُ الْحَرَّ وَسَرَاب۪يلَ
تَق۪يكُمْ بَأْسَكُمْ كَذٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ
عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ ﴿٨٢﴾

83. Onlar gene de yüz çevirirlerse, senin görevin yalnız mesajı apaçık olarak ulaştırmaktır.

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ الْمُب۪ينُ ﴿٨٣﴾

84. Onlar, Allah'ın (bu) nimetini (çok iyi) tanırlar, ama yine de onu inkâr ederler. Onların çoğu kâfirdirler.

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللّٰهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا
وَاَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٤﴾

B.12

85. (Hani) o gün Biz, her ümmetten birer şahit ortaya çıkaracağız. Sonra (da) inkâr edenlerin (söz söylemelerine) izin verilmeyecek ve kapı eşiğine (bile) yaklaştırılmayacaklar.

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَه۪يدًا ثُمَّ لَا
يُؤْذَنُ لِلَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ
يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٨٥﴾

86. Zulüm (yolunu tutanlar, önceden vadedilen) azabı görecekleri zaman, ne onlara (bu azap) hafifletilecek, ne (de) kendilerine mühlet verilecek.

وَاِذَا رَاَ الَّذ۪ينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ
عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٨٦﴾

87. Allah'a ortak koşanlar, (koştukları) ortakları görecekleri zaman diyecekler ki: "Ey Rabbimiz! İşte bizim, Seni bırakıp dua ettiğimiz ortaklar bunlardır." Bunun üzerine (ortak sandıkları,) bu sözü onların yüzlerine çarpacaklar ve "Şüphesiz sizler yalancısınız," (diyecekler.)

وَاِذَا رَاَ الَّذ۪ينَ اَشْرَكُوا شُرَكَٓاءَهُمْ قَالُوا
رَبَّنَا هٰٓؤُلَٓاءِ شُرَكَٓاؤُنَا الَّذ۪ينَ كُنَّا نَدْعُوا
مِنْ دُونِكَ فَاَلْقَوْا اِلَيْهِمُ الْقَوْلَ اِنَّكُمْ
لَكَاذِبُونَ ﴿٨٧﴾

88. O gün (zalimler, hemen) Allah'ın huzuruna teslimiyetlerini sunacaklar. İftira ettikleri (de,) onlardan uzaklaşıp kaybolacak.

وَاَلْقَوْا اِلَى اللّٰهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَمَ وَضَلَّ
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٨٨﴾

89. (Kendileri) kâfirlik (yolunu) tutmuş olup, (başkalarını da) Allah yolundan alıkoyanları, fesat çıkardıkları için (bu) azaba ilave olarak, başka bir azap ile (cezalandıracağız.)

اَلَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ
زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا
يُفْسِدُونَ ﴿٨٩﴾

90. Hani o gün Biz her ümmetten, (yani onların) arasından kendilerine karşı birer şahit çıkaracağız. (Ey Peygamber!) Seni (de) Biz, bunların (hepsine) karşı bir şahit olarak getireceğiz. Biz Kitab'ı sana her şeyi apaçık anlatan, (bütün insanlık için) hidayet ve rahmet vesilesi (ve de) tam (teslimiyetle) itaat edenlere (de,) müjde veren olarak indirdik.

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ
اَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلٰى هٰؤُلَاءِ ط
وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ
وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرٰى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٩٠﴾ ع

B.13

91. Allah şüphesiz adaleti, iyilik etmeyi, (akraba olmayanlara bile) akraba gibi yardım etmeyi emreder. (Her türlü) hayâsızlık, kötülük ve isyankârlıktan uzak durmanızı (emreder.) Anlayasınız diye, size nasihat eder.

اِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ وَاِيتَاءِ
ذِي الْقُرْبٰى وَيَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَاءِ
وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ ج يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ ﴿٩١﴾

92. Söz verdiğiniz zaman, Allah'a (olan) sözünüzü yerine getirin. Yeminleri sağlamlaştırdıktan sonra, Allah'ı üzerinize kefil (kılıp, onları) bozmayın. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızı bilir.

وَاَوْفُوا بِعَهْدِ اللّٰهِ اِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا
الْاَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللّٰهَ
عَلَيْكُمْ كَفِيلًا ط اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا
تَفْعَلُونَ ﴿٩٢﴾

93. İpliğini sağlam eğirdikten sonra, onu paramparça eden kadın gibi olmayın. Bir topluluk diğer topluluktan daha üstün çıkmasın diye, yeminlerinizi aranızda aldatma vesilesi yapıyorsunuz. Şüphesiz Allah, bu (vesile) ile sizi dener. Kıyamet günü, ihtilâfa düştüğünüzü size mutlaka açıklayacaktır.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّت۪ي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ
بَعْدِ قُوَّةٍ اَنْكَاثًاۜ تَتَّخِذُونَ اَيْمَانَكُمْ
دَخَلًا بَيْنَكُمْ اَنْ تَكُونَ اُمَّةٌ هِيَ اَرْبٰى
مِنْ اُمَّةٍۜ اِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللّٰهُ بِه۪ۜ وَلَيُبَيِّنَنَّ
لَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مَا كُنْتُمْ ف۪يهِ
تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾

94. Eğer Allah isteseydi, hepinizi tek bir ümmet yapardı. Ancak O, (sapıklığı) isteyenin sapık olduğuna karar verir, (doğru yolu) isteyene (de) doğru yolu gösterir. Yaptıklarınız hakkında (Kıyamet günü,) size elbette sorulacaktır.

وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَاحِدَةً
وَلٰكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَٓاءُ وَيَهْد۪ي مَنْ يَشَٓاءُۜ
وَلَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾

95. Yeminlerinizi aranızda aldatma aracı yapmayın. Yoksa ayağınız yere sağlam bastıktan sonra, (yine) kayar. (Böylece insanları) Allah yolundan alıkoyduğunuz için kötü bir (akıbete) uğrarsınız ve size büyük bir azap (mukadder) kılınır.

وَلَا تَتَّخِذُٓوا اَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ
فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا
السُّٓوءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَب۪يلِ اللّٰهِۚ
وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظ۪يمٌ ﴿٩٥﴾

96. Allah ile olan sözleşmenizi, az bir bedele satmayın. Eğer bilirseniz, şüphesiz Allah Katında olan, sizin için çok daha iyidir.

وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَل۪يلًاۜ اِنَّمَا
عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾

97. Sizde olan tükenir, ama Allah Katında olan (ebediyen) kalacaktır. Biz, sebat gösterenlerin (bütün iyi işlerinin) karşılığını, en iyi amellerine göre vereceğiz.

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ بَاقٍۜ
وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذ۪ينَ صَبَرُٓوا اَجْرَهُمْ
بِاَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

98. Erkek olsun, kadın olsun, mümin iken kim iyi ve yerli yerinde işler yaparsa, ona tertemiz bir hayat ihsan edeceğiz. Şüphesiz onların (bütün iyi işlerinin) karşılığını, en iyi amellerine göre vereceğiz.

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ
مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيٰوةً طَيِّبَةً ۚ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ
اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾

99. (Ey söz söylenen kimse!) Kur'an'ı okuduğunda, kovulmuş şeytanın (kötülüğünden korunmak için,) Allah'a sığınmayı dile.

فَاِذَا قَرَاْتَ الْقُرْاٰنَ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ مِنَ
الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٩٩﴾

100. Şüphesiz onun, iman edip Rablerine güvenenler üzerinde hiç bir hâkimiyeti yoktur.

اِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ اٰمَنُوا
وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿١٠٠﴾

101. Onun hâkimiyeti, yalnız onunla dostluk kuran ve onun yüzünden (Allah'a) ortak koşanların üzerindedir.

اِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ
وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿١٠١﴾ ع ١٣ ١١ ١٩

B.14

102. Bir mucize yerine başka bir mucize getirdiğimiz zaman, onlar sen ancak bir iftiracısın derler. Allah, indirdiği şeyin (insanlarca duyulan ihtiyacını) çok iyi bilir. Ancak onların çoğu bilmezler.

وَاِذَا بَدَّلْنَا اٰيَةً مَكَانَ اٰيَةٍ ۙ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ
بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوا اِنَّمَا اَنْتَ مُفْتَرٍ ۜ بَلْ
اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾

103. De ki: "İnananlara sebat bahşetmek, itaat edenlere (de) hidayet ve müjde olsun diye, Ruh-ül Kudüs onu Rabbin tarafından hak ile indirmiştir."

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ
لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرٰى
لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٠٣﴾

104. Biz onların, başka bir adam buna öğretiyor, dediklerini elbette biliyoruz. Sözü isnat ettikleri kişi, kelâmı düzgün ifade edemeyendir. (Kur'an dili) ise, düzgün ve açık Arap lisanıdır.

وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّهُمْ يَقُولُونَ اِنَّمَا يُعَلِّمُهُ
بَشَرٌ لِسَانُ الَّذٖى يُلْحِدُونَ اِلَيْهِ
اَعْجَمِىٌّ وَهٰذَا لِسَانٌ عَرَبِىٌّ مُبٖينٌ ﴿١٠٤﴾

105. Allah'ın ayetlerine inanmayanlara Allah, şüphesiz hidayet vermez. Onlara acı bir azap (mukadderdir).

اِنَّ الَّذٖينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ
لَا يَهْدٖيهِمُ اللّٰهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلٖيمٌ ﴿١٠٥﴾

106. Yalan uyduranlar, ancak Allah'ın ayetlerine inanmayanlardır. Yalancı olanlar (da,) işte onlardır.

اِنَّمَا يَفْتَرِى الْكَذِبَ الَّذٖينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٠٦﴾

107. Kalbi imanla huzur bulmuşken (kâfirliğe) zorlanan kimse, (bir ceza görmeyecektir.) Ancak onun dışında, iman ettikten sonra Allah'ı inkâr eden ve kâfirliğe göğsünü açanlara, Allah'ın gazabı (inecektir.) Onlara, büyük bir azap mukadderdir.

مَنْ كَفَرَ بِاللّٰهِ مِنْ بَعْدِ اٖيمَانِهٖٓ اِلَّا مَنْ
اُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْاٖيمَانِ وَلٰكِنْ
مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ
غَضَبٌ مِنَ اللّٰهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظٖيمٌ ﴿١٠٧﴾

108. Bu (da) onların dünya hayatını sevip, (onu) ahiretten (üstün) tutmalarındandır. Allah, kâfir bir topluluğa hidayet vermediği için (de, bu böyle olacaktır.)

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا
عَلَى الْاٰخِرَةِ وَاَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى
الْقَوْمَ الْكَافِرٖينَ ﴿١٠٨﴾

109. İşte bunlar, Allah'ın gönüllerini, kulaklarını ve gözlerini (kâfirlikleri yüzünden) mühürlediği kimselerdir. Gafil olanlar (da,) işte bunlardır.

اُو۬لٰٓئِكَ الَّذٖينَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِهِمْ
وَسَمْعِهِمْ وَاَبْصَارِهِمْ وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ
الْغَافِلُونَ ﴿١٠٩﴾

110. Şüphesiz ahirette (en çok) zarara uğrayacak olanlar, bunlardır.

لَا جَرَمَ اَنَّهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿١١٠﴾

111. Sonra (da) Rabbin, şüphesiz fitneye uğratılmalarının sonrasında hicret edenler, akabinde (de) cihat edip sabredenler için, şüphesiz Rabbin, bundan sonra mutlaka çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

ثُمَّ اِنَّ رَبَّكَ لِلَّذ۪ينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا
فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوٓا اِنَّ رَبَّكَ
مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿١١١﴾

B.15

112. O gün herkes, kendi canı için mücadele ederek gelecektir. (O zaman) herkese yaptığının (karşılığı) tastamam verilecektir. Onlar (asla) zulme uğratılmayacaklar.

يَوْمَ تَأْت۪ي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا
وَتُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١٢﴾

113. Allah emniyet ve huzur içinde olan bir yerleşimin halinden söz eder. O'nun rızkı, onlara her taraftan bolca gelirdi. Sonra Allah'ın nimetlerine nankörlük ettiler. Bunun üzerine Allah, onlara yaptıklarının sonucu olarak açlık ve korku elbisesini nazil etti.

وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ اٰمِنَةً
مُطْمَئِنَّةً يَأْت۪يهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ كُلِّ
مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِاَنْعُمِ اللّٰهِ فَاَذَاقَهَا اللّٰهُ
لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا
يَصْنَعُونَ ﴿١١٣﴾

114. Şüphesiz onlara, aralarından bir peygamber gelmiş idi. Ancak onlar, onun yalancı olduğunu ileri sürdüler. Böylece onlar zalimlerken, azap kendilerini yakaladı.

وَلَقَدْ جَٓاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ
فَاَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١١٤﴾

115. Eğer yalnız O'na ibadet ediyorsanız, Allah'ın size verdiği helâl ve temiz olanı yiyin ve Allah'ın nimetine şükredin.

فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلَالًا طَيِّبًاۖ
وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ
تَعْبُدُونَ ﴿١١٥﴾

116. Şüphesiz O, size yalnız leşi, kanı, domuz etini ve üzerine Allah'tan başkasının adı anılanı haram kılmıştır. Ancak (bunları kullanmak) zorunda kalmış olup emirlere karşı gelmeyen ve haddi aşmayan var ya, şüphesiz Allah (böylelerini) çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ
الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهِ ۚ فَمَنِ
اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ
رَحِيمٌ ﴿١١٦﴾

117. Dillerinizin yalan söylemeleri sebebiyle, "Bu helâldir ve bu haramdır," demeyin. Böylece Allah'a yalan uydurmuş olmayasınız. Şüphesiz, Allah'a karşı yalan uyduranlar, (asla) başarıya ulaşamazlar.

وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ
الْكَذِبَ هٰذَا حَلَالٌ وَهٰذَا حَرَامٌ
لِتَفْتَرُوا عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ ۜ إِنَّ الَّذِينَ
يَفْتَرُونَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ۜ ﴿١١٧﴾

118. (Bu dünya,) pek az (ve geçici) bir faydadır. Onlara acı bir azap (mukadderdir).

مَتَاعٌ قَلِيلٌ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١٨﴾

119. Yahudiliği kabul etmiş olanlara (da,) sana daha önce anlattıklarımızın (hepsini) haram kılmıştık. Biz onlara zulmetmedik. Ancak onlar, (bu ahkâmı çiğnemekle) kendi canlarına zulmederlerdi.

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا
عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ ۚ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلٰكِنْ
كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٩﴾

120. Sonra Rabbin, kesinlikle bilgisizlikten dolayı bir kötülük işleyen, ondan sonra da tevbe edip ıslah edenler için, şüphesiz Rabbin, bundan sonra mutlaka çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ
بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَأَصْلَحُوا ۙ
إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٠﴾ ع

B.16

121. Şüphesiz İbrahim (kendi zatında) bir ümmet olan, daima Allah'a itaat eden ve (hep) O'na eğilen bir kimseydi. O, Allah'a ortak koşanlardan değildi.

إِنَّ إِبْرٰهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلّٰهِ حَنِيفًا ۜ
وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۙ ﴿١٢١﴾

122. O'nun nimetlerine şükredendi. (Rabbi) onu seçmiş ve dosdoğru bir yola eriştirmişti.

شَاكِرًا لِاَنْعُمِهِؕ اِجْتَبٰيهُ وَهَدٰيهُ اِلٰى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٢٢﴾

123. Biz ona, (bu) dünyada (da) büyük bir başarı ihsan ettik, ahirette (de) mutlaka salihlerden olacaktır.

وَاٰتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةًؕ وَاِنَّهُ فِي
الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَؕ ﴿١٢٣﴾

124. (Ey Peygamber!) Biz sana vahiyle, "Bize daima tam (teslimiyetle) itaat eden İbrahim'in yolunu izle," diye buyurduk. O, Allah'a ortak koşanlardan değildi.

ثُمَّ اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ اَنِ اتَّبِعْ مِلَّةَ اِبْرٰهِيمَ
حَنِيفًاؕ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٤﴾

125. Sebt gününün (vebali,) onun hakkında ayrılığa düşenlerin (boynuna) atılmıştı. Şüphesiz Rabbin, görüş ayrılığına düştükleri hakkında, Kıyamet günü hükmünü verecektir.

اِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا
فِيهِؕ وَاِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢٥﴾

126. (Ey Peygamber!) Sen (insanları) hikmet ve güzel öğütle Rabbinin yoluna çağır. Onlarla en güzel (delil) ile tartış. Şüphesiz Rabbin, O'nun yolundan sapmış olanları en iyi bilir. Keza O, hidayete ermiş olanları (da) en iyi bilir.

اُدْعُ اِلٰى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ
وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي
هِيَ اَحْسَنُؕ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ
بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ اَعْلَمُ
بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١٢٦﴾

127. Eğer (size haksızlık edenleri) cezalandıracaksanız, haksızlığa uğratıldığınız kadarıyla cezalandırın. Eğer sabrederseniz, sabredenler için o muhakkak daha hayırlıdır.

وَاِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا
عُوقِبْتُمْ بِهِؕ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ
خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ ﴿١٢٧﴾

128. (Ey Peygamber!) Sabret, sabretmen (de) ancak Allah'ın (yardımıyla olur). O (insanlar) için kaygılanma ve kurdukları planlardan ötürü sakın canını sıkma.

وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ اِلَّا بِاللّٰهِ وَلَا
تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فٖي ضَيْقٍ
مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٨﴾

129. Şüphesiz Allah, daima takvayı benimseyenler ve iyi işler yapanların yanındadır.

اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذٖينَ اتَّقَوْا وَالَّذٖينَ
هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿١٢٩﴾ ع ١٦ ٩ ٢٢

Sûre: 17

İSRÂ SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yüz on iki ayettir. Bunun diğer bir ismi de “Beni İsrail”dir.

Geçen sûrede zikredilen Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) manevi ilerlemesi, bu sûrede de beyan edilmiştir. Hz. Resûlüllah’a (s.a.v.) bilgi verilmiş ve ona, Filistin’de sona erdirilmiş peygamberlikler gibi, senin yolculuğun da Filistin’de sona ermeyecek, aksine yolculuğun oradan, daha başka yükseklere doğru devam edecek, denilmiştir.

Bu arada Hz. Musa’nın (a.s.) peygamberliğinden bahsedilerek, onun çok yükseklere ulaştığı açıklanmıştır. Ancak Hz. Muhammed Resûlüllah’ın (s.a.v.), kendisinden de büyük ve yüce yükseklere ulaşacağından haber verilmiştir.

Bu sûre Yahudiler’den de bahsetmektedir. Yahudiler işledikleri suçlar sebebiyle vatanlarından, yani Filistin’den sürüldüler ve Yüce Allah’ın (c.c.) çok sert kulları da onlara musallat edildi. Onlar, Yahudiler’in şehirlerinin sokaklarına kadar girerek, hızlı bir şekilde ilerlediler ve bütün şehri yerle bir ettiler. Ancak Yüce Allah (c.c.), onlara tekrar merhamet edecekti ve onlara bir fırsat daha vererek, Filistin’e tekrar sahip olmalarını sağlayacaktı. Nitekim onlar, Filistin’i tekrar ele geçirdiler. Yüce Allah (c.c.), Yahudiler’e bir uyarıda bulunmuştur. Eğer onlar tevbe etmezlerse ve Allah’ın (c.c.) kullarına merhametli davranmazlarsa, Yüce Allah (c.c.) kendilerini tekrar Filistin’den çıkartacak ve onların yerine salih kullarını oraya hâkim kılacaktır. Bu Yahudiler’in Müslümanlar’a karşı savaşmaları neticesinde olmayacaktır. Aksine Yüce Allah (c.c.), bunu bizzat gerçekleştirecektir. Müslümanlar hakkında ise son derece açık olan, onlar Yüce Allah’ın (c.c.) salih kulları haline gelmedikçe, kendilerine Filistin üzerinde üstünlük bahşedilmeyeceğidir.

Sûrenin devamında, Yahudiler’in katı kalpli olmalarının sonucu aralarında yaygınlaşmış olan cimrilik, israf, zina, adam öldürmek, yetim malını yemek, verdikleri sözü bozmak, kibir v.b. gibi kötü huylarından bahsedilmiştir. Müslümanlar’a, onlardan uzak durmaları tavsiye edilmiştir.

Bu sûrede yer alan başka bir konu ise şöyledir: Sen bu Yüce Kur’an’ı okuduğunda, onlar onu anlayamazlar. Onların arasında Allah’a (c.c.) ortak koşmak çok yaygındır. Öyle ki, sen ancak Allah’ın (c.c.) tek İlâh olduğundan bahsettiğinde, onlar sırtlarını dönüp giderler. Onlar, Allah’ın (c.c.) tek olmasına hiç aldırış etmezler. Onların kalplerinde ateizm ve dinsizlik bulunmaktadır. Ahiret gününe olan iman ise, kalplerinden tamamen kalkmıştır. Ahirete inanmayan ve yaptıklarından dolayı hesaba çekileceklerini unutmuş olan bir kavim, hiç çekinmeden suçlarında ve günahlarında ilerlemeye devam eder.

Daha sonra, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) bir rüyasından bahsedilmiştir. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) rüyasında Filistin'in durumunu görmüştür. Böylece kendisine, daha başka birçok manevi (ruhanî) mertebelere ermek nasip olmuştur.

Sûrede zikredilen "Şecere-i Melûne"den Yahudiler kastedilmektedir. Fâtiha sûresinin son ayetinde de kendilerinden bahsedilmiştir. Yani, Yahudiler daima Yüce Allah'ın (c.c.) ve kulların gazabı altında bulunacaklar, denmiştir. Öfkelenmeye ve öç almaya alışık olanların misali, her çeşit bitkiyi yakıp kül eden ateşe benzer. Ancak su karışmış toprak mizaçlı, alçak gönüllü ve kibar insanlar, her türlü ilerlemeye vesile olurlar. Demek ki, Yahudiler daima Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) olumlu çabalarını sona erdirmeye çalışacak ve toprak tabiatlı, kibar Müslümanlar, nasıl bize karşı koyabilirler diyecekler. Ancak ateş, asla Yüce Allah'ın (c.c.) yarattığı yeşillikleri yok edemez. Bütün dünyanın bitkileri buna delildir. Tüm yeşil bağ ve bahçeler bunun ispatıdır.

Bu sûrede Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ile ilgili "Makam-ı Mahmud"dan bahsedilmiştir. Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v) muhalifleri, kendisini küçük düşürmek için var olan güçlerini kullansalar da, Yüce Allah (c.c.) kendisini daha da yüksek bir mertebeye ulaştırmaya devam edecektir. Diğer bir ifadeyle Hz. Muhammed (s.a.v.), başka kimsenin ulaşamadığı en yüksek ve en yüce dereceye ulaşacaktır. Ancak bu mertebeye ulaşmak için kendisine, "وَمِنَ الَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهٖ نَافِلَةً لَكَ" 17:80 buyrulmuştur. Yani, geceleyin kalk ve hep dua et.

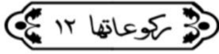
Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) düşmanları kendisinin "Makam-ı Mahmud"a ulaştırılacağı konusundaki iddianın tamamlandığını, onun kendi hayatında bizzat gördüler. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) görünürde yenilgiye uğrayarak Mekke'den ayrıldığında, kendisinin oraya tekrar geleceği bir dua şeklinde önceden haber verilmişti. Yüce Allah (c.c.), önceden verdiği haberle, şöyle bildirmiştir:

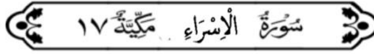
"جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ اِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا" (17:82)

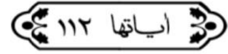
Yani, "Artık hak geldi ve batıl kaçıp gitti. Şüphesiz batıl, zaten hep kaçandır." Bu, aydınlık geldiğinde, karanlığın kaybolması gibidir.

Bu sûrenin seksen altıncı ayeti ruh ile ilgilidir. İnsanlar Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) ruh nedir, onu bize anlatır mısınız, diye sorduklarında, Yüce Allah (c.c.) kendisine cevap vermesi için, "…Ruh Rabbimin emrinden başka bir şey değildir," diye buyurmuştur.

Hıristiyanlar, Hz. İsa'ya (a.s.) "Ruhüllah" derler. Müslümanlar da kendisine aynı adı verirler. Ancak bu durum, Hz. İsa'nın (a.s.) bir özelliği olduğu anlamına gelmez. Başlangıçla hayat nasıl İlâhi bir emir sonucu meydana geldiyse, Hz. İsa da (a.s.), aynı şekilde İlâhi bir emre göre doğmuştur. Sûrenin sonunda bu husus daha da açıklanmıştır. Yalnız babasız olarak doğmasından dolayı, Hz. İsa'ya (a.s.) Allah'ın (c.c.) oğlu demek çok büyük bir haksızlıktır. Her çeşit hamd, bir evlada muhtaç olmayan, her varlığın sahibi olmak konusunda hiçbir ortağı bulunmayan, Allah'a (c.c.) mahsustur. O, asla bir yardımcıya muhtaç değildir.

İsrâ Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ①

2. Ayetlerimizden bazılarını kendisine göstermek gayesiyle, geceleyin kulunu Mescid-i Haram'dan, çevresini bereketli kıldığımız Mescid'i Aksa'ya götüren (Allah,) pek yücedir.[1] Şüphesiz yalnız O, çok işiten ve çok görendir.[2]

سُبْحَانَ الَّذ۪ٓي اَسْرٰى بِعَبْدِه۪ لَيْلًا
مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اِلَى الْمَسْجِدِ الْاَقْصَا
الَّذ۪ي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ اٰيَاتِنَاۜ
اِنَّهُ هُوَ السَّم۪يعُ الْبَص۪يرُ ②

3. Biz, Musa'ya Kitap (olarak Tevrat'ı) verdik. Onu, İsrâiloğulları için bir hidayet kıldık. (Onlara,) Benden başkasını kendinize koruyucu edinmeyin, (diye buyurduk.)

وَاٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى
لِبَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪يلَ اَلَّا تَتَّخِذُوا مِنْ دُون۪ي
وَك۪يلًاۜ ③

4. (Ayrıca dedik ki: "Ey) Nuh ile birlikte (gemiye) bindirdiklerimizin nesli! (Unutmayın ki) o, (Bizim) çok şükreden bir kulumuzdu.

ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍۜ اِنَّهُ كَانَ
عَبْدًا شَكُورًا ④

---

[1] Burada bahsi geçen "Mescid-i Aksa", bugün Kudüs'de bulunan Mescid-i Aksa değildir. Burada geçen "aksa" kelimesinin bir anlamı da "uzak"dır. Sözü geçen bu uzak mescid ise, yine Kudüs'de bulunan Hz. Süleyman'ın (a.s.) tapınağıdır.

[2] Kur'an-ı Kerim'de, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) iki tane manevi yolculuğundan bahsedilmiştir. Onlardan birisi "İsrâ," diğeri ise "Miraç"tır. "İsrâ" adlı manevi yolculuğunda kendisine Filistin gösterilmiştir. Bu yolculuk maddi değil, aksine manevidir. İlgili hadiste beyan edildiğine göre, birisi Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) Filistin'de bulunan bir binanın nasıl bir yer olduğunu sorduğunda, Yüce Allah (c.c.) o binayı Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) gözünde canlandırdı ve Hz. Resûlüllah da (s.a.v.) onu görerek soruyu cevaplandırdı. Sahih-i Buhari'de yer alan hadis şöyledir:

لَمَّا كَذَّبَنِي قُرَيْشٌ قُمْتُ فِي الْحِجْرِ فَجَلَّى اللَّهُ لِي بَيْتَ الْمَقْدِسِ فَطَفِقْتُ أُخْبِرُهُمْ عَنْ آيَاتِهِ وَ أَنَا أَنْظُرُ إِلَيْهِ "

Yani : "Kureyş beni yalanlayınca (Beytüllah'ın) "Hicr" (adlı yerinde) ayakta durdum. Yüce Allah (c.c.), Beyt-ül Makdis'i gözlerimin önüne çıkardı. Ben de onu görerek, onun alâmetlerini kendilerine anlatmaya başladım." (Bkz: Sahih-i Buhari; Kitab-üt Tefsir; İsrâ ve Miraç Bahsi)

5. Biz, (o) Kitap'ta İsrâiloğulları'na, siz bu memlekette mutlaka iki kere fesat çıkaracaksınız ve şüphesiz büyük bir isyankârlık göstererek, taşkınlıkta bulunacaksınız diye açıkça bildirmiştik.

وَقَضَيْنَٓا اِلٰى بَنٖٓي اِسْرَٓاءٖيلَ فِي الْكِتَابِ
لَتُفْسِدُنَّ فِي الْاَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ
عُلُوًّا كَبٖيرًا ٥

6. O iki (kez fesat çıkarmanın) ilk vadesi tamamlanınca, (başınızı ezmek için) çok savaşçı kullarımızı gönderdik. Onlar evlerinizin içine kadar girdiler. Bu mutlaka yerine gelecek bir sözdü.[1]

فَاِذَا جَٓاءَ وَعْدُ اُو۫لٰيهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ
عِبَادًا لَنَٓا اُو۫لٖي بَأْسٍ شَدٖيدٍ فَجَاسُوا
خِلَالَ الدِّيَارِ ط وَكَانَ وَعْدًا مَفْعُولًا ٦

7. (Sonra) Biz size, tekrar düşmana saldırma gücü verdik. Mal ve oğullarla size yardım ettik ve sayıca (da) sizi çoğalttık.[2]

ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ
وَاَمْدَدْنَاكُمْ بِاَمْوَالٍ وَبَنٖينَ وَجَعَلْنَاكُمْ
اَكْثَرَ نَفٖيرًا ٧

8. İyi işler yaparsanız, ancak kendi yararınıza olur. Kötülük ederseniz (de,) ancak kendinize etmiş olursunuz. Diğer (fesat çıkarma) zamanı gelince, onların saygıdeğer insanlarınıza kötü muamele yapmaları, ilk defa girdikleri gibi Mescid'e girip ele geçirdiklerini (de) yerle bir etmeleri (mukadderdir.)[3]

اِنْ اَحْسَنْتُمْ اَحْسَنْتُمْ لِاَنْفُسِكُمْ قف
وَاِنْ اَسَأْتُمْ فَلَهَا ط فَاِذَا جَٓاءَ وَعْدُ
الْاٰخِرَةِ لِيَسُٓـؤُ۫ا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا
الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ اَوَّلَ مَرَّةٍ
وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبٖيرًا ٨

---

[1] İsrâiloğulları kötülüklerinde ileri gidince, Babil hükümdarı Nebukadnetsar Filistin'e saldırıp oranın hükümdarı Tsedekiya'yı yenilgiye uğrattı ve onun gözlerini oydurttu. Nebukadnetsar'ın ordusu Filistin'e girip her şeyi yerle bir etti. (Bkz: Kitab-ı Mukaddes; II Krallar; Bap 25)

[2] Daha sonra Yüce Allah (c.c.), İsrâiloğulları'na tekrar merhamet ederek sayılarını çoğalttı. Bu olay (Nahum) peygamberin zamanında gerçekleşti. Medya ve Faris hükümdarı, Nebukadnetsar'ın sülalesini kılıçtan geçirdi ve İsrâiloğulları bir kez daha Filistin'e egemen oldular. (Bkz: Kitab-ı Mukaddes; Nahum; Bap 1-2)

[3] İsrâiloğulları'nın sonraki yıkılışı ise, Roma İmparatoru Titus'un Filistin'e saldırmasıyla gerçekleşti. Bu olay M.S. 70 yılında yaşandı.

9. Belki Rabbiniz size rahmet eder. Ama siz (fesatlarınıza) geri dönerseniz, Biz (de sizi cezalandırmaya) geri döneriz. Biz, Cehennemi, kâfirler için kuşatan kıldık.[1]

عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يَرْحَمَكُمْۚ وَاِنْ عُدْتُمْ
عُدْنَاۘ وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِر۪ينَ حَص۪يرًا ﴿٩﴾

10. Şüphesiz bu Kur’an, en kalıcı hidayeti verir ve (yerli yerinde) iyi işlerde bulunan müminlere büyük bir mükâfatın (mukadder) olduğunu müjdeler.

اِنَّ هٰذَا الْقُرْاٰنَ يَهْد۪ي لِلَّت۪ي هِيَ اَقْوَمُ
وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِن۪ينَ الَّذ۪ينَ يَعْمَلُونَ
الصَّالِحَاتِ اَنَّ لَهُمْ اَجْرًا كَب۪يرًاۙ ﴿١٠﴾

11. (Aynı zamanda bu Kur’an,) ahirete inanmayanlara acı bir azap hazırladığımızı (da bildirir).

وَاَنَّ الَّذ۪ينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ اَعْتَدْنَا
لَهُمْ عَذَابًا اَل۪يمًا ﴿١١﴾ ع

B.2

12. İnsan, iyiliği davet edercesine kötülüğü davet eder. İnsan pek acelecidir.

وَيَدْعُ الْاِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَٓاءَهُ بِالْخَيْرِۜ
وَكَانَ الْاِنْسَانُ عَجُولًا ﴿١٢﴾

13. Biz, gece ile gündüzü iki alâmet olarak meydana getirdik. Rabbinizden O’nun lütfunu arayasınız, yılların sayısını ve hesabı bilesiniz diye, gece alâmetini silip, gündüz alâmetini (de) aydınlık veren kıldık. Biz, her şeyi ayrıntılı olarak anlattık.

وَجَعَلْنَا الَّيْلَ وَالنَّهَارَ اٰيَتَيْنِ فَمَحَوْنَٓا
اٰيَةَ الَّيْلِ وَجَعَلْنَٓا اٰيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً
لِتَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا
عَدَدَ السِّن۪ينَ وَالْحِسَابَۜ وَكُلَّ شَيْءٍ
فَصَّلْنَاهُ تَفْص۪يلًا ﴿١٣﴾

[1] Yüce Allah (c.c.) İsrâiloğulları’na tekrar merhamet edeceğini vadetmişti. Böylece Filistin’i ele geçirmeleri, aslında Müslümanlar’ın kötü davranışları neticesinde olacaktı. Ancak bu durumları vasıtasıyla, İsrâiloğulları sınanacaklardır. Eğer onlar hep adaletli davranırlarsa onların üstünlükleri uzayacak. Ancak eğer adaletli davranmazlarsa ve insanlara zulmederlerse onların üstünlükleri yok edilecek ve böylece Yüce Allah onları tekrar cezalandıracaktır.

14. Biz, her insanın amel defterini[1] onun boynuna taktık. Kıyamet günü onu bir kitap olarak çıkaracağız. O (da) onu tamamen açılmış bulacak.

وَكُلَّ اِنْسَانٍ اَلْزَمْنَاهُ طَٓائِرَهُ فٖي عُنُقِهٖۜ
وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ كِتَابًا يَلْقٰيهُ
مَنْشُورًا ﴿١٤﴾

15. "Kitabını oku! Bugün nefsin, hesabını görmek için yeter," (denilecek.)

اِقْرَأْ كِتَابَكَۜ كَفٰى بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ
حَسٖيبًاۜ ﴿١٥﴾

16. Kim hidayete ererse, ancak kendisi için hidayeti bulmuş olur. Kim (doğru yoldan) saparsa, ancak kendi aleyhine (sapmış olur.) Yük taşıyan bir can, başkasının yükünü taşımayacaktır. Biz bir peygamber göndermedikçe, (insanlara) asla azap vermeyiz.

مَنِ اهْتَدٰى فَاِنَّمَا يَهْتَدٖي لِنَفْسِهٖۚ وَمَنْ
ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَاۜ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ
وِزْرَ اُخْرٰىۜ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبٖينَ حَتّٰى
نَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٦﴾

17. Bir yerleşimi helâk etmek istediğimizde, oranın varlıklı olanlarına (iyiliği) emrederiz. Onlar tam aksine, orada itaatsizlik ederler. (İşte o zaman,) o (yerleşim hakkındaki) sözümüz yerine gelmiş olur ve onu (tamamen) yerle bir ederiz.

وَاِذَٓا اَرَدْنَٓا اَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً اَمَرْنَا
مُتْرَفٖيهَا فَفَسَقُوا فٖيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ
فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمٖيرًا ﴿١٧﴾

18. Biz, Nuh'tan sonra birçok nesilleri helâk ettik. Rabbin, kullarının günahlarından yeterince haberdardır ve (onları çok iyi) görendir.

وَكَمْ اَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ
نُوحٍۜ وَكَفٰى بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهٖ
خَبٖيرًا بَصٖيرًا ﴿١٨﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimedeki "طَائِرَ" kelimesinden murat kuş olmayıp, kastedilen amel defteridir. Bu maddi bir defter değildir. Aksine, Kıyamet gününde her kimsenin önüne çıkarılacak olan bir ameller listesidir. Nitekim sözlükte burada yer alan "kuş" kelimesi, bir insanın alışık olduğu amel olarak da açıklanmaktadır. (Bkz. Akrab-ül Mevarid) Amel defterinin insanın boynuna takılı olmasından ise murat, kişinin yaptıklarının sonucundan kurtulamayacak oluşudur.

19. Kim bu dünyayı isterse, onlardan dilediğimize, bu dünyada çabuk (bir yarar) sağlarız. Ancak bundan sonra (da,) kendisine Cehennem (azabı) tahsis ederiz. Oraya ayıplanmış ve kovulmuş olarak girer.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا
نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ ج
يَصْلٰيهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا ﴿١٩﴾

20. (Ancak) mümin iken, kim ahireti arzu eder ve onun için hakkıyla çaba gösterirse, işte çabaları takdir edilecek olanlar (da,) bunlardır.

وَمَنْ اَرَادَ الْاٰخِرَةَ وَسَعٰى لَهَا سَعْيَهَا
وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُولٰٓئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ
مَشْكُورًا ﴿٢٠﴾

21. Biz herkese, bunlara (da,) onlara (da) Rabbinin lütfundan yardım ederiz.[1] Rabbinin lütfu, (kimseden) esirgenmez.

كُلًّا نُمِدُّ هٰٓؤُلَٓاءِ وَهٰٓؤُلَٓاءِ مِنْ عَطَٓاءِ
رَبِّكَ ط وَمَا كَانَ عَطَٓاءُ رَبِّكَ
مَحْظُورًا ﴿٢١﴾

22. Bak Biz onları (malca) birbirlerine nasıl üstün kıldık. Ahiret (hayatı,) şüphesiz derece bakımından daha yücedir, üstünlük (bahşetmek) bakımından (da) daha yücedir.

اُنْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ ط
وَلَلْاٰخِرَةُ اَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَاَكْبَرُ
تَفْضِيلًا ﴿٢٢﴾

23. (Ey söz söylenen kimse!) Allah'tan başka bir ilâh edinme. Yoksa ayıplanmış ve (İlâhî) yardımdan mahrum edilmiş kalırsın.

لَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَتَقْعُدَ
مَذْمُومًا مَخْذُولًا ﴿٢٣﴾ ع

---

[1] Yani Allah'a (c.c.) inananlara ve O'na inanmayıp, bu dünya hayatına düşkün olanlara, hepsine yardım ederiz demektir. İlâhî yardım ve lütuf iki çeşittir: (A) Müslüman, Hıristiyan, Yahudi, Hindu vb. kim olursa olsun, herkesin iyi davranışına ve çabasına göre kendisini mükafatlandırır. (B) İkinci kısım, Yüce Allah'ın (c.c.) hâlis kullarına bahşedilen mükafttır ve onların manevi derecelerine ve çabalarına göre kendilerine bahşedilir. Bu yalnız Yüce Allah'ın (c.c.) seçkin kullarına mahsus olup, Yüce Allah'a (c.c.) inanmayan ve buyruklarına itaat etmeyen kullara bahşedilmez.

B.3

24. Rabbin, Kendisinden başkasına ibadet etmemeniz ve (de) ana babanıza iyilikte bulunmanız (konularında,) kesin emir vermiştir. Yanındayken onlardan birisi veya her ikisi yaşlılığa ererlerse, bunun sonucunda onlara, öf (bile) deme ve kendilerini azarlama. Onlarla (daima) yumuşaklık ve hürmetle konuş.

وَقَضٰى رَبُّكَ اَلَّا تَعْبُدُوٓا اِلَّٓا اِيَّاهُ
وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًاۜ اِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ
الْكِبَرَ اَحَدُهُمَٓا اَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ
لَهُمَٓا اُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا
قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٤﴾

25. Merhamet duygularıyla kendilerine karşı alçak gönüllülük göster. Onlar için (dua ederken) de ki: “Ey Rabbim, beni çocukluğumda yetiştirdikleri gibi, Sen (de) onlara rahmet eyle!”

وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ
وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي
صَغِيرًاۜ ﴿٢٥﴾

26. Gönlünüzdekini, en iyi Rabbiniz bilir. Eğer salih olursanız (bilin ki,) hep (kendisine) dönenleri, O mutlaka çok bağışlayandır.

رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْۜ اِنْ
تَكُونُوا صَالِحِينَ فَاِنَّهُ كَانَ لِلْاَوَّابِينَ
غَفُورًا ﴿٢٦﴾

27. Akrabaya, yoksula ve yolcuya hakkını ver. (Ancak) hiçbir şekilde israf etme.

وَاٰتِ ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ
وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٧﴾

28. Şüphesiz israf edenler, şeytanların kardeşleridir. Şeytan (ise) Rabbine karşı nankördür.

اِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوٓا اِخْوَانَ الشَّيَاطِينِۜ
وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٢٨﴾

29. Rabbinden umduğun rahmetine nail olabilmen için onlardan yüz çevirsen (de,) yine (de) onlara yumuşak bir söz söyle.

وَاِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَٓاءَ رَحْمَةٍ مِنْ
رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا مَيْسُورًا ﴿٢٩﴾

30. Elini ne (cimrilikten) boynuna bağlı tut, ne (de savurganlık) ederek onu tam olarak açıver. Yoksa ayıplanır ve üzüntü içinde oturup kalırsın.

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً اِلٰى عُنُقِكَ
وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا
مَحْسُورًا ﴿٣٠﴾

31. Şüphesiz Rabbin dilediği için rızkı bollaştırır, (dilediğininkini de) daraltır. O, şüphesiz kullarının (durumlarını) gayet iyi bilen ve görendir.

اِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاۤءُ
وَيَقْدِرُ اِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا
بَصِيرًا ﴿٣١﴾ ع

B.4

32. Yoksulluk korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin. Onlara ve size, Biz rızık veririz. Şüphesiz onları öldürmek, büyük bir hatadır.

وَلَا تَقْتُلُوا اَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ اِمْلَاقٍ
نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَاِيَّاكُمْ اِنَّ قَتْلَهُمْ
كَانَ خِطْـًٔا كَبِيرًا ﴿٣٢﴾

33. Zinaya (da) yaklaşmayın. Şüphesiz o (açık) bir hayâsızlık ve çok kötü bir yoldur.

وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنٰۤى اِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً
وَسَاۤءَ سَبِيلًا ﴿٣٣﴾

34. Allah'ın (öldürülmesini) haram kıldığı canı, (yasal) hak olmadan sakın öldürmeyin. Zulme uğratılarak öldürülen bir kimsenin vârisine Biz, (kısas) hakkı verdik. O (da, katili) öldürmekte (belirttiğimiz) sınırı aşmasın. Eğer (bu sınırlar içinde kalırsa,) o mutlaka yardım edilen olacaktır.

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِى حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا
بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا
لِوَلِيِّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفْ فِى الْقَتْلِ
اِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ﴿٣٤﴾

35. Olgunluk çağına varıncaya kadar, yetim (veya öksüzün) lehindeki en iyi yol dışında, malına yaklaşmayın. Verdiğiniz sözü tutun. Şüphesiz verdiğiniz söz hakkında sorgulanacaksınız.

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ اِلَّا بِالَّتِى هِىَ
اَحْسَنُ حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهُ وَاَوْفُوا
بِالْعَهْدِ اِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْؤُلًا ﴿٣٥﴾

36. Ölçtüğünüzde, tam ölçün. (Tartarken de,) doğru terazi ile tartın. Bu en iyisidir ve sonucu (da) en güzel olanıdır.

وَاَوْفُوا الْكَيْلَ اِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا
بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ذٰلِكَ خَيْرٌ
وَاَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٦﴾

37. (Ey söz söylenen kimse!) Bilmediğin bir şeye tabi olma. Şüphesiz kulak, göz ve kalp, bunların her biri hakkında (sahibine) sorulacak.

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ
اِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ اُولٰٓئِكَ
كَانَ عَنْهُ مَسْـُٔولًا ﴿٣٧﴾

38. Yeryüzünde kendini beğenmişçesine yürüme. Çünkü (böyle yapmakla,) ne bu memleketin öbür ucuna ulaşabilirsin, ne (de bu gibi hareketlerle milletin) ileri gelenleri gibi, yüksek mevki sahibi olabilirsin.[1]

وَلَا تَمْشِ فِي الْاَرْضِ مَرَحًا اِنَّكَ لَنْ
تَخْرِقَ الْاَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ
طُولًا ﴿٣٨﴾

39. Bu davranışların her birinin kötülüğü Rabbinin Katında tiksindiricidir.

كُلُّ ذٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ
مَكْرُوهًا ﴿٣٩﴾

40. Bu (muhteşem talimat,) Rabbinin sana vahiy ile indirdiği (ilim ve) hikmetin bir (kısmıdır.) Allah'tan başka hiçbirini ilâh edinme. Yoksa ayıplanıp kovularak Cehennem'e atılırsın.

ذٰلِكَ مِمَّٓا اَوْحٰٓى اِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ
الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ
فَتُلْقٰى فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَدْحُورًا ﴿٤٠﴾

41. Rabbiniz, erkek evlatlar için sizi mi seçti? Kendine (de) meleklerden kız evlatlar mı edindi? Şüphesiz siz, büyük laf ediyorsunuz.

اَفَاَصْفٰيكُمْ رَبُّكُمْ بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ
مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ اِنَاثًا اِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ
قَوْلًا عَظِيمًا ﴿٤١﴾

[1] "تَخْرِقَ" kelimesi memleketin diğer ucuna ulaşmak anlamında kullanılmıştır. "جِبَالَ" kelimesi ise ileri gelen yahut lider anlamında kullanılmıştır. (Bkz. Akrab-ül Mevarid)

B.5

42. Öğüt alsınlar diye Biz bu Kur’an’da (her meseleyi) tekrar tekrar anlattık. Ancak o, kendilerinde sadece nefreti artırmıştır.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هٰذَا الْقُرْاٰنِ
لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ اِلَّا نُفُورًا ﴿٤٢﴾

43. De ki: “Eğer söyledikleri gibi O’nunla birlikte başka ilâhlar (da) olsaydı, onlar büyük bir istekle arş sahibi (Allah’a ulaşmanın) yolunu ararlardı.

قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ اٰلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ اِذًا
لَابْتَغَوْا اِلٰى ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ﴿٤٣﴾

44. O paktır, (bu müşriklerin şirkle ilgili) söylediklerinden (de) çok yücedir.

سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤٤﴾

45. Yedi gök ile yer ve onlarda (bulunanlar,) ancak O’nu tespih ederler. O’nu hamd ile tespih etmeyen, hiçbir şey yoktur. Ancak siz onların tespihini anlamazsınız. Şüphesiz O, Halîmdir ve çok bağışlayandır.

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمٰوَاتُ السَّبْعُ وَالْاَرْضُ
وَمَنْ فِيهِنَّ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ
بِحَمْدِهِ وَلٰكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ
اِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٥﴾

46. Kur’an okuduğun zaman seninle ahirete inanmayanlar arasında gizli bir perde çekeriz.

وَاِذَا قَرَاْتَ الْقُرْاٰنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ
الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ حِجَابًا
مَسْتُورًا ﴿٤٦﴾

47. Bu (gerçeği) anlamasınlar diye, kalplerine nice perdeler çeker, kulaklarına (da) ağırlık veririz. Kur’an’da, tek olan Rabbini andığın zaman, onlar nefret ile sırtlarını döner giderler.

وَجَعَلْنَا عَلٰى قُلُوبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ
يَفْقَهُوهُ وَفِي اٰذَانِهِمْ وَقْرًا وَاِذَا
ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْاٰنِ وَحْدَهُ
وَلَّوْا عَلٰى اَدْبَارِهِمْ نُفُورًا ﴿٤٧﴾

48. Onlar, (görünürde) senin konuşmalarını dinlerlerken, ne (amaçla) dinlediklerini iyi biliriz. Onlar aralarında gizlice danışırlarken, (bu) zalimlerin birbirlerine, siz ancak aldatılmış bir adama uyuyorsunuz dediklerini (de biliriz.)

نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهٖٓ
اِذْ يَسْتَمِعُونَ اِلَيْكَ وَاِذْ هُمْ نَجْوٰٓى
اِذْ يَقُولُ الظّٰلِمُونَ اِنْ تَتَّبِعُونَ اِلَّا
رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿٤٨﴾

49. Bak, senin hakkında nasıl örnekler ileri sürüyorlar! Bunun sonucu (doğru yoldan) saptılar. Artık (doğru) yolu bulamazlar.

اُنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْاَمْثَالَ
فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٤٩﴾

50. Onlar dediler ki: “Biz (öldükten sonra) kemik olarak kaldığımızda ve kırıntılar haline geldiğimizde, gerçekten yeni bir mahlûk olarak kaldırılacak mıyız?”

وَقَالُٓوا ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا ءَاِنَّا
لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٥٠﴾

51-52. De ki: “İster taş olun, ister demir yahut kalbinizce daha (da) sert bir yaratık olun, (gene de tekrar diriltileceksiniz.)” (Bunu duyunca) onlar, “Bizi (hayata) tekrar kim döndürecek?” diyecekler. De ki: “Sizi ilk defa yaratan (Allah.)” Bunun üzerine onlar (hayretle bakıp) başlarını sallayarak, “Bu (diriliş) ne zaman olacak,” diyecekler. Sen (onlara) de ki: “Belki (de) vakti çok yakındır.”

قُلْ كُونُوا حِجَارَةً اَوْ حَدِيدًا ﴿٥١﴾
اَوْ خَلْقًا مِمَّا يَكْبُرُ فٖى صُدُورِكُمْ ج
فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعٖيدُنَا ط قُلِ الَّذٖى
فَطَرَكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ ج فَسَيُنْغِضُونَ
اِلَيْكَ رُؤُسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتٰى هُوَ ط
قُلْ عَسٰٓى اَنْ يَكُونَ قَرٖيبًا ﴿٥٢﴾

53. (Bu,) O’nun sizi çağıracağı gün (gerçekleşecektir). Siz (de) O’na hamd ederek, buyruğunu yerine getireceksiniz ve (dünyada) çok az bir zaman kaldığınızı sanacaksınız.

يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجٖيبُونَ بِحَمْدِهٖ
وَتَظُنُّونَ اِنْ لَبِثْتُمْ اِلَّا قَلٖيلًا ﴿٥٣﴾

B.6

54. Kullarıma en güzel sözü konuşmalarını söyle. Şüphesiz şeytan, aralarına fesat sokar. Şeytan, muhakkak insanın açık bir düşmanıdır.

وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ۚ
إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزَغُ بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ الشَّيْطَانَ
كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُبِينًا ﴿٥٤﴾

55. Rabbiniz sizi en çok bilir. Dilerse size rahmet eder, dilerse azap verir. (Ey Peygamber!) Biz seni onların üzerine gözetici olarak göndermedik.

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ ۖ إِنْ يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ أَوْ
إِنْ يَشَأْ يُعَذِّبْكُمْ ۚ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ
وَكِيلًا ﴿٥٥﴾

56. Rabbin, göklerde ve yerde olanları çok iyi bilir. Şüphesiz Biz, bazı peygamberleri diğerlerinden üstün kıldık. Davud'a (da) Zebur'u verdik.

وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ ۗ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ
عَلَىٰ بَعْضٍ ۖ وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا ﴿٥٦﴾

57. De ki: "O'ndan başka (ilâh) zannettiklerinizi çağırın. Onların sıkıntılarınızı ne giderebilme, ne (de) değiştirebilme gücü vardır."

قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِهِ فَلَا
يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا
تَحْوِيلًا ﴿٥٧﴾

58. Onların çağırdıkları (da,) Rablerine (yakın olabilmek için) aracı ararlar ve (yardım bulmak için,) kimin (Allah'a) daha yakın olduğuna (dikkat ederler. Daima) O'nun rahmetini umar, azabından (da) korkarlar. Şüphesiz, Rabbinin azabı korkulacak bir şeydir.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ
رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ
رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ ۚ إِنَّ عَذَابَ
رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٨﴾

59. (Yeryüzünde) Kıyamet gününden önce, yok etmediğimiz ya (da) şiddetli bir azaba uğratmadığımız bir yerleşim kalmayacaktır. Bu, (İlâhî) takdirde (önceden) yazılıdır.

وَاِنْ مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ
يَوْمِ الْقِيٰمَةِ اَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَد۪يدًاۜ
كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٥٩﴾

60. Alâmetler göndermekte Bize mani olan, öncekilerin onları yalanlamalarından başkası değildir. (Ancak bu, onları göndermekten vazgeçmemiz için bir sebep olamaz. Nitekim) Semûd (kavmine) bir dişi deveyi apaçık bir alâmet olarak verdik. Onlar (da) ona zulmettiler. Biz alâmetleri, ancak azar azar (ve kötü akıbetten) korkutmak için göndeririz.

وَمَا مَنَعَنَا اَنْ نُرْسِلَ بِالْاٰيَاتِ اِلَّا اَنْ
كَذَّبَ بِهَا الْاَوَّلُونَۜ وَاٰتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ
مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَاۜ وَمَا نُرْسِلُ
بِالْاٰيَاتِ اِلَّا تَخْو۪يفًا ﴿٦٠﴾

61. Hani Biz sana, “Şüphesiz Rabbin, (bu) insanları yok edeceğine kesin karar vermiştir,” dediydik. Sana gösterdiğimiz rüyayı[1] (da,) Kur’an’daki “lanetlenmiş” ağacı[2] (da,) insanlar için ancak bir deneme kıldık. (Buna rağmen) Biz, onları (azar azar) korkuturuz. Ancak o, onlarda sadece taşkınlığı arttırır.

وَاِذْ قُلْنَا لَكَ اِنَّ رَبَّكَ اَحَاطَ بِالنَّاسِۜ
وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّت۪ٓي اَرَيْنَاكَ اِلَّا فِتْنَةً
لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْاٰنِۜ
وَنُخَوِّفُهُمْۙ فَمَا يَز۪يدُهُمْ اِلَّا طُغْيَانًا
كَب۪يرًا ﴿٦١﴾

B.7

62. Hani Biz meleklere, “Âdem (ile birlikte) secde edin!” demiştik. İblis dışında onlar secde ettiler. O demişti ki: “Çamurdan yarattığın (bu insanla) beraber mi secde edeyim?”

وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِاٰدَمَ
فَسَجَدُٓوا اِلَّٓا اِبْل۪يسَۜ قَالَ ءَاَسْجُدُ لِمَنْ
خَلَقْتَ ط۪ينًا ﴿٦٢﴾

[1] Burada zikredilen rüyadan kastedilen “İsrâ”dır. Yüce Allah’ın (c.c.) beyan ettiği gibi “İsrâ”da Hz. Resûlüllah (s.a.v.), Filistin’e doğru manevi bir yolculuk yapmıştır.

[2] “شَجَرَة,” yani “şecere” kelimesi aile kütüğü veya kavim için kullanılır. “Lanetlenmiş ağaç” ile Yahudiler’e işaret edilmiştir.

63. (Ayrıca) demişti ki: “(Ey Allah’ım! Sen söyle,) benden üstün tuttuğun bu mu? Eğer Kıyamet gününe kadar bana mühlet verirsen, (Senin koruyacağın) çok azı dışında, bunun (tüm) neslini hükmüm altına alacağım.”

قَالَ اَرَءَيْتَكَ هٰذَا الَّذ۪ى كَرَّمْتَ عَلَيَّۘ
لَئِنْ اَخَّرْتَنِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَاَحْتَنِكَنَّ
ذُرِّيَّتَهُٓ اِلَّا قَل۪يلًا ﴿٦٣﴾

64. (Yüce Allah) dedi ki: “Çık git! Onlardan kim sana uyarsa, onların (da) senin (de) cezanız kesinlikle Cehennem’dir. Bu (da suçlarınızın) tam karşılığıdır.”

قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَاِنَّ
جَهَنَّمَ جَزَٓاؤُ۬كُمْ جَزَٓاءً مَوْفُورًا ﴿٦٤﴾

65. “Bunlardan kime gücün yeterse, sesinle onu aldatıp kendine çağır. Atlılarınla ve yayalarınla onların üzerine git. Mallarda ve evlatlarda, onlara ortak ol. Onlara (sahte) vaatlerde bulun.” Şeytan, aldatmacadan başka hiçbir vaatte bulunmaz.

وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ
بِصَوْتِكَ وَاَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ
وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْاَمْوَالِ
وَالْاَوْلَادِ وَعِدْهُمْۜ وَمَا يَعِدُهُمُ
الشَّيْطَانُ اِلَّا غُرُورًا ﴿٦٥﴾

66. Şüphesiz kullarıma, senin bir üstünlüğün olmayacaktır. (Ey kulum,) Rabbin koruyucu olarak sana yeterlidir.

اِنَّ عِبَاد۪ى لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌۜ
وَكَفٰى بِرَبِّكَ وَك۪يلًا ﴿٦٦﴾

67. (Ey kullarım!) O’nun lütfunu arayasınız diye gemileri denizde yürüten, ancak Rabbinizdir. Şüphesiz O, çok rahmet edendir.

رَبُّكُمُ الَّذ۪ى يُزْج۪ى لَكُمُ الْفُلْكَ
فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِه۪ۜ اِنَّهُ كَانَ
بِكُمْ رَح۪يمًا ﴿٦٧﴾

68. Denizde size bir sıkıntı geldiğinde, O’ndan başka çağırdıklarınız (hatırınızdan) kaybolup giderler. Sonra O, sizi kurtararak karaya çıkardığında, (Kendisinden) yüz çevirirsiniz. Zaten insan çok nankördür.

وَاِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ
تَدْعُونَ اِلَّٓا اِيَّاهُۚ فَلَمَّا نَجّٰيكُمْ اِلَى الْبَرِّ
اَعْرَضْتُمْۜ وَكَانَ الْاِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٦٨﴾

69. O'nun sizi karanın bir kenarına (götürüp) yere batırmasından yahut size şiddetli bir kum fırtınası göndermesinin ardından bir yardımcı bulamayacak olmanızdan, emniyette misiniz?

اَفَاَمِنْتُمْ اَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ اَوْ
يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا
لَكُمْ وَكِيلًاۙ ﴿٦٩﴾

70. Yahut O'nun sizi ikinci kez oraya geri yollayıp, inkâr etmeniz sebebiyle üzerinize kuvvetli bir kasırga göndererek, sizi boğmasından, sonra Bizden (de) öç alacak birisini bulamayacak olmanızdan, emniyette misiniz?

اَمْ اَمِنْتُمْ اَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً اُخْرٰى
فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ
فَيُغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْۙ ثُمَّ لَا تَجِدُوا
لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا ﴿٧٠﴾

71. Şüphesiz Biz, Âdemoğulları'na (büyük bir) şeref verdik. Onlar için karada ve denizde binekler meydana getirdik. Kendilerine temiz şeylerden rızık verdik ve yarattıklarımızın pek çoğundan (da) onları fazlaca üstün kıldık.

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنٖٓي اٰدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ
وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ
عَلٰى كَثٖيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضٖيلًا ﴿٧١﴾ ع

B.8

72. Bizim her topluluğu kendi liderleri ile birlikte çağıracağımız gün, kimin amel defteri sağ eline verilirse, ancak onlar defterlerini okuyacaklar ve kendilerine (de) bir zerre (kadar bile) zulmedilmeyecek.

يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ اُنَاسٍ بِاِمَامِهِمْۚ فَمَنْ
اُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمٖينِهٖ فَاُولٰٓئِكَ يَقْرَؤُنَ
كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتٖيلًا ﴿٧٢﴾

73. Bu (dünyada) kör olan, ahirette (de) kör olacak.[1] (Hatta) yoldan, daha (da) sapmış olacak.

وَمَنْ كَانَ فٖي هٰذِهٖٓ اَعْمٰى فَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ
اَعْمٰى وَاَضَلُّ سَبٖيلًا ﴿٧٣﴾

74. Sana vahyettiğimiz (bu kelâm) yüzünden, seni şiddetli bir azaba uğratmak üzereydiler. Bu onların, (o kelâmdan) başkasını Bize isnat etmeni (istemelerindendi.) Böyle olsaydı, onlar seni mutlaka dost edinirlerdi.

وَاِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذٖٓي
اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُۗ
وَاِذًا لَاتَّخَذُوكَ خَلٖيلًا ﴿٧٤﴾

[1] Burada geçen "kör" kelimesi, maneviyattan yoksun anlamındadır.

75. Eğer Biz sana sebat vermiş olmasaydık, sen yine (de) pek az konuda onlara meylederdin.

وَلَوْلَٓا اَنْ ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدْتَ تَرْكَنُ
اِلَيْهِمْ شَيْـًٔا قَلٖيلًاۗ ﴿٧٥﴾

76. Bu durumda Biz, sana hayatın büyük bir azabını ve ölümün (de) büyük bir azabını tattırırdık. Sonra Bize karşı kendine, bir yardımcı (da) bulamazdın.

اِذًا لَاَذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيٰوةِ وَضِعْفَ
الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصٖيرًا ﴿٧٦﴾

77. Onlar seni korkutarak bu memleketten sürmek üzereydiler. Öyle olsaydı, senden sonra kendileri (de) az bir süre dışında, (orada) kalamazlardı.

وَاِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّونَكَ مِنَ الْاَرْضِ
لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَاِذًا لَا يَلْبَثُونَ
خِلَافَكَ اِلَّا قَلٖيلًا ﴿٧٧﴾

78. Bu senden önce gönderdiğimiz peygamberlerimizin (kavimlerine uyguladığımız) sünnetimizdir. Sen sünnetimizde hiç değişiklik bulamazsın.

سُنَّةَ مَنْ قَدْ اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا
وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوٖيلًا ﴿٧٨﴾ ع ٨ ٧ ٨

B.9

79. Güneşin zevalinden, gecenin iyice kararmasına kadar (değişik saatlerde) namazı dosdoğru eda et. Sabahleyin Kur'an (okumayı kendine gerekli kıl.) Şüphesiz sabahleyin Kur'an okumak, (Allah Katında) makbule geçen (bir ameldir.)

اَقِمِ الصَّلٰوةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ اِلٰى غَسَقِ
الَّيْلِ وَقُرْاٰنَ الْفَجْرِۜ اِنَّ قُرْاٰنَ الْفَجْرِ
كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٩﴾

80. Gecenin bir bölümünde bu (Kur'an'la) teheccüdü[1] eda et. Bu sana fazladan bir lütuftur. Bakarsın Rabbin seni hamd makamına eriştirir.

وَمِنَ الَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهٖ نَافِلَةً لَكَۗ عَسٰٓى
اَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا ﴿٨٠﴾

---

[1] Teheccüd, geceleyin eda edilen nafile bir namazdır.

81. De ki: “Yarabbi, beni güzellikle (tekrar Mekke’ye) götür ve güzel hatıralarla beni (oradan) çıkar.[1] Bana Katından kudretli bir yardımcı ihsan et.[2]”

وَقُلْ رَبِّ اَدْخِلْن۪ي مُدْخَلَ صِدْقٍ
وَاَخْرِجْن۪ي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ
ل۪ي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَص۪يرًا ﴿٨١﴾

82. De ki: “Artık hak geldi ve batıl kaçıp gitti. Şüphesiz batıl, (hep) kaçandır.”

وَقُلْ جَٓاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُۜ اِنَّ
الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨٢﴾

83. Biz Kur’an’dan, müminlere şifa ve rahmet (vesilesi olan talimatı,) azar azar indirmekteyiz. Bu, zalimlerin ancak zararlarını arttırır.

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْاٰنِ مَا هُوَ شِفَٓاءٌ وَرَحْمَةٌ
لِلْمُؤْمِن۪ينَۙ وَلَا يَز۪يدُ الظَّالِم۪ينَ اِلَّا
خَسَارًا ﴿٨٣﴾

84. İnsana ne zaman bir nimet ihsan etsek, yüz çevirir ve ondan kaçınır. Ona bir kötülük dokunsa, çok umutsuz olur.

وَاِذَٓا اَنْعَمْنَا عَلَى الْاِنْسَانِ اَعْرَضَ
وَنَاٰ بِجَانِبِه۪ۚ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ
يَؤُ۫سًا ﴿٨٤﴾

85. De ki: “Herkes kendi doğasına göre hareket eder. Sonuçta Rabbiniz, kimin en doğru yolda olduğunu en iyi bilir.”

قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلٰى شَاكِلَتِه۪ۜ فَرَبُّكُمْ
اَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ اَهْدٰى سَب۪يلًا ﴿٨٥﴾ ع

B.10

86. Sana ruh hakkında sorarlar. De ki: “Ruh, Rabbimin emriyle (var edilmiştir.) Size (onunla ilgili) ilimden, ancak çok az bir (pay) verilmiştir.”

وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الرُّوحِۜ قُلِ الرُّوحُ
مِنْ اَمْرِ رَبّ۪ي وَمَٓا اُو۫ت۪يتُمْ مِنَ الْعِلْمِ
اِلَّا قَل۪يلًا ﴿٨٦﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) Mekke’den çıkıp daha sonra tekrar Mekke’ye geri döneceğinden bahsedilmiştir. Yüce Allah (c.c.) böylece onun Mekke’den ayrılırken duyduğu üzüntüyü yok etmiş ve ona mutlaka tekrar Mekke’ye döneceğini önceden haber vermiştir.
[2] Bu dua ile Hz. Ebubekir’e (r.a.) işaret edilmiştir.

87. Eğer Biz isteseydik, sana vahiy ettiğimizi (dünyadan) kaldırırdık. Sonra sen, Biz'e karşı bu konuda kendine hiç koruyucu (da) bulamazdın.

وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذٖٓي اَوْحَيْنَٓا
اِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهٖ عَلَيْنَا وَكٖيلًاۙ ﴿٨٧﴾

88. Ancak Rabbinin (özel) bir rahmeti (seni korudu.) Şüphesiz O'nun sana olan lütfu (çok) büyüktür.

اِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَۜ اِنَّ فَضْلَهُ
كَانَ عَلَيْكَ كَبٖيرًا ﴿٨٨﴾

89. De ki: "Bütün insanlar ve cinler[1], bu Kur'an'ın benzerini meydana getirmek için bir araya toplansalar ve birbirlerine yardımcı olsalar, gene (de) bunun benzerini getiremezler."

قُلْ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلٰٓى
اَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لَا يَأْتُونَ
بِمِثْلِهٖ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ
ظَهٖيرًا ﴿٨٩﴾

90. Biz, bu Kur'an'da insanlar için çeşitli yollarla değişik örnekleri beyan ettik. Yine (de) insanların çoğu, ancak nankörlük ederek (her şeyi) inkâr ettiler.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فٖي هٰذَا الْقُرْاٰنِ
مِنْ كُلِّ مَثَلٍۘ فَاَبٰٓى اَكْثَرُ النَّاسِ
اِلَّا كُفُورًا ﴿٩٠﴾

91. Onlar dediler ki: "Bize yerden bir pınar fışkırtmadıkça, senin hiçbir sözüne inanmayız."

وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتّٰى تَفْجُرَ لَنَا
مِنَ الْاَرْضِ يَنْبُوعًاۙ ﴿٩١﴾

92. "Yahut senin hurmalığın ve üzüm bağın olmalı. Sonra (da) onun ortasında bol bol ırmaklar akıt."

اَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَخٖيلٍ وَعِنَبٍ
فَتُفَجِّرَ الْاَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْجٖيرًاۙ ﴿٩٢﴾

---

[1] Cin kelimesinin anlamı için bkz. dipnot 6:101

93. “Yahut iddia ettiğin gibi gök parçalarını başımıza düşür. Ya (da) Allah ile melekleri karşımıza getir.”

اَوْ تُسْقِطَ السَّمَٓاءَ كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا
كِسَفًا اَوْ تَأْتِيَ بِاللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ قَب۪يلًاۙ ﴿٩٣﴾

94. “Ya (da) altından bir evin olsun veya göğe çık. Ancak (yukarıya giderek) bize okuyabileceğimiz bir kitap indirmedikçe, senin (göğe) çıktığına (da) inanmayız.” Sen de ki: “Hâşâ! Benim Rabbim (bu gibi işlerden) uzaktır. Ben ise, ancak beşer bir peygamberim.[1]”

اَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِنْ زُخْرُفٍ اَوْ
تَرْقٰى فِي السَّمَٓاءِۜ وَلَنْ نُؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ
حَتّٰى تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرَؤُ۬هُۜ
قُلْ سُبْحَانَ رَبّ۪ي هَلْ كُنْتُ اِلَّا
بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٤﴾ ١٠ ع ٩ ١٠

B.11

95. Kendilerine hidayet gelince, insanları (ona) inanmaktan alıkoyan, “Allah bir insanı mı peygamber olarak gönderdi,” demeleri dışında, nedir ki?

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنْ يُؤْمِنُٓوا اِذْ جَٓاءَهُمُ
الْهُدٰٓى اِلَّٓا اَنْ قَالُٓوا اَبَعَثَ اللّٰهُ
بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٥﴾

96. De ki: “Yeryüzünde huzur içinde dolaşan melekler olsaydı, Biz (de) kendilerine gökten peygamber olarak mutlaka bir melek indirirdik.”

قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْاَرْضِ مَلٰٓئِكَةٌ يَمْشُونَ
مُطْمَئِنّ۪ينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَٓاءِ
مَلَكًا رَسُولًا ﴿٩٦﴾

97. De ki: “Benimle aranızda şahit olarak Allah yeterlidir.” Şüphesiz O, kullarını çok iyi bilen ve görendir.

قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ شَه۪يدًا بَيْن۪ي وَبَيْنَكُمْۜ
اِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِه۪ خَب۪يرًا بَص۪يرًا ﴿٩٧﴾

[1] “Beşer” yani “insan,” peygamber dahi olsa göğe çıkamaz. Hz. İsa’da (a.s.) beşer bir peygamberdi. Bu sebeple o da göğe çıkmamıştır. Müslümanlar’ın Hz. İsa’nın (a.s.) gökyüzüne çıktığına inanmaları hayret vericidir.

98. Allah kime hidayet verirse, ancak o doğru yol üzerindedir. Kimin sapık olduğuna hüküm verirse, onlar için (Allah'ın) karşısında bir yardımcı (da) bulamazsın. Kıyamet günü onları Biz, kör, dilsiz ve sağır olarak yüzüstü toplayacağız. Kalacakları yer (de) Cehennem olacak (ve) ateşi dindikçe, alevlerini daha (da) arttıracağız.

وَمَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِۚ وَمَنْ يُضْلِلْ
فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ اَوْلِيَٓاءَ مِنْ دُونِهٖۜ
وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَلٰى وُجُوهِهِمْ
عُمْيًا وَبُكْمًا وَصُمًّاۜ مَاْوٰيهُمْ جَهَنَّمُۜ
كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ﴿٩٨﴾

99. Bu onların cezasıdır. Çünkü onlar ayetlerimizi inkâr ettiler ve dediler ki: "Biz kemik olarak kaldığımızda ve kırıntılar haline geldiğimizde, gerçekten yeni bir yaratılış olarak mı kaldırılacağız?"[1]

ذٰلِكَ جَزَٓاؤُهُمْ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاٰيَاتِنَا
وَقَالُٓوا ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا ءَاِنَّا
لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٩٩﴾

100. Gökler ve yeri yaratan Allah'ın, kendileri gibi (diğer insanları da) yaratmaya kadir olduğunu (daha) anlayamadılar mı? (Allah'ın) onlar için belirli bir süre tayin ettiğinden, hiç şüphe yoktur. Yine (de) bu zalimler nankörlük yolunu seçtiler.

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذ۪ي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضَ قَادِرٌ عَلٰٓى اَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ
وَجَعَلَ لَهُمْ اَجَلًا لَا رَيْبَ ف۪يهِۜ فَاَبَى
الظَّالِمُونَ اِلَّا كُفُورًا ﴿١٠٠﴾

101. De ki: "Eğer siz Rabbime ait rahmet hazinelerine sahip olsaydınız, harcanıp (tükenmesinden) korkarak, onları mutlaka elinizde (sımsıkı) tutardınız. (Şüphesiz) insan çok cimridir."

قُلْ لَوْ اَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَٓائِنَ رَحْمَةِ
رَبّ۪ٓي اِذًا لَاَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْاِنْفَاقِۜ
وَكَانَ الْاِنْسَانُ قَتُورًا ﴿١٠١﴾

[1] Bu ayet-i kerimeden de anlaşıldığına göre, kâfirlerin peygamberleri kabul etmemelerinin gerçek sebebi, öldükten sonraki hayatı inkâr etmeleridir. Kur'an-ı Kerim zaten bu sebepten dolayı ahirete çok önem vermiş ve sık sık ondan bahsetmiştir.

B.12

102. Aslında Biz, Musa’ya apaçık dokuz mucize vermiştik. Sen, İsrâiloğulları’na bir sor. Hani (Musa) kendilerine geldiğinde Firavun ona, “Ey Musa! Şüphesiz ben, senin büyülenmiş olduğunu anlıyorum,” demişti.

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسٰى تِسْعَ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ
فَسْـَٔلْ بَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪يلَ اِذْ جَٓاءَهُمْ فَقَالَ
لَهُ فِرْعَوْنُ اِنّ۪ي لَاَظُنُّكَ يَا مُوسٰى
مَسْحُوراً ﴿١٠٢﴾

103. (Musa) dedi ki: “Sen kesinlikle bilmektesin ki basiret verici (bu mucizeleri,) ancak göklerin ve yerin Rabbi indirmiştir. Ey Firavun! Şüphesiz ben senin helâk edilecek olduğuna inanıyorum.”

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَٓا اَنْزَلَ هٰٓؤُ۬لَٓاءِ اِلَّا
رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ بَصَٓائِرَۚ وَاِنّ۪ي
لَاَظُنُّكَ يَا فِرْعَوْنُ مَثْبُوراً ﴿١٠٣﴾

104. Bunun üzerine o, onları memleketten uzaklaştırmaya azmetti. Bunun sonucu, Biz (de) onu ve onunla birlikte olanların hepsini (suda) boğduk.

فَاَرَادَ اَنْ يَسْتَفِزَّهُمْ مِنَ الْاَرْضِ
فَاَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَم۪يعاًۙ ﴿١٠٤﴾

105. Ondan sonra Biz İsrâiloğulları’na, “(Size vadedilen) ülkede yaşayın. İkinci vaadin gerçekleşme zamanı geldiğinde, hepinizi toplayıp getireceğiz,” dedik.

وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِه۪ لِبَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪يلَ اسْكُنُوا
الْاَرْضَ فَاِذَا جَٓاءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ
جِئْنَا بِكُمْ لَف۪يفاًۜ ﴿١٠٥﴾

106. Biz (Kur’an’ı) ancak hak ile indirdik. O (da,) gerçek (ihtiyaca uygun) olarak inmiştir. Seni (de) ancak müjdeci ve (azaptan) uyarıcı olarak gönderdik.

وَبِالْحَقِّ اَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَۜ
وَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا مُبَشِّراً وَنَذ۪يراً ﴿١٠٦﴾ وقف لازم

107. İnsanlara (daha rahat) ve yavaşça okuyabilmen için Biz, onu azar azar indirdik.

وَقُرْاٰناً فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَاَهُ عَلَى النَّاسِ عَلٰى
مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْز۪يلاً ﴿١٠٧﴾

108-109. De ki: "İster inanın (ister) inanmayın, şüphesiz (bu Kitap) bundan önce bilgi verilenlere okunduğunda, onlar secde ederek yüzüstü yere kapanırlar ve Rabbimiz her türlü eksiklikten uzaktır, Rabbimizden olan vaat (de,) mutlaka yerine gelecek olandır, derler."

قُلْ اٰمِنُوا بِهٖٓ اَوْ لَا تُؤْمِنُواۜ اِنَّ الَّذ۪ينَ
اُو۫تُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِه۪ٓ اِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ
يَخِرُّونَ لِلْاَذْقَانِ سُجَّدًاۙ ﴿١٠٨﴾
وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَٓا اِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا
لَمَفْعُولًا ﴿١٠٩﴾

110. Onlar ağlayarak yüzüstü yere kapanırlar ve (bu Kur'an,) onların alçak gönüllülüklerini (daha da) arttırır.

وَيَخِرُّونَ لِلْاَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَز۪يدُهُمْ
خُشُوعًا ﴿١١٠﴾ السجدة

Secde Ayeti[1]

111. De ki: "İster Allah (adıyla) çağırın, ister Rahman (adıyla) çağırın. Hangi (adla) çağırırsanız (çağırın,) en güzel isimler O'nundur." Namazını ne (çok) yüksek sesle, ne (de çok) alçak sesle (eda et.) İkisi arasında bir yol bul.

قُلِ ادْعُوا اللّٰهَ اَوِ ادْعُوا الرَّحْمٰنَۜ
اَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْاَسْمَٓاءُ الْحُسْنٰىۚ
وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا
وَابْتَغِ بَيْنَ ذٰلِكَ سَب۪يلًا ﴿١١١﴾

112. De ki: "Her türlü hamd Allah'a mahsustur. O, (asla) bir evlat edinmemiştir. O'nun saltanatına hiçbir ortağı olmamıştır. (Sözde) zayıflık durumunda (da, asla) bir yardımcıya ihtiyacı yoktur." O'nun yüceliğini, hakkıyla beyan et.

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذ۪ي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَر۪يكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ
لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْب۪يرًا ﴿١١٢﴾

[1] Bkz: dipnot 7:207

Sûre: 18

KEHF SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) peygamberliğini ilan etmesinden sonraki dördüncü veya beşinci senede nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yüz on bir ayettir.

Kehf sûresi, İsrâ sûresinde beyan edilen bir konu ile başlamıştır. Burada Hz. İsa'nın (a.s.) bir kul olduğu çok açık bir şekilde ve büyük bir yücelikle beyan edilmiştir. Çok sade bir ifadeyle bir duyuru yapılmıştır ve "Onlar Hz. İsa'nın (a.s.) nasıl doğduğunu hiç bilmiyorlar, Yüce Allah'ın (c.c.) çocuk sahibi olmaktan tamamen uzak olduğunu da bilmiyorlar. Onlar Yüce Allah (c.c.) hakkında çok büyük bir yalan ileri sürüyorlar. Onların iddialarının, hiçbir gerçek tarafı yoktur," denilmiştir.

Daha sonra ilk Hıristiyanlar'dan bahsedilmiş ve onların, Yüce Allah'ın (c.c.) birliğini korumak üzere yeryüzünü terk edip, mağaralarda yaşadıkları anlatılmıştır. Ashab-ı Kehf zikredilmeden önceki ayetlerde, insanoğluna bahşedilen maddi nimetlerin onları sınamak için olduğu, ancak sonradan o nimetlerin geri alınacağı ve yeryüzünün refahı yerine, Yüce Allah (c.c.) uğruna mağaralarda yaşamayı tercih edenlere bahşedileceği, açıklanmıştır.

Sûrenin ileriki ayetlerinde, iki bahçenin örneği verilmiştir. Onlardan birinin sahibi, diğerinin sahibine üstünlük taslar ve bana bu nimetler bahşedilmiştir, ancak senin elin boştur, der. Bununla birlikte bir uyarı da yapılmıştır. Yani Allah'ın (c.c.) öfkesi sonucu kopan şiddetli ve kavurucu rüzgârlar, nimetlerinizi yakıp kül edecektir, denmiştir.

Burada dokuzuncu ayette ifade edildiği gibi, "صَعِيْدًا جُرُزًا" konusu da tekrarlanmıştır.

Bu sûrede Hz. Musa (a.s.) ile Hz. İsa'nın (a.s.) bir yolculuğundan da bahsedilmiştir. Bu yolculukta ikisine, ümmetlerinin son sınırları belirtilmiş olup, manevi gıdaları anlamında olan balığın denize geri dönüşü onlara açıklanmıştır ve onun denize girdiği yer de kendilerine gösterilmiştir. Bu İslâm'ın ortaya çıkmasından önce, Hıristiyanlık inancının maneviyattan uzaklaştığı döneme işaret etmektedir.

Bu arada bir benzetme olarak, Hz. Resûlüllah'tan (s.a.v.) bahsedilmiştir. Genel olarak insanlar, "Hızır" adlı büyük bir zata inanırlar. Aslında "Hızır," Hz. Resûlüllah (s.a.v.) demektir. Bu sûrede Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) bahşedilen

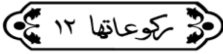
hikmetlerin, Hz. Musa'nın (a.s.) yeteneklerinden çok daha üstün olduğu da beyan edilmiştir. Bu hikmetlerin gerçeğine ulaşmak için gerekli olan sabrın, Hz. Musa'ya (a.s.) verilmediği dile getirilmiş ve Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.), Yüce Allah'ın (c.c.) hikmetlerinden haberdar kılındığı ve böylece Hz. Musa'dan (a.s.) daha üstün olduğu dile getirilmiştir.

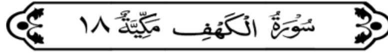
Bu sûrede Zü'l-Karneyn'den de bahsedilmiştir. Bu da Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) işaret etmektedir. Kendisine iki çağın, yani "Evvelin" (öncekilerin) ve "Aharin" (sonrakilerin) sultanlığının bahşedileceği açıklanmıştır. Bu sûrede bahsedilen Zü'l-Karneyn'nin yolculuğunun detaylarında birçok alâmet bulunmaktadır. Ancak aralarından kesin olan bir husus burada ifade edilerek, Batı ahalisinin batıl düşüncelerinin kirli suyunda güneş, batıyor gibi görülmektedir, denilmiştir. Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) ümmetinin batıya kadar yayılacağı, işte burada beyan edilmiştir. Hatta Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) Doğuya, güneş ile yeryüzü arasında bir engelin bulunmadığı yere kadar da, yolculuk yapacağı ileri sürülmüştür.

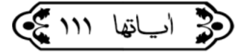
Bu sûrenin sonunda Hıristiyanlık âleminin yükselişi ve yıkıma uğrayışının hikâyesinin beyan edildiği kesinlikle anlaşılmaktadır. Onların yükselişleri, ilk tevhide inanan Hıristiyanlar sebebi ile olmuştur. Yıkıma uğramaları ise, Allah'ın (c.c.) tek oluşu inancının bozulması ve yüzlerce hatta binlerce evliyanın, ilâh kabul edilmesi neticesindedir. Bugün, sözde azizlere tanrı mertebesi isnat edilmektedir. Bundan bu sûrenin sonunda, (18:103) " اَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا اَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِى مِنْ دُونِى اَوْلِيَاءَ" kelimeleriyle, yani kâfirliği huy edinmiş olanlar, Beni bırakıp kullarımı dost edineceklerini mi sanıyorlar, diye bahsedilmiştir.

Bu sûrenin "Deccal" ile alakalı olduğu, Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) bildirilmişti. Bu irfan neticesinde Hz. Resûlüllah (s.a.v.), kim bu sûrenin ilk on ayeti ile son on ayetini okursa, o "Deccal"in fitnesinden korunacaktır, diye nasihat etmiştir.

Hz. Resûlüllah (s.a.v.) kendisi de bir insandı. Ancak insan olduğu halde her çeşit şirkten uzak olduğu, yine kendi lisanı ile herkese duyurulmuştur ve eğer diğer insanlar da Yüce Allah (c.c.) ile karşılaşmayı diliyorlarsa, her çeşit şirkten arınmaları gerekir, diye açıklanmıştır. Bu vesile ile de İlâhi Vahyin devam ettiği, insanlara duyurulmuştur. Kendilerini şirkten tamamen uzak tuttuklarında, Yüce Allah (c.c.) onlarla karşılıklı konuşacaktır.

Kehf Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ١

2. Her türlü hamda lâyık olan, bu Kitab'ı kuluna indiren Allah'tır. O, onda hiçbir eğrilik bırakmamıştır.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذ۪ٓي اَنْزَلَ عَلٰى عَبْدِهِ الْكِتَابَ
وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ٢

3. O (Kitap) tam ve düzgün olup, (diğerlerini de) düzgün tutandır. Gayesi (ise,) O'nun tarafından şiddetli bir azaptan uyarmak ve (yerli yerinde) iyi işler yapan müminlere, onlar için iyi bir mükâfatın (mukadder) olduğunu müjdelemektir.

قَيِّمًا لِيُنْذِرَ بَأْسًا شَد۪يدًا مِنْ لَدُنْهُ
وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِن۪ينَ الَّذ۪ينَ يَعْمَلُونَ
الصَّالِحَاتِ اَنَّ لَهُمْ اَجْرًا حَسَنًاۙ ٣

4. Onlar, (bu güzel mükâfatın bulunduğu yerde) ebediyen kalacaklar.

مَاكِث۪ينَ ف۪يهِ اَبَدًاۙ ٤

5. (O bunu,) "Allah bir evlat edindi," diyenleri uyarmak üzere (de indirmiştir).

وَيُنْذِرَ الَّذ۪ينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًاۗ ٥

6. Bu hususta ne kendilerinin, ne (de) atalarının bir bilgisi yoktur. Ağızlarından çıkan söz, ne büyüktür. Onlar, ancak yalan söylerler.

مَا لَهُمْ بِه۪ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِاٰبَٓائِهِمْۜ
كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ اَفْوَاهِهِمْۜ
اِنْ يَقُولُونَ اِلَّا كَذِبًا ٦

7. Bu (muazzam) kelâma inanmazlarsa, onlar için dertlenip, üzüntüden kendini helâk mi edeceksin?

فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ
اِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهٰذَا الْحَد۪يثِ اَسَفًا ٧

8. (İnsanlardan) kimin en iyi işler yaptığını denemek için, yeryüzündekilerin tümünü, şüphesiz ona süs olarak yarattık.

اِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْاَرْضِ ز۪ينَةً لَهَا
لِنَبْلُوَهُمْ اَيُّهُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ٨

9. Üzerindekileri (ise) Biz, mutlaka çorak ve kuru bir toprak haline getireceğiz.

وَاِنَّا لَجٰعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ٩

10. Mağaradakilerin ve yazılar yazmış olanların, alâmetlerimizden şaşılacak bir (alâmet) olduğunu mu zannediyorsun?[1]

اَمْ حَسِبْتَ اَنَّ اَصْحٰبَ الْكَهْفِ
وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ اٰيٰتِنَا عَجَبًا ١٠

11. Birkaç genç geniş bir mağaraya sığındılar ve "Ey Rabbimiz! Katından bize rahmet ederek, işimiz konusunda bize hidayet ihsan eyle," dediler.

اِذْ اَوَى الْفِتْيَةُ اِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا
رَبَّنَا اٰتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا
مِنْ اَمْرِنَا رَشَدًا ١١

12. Bunun üzerine Biz, onların kulaklarını mağarada (dış haberleri) duymaktan birkaç yıl alıkoyduk.[2]

فَضَرَبْنَا عَلٰى اٰذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ
عَدَدًا ١٢

13. (İsa Mesih'e inanan) her iki grup arasından, hangisinin orada kaldıkları zamanı daha iyi hesapladığını bilmek üzere, Biz onları (tekrar) kaldırdık.

ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ اَيُّ الْحِزْبَيْنِ اَحْصٰى
لِمَا لَبِثُوا اَمَدًا ١٣ ع ١/١٣

B.2

14. (Şimdi) sana, onların önemli haberini doğrulukla anlatmaktayız. Onlar, Rablerine (gerçekten) inanmış birkaç gençti. Biz, onların hidayetlerini artırdık.

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَاَهُمْ بِالْحَقِّ اِنَّهُمْ
فِتْيَةٌ اٰمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى ١٤

---

[1] "Ashab-ı Kehf" mağaradakiler olup, "Ashab-ı Rakîm" de yazılar yazmış olanlar demektir. Ashab-ı Kehf yaşadıkları mağaralarda çok önemli yazıtlar bırakmışlardır. Çağımızın batılı oryantalist bilim adamları, onlarla ilgili birçok araştırma yapmaktadırlar. Bu ayet, kendi zatında başlı başına bir mucizedir. Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) Ashab-ı Kehf hakkında belki bir nebze bilgi sahibi olduğu iddia edilebilir, ama kendilerini Ashab-ı Rakîm olarak isimlendirmesi, yalnızca Yüce Allah'ın (c.c.) ona bilgi vermesi neticesindedir.

[2] Ayet-i kerimede yer alan "سنين" kelimesi, "سنة" kelimesinin "cem-i killeti"dir ve üç ila dokuz sayılarını ifade etmek için kullanılır. Tevhid inancına bağlı olan Hıristiyanlar'ın kendi imanlarını korumak üzere mağaralarda kalış süresinin, üç yüz seneden uzun bir dönem olduğundan bir şüphe yoktur. Ancak onlar mağarayı terk etmeden, içerisinde dokuz seneden fazla da saklanmadılar. Mağaralarda yaşadıkları üç yüz sene esnasında, onlar hep içeride kalmayıp, muhalifleri azalınca dışarı da çıkmışlardır.

15. (Yurtlarından çıkıp gitmek üzere) kalktıklarında, kalplerine güç verdik. Sonra dediler ki: “Rabbimiz, göklerin ve yerin Rabbidir. O’ndan başkasını, asla ilâh olarak çağırmayız. Yoksa kesinlikle haktan uzak bir söz söylemiş oluruz.”

وَرَبَطْنَا عَلٰى قُلُوبِهِمْ اِذْ قَامُوا فَقَالُوا
رَبُّنَا رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ لَنْ نَدْعُوَا۟
مِنْ دُونِهٖٓ اِلٰهًا لَقَدْ قُلْنَٓا اِذًا شَطَطًا ﴿١٥﴾

16. “İşte bunlar bizim kavmimizdir. (Onlar,) o (gerçek İlâh’tan) başka tanrılar edindiler. Onlar lehine, üstün ve açık bir delili neden getirmezler? Allah hakkında yalan uydurandan daha zalim, kim olabilir?”

هٰٓؤُ۬لَٓاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهٖٓ اٰلِهَةًۜ
لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِمْ بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍۜ فَمَنْ
اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًاۜ ﴿١٦﴾

17. Mademki siz onlardan ve onların Allah’tan başka taptıklarından ayrıldınız, sığınmak için bir mağaraya yerleşin. Rabbiniz size (olan) rahmetini genişletir ve sizin için işinizi (de) kolaylaştırır.

وَاِذِ اعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ اِلَّا
اللّٰهَ فَأْوُٓا اِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ
مِنْ رَحْمَتِهٖ وَيُهَيِّئْ لَكُمْ مِنْ اَمْرِكُمْ
مِرْفَقًا ﴿١٧﴾

18. Güneş doğduğunda, (onun) mağaralarının sağına doğru uzaklaştığını, batarken (de) onlara isabet etmeden, soldan battığını görürsün. Onlar, orada ferah bir yerdeydiler. Bu, Allah’ın alâmetlerindendir. Allah kime hidayet verirse, hidayeti bulmuş olan (da,) ancak odur. Kimin sapmış olduğuna karar verirse (de,) onun için asla hidayet veren bir dost bulamazsın.

وَتَرَى الشَّمْسَ اِذَا طَلَعَتْ تَزَاوَرُ عَنْ
كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَاِذَا غَرَبَتْ
تَقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ
مِنْهُۜ ذٰلِكَ مِنْ اٰيَاتِ اللّٰهِۜ مَنْ يَهْدِ اللّٰهُ
فَهُوَ الْمُهْتَدِۚ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ
وَلِيًّا مُرْشِدًا ﴿١٨﴾ ع ٢ ١٤

B.3

19. Sen onları uyanık zannedersin, oysa onlar uykudadırlar.[1] Biz onları sağa (da) çevireceğiz, sola (da.)[2] Köpekleri (ise,) avluda ön ayaklarını uzatmıştır.[3] Onların durumlarından bilgi edinirsen, şüphesiz kendilerinden kaçmak üzere sırtını dönersin ve onlardan dolayı korkuya kapılırsın.[4]

وَتَحْسَبُهُمْ اَيْقَاظًا وَهُمْ رُقُودٌ
وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ
وَكَلْبُهُمْ بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ
لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا
وَلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ﴿١٩﴾

20. Böylece birbirlerine soru sormaları için, Biz onları (gafletten) kaldırdık. Onlardan soru soran biri, “Ne kadar (bu durumda) kaldınız,” dedi. Onlar dediler ki: “Biz yalnız bir gün yahut günün bir kısmı (kadar) kaldık.” (Diğerleri) dediler ki: “Rabbiniz ne kadar kaldığınızı daha iyi bilir. Bu (eski) paranızla, birinizi şehre gönderin. O, hangi (yiyeceğin) en güzel olduğuna baksın. Ondan size biraz yiyecek getirsin. Uyanık davranarak, (insanların) sırlarını öğrenmeye çalışsın. Sizin hakkınızda, asla kimseye bir bilgi vermesin.”

وَكَذٰلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ قَالَ
قَائِلٌ مِنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا لَبِثْنَا
يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ
اَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ فَابْعَثُوا اَحَدَكُمْ
بِوَرِقِكُمْ هٰذِهِ اِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنْظُرْ
اَيُّهَا اَزْكٰى طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِنْهُ
وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ اَحَدًا ﴿٢٠﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede Ashab-ı Kehf’den bahsedilmiştir. “Onlar uykudalar” denilirken, bunda görünürdeki bir uyku murat değildir. Aksine gizlendiklerinden dolayı, dış dünyadan haberdar olmadıkları anlatılmıştır.

[2] “Onların sağa ve sola çevrileceklerinden” murat, Hıristiyan milletlerin tüm dünyaya yayılacaklarıdır. Kur’an-ı Kerim, Hıristiyanlar’ın bütün dünyaya üstün çıkacakları bu dönemi önceden bildirmiştir.

[3] Köpeklerinin girişte, eşikte yahut avluda ön ayaklarını uzatmış olmasından murat, onları korumaktır. Romalılar onlara saldırdıklarında, köpek kendilerini korurdu ve havlayarak düşmanın saldırıya geçtiğini onlara haber verirdi.

[4] Bu kelimeler Hıristiyanlar’ın uzun bir uyuklama devrinden sonra, çok muazzam bir şekilde ilerleyeceğini ve tüm dünyayı istila edeceğini önceden haber vermektedir.

21. Eğer size üstün gelirlerse, ya sizi taşlayarak (öldürürler) ya (da zorla) kendi dinlerine döndürürler. O durumda, asla başarıya ulaşamazsınız.

إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ
أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا
إِذًا أَبَدًا ﴿٢١﴾

22. Allah'ın vaadinin mutlaka doğru olduğunu ve vadolunan saatin gelmesinde (de) bir şüphe olmadığını bilsinler diye, Biz (insanları) durumlarından haberdar ettik. Kendi durumlarını aralarında tartışırlarken, onların (kaldıkları yerin) üzerine bina inşa edin, dediler. Rableri, onlar hakkında en iyi bilir. Kararlarında üstün çıkanlarsa, onların (kaldıkları yer) üzerine bir mescit inşa edeceğiz, dediler.

وَكَذَٰلِكَ أَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ
وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا
إِذْ يَتَنَازَعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا
ابْنُوا عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ
قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ
لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا ﴿٢٢﴾

23. (Gerçeği bilmeyenler,) gaip olan hakkında bir şeyler uydurarak, "Onlar (yalnız) üç kişiydi, dördüncüleri köpekleriydi," diyecekler. (Kimi zaman ise,) "Onlar beştiler, altıncıları köpekleriydi," diyecekler. (Bazıları ise,) "Onlar yediydiler, sekizincileri köpekleriydi," diyecekler.[1] De ki: "Onların (gerçek) sayılarını, en iyi Rabbim bilir." Onları çok az kişi dışında kimse bilmez. Bunun için, onlar hakkında üstün çıkacağın bir tartışma haricinde, (kimseyle) münakaşa etme. Onlar hakkında, kendilerinden (de) bir şey sorma.

سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ
وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ
رَجْمًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ
وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ
بِعِدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا
تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا
تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٢٣﴾

[1] Bu eski mağaraların iç durumu hakkındadır. Oralarda bulunan eski mağara yazıtlarına göre, bazı bölümlerde üç, bazılarında beş, bazılarında ise yedi kişi sığınıp yaşamıştır. Bu yazıtlardan anlaşıldığına göre, onlarla birlikte her bölümde bulunan bir köpekleri de vardı.

B.4

24. Bir şey hakkında, “Ben bunu yarın mutlaka yapacağım,” deme.

وَلَا تَقُولَنَّ لِشَايْءٍ اِنّ۪ي فَاعِلٌ ذٰلِكَ
غَدًاۙ ﴿٢٤﴾

25. “Ancak, Allah nasıl isterse (öyle yapacağım, de.)” Unuttuğunda Rabbini hatırla ve “Umarım ki, Rabbim bundan daha doğru bir yolu bana gösterecektir,” de.

اِلَّٓا اَنْ يَشَٓاءَ اللّٰهُۘ وَاذْكُرْ رَبَّكَ اِذَا
نَس۪يتَ وَقُلْ عَسٰٓى اَنْ يَهْدِيَنِ رَبّ۪ي
لِاَقْرَبَ مِنْ هٰذَا رَشَدًا ﴿٢٥﴾

26. Onlar üç yüz senede, mağarada ancak birkaç sene kaldılar ve (üç yüze) dokuz ilave ettiler.[1]

وَلَبِثُوا ف۪ي كَهْفِهِمْ ثَلٰثَ مِائَةٍ س۪ن۪ينَ
وَازْدَادُوا تِسْعًا ﴿٢٦﴾

27. De ki: “(Mağaralarda) ne kadar süre kaldıklarını, en iyi (ancak) Allah bilir. Gökler ile yerin gaybı, yalnız O’nundur. O, ne iyi gören ve ne iyi işitendir! (Bu insanların,) O’ndan başka hiç bir yardımcıları yoktur. O, (verdiği) hükme hiç kimseyi ortak kılmaz.

قُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا لَبِثُواۚ لَهُ غَيْبُ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ اَبْصِرْ بِه۪ وَاَسْمِعْۜ
مَا لَهُمْ مِنْ دُونِه۪ مِنْ وَلِيٍّۘ وَلَا يُشْرِكُ
ف۪ي حُكْمِه۪ٓ اَحَدًا ﴿٢٧﴾

[1] Tevhide bağlı ilk Hıristiyanlar’ın zulme uğramaları üç yüz dokuz sene kadar sürmüştür. Bu zulüm ve haksızlık devri, M.S. 28’de Hz. İsa’nın (a.s.) çarmıh hadisesinden başlayarak, M.S. 337 yılında İmparator Konstantin’in Hıristiyan inancını benimsemesine kadar, tam üç yüz dokuz sene devam etmiştir. (Bkz:Ansiklopedi Brittanica) Dr. Kitto’nun “Chronology by Archbishop Ushers & Daily Bible Illustrations by Dr. Kitto” adlı eserlerinde belirttiğine göre, İmparator Konstantin M.S. 309 senesinde Hıristiyan olmuştur. Ancak aynı esere göre, Çarmıh hadisesi de genel olarak inanılandan 28 sene önce meydana gelmiştir. Buna göre Hıristiyanlar’ın söz konusu mağaralarda kalış dönemi yine 309 sene olarak hesaplanabilmektedir. Hıristiyanlar üç yüz dokuz sene boyunca, aralıksız olarak ve bu mağaralardan hiç çıkmadan kesinlikle yaşamadılar. (Geniş bilgi için 18:12’deki dipnota bakınız.)

28. Rabbinin Kitabın'dan sana vahiy olunanı, (insanlara) oku. O'nun kelimelerini değiştirecek hiç kimse yoktur. O'ndan başka bir sığınak (da,) bulamazsın.

وَاتْلُ مَٓا اُو۫حِيَ اِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَۚ
لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِه۪ۚ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِه۪
مُلْتَحَدًا ﴿٢٨﴾

29. Kendini, O'nun hoşnutluğunu dileyerek sabah akşam Rablerini çağıranlarla birlikte tut.[1] Bakışların, onlardan ileri geçmesin. (Böyle yaparsan) dünya hayatının süsünü istiyor olacaksın. Kalbini, Bizi anmaktan gafil kıldığımız, kötü hevesinin peşinde koşan ve durumu taşkın olan kimsenin arkasından (sakın) yürüme.

وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذ۪ينَ يَدْعُونَ
رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ يُر۪يدُونَ
وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْۚ تُر۪يدُ
ز۪ينَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۚ وَلَا تُطِعْ مَنْ
اَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوٰيهُ
وَكَانَ اَمْرُهُ فُرُطًا ﴿٢٩﴾

30. De ki: "(Bu) gerçek, ancak Rabbiniz tarafından (indirilmiştir. Artık) isteyen (buna) inansın, isteyen inkâr etsin." Şüphesiz Biz, zalimler için duvarları onları kuşatacak bir ateş hazırladık. Su isteyecek olurlarsa, kendilerine eritilmiş bakıra benzeyen su verilecek ve o (da) yüzlerini kavuracak. O, ne kötü (bir) içecektir! O (ateş de) kalmak için, ne kötü (bir) yerdir!

وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَٓاءَ
فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَٓاءَ فَلْيَكْفُرْ اِنَّٓا
اَعْتَدْنَا لِلظَّالِم۪ينَ نَارًا اَحَاطَ بِهِمْ
سُرَادِقُهَاۜ وَاِنْ يَسْتَغ۪يثُوا يُغَاثُوا بِمَٓاءٍ
كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَۜ بِئْسَ
الشَّرَابُۜ وَسَٓاءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣٠﴾

31. Ama inanıp (da yerli yerinde) iyi işler yapanlar (ise, şüphesiz büyük ecirlere nail olacaklar.) Biz iyi işler yapanların ecirlerini, asla kaybetmeyiz.

اِنَّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ اِنَّا
لَا نُض۪يعُ اَجْرَ مَنْ اَحْسَنَ عَمَلًاۚ ﴿٣١﴾

[1] Yani Ashab-ı Kiram'ın (r.a.) fedakârlıklarını unutma.

32. Ebedi Cennetler (de) ancak onlarındır. (İdareleri) altında ırmaklar akacak. Onlara, orada altın bilezikler takılacak. İnce ve kalın ipekten yeşil elbiseler giyecekler. Tahtlar üzerinde yaslanmış olacaklar. (Bu,) ne güzel bir mükâfat ve ne iyi istirahat yeridir!

أُولٰٓئِكَ لَهُمْ جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِى مِنْ
تَحْتِهِمُ الْاَنْهٰرُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ اَسَاوِرَ
مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ
سُنْدُسٍ وَاِسْتَبْرَقٍ مُتَّكِـِٔينَ فِيهَا عَلَى
الْاَرَآئِكِ ط نِعْمَ الثَّوَابُ ط وَحَسُنَتْ
مُرْتَفَقًا ﴿٣٢﴾ ع ٩ ١٦

B.5

33. Onlara iki kişinin durumunu beyan et. Onlardan birine iki üzüm bağı hazırlamıştık. İkisini (de) hurma ağaçlarıyla çevirmiştik. Aralarında (da) ekin tarlası yaratmıştık.[1]

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا
لِاَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ اَعْنَابٍ
وَحَفَفْنٰهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا
زَرْعًا ط ﴿٣٣﴾

34. Her iki bağ (bol) meyve verirdi ve orada bir eksiklik (de) bulunmazdı. İkisinin arasında, bir (de) ırmak akıtmıştık.[2]

كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ اٰتَتْ اُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِمْ مِنْهُ
شَيْـًٔا لا وَفَجَّرْنَا خِلٰلَهُمَا نَهَرًا ﴿٣٤﴾ لا

35. O (kimse) bolca meyve elde ederdi. Onun için arkadaşıyla konuşurken (büyüklük taslayıp) ona, "Ben malca senden daha varlıklı ve adam olarak (da) senden daha güçlüyüm," derdi.[3]

وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ ج فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ
يُحَاوِرُهُٓ اَنَا اَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَاَعَزُّ
نَفَرًا ﴿٣٥﴾

[1] "İki kişi" demekle, Müslümanlar ile Hıristiyanlar'a işaret edilmiştir. "İki bağ" ile de anlatılan, İsrâiloğulları'na yani Hıristiyanlar'a bahşedilen mal ve zenginliktir. "İki" kelimesiyle, Hıristiyanlar'ın iki döneminden bahsedilmektedir. Onların ilk defa ilerleyip sonra gerileyecekleri, daha sonra ise ikinci kez tekrar ilerleyecekleri anlatılmıştır. "Ekin tarlalarından" ise murat, Hıristiyanlar'ın ele geçirecekleri ülkelerdir.

[2] "Irmak" kelimesi ile Hz. Muhammed Resûlüllah'ın (s.a.v.) zamanına işaret edilmiştir.

[3] Hıristiyanlar'ın ikinci kez ilerlemelerinden sonra Müslümanlar'dan daha güçlü oldukları düşüncesiyle böbürleneceklerine atıfta bulunulmuştur.

36. (Bir kere) kendi canına zulmederek bahçesine girdi ve dedi ki: “Bunun hiçbir zaman yok olacağını zannetmem.”

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِنَفْسِه۪ قَالَ
مَا اَظُنُّ اَنْ تَب۪يدَ هٰذِه۪ اَبَدًا ﴿٣٦﴾

37. “Kıyametin kopacağına (da) inanmam. Rabbime döndürülecek olsam (da,) şüphesiz orada bundan daha iyi kalınacak bir yer bulurum.”

وَمَا اَظُنُّ السَّاعَةَ قَٓائِمَةً وَلَئِنْ
رُدِدْتُ اِلٰى رَبّ۪ي لَاَجِدَنَّ خَيْرًا مِنْهَا
مُنْقَلَبًا ﴿٣٧﴾

38. Arkadaşı (da) kendisiyle söyleşirken dedi ki: “Seni (ilkin) topraktan, sonra (da) azıcık sudan yaratan, böylece düzgün bir adam yapanı mı inkâr ediyorsun?”

قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُٓ
اَكَفَرْتَ بِالَّذ۪ي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ
ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ سَوّٰيكَ رَجُلًا ﴿٣٨﴾

39. “Ancak ben (diyorum ki:) Benim Rabbim yalnız O Allah’tır ve ben Rabbime kimseyi ortak koşmam.”

لٰكِنَّا۬ هُوَ اللّٰهُ رَبّ۪ي وَلَٓا اُشْرِكُ بِرَبّ۪ٓي
اَحَدًا ﴿٣٩﴾

40-41. “Bahçene girdiğinde, Allah ne dilerse (ancak o olur ve) Allah’ın lütfu olmadan (da) kimseye bir kuvvet nasip olmaz, neden demedin? (Eğer) beni malca ve evlatça kendinden daha aşağı görüyorsan, Rabbimin bana senin bağından daha iyisini vermesi çok muhtemeldir. Senin bağının başına gökten bir azap gönderilebilir. Böylece o (bahçe) dümdüz çorak bir toprağa dönüşür.[1]”

وَلَوْلَٓا اِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَٓاءَ
اللّٰهُ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ اِنْ تَرَنِ اَنَا اَقَلَّ
مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٤٠﴾
فَعَسٰى رَبّ۪ٓي اَنْ يُؤْتِيَنِ خَيْرًا مِنْ
جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِنَ
السَّمَٓاءِ فَتُصْبِحَ صَع۪يدًا زَلَقًا ﴿٤١﴾

42. “Yahut suyu dibe çekilip kurur. Ardından onu tekrar geri çıkartmaya gücün (de) yetmez.[2]”

اَوْ يُصْبِحَ مَٓاؤُ۬هَا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَط۪يعَ لَهُ
طَلَبًا ﴿٤٢﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede Müslümanlar’ın çok muazzam bir ilerleme kaydedecekleri, Yahudi kavimlerin ise var olan yüceliklerini de yitirecekleri, önceden haber verilmiştir.
[2] Suyun dibe çekilip kurumasından murat, ilham ve vahyin durması demektir.

43. (Bütün) meyveleri (afetlerle) kuşatılıp, yok edildi. (Bağ,) çardakları ile birlikte yerle bir olmuşken, o (bağa) harcadığı (sermayenin yok oluşuna üzüntüyle bakıp,) her iki avucunu ovuşturup durdu ve "Keşke Rabbime kimseyi ortak koşmasaydım," dedi.

وَاُح۪يطَ بِثَمَرِه۪ فَاَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ
عَلٰى مَٓا اَنْفَقَ ف۪يهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى
عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَا لَيْتَن۪ي لَمْ اُشْرِكْ
بِرَبّ۪ٓي اَحَدًا ﴿٤٣﴾

44. Allah'ın karşısında kendisine yardım edecek bir topluluğu (da) yoktu. O, kimseden öcünü (de) alamadı.

وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِئَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًاۜ ﴿٤٤﴾

45. İşte o zaman yetki, tamamen hak olan Allah'a aitti. O, (hem) mükâfat vermekte iyidir, (hem de) hayırlı sonuca (ulaştırmakta) iyidir.

هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلّٰهِ الْحَقِّۜ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا
وَخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٤٥﴾ ع ١٣ ١٧

B.6

46. Onlara dünya hayatının misalini anlat. (Dünya hayatı,) gökten indirdiğimiz suya benzer. Sonra topraktan çıkan bitkiler, onunla birbirine karışır. Ardından (da) rüzgârların savurduğu kırılmış, kuru ota döner. Allah, her şeye tam olarak gücü yetendir.

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَٓاءٍ
اَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَٓاءِ فَاخْتَلَطَ بِه۪ نَبَاتُ
الْاَرْضِ فَاَصْبَحَ هَش۪يمًا تَذْرُوهُ
الرِّيَاحُۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
مُقْتَدِرًا ﴿٤٦﴾

47. Mal ve evlatlar (bu) dünya hayatının süsüdür. Kalıcı iyi ameller (ise,) Rabbinin Katında hem mükâfatça, hem (de) ümitçe hayırlıdır.

اَلْمَالُ وَالْبَنُونَ ز۪ينَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۚ
وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ
ثَوَابًا وَخَيْرٌ اَمَلًا ﴿٤٧﴾

48. O gün Biz, dağları (yerlerinden oynatıp) yürüteceğiz ve yeryüzünün (içindekileri) dışarı çıkardığını göreceksin. Onların (hepsini) bir araya toplayacağız ve onlardan hiç birini (de geride) bırakmayacağız.

وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْاَرْضَ
بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ
اَحَدًا ﴿٤٨﴾

49. Onlar, Rabbinin huzuruna sıralar halinde takdim edilecekler ve (kendilerine,) “Sizi ilkin yarattığımız gibi Bize geldiniz. Ancak Bizim, sizin için asla belli bir gün tayin etmeyeceğimizi zannetmiştiniz” (denilecek.)

وَعُرِضُوا عَلٰى رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا
كَمَا خَلَقْنَاكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ
زَعَمْتُمْ اَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ﴿٤٩﴾

50. (Yaptıkları işlerin) defteri önlerine konulacak. Suçluların, (onun) içindekilerden korkacaklarını göreceksin. (O zaman onlar,) “Bize yazıklar olsun! Bu deftere ne oldu böyle? Ne küçük, ne büyük, hiçbir şey bırakmaksızın hepsini saymış,” diyecekler. Bütün yaptıklarını (karşılarında) hazır bulacaklar. Rabbin, kimseye (asla) zulmetmeyecek.

وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ
مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ
هٰذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا
كَبِيرَةً اِلَّا اَحْصٰيهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا
حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ اَحَدًا ﴿٥٠﴾ ع ٦ ١٨

B.7

51. Hani Biz meleklere, “Âdem ile (birlikte) secde edin,[1]” demiştik. (Bu buyruğa uyarak, hepsi Âdem ile birlikte) secde ettiler. Ama İblis (secde etmedi.) O, cinlerdendi.[2] (Nitekim kendi yaradılışına göre) Rabbinin emrine karşı geldi. (Yüce Allah dedi ki: “Ey kullarım!) Beni bırakıp, onu ve neslini kendinize dost mu ediniyorsunuz? Oysa onlar düşmanınızdır. Zalimler için, (şeytanın) pek kötü bir karşılık olduğu ispatlanmıştır.”

وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِاٰدَمَ
فَسَجَدُوٓا اِلَّآ اِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ
فَفَسَقَ عَنْ اَمْرِ رَبِّهِ اَفَتَتَّخِذُونَهُ
وَذُرِّيَّتَهُٓ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ
عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ﴿٥١﴾

---

[1] “Secde” etmek ile ilgili olarak bkz. dipnot 2:35.
[2] “Cin” kelimesi burada zengin ve şımarık bir kimse anlamında kullanılmıştır. Ayrıca bkz. dipnot 6:101

52. “Ben kendilerini, ne göklerle yeri yaratırken, ne (de) kendilerini yaratırken şahit kılmadım. Saptıranları, kendime yardımcı (da) edinmezdim.”

مَٓا اَشْهَدْتُهُمْ خَلْقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
وَلَا خَلْقَ اَنْفُسِهِمْۖ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ
الْمُضِلّ۪ينَ عَضُدًا ﴿٥٢﴾

53. (Yüce Allah’ın,) “Bana ortak olduklarını zannettiklerinizi çağırın!” diyeceği gün, onları çağıracaklar. Ancak onlar kendilerine (hiç) cevap vermeyecekler. Biz, onların arasına helâk edici bir engel koyacağız.

وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَٓاءِيَ الَّذ۪ينَ
زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَج۪يبُوا لَهُمْ
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا ﴿٥٣﴾

54. Suçlular o ateşi görünce, onun içine düşeceklerini anlayacaklar. Ondan kaçacak bir yer (de) bulamayacaklar.

وَرَاَ الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّٓوا اَنَّهُمْ
مُوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا ﴿٥٤﴾ ع ٧ ١٩

B.8

55. Biz bu Kur’an’da, insanlar için değişik örnekleri beyan ettik. İnsan, her şeyden daha kavgacıdır.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا ف۪ي هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِلنَّاسِ مِنْ
كُلِّ مَثَلٍۜ وَكَانَ الْاِنْسَانُ اَكْثَرَ شَيْءٍ
جَدَلًا ﴿٥٥﴾

56. İnsanları, kendilerine hidayet geldiğinde inanmaktan ve Rablerinden mağfiret dilemekten alıkoyan, öncekilerin durumunun onların (da başına) gelmesini yahut azabın karşılarına çıkmasını (beklemelerinden) başka bir şey değildir.

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنْ يُؤْمِنُٓوا اِذْ جَٓاءَهُمُ
الْهُدٰى وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ اِلَّٓا اَنْ
تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْاَوَّل۪ينَ اَوْ يَأْتِيَهُمُ
الْعَذَابُ قُبُلًا ﴿٥٦﴾

57. Biz peygamberleri, ancak müjde veren ve uyaran olarak göndeririz. İnkâr edenler, hakkı yalanlamak için batıla sığınarak kavga ederler. Onlar, ayetlerimi ve uyarıldıkları (sözleri) alaya aldılar.

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ اِلَّا مُبَشِّرِينَ
وَمُنْذِرِينَ ۚ وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا
اٰيَاتِي وَمَا اُنْذِرُوا هُزُوًا ﴿٥٧﴾

58. Rabbinin ayetleri hatırlatıldığı halde, onlardan yüz çeviren (ve) ellerinin ileri gönderdiğini unutandan daha zalim kim olabilir? Onu anlamasınlar diye, gönüllerine perdeler çektik. Kulaklarına (da) ağırlık verdik. Sen onları hidayete çağırsan bile, onlar hiçbir zaman hidayeti bulamayacaklar.

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيَاتِ رَبِّهِ
فَاَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ ۜ اِنَّا
جَعَلْنَا عَلٰى قُلُوبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَفْقَهُوهُ
وَفِي اٰذَانِهِمْ وَقْرًا ۜ وَاِنْ تَدْعُهُمْ اِلَى
الْهُدٰى فَلَنْ يَهْتَدُوا اِذًا اَبَدًا ﴿٥٨﴾

59. Rabbin, çok bağışlayan ve rahmet sahibidir. Eğer O, yaptıkları (kötü işler) yüzünden onları helâk etmek isteseydi, kendilerine hemen azap indirirdi. Aslında Onlar için belli bir süre (tayin edilmiştir.) Ondan (da) kurtulmanın bir yolunu bulamayacaklar.

وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ ۜ لَوْ
يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوا لَعَجَّلَ لَهُمُ
الْعَذَابَ ۜ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَنْ يَجِدُوا
مِنْ دُونِهِ مَوْئِلًا ﴿٥٩﴾

60. Zulmettiklerinden dolayı yok ettiğimiz yerleşimler bunlardır. Biz, yok olmaları için (önceden) belli bir süre tayin etmiştik.

وَتِلْكَ الْقُرٰى اَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا
وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ مَوْعِدًا ﴿٦٠﴾ ع ٨ ٢٠

B.9

61. Hani Musa genç arkadaşına dedi ki: "Asırlarca yürümem gerekse bile, iki denizin birleştiği yere varıncaya kadar vazgeçmem.

وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِفَتٰيهُ لَا اَبْرَحُ حَتّٰى
اَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ اَوْ اَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦١﴾

62. İkisi, bu (iki denizin) birleştiği yere varınca, balıklarını unuttular. O (da) bir yol bulup, hızlı bir şekilde denize kaçtı.[1]

فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا
فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ﴿٦٢﴾

63. (Orayı) geçtikten sonra (Musa) genç arkadaşına, "Sabah yemeğimizi getir. Doğrusu bu yolculuğumuzdan dolayı üzerimize bir yorgunluk çöktü," dedi.

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتٰيهُ اٰتِنَا غَدَاءَنَاۘ
لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هٰذَا نَصَبًا ﴿٦٣﴾

64. O dedi ki: "Gördün mü? Kayaya sığındığımızda ben balığı unuttum. Onu hatırlamamı unutturan, ancak şeytandır. O (da) olağanüstü bir şekilde bir yol bulup, denize kaçtı."

قَالَ اَرَاَيْتَ اِذْ اَوَيْنَا اِلَى الصَّخْرَةِ
فَاِنّ۪ي نَس۪يتُ الْحُوتَۘ وَمَٓا اَنْسَان۪يهُ اِلَّا
الشَّيْطَانُ اَنْ اَذْكُرَهُۚ وَاتَّخَذَ سَب۪يلَهُ
فِي الْبَحْرِۗ عَجَبًا ﴿٦٤﴾

65. (Musa) dedi ki: "Bizim aradığımız (yer) işte burasıdır." Sonra ikisi, ayak izlerini takip ederek geri döndüler.

قَالَ ذٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِۗ فَارْتَدَّا عَلٰٓى
اٰثَارِهِمَا قَصَصًاۙ ﴿٦٥﴾

66. Onlar (orada seçkin) kullarımızdan, kendisine tarafımızdan rahmet verdiğimiz ve Katımızdan ilim ihsan ettiğimiz, yüce bir kulu buldular.[2]

فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَٓا اٰتَيْنَاهُ رَحْمَةً
مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا ﴿٦٦﴾

67. Musa dedi ki: "Sana öğretilen hidayetten bana (da) öğretmen için, seni takip edebilir miyim?"

قَالَ لَهُ مُوسٰى هَلْ اَتَّبِعُكَ عَلٰٓى اَنْ
تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا ﴿٦٧﴾

68. O, (Musa'ya) dedi ki: "Benim yanımda hiç sabredemezsin."

قَالَ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَط۪يعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٦٨﴾

---

[1] Burada anlatılan Hz. Musa'nın (a.s.) gördüğü bir keşiftir. Genç arkadaşı ise Hz İsa'dır (a.s.). Burada iki denizin birleşmesinden kasıt, Musevi ümmet ile Muhammedi ümmetin birleşmesidir. Metinde "Hût," (balık) kelimesi geçmektedir. Rüya tabiri ilmine göre bu, "ibadethane" demektir. Balığın kaçıp denize ulaşmasından murat, Yahudilik ve Hıristiyanlık inançlarının yozlaşmış olmasıdır.

[2] Seçkin kuldan kasıt Yüce Peygamber Efendimizdir (s.a.v.) ve kendisi ile Hz. Musa (a.s.) arasında geçen konuşmaların hepsi keşiftir.

69. "İçyüzünü kavrayamadığın bir durum karşısında nasıl sabredebilirsin?"

وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلٰى مَا لَمْ تُحِطْ بِهٖ
خُبْرًا ﴿٦٩﴾

70. (Musa ona,) "Allah dilerse, beni sabırlı bulacaksın. Hiçbir konuda sana itaatsizlik etmem," dedi.

قَالَ سَتَجِدُنِيٓ اِنْ شَٓاءَ اللّٰهُ صَابِرًا
وَلَٓا اَعْصِي لَكَ اَمْرًا ﴿٧٠﴾

71. O dedi ki: "Beni takip edeceksen, sana ondan söz etmedikçe, bana hiçbir şeyle ilgili soru sorma."

قَالَ فَاِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْـَٔلْنِي عَنْ شَيْءٍ
حَتّٰٓى اُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٧١﴾ ع

B.10

72. Sonra ikisi yola koyuldular. Bir tekneye bindiklerinde (ermiş kişi,) onda bir delik açtı. (Musa,) "Ona, içindekileri (suda) boğmak için mi delik açtın? Şüphesiz sen, kötü bir şey yaptın," dedi.

فَانْطَلَقَا حَتّٰٓى اِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ
خَرَقَهَا قَالَ اَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ اَهْلَهَا
لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا اِمْرًا ﴿٧٢﴾

73. (Allah'ın o seçkin kulu,) "Ben sana, yanımda hiç sabredemezsin demedim mi?" dedi.

قَالَ اَلَمْ اَقُلْ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ
صَبْرًا ﴿٧٣﴾

74. (Musa,) "Unuttuğum için bana hesap sorma ve bana sert davranarak, beni sıkıntıya sokma," dedi.

قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا
تُرْهِقْنِي مِنْ اَمْرِي عُسْرًا ﴿٧٤﴾

75. İkisi yola devam ettiler. Bir erkek çocuğa rastladıklarında, (ermiş zat onu) öldürdü. Bunun üzerine (Musa,) "Temiz (ve suçsuz) bir insanı, başka birini öldürmemişken katletmen doğru mu? Şüphesiz sen, çok fena bir şey yaptın," dedi.[1]

فَانْطَلَقَا حَتّٰٓى اِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ
قَالَ اَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ
لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا نُكْرًا ﴿٧٥﴾

[1] Rüya tabiri ilmine göre erkek çocuktan murat, gençlik kuvveti ve sarhoşluktur. Onu öldürmekten murat ise sarhoşluk veren maddelerin yasak olduğunu ileri sürmektir. Nitekim Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) getirdiği İslâm dininde sarhoşluk veren maddeler haram edilmiştir.

76. (Allah'ın o seçkin kulu,) "Ben sana, yanımda hiç sabredemezsin demedim mi?" dedi.

قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَكَ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ
مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٦﴾

77. (Musa) dedi ki: "Bundan sonra bir şey hakkında soru sorarsam, beni hiç yanında tutma. Şüphesiz ileri sürebileceğim (son) özre ulaştım."

قَالَ اِنْ سَاَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا
تُصَاحِبْنِي ۚ قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا ﴿٧٧﴾

78. İkisi yola devam ettiler. Bir yerleşimin sakinlerine ulaştıklarında, oranın halkından yemek istediler. Ancak onlar, kendilerine ev sahipliği yapmayı reddettiler.[1] Onlar, orada yıkılmaya yüz tutmuş bir duvar buldular. Bunun üzerine o (seçkin zat,) onu doğrulttu. (Musa) dedi ki: "İsteseydin bunun için ücret alabilirdin."

فَانْطَلَقَا ۠ حَتّٰٓى اِذَآ اَتَيَآ اَهْلَ قَرْيَةٍ
اسْتَطْعَمَآ اَهْلَهَا فَاَبَوْا اَنْ يُضَيِّفُوهُمَا
فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ اَنْ يَنْقَضَّ
فَاَقَامَهُ ۖ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ
اَجْرًا ﴿٧٨﴾

79. (Allah'ın bu seçkin kulu) dedi ki: "İşte bu bizim ayrılış zamanımız. Sabredemediğinin iç yüzünü sana anlatayım,"

قَالَ هٰذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ ۚ
سَاُنَبِّئُكَ بِتَاْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ
صَبْرًا ﴿٧٩﴾

80. "Tekne, denizde çalışan birkaç yoksula aitti.[2] Her tekneyi gasp eden bir kral, onların arkasından geldiği için, onu kusurlu kılmak istedim.[3]"

اَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسٰكِينَ
يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَاَرَدْتُ اَنْ اَعِيبَهَا
وَكَانَ وَرَآءَهُمْ مَلِكٌ يَاْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ
غَصْبًا ﴿٨٠﴾

[1] Yani Hz. Muhammed Resûlüllah (s.a.v.) Yahudiler ve Hıristiyanlar ile işbirliği yapmayı teklif edecek, ancak onlar bu teklifi reddedecekler.
[2] Teknenin yoksul sahiplerinden murat, yumuşak kalpli Müslümanlar'dır. Teknede delik açmaktan murat ise, mallarından zekât v.b. olarak yoksullara dağıtmalarıdır.
[3] Bundan Kayser ile Kisra'ya işaret edilmiştir. Onlar, Arabistan'ın kurak bir çöl olduğunu düşünüp, Araplar'a saldırmazlardı.

81. “Erkek çocuğa gelince. Onun anne ve babası mümin kimselerdi. Onları isyankârlık ve kâfirlik ile suçlamasından korktuk.[1]”

وَاَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ اَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشٖينَٓا
اَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًاۚ ﴿٨١﴾

82. “Rablerinin onlara, (o erkek çocuk yerine,) temizlik ve merhamet bakımından daha iyisini vermesini diledik.”

فَاَرَدْنَٓا اَنْ يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ
زَكٰوةً وَاَقْرَبَ رُحْمًا ﴿٨٢﴾

83. “Duvara gelince, o şehirde oturan iki yetim erkek çocuğa aitti. Bu (duvarın) altında, onların hazineleri vardı. Babaları (ise) iyi bir adamdı. Onun için Rabbin, onlar olgunluk çağına geldiklerinde hazinelerini çıkarmalarını istedi. Bu (da,) Rabbinden bir rahmetti. Bunu, kendi isteğime göre yapmadım. İşte sabredemediğinin hikmeti budur.[2]”

وَاَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتٖيمَيْنِ فِى
الْمَدٖينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ
اَبُوهُمَا صَالِحًاۚ فَاَرَادَ رَبُّكَ اَنْ يَبْلُغَٓا
اَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَاۗ رَحْمَةً
مِنْ رَبِّكَۚ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ اَمْرٖيۜ ذٰلِكَ
تَأْوٖيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًاۜ ﴿٨٣﴾ ع

B.11

84. Sana Zü’l-Karneyn hakkında sorarlar.[3] Sen (onlara,) “Size mutlaka ondan (biraz) bahsedeceğim,” de.

وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنْ ذِى الْقَرْنَيْنِۜ قُلْ
سَاَتْلُوا عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًاۜ ﴿٨٤﴾

---

[1] Daha önce de işaret edildiği gibi erkek çocuktan murat, kişiye bahşedilmiş güç ve yetenektir. Anne ve babadan murat, bu güç ve yeteneklere sahip olan insanlardır. Her insana Yüce Allah’a (c.c.) ermek için bazı güç ve yetenekler ihsan edilmiştir. Ancak başıboş bırakıldıkları takdirde, bunlar insanı kâfirliğe götürür ve helâk olmalarına da sebep olur.

[2] Duvardan murat, Yahudiler ile Hıristiyanlar’ın ileri gelenleridir. “Baba” kelimesinden, Hz. İbrahim (a.s.) murat edilmiştir. “Hazine” kelimesi, “Kitab-ı Mukaddes”in içindeki vahiye dayalı kelâmdır. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) vasıtasıyla, bu İlâhi kelâmın özü korunmuştur.

[3] “Zü’l-Karneyn” iki boynuzlu demek olup, Med (Medya) – Fars (Pers) İmparatorluğu hükümdarının lakabıdır. O, Horus’un lakabıdır. Danyal peygamber, rüyasında iki boynuzlu bir koç görmüştü. Melek de kendisine, “Gördüğün iki boynuzu olan koç Medya – Fars krallarıdır.” diye seslenmişti. (Bkz. Kitab-ı Mukaddes, Daniel, 8:20) Asıl adı “Sirus”tur. “Zü’l-Karneyn” yani “Sirus” çok olağan üstü manevi güçlere sahip ve tevhide inanan bir kimseydi. “Karn” kelimesinin başka bir anlamı da “yüzyıl” ya da genel olarak “çağ”dır. Buna göre Zü’l-Karneyn’den, Hz. Muhammed Resûlüllah (s.a.v.) kastedilmiştir. O, bir taraftan Hz. Musa’nın (a.s.) ümmetinin sonunu ve İslâm’ın başlangıcını görmüştür. Diğer taraftan, ümmetinin ıslahı için gelen Hz. Mesih ve Mehdi’nin zamanı da, yine kendisine isnat edilir. Böylece onun Zü’l-Karneyn olduğu gerçeği ortaya çıkmış olur.

85. Şüphesiz Biz, ona yeryüzünde hükümranlık ihsan ettik. Kendisine, her şeyi (elde etmenin) yolunu (da) bağışladık.

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ مِنْ
كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ﴿٨٥﴾

86. Bunun üzerine o, bir yolu takip etti.

فَأَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٦﴾

87. Nihayet güneşin battığı yere ulaşınca, onu pis kokulu, balçık bir pınarda batar buldu.[1] Onun yakınında (da) bir kavime rastladı. Biz dedik ki: "Ey Zü'l-Karneyn! İster onlara azap ver, istersen (de) kendilerine karşı iyi bir davranışı benimse.[2]"

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا
تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا
قَوْمًا ۗ قُلْنَا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِمَّا أَنْ تُعَذِّبَ
وَإِمَّا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٧﴾

88. O dedi ki: "Kim zulmederse, biz onu mutlaka cezalandıracağız. Sonra o, Rabbine döndürülecek. O (da) kendisini, şiddetli bir cezaya çarptıracak."

قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ
يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نُكْرًا ﴿٨٨﴾

89. "Ancak kim iman edip, (yerli yerinde) iyi işler yaparsa, kendisine çok iyi bir karşılık verilecek. Biz (de) elbette ona, emrimizden kolay olanını söyleyeceğiz."

وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءً
الْحُسْنَىٰ ۖ وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٩﴾

90. Sonra o, (yine) bir yolu takip etti.

ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٩٠﴾

91. Nihayet güneşin doğduğu yere[3] ulaşınca onu, kendileriyle o (güneşin) arasında engel koymadığımız bir kavmin üzerine doğar buldu.[4]

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا
تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَمْ نَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ
دُونِهَا سِتْرًا ﴿٩١﴾

92. İşte (bu hadise, aynen) böyle oldu. Bizim (bilgimiz,) onunla ilgili (tüm olayları) kapsamaktadır.

كَذَٰلِكَ ۖ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩٢﴾

---

[1] Karadeniz demektir.
[2] Orada yaşayan kavimler Zü'l-Karneyn'e saldırdığı için, o da onlara karşı saldırıya geçip, kendilerini yenilgiye uğrattı.
[3] Zü'l-Karneyn'in fethettiği Belucistan ve Afganistan murattır.
[4] Orası son derece kurak topraklardır.

ثُمَّ اَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٩٣﴾

93. Sonra o, (yine) bir yolu takip etti.

حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ
دُونِهِمَا قَوْمًاۙ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ
قَوْلًا ﴿٩٤﴾

94. Nihayet iki dağın arasına ulaşınca, onların berisinde, söz anlaması güç olan bir kavim buldu.

قَالُوا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ اِنَّ يَاْجُوجَ
وَمَاْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْاَرْضِ فَهَلْ
نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلٰٓى اَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا
وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٥﴾

95. Onlar dediler ki: “Ey Zü’l-Karneyn! Şüphesiz Yecüc ile Mecüc bu memlekette fesat çıkaranlardır.[1] Bizimle onlar arasında bir engel inşa etmen için, vergi verelim mi?”

قَالَ مَا مَكَّنّ۪ي ف۪يهِ رَبّ۪ي خَيْرٌ فَاَع۪ينُون۪ي
بِقُوَّةٍ اَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًاۙ ﴿٩٦﴾

96. O (da) dedi ki: “Rabbimin bana ihsan ettiği güç, (düşmanın elinde bulunan araç ve gereçten) daha iyidir. Onun için, ancak gücünüzle bana yardım edin. Ben (de) sizlerle onlar arasına, büyük bir set yapayım.”

اٰتُون۪ي زُبَرَ الْحَد۪يدِۜ حَتّٰٓى اِذَا سَاوٰى
بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُواۜ حَتّٰٓى اِذَا
جَعَلَهُ نَارًاۙ قَالَ اٰتُون۪ٓي اُفْرِغْ عَلَيْهِ
قِطْرًاۜ ﴿٩٧﴾

97. “Bana demir parçaları getirin!” dedi. Her iki tepenin arasını (doldurarak) aynı seviyeye getirince, “(Şimdi ateşi) körükleyin,” dedi. Onu tamamen ateş haline getirince, “Bana erimiş bakır getirin ki üzerine dökeyim,” dedi.

فَمَا اسْطَاعُٓوا اَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا
اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ﴿٩٨﴾

98. (Duvar tamamlanınca, Ye’cûc ile Me’cûc) onu ne aşabildiler, ne (de) onda bir delik açabildiler.[2]

[1] Yecüc ve Mecüc ile Rusya ve Batılı güçler kastedilmiştir. Kitab-ı Mukaddes, Hezekiel, Bab 39’da kendilerinden “Gog” ve “Magog” olarak bahsedilmiştir.

[2] Zü’l-Karneyn’in yaptırdığı büyük set, Hazar Denizi ile Kafkas Dağları arasında bulunuyordu.

99. (Bunun üzerine Zü'l-Karneyn) dedi ki: "Bu iş ancak Rabbimin lütfuyla oldu. Rabbimin vaadi gelince, bunu paramparça edecektir. (Şüphesiz) Rabbimin vaadi doğrudur."

قَالَ هٰذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبّ۪يۚ فَاِذَا
جَٓاءَ وَعْدُ رَبّ۪ي جَعَلَهُ دَكَّٓاءَۚ وَكَانَ
وَعْدُ رَبّ۪ي حَقًّاۜ ﴿٩٩﴾

100. (Bu vaadin gerçekleşme zamanı gelince) Biz, onları büyük bir coşkuyla birbirlerine saldırır halde bırakırız. Borazan çalınacak ve o zaman Biz, onların hepsini toplayacağız.

وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ ف۪ي
بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ
جَمْعًاۙ ﴿١٠٠﴾

101. O gün kâfirleri, Cehennem ile yüz yüze getireceğiz.

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِر۪ينَ
عَرْضًاۙ ﴿١٠١﴾

102. Gözleri, zikrim (olan Kur'an-ı Kerim'i göremedikleri bir gaflet) perdesindeydi. Onlar, onu dinlemekten (bile) acizdiler.

اَلَّذ۪ينَ كَانَتْ اَعْيُنُهُمْ ف۪ي غِطَٓاءٍ عَنْ
ذِكْر۪ي وَكَانُوا لَا يَسْتَط۪يعُونَ سَمْعًا ﴿١٠٢﴾ ع

B.12

103. Kâfirliği (huy edinmiş) olanlar, Beni bırakıp kullarımı dost edineceklerini mi sanıyorlar? Biz, Cehennem'i kâfirlere bir ağırlama olarak hazırladık.

اَفَحَسِبَ الَّذ۪ينَ كَفَرُٓوا اَنْ يَتَّخِذُوا
عِبَاد۪ي مِنْ دُون۪ٓي اَوْلِيَٓاءَۜ اِنَّٓا اَعْتَدْنَا
جَهَنَّمَ لِلْكَافِر۪ينَ نُزُلًا ﴿١٠٣﴾

104. Sen (onlara) de ki: "Amel bakımından en zararlı çıkanları size anlatalım mı?"

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْاَخْسَر۪ينَ اَعْمَالًاۜ ﴿١٠٤﴾

105. "Bunlar, tüm emekleri dünya hayatı uğruna boşa giden, (buna rağmen) çok iyi işler yaptıklarını sananlardır."

اَلَّذ۪ينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَهُمْ يَحْسَبُونَ اَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ
صُنْعًا ﴿١٠٥﴾

106. Rablerinin ayetlerini ve O'na kavuşmayı inkâr edenler, işte bunlardır. Onun için, (yaptıkları bütün) işler boşa giderek (bu dünyada kaldı.) Kıyamet günü onlara, hiç önem vermeyeceğiz.

اُولٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِ رَبِّهِمْ
وَلِقَٓائِه۪ فَحَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فَلَا نُق۪يمُ
لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَزْنًا ﴿١٠٦﴾

107. Kâfirliği (huy) edindiklerinden, ayetlerimi ve peygamberlerimi (de) alaya aldıklarından ötürü, kendilerine verilecek karşılık, işte bu Cehennem'dir.

ذٰلِكَ جَزَٓاؤُ۬هُمْ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوا
وَاتَّخَذُٓوا اٰيَات۪ي وَرُسُل۪ي هُزُوًا ﴿١٠٧﴾

108. Şüphesiz inanıp, (yerli yerinde) iyi işler yapanlar için, Firdevs (denilen) Cennetler, bir ağırlama olacaktır.

اِنَّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ
لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًاۙ ﴿١٠٨﴾

109. Onlar, hep orada kalacaklar. Oradan hiç ayrılmak istemeyecekler.

خَالِد۪ينَ ف۪يهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿١٠٩﴾

110. De ki: "Eğer deniz, Rabbimin kelimelerini (yazmak için) mürekkep olsa, ona benzer (başka bir denizi daha) yardım için getirsek, Rabbimin kelimeleri tükenmeden, (her) deniz mutlaka tükenecektir."

قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبّ۪ي
لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ اَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبّ۪ي
وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِه۪ مَدَدًا ﴿١١٠﴾

111. De ki: "Ben, ancak sizin gibi bir beşerim. Bana, İlâhınız tek bir İlâh'tır, diye vahyedilir. Onun için, kim Rabbi ile karşılaşmayı diliyorsa, o salih amellerde bulunsun ve Rabbine ibadette (de) kimseyi ortak koşmasın."

قُلْ اِنَّمَٓا اَنَا۬ بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحٰٓى اِلَيَّ
اَنَّمَٓا اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌۚ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا
لِقَٓاءَ رَبِّه۪ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا
يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّه۪ٓ اَحَدًا ﴿١١١﴾ ع ١٢ ٩ ٣

Sûre: 19

MERYEM SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Habeşistan'a hicretinden önce, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) peygamberliğini ilan etmesinin ertesindeki dördüncü veya beşinci senede, Mekke'de nazil olmuştur. Besmele ile birlikte doksan dokuz ayettir.

Bu sûrede, Hz. İsa'nın (a.s.) bir babası olmadan, tek başına annesi tarafından dünyaya getirilmesinden bahsedilmiştir. Böyle bir doğumun mucize olduğu zikredilmiştir. O günün insanları, bu durumu anlayıp değerlendirebilmekten çok uzaktılar. Bu konu ile ilgili çağımızın Hıristiyan araştırmacıların kesin olarak ispat ettiklerine göre, bakire bir kızın bir erkek ile münasebet yaşamadan bir çocuk dünyaya getirmesi mümkündür. Önceleri böyle bir durumda, sadece bir kız çocuğun doğabileceği düşünülmekteyken, son araştırmalar sonucunda, bir erkek çocuğun da aynı şekilde dünyaya gelebileceği ispat edilmiştir.

Burada olağandışı başka bir doğumdan da söz edilmiştir. Bu, ana ve babanın çok ileri yaşlara ulaştıkları ve hatta kadının bir çocuk doğurabilmesinin artık mümkün olmadığı bir durumda gerçekleşmiştir. Böylesine ileri yaşlarda bir çocuk sahibi olunması, ancak bir mucize sonucu gerçekleşebilir. Hz. Zekeriya'nın (a.s.) karşılaştığı, işte böylesine olağanüstü bir durumdur. O, bir evlat sahibi olmayı temenni ediyordu, ama çok yaşlıydı. Başındaki saçlar bile bembeyaz olmuştu. Karısı ise yalnızca yaşlı olmakla kalmayıp, bir çocuk sahibi olması mümkün olmayan bir duruma erişmişti. Bütün bunlara rağmen, kendilerine bir evlat olarak Hz. Yahya (a.s.) bahşedildi. Bu olağanüstü doğumun bir örneğidir. Hz. Zekeriya (a.s.), böyle bir oğul sahibi olmayı, Hz. İsa (a.s.) ile babasız doğum mucizesini gösterecek olan Hz. Meryem'i (a.s.) görerek temenni etmişti.

Sûrede daha sonra, Hz. Meryem'in (a.s.) Filistin'den ayrılarak onun doğusunda bir yere yolculuk ettiği, detaylı olarak anlatılmıştır. Orada o, gecesini ve gündüzünü Yüce Allah'ı (c.c.) zikrederek geçirdi. Yine orada, kendisine bir insan şeklinde görünen melek vasıtasıyla da bir oğlun müjdesini aldı.

Doğumdan sonra Hz. Meryem (a.s.), oğlu Hz. İsa (a.s.) ile birlikte Filistin'e döndüğünde, Yahudiler ona şiddetle karşı çıktılar. Hâşâ, onun yasak bir çocuk olduğunu ileri sürdüler. Yüce Allah (c.c.) Hz. Meryem'e (a.s.), "Sen hiç konuşma! Bu çocuk, bizzat bu suçlamalara cevap verecek," diye buyurdu. Hz. İsa (a.s.) ise Yahudi ulemalara, kendisine yakıştırılan bir zina çocuğu benzetmesinden hiç beklenilmeyecek marifet dolu sözler söyledi. Bu sözler arasında, onun gelecekte peygamberliğe ulaşacağı haberi de bulunuyordu. Bundan başka

Yüce Allah'ın (c.c.) kendisini Yahudiler'in entrikalarından koruyacağı ve onların kendisini öldürmeye asla muvaffak olamayacakları haberi de mevcuttu. Hz. İsa'nın (a.s.) verdiği haber şöyleydi:

(19:34) " وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ اَمُوتُ وَيَوْمَ اُبْعَثُ حَيًّا "

Yani, doğduğum gün üzerimde selâmet vardı. Öleceğim gün ve diriltilerek kaldırılacağım gün de üzerimde selâmet olacaktır. Buna benzer bir ayet, Hz. Yahya (a.s.) hakkında da mevcuttur. Ayet-i kerime şöyledir:

(19:16) " سَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ",

Yani, Hz. Yahya (a.s.) doğduğu gün üzerinde selâmet vardı. Öleceği gün ve diriltilerek kaldırılacağı gün de, üzerinde selâmet olacak. Bundan, Hz. Yahya'nın (a.s.) öldürülmediği delili de ortaya çıkmaktadır.

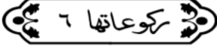
Daha sonra Hz. İbrahim (a.s.) ve onun evladından söz edilmiştir. Kendisine çok yaşlıyken, olağanüstü bir şekilde Hz. İsmail (a.s.) evlat olarak bahşedilmiştir. Böylece Hz. İshak (a.s.) ve onun neslinden de Hz. Yakup (a.s.) doğmuştur.

Bu sûrede diğer peygamberlerden de bahsedilmiştir. Manevi velâdetin de (doğum) değişik şekillerinden bilgi verilmiştir. Ayrıca Hz. İsa'nın (a.s.), Hz. İdris (a.s.) gibi derecesinin yükseltildiği de dile getirilmiştir. Bütün bunlar Yüce Allah'ın (c.c.) seçkin ve salih kullarıydılar. Ancak nesilleri takvalarını koruyamadılar, namazlarını da zayi ettiler ve nefsani arzularına tabi oldular. Onlar, kendi sapıklıklarının cezasını mutlaka çekecekler, diye uyarılmışlardır.

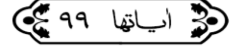
Bu sûrede Yüce Allah'ın (c.c.) "Rahman" oluşundan sıkça bahsedilmiştir. "Rahman" kelimesinin anlamı, sonsuz rahmet eden ve kendisinden istenmediği halde bahşedendir. Bu sûrede yer alan tüm konular, bu sıfata uygundur.

Sûrenin sonunda, Rahman olan Allah'a (c.c.) oğul isnat etmenin çok büyük günah olduğu beyan edilmiştir. Bunun sonucu, yer ile göğün yırtılabileceği de ileri sürülmüştür. Bundan murat, insanların çok korkunç savaşlara sürükleneceğidir. Bu savaşlar sonucu gök adeta yırtılmış gibi korkunç bir durumda olacaktır.

Buna mukabil sûrenin son ayetlerinde, salih amellerde bulunan takva sahibi kimselerden bahsedilmiştir. Rahman olan Allah (c.c.), onların kalplerine daha önce zikri geçmiş olan kin ve düşmanlık yerine, birbirlerine karşı sevgi verecektir, diye buyrulmuştur.

Meryem Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

2. Ey bilge ve doğru sözlü Allah! Sen kâfisin, hidayet verensin.[1]

كٓهٰيٰعٓصٓ ٢

3-4. O, Rabbini alçak sesle çağırdığında, (bu) Rabbinin, kulu Zekeriya'ya (gösterdiği) rahmetin zikridir.

ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا ٣

اِذْ نَادٰى رَبَّهُ نِدَٓاءً خَفِيًّا ٤

5. (Zekeriya) dedi ki: "Yarabbi! Şüphesiz (bütün) kemiklerim zayıflamıştır. Başım da ihtiyarlıktan parlamıştır. Ey Rabbim! Sana dua etmem neticesinde hiçbir zaman bedbaht olmadım."

قَالَ رَبِّ اِنّ۪ي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنّ۪ي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ اَكُنْ بِدُعَٓائِكَ رَبِّ شَقِيًّا ٥

6. "Şüphesiz ben, (ölümümden) sonra akrabalarımın (davranışlarından) korkarım. Karım (da) kısırdır. Bana Katından bir vâris, (yani oğul) ihsan et."

وَاِنّ۪ي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَٓاء۪ي وَكَانَتِ امْرَاَت۪ي عَاقِرًا فَهَبْ ل۪ي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ٦

7. "O, bana (da) vâris olsun, Yakub soyuna (da) vâris olsun. Yarabbi onu, kendisinden razı olduğun birisi kıl."

يَرِثُن۪ي وَيَرِثُ مِنْ اٰلِ يَعْقُوبَ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ٧

---

[1] "Kâf, Hâ, Yâ, Ayn, Sâd" mukattaât harfleri olup, Yüce Allah'ın (c.c.) bazı sıfatlarına işaret eder; "Kâf" harfi "Kâfi", "Hâ" harfi "Hadi"(hidayet veren,) "Yâ" harfi de ünlem için olup, "Ayn" harfi "Âlim yahut Alîm" ve "Sâd" harfi "Sâdık"(doğru sözlü) demektir. Feth'ül-Beyân'da bildirildiğine göre bu manalar Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) halasının kızı olan Hz. Ümmü Hânî (r.a.) tarafından rivayet edilmiştir. (Bkz. dipnot 2:2)

8. (Bunun üzerine Yüce Allah ona dedi ki:) “Ey Zekeriya! Şüphesiz Biz sana, adı Yahya olacak bir oğlu müjdeliyoruz. Biz daha önce kimseyi ona adaş kılmadık.”

يَا زَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ
يَحْيَى لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ﴿٨﴾

9. O dedi ki: “Yarabbi! Karım kısırken, ben (de) yaşlılığın ileri safhasına erişmişken, nasıl bir oğlum olacak?”

قَالَ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَكَانَتِ
امْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ
عِتِيًّا ﴿٩﴾

10. (Vahiy getiren melek,) dedi ki: “Evet, (gerçek aynen) böyle (dediğin gibidir. Ancak) Rabbin, “Bu Benim için kolaydır. Şüphesiz önceden hiçbir şey değilken, seni (de) yarattım,” dedi.

قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ
وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ﴿١٠﴾

11. (Zekeriya,) “Yarabbi! Bana bir alâmet buyur,” dedi. (Yüce Allah,) “Senin alâmetin, aralıksız üç gece hiç kimseyle konuşmamandır,” dedi.

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا
تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ﴿١١﴾

12. Bundan sonra (Zekeriya) mihraptan çıkıp, kavminin yanına geldi ve onlara, sabah akşam (Allah’ı) tespih etmeye devam edin, diye işaret etti.

فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَى
إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿١٢﴾

13. “Ey Yahya! (İlâhi) Kitab’ı sımsıkı tut,” (diye buyurduk.) Biz, ona daha çocukken hikmet ihsan ettik.

يَا يَحْيَى خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَآتَيْنَاهُ
الْحُكْمَ صَبِيًّا ﴿١٣﴾

14. (Ona,) Katımızdan kalp yumuşaklığı ve temizlik (de) bağışladık. O, takvayı benimseyen bir kimseydi.

وَحَنَانًا مِنْ لَدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا ﴿١٤﴾

15. Ana ve babasına karşı iyi davranan biriydi. Zalim ve asi bir kimse (de) değildi.

وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا
عَصِيًّا ﴿١٥﴾

16. Doğduğu gün üzerinde selâmet vardı. Öleceği gün ve diriltilerek kaldırılacağı gün (de, üzerinde selâmet olacak.)

وَسَلٰمٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ
وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ﴿١٦﴾ ع

B.2

17. (Bu) Kitap'taki Meryem ile (ilgili olayları, insanlara) anlat. Hani o, akrabalarından ayrılıp doğuda bir yere gitmişti.

وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ مَرْيَمَ اِذِ انْتَبَذَتْ
مِنْ اَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴿١٧﴾

18. Sonra, kendisiyle onlar arasına bir perde çekmişti. O zaman Biz ona, vahiy getiren meleğimiz (Cebrail'i) gönderdik. O (da,) karşısına mükemmel bir insan şeklinde belirdi.

فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا
فَاَرْسَلْنَا اِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا
بَشَرًا سَوِيًّا ﴿١٨﴾

19. (Meryem ona, "Eğer) takvayı benimsemiş birisiysen, şüphesiz senden Rahman (olan Allah'a) sığınırım," dedi.

قَالَتْ اِنّ۪ي اَعُوذُ بِالرَّحْمٰنِ مِنْكَ
اِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ﴿١٩﴾

20. (Bunun üzerine melek ona,) "Ben ancak, (vahye göre gençlik çağına ulaşacak) tertemiz bir oğlun (müjdesini) sana vermek üzere, Rabbinin gönderdiği bir elçiyim," dedi.

قَالَ اِنَّمَا اَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِاَهَبَ لَكِ
غُلَامًا زَكِيًّا ﴿٢٠﴾

21. (Meryem) dedi ki: "Hiçbir erkek bana (şimdiye kadar) dokunmamışken ve namussuz biri (de) değilken, çocuğum nasıl olacak?"

قَالَتْ اَنّٰى يَكُونُ ل۪ي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْن۪ي
بَشَرٌ وَلَمْ اَكُ بَغِيًّا ﴿٢١﴾

22. (Melek) dedi ki: "Evet, gerçek (aynen) böyle (dediğin gibidir. Ancak) Rabbin, "Bu Benim için kolaydır," diyor. Onu insanlara bir mucize, Katımızdan (da) bir rahmet (olarak yaratacağız.) Bu takdirimizde (zaten) karara bağlanmıştır.

قَالَ كَذٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ
وَلِنَجْعَلَهُ اٰيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا
وَكَانَ اَمْرًا مَقْضِيًّا ﴿٢٢﴾

23. Meryem ona hamile kaldı ve (karnındaki bebek ile) birlikte uzak bir yere çekildi.

فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِه۪ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٣﴾

24. Doğum sancısı, onu bir hurma ağacının gövdesine götürdü. O dedi ki: “Keşke bundan önce ölseydim ve unutulmuş olsaydım.”

فَاَجَٓاءَهَا الْمَخَاضُ اِلٰى جِذْعِ النَّخْلَةِۚ
قَالَتْ يَا لَيْتَن۪ي مِتُّ قَبْلَ هٰذَا وَكُنْتُ
نَسْيًا مَنْسِيًّا ﴿٢٤﴾

25. (Melek,) aşağı tarafından şöyle seslendi: “Hiç kaygılanma! Rabbin (bulunduğun yerden) daha aşağıda bir pınar akıtmıştır.[1]”

فَنَادٰيهَا مِنْ تَحْتِهَٓا اَلَّا تَحْزَن۪ي قَدْ جَعَلَ
رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٥﴾

26. “(Yanındaki) hurma ağacının gövdesini kendine doğru (çekip) salla, sana taptaze olgun hurmalar dökecektir.”

وَهُزّ۪ٓي اِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ
عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّاۘ ﴿٢٦﴾

27. “Onu ye, (pınardan da su) iç ve gözünü serinlet.[2] Sonra eğer birini görürsen, ben Rahman (olan Allah’a) oruç adadım, onun için bugün hiç bir insanla konuşmayacağım, de.”

فَكُل۪ي وَاشْرَب۪ي وَقَرّ۪ي عَيْنًاۚ فَاِمَّا تَرَيِنَّ
مِنَ الْبَشَرِ اَحَدًاۙ فَقُول۪ٓي اِنّ۪ي نَذَرْتُ
لِلرَّحْمٰنِ صَوْمًا فَلَنْ اُكَلِّمَ الْيَوْمَ
اِنْسِيًّاۚ ﴿٢٧﴾

28. Onu (taşıta) bindirerek kavmine getirdi. Onlar dediler ki: “Ey Meryem! Çok kötü bir iş yaptın.”

فَاَتَتْ بِه۪ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُۜ قَالُوا يَا مَرْيَمُ
لَقَدْ جِئْتِ شَيْـًٔا فَرِيًّا ﴿٢٨﴾

29. “Ey Harun’un kız kardeşi.[3] Baban kötü bir adam değildi. Annen de kötü yola düşmüş bir kadın değildi.”

يَٓا اُخْتَ هٰرُونَ مَا كَانَ اَبُوكِ امْرَاَ سَوْءٍ
وَمَا كَانَتْ اُمُّكِ بَغِيًّاۚ ﴿٢٩﴾

---

[1] Kitab-ı Mukaddes’in bildirdiğine göre, sonradan kocası olan kişi, Hz. Meryem’i (a.s.) bir dağın tepesinde bulunan Beytüllahim’e götürdü. Hz. Meryem’in (a.s.) çocuğunu doğurduğu yerin alt tarafında bir pınar bulunuyordu. Bir melek kendisine o yönden seslenmişti.

[2] Bu Arapça deyimin “anlamı gözün aydın olsun” demektir.

[3] Müslüman olmayanlar, Hz Meryem’in (a.s.) Hz. Harun’un (a.s.) kardeşi olmadığını söyleyerek, bu ayete itirazda bulunurlar. Çünkü Hz. Harun (a.s.), Hz. Musa (a.s.) zamanında yaşamış bir peygamberdi derler. Doğrusu, burada adı geçen Harun, Hz. Musa’nın (a.s.) kardeşi olan Hz. Harun (a.s.) değildir. Genelde insanlar çocuklarına kavimlerinin ileri gelenlerinin adını verirler. Hz. Meryem’in (a.s.) kardeşinin adı da, muhtemelen bu sebepten dolayı Harun olarak konulmuştu. (Bkz. Feth-ül-Beyan, c:6, s:16)

30. Bunun üzerine (Meryem çocuğa) işaret etti. Onlar, “Daha (düne kadar) beşikte olan çocukla nasıl konuşalım?” dediler.[1]

فَاَشَارَتْ اِلَيْهِؕ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ
كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿٣٠﴾

31. O, dedi ki: “Ben Allah’ın kuluyum. O bana Kitap ihsan etti ve beni peygamber yaptı.”

قَالَ اِنّ۪ي عَبْدُ اللّٰهِۜ اٰتٰنِيَ الْكِتَابَ
وَجَعَلَن۪ي نَبِيًّاۙ ﴿٣١﴾

32. “Nerede olursam olayım, beni bereketli biri kıldı. Yaşadığım sürece bana namazı ve zekâtı sıkı sıkıya öğütledi.”

وَجَعَلَن۪ي مُبَارَكاً اَيْنَ مَا كُنْتُۖ
وَاَوْصَان۪ي بِالصَّلٰوةِ وَالزَّكٰوةِ مَا دُمْتُ
حَيًّاۖ ﴿٣٢﴾

33. “Beni, anneme iyi davranan bir kimse kıldı, zalim ve taş kalpli kılmadı.”

وَبَرّاً بِوَالِدَت۪يۘ وَلَمْ يَجْعَلْن۪ي جَبَّاراً
شَقِيًّا ﴿٣٣﴾

34. “Doğduğum gün üzerimde selâmet vardı. Öleceğim gün ve diriltilerek kaldırılacağım gün (de, üzerimde selâmet olacaktır.)”

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ اَمُوتُ
وَيَوْمَ اُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٤﴾

35. (Gerçek) Meryem oğlu İsa, (işte) budur. Şüpheye düştükleri hak söz (de,) işte budur.

ذٰلِكَ ع۪يسَى ابْنُ مَرْيَمَۚ قَوْلَ الْحَقِّ
الَّذ۪ي ف۪يهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٥﴾

36. Allah’ın evlat edinmesi, yüce şanına uymaz. O, paktır. Bir şeyin olmasına karar verdiğinde ona ancak, “Ol!” der. O (da) olmaya başlar (ve kesinlikle olur.)

مَا كَانَ لِلّٰهِ اَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍۙ سُبْحَانَهُؕ
اِذَا قَضٰٓى اَمْراً فَاِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ
فَيَكُونُ ﴿٣٦﴾

[1] Hz. İsa’nın (a.s.) beşikte konuşması ile ilgili olarak bkz. dipnot 3:47.

37. Şüphesiz Allah, benim de Rabbimdir, sizin de Rabbinizdir. Onun için, ancak O’na ibadet edin. Doğru yol, işte budur.

وَاِنَّ اللّٰهَ رَبّ۪ي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُۜ
هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَق۪يمٌ ﴿٣٧﴾

38. Ancak çeşitli hizipler kendi aralarında görüş ayrılığına düştüler. Onun için büyük bir günde hazır bulunmayı inkâr edenler, azaba uğrayacaklar.

فَاخْتَلَفَ الْاَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْۚ
فَوَيْلٌ لِلَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ مَشْهَدِ
يَوْمٍ عَظ۪يمٍ ﴿٣٨﴾

39. Huzurumuzda hazır bulunacakları gün, işitme ve görme duyuları çok artmış olacak. Ancak bugün (bu) zalimler, apaçık bir sapıklık içindedirler.

اَسْمِعْ بِهِمْ وَاَبْصِرْۙ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لٰكِنِ
الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ ف۪ي ضَلَالٍ مُب۪ينٍ ﴿٣٩﴾

40. (Her şey) hakkında karar verilecek olan keder gününden kendilerini korkut. Oysa onlar, (şimdi) gaflet içinde olup hiç inanmazlar.

وَاَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ اِذْ قُضِيَ
الْاَمْرُۢ وَهُمْ ف۪ي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿٤٠﴾

41. Şüphesiz Biz, (bütün) yeryüzünün ve üzerinde bulunan her şeyin vârisi olacağız. Onlar, ancak Bize döndürülecekler.

اِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْاَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَاِلَيْنَا
يُرْجَعُونَ ﴿٤١﴾

B.3

42. (Bu) Kitap’ta (var olan,) İbrahim ile (ilgili olayları insanlara) anlat. Şüphesiz o, dosdoğru bir peygamberdi.

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ اِبْرٰه۪يمَۜ اِنَّهُ كَانَ
صِدّ۪يقًا نَبِيًّا ﴿٤٢﴾

43. Hani (o,) babasına demişti ki: “Babacığım. Hiç duymayan, görmeyen ve sana hiç bir fayda sağlamayana, niye ibadet ediyorsun?”

اِذْ قَالَ لِاَب۪يهِ يَٓا اَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا
يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْن۪ي عَنْكَ شَيْـًٔا ﴿٤٣﴾

44. “Babacığım. Şüphesiz Bana ihsan edilen (özel) bir ilim, sana verilmemiştir. Onun için bana tabi ol. Sana doğru yolu göstereceğim.”

يَٓا اَبَتِ اِنّ۪ي قَدْ جَٓاءَن۪ي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ
يَأْتِكَ فَاتَّبِعْن۪ٓي اَهْدِكَ صِرَاطاً سَوِياًّ ٤٤

45. “Babacığım, şeytana ibadet etme. Şüphesiz şeytan, Rahman (olan Allah’a) karşı itaatsizdir.”

يَٓا اَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَۜ اِنَّ الشَّيْطَانَ
كَانَ لِلرَّحْمٰنِ عَصِياًّ ٤٥

46. “Babacığım, şüphesiz Rahman (olan Allah) tarafından sana bir azabın (gelip) çatmasından (ve sonuçta) şeytanın arkadaşı olmandan korkarım.”

يَٓا اَبَتِ اِنّ۪ٓي اَخَافُ اَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ
مِنَ الرَّحْمٰنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِياًّ ٤٦

47. O dedi ki: “Ey İbrahim. Tanrılarımdan yüz mü çeviriyorsun? Bundan vazgeçmezsen, seni mutlaka taşlayarak (öldürürüm.) Uzun bir süre beni yalnız bırak.”

قَالَ اَرَاغِبٌ اَنْتَ عَنْ اٰلِهَت۪ي
يَٓا اِبْرٰه۪يمُۚ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ لَاَرْجُمَنَّكَ
وَاهْجُرْن۪ي مَلِياًّ ٤٧

48. (Bunun üzerine İbrahim) dedi ki: “Üzerine selam (olsun.) Ben mutlaka Rabbimden, senin için mağfiret dileyeceğim. Şüphesiz o, bana karşı son derece lütufkârdır.”

قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَۚ سَاَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبّ۪يۜ
اِنَّهُ كَانَ ب۪ي حَفِياًّ ٤٨

49. “Ben sizi (de,) Allah’tan başka bütün çağırdıklarınızı (da) bırakıp gideceğim. Yalnız Rabbime dua edeceğim. Şüphesiz Rabbime dua etmekten (hiç) bedbaht olmayacağım.”

وَاَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
وَاَدْعُوا رَبّ۪يۘ عَسٰٓى اَلَّٓا اَكُونَ بِدُعَٓاءِ
رَبّ۪ي شَقِياًّ ٤٩

50. O, onlardan (da) taptıklarından (da) ayrılınca, Biz kendisine İshâk ve (ardından) Yakub’u ihsan ettik. Hepsini (de) peygamber kıldık.

فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ
دُونِ اللّٰهِۙ وَهَبْنَا لَهُٓ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَۜ
وَكُلاًّ جَعَلْنَا نَبِياًّ ٥٠

51. Rahmetimizden (de) kendilerine (büyük bir pay) bağışladık. Onlar için ebediyen kalacak, (çok yüce ve) hayırlı bir zikir hazırladık.

وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ
لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ٥١

B.4

52. (Bu) Kitap'ta (var olan) Musa ile (ilgili olayları da insanlara) anlat. Şüphesiz o, seçilmiş biriydi ve bir resûl ve nebi idi.

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسٰى إِنَّهُ كَانَ
مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ٥٢

53. Biz (ona,) Tûr'un sağ tarafından seslendik ve (sırlarımızı gizlice) fısıldayarak, onu kendimize yakınlaştırdık.

وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ
وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ٥٣

54. Biz ona rahmetimizden, kardeşi Harun'u peygamber (yapıp) bağışladık.

وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ
نَبِيًّا ٥٤

55. (Bu) Kitap'ta (var olan) İsmail ile (ilgili olayları da insanlara) anlat. Şüphesiz o, verdiği söze bağlıydı. O, bir resûl ve nebi idi.

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ
صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ٥٥

56. Ailesine namaz (ile) zekâtı sıkıca telkin ederdi. Rabbinin nezdinde beğenilen biriydi.

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ
وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ٥٦

57. (Bu) Kitap'ta (var olan,) İdris ile (ilgili olayları da insanlara) anlat. Şüphesiz o, dosdoğru bir peygamberdi.

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ
صِدِّيقًا نَبِيًّا ٥٧

58. Onu, pek yüce bir makama yükselttik.

وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ٥٨

59. Peygamberler arasından (ve) Âdem'in neslinden Allah'ın nimet verdikleri, işte bunlardır. Bizim Nuh ile birlikte (gemide) taşıdıklarımızdan, İbrahim ve İsrâil'in neslinden, hidayet verdiklerimizden ve seçtiklerimizden kimseler (de bunlardır.) Onlar, Rahman'ın ayetleri kendilerine okunduğunda, secde ederek ve ağlayarak yere kapanırlardı.

Secde Ayeti[1]

أُولَٰٓئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِنَ
النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَّةِ اٰدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا
مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَّةِ إِبْرٰهِيمَ
وَإِسْرَآءِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا
إِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُ الرَّحْمٰنِ خَرُّوا
سُجَّدًا وَبُكِيًّا ۩ ﴿٥٩﴾ السجدة

60. Kendilerinden sonra, namazı yitiren (ve) nefsani arzularının peşine düşen bir nesil onların yerini aldı. Onun için onlar, mutlaka (bu) sapıklığın (neticesini) görecekler.

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا
الصَّلٰوةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ
يَلْقَوْنَ غَيًّا ﴿٦٠﴾

61. Ancak tevbe edip inanan ve (yerli yerinde) iyi işler yapanlar, (bundan) müstesnadırlar. Cennet'e girecek olanlar, işte onlardır. Onlara asla zulmedilmeyecektir.

إِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا
فَأُولَٰٓئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ
شَيْـًٔا ﴿٦١﴾

62. Bunlar, Rahman'ın kullarına gıyaben vadettiği ebedi Cennetler'dir. Şüphesiz, onun vaadi, mutlaka yerine gelir.

جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمٰنُ عِبَادَهُ
بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا ﴿٦٢﴾

63. Onlar selâmet sözleri dışında, (bu Cennetler'de) hiç boş söz işitmeyecekler. Orada kendileri için rızıkları, sabah akşam hazır olacak.

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ
رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿٦٣﴾

64. İşte kullarımızdan takvayı benimseyenleri vâris kılacağımız Cennet budur.

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا
مَنْ كَانَ تَقِيًّا ﴿٦٤﴾

[1] Bkz: dipnot 7:207

65. (Melekler onlara derler ki:) “Biz Rabbinin emri dışında inmeyiz. Önümüzde, arkamızda ve (bu ikisi) arasında bulunanın hepsi, O’nundur. Rabbin unutan değildir.”

وَمَا نَتَنَزَّلُ اِلَّا بِاَمْرِ رَبِّكَۚ لَهُ مَا
بَيْنَ اَيْدٖينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذٰلِكَۚ
وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّاۚ ﴿٦٥﴾

66. O, göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların (da) Rabbidir. (Ey Müslüman,) O’na ibadet et ve O’na ibadet etmekte devamlılık göster. Sen, O’nun bir adaşını tanır mısın?

رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهٖۜ هَلْ تَعْلَمُ
لَهُ سَمِيًّا ﴿٦٦﴾ ع ١٥ ٧

B.5

67. İnsan der ki: “Ben ölünce, tekrar diriltilerek kaldırılacak mıyım?”

وَيَقُولُ الْاِنْسَانُ ءَاِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ
اُخْرَجُ حَيًّا ﴿٦٧﴾

68. İnsan, daha önce (de) hiç bir şey değilken, onu yarattığımızı hatırlamaz mı?

اَوَلَا يَذْكُرُ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ
وَلَمْ يَكُ شَيْـًٔا ﴿٦٨﴾

69. Rabbine andolsun ki, Biz mutlaka onları ve şeytanları bir araya toplayacağız. Sonra onların hepsini diz çökmüş bir halde Cehennem’in etrafında hazır bulunduracağız.

فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطٖينَ ثُمَّ
لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّاۚ ﴿٦٩﴾

70. Sonra her topluluktan Rahman (olan Allah’a) karşı en azgın düşmanları çekip çıkaracağız.

ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شٖيعَةٍ اَيُّهُمْ اَشَدُّ
عَلَى الرَّحْمٰنِ عِتِيًّاۚ ﴿٧٠﴾

71. Sonunda Biz, mutlaka kimin ona girip yanmaya lâyık olduğunu (da) en iyi biliriz.

ثُمَّ لَنَحْنُ اَعْلَمُ بِالَّذٖينَ هُمْ اَوْلٰى بِهَا
صِلِيًّا ﴿٧١﴾

72. Siz (zalimler) arasından her biriniz, mutlaka ona gireceksiniz. Bu, Rabbin tarafından şüphesiz gerçekleşecek kesin bir karardır.[1]

وَاِنْ مِنْكُمْ اِلَّا وَارِدُهَاۚ كَانَ عَلٰى رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّاۚ ﴿٧٢﴾

73. Sonra takvayı benimseyenleri kurtaracağız. Zalimleri (ise,) diz çökmüş bir vaziyette orada bırakacağız.

ثُمَّ نُنَجِّي الَّذٖينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمٖينَ فٖيهَا جِثِيًّا ﴿٧٣﴾

74. Onlara apaçık ayetlerimiz okunduğunda, kâfirlik edenler müminlere, "Bu iki topluluktan hangisi, konum ve dostluk bakımından daha üstündür," derler.

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذٖينَ كَفَرُوا لِلَّذٖينَ اٰمَنُوا اَيُّ الْفَرٖيقَيْنِ خَيْرٌ مَقَامًا وَاَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٤﴾

75. Biz, onlardan önce nice nesilleri yok ettik. Onlar gerek malca, gerekse şan ve gösteriş bakımından, (bunlardan) daha üstündüler.

وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ اَحْسَنُ اَثَاثًا وَرِءْيًا ﴿٧٥﴾

76. De ki: "Sapıklığa düşmüş olana, Rahman (olan Allah) belli bir zamana kadar süre tanır. Hatta (böyle insanlar,) kendilerine vadolunan (dünya ile ilgili azabı) veya (Kıyamet) saatini göreceklerinde, konum olarak kimin daha kötü, kuvvet olarak (da) kimin daha zayıf (olduğunu) anlayacaklar."

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمٰنُ مَدًّاۚ حَتّٰى اِذَا رَاَوْا مَا يُوعَدُونَ اِمَّا الْعَذَابَ وَاِمَّا السَّاعَةَۜ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَكَانًا وَاَضْعَفُ جُنْدًا ﴿٧٦﴾

77. Allah, hidayete ermiş olanların, hidayetlerini daha (da) arttıracaktır. Daimi kalacak iyi işler, Rabbinin nezdinde mükâfat bakımından (da,) sonuç itibariyle (de) daha hayırlıdır.

وَيَزٖيدُ اللّٰهُ الَّذٖينَ اهْتَدَوْا هُدًىۜ وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا ﴿٧٧﴾

[1] Kur'an-ı Kerim'den anlaşıldığı üzere, hem bu dünyada, hem de ahirette olmak üzere, Cehennem iki çeşittir. Yüce Allah (c.c.) müminlerin asla Cehennem'e girmeyeceklerini, hatta onun sesini bile duymayacaklarını beyan etmiştir. Nitekim müminler bu dünyadayken çeşitli sıkıntı ve üzüntülerle baş başa kalırlar. Ayrıca değişik hastalıklara katlanırlar. Böylece bu dünyadaki Cehennem'den pay almış olurlar. Ancak ahirette müminlerin Cehennem'e girmesi kesinlikle söz konusu değildir.

78. Ayetlerimizi inkâr edip, “Bana muhakkak (çok) mal ve evlat verilecek,” diyenin durumunu hiç düşündün mü?

اَفَرَءَيْتَ الَّذٖى كَفَرَ بِاٰيٰتِنَا وَقَالَ
لَاُوتَيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٧٨﴾

79. O, gaipten bilgi mi edindi? Yoksa Rahman (olan Allah’tan) bir söz mü aldı?

اَطَّلَعَ الْغَيْبَ اَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ
عَهْدًا ﴿٧٩﴾

80. Hayır (sandığınız gibi) değil! Biz, söylediğini mutlaka yazacağız. Onun azabını (da) arttırmaya (devam edeceğiz.)

كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ
مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ﴿٨٠﴾

81. Sözünü ettiğine (de,) Biz vâris olacağız. O, Bize yalnız gelecektir.

وَنَرِثُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتٖينَا فَرْدًا ﴿٨١﴾

82. Onlar, kendilerine saygınlık kazandıracaklarını ümit ederek, Allah’tan başka (birçok) ilâh edindiler.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لِيَكُونُوا
لَهُمْ عِزًّا ﴿٨٢﴾

83. Hayır (sandıkları gibi) değil! Onlar kulluklarını inkâr edip, kendilerine karşı çıkacaklar.

كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ
وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٣﴾ ع ١٧ ٨

B.6

84. Kâfirleri (durmadan) kışkırtsınlar diye, onlara şeytanlar saldığımızı görmez misin?

اَلَمْ تَرَ اَنَّا اَرْسَلْنَا الشَّيَاطٖينَ عَلَى
الْكَافِرٖينَ تَؤُزُّهُمْ اَزًّا ﴿٨٤﴾

85. Onun için sen, onlara (karşı) acele etme. Biz, onların (yok olma) gününe kadarki hesabını tutmaktayız.

فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ اِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ﴿٨٥﴾

86-88. Bizim takvayı benimsemiş olanları, Rahman (olan Allah'ın) huzuruna (onurlu) misafirler olarak toplayıp ulaştıracağımız, suçluları ise sürerek Cehennem'e götüreceğimiz gün, Rahman (olan Allah'tan) söz almış olandan başka kimse, şefaat (yetkisine) sahip olamayacaktır.

يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقٖينَ اِلَى الرَّحْمٰنِ وَفْدًا ۙ ﴿٨٦﴾
وَنَسُوقُ الْمُجْرِمٖينَ اِلٰى جَهَنَّمَ وِرْدًا ﴿٨٧﴾
لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ اِلَّا مَنِ اتَّخَذَ
عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ﴿٨٨﴾

89. Onlar, "Rahman olan (Allah) bir evlat edindi," derler.

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا ۜ ﴿٨٩﴾

90. (Sen onlara), "Çok iğrenç bir söz söylüyorsunuz," (de.)

لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْـًٔا اِدًّا ۙ ﴿٩٠﴾

91-92. Onların Rahman (olan Allah'ın) oğlu (olduğunu) iddia etmeleri sebebiyle, neredeyse gökler parçalanacak, yer yarılacak ve dağlar (da sarsılarak) çökecektir.

تَكَادُ السَّمٰوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ
الْاَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ۙ ﴿٩١﴾
اَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمٰنِ وَلَدًا ۚ ﴿٩٢﴾

93. Rahman (olan Allah'ın) oğul edinmesi, O'nun (yüce) şanına uygun değildir.

وَمَا يَنْبَغٖي لِلرَّحْمٰنِ اَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ۜ ﴿٩٣﴾

94. Göklerde ve yerde bulunanların her biri, Rahman (olan Allah'ın) huzuruna kul olarak gelecektir.

اِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ اِلَّٓا
اٰتِي الرَّحْمٰنِ عَبْدًا ۜ ﴿٩٤﴾

95. (Yüce Allah,) onların hepsini kuşatmıştır ve kendilerini tam olarak saymıştır.

لَقَدْ اَحْصٰيهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ۜ ﴿٩٥﴾

96. Kıyamet günü, onlardan her biri O'nun huzuruna tek başına gelecektir.

وَكُلُّهُمْ اٰتٖيهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَرْدًا ﴿٩٦﴾

97. Şüphesiz iman edip, salih amelde bulunanlar için, Rahman olan (Allah) bir sevgi yaratacaktır.

إِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحٰتِ
سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمٰنُ وُدًّا ﴿٩٧﴾

98. Takvayı benimseyenlere müjde veresin ve kavgacı bir kavmi onunla uyarasın diye, Biz bu (Kur’an’ı) senin dilinle kolaylaştırarak (indirdik.)

فَإِنَّمَا يَسَّرْنٰهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ
وَتُنْذِرَ بِهِ قَوْمًا لُدًّا ﴿٩٨﴾

99. Onlardan önce nice nesilleri helâk ettik. Onlardan herhangi birini hissediyor veya onların bir fısıltısını işitiyor musun?

وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ
هَلْ تُحِسُّ مِنْهُمْ مِنْ اَحَدٍ اَوْ تَسْمَعُ
لَهُمْ رِكْزًا ﴿٩٩﴾

Sûre: 20

TÂHÂ SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yüz otuz altı ayettir.

Bu sûrenin başlangıcında yer alan "Tâ Hâ" mukataât harfleri, "Taayyibûn ve Hadiyyûn" demek olup, anlamı ise "Ey pak Resûl ve Hadi-yi Kâmil"dir. Bu mukataât harfleri, başka hiçbir sûrenin başlangıcında yer almamaktadır.

Daha önce Meryem sûresinde bazı korkunç savaşlardan haberler verilmişti. Bu da şüphesiz, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) için çok üzücü bir durumdu. Bu sebeple Yüce Allah (c.c.) Habibi'ne (s.a.v.) teselli vererek, hiç üzüntüye kapılmaması gerektiğini buyurmuştur. Bu yer ile göğü yaratıp, arşta karar kılan Rahman tarafından indirilen kelâmdır denmiştir.

Bütün risaletler, Yüce Allah'ın (c.c.) Rahman oluşu neticesinde bahşedilir. Geçen sûrede olduğu gibi, Tâhâ sûresinde de Yüce Allah'ın (c.c.) "Rahman" oluşu beyan edilmektedir. Burada bir kez daha Hz. Musa'dan (a.s.) bahsedilmiştir. Yüce Allah'ın (c.c.) "Rahman" oluşu neticesinde, Hz. Musa'ya (a.s.) peygamberlik bahşettiği beyan edilmiştir. Ona bahşedilen bütün nimetlerin de, Yüce Allah'ın (c.c.) "Rahman" olması sonucu kendisine verildiği ileri sürülmüştür.

Bu sûrede, sihirbazların secdeye kapandıkları ve Firavun'un da kendilerini çok korkunç cezalarla tehdit ettiği anlatılmıştır. Ancak Yüce Allah'ın (c.c.) "Rahman" oluşunun mucizelerini görmüş olanlar, bu gibi gözdağı ve tehditlerden asla korkmazlar. Bu sebeple, tüm korkutmalara rağmen, onların Hz. Musa'ya (a.s.) olan imanları hiç bozulmadan sapa sağlam kalmıştır.

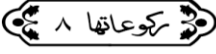
Daha sonra kâfirlerin, Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) dağlar hakkında soru sorduklarından bahsedilmiştir. Onların, maddi anlamda dağlar hakkında soru sormaları asla söz konusu olmamıştır. Aslında müşrikler, dağlar gibi büyük güçler hakkında sorarlardı ve bunlar varken, sen nasıl başarıya ulaşırsın derlerdi. Bir tarafta Kisra'nın devletinin, diğer taraftan ise Kayser'in devletinin dağları bulunuyordu. Ancak Yüce Allah (c.c.) bu sorunun cevabını vermiştir. O, dağlar gibi büyük ve kibirli kavimlerin kibirleri yıkılmadıkça ve onlar, içinde çukur ve tepeler bulunmayan bir çölün kumuna benzemedikçe, asla inanmazlar diye buyurmuştur. Ancak bu koşullar gerçekleşince, onlar talimatında hiçbir eğrilik bulunmayan Peygamber'e (s.a.v.) tabi olacaklar, diye de bildirilmiştir.

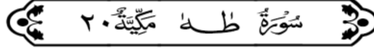
Yüz dokuzuncu ayet-i kerimede, “Rahman” sıfatı tekrar edilmiştir. Hemen sonraki ayette ise, aynı sıfatın bir özelliğinden bahsedilmiştir. O yüce şan sebebiyle tüm sesler kısılacak ve var olan konuşmalar bile çok kısık sesli olacak, denmiştir.

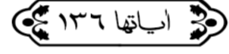
Bundan sonra, tekrar Hz. Âdem’den (a.s.) bahsedilmiştir. Onun doğuşu da Yüce Allah’ın (c.c.) “Rahman” oluşunun tecellisine uygundu. Kendisine verilen şeriatın dört temel unsuru ilk kez beyan edilmiş ve kimse aç, çıplak, susuz kalmayacak ve güneşte de yanmayacak, diye güvence verilmiştir.

Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) bir kez daha sebat göstermesi gerektiği, ona telkin edilmiştir. Düşmanın verdiği eziyetlere karşı sabret ve güneşin doğuşundan önce ve güneşin batışından önce, gecenin değişik saatlerinde de, günün kenarlarında da Yüce Rabbinin (c.c.) hamdıyla birlikte, O’nu tespih et diye kendisine buyrulmuştur. Bu ayet-i kerime ile gündüz ve gecenin tüm namazlarından bahsedilmiştir.

Bu sûrenin sonunda ise şöyle buyrulmuştur: De ki: “Herkes kendi akıbetini beklemektedir. Siz de akıbetinizi bekleyin. Kimin doğru yolda olduğunu, kimin hidayete erdiğini, mutlaka öğrenirsiniz.”

Tâhâ Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

2. Ey pak Resûl ve Hadi-yi Kâmil![1]

طٰهٰ ٢

3. Biz sana bu Kur’an’ı sıkıntıya düşesin diye indirmedik.

مَٓا اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لِتَشْقٰىۙ ٣

4. Bu, ancak (Allah) korkusu olana bir nasihattir.

اِلَّا تَذْكِرَةً لِمَنْ يَخْشٰىۙ ٤

5. (Bu Kur’an,) yeri ve yüksek gökleri Yaratan tarafından indirilmiştir.

تَنْز۪يلًا مِمَّنْ خَلَقَ الْاَرْضَ وَالسَّمٰوَاتِ الْعُلٰىۜ ٥

6. O, arşta sağlam olarak yerleşen Rahman’dır.

اَلرَّحْمٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوٰى ٦

7. Gökler ile yerde, ikisinin arasında ve toprağın derinliklerinde bulunan her şey, O’nundur.

لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرٰى ٧

8. Yüksek sesle konuşsan (da bu fark etmez. Çünkü) O, mutlaka gizliyi (de,) gizlinin gizlisini (de) bilir.

وَاِنْ تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ فَاِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَاَخْفٰى ٨

9. O, Allah’tır. O’ndan başka bir İlâh yoktur. (Bütün) güzel isimler O’nundur.

اَللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۜ لَهُ الْاَسْمَٓاءُ الْحُسْنٰى ٩

---

[1] “طه” yani “Tâ Hâ” mukattaât harfleri olup, “Tayyibun” ve “Hadiyyun” demektir. Bunların anlamı, “Ey pak resûl ve hadi-yi kâmil”dir. “Feth-ül Beyan” tefsirine göre “Tâ Hâ”, değişik Arap kabilelerinde kullanılırdı ve anlamı da “Ey Recülün”dü. Bu, “Ey kuvvetleri tam olan er kişi,” demektir. Buna göre, bir er kişide bulunması gereken tüm vasıflar Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v) şahsında kesinlikle mevcuttu.

10. Musa’nın hadisesi sana ulaştı mı?

وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ﴿١٠﴾

11. Hani bir ateş gördüğünde ailesine demişti ki: “Biraz durun. Şüphesiz bir ateş gördüm. Umarım ondan size bir kor getiririm. Yahut (da) o ateşin yanında hidayet bulurum.”

إِذْ رَأَىٰ نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ﴿١١﴾

12. Onun yanına varınca (kendisine,) “Ey Musa!” diye seslenildi.

فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَا مُوسَىٰ ﴿١٢﴾

13. Şüphesiz Ben senin Rabbinim. Ayakkabılarını çıkart. Sen, şüphesiz kutsal Tuvâ vadisindesin.

إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ ۖ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٣﴾

14. Ben seni seçtim. Sana vahiy olunanı dinle.

وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ ﴿١٤﴾

15. Şüphesiz Ben Allah’ım. Benden başka ibadete lâyık olan yoktur. Onun için, ancak Bana ibadet et ve Benim zikrim için namazı dosdoğru kıl.

إِنَّنِي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ﴿١٥﴾

16. Kıyamet mutlaka gelecek. Herkese yaptıklarının karşılığı verilsin diye, Benim onu gizli tutmam uzak (bir ihtimal) değildir.[1]

إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ ﴿١٦﴾

17. Ona inanmayan ve kendi pis heveslerine tabi olan, seni (onun şartlarını yerine getirmekten) alıkoymasın, yoksa helâk olursun.

فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَىٰ ﴿١٧﴾

---

1 “ أُخْفِيهَا ” kelimesi iki zıt anlam taşımaktadır. Birinci anlamı mealde mevcuttur. İkinci anlamı ise şöyledir: “ خَفَى الشَّيْءَ أَظْهَرَهُ ” yani “Bir şeyi ortaya çıkartmak” ya da أَخْفَ الشَّيْءَ أَزَالَ خِفَائَهُ أَىْ غِطَائَهُ yani “Bir şeyin gizliliğini yok etmek ve onu belli etmek.” (Bkz: El-Münced) Buna göre bu ayetin diğer meali ise şu şekildedir: “Kıyamet mutlaka gelecektir. Herkese yaptıklarının karşılığı verilsin diye, (Kıyamet) saatini ortaya çıkartmam uzak (bir ihtimal) değildir.”

18. (Yüce Allah dedi ki:) “Ey Musa! Bu senin sağ elinde olan nedir?”

وَمَا تِلْكَ بِيَمٖينِكَ يَا مُوسٰى ﴿١٨﴾

19. O dedi ki: “Bu benim değneğimdir. Ona dayanırım. Onunla koyunlarıma (ağaçlardan) yaprak düşürürüm ve onda benim için başka birçok faydalar (da) vardır.”

قَالَ هِيَ عَصَايَۚ اَتَوَكَّؤُ۬ا عَلَيْهَا وَاَهُشُّ
بِهَا عَلٰى غَنَمٖي وَلِيَ فٖيهَا مَاٰرِبُ اُخْرٰى ﴿١٩﴾

20. (Bunun üzerine Yüce Allah,) “Ey Musa, bu (değneği yere) at,” dedi.

قَالَ اَلْقِهَا يَا مُوسٰى ﴿٢٠﴾

21. (Musa,) onu (yere) attı. O (da) hemen hareket eden bir yılan oldu.

فَاَلْقٰيهَا فَاِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعٰى ﴿٢١﴾

22. (Yüce Allah şöyle) buyurdu: “Onu yakala ve korkma. Biz onu önceki haline döndüreceğiz.”

قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ وقفة سَنُعٖيدُهَا
سٖيرَتَهَا الْاُو۫لٰى ﴿٢٢﴾

23. “Elini koltuk altına sok. O hastalıksız, bembeyaz çıkacak.[1] Bu da başka bir mucize (olacaktır.)”

وَاضْمُمْ يَدَكَ اِلٰى جَنَاحِكَ تَخْرُجْ
بَيْضَٓاءَ مِنْ غَيْرِ سُٓوءٍ اٰيَةً اُخْرٰىۙ ﴿٢٣﴾

24. “(Bunu) Biz, sana daha büyük mucizelerimizden bazılarını göstermek için (yapacağız.)”

لِنُرِيَكَ مِنْ اٰيَاتِنَا الْكُبْرٰىۚ ﴿٢٤﴾

25. “Firavun’a git. Şüphesiz o haddi aşmıştır.”

اِذْهَبْ اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهُ طَغٰى ﴿٢٥﴾ ع

B.2

26. (Bunun üzerine Musa şöyle) dedi: “Yarabbi, benim için göğsümü açıver.”

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لٖي صَدْرٖيۙ ﴿٢٦﴾

27. “İşimi benim için kolaylaştır.

وَيَسِّرْ لٖٓي اَمْرٖيۙ ﴿٢٧﴾

28-29. “Dilimdeki düğümü (de) çözüver ki, sözümü (daha rahat) anlasınlar.”

وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانٖيۙ ﴿٢٨﴾
يَفْقَهُوا قَوْلٖيۖ ﴿٢٩﴾

---

[1] Yahudiler, Hz. Musa’nın elinin cüzam sonucu beyaz olduğunu söylerler. Allah, bu ayetler ile bunu reddediyor ve asılsız bir iddia olduğunu söylüyor. (Bkz. Tevrat, Çıkış, 4:6)

30. "Ailemden birini bana yardımcı kıl."

وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِنْ اَهْلِي ﴿٣٠﴾

31. "(Yani) kardeşim Harun'u."

هٰرُونَ اَخِي ﴿٣١﴾

32. "Onunla arkamı güçlü kıl."

اشْدُدْ بِهِ اَزْرِي ﴿٣٢﴾

33-34-35. "Keza onu hizmetime ortak kıl ki, ikimiz Seni çok tespih edelim ve Seni çok analım."

وَاَشْرِكْهُ فِي اَمْرِي ﴿٣٣﴾
كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا ﴿٣٤﴾
وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا ﴿٣٥﴾

36. "Şüphesiz Sen bizi çok iyi görensin."

اِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٦﴾

37. (Yüce Allah şöyle) buyurdu: "Ey Musa! Dilediğin sana verilmiştir."

قَالَ قَدْ اُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسٰى ﴿٣٧﴾

38. "Biz sana (bundan önce de,) muhakkak bir kere daha lütufta bulunmuştuk."

وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً اُخْرٰى ﴿٣٨﴾

39. "Annene vahiy vasıtasıyla (gerekenin hepsini) indirmiştik.[1]"

اِذْ اَوْحَيْنَا اِلٰى اُمِّكَ مَا يُوحٰى ﴿٣٩﴾

40. "Yani (Musa'yı) bir sandığa koy. Sonra onu nehre bırak. Böylece nehir bu sandığı emrimizle (kıyıya) çıkarsın ki, onu Benim ve onun düşmanı olan alsın." Ben Katımdan sana sevgi indirmiştim. Böylece sen, gözümün önünde yetiştirildin.

اَنِ اقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْذِفِيهِ فِي الْيَمِّ
فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِي
وَعَدُوٌّ لَهُ وَاَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِنِّي
وَلِتُصْنَعَ عَلٰى عَيْنِي ﴿٤٠﴾

[1] Bkz. "Vahiy" ile ilgili dipnot 5:112

41. “Hani kız kardeşin (sandığın yanında yol boyunca) yürürken, buna bakacak birini size söyleyeyim mi, diyordu. Böylece Biz, gözü aydın olsun ve kederlenmesin diye, seni annene geri verdik. Sen, bir adamı öldürmüştün ve Biz seni üzüntüden kurtarmıştık. Seni birçok imtihanla denemiştik. Sonra (da) birkaç yıl Medyen halkı arasında kaldın. Böylece ey Musa, sen (peygamberlik için) elverişli (bir yaşa) ulaştın.”

اِذْ تَمْشٖٓي اُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ اَدُلُّكُمْ
عَلٰى مَنْ يَكْفُلُهُۜ فَرَجَعْنَاكَ اِلٰٓى اُمِّكَ
كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَۜ وَقَتَلْتَ
نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ
فُتُونًاۜ فَلَبِثْتَ سِنٖينَ فٖٓي اَهْلِ مَدْيَنَۙ
ثُمَّ جِئْتَ عَلٰى قَدَرٍ يَا مُوسٰى ﴿٤١﴾

42. “Seni Kendim için seçtim.”

وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسٖيۚ ﴿٤٢﴾

43. “Sen ve kardeşin mucizelerimle gidin. Beni anmakta tembellik etmeyin.”

اِذْهَبْ اَنْتَ وَاَخُوكَ بِاٰيَاتٖي وَلَا تَنِيَا
فٖي ذِكْرٖيۚ ﴿٤٣﴾

44. “İkiniz Firavun’a gidin, çünkü o haddi aşmıştır.”

اِذْهَبَٓا اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهُ طَغٰىۚ ﴿٤٤﴾

45. “Ona nazik sözle hitap edin. Belki nasihat alır veya (Bizden) korkar.”

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَيِّنًا لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ
اَوْ يَخْشٰى ﴿٤٥﴾

46. İkisi, “Ey Rabbimiz! Onun bize karşı taşkınlık göstermesinden veya haddi aşmasından korkarız,” dediler.

قَالَا رَبَّنَٓا اِنَّنَا نَخَافُ اَنْ يَفْرُطَ عَلَيْنَٓا
اَوْ اَنْ يَطْغٰى ﴿٤٦﴾

47. (Yüce Allah) şöyle buyurdu: “Korkmayın. Şüphesiz Ben sizden yanayım. (Dualarınızı) işitir, (durumunuzu da) görürüm.”

قَالَ لَا تَخَافَٓا اِنَّنٖي مَعَكُمَٓا اَسْمَعُ
وَاَرٰى ﴿٤٧﴾

48. “İkiniz kendisine gidin ve ona deyin ki, “Biz Rabbinin peygamberleriyiz. İsrâiloğulları’nı bizimle beraber gönder. Onlara eziyet etme. Biz sana muhakkak Rabbinden büyük bir mucize getirdik. Hidayete uyana, (Yüce Allah tarafından) selam olsun.”

فَأْتِيَاهُ فَقُولَٓا اِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَاَرْسِلْ
مَعَنَا بَنٖٓي اِسْرَٓاءٖيلَ ۙ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ ؕ
قَدْ جِئْنَاكَ بِاٰيَةٍ مِنْ رَبِّكَ ؕ وَالسَّلَامُ عَلٰى
مَنِ اتَّبَعَ الْهُدٰى ﴿٤٨﴾

49. “Bize, (Allah’ın ayetlerini) yalanlayıp sırt çevirene kesinlikle azap (inecek) diye vahiy olundu.”

اِنَّا قَدْ اُو۫حِيَ اِلَيْنَٓا اَنَّ الْعَذَابَ عَلٰى
مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ﴿٤٩﴾

50. (Firavun,) “Ey Musa! İkinizin Rabbi kimdir?” dedi.

قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمَا يَا مُوسٰى ﴿٥٠﴾

51. (Musa,) “Rabbimiz, her şeye yaradılış (vasıflarını) veren, sonra (da) ona doğru yol gösterendir,” dedi.

قَالَ رَبُّنَا الَّذٖٓي اَعْطٰى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ
ثُمَّ هَدٰى ﴿٥١﴾

52. (Firavun,) “Öyleyse, önceki çağların insanlarının durumu ne olacak?” dedi.

قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْاُو۫لٰى ﴿٥٢﴾

53. (Musa,) “Onların bilgisi Rabbimin Katında bir kitaptadır. Rabbim ne yanılır, ne (de) unutur,” dedi.

قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ رَبّٖي فٖي كِتَابٍ ۚ
لَا يَضِلُّ رَبّٖي وَلَا يَنْسٰى ﴿٥٣﴾

54. O, sizin için yeryüzünü bir döşek olarak var eden, orada sizin için birçok yollar açan ve gökten su indirendir. Biz onunla, bitkilerin değişik kısımlarından birçok çiftler yarattık.

اَلَّذٖي جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ
لَكُمْ فٖيهَا سُبُلًا وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً ؕ
فَاَخْرَجْنَا بِهٖٓ اَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتّٰى ﴿٥٤﴾

55. (Kendiniz de) yiyin, hayvanlarınızı (da) otlatın. Şüphesiz bunda, akıllı insanlar için nice mucizeler vardır.

كُلُوا وَارْعَوْا اَنْعَامَكُمْ ؕ اِنَّ فٖي ذٰلِكَ
لَاٰيَاتٍ لِاُو۬لِي النُّهٰى ﴿٥٥﴾ ع

B.3

56. Sizi bu (topraktan) yarattık, sonra onun içine döndüreceğiz ve tekrar ondan çıkaracağız.

مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا
نُخْرِجُكُمْ تَارَةً اُخْرٰى ﴿٥٦﴾

57. Biz (Firavun'a,) her türlü mucizelerimizi gösterdik. Ancak o, yalanladı ve (sürekli) inkâr etti.

وَلَقَدْ اَرَيْنَاهُ اٰيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَاَبٰى ﴿٥٧﴾

58. Dedi ki: "Bizi sihrinle vatanımızdan çıkartmaya mı geldin, ey Musa!?"

قَالَ اَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ اَرْضِنَا
بِسِحْرِكَ يَا مُوسٰى ﴿٥٨﴾

59. "(Öyleyse) biz (de,) senin sihrinin aynısını karşına çıkartacağız. Onun için bizim ile aranda belli bir zaman ve yer tayin et. Biz (de,) sen (de) ondan dönmeyelim. Orası (ikimiz için de,) fark yaratmayan bir yer (olsun.)"

فَلَنَاْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِثْلِهِ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا
وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَٓا
اَنْتَ مَكَانًا سُوًى ﴿٥٩﴾

60.(Bunun üzerine Musa,) "Buluşma günümüz, bayram gününüz olsun ve kuşluk vaktinde halk bir araya getirilsin," dedi.

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّينَةِ وَاَنْ يُحْشَرَ
النَّاسُ ضُحًى ﴿٦٠﴾

61. Firavun sırtını dönüp gitti ve planını tamamlayıp, sonra (Musa'ya) geri döndü.

فَتَوَلّٰى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ اَتٰى ﴿٦١﴾

62. Musa onlara, "(Ey insanlar!) Size yazıklar olsun! Allah'a karşı yalan uydurmayın. Yoksa O sizi, azapla çiğneyip yok eder. (Allah'a karşı) yalan uyduran, muhakkak hüsrana uğrar," dedi.

قَالَ لَهُمْ مُوسٰى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا
عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ ج
وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرٰى ﴿٦٢﴾

63. Bunu duyunca (Firavun ve yanındakiler,) kendi meseleleri hakkında aralarında tartıştılar ve gizlice (birbirlerine) danıştılar.

فَتَنَازَعُٓوا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَاَسَرُّوا
النَّجْوٰى ﴿٦٣﴾

64. Dediler ki: “Şüphesiz bu ikisi, ancak birer sihirbazdır. Sihirleriyle sizi vatanınızdan çıkartmak ve en güzel geleneklerinizi yok etmek isterler.”

قَالُوٓا اِنْ هٰذٰنِ لَسَاحِرٰنِ يُرِيدَانِ اَنْ
يُخْرِجَاكُمْ مِنْ اَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا
وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْلٰى ﴿٦٤﴾

65. “Onun için planlarınızı tamamlayın ve sonra saflar halinde gelin. Bugün kim galip gelirse, o muhakkak muradına erecektir.”

فَاَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوا صَفًّا ج
وَقَدْ اَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلٰى ﴿٦٥﴾

66. Onlar dediler ki: “Ey Musa! Ya sen at, ya (da) biz ilk atan olacağız.”

قَالُوا يَا مُوسٰٓى اِمَّٓا اَنْ تُلْقِيَ وَاِمَّٓا
اَنْ نَكُونَ اَوَّلَ مَنْ اَلْقٰى ﴿٦٦﴾

67. (Musa) dedi ki: “Sizin atmanız daha iyidir.” İşte böylece (attıkları) ipler ve değnekler, sihirbazlıklarından dolayı kendisine sanki koşuşur gibi göründü.

قَالَ بَلْ اَلْقُوا ج فَاِذَا حِبَالُهُمْ
وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ اِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ
اَنَّهَا تَسْعٰى ﴿٦٧﴾

68. Musa, kalbinde bir korku hissetti.

فَاَوْجَسَ فٖى نَفْسِهٖ خٖيفَةً مُوسٰى ﴿٦٨﴾

69. Biz (kendisine) dedik ki: “Hiç korkma. Ancak sen, kesinlikle galip çıkacaksın.”

قُلْنَا لَا تَخَفْ اِنَّكَ اَنْتَ الْاَعْلٰى ﴿٦٩﴾

70. “Sağ elindekini yere at. Onların bütün yaptıklarını yutacak. Yaptıkları bir sihirbazın hilesidir. Sihirbaz hangi (yönden) gelirse (gelsin, Allah’a karşı asla) başarıya ulaşamaz.”

وَاَلْقِ مَا فٖى يَمٖينِكَ تَلْقَفْ مَا
صَنَعُوا ط اِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ ط
وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ اَتٰى ﴿٧٠﴾

71. (Musa değneğini yere atınca, Firavun’un topladığı) sihirbazlar secdeye düşürüldüler. Onlar, “Biz Harun ile Musa’nın Rabbine inandık,” dediler.

فَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوٓا اٰمَنَّا
بِرَبِّ هٰرُونَ وَمُوسٰى ﴿٧١﴾

72. (Firavun) dedi ki: “Ben izin vermeden önce ona inandınız, (öyle) mi? Şüphesiz o, size sihirbazlık öğretmiş olan liderinizdir. Onun için, bana karşı gelmenizden dolayı, ellerinizi ve ayaklarınızı mutlaka keseceğim ve sizi hurma (ağaçlarının) gövdelerine asacağım. Hangimizin azap vermekte daha şiddetli ve daha kalıcı olduğunu anlayacaksınız.[1]”

قَالَ اٰمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْۜ اِنَّهُ
لَكَبٖيرُكُمُ الَّذٖي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَۚ
فَلَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِنْ
خِلَافٍ وَلَاُصَلِّبَنَّكُمْ فٖي جُذُوعِ
النَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ اَيُّنَا اَشَدُّ عَذَابًا
وَاَبْقٰى ﴿٧٢﴾

73. Onlar dediler ki: “(Allah tarafından) bize gelen apaçık mucizelere ve bizi yaratan (Allah’a,) seni asla tercih etmeyiz. Onun için, ne yaparsan yap! Sen, ancak bu dünya hayatı hakkında hüküm verebilirsin.”

قَالُوا لَنْ نُؤْثِرَكَ عَلٰى مَا جَٓاءَنَا مِنَ
الْبَيِّنَاتِ وَالَّذٖي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَٓا اَنْتَ
قَاضٍۜ اِنَّمَا تَقْضٖي هٰذِهِ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَاۜ ﴿٧٣﴾

74. “Günahlarımızı ve bizi zorladığın sihirbazlık (yarışmasını) affetsin diye, muhakkak Rabbimize inandık. Allah, en iyi ve en kalıcıdır.”

اِنَّٓا اٰمَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَايَانَا وَمَٓا
اَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِۜ وَاللّٰهُ خَيْرٌ
وَاَبْقٰى ﴿٧٤﴾

75. Şüphesiz Rabbinin huzuruna suçlu olarak gelen birisi için, kesinlikle Cehennem vardır. Orada ne ölecektir, ne (de) yaşayacaktır.

اِنَّهُ مَنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَاِنَّ لَهُ
جَهَنَّمَۜ لَا يَمُوتُ فٖيهَا وَلَا يَحْيٰى ﴿٧٥﴾

76. Kim, (yerli yerinde) iyi işler yapmış bir mümin olarak O’na gelirse, işte yalnız böyle olanlar için yüksek dereceler vardır.

وَمَنْ يَأْتِهٖ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ
فَاُو۬لٰٓئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلٰىۙ ﴿٧٦﴾

[1] Bkz. Dipnot 7:125

77. (Yani,) içinde ırmaklar akan ebedi Cennetler. Onlar daima orada kalacaklar. Bu da temizliği benimseyenlerin mükâfatıdır.

جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ
خَالِد۪ينَ ف۪يهَاۜ وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا مَنْ تَزَكّٰى ﴿٧٧﴾ ع

B.4

78. Şüphesiz Biz Musa'ya, "Kullarımı geceleyin götür. Onlar için denizde kuru bir yol bul. Ne yakalanmaktan korkacaksın, ne de (başka bir) kaygın olacak," diye vahyettik.

وَلَقَدْ اَوْحَيْنَٓا اِلٰى مُوسٰٓى اَنْ اَسْرِ
بِعِبَاد۪ي فَاضْرِبْ لَهُمْ طَر۪يقًا فِي الْبَحْرِ
يَبَسًاۙ لَا تَخَافُ دَرَكًا وَلَا تَخْشٰى ﴿٧٨﴾

79. Firavun, ordusuyla birlikte onların peşine düştü. Denizden kendilerini kaplayan, onları tamamen sardı.

فَاَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِه۪ فَغَشِيَهُمْ مِنَ
الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْۜ ﴿٧٩﴾

80. Firavun kavmini saptırdı. Onlara hidayet vermedi.

وَاَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدٰى ﴿٨٠﴾

81. Ey İsrâiloğulları! Biz, sizi düşmanınızdan kurtardık. Sonra Tûr'un sağ tarafında sizinle karşılıklı olarak sözleştik. Biz, size "Mann" ve "Selva" indirdik.[1]"

يَا بَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪يلَ قَدْ اَنْجَيْنَاكُمْ مِنْ
عَدُوِّكُمْ وَوَاعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ
الْاَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ﴿٨١﴾

82. Size verdiğimiz rızkın temiz olanını yiyin. (Onun hakkında) haddi aşmayın, yoksa gazabım üzerinize iner. Gazabım kimin üzerine inerse, o helâk olur.

كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا
ف۪يهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَب۪يۚ وَمَنْ
يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَب۪ي فَقَدْ هَوٰى ﴿٨٢﴾

83. (Ancak) tevbe edip, iman eden ve (yerli yerinde) iyi işler yapan, sonra (da) hidayete (sıkıca) sarılanı, şüphesiz çok bağışlayanım.

وَاِنّ۪ي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ
صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدٰى ﴿٨٣﴾

84. "Ey Musa! Seni kavminden ayrılmaya acele ettiren nedir?" (demiştik).

وَمَٓا اَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يَا مُوسٰى ﴿٨٤﴾

---

[1] Bkz. Dipnot 2:58

85. (Musa,) "Onlar benim izim üzerindedirler. Ey Rabbim! Sen razı olasın diye, acele ile Sana (geldim,)" dedi.

قَالَ هُمْ اُو۬لَٓاءِ عَلٰٓى اَثَر۪ي وَعَجِلْتُ
اِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضٰى ﴿٨٥﴾

86. (Allah) dedi ki: "Biz, senin yokluğunda kavmini sınadık. Sâmirî onları yoldan çıkardı."

قَالَ فَاِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ
وَاَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ﴿٨٦﴾

87. (Bunun üzerine) Musa, kavmine öfkeli ve üzüntülü olarak döndü (ve onlara,) "Ey kavmim! Rabbiniz size güzel bir vaatte bulunmadı mı? O vaadin yerine gelmesi size uzun mu geldi? Yoksa Rabbiniz tarafından üzerinize bir azabın inmesini mi arzuladınız? Bunun neticesinde, benimle (olan) sözleşmeye (de) aykırı davrandınız," dedi.

فَرَجَعَ مُوسٰٓى اِلٰى قَوْمِه۪ غَضْبَانَ
اَسِفًاۚ قَالَ يَا قَوْمِ اَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ
وَعْدًا حَسَنًاۜ اَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ اَمْ
اَرَدْتُمْ اَنْ يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِنْ
رَبِّكُمْ فَاَخْلَفْتُمْ مَوْعِد۪ي ﴿٨٧﴾

88. Onlar dediler ki: "Biz sana verilen sözü kendi isteğimizle bozmadık. Ancak kavimin mücevherlerinin yükü, bize yüklenmişti. Sonra biz, onu fırlatıp attık. Aynı şekilde Sâmirî (de) attı."

قَالُوا مَٓا اَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلْكِنَا
وَلٰكِنَّا حُمِّلْنَٓا اَوْزَارًا مِنْ ز۪ينَةِ الْقَوْمِ
فَقَذَفْنَاهَا فَكَذٰلِكَ اَلْقَى السَّامِرِيُّۙ ﴿٨٨﴾

89. Sonra (Sâmirî) onlar için bir buzağı yaptı. (O) ineğinkine benzer bir ses çıkaran, cansız bir bedendi. Böylece onlar, "Tanrınız ve Musa'nın tanrısı, işte budur. (Ancak) o, unutmuştur," dediler.

فَاَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُوَارٌ
فَقَالُوا هٰذَٓا اِلٰهُكُمْ وَاِلٰهُ مُوسٰى
فَنَسِيَۜ ﴿٨٩﴾

90. Onlar onun, kendi sözlerine hiç cevap vermediğini ve onlara ne bir zarar ne (de) bir faydada bulunmaya yeteneği olmadığını, görmezler mi?

اَفَلَا يَرَوْنَ اَلَّا يَرْجِعُ اِلَيْهِمْ قَوْلًاۙ
وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٩٠﴾ ع ١٣

B.5

91. Oysa daha önce Harun kendilerine dedi ki: “Ey kavmim, sizler bu (buzağı) vasıtasıyla deneniyorsunuz. Şüphesiz Rabbiniz Rahman’dır. Onun için bana uyun ve emrime itaat edin.”

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هٰرُونُ مِنْ قَبْلُ يَا قَوْمِ
اِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهٖۚ وَاِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمٰنُ
فَاتَّبِعُونِي وَاَطِيعُوٓا اَمْرِي ﴿٩١﴾

92. Onlar dediler ki: “Musa bize dönüp (gelinceye) kadar, ona tapmaktan vazgeçmeyeceğiz.”

قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتّٰى
يَرْجِعَ اِلَيْنَا مُوسٰى ﴿٩٢﴾

93-94. (Musa) dedi ki: “Ey Harun. Onların saptıklarını gördüğünde, bana uymaktan seni ne alıkoydu? Yoksa emrime karşı mı geldin?”

قَالَ يَا هٰرُونُ مَا مَنَعَكَ اِذْ رَاَيْتَهُمْ
ضَلُّوٓاۙ ﴿٩٣﴾

اَلَّا تَتَّبِعَنِۜ اَفَعَصَيْتَ اَمْرِي ﴿٩٤﴾

95. (Harun) dedi ki: “Ey annemin oğlu. Ne sakalımdan ne (de) başımdan (beni) yakalama. Ben ancak senin bana, İsrâiloğulları arasında ayrılık çıkardın ve kararımı beklemedin, demenden korktum,” dedi.

قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا
بِرَاْسِيۚ اِنِّي خَشِيتُ اَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ
بَيْنَ بَنِٓي اِسْرَٓائِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي ﴿٩٥﴾

96. (Musa,) “Ey Sâmirî, diyeceğin nedir?” dedi.

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِيُّ ﴿٩٦﴾

97. (Sâmirî,) “Ben, bunların görmediklerini gördüm. (Bu) peygamberin sözlerinden bir kısmını aldım.[1] Sonra onları (fırlatıp) attım. (Bunu) bana nefsim güzel gösterdi,” dedi.

قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهٖ فَقَبَضْتُ
قَبْضَةً مِنْ اَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا
وَكَذٰلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ﴿٩٧﴾

[1] “اَثَرٌ” kelimesi söz yahut sünnet demektir. (Akrab-ül Mevarid)

98. (Musa) dedi ki: “Öyleyse çık git. Şüphesiz hayatın boyunca (çekeceğin ceza, herkese bana) dokunmayın demek olacak. (Ceza çekmen için de) belli bir süre tayin edilmiştir, onu asla engelleyemezsin. (Bir de,) karşısında oturup (taptığın) tanrına bak. Biz onu mutlaka yakacağız, sonra (da) onu kesinlikle denize saçıp savuracağız.”

قَالَ فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيٰوةِ أَنْ
تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَنْ
تُخْلَفَهُ وَانْظُرْ إِلٰى إِلٰهِكَ الَّذِي
ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ
لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٨﴾

99. Sizin İlâhınız, yalnız Allah’tır. O’ndan başka hiç bir ilâh yoktur. O, ilmi ile her şeyi kapsar.

إِنَّمَا إِلٰهُكُمُ اللّٰهُ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ
وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٩٩﴾

100. İşte böylece Biz, geçmiş (insanların) haberlerini sana beyan ederiz. Şüphesiz sana Katımızdan (da) bu zikri, (yani Kur’an’ı) ihsan ettik.

كَذٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا
قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ﴿١٠٠﴾

101. Kim ondan yüz çevirirse, şüphesiz o Kıyamet günü ağır bir yük taşıyacak.

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
وِزْرًا ﴿١٠١﴾

102. (Böyle olanlar,) bu durumda uzun süre kalacaklar. Bu yük, Kıyamet günü onlar için çok kötü (bir yük) olacak.

خَالِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
حِمْلًا ﴿١٠٢﴾

103. Borazana üfleneceği gün (var ya), o gün Biz (çoğunlukla) gözleri mavi olan suçluları toplayacağız.[1]

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ
يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿١٠٣﴾

104. “Siz (dünyada) yalnız on (gün) kaldınız,” diye aralarında yavaş yavaş konuşacaklar.

يَتَخَافَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ﴿١٠٤﴾

---

1 “ زُرْقًا ” kelimesinden, muhtemelen gözleri çoğunlukla mavi olan Batılı Hıristiyanlar kastedilmiştir.

نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ اِذْ يَقُولُ
اَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً اِنْ لَبِثْتُمْ اِلَّا يَوْمًا ﴿١٠٥﴾ ع

105. Biz, onların ne söyleyeceklerini çok iyi biliriz. Hani aralarından dinine en bağlı olanı, “Sizler, ancak az bir gün kaldınız,” diyecek.[1]

B.6

وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا
رَبّ۪ي نَسْفًاۙ ﴿١٠٦﴾

106. Sana dağlar hakkında sorarlar. De ki: “Rabbim onları söküp savuracak.[2]”

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًاۙ ﴿١٠٧﴾

107. “Onları dümdüz ve çorak (toprak) olarak bırakacak.”

لَا تَرٰى ف۪يهَا عِوَجًا وَلَٓا اَمْتًاۜ ﴿١٠٨﴾

108. “Orada, hiçbir (engebe) veya tepe görmeyeceksin.”

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُۚ
وَخَشَعَتِ الْاَصْوَاتُ لِلرَّحْمٰنِ فَلَا
تَسْمَعُ اِلَّا هَمْسًا ﴿١٠٩﴾

109. O gün, (talimatında) hiçbir eğrilik olmayan bir çağrıcıyı takip edecekler. Rahman (olan Allah’ın sesi) karşısında, (insanların) sesleri kısılacak. Sen fısıltıdan başka bir şey duymayacaksın.

يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ
الرَّحْمٰنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ﴿١١٠﴾

110. O gün şefaat, Rahman’ın izin verdiği ve sözünden razı olduğu kimseden başkasına fayda vermeyecek.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْد۪يهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا
يُح۪يطُونَ بِه۪ عِلْمًا ﴿١١١﴾

111. O, onların önünde ve ardında ne varsa, hepsini bilir. O’nu ilimleriyle kuşatamazlar.

وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِۜ وَقَدْ
خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١١٢﴾

112. (O gün) daima diri (ve) kendi kendine kaim olan ve tüm yaratıkları (da) ayakta tutan (Allah’ın) huzurunda, bütün büyük adamlar (saygıyla) eğilecekler. Zulmün (yükünü) taşıyan ise, hüsrana uğrayacak.

---

[1] “ عَشْرًا ” kelimesinden, Hıristiyan milletlerin üstünlüklerine işaret edilmiştir. “ يَوْمًا ” kelimesinden de bir gün değil, bir asır anlaşılmalıdır.

[2] Bu ayet-i kerimede Yüce Allah, Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ve Müslümanlar’a teselli vermiştir. Yüce Allah (c.c.) bir gün Müslümanlar’a düşman olan, dağ gibi büyük devletleri yerle bir edecektir.

113. Ancak mümin olarak, (yerli yerinde) iyi işler yapanlarsa, ne zulüm ne (de) haksızlıktan korkmayacaklar.

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَلَا يَخَٰفُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ﴿١١٣﴾

114. Onlar takvayı benimsesinler veya onlara (Allah'ı) anmaları için yeniden (yol göstersin) diye, Biz böylece onu Arapça bir Kur'an olarak indirdik. İçinde her türlü uyarıları, açıkça beyan ettik.

وَكَذَٰلِكَ أَنْزَلْنَٰهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا
فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ
يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١١٤﴾

115. Gerçek hükümdar olan Allah, çok yüce şanlıdır. (Onun için) Kur'an'ın vahyi senin için tamamlanmadan önce, onun hakkında acele etme. (Sen daima,) "Yarabbi, ilmimi arttır," de.

فَتَعَٰلَى اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۚ وَلَا تَعْجَلْ
بِالْقُرْاٰنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَىٰ إِلَيْكَ
وَحْيُهُ ۖ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١١٥﴾

116. Biz daha önce Âdem'e kesin bir emir vermiştik, ama o (onu) unuttu. Ancak (emrimize karşı gelmek konusunda) kesin iradesinin olmadığını gördük.

وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ اٰدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِيَ وَلَمْ
نَجِدْ لَهُ عَزْمًا ﴿١١٦﴾

B.7

117. Hani Biz meleklere, "Âdem'e boyun eğin," demiştik. İblis'ten başka hepsi boyun eğdi, (ama) o inkâr etti.

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰئِكَةِ اسْجُدُوا لِاٰدَمَ
فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ ۖ أَبَىٰ ﴿١١٧﴾

118. Bunun üzerine, Biz dedik ki: "Ey Âdem! Bu (İblis,) şüphesiz senin ve eşinin düşmanıdır. O, ikinizi Cennet'ten çıkarmasın. Yoksa sıkıntıya düşersin."

فَقُلْنَا يَٰاٰدَمُ إِنَّ هَٰذَا عَدُوٌّ لَكَ
وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ
فَتَشْقَىٰ ﴿١١٨﴾

119. "Şüphesiz sen orada aç kalmayacaksın, çıplak (da) olmayacaksın."

إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ ﴿١١٩﴾

120. "Keza orada susuz kalmayacaksın, güneşte (de) yanmayacaksın."

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَؤُا فِيهَا وَلَا تَضْحَىٰ ﴿١٢٠﴾

121. Bunun üzerine şeytan, (Âdem'in) kafasına bir vesvese soktu ve ona dedi ki: "Ey Âdem, sana ebediyet ağacı ile hiç yıkılmayan bir devleti göstereyim mi?"

فَوَسْوَسَ اِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَٓا اٰدَمُ هَلْ
اَدُلُّكَ عَلٰى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ
لَا يَبْلٰى ﴿١٢١﴾

122. Her ikisi ondan yediler. Bunun sonucu, onların kusurları kendilerine aşikâr oldu. İkisi de Cennet'in yaprakları ile kendilerini örtmeye başladılar.[1] Âdem, Rabbinin emrine itaat etmeyince, (doğru yoldan) saptı.

فَاَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْاٰتُهُمَا وَطَفِقَا
يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِۘ
وَعَصٰٓى اٰدَمُ رَبَّهُ فَغَوٰى ﴿١٢٢﴾

123. Sonra Rabbi kendisini seçti, tevbesini kabul ederek ona yöneldi ve ona hidayet verdi.

ثُمَّ اجْتَبٰيهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدٰى ﴿١٢٣﴾

124. (Yüce Allah) dedi ki: "Siz ikiniz, beraberinizdekilerle birlikte oradan çıkıp gidin. Artık bazılarınız, diğerlerine düşmandır. Ne zaman Katımdan size hidayet gelirse, hidayetime uyacak olan, ne doğru yoldan sapacak ne (de) bedbaht olacaktır."

قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمٖيعًا بَعْضُكُمْ
لِبَعْضٍ عَدُوٌّۚ فَاِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنّٖي هُدًىۙ
فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقٰى ﴿١٢٤﴾

125. "Benim zikrimden yüz çevirenin (ise,) mutlaka sıkıntılı bir hayatı olacak ve Kıyamet günü Biz, onu kör (olarak) kaldıracağız."

وَمَنْ اَعْرَضَ عَنْ ذِكْرٖي فَاِنَّ لَهُ مَعٖيشَةً
ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اَعْمٰى ﴿١٢٥﴾

126. (Bunun üzerine) o, "Yarabbi, beni neden kör (olarak) kaldırdın. Oysa ben görendim," diyecek.

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنٖٓي اَعْمٰى وَقَدْ كُنْتُ
بَصٖيرًا ﴿١٢٦﴾

127. (Yüce Allah,) "Böyle (olacak.) Ayetlerimiz sana geldi, ama sen onları unuttun. Bugün sen (de) aynı şekilde unutulacaksın," diyecek.

قَالَ كَذٰلِكَ اَتَتْكَ اٰيَاتُنَا فَنَسٖيتَهَاۚ
وَكَذٰلِكَ الْيَوْمَ تُنْسٰى ﴿١٢٧﴾

[1] Yani salih ameller yapmaya başladılar.

128. (İlâhî kanunun) dışına çıkan ve Rabbinin ayetlerine inanmayana, ancak böyle ceza veririz. Ahiret azabı daha şiddetli ve daha kalıcı olacaktır.

وَكَذٰلِكَ نَجْزِى مَنْ اَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ
بِاٰيَاتِ رَبِّهٖ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَشَدُّ
وَاَبْقٰى ١٢٨

129. Evlerinde gezip (dolaştıkları) onlardan önceki birçok nesilleri helâk etmemiz, onlara hidayet vermedi mi? Şüphesiz bunda, akıl sahipleri için (birçok) delil vardır.

اَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ
الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِى مَسَاكِنِهِمْ اِنَّ فِى
ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِاُولِى النُّهٰى ١٢٩ ع ٧ ١٣ ١٦

B.8

130. Rabbin tarafından daha önce verilmiş bir söz ve belirlenmiş bir süre olmasaydı, (bu kavimlere verilen azap) kalıcı olurdu.

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ
لِزَامًا وَاَجَلٌ مُسَمًّى ١٣٠

131. Onların söyledikleri (karşısında) sabret. Güneşin doğuşundan önce ve onun batışından önce Rabbinin hamdı ile (O'nu) tesbih et. Gecenin değişik saatlerinde (de) günün kenarlarında (da, O'nu) tespih et ki, (böylece) esen kalasın.

فَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا
وَمِنْ اٰنَاۤئِ الَّيْلِ فَسَبِّحْ وَاَطْرَافَ النَّهَارِ
لَعَلَّكَ تَرْضٰى ١٣١

132. Kendilerini denemek gayesiyle, onlardan bazı topluluklara, dünya hayatının süsü olarak verdiğimiz mala gözlerini dikme. Rabbinin rızkı daha hayırlı ve daha kalıcıdır.

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ اِلٰى مَا مَتَّعْنَا بِهٖۤ
اَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ
وَاَبْقٰى ١٣٢

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلٰوةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا ۖ
لَا نَسْـَٔلُكَ رِزْقًا ۖ نَحْنُ نَرْزُقُكَ ۗ
وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوٰى ﴿١٣٣﴾

133. Aile fertlerine namazı tembih et. Kendin (de) buna bağlı kal. Biz senden bir rızık talep etmeyiz. (Aksine) sana rızkı, (ancak) Biz veririz. En hayırlı sonuç, (daima) takvanın olur.

وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِاٰيَةٍ مِنْ رَبِّهِ ۖ اَوَلَمْ
تَأْتِهِمْ بَيِّنَةُ مَا فِي الصُّحُفِ الْاُولٰى ﴿١٣٤﴾

134. Onlar, “O bize Rabbinin Katından, neden tek bir mucize (bile) getirmiyor?” derler. Daha önceki (İlâhi) Kitaplar’da apaçık bulunan delil, kendilerine gelmedi mi?

وَلَوْ اَنَّا اَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِهِ
لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا اَرْسَلْتَ اِلَيْنَا رَسُولًا
فَنَتَّبِعَ اٰيَاتِكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ نَذِلَّ
وَنَخْزٰى ﴿١٣٥﴾

135. Bu (Peygamberi göndermeden) önce, onları bir azapla helâk etseydik, onlar derlerdi ki: “Ey Rabbimiz! Neden bize bir peygamber göndermedin? (Eğer gönderseydin) herhangi bir rezillik ve aşağılığa uğramadan önce, ayetlerine mutlaka uyardık.”

قُلْ كُلٌّ مُتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا ۚ
فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ اَصْحَابُ الصِّرَاطِ
السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدٰى ﴿١٣٦﴾ ع ٨ ٧ ١٧

136. Sen (onlara) de ki: “Herkes (kendi akıbetini) beklemektedir. Siz (de akıbetinizi) bekleyin. Kimin doğru yolda olduğunu, kimin hidayete erdiğini, mutlaka öğrenirsiniz.”

Sûre: 21

ENBİYÂ SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde, peygamberliğin dördüncü yahut beşinci senesinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yüz on üç ayettir.

Geçen sûrede bir hesaplaşmadan bahsedilmiş ve insanların bir sorguya çekileceği, bunun sonucu olarak Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v) doğru yolda olduğunun anlaşılacağı, beyan edilmişti. Bu sûrenin başında o sorgu vaktinin başladığı, ancak insanların ondan gafil oldukları beyan edilmiştir.

Bu sûrede, Habibim senden önce de Biz erkekler arasından peygamberler gönderdik ve onlara yemek yemeden yaşamını sürdüremeyen bedenler verdik, diye buyrulmuştur. Burada dolaylı olarak, hayatı boyunca yemek yemeye muhtaç olan Hz. İsa'nın (a.s.), ilâh kabul edilmesi inancı bir kez daha reddedilmiştir.

Bundan sonra, cahillerin yeryüzünde sahte tanrılar edindikleri anlatılmış, ama iki tanrının olamayacağı hususunda insanlara çok yüce bir delil ileri sürülmüştür. Eğer durum böyle olsa, yerde ile gökte ve her tarafta fesadın yayılmasının kaçınılmaz olacağı ve her tanrının kendi yaratıklarını alarak öteki tanrıdan ayrılacağı belirtilmiştir. Böylece kâinatta hiçbir zaman engellenemeyecek bir bozukluk ve fesat ortaya çıkardı. Oysa kâinatta, nereye bakılırsa bakılsın, böyle bir ikiliğin görülmesi asla mümkün değildir. Bu sebeple, daha önce de ne kadar peygamber gönderdiysek, kendilerine tek Allah (c.c.) dışında başka bir İlâh bulunmadığını vahiy ettik, denmiştir.

Yirmi yedinci ayette, Rahman olan Yüce Allah'ın (c.c.) bir oğul edindiği hakkındaki yalan iddiadan bahsedilmiştir. Ancak iddia edildiği gibi bir oğul olursa ve o da sahte bir ilâh haline getirilirse, bu birçok sahte inancın da ilave edilmesiyle daha da ileri safhalara gider. Bu yüzden Hz. İsa (a.s.) gibi Yüce Allah'ın (c.c.) pek çok pak kullarının, insanlar tarafından O'nun ortakları olduklarının iddia edilmesi inancının, tamamen batıl olduğu beyan edilmiştir.

Sûrenin devamında kâinatın sırrını açıklayan bir ayet-i kerime yer almaktadır. Bu ayet, onun indirildiği zamanda insanının asla hayal dahi edemeyeceği durumları bildirmektedir. Yüce Allah (c.c.), bu kâinat sımsıkı sarılmış bir top şeklindeyken ve hiç bir şey de içinden çıkamazken, Biz onu yardık, buyurmuştur. Böylece o topun içinden tüm kâinat fışkırıp çıkmıştır ve sonra da su vasıtasıyla Allah (c.c.), tüm yaşayan varlıklara hayat vermiştir. Ardından da Allah (c.c.) "رَوَاسِىَ" (dağlar) yoluyla, o suyun inmesi için bir sistem yaratmıştır. O sonunda gökyüzünün, yeri ve yerde yaşayanları nasıl koruduğundan bahsettik, diye buyurmuştur.

Yüce Allah (c.c.) bu sûrede yer ile göğün ve tüm gezegenlerin sürekli hareket ettiklerini zikretmiştir. Keza yer ile gök ebedi değildir. Aynı şekilde insanoğlu da ebedi değildir. Ey Habibim, senden önce geçmiş olan insanların hiçbirisi ebedi kılınmamıştır, diye buyrulmuştur.

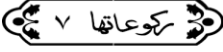
Bundan sonra, Hz. Resûlüllah'tan (s.a.v.) önceki peygamberlerden bahsedilmiştir ve Yüce Allah'ın (c.c.) kendilerine, "Rahman" oluşunun feyzini nasıl ulaştırdığından bahsedilmiştir. Aynı şekilde hiç değişmeyen bir husus daha burada beyan edilmiştir. Yani, bir yerleşimin halkı helâk edildikten sonra, kendilerinin sonradan tekrar asla dönüp geri gelemeyecekleri belirtilmiştir. Hatta Yecüc ve Mecüc devrinde, bilginlerin ölüleri tekrar diriltebildiklerini iddia etmeleri karşısında, ölüler asla geri dönmeyecektir diye belirtilmiştir.

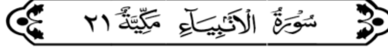
Bu sûrede yer ile göğün tamamen yok edileceği de beyan edilmiştir. Ancak bunun ebediyen olmayacağı da açıklanmıştır. Aslında bir kez yok olan bu kâinattan, yeni bir kâinatın yaratılacağı, Yüce Allah'ın (c.c.) da onu geri vermeye hakkıyla gücü yettiği, beyan edilmiştir.

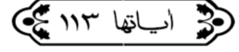
Sûrenin sonlarında, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) tüm âlemlere "Rahman" olan Yüce Allah'ın (c.c.) mazharı olduğu ileri sürülmüştür ve Habibim, Biz seni bütün cihanlar için rahmet kıldık, denmiştir.

Sonuncu ayet-i kerimede, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) Rabbine (c.c.), benimle, benim yalancı olduğumu ileri sürenler arasında hak ile karar ver, diye dua ettiği belirtilmiştir. Böylece "Rahman" olan Allah (c.c.) Muhammed-i Mustafa'nın (s.a.v.) Kendi temsilcisi olmasından dolayı, bütün dünya insanlarını uyarmaktadır. Böylece "Rahman" olan Yüce Allah (c.c.), bütün âlemde "Rahman" oluşunu temsil eden kulunu asla tek başına, yapayalnız ve yardımsız bırakmayacaktır, diye bildirilmiştir.

Bu sûreyi Hac sûresi takip etmektedir. Bununla önemli bir iddianın kesin bir delili ileri sürülmüştür. Hz. Resûlüllah (s.a.v) dünya insanlarına "Rahmetüllilâlemin" olarak gönderilmiştir. "Beytullah" da, tüm dünya insanlarının Hac farizasını eda etmek üzere toplanacakları yerdir.

Enbiyâ Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ①

2. İnsanlar için, kendilerinden hesap (sorulma zamanı) yaklaştı. Oysa onlar, gaflet içinde yüz çevirdiler.

اِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ ف۪ي غَفْلَةٍ مُعْرِضُونَۚ ②

3. Onlara, Rableri tarafından ne zaman yeni bir hatırlatma gelirse, onu eğlenerek dinlerler.

مَا يَأْت۪يهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُحْدَثٍ اِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَۙ ③

4. Gönülleri gaflet içindedir. Zulüm edenler, gizli danışmalarını saklı tutarlar (ve derler ki:) “Bu sizin gibi bir beşerden başkası mıdır? (Öyleyse) görmenize rağmen, onun aldatmacalarına mı kapılıyorsunuz?”

لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْۜ وَاَسَرُّوا النَّجْوَىۗ الَّذ۪ينَ ظَلَمُواۗ هَلْ هٰذَٓا اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْۚ اَفَتَأْتُونَ السِّحْرَ وَاَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ④

5. (O[1]) dedi ki: “Rabbim, gökte ve yerde söylenilenlerin hepsini bilir. O, çok iyi işiten ve bilendir.”

قَالَ رَبّ۪ي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَٓاءِ وَالْاَرْضِۘ وَهُوَ السَّم۪يعُ الْعَل۪يمُ ⑤

6. Buna mukabil (muhalifler, “Bu kelâm,) anlamsız rüyalardır. Bilakis bunu kendi uydurmuştur. Aslında o bir şairdir. (Mucizelerle) gönderilen önceki (peygamberler) gibi, bu (da) bize (büyük) bir mucizeyi getirsin,” dediler.

بَلْ قَالُٓوا اَضْغَاثُ اَحْلَامٍ بَلِ افْتَرٰيهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌۚ فَلْيَأْتِنَا بِاٰيَةٍ كَمَٓا اُرْسِلَ الْاَوَّلُونَ ⑥

[1] Hz. Muhammed-i Mustafa (s.a.v.) demektir.

7. Bunlardan önce helâk ettiğimiz o yerleşimlerden hiçbiri inanmadı (da,) bunlar mı inanacaklar?

مَٓا اٰمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنَاهَاۚ
اَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ۝٧

8. Senden önce, vahyettiğimiz erkekler dışında kimseyi peygamber olarak göndermedik. Eğer bilmiyorsanız, zikir ehline sorun.

وَمَٓا اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ اِلَّا رِجَالًا نُوح۪ٓي
اِلَيْهِمْ فَسْـَٔلُٓوا اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ۝٨

9. Biz, bu (peygamberleri) yemek yemeyen bir beden olarak yaratmadık. Bunlar, olağanüstü ömürleri olan kimseler de değildiler.[1]

وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ
وَمَا كَانُوا خَالِد۪ينَ ۝٩

10. Sonra Biz, kendilerine verdiğimiz sözü yerine getirdik. Onları (da,) dilediğimiz kimseleri (de, düşmanlardan) kurtardık. Haddi aşanları (da) helâk ettik.

ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَاَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ
نَشَٓاءُ وَاَهْلَكْنَا الْمُسْرِف۪ينَ ۝١٠

11. Size, nasihat (almanız için ihtiyaç duyacaklarınız) içinde bulunan, bir Kitap indirdik. Öyleyse, akıl etmez misiniz?

لَقَدْ اَنْزَلْنَٓا اِلَيْكُمْ كِتَابًا ف۪يهِ ذِكْرُكُمْۜ
اَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝١١ ع

B.2

12. Biz nice zulmeden yerleşimi (tamamen) helâk ettik. Ondan sonra (da) başka insanları yarattık.

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً
وَاَنْشَاْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا اٰخَر۪ينَ ۝١٢

13. (Helâk olacaklarını anlayanlar) azabımızı hissedince, hemen ondan kaçışmaya başladılar.

فَلَمَّٓا اَحَسُّوا بَأْسَنَٓا اِذَا هُمْ مِنْهَا
يَرْكُضُونَۜ ۝١٣

---

[1] Bu meal için bkz: “ خلود ” kelimesi. (Müfredat; İmam Râgıp) Bu ayetten anlaşıldığı gibi, hiçbir peygamber yemeden ve içmeden bu dünyada yaşamamıştır. Aynı şekilde yiyip içen hiç kimse, bir peygamber bile olsa, olağanüstü bir ömre sahip olamaz.

14. (Biz onlara,) “Kaçmayın! (Yaptıklarınızın) size sorulması için, içlerinde pek keyifle yaşadıklarınıza ve evlerinize geri dönün,” (dedik.)

لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوٓا اِلٰى مَٓا اُتْرِفْتُمْ
ف۪يهِ وَمَسَاكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْـَٔلُونَ ﴿١٤﴾

15. Onlar, “Bize yazıklar olsun. Şüphesiz biz zulmedenlerdik,” dediler.

قَالُوا يَا وَيْلَنَٓا اِنَّا كُنَّا ظَالِم۪ينَ ﴿١٥﴾

16. Biz onları biçilmiş bir ekin gibi güzellikleri yok olmuş hale getirinceye kadar, onlar hep aynı sözü söyleyip durdular.

فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوٰيهُمْ حَتّٰى جَعَلْنَاهُمْ
حَص۪يدًا خَامِد۪ينَ ﴿١٦﴾

17. Biz, gökle yeri ve ikisinin arasında olanı, eğlenirken yaratmadık.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَٓاءَ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
لَاعِب۪ينَ ﴿١٧﴾

18. Eğer Biz bir meşgale edinmek isteseydik (ve mutlaka böyle) yapacak olsaydık, onu (ancak) Katımızda edinirdik.

لَوْ اَرَدْنَٓا اَنْ نَتَّخِذَ لَهْوًا لَاتَّخَذْنَاهُ
مِنْ لَدُنَّٓا اِنْ كُنَّا فَاعِل۪ينَ ﴿١٨﴾

19. Biz hakkı, batılın üzerine vururuz. O (da) onun başını kırar. (Batıl,) birdenbire kaçar. Söyledikleriniz sebebiyle, size yazıklar olsun!

بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ
فَاِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا
تَصِفُونَ ﴿١٩﴾

20. Göklerde ve yerde bulunan (tüm) varlıklar O’nundur. O’nun yanında olanlar, Kendisine ibadet etmek (konusunda) hiç büyüklük taslamazlar, hiç (de) yorulmazlar.

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَنْ
عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِه۪
وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿٢٠﴾

21. Hiç durmaksızın, gece gündüz (onu) tespih ederler.

يُسَبِّحُونَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢١﴾

22. Yoksa onlar, yeryüzünden (mahlûkat) yaratan tanrılar mı edindiler?

اَمِ اتَّخَذُوٓا اٰلِهَةً مِنَ الْاَرْضِ هُمْ
يُنْشِرُونَ ﴿٢٢﴾

23. Eğer (gök ve yerin) ikisinde Allah’tan başka tanrılar olsaydı, ikisi (de) altüst olurdu. Arşın Rabbi olan Allah, onların söylediklerinden pak ve yücedir.

لَوْ كَانَ فِيهِمَآ اٰلِهَةٌ اِلَّا اللّٰهُ لَفَسَدَتَا ج
فَسُبْحَانَ اللّٰهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا
يَصِفُونَ ﴿٢٣﴾

24. O, yaptığından sorgulanamaz. Oysa onlar, sorgulanacaklar.

لَا يُسْـَٔلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْـَٔلُونَ ﴿٢٤﴾

25. Onlar, O’ndan başka tanrılar mı edindiler? (Sen onlara) de ki: “Kesin delilinizi getirin. İşte (bu Kur’an,) benimle beraber olanların zikridir, benden önce geçmiş olanların (da) zikridir.” Aslında onların çoğu hakkı tanımazlar. Onlar zaten yüz çevirenlerdir.

اَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهٖٓ اٰلِهَةً ط قُلْ هَاتُوا
بُرْهَانَكُمْ ج هٰذَا ذِكْرُ مَنْ مَعِيَ وَذِكْرُ
مَنْ قَبْلِي ط بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ لا
الْحَقَّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٥﴾

26. Senden önce gönderdiğimiz peygamberlerden her birine, “Benden başka İlâh yoktur. Onun için, ancak Bana ibadet edin,” diye vahiy ederdik.

وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ
اِلَّا نُوحِيٓ اِلَيْهِ اَنَّهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنَا
فَاعْبُدُونِ ﴿٢٦﴾

27. Onlar, “Rahman bir oğul edindi,” dediler. O, her türlü eksiklikten uzaktır. Aslında (onların Allah’ın oğlu dedikleri) şereflendirilmiş kullardır.

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ ط
بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ لا ﴿٢٧﴾

28. Onlar, (Allah’ın) söylediklerinden fazla (tek kelime) söylemezler ve O’nun buyruklarına göre hareket ederler.

لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِاَمْرِهٖ
يَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾

29. O, onların önünde ve ardında ne varsa, hepsini bilir. Onlar, ancak (Allah’ın) razı olduğu dışında, kimse için şefaat etmezler ve (hepsi) O’nun korkusundan titrerler.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا
يَشْفَعُونَ لا اِلَّا لِمَنِ ارْتَضٰى وَهُمْ مِنْ
خَشْيَتِهٖ مُشْفِقُونَ ﴿٢٩﴾

30. Onlardan kim, “Ben, O’ndan başka bir tanrıyım,” derse, işte Cehennem ile cezalandıracağımız (kimse de) odur. Biz, zalimleri ancak böyle cezalandırırız.

وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَٰهٌ مِنْ دُونِهِ
فَذَٰلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي
الظَّالِمِينَ ﴿٣٠﴾

B.3

31. Kâfirlik edenler, Bizim gökler ile yeri, her ikisi kapalı iken yarıp ayırdığımızı ve her canlıyı su ile diri kıldığımızı, görmediler mi? Yine (de) inanmayacaklar mı?

أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا ۖ وَجَعَلْنَا
مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ ۖ أَفَلَا
يُؤْمِنُونَ ﴿٣١﴾

32. Biz yeryüzüne, (insanlara) yiyecekler vermek üzere dağlar yerleştirdik.[1] (İnsanlar) doğru yolu bulsunlar diye, orada geniş yollar açtık.

وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ
تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا
لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣٢﴾

33. Göğü (de) koruyucu bir çatı yaptık. Yine (de) onlar, onda beliren alâmetlerden yüz çevirirler.

وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا ۖ وَهُمْ
عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٣﴾

34. Gece ile gündüzü, güneş ile ayı yaratan, O’dur. Her biri (kendi) yörüngesinde süzülmektedir.

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٤﴾

35. Biz, senden önce hiçbir insana olağanüstü bir ömür vermedik. Sen öleceksin (de,) onlar olağanüstü bir ömür mü yaşayacaklar[2]?

وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ ۖ
أَفَإِنْ مِتَّ فَهُمُ الْخَالِدُونَ ﴿٣٥﴾

---

[1] Bkz. dipnot 16:16

[2] Bu ayet-i kerimede, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) öncesinde kimseye olağanüstü uzunlukta bir ömür verilmediği beyan edilmiştir. Hz. Muhammed Resûlüllah (s.a.v.) vefat etmesine rağmen, diğer insanların olağanüstü bir şekilde uzun bir yaşama sahip olmalarının da mümkün olmadığı burada belirtilmiştir. Bu ayetten kesin olarak, Hz. İsa’nın (a.s.) vefat ettiği de ispatlanmaktadır. (Ayrıca bkz. dipnot 21:9)

36. Her nefis, ölümü tadacaktır. Biz sizi, iyi ve kötü (şartlarla) sıkıca deneyeceğiz. Siz, ancak Bize döndürülüp (getirileceksiniz.)

كُلُّ نَفْسٍ ذَٓائِقَةُ الْمَوْتِۜ
وَنَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةًۜ
وَاِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾

37. Kâfir olanlar gördüklerinde, seni ancak alaya alırlar. “Tanrılarınız (aleyhinde) laf eden bu mudur?” (derler.) Oysa kendileri, bizzat Rahman’ın anılmasını inkâr edenlerdir.

وَاِذَا رَاٰكَ الَّذ۪ينَ كَفَرُٓوا اِنْ يَتَّخِذُونَكَ
اِلَّا هُزُوًاۜ اَهٰذَا الَّذ۪ي يَذْكُرُ اٰلِهَتَكُمْۚ
وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمٰنِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٧﴾

38. İnsan acelecilikten mamuldür. Size mucizelerimi mutlaka göstereceğim. Acele etmemi istemeyin.

خُلِقَ الْاِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍۜ سَاُو۫ر۪يكُمْ اٰيَات۪ي
فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٨﴾

39. Onlar, “Siz doğruysanız, bu vaat ne zaman yerine gelecek?” derler.

وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ
صَادِق۪ينَ ﴿٣٩﴾

40. Keşke bu kâfirler, ateşi yüzlerinden ve sırtlarından uzaklaştıramayacaklarını ve (hiç bir yerden) yardım (da) göremeyeceklerini bilseler.

لَوْ يَعْلَمُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا ح۪ينَ لَا يَكُفُّونَ
عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ
ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٤٠﴾

41. Aslında (o azap,) ansızın kendilerine gelecek ve böylece onları şaşkına çevirecek. Onu defedemeyecekler. Kendilerine hiç mühlet (de) verilmeyecek.

بَلْ تَأْت۪يهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَط۪يعُونَ
رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٤١﴾

42. Şüphesiz senden önce (de) peygamberlerle alay edildi. Ancak alay ettikleri (sözler,) alay edenleri kuşattı.

وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ
فَحَاقَ بِالَّذ۪ينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا
بِه۪ يَسْتَهْزِؤُ۫نَ ﴿٤٢﴾ ع

B.4

43. De ki: “Geceleyin veya gündüzün Rahman olan (Allah’ın yakalamasından,) sizi kim koruyabilir?” Ama onlar Rablerini anmaktan yüz çevirirler.

قُلْ مَنْ يَكْلَؤُكُمْ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ
الرَّحْمٰنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ
مُعْرِضُونَ ﴿٤٣﴾

44. Yoksa onları (azabımızdan) koruyacak ilâhları mı var? Onlar kendilerini bile koruyamazlar. Bizden (de) kendilerine dostluk gösterilmeyecek.

اَمْ لَهُمْ اٰلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِنَا
لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ اَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ
مِنَّا يُصْحَبُونَ ﴿٤٤﴾

45. Aslında Biz, onlara (da,) atalarına (da bolca) mal (ve mülk) vermiştik. Hatta ömürleri (kendilerine) uzun geldi. Onlar, Bizim memleketlerine ilerlediğimizi ve onu etrafından daralttığımızı görmüyorlar mı? O halde, yine (de) onlar mı galip gelecekler?

بَلْ مَتَّعْنَا هٰؤُلَاءِ وَاٰبَاءَهُمْ حَتّٰى طَالَ
عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ اَفَلَا يَرَوْنَ اَنَّا نَأْتِي
الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ اَطْرَافِهَا اَفَهُمُ
الْغَالِبُونَ ﴿٤٥﴾

46. Sen (onlara) de ki: “Ben sizi vahiy ile uyarıyorum. Ancak sağır olanlar, uyarıldıklarında çağrıyı duymazlar.”

قُلْ اِنَّمَا اُنْذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ
الصُّمُّ الدُّعَاءَ اِذَا مَا يُنْذَرُونَ ﴿٤٦﴾

47. Kendilerine, Rabbinin azabından kavurucu bir esinti dokunsa, onlar mutlaka, “Bize yazıklar olsun! Biz (hep) zulmedenlerdik,” diyecekler.

وَلَئِنْ مَسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِنْ عَذَابِ
رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَا وَيْلَنَا اِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٧﴾

48. Biz, Kıyamet günü için adalet terazileri kuracağız. Öyle ki, hiç kimseye bir zerre kadar zulmedilmeyecek. (Bir kimsenin) bir hardal tanesi ağırlığında (bile ameli) bulunsa, onu da ortaya çıkaracağız. Biz, hesap gören olarak yeterliyiz.

وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ
فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔا وَاِنْ كَانَ مِثْقَالَ
حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ اَتَيْنَا بِهَا وَكَفٰى بِنَا
حَاسِبِينَ ﴿٤٨﴾

49. Biz, Musa ile Harun’a furkan, aydınlık ve takvayı benimseyenler için bir hatırlatma (olan, talimatı) vermiştik.

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسٰى وَهٰرُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَٓاءً وَذِكْرًا لِلْمُتَّق۪ينَۙ ﴿٤٩﴾

50. Onlar, Rablerinden gıyaben (bile) korkarlar. Onlar, (amellerin karşılığının) verileceği saatten (de) korkanlardır.

اَلَّذ۪ينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٥٠﴾

51. Bu (Kur’an,) bir hatırlatma olup, (bütün İlâhi Kitaplar’ın güzellikleri onun içine akıp) birikmiştir.[1] Bunu, (ancak) Biz indirdik. Siz, yine (de) onu inkâr mı ediyorsunuz?

وَهٰذَا ذِكْرٌ مُبَارَكٌ اَنْزَلْنَاهُۜ اَفَاَنْتُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ ﴿٥١﴾ ع

B. 5

52. Şüphesiz Biz, bundan önce İbrahim’e yeteneğini ihsan etmiştik ve kendisini (de) çok iyi bilendik.

وَلَقَدْ اٰتَيْنَٓا اِبْرٰه۪يمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِه۪ عَالِم۪ينَۚ ﴿٥٢﴾

53-54. O babasına ve kavmine, “Önlerinde mütemadiyen oturduğunuz bu heykeller nedir?” dediğinde, onlar dediler ki: “Biz, atalarımızı bunlara tapar bulduk.”

اِذْ قَالَ لِاَب۪يهِ وَقَوْمِه۪ مَا هٰذِهِ التَّمَاث۪يلُ الَّت۪ٓي اَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٥٣﴾

قَالُوا وَجَدْنَٓا اٰبَٓاءَنَا لَهَا عَابِد۪ينَ ﴿٥٤﴾

55. O, dedi ki: “Öyleyse şüphesiz sizler (de,) atalarınız (da,) hepiniz apaçık bir sapıklık içindeydiniz.”

قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ اَنْتُمْ وَاٰبَٓاؤُ۬كُمْ ف۪ي ضَلَالٍ مُب۪ينٍ ﴿٥٥﴾

56. Onlar, “Sen bize gerçeği mi getirdin, yoksa şaka mı ediyorsun?” dediler.

قَالُٓوا اَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ اَمْ اَنْتَ مِنَ اللَّاعِب۪ينَ ﴿٥٦﴾

---

[1] “مُبَارَكٌ” kelimesi, suyun toplandığı çukur anlamında olan, “بَرْكَةٌ” kelimesinden türetilmiştir. Onun için “مُبَارَكٌ” kelimesinin meali, “Bütün İlâhi Kitaplar’ın güzellikleri içinde birikmiş olan” diye anlaşılmalıdır.

قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
الَّذٖى فَطَرَهُنَّۘ وَاَنَا عَلٰى ذٰلِكُمْ
مِنَ الشَّاهِدٖينَ ﴿٥٧﴾

57. O, dedi ki: “Doğrusu Rabbiniz, göklerin ve yerin (de) Rabbidir. Bunları, O yaratmıştır. Ben sizin için, O’na şahadet edenlerdenim.”

وَتَاللّٰهِ لَاَكٖيدَنَّ اَصْنَامَكُمْ بَعْدَ اَنْ
تُوَلُّوا مُدْبِرٖينَ ﴿٥٨﴾

58. “Allah’a andolsun ki, siz dönüp gittikten sonra, putlarınıza karşı mutlaka (sağlam) bir plan kuracağım.”

فَجَعَلَهُمْ جُذَاذًا اِلَّا كَبٖيرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ
اِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٥٩﴾

59. (Kavmindekiler) yanına gelsinler diye, o en büyükleri dışında hepsini paramparça etti.

قَالُوا مَنْ فَعَلَ هٰذَا بِاٰلِهَتِنَا اِنَّهُ لَمِنَ
الظَّالِمٖينَ ﴿٦٠﴾

60. (Bunun üzerine) onlar, “Tanrılarımıza bunu kim yaptı? (Bunu yapan) muhakkak zalimlerdendir,” dediler.

قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ
اِبْرٰهٖيمُ ﴿٦١﴾

61. (Diğerleri), “İbrahim adında bir gencin bunlardan bahsettiğini duyduk,” dediler.

قَالُوا فَاْتُوا بِهٖ عَلٰى اَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ
يَشْهَدُونَ ﴿٦٢﴾

62. Onlar dediler ki: “Öyleyse şahit olsunlar diye, onu insanların önüne getirin.”

قَالُوا ءَاَنْتَ فَعَلْتَ هٰذَا بِاٰلِهَتِنَا
يَا اِبْرٰهٖيمُ ﴿٦٣﴾

63. (Sonra da) dediler ki: “Ey İbrahim, tanrılarımıza bunu sen mi yaptın?”

64. O, dedi ki: “Elbette birisi bu (işi) yapmıştır. En büyükleri, (işte buradadır.) Konuşabiliyorlarsa onlara sorun.[1]”

قَالَ بَلْ فَعَلَهُۥ ۖ كَبِيرُهُمْ هَٰذَا
فَسْـَٔلُوهُمْ إِن كَانُوا۟ يَنطِقُونَ ﴿٦٤﴾

65. Bunun üzerine onlar kendi liderlerine[2] yönelerek, “Zalim olan sizlersiniz,” dediler.

فَرَجَعُوٓا۟ إِلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ فَقَالُوٓا۟ إِنَّكُمْ أَنتُمُ
ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٦٥﴾

66. Sonrasına hepsi (yine) tepetaklak oldular ve “Sen, onların konuşmadıklarını, kesinlikle bilirsin,” dediler.[3]

ثُمَّ نُكِسُوا۟ عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ ۚ لَقَدْ عَلِمْتَ
مَا هَٰٓؤُلَآءِ يَنطِقُونَ ﴿٦٦﴾

67. (İbrahim) dedi ki: “Öyleyse, Allah’tan başka, size ne zerre kadar faydası olabilene, ne (de) zarar verebilene mi tapıyorsunuz?”

قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا
لَا يَنفَعُكُمْ شَيْـًٔا وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٧﴾

68. “Size (de,) Allah’tan başka taptıklarınıza (da) yazıklar olsun! Yine (de) akıl etmez misiniz?”

أُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ ۖ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾

69. Onlar dediler ki: “Eğer bir şey yapacaksanız, onu yakın ve tanrılarınıza yardım edin.”

قَالُوا۟ حَرِّقُوهُ وَٱنصُرُوٓا۟ ءَالِهَتَكُمْ إِن
كُنتُمْ فَٰعِلِينَ ﴿٦٩﴾

---

[1] Eski müfessirler, niyetinin güzel olmasından dolayı, yani Allah’ın (c.c.) vahdaniyetini insanlara iletmek amacını taşıdığı için, Hz. İbrahim’in (a.s.), hâşâ yalan söylediğini beyan etmişlerdir. Ancak Hz. Mirza Beşirüddin Mahmud Ahmed’in (r.a.) tefsirine göre, orada bulunan “ فَاعِلٌ” kelimesi mahzuftur (yani, kelime zikredilmemiş olsa da, manası orada mevcuttur.) Buna göre ayet-i kerimedeki meal “Elbette birisi bu (işi) yapmıştır,” diye anlaşılmalıdır. (Bkz. İmlâ; C.2; S.71; Allâme Ebülbekâ) Diğer taraftan, eğer ayetin meali, bu işi en büyük put yaptı diye kabul edilecek olursa, o zaman da bunun alaycı bir konuşma olduğunu kabul etmeliyiz. Hz. İbrahim (a.s.), böylece kavmini susturmuş ve inançlarının ne denli temelsiz olduğunu da bu yolla göstermek istemiştir.

[2] “أَنْفُسٌ” kelimesi “ نَفْسٌ” kelimesinin çoğuludur. Bunun anlamı ise “Ruh”dur. Bir kavmin asıl ruhu, onların liderleridir.

[3] Yani cevap veremez duruma düşürüldüler. “Ruh-ül Meanî” adlı tefsirde de, aynı meal belirtilmiştir. “Behr-i Muhit” tefsirine göre bu kelimelerin meali, onlar cevap verememek sıkıntısına düştüler (ve liderlerine yönelerek, onlardan yardım istediler,) şeklindedir.

70. Biz, “Ey ateş, İbrahim için hem serin, hem (de) selâmet kaynağı ol!” dedik.[1]

قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ
إِبْرَاهِيمَ ﴿٧٠﴾

71. Onlar, (İbrahim’e) karşı bir plan kurmak istediler, ama Biz onları başarısızlığa uğrattık.

وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ﴿٧١﴾

72. Biz onu (ve) Lût’u kurtararak, içine âlemler için bereketler indirdiğimiz yere götürdük.

وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي
بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧٢﴾

73. Biz ona İshak’ı (da) verdik, ilave olarak (da torunu) Yakub’u (ihsan ettik) ve hepsini salihler kıldık.

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ ۖ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۖ
وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٧٣﴾

74. Biz onları, buyruğumuzla (insanlara) hidayet veren imamlar yaptık. Keza Biz, kendilerine hayırlı işler yapmayı, namazı ayakta tutmayı ve zekât vermeyi vahyettik. Onların hepsi, Biz’e ibadet edenlerdi.

وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا
وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ
الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ ۚ وَكَانُوا
لَنَا عَابِدِينَ ﴿٧٤﴾

75. Biz Lût’a (da) hüküm ve bilgi verdik. Onu, çok iğrenç işler yapan kasabadan kurtardık. Şüphesiz onlar, pek kötü ve (emrimize) itaat etmeyen bir kavimdi.

وَلُوطًا آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ
مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبَائِثَ ۗ
إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَاسِقِينَ ﴿٧٥﴾

76. Biz onu rahmetimiz içine aldık. Şüphesiz o salih kimselerdendi.

وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا ۖ إِنَّهُ مِنَ
الصَّالِحِينَ ﴿٧٦﴾

---

[1] Söz konusu ateşten maddi anlamda ateş murat olduğu gibi muhalefet ateşi de murat olabilir. Hz. Mesih-i Mevud’a (a.s.) şöyle ilham indirilmiştir: “ Beni ateşten korkutmayın, çünkü ateş bizim kölemizdir, hatta o kölelerin kölesidir.” (Erbain No.3; Ruhanî Hazain; C.17; S.429) Ateşin serinlemesinden murat, ateşin Hz. İbrahim’i (a.s.) yakamayacak olması, hatta kendi kendine sönecek olmasıdır.

B.6

77. Nuh'u (da hatırla). Hani daha önce, o Bizi (yardıma) çağırmıştı. Biz (de) onun duasını kabul etmiştik. Onu (da,) ailesini (de) büyük bir kaygıdan kurtarmıştık.

وَنُوحًا اِذْ نَادٰى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا
لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَاَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ
الْعَظِيمِۚ ﴿٧٧﴾

78. Ayetlerimizi yalanlayan kavime karşı ona yardım ettik. O çok büyük kötülüğe yakalanmış olanların hepsini, suda boğduk.

وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَاۜ
اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَاَغْرَقْنَاهُمْ
اَجْمَعِينَ ﴿٧٨﴾

79. Davud ile Süleyman'ı da (hatırla). Hani onlar, halkın koyunlarının geceleyin otlayıp (tahrip ettiği) bir tarla hakkında karar veriyorlardı. Biz, onların kararlarına gözeticilik yapıyorduk.[1]

وَدَاوُدَ وَسُلَيْمٰنَ اِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ
اِذْ نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِۚ وَكُنَّا
لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَۙ ﴿٧٩﴾

80. Biz, (asıl meseleyi) Süleyman'a anlattık. Her birine (de) hâkimiyet ve ilim verdik. (Allah'ı) tespih etsinler diye Biz, Davud ile birlikte dağları ve kuşları görevlendirdik. Bunun hepsini yapmaya gücümüz yeterlidir.[2]

فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمٰنَۚ وَكُلًّا اٰتَيْنَا حُكْمًا
وَعِلْمًاۘ وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ
يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَۜ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٨٠﴾

81. Sizi savaşların (zararından) korusun diye, Biz ona zırhlar (yapma) sanatını öğrettik. Öyleyse şükredenler olur musunuz?

وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ
لِتُحْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْۚ فَهَلْ اَنْتُمْ
شَاكِرُونَ ﴿٨١﴾

[1] Koyunlardan, komşu ülkelerin halkı, özellikle çapulcu takımı kastedilmiştir. Onlar, Hz. Davud (a.s.) ile Hz. Süleyman'ın (a.s.) memleketinin halkına saldırarak, onları zarara uğratmışlardı.

[2] Dağlardan murat, dağda yaşayan kavimlerin Hz. Davud'a (a.s.) tabi olmalarıdır. Kuşlar kelimesi de mecazen kullanılmış olup, manevi olarak yükseklerde uçan insanlar ya da kuşlar gibi uçup giden atlılar demektir. Hz. Süleyman'ın (a.s.) ordusunun en hızlı askerlerine de, kuşlar ordusu ismi verilmiştir.

82. Sert rüzgârı (da) Süleyman'a (tabi kıldık.) O, onun emrine göre bereketli kıldığımız toprağa doğru eserdi. Biz her şeyi biliriz.[1]

وَلِسُلَيْمٰنَ الرّ۪يحَ عَاصِفَةً تَجْر۪ي
بِاَمْرِه۪ٓ اِلَى الْاَرْضِ الَّت۪ي بَارَكْنَا ف۪يهَاۜ
وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَالِم۪ينَ ﴿٨٢﴾

83. Kendisi için (denizde) dalgıç (olarak çalışan, birtakım) dik başlı kimseler (de) vardı. Onlar, daha başka işler (de) görürlerdi. Biz onları koruyanlardık.[2]

وَمِنَ الشَّيَاط۪ينِ مَنْ يَغُوصُونَ لَهُ
وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذٰلِكَۚ وَكُنَّا لَهُمْ
حَافِظ۪ينَۙ ﴿٨٣﴾

84. Eyyûb'u (da hatırla). Hani Rabbini, "Yarabbi, çok eziyete uğramış durumdayım. Sen bütün rahmet edenlerden en çok rahmet edensin," diye çağırmıştı.

وَاَيُّوبَ اِذْ نَادٰى رَبَّهُٓ اَنّ۪ي مَسَّنِيَ الضُّرُّ
وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِم۪ينَۚ ﴿٨٤﴾

85. Bunun üzerine Biz, duasını kabul ettik ve uğradığı sıkıntıyı giderdik. Ona ailesini (de) verdik. Katımızdan rahmet ederek, (kendisine onlara ilaveten,) onlar gibi (daha birçoklarını da) verdik. (Bunu Katımızdan bir rahmet) ve ibadet edenlere bir öğüt (vesilesi kıldık.)

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِه۪ مِنْ ضُرٍّ
وَاٰتَيْنَاهُ اَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً
مِنْ عِنْدِنَا وَذِكْرٰى لِلْعَابِد۪ينَ ﴿٨٥﴾

86. Keza İsmail'i, İdris'i ve Zülkifl'i[3] de (hatırla). Hepsi (de) sabredenlerdendi.

وَاِسْمٰع۪يلَ وَاِدْر۪يسَ وَذَا الْكِفْلِۜ كُلٌّ
مِنَ الصَّابِر۪ينَۚ ﴿٨٦﴾

---

[1] Filistin'in sahil bölgelerinde rüzgârlar her ay yön değiştirirdi. Hz. Süleyman'ın (a.s.) yelkenli gemileri, o rüzgârların yardımıyla denizlerde seyrederdi.

[2] Kur'an-ı Kerim'de "Şeytan" kelimesi, genel olarak isyankâr ve asiler için kullanılmıştır. Bu ayet-i kerimedeki şeytanlardan da murat, Basra Körfezi sahillerinde yaşayan sert tabiatlı insanlardır. Onlar dalgıçlık yaparlardı ve özellikle Bahreyn ve Maskat denizlerinde dalgıçlık yaparak, oradan değerli taşları çıkarırlardı. Kısacası bu şeytanlar ateşten değillerdi. Zaten öyle olsalardı, denize dalmaları sonucu ateşleri de sönmüş olurdu.

[3] Bu ayette zikredilen "Zülkifl" isimli peygamber Kitab'ı Mukkaddes'te yer alan "Hezekiel" adlı peygamberdir.

87. Hepsini (de) rahmetimize kattık. Şüphesiz onlar salih kimselerdendiler.

وَاَدْخَلْنَاهُمْ ف۪ي رَحْمَتِنَاۜ اِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِح۪ينَ ﴿٨٧﴾

88. Zünnûn'u (yani Yunus'u da hatırla.) Hani kızarak çekip gitmişti. Kendisini sıkmayacağımızı düşünüyordu. O karanlıklardan, "(Yarabbi,) Senden başka bir İlâh yoktur. Sen paksın. Şüphesiz ben zulmedenlerdenim," diye seslendi.[1]

وَذَا النُّونِ اِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ اَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادٰى فِي الظُّلُمَاتِ اَنْ لَٓا اِلٰهَ اِلَّٓا اَنْتَ سُبْحَانَكَۗ اِنّ۪ي كُنْتُ مِنَ الظَّالِم۪ينَۚ ﴿٨٨﴾

89. Bunun neticesinde Biz, duasını kabul ederek onu üzüntüden kurtardık. Biz, müminleri ancak böyle kurtarırız.

فَاسْتَجَبْنَا لَهُۙ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّۜ وَكَذٰلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِن۪ينَ ﴿٨٩﴾

90. Zekeriya'yı (da hatırla.) Hani o Rabbine, "Rabbim, beni yalnız bırakma. Sen, vârislerin en iyisisin," diye seslenmişti.

وَزَكَرِيَّٓا اِذْ نَادٰى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْن۪ي فَرْدًا وَاَنْتَ خَيْرُ الْوَارِث۪ينَۚ ﴿٩٠﴾

91. Biz, onun duasını (da) kabul ettik. Ona Yahya'yı bağışladık. Karısını (da) kendisi için sağlıklı kıldık. Onların hepsi (de) hayırlı işlerde acele ederlerdi. Bizi ümit ve korkuyla çağırırlardı. Onlar önümüzde alçak gönüllülükle eğilenlerdi.

فَاسْتَجَبْنَا لَهُۘ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيٰى وَاَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُۜ اِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًاۜ وَكَانُوا لَنَا خَاشِع۪ينَ ﴿٩١﴾

[1] "Zünnûn" kelimesinin anlamı "Balıklı" demek olup, bundan Hz. Yunus (a.s.) kastedilmiştir. Bir balina onu yuttuktan sonra diri olarak dışarı attığı için kendisine böyle denmiştir. "فَظَنَّ اَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ" kelimeleri, bazı müfessirler tarafından, "Kendisini yakalayamayacağımızı zannetti," diye tercüme edilmektedir. Böyle bir düşünce bir peygambere asla mal edilemez. "قَدَرَ عليه" kelimesi, aynı zamanda birini sıkmak anlamındadır. (Akrab-ül Mevarid)

92. Namusunu iyice koruyan kadını (da hatırla.) Ona vahyimizden bir kısmını indirmiştik. Kendisini ve oğlunu, (bütün) âlemler için bir mucize kıldık.

وَالَّتِيٓ اَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا
مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَآ اٰيَةً
لِلْعَالَمِينَ ﴿٩٢﴾

93. İşte ümmetiniz, şüphesiz tek olan bu ümmettir. Ben Rabbinizim. Öyleyse, yalnız Bana ibadet edin.

اِنَّ هٰذِهٖٓ اُمَّتُكُمْ اُمَّةً وَاحِدَةً وَاَنَا
رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴿٩٣﴾

94. (Peygamberlere karşı gelenler, dinlerini) parça parça edip, (her biri kendilerine göre birer parça) benimsemişlerdi. Oysa hepsi Biz'e dönecekler.

وَتَقَطَّعُوٓا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلٌّ اِلَيْنَا
رَاجِعُونَ ﴿٩٤﴾ ع

B.7

95. Müminken iyi işler yapanın çabası göz ardı edilmeyecektir. Biz, onun (iyi amellerini) elbette yazacağız.

فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهٖ وَاِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ ﴿٩٥﴾

96. Helâk ettiğimiz bir kasaba (halkının, artık bu dünyaya) geri gelemeyeceklerine dair kesin hüküm verilmiştir.[1]

وَحَرَامٌ عَلٰى قَرْيَةٍ اَهْلَكْنَاهَآ اَنَّهُمْ
لَا يَرْجِعُونَ ﴿٩٦﴾

97. Yecüc ile Mecüc'ün serbest bırakılacakları, onların her tepeden (ve deniz dalgalarının üstünden atlayarak dünyaya) yayılacakları zaman (bile ölüler geri gelemeyecekler.[2])

حَتّٰٓى اِذَا فُتِحَتْ يَاْجُوجُ وَمَاْجُوجُ
وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿٩٧﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimeye göre, ölüp bu dünyadan ayrılmış bir kimse, kesinlikle bu dünyaya tekrar geri gelemez. (Ayrıca bkz. 23:100-101)

[2] Yani, Yecüc ile Mecüc zamanında bile ölüler dünyaya geri gelemeyecekler. Her ne kadar insanlar, sihirbazlıklarda bulunsalar da, fiilen ölüleri diriltmeleri mümkün değildir. (Yecüc ile Mecüc hakkında bkz. dipnot 18:95)

98. (Allah'ın) gerçek olan vaadi yaklaştığında, kâfirler sabit bakıp kalacaklar. Onlar, "Bize yazıklar olsun. Biz bu konuda hep gaflet içindeydik. Hatta biz zalimlerdik," (diyecekler.)

وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَاِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ
اَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا ؕ يَا وَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِي
غَفْلَةٍ مِنْ هٰذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٩٨﴾

99. (O zaman kendilerine,) "Siz ve Allah dışında taptıklarınız, kesinlikle Cehennem yakıtısınız. Hepiniz oraya gireceksiniz," (denilecek.)

اِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
حَصَبُ جَهَنَّمَ ؕ اَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ ﴿٩٩﴾

100. Eğer onlar (gerçekten) tanrı olsaydılar, oraya girmezlerdi. Hepsi orada uzun süre kalacaklar.

لَوْ كَانَ هٰؤُلَٓاءِ اٰلِهَةً مَا وَرَدُوهَا ؕ وَكُلٌّ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٠٠﴾

101. Orada kendilerine iniltiler (mukadder olacak) ve orada (hiçbir şey) duymayacaklar.

لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠١﴾

102. Şüphesiz haklarında tarafımızdan iyilik buyruğu çıkmış olanlar, oradan uzak tutulacaklar.

اِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنٰى ۙ
اُولٰٓئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ۙ ﴿١٠٢﴾

103. Onlar, onun uğultusunu (bile) duymayacaklar. Gönüllerinin dilediklerinde hep kalacaklar.

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا ۚ وَهُمْ فِي مَا
اشْتَهَتْ اَنْفُسُهُمْ خَالِدُونَ ۚ ﴿١٠٣﴾

104. En büyük korku bile onları endişelendirmeyecek. Melekler sık sık kendileriyle görüşecekler (ve onlara,) "Size vadedilmiş olunan gününüz, işte budur," diyecekler.

لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْاَكْبَرُ وَتَتَلَقّٰيهُمُ
الْمَلٰٓئِكَةُ ؕ هٰذَا يَوْمُكُمُ الَّذِي كُنْتُمْ
تُوعَدُونَ ﴿١٠٤﴾

105. Kayıt defterinin yazıları dürdüğü gibi göğü düreceğimiz gün, (sizi) ilkin yarattığımız gibi, o (yaratılışı) tekrarlayacağız. Kendimize bu sözü gerekli (kıldık.) Şüphesiz onu yerine getirmeye kararlıyız.

يَوْمَ نَطْوِي السَّمَٓاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ
لِلْكُتُبِ ؕ كَمَا بَدَاْنَٓا اَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ ؕ
وَعْدًا عَلَيْنَا ؕ اِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿١٠٥﴾

106. Şüphesiz Biz, Zebur'da (birtakım) öğütler verdikten sonra, (Vadedilen) Toprak'a salih kullarım vâris olacaklar," diye yazdıydık.[1]

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِى الزَّبُوْرِ مِنْۢ بَعْدِ الذِّكْرِ اَنَّ
الْاَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِىَ الصّٰلِحُوْنَ ١٠٦

107. Şüphesiz bunda, ibadet eden insanlar için önemli bir haber vardır.

اِنَّ فِى هٰذَا لَبَلٰغًا لِّقَوْمٍ عٰبِدِيْنَ ط ١٠٧

108. Biz seni âlemlere, ancak rahmet olarak gönderdik.

وَمَا اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا رَحْمَةً لِّلْعٰلَمِيْنَ ١٠٨

109. Sen (onlara) de ki: "Bana, sizin İlâhınız ancak tek İlâh'tır, diye vahiy olunur. Öyleyse itaat edenler olur musunuz?"

قُلْ اِنَّمَا يُوْحٰٓى اِلَىَّ اَنَّمَآ اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ
وَّاحِدٌ ج فَهَلْ اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ١٠٩

110. Eğer (arkalarını dönerlerse,) onlara de ki: "Ben hepinize ayırım yapmaksızın haber verdim. Size vadolunanın yakın mı, uzak mı olduğunu bilmem."

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ اٰذَنْتُكُمْ عَلٰى سَوَآءٍ ط
وَاِنْ اَدْرِىْٓ اَقَرِيْبٌ اَمْ بَعِيْدٌ مَّا
تُوْعَدُوْنَ ١١٠

111. Şüphesiz O, sözün açığını (da, sizin) gizlediğinizi (de) bilir.

اِنَّهٗ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ
مَا تَكْتُمُوْنَ ١١١

112. De ki: "Onun sizin için bir deneme mi, yoksa belli bir süreye kadar geçici bir istifade mi olduğunu bilmem."

وَاِنْ اَدْرِىْ لَعَلَّهٗ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ
اِلٰى حِيْنٍ ١١٢

113. (Yüce Peygamber) dedi ki: "Yarabbi, sen hak ile hüküm ver. (Ey kâfirler!) Rabbimiz Rahman'dır. Söyledikleriniz karşısında, ancak O'ndan yardım dilenir."

قٰلَ رَبِّ احْكُمْ بِالْحَقِّ ط وَرَبُّنَا
الرَّحْمٰنُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا
تَصِفُوْنَ ع ١١٣

ع ٧ ١٩ ٧ النصف

[1] "Vadedilen Toprak" ile "Kudüs" kastedilmiştir. Kudüs toprağının Allah'ın (c.c.) salih kullarının ellerine geçeceği konusunda, Hz. Davud'a (a.s.) önceden verilmiş olan haber hakkında bkz. Mezmurlar; Bab.37

Sûre: 22

HAC SÛRESİ

(Hicretten sonra indirilmiştir.)

Bu sûre Medine devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yetmiş dokuz ayettir.

Bu sûrenin ilk ayetinde, bütün insanlar Kıyamet depreminden korkutulmaktadır. Onları, Rahman olan Allah'ın (c.c.) koruması altına girmeleri için davet eden Yüce Peygamber (s.a.v.) gelmiştir. Onu kabul etmemek neticesinde insanlar, çok korkunç savaşlardan korkutulmaktadırlar. Bütün yeryüzü üzerinde adeta bir kıyamet kopacaktır. Bu öylesine korkunç bir durumdur ki, anneler süt verdikleri bebeklerini bile korumayı unutacaklar, her hamile kadın karnında taşıdığını düşürecektir ve tüm insanlar, Yüce Allah (c.c.) tarafından indirilecek sert azaplar neticesinde sarhoşa dönmüş olacaklar.

Kıyamet'ten bahsedilince akla gelen soru, bütün insanların helâk olmaları sonrasında nasıl diriltileceğidir. Bunun cevabını Yüce Allah (c.c.), sizi daha önce topraktan yaratan ve ana rahminde değişik safhalardan geçiren Allah (c.c.), sizi bir kez daha diriltecektir, diye vermektedir.

Daha sonra Yüce Allah (c.c.), bazı insanların bir çukurun kenarındaymışçasına ibadet ettiklerinden bahsetmiştir. Öyle bir kimse, kendisine hayır ulaştıkça teselli bulacaktır. Ancak bir fitneye yakalandığında ise, yüz üstü bir şekilde o çukura düşmüş olacaktır. Böyle birisi hem dünyada, hem de ahirette zarara uğrayacaklardandır.

Ondan sonra, tüm dinlere tabi olanlardan özetle bahsedilmiş ve Yüce Allah'ın (c.c.) kendileri arasında Kıyamet Günü karar vereceği de belirtilmiştir.

Yüce Allah'ın (c.c.) kesin bir buyruğundan da burada bahsedilmiştir. O, Beytullah'a hac gayesi ile gelenlere mani olmayın ve de Kâbe'ye ulaşmalarını engellemeyin, demiştir. Bunun hemen akabinde Beytullah'tan bahsedilerek, Yüce Allah'ın (c.c.) Hz. İbrahim'e (a.s.) güçlü talimatı zikredilmiştir. Ona, hac ve itikâf gayesiyle gelenler için evini temiz tut, denmiştir. Hz. İbrahim'e (a.s.) verilen bu talimat yalnız onunla sınırlı olmayıp, Kıyamet'e kadar kendisine ve Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) tabi olanlar için de geçerlidir.

Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) da bir emir verilerek, tüm insanları hac için Kâbe'ye çağırması ve bu çağrının da herkese açık olması söylenmiştir. Daha sonra ise kurbanlardan bahsedilmiş ve Kâbe gibi onların da "Şeairüllah" (Allah'a (c.c.) işaret eden varlıklar) oldukları belirtilmiştir. Onlara saygısızlık ya-

parsanız, Kâbe'ye saygısızlık yapmış sayılırsınız, denmiştir. Bununla birlikte, Kâbe uğruna kurban edilen kurbanlıkların ancak takva koşulu ile kabul edileceği ve onların et ve kanlarının Yüce Allah'a (c.c.) asla ulaşmadığı, aksine kurban edenlerin takvalarının O'na ulaştığı, dile getirilmiştir.

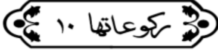
Bu sûrede kılıçla yapılan cihat çok detaylı bir şekilde anlatılmıştır. Müslümanlar'a ancak kendilerini savunmak üzere cihat izninin verildiği de belirtilmiştir. Düşmanların, onlar aleyhinde kılıç kuşandıkları ve kendilerini, Rabbimiz Allah'tır (c.c.) demelerinden dolayı evlerinden sürdükleri, burada açıklanmıştır. Eğer Müslümanlar'a öz savunmaları için cihat izni verilmemiş olsaydı, sadece onların camileri yerle bir edilmezdi, aynı şekilde Yahudiler'in ve Hıristiyanlar'ın da ibadet yerleri yok edilirdi, denmiştir.

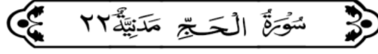
Daha sonra, geçmiş peygamberleri kabul etmeyen kavimlere işaret edilmiş ve eğer insanoğlu yeryüzünde dolaşıp, gözlerini dört açarak helâk edilmiş kavimlerin yerlerini arayacak olursa, mutlaka onların kötü sonlarını öğrenecektir, denmiştir. Son dönemlerde arkeologlar bunu yapmaktadırlar. Böylece birçok geçmiş kavmin yok oldukları yerler keşfedilebilmiştir.

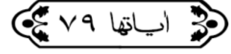
Bu sûrenin elli üçüncü ayetinde, Peygamber'in (s.a.v.) temennilerine kalbinin bir arzusu da dâhil olsa, Yüce Allah'ın (c.c.) onu yok edeceği, açıklanmıştır. Bu ayette zikredilen şeytandan, insanın damarlarının içinde dolaşan şeytan kastedilmiştir. Hz. Resûlüllah (s.a.v.), " وَلٰكِنَّ اللّٰهَ أَعَانَنِى عَلَيْهِ فَأَسْلَمَ (مسند أحمد بن حنبل), diye buyurmuştur. Yani: "Yüce Allah (c.c.), ona karşı bana yardım etti. Bunun neticesinde o, Müslüman oldu." (Müsned Ahmed B. Hanbel) Söz konusu ayet-i kerimeden, bir şeytanın peygamberlerin kalbine gerçekten bir fitne sokabildiği anlaşılmamalıdır. Kur'an-ı Kerim'de, şeytanın peygamberlere yaklaşmasına asla izin verilmediği belirtilmiştir. (26:222 – 223) Buna göre şeytan, ancak çok yalancı ve rezil insanlara iner. Peygamberlere ise asla inemez.

Sûrenin sonunda, müşriklerin Allah'a (c.c.) ortak koştukları sahte tanrıların asla güç sahibi olmadıkları, izah edilmiştir. Onların, bir şeyi yalayan sineğin ağzından bile, yaladığını geri alamayacakları belirtilmiştir. Gerçekten de sinek, bir şeyi ağzına alır almaz, ağzındaki sıvının etkisi ve vücudundaki kimyasal değişikliklerin sonucunda onu derhal sindirir. Böylece yuttuğu şey asıl halini kesinlikle koruyamaz.

Bu sûrenin son ayetinde, Yüce Allah'ın (c.c.) yolunda cihat etmek teşvik edilmiştir. Bu cihat daha önce de izah edilmiştir. Keza, Yüce Allah'ın (c.c.), ancak Hz. İbrahim'e (a.s.) ve Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) tabi olanların Müslüman olduklarını savunduğu belirtilmiştir. Kimin O'nun önünde başını eğdiğini de, Kendisinin bildiği izah edilmiştir. Sonunda Hz. Muhammed-i Mustafa'nın (s.a.v.) bütün dünya insanları için bir peygamber olduğu tekrar açıklanmıştır.

Hac Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Ey insanlar, Rabbinizin takvasını benimseyin. Şüphesiz (son) saatin depremi, büyük bir şeydir.[1]

يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْۚ اِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ﴿٢﴾

3. Onu göreceğiniz gün, her emziren kadın, emzirdiği bebeğini unutacak ve her hamile kadın (da karnında) taşıdığını düşürecek. İnsanları sarhoş gibi göreceksin, oysa onlar sarhoş olmayacaklar. Ancak Allah'ın azabı çok şiddetli olacak.

يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّٓا اَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارٰى وَمَا هُمْ بِسُكَارٰى وَلٰكِنَّ عَذَابَ اللّٰهِ شَدِيدٌ ﴿٣﴾

4. İnsanlardan bazıları, Allah hakkında bilgileri olmadan tartışırlar ve her azgın şeytana uyarlar.[2]

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍۙ ﴿٤﴾

5. Kim kendisiyle dostluk kuracak olursa, (bu azgın ve haktan uzak kimsenin) onu (da) saptıracağı ve Cehennem azabına götüreceğine (dair,) hüküm verilmiştir.

كُتِبَ عَلَيْهِ اَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ فَاَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ اِلٰى عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٥﴾

---

[1] Yani, dünyanın bütün kavgalarını sona erdiren, en son musibet, demektir.

[2] Şeytandan, Allah'tan (c.c.) uzak olan kimse kastedilmiştir. ("İblis" ile "Şeytan" hakkında ayrıca bkz. dipnot 2:35)

6. Ey insanlar, tekrar diriltilip kaldırılmaktan kuşku duyuyorsanız, (bilin ki) Biz, şüphesiz (ilkin sizi) topraktan, sonra azıcık sudan, sonra (da) pıhtılaşmış kandan (ve) sonunda biçimlenmiş ve biçimlenmemiş bir et parçasından yarattık. Bu, size (yaratılış sırlarını) açıklamamız içindir. Biz dilediğimizi belli bir süreye kadar rahimlerde bekletiriz. Ardından yetişkinlik çağına ulaşasınız diye, sonrasında sizi bir bebek olarak çıkarırız. Aranızdan bazılarına doğal bir şekilde ölüm verilir. Aranızdan bazıları (da) bilgiyi (elde ettikten) sonra, hiçbir şey bilmiyor olarak, ömrünün en düşkün çağına götürülür. Sen toprağı cansız görürsün. Ancak Biz onun üzerine su indirince, hareketlenir, kabarır ve her türlü yemyeşil ve güzel bitkiler verir.[1]

يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ ف۪ي رَيْبٍ مِنَ
الْبَعْثِ فَاِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ
مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ
مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِنُبَيِّنَ لَكُمْۜ
وَنُقِرُّ فِي الْاَرْحَامِ مَا نَشَٓاءُ اِلٰٓى اَجَلٍ
مُسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلاً ثُمَّ
لِتَبْلُغُٓوا اَشُدَّكُمْۚ وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفّٰى
وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ اِلٰٓى اَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا
يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْـٔاًۜ وَتَرَى الْاَرْضَ
هَامِدَةً فَاِذَٓا اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَٓاءَ اهْتَزَّتْ
وَرَبَتْ وَاَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَه۪يجٍ ﴿٦﴾

7. Bunun sebebi, Allah'ın bizzat hak olmasıdır. O, ölüleri diriltir ve O, istediği her şeye gücü yetendir.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّهُ يُحْيِ الْمَوْتٰى
وَاَنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌۙ ﴿٧﴾

[1] Bu ayet-i kerimede, bir insanın ana rahminden başlayarak, ömrünün sonuna kadar olan bütün evreleri beyan edilmiştir. Çağımızın bilim adamları, bu evrelerin aynen gerçekleştiğini desteklemektedirler. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) döneminde bunlar bilinmiyordu. Ancak bunlardan Kur'an-ı Kerim'de bahsedilmiş olması, tüm bu bilgilerin, her türlü gaybı bilen Yüce Allah (c.c.) tarafından Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) bildirildiğini göstermektedir. Bu ayette yeryüzünün su ile canlandığı da belirtilmiştir. Bu da bilim adamları tarafından desteklenen bir husustur. Burada, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) vasıtasıyla inen manevi su, yani İlâhi Vahiyle, ölü bir toprağa benzeyen manen ölü bir kavmin, tekrar diriltilecek olduğuna da işaret edilmiştir.

8. Kıyamet mutlaka gelecektir. Bunda hiç şüphe yoktur. Allah, mezarlardakileri (mutlaka) kaldıracaktır.

وَاَنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَاَنَّ اللّٰهَ
يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ۝٨

9. İnsanlar arasından, bir bilgisi, hidayeti ve aydınlatan bir Kitab'ı olmadan Allah hakkında tartışan (da) olur.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ
عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ۝٩

10. O, insanları Allah yolundan saptırmak gayesiyle (kibrinden dolayı) yan döner. Dünyada onun için rezillik olacaktır. Kıyamet günü (de) kendisine yakıcı azap tattıracağız.

ثَانِيَ عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ
لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
عَذَابَ الْحَرِيقِ ۝١٠

11. Bu, her iki elinizin yaptıklarından ve Allah'ın (da) kullara, asla zulmeden olmamasından (dolayı olacaktır.)

ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدَاكَ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ
بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ۝١١ ع ١١ ٨

B.2

12. İnsanlardan bazısı, Allah'a gelişigüzel ibadet eder. Kendisine bir fayda dokunsa, ondan huzur bulur, ama kendisine bir sıkıntı geldiğinde (ise,) gerisin geriye döner. O bu dünyada (da) ahirette (de) ziyana uğrar. İşte apaçık ziyan budur.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللّٰهَ عَلٰى حَرْفٍ
فَاِنْ اَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَاَنَّ بِهِ وَاِنْ
اَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلٰى وَجْهِهِ
خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةَ ذٰلِكَ هُوَ
الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ۝١٢

13. Allah dışında kendisine ne zarar, ne (de) yarar vereni çağırır. En büyük sapıklık, işte budur.

يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا
لَا يَنْفَعُهُ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ۝١٣

14. O mutlaka, zararı yararından daha yakın olanı çağırır. Bu efendi olarak (da,) arkadaş olarak (da) çok kötüdür.

يَدْعُوا لَمَنْ ضَرُّهُٓ اَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهٖۜ
لَبِئْسَ الْمَوْلٰى وَلَبِئْسَ الْعَش۪يرُ ﴿١٤﴾

15. Şüphesiz Allah, inanıp (da yerli yerinde) iyi işler yapanları, içinde ırmaklar akan bahçelere alacaktır. Şüphesiz Allah, dilediğini yapar.

اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهَارُۜ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يُر۪يدُ ﴿١٥﴾

16. Allah'ın bu (Peygamber'e) ne dünyada, ne (de) ahirette hiç yardım etmeyeceğine içten inanan kimse, bir ip ile göğe çıksın. Sonra (da Allah'ın yardımını) kessin. Ardından (da) planının, kendisini kızdıranı yok edip (etmediğine) baksın.

مَنْ كَانَ يَظُنُّ اَنْ لَنْ يَنْصُرَهُ اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا
وَالْاٰخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ اِلَى السَّمَٓاءِ ثُمَّ
لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ
مَا يَغ۪يظُ ﴿١٦﴾

17. Böylece bu (Kur'an'ı) Biz, apaçık ayetler halinde indirdik. Şüphesiz Allah, ancak (hidayet almak) isteyene, hidayet verir.

وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَاهُ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍۙ وَاَنَّ اللّٰهَ
يَهْد۪ي مَنْ يُر۪يدُ ﴿١٧﴾

18. (Yüce Peygamber'e) inananlar, Yahudi olanlar, Sabiler, Hıristiyanlar, Mecûsîler ve (Allah'a) ortak koşanlar arasında Allah, Kıyamet günü mutlaka hüküm verecektir. Şüphesiz Allah, her şeye gözeticidir.

اِنَّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَالَّذ۪ينَ هَادُوا وَالصَّابِـ۪ٔينَ
وَالنَّصَارٰى وَالْمَجُوسَ وَالَّذ۪ينَ اَشْرَكُٓوا
اِنَّ اللّٰهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ
اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَه۪يدٌ ﴿١٨﴾

19. Göklerde ve yerde bulunanların, (keza) güneşin, ayın, yıldızların, dağların, ağaçların, hayvanların ve insanlardan çoğunun (da) Allah'a boyun eğdiğini görmedin mi? Ancak insanlardan çoğu için azap gerekli olmuştur. Allah kimi rezil ederse, ona kimse saygınlık kazandıramaz. Şüphesiz Allah dilediğini yapar.

Secde Ayeti[1]

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ
وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ
وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ
وَالدَّوَآبُّ وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ ط وَكَثِيرٌ
حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ ط وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ
مِنْ مُكْرِمٍ ط إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ﴿١٩﴾

20. Şu iki grup, münakaşacılardır. Onlar, Rableri hakkında (birbirleriyle) tartışırlar. Onun için Allah'ı inkâr edenlere ateşten elbiseler biçilecektir. Başları üzerinden (de) kaynar su dökülecektir.

هٰذٰنِ خَصْمٰنِ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ
فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِنْ
نَارٍ ط يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمُ
الْحَمِيمُ ﴿٢٠﴾

21. Onunla karnındakiler (de,) derileri (de) çürütülecektir.

يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ط ﴿٢١﴾

22. Onlar için demir çekiçler (hazırlanacaktır.)

وَلَهُمْ مَقَامِعُ مِنْ حَدِيدٍ ﴿٢٢﴾

23. Üzüntülerinden dolayı bundan çıkmaya niyet ettiklerinde, ona geri döndürülecekler (ve kendilerine,) "Ateşin azabını tadın," (denilecektir).

كُلَّمَآ أَرَادُوٓا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ
غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا ق وَذُوقُوا عَذَابَ
الْحَرِيقِ ﴿٢٣﴾

[1] Bkz: dipnot 7:207

B.3

24. Şüphesiz Allah, inanıp (da yerli yerinde) iyi işler yapanları, içinde ırmaklar akan bahçelere alacaktır. Orada onlara, altın bilezikler ve inciler takılacaktır. Oradaki elbiseleri (de) ipekten olacaktır.

اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ ف۪يهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ
ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا ۜ وَلِبَاسُهُمْ ف۪يهَا حَر۪يرٌ ﴿٢٤﴾

25. Onlar, pak söze yönlendirilecekler ve (her türlü) hamda lâyık olan (Allah'ın) yoluna iletilecekler.

وَهُدُٓوا اِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ ۚ
وَهُدُٓوا اِلٰى صِرَاطِ الْحَم۪يدِ ﴿٢٥﴾

26. Şüphesiz kâfirlik etmiş olup, (hem) Allah'ın yolundan, (hem de Allah'ın zikri için) orada oturan (ya da) taşradan (oraya gelen, tüm insanların) eşit oldukları Mescid-i Haram'dan, (kendilerini) alıkoyanların (hepsi zalimdir.) Kim bunda, dinsizlik ve zulüm ile haksızlık yaratmak isterse, kendisine acı bir azap tattıracağız.

اِنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَب۪يلِ
اللّٰهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذ۪ي جَعَلْنَاهُ
لِلنَّاسِ سَوَٓاءًۨ الْعَاكِفُ ف۪يهِ وَالْبَادِ ۜ
وَمَنْ يُرِدْ ف۪يهِ بِاِلْحَادٍ بِظُلْمٍ نُذِقْهُ
مِنْ عَذَابٍ اَل۪يمٍ ﴿٢٦﴾ ع

B.4

27. Hani Biz İbrahim'e, Beytullah'ın yerini tahsis etmiştik. (Kendisine demiştik ki:) "Hiçbir şeyi Bana ortak koşma. Evimi, tavaf edenler, (ibadete) duranlar, rükû edenler ve secde edenler için temiz tut."

وَاِذْ بَوَّأْنَا لِاِبْرٰه۪يمَ مَكَانَ الْبَيْتِ اَنْ لَا
تُشْرِكْ ب۪ي شَيْـًٔا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّٓائِف۪ينَ
وَالْقَٓائِم۪ينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٢٧﴾

28. "(Bütün) insanlara haccı ilan et. Onlar yayan olarak (ya da yolculuktan zayıf düşmüş şekilde,) uzak ve (üstünde) derin izler (olan) yoldan gelen binek hayvanları üzerinde sana ulaşacaklar."

وَاَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا
وَعَلٰى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْت۪ينَ مِنْ كُلِّ
فَجٍّ عَم۪يقٍ ﴿٢٨﴾

29. Bu onların, kendilerine olan faydaları görmeleri içindir. O’nun kendilerine büyükbaş hayvanlar vererek (ettiği ihsandan dolayı) belli günlerde Allah’ın ismini ansınlar. Böylece onlardan kendiniz (de) yiyin, düşkün ve fakir olana (da) yedirin.

لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ
اللّٰهِ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ
مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا
وَأَطْعِمُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ ﴿٢٩﴾

30. Sonrasında (kötülüklerinin) kirlerinden arınsınlar. Adaklarını yerine getirsinler ve Eski Ev’i (Kâbe’yi) tavaf etsinler.

ثُمَّ لْيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ
وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٣٠﴾

31. Bu (emri, Biz verdik.) Kim Allah’ın hürmetli kıldıklarını onurlandırırsa, bu Rabbinin Katında kendisi için hayırlıdır. (Kur’an’da) zikredilenler dışında, bütün hayvanlar size helâl kılınmıştır. O halde, putların pisliğinden korunun ve yalan söylemekten kaçının.

ذٰلِكَ وَمَنْ يُعَظِّمْ حُرُمَاتِ اللّٰهِ فَهُوَ
خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَأُحِلَّتْ لَكُمُ
الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا
الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا
قَوْلَ الزُّورِ ﴿٣١﴾

32. Daima Allah’a eğilen ve O’na şirk koşmayanlar olun. Kim Allah’a ortak koşarsa, sanki o gökten düşmüş olur. Sonra kuşlar onu kapıp götürür veya rüzgâr onu uzak bir yere sürükler atar.

حُنَفَاءَ لِلّٰهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَنْ
يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ
فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ
فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ﴿٣٢﴾

33. Bu (önemli bir sözdür.) Kim Allah’a (işaret eden) alâmetlere saygı gösterirse, şüphesiz bu, kalplerin takvasının bir belirtisidir.

ذٰلِكَ وَمَنْ يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللّٰهِ فَإِنَّهَا
مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ﴿٣٣﴾

34. Bu kurbanlıklarda, belli bir müddet için size (birçok) fayda vardır. Sonunda (da) onları Eski Ev'e ulaştırmak gereklidir.

لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّى
ثُمَّ مَحِلُّهَٓا اِلَى الْبَيْتِ الْعَتٖيقِ ﴿٣٤﴾

B.5

35. Biz her ümmete kurban kesme yolunu belirttik ki, O'nun kendilerine bağışladığı küçük ve büyükbaş hayvanları keserken Allah'ın adını ansınlar. (Unutmayın ki,) İlâhınız tek İlâh'tır. Onun için ancak O'na itaat edin. (Allah'a karşı) alçakgönüllü olanlara müjde ver.

وَلِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِيَذْكُرُوا
اسْمَ اللّٰهِ عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهٖيمَةِ
الْاَنْعَامِ فَاِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌ فَلَهُٓ
اَسْلِمُوا وَبَشِّرِ الْمُخْبِتٖينَ ﴿٣٥﴾

36. Allah zikredildiğinde kalpleri korku dolan onlardır. Onlar, başlarına gelen sıkıntılara sabredenler, namazı ayakta tutanlar ve kendilerine verdiklerimizden (Allah yolunda) harcayanlardır.

الَّذٖينَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ
وَالصَّابِرٖينَ عَلٰى مَٓا اَصَابَهُمْ وَالْمُقٖيمِي
الصَّلٰوةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣٦﴾

37. İşte Biz, kurbanlık develeri (de) Allah'a işaret eden alâmetlerden kıldık. Onlarda sizin için hayır vardır. Onları sıralara (dizerek,) üzerlerine Allah'ın adını anın. (Kurban edildikten sonra) yanları yere değdiğinde, onlardan hem kendiniz yiyin, hem (de) kanaat edenler ile yardım dileyene yedirin. Böylece, şükredesiniz diye Biz, bu (hayvanları) sizin hizmetinize verdik.[1]

وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِنْ شَعَٓائِرِ اللّٰهِ
لَكُمْ فٖيهَا خَيْرٌ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ
عَلَيْهَا صَوَٓافَّ فَاِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا
فَكُلُوا مِنْهَا وَاَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ
كَذٰلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾

[1] Bu ayet-i kerimede Yüce Allah (c.c.) için kurban kesmenin önemi açıklanmıştır. Develer, bütün hayvanları temsilen bir sembol olarak ele alınmış ve onların insanlara canla başla hizmet ettiği, gerektiğinde insanlar için canlarını feda ettiği bildirilmiştir. Hacılar onları kesmekle, gerektiğinde Yüce Allah (c.c.) yolunda kendi canlarını aynı şekilde feda etmeye hazır olduklarını sembolik olarak ifade ederler.

38. Onların ne etleri, ne (de) kanları Allah’a asla ulaşmaz. Ancak takvanız O’na ulaşır. Sizi doğru yola eriştirdiğinden dolayı Allah’ı yüceliğini zikredesiniz diye O, bu kurbanları böyle hizmetinize vermiştir. (İslâm’ın emirlerini bütünüyle) yerine getirenlere müjde ver.

لَنْ يَنَالَ اللّٰهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَٓاؤُ۬هَا
وَلٰكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوٰى مِنْكُمْۜ كَذٰلِكَ
سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا
هَدٰيكُمْۜ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٨﴾

39. Allah, inananları mutlaka (hep) savunur. Şüphesiz Allah, hiçbir hain ve nankörü sevmez.

اِنَّ اللّٰهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ اٰمَنُواۜ اِنَّ اللّٰهَ
لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٣٩﴾ ع

B.6

40. (Bir sebep yokken) kendilerine karşı savaş açılanlara, zulüm edilmelerinden dolayı (savaşmaları için) izin verilmiştir. Şüphesiz Allah, onlara yardım etmeye gücü yetendir.[1]

اُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ بِاَنَّهُمْ ظُلِمُواۜ
وَاِنَّ اللّٰهَ عَلٰى نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌۙ ﴿٤٠﴾

41. Onlar, “Allah Rabbimizdir,” demelerinden dolayı, haksız yere evlerinden çıkarılanlardır. Eğer Allah, (bu kâfirlerden) bazılarının (kötülüklerini) diğerleriyle gidermeseydi, manastırlar, kiliseler, havralar ve içinde Allah’ın adı çok anılan camiler alaşağı edilirlerdi. O’nun (dinine) yardım edene, Allah mutlaka yardım eder. Şüphesiz Allah, son derece güçlüdür (ve her şeyden de) üstündür.

اَلَّذِينَ اُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ
اِلَّٓا اَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللّٰهُۜ وَلَوْلَا دَفْعُ اللّٰهِ
النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَهُدِّمَتْ
صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ
يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللّٰهِ كَثِيرًاۜ وَلَيَنْصُرَنَّ
اللّٰهُ مَنْ يَنْصُرُهُۜ اِنَّ اللّٰهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾

[1] Bu ve bundan sonraki ayetlerde öz savunma için yapılan İslâmî Cihad’ın ana çizgileri belirtilmiştir. Cihadın sebepleri Tek Allah’a (c.c.) ibadet ettiklerinden dolayı Müslümanların Mekke’de zulüme uğramaları; evlerinden sürgün edilmeleri, Medine’de dahi sık sık korkuya maruz bırakılmaları vb.dir. Gayesi de din ve vicdan hürriyetini korumak ve insanların ibadet etme haklarını savunmaktır. Yüce Allah (c.c.) yalnız Müslümanların camileri değil, Yahudi, Hıristiyan ve diğer dinlere mensup olanların ibadet yerleri tehlikeye girince dahi, cihadın gerekli olduğunu beyan etmiştir.

42. Eğer yeryüzünde kuvvet versek, onlar namazı ayakta tutar, zekât verir, iyiliği emreder (ve) kötülükten alıkoyarlar. Bütün işlerin sonucu Allah'ın elindedir.

ٱلَّذِينَ إِن مَّكَّنَّٰهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ
أَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُا۟ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَمَرُوا۟
بِٱلْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا۟ عَنِ ٱلْمُنكَرِ ۗ
وَلِلَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلْأُمُورِ ﴿٤٢﴾

43-45. Eğer (bu düşmanlar) senin yalancı olduğunu ileri sürerlerse, kendilerinden önce Nuh'un kavmi, Âd ve Semûd (kavimleri,) İbrahim'in kavmi ve Lût'un kavmi ve Medyenliler (de, peygamberlerinin) yalancı olduklarını ileri sürmüşlerdi. Musa'nın (da) yalancı olduğu beyan edilmişti. Ben, inkâr edenlere bir süre tanıdım, sonra (da) kendilerini yakaladım. (İşte bakın,) azabım ne kadar (da şiddetliydi!)

وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ
قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ ﴿٤٣﴾
وَقَوْمُ إِبْرَٰهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٤٤﴾
وَأَصْحَٰبُ مَدْيَنَ ۖ وَكُذِّبَ مُوسَىٰ
فَأَمْلَيْتُ لِلْكَٰفِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ ۖ
فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٥﴾

46. Biz, birçok yerleşimi zulmederlerken helâk ettik ve sonuçta onlar çatılarının üzerine çöktüydüler. Nice terk edilmiş kuyular ve sapasağlam kaleler (de aynı durumdadır.)

فَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَٰهَا وَهِىَ
ظَالِمَةٌ فَهِىَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ
مُّعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَّشِيدٍ ﴿٤٦﴾

47. Onlar, akıl edecek kalpleri veya işitecek kulakları olması için, yeryüzünde hiç dolaşmadılar mı? Şüphesiz kör olan gözler değildir, ancak göğüslerdeki kalpler kördür.

أَفَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ
قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَآ أَوْ ءَاذَانٌ يَسْمَعُونَ
بِهَا ۖ فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى ٱلْأَبْصَٰرُ وَلَٰكِن
تَعْمَى ٱلْقُلُوبُ ٱلَّتِى فِى ٱلصُّدُورِ ﴿٤٧﴾

48. Onlar, senden azabın çabuklaşmasını isterler. Hâlbuki Allah, verdiği sözü asla bozmaz. Şüphesiz Rabbinin Katında öyle bir gün vardır ki, o sizin saydığınız bin yıla eşittir.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ
اللّٰهُ وَعْدَهُ ۚ وَاِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَاَلْفِ
سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤٨﴾

49. Ben, birçok yerleşimlere zulmederlerken mühlet verdim. Sonra (da) onları yakaladım. Dönüş (zaten) Bana'dır.

وَكَاَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ اَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ
ظَالِمَةٌ ثُمَّ اَخَذْتُهَا ۚ وَاِلَيَّ الْمَصِيرُ ﴿٤٩﴾ ع

B.7

50. De ki: "Ey insanlar, ben ancak size apaçık bir uyarıcıyım."

قُلْ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّمَٓا اَنَا لَكُمْ
نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٥٠﴾

51. Onun için inanıp (da yerli yerinde) iyi işler yapanlar için, mağfiret ve şerefli rızık vardır.

فَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥١﴾

52. Ayetlerimizi aciz bırakmaya çaba sarf edenler, Cehennemliktirler.

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِٓي اٰيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ اُو۬لٰٓئِكَ
اَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٥٢﴾

53. Senden önce Biz, bir şey arzu ettiğinde, şeytanın onun arzusuna güçlükler çıkartmadığı bir peygamberi veya nebiyi göndermedik. Sonra Allah, şeytanın karıştırdıklarını uzaklaştırır (ve) Kendi ayetlerini sağlam kılar. Allah çok bilgi ve hikmet sahibidir.[1]

وَمَٓا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا
نَبِيٍّ اِلَّٓا اِذَا تَمَنّٰٓى اَلْقَى الشَّيْطَانُ فِٓي
اُمْنِيَّتِهِ ۚ فَيَنْسَخُ اللّٰهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ
ثُمَّ يُحْكِمُ اللّٰهُ اٰيَاتِهِ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ ﴿٥٣﴾

---

[1] Bazı müfessirlere göre, bir peygamber ya da nebi Allah'ın (c.c.) ayetlerini okuduğunda, şeytan ona bir şeyler karıştırır. Bu bütün peygamberlere ve özellikle peygamberlerin en üstün ve seçkini olan Hz. Muhammed-i Mustafa'ya (s.a.v.) büyük bir hakarettir. Bu ayette beyan edilen gerçek, Allah'ın peygamberlerinin dünya insanlarını ıslah etmeye niyet etmeleridir. Şeytan, onların bu yolunda engeller yaratmaya çalışır. Ancak Yüce Allah (c.c.), şeytanın çıkarttığı engelleri yok eder ve peygamberlerin iradelerinin gerçekleşmesini sağlar. Her peygambere ve özellikle de Hz. Muhammed'e (s.a.v.) aynı muamele yapılmıştır.

54. Bunun sebebi, şeytanın çıkardığı (güçlüklerle) kalplerinde hastalık bulunanlar ve yürekleri katı olanların, (Allah tarafından) bir denemeye tabi tutulmalarıdır. Şüphesiz zalimler, (Allah'a karşı) aşırı bir muhalefet içerisindedirler.

لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِى الشَّيْطٰنُ فِتْنَةً
لِلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ
وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ ۗ وَاِنَّ الظّٰلِمِينَ
لَفِى شِقَاقٍ بَعِيدٍ ۙ ﴿٥٤﴾

55. Bu, bilgi verilenlerin (Kur'an'ın) Rabbin tarafından hak olduğunu öğrenip, buna inanmaları ve kalplerinin buna meyletmesi içindir. Şüphesiz Allah, inananları kesinlikle doğru yola yöneltendir.

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ اُوتُوا الْعِلْمَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ
رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ ۗ
وَاِنَّ اللّٰهَ لَهَادِ الَّذِينَ اٰمَنُوا اِلٰى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٥﴾

56. Kâfir olanlar, (helâk) saati ansızın gelinceye ya (da) ardında hiçbir şeyi bırakmayacak bir günün azabı kopuncaya kadar, bu (Kur'an) hakkında hep şüphe içinde kalmaya devam edecekler.

وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِى مِرْيَةٍ مِنْهُ
حَتّٰى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً اَوْ يَأْتِيَهُمْ
عَذَابُ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٦﴾

57. O gün (her) hükümranlık, yalnız Allah'ın olacaktır. O, aralarında hüküm verecektir. Ancak inanıp (da yerli yerinde) iyi işler yapanlar, nimetli Cennetler'de olacaklar.

اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِلّٰهِ ۗ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ۗ
فَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِى
جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٥٧﴾

58. Kâfir olup, ayetlerimizin yalan olduğunu ileri sürenlere (de) aşağılayıcı azap (mukadder kılınmıştır.)

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا فَاُولٰٓئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٥٨﴾ ع ٧ ٩ ١٤

B. 8

59. Allah yolunda göç edenlere, sonra (da) öldürülen ya (da doğal ölümle) ölenlere, Allah güzel rızık ihsan edecektir. Şüphesiz Allah, rızık verenlerin en hayırlısıdır.

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ ثُمَّ قُتِلُوا
اَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللّٰهُ رِزْقًا حَسَنًا ۜ
وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٥٩﴾

60. O, elbette onları hoşnut olacakları bir yere alacaktır. Şüphesiz Allah, daimi bilgiye sahip olandır ve Halîmdir.

لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ ۜ وَاِنَّ اللّٰهَ
لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٦٠﴾

61. İşte böyle olacak. Bir kimse, uğratıldığı eziyet kadar (eziyet edene) ceza verirse, sonra (düşmanı) yine (de) haddi aşarsa, Allah kendisine mutlaka yardım edecektir. Şüphesiz Allah, mutlaka çok affeden ve çok bağışlayandır.

ذٰلِكَ ۚ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهٖ
ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللّٰهُ ۜ اِنَّ اللّٰهَ
لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٦١﴾

62. Bu, Allah'ın geceyi gündüze katmasından, gündüzü (de) geceye katmasından ve (de) Allah'ın çok (iyi) işiten ve çok (iyi) gören olmasındandır.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ يُولِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ
النَّهَارَ فِي الَّيْلِ وَاَنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٦٢﴾

63. İşte böyledir. Çünkü ancak Allah haktır ve ancak O'ndan başka çağırdıkları asılsızdır ve (de) yalnız Allah çok yüce şanlı (ve) çok büyüktür.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّ مَا يَدْعُونَ
مِنْ دُونِهٖ هُوَ الْبَاطِلُ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ
الْكَبِيرُ ﴿٦٣﴾

64. Allah'ın gökten su indirdiğini ve yeryüzünün onunla yeşerdiğini görmedin mi? Şüphesiz Allah, (kullarına karşı) son derece lütufkârdır (ve durumlarından) haberdardır.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً ۘ
فَتُصْبِحُ الْاَرْضُ مُخْضَرَّةً ۜ اِنَّ اللّٰهَ
لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٤﴾ ۚ

65. Göklerde ve yerde olanların hepsi O'nundur. Şüphesiz Allah, kimsenin yardımına muhtaç değildir. O, (her türlü) hamda lâyıktır.

لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۜ وَاِنَّ
اللّٰهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦٥﴾ ع ٨ ١٥

B.9

66. Allah'ın, yeryüzündeki her şeyi (karşılıksız) hizmetinize verdiğini, denizde gemilerin O'nun buyruğuyla yürüdüğünü görmedin mi? İzni olmadan yere düşmesinler diye, gök (cisimlerini) O tutar. Şüphesiz Allah, insanlara çok şefkatlidir (ve) çok rahmet edendir.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي الْاَرْضِ
وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِاَمْرِهِ
وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ اَنْ تَقَعَ عَلَى الْاَرْضِ
اِلَّا بِاِذْنِهِ اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَؤُفٌ
رَحِيمٌ ﴿٦٦﴾

67. Sizi dirilten O'dur. Sonra size ölüm verecek ve (daha) sonra (da tekrar) diriltecek, (yine O'dur.) Şüphesiz insan çok nankördür.

وَهُوَ الَّذِي اَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ
يُحْيِيكُمْ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُورٌ ﴿٦٧﴾

68. Biz, her ümmet için bir ibadet yolu tayin ettik. Onlar (da) ona göre hareket ederler. Bu (İslâm'ın) yolu hakkında seninle (asla) münakaşa etmesinler. Sen onları Rabbine çağır. Şüphesiz sen kesinlikle doğru yol üzerindesin.

لِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ
فَلَا يُنَازِعُنَّكَ فِي الْاَمْرِ وَادْعُ اِلَى
رَبِّكَ اِنَّكَ لَعَلَى هُدًى مُسْتَقِيمٍ ﴿٦٨﴾

69. Eğer seninle tartışırlarsa, "Allah yaptıklarınızı çok iyi bilir," de.

وَاِنْ جَادَلُوكَ فَقُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا
تَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

70. Kıyamet günü Allah, ihtilâf ettikleriniz hakkında aranızda hüküm verecektir.

اَللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيمَا
كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٧٠﴾

71. (Ey Peygamber,) Allah'ın gökte ve yerdekinden haberdar olduğunu bilmez misin? Şüphesiz bunların (hepsi) bir Kitap'tadır. Doğrusu bu, Allah için çok kolaydır.

اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ
وَالْاَرْضِ اِنَّ ذٰلِكَ فِي كِتَابٍ اِنَّ ذٰلِكَ
عَلَى اللّٰهِ يَسِيرٌ ﴿٧١﴾

72. Onlar Allah'tan başka, haklarında Allah'ın kesin bir delil indirilmediği, kendilerinin (de) bilmediklerine tapıyorlar. Zalimler için hiç bir yardımcı olmayacaktır.

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِه۪
سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِه۪ عِلْمٌ وَمَا
لِلظَّالِم۪ينَ مِنْ نَص۪يرٍ ﴿٧٢﴾

73. Onlara apaçık ayetlerimiz okunduğunda, inkâr edenlerin yüzlerinde hoşnutsuzluk (belirtilerini) açıkça görürsün. Kendilerine ayetlerimizi okuyanlara neredeyse saldırırlar. Sen (onlara,) "Ben size bundan daha kötüsünü haber vereyim mi?" de. (O da Cehennem) ateşidir. Allah, onu inkâr edenlere vaat etmiştir. O, ne kötü bir kalınacak yerdir.

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ ف۪ي
وُجُوهِ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ يَكَادُونَ
يَسْطُونَ بِالَّذ۪ينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ اٰيَاتِنَا
قُلْ اَفَاُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذٰلِكُمْ اَلنَّارُ
وَعَدَهَا اللّٰهُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا
وَبِئْسَ الْمَص۪يرُ ﴿٧٣﴾

B.10

74. Ey insanlar, size bir söz anlatılmaktadır. Onu dikkatle dinleyin. Şüphesiz Allah'tan başka çağırdıklarınız bir araya gelseler (de,) tek bir sinek (bile) yaratamayacaklar. Eğer sinek onlardan bir şey kapıp götürse, ondan bunu bile kurtaramazlar. Dua eden (de,) kendisine dua edilen (de,) ne kadar zayıftır!

يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ
اِنَّ الَّذ۪ينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ لَنْ
يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوِ اجْتَمَعُوا لَهُ وَاِنْ
يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْـًٔا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ
مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ ﴿٧٤﴾

75. Onlar, Allah'ın değerini hakkıyla bilemediler. Şüphesiz Allah, son derece güçlüdür (ve her şeyden) üstündür.

مَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِه۪ اِنَّ اللّٰهَ لَقَوِيٌّ
عَز۪يزٌ ﴿٧٥﴾

76. Allah, meleklerden (de,) insanlardan (da) peygamberleri seçer.[1] Allah, (duaları) çok iyi işiten ve (her şeyi) çok iyi görendir.

اَللّٰهُ يَصْطَفٖى مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ
النَّاسِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ سَمٖيعٌ بَصٖيرٌ ٧٦

77. O, onların önünde ve ardında ne varsa, hepsini bilir. Bütün işler ancak Allah'a döndürülür.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدٖيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۗ
وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُورُ ٧٧

78. Ey müminler, muradınıza eresiniz diye, rükû edin, secde edin, Rabbinize ibadet edin ve iyi işler yapın.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا
وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ٧٨

Secde Ayeti [2]

79. Allah yolunda hakkıyla çaba gösterin. O, sizi seçmiştir ve din konusunda size hiçbir zorluk çıkartmamıştır. Atanız İbrahim'in dinini benimseyin. (Bu) Peygamber size şahit olsun, siz (de diğer) insanlara şahit olasınız diye, bu (Kitap'ta da) daha önceki (Kitaplar'da da) adınızı Müslüman koyan (Allah'tır.) Onun için namaz kılın, zekât verin ve Allah'a sımsıkı tutunun. Sizin efendiniz, ancak O'dur. O ne güzel bir efendidir ve ne (de) güzel bir yardım edendir.

وَجَاهِدُوا فِى اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهٖ ۗ هُوَ
اجْتَبٰيكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِى الدّٖينِ
مِنْ حَرَجٍ ۗ مِلَّةَ اَبٖيكُمْ اِبْرٰهٖيمَ ۗ هُوَ
سَمّٰيكُمُ الْمُسْلِمٖينَ مِنْ قَبْلُ وَفٖى هٰذَا
لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهٖيدًا عَلَيْكُمْ
وَتَكُونُوا شُهَدَٓاءَ عَلَى النَّاسِ ۚ فَاَقٖيمُوا
الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاعْتَصِمُوا
بِاللّٰهِ ۗ هُوَ مَوْلٰيكُمْ ۚ فَنِعْمَ الْمَوْلٰى
وَنِعْمَ النَّصٖيرُ ٧٩

[1] Bu ayet-i kerimede İlâhi bir sünnet, ebedi bir kural olarak beyan edilmiş ve sona ereceği de hiç bir zaman zikredilmemiştir. Yani Yüce Allah (c.c.), daima melekleri ya da insanları Kendi peygamberleri olarak gönderir ve her ihtiyaç duyulduğunda da göndermeye devam edecektir.
[2] Bu ayet Hz. İmam Şafiî'ye (a.r.) göre bir secde ayetidir. Ayrıca bkz: dipnot 7:207

Sûre: 23

MÜ’MİNÛN SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu, Mekke döneminde vahyedilen son sûrelerdendir. Besmele ile birlikte yüz on dokuz ayettir.

Geçen sûrenin sonunda, namazı ayakta tutmak, zekâtı aksatmadan eda etmek ve Yüce Allah’ın (c.c.) dinine tam olarak sarılmak neticesinde asıl başarının elde edileceği belirtilmişti. Bu büyük başarının detaylarından da Mü’minûn sûresinin ilk ayetlerinde bahsedilmiştir. Başarıya ulaşan müminler, sadece namazı ayakta tutmazlar ya da yalnız zekât vermezler. Onların kişiliklerinde bunlardan başka birçok diğer vasıflar da bulunur. Onlar bazı işlerden uzak dururken, bazı hayırları da yaparlar. Kısacası, onlar kişiliklerinde her iki çeşit özelliğe de sahiptirler.

Daha sonra, hayat suyunun gökten inişine ve onun sıkça gökten inmesi ile ilgili bir sistemin var oluşuna işaret edilmiştir. Ancak Yüce Allah’ın (c.c.), bazen insanlara bir ders vermek için o suyu yok etmeye kadir olduğu da, burada beyan edilmiştir. Bunun iki yöntemi vardır. Birincisi, Yüce Allah’ın (c.c.) suyun gökten inmesi ile ilgili sistemi değiştirmesi şeklindedir. Bunun bir örneği yeryüzünün yaratılışının ilk devirlerinde görülmüştür. Yerdeki su devamlı olarak buharlaşıp gökyüzüne yükselmiştir ve yağış gerçekleştiğinde de, sıcak ortamın bir sonucu olarak su yine çabucak buhar haline dönüşmüştür. Diğer yöntem ise, halen sıkça tanık olunduğu gibi, suyun yerin derinliklerine inmesi yoluyladır. Bu durumda su bazen en derin kuyulardan bile daha derinlere inerek kaybolur.

Sûrenin devamında, su konusu daha da detaylandırılmış ve su üzerinde seyir eden gemilerden bahsedilmiştir. Bu bölümde Hz. Nuh’un (a.s.) gemisinden de bahsedilmiştir. Gemiler, ancak Yüce Allah’ın (c.c.) izni ile su üzerinde kalabilirler. En kuvvetli fırtınalarda bile gemiler su üzerinde kalabilmeye devam ederler. Ancak bazen, küçük bir fırtına bile onların batmasına sebep olabilir.

Allah (c.c.), insanları gökten manevi bir su ile bereketlendirir. Kavimlerse, gökten kendileri üzerine yağdırılan manevi su karşısında nankörlük ederler. Yüce Allah (c.c.) da aynı maddi suda olduğu gibi, onları o manevi sudan mahrum bırakır. Yüce Allah (c.c.) sağanak yağmur gibi peygamberlerini üst üste kendilerine gönderdiği halde, onlar o peygamberlere iman edip, onlardan bir fayda edinmezler. Aksine onları inkâr etmek konusunda inatçı davranırlar.

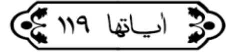
Sûrede daha sonra da, pınarları olan yüksek dağlardan söz edilmiştir. Bunlar insanlar için emniyet ve kalp tesellisine vesile olurlar. Yüce Allah (c.c.),

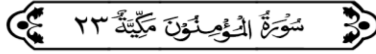
Hz. İsa Mesih'i (a.s.) ve annesini düşmanlarından kurtararak böyle bir yere götürmüştür. Alâmetlerinden, bunun Keşmir vadisi olduğu anlaşılmaktadır.

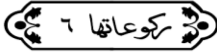
Bu sûrenin yetmiş dokuzuncu ayetinde, insanoğlunun evrim safhaları anlatılmıştır ve kendisine öncelikle görme gücü bahşedildiği beyan edilmiştir. Sonunda ise ona, derin bir iç görüş ve her çeşit konuyu anlama becerisine sahip olan bir kalp bahşedildiği belirtilmiştir.

Daha sonra ise yepyeni bir konuya değinilerek, Kıyamet günü insanlara yeryüzünde ne kadar kaldıkları sorulacağı zaman, onların buna, belki bir gün veya onun bir kısmı kadar, diye cevap verecekleri belirtilmiştir. Buna karşılık Yüce Allah'ın (c.c.) ise kendilerine, ondan da daha az bir müddet geçirdiklerini söyleyeceği, açıklanmıştır. Bununla da ölüm ile tekrar dirilmek arasındaki zamana işaret edilmiştir. Dünya sanki hemen gelip geçmiş gibi çok uzak görülecektir. Aslında bu, günlük hayatta çok genel bir şekilde müşahede edilen bir durumdur. Ay ve güneşten çok daha büyük yıldızlar da, gökyüzünde küçük birer nokta gibi görünmektedirler.

Bu sûrenin sonunda Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) öğretilen bir dua yer almaktadır. Ona Rabbine hitaben, "Ey Rabbim, (beni) bağışla ve rahmet et. Sen merhamet edenlerin en hayırlısısın," demesi, buyrulmuştur.

Mü'minûn Sûresi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

قَدْ اَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَۙ ﴿٢﴾

2. Şüphesiz müminler muratlarına ermişlerdir.

اَلَّذ۪ينَ هُمْ ف۪ي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَۙ ﴿٣﴾
وَالَّذ۪ينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَۙ ﴿٤﴾
وَالَّذ۪ينَ هُمْ لِلزَّكٰوةِ فَاعِلُونَۙ ﴿٥﴾

3-5. Onlar, namazlarında alçak gönüllülük gösterirler ve boş söz (ile işlerden) yüz çevirirler ve (de) zekâtı (hakkıyla) verirler.

وَالَّذ۪ينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَۙ ﴿٦﴾
اِلَّا عَلٰٓى اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ
اَيْمَانُهُمْ فَاِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُوم۪ينَۚ ﴿٧﴾

6-7. Keza onlar, yalnızca hanımları ve sağ ellerinin sahip bulundukları-nın dışında, edep yerlerini (de) korurlar. (Böyle davrandıkları için,) onlar hiç ayıplanmayacaklar.

فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَٓاءَ ذٰلِكَ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ
الْعَادُونَۚ ﴿٨﴾

8. Kim bunun dışına çıkmak isterse, işte haddi aşanlar (da) onlardır.

وَالَّذ۪ينَ هُمْ لِاَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ
رَاعُونَۙ ﴿٩﴾
وَالَّذ۪ينَ هُمْ عَلٰى صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَۘ ﴿١٠﴾

9-10. Onlar, emanetlerine ve vermiş oldukları sözlerine riayet ederler ve (de) namazlarını (da) daima korurlar

اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَۙ ﴿١١﴾

11. İşte (gerçek) vârisler (de,) onlardır.

12. Onlar, Firdevs'e vâris olacaklar ve orada ebediyen kalacaklar.

اَلَّذ۪ينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَۜ هُمْ ف۪يهَا خَالِدُونَ ﴿١٢﴾

13. Şüphesiz Biz, insanı yaş toprağın özünden yarattık.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ ط۪ينٍۚ ﴿١٣﴾

14. Sonra (da) onu, kalınacak emniyetli bir yere azıcık su halinde koyduk.

ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً ف۪ي قَرَارٍ مَك۪ينٍۖ ﴿١٤﴾

15. (Daha) sonra o suyu, pıhtılaşmış kan haline getirdik. Bu pıhtılaşmış kanı (da,) ardından bir et parçasına dönüştürdük. Bu et parçasını kemikler şekline soktuk. Bu kemikleri (de) et ile örttük. Sonra (da) onu başka bir yaratılış halinde geliştirdik. Bundan dolayı, yaratanların en iyisi olan Allah, ne bereketlidir!

ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًاۗ ثُمَّ اَنْشَاْنَاهُ خَلْقًا اٰخَرَۜ فَتَبَارَكَ اللّٰهُ اَحْسَنُ الْخَالِق۪ينَۜ ﴿١٥﴾

16. Sonra (da) şüphesiz siz bunun akabinde öleceksiniz.

ثُمَّ اِنَّكُمْ بَعْدَ ذٰلِكَ لَمَيِّتُونَۜ ﴿١٦﴾

17. Ardından Kıyamet günü kesinlikle kaldırılacaksınız.

ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٧﴾

18. Şüphesiz Biz, üzerinizde yedi yol yaptık.[1] Biz yarattıklarımızdan gafil değiliz.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَٓائِقَۗ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِل۪ينَ ﴿١٨﴾

19. Biz, suyu gökten bir ölçüye göre indirdik, sonra (da) onu yeryüzüne yerleştirdik. Şüphesiz onu ortadan kaldırmaya gücü yeten (de,) şüphesiz Biziz.

وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً بِقَدَرٍ فَاَسْكَنَّاهُ فِي الْاَرْضِۗ وَاِنَّا عَلٰى ذَهَابٍ بِه۪ لَقَادِرُونَۚ ﴿١٩﴾

1 "Yedi" kelimesi, "çok" anlamındadır. Buna göre yedi yoldan aslında sayısız yollar kastedilmiştir.

20. Onunla sizin için hurma bahçeleri ve üzüm bağları hazırladık. Oralarda sizin için bol bol meyveler vardır. Siz onlardan yersiniz.

فَاَنْشَاْنَا لَكُمْ بِهٖ جَنّٰتٍ مِنْ نَخٖيلٍ
وَاَعْنَابٍۢ لَكُمْ فٖيهَا فَوَاكِهُ كَثٖيرَةٌ
وَمِنْهَا تَأْكُلُونَۙ ﴿٢٠﴾

21. Sînâ dağında, içinde yağ taşıyan ve yiyenlere katık veren bir ağaç (da) yetiştirdik.[1]

وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاۤءَ
تَنْبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِلْاٰكِلٖينَ ﴿٢١﴾

22. Şüphesiz hayvanlarda (da,) sizin için büyük ibret vardır. Onların karınlarındakinden size içiririz. Onlarda sizin için hem birçok faydalar vardır, hem (de) onlardan yersiniz.

وَاِنَّ لَكُمْ فِي الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةًۜ نُسْقٖيكُمْ
مِمَّا فٖي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فٖيهَا مَنَافِعُ
كَثٖيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَۙ ﴿٢٢﴾

23. Onlara ve gemilere bindirilirsiniz.

وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٣﴾

B. 2

24. Şüphesiz Biz, Nuh’u kavmine gönderdik. O dedi ki: “Ey kavmim, Allah’a ibadet edin. Sizin için, O’ndan başka bir ilâh yoktur. Öyleyse takvayı benimsemeyecek misiniz?”

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰى قَوْمِهٖ فَقَالَ
يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُۜ
اَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٤﴾

25. Bunun üzerine, kavminin kâfirlik eden ileri gelenleri dediler ki: “Bu, ancak sizin gibi bir insandır ve size üstün çıkmak ister. Eğer Allah isteseydi, şüphesiz melekleri indirirdi. Biz geçmiş atalarımız zamanında, böyle (bir olayın yaşandığını) hiç duymadık.”

فَقَالَ الْمَلَؤُا الَّذٖينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهٖ
مَا هٰذَا اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْۙ يُرٖيدُ اَنْ
يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْۜ وَلَوْ شَاۤءَ اللّٰهُ لَاَنْزَلَ
مَلٰۤئِكَةًۚ مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فٖۤي اٰبَاۤئِنَا
الْاَوَّلٖينَ ﴿٢٥﴾

[1] Bundan zeytin ağacı kastedilmiştir. Bu ağacın meyvesinden hem yağı için, hem de yiyecek olarak faydalanılır.

26. “Bu, ancak kendisinde çılgınlık bulunan bir adamdır. Bunun için, onun sonunu (biraz) bekleyin.”

إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا بِهِ
حَتّٰى حِينٍ ﴿٢٦﴾

27. (Bunun üzerine Nuh,) “Ey Rabbim, bana yardım et, çünkü bunlar beni yalancı yerine koydular,” dedi.

قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٢٧﴾

28. Biz (de) kendisine, gözümüzün önünde ve vahyimize göre bir gemi yap, diye vahyettik. Emrimiz gelip, (yeryüzünün) pınarı fışkırınca, (sana buyuracağımız) her gerekli hayvandan birer çifti ona al. Daha önce aleyhine emrimiz gelmiş olanlar dışındaki akrabalarını (da gemiye bindir.) Zulmedenler hakkında bana hiçbir şey söyleme. Çünkü onlar, mutlaka (suda) boğulacaklar.[1]

فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنِ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا
وَوَحْيِنَا فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ
فَاسْلُكْ فِيهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ
وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
مِنْهُمْ وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا
إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿٢٨﴾

29. Sen ve beraberindekiler gemiye iyice yerleşince, sen de ki: “Bizi zalim kavimden kurtaran Allah’a hamdolsun.”

فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى
الْفُلْكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي نَجّٰينَا
مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾

30. (Gemiden inerken ise) de ki: “Ey Rabbim, beni bereketli kılacağın (bir yere) indir. Çünkü Sen, (karaya) indirenlerin en iyisisin.”

وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ
خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿٣٠﴾

31. Bunda birçok mucizeler vardır. Biz, (kullarımızı) mutlaka sınayanız.

إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ﴿٣١﴾

[1] Bkz: dipnot 11:41

32. Sonra Biz, onların ardından birçok insanlar yarattık.

ثُمَّ اَنْشَاْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا اٰخَرِينَ ﴿٣٢﴾

33. Onlara aralarından bir peygamberi, “Allah’a ibadet edin! O’ndan başka bir İlâhınız yoktur. O halde takvayı benimsemez misiniz,” (desin diye gönderdik.)

فَاَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ اَنِ اعْبُدُوا
اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُۜ اَفَلَا
تَتَّقُونَ ﴿٣٣﴾ ع

B. 3

34. Onun kavminden kâfirlik eden ve ahirette (Allah’a) kavuşmayı yalanlayan ileri gelenleri, kendilerini bu dünya hayatında refaha kavuşturmuş olmamıza rağmen dediler ki: “Bu ancak sizin gibi bir beşerdir. O, yediklerinizden yer ve içtiklerinizden (de) içer.”

وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِلِقَاءِ الْاٰخِرَةِ وَاَتْرَفْنَاهُمْ
فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۙ مَا هٰذَا اِلَّا بَشَرٌ
مِثْلُكُمْۙ يَاْكُلُ مِمَّا تَاْكُلُونَ مِنْهُ
وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ ﴿٣٤﴾

35. “Sizler gibi bir adama boyun eğerseniz, mutlaka hüsrana uğrayanlar olursunuz.”

وَلَئِنْ اَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ اِنَّكُمْ اِذًا
لَخَاسِرُونَ ﴿٣٥﴾

36. “O, size ölüp toprak ve kemikler olduktan sonra (tekrar diriltilip) kaldırılacağınızı mı vadediyor?”

اَيَعِدُكُمْ اَنَّكُمْ اِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا
وَعِظَامًا اَنَّكُمْ مُخْرَجُونَ ﴿٣٦﴾

37. “Size vadolunan öylesine (gerçek) ötesi (ve akıldan da) uzaktır ki!”

هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ﴿٣٧﴾

38. “(Hayat,) yalnız bu dünyadaki hayatımızdır. Ölürüz ve diriliriz, ama (öldükten sonra) bir daha asla kaldırılmayacağız.”

اِنْ هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا
وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٨﴾

39. “Bu, ancak Allah’a karşı yalan uydurmuş bir adamdır. Biz kendisine asla inanacak değiliz.”

إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا
وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٩﴾

40. (O peygamber) dedi ki: “Yarabbi, bunlar beni yalancı yerine koydular. Onun için Sen bana yardım et.”

قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٤٠﴾

41. (Allah,) “Onlar pek yakında pişman olacaklar,” (diye) buyurdu.

قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ ﴿٤١﴾

42. Ardından hakkında kesin bir haber bulunan, korkunç sesli (bir azap) onları yakaladı. Biz, onları çöpe döndürdük. Böylece zalim insanlara lanet olsun.

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ
غُثَاءً ۚ فَبُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٢﴾

43. Sonra Biz, onların ardından başka nesiller yarattık.

ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ ﴿٤٣﴾

44. Hiçbir ümmet, (yok olma) süresini ne (kaçıp) aşabilir, ne (de) ondan geri kalıp (kurtulabilir.)

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا
يَسْتَأْخِرُونَ ﴿٤٤﴾

45. Sonra Biz, birbiri ardına peygamberlerimizi gönderdik. Ne zaman bir kavime peygamberleri geldiyse, onlar kendisini yalancı yerine koydular. Onun için, Biz (de) kendilerini birbiri ardına sıralayıp (helâk ettik) ve onları (birer) hikâye yaptık. Böylece inanmayan kavime lanet olsun.

ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا ۖ كُلَّمَا جَاءَ أُمَّةً
رَسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَأَتْبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا
وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ ۚ فَبُعْدًا لِقَوْمٍ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٥﴾

46-47. (Bundan) sonra Musa ile kardeşi Harun’u, mucizelerimiz ve apaçık üstünlükle Firavun ve onun ileri gelenlerine gönderdik. Ancak onlar kibirlendiler. Onlar, (zaten) başkaldıran bir kavimdi.

ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسٰى وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا
وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٤٦﴾
إِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاسْتَكْبَرُوا
وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٧﴾

48. Onlar, "Kavimleri bize kölelik yaparken, bizim gibi olan iki insana mı inanalım?" dediler.

فَقَالُوْٓا اَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا
وَقَوْمُهُمَا لَنَا عٰبِدُوْنَ ﴿٤٨﴾

49. Onlar, ikisinin (de) yalancı olduğunu ileri sürdüler. Böylece helâk edilenlerden oldular.

فَكَذَّبُوْهُمَا فَكَانُوْا مِنَ الْمُهْلَكِيْنَ ﴿٤٩﴾

50. Şüphesiz hidayete ersinler diye, Musa'ya Kitab'ı verdik.

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ لَعَلَّهُمْ
يَهْتَدُوْنَ ﴿٥٠﴾

51. Biz Meryem'in oğlunu ve annesini, bir mucize kıldık. İkisini yüksek, yerleşime elverişli ve pınarlar bulunan bir yerde barındırdık.[1]

وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَاُمَّهٗٓ اٰيَةً
وَّاٰوَيْنٰهُمَآ اِلٰى رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ
وَّمَعِيْنٍ ﴿٥١﴾

B. 4

52. Ey peygamberler, temiz şeylerden yiyin (ve yerli yerinde) iyi işler yapın. Şüphesiz Ben, bütün yaptıklarınızı daima bilenim.

يٰٓاَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوْا مِنَ الطَّيِّبٰتِ وَاعْمَلُوْا
صَالِحًا ۗ اِنِّيْ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ﴿٥٢﴾

53. Bu ümmetiniz, tek bir ümmettir. Ben sizin Rabbinizim. Öyleyse (helâk olmaktan korunmak için,) Beni kalkan edinin.

وَاِنَّ هٰذِهٖٓ اُمَّتُكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّاَنَا
رَبُّكُمْ فَاتَّقُوْنِ ﴿٥٣﴾

54. Mamafih (kâfirler,) dinlerini aralarında parçalara böldüler. Her fırka, elinde olanla övünmeye başladı.

فَتَقَطَّعُوْٓا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا ۗ كُلُّ
حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُوْنَ ﴿٥٤﴾

55. Sen, onları bir süre gafletleri içinde bırak.

فَذَرْهُمْ فِيْ غَمْرَتِهِمْ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿٥٥﴾

[1] Tarihten de ispatlandığı üzere, bahsedilen yer Keşmir'dir.

56-57. Onlara mal ve oğullarla yardım etmemizden, iyiliklerini çabucak arttıracağımızı mı sanırlar? Hayır, (böyle) değil! (Aslında onlar gerçeği) bilmezler.

أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِهِ مِنْ مَالٍ
وَبَنِينَ ﴿٥٦﴾
نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَلْ لَا
يَشْعُرُونَ ﴿٥٧﴾

58-62. Şüphesiz, Rablerinin korkusundan titreyenler, Rablerinin ayetlerine inananlar, Rablerine ortak koşmayanlar, verdiklerini, Rablerine dönecekleri için kalpleri korku dolu olarak verenler, hayırlı işlerde acele edenler ve (de iyiliklerde) öne geçenler, ancak bunlardır.

إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ
مُشْفِقُونَ ﴿٥٨﴾
وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾
وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٦٠﴾
وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ
أَنَّهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٦١﴾
أُولَئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا
سَابِقُونَ ﴿٦٢﴾

63. Biz kimseye, gücünün yeteceğinin ötesinde sorumluluk yüklemeyiz. Katımızda (daima) doğruyu söyleyen bir (amel) defteri vardır. Onlara (asla) zulmedilmeyecektir.

وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا
كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٣﴾

64. Ancak onların kalpleri, (bu talimat karşısında) gaflet içerisindedir. Bunun dışında (da) yapmakta oldukları (birçok kötü) işler vardır.

بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِنْ هَذَا وَلَهُمْ
أَعْمَالٌ مِنْ دُونِ ذَلِكَ هُمْ لَهَا عَامِلُونَ ﴿٦٤﴾

65. Biz, aralarından zengin olanları (azap ile) yakaladığımızda, hemen yalvarmaya başlarlar.

حَتَّى إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ بِالْعَذَابِ
إِذَا هُمْ يَجْأَرُونَ ﴿٦٥﴾

66. Bugün (artık) yalvarmayın. Şüphesiz Katımızdan size hiçbir yardım gelmeyecek.

لَا تَجْـَٔرُوا الْيَوْمَ إِنَّكُم مِّنَّا لَا تُنصَرُونَ ٦٦

67. Şüphesiz size ayetlerimiz okunurdu, oysa siz sırtınızı dönerdiniz.

قَدْ كَانَتْ اٰيَاتِي تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَكُنتُمْ عَلٰٓى
اَعْقَابِكُمْ تَنكِصُونَ ٦٧

68. Kibirlenip, geceleyin onlar hakkında toplantılar düzenleyip, boş konuşurdunuz.

مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَامِرًا تَهْجُرُونَ ٦٨

69. Bu (Kitap'taki) sözü iyice düşünmezler mi? Yoksa geçmişte atalarına ulaşmamış bir söz, kendilerine mi ulaştı?

اَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ اَمْ جَٓاءَهُم مَّا
لَمْ يَأْتِ اٰبَٓاءَهُمُ الْاَوَّلِينَ ٦٩

70. Yahut onlar, peygamberlerini tanımadılar (da,) onun için mi inkâr ederler?

اَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ
مُنكِرُونَ ٧٠

71. Yoksa o çılgının (biridir) mi diyorlar? Aksine o, kendilerine hakkı getirdi. Ancak onların çoğu hakkı sevmezler.

اَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَٓاءَهُم بِالْحَقِّ
وَاَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ٧١

72. Eğer hak onların isteklerine uysaydı, göklerle yer ve içinde bulunanların (hepsi) mutlaka berbat olurdu. Aslında Biz onlara, kendileri için şeref (vesilesi) olanı getirdik. Ancak onlar, şereflerinden yüz çevirirler.

وَلَوِ اتَّبَعَ الْحَقُّ اَهْوَٓاءَهُمْ لَفَسَدَتِ
السَّمٰوَاتُ وَالْاَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ بَلْ
اَتَيْنَاهُم بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَن ذِكْرِهِم
مُّعْرِضُونَ ٧٢

73. Sen onlardan vergi mi istiyorsun? (Onlar bilsinler ki,) Rabbinin sana bağışladığı daha hayırlıdır. O, rızık verenlerin en hayırlısıdır.

اَمْ تَسْـَٔلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ
وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ٧٣

74. Sen onları, mutlaka doğru yola çağırırsın.

وَاِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ اِلٰى صِرَاطٍ
مُسْتَقٖيمٍ ﴿٧٤﴾

75. Ahirete inanmayanlar ise, şüphesiz doğru yoldan kesinlikle sapanlardır.

وَاِنَّ الَّذٖينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ عَنِ
الصِّرَاطِ لَنَاكِبُونَ ﴿٧٥﴾

76. Eğer onlara merhamet edip, uğradıkları sıkıntıyı giderseydik, onlar (yine de) taşkınlıklarında daha (da) azacaklardı.

وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ
ضُرٍّ لَلَجُّوا فٖى طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٦﴾

77. Şüphesiz Biz onları, bir azap ile yakaladık. Ama (gene de) onlar, hem Rablerine alçak gönüllülükle eğilmediler, hem (de) ağlayıp yalvarmadılar.

وَلَقَدْ اَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا
لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٧﴾

78. Nihayet onlara korkunç bir azabın kapısını açtığımızda, birdenbire ümitsizliğe kapılıp kaldılar.

حَتّٰٓى اِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا عَذَابٍ
شَدٖيدٍ اِذَا هُمْ فٖيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٨﴾ ع ٢٧

B. 5

79. Sizin için kulaklar, gözler ve kalpler yaratan, ancak O'dur. Ancak siz, çok az şükredersiniz.

وَهُوَ الَّذٖٓى اَنْشَاَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ
وَالْاَفْـِٔدَةَ قَلٖيلًا مَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٩﴾

80. Yeryüzüne sizi yayan, O'dur. Hepiniz (sonunda) O'na toplatılıp (götürüleceksiniz).

وَهُوَ الَّذٖى ذَرَاَكُمْ فِى الْاَرْضِ وَاِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ﴿٨٠﴾

81. Sizi dirilten (de,) öldüren (de,) ancak O'dur. Gece ile gündüzün birbiri ardınca gelmesi, O'nun (elindedir.) Onun için akıl etmez misiniz?

وَهُوَ الَّذٖى يُحْيٖى وَيُمٖيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ
الَّيْلِ وَالنَّهَارِ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨١﴾

بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْاَوَّلُونَ ﴿٨٢﴾

82. Aksine onlar, kendilerinden öncekilerin dediklerini söylemekteler.

قَالُوٓا ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا
ءَاِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٣﴾

83. Onlar dediler ki: “Bizler ölüp toprak ve kemik haline geldikten sonra, gerçekten kaldırılacak mıyız?”

لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَاٰبَٓاؤُنَا هٰذَا مِنْ قَبْلُ
اِنْ هٰذَٓا اِلَّٓا اَسَاطٖيرُ الْاَوَّلٖينَ ﴿٨٤﴾

84. “Şüphesiz bize (de,) atalarımıza (da) aynısı daha önce vadedilmişti. Bunlar geçmişlerin masallarından başka bir şey değildir.”

قُلْ لِمَنِ الْاَرْضُ وَمَنْ فٖيهَٓا اِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٨٥﴾

85. De ki: “Eğer biliyorsanız (söyleyin,) yeryüzü ve oradakiler kimindir?”

سَيَقُولُونَ لِلّٰهِ قُلْ اَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٦﴾

86. Şüphesiz, “Allah’ındır,” diyecekler. De ki: “Öyleyse nasihat almaz mısınız?”

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمٰوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ
الْعَرْشِ الْعَظٖيمِ ﴿٨٧﴾

87. Sen onlara, “Yedi göğün Rabbi ve yüce arşın Rabbi kimdir?” (diye) sor.

سَيَقُولُونَ لِلّٰهِ قُلْ اَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٨﴾

88. Onlar, “Allah’tır,” diyecekler. De ki: “Öyleyse takvayı benimsemez misiniz?”

قُلْ مَنْ بِيَدِهٖ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ
يُجٖيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ اِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

89. (Yine) de ki: “Her şeyin hükümranlığı kimin elindedir? O, herkesi koruması altına alır. Ama O’nun (azabına karşı, kimse başkasını) muhafaza edemez. Eğer biliyorsanız (hemen anlarsınız.)”

سَيَقُولُونَ لِلّٰهِ قُلْ فَاَنّٰى تُسْحَرُونَ ﴿٩٠﴾

90. Onlar, “Allah’ın,” diyecekler. “Öyleyse kandırılıp nereye götürülüyorsunuz?” de.

91. Aslında Biz, onlara hakkı getirdik. Onlar (ise), muhakkak yalancıdırlar.

بَلْ اَتَيْنَاهُمْ بِالْحَقِّ وَاِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩١﴾

92. Allah, hiçbir oğul edinmemiştir. O’nunla beraber (başka) hiçbir tanrı yoktur. (Eğer öyle olsaydı,) her tanrı kendi yarattıklarını alıp götürürdü. (Bu tanrılar) birbirlerine saldırırlardı. Allah, bunların söylediklerinden paktır.

مَا اتَّخَذَ اللّٰهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ
اِلٰهٍ اِذًا لَذَهَبَ كُلُّ اِلٰهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا
بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ ۜ سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا
يَصِفُونَ ۙ ﴿٩٢﴾

93. O, görünmeyeni (de,) görüneni (de) bilendir. O, ortak koştuklarından pek yücedir.

عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَالٰى عَمَّا
ع ۵ يُشْرِكُونَ ﴿٩٣﴾

B. 6

94-95. De ki: “Ey Rabbim! Onların tehdit edildiklerini bana (da) gösterirsen, beni (o) zalim kavmin arasında bulundurma Rabbim.”

قُلْ رَبِّ اِمَّا تُرِيَنِّي مَا يُوعَدُونَ ۙ ﴿٩٤﴾

رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٥﴾

96. Şüphesiz Biz, onları (neyle) tehdit ettiğimizi sana göstermeye daima gücü yeteniz.

وَاِنَّا عَلٰى اَنْ نُرِيَكَ مَا نَعِدُهُمْ
لَقَادِرُونَ ﴿٩٦﴾

97. Onların kötülüklerini, en güzel (yöntem) ile sav. Biz, onların söylediklerini çok iyi biliriz.

اِدْفَعْ بِالَّتِي هِيَ اَحْسَنُ السَّيِّئَةَ ۜ نَحْنُ
اَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٧﴾

98. De ki: “Yarabbi, şeytani yaratıkların kuruntularından, Sana sığınırım.”

وَقُلْ رَبِّ اَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ
الشَّيَاطِينِ ۙ ﴿٩٨﴾

99. “Yarabbi, onların bana yaklaşmalarından Sana sığınırım.”

وَاَعُوذُ بِكَ رَبِّ اَنْ يَحْضُرُونِ ﴿٩٩﴾

100-101. Onlardan birine ölüm geldiğinde o (yalvararak,) “Yarabbi, beni geri gönder. (Geride) bıraktığım (dünyada) salih amellerde bulunayım,” der. Asla! Bu söyledikleri, ancak (boş) bir laftır. (Tekrar diriltilip,) kaldırılacakları güne kadar, arkalarında bir engel vardır.[1]

حَتّٰٓى اِذَا جَٓاءَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ
ارْجِعُونِ ﴿١٠٠﴾
لَعَلّ۪ٓي اَعْمَلُ صَالِحًا ف۪يمَا تَرَكْتُ كَلَّاۜ
اِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَٓائِلُهَاۜ وَمِنْ وَرَٓائِهِمْ
بَرْزَخٌ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠١﴾

102. Borazan üfleneceği zaman, o gün aralarında akrabalık bağları kalmayacak ve birbirlerine (durumlarını da) soramayacaklar.

فَاِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَٓا اَنْسَابَ بَيْنَهُمْ
يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَٓاءَلُونَ ﴿١٠٢﴾

103. O zaman (amel) yükleri (kimin) ağır gelirse, muratlarına erecek olanlar (da,) onlardır.

فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَاز۪ينُهُ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٣﴾

104. (Amel) yükleri (kimin) hafif gelirse, kendilerini zarara uğratacak olanlar (da,) bunlardır. Onlar Cehennem’de uzun süre kalacaklar.

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَاز۪ينُهُ فَاُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ
خَسِرُٓوا اَنْفُسَهُمْ ف۪ي جَهَنَّمَ خَالِدُونَۚ ﴿١٠٤﴾

105. Ateş yüzlerini kavuracak ve orada (çektikleri acı sonucu, dişleri) sırıtırcasına (ortaya çıkacak.)

تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ ف۪يهَا
كَالِحُونَ ﴿١٠٥﴾

106. Size ayetlerim okunmaz mıydı? Ancak siz onları yalanlardınız.

اَلَمْ تَكُنْ اٰيَات۪ي تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ بِهَا
تُكَذِّبُونَ ﴿١٠٦﴾

107. Onlar (da) diyecekler ki: “Ey Rabbimiz! Kötü talihimiz bize üstün geldi. Biz sapık bir topluluktuk.”

قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا
ضَٓالّ۪ينَ ﴿١٠٧﴾

---

[1] Bu ayetten anlaşıldığı gibi ölen kişi bir daha dünyaya asla geri gelemez. Yüce Allah (c.c.) bizzat bir kanun koymuştur ve ölen birisi artık tekrar dünyaya geri dönemez demiştir. (Keza bkz. dipnot 21:96)

108. “Ey Rabbimiz, bizi buradan çıkar. Tekrar o (günahlara) dönersek, şüphesiz zalimler oluruz.”

رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا
ظَالِمُونَ ﴿١٠٨﴾

109. (Allah) diyecek ki: “Yıkılıp (girin içeri!) Bana (da bir şey) söylemeyin.”

قَالَ اخْسَؤُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ ﴿١٠٩﴾

110. “Şüphesiz kullarımdan bir kesim, ey Rabbimiz, biz inandık, öyleyse Sen bizi bağışla (ve) bize merhamet et, çünkü Sen merhamet edenlerin en iyisisin, derlerdi.”

إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِنْ عِبَادِي يَقُولُونَ
رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ
خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١١٠﴾

111. “Ancak siz, onları alaya aldınız. Sonunda onlar (ile alay etmeniz,) size Beni zikretmeyi unutturdu. Siz kendilerine hep gülerdiniz.”

فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سِخْرِيًّا حَتَّى أَنْسَوْكُمْ
ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١١١﴾

112. “Sabretmelerinden dolayı bugün Ben, onları mükâfatlandırırım. Şüphesiz başarıya ulaşanlar (da) onlardır.”

إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ
هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿١١٢﴾

113. O, “Yeryüzünde kaç yıl kaldınız?” diye soracak.

قَالَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٣﴾

114. Onlar, “Bir gün veya günün bir bölümü (kadar orada) kaldık. Sen (bunu) sayanlara sor,” diyecekler.

قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَاسْأَلِ
الْعَادِّينَ ﴿١١٤﴾

115. O da diyecek ki: “Ancak çok az bir müddet kaldınız. Keşke bilseniz.”

قَالَ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَوْ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿١١٥﴾

116. “Sizi hiç amaçsız yarattığımızı ve Bize döndürülmeyeceğinizi mi sandınız?”

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ
إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٦﴾

117. Allah, pek yüce şanlıdır. O gerçek hükümdardır. Ondan başka bir İlâh yoktur. O, yüce arşın Rabbidir.

فَتَعٰلَى اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّۚ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۚ
رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴿١١٧﴾

118. Hakkında hiçbir delili olmayıp, Allah'tan başkasını ilâh diye çağıranın hesabı, ancak Rabbinin Katındadır. Şüphesiz kâfirler, (asla) başarıya ulaşamazlar.

وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَۙ لَا بُرْهَانَ
لَهُ بِهٖۙ فَاِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهٖؕ اِنَّهُ
لَا يُفْلِحُ الْكٰفِرُونَ ﴿١١٨﴾

119. De ki: "Yarabbi! Bağışla (ve) rahmet et. Sen rahmet edenlerin en iyisisin."

وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاَنْتَ خَيْرُ
الرّٰحِمِينَ ﴿١١٩﴾ ع

Sûre: 24

NÛR SÛRESİ

(Hicretten sonra indirilmiştir.)

Nûr sûresi Medine'de, Hicret'in beşinci senesinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte altmış beş ayettir.

Bundan önce Mü'minûn sûresinin başında, müminlerin bir alâmeti olarak edep yerlerinin korunmasından özellikle bahsedilmişti. Nûr sûresi de, temel olarak aynı konuyu içermektedir. Bu sûrede zina yapan erkek ve kadının cezasından bahsedilmiştir ve pis huylu insanların dostlarının da pis huylu oldukları belirtilmiştir. Müminlerin ise, daima temiz dost edinmeye çalıştıkları ve buna çok özen gösterdikleri zikredilmiştir. Bu arada temiz ve namuslu kadınları suçlayan bedbahtların da, çok büyük ceza görecekleri açıklanmıştır. Bu sûrede çok temiz ve namuslu bir kimse olan Hz. Ayşe'yi (r.a.) suçlayan talihsizlerin, çirkin suçlamalarından ve bunlardan dolayı nasıl cezalandırılacak olduklarından da bahsedilmiştir.

Sonra temiz müminlere bazı nasihatlerde bulunulmuştur. Bunlara bağlı kaldıkları takdirde, Yüce Allah'ın (c.c.) kendilerine daha fazla manevi temizlik ihsan edeceği belirtilmiştir. Bu nasihatler arasında, eve girmeden önce selam vermek de bulunur. Bunun sonucu olarak eve girenler, evdekilerin mahremiyetini görmeyecekler ve böylece düşünceleri de sapmayacaktır. Ayrıca hem erkek, hem de kadın müminlerin bakışlarını yere indirmeleri ve mahrem olana bakmamaları gerekliliği de bu nasihatlerin içerisinde yer almıştır.

Daha sonra ise, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) Yüce Allah'ın (c.c.) nurunun çok yüce bir belirtisi olduğu ifade edilmiştir. Onun temel özelliği, doğulu ya da batılı olmadığı halde, kendi nuruyla hem Doğu'yu hem de Batı'yı eşit olarak aydınlatacak olmasıdır. Onun, başka birçok kandili nurlandıracak bir kandil olduğu, burada anlatılmıştır. Bu arada Ashab-ı Kiram'ın (r.a.) evlerinin Hz. Resûlüllah (s.a.v.) tarafından aydınlatıldığı da yine bu sûrede açıklanmıştır.

Sûrenin daha sonraki bölümlerinde kâfirlerin özellikleri bir örnek olarak belirtilmiştir. Onlar dünyevi lezzetlere dalıp, kendi susuzluklarını gidermeye çalışırlar. Ancak bu çabaları çok geçmeden kıskançlıklara dönüşür. Onların durumu, çölde bulunan ve susuz kalmış bir kimsenin, parlayan kumu uzaktan görüp su sanması gibidir. Ancak oraya vardığında hiçbir şey elde edemez. Aslında Yüce Allah (c.c.) ona aldanmış olmasının cezasını verir ve o, susuzluktan kavrulur durur. Aynı şekilde onlar, nura karşılık çok derin karanlıklar içindedirler. Onlar durumu, gökte kara bulutlar varken, denizin karanlıklarında boğulana

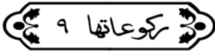
benzemektedir. O, derin ve kopkoyu karanlık içinde kendi elini bile görmekten acizdir.

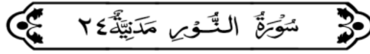
Gerçek müminlerin tanımı ise şöyle yapılmıştır; Onlar Allah'a (c.c.) ve Yüce Habibi'ne (s.a.v.) çağrıldıklarında, hemen gelirler. Gerçek zafere ulaşanlar da, onlardır.

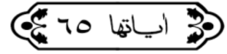
Bu sûrede "İstihlâf ayeti" de bulunmaktadır. Bu ayette, Yüce Allah'ın (c.c.) geçmiş peygamberlerden sonra halifeler tayin ettiği gibi, Hz. Muhammed Resûlüllah'tan (s.a.v.) sonra da halifeler tayin edeceği bildirilmiştir. Onlar, insanlar tarafından seçilmiş olsalar da aslında kendilerini seçen, bizzat Yüce Allah'tır (c.c.). Onun belirgin bir alâmeti, tehlike ve kargaşalık hallerinde, düşmanlar adeta üstün gelmişken, Yüce Allah'ın (c.c.) o halifelerin bereketiyle kendisine bağlı olanların durumlarını, o büyük zararlardan emniyete döndürmesidir.

Burada müminlerin itaatlerinden de sıkça bahsedilmiştir. Onların bir alâmeti de, Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) sadece itaat etmekle kalmayıp, aynı zamanda ona karşı çok terbiyeli olmalarıdır. Onlar bir konu hakkında istişare etmek üzere toplandıklarında, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) izni olmadan oradan asla ayrılmazlardı. Bu arada cahil kimselere terbiye verilmiş ve Hz. Resûlüllah'ı (s.a.v.), birbirlerini çağırdıkları gibi çağırmamaları gerektiği açıklanmıştır.

Bu sûrenin son ayetinde ise insanların iddialarının, ihlâs ya da nifak dolu olabileceği ve sadece Yüce Allah'ın (c.c.) insanların içindekini bildiği beyan edilmiştir.

Nûr Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۝١

2. Bu, Bizim indirdiğimiz, farz kıldığımız ve nasihat alasınız diye içinde apaçık ayetler nazil ettiğimiz, (çok yüce) bir sûredir.

سُورَةٌ اَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَاَنْزَلْنَا ف۪يهَٓا
اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۝٢

3. Zina eden kadın ile zina eden erkeğin her birine, (suçları ispatlanırsa) yüzer kırbaç vurun. Allah’a ve ahiret gününe inanıyorsanız, Allah’ın dininin (emirlerini yerine getirirken,) bu ikisi ile ilgili olarak acıma (duygusu) size üstün gelmesin. Müminlerden bir grup (da) cezalandırılmalarını görsün.

اَلزَّانِيَةُ وَالزَّان۪ي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ
مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍۖ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا
رَأْفَةٌ ف۪ي د۪ينِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ
وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِۚ وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا
طَٓائِفَةٌ مِنَ الْمُؤْمِن۪ينَ ۝٣

4. Zina eden bir erkek, zina eden bir kadın veya müşrik bir kadından başka hiç kimseyle cinsi münasebette bulunamaz. Zina eden bir kadın (da,) zina eden bir erkek veya müşrik bir erkekten başka hiç kimseyle cinsi münasebette bulunamaz. Bu, müminlere haram kılınmıştır.[1]

اَلزَّان۪ي لَا يَنْكِحُ اِلَّا زَانِيَةً اَوْ مُشْرِكَةًۘ
وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَٓا اِلَّا زَانٍ
اَوْ مُشْرِكٌۚ وَحُرِّمَ ذٰلِكَ عَلَى
الْمُؤْمِن۪ينَ ۝٤

[1] “Nikâh” kelimesi genel olarak bir erkek ve bir kadının evlenmeleri ve bunun dine uygun olarak ilan edilmesi demektir. Ancak ayetteki nikâh kelimesi bu anlamda değildir. Birçok defa zina yapan bir erkeğin, temiz ve namuslu bir kadın yahut kızla evlendiği görülür. Benzer şekilde zina yapan bir kadının, namuslu bir erkekle evlenmesi de söz konusudur. Aslında Arapça’da nikâh kelimesi yalnız evlenmek anlamında kullanılmamaktadır. Aynı kelime Arapça’da cinsi münasebette bulunmak anlamında da kullanılmaktadır. Ayetteki meal buna uygun olarak verilmiştir.

5. Namuslu kadınlara iftira edip, sonra (da) dört şahit getirmeyenlere, seksen kırbaç vurun. Bundan böyle onların şahitliklerini kabul etmeyin. İtaat dışına çıkanlar (da) bunlardır.

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا
بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ
جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا
وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥﴾

6. Ancak bundan sonra tevbe edip, (durumlarını) ıslah edenler, bunun dışındadırlar. Allah, şüphesiz çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا
فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦﴾

7. Karılarına iftira edip, kendilerinden başka şahitleri bulunmayanların her birinin, Allah'a yemin ederek dört defa, şüphesiz ben doğrulardanım deyip, şahitlik etmesi (lazımdır.)

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ
لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ
أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ
لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٧﴾

8. Beşinci defa (şahitlik ederken de,) eğer kendisi yalancılardansa, Allah'ın lanetinin kendi üzerine olmasını, (dilemesi gerekir.)

وَالْخَامِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ
مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٨﴾

9. (Kocası tarafından suçlanan) kadının (da) Allah'a yemin ederek, (kocasının) yalancılardan olduğuna dört defa şahitlik etmesi, ondan azabı giderecektir.

وَيَدْرَؤُا عَنْهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعَ
شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٩﴾

10. Beşinci defa (yemin ederken de,) eğer (onu suçlayan kocası) doğrulardan ise, Allah'ın gazabının kendi üzerine olmasını, (dilemesi gerekir.)

وَالْخَامِسَةَ أَنَّ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ
مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٠﴾

11. Allah’ın lütfu ve O’nun rahmeti üzerinize olmasaydı ve Yüce Allah tevbeyi kabul eden ve hikmet sahibi (de olmasaydı, hepiniz sıkıntıya düşerdiniz.)

وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَاَنَّ
ع اللّٰهَ تَوَّابٌ حَكٖيمٌ ﴿١١﴾

B. 2

12. Şüphesiz büyük bir yalan uyduranlar, aranızdan bir gruptur. Bunun sizler için kötü olduğunu zannetmeyin. Aksine o, sizin için hayırlıdır. Herkes için işlediği günahtan (bir pay) olacaktır. Aralarından (günahın) büyük bir bölümünü işleyene (ise,) çok büyük bir azap vardır.

اِنَّ الَّذٖينَ جَاؤُ بِالْاِفْكِ عُصْبَةٌ
مِنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَكُمْ بَلْ هُوَ
خَيْرٌ لَكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ مَا
اكْتَسَبَ مِنَ الْاِثْمِ وَالَّذٖي تَوَلّٰى
كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظٖيمٌ ﴿١٢﴾

13. Bunu duyduğunuzda, neden mümin erkek ve mümin kadınlar kendi insanları hakkında iyi düşünüp, bu büyük bir yalandır demediler?

لَوْلَا اِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ
وَالْمُؤْمِنَاتُ بِاَنْفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هٰذَا
اِفْكٌ مُبٖينٌ ﴿١٣﴾

14. (Bu) yalanı (yayanlar,) neden buna dört şahit getirmediler? Şahit getirmediklerine göre, Allah Katında yalancı olanlar (da,) işte kendileridir.

لَوْلَا جَاؤُ عَلَيْهِ بِاَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ
فَاِذْ لَمْ يَاْتُوا بِالشُّهَدَاءِ فَاُولٰئِكَ عِنْدَ اللّٰهِ
هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٤﴾

15. Eğer dünya ve ahirette Allah’ın lütfu ve O’nun rahmeti üzerinize olmasaydı, içine düştüğünüz (bu fitne) yüzünden, sizi büyük bir azap (gelip) yakalardı.

وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي
الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فٖي مَا اَفَضْتُمْ
فٖيهِ عَذَابٌ عَظٖيمٌ ﴿١٥﴾

16. O (yalanı) dilden dile dolaştırıyordunuz. Hiç bilgisine sahip olmadığınızı, ağızlarınızla söylüyordunuz. Siz onu önemsiz zannediyordunuz. Hâlbuki o, Allah Katında çok büyük (bir şeydi.)

اِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِاَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ
بِاَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِه۪ عِلْمٌ
وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا وَهُوَ عِنْدَ اللّٰهِ عَظ۪يمٌ ﴿١٦﴾

17. Onu duyduğunuzda neden, “Bunu tekrar ağzımıza almamız, bizim için uygun değildir. (Yarabbi,) Sen her eksiklikten uzaksın. Bu, büyük bir iftiradır.” demediniz?

وَلَوْلَٓا اِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَٓا
اَنْ نَتَكَلَّمَ بِهٰذَا سُبْحَانَكَ هٰذَا بُهْتَانٌ
عَظ۪يمٌ ﴿١٧﴾

18. Eğer müminseniz, Allah böyle bir şeyi tekrarlamaktan sizi ebediyen meneder.

يَعِظُكُمُ اللّٰهُ اَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِه۪ٓ اَبَدًا اِنْ
كُنْتُمْ مُؤْمِن۪ينَ ﴿١٨﴾

19. Allah, size ayetlerini apaçık beyan eder. Allah, çok bilgi ve hikmet sahibidir.

وَيُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيَاتِ وَاللّٰهُ عَل۪يمٌ
حَك۪يمٌ ﴿١٩﴾

20. Şüphesiz, müminler arasında hayâsızlığın yayılmasını isteyenlere, dünyada ve ahirette acı bir azap vardır. Allah bilir, siz bilmezsiniz.

اِنَّ الَّذ۪ينَ يُحِبُّونَ اَنْ تَش۪يعَ الْفَاحِشَةُ
فِي الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ اَل۪يمٌ فِي
الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٠﴾

21. Allah’ın lütfu ve O’nun rahmeti üzerinize olmasaydı ve O, çok şefkatli ve merhametli (de olmasaydı, hayâsızlık aranızda yayılırdı.)

وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَاَنَّ
اللّٰهَ رَؤُ۫فٌ رَح۪يمٌ ﴿٢١﴾ ع

B. 3

22. Ey inananlar, şeytanın adımlarını takip etmeyin. Kim şeytanın adımlarını takip ederse (bilsin ki,) o muhakkak hayâsızlık ile beğenilmeyen iş ve hareketleri emreder. Eğer Allah’ın lütfu ve O’nun rahmeti üzerinize olmasaydı, aranızdan hiçbiriniz manen asla temiz olamazdı. Oysa Allah, dilediğini manen temiz kılar. Allah, (duaları) çok işiten ve en çok bilendir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ
الشَّيْطَانِۜ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ
فَاِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَٓاءِ وَالْمُنْكَرِۜ وَلَوْلَا
فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكٰى
مِنْكُمْ مِنْ اَحَدٍ اَبَدًاۙ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يُزَكّ۪ي
مَنْ يَشَٓاءُۜ وَاللّٰهُ سَم۪يعٌ عَل۪يمٌ ﴿٢١﴾

23. Aranızdan erdemli ve varlıklı olanlar, akrabalarına, yoksullara ve Allah yolunda göç edenlere yardım etmemeye yemin etmesinler. Affedip, göz yumsunlar. Allah’ın, (kusurlarınızı) bağışlamasını istemez misiniz? Allah, çok bağışlayan ve rahmet edendir.

وَلَا يَأْتَلِ اُو۬لُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ
اَنْ يُؤْتُٓوا اُو۬لِي الْقُرْبٰى وَالْمَسَاك۪ينَ
وَالْمُهَاجِر۪ينَ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِۖ وَلْيَعْفُوا
وَلْيَصْفَحُواۜ اَلَا تُحِبُّونَ اَنْ يَغْفِرَ اللّٰهُ
لَكُمْۜ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٢٢﴾

24. Namuslu ve (kötü kimselerin, kötülüklerinden) habersiz olan imanlı kadınlara iftira edenler, dünyada (da) ahirette (de) lanetlendiler. Onlara, büyük bir azap verilecektir.

اِنَّ الَّذ۪ينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ
الْمُؤْمِنَاتِ لُعِنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِۖ
وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظ۪يمٌۙ ﴿٢٣﴾

25. O gün, onların dilleri (de,) elleri ve ayakları (da,) yaptıklarına aleyhlerinde şahitlik edecekler.

يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ اَلْسِنَتُهُمْ وَاَيْد۪يهِمْ
وَاَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾

26. O gün Allah, hak ettikleri cezayı kendilerine tastamam verecektir. Onlar, yalnız Allah’ın kendini apaçık belli eden (en mükemmel) gerçek olduğunu öğrenecekler

يَوْمَئِذٍ يُوَفّ۪يهِمُ اللّٰهُ د۪ينَهُمُ الْحَقَّ
وَيَعْلَمُونَ اَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُب۪ينُ ﴿٢٥﴾

27. Kötü (söz ve) işler, kötü erkekler için, kötü erkekler (de,) kötü (söz ve) işler içindir. Temiz (söz ve) işler, temiz erkekler için, temiz erkekler (de,) temiz (söz ve) işler içindir. Bunların hepsi (düşmanların) söylediklerinden uzaktır. Onlar için bağışlanma ve şerefli bir rızık (mukadderdir.[1])

اَلْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ
لِلْخَبِيثَاتِ ۚ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ
وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ ۚ أُولَٰئِكَ
مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ ۖ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٢٧﴾

B. 4

28. Ey inananlar, evlerinizden başka evlere, izin almadan ve oradakilere selam vermeden girmeyin. Bu (davranış) sizler için hayırlı olacaktır. Bunun sonucu, (iyilikleri daima) hatırınızda tutarsınız.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا
غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّىٰ تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا
عَلَىٰ أَهْلِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٢٨﴾

29. Eğer o (evlerde) kimseyi bulamazsanız, size izin verilinceye kadar oraya girmeyin. Eğer size geri gidin denilirse, siz (de) geri gidin. Bu sizin için daha temiz (bir davranıştır.) Allah, yaptıklarınızı çok iyi bilir.

فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا
حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ ۖ وَإِنْ قِيلَ لَكُمُ
ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ ۚ وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

30. İçinde eşyanız olup, kimsenin oturmadığı evlere girmenizde hiçbir günah yoktur. Allah, açığa vurduğunuzu (da,) gizlediğinizi (de) bilir.

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا
غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَكُمْ ۚ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٣٠﴾

[1] Bu ayet-i kerimede bazı müfessirler "kötü kadınlar kötü erkekler için, kötü erkekler ise kötü kadınlar içindir" şeklinde tercüme yapmışlardır. Oysa nice kötü kadınlar, temiz erkekleri kandırıp onlarla evlenirler. Bunun tam tersinin olduğunu da görürüz. Bu durumda temiz olanın suçu nedir? Ayette geçen "habisât" kelimesi "kötü söz ve işler" anlamına da gelir.

31. Mümin erkeklere söyle, bakışlarını yere indirsinler ve edep yerlerini korusunlar. Bu, onların çok daha temiz olmalarına vesile olur. Şüphesiz Allah, onların yaptıklarından haberdardır.

قُلْ لِلْمُؤْمِن۪ينَ يَغُضُّوا مِنْ اَبْصَارِهِمْ
وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْۜ ذٰلِكَ اَزْكٰى لَهُمْۜ
اِنَّ اللّٰهَ خَب۪يرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣١﴾

32. Mümin kadınlara söyle, onlar (da) bakışlarını yere indirsinler ve edep yerlerini korusunlar. Süslerini göstermesinler, ancak kendiliğinden görünen (bunun dışındadır.) Başörtülerini, göğüslerinin üzerine indirsinler. Süslerini hiç kimseye göstermesinler. Ancak kocaları yahut babaları yahut kocalarının babaları yahut oğulları yahut kocalarının oğulları yahut erkek kardeşleri yahut erkek kardeşlerinin oğulları yahut kız kardeşlerinin oğulları yahut kendilerine (denk olan terbiyeli) kadınlar[1] yahut sağ ellerinin sahip bulundukları yahut (cinsel) ihtiyaçları bulunmayan hizmetçiler yahut daha kadınların edep yerlerinden haberleri olmayan çocuklar, bunun dışındadırlar. Süslerinden gizledikleri ortaya çıksın diye, ayaklarını yere vurmasınlar. Ey müminler! Hepiniz tevbe ederek Allah'a yönelin ki, başarıya ulaşasınız.

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ اَبْصَارِهِنَّ
وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْد۪ينَ
ز۪ينَتَهُنَّ اِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ
بِخُمُرِهِنَّ عَلٰى جُيُوبِهِنَّۖ وَلَا يُبْد۪ينَ
ز۪ينَتَهُنَّ اِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ اَوْ اٰبَائِهِنَّ
اَوْ اٰبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ اَوْ اَبْنَائِهِنَّ اَوْ اَبْنَاءِ
بُعُولَتِهِنَّ اَوْ اِخْوَانِهِنَّ اَوْ بَن۪ٓي اِخْوَانِهِنَّ
اَوْ بَن۪ٓي اَخَوَاتِهِنَّ اَوْ نِسَائِهِنَّ اَوْ مَا مَلَكَتْ
اَيْمَانُهُنَّ اَوِ التَّابِع۪ينَ غَيْرِ اُو۬لِي الْاِرْبَةِ
مِنَ الرِّجَالِ اَوِ الطِّفْلِ الَّذ۪ينَ لَمْ
يَظْهَرُوا عَلٰى عَوْرَاتِ النِّسَاءِۖ وَلَا
يَضْرِبْنَ بِاَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْف۪ينَ
مِنْ ز۪ينَتِهِنَّۜ وَتُوبُوا اِلَى اللّٰهِ جَم۪يعًا
اَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٢﴾

[1] Bu kelimeden de anlaşıldığına göre mümin kadınların kötü kadınlardan kaçınmaları gerekir ve onların evlerine girmelerine de izin vermemelidirler.

33. Aranızdaki dul kadınları, köle ve cariyelerinizden salih olanları evlendirin. Eğer onlar fakirseler, Allah onları Kendi lütfundan zenginleştirir. Allah çok genişlik bahşeden ve çok bilendir.

وَاَنْكِحُوا الْاَيَامٰى مِنْكُمْ وَالصّٰلِحٖينَ مِنْ
عِبَادِكُمْ وَاِمَٓائِكُمْۜ اِنْ يَكُونُوا
فُقَرَٓاءَ يُغْنِهِمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖۜ وَاللّٰهُ
وَاسِعٌ عَلٖيمٌ ﴿٣٣﴾

34. Evlenmeye imkân bulamayanlar, Allah kendilerini lütfundan zenginleştirinceye kadar namuslarını korusunlar. Size bedellerini ödeyerek, azat olmak üzere sizinle anlaşma yapmak isteyen kölelerinizde bir iyilik görürseniz,[1] kendilerini yazılı bir anlaşma yaparak serbest bırakın. (Aslında) Allah'a ait olan, (ancak) O'nun size bahşettiği maldan kendilerine verin. Cariyeleriniz evlenmek isterlerse, onları fuhuş (yapmaya) zorlamayın.[2] (Böyle yaparsanız,) dünyanın (geçici) malını istemiş olursunuz. Birisi onları zorlarsa, Allah çaresizliklerinin sonrasında, onları çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

وَلْيَسْتَعْفِفِ الَّذٖينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا
حَتّٰى يُغْنِيَهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖۜ وَالَّذٖينَ
يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ
فَكَاتِبُوهُمْ اِنْ عَلِمْتُمْ فٖيهِمْ خَيْرًاۗ
وَاٰتُوهُمْ مِنْ مَالِ اللّٰهِ الَّذٖٓي اٰتٰيكُمْۜ
وَلَا تُكْرِهُوا فَتَيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَٓاءِ
اِنْ اَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِتَبْتَغُوا عَرَضَ
الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۜ وَمَنْ يُكْرِهْهُنَّ فَاِنَّ
اللّٰهَ مِنْ بَعْدِ اِكْرَاهِهِنَّ غَفُورٌ رَحٖيمٌ ﴿٣٤﴾

35. Şüphesiz Biz size, aydınlık veren ayetler, sizden önce geçmiş olan insanlara ait örnekler ve takvayı benimseyenlere nasihat indirdik.

وَلَقَدْ اَنْزَلْنَٓا اِلَيْكُمْ اٰيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا
مِنَ الَّذٖينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً
لِلْمُتَّقٖينَ ﴿٣٥﴾ ع ٨ ١٠

[1] "İyilik görürseniz" kelimelerinden anlaşıldığı gibi o kölelerin malı çarçur eden ve sorumsuz kimseler olmamaları gerekir. Ancak bu şartları yerine getiren kölelerle de onların sahibi bir anlaşma yapmak istemezse o zaman onlar mahkemeye başvurarak anlaşma yapma hakkını elde edebilirler.

[2] Yani eğer cariyelerin evlenmelerine izin vermezseniz, fuhuş yapmaya itmiş olursunuz, bu da İslam toplumunun ahlakının bozulmasına sebep olacaktır.

B. 5

36. Allah, göklerin ve yerin nurudur. O'nun nurunun misali, içinde lamba bulunan bir kandillik gibidir. Lamba, camdan bir fanus içindedir. O cam (ise) parıldayan bir yıldız gibidir. O (lamba), ne doğulu ne de batılı olan, mübarek bir zeytin ağacının (yağıyla) yakılır. Ateş dokunmasa bile o (ağacın) yağı, neredeyse kendi kendine tutuşur. Bu (lamba) nice nurların birleşmiş (hali gibidir.) Allah, dilediğini nuruna iletir. Allah, insanlara (gerekli olan) bütün misalleri anlatır. Allah, her şeyi çok iyi bilendir.[1]

اَللّٰهُ نُورُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ ۜ مَثَلُ
نُورِه۪ كَمِشْكٰوةٍ ف۪يهَا مِصْبَاحٌ ۜ اَلْمِصْبَاحُ
ف۪ي زُجَاجَةٍ ۜ اَلزُّجَاجَةُ كَاَنَّهَا كَوْكَبٌ
دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ
لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍۙ يَكَادُ زَيْتُهَا
يُض۪ٓيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ۜ نُورٌ عَلٰى
نُورٍ ۜ يَهْدِي اللّٰهُ لِنُورِه۪ مَنْ يَشَٓاءُ ۜ
وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ ۜ وَاللّٰهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَل۪يمٌۙ ﴿٣٦﴾

37-38. Bu (nur) Allah'ın yüceltilmesini ve isminin anılmasını emrettiği evlerde (bulunur.) Orada (bazı) erkekler, sabah akşam O'nu tespih ederler. Ne ticaret, ne (de) alış veriş, onları Allah'ı anmaktan, namazı ayakta tutmaktan (ve) zekât vermekten gafil kılmaz. Onlar, kalplerin ve gözlerin (ters) döneceği günden korkarlar.

ف۪ي بُيُوتٍ اَذِنَ اللّٰهُ اَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ ف۪يهَا
اسْمُهُۙ يُسَبِّحُ لَهُ ف۪يهَا بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِۙ ﴿٣٧﴾
رِجَالٌۙ لَا تُلْه۪يهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ
ذِكْرِ اللّٰهِ وَاِقَامِ الصَّلٰوةِ وَا۪يتَٓاءِ الزَّكٰوةِ ۙ
يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ ف۪يهِ الْقُلُوبُ
وَالْاَبْصَارُۙ ﴿٣٨﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede zeytinyağından söz edilmiştir. Zeytinyağı yakıldığında ışık verir. Ne doğulu ne de batılı olan ağaçtan, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ve Kur'an-ı Kerim kastedilmiştir. Onlar, belli bir yerle sınırlı kalmayıp, tüm insanlar için gönderilmişlerdir. Ayette lambanın camdan bir fanus içinde olduğu beyan edilmiştir. Camdan olduğu için, onun ışığı daha parlak bir şekilde her tarafa yayılmaktadır.

39. Bunun sonucu Allah, onların yaptıklarının karşılığını en iyi amellerine göre verecek ve Kendi lütfuyla onları daha (da) arttıracaktır. Allah, dilediğine hesapsız rızık verir.

لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ اَحْسَنَ مَا عَمِلُوا
وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۜ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ
مَنْ يَشَٓاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٩﴾

40. Kâfir olanların yaptıkları ise, kurak bir çölde (görülen) seraba benzer. Çok susamış biri, onu su sanır. Ona ulaşınca da, onun hiçbir şey olmadığını görür ve (yalnız) Allah'ı orada bulur. (Allah,) ona (yaptıklarının) karşılığını tastamam verir. Allah, çabuk hesap sorandır.

وَالَّذِينَ كَفَرُوٓا اَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ
بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْاٰنُ مَٓاءً ۜ حَتّٰٓى اِذَا
جَٓاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْـًٔا وَوَجَدَ اللّٰهَ عِنْدَهُ
فَوَفّٰيهُ حِسَابَهُ ۜ وَاللّٰهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤٠﴾

41. Yahut (o kâfirlerin yaptıkları,) derin bir denizin içindeki karanlıklara benzer. Bir dalganın üzerini (başka) bir dalga kaplar. Onun üzerinde (de) bulutlar bulunur. (Bunlar) birbirlerini örten karanlıklardır. (İnsan) kendi elini çıkardığında, (tüm çabalarına rağmen) onu göremez. Allah kimin için nur hazırlamazsa, o (başka hiçbir yerde de) nur bulamaz.

اَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُجِّيٍّ يَغْشٰيهُ مَوْجٌ
مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ ۜ
ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ ۜ اِذَٓا
اَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكَدْ يَرٰيهَا ۜ وَمَنْ لَمْ
يَجْعَلِ اللّٰهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ ﴿٤١﴾ ع

B. 6

42. Göklerde ve yerde bulunanlar ile kanatlarını açmış saflar halindeki kuşların, Allah'ı tespih ettiklerini görmedin mi? Onların her biri, kendi ibadet ve tespihinin (yolunu) bilir. Allah, onların yaptıklarını çok iyi bilendir.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ وَالطَّيْرُ صَٓافَّاتٍ ۜ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ
صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ ۜ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِمَا
يَفْعَلُونَ ﴿٤٢﴾

43. Göklerle yerin hükümranlığı, ancak Allah'ındır. (Herkes,) yalnız Allah'a dönecektir.

وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَاِلَى
اللّٰهِ الْمَصِيرُ ﴿٤٣﴾

44. Görmedin mi? Allah bulutları ağır ağır yürütür, sonra onları birleştirir, (daha) sonra onları üst üste yığar, böylece onların içinden yağmurun çıktığını görürsün. O, gökteki dağlar (gibi bulutlardan) dolu indirir. Sonra onu dilediğinin üzerine yağdırır ve dilediğinden (de) geri çevirip (uzaklaştırır.) Şimşeğin çakışı (ise) görme yeteneklerini neredeyse yok eder.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُزْج۪ي سَحَاباً ثُمَّ يُؤَلِّفُ
بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَاماً فَتَرَى الْوَدْقَ
يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِه۪ۚ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَٓاءِ مِنْ
جِبَالٍ ف۪يهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُص۪يبُ بِه۪ مَنْ يَشَٓاءُ
وَيَصْرِفُهُ عَنْ مَنْ يَشَٓاءُۜ يَكَادُ سَنَا بَرْقِه۪
يَذْهَبُ بِالْاَبْصَارِۜ ﴿٤٤﴾

45. Allah, gece ile gündüzü birbiri ardına döndürür. Şüphesiz bunda akıl sahipleri için (büyük bir) ibret vardır.

يُقَلِّبُ اللّٰهُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ
لَعِبْرَةً لِاُو۬لِي الْاَبْصَارِ ﴿٤٥﴾

46. Allah, her yürüyen canlıyı sudan yarattı. İşte onlardan bazıları karınları üzerinde sürünür, bazıları iki ayakları üzerinde yürür, bazıları (ise) dört ayakları üzerinde yürür. Allah, dilediğini yaratır. Şüphesiz Allah, dilediği her şeye daima gücü yetendir.

وَاللّٰهُ خَلَقَ كُلَّ دَٓابَّةٍ مِنْ مَٓاءٍۚ فَمِنْهُمْ مَنْ
يَمْش۪ي عَلٰى بَطْنِه۪ۚ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْش۪ي
عَلٰى رِجْلَيْنِۚ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْش۪ي عَلٰٓى
اَرْبَعٍۜ يَخْلُقُ اللّٰهُ مَا يَشَٓاءُۜ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿٤٦﴾

47. Şüphesiz Biz, (çevresini) aydınlatan ayetler indirdik. Allah, dilediğini doğru yola iletir.

لَقَدْ اَنْزَلْنَٓا اٰيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍۜ وَاللّٰهُ يَهْد۪ي
مَنْ يَشَٓاءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَق۪يمٍ ﴿٤٧﴾

48. Onlar, Allah'a ve Peygamber'e inandık ve itaat ettik, derler. Sonra (da) aralarından bir topluluk bunun akabinde (verdiği sözden) döner. Bunlar, asla mümin değildirler.

وَيَقُولُونَ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالرَّسُولِ وَاَطَعْنَا
ثُمَّ يَتَوَلّٰى فَر۪يقٌ مِنْهُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَۜ
وَمَٓا اُو۬لٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِن۪ينَ ﴿٤٨﴾

49. Aralarında hüküm versin diye, Allah ile Peygamberi'ne çağrıldıklarında, aralarından bir grup hemen yüz çevirmeye başlar.

وَاِذَا دُعُوٓا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُولِه۪ لِيَحْكُمَ
بَيْنَهُمْ اِذَا فَر۪يقٌ مِنْهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤٩﴾

50. Eğer hak kendilerinin lehindeyse, hemen ona itaat göstererek gelirler.

وَاِنْ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوٓا اِلَيْهِ
مُذْعِن۪ينَ ﴿٥٠﴾

51. Kalplerinde bir hastalık mı var? Yoksa şüphe içinde midirler? Yahut (da) Allah ile Peygamberi'nin kendilerine zulmetmesinden mi korkarlar? Hayır, (öyle) değil. İşte zalim olanlar, ancak kendileridir.

اَف۪ي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ اَمِ ارْتَابُوٓا
اَمْ يَخَافُونَ اَنْ يَح۪يفَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
وَرَسُولُهُ بَلْ اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥١﴾

B. 7

52.Aralarında hüküm versin diye Allah ile Peygamberi'ne çağrıldıklarında, müminlerin cevabı, "Duyduk ve itaat ettik," demektir. İşte başarıya ulaşanlar (da,) bunlardır.

اِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِن۪ينَ اِذَا دُعُوٓا
اِلَى اللّٰهِ وَرَسُولِه۪ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ
اَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا وَاُو۬لٰٓئِكَ
هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥٢﴾

53. Kim Allah ile Peygamberi'ne itaat eder, Allah'tan korkar ve O'nun takvasını benimserse, başarıya ulaşanlar (da,) onlar (olurlar.)

وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللّٰهَ
وَيَتَّقْهِ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْفَٓائِزُونَ ﴿٥٣﴾

54. Onlara emrettiğinde, (evlerinden) mutlaka çıkacaklarına dair kuvvetli yeminler ettiler. De ki: "Yemin etmeyin. Belli (olacak şekilde) itaat edin. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan (daima) haberdardır."

وَاَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ
اَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ قُلْ لَا تُقْسِمُوا
طَاعَةٌ مَعْرُوفَةٌ اِنَّ اللّٰهَ خَب۪يرٌ بِمَا
تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾

55. De ki: "Allah'a itaat edin, Peygamber'e (de) itaat edin." Eğer yüz çevirirlerse, bu (Peygamber) ancak yükümlü tutulduğundan sorumludur. Sizler (de) ancak yükümlü tutulduğunuzdan sorumlusunuz. Eğer ona itaat ederseniz, hidayete erersiniz. Peygamber'in görevi, ancak (mesajı) açık olarak ulaştırmaktır.

قُلْ اَطِيعُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوا الرَّسُولَ ۚ فَاِنْ
تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا
حُمِّلْتُمْ ۜ وَاِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا ۜ وَمَا
عَلَى الرَّسُولِ اِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٥٥﴾

56. Allah, aranızdan inanan (ve yerli yerinde) iyi işler yapanlara kesin söz vermiştir. O, kendilerinden öncekileri halife kıldığı gibi, onları (da) yeryüzünde halife kılacaktır (ve) onlar için beğendiği dinlerini mutlaka güçlendirecektir. Korkulu (durumların) ardından, kendilerini mutlaka emniyetli (bir hale) döndürecektir.[1] Onlar, Bana ibadet edecekler (ve) hiçbir şeyi Bana ortak koşmayacaklar. Bundan sonra (da) nankörlük eden olursa, işte itaat dışına çıkanlar (da) kendileridir.

وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِينَ اٰمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْاَرْضِ كَمَا
اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ وَلَيُمَكِّنَنَّ
لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضٰى لَهُمْ
وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ اَمْنًا ۜ
يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْـًٔا ۜ وَمَنْ
كَفَرَ بَعْدَ ذٰلِكَ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٦﴾

57. Hepiniz namazı ayakta tutun, zekât verin ve Peygamber'e itaat edin ki, merhamet edilesiniz.

وَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَطِيعُوا
الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٧﴾

[1] Bu ayete "İstihlâf Ayeti" denir. Bu ayette, Yüce Allah (c.c.) eski peygamberlerden sonra nasıl hilâfet kurulduysa, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ardından da aynı şekilde hilâfeti kuracak, denmiştir. Bu hilâfet, Peygamber'in (s.a.v.) nurunu sonraki nesillere ulaştıracaktır. Her defasında insanlar bir korkuya kapılacaklar ve düşmanları o müminlerin yok olacaklarını ümit ederek sevinecekler. Ancak Yüce Allah (c.c.) hilâfetin bereketiyle müminlerin korkularını emniyete dönüştürecek ve düşmanları başarısızlığa uğrayacaktır. Nasıl ki, peygamberlerin bu dünyaya gelmesinin asıl gayesi, Yüce Allah'ın (c.c.) tevhidini yerleştirmek ise, gerçek hilâfetin gayesi de aynıdır. Size öncekiler gibi hilâfet nasip olacak ifadesinden, bu hilâfetin nesle değil, seçime dayalı olacağı açıkça anlaşılmaktadır.

58. Kâfirlerin düzenleri sonucu, Bizi) yeryüzünde çaresiz bırakacaklarını sanma. Onların barınacakları yer (Cehennem) ateşidir. O, ne kötü bir barınaktır!

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ
فِي الْأَرْضِ وَمَأْوٰيهُمُ النَّارُ وَلَبِئْسَ
الْمَصِيرُ ﴿٥٨﴾ ع ٧ ١٣

B. 8

59. Ey inananlar! Sağ ellerinizin sahip bulunduğu kimselerle, aranızdan daha ergenlik çağına ermemiş olanlar, üç defa sabah namazından önce, öğleyin (fazla) elbisenizi çıkardığınızda (ve) yatsı namazından sonra, (yatak odalarınıza girmeden) sizden izin istesinler. Bunlar, size ait özel zamanınızdır. Bunların dışında (izin almadan içeri girmekte) ne size, ne (de) onlara hiç bir günah yoktur. Sizler, birbirinizin (yanına çokça) girip çıkarsınız. Allah, böylece ayetlerini size apaçık beyan eder. Allah, daimi bilgiye ve hikmete sahiptir.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لِيَسْتَأْذِنْكُمُ الَّذِينَ
مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا
الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلٰثَ مَرّٰتٍ مِنْ قَبْلِ
صَلٰوةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ
مِنَ الظَّهِيرَةِ وَمِنْ بَعْدِ صَلٰوةِ الْعِشَاءِ
ثَلٰثُ عَوْرٰتٍ لَكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا
عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوّٰفُونَ عَلَيْكُمْ
بَعْضُكُمْ عَلٰى بَعْضٍ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ
لَكُمُ الْاٰيٰتِ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾

60. (Aranızdan) çocuklar ergenlik çağına girdiklerinde, öncekilerin izin aldıkları gibi, onlar (da) izin alsınlar. Böylece Allah, Kendi ayetlerini size apaçık beyan eder. Allah, daimi bilgiye ve hikmete sahiptir.

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ
فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهِ
وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾

61. Artık evlenmek umudunda olmayan (yaşlı) kadınların, süslerini göstermemek (şartıyla,) dış elbiselerini çıkarmalarında hiçbir günah yoktur. Ancak korunmaları kendileri için daha hayırlıdır. Allah, çok işiten ve çok bilendir.

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَٓاءِ الّٰت۪ي لَا يَرْجُونَ
نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ اَنْ يَضَعْنَ
ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِز۪ينَةٍۜ وَاَنْ
يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَهُنَّۜ وَاللّٰهُ سَم۪يعٌ
عَل۪يمٌ ﴿٦١﴾

62. Köre güçlük yoktur, topala güçlük yoktur, hastaya güçlük yoktur. Sizlere kendi evlerinizden veya babalarınızın evlerinden veya annelerinizin evlerinden veya kardeşlerinizin evlerinden veya amcalarınızın evlerinden veya halalarınızın evlerinden veya dayılarınızın evlerinden veya teyzelerinizin evlerinden veya anahtarları ellerinizde bulunan evlerden yahut dostlarınızın evlerinden (bir şeyler alıp) yemekte (hiçbir günah) yoktur. (Aynı zamanda) bir arada ya (da) ayrı ayrı (yemek) yemenizde hiçbir günah yoktur. Evlere girdiğinizde, insanlarınıza Allah tarafından bereketli ve temiz bir hediye olarak, selam verin. Böylece Allah, akıl etmeniz için ayetlerini size apaçık anlatır.

لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَلَا عَلَى
الْاَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَر۪يضِ
حَرَجٌ وَلَا عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ اَنْ تَأْكُلُوا مِنْ
بُيُوتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اٰبَٓائِكُمْ اَوْ بُيُوتِ
اُمَّهَاتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اِخْوَانِكُمْ اَوْ بُيُوتِ
اَخَوَاتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اَعْمَامِكُمْ اَوْ بُيُوتِ
عَمَّاتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اَخْوَالِكُمْ اَوْ بُيُوتِ
خَالَاتِكُمْ اَوْ مَا مَلَكْتُمْ مَفَاتِحَهُٓ اَوْ
صَد۪يقِكُمْۜ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ
تَأْكُلُوا جَم۪يعًا اَوْ اَشْتَاتًاۜ فَاِذَا دَخَلْتُمْ
بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِنْ
عِنْدِ اللّٰهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةًۜ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ
اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ ع ٨ ١٤

63. Gerçek müminler ancak Allah'a ve Peygamberi'ne inananlardır. Onlar önemli ve toplumu ilgilendiren bir işi görüşmek için bu (Peygamber'in) yanında bulunduklarında, kendisinden izin almadan (kalkıp) gitmezler. Şüphesiz senden izin isteyenlerse, işte Allah ile Peygamberi'ne gerçekten inananlar (da) onlardır. (Önemli bir iş için) senden izin istediklerinde, aralarından dilediğine izin ver. Onlar için Allah'tan bağışlanmayı dile. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ
وَرَسُولِهٖ وَاِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلٰٓى اَمْرٍ
جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتّٰى يَسْتَاْذِنُوهُ ط
اِنَّ الَّذِينَ يَسْتَاْذِنُونَكَ اُولٰٓئِكَ
الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهٖ ج
فَاِذَا اسْتَاْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَاْنِهِمْ فَاْذَنْ
لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللّٰهَ ط
اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٣﴾

64. (Ey müminler!) Peygamber'in aranızdan birini çağırmasını, birbirinizi çağırmanız gibi sanmayın. Allah, aranızdan gizlice sıvışıp kaçanları bilir. O'nun emrine karşı gelenler, kendilerine O'nun tarafından bir felâketin gelmesinden, ya (da) acı bir azaba uğramaktan korksunlar.

لَا تَجْعَلُوا دُعَٓاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ
كَدُعَٓاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا ط قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ
الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا ج
فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ اَمْرِهٖٓ
اَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ اَوْ يُصِيبَهُمْ
عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿٦٤﴾

65. İyi dinleyin! Şüphesiz göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allah'ındır. O, içinde bulunduğunuz (durumu) bilir. (İnsanların) O'na döndürülecekleri gün, yaptıklarını onlara bildirecektir. Allah, her şeyi çok iyi bilendir.

اَلَٓا اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ ط
قَدْ يَعْلَمُ مَٓا اَنْتُمْ عَلَيْهِ ط وَيَوْمَ
يُرْجَعُونَ اِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا ط
وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٥﴾ ع

Sûre: 25

FURKÂN SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinin sonunda nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yetmiş sekiz ayettir.

Bu sûrenin başında, Yüce Allah (c.c.) tarafından Hz. Muhammed Resûlüllah'a (s.a.v.) "Furkân," yani doğru sözlü ile yalancı arasında çok açık bir ayırım yapan bir ölçüt bahşedildiği zikredilmiştir. Nûr sûresinde de, bundan birçok kez bahsedilmiştir. Bu sûrede ise, onun hakkında yeni örnekler ileri sürülmüştür.

Hz. Resûlüllah (s.a.v.), yalnız çevresinde bulunanlar arasında açıkça bir ayırım yapabilme özelliğine sahip olmakla kalmayıp, bütün cihanın doğru sözlüleri ile yalancıları arasında ayırım yapabilme yeteneği de, kendisine nasip olmuştur. İşte çok yüce bir "Furkân" olan bu nimet, Kuran-ı Kerim'dir.

Düşmanları, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) hayret verici mucizeleri karşısında, onun peygamberliği aleyhinde delil olarak çok uyduruk bir ölçüyü ileri sürmüşlerdi. Onun için, bu çarşı ve sokakta dolaşan, yemek yemeye muhtaç olan, yanında insanları uyarabilecek bir melek de bulunmayan kişi nasıl peygamber olabilir, diyorlardı. Ayrıca buna gökten neden maddi bir hazine indirilmedi diye, kendisine itiraz da ediyorlardı. Oysa peygambere, talimatların sonsuz hazinesi indirilir, ama maddi bir hazine indirilmez.

Aynı şekilde onlara göre, gerçek bir peygamber çok yüce bağ ve bahçelere sahip olmalıdır ve de oralarda istediği gibi yiyip içmelidir. Buna cevaben Yüce Allah (c.c.), Peygamber'i (s.a.v.) için Cennet bahçelerini hazır olarak mukadder kıldığını açıklar. Bu cahiller, o bahçeleri hayal bile edemezler. O bahçelerde, bu Peygamber (s.a.v.) için hazırlanmış olan manevi saraylar da bulunur.

Kâfirlerin bu itirazlarına cevaben, geçmiş peygamberlerin de normal insanlar halinde yaşadıkları, çarşı ve sokaklarda dolaştıkları bildirilmiştir. Bunu yapmayan tek bir peygambere dahi işaret edemedikleri, iddia edilmiştir. Buna göre Yüce Allah'ın (c.c.) onlardan hiçbirini peygamber yapamadığını savunmak, temelde risaleti inkâr etmek demektir. Kâfirlere meleklerin inmesine gelince, şüphesiz bu doğru olabilir. Ancak o melekler, bu kâfirlere helâk olacaklarını ve azaba çarptırılacaklarını haber vermek üzere inebilirler. Bundan sonra da bu kâfirlerin necat bulabilmeleri imkânsızdır.

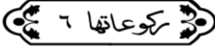
Bir itiraz daha ileri sürülmüştür. Bu Kur'an, bir bütün olarak bir defa da neden indirilmemiştir, denilir. Aslında bunun birçok hikmeti vardır. İlk olarak,

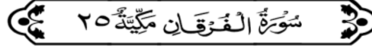
o zaman toplumun ihtiyaçları neyi gerektiriyorsa, ona göre vahiy indirilmiştir. Var olan hastalıklara göre, Kur'an-ı Kerim'in ayetleri indirilmiştir. İkincisi, değişik zamanlarda indirilen ayetler ve yepyeni mucizelerle Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) kuvvet bahşedilmiştir. Bu mucizeler yalnız tek bir defa değil, Kur'an-ı Kerim indirilmeye devam ettikçe Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) indirilmiş ve kendisi onları bizzat müşahede etmiştir. İnmesi yirmi üç yıl kadar süren Kur'an-ı Kerim, eğer Hz. Resûlüllah (s.a.v.) tarafından uydurulmuş olsaydı, onun ayetlerinde bu denli düzen asla bulunmazdı. Okuması, yazması bile olmayan birisi, yirmi üç yıl gibi uzun bir süreci nasıl kontrol edebilirdi?

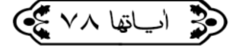
Hz. Mesih-i Mevud (a.s.) başka bir hikmete de işaret etmiştir. Bu yirmi üç sene esnasında Hz. Resûlüllah (s.a.v.) çok tehlikeli durumlarla baş başa kalmıştır. En tehlikeli ve korkunç durumlarda, bazen kendi ashabından da daha çok, düşmanlarıyla karşı karşıya gelmiştir. Onlar kendisine zehir vererek, yok etmeye bile kalktılar. Ancak Kur'an-ı Kerim tam olarak indirilmeden önce, Yüce Allah (c.c.) kendisini bu dünyadan geri almamıştır. Kısacası Kur'an-ı Kerim'in yirmi üç senede yavaş yavaş indirilmesi, kendi başına bile çok büyük bir mucizedir.

Sûrenin sonunda, Rahman'ın kullarının alâmetlerinden bahsedilirken, başka bir konu ileri sürülmüştür. Gökte var olan on iki burç gibi, Hz. Resûlüllah'tan (s.a.v.) sonra İslam dinini savunmak üzere de, on iki müceddid olacaktır. Sonunda kendisinden nur alan dolunay da belirlenecektir.

Rahman'ın kullarının diğer özellikleri de belirtilmiştir. Mesela orta yolu benimsemeleri, alçak gönüllülükleri, ibadet ederek hayatlarını geçirmeleri, onların belli başlı özellikleridir. Bunların neticesinde, kendilerine bütün üstünlükler bahşedilir. Sûrenin son ayetinde, onların secde edip dua etmelerinin sebebi izah edilmiştir. Dua olmadan, Yüce Allah'tan (c.c.) manevi hayat bulmanın başka bir yolu yoktur. Kim duayı yalanlarsa ve Yüce Allah (c.c.) ile alakasını keserse, o sayısız korkunç hastalıklara yakalanacak ve o hastalıklar da peşini bırakmayacaktır.

Furkân Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ①

2. Kuluna bütün âlemlere uyarıcı olsun diye, Furkân’ı indiren (Allah,) çok bereketlidir.[1]

تَبٰرَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلٰى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعٰلَمِينَ نَذِيرًاۙ ②

3. Göklerin ve yerin hükümranlığı, O’na aittir. O, kimseyi oğul edinmedi. O’nun hükümranlığında (da) hiçbir ortağı yoktur. Her şeyi yaratıp, ona bir ölçü veren, (yalnız) O’dur.

الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَّرَهُ تَقْدِيرًا ③

4. Onlar O’nun dışında, hiçbir şeyi yaratmayan, (ama) kendisi yaratılmış olan, bizzat zarar yahut yarar sağlamayan, ne ölüme, ne hayata, ne (de) tekrar dirilişe sahip olmayan, tanrıları edinmişlerdir.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ اٰلِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْـًٔا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِاَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيٰوةً وَلَا نُشُورًا ④

5. İnkâr edenler dediler ki: “Bu ancak onun uydurduğu bir yalandır ve diğer insanlar (da) ona, bunun için yardım ettiler.” Şüphesiz onlar, (büyük bir) haksızlıkta bulundular ve yalan uydurdular.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا اِنْ هٰذَا اِلَّا اِفْكٌ افْتَرٰيهُ وَاَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ اٰخَرُونَ فَقَدْ جَاؤُ ظُلْمًا وَزُورًا ⑤

[1] “Furkân” hak ile batıl arasında ayırım yapan talimat demektir. Ayrıca bkz. giriş bölümü.

6. Onlar, "(Bu Kur'an,) onun yazdırdığı eskilerin masallarıdır. Bunlar, kendisine sabah akşam okunmaktadır," dediler.

وَقَالُوٓا اَسَاطِيرُ الْاَوَّل۪ينَ اكْتَتَبَهَا
فَهِيَ تُمْلٰى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَاَص۪يلًا ۝٦

7. De ki: "Bu (Kur'an'ı) göklerin ve yerin sırlarını bilen (Allah) indirdi. Şüphesiz O, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir."

قُلْ اَنْزَلَهُ الَّذ۪ي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ ۜ اِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَح۪يمًا ۝٧

8. Onlar dediler ki: "Bu Peygamber'e ne oldu? Yemek yer ve pazarlarda dolaşır. Neden ona, yanında durup (insanları) uyaran bir melek indirilmedi?"

وَقَالُوا مَالِ هٰذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ
وَيَمْش۪ي فِي الْاَسْوَاقِ ۜ لَوْلَٓا اُنْزِلَ اِلَيْهِ
مَلَكٌ فَيَكُونَ مَعَهُ نَذ۪يرًا ۙ ۝٨

9. "Yahut kendisine bir hazine indirilseydi veya (meyvesini) yiyeceği bir bahçesi olsaydı!" Zalimler, "Siz ancak yemek yedirilen bir adamın arkasından yürüyorsunuz,[1]" dediler.

اَوْ يُلْقٰٓى اِلَيْهِ كَنْزٌ اَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ
يَأْكُلُ مِنْهَا ۜ وَقَالَ الظَّالِمُونَ اِنْ تَتَّبِعُونَ
اِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ۝٩

10. Bak, bunlar senin hakkında nasıl sözler uydururlar. Onlar, (doğru yoldan) sapmışlar, (doğru söz söylemek üzere de) bir yol bulamazlar.

اُنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْاَمْثَالَ
فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَط۪يعُونَ سَب۪يلًا ۝١٠ ع ١٦

B.2

11. Çok bereketli (olan Allah) isteseydi, sana içinde ırmaklar akan bahçelerden çok daha iyilerini hazırlar ve senin için (çok yüce) saraylar (da) yapardı.

تَبَارَكَ الَّذ۪ٓي اِنْ شَٓاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ
ذٰلِكَ جَنَّاتٍ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ ۙ
وَيَجْعَلْ لَكَ قُصُورًا ۝١١

12. Aslında onlar Kıyamet'i inkâr ederler. Biz (de,) Kıyamet'i inkâr edenlere alevli bir ateş hazırladık.

بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ ۖ وَاَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ
بِالسَّاعَةِ سَع۪يرًا ۚ ۝١٢

[1] "Meshûr" yemek verilen kişiye de denilir.

13. O (ateş) kendilerini uzaktan görünce, onun öfkeyle gürlemesini ve uğultusunu işitecekler.

إِذَا رَأَتْهُم مِّن مَّكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا
تَغَيُّظًا وَزَفِيرًا ﴿١٣﴾

14. Onlar, (Cehennem'in) dar bir yerine zincirlere vurulmuş olarak atılacakları zaman, helâk olmayı dileyecekler.

وَإِذَا أُلْقُوا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُّقَرَّنِينَ
دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُورًا ﴿١٤﴾

15. (Melekler onlara,) "Bugün tek bir helâkı çağırmayın, (aksine) birçok helâkı çağırın," diyecekler.

لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا
ثُبُورًا كَثِيرًا ﴿١٥﴾

16. Sen (onlara) de ki: "Bu (akıbet) mi daha iyi, yoksa takvayı benimseyenlere vadolunan ebedi Cennet mi? (Bu Cennet,) onlar için bir mükâfat ve barınak olacaktır."

قُلْ أَذَٰلِكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ
الْمُتَّقُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا ﴿١٦﴾

17. Orada dilediklerini bulacaklar (ve) ebediyen kalacaklar. (Bu,) yerine getirilmesi Rabbine vacip olan bir sözdür.

لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ كَانَ عَلَىٰ
رَبِّكَ وَعْدًا مَّسْئُولًا ﴿١٧﴾

18. O gün (Rabbin) onları ve Allah'tan başka taptıklarını (Kendi huzuruna) toplayıp, "Siz mi kullarımı yoldan çıkardınız, yoksa kendileri mi doğru yoldan saptılar?" diye soracak.

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ
اللَّهِ فَيَقُولُ أَأَنتُمْ أَضْلَلْتُمْ عِبَادِي
هَٰؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ﴿١٨﴾

19. Onlar diyecekler ki: "Sen her türlü eksiklikten uzaksın. Senden başkalarını kendimize dost tutmak, bizler için uygun değildir. Ancak Sen, onlara ve atalarına (dünya) mallarını verdin. Öyle ki, Seni anmayı unuttular ve mahvolan bir kavim oldular."

قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا كَانَ يَنبَغِي لَنَا أَن
نَّتَّخِذَ مِن دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَٰكِن
مَّتَّعْتَهُمْ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُوا الذِّكْرَ
وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ﴿١٩﴾

20. (Kendilerine,) “Bu (sahte tanrılar) söylediklerinizi yalanladıkları için artık ne azabı (uzaklaştırabilirsiniz,) ne (de) yardım (alabilirsiniz.) Aranızdan kim zalim olursa, Biz kendisini büyük bir azaba uğratacağız,” (denilecek.)

فَقَدْ كَذَّبُوكُمْ بِمَا تَقُولُونَۙ فَمَا
تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًاۚ وَمَنْ
يَظْلِمْ مِنْكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿٢٠﴾

21. Senden önce gönderdiğimiz peygamberlerin hepsi, şüphesiz yemek yer ve pazarlarda dolaşırlardı. Biz bazılarınızı diğerleriniz için bir sınama vesilesi yaptık. (Öyleyse) sabredecek misiniz? Rabbin (her şeyi) çok iyi görendir.

وَمَا اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ اِلَّا
اِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي
الْاَسْوَاقِۜ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ
فِتْنَةًۜ اَتَصْبِرُونَۚ وَكَانَ رَبُّكَ
بَصِيرًا ﴿٢١﴾ ع

B.3

22. Bize kavuşmayı ummayanlar, “Bize neden melekler indirilmedi? Yahut Rabbimizi (niçin) görmüyoruz?” dediler. Aslında onlar, kendilerini çok yüce sandılar ve azgınlıkta çok ileri gittiler.

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا
لَوْلَا اُنْزِلَ عَلَيْنَا الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ نَرٰى رَبَّنَاۜ
لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا فٖٓي اَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْ
عُتُوًّا كَبِيرًا ﴿٢٢﴾

23. Melekleri görecekleri gün (var ya,) o gün suçlulara hiçbir müjde verilmeyecektir. O (suçlular,) “Aşılamayan bir engel (azap meleklerinden daha iyidir,)” diyecekler.

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ لَا بُشْرٰى
يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ
حِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٢٣﴾

24. Biz, onların yaptıkları her amele yöneleceğiz ve onu dağılmış zerrelere çevireceğiz.

وَقَدِمْنَٓا اِلٰى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ
فَجَعَلْنَاهُ هَبَٓاءً مَنْثُورًا ﴿٢٤﴾

25. O gün Cennetlikler için ebedi kalacakları yer daha hayırlı olacak ve geçici olarak istirahat edecekleri yer (de) daha iyi olacak.

أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُسْتَقَرًّا
وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ﴿٢٥﴾

26. O gün gök, bulutların (gürültüsü ile) yarılıp parçalanacak ve melekler bölükler hâlinde indirilecektir.

وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَاءُ بِالْغَمَامِ وَنُزِّلَ
الْمَلَٓائِكَةُ تَنْزِيلًا ﴿٢٦﴾

27. O gün, gerçek hükümranlık Rahman (olan Allah'ın) elinde bulunacaktır. Kâfirler için (ise,) çok çetin bir gün olacaktır.

اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمٰنِ وَكَانَ
يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيرًا ﴿٢٧﴾

28. O gün zalim olan, (pişmanlıkla) ellerini ısırarak diyecek ki: "Keşke peygamber ile birlikte (aynı) yolu tutsaydım."

وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلٰى يَدَيْهِ يَقُولُ
يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ﴿٢٨﴾

29. "Yazıklar olsun (bana)! Keşke böyle birisini dost edinmeseydim."

يَا وَيْلَتٰى لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا ﴿٢٩﴾

30. "Şüphesiz (Allah'ın) zikri bana geldikten sonra, ondan beni o saptırdı." Şeytan, (zaten) insanı yardımsız bırakandır.

لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَٓاءَنِي
وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنْسَانِ خَذُولًا ﴿٣٠﴾

31. Peygamber (de,) "Yarabbi! Şüphesiz kavmim, bu Kur'an'a terk edilmiş (bir şey gibi) davrandı.[1]" diyecek.

وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا
هٰذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا ﴿٣١﴾

32. Böylece Biz her peygambere, suçlulardan düşmanlar yaparız. Rabbin, hidayet veren ve yardım eden olarak yeterlidir.

وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِنَ
الْمُجْرِمِينَ وَكَفٰى بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا ﴿٣٢﴾

[1] Bu ayet gelecekle ilgili önceden verilen bir haberi kapsamaktadır. Maalesef Müslümanlar, fiilen Kur'an-ı Kerim'i terk edeceklerdi ve Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ise, kavminin Kur'an-ı Kerim'i terk edip ondan uzaklaştığını Yüce Rabbi'ne (c.c.) şikâyet edecekti.

33. Kâfir olanlar “Kur’an bu (Peygamber’e) neden bir defada (toptan) indirilmedi?” dediler. Aynen böyle (indirilmesi gerekirdi.) Bu, onun kalbini kuvvetlendirmek içindi. Biz onu (azar azar indirerek,) çok güzel (ve kolay anlaşılır da) kıldık.[1]

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ
الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً ۚ كَذَٰلِكَ لِنُثَبِّتَ
بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا ﴿٣٣﴾

34. Onlar, (sana karşı) bir delil ileri sürdüklerinde, Biz (onu reddedecek cevap olarak,) sana hakkı ve onun en güzel açıklamasını getiririz.

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ
وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٣٤﴾

35. Elebaşlarıyla birlikte Cehennem’e götürülecek olanlar, konumları bakımından en kötü ve (tuttukları) yol bakımından (da) en sapıktırlar.

الَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ
جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضَلُّ
سَبِيلًا ﴿٣٥﴾ ع

B. 4

36. Şüphesiz Biz, Musa’ya (da) Kitap verdik ve beraberinde kardeşi Harun’u kendisine yardımcı kıldık.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ
أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا ﴿٣٦﴾

37. Sonra (onlara,) dedik ki: “İkiniz ayetlerimizi yalanlayanlara gidin.” Ardından o (kavmi,) tamamen helâk ettik.

فَقُلْنَا اذْهَبَا إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٣٧﴾

38. Nuh'un kavmini (de) peygamberleri yalanladıklarında, (suda) boğduk. Onları insanlara bir ibret (vesilesi) kıldık. Biz zalimlere acı bir azap hazırladık.

وَقَوْمَ نُوحٍ لَمَّا كَذَّبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ
وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ آيَةً ۖ وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ
عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٨﴾

[1] Kur’an-ı Kerim’in parçalar olarak azar azar indirilmesinde değişik faydalar mevcuttur. O devirdeki Müslümanlar böylece onu kolaylıkla ezberleyebilmişlerdir. Ayrıca bir ayette, önceden verilen bir haber aynen gerçekleşince hem Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) hem de Ashab-ı Kiram’ın cesareti artmıştır. Halbuki, hepsi birden indirilseydi, bu gayeler kesinlikle gerçekleşemezdi.

39. Âd’ı, Semûd’u, Kuyulular’ı[1] ve bunlar arasında geçmiş birçok kavimleri (de helâk ettik.)

وَعَادًا وَثَمُودَا۟ وَأَصْحَٰبَ ٱلرَّسِّ
وَقُرُونًۢا بَيْنَ ذَٰلِكَ كَثِيرًا ﴿٣٩﴾

40. Onlardan her birine (ibret veren) örnekler anlattık. (Ama onlar sözümüzü dinlemeyince) hepsini tamamen yok ettik.

وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ ٱلْأَمْثَٰلَ ۖ وَكُلًّا
تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا ﴿٤٠﴾

41. (Bu Mekkeli kâfirler,) üstüne kötü bir yağmur yağdırılan yerleşimden mutlaka geçmişlerdir. Bunlar, o (kalıntıları) görmüyorlar mı? Aslında onlar, tekrar diriltilerek kaldırılmayı hiç ummazlardı.

وَلَقَدْ أَتَوْا۟ عَلَى ٱلْقَرْيَةِ ٱلَّتِىٓ أُمْطِرَتْ
مَطَرَ ٱلسَّوْءِ ۚ أَفَلَمْ يَكُونُوا۟ يَرَوْنَهَا ۚ
بَلْ كَانُوا۟ لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ﴿٤١﴾

42. Onlar seni görünce, ancak eğlence yerine koyarlar (ve derler ki:) “Allah bunu mu peygamber olarak gönderdi?”

وَإِذَا رَأَوْكَ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا ۖ
أَهَٰذَا ٱلَّذِى بَعَثَ ٱللَّهُ رَسُولًا ﴿٤٢﴾

43. “Eğer biz onlara bağlı kalmasaydık, (bu) bizi tanrılarımızdan saptıracaktı.” Bunlar azabı görecekleri zaman, doğru yoldan kimin daha (çok) saptığını anlayacaklar.

إِن كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ ءَالِهَتِنَا لَوْلَآ أَن صَبَرْنَا
عَلَيْهَا ۚ وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ
ٱلْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٣﴾

44. (Ey Peygamber! Nefsanî) arzularını kendine tanrı edinmiş olanın halini gördün mü? Ona sen mi gözetici olacaksın?

أَرَءَيْتَ مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ ۖ أَفَأَنتَ
تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٤٤﴾

[1] Kuyulular hakkında tefsir bilginleri büyük bir görüş ayrılığına düştüler. Fakat bu ayetten de anlaşıldığı gibi bu kavim, Semûd kavminden sonra geçmiştir. Bahr-i Muhît adlı tefsir kitabı da bu görüşü destekler. Hz. İbn-i Abbas'ın, “Bu kavim, Semûd kavminin bir parçasıydı,” sözü de adı geçen eserde yer almaktadır. Semûd kavmi, Âd kavminin bir uzantısı idi. Onun için bu kavmin, Hz. İsmail (a.s.) neslinin Arap ülkesinde yayılmasından önce yaşadığı anlaşılmaktadır. Hz. İsmail’in (a.s.) nesli Arap Yarımadasına yayılınca, bunlar da Filistin'e dahil oldular. (Bkz: “İslâmiyet’ten Önce Araplar”, Cürci Zeydân.)

45. Sen onların çoğununun, işiten veya anlayan kimseler olduğunu mu sanıyorsun? Onlar, ancak hayvanlar gibidir. Hatta yol bakımından, daha (da) sapmışlardır.

اَمْ تَحْسَبُ اَنَّ اَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ اَوْ
يَعْقِلُونَ ط اِنْ هُمْ اِلَّا كَالْاَنْعَامِ بَلْ
هُمْ اَضَلُّ سَب۪يلًا ﴿٤٥﴾

B. 5

46. Rabbinin gölgeyi nasıl uzattığını görmedin mi? Dileseydi onu hep (aynı yerde) sabit kılardı. Sonra güneşi ona kılavuz yaptık.

اَلَمْ تَرَ اِلٰى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ ج وَلَوْ
شَٓاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ج ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ
عَلَيْهِ دَل۪يلًا ﴿٤٦﴾

47. Ardından, onu ağır ağır kendimize çekeriz.

ثُمَّ قَبَضْنَاهُ اِلَيْنَا قَبْضًا يَس۪يرًا ﴿٤٧﴾

48. Geceyi sizin için bir örtü yapan, uykuyu dinlenme ve gündüzü yayılıp (ilerleme) vasıtası kılan, ancak O'dur.

وَهُوَ الَّذ۪ي جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ
سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٨﴾

49-50. Rahmetinin öncesinde, müjde vermek için rüzgârları gönderen, O'dur. Biz, onunla ölü toprağa hayat vermek ve yarattığımız hayvanlar ile birçok insana içecek temin etmek için, gökten temiz su indirdik.

وَهُوَ الَّذ۪ٓي اَرْسَلَ الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ
رَحْمَتِه۪ ج وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً طَهُورًا ﴿٤٩﴾
لِنُحْيِيَ بِه۪ بَلْدَةً مَيْتًا وَنُسْقِيَهُ مِمَّا
خَلَقْنَٓا اَنْعَامًا وَاَنَاسِيَّ كَث۪يرًا ﴿٥٠﴾

51. Şüphesiz öğüt alsınlar diye, Biz onların arasında bunu türlü türlü yollarla açıkladık. Ancak insanların çoğu, nankörlükte ısrar ettiler.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا فَاَبٰٓى
اَكْثَرُ النَّاسِ اِلَّا كُفُورًا ﴿٥١﴾

52. Eğer Biz isteseydik, mutlaka her yerleşime bir uyarıcı gönderirdik.

وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا ف۪ي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذ۪يرًا ﴿٥٢﴾

53. (Öyleyse) sen kâfirlere uyma ve bu (Kur'an'la) onlara karşı büyük bir cihat yap.

فَلَا تُطِعِ الْكٰفِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهٖ
جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٣﴾

54. İki denizi birleştirecek olan (da) O'dur. Biri tatlıdır, öteki (ise) tuzlu ve acıdır. (Yüce Allah,) ikisi arasında (geçici) bir ayrılık ve aşılamayan bir engel yaratmıştır.

وَهُوَ الَّذٖى مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هٰذَا عَذْبٌ
فُرَاتٌ وَهٰذَا مِلْحٌ اُجَاجٌۚ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا
بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٥٤﴾

55. Sudan insanı yaratıp ona soy ve hısımlık var eden, O'dur.[1] Rabbin, her şeye daima gücü yeterli olandır.

وَهُوَ الَّذٖى خَلَقَ مِنَ الْمَٓاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ
نَسَبًا وَصِهْرًاۜ وَكَانَ رَبُّكَ قَدٖيرًا ﴿٥٥﴾

56. Onlar, Allah dışında, kendilerine ne yarar ne (de) zarar verebilenlere taparlar. Kâfir olan, Rabbinin aleyhinde (diğerlerine) arka çıkandır.

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ
وَلَا يَضُرُّهُمْۜ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلٰى رَبِّهٖ
ظَهٖيرًا ﴿٥٦﴾

57. Biz seni sadece bir müjde veren ve uyaran olarak gönderdik.

وَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذٖيرًا ﴿٥٧﴾

58. Sen (onlara, "Allah'ın mesajını size iletmenin karşılığı olarak,) sizden bir mükâfat istemem. Yalnız biri, kendi isteğiyle Rabbine giden yolu seçerse, (işte bu benim mükâfatım olur,)" de.

قُلْ مَٓا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِلَّا مَنْ
شَٓاءَ اَنْ يَتَّخِذَ اِلٰى رَبِّهٖ سَبٖيلًا ﴿٥٨﴾

59. Sen, Kendisi diri olup (başkalarını da diri tutan) ve hiç ölmeyecek olana güven. O'nu överek tespih et. O, kullarının günahlarını, hakkıyla bilen olarak, yeterlidir.

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذٖى لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ
بِحَمْدِهٖۜ وَكَفٰى بِهٖ بِذُنُوبِ عِبَادِهٖ
خَبٖيرًاۚ ﴿٥٩﴾

---

[1] "نَسَبًا" kelimesi soy sop demek olup, "صِهْرًا" kelimesi de evlilik vasıtasıyla meydana gelen hısım ve akrabalık demektir.

60. O, göklerle yeri ve ikisi arasında bulunanların (hepsini) altı dönemde yarattı.[1] Sonra (en sağlam bir şekilde) arşta karar kıldı. O Rahman'dır. (Ey insan! Sen O'nun hakkında bir şey sormak istersen, bunu) çok bilgili birisine sor.[2]

اَلَّذ۪ي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا ف۪ي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى
الْعَرْشِۚ اَلرَّحْمٰنُ فَسْـَٔلْ بِه۪ خَب۪يرًا ﴿٦٠﴾

61. Onlara, "Rahman'ın önünde secde edin," denildiğinde, "Rahman (da) nedir? Senin bize emrettiğine mi secde edelim?" derler. (Bu söz) onların nefretlerini daha (da) arttırır.

وَاِذَا ق۪يلَ لَهُمُ اسْجُدُوا لِلرَّحْمٰنِ قَالُوا
وَمَا الرَّحْمٰنُۗ اَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا
وَزَادَهُمْ نُفُورًا ﴿٦١﴾

Secde Ayeti [3]

B. 6

62. Gökte burçlar oluşturan, orada parlak bir lamba[4] ve ışık saçan bir ay vücuda getiren (Allah,) çok bereketlidir.

تَبَارَكَ الَّذ۪ي جَعَلَ فِي السَّمَٓاءِ بُرُوجًا
وَجَعَلَ ف۪يهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُن۪يرًا ﴿٦٢﴾

63. Öğüt almak isteyen veya çok şükreden olmayı dileyen için gece ile gündüzün birbiri ardınca (gelmesini) sağlayan, ancak O'dur.

وَهُوَ الَّذ۪ي جَعَلَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِمَنْ
اَرَادَ اَنْ يَذَّكَّرَ اَوْ اَرَادَ شُكُورًا ﴿٦٣﴾

64. Rahman'ın (gerçek) kulları, yeryüzünde alçak gönüllü (ve ağırbaşlı) yürürler. Cahiller onlara (kötü) bir söz söyleyince, (onlarla kavga etmeyip,) "Biz selâmetiniz (için dua ederiz,)" derler.

وَعِبَادُ الرَّحْمٰنِ الَّذ۪ينَ يَمْشُونَ عَلَى
الْاَرْضِ هَوْنًا وَاِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ
قَالُوا سَلَامًا ﴿٦٤﴾

65. Onlar gecelerini, Rablerine secde ederek ve ayakta durarak geçirirler.

وَالَّذ۪ينَ يَب۪يتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ﴿٦٥﴾

---

[1] Ayrıntılı bilgi için bkz. dipnot 7:55.

[2] "Çok bilgili birisi"nden (خَب۪يرًا), Yüce Allah'ın (c.c.) sıfatları hakkında vahiy yoluyla kendisine bilgi verilen, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) kastedilmiştir.

[3] Secde ayeti için bkz. dipnot 7:207.

[4] Güneş demektir.

66. Onlar derler ki: “Ey Rabbimiz! Cehennem azabını bizden uzaklaştır, (çünkü) onun azabı yapışıp kalan bir azaptır.”

وَالَّذ۪ينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ
جَهَنَّمَ ۗ اِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ۝٦٦

67. “Orası geçici (de,) temelli (de,) kalmak için çok kötüdür.”

اِنَّهَا سَٓاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ۝٦٧

68. Onlar, harcadıklarında ne savurganlık ederler, ne (de) cimrilik gösterirler. (Harcamaları daima) bu ikisi arasındadır.

وَالَّذ۪ينَ اِذَٓا اَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ
يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذٰلِكَ قَوَامًا ۝٦٨

69. Onlar, Allah’tan başkasını tanrı diye çağırmazlar. Allah’ın (öldürülmesini) haram kıldığını, (yasal) hak dışında asla öldürmezler. Zina etmezler. Kim böyle bir şey yaparsa, (işlediği günahın) cezasını (da) çekecektir.

وَالَّذ۪ينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ
وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّت۪ي حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا
بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ ۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ
يَلْقَ اَثَامًا ۝٦٩

70. Kıyamet günü, onun azabı daha (da) arttırılacak ve rezil bir hal içinde uzun süre kalacak.

يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَيَخْلُدْ
ف۪يه۪ مُهَانًا ۝٧٠

71. Yalnız tevbe edip inanan ve (yerli yerinde) iyi işler yapanlar, bundan müstesnadır. Allah’ın, kötülüklerini iyiliklere çevireceği (de) onlardır. Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

اِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا
فَاُو۬لٰٓئِكَ يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَيِّـَٔاتِهِمْ حَسَنَاتٍ ۜ
وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَح۪يمًا ۝٧١

72. Kim tevbe edip, salih amelde bulunursa, (gerçekten) Allah’a eğilen (de,) şüphesiz odur.

وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاِنَّهُ يَتُوبُ
اِلَى اللّٰهِ مَتَابًا ۝٧٢

73. Onlar yalan yere şahitlik etmezler. Saçma sapan şeylerin yanından geçerken, (asla onlara katılmaz ve) pek ağırbaşlı olarak geçerler.

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا
بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ﴿٧٣﴾

74. Kendilerine Rablerinin ayetleri hatırlatıldığında, onlara karşı sağır ve kör davranmazlar.

وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا
عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ﴿٧٤﴾

75. Onlar, “Ey Rabbimiz! Hanımlarımız ve evlatlarımız bakımından gözlerimizi aydın eyle, (her) birimizi takvayı benimseyenlere imam kıl,” derler.

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا
وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ
إِمَامًا ﴿٧٥﴾

76. İşte, (iyilikleri üzerinde) sabrettiklerinden dolayı, onlara (Cennet’te) köşkler verilecektir. Orada, kendilerine dualar edilecek ve selam iletilecektir.

أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا
وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا ﴿٧٦﴾

77. Onlar orada, ebediyen kalacaklar. Orası geçici (de,) temelli (de) kalmak için, ne güzel bir yerdir.

خَالِدِينَ فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا
وَمُقَامًا ﴿٧٧﴾

78. De ki: “Sizin duanız (ve mağfiret dilemeniz) olmasaydı, Rabbim size hiç aldırmazdı. Şüphesiz siz (İlâhî mesajı) yalanladınız. Öyleyse bunun cezası, (gelip) size yapışacaktır.”

قُلْ مَا يَعْبَأُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ
فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ﴿٧٨﴾

Sûre: 26

ŞUARÂ SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte iki yüz yirmi sekiz ayettir.

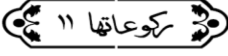
Bu sûre de bazı mukataât harfleriyle başlamıştır. Burada “Sin” harfi, Kuran-ı Kerim’de ilk kez mukataât harflerine katılmıştır. Bunun birçok değişik anlamı olması mümkündür. Bazı uzmanlar “ طسم ” harflerinin anlamlarını, “Tayyip-Semî-Alîm,” yani çok temiz, çok işiten ve çok bilgili olarak açıklarlar.

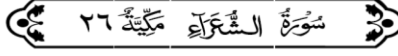
Geçen sûrenin sonunda, bir insanın Allah (c.c.) ile alâkasını kesmesi halinde, birçok manevî hastalıklara yakalandığı ileri sürülmüştü. Bu sûrede, bunun delili açıklanmış ve inkâr ettikleri için Yüce Allah’ın (c.c.) kötü akıbete uğrattığı kavimlerden bahsedilmiştir. Daha sonra ise, “Aziz” ve “Rahim” kelimeleri tekrar edilmiştir. Yani Yüce Allah (c.c.) “Rahim” olduğu için, onlara belki de vazgeçerler diye sık sık fırsat vermiştir. Ancak böyle olmasına rağmen, onlar yine de hakkı reddettiler. Ardından Yüce Allah (c.c.) yepyeni bir rahmet tecellisiyle kendilerine tekrar inmiştir. Bu arada “Aziz” kelimesinin tekrarı ile düşmanların Allah’ın (c.c.) peygamberlerini küçük düşürmeye çalışmaları karşısında, O’nun buna izin vermeyerek, peygamberlerine saygınlık kazandırdığına işaret edilmiştir.

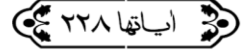
Bundan sonra Hz. Resûlüllah’a (s.a.v.), akrabalarını uyarması ve manevi akrabalarına merhamet etmesi emredilmiştir. Bu arada eğer inkâr edenler, inkârlarında ısrar ederlerse, onlara şöyle demesi kendisine buyrulmuştur: “Şüphesiz ben, sizin yaptıklarınızdan uzağım.” Şüphesiz Allah (c.c.), galiptir, hikmet sahibidir, duaları çok işiten ve çok bilendir.

Bu sûrede şeytanların peygamberlere inemediği belirtilmiştir. Bunun delili, peygamberlerin asla “ أَفَّاك” (yalancı) ve “ أَثِيم” (günah işleyen) olmadıkları, hatta çevrelerinde yaşayanların da buna şahadet ettikleri, şeklinde ileri sürülmüştür.

Hz. Resûlüllah’a (s.a.v.) indirilen kelâmın yüceliğinin bir alâmeti, onun bir şiir olmamasıdır. Bu özellikten etkilenen birçok şair, şiirden vazgeçmişlerdir. Diğer taraftan Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) bir şair olduğu değerlendirmesini yapmak, kesinlikle doğru değildir. Onun güzel vasıfları karşısında, şairler her vadide avare dolaşan kimseler olarak tanımlanmışlardır. Ancak Kur’an-ı Kerim, herhangi bir avarelikten mutlaka uzaktır. Bu arada iman edip, salih amelde bulunan ve Yüce Allah’ı (c.c.) çok zikreden Müslüman şairler, yukarıda belirtilen tanımdan müstesna tutulmuşlardır. Onlar, kâfirlerin ahlâki zaaf sahibi şairlerinin Hz. Resûlüllah (s.a.v.) aleyhinde şiirler söylemeleri karşısında, kendilerine en güzel sözle karşılık veren Müslüman şairlerdir.

Şuarâ Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ١

2. (Bu sûreyi) Tayyip, Semî ve Alîm (olan Allah indirmiştir.[1])

طٰسٓمٓ ٢

3. Bunlar, (konularını) apaçık (anlatan) Kitab'ın ayetleridir.

تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ٣

4. Onlar mümin olmuyorlar diye, sen kendi nefsini mi helâk edeceksin?

لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ اَلَّا يَكُونُوا
مُؤْمِنِينَ ٤

5. Biz istersek, kendilerine gökten karşısında boyunlarının eğilip kalacağı bir mucize indiririz.

اِنْ نَشَأْ نُنَزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَٓاءِ اٰيَةً
فَظَلَّتْ اَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ ٥

6. Onlar, Rahman tarafından gelen her yeni nasihatten mutlaka yüz çevirirler.

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنَ الرَّحْمٰنِ مُحْدَثٍ
اِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ ٦

7. Onlar, (Allah'ın ayetlerini) zaten yalanladılar. Onun için alay ettikleri (konuların) gerçekleşmesinin haberleri, mutlaka kendilerine ulaşacaktır.

فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ اَنْبٰٓؤُا مَا كَانُوا
بِهٖ يَسْتَهْزِؤُنَ ٧

8. Yeryüzünü görmezler mi? Biz, orada her tür (bitkiden) nice güzel çiftler yetiştirdik.

اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى الْاَرْضِ كَمْ اَنْبَتْنَا فِيهَا
مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ٨

[1] Buradaki Tâ, Sîn, Mim mukataât harfleri, sırasıyla Tayyip yahut Tahir (çok temiz), Semî (çok işiten) ve Alîm (çok bilgili) yahut Mecid (çok yüce) kelimelerinin kısaltılmış şeklidir. Ayrıca bkz. dipnot 2:2.

9. Şüphesiz bunda (da) büyük bir mucize vardır. Ancak onların çoğu mümin değiller.

إن في ذلك لآية وما كان أكثرهم
مؤمنين ﴿٩﴾

10. Şüphesiz Rabbin, ancak en üstündür, çok rahmet edendir.

وإن ربك لهو العزيز الرحيم ﴿١٠﴾

B. 2

11-12. Hani Rabbin Musa'ya seslenmişti: "Zalim kavime git. (Yani) Firavun'un kavmine (git ve onlara,) takvayı benimsemez misiniz, (de.)"

وإذ نادى ربك موسى أن ائت القوم
الظالمين ﴿١١﴾
قوم فرعون ألا يتقون ﴿١٢﴾

13. O dedi ki: "Ey Rabbim! Şüphesiz onların beni yalanlamalarından korkarım."

قال رب إني أخاف أن يكذبون ﴿١٣﴾

14. "Göğsüm daralıyor. Dilim (de) dönmüyor. Onun için Harun'a (da) peygamberlik ver."

ويضيق صدري ولا ينطلق لساني
فأرسل إلى هرون ﴿١٤﴾

15. "Onların bana (yükledikleri) bir suç (da) var. Onun için beni öldürmelerinden endişe ediyorum."

ولهم علي ذنب فأخاف أن يقتلون ﴿١٥﴾

16. (Yüce Allah) dedi ki: "Hayır, (sandıkları gibi) değil! İkiniz ayetlerimiz ile gidin. Şüphesiz Biz (de) sizinle beraberiz (ve dualarınızı daima) işiteceğiz."

قال كلا فاذهبا بآياتنا إنا معكم
مستمعون ﴿١٦﴾

17-18. "İkiniz Firavun'a gidin ve ona, biz âlemlerin Rabbi (olan Allah'ın) elçileriyiz (ve sana) İsrâiloğulları'nı bizimle beraber gönder (mesajını getirdik,) deyin."

فأتيا فرعون فقولا إنا رسول رب
العلمين ﴿١٧﴾
أن أرسل معنا بني إسرائيل ﴿١٨﴾

19. (Firavun) dedi ki: “Biz seni (henüz) küçük bir çocukken aramızda büyütmedik mi? Ömrünün birçok yılını (da) yanımızda yaşadın.”

قَالَ اَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا
مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَۙ ﴿١٩﴾

20. “Sonra yaptığın işi (de) yaptın. Sen (zaten) nankörlerdensin.”

وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَاَنْتَ مِنَ
الْكَافِرِينَ ﴿٢٠﴾

21. (Musa) dedi ki: “Ben o işi, (daha gerçeği) bilmiyorken yaptım.”

قَالَ فَعَلْتُهَٓا اِذًا وَاَنَا مِنَ الضَّٓالِّينَۜ ﴿٢١﴾

22. “Sizden korkup aranızdan kaçtım. Rabbim (de) bana hikmetle karar verme yetkisi ihsan etti ve beni peygamberlerden kıldı.”

فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي
رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٢﴾

23. “Başıma kaktığın bu nimet, (aslında) İsrâiloğulları’nı kendine köle etmiş olmandandır.”

وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ اَنْ عَبَّدْتَ
بَنِٓي اِسْرَٓائِيلَۜ ﴿٢٣﴾

24. (Bunun üzerine) Firavun dedi ki: “Âlemlerin Rabbi (de) nedir?”

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَۜ ﴿٢٤﴾

25. (Musa) dedi ki: “O, göklerle yerin ve ikisi arasındakilerin Rabbidir. Keşke sizler (de) kesin olarak inananlardan olsaydınız.”

قَالَ رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا
بَيْنَهُمَاۜ اِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ﴿٢٥﴾

26. (Firavun) etrafındakilere, “(Musa'nın dediklerini) duymuyor musunuz?” dedi.

قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُٓ اَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿٢٦﴾

27. (Musa,) dedi ki: “O, sizin (de) Rabbinizdir, önceki atalarınızın (da) Rabbidir.”

قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَٓائِكُمُ الْاَوَّلِينَ ﴿٢٧﴾

28. (Bunun üzerine Firavun,) “Size gönderilen bu peygamberiniz, mutlaka delidir,” dedi.

قَالَ اِنَّ رَسُولَكُمُ الَّذِٓي اُرْسِلَ اِلَيْكُمْ
لَمَجْنُونٌ ﴿٢٨﴾

29. (Musa) dedi ki: “O, Doğunun, Batının ve ikisi arasındakilerin tamamının Rabbidir. Akıl etseydiniz (daha iyi olurdu.)”

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا
بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ٢٩

30. (Firavun) dedi ki: “Benden başka bir ilâh edinirsen, seni mutlaka tutuklulardan kılarım.”

قَالَ لَئِنِ اتَّخَذْتَ إِلٰهًا غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ
مِنَ الْمَسْجُونِينَ ٣٠

31. (Musa,) “Sana apaçık (gerçek) olanı getirsem (de) mi?” dedi.

قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُبِينٍ ٣١

32. (Firavun,) “Eğer doğrulardansan, onu getir,” dedi.

قَالَ فَأْتِ بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ٣٢

33. Bunun üzerine (Musa,) değneğini (yere) attı. O (da) birdenbire, açıkça (görünen büyük) bir yılan oldu.

فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ ٣٣

34. Elini çıkardığında (ise,) o bakanlara bembeyaz (göründü.)

وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ ٣٤ ع

B. 3

35. (Bunun üzerine Firavun) etrafında bulunan ileri gelenlere dedi ki: “Şüphesiz bu, usta bir sihirbazdır.”

قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُ إِنَّ هٰذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ٣٥

36. “Büyüsüyle sizi ülkenizden çıkarmak istiyor. Artık (bu konuda) ne dersiniz?”

يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ
بِسِحْرِهِ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ٣٦

37. Onlar dediler ki: “Ona ve kardeşine (biraz) mühlet ver ve şehirlere toplayıcılar yolla.”

قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَابْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ
حَاشِرِينَ ٣٧

38. “Sana her usta sihirbazı getirsinler.”

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ ٣٨

39. Böylece sihirbazlar önceden belli günde ve belirlenen saatte toplatıldılar.

فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ
مَعْلُومٍ ٣٩

40. İnsanlara denildi ki: “Siz (de) toplanmaya hazır mısınız?”

وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ اَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ ٤٠

41. “(Böylece) üstün gelirlerse, biz (de) sihirbazlara uyalım.”

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ اِنْ كَانُوا هُمُ
الْغَالِبِينَ ٤١

42. Sonra sihirbazlar geldiklerinde Firavun’a, “Biz üstün gelenler olursak, mutlaka bir ödülümüz var mı?” dediler.

فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ اَئِنَّ
لَنَا لَاَجْرًا اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ٤٢

43. (Firavun) dedi ki: “Evet! Bu durumda, şüphesiz (bana) yakın olanlardan olursunuz.”

قَالَ نَعَمْ وَاِنَّكُمْ اِذًا لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ٤٣

44. Musa onlara dedi ki: “Hangi (sihri) ortaya koyacaksanız koyun.”

قَالَ لَهُمْ مُوسٰى اَلْقُوا مَا اَنْتُمْ مُلْقُونَ ٤٤

45. Bunun üzerine onlar, iplerini ve değneklerini (çıkarıp ortaya) attılar. “Firavun’un şerefine andolsun ki, şüphesiz bizler üstün gelenler olacağız,” dediler.

فَاَلْقَوْا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ
فِرْعَوْنَ اِنَّا لَنَحْنُ الْغَالِبُونَ ٤٥

46. Sonra Musa değneğini (yere) attı. O (da) birdenbire onların uydurdukları (yalanları) yutmaya başladı.

فَاَلْقٰى مُوسٰى عَصَاهُ فَاِذَا هِيَ تَلْقَفُ
مَا يَأْفِكُونَ ٤٦

47. Bunun üzerine sihirbazlar, (Allah'ın huzurunda) secdeye düşürüldüler.

فَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ ٤٧

48-49. “Musa ile Harun’un Rabbi olan, âlemlerin Rabbine iman ettik,” dediler.

قَالُوا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ٤٨
رَبِّ مُوسٰى وَهٰرُونَ ٤٩

50. (Firavun,) dedi ki: "Ben size izin vermeden mi, ona inandınız? Şüphesiz o, size büyü öğreten bir büyüğünüzdür. Ancak (sonucu) yakında öğreneceksiniz. (Bana karşı gelmenizden dolayı,) ellerinizi ve ayaklarınızı mutlaka çapraz olarak keseceğim ve hepinizi (de) muhakkak asacağım."

قَالَ اٰمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْۚ اِنَّهُ
لَكَبٖيرُكُمُ الَّذٖي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَۚ
فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَۜ لَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ
وَاَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَاُصَلِّبَنَّكُمْ
اَجْمَعٖينَۚ ﴿٥٠﴾

51. Onlar dediler ki: "Zararı yok. Şüphesiz biz, ancak Rabbimize döneceğiz."

قَالُوا لَا ضَيْرَ اِنَّا اِلٰى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَۚ ﴿٥١﴾

52. "Şüphesiz ilk inananlardan olduğumuz için, Rabbimizin günahlarımızı bağışlayacağını umuyoruz."

اِنَّا نَطْمَعُ اَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَايَانَا اَنْ
كُنَّا اَوَّلَ الْمُؤْمِنٖينَۜ ﴿٥٢﴾ ٣ ع ١٨ ٧

B. 4

53. Biz Musa'ya, "Geceleyin kullarımı alıp yola çık. Sizler mutlaka takip edileceksiniz," diye vahyettik.

وَاَوْحَيْنَا اِلٰى مُوسٰى اَنْ اَسْرِ بِعِبَادٖي
اِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ ﴿٥٣﴾

54. Ardından Firavun, şehirlere toplayıcılar gönderdi.

فَاَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرٖينَۚ ﴿٥٤﴾

55. (Onlar dediler ki:) "Şüphesiz bunlar ufak ve değersiz bir topluluktur."

اِنَّ هٰؤُلَاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلٖيلُونَۙ ﴿٥٥﴾

56. "(Buna rağmen,) şüphesiz bizi kızdırdılar."

وَاِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَۙ ﴿٥٦﴾

57. "Biz ise kalabalık ve dikkatli bir topluluğuz."

وَاِنَّا لَجَمٖيعٌ حَاذِرُونَۜ ﴿٥٧﴾

58-59. Böylece Biz onları, bahçeleri, pınarları ve hazineleri olan şerefli bir yerden çıkardık.

فَاَخْرَجْنَاهُمْ مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍۙ ﴿٥٨﴾
وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرٖيمٍۙ ﴿٥٩﴾

60. İşte böyle oldu. Biz, İsrâiloğulları’nı onlara vâris kıldık.

كَذٰلِكَۜ وَاَوْرَثْنَاهَا بَنٖٓي اِسْرَٓاءٖيلَ ﴿٦٠﴾

61. Nihayet sabahleyin (Firavun ve adamları, İsrâiloğulları’nın) peşlerine düştüler.

فَاَتْبَعُوهُمْ مُشْرِقٖينَ ﴿٦١﴾

62. İki topluluk birbirlerini gördüklerinde, Musa’nın yanındakiler, “Biz mutlaka yakalandık,” dediler.

فَلَمَّا تَرَٓاءَ الْجَمْعَانِ قَالَ اَصْحَابُ مُوسٰٓى
اِنَّا لَمُدْرَكُونَۚ ﴿٦٢﴾

63. (Musa,) “Hayır (sandığınız gibi) değil! Şüphesiz Rabbim benimle beraberdir. O bana mutlaka (başarı) yolunu gösterecektir,” dedi.

قَالَ كَلَّاۚ اِنَّ مَعِيَ رَبّٖي سَيَهْدٖينِ ﴿٦٣﴾

64. Sonra Biz Musa’ya, “Değneğinle denize vur,” diye vahyettik. Bunun üzerine (deniz) yarıldı ve onun her bir parçası koca bir tepe gibi oldu.

فَاَوْحَيْنَٓا اِلٰى مُوسٰٓى اَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ
الْبَحْرَۜ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ
الْعَظٖيمِۚ ﴿٦٤﴾

65. Öteki topluluğu (da) o yere yaklaştırdık.[1]

وَاَزْلَفْنَا ثَمَّ الْاٰخَرٖينَۚ ﴿٦٥﴾

66. Musa ve beraberindekilerin hepsini kurtardık.

وَاَنْجَيْنَا مُوسٰى وَمَنْ مَعَهُٓ اَجْمَعٖينَۚ ﴿٦٦﴾

67. Ardından diğerlerini (suda) boğduk.

ثُمَّ اَغْرَقْنَا الْاٰخَرٖينَۜ ﴿٦٧﴾

68. Şüphesiz bunda büyük bir (ibret) belirtisi vardır. Ancak onların çoğu mümin değildir.

اِنَّ فٖي ذٰلِكَ لَاٰيَةًۜ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ
مُؤْمِنٖينَ ﴿٦٨﴾

69. Şüphesiz Rabbin, ancak en üstündür, çok rahmet edendir.

وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزٖيزُ الرَّحٖيمُ ﴿٦٩﴾ ع ١٧ ٨

B. 5

70. Onlara İbrahim'in haberini okuyup (anlat.)

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ اِبْرٰهٖيمَۢ ﴿٧٠﴾

[1] Yani Firavun ve yandaşlarını, Hz. Musa (a.s.) ve yanındakilere yaklaştırdık.

71. Hani o, babası ile kavmine, “Siz neye tapıyorsunuz?” demişti.

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧١﴾

72. Onlar dediler ki: “Biz putlara taparız (ve) hep (karşılarında) otururuz.”

قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَاكِفِينَ ﴿٧٢﴾

73. (İbrahim) dedi ki: “Çağırdığınızda sizi duyarlar mı?”

قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ ﴿٧٣﴾

74. “Yahut size bir yarar veya zarar sağlarlar mı?”

أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ ﴿٧٤﴾

75. Onlar, “Bilakis biz, atalarımızın hep böyle yaptıklarını gördük,” dediler.

قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٥﴾

76-77. (İbrahim) dedi ki: “Siz ve önceki atalarınızın, neye taptığınızı düşündünüz mü?”

قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٦﴾
أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمُ الْأَقْدَمُونَ ﴿٧٧﴾

78. “Şüphesiz onların hepsi benim için düşmandır. Ancak tüm âlemlerin Rabbi bundan müstesnadır.”

فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٨﴾

79. “O, beni yarattı. Bana doğru yol (da) gösteren O’dur.”

الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٩﴾

80. “O, bana yediren ve içirendir.”

وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ﴿٨٠﴾

81. “Hastalandığımda, bana şifa veren (de) O’dur.”

وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨١﴾

82. “O bana ölüm verecek, sonra (da) beni diriltecektir.”

وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ ﴿٨٢﴾

83. “Mükâfat ve ceza (verilecek) günde, günahlarımı bağışlayacağını umduğum (da) O’dur.”

وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي
يَوْمَ الدِّينِ ﴿٨٣﴾

84. “Ey Rabbim, bana hikmet ihsan et ve beni salih (kimselerin arasına) kat.”

رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي
بِالصَّالِحِينَ ﴿٨٤﴾

85. “Daha sonra gelecek (nesillerin) arasında, hakkımda doğruyu ifade eden bir lisan mukadder kıl.”

وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْاٰخِرِينَۙ ﴿٨٥﴾

86. “Beni nimetli Cennetler’e vâris olanlardan kıl.”

وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِۙ ﴿٨٦﴾

87. “Babamı (da) bağışla. Şüphesiz o, yoldan sapmış olanlardandır.”

وَاغْفِرْ لِاَبِي اِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّٓالِّينَۙ ﴿٨٧﴾

88. “(İnsanların diriltilip) kaldırılacağı günde, beni rezil etme.”

وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَۙ ﴿٨٨﴾

89. “O gün ne mal, ne (de) oğullar fayda vermeyecek.”

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَۙ ﴿٨٩﴾

90. “İtaat eden bir kalple Allah’a gelen dışında, (kimse fayda görmeyecek.)”

اِلَّا مَنْ اَتَى اللّٰهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍؕ ﴿٩٠﴾

91. Cennet, takvayı benimsemiş olanlara yaklaştırılacak.

وَاُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَۙ ﴿٩١﴾

92. Sapıklar için (ise,) Cehennem’in perdeleri kaldırılacak.

وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَۙ ﴿٩٢﴾

93-94. Onlara denilecek ki: “Allah'tan başka taptıklarınız neredeler? Size yardım edebilirler mi? Yahut intikamınızı alabilirler mi?”

وَقِيلَ لَهُمْ اَيْنَمَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَۙ ﴿٩٣﴾
مِنْ دُونِ اللّٰهِؕ هَلْ يَنْصُرُونَكُمْ
اَوْ يَنْتَصِرُونَؕ ﴿٩٤﴾

95-96. Ardından onlar, (yani) sapmış olanlar ve İblis’in orduları, hep birlikte baş aşağı (olarak Cehennem’e) atılacaklar.

فَكُبْكِبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُنَۙ ﴿٩٥﴾
وَجُنُودُ اِبْلِيسَ اَجْمَعُونَؕ ﴿٩٦﴾

97-98. Orada birbirleriyle tartışarak diyecekler ki: “Allah’a andolsun ki, biz mutlaka apaçık bir sapıklık içindeydik.”

قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَۙ ﴿٩٧﴾
تَاللّٰهِ اِنْ كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍۙ ﴿٩٨﴾

99. “Çünkü Biz sizleri, âlemlerin Rabbi olan Allah ile bir tutmaktaydık.”

إِذْ نُسَوِّيكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٩٩﴾

100. “Bizi, suçlular dışında kimse saptırmadı.”

وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ﴿١٠٠﴾

101. “Artık bizim için şefaatçiler yoktur.”

فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿١٠١﴾

102. “Samimi bir dostumuz (da) bulunmamaktadır.”

وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠٢﴾

103. “Keşke bir kez geri dönebilseydik, o zaman müminlerden olurduk.”

فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

104. Şüphesiz bunda, büyük bir (ibret) belirtisi vardır. Ancak onların çoğu mümin değildir.

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾

105. Şüphesiz Rabbin, ancak en üstündür, çok rahmet edendir.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٥﴾ ع ٣٦ ٩

B. 6

106. Nuh’un kavmi (de,) peygamberleri yalanladı.[1]

كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٦﴾

107. Hani kardeşleri Nuh, kendilerine demişti ki: “Takvayı benimsemez misiniz?”

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٧﴾

108. “Şüphesiz ben, sizin için güvenilir bir peygamberim.”

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٨﴾

109. “Onun için, Allah’ın takvasını benimseyin ve bana itaat edin.”

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٠٩﴾

110. “Bu (hizmet için) sizden bir karşılık (da) istemiyorum. Benim mükâfatım, ancak âlemlerin Rabbi (olan Allah’a) aittir.”

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۚ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١١٠﴾

---

[1] Bir peygamberi yalanlamak sanki bütün peygamberleri yalanlamaktır. Çünkü bütün peygamberlerin doğruluğunu ispat eden deliller aynıdır. O bakımdan burada Hz. Nuh’un (a.s.) zikriyle aslında bütün peygamberlere işaret edilmiştir.

111. “Onun için Allah’ın takvasını benimseyin ve bana itaat edin.”

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطٖيعُونِؕ ﴿١١١﴾

112. Onlar, “Sana, ancak aşağılık kimseler uyuyorken, biz (de) mi sana inanalım?” dediler.

قَالُوٓا اَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْاَرْذَلُونَؕ ﴿١١٢﴾

113. (Nuh) dedi ki: “Onların yaptıklarını, ben ne bileyim?”

قَالَ وَمَا عِلْمٖي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَۚ ﴿١١٣﴾

114. “Onlara hesap sormak, ancak Rabbime aittir. Keşke bilseniz!”

اِنْ حِسَابُهُمْ اِلَّا عَلٰى رَبّٖي لَوْ تَشْعُرُونَۚ ﴿١١٤﴾

115. “Müminleri (asla) kovacak değilim.”

وَمَٓا اَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنٖينَۚ ﴿١١٥﴾

116. “Ben, sadece açıkça uyaranım.”

اِنْ اَنَا اِلَّا نَذٖيرٌ مُبٖينٌؕ ﴿١١٦﴾

117. Onlar dediler ki: “Ey Nuh! Eğer vazgeçmezsen, mutlaka taşlananlardan olursun.”

قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَا نُوحُ لَتَكُونَنَّ
مِنَ الْمَرْجُومٖينَؕ ﴿١١٧﴾

118. O dedi ki: “Rabbim, kavmim beni yalanladı.”

قَالَ رَبِّ اِنَّ قَوْمٖي كَذَّبُونِۚ ﴿١١٨﴾

119. “Artık benimle onlar arasında, Sen kesin karar ver. Beni ve müminlerden beraberimde bulunanları (düşmanın kötülüğünden) kurtar.”

فَافْتَحْ بَيْنٖي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنٖي
وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنٖينَ ﴿١١٩﴾

120. Böylece Biz onu ve onunla birlikte olanları, dolu bir gemi ile (düşmanın şerrinden) kurtardık.

فَاَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ
الْمَشْحُونِۚ ﴿١٢٠﴾

121. Sonra (da) geride kalanları suda boğduk.

ثُمَّ اَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقٖينَؕ ﴿١٢١﴾

122. Şüphesiz bunda, büyük bir (ibret) belirtisi vardır. Ancak onların çoğu, mümin değildir.

اِنَّ فٖي ذٰلِكَ لَاٰيَةًۜ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ
مُؤْمِنٖينَ ﴿١٢٢﴾

123. Şüphesiz Rabbin, ancak en üstündür, çok rahmet edendir.

وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٣﴾ ع

B. 7

124. Âd (kavmi de) peygamberleri yalanlamıştı.

كَذَّبَتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٤﴾

125. Hani kardeşleri Hûd, kendilerine demişti ki: “Takvayı benimsemez misiniz?”

اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوهُمْ هُودٌ اَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٥﴾

126. “Şüphesiz ben, sizin için güvenilir bir peygamberim.”

اِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ اَمِينٌ ﴿١٢٦﴾

127. “Onun için, Allah’ın takvasını benimseyin ve bana itaat edin.”

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُونِ ﴿١٢٧﴾

128. “Bu (hizmet için) sizden bir karşılık istemiyorum. Benim mükâfatım yalnız âlemlerin Rabbi (olan Allah’a) aittir.”

وَمَا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِيَ
اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعٰلَمِينَ ﴿١٢٨﴾

129. “Siz, her yüksek yere (şan ve şöhret için) anıt dikip, gereksiz bir iş mi yaparsınız?”

اَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ اٰيَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٩﴾

130. “Sonsuza kadar yaşayabilmek üzere kaleler (ve fabrikalar) inşa edersiniz.”

وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ
تَخْلُدُونَ ﴿١٣٠﴾

131. “(Birini) yakaladığınızda (da,) zalimler gibi yakalarsınız.”

وَاِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣١﴾

132. “Onun için, Allah’ın takvasını benimseyin ve bana itaat edin.”

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُونِ ﴿١٣٢﴾

133. “Bildiğiniz şeyler ile size yardım eden (Allah’ın) takvasını benimseyin.”

وَاتَّقُوا الَّذِي اَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣٣﴾

134-135. “O, davarlar, oğullar, bahçeler ve pınarlar (vererek) size yardım etti,”

اَمَدَّكُمْ بِاَنْعَامٍ وَبَنِينَ ﴿١٣٤﴾
وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٥﴾

136. “Şüphesiz ben, üzerinize büyük bir günün azabının (inmesinden) korkarım.”

إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣٦﴾

137. Onlar dediler ki: “Senin öğüt vermen ya (da) öğüt verenlerden olmaman, bizim için birdir.”

قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿١٣٧﴾

138. “(Yaptıklarımız,) öncekilerden beri süregelendir.”

إِنْ هٰذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣٨﴾

139. “Biz, (asla) azaba uğratılacak değiliz.[1]”

وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿١٣٩﴾

140. Böylece onu yalanladılar. Sonra (da) Biz, onları helâk ettik. Şüphesiz bunda büyük bir (ibret) belirtisi vardır. Ancak onların çoğu mümin değildir.

فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٤٠﴾

141. Şüphesiz Rabbin, ancak en üstündür, çok rahmet edendir.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٤١﴾

B. 8

142. Semûd (kavmi de) peygamberleri yalanladı.

كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٤٢﴾

143. Hani kardeşleri Salih onlara demişti ki: “Takvayı benimsemez misiniz?”

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٤٣﴾

144. “Şüphesiz ben, sizin için güvenilir bir peygamberim.”

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٤٤﴾

145. “Onun için, Allah’ın takvasını benimseyin ve bana itaat edin.”

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٤٥﴾

146. “Bu (hizmet için) sizden bir karşılık istemiyorum. Benim mükâfatım, yalnız âlemlerin Rabbi (olan Allah’a) aittir.”

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٤٦﴾

[1] Yani senin bize yasak dediğin alışkanlıklar, öteden beri mevcuttur. Daha öncekiler, bunlardan dolayı azap görmediler. Dolayısıyla bizim de azap görmemiz söz konusu değildir. (Bahri Mühit tefsirinde de yukarıdaki meal belirtilmiştir.)

147-149. “Siz buradaki (nimetlerin, yani) bahçeler, pınarlar, (güzel) ekinler, (meyvelerinin ağırlığından) salkımları aşağı sarkmış hurma ağaçları arasında, güven içinde mi bırakılacaksınız?”

اَتُتْرَكُونَ فِي مَا هٰهُنَا اٰمِنِينَ ﴿١٤٧﴾
فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٤٨﴾
وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ﴿١٤٩﴾

150. “Kibirle dağları oyar, (orada) evler yaparsınız.”

وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا فَارِهِينَ ﴿١٥٠﴾

151. “Onun için, Allah’ın takvasını benimseyin ve bana itaat edin.”

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُونِ ﴿١٥١﴾

152-153. “Yeryüzünde fesat çıkaran ve ıslah etmeyip, haddi aşanların sözüne uymayın.”

وَلَا تُطِيعُوا اَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٥٢﴾
الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْاَرْضِ
وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٥٣﴾

154. (Bunun üzerine) onlar dediler ki: “Sen ancak yemek verilenlerdensin.[1]”

قَالُوا اِنَّمَا اَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٥٤﴾

155. “Sen (de,) ancak bizim gibi bir beşersin. Eğer doğrulardansan, (bize) bir mucize getir.”

مَا اَنْتَ اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا فَاْتِ بِاٰيَةٍ اِنْ
كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٥٥﴾

156. (Salih) dedi ki: “İşte, bu dişi devedir. Su içmesi için (belli bir vakit vardır.) Sizin (de) su içme sıranız belli bir gündedir.”

قَالَ هٰذِهِ نَاقَةٌ لَهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ
يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿١٥٦﴾

157. “Zarar vermek için ona (asla) dokunmayın. Yoksa sizi büyük bir günün azabı yakalar.”

وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ فَيَاْخُذَكُمْ عَذَابُ
يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥٧﴾

158. Buna rağmen, onlar onun (ayak) bileklerini kestiler. Sonra (da) pişman oldular.

فَعَقَرُوهَا فَاَصْبَحُوا نَادِمِينَ ﴿١٥٨﴾

[1] “سَحَّرَ” kelimesinin bir anlamı da birisine yemek yedirmektir. Buna göre “مِنَ الْمُسَحَّرِينَ” kelimelerinden şu kastedilir: “Sen yabancılardan rüşvet alan, onların bir ajanısın. Onlar sana geçimini tedarik ederek seni kullanmaktadırlar.” Bu suçlama Hz. Salih’e (a.s.) yapıldığı gibi her peygambere de yapılmıştır.

159. Bunun üzerine azap onları yakaladı. Şüphesiz bunda büyük bir (ibret) belirtisi vardır. Ancak onların çoğu mümin değildir.

فَاَخَذَهُمُ الْعَذَابُۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَةًۜ
وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُؤْمِن۪ينَ ﴿١٥٩﴾

160. Şüphesiz Rabbin, ancak en üstündür, çok rahmet edendir.

وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَز۪يزُ الرَّح۪يمُ ﴿١٦٠﴾ ع

B. 9

161. Lût'un kavmi (de) peygamberleri yalanladı.

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍۨ الْمُرْسَل۪ينَۚ ﴿١٦١﴾

162. Hani kardeşleri Lût onlara demişti ki: "Takvayı benimsemez misiniz?"

اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوهُمْ لُوطٌ اَلَا تَتَّقُونَۚ ﴿١٦٢﴾

163. "Şüphesiz ben, sizin için güvenilir bir peygamberim."

اِنّ۪ي لَكُمْ رَسُولٌ اَم۪ينٌۙ ﴿١٦٣﴾

164. "Onun için Allah'ın takvasını benimseyin ve bana itaat edin."

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَط۪يعُونِۚ ﴿١٦٤﴾

165. "Bu (hizmet için) sizden bir karşılık istemiyorum. Benim mükâfatım, yalnız âlemlerin Rabbi (olan Allah'a) aittir."

وَمَا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍۚ اِنْ اَجْرِيَ
اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعَالَم۪ينَۜ ﴿١٦٥﴾

166-167. "Siz, tüm (dünya) insanları arasından (şehvetinizi gidermek için,) ancak erkeklere mi yaklaşıyorsunuz ve Rabbinizin size eşleriniz olarak yarattıklarını (da) terk mi ediyorsunuz? Aslında siz haddi aşan insanlarsınız."

اَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَم۪ينَۙ ﴿١٦٦﴾
وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ
اَزْوَاجِكُمْۜ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٧﴾

168. Onlar, "Ey Lût! Eğer vazgeçmezsen, mutlaka (bu memleketten) çıkarılanlardan olacaksın," dediler.

قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَا لُوطُ لَتَكُونَنَّ
مِنَ الْمُخْرَج۪ينَ ﴿١٦٨﴾

169. (Lût) dedi ki: "Şüphesiz ben yaptıklarınızdan nefret edenlerdenim."

قَالَ اِنّ۪ي لِعَمَلِكُمْ مِنَ الْقَال۪ينَۜ ﴿١٦٩﴾

170. "Yarabbi! Beni ve ailemi onların yaptıklarından kurtar."

رَبِّ نَجِّن۪ي وَاَهْل۪ي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٧٠﴾

171-172. Böylece Biz onu ve yaşlı bir kadın dışında ailesinin tamamını kurtardık. O (kadın ise,) geride kalanlardan (oldu.)

فَنَجَّيْنٰهُ وَاَهْلَهُٓ اَجْمَعِينَ ﴿١٧١﴾
اِلَّا عَجُوزًا فِي الْغٰبِرِينَ ﴿١٧٢﴾

173. Sonra diğerlerini helâk ettik.

ثُمَّ دَمَّرْنَا الْاٰخَرِينَ ﴿١٧٣﴾

174. Üzerlerine bir (taş) yağmuru yağdırdık. Uyarılanların (üzerine indirilen) yağmur ne kötü idi!

وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَٓاءَ مَطَرُ
الْمُنْذَرِينَ ﴿١٧٤﴾

175. Şüphesiz bunda büyük bir (ibret) belirtisi vardır. Ancak onların çoğu mümin değildir.

اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١٧٥﴾

176. Şüphesiz Rabbin, ancak en üstündür, çok rahmet edendir.

وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٦﴾ ع

B. 10

177. Ormanlılar (da) peygamberleri yalancı saydılar.

كَذَّبَ اَصْحٰبُ لْـَٔيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٧﴾

178. Hani Şuayb onlara demişti ki: "Takvayı benimsemez misiniz?"

اِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ اَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٨﴾

179. "Şüphesiz ben, sizin için güvenilir bir peygamberim."

اِنّ۪ي لَكُمْ رَسُولٌ اَمِينٌ ﴿١٧٩﴾

180. "Onun için, Allah'ın takvasını benimseyin ve bana itaat edin."

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُونِ ﴿١٨٠﴾

181. "Bu (hizmet için) sizden bir karşılık istemiyorum. Benim mükâfatım, yalnız âlemlerin Rabbi (olan Allah'a) aittir."

وَمَٓا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِيَ
اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعٰلَمِينَ ﴿١٨١﴾

182. "Ölçüyü tastamam yapın ve (insanları) zarara uğratanlardan olmayın."

اَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ
الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨٢﴾

183. "Doğru terazi ile tartın."

وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٣﴾

184. "İnsanlara mallarını, (haklarından) daha az vermeyin. Yeryüzünde fesatçılar olarak huzursuzluk çıkarmayın,"

وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَاۤءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا
فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِينَۚ ﴿١٨٤﴾

185. "Sizi ve sizden önceki mahlûkatı yaratanın takvasını benimseyin."

وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ الْاَوَّلِينَ ﴿١٨٥﴾

186. (Bunun üzerine) onlar dediler ki: "Sen, ancak yemek verilenlerdensin.[1]"

قَالُوا اِنَّمَاۤ اَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَۙ ﴿١٨٦﴾

187. "Sen, yalnızca bizim gibi bir beşersin. Biz senin, kesinlikle yalancılardan olduğunu biliyoruz."

وَمَاۤ اَنْتَ اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَاِنْ نَظُنُّكَ
لَمِنَ الْكَاذِبِينَۚ ﴿١٨٧﴾

188. "Eğer doğru sözlülerden isen, üzerimize gökten parçalar düşür."

فَاَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِنَ السَّمَاۤءِ اِنْ كُنْتَ
مِنَ الصَّادِقِينَۜ ﴿١٨٨﴾

189. (Şuayb,) dedi ki: "Rabbim bütün yaptıklarınızı çok iyi bilir."

قَالَ رَبّ۪ۤي اَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨٩﴾

190. Sonunda onu yalanladılar. Bunun neticesinde gölge yapan günün (helâk edici bulutlarının) azabı (gelip,) onları yakaladı. O, kesinlikle büyük bir günün azabıydı.

فَكَذَّبُوهُ فَاَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ
الظُّلَّةِۜ اِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظ۪يمٍ ﴿١٩٠﴾

191. Şüphesiz bunda büyük bir (ibret) belirtisi vardır. Ancak onların çoğu mümin değildir.

اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَةًۜ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ
مُؤْمِن۪ينَ ﴿١٩١﴾

192. Şüphesiz Rabbin, ancak en üstündür, çok rahmet edendir.

وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَز۪يزُ الرَّح۪يمُ ﴿١٩٢﴾ ع

B. 11

193. Bu (Kur'an,) şüphesiz âlemlerin Rabbi tarafından indirilmiştir.

وَاِنَّهُ لَتَنْز۪يلُ رَبِّ الْعَالَم۪ينَۜ ﴿١٩٣﴾

---

[1] Bkz. dipnot 26:154

194-195. Uyarıcılardan olasın diye, Ruh-ül Emin[1], onunla senin kalbine inmiştir.

نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْاَمٖينُ ﴿١٩٤﴾
عَلٰى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنْذِرٖينَ ﴿١٩٥﴾

196. O, apaçık (olan) Arapça dilinde (indirilmiştir.)

بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبٖينٍ ﴿١٩٦﴾

197. Şüphesiz o, önceden geçmiş Kitaplar'da (da zikredilmiştir.)

وَاِنَّهُ لَفٖي زُبُرِ الْاَوَّلٖينَ ﴿١٩٧﴾

198. İsrâiloğulları'nın bilginlerinin onu tanımaları, kendileri için (büyük) bir delil değil mi[2]?

اَوَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ اٰيَةً اَنْ يَعْلَمَهُ عُلَمٰٓؤُا
بَنٖٓي اِسْرَٓائٖيلَ ﴿١٩٨﴾

199-200. Eğer bunu Arap olmayanlardan birine indirseydik, o (da) bunu kendilerine okusaydı, onlar (yine de asla) buna inananlar olmazlardı.

وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلٰى بَعْضِ الْاَعْجَمٖينَ ﴿١٩٩﴾
فَقَرَاَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهٖ مُؤْمِنٖينَ ﴿٢٠٠﴾

201. İşte Biz, bu (gerçeği) suçluların kalbine böyle soktuk.

كَذٰلِكَ سَلَكْنَاهُ فٖي قُلُوبِ الْمُجْرِمٖينَ ﴿٢٠١﴾

202. Onlar, acı azabı görünceye kadar buna inanmazlar.

لَا يُؤْمِنُونَ بِهٖ حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلٖيمَ ﴿٢٠٢﴾

203. Sonunda (o azap,) hiç farkında değillerken kendilerine ansızın gelecek.

فَيَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٠٣﴾

204. Ardından onlar, "Biz mühlet verilenler olacak mıyız?" diyecekler.

فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ ﴿٢٠٤﴾

205. Bizim azabımızın çabuk gelmesini mi isterler?

اَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٠٥﴾

---

[1] "Ruh-ül Emin" Hz. Cebrail'in (a.s.) bir ismi olup, tam olarak güvenilir bir melek anlamındadır.
[2] Yani İsrâiloğulları'nın bilginleri, bu Kur'an'ın kendilerine önceden verilen habere uygun olduğunu bilirler.

206-208. Hiç düşündün mü? Eğer Biz, onlara yıllarca fayda sağlasak, sonra (da) korkutuldukları (azap) gelse, kendilerine sağlanan geçici fayda işlerine hiç yaramayacaktır.

اَفَرَءَيْتَ اِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِن۪ينَۙ ﴿٢٠٦﴾
ثُمَّ جَٓاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَۙ ﴿٢٠٧﴾
مَٓا اَغْنٰى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمَتَّعُونَۜ ﴿٢٠٨﴾

209. Biz hiçbir yerleşimi, oraya uyarıcılar (göndermeden) helâk etmedik.

وَمَٓا اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا
لَهَا مُنْذِرُونَۗ ﴿٢٠٩﴾

210. Nasihat (kendilerine ulaşsın diye, böyle davrandık.) Biz, asla zalim değiliz.

ذِكْرٰىۛ وَمَا كُنَّا ظَالِم۪ينَ ﴿٢١٠﴾

211. Bu (Kur'an'ı) şeytanlar indirmemiştir.

وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ الشَّيَاط۪ينُ ﴿٢١١﴾

212. Bu onların haddi değildir ve güçleri (de) buna yetmez.

وَمَا يَنْبَغ۪ي لَهُمْ وَمَا يَسْتَط۪يعُونَۜ ﴿٢١٢﴾

213. Şüphesiz onlar, (İlâhi Kelâmı) dinlemekten yoksun bırakılmışlardır.

اِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعْزُولُونَۜ ﴿٢١٣﴾

214. Öyleyse, Allah ile birlikte başka bir ilâh çağırma. Sonra azaba uğratılanlardan olursun.

فَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهاً اٰخَرَ فَتَكُونَ
مِنَ الْمُعَذَّب۪ينَۚ ﴿٢١٤﴾

215. Sen, en yakın akrabalarını uyar.

وَاَنْذِرْ عَش۪يرَتَكَ الْاَقْرَب۪ينَۙ ﴿٢١٥﴾

216. Mümin olarak sana uyanlara (merhamet ve sevgi) kanatlarını indir.

وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ
مِنَ الْمُؤْمِن۪ينَۚ ﴿٢١٦﴾

217. Eğer sana itaatsizlik ederlerse, de ki: "Şüphesiz ben, sizin yaptıklarınızdan uzağım."

فَاِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ اِنّ۪ي بَر۪ٓيءٌ مِمَّا
تَعْمَلُونَۚ ﴿٢١٧﴾

218. Sen, en üstün olan (ve) çok rahmet edene güven.

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٢١٨﴾

219-220. O, (namaza) durduğunda seni görür, secde edenler arasındayken (de kalbinin) sıkıntısını (bilir.)

الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٢١٩﴾
وَتَقَلُّبَكَ فِي السَّاجِدِينَ ﴿٢٢٠﴾

221. Şüphesiz O, en iyi işiten ve en iyi bilendir.

إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٢١﴾

222. Ben size, şeytanların kime indiklerini haber vereyim mi?

هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَى مَنْ تَنَزَّلُ الشَّيَاطِينُ ﴿٢٢٢﴾

223. Onlar, her koyu yalancı (ve büyük) günahkâra inerler.

تَنَزَّلُ عَلَى كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٢٢٣﴾

224. Onlar (göğe) kulak verirler. Çoğu (ise) yalancıdırlar.

يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْثَرُهُمْ كَاذِبُونَ ﴿٢٢٤﴾

225. Şairlere gelince, onlara (ancak) sapıklar uyarlar.

وَالشُّعَرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٢٢٥﴾

226-227. Onların her vadide bomboş dolaştıklarını ve yapmadıkları (şeyleri) söylediklerini görmez misin?

أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ ﴿٢٢٦﴾
وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٢٧﴾

228. Ancak inanıp (da yerli yerinde) iyi işler yapan, Allah’ı çok anan ve zulme uğradıktan sonra (caiz bir şekilde) öç alanlar bundan müstesnadır. Zulmedenler (ise,) nereye dönüp gideceklerini pek yakında bilecekler.

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ
مَا ظُلِمُوا وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا
أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٢٢٨﴾

Sûre: 27

NEML SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke döneminde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte doksan dört ayettir.

Bu sûre de “طس” (Ta Sîn) mukataât harfleriyle başlamıştır. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) da Yüce Allah (c.c.) gibi tayyiptir. Tayyip olana, yani çok temiz olana ise, şeytanlar inemezler. Bu, çok hikmet sahibi olan tayyip kuluna, hikmetlerinden dolayı vahiy indiren, Tayyip Allah’ın (c.c.) kelâmıdır.

Burada bir kez daha Hz. Musa’dan (a.s.) bahsedilmiştir. Yüce Allah (c.c.), temiz kullarına vahiy indirerek, onları mübarek kılar. Onun için Yüce Allah’ın (c.c.) dokuzuncu ayette, O’nun nurunu arayan salih kullarını, nurunun tecellisini göstererek bereketlere davet ettiği belirtilmiştir.

Daha sonra ise, Hz. Davud (a.s.) ile Hz. Süleyman’dan (a.s.) bahsedilmiştir. Onların zikri, Kur’an-ı Kerim’in birçok kavramını aydınlatmakta ve insanları karanlıktan aydınlığa çıkartmaktadır. Ancak kalbinde eğrilik bulunanlar, bu müteşâbih ayetlerin, yani nitelik yönünden benzeşen ayetlerin derin anlamlarını kavramayarak, doğru yoldan sapabilirler. Bu arada en fazla dikkate değer olan husus “مَنْطِقَ الطَّيْرِ” yani kuşların lisanıdır. Kur’an’a göre bu, kuşlar gibi yükseklerde uçan ve semavî bir dil konuşanların lisanıdır. Hz. Süleyman’a (a.s.), gerçek kuşların kendi aralarında konuştuğu lisanın öğretildiği düşüncesi ise doğru değildir. Bu sûrenin birçok ayeti, bu yanlış düşünceyi ortadan kaldırmaktadır. Mesela “Neml” kavmi kendi aralarında konuşurlarken, Hz. Süleyman’ın (a.s.) onları anladığı zikredilmiştir. Eğer bazı müfessirlerin izah ettikleri gibi bundan gerçek anlamda karıncalar kastedilseydi, kendisine kuşların lisanı öğretilmiş olan Hz. Süleyman’ın (a.s.) onların konuşmalarını anlaması mümkün olamazdı.

Diğer taraftan Hz. Süleyman’ın (a.s.) ordusunda, kuşlar ordusunun da var olduğu söylenmektedir. Onun kumandanı da, Sebe Kraliçesi hakkında bilgi toplamak üzere sarayına kadar gitmiştir. O geri döndüğünde, ordudan neden ayrıldığını açıklarken, sanki kraliçenin sarayında konuşulanların hepsini anlayarak iletmiştir. Hâlbuki Kraliçe ile sarayındakilerin lisanı, kuş lisanı değildi. Daha sonra o, Hz. Süleyman’ın (a.s.) mektubunu kraliçeye sunduğunda, kraliçe ile saraydakiler arasında geçen konuşmaların hepsini de tamamen anlamıştır. Kısacası bu sûrede, değişik asılsız hikâye ve anlamları yok edecek deliller bulunmaktadır. Allah’a (c.c.) ermiş kulların ise, daima gökten kaynaklanan bir lisanı konuştukları beyan edilmiştir.

Sebe Kraliçesi, Hz. Süleyman'ın (a.s.) üstünlüğünü kabul etmiş ama kendi dinini terk ederek Hz. Süleyman'ın (a.s.) dinini kabul etmemişti. Ona ders vermek üzere Hz. Süleyman'ın (a.s.) mühendisleri, kendi sarayında cam gibi parlayan ve su gibi görünen bir döşeme hazırladılar. Bunun üzerine kraliçe eteklerini dizlerine toparlayarak sudan korunmaya çalıştı. Hz. Süleyman (a.s.) da kendisine, görünürde güneşin bir nur kaynağı olduğunu, ancak aslında bunun Yüce Allah'ın (c.c.) nuru sonucu aydınlandığını ve bu şekilde güneşin nur kaynağı olduğunu zannedenlerin de, kraliçenin düştüğü durum gibi aldandıklarını anlatmıştır. Bunu üzerine kraliçe, her tarafta Yüce Allah'ın (c.c.) tecellisinin var olduğunu ve diğer görüntülerin ise ancak birer aldatmaca olduğunu anladı.

Bundan sonra ise tevhit bayrağını dalgalandıran peygamberlerden bahsedilmiştir. Sebe Kraliçesi'nin kavmi müşrik olduğu için, hem kraliçenin kavmi hem de diğer müşrikler, Allah (c.c.) tarafından gelen peygamberleri reddetmişlerdir. Ancak Allah (c.c.) Sebe Kraliçesi'nin kavmini, hidayeti kabul etmelerinden dolayı affetmiştir. Diğer müşrik kavimler ise, şirk yolunu benimsemeleri sebebiyle helâk edilmişlerdir.

Bu sûrede Yüce Allah'ın (c.c.) tevhidinin, peygamberin üzerine hayat kaynağı olan yağmur gibi yağdığı beyan edilmiştir. İnsanlara maddi hayat, gökten yağan su ile nasip olur. Peygamberlere bahşedilen manevi hayat ise, gökten yağan manevi yağmur neticesindedir.

Daha sonra şöyle bir soru ileri sürülmüştür. Yere temiz su yağdıranın, Yüce Allah (c.c.) dışında saçma bir tanrı olması mümkün müdür?

Bundan sonra ise, Yüce Allah (c.c.) tarafından denizler arasında bir engel yaratıldığı beyan edilmiştir. Bu konuda, gökten inen su gibi Yüce Allah'ın (c.c.) Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) vahiy indirildiği açıklanmıştır. Kur'an-ı Kerim'in ait olduğu çağda bu detaydaki fen ya da coğrafya bilgileri, kesinlikte mevcut değildi. Kur'an-ı Kerim iki deniz arasında bulunan engelden bahsetmiştir. Aslında bu konuda önceden verilen bir haber vardı ve gerçekleşince bilgi sahibi kimselerin imanlarının artmasına vesile olacaktı. Bu konuyu içeren diğer iki ayete göre de, Yüce Allah (c.c.), aralarında bir engel bulunan bu iki denizi birleştirecekti.

Geçen birkaç sûrede beyan edilen dua konusu ile ilgili olarak, Yüce Allah'ın (c.c.) çok sıkıntı içinde bulunanın duasını kabul ettiği açıklanmıştır. Bu konunun da, denizlerle alâkalı olması çok ilginçtir. Bazı kimseler denizde fırtınaya yakalanınca ümitsiz bir duruma düştüklerinde, Yüce Allah'a (c.c.) çok dua ederler. Bunun üzerine O, onları çok korkunç fırtınalardan kurtararak karaya ulaştırır. Buna rağmen, bazıları tekrar Yüce Allah'a (c.c.) ortak koşmaya başlarlar. Yüce Allah (c.c.) böylelerini karada da helâk edebilir. Bu konu diğer bazı ayetlerde de detaylı olarak beyan edilmiştir.

Kur'an-ı Kerim'de, bazı kimselerin yerin dibine gömüldükleri beyan edilmiştir. Bugünlerde de depremler sırasında birçok yerleşimin yerin yarılması neticesinde toprak altında kaldığını müşahede etmemiz mümkündür. Bu konu

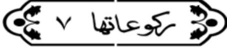
daha da açılmış ve şöyle denmiştir: "Denizin karanlıklarında ve karadaki tehlikelerde insanı kim korur?" İnsanoğlunun bunu düşünmesi gerekir. Bunu yapabilen, Allah (c.c.) dışında ibadete lâyık biri var mı? Aynı şekilde kimin ilk yaradılışa sebep olduğu, daha sonra onu tekrar ettiği de sorulmuş ve yine Allah (c.c.) dışında ibadete lâyık olan olup olmadığı sorusu ileri sürülmüştür. Bunda önemli bir ders vardır. Yüce Allah'ın (c.c.) ilkin yarattığını görüyorsunuz. Yoksa yaradılışın başlangıcı sorusu asla halledilemez. Aynı amel her gün tekrarlanmaktadır. O, her gün bütün dünyada suyun bereketiyle topraktan çeşitli hayat örneklerini yaratmaktadır. Peki, bunu becerebilen Allah (c.c.), insanın ölümünden sonra, onu istediği gibi yaratmaktan nasıl aciz olabilir? Ancak ahirete inanmayanlar, tekrar dirilmek konusunda daima şüphe içindedirler.

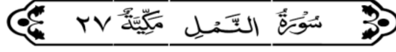
Bunun geri planında Hz. Resûlüllah (s.a.v.) muhatap edilmiş ve şöyle denmiştir: "Kâfirlerle Allah'a (c.c.) ortak koşanların misali ölüler gibidir. Sen ölülere sesini asla ulaştıramazsın. Sen onları hidayete çağırdığında, onlar sesini duymazlar. Aynı şekilde senin nurun körlere de hiç fayda vermez. Çünkü nura tabi olmak için, gözlerin de nura ve aydınlığa sahip olması gereklidir."

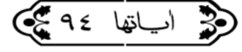
Yeryüzünde hayvanlar gibi yaşayanlar uyarılmışlardır. Yüce Allah (c.c.) kendilerini cezalandırmak üzere bir hayvan çıkaracağını bildirmiştir. Bu hayvanın özelliği
" تُكَلِّمُهُمْ " olarak açıklanmıştır. Bunun iki anlamı vardır. Birincisi, o (hal lisanıyla) onlarla konuşacak. İkincisi ise, onları ısıracaktır. Bunun neticesinde onlar çok korkunç bir hastalığa yakalanacaklar. Buna bağlı olarak, seksen üçüncü ayette farelerden bahsedilmiştir. Onlar hem "دَابَّةً" yani yerde yürüyen ya da sürünen hayvanlardır, hem de taun yani veba salgınının yayılmasına sebep olurlar. Onların sırtında taun yayan mikroplar bulunur.

Hz. Resûlüllah (s.a.v.) zamanında insanlar, dağların bir yerde hareketsiz durduklarını zannederlerdi. Ancak bu sûrenin seksen dokuzuncu ayetinde, onların hiç durmadan bulutlar gibi hareket ettikleri beyan edilmiştir. Hâlbuki onlar görünürde sağlam bir şekilde yere çakılıdırlar. Aslında onlar yerle birlikte, bulutlar gibi uçmaktadırlar. Bu ayetin sonu, kesin olarak onları yere çakan Yüce Allah'ın (c.c.) sanatının asla tenkit edilemeyeceğini ispat etmiştir. Burada bu hadisenin, Kıyamet gününde olacağı vahameti tamamen ortadan kaldırılmıştır. Kıyamet gününde hiçbir göz bu dağları uçarken göremez. Keza o gün dağların uçtuğu ileri sürülse de, bu "اَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ" (27:89) kelimelerine aykırı olacaktır. O bakımdan insanoğlunun, dağların da bulutlar gibi hareket ettiklerini kabul etmekten başka bir çaresi yoktur. Bu konular bilgi sahibi kimselerin, Yüce Allah'ın (c.c.) çok büyük bir yaratıcı olduğuna inanmaları için beyan edilmiştir.

Bu sûrenin son ayetinde bir söz verilmiştir. Yani geçmişte beyan edilen mucizeler, hem yerde hem gökte, insanlara mutlaka gösterilecektir. Gelecekte bilgili kimseler de Kur'an-ı Kerim'in iddiasının gerçekleşmiş olduğuna şahadet edeceklerdir.

Neml Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Tayyip ve Semî (olan Allah, bu sûreyi indirmiştir.)[1] Bunlar apaçık bir Kitap olan Kur'an'ın ayetleridir.

طٰسٓ۠ تِلْكَ اٰيَاتُ الْقُرْاٰنِ وَكِتَابٍ
مُب۪ينٍۙ ﴿٢﴾

3. Müminler için hidayet ve müjdedir.

هُدًى وَبُشْرٰى لِلْمُؤْمِن۪ينَۙ ﴿٣﴾

4. Onlar namazı ayakta tutarlar ve zekât verirler. Ahiret (hayatına) kesin olarak inananlar (da,) onlardır.

اَلَّذ۪ينَ يُق۪يمُونَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ
وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾

5. Şüphesiz Biz ahirete inanmayanlara, yaptıklarını pek hoş olarak (gösterdik.)[2] Böylece onlar, şaşkın olarak dolaşıp dururlar.

اِنَّ الَّذ۪ينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ
اَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَۜ ﴿٥﴾

6. Kendileri için çok kötü bir azap (mukadder) olanlar (da,) işte bunlardır. Ahiret (hayatında) en çok ziyana uğrayacak olanlar (da,) onlardır.

اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ لَهُمْ سُٓوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ
فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ الْاَخْسَرُونَ ﴿٦﴾

7. Şüphesiz (bu) Kur'an, sana çok hikmet ve bilgi sahibi (olan Allah) tarafından verilmektedir.

وَاِنَّكَ لَتُلَقَّى الْقُرْاٰنَ مِنْ لَدُنْ
حَك۪يمٍ عَل۪يمٍ ﴿٧﴾

---

[1] "Ta" ve "Sin" mukataât harfleri "Tayyip" yahut "Tâhir" ve "Semî" kelimelerine işaret eder. Anlamı da tertemiz ve duaları dinleyip kabul edendir. Detaylı bilgiler için bkz. dipnot 2:2.

[2] Aslında kötülük işleyenler, bizzat kendileri yaptıklarını güzel görürler. Ancak onların tabiatı Yüce Allah (c.c.) tarafından yaratıldığı için, yaptıklarının sonuçları da Yüce Allah'a (c.c.) isnat olunur.

8. Hani Musa ailesine dedi ki: “Ben kesinlikle bir ateş gördüm. Size ondan bir haber getireceğim ya (da) ısınmanız için kızgın bir kor getireceğim.”

إِذْ قَالَ مُوسٰى لِأَهْلِهِ إِنِّي آنَسْتُ نَارًا
سَآتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ آتِيكُمْ بِشِهَابٍ
قَبَسٍ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٨﴾

9. Ardından (Musa) ona vardığında (kendisine,) “Ateşin içinde olana (da,) çevresinde bulunana (da) bereket verilmiştir. Âlemlerin Rabbi olan Allah, her türlü eksiklikten uzaktır,” diye seslenildi.

فَلَمَّا جَاءَهَا نُودِيَ أَنْ بُورِكَ مَنْ
فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَانَ اللّٰهِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٩﴾

10. “Ey Musa! Şüphesiz Ben, en üstün ve hikmet sahibi olan Allah’ım!”

يَا مُوسٰى إِنَّهُ أَنَا اللّٰهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٠﴾

11. “Değneğini at!” (Musa) değneğini küçük bir yılan gibi hareket eder görünce, sırtını dönüp çekildi ve arkasına (da) bakmadı.[1] (Biz ona,) “Ey Musa, korkma! Şüphesiz peygamberler Benim Katımda korkmazlar,” (dedik.)

وَأَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ
كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلّٰى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ
يَا مُوسٰى لَا تَخَفْ إِنِّي لَا يَخَافُ
لَدَيَّ الْمُرْسَلُونَ ﴿١١﴾

12. “Ancak zulmeden, sonra (da) kötülüğü iyilikle değiştireni, şüphesiz Ben çok bağışlayan ve (ona) çok rahmet edenim.”

إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًا بَعْدَ سُوءٍ
فَإِنِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede zikredilen “ جَانٌّ” kelimesi çok hızla hareket eden küçük bir yılan demektir. Başka bir ayet-i kerimede kullanılan “ ثُعْبَانٌ” kelimesi büyük bir yılan, diğer bir yerde kullanılan “ حَيَّةٌ ” kelimesi ise sadece yılan demektir. Bu kelimeler onun değişik özelliklerine işaret etmek için kullanılmıştır. Yani, hızlı hareket ettiği için “ جَانٌّ”, büyüklüğüne işaret etmek için “ ثُعْبَانٌ” ve de yalnız cinsini belirtmek üzere ise “ حَيَّةٌ ” kullanılmıştır.

13. “Elini koynuna sok. O bir hastalık olmadan bembeyaz çıkacak. (Bunların ikisi de) Firavun ve kavmine gönderilen dokuz mucizedendir.[1] Şüphesiz onlar, itaat dışına çıkan bir kavimdir.”

وَاَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ
بَيْضَٓاءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ فِي تِسْعِ اٰيَاتٍ
اِلٰى فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ اِنَّهُمْ كَانُوا
قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿١٣﴾

14. Ancak gözleri açan mucizelerimiz onlara ulaştığında, “Bu apaçık bir büyüdür,” dediler.

فَلَمَّا جَٓاءَتْهُمْ اٰيَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا
هٰذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿١٤﴾

15. Onlara iyice inanmalarına rağmen, zulmederek ve kibirlenerek onları inkâr ettiler. Böylece fesat çıkaranların sonunun nasıl olduğuna bir bak!

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَٓا اَنْفُسُهُمْ
ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٥﴾ ع ١٥/١٦

B. 2

16. Şüphesiz Biz, Davud ve Süleyman’a (çok) ilim ihsan ettik. İkisi dediler ki: “Bizi, mümin kullarının çoğundan üstün kılan Allah’a hamdolsun.”

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمٰنَ عِلْمًا
وَقَالَا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذ۪ي فَضَّلَنَا عَلٰى
كَث۪يرٍ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِن۪ينَ ﴿١٦﴾

17. Süleyman, Davud’a vâris oldu ve dedi ki: “Ey insanlar, bize kuşların dili öğretildi[2] ve (lüzumlu) her şey (ile ilgili bilgi) bahşedildi. Şüphesiz bu, apaçık bir lütuftur.”

وَوَرِثَ سُلَيْمٰنُ دَاوُدَ وَقَالَ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ
عُلِّمْنَا مَنْطِقَ الطَّيْرِ وَاُو۫ت۪ينَا مِنْ كُلِّ
شَيْءٍ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُب۪ينُ ﴿١٧﴾

---

[1] Burada zikredilen dokuz mucize, Kur’an-ı Kerim’in değişik ayetlerinde beyan edilmiştir. Bu mucizeler: a- Asa-değnek (27:11) b-Yed-i Beyza (Beyaz el; Nurlu el; 27:13) c-Kıtlık (7:131) d-Evlatların ölümü. (Bu mucize “وَنَقْصٍ مِنَ الثَّمَرَاتِ”, yani “meyvelerin eksikliği” olarak beyan edilmiştir. Bundan, evlatların, Firavun tarafından öldürülmesi kastedilmiştir. 7:131) e-Tufan (Yani Hz. Musa (a.s.) ile İsrailoğulları’nın kurtulması ve Firavun ile ordusunun suda boğulması; 7:134) f-Çekirgelerin çok sayıda ortaya çıkarak tahılları yok etmesi (7:134) g- Bitlerin çokça ortaya çıkması (7:134) h-Kurbağaların çoğalması (7:134) i- Kan (Yani veba sonucu burun kanaması ile ölümler; 7:134)

[2] “Kuş” kelimesinden, manevi olarak yükseklerde uçan evliyalar kastedilmiştir.

18. Süleyman'ın önünde cinlerden, insanlardan ve kuşlardan oluşan orduları bir araya getirildi. Sonunda onlar saflar halinde dizildiler.

وَحُشِرَ لِسُلَيْمٰنَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ
وَالْاِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٨﴾

19. Onlar Neml vadisine kadar ulaştıklarında, Neml (kavminden) bir kadın dedi ki: "Ey Neml (kavmi,) evlerinize girin! Süleyman ve ordusu sizi bilmeyerek, (ayaklarının altında) çiğneyip geçmesin.[1]"

حَتّٰى اِذَا اَتَوْا عَلٰى وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ
نَمْلَةٌ يَا اَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ
لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمٰنُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٩﴾

20. Bunun üzerine Süleyman tebessüm etti ve onun bu sözüne gülerek dedi ki: "Rabbim, bana ve ana babama verdiğin nimetten dolayı Sana şükretmemi ve hoşuna gidecek salih amellerde bulunmamı nasip et. Beni Kendi Rahmetin ile salih kullarının arasına kat."

فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ
اَوْزِعْنِى اَنْ اَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِى
اَنْعَمْتَ عَلَىَّ وَعَلٰى وَالِدَىَّ وَاَنْ اَعْمَلَ
صَالِحًا تَرْضٰيهُ وَاَدْخِلْنِى بِرَحْمَتِكَ
فِى عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٠﴾

21. (Süleyman) yüce düşünceli kimselere baktığında, (orada birisini göremeyince) dedi ki: "Ne oldu? Hudhud'u[2] görmüyorum. Yoksa o, kayıplara mı (karıştı?)"

وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِىَ لَا اَرَى
الْهُدْهُدَ اَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ ﴿٢١﴾

22. "Onu mutlaka şiddetli bir cezaya çarptıracağım veya kendisini kesinlikle öldüreceğim. Ancak o bana (savunma olarak) apaçık bir delil getirirse, (bundan kurtulur.)"

لَاُعَذِّبَنَّهُ عَذَابًا شَدِيدًا اَوْ لَاَاذْبَحَنَّهُ
اَوْ لَيَأْتِيَنِّى بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٢٢﴾

---

[1] Şam'dan Hicaz'a giderken Filistin'de denize yakın Neml vadisi bulunmaktaydı. Burası Şam'a yüz altmış kilometre uzaklıktaydı. Hz. Süleyman (a.s.) zamanında birçok Arap ve Medyen kabileleri orada yaşarlardı. "Neml" adındaki bir kavim de orada yaşayanlardandı. (Bkz. Nelson's Encyclopedia; Filistin ve Şam'ın eski ve yeni haritaları.)

[2] Müfessirler "Hudhud" kelimesinden, genellikle bir kuştan bahsedildiğini düşünürler. Aslında bu bir isim olup, Beni İsmail arasında da çok yaygındı. Hz. Süleyman'ın (a.s.) ordusunda görevli bir mühendisin de adı Hudhud idi. (Bkz: Jewish Encyclopedia) Kitab-ı Mukaddes'e göre bu mühendisin adı "Hudad" idi. (Bkz. II Krallar; 11:14) Arapçada ise bu kelime "Hudhud" olarak telaffuz edilmiştir.

23. Çok geçmeden (Hudhud) geldi (ve) ardından (Süleyman'a) dedi ki: "Senin bilmediğin (bir şey hakkında) bilgi edindim. Sana Sebe (kavminin bölgesinden) kesin bir haber getirdim."

فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ اَحَطْتُ
بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهٖ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَاٍ
بِنَبَاٍ يَقِينٍ ﴿٢٣﴾

24. "Ben, onlara hükümdarlık eden bir kadını gördüm. Kendisine her (nimetten) pay verilmiştir ve muhteşem bir tahtı (da) vardır."

اِنّ۪ي وَجَدْتُ امْرَاَةً تَمْلِكُهُمْ وَاُو۫تِيَتْ
مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظ۪يمٌ ﴿٢٤﴾

25. "Onu ve kavmini, Allah'ı bırakıp güneşe secde eder gördüm. Şeytan yaptıklarını kendilerine güzel olarak göstermiş, böylece onları (da doğru) yoldan alıkoymuştur. Bu yüzden onlar doğru yolu bulamıyorlar."

وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ
دُونِ اللّٰهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ اَعْمَالَهُمْ
فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّب۪يلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَۙ ﴿٢٥﴾

26. "Göklerde ve yerde gizli olanları ortaya çıkaran ve gizlediklerinizi (de) açığa vurduklarınızı (da) bilen Allah'a secde etmesinler diye, (şeytan onları kışkırtmıştır.)"

اَلَّا يَسْجُدُوا لِلّٰهِ الَّذ۪ي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ
وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿٢٦﴾

27. Allah, Kendisinden başkası ibadete lâyık olmayandır. Yüce Arşın Rabbi (de) O'dur.

Secde Ayeti[1]

اَللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ
الْعَظ۪يمِ ﴿٢٧﴾ السجدة

28. (Süleyman) dedi ki: "Doğru mu söyledin, yoksa yalancılardan mısın, göreceğiz."

قَالَ سَنَنْظُرُ اَصَدَقْتَ اَمْ كُنْتَ
مِنَ الْكَاذِب۪ينَ ﴿٢٨﴾

29. "Bu mektubumu alıp git ve onların önüne koy. Sonra geri çekil. Böylece onların nasıl bir karşılık vereceklerine bak."

اِذْهَبْ بِكِتَاب۪ي هٰذَا فَاَلْقِهْ اِلَيْهِمْ ثُمَّ
تَوَلَّ عَنْهُمْ فَانْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ﴿٢٩﴾

[1] Secde ayeti için bkz. dipnot 7:207

30. (Kraliçe) dedi ki: “Ey ileri gelenler! Şüphesiz bana şerefli bir mektup iletildi.”

قَالَتْ يَٓا اَيُّهَا الْمَلَؤُا اِنّ۪ٓي اُلْقِيَ اِلَيَّ
كِتَابٌ كَر۪يمٌ ﴿٣٠﴾

31. “Şüphesiz o Süleyman’dandır ve kesinlikle sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (başlamaktadır.)”

اِنَّهُ مِنْ سُلَيْمٰنَ وَاِنَّهُ بِسْمِ اللّٰهِ
الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِۙ ﴿٣١﴾

32. “(İçinde de,) bana karşı taşkınlık göstermeyin ve itaatle bana gelin, (denilmektedir.)”

اَلَّا تَعْلُوا عَلَيَّ وَأْتُون۪ي مُسْلِم۪ينَ ﴿٣٢﴾

B. 3

33. (Kraliçe) dedi ki: “Ey ileri gelenler, meselem hakkında bana görüşünüzü bildirin. Sizler yanımda olmadan, ben hiçbir mesele hakkında kesin karar vermem.”

قَالَتْ يَٓا اَيُّهَا الْمَلَؤُا اَفْتُون۪ي ف۪ٓي اَمْر۪يۚ
مَا كُنْتُ قَاطِعَةً اَمْرًا حَتّٰى تَشْهَدُونِ ﴿٣٣﴾

34. Onlar dediler ki: “Biz (çok) güç sahibiyiz ve sert savaşçılarız. Son karar, (ancak) sana aittir. Onun için bize ne emredeceğini (iyice) düşün.”

قَالُوا نَحْنُ اُو۬لُوا قُوَّةٍ وَاُو۬لُوا بَأْسٍ
شَد۪يدٍۙ وَالْاَمْرُ اِلَيْكِ فَانْظُر۪ي
مَاذَا تَأْمُر۪ينَ ﴿٣٤﴾

35. (Kraliçe) dedi ki: “Krallar bir ülkeye girdiklerinde, orasını bozguna uğratırlar ve oranın ahalisinden şerefli insanları (da) küçük düşürürler. Onlar, hep böyle yaparlar.”

قَالَتْ اِنَّ الْمُلُوكَ اِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً
اَفْسَدُوهَا وَجَعَلُٓوا اَعِزَّةَ اَهْلِهَٓا
اَذِلَّةًۚ وَكَذٰلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٣٥﴾

36. “Ben onlara bir hediye göndermeye (karar verdim.) Sonra, elçilerimin ne (gibi bir cevap) getireceklerine bakacağım.”

وَاِنّ۪ي مُرْسِلَةٌ اِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ
بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ ﴿٣٦﴾

37. (Hediye) Süleyman’a ulaştırıldığında, o dedi ki: “Bana mal ile mi yardım etmek istiyorsunuz? (Eğer öyleyse bilin ki,) Allah’ın bana verdiği, size verdiğinden daha hayırlıdır. Aslında siz hediyenizle (pek) övünüyorsunuz.”

فَلَمَّا جَٓاءَ سُلَيْمٰنَ قَالَ اَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍۘ
فَمَٓا اٰتٰىنِۧ اللّٰهُ خَيْرٌ مِمَّٓا اٰتٰيكُمْۚ بَلْ اَنْتُمْ
بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ ﴿٣٧﴾

38. “Sen onlara geri dön. Biz mutlaka, karşı koyamayacakları ordularla onlara geleceğiz ve kendilerini mutlaka zillete uğratılmış ve çaresiz kalmış hâlde, o (ülkeden) çıkaracağız.”

ارْجِعْ اِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ بِجُنُودٍ لَا قِبَلَ
لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِنْهَا اَذِلَّةً وَهُمْ
صَاغِرُونَ ﴿٣٨﴾

39. (Sonra) dedi ki: “Ey ileri gelenler! Onların bana itaat ederek gelmelerinden önce, hanginiz onun tahtını bana getirecek?”

قَالَ يَا اَيُّهَا الْمَلَؤُا اَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا
قَبْلَ اَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣٩﴾

40. Dağlarda yaşayan kabilelerden dikbaşlı bir ileri gelen[1] dedi ki: “Konakladığın (bu) yerden ayrılmadan, onu sana getiririm. Şüphesiz ben güçlü ve güvenilir bir kimseyim.”

قَالَ عِفْرِيتٌ مِنَ الْجِنِّ اَنَا اٰتِيكَ بِهِ قَبْلَ
اَنْ تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَۚ وَاِنِّي عَلَيْهِ
لَقَوِيٌّ اَمِينٌ ﴿٤٠﴾

41. (İlâhî) Kitab’ın bilgisine sahip olan biri dedi ki: “Senin (düşmanı) gözetleyen birliğin[2] sana geri dönmeden önce, ben onu sana getiririm.” Sonra (Süleyman) onun yanıbaşına konulduğunu görünce dedi ki: “Bu mutlaka Rabbimin lütfu (sonucudur.) Şükür mü yoksa nankörlük mü göstereceğim diye, O beni denemek üzere (böyle yaptı.) Kim şükrederse kendi yararına şükreder. Kim nankörlük ederse (bilsin ki,) Rabbim doygun ve çok kerem eyleyendir.

قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ اَنَا
اٰتِيكَ بِهِ قَبْلَ اَنْ يَرْتَدَّ اِلَيْكَ طَرْفُكَۜ
فَلَمَّا رَاٰهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هٰذَا مِنْ
فَضْلِ رَبِّيۗ لِيَبْلُوَنِي ءَاَشْكُرُ اَمْ اَكْفُرُۜ
وَمَنْ شَكَرَ فَاِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِۚ وَمَنْ
كَفَرَ فَاِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ ﴿٤١﴾

42. (Süleyman) dedi ki: “Bu (kraliçenin) tahtını alelâde hale getirin.[3] Bakalım doğru yolu bulabilecek mi, yoksa doğru yol bulamayanlardan mı olacak?”

قَالَ نَكِّرُوا لَهَا عَرْشَهَا نَنْظُرْ اَتَهْتَدِي
اَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤٢﴾

---

[1] “Cin” kelimesi dağlarda yaşayan kabileler için kullanılmıştır. Onların reislerinden dikbaşlı birisine ise, “ifrit” denmiştir. Ayrıca bkz. dipnot 6:101

[2] “طَرْفٌ” kelimesi sınırda düşmanların hareketlerini gözetlemek gayesiyle görevlendirilen askerî birlik yahut da şerefli elçiler demektir.

[3] Hz. Süleyman (a.s.) kraliçenin tahtına benzeyen bir taht yapın ki övündüğü tahtın alelâde bir durumda olduğu ortaya çıksın, demişti.

43. (Kraliçe) gelince (kendisine:) “Senin tahtın böyle midir?” denildi. O (da:) “Sanki bu, odur. Keza bize daha önce bundan bilgi verilmişti ve boyun eğenler olmuştuk,” dedi.[1]

فَلَمَّا جَٓاءَتْ قٖيلَ اَهٰكَذَا عَرْشُكِۜ
قَالَتْ كَاَنَّهُ هُوَۚ وَاُوتٖينَا الْعِلْمَ مِنْ
قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمٖينَ ﴿٤٣﴾

44. (Süleyman kraliçeye,) Allah’tan başkasına tapmayı menetti. Şüphesiz o, kâfir bir kavimdendi.

وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللّٰهِۜ
اِنَّهَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كَافِرٖينَ ﴿٤٤﴾

45. Kendisine, “Saraya gir!” denildi. (Sarayı) görünce onu derin bir su sanıp, telaşlandı.[2] (Süleyman,) “Bu, içine cam parçaları döşenmiş bir saraydır,” dedi. (Kraliçe,) “Yarabbi! Ben canıma zulmettim. (Şimdi ise) Süleyman ile birlikte, âlemlerin Rabbi olan Allah’a inanıyorum,” dedi.

قٖيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَۚ فَلَمَّا رَاَتْهُ
حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَكَشَفَتْ عَنْ سَاقَيْهَاۜ قَالَ
اِنَّهُ صَرْحٌ مُمَرَّدٌ مِنْ قَوَارٖيرَۜ قَالَتْ
رَبِّ اِنّٖي ظَلَمْتُ نَفْسٖي وَاَسْلَمْتُ مَعَ
سُلَيْمٰنَ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمٖينَ ﴿٤٥﴾ ع ٣ ١٣ ١٨

B. 4

46. Şüphesiz Biz Semûd (kavmine) kardeşleri Salih’i, “Allah’a ibadet edin” (diyen bir peygamber olarak) gönderdik. Bunun üzerine onlar, iki grup (olup birbirleriyle) kavga etmeye başladılar.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَٓا اِلٰى ثَمُودَ اَخَاهُمْ صَالِحًا
اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ فَاِذَا هُمْ فَرٖيقَانِ
يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٦﴾

47. (Salih) dedi ki: “Ey kavmim! Neden iyilikten önce kötülük için acele ediyorsunuz? Merhamet edilesiniz diye, Allah’tan (günahlarınızın) bağışlanmasını neden dilemiyorsunuz?”

قَالَ يَا قَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ
الْحَسَنَةِۚ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ ﴿٤٧﴾

---

[1] Kraliçeye “Senin tahtın bu mu?” diye sorulmamıştır. Aksine, “Senin tahtın böyle midir?” diye sorulmuştur. Kraliçe “Bu aynen odur” dememiş, aksine “Sanki odur” diye cevap vermiştir. Bundan da anlaşıldığı gibi kraliçenin tahtının getirilmesi değil de onun benzerinin hazırlanması istenmişti.

[2] “كَشَفَتْ عَنْ سَاقَيْهَا” kelimeleri, “Eteklerini dizlerine kadar topladı,” demektir. Fakat aynı anda bu bir deyim olup, zorluklarla karşılaşacağını görerek, telaşlanmak anlamındadır.

48. Onlar dediler ki: “Biz sende ve beraberindekilerde (hep) uğursuzluk bulduk.” (Salih,) “Uğursuzluğunuzun (nedenleri) Allah Katındadır. Aslında siz sınanan bir kavimsiniz,” dedi.

قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَعَكَ قَالَ
طَائِرُكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ
تُفْتَنُونَ ﴿٤٨﴾

49. O yerleşimde, memlekette karışıklık çıkaran ve ıslah etmeye çabalamayan dokuz (kişi) vardı.

وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ
فِي الْاَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿٤٩﴾

50. Onlar (aralarında) dediler ki: “Biz mutlaka ona ve ailesine geceleyin saldıracağız. Sonra (da) mutlaka (onların aile) büyüğüne, biz onun ailesinin öldürülmesine şahit olmadık ve şüphesiz biz doğru sözlüyüz diyeceğiz, (diye) Allah adına yemin edin.”

قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللّٰهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَاَهْلَهُ ثُمَّ
لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ اَهْلِهِ
وَاِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٥٠﴾

51. Onlar bir tuzak kurdular. Biz (de ona karşı) bir tuzak kurduk. (Ancak) onlar, (bunu hiç) anlayamadılar.

وَمَكَرُوا مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥١﴾

52. İşte bak, (kurdukları) tuzaklarının sonucu ne oldu? Biz onları (da,) kavimlerini (de) tümüyle helâk ettik.

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ اَنَّا
دَمَّرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ اَجْمَعِينَ ﴿٥٢﴾

53. İşte onların evleri, zulmetmeleri sonucu yıkılmıştır. Şüphesiz bunda, ilim sahibi kimseler için büyük bir ibret nişanesi vardır.

فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا اِنَّ
فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥٣﴾

54. Biz iman edip, takvayı benimsemiş olanları kurtardık.

وَاَنْجَيْنَا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٤﴾

55. Biz, Lût'u (da peygamber olarak gönderdik.) Hani o, kavmine demişti ki: “Sizler göz göre göre fuhuş mu yapıyorsunuz?”

وَلُوطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ
وَاَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٥٥﴾

56. “Ancak şehvetinizi (gidermek üzere,) kadınları bırakıp, erkeklere mi yanaşıyorsunuz? Aslında siz, cahil bir kavimsiniz.”

اَئِنَّكُمْ لَتَاْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ
النِّسَاءِ ط بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ٥٦

57. Bunun üzerine kavminin cevabı, “Lût'un ailesini memleketinizden çıkarın, çünkü onlar pek temizlik taslayan kimselerdir,” demekten başkası olmadı.

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ اِلَّٓا اَنْ قَالُوٓا
اَخْرِجُوٓا اٰلَ لُوطٍ مِنْ قَرْيَتِكُمْ ج اِنَّهُمْ
اُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ٥٧

58. Biz (de) karısı dışında, onu ve ailesini kurtardık. Onun geride kalanlardan (olmasına) karar verdik.

فَاَنْجَيْنَاهُ وَاَهْلَهُٓ اِلَّا امْرَاَتَهُ قَدَّرْنَاهَا
مِنَ الْغَابِرِينَ ٥٨

59. Onların üzerine bir yağmur yağdırdık. Sonuçta uyarılanların yağmuru (pek) kötüdür.

وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا ج فَسَٓاءَ مَطَرُ
الْمُنْذَرِينَ ٥٩ ع ١٤ ١٩

B. 5

60. De ki: “Her türlü hamd Allah’a mahsustur. O’nun seçtiği kulları üzerine (daima) selam olsun. Allah mı daha iyi, yoksa (O’na) ortak koştukları mı?”

قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلَامٌ عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِينَ
اصْطَفٰى ط آٰللّٰهُ خَيْرٌ اَمَّا يُشْرِكُونَ ٦٠

61. Yahut kim göklerle yeri yarattı? Onunla güzel bahçeler yetiştirdiğimiz suyu, sizin için bulutlardan kim indirdi? O (bahçelerin) ağaçlarını siz yetiştiremezdiniz. (Öyleyse) Allah’tan başka ibadete lâyık olan var mı? Aslında onlar, ancak (Allah’a) ortak koşan insanlardır.[1]

اَمَّنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَاَنْزَلَ
لَكُمْ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً ج فَاَنْبَتْنَا بِهٖ حَدَٓائِقَ
ذَاتَ بَهْجَةٍ ج مَا كَانَ لَكُمْ اَنْ تُنْبِتُوا
شَجَرَهَا ط ءَاِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ ط بَلْ هُمْ قَوْمٌ
يَعْدِلُونَ ٦١

---

1 “ عَدَلَ بِرَبِّهِ أَشْرَكَ (أقرب الموارد) ”, Akrab-ül Mevarid sözlüğüne göre “ عَدَلَ بِرَبِّهِ ” “Rabbine ortak koştu” demektir.

62. Yahut (da) kim yeryüzünü oturulacak bir yer kıldı? (Kim) orada ırmaklar akıttı ve üzerinde (yaşayanların yararı için) sağlam dağlar var etti ve iki deniz arasına (da) bir engel koydu? Allah’tan başka İlâh var mı? Aksine onların çoğu bilmezler.

أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا
أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ
الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَإِلَٰهٌ مَعَ اللَّهِ ۚ
بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ٦٢

63. Veyahut kim çaresiz kalıp Kendisine dua edeni duyar ve sıkıntısını giderir. (Kim) sizi (bütün) yeryüzüne vâris kılacak olandır? (Öyleyse) Allah’tan başka İlâh var mı? Siz hiç öğüt almazsınız.

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ
وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ
الْأَرْضِ ۗ أَإِلَٰهٌ مَعَ اللَّهِ ۚ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ ٦٣

64. Veyahut (da) kara ve deniz karanlıklarında size (kurtuluş) yolunu kim gösterir? Kim Rahmetinden önce, müjde olarak rüzgârları gönderir? (Öyleyse) Allah’tan başka ibadete lâyık olan var mı? Allah onların şirk koştuklarından pek üstündür.

أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ
وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ
رَحْمَتِهِ ۗ أَإِلَٰهٌ مَعَ اللَّهِ ۚ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا
يُشْرِكُونَ ٦٤

65. Ya (da) yaratılışı başlatan, sonra onu tekrarlayan kimdir? Kim gökten ve yerden size rızık verir? (Öyleyse) Allah’tan başka ibadete lâyık olan var mı? De ki: “Eğer doğru sözlü iseniz, kesin delilinizi getirin.”

أَمَّنْ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ
وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۗ
أَإِلَٰهٌ مَعَ اللَّهِ ۚ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ٦٥

66. De ki: “Allah'tan başka göklerde ve yerde (bulunan yaratıklardan) hiçbiri gaybı bilmez. Onlar tekrar ne zaman (diriltilerek) kaldırılacaklarını (da) bilmezler.”

قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ ۚ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ
يُبْعَثُونَ ٦٦

67. Aslında, onların ahiret hakkında bilgileri tamamen tükenmiştir. Bilakis onlar, onun hakkında şüphe içindedirler. Aslında onlar, ona dair (tamamen) kördürler.

بَلِ ادّٰرَكَ عِلْمُهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ بَلْ هُمْ
فِي شَكٍّ مِنْهَا بَلْ هُمْ مِنْهَا عَمُونَ ﴿٦٧﴾ ع

B. 6

68. Kâfirlik edenler dediler ki: "Biz ve atalarımız toprak olduktan sonra, mutlaka tekrar (diriltilip) kaldırılacak mıyız?"

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا ءَاِذَا كُنَّا تُرَابًا
وَاٰبَاؤُنَا اَئِنَّا لَمُخْرَجُونَ ﴿٦٨﴾

69. "Bize ve bizden önce atalarımıza (da,) bu şüphesiz vadedilmişti. Bunlar, öncekilerin masallarından başka bir şey değildir."

لَقَدْ وُعِدْنَا هٰذَا نَحْنُ وَاٰبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ
اِنْ هٰذَا اِلَّا اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِينَ ﴿٦٩﴾

70. De ki: "Yeryüzünde gezip dolaşın, sonra (da) suçluların sonunun nasıl olduğunu bir görün."

قُلْ سِيرُوا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٧٠﴾

71. Sen onlar için kaygılanma ve kurdukları planlardan dolayı (da) sıkıntı içinde olma.

وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ
مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿٧١﴾

72. Onlar, "Eğer doğru sözlü iseniz, (söyleyin bu azap) vaadi ne zaman (yerine gelecek?)" derler.

وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٧٢﴾

73. De ki: "Çabuk gelmesini dilediklerinizin bir kısmı, belki (de hemen) arkanızdadır."

قُلْ عَسٰى اَنْ يَكُونَ رَدِفَ لَكُمْ بَعْضُ
الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٣﴾

74. Şüphesiz Rabbin, insanlara karşı muhakkak lütufkârdır. Ancak onların çoğu şükretmezler.

وَاِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ
اَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٤﴾

75. Şüphesiz Rabbin, kalplerinin gizlediklerini ve açığa vurduklarını mutlaka bilir.

وَاِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ
وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٥﴾

76. Gökte ve yerde gizli olan hiçbir şey yok ki, o apaçık anlatan bir Kitap'ta (saklı) bulunmasın.

وَمَا مِنْ غَٓائِبَةٍ فِي السَّمَٓاءِ وَالْاَرْضِ اِلَّا
فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٧٦﴾

77. Şüphesiz bu Kur'an, görüş ayrılığına düştüklerinin çoğunu, İsraîloğulları'na anlatır.

اِنَّ هٰذَا الْقُرْاٰنَ يَقُصُّ عَلٰى بَنِٓي اِسْرَٓاءِيلَ
اَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٧٧﴾

78. Şüphesiz o, müminler için hidayet ve rahmettir.

وَاِنَّهُ لَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

79. Şüphesiz Rabbin, onlar arasında Kendi hikmeti ile karar verecektir. O, (her şeyden) üstündür (ve her şeyi) en iyi bilendir.

اِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ وَهُوَ
الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٧٩﴾

80. Öyleyse Allah'a güven. Şüphesiz sen, apaçık bir gerçek üzerindesin.

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ اِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ
الْمُبِينِ ﴿٨٠﴾

81. Sen ölülere (sözünü) kesinlikle dinletemezsin. Sırtlarını dönüp gittiklerinde, sağırlara (da) çağrını duyuramazsın.

اِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتٰى وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ
الدُّعَٓاءَ اِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٨١﴾

82. Körleri sapıklıklarından (kurtararak,) doğru yola getiremezsin. Sen, ancak ayetlerimize inanan ve (neticede) teslim olanlara, (sözünü) duyurabilirsin.

وَمَٓا اَنْتَ بِهَادِي الْعُمْيِ عَنْ ضَلَالَتِهِمْ
اِنْ تُسْمِعُ اِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِاٰيَاتِنَا
فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨٢﴾

83. (Haklarındaki azap) haberi gerçekleşeceği zaman, onlar için Biz, yerden bir yaratık[1] çıkaracağız. O, insanların ayetlerimize kesin olarak inanmamalarından dolayı, onları ısıracak.[2]

وَاِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ اَخْرَجْنَا لَهُمْ
دَٓابَّةً مِنَ الْاَرْضِ تُكَلِّمُهُمْۙ اَنَّ النَّاسَ
كَانُوا بِاٰيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٣﴾ ع

B. 7

84. O günde, ayetlerimizi inkâr eden her kavimden (büyük) bir grubu toplayacağız. Sonra (da) onlar (farklı) takımlara bölüştürülecekler.

وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ فَوْجًا مِمَّنْ
يُكَذِّبُ بِاٰيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٤﴾

85. (Allah'ın huzuruna) geldiklerinde, O diyecek ki: "Ayetlerimi, bilginizle tam kavramadan mı yalanladınız? Yoksa (bu) yaptığınız neydi?"

حَتّٰٓى اِذَا جَٓاؤُ قَالَ اَكَذَّبْتُمْ بِاٰيَاتٖي وَلَمْ
تُحٖيطُوا بِهَا عِلْمًا اَمَّاذَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾

86. Zulmettiklerinden dolayı, (haklarındaki azap) sözü gerçekleşecek. Böylece onlar, (hiç) konuşamaz (halde) olacaklar.

وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ
لَا يَنْطِقُونَ ﴿٨٦﴾

87. İçinde dinlensinler diye geceyi, aydınlık veren olarak (da) gündüzü yarattığımızı görmediler mi? Şüphesiz bunda, inanan bir kavim için birçok mucizeler vardır.

اَلَمْ يَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا الَّيْلَ لِيَسْكُنُوا فٖيهِ
وَالنَّهَارَ مُبْصِرًاۜ اِنَّ فٖي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ
يُؤْمِنُونَ ﴿٨٧﴾

88. Borazana üfleneceği gün, Allah'ın dilediklerinin dışında, göklerde ve yerde bulunanların hepsi korkuya kapılacak. Hepsi boyunları bükük olarak (alçak gönüllülükle) O'na gelecekler.

وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَنْ
فِي السَّمٰوَاتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ
شَٓاءَ اللّٰهُۜ وَكُلٌّ اَتَوْهُ دَاخِرٖينَ ﴿٨٨﴾

---

[1] " دَابَّةً " kelimesinden taun (veba) mikrobu kastedilir. Bu mikrop insanın bedenini ısırarak içine girer ve onu öldürür. Bu mikrobun ahir zamanda ortaya çıkacağı, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) tarafından haber verilmiştir. (Bkz. İbn-i Kesir)

[2] " كَلَّمْتُهُ جَرَحْتُهُ جِرَاحَةً " (مفردات إمام راغب) Müfredat İmam Ragıb'a göre " تُكَلِّمُهُمْ " kelimesi, "Onları ısırıp yaralayacak" demektir.

89. Sen dağları görürsün. Onları yerinde durur zannedersin. Hâlbuki onlar, bulutların hareket etmesi gibi hareket ederler. Bu, her şeyi sağlam kılan Allah'ın ustalığıdır. Şüphesiz O, (bütün) yaptıklarınızdan haberdardır.

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ صُنْعَ اللّٰهِ الَّذٖٓي اَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ اِنَّهُ خَبٖيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٩﴾

90. Kim iyilikle gelirse, kendisi için daha hayırlı (bir mükâfat) olacaktır. Onlar, o gün büyük bir korkudan emniyette olacaklar.

مَنْ جَٓاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَهُمْ مِنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ اٰمِنُونَ ﴿٩٠﴾

91. Kim kötülüklerle (Allah'ın huzuruna) gelecek olursa, elebaşları[1] yüzüstü Cehennem'e atılacaktır. (Onlara,) "Size sürekli yaptıklarınızdan başka bir karşılık, verilir mi hiç?" (denilecek.)

وَمَنْ جَٓاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩١﴾

92. Bana, ancak bu (Mekke) şehrinin Rabbi olan ve onu saygın kılan (Yüce Allah'a) ibadet etmem buyruldu. Her şey O'na aittir. Bana itaat edenlerden olmam (da) emredildi.

اِنَّمَٓا اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ رَبَّ هٰذِهِ الْبَلْدَةِ الَّذٖي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمٖينَ ﴿٩٢﴾

93. Keza Kur'an'ı okuyup (anlatmam da bana buyruldu.) Bunun sonucunda doğru yolu bulan kimse, ancak kendi yararı için (onu) bulmuş olur. (Doğru yoldan) sapan olursa, de ki: "Ben, ancak uyarıcılardanım."

وَاَنْ اَتْلُوَا الْقُرْاٰنَ فَمَنِ اهْتَدٰى فَاِنَّمَا يَهْتَدٖي لِنَفْسِهٖ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ اِنَّمَٓا اَنَا مِنَ الْمُنْذِرٖينَ ﴿٩٣﴾

94. De ki: "Her türlü hamd Allah'a mahsustur. O, mucizelerini size çok yakında gösterecek ve böylece siz onları tanıyacaksınız. Rabbin yaptıklarınızdan (elbette) habersiz değildir."

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ سَيُرٖيكُمْ اٰيَاتِهٖ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾ ع ٧ ١١ ٣

1 « فُلَانٌ وَجْهُ الْقَوْمِ - رَأْسُهُمْ » (مفردات إمام راغب) Müfredat İmam Ragıb'a göre " وَجْهٌ " kelimesi elebaşı demektir.

Sûre: 28

KASAS SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yetmiş dokuz ayettir.

Bu sûre de “ طسم ” (Ta, Sîn, Mim) mukattaât harfleriyle başlamış ve “Tayyip, Semî, Alîm,” konusu böylece devam ettirilmiştir.

Geçen sûrede gelecekte gerçekleşecek bazı mucizelerden bahsedilmişti. Bu sûrede ise Yüce Allah’ın (c.c.) geçmişi bildiği gibi, geleceğin bilgisine de sahip olduğu açıklanmıştır. Diğer taraftan, Hz. Musa (a.s.) hakkında birçok mucizeler içeren bilgilerden Hz. Resûlüllah’a (s.a.v.) haber verilmiştir. Buna göre, daha küçük bir çocukken Hz. Musa’yı (a.s.) boğmayan suyun, Firavun ve ordusunun boğulmasına nasıl sebep olduğu açıklanmıştır.

Daha sonra Yahudiler’in Hz. Resûlüllah’ı (s.a.v.) kabul etmedikleri anlatılmıştır ve kendisine Hz. Musa (a.s.) gibi mucizeler vaki olsaydı, onu mutlaka kabul ederdik, dedikleri beyan edilmiştir. Ancak Hz. Musa (a.s.) zamanında beliren mucizelerin de Yahudiler tarafından reddedildiği, yoksa o mucizeler varken asla putperestliğe yönelmelerinin söz konusu olamayacağı, burada belirtilmiştir. Peygamberleri reddedenler, ister geçmişte olsun isterse Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) zamanında olsun, hep benzer karakterlere sahiptirler. Onlar, sözde geçmiş peygamberlerin mucizelerine inanırlar, ancak ona benzer mucizelerin gerçekleşmesini kendi gözleriyle görseler bile, onlara inanmazlar.

Ondan sonra, Hz. Musa’ya (a.s.) tam ve içtenlikle inananlardan bahsedilmiştir. Onlar Hz. Resûlüllah (s.a.v.) zamanında, Hz. Musa’nın (a.s.) zamanındakine benzer mucizeler gerçekleştiğini gördüklerinde, kalplerinin temizliği sebebiyle derhal inanmışlardır. Bu durum onların iki kat ecre hak kazanmalarına vesile olmuştur. Bu, hem Hz. Musa’ya (a.s.) inanmanın ecri, hem de Hz. Resûlüllah’a (s.a.v.) inanmanın mükâfatı olarak kendilerine bahşedilecektir.

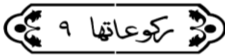
Kısacası insan, kendi gücüyle hidayet elde edemez. Kalbi temiz olanlara, ancak Yüce Allah (c.c.) hidayet bahşeder. Aynı şekilde, daha önce helâk edilen kavimlerin çoklukla zikredilmesinin sebebi de, Yüce Allah’ın (c.c.) onlara zulmetmesi değil, aksine onların hem kendi canlarına, hem de zamanın peygamberine zulüm yapmış olmalarıdır.

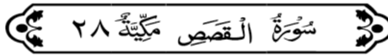
Daha sonra ise, Yüce Allah (c.c.) karanlıkların ebedi olarak insanlara musallat edilemeyeceğini açıklamıştır. Yüce Allah’ın (c.c.) belirttiği şekilde dünyada da, gece ile gündüz sürekli birbiri ardına yer değişirler. Eğer size ebedi

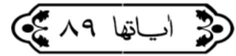
olarak gece musallat edilmiş olsaydı, o karanlıklarda asla göremezdiniz, ancak dinleyen ve işiten kulaklarınız olsaydı, hiç olmazsa duyabilirdiniz denmiştir. Diğer bir ifadeyle insanlar, karanlıkların tehlikelerinden uyarılmaktadır. Aynı şekilde, eğer gündüz ebedi olarak kalsaydı, hiçbir şey işitemeyenler bile, en azından yollarını görebilirlerdi. Peki, onlar neden göremiyorlar? İşte bu konu da bu sûrede anlatılmıştır.

Daha sonra da Kârûn'dan bahsedilmiştir. Ona çok fazla zenginlik verilmişti. İnsanlar, keşke bize de onun gibi varlık verilmiş olsaydı diyerek, ona imrenirlerdi. Ancak o, kendi hazineleriyle birlikte toprağa gömüldü ve sonu çok kötü oldu. Bu sûrenin başında, Yüce Allah'ın (c.c.) dilediğini denizlerde boğma gücüne sahip olduğu, ama isterse kibirlenen kimseleri karada da zenginlikleri ile birlikte yerin altına sokabilme kudretine de haiz olduğu bildirilmiştir. Böylece insanlar uyarılmıştır. Nitekim bu çağda da, depremler sonucu yerin yarıldığı ve büyük yerleşimlerin, keza çok ağır makinelerin yerin altına gömüldüğü, daha sonra da hiçbir emarenin geride kalmadığı çokça müşahede edilmiştir.

Bu sûrenin seksen altıncı ayeti, Kuran-ı Kerim'in mutlaka Allah'ın (c.c.) kelâmı olduğunu ve iddialarının da muhakkak gerçekleşeceğini, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) düşmanlarına ispat etmektedir. Yüce Allah (c.c.), Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) mutlaka Mekke'ye tekrar geri getirileceğini açıklamıştır. Onlar, kendi gözleriyle bu mucizenin gerçekleştiğini gördüler. O bakımdan, geçmiş yahut gelecekte, önceden verilen haberler hakkında nasıl şüphe olabilir ki? Demek ki, Yüce Allah'ın (c.c.) tevhidi kesin olarak ispat edilmiştir. Helâk edilenlerin zikrinden de anlaşıldığı gibi, her varlık, ister Yüce Allah'ın (c.c.) öfkesi neticesinde, isterse tabiat yasasına tabi olarak mutlaka helâk olacaktır. Ebediyen kalacak olan ise, yalnız Yüce Allah'ın (c.c.) tecellisidir.

Kasas Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Tayyip, Semî, Mecîd (olan Allah bu sûreyi indirmiştir.)[1]

طٰسٓمٓ ﴿٢﴾

3. Bunlar, (her konuyu) apaçık (anlatan) Kitab’ın ayetleridir.

تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ الْمُب۪ينِ ﴿٣﴾

4. İman eden bir kavim için Biz sana, Musa ile Firavun’un haberlerinden bir kısmını gerçek olarak okuyup (anlatacağız.)

نَتْلُوا عَلَيْكَ مِنْ نَبَاِ مُوسٰى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ
لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٤﴾

5. Şüphesiz Firavun, memleketinde çok büyüklük tasladı ve oranın halkını hiziplere böldü. Aralarından bir topluluğu zayıflığa uğratmak istediği (için,) onların oğullarını öldürür, kızlarını (da) sağ bırakırdı. Şüphesiz o, fesatçılardandı.

اِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْاَرْضِ وَجَعَلَ اَهْلَهَا
شِيَعًا يَسْتَضْعِفُ طَٓائِفَةً مِنْهُمْ
يُذَبِّحُ اَبْنَٓاءَهُمْ وَيَسْتَحْي۪ نِسَٓاءَهُمْۜ
اِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِد۪ينَ ﴿٥﴾

6. Biz (ise,) yeryüzünde zayıf düşürülenlere ihsan etmek, onları önder yapmak ve (bütün nimetlere) vâris kılmak istiyorduk.

وَنُر۪يدُ اَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذ۪ينَ اسْتُضْعِفُوا فِي
الْاَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ اَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ
الْوَارِث۪ينَۙ ﴿٦﴾

---

[1] “Ta, Sin, Mim” mukataât harfleri olup, “Tahir” yahut “Tayyip”, “Semî” ve “Mecid” veya “Alîm” demektir. Buna göre bu sûrenin temiz, duaları işitip kabul eden, izzet ve ululuk sahibi yahut her bilgiye sahip olan Allah (c.c.) tarafından indirildiğine işaret edilmiştir. Detaylı bilgiler için bkz. dipnot 2:2.

7. Keza onları memlekette güçlü kılmak, Firavun ile Hâmân ve ordularına, korktukları o (İsrâiloğulları'nı) göstermek (istiyorduk.)

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْاَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ
وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا
يَحْذَرُونَ ۝٧

8. Biz, Musa'nın annesine (şöyle) vahyettik[1]: "Onu emzir. Sonra onun (hayatından) endişe duyduğun zaman, kendisini nehre bırak. (Hiç) korkma ya (da) üzülme. Şüphesiz Biz onu, sana geri getireceğiz ve onu peygamberlerden kılacağız."

وَاَوْحَيْنَا اِلٰى اُمِّ مُوسٰى اَنْ اَرْضِعِيهِ ۚ
فَاِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَاَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا
تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي ۚ اِنَّا رَٓادُّوهُ اِلَيْكِ
وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝٨

9. Sonra Firavun ailesi, (Allah'ın izni ile) onu bulup aldı. Sonunda o, kendilerine düşman ve üzüntü (kaynağı) oldu. Şüphesiz Firavun ile Hâmân ve orduları hata yapanlardı.

فَالْتَقَطَهُٓ اٰلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا
وَحَزَنًا ۗ اِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا
كَانُوا خَاطِئِينَ ۝٩

10. Firavun'un karısı dedi ki: "(Bu,) sana ve bana göz aydınlığı (vesilesi olacak.) Onu öldürmeyin. Belki bize fayda sağlar yahut (da) onu oğul ediniriz." Hâlbuki onlar (gerçeği) bilmiyorlardı.

وَقَالَتِ امْرَاَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ لِي
وَلَكَ ۗ لَا تَقْتُلُوهُ ۗ عَسٰٓى اَنْ يَنْفَعَنَٓا اَوْ
نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝١٠

11. Musa'nın annesinin kalbi (endişelerden) kurtuldu. Müminlerden olsun diye Biz kalbini güçlendirmeseydik, o neredeyse (bu sırrını) açıklayacaktı.

وَاَصْبَحَ فُؤَادُ اُمِّ مُوسٰى فَارِغًا ۗ اِنْ
كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَٓا اَنْ رَبَطْنَا
عَلٰى قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝١١

[1] "Vahiy" ile ilgili detaylı bilgi edinmek için bkz. dipnot 16:69.

12. (Annesi, Musa'nın) kız kardeşine, "Onun peşinden git," dedi. O (da) uzaktan onu gözetledi. (Firavun'un adamları ise bunun) farkında değildiler.

وَقَالَتْ لِاُخْتِه۪ قُصّ۪يهِۘ فَبَصُرَتْ بِه۪ عَنْ
جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَۙ ﴿١٢﴾

13. Biz başlangıçta, (Musa'ya) süt emzirenleri haram kıldık. Bunun üzerine (kız kardeşi,) "Size, ona çok iyi bakacak ve onun için iyilik isteyen bir aileden haber vereyim mi?" dedi.

وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ
هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰٓى اَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ
لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ ﴿١٣﴾

14. Böylece Biz, gözü aydın olsun, tasalanmasın ve Allah'ın vaadinin gerçek olduğunu anlasın diye, onu annesine geri verdik. Ancak (inkârcıların) çoğu (bu gerçeği) bilmezler.

فَرَدَدْنَاهُ اِلٰٓى اُمِّه۪ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا
تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ اَنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَلٰكِنَّ
اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾ ع

B. 2

15. O yetişkinlik (çağına) erip, olgunlaşınca, Biz ona hikmet ve ilim bağışladık. İşte Biz, iyilik edenleri böyle mükâfatlandırırız.

وَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهُ وَاسْتَوٰٓى اٰتَيْنَاهُ حُكْمًا
وَعِلْمًاۜ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِن۪ينَ ﴿١٥﴾

16. (Musa) halkın gaflet içinde olduğu bir zamanda, (gizlice o) yerleşime girdi. Orada iki kişiyi dövüşürken gördü. (Onlardan) birisi kendi kabilesinden, diğeri (ise) düşman taraftandı. Kendi kabilesinden olan, düşman taraftan olana karşı onu yardıma çağırdı. Bunun üzerine Musa, (düşman taraftan olana) bir yumruk attı ve onun işini bitiriverdi. Sonra (Musa) dedi ki: "Bu (olay, ancak) şeytanın işidir.[1] Şüphesiz o, (insanların) düşmanı olup, (onları doğru yoldan) apaçık saptırandır."

وَدَخَلَ الْمَد۪ينَةَ عَلٰى ح۪ينِ غَفْلَةٍ مِنْ
اَهْلِهَا فَوَجَدَ ف۪يهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِۗ هٰذَا
مِنْ ش۪يعَتِه۪ وَهٰذَا مِنْ عَدُوِّه۪ۚ فَاسْتَغَاثَهُ
الَّذ۪ي مِنْ ش۪يعَتِه۪ عَلَى الَّذ۪ي مِنْ عَدُوِّه۪ۙ
فَوَكَزَهُ مُوسٰى فَقَضٰى عَلَيْهِۗ قَالَ هٰذَا
مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِۜ اِنَّهُ عَدُوٌّ مُضِلٌّ
مُب۪ينٌ ﴿١٦﴾

[1] Benim kabilemden olan birisiyle, düşmanı arasında kavga başlatmak ancak şeytanın işidir.

17. (Musa) dedi ki: “Rabbim, ben canımı sıkıntıya soktum. Onun için Sen, (yaptığımı örterek) beni bağışla.” O (da) kendisini bağışladı. Şüphesiz O, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

قَالَ رَبِّ اِنّ۪ي ظَلَمْتُ نَفْس۪ي فَاغْفِرْ ل۪ي
فَغَفَرَ لَهُۜ اِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّح۪يمُ ﴿١٧﴾

18. (Musa,) “Rabbim, bana lütfettiğin için, bundan sonra suçlulara asla arka çıkmayacağım,” dedi.

قَالَ رَبِّ بِمَٓا اَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ اَكُونَ
ظَه۪يرًا لِلْمُجْرِم۪ينَ ﴿١٨﴾

19. Daha sonra (Musa) sabahleyin, (düşmanlarından) korkarak (ve etrafı) gözleyerek, yerleşimden (ayrıldı.) Bir (de) ne görsün! Dün kendisinden yardım isteyen adam, yine bağırarak onu yardıma çağırmaktadır. Bunun üzerine Musa ona dedi ki: “Şüphesiz sen, açıkça sapığın birisin.”

فَاَصْبَحَ فِي الْمَد۪ينَةِ خَٓائِفًا يَتَرَقَّبُ فَاِذَا
الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ بِالْاَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُۜ
قَالَ لَهُ مُوسٰٓى اِنَّكَ لَغَوِيٌّ مُب۪ينٌ ﴿١٩﴾

20. (Musa,) ikisinin (de) düşmanı olan adamı yakalamak isteyince, o dedi ki: “Ey Musa! Dün bir adamı öldürdüğün gibi, beni (de) öldürmek mi istiyorsun? Sen memlekette ancak bir zorba olmak istiyorsun ve ıslah edenlerden olmak istemiyorsun.”

فَلَمَّٓا اَنْ اَرَادَ اَنْ يَبْطِشَ بِالَّذ۪ي هُوَ عَدُوٌّ
لَهُمَاۙ قَالَ يَا مُوسٰٓى اَتُر۪يدُ اَنْ تَقْتُلَن۪ي كَمَا
قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْاَمْسِۗ اِنْ تُر۪يدُ اِلَّٓا اَنْ
تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْاَرْضِ وَمَا تُر۪يدُ اَنْ
تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِح۪ينَ ﴿٢٠﴾

21. Bir adam, şehrin öbür ucundan koşarak geldi ve dedi ki: “Ey Musa! (Memleketin) ileri gelenleri senin aleyhinde seni öldürmek için birbirlerine danışıyorlar. Onun için buradan çık. Şüphesiz ben senin iyiliğini isteyenlerdenim.”

وَجَٓاءَ رَجُلٌ مِنْ اَقْصَا الْمَد۪ينَةِ يَسْعٰىۘ
قَالَ يَا مُوسٰٓى اِنَّ الْمَلَاَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ
لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ اِنّ۪ي لَكَ مِنَ
النَّاصِح۪ينَ ﴿٢١﴾

22. Sonra (Musa,) korkarak (ve etrafı) gözleyerek oradan çıktı (ve) “Rabbim, beni zalim kavimden kurtar,” diye dua etti.

فَخَرَجَ مِنْهَا خَآئِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ
نَجِّنِى مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِينَ ﴿٢٢﴾

B. 3

23. Medyen’e doğru yöneldiği zaman, “Rabbimin bana doğru yol göstermesini umarım,” dedi.

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَآءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسٰى
رَبِّىٓ اَنْ يَهْدِيَنِى سَوَآءَ السَّبِيلِ ﴿٢٣﴾

24. Medyen suyuna vardığında, orada (hayvanlarına) su veren bir grup insan buldu. Onların gerisinde, (hayvanlarını kalabalıktan) uzak tutan iki hanım gördü. (Musa kendilerine,) “Derdiniz nedir?” (diye) sordu. Onlar dediler ki: “(Diğer) çobanlar gidinceye kadar biz (hayvanlarımıza) su vermeyiz. Babamız (da) çok yaşlı birisidir.”

وَلَمَّا وَرَدَ مَآءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ اُمَّةً مِنَ
النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ
امْرَاَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا
قَالَتَا لَا نَسْقِى حَتّٰى يُصْدِرَ الرِّعَآءُ
وَاَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٤﴾

25. Bunun üzerine (Musa,) onlar için (hayvanlarına) su verdi. Sonra bir gölgeye çekilerek, “Yarabbi! Şüphesiz bana indireceğin her hayra muhtacım,” dedi.

فَسَقٰى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلّٰٓى اِلَى الظِّلِّ فَقَالَ
رَبِّ اِنِّى لِمَآ اَنْزَلْتَ اِلَىَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٥﴾

26. Sonra (kızlardan) biri çekingence yürüyerek geldi ve dedi ki: “Babam, bizim için (hayvanları) sulamanın karşılığını vermek üzere, seni çağırıyor.” (Musa) onun (yanına) gelince, ona başından geçenlerin hepsini anlattı. O (da,) “Korkma, (artık o) zalim insanlardan kurtuldun,” dedi.

فَجَآءَتْهُ اِحْدٰيهُمَا تَمْشِى عَلَى اسْتِحْيَآءٍ
قَالَتْ اِنَّ اَبِى يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ اَجْرَ
مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَآءَهُ وَقَصَّ
عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ
نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِينَ ﴿٢٦﴾

27. O iki (kızdan) biri dedi ki: “Babacığım! Ücret karşılığı ona iş ver. Şüphesiz senin ücret karşılığı iş verdiklerinin en iyisi, güçlü ve güvenilir olan kimsedir.”

قَالَتْ اِحْدٰيهُمَا يَٓا اَبَتِ اسْتَاْجِرْهُ اِنَّ
خَيْرَ مَنِ اسْتَاْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْاَمِينُ ﴿٢٧﴾

28. O, dedi ki: “Ücret karşılığında bana sekiz sene hizmet etmen şartıyla bu iki kızımdan birini sana nikâhlamak istiyorum. Eğer (bu senelerin sayısını) ona tamamlarsan, (bu da) senden (bir lütuf) olacaktır. Ben seni sıkıntıya sokmak istemem. İnşallah beni salih kimselerden bulacaksın.”

قَالَ اِنّ۪ٓي اُر۪يدُ اَنْ اُنْكِحَكَ اِحْدَى
ابْنَتَيَّ هٰتَيْنِ عَلٰٓى اَنْ تَاْجُرَن۪ي ثَمَانِيَ حِجَجٍۚ
فَاِنْ اَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَۚ وَمَٓا
اُر۪يدُ اَنْ اَشُقَّ عَلَيْكَۜ سَتَجِدُن۪ٓي اِنْ شَٓاءَ
اللّٰهُ مِنَ الصَّالِح۪ينَ ﴿٢٨﴾

29. (Musa) dedi ki: “Bu, seninle benim aramda (karara bağlandı.) İki süreden hangisini tamamlarsam, bana bir haksızlık yapılmayacaktır. Allah (da) söylediklerimize şahittir.”

قَالَ ذٰلِكَ بَيْن۪ي وَبَيْنَكَۜ اَيَّمَا الْاَجَلَيْنِ
قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّۜ وَاللّٰهُ عَلٰى مَا
نَقُولُ وَك۪يلٌ ﴿٢٩﴾

B. 4

30. Sonra (Musa,) belirtilen zamanı tamamlayıp, ailesini (de) alarak (yola) çıktı ve Tûr taraflarında bir ateş gördü. Ailesine dedi ki: “(Burada) durun. Ben bir ateş gördüm. Belki oradan size (önemli) bir haber, ya (da) ısınmanız için ateşten bir kor getiririm.”

فَلَمَّا قَضٰى مُوسَى الْاَجَلَ وَسَارَ بِاَهْلِه۪ٓ
اٰنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ نَارًاۚ قَالَ
لِاَهْلِهِ امْكُثُٓوا اِنّ۪ٓي اٰنَسْتُ نَارًا لَعَلّ۪ٓي
اٰت۪يكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ اَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ
لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٣٠﴾

31. (Ateşin) yanına varınca, mübarek vadinin bir köşesinden, ağacın mübarek bir bölümünden kendisine seslenildi (ve denildi ki:) “Ey Musa! Şüphesiz Ben, âlemlerin Rabbi olan Allah’ım.”

فَلَمَّٓا اَتٰيهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْاَيْمَنِ
فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ اَنْ
يَا مُوسٰٓى اِنّ۪ٓي اَنَا اللّٰهُ رَبُّ الْعَالَم۪ينَۙ ﴿٣١﴾

32. “Değneğini (yere) at.” Bunun üzerine (Musa,) onun küçük bir yılan gibi hareketlendiğini görünce, sırtını dönüp geri çekildi ve arkasına dönüp bakmadı. (Ona denildi ki:) “Ey Musa! Öne gel ve korkma. Şüphesiz sen emniyette olanlardansın.”

وَاَنْ اَلْقِ عَصَاكَۜ فَلَمَّا رَاٰهَا تَهْتَزُّ
كَاَنَّهَا جَٓانٌّ وَلّٰى مُدْبِراً وَلَمْ يُعَقِّبْۜ
يَا مُوسٰٓى اَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ اِنَّكَ مِنَ
الْاٰمِن۪ينَ ﴿٣٢﴾

33. “Elini koynuna sok. O herhangi bir hastalık olmaksızın bembeyaz çıkacak. Kolunu (da) korkudan (kurtulmak için) kendine çek. İşte bunlar, Firavun ve onun ileri gelenlerine, Rabbin tarafından iki delildir. Şüphesiz onlar, itaat dışına çıkan bir kavimdir.”

اُسْلُكْ يَدَكَ ف۪ي جَيْبِكَ تَخْرُجْ
بَيْضَٓاءَ مِنْ غَيْرِ سُٓوءٍۘ وَاضْمُمْ اِلَيْكَ
جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذَانِكَ بُرْهَانَانِ مِنْ
رَبِّكَ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۬ئِه۪ۜ اِنَّهُمْ كَانُوا
قَوْماً فَاسِق۪ينَ ﴿٣٣﴾

34. (Musa,) dedi ki: “Yarabbi! Şüphesiz ben, onlardan birini öldürdüm. Bundan dolayı beni öldürmelerinden korkarım.”

قَالَ رَبِّ اِنّ۪ي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْساً
فَاَخَافُ اَنْ يَقْتُلُونِ ﴿٣٤﴾

35. “Kardeşim Harun, konuşma (yeteneği) bakımından benden daha düzgündür. Onun için beni tasdik eden olarak, kendisini beraberimde gönder. Şüphesiz onların beni yalancılıkla suçlamalarından korkarım.”

وَاَخ۪ي هٰرُونُ هُوَ اَفْصَحُ مِنّ۪ي لِسَاناً
فَاَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْءاً يُصَدِّقُن۪يٓۘ اِنّ۪ٓي
اَخَافُ اَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿٣٥﴾

36. (Yüce Allah) dedi ki: “Biz kardeşinle seni kuvvetlendireceğiz. İkinize üstün bir mucize vereceğiz. Böylece onlar, size (asla) ulaşamayacaklar. Siz ikiniz ve size uyanlar, mucizelerimizle üstün gelecek olanlarsınız.”

قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ
لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا ۚ
بِآيَاتِنَا ۚ أَنتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ ﴿٣٦﴾

37. Bunun neticesinde Musa, onlara apaçık mucizelerimizle gelince, onlar dediler ki: “Bu muhakkak düzmece bir büyüdür. Biz geçmiş atalarımızdan asla (böyle) bir şey duymadık.”

فَلَمَّا جَاءَهُم مُّوسَىٰ بِآيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا
مَا هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى وَمَا سَمِعْنَا
بِهَٰذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿٣٧﴾

38. Musa dedi ki: “Rabbim, O’nun Katından hidayet getireni (de,) ahiret evinin kimin olacağını (da,) en iyi bilir. Şüphesiz zalimler, hiçbir zaman başarıya ulaşamazlar.”

وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَن جَاءَ
بِالْهُدَىٰ مِنْ عِندِهِ وَمَن تَكُونُ لَهُ
عَاقِبَةُ الدَّارِ ۖ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٨﴾

39. Firavun dedi ki: “Ey ileri gelenler! Sizin için, benden başka bir tanrı bulunduğunu bilmiyorum. Ey Hâmân! Bana çamurdan (yapılmış kerpiçi pişirmek için) üzerinde ateş yak (ve tuğla yap.) Sonra bana bir kale inşa et ki, Musa’nın Tanrı’sını bir göreyim. Şüphesiz ben, onun yalancılardan olduğuna inanıyorum.”

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ
لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرِي ۚ فَأَوْقِدْ لِي يَا هَامَانُ
عَلَى الطِّينِ فَاجْعَل لِّي صَرْحًا لَّعَلِّي
أَطَّلِعُ إِلَىٰ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ
مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٣٩﴾

40. O ve orduları, yeryüzünde haksız yere kibirlendiler. Bize geri getirilmeyeceklerini sandılar.

وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ
الْحَقِّ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾

41. Ardından Biz, onu ve ordularını yakalayıp denize attık. Böylece zalimlerin sonunun nasıl olduğunu gör!

فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ ۖ
فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾

42. Biz onları, (insanları) ateşe çağıran öncüler kıldık. Kıyamet gününde (de) kendilerine hiç yardım edilmeyecektir.

وَجَعَلْنَاهُمْ اَئِمَّةً يَدْعُونَ اِلَى النَّارِۚ وَيَوْمَ
الْقِيٰمَةِ لَا يُنْصَرُونَ ﴿٤٢﴾

43. Bu dünyada onların peşine bir lanet taktık. Kıyamet günü (de) onlar, (durumları) çok kötü kılınanlardan olacaklar.

وَاَتْبَعْنَاهُمْ فِي هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةًۚ وَيَوْمَ
الْقِيٰمَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٣﴾ ع

B. 5

44. Şüphe yok ki, önceki kavimleri helâk ettikten sonra nasihat alsınlar diye Biz Musa'ya, insanların gözlerini açan, hidayet ve rahmet (vesilesi) olan (bir) Kitap verdik.

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا
اَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْاُولٰى بَصَٓائِرَ لِلنَّاسِ
وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾

45. Biz Musa'ya peygamberlik (vahyini) indirdiğimizde, sen (Tûr'un) batı tarafında değildin. Sen (buna) şahit olanlardan (da) değildin.[1]

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ اِذْ قَضَيْنَٓا اِلٰى
مُوسَى الْاَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٤٥﴾

46. Mamafih Biz, nice kavimleri doruk noktasına ulaştırdık. Sonunda ömürleri çok uzadı.[2] Sen Medyen halkı arasında bulunup, onlara ayetlerimizi okumuyordun.[3] Peygamberler gönderen, ancak Biziz.

وَلٰكِنَّٓا اَنْشَاْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ
الْعُمُرُۚ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فِٓي اَهْلِ مَدْيَنَ
تَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيَاتِنَاۙ وَلٰكِنَّا كُنَّا
مُرْسِلِينَ ﴿٤٦﴾

[1] Hz. Musa'ya (a.s.), Hz. Muhammed Resûlüllah'ın (s.a.v.) geleceği de vahyedilmişti. O zaman Hz. Resûlüllah (s.a.v.) tabi ki orada değildi ve kendi hakkında Hz. Musa'ya (a.s.) bilgi de veremezdi. (Hz. Muhammed Resûlüllah (s.a.v.) hakkında Kitab'ı Mukaddes'in değişik yerlerinde bilgi verilmiştir. (Örneğin bkz. 18:18)

[2] "Ömürleri uzadı" yani aradan uzun zaman geçti demektir. Hz. Musa (a.s.), Hz. Muhammed Resûlüllah'ın (s.a.v.) geleceğini önceden bildirmişti. Ancak aradan uzun zaman geçince, Yahudiler önceden verilen o haberleri unuttular.

[3] Hz. Musa (a.s.) ile Hz. Muhammed Resûlüllah (s.a.v.) arasındaki benzerliklerden birisi burada zikredilmiştir. Hz. Musa (a.s.) Medyen'de on sene yaşamıştı. Aynı şekilde Hz. Muhammed (s.a.v.) de Medine'de on sene yaşadıktan sonra Mekke'ye dönmüştü.

47. Biz (Musa’ya) seslendiğimizde, sen Tûr’un yanında değildin. Ancak senden önce kendilerine hiçbir uyarıcı gelmemiş olan bir kavmi uyarasın, onlar (da) öğüt alsınlar diye, Rabbinden bir rahmet (olarak gönderildin.)

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ اِذْ نَادَيْنَا وَلٰكِنْ
رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَٓا اَتٰيهُمْ مِنْ
نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٧﴾

48. Kendi yaptıkları yüzünden onlara bir felaket geldiğinde, “Ey Rabbimiz! Neden bize bir peygamber göndermedin ki, ayetlerine uyup müminlerden olsaydık,” deme (ihtimalleri) bulunmasaydı, (belki de seni resûl olarak göndermezdik.)

وَلَوْلَٓا اَنْ تُصِيبَهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ
اَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَٓا اَرْسَلْتَ اِلَيْنَا
رَسُولًا فَنَتَّبِعَ اٰيَاتِكَ وَنَكُونَ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٨﴾

49. Sonunda Katımızdan kendilerine hak gelince, dediler ki: “Buna (da) Musa’ya verilen (talimatın) benzeri, neden verilmedi?” Onlar daha önce Musa’ya verilen (talimatı) reddetmediler mi? (Onlar,) “Bunlar iki (büyük) sihirbazdır,” dediler. Keza, “Biz kesinlikle her birini reddedenleriz,” dediler.

فَلَمَّا جَٓاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا
لَوْلَٓا اُوتِيَ مِثْلَ مَٓا اُوتِيَ مُوسٰى ؕ اَوَلَمْ
يَكْفُرُوا بِمَٓا اُوتِيَ مُوسٰى مِنْ قَبْلُ ۚ قَالُوا
سِحْرَانِ تَظَاهَرَا ۠ وَقَالُوٓا اِنَّا بِكُلٍّ
كَافِرُونَ ﴿٤٩﴾

50. De ki: “Eğer doğru sözlü iseniz, Allah Katından, bu ikisinden daha (çok) hidayet veren bir Kitap getirin, ben (de) ona uyayım.”

قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ هُوَ اَهْدٰى
مِنْهُمَٓا اَتَّبِعْهُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٥٠﴾

51. Eğer senin çağrını kabul etmezlerse bil ki, onlar yalnız kendi kötü arzularına uyarlar. Allah’ın hidayetini bırakıp, kendi kötü arzularına uyandan daha sapık kim olabilir? Şüphesiz Allah, zalim olan bir kavime asla hidayet vermez.

فَاِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ اَنَّمَا
يَتَّبِعُونَ اَهْوَٓاءَهُمْ ؕ وَمَنْ اَضَلُّ مِمَّنِ
اتَّبَعَ هَوٰيهُ بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللّٰهِ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾ ع ٨

B. 6

52. Öğüt alsınlar diye, Biz şüphesiz onlara sözü adamakıllı ulaştırdık.

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٢﴾

53. Bundan önce kendilerine Kitap verdiğimiz kimseler, bu (Kur'an'a da kalben) inanırlar.[1]

اَلَّذِينَ اٰتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٣﴾

54. Kendilerine bu (Kur'an) okunduğunda derler ki: "Biz buna iman ettik. Şüphesiz o, Rabbimiz tarafından hak (bir kelâmdır.) Şüphesiz Biz, önceden boyun eğenlerdik."

وَاِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ قَالُوا اٰمَنَّا بِهِ اِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا اِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴿٥٤﴾

55. İşte, sabrettiklerinden dolayı onlara mükâfatları iki kere verilecektir. Onlar kötülüğü iyilikle savarlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan harcarlar.

اُولٰئِكَ يُؤْتَوْنَ اَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَيَدْرَؤُنَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٥٥﴾

56. Boş bir söz duyunca, ondan yüz çevirirler ve derler ki: "(Ey kâfirler!) Bizim yaptıklarımız bize, sizin yaptıklarınız (da) sizedir. Üzerinize selam olsun.[2] Biz cahiller ile (münasebet kurmak) istemeyiz."

وَاِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ اَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ ﴿٥٦﴾

57. Şüphesiz sen, dilediğine hidayet veremezsin. Ancak Allah, dilediğine hidayet verir. O, hidayet bulacak olanları çok iyi bilir.

اِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ اَحْبَبْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٧﴾

[1] Yani kendilerine verilen İlâhi Kitap'ta, hem Hz. Resûlüllah (s.a.v.) hem de kendisine verilecek olan Kitap hakkında önceden haberler mevcuttu. Onları okuyan ve doğru olduklarına inananlar, Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) indirilen Kur'an-ı Kerim'e de inanırlar.
[2] Yani size iman nasip olsun.

وَقَالُوٓا اِنْ نَتَّبِعِ الْهُدٰى مَعَكَ نُتَخَطَّفْ
مِنْ اَرْضِنَاۜ اَوَلَمْ نُمَكِّنْ لَهُمْ حَرَمًا
اٰمِنًا يُجْبٰٓى اِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِزْقًا
مِنْ لَدُنَّا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٨﴾

58. Onlar, “Seninle beraber hidayete tabi olursak, memleketimizden ansızın yakalanıp kovuluruz,” derler. Biz onları, Katımızdan rızık olarak kendilerine her çeşit meyvenin getirildiği, güvenli ve korunaklı bir yere yerleştirmedik mi? Ancak onların çoğu bilmezler.”

وَكَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ بَطِرَتْ
مَعِيشَتَهَاۚ فَتِلْكَ مَسَاكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ
مِنْ بَعْدِهِمْ اِلَّا قَلِيلًاۜ وَكُنَّا نَحْنُ
الْوَارِثِينَ ﴿٥٩﴾

59. Biz geçim kaynaklarının (bolluğundan) dolayı şımaran nice yerleşimleri helâk ettik. (Bak, işte) bunlar onların evleri! Kendilerinden sonra, orada hiç kimse oturmadı. (Onlara ancak) Biz, vâris olduk.

وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى حَتّٰى
يَبْعَثَ فٖٓى اُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْهِمْ
اٰيَاتِنَاۚ وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرٰٓى اِلَّا
وَاَهْلُهَا ظَالِمُونَ ﴿٦٠﴾

60. Rabbin, merkezlerine kendilerine ayetlerimizi okuyan bir peygamber göndermedikçe, yerleşimleri helâk etmez. Biz yerleşimleri, oranın halkı zalim olmadıkça (asla) helâk etmeyiz.

وَمَٓا اُوتٖيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا وَزٖينَتُهَاۚ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ
وَاَبْقٰىۜ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾ ع

61. Size her verilen, ancak dünya hayatının malı ve onun süsüdür. Allah Katında olan (ise daha) hayırlı ve kalıcıdır. Öyleyse akıl etmez misiniz?

B. 7

اَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ لَاقٖيهِ
كَمَنْ مَتَّعْنَاهُ مَتَاعَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مِنَ الْمُحْضَرٖينَ ﴿٦٢﴾

62. Kendisine güzel bir vaatte bulunduğumuz, sonra ona kavuşacak bir kimse, dünya hayatının malını verdiğimiz (ve) ardından Kıyamet günü (Allah'ın huzurunda sorguya çekilmek üzere) getirilecek olan gibi olabilir mi?

63. O günde (Allah) onları çağırıp, “Benim ortaklarım olduğunu sandıklarınız nerede,” diyecek.

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ
الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٣﴾

64. Haklarında (azap) haberinin kesinleştiği kimseler diyecekler ki: “Ey Rabbimiz! Bizim saptırdıklarımız, işte bunlardır. Biz nasıl saptıysak, onları (da) öyle saptırdık. (Bugün kendileriyle) hiçbir ilgimizin olmadığını (bildirerek,) sana yöneliriz. Onlar zaten bize ibadet etmezlerdi.

قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَٰؤُلَاءِ
الَّذِينَ أَغْوَيْنَا ۚ أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا ۖ
تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ ۖ مَا كَانُوا إِيَّانَا يَعْبُدُونَ ﴿٦٤﴾

65. Onlara, “Ortaklarınızı çağırın,” denilecek. Bunun üzerine onları çağıracaklar, ama onlar kendilerine cevap vermeyecekler. Keza onlar, azabı görecekler. Keşke hidayeti bulsalardı!

وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ
يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ ۚ لَوْ أَنَّهُمْ
كَانُوا يَهْتَدُونَ ﴿٦٥﴾

66. O gün (Allah) kendilerini çağırıp, “Siz peygamberlere ne cevap verdiniz?” diyecek.

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ
الْمُرْسَلِينَ ﴿٦٦﴾

67. O gün onlar için haberler anlaşılması güç olacak. Artık birbirlerine (de) hiçbir şey soramayacaklar.

فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ
لَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٦٧﴾

68. Bundan böyle tevbe edip iman eden ve (yerli yerinde) iyi işler yapanın (da,) başarıya ulaşanlardan olması ümit edilir.

فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَىٰ
أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٦٨﴾

69. Rabbin, dilediğini yaratır ve (dilediğini) seçer. Onların (ise) seçme hakkı yoktur. Allah, paktır ve onların ortak koştuklarından pek yücedir.

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَٓاءُ وَيَخْتَارُۜ مَا كَانَ
لَهُمُ الْخِيَرَةُۜ سُبْحَانَ اللّٰهِ وَتَعَالٰى عَمَّا
يُشْرِكُونَ ﴿٦٩﴾

70. Rabbin, onların gönüllerinde gizlediklerini (de,) açığa vurduklarını (da,) bilir.

وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا
يُعْلِنُونَ ﴿٧٠﴾

71. Allah (ancak) O'dur. O'ndan başka ibadete lâyık olan yoktur. Başlangıçta (da,) ahirette (de,) hamd (yalnız) O'na mahsustur. Hükümranlık yalnız O'nundur ve sizler, ancak O'na döndürüleceksiniz.

وَهُوَ اللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۜ لَهُ الْحَمْدُ فِي
الْاُو۫لٰى وَالْاٰخِرَةِۘ وَلَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ
تُرْجَعُونَ ﴿٧١﴾

72. De ki: "Söylesenize, eğer Allah sizin için geceyi Kıyamet gününe kadar uzatsa, Allah'tan başka hangi tanrı size aydınlık getirebilir? Öyleyse duymaz mısınız?"

قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ الَّيْلَ
سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ
يَأْت۪يكُمْ بِضِيَٓاءٍۜ اَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٧٢﴾

73. De ki: "Söylesenize, eğer Allah gündüzü sizin için Kıyamet gününe kadar uzatsa, Allah'tan başka hangi tanrı içinde huzur bulacağınız geceyi size (geri) getirebilir? Öyleyse görmez misiniz?"

قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ
سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ
يَأْت۪يكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ ف۪يهِۜ اَفَلَا
تُبْصِرُونَ ﴿٧٣﴾

74. Rahmetinden dolayı O sizler için, içinde huzur bulasınız, O'nun lütfunu arayasınız ve (Kendisine) şükredesiniz diye, gece ile gündüzü yarattı.

وَمِنْ رَحْمَتِه۪ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ
لِتَسْكُنُوا ف۪يهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِه۪
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٤﴾

75. O'nun kendilerini çağırıp, "Sözde Benim ortaklarım olduğunu hayal ettikleriniz hani nerede?" diyeceği günü (düşün.)

وَيَوْمَ يُنَادٖيهِمْ فَيَقُولُ اَيْنَ شُرَكَٓاءِيَ
الَّذٖينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٧٥﴾

76. Biz her ümmetten bir şahit çıkaracağız. Sonra (da,) "Delilinizi getirin," diyeceğiz. O zaman onlar, (en mükemmel) hakkın Allah'ın (Katında) olduğunu anlayacaklar. İftira ettikleri (de) onlardan kaybolup gidecek.

وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهٖيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا
بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُٓوا اَنَّ الْحَقَّ لِلّٰهِ وَضَلَّ
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٧٦﴾ ع ٧ ١٥ ١٠

B. 8

77. Şüphesiz Kârûn, Musa'nın kavmindendi. Sonradan onlara isyan etti. Biz ona, anahtarlarını (taşımak) güçlü bir topluluğu (bile) yoran hazineler vermiştik. Hani kavmi kendisine demişti ki: "Böbürlenme! Şüphesiz Allah böbürlenenleri sevmez.[1]"

اِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسٰى فَبَغٰى
عَلَيْهِمْ وَاٰتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَٓا اِنَّ
مَفَاتِحَهُ لَتَنُٓوأُ بِالْعُصْبَةِ اُولِي الْقُوَّةِ
اِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ اِنَّ اللّٰهَ
لَا يُحِبُّ الْفَرِحٖينَ ﴿٧٧﴾

78. "Allah'ın sana verdikleriyle, ahiret evini ara. Dünya (hayatından sana verilen) payını unutma. Allah'ın sana iyilik ettiği gibi, sen (de insanlara) iyilik et. Yeryüzünde karışıklık (çıkarmaya) çalışma. Şüphesiz Allah karışıklık çıkaranları sevmez."

وَابْتَغِ فٖيمَٓا اٰتٰيكَ اللّٰهُ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ وَلَا
تَنْسَ نَصٖيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَاَحْسِنْ كَمَٓا
اَحْسَنَ اللّٰهُ اِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي
الْاَرْضِ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدٖينَ ﴿٧٨﴾

---

[1] Kârûn aslında İsrâiloğulların'dan olup, Firavun'un hazine bakanıydı. O devirdeki anahtarlar büyük olurdu ve sahip olunan zenginlik sebebiyle onları taşımak tabii ki genç ve kuvvetli bir topluluğu bile yorardı.

79. (Kârûn) dedi ki: “Bu (yüce mertebe) bana, ancak bendeki bilgiden dolayı verilmiştir.” O, Allah’ın daha önce kendisinden daha güçlü ve topluluk bakımından (da) daha büyük olan, nice nesilleri yok ettiğini bilmiyor muydu? Suçlulara günahları hakkında sorulmayacak.[1]

قَالَ اِنَّمَٓا اُو۫تٖيتُهُ عَلٰى عِلْمٍ عِنْدٖيۜ
اَوَلَمْ يَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ قَدْ اَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهٖ
مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً
وَاَكْثَرُ جَمْعًاۜ وَلَا يُسْـَٔلُ عَنْ
ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٩﴾

80. Sonra (Kârûn, tüm) süsü ve ihtişamıyla kavminin karşısına çıktı. Dünya hayatını isteyenler, “Keşke Kârûn’a verildiği gibi bize (de) verilseydi! Şüphesiz o, büyük bir şansa sahiptir,” dediler.

فَخَرَجَ عَلٰى قَوْمِهٖ فٖي زٖينَتِهٖۜ قَالَ الَّذٖينَ
يُرٖيدُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَٓا
اُو۫تِيَ قَارُونُۙ اِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظٖيمٍ ﴿٨٠﴾

81. Kendilerine ilim verilenlerse dediler ki: “Size yazıklar olsun! Mümin olup (da yerli yerinde) iyi işler yapana Allah (tarafından verilen) mükâfat daha hayırlıdır. Böyle bir (mükâfata) ancak sabredenler nail olurlar.”

وَقَالَ الَّذٖينَ اُو۫تُوا الْعِلْمَ وَيْلَكُمْ
ثَوَابُ اللّٰهِ خَيْرٌ لِمَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًاۚ
وَلَا يُلَقّٰيهَٓا اِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٨١﴾

82. Sonunda Biz, kendisini ve evini yere gömdük. Allah’tan başka kendisine yardım edecek hiçbir topluluğu (da) yoktu ve o, (düşmanından da) korunamadı.

فَخَسَفْنَا بِهٖ وَبِدَارِهِ الْاَرْضَ۠ فَمَا كَانَ
لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللّٰهِۗ وَمَا
كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرٖينَ ﴿٨٢﴾

[1] Yani suçluların günahları o kadar açık olacak ki, artık kendilerinden sebep sormaya gerek kalmayacak. Ya da suçluların günahları konusunda bir açıklama yapmalarına izin verilmeyecek. Bu ayetin diğer anlamı ise şöyledir: Suçlulara verilen ceza, işledikleri suçların doğal bir neticesi olduğu için, artık onlardan bir sebep sorulmasına gerek yoktur. Mesela bir kimse hakkı inkâr ederse, o doğal olarak hidayetten mahrum kalacaktır. Onun hidayetten mahrum kalması, amelinin doğal bir sonucudur ve artık kendisinden bir açıklama istemeye de gerek yoktur.

83. Düne kadar onun yerinde (olmayı) temenni edenler dediler ki: “Eyvah! Allah kullarından dilediğine rızkı bollaştırır ve (dilediğine de) daraltır. Allah bize iyilikte bulunmasaydı, bizi (de yere) gömerdi. Eyvah! (Aslında) kâfirler asla başarıya ulaşamazlar.”

وَاَصْبَحَ الَّذٖينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْاَمْسِ
يَقُولُونَ وَيْكَاَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ
يَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُۚ لَوْلَٓا اَنْ مَنَّ اللّٰهُ
عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَاۜ وَيْكَاَنَّهُ لَا يُفْلِحُ
الْكَافِرُونَ ﴿٨٣﴾ ع

B. 9

84. İşte ahiret evi budur. Biz onu yeryüzünde üstünlük ve fesat çıkarmak istemeyenler için hazırlarız. (Güzel) sonuç yalnız takvayı benimseyenlerindir.

تِلْكَ الدَّارُ الْاٰخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذٖينَ لَا
يُرٖيدُونَ عُلُوًّا فِي الْاَرْضِ وَلَا فَسَادًاۜ
وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقٖينَ ﴿٨٤﴾

85. Kim iyilik getirirse, kendisine ondan daha iyi bir (karşılık) olacaktır. Kim kötülük getirirse, kötülük işleyenlere (de) ancak yaptıkları kadar ceza verilecektir.

مَنْ جَٓاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَاۚ
وَمَنْ جَٓاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذٖينَ
عَمِلُوا السَّيِّاٰتِ اِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾

86. Şüphesiz sana Kur’an’ı farz kılan, seni (de insanların) dönüp geldikleri yere kesinlikle geri getirecektir.[1] De ki: “Rabbim hidayet ile geleni ve apaçık bir sapıklık içinde olanı, (çok) daha iyi bilir.”

اِنَّ الَّذٖي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لَرَٓادُّكَ
اِلٰى مَعَادٍۜ قُلْ رَبّٖٓي اَعْلَمُ مَنْ جَٓاءَ
بِالْهُدٰى وَمَنْ هُوَ فٖي ضَلَالٍ مُبٖينٍ ﴿٨٦﴾

87. Sen, en mükemmel Kitab’ın sana indirileceğini hiç ummazdın. (Bu,) ancak Rabbinden bir rahmettir. Onun için kâfirlere asla arka çıkma.

وَمَا كُنْتَ تَرْجُٓوا اَنْ يُلْقٰٓى اِلَيْكَ الْكِتَابُ
اِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهٖيرًا
لِلْكَافِرٖينَ ﴿٨٧﴾

[1] Bu ayet-i kerimede Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) tekrar Mekke’ye döneceği önceden haber verilmiştir.

88. Sana Allah’ın ayetleri indirildikten sonra, ondan seni asla alıkoymasınlar. (İnsanları) Rabbine çağır ve Allah’a ortak koşanlardan (da) olma.

وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ اٰيَاتِ اللّٰهِ بَعْدَ اِذْ اُنْزِلَتْ
اِلَيْكَ وَادْعُ اِلٰى رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٨٨﴾

89. Allah ile birlikte başka bir tanrıyı çağırma. O’ndan başka ibadete lâyık olan yoktur. O’nun (ilgi gösterdiği) dışında her şey helâk olandır. Hükümranlık, (ancak) O’nundur. (Hepiniz,) ancak O'na döndürüleceksiniz.

وَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا
هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ اِلَّا وَجْهَهُ
لَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٩﴾

Sûre: 29

ANKEBÛT SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yetmiş ayettir.

Bu sûre de “الم” (Elif, Lâm, Mim) harfleriyle başlamıştır. Ankebût sûresinde, Bakara sûresinin konularının yepyeni bir şekilde tekrar edildiği görülmektedir. Örneğin; Bakara sûresinde Yahudiler’den bahsedilmiş ve onların değişik sınavlardan başarıyla geçemedikleri takdirde, imanlarının kabul edilmeyeceği belirtilmişti. Şimdi bu sûrede de aynı konu tekrarlanmıştır. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) devrinde de, geçmiş kavimlerdeki gibi yalnız inandık iddiasında bulunmak yeterli değildi. Aksine, eski kavimlerin içinden geçtikleri tüm sınavlardan, onların da geçmeleri gerekli kılınmıştır.

Yüce Allah’ın (c.c.) buyurduğu gibi, bazı kimseler anne ve baba tarafından da büyük sınavlara maruz bırakılırlar. Anne ve babalarının müşrik olmaları sebebiyle, çocuklar da Allah’a (c.c.) ortak koşmak konusunda davet edilirler. Yüce Allah (c.c) insana, anne ve babasına iyi davranmasını emretmiştir. Ancak insanoğlu Yüce Allah’ın (c.c.) kendisine yaptığı iyilikleri asla unutmamalıdır. Onun için de, anne ve babası istese bile, şirki asla kabul etmemelidir.

Bakara sûresinin başında münafıklardan bahsedilmiştir ve onların manevi hastalıkları açığa vurulmuştur. Aynı şekilde, bu sûrede de münafıklardan bahsedilmekte ve onların manevi hastalıkları tekrar detaylı incelenmektedir.

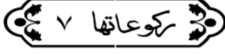
İman iddiasında bulunanlar değişik sınavlardan geçerler. Bazen onların ileri gelenleri, onlardan kendilerine tabi olmalarını isterler. Eğer tuttuğumuz yol yanlış olursa, yüklerinizi yine de biz taşırız derler. Aslında bunu ifade edenler, doğal olarak kendi yüklerini taşıyacaklar. Mamafih bununla kalmayıp, kendilerine tabi olanları saptırmanın yükünü de taşıyacaklar. Kıyamet gününde Yüce Allah (c.c.), onların Kendisi hakkında hangi yalanları söyledikleri konusunda kararını açıklayacaktır.

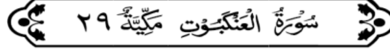
Daha sonra peygamberlerini reddetmeleri ve onlara muhalif olmaları nedeniyle helâk edilen, Hz. Nuh’un (a.s.), Hz. İbrahim’in (a.s.) ve Hz. Lût’un (a.s.) kavimleri gibi geçmiş kavimlerden bahsedilmiştir. Onların emareleri yeryüzünde bugün bile bulunmaktadır. Arkeologlar birçok kavmin kalıntılarını ortaya çıkarmışlardır. Başka kavimlere ait kalıntıların çıkarılma işi ise halen devam etmektedir. Hatta bilim adamları Hz. Nuh’un (a.s.) gemisinden de habersiz değillerdir ve araştırmalarını devam ettirmektedirler.

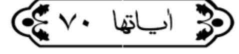
Bu sûrenin kırk ikinci ayeti, sûreye ismini veren örümcekten (عَنْكَبُوت) bahsetmektedir. Yüce Allah'tan (c.c.) başka tanrı edinenlerin örümceğe benzedikleri beyan edilmiştir. Örümcek çok karmaşık bir ağ hazırlar. Aynı şekilde ona benzeyen insanların delilleri de karmaşık, fakat bir o kadar da ahmakçadır. O delillere inananlar da, bir örümceğin ağına yakalanıp ona av olan, ancak onun ağının en zayıf ağ olduğunu bilmeyen ahmak sineklere benzerler.

Örümceğin ağında bir çelişki vardır. Onun tükürüğünden elde edilen iplik, aynı kalınlık ve aynı ağırlıktaki demir bir iplikten daha kuvvetlidir. Buna rağmen o en zayıf ağdır. Böylece düşmanlar için bir meydan okuma ileri sürülmüştür. Onlar, ne kadar güçlü bir ağ hazırlarlarsa hazırlasınlar, bunun sonu örümceğin hazırladığı ve görüntü itibariyle çok güçlü, ancak aslında çok zayıf olan ağ gibi olacaktır.

Bu sûrenin son ayetinde, Allah'ı (c.c.) tüm içtenlikle arayanlara bir müjde verilmiştir. Onların tuttukları hangi yol olursa olsun, Yüce Allah (c.c.) isterse, sonunda onları doğru yola iletebilir. Yeryüzündeki her dinde doğruluklar vardır. Onlar üzerinde derinlemesine düşünüldüğünde, ancak Yüce Allah (c.c.) dilerse, insanlar hidayet bulur ve doğru yola ulaşır.

Ankebût Sûresi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

الٓمٓ ٢

2. Ben, (her şeyi) en iyi bilen Allah’ım![1]

اَحَسِبَ النَّاسُ اَنْ يُتْرَكُٓوا اَنْ يَقُولُٓوا اٰمَنَّا
وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ٣

3. İnsanlar, yalnız inandık, demelerini (yeterli sayıp, hiç) sınanmadan bırakılacaklarını mı zannediyorlar?

وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ
اللّٰهُ الَّذ۪ينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِب۪ينَ ٤

4. (Oysa) Biz, kendilerinden öncekileri (de) sınamıştık. Allah, doğruyu söyleyenleri şüphesiz tanıyacaktır ve yalan söyleyenleri (de) mutlaka meydana çıkaracaktır.

اَمْ حَسِبَ الَّذ۪ينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّـَٔاتِ اَنْ
يَسْبِقُونَاۜ سَٓاءَ مَا يَحْكُمُونَ ٥

5. Kötülük işleyenler (cezamızdan) kurtulacaklarını mı sanıyorlar? Verdikleri hüküm ne kötüdür!

مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَٓاءَ اللّٰهِ فَاِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ
لَاٰتٍۜ وَهُوَ السَّم۪يعُ الْعَل۪يمُ ٦

6. Kim Allah’a kavuşmayı ümit ederse (bilsin ki,) Allah’ın (belirtmiş olduğu) vakit mutlaka gelecektir. O, çok işiten ve çok bilendir.

وَمَنْ جَاهَدَ فَاِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِه۪ۜ
اِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَم۪ينَ ٧

7. (Allah için) çaba harcayan, (aslında) kendi canı için çaba harcar. Şüphesiz Allah âlemlere muhtaç değildir.

وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ
اَحْسَنَ الَّذ۪ي كَانُوا يَعْمَلُونَ ٨

8. İnanıp (da yerli yerinde) iyi işler yapanların kötülüklerini, onlardan mutlaka gidereceğiz. Şüphesiz onlara yaptıkları en iyi amellerine göre mükâfatlarını vereceğiz.

[1] Ayrıntılı bilgi için bkz. dipnot 2:2.

9. Biz, insana ana babasına karşı iyi muamelede bulunmasını kesin olarak emrettik. Eğer onlar, hakkında hiçbir bilgin olmayanı Bana ortak koşman için seninle tartışırlarsa, o zaman onlara boyun eğme. Dönüşünüz (ancak) Banadır. Sonunda yaptıklarınızın (hangisinin iyi, hangisinin ise kötü olduğunu) size bildireceğim.

وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا ۜ وَاِنْ
جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بٖي مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ
عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۜ اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ
فَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩﴾

10. İman edip (yerli yerinde) iyi işler yapanları (da) mutlaka salihler arasına katacağız.

وَالَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحٖينَ ﴿١٠﴾

11. İnsanlardan bazıları, “Biz Allah’a inandık,” derler. Sonra Allah uğruna eziyet edilince, insanların verdikleri eziyeti Allah’ın azabıyla bir tutarlar. Rabbinden bir yardım gelirse, onlar mutlaka, “Şüphesiz biz sizinle beraberdik,” derler. Allah, bütün âlemlerde (yaşayanların) kalplerindekini en iyi bilmez mi?

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ فَاِذَٓا
اُو۫ذِيَ فِي اللّٰهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ
اللّٰهِ ۜ وَلَئِنْ جَٓاءَ نَصْرٌ مِنْ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ
اِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ ۜ اَوَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَعْلَمَ بِمَا فٖي
صُدُورِ الْعَالَمٖينَ ﴿١١﴾

12. Allah, inananları mutlaka belli edecek, ikiyüzlüleri (de) mutlaka meydana çıkaracaktır.

وَلَيَعْلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ
الْمُنَافِقٖينَ ﴿١٢﴾

13. Kâfir olanlar, inananlara derler ki: “Yolumuza uyun, günahlarınızı (da) biz yükleniriz.” Oysa (kâfirler,) onların günahlarını asla taşıyamazlar. Şüphesiz onlar yalancıdırlar.

وَقَالَ الَّذٖينَ كَفَرُوا لِلَّذٖينَ اٰمَنُوا اتَّبِعُوا
سَبٖيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَايَاكُمْ ۜ وَمَا هُمْ
بِحَامِلٖينَ مِنْ خَطَايَاهُمْ مِنْ شَيْءٍ ۜ
اِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٣﴾

14. Onlar, mutlaka kendi yüklerini ve kendi yükleriyle birlikte (saptırdıklarının) yüklerini (de) taşıyacaklar. Uydurdukları iftira hakkında (ise,) Kıyamet günü kendilerine mutlaka sorulacak.

وَلَيَحْمِلُنَّ اَثْقَالَهُمْ وَاَثْقَالًا مَعَ
اَثْقَالِهِمْ وَلَيُسْـَٔلُنَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَمَّا
كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١٤﴾

B. 2

15. Şüphesiz Biz, Nuh'u kendi kavmine göndermiştik. O, aralarında ellisi eksik, bin yıl kaldı.[1] Böylece tufan (gelip) onları yakaladı. Onlar zalim kimselerdi.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰى قَوْمِهٖ فَلَبِثَ
فِيهِمْ اَلْفَ سَنَةٍ اِلَّا خَمْسِينَ عَامًا ط
فَاَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٥﴾

16. Biz onu ve gemideki yolcuları kurtardık. Bu (gemiyi de,) âlemler için bir ibret (vesilesi) kıldık.

فَاَنْجَيْنَاهُ وَاَصْحَابَ السَّفِينَةِ
وَجَعَلْنَاهَا اٰيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

17. İbrahim'i (de peygamber olarak gönderdik.) Hani o, kavmine demişti ki: "Allah'a ibadet edin ve O'nun takvasını benimseyin. Eğer bilirseniz, bu sizin için daha hayırlıdır."

وَاِبْرٰهِيمَ اِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللّٰهَ
وَاتَّقُوهُ ط ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿١٧﴾

18. "Şüphesiz siz Allah'ı bırakıp, ancak putlara taparsınız ve yalan (sözler) uydurursunuz. Allah'ı bırakıp taptıklarınız, sizin için kesinlikle hiçbir rızık sahibi değildirler. Onun için rızkı (yalnız) Allah'ın Katından isteyin, (ancak) O'na ibadet edin ve (yalnız) O'na şükredin. Sizler (ancak) O'na döndürüleceksiniz."

اِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَوْثَانًا
وَتَخْلُقُونَ اِفْكًا ط اِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ
دُونِ اللّٰهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا
عِنْدَ اللّٰهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ ط
اِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٨﴾

[1] Bu ayette Hz. Nuh'un (a.s.) yaşından değil, aksine kendisine verilen şeriatın devam ettiği dönemden bahsedilmiştir. Kur'an-ı Kerim'de Hz. İbrahim'in (a.s.) de Hz. Nuh'un (a.s.) cemaatinden olduğu beyan edilmiştir. (Bkz. 37:84)

19. “Eğer (sözlerimi) yalanlarsanız, sizden önceki kavimler (de peygamberleri) yalanlamışlardı. Peygamber’e düşen (ise mesajı) ancak açıkça ulaştırmaktır.”

وَإِنْ تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِنْ
قَبْلِكُمْ ۖ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ
الْمُبِينُ ﴿١٩﴾

20. Onlar Allah’ın, (âlemi) ilkin nasıl yaratmaya başladığını, sonra (da) onu tekrarladığını görmediler mi? Şüphesiz bu, Allah için (çok) kolaydır.

أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢٠﴾

21. De ki: “Yeryüzünü dolaşın. Sonra (da Allah’ın) nasıl yaratmaya başladığını görün. Ardından Allah (onları) sonraki yaratılış şeklinde kaldıracaktır. Şüphesiz Allah’ın her şeye tam olarak gücü yeter.”

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ
بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنْشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ ۚ
إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢١﴾

22. O dilediğine azap verir, dilediğine (ise) merhamet eder.[1] Hepiniz O’na döndürüleceksiniz.

يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ ۚ
وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ﴿٢٢﴾

23. Siz yerde (de,) gökte (de Allah’ı) aciz bırakamazsınız. Allah’tan başka ne bir dostunuz ne (de) bir yardımcınız vardır.

وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ
وَلَا فِي السَّمَاءِ ۖ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٣﴾ ع

B. 3

24. Allah’ın ayetlerini ve O’nun karşısına çıkmayı inkâr edenler (ise,) işte Benim rahmetimden ümitlerini kesmiş olanlar, onlardır. Kendilerine acı bir azap mukadder olan (da,) onlardır.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ
أُولَٰئِكَ يَئِسُوا مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٤﴾

[1] Yüce Allah’ın (c.c.) insanlara asla zulmetmediği Kur’an-ı Kerim’in birçok ayetinde belirtilmiştir. (Bkz: 50:30; 3:182; 8:52; 22:11; 41:46) Bu ayette de rastgele değil, aksine Allah’ın (c.c.) bilgisine göre, kim hak ettiyse, ancak ona ceza verilir denmiştir.

25. (İbrahim'in) kavminin cevabı, "Bunu ya öldürün, ya (da) yakın," demekten başka bir şey olmadı. Sonra Allah (da) onu ateşten kurtardı. Şüphesiz bunda, inanan bir kavim için ibretler vardır.

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ اِلَّآ اَنْ
قَالُوا اقْتُلُوهُ اَوْ حَرِّقُوهُ فَاَنْجٰيهُ اللّٰهُ
مِنَ النَّارِۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ
لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٥﴾

26. (İbrahim onlara) dedi ki: "Şüphesiz Allah'ı bırakıp putlarla bağ kurdunuz. (Siz bunu, yalnız) bu dünya hayatında (öteki müşriklerle) sevgi bağlarınızı (büyütmek için yaptınız.) Sonra Kıyamet günü aranızdan bazılarınız, diğerlerini kabul etmeyecekler, bazılarınız (da) öbürlerine lanet edecekler. Kalacağınız yer (ise) Cehennem olacak ve hiç yardımcınız (da) bulunmayacak.

وَقَالَ اِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَوْثَانًاۙ
مَوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۚ ثُمَّ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ
بَعْضُكُمْ بَعْضًاۘ وَمَاْوٰيكُمُ النَّارُ وَمَا
لَكُمْ مِنْ نَاصِر۪ينَ ﴿٢٦﴾

27. Bundan sonra Lût, ona inandı. (İbrahim) dedi ki: "Ben mutlaka Rabbime hicret edeceğim. Şüphesiz O üstündür, hikmet sahibidir."

فَاٰمَنَ لَهُ لُوطٌۢ وَقَالَ اِنّ۪ي مُهَاجِرٌ
اِلٰى رَبّ۪يۜ اِنَّهُ هُوَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ﴿٢٧﴾

28. Biz kendisine İshâk ile Yakub'u bağışladık. Soyuna (da) peygamberlik ve Kitab'ın (mükâfatlarını) verdik. Biz, kendisinin mükâfatını bu dünyada (da) verdik. Şüphesiz o, ahirette (de) salih kimselerden olacaktır.

وَوَهَبْنَا لَهُٓ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا ف۪ي
ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَاٰتَيْنَاهُ اَجْرَهُ ف۪ي
الدُّنْيَاۚ وَاِنَّهُ فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِح۪ينَ ﴿٢٨﴾

29. Lût'u (da peygamber olarak gönderdik.) O, kavmine demişti ki: "Şüphesiz sizler, tüm âlemlerde daha önce kimsenin yapmadığı (gibi, büyük) bir hayâsızlığa (koşarak) geliyorsunuz."

وَلُوطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِه۪ٓ اِنَّكُمْ لَتَاْتُونَ
الْفَاحِشَةَۘ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِنَ
الْعَالَم۪ينَ ﴿٢٩﴾

30. “Şüphesiz siz, erkeklere (şehvetle) mi yanaşıyorsunuz? Yolları kesiyorsunuz ve toplantılarınızda (da) çok çirkin sözler söylüyorsunuz.” Bunun üzerine kavminin cevabı, “Eğer doğrulardansan, bize Allah’ın azabını getir,” demekten başkası olmadı.

اَئِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ الرِّجَالَ وَ تَقْطَعُوْنَ
السَّبِيْلَ ۙ وَتَاْتُوْنَ فِيْ نَادِيْكُمُ الْمُنْكَرَ ؕ
فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖۤ اِلَّاۤ اَنْ قَالُوا ائْتِنَا
بِعَذَابِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝٣٠

31. O, dedi ki: “Rabbim, (bu) fesatçı kavime karşı bana yardım et!”

قَالَ رَبِّ انْصُرْنِيْ عَلَى الْقَوْمِ
الْمُفْسِدِيْنَ ۝٣١ ع ٣ ٨ ١٥

B. 4

32. Elçilerimiz İbrahim’e müjdeyi[1] getirdiğinde, “Biz bu yerleşimin halkını mutlaka yok edeceğiz. Şüphesiz oranın ahalisi zalim kimselerdir,” dediler.

وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَاۤ اِبْرٰهِيْمَ بِالْبُشْرٰى ۙ
قَالُوْۤا اِنَّا مُهْلِكُوْۤا اَهْلِ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ ۚ
اِنَّ اَهْلَهَا كَانُوْا ظٰلِمِيْنَ ۝٣٢

33. (İbrahim,) “Ancak orada Lût (da) var,” dedi. Onlar, “Biz orada kimin bulunduğunu daha iyi biliriz. Biz karısı hariç, onu ve ailesini mutlaka kurtaracağız. (Karısı ise) geride kalanlardan olacak,” dediler.

قَالَ اِنَّ فِيْهَا لُوْطًا ؕ قَالُوْا نَحْنُ اَعْلَمُ
بِمَنْ فِيْهَا ۫ لَنُنَجِّيَنَّهٗ وَاَهْلَهٗۤ اِلَّا امْرَاَتَهٗ ۫
كَانَتْ مِنَ الْغٰبِرِيْنَ ۝٣٣

34. Elçilerimiz Lût’a geldiklerinde, o onlar yüzünden üzüntüye kapıldı ve onlardan dolayı (da göğsü) daraldı. Onlar dediler ki: “Korkma ve üzülme. Şüphesiz biz, seni ve karın hariç (bütün) aileni kurtaracağız. O, geride kalanlardan olacak.”

وَلَمَّاۤ اَنْ جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوْطًا
سِیْٓءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَّ قَالُوْا
لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ ۫ اِنَّا مُنَجُّوْكَ
وَاَهْلَكَ اِلَّا امْرَاَتَكَ كَانَتْ مِنَ
الْغٰبِرِيْنَ ۝٣٤

---

[1] Arapça’da “ بُشْرٰى ” kelimesi “önemli bir haber” demektir. Onun belirtileri ise, duyanın yüzünden okunabilir. Bu bir müjde olabileceği gibi üzücü bir konu ile ilgili de olabilir.

35. “Şüphesiz Biz, itaat dışına çıktıkları için, bu yerleşimin halkı üzerine gökten azap indireniz.”

اِنَّا مُنْزِلُونَ عَلٰٓى اَهْلِ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ
رِجْزًا مِنَ السَّمَٓاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ۝٣٥

36. Şüphesiz Biz, orada akıl edenler için apaçık bir ibret alâmetini geride bıraktık.

وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَٓا اٰيَةً بَيِّنَةً لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ۝٣٦

37. Medyen (halkına da) kardeşleri Şuayb’i (peygamber olarak gönderdik.) Onlara dedi ki: “Ey kavmim! Allah’a ibadet edin. Ahiret gününe (kavuşmayı) ümit edin. Yeryüzünde fesat çıkararak dolaşmayın.”

وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْبًاۙ فَقَالَ يَا قَوْمِ
اعْبُدُوا اللّٰهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَلَا تَعْثَوْا
فِي الْاَرْضِ مُفْسِدٖينَ ۝٣٧

38. Bunun üzerine onlar, onu yalanladılar. Sonra bir deprem kendilerini yakaladı. Böylece evlerinde diz üstü çöküp kaldılar.

فَكَذَّبُوهُ فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوا
فٖي دَارِهِمْ جَاثِمٖينَ ۝٣٨

39. Âd ile Semûd’u (da depremlerle helâk ettik.) Onların evlerinin (kalıntılarından, bu gerçek) size iyice belli olmuştur. Şeytan yaptıklarını onlara pek hoş olarak (gösterdi.) Bunun sonucu onları (Allah) yolundan alıkoydu. Oysa onlar (gerçeği) iyice görüyorlardı.

وَعَادًا وَثَمُودَا۬ وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِنْ
مَسَاكِنِهِمْ ۠ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ
اَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبٖيلِ وَكَانُوا
مُسْتَبْصِرٖينَۙ ۝٣٩

40. (Biz,) Kârûn’u (da,) Fir’avun ve Hâmân'ı (da azaba uğrattık.) Şüphesiz Musa, onlara apaçık mucizelerle gelmişti. Sonunda onlar, memlekette (herkese) kibirli davrandılar. (Ama bizim azabımızdan) kaçıp kurtulamadılar.

وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ ۠ وَلَقَدْ
جَٓاءَهُمْ مُوسٰى بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا
فِي الْاَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقٖينَ ۝٤٠

41. (Bunların) her birini kendi günahından dolayı yakaladık. Onlardan bazısına taş yağdıran bir kasırga gönderdik. Bazılarını (ise) korkunç bir gürültü yakaladı. Onlardan bazılarını yere gömdük. Bir kısmını (ise suda) boğduk. Allah onlara zulmeden değildi, ancak onlar kendilerine zulmediyorlardı.

فَكُلًّا اَخَذْنَا بِذَنْبِهٖۚ فَمِنْهُمْ مَنْ اَرْسَلْنَا
عَلَيْهِ حَاصِبًاۚ وَمِنْهُمْ مَنْ اَخَذَتْهُ
الصَّيْحَةُۚ وَمِنْهُمْ مَنْ خَسَفْنَا بِهِ
الْاَرْضَۚ وَمِنْهُمْ مَنْ اَغْرَقْنَاۚ
وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوٓا
اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤١﴾

42. Allah'ı bırakıp başkalarını dost edinenlerin durumu, örümceğin durumuna benzer. O, (kendine) bir ev yaptı. Şüphesiz evlerin en zayıfı örümcek evidir. Keşke (bunu) bilselerdi.

مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَوْلِيَٓاءَ
كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِۚ اِتَّخَذَتْ بَيْتًاۜ وَاِنَّ
اَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِۢ
لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾

43. Şüphesiz Allah, onların, Kendisini bırakarak çağırdıkları her şeyi bilir. O, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.

اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهٖ
مِنْ شَيْءٍۜ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤٣﴾

44. Bu insanlara anlattığımız misallerdir. Ancak bilgili olanlar dışında kimse onları anlamaz.

وَتِلْكَ الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِۚ وَمَا
يَعْقِلُهَٓا اِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٤٤﴾

45. Allah, gökleri ve yeri (belli bir) amaç uğruna yaratmıştır. Şüphesiz bunda, müminler için büyük bir delil vardır.

خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّۜ
اِنَّ فٖي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِلْمُؤْمِنٖينَ ﴿٤٥﴾

B. 5

46. Bu Kitap’tan sana vahiy olunanı (insanlara) okuyup (anlat.) Namazı (da bütün şartlarıyla) kıl. Şüphesiz namaz bütün kötülük ve hoş olmayan söz (ve hareketlerden) alıkoyar. Allah’ı anmak, şüphesiz (bütün zikirlerden) daha yücedir. Allah, tüm yaptıklarınızı bilir.

اُتْلُ مَٓا اُو۫حِيَ اِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَاَقِمِ
الصَّلٰوةَۜ اِنَّ الصَّلٰوةَ تَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَٓاءِ
وَالْمُنْكَرِۜ وَلَذِكْرُ اللّٰهِ اَكْبَرُۜ وَاللّٰهُ
يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٦﴾

47. Ehl-i Kitap ile en güzel (delilden) başkası ile tartışmayın. Ancak aralarından zulmedenler (bunun dışındadır.) Deyin ki: “Bize indirilene (de,) size indirilene (de) inandık. Bizim İlâhımız ve sizin İlâhınız tektir. Biz, ancak O’na itaat ederiz.”

وَلَا تُجَادِلُٓوا اَهْلَ الْكِتَابِ اِلَّا بِالَّت۪ي هِيَ
اَحْسَنُۗ اِلَّا الَّذ۪ينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُٓوا
اٰمَنَّا بِالَّذ۪ٓي اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَاُنْزِلَ اِلَيْكُمْ
وَاِلٰهُنَا وَاِلٰهُكُمْ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ
مُسْلِمُونَ ﴿٤٧﴾

48. İşte böylece Biz, sana (bu en mükemmel) Kitab’ı indirdik. Onun için bu Kitab’ı verdiğimiz kimseler buna inanırlar. (Ehl-i Kitap) olanların bazıları (da) buna inanırlar. Kâfirler dışında kimse ayetlerimizi inkâr etmez.

وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَٓا اِلَيْكَ الْكِتَابَۜ فَالَّذ۪ينَ
اٰتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِه۪ۚ وَمِنْ هٰٓؤُلَٓاءِ
مَنْ يُؤْمِنُ بِه۪ۜ وَمَا يَجْحَدُ بِاٰيَاتِنَٓا
اِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿٤٨﴾

49. Bundan önce sen, hiçbir kitabı okumazdın ve sağ elinle (de) onu yazmazdın. Böyle olsaydı, yalanlayanlar mutlaka şüpheye düşerlerdi.

وَمَا كُنْتَ تَتْلُوا مِنْ قَبْلِه۪ مِنْ كِتَابٍ وَلَا
تَخُطُّهُ بِيَم۪ينِكَ اِذًا لَارْتَابَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٤٩﴾

50. Aslında bu (Kur'an,) ilim verilenlerin kalplerinde (yazılı) olan apaçık delillerdir. Zalimler dışında kimse ayetlerimizi inkâr etmez.

بَلْ هُوَ اٰيَاتٌ بَيِّنَاتٌ ف۪ي صُدُورِ الَّذ۪ينَ
اُو۫تُوا الْعِلْمَۜ وَمَا يَجْحَدُ بِاٰيَاتِنَٓا اِلَّا
الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾

51. Onlar, "Rabbi tarafından ona, neden mucizeler indirilmedi?" derler. De ki: "Mucizeler ancak Allah Katındadır. Ben ise yalnız apaçık bir uyarıcıyım."

وَقَالُوا لَوْلَٓا اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَاتٌ مِنْ رَبِّه۪ۜ
قُلْ اِنَّمَا الْاٰيَاتُ عِنْدَ اللّٰهِۜ وَاِنَّمَٓا اَنَا۬ نَذ۪يرٌ
مُب۪ينٌ ﴿٥١﴾

52. Onlara okunup (anlatılan) en mükemmel Kitab'ı sana indirmemiz, (bir mucize olarak) kendilerine yetmez mi? Şüphesiz bunda iman edenler için (büyük) bir rahmet ve nasihat vardır.

اَوَلَمْ يَكْفِهِمْ اَنَّٓا اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ
يُتْلٰى عَلَيْهِمْۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرٰى
لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

B. 6

53. De ki: "Benimle sizin aranızda şahit olarak, Allah yeterlidir." O, göklerde ve yerde olanları bilir. Batıla inanan ve Allah'ı inkâr edenlerse, işte zarara uğrayanlar (da,) ancak bunlardır.

قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ بَيْن۪ي وَبَيْنَكُمْ شَه۪يدًاۚ
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ وَالَّذ۪ينَ
اٰمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللّٰهِۙ اُو۬لٰٓئِكَ
هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٥٣﴾

54. Onlar senden, azabı çabuk (getirmeni) isterler. Belirlenmiş bir zamanı olmasaydı, azap kendilerine mutlaka (çoktan) gelirdi. Şüphesiz o, onlar farkında değillerken, ansızın gelecektir.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِۜ وَلَوْلَٓا اَجَلٌ
مُسَمًّى لَجَٓاءَهُمُ الْعَذَابُۜ وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ
بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٤﴾

55. Onlar senden, azabı çabuk getirmeni isterler. Şüphesiz Cehennem kâfirleri mutlaka (her taraftan) kuşatandır.

يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ ۚ وَإِنَّ جَهَنَّمَ
لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٥٥﴾

56. Azap onları üstlerinden (de,) ayaklarının altından (da) sarıp örtecektir. (Yüce Allah,) "Yaptıklarınızın (meyvesini) tadın," diyecek.

يَوْمَ يَغْشَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ
تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٥٦﴾

57. Ey inanan kullarım! Şüphesiz benim yeryüzüm geniştir. Onun için, yalnız Bana ibadet edin.

يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ
فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ ﴿٥٧﴾

58. Her can ölümü tadacaktır. Sonra (ancak) Biz'e döndürüleceksiniz.

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ۖ ثُمَّ إِلَيْنَا
تُرْجَعُونَ ﴿٥٨﴾

59. İman edip (yerli yerinde) iyi işler yapanları, mutlaka içinde ırmaklar akan Cennette köşklere yerleştireceğiz. Onlar orada ebediyen kalacaklar. (İyi) amelde bulunanların mükâfatı ne güzeldir!

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ
نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿٥٩﴾

60.Sabredenler ve Rablerine güvenenler, (işte onlardır.)

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٦٠﴾

61. (Dünyada,) rızkını (insanlar gibi) yanında taşımayan nice hayvan vardır. Onlara (da,) size (de) rızık veren, ancak Allah'tır. O, (duaları) çok işiten ve daimi bilgiye sahip olandır.

وَكَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا
اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿٦١﴾

62. Eğer sen onlara, “Gökleri ve yeri kim yarattı? Güneş ile ayı (hiç karşılıksız) hizmetinize sunan kimdir?” diye sorarsan, mutlaka “Allah!” diyecekler. O halde (nerelere) döndürülüyorlar?

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ فَاَنّٰى يُؤْفَكُونَ ٦٢

63. Allah kullarından dilediği için rızkı bollaştırır, (dilediği için ise) daraltır. Şüphesiz Allah, her şeyi en iyi bilendir.

اَللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِه۪
وَيَقْدِرُ لَهُ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَل۪يمٌ ٦٣

64. Eğer onlara, “Bulutlardan su indirip onunla ölümünden sonra toprağı dirilten kimdir?” diye sorarsan, mutlaka “Allah!” diyecekler. De ki: “Her türlü hamd Allah’a mahsustur, fakat onların çoğu akıl etmezler.”

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً
فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ
اللّٰهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْقِلُونَ ٦٤

B. 7

65. Bu dünya hayatı gaflet ve eğlenceden başka bir şey değildir. Şüphesiz ahiret evi, gerçek hayat (evidir.) Keşke onlar bilselerdi.

وَمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَٓا اِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ
وَاِنَّ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ
لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ٦٥

66. Onlar gemiye bindiklerinde, dinlerini yalnız O’na halis kılarak, Allah’a dua ederler. Ancak onları kurtararak karaya (çıkardığı) zaman, hemen (Allah’a) ortak koşarlar.

فَاِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِص۪ينَ
لَهُ الدّ۪ينَ فَلَمَّا نَجّٰيهُمْ اِلَى الْبَرِّ اِذَا هُمْ
يُشْرِكُونَ ٦٦

67. Bunun sonucu, kendilerine verdiklerimize nankörlük ederler ve geçici olarak (dünya mallarından) faydalanırlar. Ancak onlar, yakında (onun) neticesini öğrenecekler.

لِيَكْفُرُوا بِمَٓا اٰتَيْنَاهُمْۚ وَلِيَتَمَتَّعُوا
فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾

68. Onlar, kendi etraflarından insanlar kapılıp götürülürlerken, kendileri için emniyetli bir Harem yaptığımızı görmediler mi? Hala onlar yalana mı inanacaklar ve Allah'ın nimetini mi inkâr edecekler?

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا اٰمِنًا
وَيُتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْۜ
اَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ
يَكْفُرُونَ ﴿٦٨﴾

69. Allah'a karşı yalan uydurup iftira edenden yahut doğru bir söz kendisine geldikten sonra, onu reddedenden daha zalim kim olabilir? (Böyle) kâfirlerin yeri Cehennem değil midir?

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ
كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَٓاءَهُۜ اَلَيْسَ فٖي جَهَنَّمَ
مَثْوًى لِلْكَافِرٖينَ ﴿٦٩﴾

70. Bizim için çaba harcayanları, elbette yollarımıza eriştireceğiz. Şüphesiz Allah, iyilik edenler ile mutlaka beraberdir.

وَالَّذٖينَ جَاهَدُوا فٖينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَاۜ
وَاِنَّ اللّٰهَ لَمَعَ الْمُحْسِنٖينَ ﴿٧٠﴾ ع

Sûre:30

RÛM SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte altmış bir ayettir.

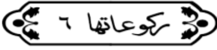
Bu sûre de “ الم ”(Elif, Lâm, Mim) mukataât harfleriyle başlamıştır. Bu harflerle başlayan sûrelerde, Yüce Allah’ın (c.c.) geçmişte ne olduğunu ve gelecekte de ne olacağını en iyi bildiği beyan edilmiştir.

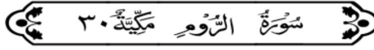
Geçen sûrenin sonunda Yüce Allah’ın (c.c.) ihsan edenler ile birlikte olduğu anlatılmıştı. Şüphesiz en fazla ihsan eden, Hz. Muhammed-i Mustafa’dır (s.a.v.). Bu sûrenin değişik ayetlerinde kendisine yeni zaferlerin müjdeleri verilmektedir. İlk müjde, Romalı Hıristiyanlar hakkındadır. Onlar hiç olmazsa, temelde tek Tanrı’ya inandıklarını iddia ederlerdi. Persli müşrikler Romalı Hıristiyanlar’a karşı çok küçük bir zafere ulaştıklarında, Allah’a (c.c.) inananlar karşısında son bir zafere daha ulaşabileceklerini düşünmeye başlamışlardı. Bu sûrede ise, bunun asla olmayacağı belirtilmiştir. Aksine Romalılar’ın, Persli müşriklere kaybettikleri topraklarını tekrar geri alabilecekleri, diğer taraftan da Müslümanlar’ın putperestlere üstün gelecekleri umudu ile buna sevinecekleri beyan edilmektedir.

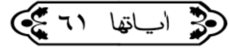
Önceden verilen bu haber ileri sürüldüğünde, Müslümanlar çok daha zayıf bir durumdaydılar. Hiçbir kimse onların galip çıkacaklarını iddia edemezdi. Oysa Müslümanlar’ın Pers İmparatoru Kisra aleyhinde çok yüce bir zaferi elde edecekleri bilgisi de önceden verilen bu haberin kapsamındaydı. İşte bu, aynen gerçekleşmiştir. Apaçık olan bu mucizeyi görmelerine rağmen, bazı insanlar maalesef Yüce Allah’ın (c.c.) varlığını yine de inkâr ederler. Onların dikkati, yer ile göğe ve ayrıca kendi nefislerine çekilmiştir. Onlara, bu unsurlara dikkat etmez misiniz diye sorulmuştur. Dikkat ederlerse Yüce Allah’ın (c.c.) var oluşunun şahadetlerini, hem kendi nefislerinde, hem de yer ile göklerde bulabilecekleri belirtilmiştir. Benzer bir şekilde dikkatleri, geçmiş kavimlerin kalıntılarına da çekilmiştir. Eğer onlar kendi durumlarından gafil durumda iseler, hiç olmazsa geçmiş kavimlerin akıbetine bir göz atabilecekleri söylenmiştir. O kavimler maddi anlamda ne kadar muazzamdılar. Onlar yeryüzünde, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) zamanında var olan kavimlerden bile daha büyük üstünlüğe sahiptiler. Ancak peygamberler kendilerine gelince, onları reddettiler. Bunun neticesinde, bütün yücelikleri de yerle bir edildi.

Bundan öte, bu sûrede değişik örneklerle ölüm ve sonraki hayata dikkat çekilmiştir. Siz hangi yöne bakarsınız bakın, hayattan sonra ölüm ve ölümden sonra hayat her yerde gözünüze çarpacaktır. Ne yazıktır ki, insanoğlu buna dikkat etmez. Bu sistemin erişeceği son nokta, kesinlikle insanın sık sık bu dünya için diriltilmesi şeklinde olamaz. Onun için insanın hesap vermek üzere Yüce Allah'ın (c.c.) önüne çıkarılacağı hayat, onun son hayatı olacaktır.

Bu sûrede Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) tekrar sabretmesi telkin edilmektedir. Yüce Allah'ın (c.c.) verdiği söz mutlaka doğrudur. O, ey Habibim sana inanmayanlar, seni yolundan caydırmasınlar, demiştir. Burada belirtilen sabırdan ise murat, hayırlara sımsıkı sarılmak ve hak sözünden asla caymamaktır.

Rûm Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحٖيمِ ١

2. Ben, (her şeyi) en iyi bilen Allah'ım![1]

الٓمٓ ٢

3-6. Romalılar yakın bir yerde yenilgiye uğradılar. Onlar yenildikten sonra, üç ile dokuz yıl içinde galip gelecekler. Hükümranlık önce (de,) sonra (da) Allah'ındır. O gün müminler, Allah'ın yardımıyla çok mutlu olacaklar. Allah dilediğine yardım eder. O üstündür, çok rahmet edendir.

غُلِبَتِ الرُّومُ ٣
فٖٓي اَدْنَى الْاَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ٤
فٖي بِضْعِ سِنٖينَ لِلّٰهِ الْاَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ ٥
بِنَصْرِ اللّٰهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَٓاءُ وَهُوَ الْعَزٖيزُ الرَّحٖيمُ ٦

7. Bu Allah'ın verdiği sözdür. Allah verdiği söze aykırı davranmaz. Ancak insanların çoğu bilmezler.[2]

وَعْدَ اللّٰهِ لَا يُخْلِفُ اللّٰهُ وَعْدَهُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ٧

8. Onlar, dünya hayatının dış (yüzünü) bilirler. Ahiret (hayatından da) habersizdirler.

يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِنَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْاٰخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ ٨

---

[1] Ayrıntılı bilgi bkz. dipnot 2:2.

[2] Bu ayet-i kerimelerde Romalılar'ın yenilgiye uğrayarak tekrar üstün çıkacaklarından bahsedilmiştir. Nitekim Romalılar, Kisra'nın ateşe tapan imparatorluğuna karşı yenilgiye uğradılar. Ancak başka bir savaşta ise, Romalılar Kisra'nın ordusuna karşı zafere kazanmışlardır. Onların bu zafer haberi, Müslümanlar'a Bedir savaşında galip gelerek sevindikleri günde ulaşmıştır.

9. Onlar kendi benliklerinde, Allah'ın gökleri ve yeri ve ikisi arasında olanları, ancak hak ile ve belli bir süre için yarattığını, düşünmediler mi? Ancak insanların çoğu, mutlaka Rableri ile karşılaşacak olduklarına inanmazlar.

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللّٰهُ
السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ
وَأَجَلٍ مُسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ
بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ ﴿٩﴾

10. Bunlar yeryüzünde gezip, kendilerinden öncekilerin sonları nasıldı (onu) görmediler mi? Onlar, kuvvet bakımından kendilerinden daha üstündüler. Onlar, toprağı sürdüler ve onu bunların imar ettiklerinden daha çok bayındırlaştırdılar. Peygamberleri onlara apaçık mucizelerle geldiler. Sonunda Allah onlara zulmedecek değildi, ama onlar kendi canlarına zulmettiler.

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ
وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا
وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ
اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ﴿١٠﴾

11. Nihayetinde kötü işler işleyenlerin sonu (da) kötü oldu. Çünkü onlar Allah'ın ayetlerini yalanlar ve onlarla alay ederlerdi.

ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِينَ أَسَاؤُا السُّوأٰى أَنْ
كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللّٰهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِؤُنَ ﴿١١﴾ ع

B. 2

12. Allah yaratışı başlatır, sonra (da) onu tekrarlar. Sonunda, ancak O'na döndürüleceksiniz.

اَللّٰهُ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ
إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٢﴾

13. Kıyamet'in geleceği gün, suçlular ümitsizliğe kapılacaklar.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ
الْمُجْرِمُونَ ﴿١٣﴾

14. (Allah'a) ortak koştuklarından hiç biri onlara şefaatçi olmayacak. Onlar, ortak koştuklarını (da) reddedecekler.

وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ مِنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعٰٓؤُا
وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ ﴿١٤﴾

15. Kıyametin kopacağı gün (ise, işte) o gün (müşrikler birbirlerinden) ayrılacaklar.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَتَفَرَّقُونَ ﴿١٥﴾

16. İnanıp (da, yerli yerinde) iyi işler yapanlara ise, bir bahçede mutluluk bahşedilecek.

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ
فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٦﴾

17. Kâfir olup, ayetlerimizi ve ahiret (günü) karşılaşmasını reddedenler ise, (işte) azapla karşı karşıya getirilecek olanlar (da,) bunlar olacaklar.

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَائِ
الْآخِرَةِ فَأُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٧﴾

18. Onun için akşama girdiğinizde ve sabaha erdiğinizde, Allah'ı tespih edin.

فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ
تُصْبِحُونَ ﴿١٨﴾

19. Göklerle yerde, gecenin ilk saatlerinde ve öğle (vaktini) geçirdiğinizde hamd, ancak O'nundur.

وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا
وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٩﴾

20. O, diriyi ölüden, ölüyü diriden çıkarır. O, toprağı ölümünden sonra diriltir. İşte siz (de) böyle çıkarılacaksınız.

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ
مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۗ
وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿٢٠﴾ ع

B. 3

21. Sizi topraktan yaratmış olması, O'nun alâmetlerinden (biridir.) Sonra (bunun neticesinde,) beşer olarak (çoğalıp yeryüzüne) yayılırsınız.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا
أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ﴿٢١﴾

22. Huzur bulmak üzere onlara (ilgi duymanız için,) kendi cinsinizden size eşler yaratması ve aranızda sevgi ve merhamet (bağları) kurması (da,) O'nun alâmetlerindendir. Şüphesiz bunda, düşünen bir kavim için birçok deliller vardır.

وَمِنْ اٰيَاتِه۪ٓ اَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ
اَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوٓا اِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ
مَوَدَّةً وَرَحْمَةًۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٢﴾

23. Gökler ile yeri yaratması, dillerinizin ve renklerinizin değişik olması (da) O'nun alâmetlerindendir. Şüphesiz bunda, bilgili insanlar için birçok deliller vardır.

وَمِنْ اٰيَاتِه۪ خَلْقُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
وَاخْتِلَافُ اَلْسِنَتِكُمْ وَاَلْوَانِكُمْۜ اِنَّ
ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِلْعَالِم۪ينَ ﴿٢٣﴾

24. Gecede ve gündüzde uyumanız ve O'nun lütfunu aramanız (da,) O'nun alâmetlerindendir. Şüphesiz bunda, (söz) dinleyen insanlar için birçok deliller vardır.

وَمِنْ اٰيَاتِه۪ مَنَامُكُمْ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ
وَابْتِغَاۤؤُ۬كُمْ مِنْ فَضْلِه۪ۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ
لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢٤﴾

25. Size korku ve umut vermek için şimşeği göstermesi (de,) O'nun alâmetlerindendir. O, bulutlardan su indirip, onunla toprağı ölümünden sonra diriltir. Şüphesiz bunda, akıllı insanlar için birçok deliller vardır.

وَمِنْ اٰيَاتِه۪ يُر۪يكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا
وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاۤءِ مَاۤءً فَيُحْي۪ بِهِ الْاَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَاۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿٢٥﴾

26. Alâmetlerinin biri (de) göklerin ve yerin O'nun emriyle ayakta durmasıdır. Sonra bir kez sizi yerden çağırdığında, hepiniz hemen çıkmaya başlayacaksınız.

وَمِنْ اٰيَاتِه۪ٓ اَنْ تَقُومَ السَّمَاۤءُ وَالْاَرْضُ
بِاَمْرِه۪ۜ ثُمَّ اِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةًۗ مِنَ
الْاَرْضِۗ اِذَٓا اَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٦﴾

27. Göklerde ve yerde bulunan her şey O'nundur. Hepsi O'na baş eğerler.

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِۜ كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ ﴿٢٧﴾

28. O, yaratmayı başlatır, sonra (da) onu tekrarlar. Bu O'nun için pek kolaydır. Göklerde ve yerde, O'nun şanı en yücedir. O, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.

وَهُوَ الَّذ۪ي يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُع۪يدُهُ وَهُوَ اَهْوَنُ عَلَيْهِۜ وَلَهُ الْمَثَلُ الْاَعْلٰى فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِۚ وَهُوَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ﴿٢٨﴾

B. 4

29. O, size kendi misalinizi beyan eder. Size verdiğimiz mala, sağ ellerinizin sahip olduğu kimselerden, size eşit ortaklarınız olabilir mi? Sonra kendi aranızda, birbirinizden korktuğunuz gibi, onlardan korkar mısınız? İşte böyle Biz, akıl edenlere ayetleri açık açık anlatırız.

ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِنْ اَنْفُسِكُمْۜ هَلْ لَكُمْ مِنْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ مِنْ شُرَكَٓاءَ ف۪ي مَا رَزَقْنَاكُمْ فَاَنْتُمْ ف۪يهِ سَوَٓاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخ۪يفَتِكُمْ اَنْفُسَكُمْۜ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٩﴾

30. Aslında zulmedenler, (hiç) bilgileri olmaksızın heveslerinin peşine düştüler. Artık Allah'ın sapık olduğuna hükmettiği kimseyi, kim doğru yola iletebilir? Bunların hiç yardımcıları (da) olmayacak.

بَلِ اتَّبَعَ الَّذ۪ينَ ظَلَمُٓوا اَهْوَٓاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍۚ فَمَنْ يَهْد۪ي مَنْ اَضَلَّ اللّٰهُۜ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِر۪ينَ ﴿٣٠﴾

31. O halde, daima (Allah'a) yönelmiş biri olarak, bütün dikkatini din üzerinde tut. Allah'ın insanları üzerinde yarattığı tabiatı (benimse.) Allah'ın yaratmasında hiçbir değişiklik olamaz. Daima ayakta tutan ve kalacak olan din, ancak budur.[1] Fakat insanların çoğu bunu bilmezler.

فَاَقِمْ وَجْهَكَ لِلدّ۪ينِ حَن۪يفًاۜ فِطْرَتَ اللّٰهِ الَّت۪ي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَاۜ لَا تَبْد۪يلَ لِخَلْقِ اللّٰهِۜ ذٰلِكَ الدّ۪ينُ الْقَيِّمُۙ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَۙ ﴿٣١﴾

[1] Bu ayet-i kerimeye göre, Hıristiyanlar, Yahudiler ve müşriklerin çocukları doğduklarında masum olurlar. Ancak bunlar, daha sonra değişik etkenlerin sonucu olarak doğru yoldan sapabilirler.

32. Sizler (daima) O'na eğilin ve O'nun takvasını benimseyin. Namazı ayakta tutun. Allah'a ortak koşanlardan (da) olmayın.

مُنِيبِينَ اِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ
وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣٢﴾

33. Yani dinlerini bölenler ve çeşitli fırkalara ayrılanlardan (olmayın. Onlardan) her hizip kendi elindekiyle övünür.

مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا ط
كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٣﴾

34. İnsanlara bir sıkıntı geldiğinde, alçak gönüllülükle Rablerine eğilip, O'nu çağırırlar. Sonra O, Katından kendilerine bir rahmet tattırınca, onlardan bir grup Rablerine (hemen) ortak koşmaya başlar.

وَاِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ
مُنِيبِينَ اِلَيْهِ ثُمَّ اِذَا اَذَاقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً
اِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٤﴾

35. Bunun sonucu, onlara verdiklerimize (karşın) nankörlük etmiş olurlar. Sizler geçici olarak faydalanın. Pek yakında (sonucu) öğreneceksiniz.

لِيَكْفُرُوا بِمَا اٰتَيْنَاهُمْ ط فَتَمَتَّعُوا وقفة
فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾

36. Biz onlara üstün bir delil mi indirdik de böylece o, onların Allah'a ortak koştuklarıyla ilgili söz (mü) söylüyor?

اَمْ اَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا
كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٣٦﴾

37. Biz insanlara rahmeti tattırınca, onunla övünürler. Ama (geçmişte) ellerinin yaptıkları yüzünden kendilerine bir sıkıntı gelse, hemen umutsuzluğa kapılırlar.

وَاِذَا اَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا ط وَاِنْ
تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيهِمْ
اِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ﴿٣٧﴾

38. Onlar, Allah'ın dilediğinin rızkını bollaştırdığını ve (dilediğininkini ise) daralttığını görmediler mi? Şüphesiz bunda, inananlar için birçok deliller vardır.

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ
يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ط اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ
يُؤْمِنُونَ ﴿٣٨﴾

39. Onun için (sana) yakınlığı olana, yoksula ve yolcuya hakkını ver. Bu (amel) Allah'ın rızasını (elde etmek) isteyenler için (çok) hayırlıdır. Başarıya kavuşanlar (da,) işte onlardır.

فَاٰتِ ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهُ وَالْمِسْكٖينَ وَابْنَ
السَّبٖيلِ ذٰلِكَ خَيْرٌ لِلَّذٖينَ يُرٖيدُونَ
وَجْهَ اللّٰهِ وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٩﴾

40. İnsanların mallarında çoğalsın diye, faiz (karşılığında) verdiğiniz (para,) Allah Katında çoğalmaz.[1] Allah'ın rızasını kazanmak için zekât olarak verdiğiniz (ise böyle değildir. Allah Katında mallarını) arttıranlar (da,) işte bunlardır.

وَمَٓا اٰتَيْتُمْ مِنْ رِبًا لِيَرْبُوَا۬ فٖٓي اَمْوَالِ
النَّاسِ فَلَا يَرْبُوا عِنْدَ اللّٰهِ وَمَٓا اٰتَيْتُمْ
مِنْ زَكٰوةٍ تُرٖيدُونَ وَجْهَ اللّٰهِ فَاُو۬لٰٓئِكَ
هُمُ الْمُضْعِفُونَ ﴿٤٠﴾

41. Sizi yaratan, sonra size rızık veren, sonra sizi öldüren, daha sonra (da) sizi diriltecek olan Allah'tır. Sizin (ileri sürdüğünüz) ortaklardan, bunlardan bir kısmını yapabilecek olan var mı? O, her türlü eksiklikten uzaktır ve onların ortak koşmalarından pek yücedir.

اَللّٰهُ الَّذٖي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ
يُمٖيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيٖيكُمْ هَلْ مِنْ
شُرَكَٓائِكُمْ مَنْ يَفْعَلُ مِنْ ذٰلِكُمْ مِنْ
شَيْءٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤١﴾ ع

B. 5

42. İnsanların yaptıkları kötü işler yüzünden karada ve denizde fesat ortaya çıkmıştır. Bunun neticesinde (Allah,) (itaatsizlikten) vazgeçsinler diye, onlara yaptıklarının bir kısmının cezasını (bu dünyada) verecektir.

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ
اَيْدِي النَّاسِ لِيُذٖيقَهُمْ بَعْضَ الَّذٖي
عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٢﴾

[1] Kur'an-ı Kerim'e göre fakirlere para vererek faiz almak haram edildiği gibi zenginlerin faiz karşılığında para alarak ticaret yapmaları da haram kılınmıştır. Bazı Müslümanlar zenginlere para vererek onlardan faiz almayı caiz görürler. Aynı şekilde büyük bir şirkete yahut bankaya para yatırarak faiz almakta da bir sakınca görmezler. Bu ayet-i kerime bu gibi faizin de haram olduğunu açıklamaktadır. Yüce Allah (c.c.) gelecekte Müslümanların, faizi caiz bırakmak üzere bazı hilelere başvuracağını ve bankalardaki faizin caiz olduğunu savunacaklarını bildiği için bu ayet-i kerime vasıtasıyla her çeşit faizin yasak olduğunu belirtmiştir.

43. De ki: "Yeryüzünde dolaşın. Öncekilerin sonlarının nasıl olduğunu görün. Onların çoğu müşriktiler."

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ
كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ ﴿٤٣﴾

44. Ertelenmesi için Allah Katından bir çare tayin edilmemiş olan gün gelmeden önce, dikkatini daima ayakta tutan ve kalacak olan dine çevir. O gün (müminlerle kâfirler) birbirlerinden ayrılacaklar.

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِنْ قَبْلِ أَنْ
يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ
يَصَّدَّعُونَ ﴿٤٤﴾

45. Kim kâfirlik ederse, kâfirliğinin vebali kendisine olacaktır. (Yerli yerinde) iyi işler yapanlar ise, ancak kendileri için hazırlık yaparlar.

مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا
فَلِأَنْفُسِهِمْ يَمْهَدُونَ ﴿٤٥﴾

46. Bunun sonucu O, iman edip (yerli yerinde) iyi işler yapanları, Kendi lütfuyla mükâfatlandıracaktır. Şüphesiz O, kâfirleri hiç sevmez.

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٤٦﴾

47. Kendi rahmetini size tattırsın, gemiler O'nun emriyle seyretsin ve O'nun lütfunu arayıp şükredesiniz diye, müjde veren olarak rüzgârları göndermesi (de,) O'nun alâmetlerindendir.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيَاحَ مُبَشِّرَاتٍ
وَلِيُذِيقَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَلِتَجْرِيَ
الْفُلْكُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٤٧﴾

48. Şüphesiz Biz, senden önce (birçok) peygamberleri kendi kavimlerine gönderdik. Onlar, onlara apaçık delillerle geldiler. Biz, suç işleyenlerden öç aldık. Müminlere yardım etmek (ise,) üstümüzde bir yükümlülüktür.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ
قَوْمِهِمْ فَجَاءُوهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَانْتَقَمْنَا
مِنَ الَّذِينَ أَجْرَمُوا وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا
نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٨﴾

49. Rüzgârları gönderen Allah'tır. Böylece onlar bulutları taşır. O, o (bulutları) gökte dilediği gibi yayar. Onları parçalara ayırır. Böylece yağmurun onlardan yağdığını görürsün. Onu kullarından dilediğine ulaştırınca, onlar hemen sevinirler.

اَللّٰهُ الَّذ۪ي يُرْسِلُ الرِّيَاحَ فَتُث۪يرُ سَحَابًا
فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَٓاءِ كَيْفَ يَشَٓاءُ وَيَجْعَلُهُ
كِسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِه۪ۚ
فَاِذَٓا اَصَابَ بِه۪ مَنْ يَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِه۪ٓ
اِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَۚ ﴿٤٩﴾

50. Oysa onlar, o (yağmurun) kendilerine indirilmesinden önce, (onun) gelmesi konusunda umutlarını yitirmişlerdi.[1]

وَاِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ اَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ
قَبْلِه۪ لَمُبْلِس۪ينَ ﴿٥٠﴾

51. Allah'ın rahmetinin belirtilerine bir bak! Ölümünden sonra toprağı nasıl canlandırır. Şüphesiz ölüleri dirilten (de) ancak O'dur. O'nun her şeye gücü yeter.

فَانْظُرْ اِلٰٓى اٰثَارِ رَحْمَتِ اللّٰهِ كَيْفَ يُحْيِ
الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَاۜ اِنَّ ذٰلِكَ لَمُحْيِ
الْمَوْتٰىۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿٥١﴾

52. Eğer Biz rüzgârı estirirsek, onlar (da ekinleri) sararmış görürlerse, bundan sonra mutlaka nankörlük edecekler.

وَلَئِنْ اَرْسَلْنَا ر۪يحًا فَرَاَوْهُ مُصْفَرًّا
لَظَلُّوا مِنْ بَعْدِه۪ يَكْفُرُونَ ﴿٥٢﴾

53. Şüphesiz sen, ölülere (sözünü) duyuramazsın ve sırtlarını dönüp gittikten sonra, sağırlara (da) çağrını işittiremezsin.

فَاِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتٰى وَلَا تُسْمِعُ
الصُّمَّ الدُّعَٓاءَ اِذَا وَلَّوْا مُدْبِر۪ينَ ﴿٥٣﴾

54. Sen körleri (de) sapıklıklarının ardından doğru yola iletemezsin. Sen, ancak ayetlerimize inanan ve Bize teslim olmuş kimselere söz dinletebilirsin.

وَمَٓا اَنْتَ بِهَادِ الْعُمْيِ عَنْ ضَلَالَتِهِمْۜ اِنْ
تُسْمِعُ اِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِاٰيَاتِنَا فَهُمْ
ع ١٣ ٨ مُسْلِمُونَ ﴿٥٤﴾

1 قَبِلَ قَبْلًا يَقْبَلُ – قَبْلًا – أتى (ألمنجد ألمعجم الوسيط) Buna göre "مِنْ قَبْلِه۪" ifadesi "gelmesinden önce" anlamına da gelmektedir.

B. 6

55. Sizi zayıflıktan yaratan, zayıflıktan sonra gücü veren, gücün ardından (ise) zayıflığı ve ihtiyarlığı vareden Allah'tır. O dilediğini yaratır. O, en iyi bilen ve (her şeye) gücü yetendir.

اَللّٰهُ الَّذ۪ي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ
مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ
ضَعْفًا وَشَيْبَةًۜ يَخْلُقُ مَا يَشَٓاءُۚ وَهُوَ
الْعَل۪يمُ الْقَد۪يرُ ﴿٥٥﴾

56. Belirlenen saatin geleceği gün[1], suçlular çok kısa bir süre dışında dünyada kalmadıklarına dair yemin edecekler.[2] Onlar, aynen böyle saçma sözler uydururlar.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَۙ
مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍۜ كَذٰلِكَ كَانُوا
يُؤْفَكُونَ ﴿٥٦﴾

57. Kendilerine ilim ve iman verilenler diyecekler ki: "Şüphesiz sizler, Allah'ın Kitabı'na göre (belirlenmiş olan) tekrar kalkınma gününe kadar kaldınız.[3] Tekrar kalkınma günü, işte budur. Ancak siz bilmezsiniz."

وَقَالَ الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا الْعِلْمَ وَالْا۪يمَانَ لَقَدْ
لَبِثْتُمْ ف۪ي كِتَابِ اللّٰهِ اِلٰى يَوْمِ الْبَعْثِۘ
فَهٰذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلٰكِنَّكُمْ كُنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾

58. O gün zulmedenlerin özürleri hiç kâr etmeyecek. Kendilerinden hiçbir mazeret (de) kabul edilmeyecek.

فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ الَّذ۪ينَ ظَلَمُوا
مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٨﴾

59. Biz mutlaka bu Kur'an'da, insanlar için her türlü misali beyan ettik. Eğer sen kendilerine bir mucize getirsen, kâfir olanlar kesinlikle, "Siz ancak yalancılarsınız," diyecekler.

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ ف۪ي هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ
كُلِّ مَثَلٍۜ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِاٰيَةٍ لَيَقُولَنَّ
الَّذ۪ينَ كَفَرُٓوا اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا مُبْطِلُونَ ﴿٥٩﴾

---

[1] İslam dininin tekrar kuvvet kazanacağı ve üstün geleceği gün demektir.
[2] Yani, onların üstünlükleri kısa sürecektir.
[3] Bu kelimelerden anlaşıldığı gibi burada öldükten sonra tekrar dirilmekten değil, aksine insanların milli kalkınmasından yani, İslam dünyasının kalkınmasından bahsedilmiştir.

60. İşte böylece Allah, bilgisizlerin kalplerini mühürler.

كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِ الَّذٖينَ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٠﴾

61. Onun için sabret. Şüphesiz Allah'ın sözü doğrudur. Kesin bilgiye sahip olmayanlar seni (asla) hafife almasınlar.

فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفَّنَّكَ
الَّذٖينَ لَا يُوقِنُونَ ﴿٦١﴾

Sûre: 31

LOKMAN SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte otuz beş ayettir.

Bu sûre de " الم" (Elif, Lâm, Mim) mukataât harfleriyle başlamıştır. Aynı mukataât harfleri ile başlamış ilk sûre olan Bakara'da yer alan konular, bu sûrede yepyeni bir şekilde ifade edilmiştir. Burada, bu Kitap'ta bulunan ve Yüce Allah (c.c.) tarafından indirilen hidayetten daha da geniş bir biçimde söz edilmektedir. Daha önce ifade edildiği gibi bu Kitap, takvanın ilk anlamına göre doğruya doğru diyebilme cesaretine sahip olanlar için hidayet olacaktı. Bu sûrede ise, bu Kitab'ın takva açısından çok daha ileri safhalarda, yani "Muhsinin" durumuna ulaşmışlara hidayet vereceği iddia edilmiştir. Bundan sonra, hidayetin sonsuz evrelerinde bile bu hidayet kaynağının hidayet vermeye devam edeceği belirtilmiştir.

Bu sûrenin ayetlerinde, Yüce Allah'ın (c.c.) çok kudretli olduğu tekrar edilmiştir ve insanoğlunun onları göremediği ileri sürülmüştür. Buna örnek olarak da, eğer insanoğlu yer çekimini göremiyorsa, kendi gözleri ile Yüce Allah'ı (c.c.) ve O'nun farklı farklı kuvvetlerini nasıl görebilir denmiştir.

Hz. Lokman (a.s.) insanlar arasında şöhret bulmuş, hikmetli sözler söyleyen bir kimseydi. Bu sûrede Elif, Lâm, Mim harflerinden sonra "El-Kitap" ve "El-Hakîm" kelimeleri ilave edilmiştir. Bundan anlaşıldığı gibi, Hz. Lokman (a.s.) ile alakalı olarak hikmet dolu sözler yepyeni bir şekilde beyan edilecektir. Hz. Lokman (a.s.) oğluna nasihat ederek, en hikmetli sözü söylemiştir. Ona hiç kimseyi Allah'a (c.c.) ortak koşmamasını nasihat etmiştir. Sonra kendisine ana ve babasına da iyilikte bulunmasını söylemiştir. Ana ve baba, çocuğun dünyaya gelmesine sebep oldukları için, onların bu durumları Yüce Allah'ın (c.c.) "Rab" sıfatına benzerlik taşımaktadır. Bundan sonra, onun kalbinde en küçük bir şirk düşüncesi olacak olsa, yeryüzünde ve hatta dağlar ile kayalarda bulunabilecek küçücük hardal tanesinden bile haberi olan, "Habir" sıfatını taşıyan Allah'ın (c.c.), onun bu durumundan kesinlikle haberi olacağı beyan edilmiştir. "Habir" kelimesiyle, O'nun gelecekte olacakları ve hangi sonuçların elde edileceğini bildiğine işaret edilmiştir.

Daha sonra Bakara sûresindeki emirlerin ilki olan, namazı ayakta tutmak ile ilgili temel bir emir verilmiştir. Bir müminin hayatı, namazına tam olarak sahip çıkmasına bağlıdır. "Emir bil maruf ve nehiy anilmünker," (insanlara

hayır yapmalarını tavsiye etmek ve kötülüklerden alıkoymak) görevini yerine getirmek de, ancak namazı ayakta tutmak sonucunda nasip olur. İnsana her hayrı yapabilme gücü, ancak Yüce Allah (c.c.) tarafından nasip edildiği halde, maalesef o bunu unutup, kendinin diğerlerinden biraz üstün olduğu düşüncesiyle böbürlenmeye başlar. Bu yüzden insana alçakgönüllülük öğretilmiş ve yeryüzünde orta bir hızda ve kibar olarak yürümesi ve sesini de alçak tutması tavsiye edilmiştir.

Daha sonra ise, insanoğlunun Yüce Rabbine (c.c.) şükretmesi gerektiği tavsiye edilmiştir. Bu da, bu sûrede önemli bir yer tutmaktadır. Hz. Lokman (a.s.) oğluna sık sık şükretmeyi nasihat etmektedir. Kısacası Hz. Lokman'a (a.s.) bahşedilen hikmetin temel noktası, Allah'a (c.c.) şükretmesidir ve bu yüzden nasihati de bu temel noktadan başlamaktadır. Yüce Allah'ın (c.c.) nimetlerinin bir sonu yoktur. O, yer ile göğü ve her ikisi kapsamında bulunan tüm gizli kuvvetleri, insanın ilerlemesi için onun hizmetine vermiştir. İçinde bulunduğumuz kâinatın ucunda bulunan "Galaksiler" insanın gizli kuvvetlerini az da olsa, mutlaka etkilemektedir. Buna rağmen, insanlar arasında kâinat konusunda hiçbir bilgiye sahip olmayan bazıları, tüm bilgisizliklerine rağmen Allah'a (c.c.) dil uzatırlar. Onların elinde, Allah'a (c.c.) ortak koşmak konusunda talimatlar bulunan, ne bir hidayet ne de aydın bir Kitap vardır.

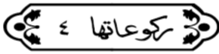
Burada "Kitab-ı Münir" (apaydın kitap) tabiri dikkate değerdir. Putperestler yozlaşmış talimatlarını ispat etmek adına bazı kitapları ileri sürerler. Mesela Vedalar, bir referans olarak gösterilir. Ancak Vedalar, asla apaçık bir delil ileri süremez, aksine insanoğlunu daha da karanlıklara iter.

Kâinatta bulunan Yüce Allah'ın (c.c.) hikmeti ve kudretinin sırlarını hiçbir hesap asla sayamaz. Ağaçlar kalem olsa, denizler de mürekkep, bu yolda tüm kalemler tükenir, tüm denizler de kurur. Buna rağmen Yüce Allah'ın (c.c.) kudretinin sırları yine de açıklanmış olmaz.

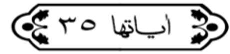
Yirmi dokuzuncu ayette, insanın yaradılış sırları muazzam bir şekilde açığa vurulmaktadır. İnsanın dikkati ana rahmindeki cenine çekilmiştir. Eğer insan bir ceninin yaratılışın hangi safhalarından geçtiğini inceleyecek olursa, insanoğlunun yaratılmasındaki sırlar dolu hikmetleri de böylece anlayabilir denmiştir. İlim adamlarının bildirdiklerine göre, hamileliğin başlangıcından ceninin olgunlaşmasına kadarki gelişim, insanoğlu için hayatın başlangıcı ile tüm evrim safhalarını geçmesi ve tekâmül safhasına ulaşmasına kadar ki gelişim gibidir. Bu çok geniş ve derin bir konudur. Ancak önemli olan tüm bilim adamlarının bu hususta fikir birliğinde olmalarıdır. Yüce Allah (c.c.) şöyle buyurmuştur: Bu sizin ilk yaratılmanızdır. Sizler hiç değeri olmayan bir hücreden ilerleyerek beşeri yeteneklerinizin sonuna ulaştığınız gibi, yeni yaradılışınızda da Kıyamet'e kadar çok ilerlemiş olacaksınız. Yani, tamamlanmış son durumuna karşılık bir insan, hayatın başlangıcı olan o değersiz hücre gibi olacak.

Bu sûre bir duyuru ile sona ermektedir. Bir insanın ölüler arasında kemale ulaşmış bir durumdayken, ne zaman kaldırılacağını ancak Allah (c.c.) bilir, denmiştir. İnsanın tamamlanmış şekli ne zaman ve nasıl olacaktır. Onu da ancak O bilir, diye buyrulmuştur. Bununla ilgili olarak, bilgileri yalnız Allah'ın (c.c.) elinde olan ve bilgi konusunda insanın O'na ortak olamayacakları diğer başka konular da, burada belirtilmiştir. İnsanoğlunun bilmediği ve ancak Allah'ın (c.c.) bilgilerine sahip olduğu bazı konulardan bir tanesi, gökten suyun ne zaman ve nasıl ineceğidir. Bir diğeri ise anaların rahminde ne olduğudur. Başka bir konu, insanın ertesi gün neyi kazanacağıdır. Diğer bir tanesi ise, ölümün insana nerede geleceğidir.

Burada bir şüpheyi ortadan kaldırmak gereklidir. Bugünün ilerlemiş teknolojileri ile ana karnındaki çocuk hakkında bilgi edinmenin mümkün olduğu öne sürülmektedir. Hatta bebeğin sağlıklı ya da hasta, erkek veya kız olduğu da öğrenilebilir, denmektedir. Ancak bu doğru değildir. Ana karnındaki bebeğin sakat olup olmadığı kesin olarak söylenemez. Yalnızca üstün bir imkândan bahsetmek mümkündür. Birçok kez bebeğin kız ya da erkek olduğu söylendiği halde, önceden verilen bu haberin yanlış çıktığı görülmüştür. Bazen doğum uzmanlarının, ana karnındaki bir bebek hakkında sakat doğacağı konusundaki iddialarına rağmen, onun çok sağlıklı doğduğu da müşahede edilmiştir. Aynı şekilde, bazen kesin olarak doğacak çocuğun kız olacağı söylenir. Ancak doğan bebek kız değil erkek olur. Bunun tersi de müşahede edilir. Bu örnekleri her gün görmek mümkündür.

Lokman Suresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ①

2. Ben, (her şeyi) en iyi bilen Allah'ım![1]

الٓمٓ ۚ ②

3. Bunlar hikmetli olan, (en mükemmel) Kitab'ın ayetleridir.

تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ۙ ③

4. İyi amellerde bulunanlar için hidayet ve rahmettir.

هُدًى وَرَحْمَةً لِلْمُحْسِنِينَ ۙ ④

5. Onlar, namazı ayakta tutarlar, zekât verirler ve ahiret (hayatına) kesin olarak inanırlar.

اَلَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ
وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۜ ⑤

6. İşte onlar, Rablerinden gelen hidayetin tam üzerindedirler. Muratlarına erenler (de,) ancak onlardır.

اُو۬لٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَاُو۬لٰٓئِكَ
هُمُ الْمُفْلِحُونَ ⑥

7. İnsanlar arasında, hiç bilgileri olmadan (diğerlerini) Allah'ın yolundan saptırmak ve onunla alay etmek için (paralarını boşa harcayarak) beyhude laflar satın alanlar (da) vardır. Rezil edici azap, ancak onlar içindir.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرٖي لَهْوَ الْحَدٖيثِ
لِيُضِلَّ عَنْ سَبٖيلِ اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ
وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۜ اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ مُهٖينٌ ⑦

8. Ona ayetlerimiz okunduğunda böbürlenerek sırtını döner. Sanki hiç duymamış gibi, her iki kulağında ağırlık varmış gibi (davranır.) İşte ona, acı bir azabın müjdesini ver.

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيَاتُنَا وَلّٰى مُسْتَكْبِرًا
كَاَنْ لَمْ يَسْمَعْهَا كَاَنَّ فٖٓي اُذُنَيْهِ وَقْرًا ۚ
فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَلٖيمٍ ⑧

---

[1]Ayrıntılı bilgi için bkz. dipnot 2:2.

9. Şüphesiz iman edip, (yerli yerinde) iyi işler yapanlar için bol nimetli Cennetler vardır.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
جَنَّاتُ النَّعِيمِ ﴿٩﴾

10. Orada ebediyen kalacaklar. Bu, Allah'ın kesin sözüdür. O, üstündür, hikmet sahibidir.

خَالِدِينَ فِيهَا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَهُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٠﴾

11. O, gökleri görebileceğiniz direkler olmaksızın yarattı. Size (her türlü) yiyecek sağlasın diye, yeryüzüne dağlar yerleştirdi.[1] Orada her türlü hayvanı yaydı. Biz bulutlardan su indirdik ve orada her çeşit güzel çiftler yarattık.

خَلَقَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَأَلْقَىٰ
فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ
فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿١١﴾

12. İşte bu, Allah'ın yaratışıdır. Öyleyse, O'ndan başka (Kendisine ortak koştuklarınızın) neler yarattıklarını bana gösterin (bakalım.) Aksine zalimler apaçık sapıklık içindedirler.

هَٰذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ
الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ
فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿١٢﴾

B. 2

13. Şüphesiz Biz, Lokman'a hikmet verdik (ve ona,) "Allah'a şükret," (dedik.) Kim şükrederse, kendi (yararına) şükretmiş olur. Kim nankörlük ederse (bilsin ki,) Allah mutlaka Ganidir ve her türlü hamda sahip olandır.

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنِ اشْكُرْ لِلَّهِ
وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ
وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿١٣﴾

14. Hani Lokman, oğluna nasihat ederken demişti ki: "Oğlum, Allah'a ortak koşma. Şüphesiz Allah'a ortak koşmak büyük bir haksızlıktır."

وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ
يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ
لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾

[1]Ayrıntılı bilgi için bkz. dipnot 16:16.

15. Biz insana, ana-babası hakkında sıkı sıkıya nasihat ettik. Annesi onu, zayıflıktan zayıflığa (düşerek, karnında) taşıdı. Onun sütten kesilmesi iki yıl sürdü. (Biz ona nasihat ederek dedik ki:) Bana ve ana-babana şükret. Dönüşünüz ancak Banadır.

وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِۚ حَمَلَتْهُ اُمُّهُ
وَهْنًا عَلٰى وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فٖي عَامَيْنِ
اَنِ اشْكُرْ لٖي وَلِوَالِدَيْكَۜ اِلَيَّ الْمَصٖيرُ ﴿١٥﴾

16. Hakkında hiçbir bilgin olmayan birini Bana ortak koşman için seninle tartışırlarsa, onlara itaat etme. (Ancak) dünya (işlerinde) onlarla iyi ilişkiler içinde ol. Bana yönelenin arkasından yürü. Sonra dönüşünüz, ancak Bana olacaktır. Ben (de) bütün yaptıklarınızı size bildireceğim.

وَاِنْ جَاهَدَاكَ عَلٰٓى اَنْ تُشْرِكَ بٖي مَا لَيْسَ
لَكَ بِهٖ عِلْمٌۙ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبْهُمَا
فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًاۘ وَاتَّبِعْ سَبٖيلَ مَنْ
اَنَابَ اِلَيَّۚ ثُمَّ اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ
فَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

17. (Lokman dedi ki:) “Ey oğlum! Eğer bir hardal tanesine denk bir şey olsa, bu (da) bir kayanın altında, göklerde ya (da) yeraltında bulunsa, Allah onu mutlaka (çıkartıp) getirecektir. Şüphesiz Allah, en gizli sırrı bilendir, her şeyden haberdardır.”

يَا بُنَيَّ اِنَّهَٓا اِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ
مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فٖي صَخْرَةٍ اَوْ فِي
السَّمٰوَاتِ اَوْ فِي الْاَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللّٰهُۜ
اِنَّ اللّٰهَ لَطٖيفٌ خَبٖيرٌ ﴿١٧﴾

18. “Ey sevgili oğlum! Namazı ayakta tut. (İnsanlara) güzel işleri emret ve hoş olmayan işlerden alıkoy. Karşılaştığın (sıkıntıya da) sabır göster. Şüphesiz bu, büyük azim isteyen işlerdendir.”

يَا بُنَيَّ اَقِمِ الصَّلٰوةَ وَاْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ
وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاصْبِرْ عَلٰى مَٓا
اَصَابَكَۜ اِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُورِۚ ﴿١٨﴾

19. “İnsanlara karşı (öfkeden) yanaklarını şişirme, yeryüzünde (de) büyüklük taslayarak yürüme. Şüphesiz Allah, kibirlenip böbürlenenlerin hiçbirini sevmez.”

وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ
فِي الْاَرْضِ مَرَحًاۜ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ
كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍۚ ﴿١٩﴾

20. “Yürüyüşünde orta hızı benimse. Sesini (de) alçak tut. (Çünkü) seslerin en çirkini, kesinlikle eşek sesidir.”

وَاقْصِدْ ف۪ي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ
مِنْ صَوْتِكَۜ اِنَّ اَنْكَرَ الْاَصْوَاتِ
لَصَوْتُ الْحَم۪يرِ ﴿٢٠﴾

B. 3

21. Allah’ın göklerde ve yerde ne varsa, hepsini hizmetinize verdiğini görmediniz mi? O, ister açık, isterse gizli olsun, nimetlerini üzerinize tamamlamıştır. İnsanlardan bazıları hiç bilgileri, hidayetleri ve kendilerinde aydınlatıcı bir Kitap olmadan Allah hakkında tartışırlar.

اَلَمْ تَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي
السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاَسْبَغَ عَلَيْكُمْ
نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةًۜ وَمِنَ النَّاسِ
مَنْ يُجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى
وَلَا كِتَابٍ مُن۪يرٍ ﴿٢١﴾

22. Onlara, Allah’ın indirdiğine tabi olun denildiğinde, “Hayır biz, atalarımızı üzerinde bulduğumuza tabi oluruz,” derler. Peki, şeytan onları Cehennem azabına çağırıyor olsa da mı?

وَاِذَا ق۪يلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوا بَلْ
نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَٓاءَنَاۜ اَوَلَوْ كَانَ
الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ اِلٰى عَذَابِ السَّع۪يرِ ﴿٢٢﴾

23. Kim dikkatini Allah’a çevirirse ve özenle iyi amellerde bulunan olursa, şüphesiz o, sağlam bir kulpa tutunmuş olur. Bütün işlerin sonu, ancak Allah’a (döner.)

وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُٓ اِلَى اللّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ
فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰىۜ وَاِلَى اللّٰهِ
عَاقِبَةُ الْاُمُورِ ﴿٢٣﴾

24. Kim inkâr ederse, onun inkârı seni üzmesin. Onların dönüşleri ancak Bizedir. Biz onlara yapmış olduklarını bildireceğiz. Şüphesiz Allah, kalplerdekileri çok iyi bilir.

وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنْكَ كُفْرُهُۜ اِلَيْنَا
مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُواۜ اِنَّ اللّٰهَ
عَل۪يمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٤﴾

25. Biz onlara az bir fayda sağlayacağız. Sonra onları çetin bir azaba zorla götüreceğiz.

نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ اِلٰى
عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٢٥﴾

26. Eğer sen onlara, “Gökleri ve yeri kim yarattı?” diye sorarsan, onlar mutlaka “Allah!” diyecekler. De ki: “(Evet doğrudur.) Her türlü hamd Allah’a mahsustur. Ancak onların çoğu (bunu) bilmezler.”

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ
بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾

27. Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allah’ındır. Şüphesiz, yalnız Allah Ganidir ve her türlü hamda sahip olandır.

لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ اِنَّ اللّٰهَ
هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٧﴾

28. Yeryüzünde bulunan bütün ağaçlar kalem ve deniz (de mürekkep olsa,) buna yedi deniz daha eklense, yine (de) Allah’ın kelimeleri (yazmakla) bitmez. Şüphesiz Allah, her şeyden üstündür, çok hikmet sahibidir.

وَلَوْ اَنَّ مَا فِي الْاَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ
اَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ
اَبْحُرٍ مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٨﴾

29. Hepinizin yaratılması ve tekrar (diriltilip) kaldırılması, yalnız tek bir kişinin (yaratılması ve tekrar kaldırılması) gibidir. Şüphesiz Allah, çok işiten ve çok görendir.

مَا خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ اِلَّا كَنَفْسٍ
وَاحِدَةٍ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٢٩﴾

30. Allah’ın geceyi gündüze kattığını, gündüzü (de) geceye kattığını görmedin mi? Güneş ile ayı (da) hizmetinize vermiştir. Bunlardan her biri (kendi yolunda) belli bir süreye kadar ilerler. Allah bütün yaptıklarınızı çok iyi bilir.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُولِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ
وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي اِلٰى اَجَلٍ مُسَمًّى
وَاَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣٠﴾

31. Bu, (ancak) Allah'ın hak olmasından ve onların Allah'tan başka tüm çağırdıklarının sahte (ve geçici) olmasından (dolayıdır). Allah, çok yüce şanlı ve (emsalsiz şekilde) çok büyüktür.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّ مَا يَدْعُونَ
مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ
الْكَبِيرُ ﴿٣١﴾ ع ٣ ١١ ١٢

B. 4

32. Size alâmetlerini göstersin diye, denizde gemilerin Allah'ın nimetiyle seyrettiğini görmedin mi? Şüphesiz bunda çok sabreden ve çok şükreden her kimse için birçok deliller vardır.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ
بِنِعْمَتِ اللّٰهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ اٰيَاتِهِ اِنَّ
فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣٢﴾

33. Onları, bir dalga gölgeler gibi kapladığında, dinlerini yalnız Allah'a has kılarak, O'nu çağırırlar. O, kendilerini kurtarıp karaya çıkardığında, aralarından bazıları orta yolu benimseyenler olur. Ayetlerimizi, hilekâr ve nankörlerin herbiri dışında, kimse inkâr etmez.[1]

وَاِذَا غَشِيَهُمْ مَوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا اللّٰهَ
مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجّٰيهُمْ اِلَى
الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِاٰيَاتِنَا
اِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ﴿٣٣﴾

34. Ey insanlar, Rabbinizin takvasını benimseyin! Bir babanın oğluna fayda sağlamayacağı, oğlun (da) babasına bir yararı olmayacağı günden korkun. Allah'ın vermiş olduğu söz mutlaka yerine gelir. Dünya hayatı sizi asla kandırmasın. Düzenbaz (şeytan da,) Allah hakkında sizi aldatmasın.

يَا اَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ وَاخْشَوْا يَوْمًا
لَا يَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ
هُوَ جَازٍ عَنْ وَالِدِهِ شَيْـًٔا اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ
فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ
بِاللّٰهِ الْغَرُورُ ﴿٣٤﴾

[1] Bu ayet-i kerimede insan psikolojisinin çok önemli bir yönü beyan edilmiştir. İster ateist olsun, isterse müşrikler olsun, bir deniz fırtınasına yakalanınca, hep Yüce Allah'ı (c.c.) çağırırlar. Ancak Yüce Allah (c.c.) onları kurtarınca yine eski durumlarına geri dönerler. Ancak kurtulduktan sonra da Yüce Allah'ı unutmazlar.

35. Şüphesiz Kıyamet'in bilgisi, yalnız Allah Katındadır. Yağmuru, O yağdırır. Rahimlerde bulunanı (da,) O bilir. Hiçbir canın yarın ne kazanacağından haberi olmaz. Hiçbir can hangi toprakta öleceğini (de) bilmez. Hiç şüphesiz Allah, daimi bilgiye sahiptir, her şeyden haberdardır.

اِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِۚ وَيُنَزِّلُ
الْغَيْثَۚ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْاَرْحَامِۜ
وَمَا تَدْر۪ي نَفْسٌ مَاذَا تَكْسِبُ غَدًاۜ
وَمَا تَدْر۪ي نَفْسٌ بِاَيِّ اَرْضٍ تَمُوتُۜ
اِنَّ اللّٰهَ عَل۪يمٌ خَب۪يرٌ ﴿٣٥﴾ ع ١٣

Sûre: 32

SECDE SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte otuz bir ayettir.

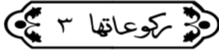
Bu sûrede "الم" (Elif, Lâm, Mim) mukattaât harfleri tekrarlanmıştır. Bu harfler, geçen sûrenin son ayetleriyle bu sûrenin alakasına işaret etmektedir. Geçen sûrenin sonunda birçok konunun, Yüce Allah (c.c.) dışında kimse tarafından bilinmediği iddia edilmişti. Şimdi bu sûrenin başındaki harflerle aynı iddia tekrarlanmıştır.

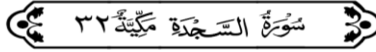
Daha sonra bir kez daha, Yüce Allah'ın (c.c.) dışında kimsenin bilmediği yer ile göğe ait bazı sırlar bulunduğu iddia edilmiştir. Bu sûrede kâinatın ömrünün sırrını açıklayan bir ayet-i kerime de mevcuttur. Yüce Allah (c.c.) Kendisinin bir gününün insanların bin yılına eşit olduğunu buyurmuştur. Eğer insanların bir yılındaki günler, bin yıl ile çarpılırsa elde edilecek sonuca bu ayet-i kerimede işaret edilmiştir. Meâric sûresinde ise Yüce Allah (c.c.), Kendi gününün elli bin yıla eşit olduğunu söylemektedir. Bu günü ise bin yıla eşit gün sayısı ile çarpacak olursak, elde edeceğimiz sonuç yaklaşık yirmi milyar yıldır. Bilim adamlarının tahminlerine göre, bu kâinatın yaşı on sekiz ile yirmi milyar senedir. Onun için Yüce Allah (c.c.) bir kez daha, gayb ilminin ancak her varlığı en iyi biçimde yaratan Allah'ın (c.c.) elinde olduğunu ileri sürmüştür. Hayret verici olan da bütün yaratılışın genel olarak toprak kaynaklı olmasıdır. Daha sonra, bir ceninin ana rahminde geçirdiği yaratılış merhalelerinden bahsedilmiştir.

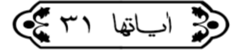
Tekrar dirilmek konusunda insanların şüphesinden bahsedilerek, burada yepyeni bir durum ifade edilmiştir. Yani, her insana ölüm verecek olan melek ayrı ayrıdır ve o insanın hastalıklarını ve gizliden gizli iç bozukluklarını bilerek ruhunun ne zaman kabzedilmesi gerektiği konusunda tam olarak doğru bir neticeye varma becerisine sahiptir. Burada bir kez daha, geçen sûrenin son ayetlerde beyan edilen konu yepyeni bir şekilde tekrar edilmiştir.

Bu sûrenin son ayetlerinde Hz. Musa'nın (a.s.) zikri dışında, "الم" (Elif, Lâm, Mim) konusuna tekrar yer verilmiştir ve onun bir görüşmesinden bahsedilmiştir. Kendisine bu görüşme hakkında şüpheye düşmemesi gerektiği belirtilmiştir. Bazı müfessirlere göre, burada Hz. Musa'nın (a.s.) Allah (c.c.) ile görüşmesinden değil, aksine Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ile karşılaşmasından bahsedilmiştir. Eğer bu tefsir doğru kabul edilirse, bu karşılaşma Kıyamet gününde bütün peygamberler ile olacak karşılaşmadan farklıdır. Aslında o, özel olarak Miraç'ta Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) namaz hakkındaki fikrini beyan etmiştir. Bunun detayları ise, miraç ile ilgili hadiste yer almaktadır.

Bu sûrenin son ayetinde Hz. Resûlüllah'ın (a.s.) düşmanlarından ve kendisine eziyet verenlerden yüz çevirmesi gerektiği hakkında ona bilgi verilmiştir.

Secde Sûresi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

الٓمٓ ٢

2. Ben, her şeyi en iyi bilen Allah'ım![1]

تَنْز۪يلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ ف۪يهِ مِنْ
رَبِّ الْعَالَم۪ينَۜ ٣

3. Bu (tam ve mükemmel) Kitab'ın, bütün âlemlerin Rabbi tarafından indirilmiş olduğunda (hiç) şüphe yoktur.

اَمْ يَقُولُونَ افْتَرٰيهُۚ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ
لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَٓا اَتٰيهُمْ مِنْ نَذ۪يرٍ مِنْ قَبْلِكَ
لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ٤

4. Onlar, "Bunu (Hz. Muhammed) kendi uydurdu," diyorlar, öyle mi? Hayır, (sandıkları gibi) değil. Aslında o, senden önce kendilerine hiç uyarıcı gelmemiş bir kavmi uyarasın ve onlar (da) hidayeti bulsunlar diye, Rabbin tarafından (indirilmiş olan) haktır.[2]

اَللّٰهُ الَّذ۪ي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا ف۪ي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى
الْعَرْشِۜ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِه۪ مِنْ وَلِيٍّ
وَلَا شَف۪يعٍۜ اَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ٥

5. Gökleri ve yeri ve her ikisi arasındakileri altı devirde yaratan Allah'tır. Ardından O, arşta karar kıldı.[3] O'ndan başka sizin için ne bir dost, ne (de) bir şefaatçi yoktur. Öyleyse hiç öğüt almaz mısınız?

---

[1] Ayrıntılı bilgi için bkz. dipnot 2:2.

[2] Bu sûre, "elif, lâm, mim" harfleriyle başlayan sûrelerin sonuncusudur. Yirmi dokuzuncu sûreden otuz ikinci sûreye kadar bütün sûrelerin ana fikri, ahlak ve maneviyat bakımından pisliğe saplanmış olan insanların Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) bereketiyle ahlâk ve maneviyatın zirvelerine ulaşmalarıdır. Ahlâken ölmüş olan insanların tekrar dirilmeleri, öldükten sonraki diriliş ve öbür cihandaki yaşayış hakkında bir delil olarak ileri sürülmüştür. Ayrıca bu sûrelerde bu konu, kâinatın yaratılışı ile ilgili olarak beyan edilmiştir.

[3] Ayrıntılı bilgi için bkz. dipnot 7:55.

6. O, kararını (belli bir) plana göre gökten yere indirecek, sonra (da) o sizin saymanıza göre bin yıl eden bir devirde, O'na yükselecektir.[1]

يُدَبِّرُ الْاَمْرَ مِنَ السَّمَآءِ اِلَى الْاَرْضِ
ثُمَّ يَعْرُجُ اِلَيْهِ فِيْ يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهٗٓ
اَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّوْنَ ۝٦

7. İşte bu, görünmeyeni (de,) görüneni (de) bilen, her şeyden üstün olan ve çok rahmet eden (Allah'tır.)

ذٰلِكَ عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيْزُ
الرَّحِيْمُ ۝٧

8. O, yarattığı her şeyi mükemmel kılmıştır. İnsanın yaratılışını (ise) yaş topraktan başlattı.

الَّذِيْٓ اَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهٗ وَبَدَاَ خَلْقَ
الْاِنْسَانِ مِنْ طِيْنٍ ۝٨

9. Sonra (da) onun neslini, kıymetsiz bir suyun özünden yarattı.

ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهٗ مِنْ سُلٰلَةٍ مِّنْ مَّآءٍ مَّهِيْنٍ ۝٩

10. Sonra onu (en olgun kuvvetlerle) tamamladı ve ona Kendi ruhundan üfledi.[2] Sizin için kulaklar, gözler ve yürekler var etti. Ancak siz hiç şükretmezsiniz.

ثُمَّ سَوّٰىهُ وَنَفَخَ فِيْهِ مِنْ رُّوْحِهٖ وَجَعَلَ
لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ قَلِيْلًا
مَّا تَشْكُرُوْنَ ۝١٠

11. Derler ki: "Biz toprak içinde kaybolduktan sonra, yeni bir yaratık mı (olacağız?)" Aslında bunlar, Rableri ile karşılaşmayı inkâr ederler.

وَقَالُوْٓا ءَاِذَا ضَلَلْنَا فِي الْاَرْضِ ءَاِنَّا لَفِيْ
خَلْقٍ جَدِيْدٍ بَلْ هُمْ بِلِقَآئِ رَبِّهِمْ
كٰفِرُوْنَ ۝١١

---

[1] Bahailer, bu haberden İslâm dininin bin yıl içinde ortadan kalkacağı anlamını çıkarmaya çalışırlar. Oysa bu ayette İslâm dininin ortadan kalkmasından değil, Allah'a (c.c.) yükselmesinden, yani Allah'ın (c.c.) rahmetiyle Müslümanlar'ın tekrar eski yüceliklerine kavuşacaklarından bahsedilmiştir. Yüce Allah (c.c.) İslâm dinini, hâşâ ortadan kaldırmak isteseydi, bir ayet indirerek bunu yapabilirdi. Aslında bu ayet-i kerimede Müslümanlar'ın bin yıllık bir dönemde safha safha zaafa uğrayacakları beyan edilmiştir. Sonra, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) önceden verdiği haberlere uygun olarak Müslümanlar'ı tekrar kuvvetlendirecek birisi, yani Vadedilen Mesih ve Mehdi (a.s.) gelecektir. Bu da gerçekleşmiştir. Nitekim bu sûrenin onuncu ayetinde Yüce Allah'ın (c.c.) bazı kimselere İlâhi kelâm indireceği de beyan edilmiştir.

[2] Yani, bedenin tamamlanmasından sonra, ona bir ruh bahşetti. Aynı şekilde manen onun olgunlaşmasından sonra, Kendi kelâmını ilham olarak onun üzerine indirdi.

12. De ki: “Sizin için görevli kılınan ölüm meleği, size vefat verecektir. Sonra hepiniz Rabbinize döndürüleceksiniz.”

قُلْ يَتَوَفّٰيكُمْ مَلَكُ الْمَوْتِ الَّذ۪ي وُكِّلَ
بِكُمْ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٢﴾ ع ١ ١٢ ١٤

B. 2

13. Suçluların Rablerinin önünde boyunlarını büküp duracakları (durumu) bir görsen. (Onlar diyecekler ki:) “Rabbimiz, gördük ve duyduk. Salih amellerde bulunmamız için bizi geri gönder. Şüphesiz (sözlerinden) kesinlikle ikna olduk.”

وَلَوْ تَرٰٓى اِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُوا
رُؤُ۫سِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ رَبَّنَٓا اَبْصَرْنَا
وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا اِنَّا
مُوقِنُونَ ﴿١٣﴾

14. Eğer Biz isteseydik, herkese (durumuna göre) hidayet verirdik. Ancak, “Ben, Cehennem’i bütün cinler[1] ve insanlarla mutlaka dolduracağım,” (diye verdiğim) söz Benden çıkmıştır.

وَلَوْ شِئْنَا لَاٰتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدٰيهَا وَلٰكِنْ
حَقَّ الْقَوْلُ مِنّ۪ي لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ
وَالنَّاسِ اَجْمَع۪ينَ ﴿١٤﴾

15. Bugüne kavuşmayı unuttuğunuz için (azabı) tadın. Şüphesiz Biz (de) sizi unuttuk. (Artık) yaptıklarınızdan dolayı, kalıcı azabı tadın.

فَذُوقُوا بِمَا نَس۪يتُمْ لِقَٓاءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا ۚ
اِنَّا نَس۪ينَاكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

16. Ayetlerimize, ancak kendilerine bunlarla nasihat edildiğinde, secde ederek (yere) düşenler ve Rablerinin hamdı ile O’nu tespih edenler inanırlar. Onlar kibirlenmezler.

Secde Ayeti[2]

اِنَّمَا يُؤْمِنُ بِاٰيَاتِنَا الَّذ۪ينَ اِذَا ذُكِّرُوا بِهَا
خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ
لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۩ ﴿١٦﴾ السجدة

[1] Cin kelimesinin anlamı için bkz. dipnot 6:101
[2] Secde ayeti ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. dipnot 7:207.

17. Onların yanları yataklarından ayrılıp (uzaklaşır.) Rablerini korku ve ümit ile çağırırlar. Kendilerine verdiklerimizden (de Allah yolunda) harcarlar.

تَتَجَافٰى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ
رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًاۘ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ ﴿١٧﴾

18. (Bu müminler) için, yaptıklarının karşılığı olarak göz aydınlığı (getirecek nimetlerde,) neler saklı olduğunu kimse bilmez.

فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَا أُخْفِيَ لَهُمْ مِنْ
قُرَّةِ أَعْيُنٍۚ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

19. Mümin olan, itaat dışına çıkan gibi olabilir mi? (Bunlar asla) aynı değildirler.

أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًاۜ
لَا يَسْتَوُونَ ﴿١٩﴾

20. İman edip, (yerli yerinde) iyi işler yapanlara, (oturmaya değer) ebedi Cennetler verilecektir. (Bu,) yaptıklarına karşılık (kendilerine sunulan) bir ağırlama olacaktır.

أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوٰىۘ نُزُلًا بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

21. Ancak itaat dışına çıkanların (da) barınağı Cehennem'dir. Oradan her çıkmak istediklerinde, ona geri döndürülecekler ve kendilerine, "Hep yalanladığınız Cehennem azabını tadın," denilecek.

وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوٰيهُمُ النَّارُۜ
كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا
فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّذِي
كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢١﴾

22. Ancak (tevbe edip yaptıklarından vazgeçsinler ve hidayete) geri dönsünler diye, büyük azap gelmeden önce Biz onlara, (bu dünyada da) daha küçük azabı tattıracağız.

وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنٰى دُونَ
الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٢﴾

23. Kendisine Rabbinin ayetleri hatırlatıldığı halde, onlardan yüz çeviren kimseden daha zalim kim olabilir? Biz, şüphesiz suçlulardan öç alıcıyız.

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيَاتِ رَبِّه۪
ثُمَّ اَعْرَضَ عَنْهَا ۜ اِنَّا مِنَ الْمُجْرِم۪ينَ
مُنْتَقِمُونَ ۟ ﴿٢٣﴾ ع ٢ ١١ ١٥

B. 3

24. Şüphesiz Biz, Musa'ya kitap verdik. (Ey Resûlum!) Sen O'nunla karşılaşman (hakkında,) hiç şüphe duyma.[1] Biz onu İsrâiloğulları'na hidayet (vesilesi) kıldık.

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ
ف۪ي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَٓائِه۪ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى
لِبَن۪ٓي اِسْرَٓاء۪يلَۚ ﴿٢٤﴾

25. Onlar sabır (gösterdiklerinde,) aralarından emrimizle (insanlara) hidayet veren imamlar çıkardık. Onlar, ayetlerimize kesin olarak inanırlardı.

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ اَئِمَّةً يَهْدُونَ بِاَمْرِنَا لَمَّا
صَبَرُواۜ وَكَانُوا بِاٰيَاتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٥﴾

26. Şüphesiz Kıyamet günü, aralarında ihtilafa düştükleri her (mesele) hakkında, ancak Rabbin hüküm verecektir.

اِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
ف۪يمَا كَانُوا ف۪يهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٢٦﴾

27. Kendilerinden önce geçmiş birçok kavimleri yok etmemiz, onlara hidayet vermedi mi? Bunlar, (artık) onların evlerinde gezip dolaşırlar. Şüphesiz bunda birçok deliller vardır. Bunlar (hiç) dinlemezler mi?

اَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ
مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ ف۪ي مَسَاكِنِهِمْ ۜ اِنَّ
ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ ۜ اَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٧﴾

---

[1] Yani; (Ey Resûlum,) Allah (c.c.) ile karşılaşacağından hiç şüphen olmasın. Burada büyük bir olasılıkla, Resûlüllah'ın (s.a.v.) Miraç'ta Allah (c.c.) ile karşılaşacağından bahsedilmiştir.Hz. Musa (a.s.) nasıl Yüce Allah (c.c.) ile karşılaştıysa, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ondan da ziyade, Miraç'ta Yüce Allah (c.c) ile mülaki olmuştur. Ancak bazı müfessirlere göre bu ayette, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) Hz. Musa (a.s.) ile karşılaşacağından bahsedilmektedir. Nitekim Hz. Resûlüllah (s.a.v.), Miraç'ta birçok defa Hz. Musa (a.s.) ile karşılaşmıştır.

28. Çorak bir toprağa suyu yürüttüğümüzü, sonra o (su) ile hayvanlarının ve kendilerinin yedikleri ekinleri çıkardığımızı görmediler mi? Onlar hiç görmezler mi?

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا نَسُوقُ الْمَٓاءَ اِلَى الْاَرْضِ
الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهٖ زَرْعًا تَاْكُلُ مِنْهُ
اَنْعَامُهُمْ وَاَنْفُسُهُمْ ط اَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٨﴾

29. Derler ki: "Eğer doğru iseniz, bu zafer ne zaman gelecek?"

وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْفَتْحُ اِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٢٩﴾

30. De ki: "Zafer gününde, kâfirlik edenlerin imanları kendilerine (hiç) fayda vermeyecek. Onlara mühlet (de) verilmeyecek."

قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُٓوا
اِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٣٠﴾

31. Artık onlardan yüz çevir ve bekle. Şüphesiz onlar (da) bekleyenlerdir.

فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرْ اِنَّهُمْ
مُنْتَظِرُونَ ﴿٣١﴾ ع ٣ ٨ ١٦

Sûre: 33

AHZÂB SÛRESİ

(Hicretten sonra indirilmiştir.)

Bu sûre Medine devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yetmiş dört ayettir.

Bu sûrenin başında, geçen sûrenin son ayetinin konusu beyan edilmiştir. Yani; Kâfirlerle münâfıklar seni yolundan saptırmaya çalışacaklar. Sen onlardan yüz çevir ve onlara boyun eğme. Ancak sana vahyolunana tabi ol, diye buyrulmuştur.

Beşinci ayette ebedi bir usul ileri sürülerek, bir insanın aynı anda iki kişiyi eşit olarak sevemeyeceği belirtilmiştir. Bundan, Muhammed-i Mustafa'nın (s.a.v.) kalbi üzerinde Yüce Allah'ın (c.c.) sevgisinin daima en üstün olduğuna işaret edilmiştir. Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) bu dünya için sevgisi de, ancak Yüce Allah'ın (c.c.) sevgisinin bir sonucudur. Bir hadis bu konuyu daha iyi açıklamaktadır. Eğer Yüce Allah'ın (c.c.) sevgisinden dolayı hanımının ağzına bir lokma bile koyarsan, bu da bir ibadet sayılacaktır, denilmiştir.

Daha sonra Araplar'ın bir geleneğinden bahsedilerek, onların kendi hanımlarına, kızdıklarında anne dedikleri açıklanmıştır. Bu geleneğin saçmalığı anlatılmıştır ve ana-oğul ilişkisinin Yüce Allah'ın (c.c.) yasalarına dayandığı belirtilmiştir. Siz ağızlarınızla bunları asla değiştiremezsiniz, denilmiştir. Birine oğlum deyince, o oğul olmaz. Birisinin oğlu olmak, ancak kan bağıyla mümkündür. Ancak bir kişiye oğlum demek, yalnız kendisine olan sevgiyi ifade etmek içindir. Bunun bundan öte bir anlamı da yoktur.

Aynı konu tekrar edilerek, insanların kalbinde en çok sevgiye hakkı olanın, müminlerin en fazla sevdikleri Hz. Resûlüllah (s.a.v.) olması gerektiği, söylenmiştir. Bu arada diğer akrabalar ise, kişiye ne denli yakın olduklarına bağlı olarak birbirlerine göre üstün olabilirler.

Bu sûrede Hatem-ün Nebiyyin ayeti de yer almaktadır. İrfandan yoksun bazı ulemâya göre bunun anlamı, "Son peygamberdir." Kendisinden sonra hiçbir şekilde bir peygamber olmayacak anlamındadır. Bu yanlış düşünce reddedilmiş ve her peygamberden kesin söz alındığı beyan edilmiştir. Yani, kendisinden sonra kendisini destekleyen bir peygamber geldiği takdirde, onu kabul etmek ve ona yardım etmek, onun ümmetinin vazifesi olacaktır, denmiştir. Bu sûrede "وَمِنْكَ" denmiş ve Hz. Resûlüllah'tan (s.a.v.) da aynı sözün alındığı beyan edilmiştir. Demek ki, Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) tabi olan, peygamberlik mükâfatına da onun feyzi ile ulaştığını iddia eden, hiçbir değişiklik yapmadan onun talimatını anlatan ve Hz. Resûlüllah (s.a.v.) lehinde cihat eden bir pey-

gamber geldiğinde, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) ümmetine ona muhalefet etmek haram olup, aksine kendisine inanıp yardımcı olunması gerekmektedir.

Daha sonra bu sûrede, "Ahzâb" kelimesinin temel anlamlarına göre Hendek savaşından bahsedilmiştir. Bilindiği gibi bu savaşta Arabistan'ın tüm hizipleri Medine'ye saldırdılar ve onlardan korunmanın görünürde bir yolu ise bulunmuyordu. Bu savaşta Yüce Allah (c.c.), Hz. Resûlüllah (s.a.v.) lehinde bir mucize gösterdi ve şiddetli bir kasırga vasıtasıyla kendisine yardımcı oldu. Bu kasırga kâfirleri kör etti ve böylece onlar kaçıp gittiler. Kendi bineklerinden çoğunu da çözme fırsatını bulamadılar. Bu şekilde birçok binek ile diğer malzemelerini bırakmak zorunda kaldılar. Müslümanlar'ın başbaşa kaldıkları korkunç yiyecek sıkıntısı da böylece çözümlenmiş oldu.

Bu hadiseden önce var olan Yasreb (Medine) ahalisinin durumundan da burada bahsedilmiştir. Onlar, çok korkunç bir musibet ve sıkıntı ile karşı karşıya gelmiş ve şiddetli bir korkuya kapılmışlardı. Münafıklar, Medine'deki Müslümanlar'a artık kendileri için bir kurtuluş yolu bulunmadığını söylüyorlardı. İşte o zaman Müslümanlar münafıklara, bizim imanımız daha da kuvvetlenmiştir, diye karşılık verdiler. Ayrıca bize bu korkunç saldırının mutlaka gerçekleşeceği önceden haber verilmişti, demişlerdir. Aslında onlar, Kâmer sûresinin: (54:46) " سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ " ayet-i kerimesine işaret ediyorlardı. (Burada saldırganların yenilgiye uğrayıp dönüp kaçacaklarından haber veriliyordu.)

Kısacası müminler bu savaşta, verdikleri sözü tuttuklarını ispat ettiler. Bazı kimseler o savaşa katılmayıp, keşke biz de Ahzâb savaşına katılan ashaplar gibi olup fedakârlıklar yapabilseydik, diyorlardı.

Yüce Allah (c.c.) bu sûrenin otuz sekizinci ayetinde Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) evlatlığı olan Hz. Zeyd'in (r.a.) boşadığı hanımıyla evlenmesini emretmiştir. Aslında bu emir Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) pek ağır geliyordu. Buna münafıkların itiraz edeceklerini de biliyordu. Bu yüzden de bu evlilikten çekiniyordu. Ancak Yüce Allah'ın (c.c.) buyruğunu da mutlaka yerine getirmesi gerekiyordu ve sonunda da bunu gerçekleştirdi.

Kırk birinci ayet ise bu sûrenin miracı hükmündedir ve bu ayetin Hz. Zeyd'in (r.a.) olayı ile de yakın bir alakası vardır. Bu ayette Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) gerçekten Hz. Zeyd'in (r.a.) babası olmadığı, hatta (yetişkin) erkeklerden hiçbirisinin babası da olmadığı, aksine "Hatem-ün Nebiyyin" olduğu belirtilmiştir. Yani, kendisi manevi olarak tüm peygamberlerin babasıdır. Ayetlerin akışından ancak böyle bir mefhum çıkmaktadır. "Hatem-ün Nebiyyin" kavramının bundan da başka birçok anlamı vardır. Mesela "Hatem" kelimesinin bir anlamı "Tasdik edicidir." Bütün dinler arasında yalnız Hz. Muhammed-i Mustafa (s.a.v.) ve kendisi vasıtasıyla indirilen İslâm dini, bütün geçmiş dinleri ve her zamanın peygamberlerini tasdik etmiştir. Dünyanın hiçbir dine ait Kitap bu derece yüce bir ayet ileri sürmemiştir.

Bundan sonraki ayetlerde Hz. Zekeriya'nın (a.s.) bir duası hatırlatılmaktadır. Bilindiği gibi Yüce Allah (c.c.) kendisine bir oğul vereceğini müjdeledikten sonra, sabah ve akşam Yüce Allah'ı (c.c.) tespih etmesini vahiy yoluyla kendisine emretmişti.

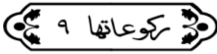
Bu sûrede Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) "Şahit" (gözeten,) "Mübeşşir" (müjde veren) ve "Nazir" (uyaran) olmasından da bahsedilmiştir. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) kendisinden önce gelen yüce peygamber Hz. Musa'nın (a.s.) da, kendisinden sonra gelen manevi kölesi ve aşığı Hz. Vadedilen Mesih'in (a.s.) de doğruluğunun tasdik edicisi idi. Kendisinin yüce şanının, bütün cihanı aydınlatan bir güneşe benzediği belirtilmiştir. Ay da nurunu güneşten alır. O bakımdan gecenin karanlığı her tarafa yayılmışken, manevi bir ayın Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) nurunu insanlara ulaştırması mukadderdi. Demek ki burada gelecekteki karanlık bir devirde, manevi bir dolunayın geleceği ve Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) nurunu her tarafa yayacağı önceden haber verilmişti.

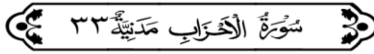
Ondan sonra müminlere takvanın adabı öğretilmiştir. Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) daha önce belirtilmiş olan yüce şanını göz önünde bulundurarak çok terbiyeli davranmalarının farz olduğu, kendilerine bildirilmiştir. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) bir ziyafet verirse, onu diğer ziyafetler gibi saymayın ve zamanından önce Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) evine giderek yemeğin pişirilmesini beklemeyin. Yemek hazırlandıktan sonra ve çağrıldığınızda gidin. Yemek yedikten sonra izin alarak evinize geri dönün. Eğer yemek esnasında bir şeye ihtiyaç duyarsanız, ümmehât-ül müminlere (müminlerin manevi analarına) bunu perdenin arkasından bildirin.

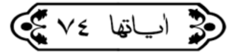
Burada Hz. Resûlüllah'ın zevcelerine, genel olarak Müslüman kadınlardan çok daha namuslu davranmaları telkin edilmiştir. Onların dereceleri çok yüksek olduğu için, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) kendileri hakkında en ufak bir itiraz ve suçlama ile baş başa kalmasın diye, onlara bilhassa nasihat edilmiştir.

Münafıklar, Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) nasıl temelsiz suçlamalarla eziyet ediyorlarsa, Hz. Musa (a.s.) da aynı şekilde suçlanarak eziyetlere hedef olmuştu. Bu sûrenin sonunda bu konu tekrarlanmıştır ve Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ile kendisinden önce gelmiş çok yüce peygamber Hz. Musa (a.s.) arasında birçok benzerlikler olduğu beyan edilmiştir. Yüce Allah (c.c.), Hz. Musa'nın (a.s.) "Vecih" (çok şerefli) olduğunu belirtmişti. Aynı şekilde O, Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) da teselli verdi ve münafıkların suçlamaları neticesinde asla zarara uğramayacağını ve O'nun Katında "Vecih" olduğunu kendisine bildirdi.

Bu sûrenin son iki ayetinde tekrar Hz. Musa'ya (a.s.) işaret edilerek, "Habibim! Sana yüklenen emanet yükü Hz. Musa'ya (a.s.) yüklenen emanet yükünden kat kat fazladır," denmiştir. Dağlar bile onun korkusundan paramparça olurlar. Ancak sen bu emanet yükünü taşımak üzere öne çıktın. Bunun sonucunda kendi nefsine son derece zulmetmek gerekli oldu. Ancak sen, bunun sonuçlarına asla aldırış etmedin.

Ahzâb Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Ey Peygamber, Allah'ın takvasını benimse ve kâfirlerle münafıkların (sözlerini) dinleme. Şüphesiz Allah, çok bilgi (ve) hikmet sahibidir.

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللّٰهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِر۪ينَ
وَالْمُنَافِق۪ينَۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَل۪يماً حَك۪يماًۙ ﴿٢﴾

3. Ancak Rabbin tarafından sana vahyolunana uy. Şüphesiz Allah yaptıklarınızı çok iyi bilir.

وَاتَّبِعْ مَا يُوحٰٓى اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَۜ اِنَّ اللّٰهَ
كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَب۪يراًۙ ﴿٣﴾

4. Allah'a güven. Allah koruyucu olarak yeterlidir.

وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِۜ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَك۪يلاً ﴿٤﴾

5. Allah, hiçbir erkeğin göğsünde iki kalp yaratmadı. Anne diyerek kendinize haram ettiğiniz eşlerinizi (de,) size anne yapmadı. Evlatlıklarınızı (da gerçek) oğullarınız kılmadı. Bunlar, ağzınızın sözleridir. Allah doğruyu söyler. Doğru yolu (da,) ancak O gösterir.

مَا جَعَلَ اللّٰهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ ف۪ي جَوْفِه۪ۚ
وَمَا جَعَلَ اَزْوَاجَكُمُ الّٰٓـ۪ٔي تُظَاهِرُونَ
مِنْهُنَّ اُمَّهَاتِكُمْۚ وَمَا جَعَلَ اَدْعِيَٓاءَكُمْ
اَبْنَٓاءَكُمْۜ ذٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِاَفْوَاهِكُمْۜ
وَاللّٰهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّب۪يلَ ﴿٥﴾

6. Onları babalarının (adlarıyla) çağırın. Böylesi Allah Katında daha adaletlidir. Eğer babalarının kim olduğunu bilmiyorsanız, gene (de) onlar din bakımından kardeşleriniz ve dostlarınızdır. Bu konuda yaptığınız hatadan (da) size günah yoktur. Ancak kalplerinizin kasıtlı olarak yaptıkları (günahtır.) Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

اُدْعُوهُمْ لِاٰبَٓائِهِمْ هُوَ اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِۚ
فَاِنْ لَمْ تَعْلَمُٓوا اٰبَٓاءَهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ فِي
الدّ۪ينِ وَمَوَال۪يكُمْۜ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ
ف۪يمَٓا اَخْطَاْتُمْ بِه۪ۙ وَلٰكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ
قُلُوبُكُمْۜ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوراً رَح۪يماً ﴿٦﴾

7. Peygamber, müminler üzerinde kendi canlarından daha fazla hak sahibidir. Onun eşleri (de onların) anneleridir. Allah'ın Kitabı'na göre hısım ve akrabalar, (akraba olmayan) diğer müminler ve hicret edenlere göre birbirlerine daha yakındır. Ancak dostlarınıza bir iyilikte bulunmanız, bunun dışındadır. Bütün bunlar Kitap'ta yazılıdır.

اَلنَّبِيُّ اَوْلٰى بِالْمُؤْمِنٖينَ مِنْ اَنْفُسِهِمْ
وَاَزْوَاجُهُٓ اُمَّهَاتُهُمْ ؕ وَاُو۬لُوا الْاَرْحَامِ
بَعْضُهُمْ اَوْلٰى بِبَعْضٍ فٖي كِتَابِ اللّٰهِ مِنَ
الْمُؤْمِنٖينَ وَالْمُهَاجِرٖينَ اِلَّٓا اَنْ تَفْعَلُوٓا
اِلٰٓى اَوْلِيَٓائِكُمْ مَعْرُوفًا ؕ كَانَ ذٰلِكَ
فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٧﴾

8-9. Hani Biz peygamberlerden kesin sözlerini almıştık. Senden, Nuh ve İbrahim'den, Musa ile Meryem oğlu İsa'dan (da söz almıştık.) Biz kendilerinden kesin söz almıştık.[1] Bu, (Allah'ın) doğru olanlara doğrulukları hakkında sorması içindir. O, kâfirlere çok acı azap hazırlamıştır.

وَاِذْ اَخَذْنَا مِنَ النَّبِيّٖنَ مٖيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ
وَمِنْ نُوحٍ وَاِبْرٰهٖيمَ وَمُوسٰى وَعٖيسَى
ابْنِ مَرْيَمَ ۖ وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ مٖيثَاقًا غَلٖيظًا ۙ ﴿٨﴾
لِيَسْـَٔلَ الصَّادِقٖينَ عَنْ صِدْقِهِمْ ۚ وَاَعَدَّ
لِلْكَافِرٖينَ عَذَابًا اَلٖيمًا ﴿٩﴾ ع

B. 2

10. Ey müminler, Allah'ın size olan nimetini hatırlayın. Hani ordular üzerinize yürümüştü. Biz onlara karşı rüzgârı ve (de) sizin görmediğiniz orduları göndermiştik. Allah, yaptıklarınızı çok iyi görendir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ
عَلَيْكُمْ اِذْ جَٓاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَاَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ رٖيحًا وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا ۚ وَكَانَ
اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصٖيرًا ﴿١٠﴾

[1] Bu ayeti kerimede Ali-İmrân sûresinin seksen ikinci ayetine işaret edilmiştir. Yani, her peygambere kendisinden sonra gelecek olan peygamberin müjdesi verilmiş ve kavminin ona inanması da gerekli kılınmıştı.

11. Hani (düşmanlarınız) yukarınızdan ve aşağınızdan üzerinize gelmişti. (Korkudan) gözler dona kalmıştı ve yürekler ağızlara gelmişti. Sizler, Allah hakkında türlü türlü şüphelere düşmüştünüz.

اِذْ جَٓاؤُ۫كُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ اَسْفَلَ
مِنْكُمْ وَاِذْ زَاغَتِ الْاَبْصَارُ وَبَلَغَتِ
الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللّٰهِ الظُّنُونَا ﴿١١﴾

12. İşte orada (ve o zaman,) müminler büyük bir sınava sokulmuş ve müthiş sarsıntılarla sarsılmışlardı.

هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا
شَدِيدًا ﴿١٢﴾

13. Hani münafıklar ile kalplerinde hastalık olanlar, “Allah ile Peygamberi bize aldatmacadan başka bir söz vermediler,” demeye (başlamışlardı.)

وَاِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي
قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُولُهُ۪
اِلَّا غُرُورًا ﴿١٣﴾

14. Hani onlardan bir grup, “Ey Yesrib[1] halkı, sizin duracak bir yeriniz yok. (Artık İslâm dininden) dönün,” demişti. Bir hizip (de,) “Evlerimiz (düşmana karşı) korumasızdır,” diyip, Peygamber’den izin istiyordu. Hâlbuki onlar korumasız değildi. Onlar, ancak kaçmak istiyorlardı.

وَاِذْ قَالَتْ طَٓائِفَةٌ مِنْهُمْ يَٓا اَهْلَ يَثْرِبَ لَا
مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا ۚ وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ
مِنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ اِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ ۜ
وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ ۚۛ اِنْ يُرِيدُونَ اِلَّا فِرَارًا ﴿١٤﴾

15. Eğer onun çeşitli bölgelerinden üzerlerine (ordular) sevk edilseydi, sonra kendilerinden fesat[2] (çıkarmaları) istenseydi, onlar bunu mutlaka yaparlardı. Ancak onlar, (sonrasında) orada çok az bir süre kalabileceklerdi.

وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ اَقْطَارِهَا ثُمَّ
سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَاٰتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَٓا
اِلَّا يَسِيرًا ﴿١٥﴾

16. Şüphesiz (münafıklar) bundan önce (de,) sırt dönüp kaçmayacaklarına dair Allah’a söz vermişlerdi. Allah'a verilen söz (hakkında) elbette sorulacaktır.

وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللّٰهَ مِنْ قَبْلُ
لَا يُوَلُّونَ الْاَدْبَارَ ۜ وَكَانَ عَهْدُ اللّٰهِ
مَسْؤُ۫لًا ﴿١٦﴾

[1] “Yesrib,” Medine-yi Münevvere’nin eski adıdır.
[2] Bu ayette geçen “fitne” kelimesi, aynı zamanda İslâm dininden dönmek olarak anlaşılmalıdır.

17. De ki: “Siz ölümden yahut (da) öldürülmekten kaçacak olsanız, kaçmanız size hiç fayda etmeyecektir ve bu durumda size, ancak çok az yarar sağlanacaktır.”

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ اِنْ فَرَرْتُمْ
مِنَ الْمَوْتِ اَوِ الْقَتْلِ وَاِذًا لَا تُمَتَّعُونَ
اِلَّا قَل۪يلًا ﴿١٧﴾

18. De ki: “Eğer O, size bir sıkıntı vermek isterse, (o zaman) sizi Allah’tan kim kurtarabilir? Eğer O, size bir rahmet (tattırmak) isterse, (sizi ondan kim mahrum kılabilir?)” Onlar, Allah’tan başka kendileri için ne bir dost, ne (de) bir yardımcı bulamayacaklar.

قُلْ مَنْ ذَا الَّذ۪ي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللّٰهِ
اِنْ اَرَادَ بِكُمْ سُٓوءًا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةًۜ
وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلِيًّا
وَلَا نَص۪يرًا ﴿١٨﴾

19. Allah, aranızdan (diğerlerini cihattan) alıkoyan ve kardeşlerine, “Bize gelin,” diyenleri çok iyi bilir. Pek azı dışında onlar (düşmana karşı) savaşmak (üzere) gelmezler.

قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ الْمُعَوِّق۪ينَ مِنْكُمْ وَالْقَٓائِل۪ينَ
لِاِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ اِلَيْنَاۚ وَلَا يَأْتُونَ
الْبَأْسَ اِلَّا قَل۪يلًاۙ ﴿١٩﴾

20. Size karşı (da) pek cimridirler. Sonra (başlarına bir) korku geldiğinde gözleri döner, sanki ölüm baygınlığı geçiren biri gibi sana baktıklarını görürsün. Ardından korkuları geçtiğinde, size (kılıç gibi) kesen dilleriyle eziyet verirler. Onlar asla inanmamış olanlardır. Onun için Allah (İslâm’a karşı olan) tüm çabalarını boşa çıkardı. Bu, Allah için çok kolaydır.

اَشِحَّةً عَلَيْكُمْۚ فَاِذَا جَٓاءَ الْخَوْفُ
رَاَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ اِلَيْكَ تَدُورُ اَعْيُنُهُمْ
كَالَّذ۪ي يُغْشٰى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِۚ فَاِذَا
ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِاَلْسِنَةٍ حِدَادٍ
اَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِۜ اُو۬لٰٓئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا
فَاَحْبَطَ اللّٰهُ اَعْمَالَهُمْۜ وَكَانَ ذٰلِكَ
عَلَى اللّٰهِ يَس۪يرًا ﴿٢٠﴾

21. Bunlar, (kâfirlerin) ordularının (henüz) gitmediklerini zannederler. Oysa onların orduları tekrar (geri) gelecek olsalar, onlar (kırsal bölgelerde yaşayan) bedeviler arasında bulunarak durumlarınızı öğrenmeyi arzu ederler. Eğer aranızda bulunsalardı, sizinle (birlikte kâfirlere karşı) asla savaşmazlardı.

يَحْسَبُونَ الْاَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا ۚ وَاِنْ
يَأْتِ الْاَحْزَابُ يَوَدُّوا لَوْ اَنَّهُمْ بَادُونَ
فِي الْاَعْرَابِ يَسْاَلُونَ عَنْ اَنْبَٓائِكُمْ ۜ
وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَا قَاتَلُوٓا اِلَّا قَلِيلًا ﴿٢١﴾ ع ١٢ ١٨

B. 3

22. Şüphesiz Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman ve Allah'ı çok anan sizler için, Allah'ın Peygamberin'de yüce bir örnek vardır.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللّٰهِ اُسْوَةٌ
حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَ
وَذَكَرَ اللّٰهَ كَثِيرًا ﴿٢٢﴾

23. Müminler, (saldırıya geçen) orduları görünce dediler ki: "İşte Allah ile Peygamberi'nin bize vadettiği budur. Allah ve Peygamberi doğru söylediler." (Bu) onların, ancak iman ve teslimiyetlerini arttırdı.[1]

وَلَمَّا رَاَ الْمُؤْمِنُونَ الْاَحْزَابَ ۙ قَالُوا
هٰذَا مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ
اللّٰهُ وَرَسُولُهُ ۘ وَمَا زَادَهُمْ اِلَّٓا اِيمَانًا
وَتَسْلِيمًا ﴿٢٣﴾

24. Bu müminlerden (bazı) er kişiler Allah'a verdikleri söze sadık kaldılar. Aralarından (bazıları) adaklarını gerçekleştirdiler.[2] (Bazısı ise daha) beklemektedir. Onlar, (bu davranışlarında hiçbir) değişiklik yapmadılar.

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا
اللّٰهَ عَلَيْهِ ۚ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضٰى نَحْبَهُ
وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ ۘ وَمَا بَدَّلُوا
تَبْدِيلًا ﴿٢٤﴾

[1] Müslümanlar'a kâfirlerin ordularının geleceği daha önceden haber verilmişti. Bkz: 54:46 ve 38:12. (Her iki sûre de Mekke devrinde nazil olmuştur.)
[2] Yani, Allah yolunda savaşarak şehit oldular.

25. Bu Allah'ın sadıklara, (sözlerine) sadık kalmalarının mükâfatını vermesi ve dilediği takdirde münafıklara azap indirmesi yahut (tevbelerini kabul edip,) onlara rahmetle yönelmesi içindir. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

لِيَجْزِيَ اللّٰهُ الصّٰدِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ
الْمُنٰفِقِينَ اِنْ شَٓاءَ اَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْۜ اِنَّ
اللّٰهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًاۚ ﴿٢٥﴾

26. Allah kâfirleri öfkeleriyle birlikte (Medine'den) geri çevirdi. Onlar hiçbir fayda elde edemediler. Allah'ın, müminler (tarafında bizzat) savaşması kendilerine yetti. Allah çok güçlüdür, Galiptir.

وَرَدَّ اللّٰهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا
خَيْرًاۜ وَكَفَى اللّٰهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَۜ
وَكَانَ اللّٰهُ قَوِيًّا عَزِيزًاۚ ﴿٢٦﴾

27. O, (saldırgan müşriklere) yardım eden Ehl-i Kitab'ı, kalelerinden indirdi ve yüreklerine korku saldı. Sizler onlardan bir kısmını öldürüyor, bir kısmını (da) esir alıyordunuz.

وَاَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ
اَهْلِ الْكِتٰبِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ
فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ
وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًاۚ ﴿٢٧﴾

28. (Allah) onların toprakları, evleri ile mallarına ve daha önce ayak basmadığınız toprağa, sizi vâris kıldı. Allah, dilediği her şeye daima gücü yetendir.

وَاَوْرَثَكُمْ اَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ
وَاَمْوَالَهُمْ وَاَرْضًا لَمْ تَطَؤُهَاۜ
وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًاۚ ﴿٢٨﴾ ع ٣ ٧ ١٩

B. 4

29. Ey Peygamber, hanımlarına de ki: "Eğer dünya hayatını ve onun süsünü istiyorsanız, gelin ben size (dünya malını) vereyim, ardından (da) güzellikle sizi bırakayım."

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِاَزْوَاجِكَ اِنْ كُنْتُنَّ
تُرِدْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ
اُمَتِّعْكُنَّ وَاُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٢٩﴾

30. “Ancak Allah ile Peygamberi’ni ve ahiret evini istiyorsanız, şüphesiz Allah aranızdan hayırlı işlerde bulunanlara büyük bir mükâfat hazırlamıştır.”

وَاِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَالدَّارَ
الْاٰخِرَةَ فَاِنَّ اللّٰهَ اَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ
اَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٠﴾

31. Ey Peygamber’in hanımları! Aranızdan kim (imanın en yüce derecesine) açıkça aykırı bir davranışta[1] bulunursa, onun azabı iki misli olacaktır. Bu, Allah için kolaydır.

يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ
مُبَيِّنَةٍ يُضَاعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ
وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا ﴿٣١﴾

32. Aranızdan kim Allah’a ve Peygamberi’ne itaat ederse (ve bu itaate yakışan) hayırlı amellerde bulunursa, Biz onun mükâfatını iki misli vereceğiz. Biz, kendisi için şerefli bir rızık (da) hazırladık.

وَمَنْ يَقْنُتْ مِنْكُنَّ لِلّٰهِ وَرَسُولِهِ
وَتَعْمَلْ صَالِحًا نُؤْتِهَا اَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ
وَاَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٣٢﴾

33. Ey Peygamberin hanımları! Allah’ın takvasını benimsediğiniz takdirde, sizler kadınlardan herhangi biri gibi değilsiniz. Onun için nazlanarak konuşmayın. Yoksa kalbinde hastalık olan kimse, size ümit bağlar. (İnsanlara daima) iyi sözler söyleyin.

يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَاَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ اِنِ
اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ
الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٣٣﴾

34. Evlerinizde oturun. Daha önce cahiliye devrindeki gibi süslenip, (süsünüzü namahremlere) göstermeyin. Namazı ayakta tutun, zekât verin, Allah ile Peygamberi’ne itaat edin. Ey Ehl-i beyt! Şüphesiz Allah sizden her türlü çirkinliği giderip, sizi tertemiz kılmak ister.

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ
الْجَاهِلِيَّةِ الْاُولٰى وَاَقِمْنَ الصَّلٰوةَ وَاٰتِينَ
الزَّكٰوةَ وَاَطِعْنَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ اِنَّمَا يُرِيدُ
اللّٰهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ الْبَيْتِ
وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴿٣٤﴾

---

[1] Arapça’da kötülüğü veya eksikliği göze çarpan ameller için “فَاحِشَةٌ” kelimesi kullanılır. Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) eşlerine en hayırlı amelleri benimsemeleri emredildiği için, onların en küçük eksiklikleri de bu kapsamda algılanacaktır.

35. Evlerinizde Allah'ın ayetlerinden okunanı ve hikmet (dolu sözleri) hatırlayın. Şüphesiz Allah, çok lütufkâr (ve her şeyden) haberdardır.

وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ
وَالْحِكْمَةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ٣٥ ع

B. 5

36. Şüphesiz (gerçek) Müslüman erkeklere ve Müslüman kadınlara, (gerçek) mümin erkeklere ve mümin kadınlara, (tam) itaatkâr erkeklere ve itaatkâr kadınlara, doğru sözlü erkeklere ve doğru sözlü kadınlara, sabreden erkeklere ve sabreden kadınlara, alçak gönüllü erkeklere ve alçak gönüllü kadınlara, sadaka veren erkeklere ve sadaka veren kadınlara, oruç tutan erkeklere ve oruç tutan kadınlara, edep yerlerini koruyan erkeklere ve (edep yerlerini) koruyan kadınlara, Allah'ı çok zikreden erkeklere ve (O'nu) çok zikreden kadınlara, Allah onlar için mağfiret ve büyük mükâfat hazırlamıştır.[1]

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ
وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ
وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ
وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ
وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ
وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا
وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً
وَأَجْرًا عَظِيمًا ٣٦

37. Allah ve peygamberi bir iş hakkında hüküm verdiklerinde, mümin erkek ve mümin kadının (artık) kendi (işleri) hakkında diledikleri gibi hüküm verme yetkileri yoktur. Kim Allah'a ve Peygamberi'ne itaat etmezse, o apaçık bir sapıklığa düşmüş olur.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى
اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ
الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ٣٧

[1] Bu ayet-i kerimede de açıkça beyan edildiğine göre, kadınlarla erkekler birbirlerine eşittirler. Kur'an-ı Kerim'in talimatına göre kadınlar da erkeklerin ulaşabildikleri bütün manevi derecelere ulaşabilirler ve erkeklerin sahip oldukları bütün politik haklara da sahip olabilirler. Ancak kadınların güçleri erkeklerinkinden farklı olduğundan dolayı görevleri de farklıdır. Erkeklerle kadınların görevleri arasındaki ayırım, İslam muhalifleri tarafından yanlış algılanmış ve haşa İslam dini kadınları aşağılar ve onlara ikinci sınıf insan muamelesi yapar, gibi temelsiz ve yanlış bir itiraz ileri sürmelerine sebep olmuştur.

38. Hani Allah'ın lütfettiği ve senin (de) lütfettiğin kimseye[1], "Hanımını kendine tut ve Allah'ın takvasını benimse," diyordun. Allah'ın ortaya çıkaracağını sen kalbinde saklıyordun. Sen insanlardan korkuyordun, oysa senin Kendisinden korkmana lâyık olan Allah'tır. Zeyd (o kadın) hakkında isteğini gerçekleştirince[2], Biz (de) onu seninle evlendirdik.[3] Bu, evlatlık olanların isteklerini yerine getirdikten sonra, (onların boşadıkları hanımları ile evlenmek hususunda) müminlere bir zorluk olmaması içindir. Allah'ın hükmü elbette yerine gelecekti.

وَاِذْ تَقُولُ لِلَّذ۪ٓي اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ
وَاَنْعَمْتَ عَلَيْهِ اَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ
وَاتَّقِ اللّٰهَ وَتُخْف۪ي ف۪ي نَفْسِكَ مَا اللّٰهُ
مُبْد۪يهِ وَتَخْشَى النَّاسَۚ وَاللّٰهُ اَحَقُّ اَنْ
تَخْشٰيهُۜ فَلَمَّا قَضٰى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَراً
زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِن۪ينَ
حَرَجٌ ف۪ٓي اَزْوَاجِ اَدْعِيَٓائِهِمْ اِذَا قَضَوْا
مِنْهُنَّ وَطَراًۜ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُولاً ﴿٣٨﴾

39. Allah'ın Peygamber'e farz kıldıkları hakkında ona bir sıkıntı olmamalıdır. Allah'ın bu sünneti, daha önce geçmiş (peygamberler) için (de) geçerliydi. Allah'ın buyruğu daima karara bağlanmıştır.

مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ ف۪يمَا فَرَضَ
اللّٰهُ لَهُۜ سُنَّةَ اللّٰهِ فِي الَّذ۪ينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُۜ
وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ قَدَراً مَقْدُوراًۙ ﴿٣٩﴾

40. O (peygamberler) Allah'ın mesajını (halka) ulaştırırlardı. Ancak O'ndan korkarlardı ve Allah dışında kimseden korkmazlardı. Allah, hesap (görmek için) yeterlidir.

اَلَّذ۪ينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللّٰهِ وَيَخْشَوْنَهُ
وَلَا يَخْشَوْنَ اَحَداً اِلَّا اللّٰهَۜ وَكَفٰى بِاللّٰهِ
حَس۪يباً ﴿٤٠﴾

---

[1] Yani, Hz. Zeyd B. Haris (r.a.)

[2] Yani, onu boşadığı zaman.

[3] Bazı müfessirlerin fikrine göre, hâşâ Hz. Resûlüllah (s.a.v.) Hz. Zeynep (r.a.) ile evlenmek istiyordu ancak isteğini gizliyordu. Böyle bir davranış Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) yüce şanına yakışmaz. Doğrusu o, Hz. Zeyd'in (r.a.) karısını boşamak istediğini haber almıştı. Dolayısı ile o, Hz. Zeyd'e (r.a.) karısını boşamaması konusunda gizlice nasihatte bulunuyordu. Aslında o, bu boşanma olduğu takdirde, insanların özellikle dedikodu yapacaklarından ve kendisinin eşraftan bir hanım ile eski bir köle olan Hz. Zeyd'i (r.a.) evlendirmekle iyi yapmamış olduğunu söyleyeceklerinden çekiniyordu. Diğer bir taraftan bazı ulemâ Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) Hz. Zeynep (r.a.) ile nikâhının gökte kıyıldığını ileri sürseler de, bu doğru değildir. Bu nikâhın kıyılışı değişik eserlerde zikredilmiştir. (Bkz. Siyret-ül Halebiye; C3; S.340)

41. Muhammed, sizler gibi erkeklerin hiçbirinin babası değildir. Ancak o, Allah'ın Resûlü'dür, (hatta daha da üstündür. Yani o,) peygamberlerin mührüdür. Allah, her şeyi çok iyi bilendir.[1]

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ اَبَآ اَحَدٍ مِّنْ رِّجَالِكُمْ وَلٰكِنْ رَّسُوْلَ اللّٰهِ وَخَاتَمَ النَّبِيّٖنَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ﴿٤١﴾

B. 6

42. Ey inananlar! Allah'ı çok zikredin.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اذْكُرُوا اللّٰهَ ذِكْرًا كَثِيْرًا ﴿٤٢﴾

43. O'nu, sabah akşam tespih edin.

وَّسَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ﴿٤٣﴾

44. Karanlıklardan aydınlığa çıkarmak üzere, size rahmetlerini gönderen O'dur. O'nun melekleri (de sizin için dua ederler.[2]) O, müminlere çok rahmet edendir.

هُوَ الَّذِيْ يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ وَمَلٰٓئِكَتُهٗ لِيُخْرِجَكُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ؕ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَحِيْمًا ﴿٤٤﴾

45. O'na kavuşacakları zaman, kendilerine verilecek hediyeleri, "Selam," (olacak.) O, onlara çok şerefli bir mükâfat hazırlamıştır.

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهٗ سَلٰمٌ ۚۖ وَاَعَدَّ لَهُمْ اَجْرًا كَرِيْمًا ﴿٤٥﴾

---

[1]Bazı ulemâ "Hatem-ün Nebiyyin" kelimelerini "Peygamberlerin sonuncusu" olarak tercüme ederler. Aslında "Hatem" kelimesi Arapça "Mühür" anlamına gelmektedir. Mühür ancak tasdik etmek için kullanılır. Yani, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) tasdiki olmadan hiç kimse peygamberlik mertebesine ulaşamaz. "Peygamberlerin mührü," hiçbir peygamberin Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) mührü olmadan yani tasdiki olmadan, peygamber olarak kabul edilmeyeceği anlamına gelmektedir. Başka bir anlamına göre "Hatem-ün Nebiyyin" peygamberlerin en iyisi ve en mükemmeli demektir. "Hatem" kelimesinin bir diğer anlamı da bir süs eşyası olan yüzüktür. Buna göre ise "Hatem-ün Nebiyyin" bütün peygamberlerin süsü ya da onlara süs veren anlamını taşır. (Bu konuda daha detaylı bilgi isteyenler Müslüman Ahmediye Cemaati'nin Urduca, Türkçe, Arapça, İngilizce gibi birçok dillerde yayınlanmış olan ilgili eserlerine başvurabilirler.)

[2] "يُصَلِّيْ" fiili ile Allah (c.c.) özne olursa kelime "rahmet göndermek" manasını alır. Ancak aynı fiil melekler ya da insanlar özne olduğu takdirde "dua etmek" ya da "istiğfar etmek" anlamındadır. (Akrab-ül Mevarid)

46-47. Ey Peygamber, Biz seni (dünya için) gözeten, (müminlere) müjde veren, (kâfirleri) uyaran ve (de) O'nun buyruğuyla Allah'a davet edip, aydınlatan bir güneş olarak gönderdik.[1]

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّٓا اَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا
وَمُبَشِّرًا وَنَذ۪يرًاۙ ﴿٤٦﴾
وَدَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِه۪ وَسِرَاجًا مُن۪يرًا ﴿٤٧﴾

48. Müminlere, (bunun) Allah tarafından onlar için büyük bir lütuf olduğunu müjdele.

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِن۪ينَ بِاَنَّ لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ
فَضْلًا كَب۪يرًا ﴿٤٨﴾

49. Kâfirlere ve münafıklara uyma, onların eziyetlerini (de) görmezden gel. Allah'a tevekkül et. Allah (işlerinin) koruyucusu olarak yeterlidir.

وَلَا تُطِعِ الْكَافِر۪ينَ وَالْمُنَافِق۪ينَ وَدَعْ
اَذٰيهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ
وَك۪يلًا ﴿٤٩﴾

50. Ey inananlar! Mümin kadınlarla evlenip, sonra (da) onlara dokunmadan boşarsanız, kendileri üzerinde sayabileceğiniz bir iddet hakkınız yoktur. Onun için kendilerine dünya malından biraz verip, iyilikle uğurlayın.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ
ثُمَّ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوهُنَّ فَمَا
لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّونَهَاۚ
فَمَتِّعُوهُنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَم۪يلًا ﴿٥٠﴾

---

[1] "سِرَاج" kelimesinin bir anlamı da "Güneş" tir. (Bkz. Arabic-English Lexicon; E.W. Lane) Güneş maddî kâinatın merkezî noktası olduğu gibi, Hz. Muhammed Resûlüllah (s.a.v.) da bütün manevî kâinatın merkezî noktasıdır. Yıldızlar ve diğer gök cisimleri nasıl güneşten nur alırlarsa, bütün peygamberlerle evliyalar ve ermiş kimseler, Hz. Resûlüllah'tan (s.a.v.) nur alırlar. Ay nasıl güneşten nur alarak karanlığı yok ediyorsa, aynı şekilde Hz. Resûlüllah'tan (s.a.v.) nur alarak dünyanın manevi karanlıklarını yok edecek bazı mücedditlerin var olacağına işaret edilmiştir.

51. Ey Peygamber! Şüphesiz mehirlerini verdiğin hanımlarını, Allah’ın sana ganimet olarak verdiği ve sağ elinin sahip bulunduğu kadınları, seninle birlikte hicret eden amcanın kızlarını, halanın kızlarını, dayının kızlarını ve teyzelerinin kızlarını sana helâl kıldık. (Ayrıca) mümin bir kadın kendini Peygamber’e karşılıksız sunarsa, Peygamber (de) kendisiyle evlenmek isterse, (onu da sana helâl kıldık.) Bu (emir) yalnız senin içindir ve (öteki) müminler için değildir.[1] Biz onlara, hanımları ve sağ ellerinin sahip bulundukları hakkında neler farz kıldığımızı biliriz. Senin gereksiz sıkıntıya düşmemen için, (bu meseleleri açıkladık.) Allah, sonsuz bağışlayan ve rahmet edendir.

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّٓا اَحْلَلْنَا لَكَ اَزْوَاجَكَ
الّٰت۪ٓي اٰتَيْتَ اُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ
يَم۪ينُكَ مِمَّٓا اَفَٓاءَ اللّٰهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ
عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّاتِكَ وَبَنَاتِ خَالِكَ
وَبَنَاتِ خَالَاتِكَ الّٰت۪ي هَاجَرْنَ مَعَكَۘ
وَامْرَاَةً مُؤْمِنَةً اِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ
اِنْ اَرَادَ النَّبِيُّ اَنْ يَسْتَنْكِحَهَاۗ خَالِصَةً لَكَ
مِنْ دُونِ الْمُؤْمِن۪ينَۜ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا
عَلَيْهِمْ ف۪ٓي اَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ
اَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌۜ
وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَح۪يمًا ﴿٥١﴾

52. Onlardan dilediğini bırak, dilediğini (de) yanında tut. Bıraktıklarından istediğini (geri) almakta (da) sana bir günah yoktur. Bu, onların gözlerinin aydın olması, hiç tasalanmamaları ve kendilerine verdiklerine razı olmaları bakımından daha uygundur. Allah, kalplerinizde olanı (çok iyi) bilir. O, daimi bilgiye sahip olan ve Halîmdir.

تُرْج۪ي مَنْ تَشَٓاءُ مِنْهُنَّ وَتُـْٔو۪ٓي اِلَيْكَ
مَنْ تَشَٓاءُۜ وَمَنِ ابْتَغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَۜ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَنْ تَقَرَّ
اَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَحْزَنَّ وَيَرْضَيْنَ
بِمَٓا اٰتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّۜ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا
ف۪ي قُلُوبِكُمْۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَل۪يمًا حَل۪يمًا ﴿٥٢﴾

[1] Bazı İslâm düşmanları, Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) kendisi için özel emirler ileri sürdüğünü söylerler ve itirazda bulunurlar. Ancak bu ayette yer aldığı üzere, söz konusu edilen bu buyruklar sadece izin mahiyetindedir. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ise asla bundan istifade etmemiştir. Bundan dolayı düşmanların kendisine itirazları da anlamsız kalmıştır. Aslında Yüce Allah (c.c.) bu ayetle Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) hanımları hakkındaki düşüncesinin de aşikâr olmasını sağlamıştır.

53. Bundan sonra, başka hanımlar alman sana helâl kılınmamıştır. Bir (de) sağ elinin sahip bulunduğu hanımların dışında, şu an mevcut olan hanımların yerine, güzellikleri hoşuna gitse (de) başka eşler almak, (senin için helâl değildir.) Allah, her şeye gözeticidir.

لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَٓاءُ مِنْ بَعْدُ وَلَٓا اَنْ تَبَدَّلَ
بِهِنَّ مِنْ اَزْوَاجٍ وَلَوْ اَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ
اِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمٖينُكَۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ رَقٖيبًا ﴿٥٢﴾

B. 7

54. Ey inananlar, Peygamber'in evlerine size yemek için izin verilmedikçe ve (yemeğin pişme) vaktinden önce girmeyin. Ancak (yemek hazır olduğunda,) davet edilmeniz üzerine (içeri) girin. Yemek yedikten sonra dağılın ve orada sohbete dalmayın. Bu (durum) Peygamber'e eziyet verir. Oysa o, bunu size (söylemekten) çekinir. Ama Allah (ise) hak olan (sözü söylemekten) çekinmez. (Peygamberin hanımlarından) bir şey isteyecek (olursanız,) kendilerinden (onu) perde arkasından isteyiniz. Bu, sizin kalpleriniz ve onların kalpleri için (de) daha hayırlıdır. Allah'ın Resûlü'ne eziyet vermek yahut kendisinden sonra onun hanımlarıyla evlenmek, sizlere hiçbir zaman caiz değildir. Şüphesiz bu (davranış,) Allah Katında büyük (bir kötülüktür.)

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ
اِلَّٓا اَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ اِلٰى طَعَامٍ غَيْرَ
نَاظِرٖينَ اِنٰيهُۙ وَلٰكِنْ اِذَا دُعٖيتُمْ
فَادْخُلُوا فَاِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا
مُسْتَأْنِسٖينَ لِحَدٖيثٍۜ اِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ
يُؤْذِي النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيٖي مِنْكُمْۘ وَاللّٰهُ لَا
يَسْتَحْيٖي مِنَ الْحَقِّۜ وَاِذَا سَاَلْتُمُوهُنَّ
مَتَاعًا فَسْـَٔلُوهُنَّ مِنْ وَرَٓاءِ حِجَابٍۜ
ذٰلِكُمْ اَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّۜ وَمَا
كَانَ لَكُمْ اَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللّٰهِ وَلَٓا اَنْ
تَنْكِحُٓوا اَزْوَاجَهُ مِنْ بَعْدِهٖٓ اَبَدًاۜ اِنَّ
ذٰلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللّٰهِ عَظٖيمًا ﴿٥٣﴾

55. Bir şeyi açıkça belirtseniz veya gizleseniz (de,) şüphesiz Allah her şeyi çok iyi bilendir.

اِنْ تُبْدُوا شَيْـًٔا اَوْ تُخْفُوهُ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلٖيمًا ﴿٥٤﴾

56. (Peygamber'in hanımlarının) babalarına, oğullarına, kardeşlerine, kardeşlerinin oğullarına, kız kardeşlerinin oğullarına, kendilerine (denk olan) kadınlara veya sağ ellerinin sahip olduklarına (görünmelerinde) bir günah yoktur. Allah'ın takvasını benimseyin. Şüphesiz Allah, her şeye gözeticidir.

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِيٓ اٰبَآئِهِنَّ وَلَآ اَبْنَآئِهِنَّ
وَلَآ اِخْوَانِهِنَّ وَلَآ اَبْنَآءِ اِخْوَانِهِنَّ وَلَا
اَبْنَآءِ اَخَوٰتِهِنَّ وَلَا نِسَآئِهِنَّ وَلَا مَا
مَلَكَتْ اَيْمَانُهُنَّ ۚ وَاتَّقِيْنَ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدًا ۝٥٦

57. Şüphesiz Allah, (bu) Peygamber'e Kendi rahmetini indirmektedir. O'nun melekleri (de şüphesiz kendisine dua ederler.[1]) Ey inananlar, sizler (de bu Peygamber'e) her zaman salâvat getirin ve kendisine (büyük bir coşku içinde) daima selam gönderin.[2]

اِنَّ اللّٰهَ وَمَلٰٓئِكَتَهٗ يُصَلُّوْنَ عَلَى النَّبِيِّ ؕ
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا صَلُّوْا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوْا
تَسْلِيْمًا ۝٥٧

58. Şüphesiz Allah'a ve Peygamberi'ne eziyet verenleri, Allah bu dünyada ve ahirette Kendi yakınlığından mahrum kılar.[3] (O,) kendilerine rezil edici bir azap hazırlamıştır.

اِنَّ الَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ لَعَنَهُمُ
اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَاَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا
مُّهِيْنًا ۝٥٨

59. Mümin erkeklere ve mümin kadınlara, bir (suç) işlemedikleri halde eziyet verenler, iftira (atmanın) ve apaçık bir günahın yükünü üzerlerine almışlardır.

وَالَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ
بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوْا فَقَدِ احْتَمَلُوْا بُهْتَانًا وَّاِثْمًا
مُّبِيْنًا ۝٥٩ ع

---

[1] Bilgi için bkz. dipnot 33:44,

[2] Müslüman Ahmediye Cemaati'nin kurucusu Mehdi ve Mesih-i Mevud (a.s.) bu ayet-i kerime hakkında fikrini şöyle beyan etmiştir: "Bu ayetten anlaşıldığı gibi, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) amelleri eşsizdi. Bunun için Yüce Allah (c.c.) onları belirtmek veya sıfatlarını sınırlandırmak için belli bir kelime beyan etmemiştir. Şüphesiz kelimeler bulunabilirdi, ancak O, bilerek onları kullanmamıştır. Demek ki Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) salih amellerini belirtmek her türlü sınırlandırmadan uzaktır. Yüce Allah (c.c.), başka hiçbir peygamber için böyle bir ayet kullanmamıştır. Hz. Resûlüllah'ın ruhunda doğruluk ve vefa vardı. Yüce Allah (c.c.) nezdinde Resûlüllah'ın amelleri öyle güzeldi ki, O gelecekte insanların şükranlarını bildirmek üzere ebediyen kendisine "Selam" göndermelerini emir buyurmuştur." (Malfûzat; C1; S24)

[3] Allah'a (c.c.) eziyet vermekten, O'nun yolunda engeller çıkarmak, Resûlüllah'a (s.a.v.) eziyet vermekten ise, kendisini kötülemek ve aşağılamak, anlaşılmalıdır.

B. 8

60. Ey Peygamber! Hanımlarına, kızlarına ve müminlerin hanımlarına, dış örtülerini üzerlerine almalarını, söyle. Bu, onların tanınmaları ve rahatsız edilmemeleri için daha uygundur. Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِاَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ
وَنِسَٓاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ
جَلَابِيبِهِنَّۜ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا
يُؤْذَيْنَۜ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٦٠﴾

61. Eğer münafıklarla kalplerinde hastalık olan ve Medine'de yalan haberler yayanlar (davranışlarından) vazgeçmezlerse, Biz mutlaka (onları cezalandırmak üzere,) seni onların peşine düşüreceğiz. Böylece onlar (bu şehirde senin komşun olarak,) az bir müddet dışında kalamayacaklar.

لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي
قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ
لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَٓا
اِلَّا قَلِيلًاۚ ﴿٦١﴾

62. (Onlar,) Allah'ın rahmetinden mahrum edilmişlerdir. Nerede bulunurlarsa, yakalansınlar ve mutlaka öldürülsünler.[1]

مَلْعُونِينَۚ اَيْنَمَا ثُقِفُٓوا اُخِذُوا وَقُتِّلُوا
تَقْتِيلًا ﴿٦٢﴾

63. Allah'ın bu sünneti daha önce geçmiş olanlar için (de) geçerliydi. Allah'ın sünnetinde asla bir değişiklik göremezsin.

سُنَّةَ اللّٰهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُۚ
وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْدِيلًا ﴿٦٣﴾ ع

64. İnsanlar sana (Kıyamet) saati hakkında sorarlar. De ki: "Şüphesiz onun bilgisi Allah Katındadır. Belki de Saat yakındır. (Ancak) onu sen ne bilirsin?"

يَسْـَٔلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِۜ قُلْ اِنَّمَا
عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِۜ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ
السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٤﴾

[1] Bu ayetlerde Medine'de Müslümanlar aleyhinde yalan haberler yayan münafıklarla Yahudiler'den bahsedilmiştir. Yüce Allah (c.c.) Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) bir gün onlara üstün çıkacağını, onların da Medine'den çıkıp gitmiş olacaklarını haber vermektedir. Ayrıca onların cezalandırılmalarının da mubah olacağını belirtmektedir.

65. Şüphesiz Allah, kâfirleri Kendi yakınlığından mahrum kılmıştır.[1] Onlara alevli (bir azap) hazırlamıştır.

إِنَّ اللّٰهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ
سَعِيرًا ﴿٦٥﴾

66. Onlar, orada uzun süre kalacak olanlardır. Orada ne bir dost, ne (de) bir yardımcı bulacaklar.

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا
نَصِيرًا ﴿٦٦﴾

67. Elebaşlarının ateş üzerinde çevrilecekleri gün onlar, "Keşke Allah'a itaat etseydik ve Peygamber'e (de) itaat etseydik!" diyecekler.

يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ
يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللّٰهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَا ﴿٦٧﴾

68. Keza diyecekler ki: "Ey Rabbimiz! Şüphesiz biz önderlerimize ve büyüklerimize itaat ettik. Sonra onlar bizi (doğru) yoldan saptırdılar."

وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا
فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَا ﴿٦٨﴾

69. "Ey Rabbimiz! Onlara iki kat azap ver ve onları büyük bir lânetle (Kendi rahmetinden) uzaklaştır."

رَبَّنَا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ
وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا ﴿٦٩﴾

B. 9

70. Ey inananlar, Musa'ya eziyet verenler gibi olmayın. Sonunda Allah onu, onların söylediklerinden temize çıkardı. O, Allah Katında yüce (şan) sahibidir.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ
آذَوْا مُوسَىٰ فَبَرَّأَهُ اللّٰهُ مِمَّا قَالُوا وَكَانَ
عِنْدَ اللّٰهِ وَجِيهًا ﴿٧٠﴾

71. Ey inananlar! Allah'ın takvasını benimseyin, açık ve doğru söz söyleyin.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَقُولُوا قَوْلًا
سَدِيدًا ﴿٧١﴾

---

[1] " لَعْنَةٌ " kelimesi, Yüce Allah'ın (c.c.) yakınlığından ve rahmetinden mahrum kalmak demektir. (Bkz. El-Münced)

72. (Böyle yaparsanız) O sizin için amellerinizi düzeltir, günahlarınızı (da) bağışlar. Kim Allah'a ve Peygamberi'ne itaat ederse, şüphesiz o büyük başarıya ulaşır.

يُصْلِحْ لَكُمْ اَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ
ذُنُوبَكُمْ ۗ وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ
فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧١﴾

73. Şüphesiz Biz, (en mükemmel) emaneti göklere, yeryüzüne ve dağlara sunduk. Ama onlar onu taşımayı reddettiler ve ondan korktular. Onu (en mükemmel) insan yüklendi. Şüphesiz o, (kendine) çok zulmeden ve sonuçlara aldırmayan bir kimseydi.[1]

اِنَّا عَرَضْنَا الْاَمَانَةَ عَلَى السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ وَالْجِبَالِ فَاَبَيْنَ اَنْ يَحْمِلْنَهَا
وَاَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْاِنْسَانُ ۗ اِنَّهُ
كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ۙ ﴿٧٢﴾

74. Bu, Allah'ın münafık erkekleri ve münafık kadınları, müşrik erkekleri ve müşrik kadınları azaba uğratması, mümin erkeklerin ve mümin kadınların (ise tevbelerini kabul ederek onlara) rahmetle yönelmesi içindir. Allah çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

لِيُعَذِّبَ اللّٰهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ
وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللّٰهُ
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ
ع غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧٣﴾

[1] Bu ayet-i kerimede Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) bütün diğer peygamberlerden daha üstün olduğu zikredilmiştir. " اَمَانَة " kelimesinden Kur'an-ı Kerim murattır. " ظَلُومًا " kelimesinde Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) kendi canına zulmettiği yani gereğince helâl olan şeyleri bile kendi nefsine haram kıldığı belirtilmiştir. Aynı şekilde " جَهُولًا " kelimesi de sorumluluğunu yerine getirirken her türlü fedakârlıkta bulunduğuna ve sonuçlarına da hiç aldırış etmediğine işaret etmektedir.

Sûre: 34

SEBE SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte elli beş ayettir.

Bu sûrenin başlangıcında bulunan ayet-i kerimede şöyle buyrulmuştur; Bütün hamd göklerle yerin sahibi Allah'a (c.c.) mahsustur. Ahirette de hamd O'nun olacaktır. Burada açık olarak Hz. Muhammed Resûlüllah'a (s.a.v.) işaret edilmiş ve kendi devrinde gerçek âşıklarının yer ile göğü hamd-ü sena ile dolduracakları beyan edilmiştir.

Daha sonra dağlardan bahsedilmiş ve onlar vasıtasıyla dağlarda yaşayan kavimlere işaret edilmiştir. Hz. Davud (a.s.) zamanında onun hizmetine verilmiş olanlar da dağlar değildi. Aksine dağlarda yaşayan cesur ve mizaçları sert olan kavimler ona hizmet etmek üzere görevlendirilmişlerdi. Kısacası geçen sûrenin sonunda zikredilen dağlardan kastedilmiş olan da, burada açıklanmıştır.

Bu açıklamadan sonra, Hz. Davud'un (a.s.) hizmetine verilmiş olan ve onun çok ağır işlerde kullandığı cinlerden bahsedilmiş ve onların da insanlar oldukları ve genel olarak ateş kıvılcımlarından yaratıldığı sanılan cinler olmadıkları açıklanmıştır. Bu cinlerin zincirler ile bağlandıkları beyan edilmiştir. Oysa ateşten yaratılmış cinlere zincirler vurulamaz. Hâlbuki bu cinler denize dalarak, oradan inciler çıkarırlardı. Ateşten yaratılan cinler zaten denize dalamazlar. Bütün bunlardan dolayı, Hz. Davud'un (a.s.) maddi ve manevi evlatlarının şükretmesi gerekiyordu. İşte birinci derecede Hz. Davud'un (a.s.) maddi ve manevi evladı olan Hz Süleyman (a.s.) da, Yüce Rabbine (c.c.) tam olarak şükretmişti. Ancak kendisinden sonra tahta geçecek olan oğlunun manevi hayata sahip olmayan bir ceset gibi olduğu kendisine haber verilince, o da şöyle dua etti; Ey Rabbim, durum böyle olacaksa, oğlumun devrinde bu saltanatı yok et. Bu maddi saltanatla benim bir işim yoktur.

Sonuç aynen böyle oldu. Hz. Süleyman'dan (a.s.) sonra oğlu kendisine vâris oldu. Dağlarda yaşayan kavimler yavaş yavaş akılsız bir hükümdarın kendilerini yönettiğini anladılar ve ona karşı isyan başlattılar. Böylece de o saltanat paramparça oldu.

Büyük saltanatlar dağılınca, o bölgenin ahalisi birbirlerini sevmezler ve ey Rabbim, bizlerin hep birlikte bulunmamızı nasip eyle diye dua etmek yerine, nefrete kapılırlar ve bu şekilde birbirlerinden kopmaya çalışırlar. Bu durumda Allah'ın (c.c.) gazabına uğrayarak, adeta masallara dönüşürler. Aralarında bü-

yük ayrılık baş gösterir. Şehir ve kasabaları birer viraneye döner. Daha önce kendilerine bahşedilen bahçeler de çalıların bittiği yerler olur.

Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) geçen sûrede sabır telkin edilmişti. Bu sûrede de yine aynısı tekrar edilmektedir. Kendisine ne olursa olsun mutlaka sabret, denilmiştir. Teselli vermek içinse, geçmiş saltanatlar çok küçüktü, ancak Yüce Allah (c.c.) onlara mukabil sana dünyanın manevi saltanatı ve hükümdarlığını nasip eylemiştir, denilmiştir.

Daha sonra muhaliflere, dua vasıtasıyla Yüce Allah'tan (c.c.) kararını talep etmeleri önerilmiştir. Onlara, teker teker yahut ikişer ikişer Yüce Allah'a(c.c.) dua etmeleri söylenmiştir. Böylece düşünsünler, Kur'an-ı Kerim bahşedilen bu bilgi ve hikmet şehzadesi, asla mecnun değildir.

Sonra muhaliflerinin aşırı derecede huzursuz olacaklarını da düşün, denmiştir. Onların huzursuzlukları bitmeyecektir. Ancak onlar kendilerine çok yakın bir yerden yani şah damarlarından yakalanacaklar. Yani, onlar kendi içlerinden azaba uğratılacaklar.

Sûrenin devamındaki ayette ise uzak bir mesafeden bahsedilmiştir. Buna göre, onların tevbe etmelerinin uzak bir ihtimal olduğu belirtilmiştir. Yaşadıkları olaylara rağmen onlar, tevbe etmediler. Kendilerinden çok uzak gördükleri Allah'ın (c.c.) azabının korkusuna rağmen, onlar yine de tevbe etmezler. Bu inkârcılar ile arzuları arasında daima bir engel çıkartılır. Kendilerinden önce geçmiş inkârcılara da aynı muamele yapılmıştır. O bedbahtlar, daima bir şüphe içinde kalmışlardır.

Sebe Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ①

2. Her türlü hamd yalnız Allah'a mahsustur. Göklerde ve yerde bulunanların hepsi O'nundur. Ahirette (de) hamd O'nun olacaktır. O çok hikmet sahibidir, her şeyden haberdardır.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذ۪ي لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ
وَمَا فِي الْاَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْاٰخِرَةِۜ
وَهُوَ الْحَك۪يمُ الْخَب۪يرُ ②

3. Yere gireni (de,) ondan çıkanı (da,) gökten ineni (de,) ona çıkanı (da, O) bilir. O, çok rahmet eden ve çok bağışlayandır.

يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْاَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا
وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَٓاءِ وَمَا يَعْرُجُ ف۪يهَاۜ
وَهُوَ الرَّح۪يمُ الْغَفُورُ ③

4. Kâfirler, "(Kavmimizin yıkılıp yok olacağı) Saat bize gelmeyecektir," dediler. De ki: "Hayır (sandıkları gibi) değil! Gaip olanı bilen Rabbime yemin ederim ki, o size mutlaka gelecektir. Göklerde ve yerde bulunan zerre ağırlığında bir şey, (hatta) ondan daha küçük yahut daha büyük olan (bile,) O'ndan gizli kalmaz. Ancak (bunların hepsi) apaçık bir Kitap'ta mevcuttur."

وَقَالَ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا لَا تَأْت۪ينَا السَّاعَةُۜ
قُلْ بَلٰى وَرَبّ۪ي لَتَأْتِيَنَّكُمْۙ عَالِمِ الْغَيْبِۚ
لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوَاتِ
وَلَا فِي الْاَرْضِ وَلَٓا اَصْغَرُ مِنْ ذٰلِكَ
وَلَٓا اَكْبَرُ اِلَّا ف۪ي كِتَابٍ مُب۪ينٍۙ ④

5. Bu, (Allah'ın) inanıp (da, yerli yerinde) iyi işler yapanları mükâfatlandırması içindir. Kendileri için mağfiret ve şerefli rızık olanlar (da,) işte bunlardır.

لِيَجْزِيَ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِۜ
اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَر۪يمٌ ⑤

6. Mucizelerimiz hakkında (Bizi) aciz kılmaya uğraşanlar (var ya,) kendilerine korkunç (ve) acı bir azap (mukadder olanlar da,) işte onlardır.

وَالَّذِينَ سَعَوْ فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ أَلِيمٌ ﴿٦﴾

7. Kendilerine ilim verilenler, hak olanın ancak Rabbin tarafından sana indirilen olduğunu ve üstün ve hamd sahibi (olan Allah'ın) yoluna ilettiğini görecekler.

وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنْزِلَ
إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقَّ وَيَهْدِي
إِلَىٰ صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٧﴾

8. Kâfir olanlar derler ki: "(Ey insanlar!) Hepiniz ölüp, zerrelere parçalandıktan sonra, yeni bir yaratılış dönemine gireceğinizi haber veren bir adamı size bildirelim mi?"

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ
رَجُلٍ يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ
إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٨﴾

9. "Allah'a karşı yalan mı uydurdu, yoksa onda delilik mi var?" Hayır! Aslında ahirete inanmayanlar, azap ve derin bir sapıklık içindedirler.

أَفْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ بَلِ
الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ
وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ﴿٩﴾

10. Onlar (gözlerinin) önünde ya (da) kendilerinden önce, gökte ve yerde (gerçekleşen mucizeleri) görmediler mi? Biz dilersek onları yere batırırız yahut üzerlerine bulut parçalarını indiririz.[1] Şüphesiz bunda, (Allah'a) eğilen her kul için bir (ibret) belirtisi vardır.

أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
وَمَا خَلْفَهُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
إِنْ نَشَأْ نَخْسِفْ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطْ
عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَآيَةً لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ﴿١٠﴾

[1] Yani, onları mahveden yağmuru üzerlerine yağdırırız.

B. 2

11. Şüphesiz Biz, Davud'a Katımızdan büyük bir lütuf ihsan etmiştik. "Ey dağlarda (yaşayanlar) ve ey kuşlar[1], (Davud ile) birlikte (Allah'ın önünde) eğilin," (demiştik.) Biz kendisi için demiri yumuşatmıştık.

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا دَاوُدَ مِنَّا فَضْلًا ؕ يَا جِبَالُ اَوِّبِي
مَعَهُ وَالطَّيْرَ ۚ وَاَلَنَّا لَهُ الْحَدِيدَ ۙ ﴿١١﴾

12. "Tam boy zırhlar yapın. Halkalarını (da) ufak yapın. Hepiniz (yerli yerinde) iyi amellerde bulunun, çünkü Ben yaptıklarınızı görüyorum," (demiştik.)

اَنِ اعْمَلْ سَابِغَاتٍ وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ
وَاعْمَلُوا صَالِحًا ؕ اِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ﴿١٢﴾

13. Biz Süleyman'a, sabahleyin estiğinde bir aylık, akşamleyin estiğinde (de) bir aylık yol alan bir rüzgâr (ihsan) etmiştik.[2] Keza onun için bir bakır pınarı akıtmıştık. Rabbinin buyruğuyla, onun emrinde çalışan cinlerden[3] (bir topluluğu da kendisine vermiştik.) "Onlardan kim buyruğumuzdan çıkarsa, onu alevli bir azaba uğratacağız," (demiştik.)

وَلِسُلَيْمٰنَ الرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ
وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ ۚ وَاَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ
الْقِطْرِ ؕ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ
بِاِذْنِ رَبِّهِ ؕ وَمَنْ يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ اَمْرِنَا
نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿١٣﴾

14. Onlar, onun istediği gibi kaleler, heykeller, havuz kadar (büyük) leğenler, ocakların üstünde (sabit) duran (büyük) kazanlar yaparlardı. "Ey Al-i Davud, şükrederek (iyi işler) yapın. Kullarımdan şükredenler pek azdır," (demiştik.)

يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَحَارِيبَ
وَتَمَاثِيلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ
رَاسِيَاتٍ ؕ اِعْمَلُوا اٰلَ دَاوُدَ شُكْرًا ؕ
وَقَلِيلٌ مِنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ ﴿١٤﴾

---

[1] Ayrıntılı bilgi için bkz. dipnot 21:80.
[2] Hz. Davud'a (a.s.) hizmet eden rüzgârlardan, deniz sahilinde esen hızlı rüzgârlar kastedilmiştir. Bu rüzgârlar her ay yönlerini değiştirirlerdi. Onların kuvvetiyle yelkenli gemiler denizde seyrederlerdi.
[3] Cinlerden, dağlarda yaşayan çalışkan insanlara işaret edilmiştir. Ayrıca bkz. dipnot 6:101

15. Ona ölüm (vermeye) karar verdiğimizde, (o baş kaldıran aşiretlere) ölümünden haber veren, onun (devlet) asasını yiyen bir kurttan başkası değildi. O (hükümet) yıkıldığında cinler[1] gaybı bilselerdi, rezil edici bir azap içinde uzun süre kalacakları (gerçeğini) açıkça anlarlardı.[2]

فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلٰى
مَوْتِهٖٓ اِلَّا دَٓابَّةُ الْاَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَاَتَهُۚ
فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ اَنْ لَوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ
الْمُهِينِۜ ﴿١٥﴾

16. Şüphesiz Sebe (kavmi) için (de) ülkelerinde (büyük) bir alâmet bulunuyordu. Bu, biri sağ tarafta, öteki sol tarafta (uzanan) iki bahçeydi. (Onlara,) "Rabbinizin rızkından yiyin ve O'na şükredin. Şehriniz çok güzel ve Rabbiniz (de) çok bağışlayandır," (demiştik).

لَقَدْ كَانَ لِسَبَاٍ فِي مَسْكَنِهِمْ اٰيَةٌۚ جَنَّتَانِ
عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍۜ كُلُوا مِنْ
رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُۜ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ
وَرَبٌّ غَفُورٌ ﴿١٦﴾

17. Yine (de) onlar, (Hakka) sırt çevirdiler. Bunun üzerine Biz onlara, her şeyi mahveden bir sel gönderdik. Onların iki bahçesini, tatsız meyveler, acı ılgın (ağaçları) ve bir miktar (da) köknar ağacı bulunan iki bahçeye çevirdik.[3]

فَاَعْرَضُوا فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ
وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ اُكُلٍ
خَمْطٍ وَاَثْلٍ وَشَيْءٍ مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ ﴿١٧﴾

18. İşte nankörlükleri yüzünden, Biz onlara bu cezayı verdik. Biz, aşırı nankörler dışında kimseyi (böyle) cezalandırır mıyız?

ذٰلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِمَا كَفَرُواۜ وَهَلْ نُجَازٖٓي
اِلَّا الْكَفُورَ ﴿١٨﴾

[1] Cin kelimesinin anlamı için bkz. dipnot 6:101
[2] Hz. Süleyman'a (a.s.) vâris olan oğlu, maddi eğlencelere düşkün birisi ve adeta dünya kurdu idi. Onun için Hz. Süleyman'ın (a.s.) ölümünden sonra, dağlarda yaşayan kavimler isyan ettiler ve böylece devletin nizamı da yıkılıp yok oldu. (Ayrıca bkz. Kitab-ı Mukaddes; I Kırallar; Bap12)
[3] "أُكُلٍ خَمْطٍ" ekşi ya da acı meyve veya yemiş anlamına gelmektedir. (El- Mevarid)
"اَثْلٌ" acı ılgın ağacı demektir. (El-Mevarid) Bu dere ve çay kıyılarında biten ve sepet örmeye yarayan bir çeşit söğüt ağacıdır. (T.D.K. Büyük Sözlük)
"سِدْرٌ" Trabzon hurması cinsinden bir ağaç; Arabistan kirazı. (El- Mevarid)

19. Biz onlar ile bereket verdiğimiz yerleşimler arasında belirgin olarak görünen (birçok başka) yerleşimler (de) hazırlamıştık. Aralarında (kolaylıkla) yürümeyi mümkün kılmıştık. Gecelerde ve gündüzlerde, onlar arasında emniyetle yürüyün, (demiştik.)

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّت۪ي بَارَكْنَا
ف۪يهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَقَدَّرْنَا ف۪يهَا السَّيْرَۜ
س۪يرُوا ف۪يهَا لَيَالِيَ وَاَيَّامًا اٰمِن۪ينَ ﴿١٩﴾

20. (Şükredecekleri yerde) onlar, “Ey Rabbimiz! Yolculuklarımızı uzun kıl,” dediler. Onlar kendilerine zulmettiler. Biz (de) onları (eski zamanların) hikâyelerine çevirdik ve paramparça ettik.[1] Şüphesiz bunda, çok sabreden ve çok şükreden (kimse) için (birçok) deliller vardır.

فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ اَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا
اَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ اَحَاد۪يثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ
كُلَّ مُمَزَّقٍۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ
شَكُورٍ ﴿٢٠﴾

21. Şüphesiz İblis, onlar hakkındaki düşüncesinin gerçek olduğunu ispatladı. Müminlerin bir grubu dışında hepsi ona uymuşlardı.

وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ اِبْل۪يسُ ظَنَّهُ
فَاتَّبَعُوهُ اِلَّا فَر۪يقًا مِنَ الْمُؤْمِن۪ينَ ﴿٢١﴾

22. Hâlbuki onun kendileri üzerinde hiçbir üstünlüğü yoktu. Ancak Biz, ahirete inananlar ile ondan şüphe edenleri birbirinden ayırt etmek istiyorduk. Rabbin her şeye gözeticidir.

وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ اِلَّا لِنَعْلَمَ
مَنْ يُؤْمِنُ بِالْاٰخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا ف۪ي
شَكٍّۜ وَرَبُّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ حَف۪يظٌ ﴿٢٢﴾ ع

B. 3

23. De ki: “Allah dışında bir şey zannettiklerinizi çağırın. Onlar, göklerde ve yerde zerre kadar bir şeye (bile) sahip değillerdir. İkisinde (de) bir ortaklıkları bulunmaz. Onlardan, Kendisine bir yardımcı (da) yoktur.”

قُلِ ادْعُوا الَّذ۪ينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِۚ
لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوَاتِ وَلَا
فِي الْاَرْضِ وَمَا لَهُمْ ف۪يهِمَا مِنْ شِرْكٍ
وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَه۪يرٍ ﴿٢٣﴾

[1] Hz. Süleyman (a.s.) döneminde, Yemen de dahil olmak üzere tüm Arabistan kendisine tabiydi. Ancak ondan sonra bu yerleşimler mahvoldu ve onlar arasındaki yolculuklar da zorlaştı. Böylece onlar yok olup gittiler ve birer hikâye olarak anılmaya başlandılar.

24. O'nun Katında, izin verdiğinden başka kimsenin şefaati fayda etmez. Haklarında şefaat edilenlerin yüreklerinden korku gidince, (şefaat edenlere, "Demin) Rabbiniz ne söyledi?" diye soracaklar. Onlar, "Doğruyu söyledi," diye cevap verecekler. O, çok yüce şanlı ve (pek) uludur.

وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُٓ اِلَّا لِمَنْ اَذِنَ لَهُۜ
حَتّٰٓى اِذَا فُزِّعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَاۙ
قَالَ رَبُّكُمْۜ قَالُوا الْحَقَّۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْكَبِيرُ ﴿٢٤﴾

25. De ki: "(Ey kâfirler,) göklerden ve yerden size kim rızık verir?" (Kendin) de ki: "Allah! Biz veya siz, ya hidayet üzerindeyiz, ya (da) apaçık sapıklık içindeyiz."

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِۜ قُلِ اللّٰهُۙ وَاِنَّٓا اَوْ اِيَّاكُمْ
لَعَلٰى هُدًى اَوْ ف۪ي ضَلَالٍ مُب۪ينٍ ﴿٢٥﴾

26. De ki: "Bizim işlediğimiz suçlar, size sorulmayacak. Sizin yaptıklarınız (hakkında da) bize sorulmayacak."

قُلْ لَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّٓا اَجْرَمْنَا وَلَا نُسْـَٔلُ عَمَّا
تَعْمَلُونَ ﴿٢٦﴾

27. De ki: "Rabbimiz hepimizi bir araya toplayacak. Sonra aramızda hak ile hüküm verecek. O, (en güzel) hüküm veren ve (daimi) bilgiye sahip olandır."

قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا
بِالْحَقِّۜ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَل۪يمُ ﴿٢٧﴾

28. De ki: "Ortağı olarak O'nunla birleştirdiklerinizi bana göstersenize! Hayır, (sandığınız gibi) değil! Aslında (tam olarak) galip (ve) hikmet sahibi olan, ancak Allah'tır."

قُلْ اَرُونِيَ الَّذ۪ينَ اَلْحَقْتُمْ بِه۪ شُرَكَٓاءَ
كَلَّاۜ بَلْ هُوَ اللّٰهُ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ﴿٢٨﴾

29. Biz seni ancak bütün insanlara müjde veren ve uyaran olarak gönderdik. Ancak insanların çoğu, (bu gerçeği) bilmezler.

وَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا كَٓافَّةً لِلنَّاسِ بَش۪يرًا
وَنَذ۪يرًا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٩﴾

30. (Onlar,) “Eğer doğru iseniz, verilen bu söz ne zaman gerçekleşecek?” derler.[1]

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٣٠﴾

31. De ki: “Sizin için (tek) bir güne (kadar) zaman vardır. Ondan ne bir saat geri kalabilirsiniz, ne (de) bir saat ileri geçebilirsiniz.[2]”

قُلْ لَكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ
سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣١﴾ ع

B. 4

32. Kâfir olanlar derler ki: “Biz ne bu Kur’an’a, ne (de) onun hakkında daha önce verilen haberlere inanırız.” Zalimlerin Rableri huzurunda ayakta hazır bulundurulacaklarını bir görsen! Birbirleriyle tartışıyor olacaklar. Zayıf bırakılanlar kibirlenenlere, “Sizler olmasaydınız, biz mutlaka mümin olurduk,” diyecekler.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَٰذَا
الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ ۗ وَلَوْ تَرَىٰ
إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ
يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ ۚ يَقُولُ
الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا
لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣٢﴾

33. Kibirlenenler zayıf bırakılanlara, “Hidayet size geldikten sonra (ona inanmaktan,) biz mi sizi alıkoyduk? Aksine siz kendiniz suçluydunuz,” diyecekler.

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا
أَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ عَنِ الْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ
جَاءَكُمْ بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ ﴿٣٣﴾

---

[1] Yani, kâfirler İslâm dininin mesajı bütün dünyaya ne zaman yayılacak, diye sorarlar.

[2] Bir günden bin yıl kastedilmiştir. (Bilgi için bkz. 32:6.) Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) söylediği gibi ilk üç asır İslâm dininin parlak devridir. Daha sonra karanlık bir devir geçilmiştir. Bin yıl sonra ise Vadedilen Mesih ve Mehdi (a.s.) ortaya çıkınca, İslâm dininin bütün dünyaya üstün çıkacağı ve mesajının da her tarafa yayılacağı dönem başlamıştır.

34. Zayıf sayılanlar kibirlenenlere diyecekler ki: “Aksine o, sizin gece gündüz (kurduğunuz) bir düzendi. Hani sizler bize Allah’ı inkâr etmeyi ve O’na ortak koşmayı emrederdiniz.” Onlar azabı görünce, pişmanlıklarını gizleyerek (yaşayacaklar.) Biz kâfirlik edenlerin boyunlarına (demir) halkalar geçireceğiz. Onlara, yaptıklarının (cezası) dışında bir ceza verilecek mi?

وَقَالَ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ
اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ
تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللّٰهِ وَنَجْعَلَ لَهُ
أَنْدَادًا ۚ وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا
الْعَذَابَ ۚ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ
كَفَرُوا ۚ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٣٤﴾

35. Biz hangi yerleşime bir uyarıcı gönderdiysek, oranın zenginleri, “Şüphesiz bizler, birlikte gönderildiğiniz (mesajı şiddetle) reddederiz.” dediler.[1]

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا
قَالَ مُتْرَفُوهَا ۙ إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ
كَافِرُونَ ﴿٣٥﴾

36. Yine onlar, “Biz malca (da,) evlatça (da) fazlayız. Bize azap (da) verilmeyecek,” dediler.

وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا ۙ وَمَا
نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٣٦﴾

37. De ki: “Şüphesiz Rabbim, dilediği için rızkı bollaştırır ya (da onu) daraltır. Ancak insanların çoğu bilmezler.”

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيَقْدِرُ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾ ع ١٠

[1] Yüce Allah’ın (c.c.) peygamberleri, hor görülmüş ve aşağılanmış olan insanları tekrar insanlık şerefine ulaştırmak ve ellerinden alınmış olan haklarını kendilerine tekrar kazandırmak üzere gönderilirler. Zâten o yüzdendir ki her çağda, fakirlere baskı yaparak kendi çıkarlarını elde eden zenginler daima Yüce Allah’ın (c.c.) peygamberlerini reddederler ve İlâhî mesaja karşı çıkarlar.

B. 5

38. Mallarınız (da,) evlatlarınız (da) sizleri Katımızda yakın bir mertebeye yaklaştıracak şeyler değildir. Ancak inanıp (da yerli yerinde) iyi işler yapanlar, (bundan) müstesnadır. İşte yaptıklarının mükâfatları kendilerine iki misli verilecek olanlar (da,) bunlardır. Onlar, yüce konaklarda, emniyet içinde (yaşayanlar olacaklar.)

وَمَآ اَمْوَالُكُمْ وَلَآ اَوْلَادُكُمْ بِالَّت۪ي
تُقَرِّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفٰٓى اِلَّا مَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ
صَالِحًاۘ فَاُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ جَزَٓاءُ الضِّعْفِ
بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرُفَاتِ اٰمِنُونَ ﴿٣٨﴾

39. Ayetlerimizi boşa çıkarmaya uğraşanlarsa, (işte) azap içinde bir araya getirilecek olanlar (da,) onlardır.

وَالَّذ۪ينَ يَسْعَوْنَ ف۪ٓي اٰيَاتِنَا مُعَاجِز۪ينَ اُو۬لٰٓئِكَ
فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿٣٩﴾

40. De ki: “Şüphesiz Rabbim, kulları arasından dilediği için rızkı bollaştırır veya (dilediği) için (ise onu) daraltır. Siz neyi harcarsanız, karşılığını (da) O verir. O, rızık verenlerin en iyisidir.

قُلْ اِنَّ رَبّ۪ي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ مِنْ
عِبَادِه۪ وَيَقْدِرُ لَهُۜ وَمَٓا اَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ
فَهُوَ يُخْلِفُهُۚ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِق۪ينَ ﴿٤٠﴾

41. Onların hepsini toplayacağı gün, O meleklere, “Bunlar yalnız sizlere mi taparlardı?” diyecek.

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَم۪يعًا ثُمَّ يَقُولُ
لِلْمَلٰٓئِكَةِ اَهٰٓؤُ۬لَٓاءِ اِيَّاكُمْ كَانُوا
يَعْبُدُونَ ﴿٤١﴾

42. Onlar diyecekler ki: “Sen her türlü eksiklikten uzaksın. Dostumuz (olan) Sensin, onlar değil!” Onlar (hayali ve) gizli varlıklara taparlardı. Çoğu, ancak onlara inanırlardı.[1]

قَالُوا سُبْحَانَكَ اَنْتَ وَلِيُّنَا مِنْ دُونِهِمْۚ
بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّۚ اَكْثَرُهُمْ
بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ﴿٤٢﴾

[1] Burada fiilen kendi büyük liderlerini birer tanrı edinmiş olan müşriklerden bahsedilmiştir. “Cin” kelimesinden de müşriklerin liderleri yahut göze görünmeyen varlıklar kastedilmiştir. Müşrikler bazı meleklere taptıklarını da söylerlerdi. Ancak Kıyamet günü melekler onları reddedecekler.

43. (Onlara,) “Bugün birbirinize ne yarar ne (de) zarar verebilirsiniz,” (denilecek.) Zulmetmiş olanlara (da,) “Yalanladığınız Cehennem azabını tadın!” diyeceğiz.

فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفْعًا
وَلَا ضَرًّا ۗ وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا
عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٤٣﴾

44. Kendilerine apaçık ayetlerimiz okunduğunda derler ki: “Bu, ancak atalarınızın taptıklarına (tapmaktan) sizi alıkoymak isteyen bir adamdır.” (Onlar,) “Bu (Kur’an) ancak uydurulmuş bir yalandır,” derler. Hak kendilerine gelince onu reddedenler, “Bu apaçık bir aldatmacadan başka bir şey değildir,” derler.

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَٰذَا
إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ
يَعْبُدُ آبَاؤُكُمْ ۚ وَقَالُوا مَا هَٰذَا إِلَّا
إِفْكٌ مُفْتَرًى ۚ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ
مُبِينٌ ﴿٤٤﴾

45. Biz onlara, okudukları (semavi) kitaplar vermedik. Senden önce kendilerine bir uyarıcı (da) göndermedik.[1]

وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا
أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ ﴿٤٥﴾

46. Onlardan öncekiler (peygamberlerini) yalanlamışlardı. Bunlar (kendilerinden öncekilere) verdiğimizin onda birine (bile) ulaşamadılar.[2] Ancak onlar (da) peygamberlerimi yalanladılar. Sonunda azabım ne kadar (şiddetli) idi!

وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَغُوا
مِعْشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلِي ۖ
فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٦﴾

[1] Yani, onların taşıdıkları batıl inançları kapsayan semavi kitapları, kendilerine indirmedik. Aynı şekilde onlara, o batıl inançları öğreten bir peygamber de göndermedik.

[2] “مِعْشَارٌ” kelimesi onda bir manasında olduğu gibi, yüzde bir ve bazı dil bilginlerine göre binde bir manasında da kullanılır. (Bkz: Arabic – English Lexicon; E.W.Lane)

B. 6

47. De ki: "Şüphesiz size tek bir nasihatte bulunuyorum. Allah uğruna ikişer (olarak da) tek olarak (da) kalkın. Sonra (da iyice) düşünün. Sizin dostunuzda (asla) delilik yoktur. O, ancak (gelecek olan) çetin bir azap (hakkında) uyarıcıdır."

قُلْ اِنَّمَٓا اَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍۚ اَنْ تَقُومُوا
لِلّٰهِ مَثْنٰى وَفُرَادٰى ثُمَّ تَتَفَكَّرُواۗ مَا
بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍۜ اِنْ هُوَ اِلَّا نَذ۪يرٌ
لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَد۪يدٍ ﴿٤٧﴾

48. De ki: "Sizden, bir mükâfat istiyorsam, o sizin uğrunuzadır. Benim mükâfatım, ancak Allah'a aittir. O, her şeye gözeticidir."

قُلْ مَا سَاَلْتُكُمْ مِنْ اَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْۜ اِنْ
اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
شَه۪يدٌ ﴿٤٨﴾

49. Sen (onlara,) "Şüphesiz Rabbim hak (ile batıla) çarpar. O, gaip olanları çok iyi bilendir," de.

قُلْ اِنَّ رَبّ۪ي يَقْذِفُ بِالْحَقِّۚ عَلَّامُ
الْغُيُوبِ ﴿٤٩﴾

50. De ki: "(En mükemmel) hak geldi. Batıl ne bir şeyi başlatıp (var edebilir,) ne (de onu) tekrar edebilir."

قُلْ جَٓاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ
وَمَا يُع۪يدُ ﴿٥٠﴾

51. De ki: "Eğer ben sapmış isem, nefsim aleyhinde sapmış olurum. Eğer doğru yol üzerindeysem, o (da) Rabbimin bana indirdiği vahiyden dolayıdır. Şüphesiz O, (duaları) çok işiten ve (her kulun) yanında olandır."

قُلْ اِنْ ضَلَلْتُ فَاِنَّمَٓا اَضِلُّ عَلٰى
نَفْس۪يۚ وَاِنِ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوح۪ٓي
اِلَيَّ رَبّ۪يۜ اِنَّهُ سَم۪يعٌ قَر۪يبٌ ﴿٥١﴾

52. Keşke sen, onların (büyük bir) telaşa kapılacaklarını, kaçacak bir yol bulamayacaklarını ve yakın bir yerde (de) yakalanacaklarını bir görsen!

وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَاُخِذُوا
مِنْ مَكَانٍ قَر۪يبٍۙ ﴿٥٢﴾

53. Onlar, “Biz bu (kelâma) inandık,” diyecekler. Ama o kadar uzak bir yerden (imanı) elde etmeleri nasıl mümkün olabilir?

وَقَالُوٓا اٰمَنَّا بِهٖۚ وَاَنّٰى لَهُمُ التَّنَاوُشُ
مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍۚ ۝٥٣

54. Oysa daha önce onu reddetmişlerdi. Onlar, uzakta gizli (bir yerden,) kafadan (uydurulmuş boş itirazlar) ileri sürecekler.

وَقَدْ كَفَرُوا بِهٖ مِنْ قَبْلُۚ وَيَقْذِفُونَ
بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ۝٥٤

55. Daha önce (de) benzerlerine yapıldığı gibi, onlarla istekleri arasında bir engel konulacak. Şüphesiz onlar, daima rahatsız edici bir şüphe içinde kaldılar.

وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا
فُعِلَ بِاَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلُۜ اِنَّهُمْ كَانُوا
فِي شَكٍّ مُرِيبٍۚ ۝٥٥ ع ٦ ٩ ١٢

Sûre: 35

FÂTIR SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte kırk altı ayettir.

Sebe sûresi gibi Fâtır sûresi de "El- Hamd" ile başlamıştır. Geçen sûrede yeryüzü ve gökyüzünde Yüce Allah'ın (c.c.) hükümranlığının var olduğundan bahsedilmiştir. Aynı şekilde bütün kâinatın, hâl lisanıyla Yüce Allah'a (c.c.) hamd ettiği belirtilmiştir. Bu sûrede ise Yüce Allah'ın (c.c.) yer ile göğü ilk kez yarattığı zikredilmiş ve O'na hamd etmemiz gerektiği (de) beyan edilmiştir. Çünkü yer ile göklerin bu ilk yaratılışı gayesiz değildir. Böylece, onların yaratılışından önce Yaratan bir Rabbin (c.c.) var olduğuna, O'nun da rahmet eden olduğuna işaret edilmiştir.

İkinci ayet-i kerimede ikişer, üçer yahut dörder kanatlı meleklerden bahsedilmiştir. Bundan meleklerin gerçekten maddi kanatlara sahip oldukları anlaşılmamalıdır. Bunun bir anlamı olarak, burada elementlerin dört kuvvetinden (valencies) bahsedilmiş olması mümkündür. Bütün kimyasal mucizeler bu kuvvetlere dayanır. Özellikle Yüce Allah'a (c.c.) inanan bilim adamları, karbonun dört temel kuvvetine bağlı olarak diğer maddeler ile kimyasal tepkimeleri sonucu, karbon üzerine kurulu hayatın (Carbonbased life) ortaya çıktığına dikkat çekerler. Kur'an-ı Kerim'in bu ayetinde bundan daha fazla kanatlara sahip olan meleklerin var olduğu da zikredilmiştir. Kur'an-ı Kerim'in belirttiğine göre insanlar henüz bunlardan haberdar değillerdir. Ancak yine de onların etkilerine tabi bir şekilde birçok yüce kimyasal değişiklikler vuku bulacaktır. İnsan şimdilik onları asla aklına bile getiremez.

Aynı ayet-i kerimenin bir diğer anlamına göre meleklerin kanatlarından murat, Yüce Allah'ın sıfatlarının tecellisidir. O, Hz. Muhammed-i Mustafa'ya (s.a.v.) Kendisine ait değişik sıfatlarını ortaya koyan melekleri indirdiğini söylemiştir. Bazı durumlarda ise bu sıfatlarının sayısını çoğaltarak, bunları da indirecek melekleri gönderebileceğini söylemiştir. Böylece Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) inen vahyin üstünlüğü anlatılmaktadır.

Bu sûrede yine birinin suyu tuzlu, ötekinin ise tatlı olan iki denizden bahsedilmiştir. Tuzlu suda yetişen canlıların eti aslında tuzsuz olur. Bu da, Yüce Allah'ın (c.c.) hayret verici bir harikasıdır. Daima tuzlu su içen balıkların etinin tuzun etkilerinden uzak ve tamamen arınmış olması nasıl mümkündür?

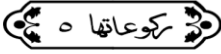
On yedinci ve on sekizinci ayetlerde insanlara bir uyarıda bulunulmuştur. Eğer Allah'ın (c.c.) nimetlerine şükretmezseniz ve O'nun var oluşunu inkâr

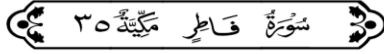
etmekte ısrar ederseniz, Yüce Allah (c.c.) dilerse, sizleri yeryüzünden siler ve yerinize de başka bir mahlûk getirebilir. Bu O'nun yücelik şanından uzak değildir, denmiştir.

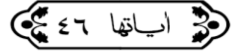
Ondan sonra, yeryüzünde hayatın her şeklinin ancak gökten yağan sudan bereket bulduğu insanoğluna bildirilmiştir. Aynı su ile değişik meyveler yetişir. Onların renkleri birbirinden farklıdır. Renklerin değişikliğinden önemli bir noktaya işaret edilmiştir. Aynı renkteki toprak üzerinde yetişen meyvelerin renklerinin birbirinden farklı olduğu görülür. Aynı şekilde bütün insanlar bir tek adamın evlatları yani neslidir. Ancak onların hem renkleri hem de dilleri birbirinden farklıdır. Oysa tüm diller aynı dilden türemiştir. Şimdi ise onların aralarında bir benzerlik bulunmamaktadır. Bunu, ancak Yüce Allah'ın (c.c.) irfan verdiği kimseler görüp anlayabilirler.

Yüce Allah'a (c.c.) ortak koşanlar, yeryüzünde yetişen varlıklar bakımından O'na hiçbir ortak koşamazlar. Öyleyse hakkında hiçbir bilgiye sahip olmadıkları göklerde, nasıl Allah'ın (c.c.) ortağı olduğunu düşünebilirler.

Sonunda insanoğluna şöyle denmiştir: Yer ile gök kendiliklerinden yörüngelerine oturmuş değillerdir. Eğer Yüce Allah (c.c.) onları korumazsa ve onlar yörüngelerinden çıkarlarsa, yer ile gökte Kıyamet kopacaktır. Bu gezegenler ise bir daha asla yörüngelerine oturamazlar.

Fâtır Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Her türlü hamd, ancak göklerle yeri yaratan, melekleri ikişer, üçer, dörder kanatlı elçiler kılıp (gönderen) Allah'a mahsustur. O, yaratmada dilediğini ilave eder.[1] Şüphesiz Allah'ın her şeye tam olarak gücü yeter.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ فَاطِرِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
جَاعِلِ الْمَلٰٓئِكَةِ رُسُلًا اُو۬ل۪ٓي اَجْنِحَةٍ
مَثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبَاعَۜ يَز۪يدُ فِي الْخَلْقِ مَا
يَشَٓاءُۜ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿٢﴾

3. Allah'ın insanlar için açtığı rahmet (kapılarını) kimse kapatamaz. O'nun (kapatmasının) ardından (da) kapattığını açacak yoktur. O, her şeyden üstündür, sonsuz hikmet sahibidir.

مَا يَفْتَحِ اللّٰهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا
مُمْسِكَ لَهَاۚ وَمَا يُمْسِكْۙ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ
مِنْ بَعْدِه۪ۜ وَهُوَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ﴿٣﴾

4. Ey insanlar! Allah'ın size (indirdiği) nimeti hatırlayın. Size gökten ve yerden rızık veren Allah'tan başka bir yaratıcı var mıdır? O'ndan başka hiçbir İlâh yoktur. O halde nereye saptırılıyorsunuz?

يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْۜ
هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللّٰهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ
السَّمَٓاءِ وَالْاَرْضِۜ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۘ فَاَنّٰى
تُؤْفَكُونَ ﴿٤﴾

[1] Bu ayet-i kerimede meleklerin kanatlarından murat, Yüce Allah'ın sıfatlarının tecellisidir. O, Hz. Muhammed-i Mustafa'ya (s.a.v.) Kendisine ait değişik sıfatlarını ortaya koyan melekleri indirdiğini söylemiştir. Bazı durumlarda ise bu sıfatlarının sayısını çoğaltarak, bunları da indirecek melekleri gönderebileceğini söylemiştir. Böylece Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) inen vahyin üstünlüğü anlatılmaktadır. Bu ayetin diğer anlamı için ise Fâtır sûresinin giriş kısmına bakınız.

5. Eğer seni yalancı sayıyorlarsa, şüphesiz senden önce (de) peygamberler yalancı sayıldılar. Bütün işler, ancak Allah'a döndürülecektir.

وَاِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ
قَبْلِكَ ۚ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُورُ ٥

6. Ey insanlar! Şüphesiz Allah'ın vaadi gerçektir. Onun için dünya hayatı sizi asla aldatmasın. Bir aldatan (da,) Allah hakkında sizi aldatmasın.

يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا
تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ۖ وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ
بِاللّٰهِ الْغَرُورُ ٦

7. Şeytan kesinlikle sizin düşmanınızdır. Siz (de) onu düşman bilin. O dostlarını, mutlaka alevli bir ateşe girenlerden olsunlar diye çağırır.

اِنَّ الشَّيْطٰنَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا ۚ
اِنَّمَا يَدْعُوا حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ اَصْحٰبِ
السَّعِيرِ ۚ ٧

8. Kâfirlik edenlere şiddetli bir azap (mukadderdir.) İman edip, (yerli yerinde) iyi işler yapanlara, bağışlanma ve büyük bir mükâfat vardır.

اَلَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۖ
وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ كَبِيرٌ ٨

B. 2

9. Yaptığı kötülük kendisine güzel gösterilirse, o (da) onu güzel görürse, (doğru yolu bulabilir mi?) Şüphesiz Allah dilediğinin sapmış olduğuna, dilediğinin (ise) hidayete kavuştuğuna (karar verir.) O halde, onlar uğruna (yaşadığın) üzüntüler sebebiyle canın helâk olmasın. Şüphesiz Allah, onların yaptıklarını çok iyi bilir.

اَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُٓوءُ عَمَلِهِ فَرَاٰهُ حَسَنًا ۚ
فَاِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَٓاءُ وَيَهْدِي مَنْ
يَشَٓاءُ ۖ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ
حَسَرٰاتٍ ۚ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ٩

10. Rüzgârları gönderen Allah'tır. Onlar bulutları taşır. Sonra Biz, onu ölü bir yerleşime süreriz. Sonra (da) onunla, ölümünden sonra toprağı diriltiriz. (Öldükten sonra) tekrar dirilmek (işte) böyle olur.[1]

وَاللّٰهُ الَّذٖٓي اَرْسَلَ الرِّيَاحَ فَتُثٖيرُ سَحَابًا
فَسُقْنَاهُ اِلٰى بَلَدٍ مَيِّتٍ فَاَحْيَيْنَا بِهِ
الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذٰلِكَ النُّشُورُ ﴿١٠﴾

11. Kim şeref isterse, bilsin ki şeref tamamen Allah'ın (elindedir.) Pak sözler, ancak O'na yükselir. Onları (yerli yerinde) iyi ameller yükseltir. Çirkin düzenler kuranlara şiddetli azap (mukadderdir.) Onların düzenleri, (kesinlikle) boşa çıkacaktır.

مَنْ كَانَ يُرٖيدُ الْعِزَّةَ فَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ جَمٖيعًا
اِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ
الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذٖينَ يَمْكُرُونَ
السَّيِّـَٔاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدٖيدٌ وَمَكْرُ
اُو۬لٰٓئِكَ هُوَ يَبُورُ ﴿١١﴾

12. Allah sizi topraktan, sonra (da) azıcık sudan yarattı. Sonra sizi çiftler kıldı. Hiçbir dişi onun bilgisi olmadan, ne hamile kalır, ne (de) doğurur. Ömür verilenin uzun ömüre ermesi, ya da ömründen (bir şeyin) eksiltilmesi, ancak bir kitapta (mevcut) olur. Şüphesiz bu, Allah için (pek) kolaydır.[2]

وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ
جَعَلَكُمْ اَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ اُنْثٰى
وَلَا تَضَعُ اِلَّا بِعِلْمِهٖ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ
مُعَمَّرٍ وَلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمُرِهٖٓ اِلَّا
فٖي كِتَابٍ اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسٖيرٌ ﴿١٢﴾

[1] Bu ayet-i kerimede ahlâken ve manen ölmüş insanların nasıl tekrar dirileceği beyan edilmiştir. Ölü ve kupkuru bir toprak, üzerine yağan yağmurun etkisiyle nasıl yemyeşil oluveriyorsa, aynı şekilde ahlâken ve maneviyat bakımından ölmüş ve de zulüm, yolsuzluk ve günah bataklığına saplanmış olan insanlar da aynı şekilde İlâhî mesajın bereketiyle diriliverirler.

[2] Bu ayet-i kerimede önceden şu haber verilmiştir: Azıcık su damlasından (sperm) nasıl sapasağlam bir bebek doğuyorsa ve sonunda nasıl büyük bir insan haline geliyorsa, aynı şekilde başlangıçta değersiz görülen Müslümanlar da sonunda büyük bir topluluk haline gelecekler. Ayet-i kerimede geçen "Kitap" kelimesinden İlâhî yasa kastedilmiştir.

13. İki deniz aynı olamaz. Biri tatlıdır, lezzetlidir ve içimi kolaydır. Diğeri (ise) çok tuzlu (ve) acıdır. Hepsinden taze et yersiniz ve taktığınız ziynet eşyalarını çıkarırsınız. Gemileri (onların) içinde (suyu) yararak (seyreder) görürsün. (Bu,) O'nun lütfunu aramanız ve (O'na) şükretmeniz içindir.

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ
سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِنْ
كُلٍّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ
حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ
مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿١٣﴾

14. O, geceyi gündüze katar, gündüzü (de) geceye katar. Güneş ile ayı (da bütün yarattıklarının) hizmetine vermiştir. Bunların her biri belli bir süreye kadar hareket etmektedir. Rabbiniz olan Allah budur. Hükümranlık O'nundur. O'ndan başka çağırdıklarınız (ise,) bir hurma çekirdeğinin iç kabuğu kadar bile bir şeye sahip değildirler.

يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ
وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي
لِأَجَلٍ مُسَمًّى ذٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ
الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ
مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ ﴿١٤﴾

15. Eğer onları çağırırsanız, dualarınızı duymazlar. Duysalar (bile,) size cevap veremezler. Kıyamet gününde ortak koştuğunuzu (da) inkâr edecekler. Sana hiç bir kimse, her şeyden haberdar olan gibi bilgi veremez.

إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ
سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ
يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ
خَبِيرٍ ﴿١٥﴾ ع ٢ ٧ ١٤

B. 3

16. Ey insanlar, Allah'a muhtaç olan sizsiniz. Allah Ganidir (ve her türlü) hamda lâyıktır.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ
هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿١٦﴾

17. Dilerse sizi ortadan kaldırıp, yerinize yeni bir yaratık getirir.

إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٧﴾

18. Bu Allah için (hiç) zor değildir.

وَمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٨﴾

19. Yük taşıyan bir kimse, başkasının yükünü taşıyamaz. Yük altındaki biri, (bir başkasını) yükünü (taşısın diye) çağırsa (ve bu onun) yakın akrabası bile olsa, onun kendisinden bir şey yüklenmesi mümkün değildir. Sen, ancak gaip olduğu halde Rablerinden korkanları ve namazı ayakta tutanları uyarırsın. Kim kendini arındırırsa, ancak kendi yararı için arındırmış olur. (Herkes) yalnız Allah'a dönecektir.

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرٰى ۚ وَإِنْ تَدْعُ
مُثْقَلَةٌ إِلٰى حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ
وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى ۚ إِنَّمَا تُنْذِرُ الَّذِينَ
يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلٰوةَ ۚ
وَمَنْ تَزَكّٰى فَإِنَّمَا يَتَزَكّٰى لِنَفْسِهِ ۚ
وَإِلَى اللّٰهِ الْمَصِيرُ ﴿١٩﴾

20-22. Görmeyen ile gören, karanlıklar ile aydınlık, gölge ile (güneşin) sıcağı, (asla) bir olamaz.

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمٰى وَالْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾
وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ ﴿٢١﴾
وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ ﴿٢٢﴾

23. Keza diriler ile ölüler (de) bir olamaz. Şüphesiz Allah, istediğine (söz) dinletir. Sen, (mezarlarda gömülü) olanlara söz dinletemezsin.

وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ ۚ إِنَّ
اللّٰهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ
مَنْ فِي الْقُبُورِ ﴿٢٣﴾

24. Sen ancak bir uyarıcısın.

إِنْ أَنْتَ إِلَّا نَذِيرٌ ﴿٢٤﴾

25. Şüphesiz Biz, seni (ebedi) bir doğruluk ile müjde veren ve uyaran olarak gönderdik. Kendisine bir uyarıcı gelmemiş olan bir ümmet (de) yoktur.

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۚ وَإِنْ
مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٢٥﴾

26. Bunlar senin yalancı olduğunu ileri sürerlerse, şüphesiz (onlardan) öncekiler (de peygamberlerinin) yalancı olduklarını ileri sürmüşlerdi. Peygamberleri kendilerine apaçık delillerle, (İlâhi) talimat ve aydınlatıcı Kitap ile geldiler.

وَاِنْ يُّكَذِّبُوْكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِيْنَ
مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ
وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتٰبِ الْمُنِيْرِ ﴿٢٦﴾

27. Sonra Ben, kâfirlik edenleri yakaladım. Sonunda azabım ne kadar (da şiddetliydi!)

ثُمَّ اَخَذْتُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَكَيْفَ
كَانَ نَكِيْرِ ﴿٢٧﴾

B. 4

28. Allah'ın bulutlardan su indirdiğini görmedin mi? Sonra Biz, onunla renkleri çeşit çeşit meyveler çıkardık. Dağlarda (da) beyaz ve kırmızı (gibi) çeşitli renklerde değişik şeritler vardır. Bazıları (ise) simsiyahtır.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۚ
فَاَخْرَجْنَا بِهٖ ثَمَرٰتٍ مُّخْتَلِفًا اَلْوَانُهَا ۜ
وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بِيْضٌ وَّحُمْرٌ
مُّخْتَلِفٌ اَلْوَانُهَا وَغَرَابِيْبُ سُوْدٌ ﴿٢٨﴾

29. Keza insanların, hayvanların ve davarların (da) her birinin renkleri farklıdır. Şüphesiz kullarının arasında, ancak bilgi sahibi olanlar Allah'tan korkarlar. Şüphesiz Allah, her şeyden üstündür, çok bağışlayandır.

وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَآبِّ وَالْاَنْعَامِ
مُخْتَلِفٌ اَلْوَانُهٗ كَذٰلِكَ ۜ اِنَّمَا يَخْشَى اللّٰهَ
مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤُا ۜ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ
غَفُوْرٌ ﴿٢٩﴾

30. Şüphesiz Allah'ın Kitabı'nı okuyan, namazı ayakta tutan ve kendilerine verdiklerimizden gizlice (de,) açıkça (da) harcayanlar, hiçbir zaman zarar etmeyecek bir ticaretin arayışı içindedirler.

اِنَّ الَّذِيْنَ يَتْلُوْنَ كِتٰبَ اللّٰهِ وَاَقَامُوا
الصَّلٰوةَ وَاَنْفَقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا
وَّعَلَانِيَةً يَّرْجُوْنَ تِجَارَةً لَّنْ تَبُوْرَ ﴿٣٠﴾ ۙ

31. Bunun sonucu Allah, onların yaptıklarının mükâfatını tastamam verecektir. (Bundan başka) onlara, Kendi lütfundan daha (da) verecektir. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan ve çok değer bilendir.

لِيُوَفِّيَهُمْ اُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُمْ مِنْ
فَضْلِه۪ اِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ٣١

32. Kitap'tan sana vahyettiğimiz, ancak haktır. Daha önce gelmiş (vahyi de) doğrulayandır. Şüphesiz Allah kullarından (daima) haberdar olup, durumlarını çok iyi görendir.

وَالَّذ۪ٓي اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ
الْحَقُّ مُصَدِّقاً لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ اِنَّ اللّٰهَ
بِعِبَادِه۪ لَخَب۪يرٌ بَص۪يرٌ ٣٢

33. Daha sonra Biz, kullarımız arasından seçtiklerimizi Kitab'a vâris kıldık. Onlardan bazıları kendi nefislerine zulmedenler, bazıları orta yolu benimseyenler ve bazıları (da) Allah'ın izniyle hayırlarda öne geçenlerdir. İşte bu, (Allah'ın) çok büyük lütfudur.

ثُمَّ اَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذ۪ينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ
عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِنَفْسِه۪ وَمِنْهُمْ
مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ بِاِذْنِ
اللّٰهِ ذٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَب۪يرُ ٣٣

34. Onlar ebediyen kalacakları Cennetler'e girecekler. Orada, altın bilezikler ve inciden (takılarla) donatılacaklar. Orada, elbiseleri (de) ipekten (olacak.)

جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ ف۪يهَا مِنْ
اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤاً وَلِبَاسُهُمْ
ف۪يهَا حَر۪يرٌ ٣٤

35. Onlar diyecekler ki: "(Her türlü) hamd üzüntümüzü bizden uzaklaştıran Allah içindir. Şüphesiz Rabbimiz, gerçekten çok bağışlayan ve çok değer bilendir."

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذ۪ٓي اَذْهَبَ عَنَّا
الْحَزَنَ اِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ ٣٥

36. "Kendi lütfuyla bize kalınacak özel bir yer ihsan etti. Orada bize bir sıkıntı dokunmayacak, yorgunluk (da) bize gelmeyecek."

اَلَّذ۪ٓي اَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِه۪
لَا يَمَسُّنَا ف۪يهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا ف۪يهَا
لُغُوبٌ ٣٦

37. Kâfirlik edenler için (ise,) Cehennem ateşi olacaktır. Ölsünler diye, onlar hakkında (ölüm) kararı verilmeyecek. Onlar için azap (da) hafifletilmeyecek. Biz, her nanköre aynen böyle karşılık veririz.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ ۚ لَا يُقْضَىٰ
عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ
عَذَابِهَا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ٣٧

38. Onlar orada, "Ey Rabbimiz! Bizi buradan çıkar. (Böylece önceki hayatımızda) yaptığımızdan farklı olarak (müminler gibi) iyi işler işleyelim," (diye) bağrışacaklar. (Onlara diyeceğiz ki:) "Size, öğüt almak isteyen bir kimsenin öğüt alabileceği kadar bir ömür vermedik mi? Sonra size bir uyarıcı (da) geldi. Şimdi (bu azabı) tadın ve (iyi bilin ki,) zalimler için hiçbir yardımcı yoktur.

وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا ۚ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا
نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ۚ
أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ
وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ ۖ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ
مِنْ نَصِيرٍ ٣٨ ع ١١ ١٦

B. 5

39. Şüphesiz Allah, göklerin ve yerin gaybını bilendir. O, kesinlikle gönüllerde olanları (da) çok iyi bilendir.

إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ غَيْبِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ
إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ٣٩

40. Sizi yeryüzünde (öncekilerin yerine) getiren (de,) O'dur. Kim inkâr ederse, inkâr etmenin (cezası da) kendisine olacaktır. Kâfirlerin kâfirliği, Rablerinin Katında, ancak O'nun kızgınlığını arttırır. Kâfirlerin kâfirliği, ancak ziyanlarını arttırır.

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ ۚ
فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ ۖ وَلَا يَزِيدُ
الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا ۖ
وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا
خَسَارًا ٤٠

41. (Sen onlara) de ki: “Allah dışında çağırdığınız, (O’na koştuğunuz sözde) ortaklarınızı gördünüz mü? Onlar dünyada neyi yaratmışlar, bana göstersenize! Yoksa göklerin (yaratılışına) ortaklıkları mı var? Yahut kendilerine bir Kitap verdik (de,) ondan apaçık bir delile mi sahip bulunuyorlar?” Aslında zalimler, birbirlerine ancak aldatan sözler verirler.

قُلْ اَرَءَيْتُمْ شُرَكَٓاءَكُمُ الَّذ۪ينَ تَدْعُونَ
مِنْ دُونِ اللّٰهِۜ اَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ
الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمٰوَاتِۚ اَمْ
اٰتَيْنَاهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلٰى بَيِّنَتٍ مِنْهُۚ بَلْ اِنْ
يَعِدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا اِلَّا غُرُورًا ﴿٤١﴾

42. Gökler ile yerin (kendi yörüngelerinden) sapmamaları için onları tutan, şüphesiz Allah’tır. Eğer bunlar (saparlarsa,) O’ndan başka kimse (de) onları durduramaz. Şüphesiz O, Halîmdir ve çok bağışlayandır.

اِنَّ اللّٰهَ يُمْسِكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ اَنْ
تَزُولَاۚ وَلَئِنْ زَالَتَا اِنْ اَمْسَكَهُمَا مِنْ
اَحَدٍ مِنْ بَعْدِه۪ۜ اِنَّهُ كَانَ حَل۪يمًا غَفُورًا ﴿٤٢﴾

43. Kendilerine bir uyarıcı gelirse, onlar bütün ümmetlerden daha çok hidayet bulanlar olacağız diye, Allah’a sağlam yeminler ettiler. Kendilerine bir uyarıcı geldiğinde (ise bu durum,) ancak onların nefretlerinin artmasına sebep oldu.

وَاَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ
جَٓاءَهُمْ نَذ۪يرٌ لَيَكُونُنَّ اَهْدٰى مِنْ
اِحْدَى الْاُمَمِۚ فَلَمَّا جَٓاءَهُمْ نَذ۪يرٌ
مَا زَادَهُمْ اِلَّا نُفُورًاۙ ﴿٤٣﴾

44. Çünkü onlar, yeryüzünde büyüklük tasladılar ve çirkin düzenler kurdular. Oysa çirkin düzen, ancak sahibini kuşatarak (mahveder.) Bunlar, (kendilerinden) öncekiler için (de geçerli kılınmış, Allah’ın) sünnetinden başka (bir şey) mi bekliyorlar? Öyleyse Allah’ın sünnetinde hiçbir değişiklik bulamazsın. Allah’ın sünnetinde, (özünden) bir sapma (da) bulamazsın.

اِسْتِكْبَارًا فِي الْاَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِۜ
وَلَا يَح۪يقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ اِلَّا بِاَهْلِه۪ۜ
فَهَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّا سُنَّتَ الْاَوَّل۪ينَۚ
فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَبْد۪يلًاۚ
وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَحْو۪يلًا ﴿٤٤﴾

45. Onlar yeryüzünde (dolaşıp) gezmediler mi? (Eğer gezselerdi,) kendilerinden öncekilerin akıbetlerini görürlerdi. (Oysa) onlar, bunlardan daha güçlüydüler. Göklerde ve yerde hiçbir şey, Allah'ı kendi iradesinde başarısızlığa uğratamaz. Şüphesiz O, çok bilen ve daimi güç sahibi olandır.

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ
لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمٰوَاتِ وَلَا
فِي الْأَرْضِ ۚ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ﴿٤٥﴾

46. Eğer Allah insanları kazandıkları yüzünden yakalasaydı, (dünya) üzerinde hiçbir yürüyen canlıyı bırakmazdı. Ancak O, onlara tayin edilen (son) vakte kadar mühlet verir. Onlar için belirlenen zaman gelince, Allah'ın kullarını kesinlikle çok iyi gördüğü (ortaya çıkar).[1]

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا
تَرَكَ عَلَىٰ ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلٰكِنْ
يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى ۚ فَإِذَا جَاءَ
أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا ﴿٤٦﴾ ع

[1] Bu ayet-i kerimede insanların günahlarının cezasının hayvanları da kapsayacağından bahsedilmiştir. Ancak dikkat edilirse, hayvanların yeryüzünde yok olmaları halinde, bundan insanlar da olumsuz olarak etkileneceklerdir. İnsanın yaşamı, hayvanların varlığına bağlıdır. Demek ki, söz konusu ceza aslında hayvanlara değil, yine insanoğluna verilmiş olacaktır.

Sûre: 36

YÂSÎN SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre, Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte seksen dört ayettir.

Geçen sûrenin sonunda kâfirlerin yemin ederek, eğer bize bir uyarıcı gelseydi, onun ileri sürdüğü hidayeti geçmiş bütün ümmetlerden daha fazla kabul ederdik dediklerinden bahsedilmiştir. Yasin sûresinin başında Yüce Allah'ın (c.c.) Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.), Biz seni atalarına uzun zamandan beri bir peygamber gelmemiş olan bir kavime gönderdik, diye vahyettiği beyan edilmiştir. Buna rağmen Yüce Allah'ın (c.c.), onlar asla inanmayacaklar diye ileri sürdüğü iddia ise sonuçta aynen gerçek oldu. Kısacası bu sûrede, kâfirlerin bize bir uyarıcı gelseydi, biz mutlaka onu kabul ederdik diye ileri sürdükleri iddia reddedilmiştir.

Daha sonra peygamberlerin muhaliflerinin bir örneği verilmiş ve onların kibirlerinin de hidayeti kabul etmelerine engel olduğu beyan edilmiştir. Birinin boynunda boyunduruk takılıysa, onun boynu kaskatı ve başı da dik olur. Kibirli birisinin de durumu buna benzer. İman, ancak kalplerinde kibir bulunmayanlara nasip olur.

Bu sûrede, önce iki peygamberden, sonra da onları destekleyen üçüncü bir peygamberden, en sonunda ise dördüncü bir peygamberden bahsedilmiştir. Müfessirler bunlar hakkında birçok görüş ileri sürmüşlerdir. Vadedilen Mesih'in (a.s.) Birinci Halifesi (r.a.) ise bu konuyu şöyle açıklamıştır: İlk olarak zikredilen iki peygamber Hz. Musa (a.s.) ve Hz. İsa'dır (a.s.). Üçüncü peygamberden murat Hz. Muhammed Resûlüllah'tır (s.a.v.). O, kendisinden önceki her iki peygamberi desteklemiştir. Kâfirler, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) sözlerini kabul etmeyince, uzak bir yerden dördüncü bir şahıs ortaya çıkıp onları, "Bu yüce insan, sizin için yüce bir hidayet getirmiştir. Sizden bunun için bir mükâfat da talep etmemiştir. Ona inanın!" diye uyarmıştır.

Otuz yedinci ayette, kâinattaki her varlığının çift olduğu beyan edilmiştir. Yüce Kur'an-ı Kerim indiğinde, Araplar sadece hurma ağacının erkek ve dişi halinde iki çeşit olduğuna inanırlardı. Oysa her tür meyve fidanı ve ağaçların çiftler halinde olduğu kimsenin aklına gelmezdi. Bugünkü bilgi seviyesi ile bu durum ortaya çıkmıştır. Bunun ötesinde madde, atom gibi en küçük zerrelerin bile çiftler halinde oldukları ispat edilmiştir.

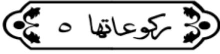
Çiftler konusu, aslında çok geniş kapsamlı bir meseledir. Ancak Yüce Allah'ın (c.c.) birliğini anlamak için, bunu anlamak çok elzemdir. Yalnız kâinatı

Yaratan, bir benzerine asla muhtaç olmayandır. Ondan başka her yaratık ise çift olmaya muhtaçtır.

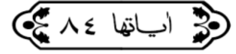
Bu sûrede insanların tekrar kaldırılmaları konusu yeniden ele alınmıştır. İkinci kez kaldırıldıklarında ölülerin hayretle, bize tekrar hayat veren kimdir diyecekleri ifade edilmiştir. Buna cevaben kendilerine, bütün peygamberler hep doğru söylerlerdi denilecektir.

Seksen birinci ayette ise, yeşil bir ağaçtan ateş çıktığı anlatılmıştır. Genel olarak, ancak ağaçlar kuruduğunda onları yakmanın mümkün olabileceği düşünülür. Ancak yeşil ve yaş ağaçlardan da ateş elde etmek mümkündür. Bu durum çokça yaşanır. Bilim adamlarının bildirdiklerine göre bazı ağaçların yaprakları, kuvvetli rüzgârlara bağlı olarak birbirlerine sürtünüp yanmaya başlar. Bunun sonucunda ise bazen büyük orman yangınları oluşur.

Bu sûrenin son ayeti bir kez daha, ölümden sonra ahiretteki yeniden dirilişten bahseder. Kâinatın her varlığının Allah'a (c.c.) ait olduğu ve bütün insanların ise tekrar O'na dönecekleri, burada bildirilmiştir.

Yâsîn Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Ey Seyyid[1]!

يٰسۤۚ ﴿٢﴾

3. Biz, (senin en yüce önder olduğun konusunda) hikmet dolu Kur'an'ı şahit olarak gösteriyoruz.

وَالْقُرْاٰنِ الْحَك۪يمِۙ ﴿٣﴾

4. Şüphesiz sen, peygamberlerdensin.

اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَل۪ينَۙ ﴿٤﴾

5. Doğru yol üzerindesin.

عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَق۪يمٍۜ ﴿٥﴾

6-7. (Bu Kur'an,) ataları uyarılmamış ve (bu yüzden) gafil olan bir kavmi uyarasın diye, her şeyden üstün ve çok rahmet eden (Allah) tarafından indirilmiştir.

تَنْز۪يلَ الْعَز۪يزِ الرَّح۪يمِۙ ﴿٦﴾

لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَٓا اُنْذِرَ اٰبَٓاؤُ۬هُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ﴿٧﴾

8. Onların çoğu hakkındaki sözümüz kesinlikle gerçekleştiği için, onlar inanmayacaklar.

لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلٰٓى اَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨﴾

9. Şüphesiz Biz onların boyunlarına, çenelerine kadar dayanan demir halkalar geçirdik. Onun için kafalarını yukarı kaldırıyorlar.

اِنَّا جَعَلْنَا ف۪ٓي اَعْنَاقِهِمْ اَغْلَالًا فَهِيَ اِلَى الْاَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ﴿٩﴾

[1] "Yâsîn," yani "Ey Seyyid" ya da "Ey Önder" anlamına gelen bu kelime, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) için kullanılmıştır. Daha sonraki ayetlerde ise Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) en mükemmel önder oluşunun delilleri ileri sürülmüştür.

10. Biz onların önlerine bir engel ve arkalarına (da) bir engel koyduk. Böylece Biz onları örttük. Bunun için göremezler.

وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ اَيْد۪يهِمْ سَدًّا وَمِنْ
خَلْفِهِمْ سَدًّا فَاَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٠﴾

11. Uyarman (da) uyarmaman (da) onlar için birdir. (Durumlarını değiştirmedikçe asla) inanmayacaklar.

وَسَوَٓاءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ
تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

12. Sen, ancak hatırlatmaya kulak veren ve gaip olduğu halde Rahman olan (Allah'tan) korkanı uyarabilirsin. Ona büyük mağfiretin ve şerefli mükâfatın müjdesini ver.

اِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمٰنَ
بِالْغَيْبِ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَاَجْرٍ كَر۪يمٍ ﴿١٢﴾

13. Şüphesiz ölüleri Biz diriltiriz. (Gelecek hayat için) önden gönderdiklerini (de) onların geride bıraktıklarını (da,) Biz saklarız. Biz, her şeyi apaçık bir yolda (yer altında) sakladık.

اِنَّا نَحْنُ نُحْيِ الْمَوْتٰى وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا
وَاٰثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ اَحْصَيْنَاهُ ف۪ٓي
اِمَامٍ مُب۪ينٍ ﴿١٣﴾ ع

B. 2

14. Onlara bir yerleşim halkının durumunu anlat. Hani oralara (Allah'ın) peygamberleri gelmişti.

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا اَصْحَابَ الْقَرْيَةِ
اِذْ جَٓاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿١٤﴾

15. İlk önce onlara iki peygamber gönderdiğimizde, onlar her ikisini (de) yalanladılar. Bunun üzerine, bir üçüncüsü ile onları güçlendirdik.[1] Onlar, "Şüphesiz bizler gönderilenleriz," dediler.

اِذْ اَرْسَلْنَٓا اِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا
فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُٓوا اِنَّٓا اِلَيْكُمْ
مُرْسَلُونَ ﴿١٥﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede zikredilen iki peygamberden murat Hz. Musa (a.s.) ile Hz. İsa'dır (a.s.). Üçüncü peygamberden Hz. Muhammed Resûlüllah (s.a.v.) kastedilmiştir. Daha sonra dördüncü bir peygamberden de, bu sûrenin 21. ayetinde bahsedilmiştir.

16. Onlar (cevap olarak) dediler ki: "Siz (de) bizim gibi, ancak insansınız. Rahman (ise) hiçbir şey indirmedi. Siz, ancak yalan söylüyorsunuz."

قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمٰنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٦﴾

17. (Peygamberler) dediler ki: "Şüphesiz Rabbimiz, bizim size gönderilenler olduğumuzu bilir."

قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿١٧﴾

18. "Sorumluluğumuz, yalnızca sözü açık olarak iletmekten başkası değildir."

وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٨﴾

19. (Bunun üzerine kâfirler,) "Biz sizi uğursuz sayıyoruz. Eğer vazgeçmezseniz, sizi mutlaka taşa tutup (öldürürüz.) Bizden size, muhakkak çok acı bir azap gelecek," dediler.

قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٩﴾

20. Onlar, "Ameliniz size aittir.[1] Eğer size iyice nasihat edilirse (yine de inkar edecek misiniz?) Aslında sizler haddi aşan bir kavimsiniz" dediler.

قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ أَئِنْ ذُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ﴿٢٠﴾

21. Şehrin uzak tarafından bir adam[2] koşarak geldi ve dedi ki: "Ey kavmim, gönderilenlere uyun!"

وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعٰى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾

22. "Sizden hiçbir karşılık istemeyenlere ve doğru yolu bulmuş - olanlara tabi olun!"

اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٢٢﴾

---

[1] "طَائِرْ" kelimesinin anlamı "Amel"dir. Ayrıca bkz. dipnot 17:14.

[2] Bu ayet-i kerimede Hz. İmam-ı Mehdi ve Vadedilen Mesih'ten (a.s.) bahsedilmiştir. " يَسْعٰى " yani "koşarak geldi" kelimesinden de Hz. İmam-ı Mehdi ve Vadedilen Mesih'in (a.s.) İslâm dininin mesajını yaymak uğruna harcadığı çabalar kastedilmiştir.

23. “Bana ne oldu ki, beni yaratmış (olan Allah’a) kulluk etmeyeyim? Sizler (de,) yalnız O’na döndürüleceksiniz.”

وَمَا لِيَ لَٓا اَعْبُدُ الَّذ۪ي فَطَرَن۪ي وَاِلَيْهِ
تُرْجَعُونَ ﴿٢٣﴾

24. “Ben O’ndan başkalarını tanrılar edinebilir miyim? Eğer Rahman beni zarara uğratmak isterse, onların şefaati bana hiçbir fayda vermez ve onlar beni kurtaramazlar.”

ءَاَتَّخِذُ مِنْ دُونِه۪ٓ اٰلِهَةً اِنْ يُرِدْنِ
الرَّحْمٰنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِ عَنّ۪ي شَفَاعَتُهُمْ
شَيْـًٔا وَلَا يُنْقِذُونِۚ ﴿٢٤﴾

25. “(Eğer böyle olursa,) o zaman kesinlikle apaçık bir sapıklığa düşmüş olurum.”

اِنّ۪ٓي اِذًا لَف۪ي ضَلَالٍ مُب۪ينٍ ﴿٢٥﴾

26. “Şüphesiz ben Rabbinize inandım. Onun için beni dinleyin!”

اِنّ۪ٓي اٰمَنْتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِۜ ﴿٢٦﴾

27-28. Ona, “Cennete gir!” denildi. O dedi ki: “Keşke kavmim, Rabbimin beni nasıl bağışladığını ve beni pek şerefli kimselere kattığını bilseydi!”

ق۪يلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَۜ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْم۪ي
يَعْلَمُونَۙ ﴿٢٧﴾

بِمَا غَفَرَ ل۪ي رَبّ۪ي وَجَعَلَن۪ي مِنَ
الْمُكْرَم۪ينَ ﴿٢٨﴾

29. Biz kendisinden sonra, onun kavmi üzerine gökten hiç bir ordu indirmedik. Zaten (herhangi bir orduyu) indirenler (de) değildik.

وَمَٓا اَنْزَلْنَا عَلٰى قَوْمِه۪ مِنْ بَعْدِه۪ مِنْ جُنْدٍ
مِنَ السَّمَٓاءِ وَمَا كُنَّا مُنْزِل۪ينَ ﴿٢٩﴾

30. Ancak korkunç sesli bir azap üzerlerine indi ve onlar birdenbire kül olup (gittiler.)

اِنْ كَانَتْ اِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَاِذَا هُمْ
خَامِدُونَ ﴿٣٠﴾

31. (İnkârcı) kullara yazıklar olsun! Kendilerine ne zaman bir peygamber gelse, onu (hor görerek) alay ederler.

يٰحَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ ۚ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ
رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣١﴾

32. Onlar, kendilerinden önce nice nesilleri yok ettiğimizi ve (yok edilenlerin de) tekrar geri gelmediklerini görmediler mi?

أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ
الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣٢﴾

33. Onların hepsi, mutlaka Katımızda hazır bulundurulacaklar.

وَإِنْ كُلٌّ لَمَّا جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٣٣﴾ ع

B. 3

34. Bu (kâfirler için) ölü toprak (da) bir mucizedir. Biz, onu dirilttik. Oradan (türlü) tahıllar çıkardık. Onlar (da) bunlardan yerler.

وَآيَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ ۚ أَحْيَيْنَاهَا
وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ﴿٣٤﴾

35-36. Biz onda, hurmalıklar ve üzüm bağları bulunan bahçeler yetiştirdik. Meyvelerinden yesinler diye, içinde pınarlar fışkırttık. Bunu yapan onların elleri değildir. Öyleyse onlar şükretmezler mi?

وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ
وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ﴿٣٥﴾
لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ ۙ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ ۖ
أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾

37. Yerin bitirdiklerinden, onların öz canlarından ve daha bilmedikleri şeylerden her türlü çifti yaratan (Allah,) her türlü eksiklikten uzaktır.

سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا
مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ
وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

38. Gece (de) onlar için (büyük bir) mucizedir. Ondan gündüzü çekip çıkarırız. Sonra birdenbire karanlıklarda boğulurlar.

وَآيَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ ۚ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا
هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٣٨﴾

39. Güneş (de) belirlenmiş bir yere doğru hareket etmektedir. Bu, her şeyden üstün ve çok bilgi sahibi olan (Allah'ın) belirlediği yasadır.

وَالشَّمْسُ تَجْر۪ي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَاۜ ذٰلِكَ
تَقْد۪يرُ الْعَز۪يزِ الْعَل۪يمِۜ ﴿٣٩﴾

40. Biz ay için (de) safhalar tayin ettik. O, (bu safhaları geçerek sonunda) eski bir hurma dalı gibi olup, başa döner.

وَالْقَمَرَ قَدَّرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتّٰى عَادَ
كَالْعُرْجُونِ الْقَد۪يمِ ﴿٤٠﴾

41. Güneş, hiçbir zaman ayı yakalayamaz. Gece (de) gündüzün önüne geçemez. Bunların hepsi yörüngeleri üzerinde ilerlemeye devam ederler.[1]

لَا الشَّمْسُ يَنْبَغ۪ي لَهَٓا اَنْ تُدْرِكَ
الْقَمَرَ وَلَا الَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِۜ وَكُلٌّ
ف۪ي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٤١﴾

42. Nesillerini dopdolu gemilerde taşımamız (da) kendileri için bir mucizedir.

وَاٰيَةٌ لَهُمْ اَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلْكِ
الْمَشْحُونِۙ ﴿٤٢﴾

43. Biz onlar için, buna benzer binecekleri birçok (binekler) daha yapacağız.[2]

وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِه۪ مَا يَرْكَبُونَ ﴿٤٣﴾

44. Dilersek, onları boğarız. O zaman yalvarmalarına, ne cevap veren olur, ne (de) başka bir yolla kurtarılabilirler.

وَاِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَر۪يخَ لَهُمْ
وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَۙ ﴿٤٤﴾

[1] Bu ayetlerde, gök cisimleri hakkında birçok konu ileri sürülmüştür. Bunlar, o devirde Arabistan'da yaşayan ve okuma yazması bile olmayan, tahsil görmemiş bir kişinin düşünemeyeceği sözlerdir. Ay ile güneşin birbirlerine temas etmemeleri, her gün tanık olunan bir durumdur. Ancak ayın görüntüsü neden küçülür ve sonra neden büyür? Bu onun hareketi ve izlediği yol ile alakalıdır. Diğer taraftan, güneşin de belli bir hedefe doğru ve belli bir zamana bağlı olarak hareket ettiği belirtilmiştir. Bundan anlaşıldığına göre, güneş kendisi için belirlenmiş zaman dolunca kendiliğinden yok olacaktır. Bunun diğer bir açıklaması ise gökbilimciler tarafından ileri sürülmüştür. Onlara göre tüm kâinat topluca hareket halindedir. Bu arada güneş de diğer yıldızlar gibi belli bir hedefe doğru hareket etmektedir. Ancak tüm kâinat hareket halinde olmasına rağmen, yıldızlar birbirleri ile kesinlikle çarpışmamaktadırlar. Bunun bir anlamı, kâinatımızın bilinmeyen bir başkasının çekimi sonucu, ona doğru hareket halinde olduğudur.

[2] Bu ayet-i kerimede, daha sonra birçok bineklerin ortaya çıkarılacağı önceden haber verilmiştir. Demiryolları ve kara taşıtları, arabalar, otobüsler, buharlı gemiler ve hatta uçaklar v.b. gibi. Bu buluşların hepsi, bu haberin doğruluğunu kanıtlamaktadır.

45. Ancak rahmetimiz (onları kurtarabilir.) Onlar, belli bir zamana kadar (dünya malından) faydalanacaklar.

إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٤٥﴾

46. Onlara, “İleride (karşılaşacağınızdan da,) geride (bıraktığınız amellerin cezasından da) korunmaya çalışın ki, rahmet edilesiniz” denildiğinde, (hiç dikkat etmezler.)

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا
خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٦﴾

47. Rablerinin mucizelerinden kendilerine (hangi) mucize gelirse (gelsin,) onlar ondan yüz çevirirler.

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا
كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤٧﴾

48. Onlara, “Allah’ın verdiklerinden harcayın,” denildiğinde, kâfirler inananlara, “Allah dileseydi, Kendisi ona yedirirdi. (O’nun yedirebileceğine,) biz mi yedirelim?” derler. Doğrusu siz apaçık bir sapıklık içindesiniz.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ لا
قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنُطْعِمُ
مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ أَطْعَمَهُ ۗ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا
فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٤٨﴾

49. Onlar, “Eğer doğru iseniz, (söyleyin Allah’ın) vaadi ne zaman yerine gelecek?” derler.

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٤٩﴾

50. Onlar tartışıyorlarken (ansızın gelip) onları yakalayacak korkunç sesli bir azabı beklerler.

مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً
تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ﴿٥٠﴾

51. O zaman onlar vasiyet (de) edemeyecekler, ailelerine (de) geri gidemeyecekler.

فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ
أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٥١﴾ ع ٣ ١٨ ٢

B. 4

52. Borazana üflenince onlar, hemen mezarlardan kalkıp Rablerine koşmaya başlayacaklar.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ
الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ٥٢

53. (Birbirlerine) diyecekler ki: “Bize yazıklar olsun! İstirahat yerimizden bizi kim (çıkarıp) kaldırdı? Rahman’ın vadettiği, işte budur. Peygamberler doğru söylediler.”

قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا ۜ هَٰذَا
مَا وَعَدَ الرَّحْمَٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ٥٣

54. Bu, ancak korkunç sesli bir azap olacak. Bunun sonucu (da) onların hepsi ansızın (toplatılıp) huzurumuza çıkarılacaklar.

إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ
جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ٥٤

55. Bugün kimseye hiç zulmedilmeyecek. Size ancak yaptıklarınızın karşılığı verilecek.

فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ
إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ٥٥

56. Şüphesiz Cennet ehli (ise) bugün çok önemli bir işle meşgul olup sevinecekler.[1]

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغُلٍ
فَاكِهُونَ ٥٦

57. Onlar ve eşleri, gölgelerde tahtlar üzerinde yastıklara yaslanmış olacaklar.

هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى
الْأَرَائِكِ مُتَّكِئُونَ ٥٧

58. Orada kendileri için meyveler bulunacak ve onlar için orada istedikleri her şey olacak.

لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدَّعُونَ ٥٨

59. Çok rahmet eden Rab tarafından, (kendilerine) selam söylenecek.

سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبٍّ رَحِيمٍ ٥٩

[1] Yani, Yüce Allah’ı (c.c.) anmakla meşgul olacaklar.

60. (Ayrıca,) “Ey suçlular, bugün (müminlerden) ayrılın!” (diyeceğiz.)

وَامْتَازُوا الْيَوْمَ اَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٦٠﴾

61-62.“Ey Âdemoğulları! Sakın şeytana ibadet etmeyin. Şüphesiz o, sizin apaçık düşmanınızdır. (Aksine) ancak Bana ibadet edin. Doğru yol işte budur,” (deyip,) size sorumluluk vermedim mi?

اَلَمْ اَعْهَدْ اِلَيْكُمْ يَا بَن۪ٓي اٰدَمَ اَنْ لَا
تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَۚ اِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
مُب۪ينٌۙ ﴿٦١﴾

وَاَنِ اعْبُدُون۪يۜ هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَق۪يمٌ ﴿٦٢﴾

63. Şüphesiz o, aranızdan nice halkı saptırdı. O halde, niye akıl etmediniz?

وَلَقَدْ اَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَث۪يرًاۜ اَفَلَمْ
تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٣﴾

64. İşte size vaat olunan Cehennem budur.

هٰذِه۪ جَهَنَّمُ الَّت۪ي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٤﴾

65. “İnkâr etmenizden dolayı, bugün oraya girin!”

اِصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٥﴾

66. O gün ağızlarını mühürleyeceğiz. Bizimle elleri konuşacak, ayakları (da) yaptıkları (kötülüklere) tanıklık edecek.

اَلْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلٰٓى اَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَٓا
اَيْد۪يهِمْ وَتَشْهَدُ اَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ﴿٦٦﴾

67. İsteseydik gözlerini kör ederdik. Sonra (da görmeden,) bir yol aramaya koyulurlardı. Ama (bu durumda) onlar, (doğru yolu) nasıl görebilirlerdi?

وَلَوْ نَشَٓاءُ لَطَمَسْنَا عَلٰٓى اَعْيُنِهِمْ
فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَاَنّٰى يُبْصِرُونَ ﴿٦٧﴾

68. Dileseydik onları oldukları yerde yok ederdik. O zaman ne ileri gidebilirler, ne (de) geri dönebilirlerdi.

وَلَوْ نَشَٓاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلٰى مَكَانَتِهِمْ فَمَا
اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٨﴾ ع

B. 5

69. Uzun ömürlü kıldığımız kimsenin, yaratılıştan gelen yeteneklerini zayıflatmaya devam ederiz. Öyleyse onlar, hiç akıl etmezler mi?

وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ اَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٩﴾

70. Biz ona şiir (söylemeyi) öğretmedik.[1] Bu ona yakışmazdı. Bu (Kur'an,) ancak bir öğüt olup, sıkça okunan apaçık bir (Kitap'tır.)

وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْاٰنٌ مُبِينٌ ﴿٧٠﴾

71. (Bu,) diri olanı uyarmak için ve kâfirler hakkında (Allah'ın) verdiği hüküm yerini bulsun diye (indirilmiştir.)

لِيُنْذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧١﴾

72. Bizim kudretimizle, kendileri için sahip bulundukları hayvanları yarattığımızı görmediler mi?

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ اَيْدِينَا اَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ ﴿٧٢﴾

73. Biz onları kendilerine tâbi kıldık. Böylece binekleri onlardandır. Onlardan bazılarını (da) yerler.

وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَاْكُلُونَ ﴿٧٣﴾

74. Kendileri için onlarda (birçok) yararlar ve içecekler (de) bulunur. Öyleyse şükretmezler mi?

وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ اَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٤﴾

75. Belki yardım edilirler diye, Allah'tan başka tanrılar edinmişlerdir.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لَعَلَّهُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٧٥﴾

76. O (tanrılar,) kendilerine hiç yardım edemezler. Aksine onlar, aleyhlerinde (şahadet etmek için) hazır tutulan bir ordu olacaklar.

لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُحْضَرُونَ ﴿٧٦﴾

[1] Yani, Hz. Muhammed Resûlüllah'a (s.a.v.) şiir yazmayı öğretmedik.

77. O halde, onların sözleri seni üzmesin. Şüphesiz Biz, onların gizlediklerini ve açığa vurduklarını biliriz.

فَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ ۘ اِنَّا نَعْلَمُ مَا
يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾

78. İnsan, kendisini azıcık sudan yarattığımızı görmedi mi? Ancak (bir bak!) O apaçık bir münakaşacıdır.

اَوَلَمْ يَرَ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ
فَاِذَا هُوَ خَص۪يمٌ مُب۪ينٌ ﴿٧٨﴾

79. Kendi yaratılışını unutup, Varlığımız hakkında ileri geri konuşmaya başlar ve der ki: “Kemikler çürüdükten sonra, bunları bir daha kim yaratacak?”

وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ ۜ قَالَ
مَنْ يُحْيِ الْعِظَامَ وَهِيَ رَم۪يمٌ ﴿٧٩﴾

80. De ki: “Onları ilkin yaratmış olan, kendilerini tekrar yaratacaktır. O, her yaratığın durumunu çok iyi bilendir.”

قُلْ يُحْي۪يهَا الَّذ۪ٓي اَنْشَاَهَٓا اَوَّلَ مَرَّةٍ ۜ
وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَل۪يمٌ ۙ ﴿٨٠﴾

81. Size yeşil ağaçlardan ateşi yaratan (da) O’dur. Bunun sonucu sizler, onlardan bazılarını yakarsınız.

اَلَّذ۪ي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْاَخْضَرِ
نَارًا فَاِذَٓا اَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ ﴿٨١﴾

82. Gökleri ve yeri yaratan (Allah’ın) bunlar gibi bir başkasını yaratmaya (da) gücü yetmez mi? Elbette (yeter!) O, çok yüce Yaratıcı ve çok bilendir.

اَوَلَيْسَ الَّذ۪ي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ
بِقَادِرٍ عَلٰٓى اَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ ۜ بَلٰى ۗ
وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَل۪يمُ ﴿٨٢﴾

83. O’nun yalnız emri kâfidir. Bir şeyin var olmasına karar verdiğinde, ona yalnız “Ol!” der, o (da) olmaya başlar (ve kesinlikle olur.)

اِنَّمَٓا اَمْرُهُٓ اِذَٓا اَرَادَ شَيْـًٔا اَنْ يَقُولَ لَهُ
كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨٣﴾

84. Her şeyin hükümranlığını elinde bulunduran (Allah,) her türlü eksiklikten uzaktır. Siz, ancak O’na döndürülüp (götürüleceksiniz.)

فَسُبْحَانَ الَّذ۪ي بِيَدِه۪ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ
وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٤﴾

Sûre: 37

SÂFFÂT SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre, Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yüz seksen üç ayettir.

Sâffât sûresinde önceden verilen bazı haberler bulunmaktadır. Yüce Allah'ın (c.c.) ilgili ayet-i kerimede buyurduğu kelâmın bir anlamı şöyledir; Kendilerine sor, yaratılış bakımından sizler mi daha kuvvetlisiniz yoksa Yüce Allah'ın (c.c.) yarattıkları mı? Kâfirleri şaşkına çeviren bu sorudan sonra şöyle ilan edilmiştir; Yaratan olarak Yüce Allah (c.c.), sizin yaratma kuvvetlerinizden çok daha üstün bir mertebeye sahiptir. Sizler öldükten sonra toprak olunca, O sizi tekrar diriltmeye daimi olarak gücü yetendir. Sizler tekrar diriltilince küçük düşürüleceksiniz. Böylece yaratabilme kuvvetlerine sahip oldukları kibir içinde iddia edilenlere, yaratıcılıklarının bir hiç olduğu ve yaratmakta sadece Yüce Allah'ın (c.c.) en güçlü olduğu (da) ispat edilmiştir.

Sûrenin ilk ayeti incelendiğinde, burada yer alan "وَالصَّافَّاتِ صَفًّا" kelimeleri ile insanların yapacağı savaş uçaklarından haber verilmiştir. Onlar saflar halinde düşmana saldıracaklar ve onların üzerlerine bu uçaklardan çok sayıda el ilânları atacaklar. Bize boyun eğin, yoksa helâk edilirsiniz diye kendilerini uyaracaklar.

Ondan sonra, Yüce Allah (c.c.) tektir ve insanların görünürdeki kuvvetlerine binaen ilâhlık taslamaları da batıldır diye açıklanmıştır.

Ardından Yüce Allah'ın (c.c.) "Doğuların Rabbi" olduğu belirtilmiştir. Bu ayet de önceden bir haber vermektedir, çünkü bu ayet indirildiğinde bugün varlığını bildiğimiz birçok "Doğular"ın bulunduğu düşüncesi bile, o günlerde mevcut değildi. Daha o devirde, insanoğlunun yükseklerde uçabilen roketler gibi buluşlarla yıldızların sırlarını öğrenmeye çalışacağı ileri sürülmüştür. Günümüzde ise bu konuda birçok çalışma yürütülmektedir. Diğer taraftan, onlara her taraftan taşlar atılacak, yani gökten yağan çok korkunç taşlara hedef tutulacaklar da denmiştir. Burada en yakın gök dışında, diğer yıldızların sırrına vakıf olunamayacağı da beyan edilmiştir. Günümüzün bütün yeni icatları ve kendi zatında bu çağ, bahsi geçen hadiselerin aynen böyle gerçekleştiğine şahittir.

Bu sûrenin başında, maddi zaferler elde etmek için değişik ulusların arasında meydana gelen savaşlardan bahsedildiği için, burada Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ile ashaplarının çoğunluğunun Allah (c.c.) rızası uğruna başlattıkları savaştan da bahsedilmiştir. Bu savaşlarda muhaliflerin kanını akıtmak için kılıç

kaldırılmamıştı. Aksine Ashab-ı Kiram'ın (r.a.) kanı bu savaşlarda kurbanlıklar gibi akıtılacaktı. Bu da, Hz. İbrahim'in (a.s.) kendi çocuğunu kurban etmeye razı olduğu bir fedakârlıkla ilgili idi. Müfessirler, genel olarak bu konuda şöyle derler: Bir tosun çalılara takılmıştı. Yüce Allah (c.c.) onun kesilmesi hakkında, çok yüce bir kurbanlık ismini verdi ve Hz. İsmail'i (a.s.) terk etti. Ancak bu boş ve anlamsız bir düşüncedir. Bundan ne Kur'an-ı Kerim'de ne de Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) hadislerinde asla bahsedilmemiştir. Hz. İsmail'e (a.s.) mukabil bir tosun, nasıl daha yüce olabilir? Hz. İsmail'in (a.s.) korunması, aslında dünya insanlarına Hz. Muhammed-i Mustafa (s.a.v.) zamanında beyan edilen yüce kurbanlık manzarasını göstermek gayesiyleydi.

Bu sûrede, daha önce saflar halinde savaşan birçok saldırganlardan bahsedilmiştir. Sûrenin sonunda ise Yüce Allah (c.c.), asıl saflar halindeki orduların Kendisine ait olduğunu bildirmiştir. Bu arada Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) saflar halinde savaşan ordularından, keza kendisine yardım etmek üzere gökten saflar halinde inen meleklerden de bahsedilmiştir. Saflar halinde savaşanlar görünürde zayıftılar ve düşmanları ise onlardan çok daha kuvvetliydiler. Bu durumda yenilgiye uğramaları gerekirdi. Ancak Allah'ın (c.c.) kaderi üstün çıktı ve O'nunla alakalı olanlar sonuç olarak galip geldiler.

Sâffât Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2-4. (Hakka düşman olanlara karşı) saf halinde sıralananları, (kötü işler yapanları) azarlayanları ve (İlahî) zikir (olan Kur'an'ı) okuyup anlatanları şahit olarak gösteriyorum.[1]

وَالصَّٓافَّاتِ صَفًّاۙ ﴿٢﴾
فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًاۙ ﴿٣﴾
فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًاۙ ﴿٤﴾

5. Şüphesiz İlâhınız, kesinlikle tektir.

اِنَّ اِلٰهَكُمْ لَوَاحِدٌۜ ﴿٥﴾

6. O, gökler ile yerin ve her ikisi arasında bulunanların Rabbidir. (Aydınlığın doğduğu,) Doğuların (da) Rabbidir.

رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِۜ ﴿٦﴾

7. Biz, en yakın göğü yıldızlarla süsledik.[2]

اِنَّا زَيَّنَّا السَّمَٓاءَ الدُّنْيَا بِز۪ينَةِ الْكَوَاكِبِۙ ﴿٧﴾

8. Onu her isyankâr şeytandan korumak için (böyle yaptık.)

وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍۚ ﴿٨﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimelerde Hz.Resûlüllah'ın (s.a.v.) sahabelerinden bahsedilmiştir.

[2] Bu ayetlerde kâinatın zahiri düzeninden bahsedilmiştir. Yani yeryüzü üzerinde bulunan atmosfer, dünyaya yaklaşan tüm gök taşlarını yakıp parçalar. Onların bu şekilde yanması uzaklardan bile görünebilir bir alev şeklindedir. Ayrıca insanoğlunun kâinatın bilgilerini elde etmeye çalışacağı, ancak uzay araçlarında yolculuk eden insanların her taraftan taşların çarpması tehlikesini yaşayacakları ve en yakınımızda olan gökten öteye de geçemeyecekleri beyan edilmiştir. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) zamanında bunu düşünmek bile mümkün değildi. Bu ayetlerin başka bir açıklaması da şöyledir: Şeytan olarak adlandırılan bazı kötü niyetli kimseler, Hz. Musa (a.s.) zamanındaki Samirî'nin yaptığı gibi, peygamberlere inen ilhamları bozarak, onlarla insanları aldatmaya çalışırlar. Bu gibiler ancak en yakın göğe yaklaşabilirler, yani insanları ancak bir dereceye kadar aldatabilirler. Bundan sonra ise onlar azaba çarptırılarak uzaklaştırılırlar yahut da kendilerini manevi olarak cezalandıran Yüce Allah'ın (c.c.) bir tecellisi olarak, O'nun bazı kulları bu gibilerin aldatmalarını ortaya çıkarırlar.

9-10. (Bu isyankâr şeytanlar) yukarıdaki yüce varlıkların (sözlerini) işitemezler. Her yandan taşlanarak kovulurlar. Onlar için, yapışıp kalan bir azap vardır.

لَا يَسَّمَّعُونَ اِلَى الْمَلَاِ الْاَعْلٰى
وَيُقْذَفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ﴿٩﴾
دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ﴿١٠﴾

11. Ancak onlardan biri, (kötülük niyetiyle) bir sözü kapıp götürürse, onun peşine parlak bir alev[1] takılır.

اِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَاَتْبَعَهُ
شِهَابٌ ثَاقِبٌ ﴿١١﴾

12. (Onlara) sor: "Yaratmak bakımından onların yaratılışı mı daha zor, yoksa (onlar dışında) Bizim yarattığımız (dünya düzeni) mi?" Şüphesiz Biz onları, yapışkan yaş topraktan yarattık.

فَاسْتَفْتِهِمْ اَهُمْ اَشَدُّ خَلْقًا اَمْ مَنْ خَلَقْنَا
اِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ ﴿١٢﴾

13. Aslında sen, (Allah'ın yarattığına) hayret edersin. Onlar ise alay ederler.

بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ ﴿١٣﴾

14. Kendilerine öğüt verildiğinde, (hiç) öğüt almazlar.

وَاِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ﴿١٤﴾

15. Bir mucizeyi gördüklerinde (de,) alay ederler.

وَاِذَا رَاَوْا اٰيَةً يَسْتَسْخِرُونَ ﴿١٥﴾

16-18. Onlar derler ki: "Bu apaçık bir düzendir. Biz öldükten sonra toprak ve kemikler (halinde) olacağımız zaman, mutlaka (yeniden diriltilip) kaldırılacak mıyız? Bizlerden önceki atalarımız (da) mı?"

وَقَالُوا اِنْ هٰذَا اِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿١٦﴾
ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا
ءَاِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿١٧﴾
اَوَاٰبَاؤُنَا الْاَوَّلُونَ ﴿١٨﴾

19. De ki: "Evet, hem (de) rezil edilenler olacaksınız."

قُلْ نَعَمْ وَاَنْتُمْ دَاخِرُونَ ﴿١٩﴾

20. Şüphesiz o, ancak bir azarlama (şeklinde) olacak. Bunun üzerine onlar, baka kalacaklar.

فَاِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَاِذَا
هُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٢٠﴾

---

[1] Bkz. dipnot 15:19

21. Onlar, “Bize yazıklar olsun! İşte bu, amellerin karşılığının verileceği gündür,” diyecekler.

وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا هٰذَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿٢١﴾

22. (Allah diyecek ki:) “Yalanladığınız Karar Günü, işte budur!”

هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذٖي كُنْتُمْ بِهٖ
تُكَذِّبُونَ ﴿٢٢﴾

B. 2

23-24. (Biz meleklere diyeceğiz ki:) “Zulmedenleri, onların yardakçılarını ve Allah’ı bırakarak taptıklarını toplayın, sonra hepsini Cehennem yoluna götürün,”

اُحْشُرُوا الَّذٖينَ ظَلَمُوا وَاَزْوَاجَهُمْ
وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٢٣﴾
مِنْ دُونِ اللّٰهِ فَاهْدُوهُمْ اِلٰى صِرَاطِ
الْجَحٖيمِ ﴿٢٤﴾

25. “Onları ayakta alıkoyun. Şüphesiz kendilerine (birkaç soru) sorulacak.”

وَقِفُوهُمْ اِنَّهُمْ مَسْـُٔولُونَ ﴿٢٥﴾

26. “Size ne oldu ki, birbirinize yardım etmiyorsunuz?”

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ﴿٢٦﴾

27. Aksine onlar, o gün (işledikleri her suçu) kabul edenlerdir.

بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ﴿٢٧﴾

28. Onlardan bir grup dikkatini diğerine yöneltip, (onunla) tartışacak.

وَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٨﴾

29. “Siz daima sağımızdan[1] bize gelirdiniz,” diyecekler.

قَالُوا اِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمٖينِ ﴿٢٩﴾

30. (Cevaben) diyecekler ki: “Hayır, (sandığınız gibi) değil. Siz iman edenler değildiniz.”

قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنٖينَ ﴿٣٠﴾

31. “Bizim size bir üstünlüğümüz yoktu. Aksine siz haddi aşan insanlardınız.”

وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ
بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَاغٖينَ ﴿٣١﴾

---

[1] Yani, din yönünden bizi aldatırdınız.

32. Bugün, Rabbimizin hakkımızda (söylediği) söz yerine geldi. Şüphesiz biz, (azabı) kesinlikle tadanlarız.”

فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَاۗ اِنَّا لَذَٓائِقُونَ ﴿٣٢﴾

33. “Biz sizi saptırdık, çünkü biz (de yoldan) sapanlardık.”

فَاَغْوَيْنَاكُمْ اِنَّا كُنَّا غَاوِينَ ﴿٣٣﴾

34. (Bunun sonucu) o gün, onların (hepsi) azabı çekmekte mutlaka ortak olacaklar.

فَاِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٤﴾

35. Şüphesiz Biz, suçlulara böyle davranırız.

اِنَّا كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾

36. Hani kendilerine, “Allah dışında bir İlâh yoktur,” denildiğinde mutlaka kibirlenirlerdi.

اِنَّهُمْ كَانُٓوا اِذَا قِيلَ لَهُمْ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُۙ
يَسْتَكْبِرُونَۙ ﴿٣٦﴾

37. Onlar, “Deli bir şairin uğruna tanrılarımızı bırakacak mıyız?” derlerdi.

وَيَقُولُونَ اَئِنَّا لَتَارِكُٓوا اٰلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ
مَجْنُونٍۜ ﴿٣٧﴾

38. Aksine o, doğrulukla geldi ve bütün peygamberleri (de) doğruladı.

بَلْ جَٓاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٨﴾

39. Siz, mutlaka acı bir azabı tadacak olanlarsınız.

اِنَّكُمْ لَذَٓائِقُوا الْعَذَابِ الْاَلِيمِۚ ﴿٣٩﴾

40. Keza, ancak yaptıklarınızın karşılığı ile cezalandırılacaksınız.

وَمَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَۙ ﴿٤٠﴾

41. Allah’ın seçkin kulları (ise) bundan müstesnadır.

اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤١﴾

42-44. Onlar için bilinen rızık, (yani) çeşitli meyveler vardır. Nimetli Cennetler içinde onlar, saygı gösterilecek olanlardır.

اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَعْلُومٌۙ ﴿٤٢﴾
فَوَاكِهُۚ وَهُمْ مُكْرَمُونَۙ ﴿٤٣﴾
فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِۙ ﴿٤٤﴾

45. Onlar, tahtlar üzerinde karşılıklı (oturmuş) olacaklar.

عَلٰى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٤٥﴾

46-47. Kendilerine, (pınarların akan) sularıyla dolu, beyaz, içenlere lezzet veren bardaklar sunulacak.

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍۙ ﴿٤٦﴾
بَيْضَٓاءَ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَۚ ﴿٤٧﴾

48. O (içeceklerde) sarhoşluk (veren bir etki) bulunmayacak. Onları (içenler de,) bilinçlerini kaybetmeyecekler.

لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ ﴿٤٨﴾

49-50. Yanlarında, bakışlarını yere indirmiş, iri gözlü (genç) hanımlar olacak. Bunlar, adeta örtülü yumurtalar gibi olacaklar.[1]

وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌۙ ﴿٤٩﴾
كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَكْنُونٌ ﴿٥٠﴾

51. Sonra onlardan bazıları, diğerlerine bir şeyler sormak için yönelecekler.

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَتَسَٓاءَلُونَ ﴿٥١﴾

52. Aralarından konuşan biri diyecek ki: “Şüphe yok ki, bir dostum vardı.”

قَالَ قَٓائِلٌ مِنْهُمْ اِنّ۪ي كَانَ ل۪ي قَر۪ينٌۙ ﴿٥٢﴾

53-54. “O bana, biz ölüp toprak ve kemikler olunca, yine (de) bize kesin olarak karşılık verilecek mi ve sen (de bunu) gerçekten doğrulayanlardan mısın, derdi.”

يَقُولُ اَئِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّق۪ينَ ﴿٥٣﴾
ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا
ءَاِنَّا لَمَد۪ينُونَ ﴿٥٤﴾

55. O (mümin kimse,) “Bir göz atabilir misin?” diyecek.

قَالَ هَلْ اَنْتُمْ مُطَّلِعُونَ ﴿٥٥﴾

56. Sonra (da bir) bakar ve o (arkadaşını) Cehennem’in ortasında görür.

فَاطَّلَعَ فَرَاٰهُ ف۪ي سَوَٓاءِ الْجَح۪يمِ ﴿٥٦﴾

57. Der ki: “Vallahi, neredeyse beni (de) helâk edecektin.”

قَالَ تَاللّٰهِ اِنْ كِدْتَ لَتُرْد۪ينِۙ ﴿٥٧﴾

58. “Eğer Rabbimin lütfu olmasaydı, ben (de) kesinlikle (Cehennem içinde) hazır bulundurulanlardan olacaktım.”

وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبّ۪ي لَكُنْتُ
مِنَ الْمُحْضَر۪ينَ ﴿٥٨﴾

[1] Hanımlar, yani huriler hakkında beyan edilen “örtülü yumurtalar” tabirinden de anlaşıldığı gibi, bütün bunlar birer benzetmedir. Örtülü yumurtalar tabiri, o hurilerin manevi olarak tertemiz olduklarına işaret etmektedir. Bu tabirin zahiri bir anlamı ise bulunmamaktadır.

59-60. "(Ey Cehennem'deki adam!) Hani ilk ölümümüzden başka ölmeyecektik ve bize (asla) azap verilmeyecekti?"

أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ ﴿٥٩﴾
إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ
بِمُعَذَّبِينَ ﴿٦٠﴾

61. (Müminin durumu) kesinlikle büyük bir başarıdır.

إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٦١﴾

62. Çalışanlar (da) bu duruma erişmek için çabalamalıdırlar.

لِمِثْلِ هَٰذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ ﴿٦٢﴾

63. Ağırlama olarak bu mu daha iyi, yoksa zakkum ağacı mı?

أَذَٰلِكَ خَيْرٌ نُزُلًا أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ ﴿٦٣﴾

64. Biz onu zalimler için bir sınama (vesilesi) kıldık.

إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ﴿٦٤﴾

65. O, Cehennem'in dibinde biten bir ağaçtır.

إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ
الْجَحِيمِ ﴿٦٥﴾

66. Meyvesi (ise,) yılanların başları gibidir.

طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ ﴿٦٦﴾

67. Artık onlar, şüphesiz ondan yiyecek olanlar ve böylece onunla karınlarını dolduracak olanlardır.

فَإِنَّهُمْ لَآكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِئُونَ
مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٦٧﴾

68. Sonra, şüphesiz onlar için bunun üzerine, kaynar su karıştırılmış bir içecek (de) olacak.

ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِنْ حَمِيمٍ ﴿٦٨﴾

69. Sonunda (ise,) mutlaka hepsi Cehennem'e götürülecekler.

ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ ﴿٦٩﴾

70. Şüphesiz onlar, atalarını (da) sapık (kimseler olarak) buldular.

إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِّينَ ﴿٧٠﴾

71. (Bunun) sonucunda onların izlerinden koşup giderler.

فَهُمْ عَلَىٰ آثَارِهِمْ يُهْرَعُونَ ﴿٧١﴾

72. Şüphesiz onlardan önce geçmiş (kavimlerden) çoğu (da doğru yoldan) sapmışlardı.

وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ اَكْثَرُ الْاَوَّلٖينَۙ ﴿٧٢﴾

73. Biz (de) kendilerine, mutlaka uyarıcılar gönderdik.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا فٖيهِمْ مُنْذِرٖينَ ﴿٧٣﴾

74-75. Allah'ın seçkin kulları dışında, uyarılanların sonlarının nasıl olduğuna bir bak!

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرٖينَۙ ﴿٧٤﴾

اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصٖينَ ﴿٧٥﴾ ع

B. 3

76. Şüphesiz Nuh Bizi çağırdıydı. Biz ne güzel cevap vereniz!

وَلَقَدْ نَادٰينَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجٖيبُونَۘ ﴿٧٦﴾

77. Biz onu (da,) ailesini (de) büyük bir sıkıntıdan kurtardık.

وَنَجَّيْنَاهُ وَاَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظٖيمِۘ ﴿٧٧﴾

78. Yalnız onun neslini kalıcı kıldık.

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقٖينَۘ ﴿٧٨﴾

79. Kendisinden sonra gelenlerde (ise) onun hayırlı zikrini koruduk.

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِرٖينَۘ ﴿٧٩﴾

80. Bütün âlemlerde Nuh'a selam olsun.

سَلَامٌ عَلٰى نُوحٍ فِي الْعَالَمٖينَ ﴿٨٠﴾

81. Şüphesiz Biz, iyi amellerde bulunanları böylece mükâfatlandırırız.

اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنٖينَ ﴿٨١﴾

82. Şüphesiz o, mümin kullarımızdandı.

اِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنٖينَ ﴿٨٢﴾

83. Sonra diğerlerini suda boğduk.

ثُمَّ اَغْرَقْنَا الْاٰخَرٖينَ ﴿٨٣﴾

84. Şüphesiz İbrahim (de) onun topluluğundandı.

وَاِنَّ مِنْ شٖيعَتِهٖ لَاِبْرٰهٖيمَۢ ﴿٨٤﴾ وقف لازم

85. Hani Rabbinin huzuruna (kâfirlik ve şirkten) arınmış bir kalple geldiydi.

اِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلٖيمٍ ﴿٨٥﴾

86. Babasına ve milletine dedi ki: "Siz neye tapıyorsunuz?"

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ۚ ﴿٨٦﴾

87. "Allah'ı bırakıp tamamen yalan tanrılar mı istiyorsunuz?"

أَئِفْكًا آلِهَةً دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ ۖ ﴿٨٧﴾

88. "Peki, âlemlerin Rabbi hakkındaki fikriniz nedir?"

فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٨﴾

89. Sonra yıldızlara bir göz attı.

فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ۙ ﴿٨٩﴾

90. Ardından, "Şüphesiz Ben rahatsızlanacağım," dedi.[1]

فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿٩٠﴾

91. Bunun üzerine onlar sırtlarını dönüp gittiler.

فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩١﴾

92. Sonra o, gizlice tanrılarına doğru gitti ve dedi ki: "Sizler (hiç) yemez misiniz?"

فَرَاغَ إِلَىٰ آلِهَتِهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ۚ ﴿٩٢﴾

93. "Ne oldu size, (hiç de) konuşmazsınız?"

مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ﴿٩٣﴾

94. Bunun üzerine gizlice, sağ eliyle onlara bir darbe indirdi.

فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِينِ ﴿٩٤﴾

95. (Halk) koşarak ona geldi.

فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزِفُّونَ ﴿٩٥﴾

96. (İbrahim) dedi ki: "Kendi (ellerinizle) yonttuklarınıza mı tapıyorsunuz?"

قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ ۙ ﴿٩٦﴾

97. "Oysa sizi (de,) yaptıklarınızı (da) Allah yaratmıştır."

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

98. Onlar dediler ki: "Onun için (içinde ateş yakılacak) bir bina yapın. Sonra (da) kendisini (alev alev yanan) ateşin içine atın."

قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْقُوهُ فِي
الْجَحِيمِ ﴿٩٨﴾

---

[1] Hz. İbrahim (a.s.) yıldızlara inanan kavmini utandırmak üzere bunu söylemiştir. Onların yıldızlardan elde ettikleri hesaplamalara göre Hz. İbrahim'in (a.s.) hastalanması gerekiyordu. Ancak kendisi böyle bir batıl inanca sahip değildi. " سَقِيمٌ " kelimesinin bir diğer anlamı ise "bıkmış ya da usanmış olmak"tır. Hz. İbrahim (a.s.) böylece kavminin batıl inançlarından, özellikle putlarından bıkmış olduğunu ifade etmiştir.

99. Onlar kendisine karşı (zalimane) bir plan yaptılar, ama Biz onları zillete uğrayanlar kıldık.

فَاَرَادُوا بِهٖ كَيْدًا فَجَعَلْنٰهُمُ الْاَسْفَلِينَ ٩٩

100. (İbrahim,) “Ben, Rabbime gideceğim. Şüphesiz O, bana başarı yolunu gösterecektir,” dedi.

وَقَالَ اِنّ۪ي ذَاهِبٌ اِلٰى رَبّ۪ي سَيَهْد۪ينِ ١٠٠

101. “Ey Rabbim! Bana salih kimselerden (bir vâris) ihsan et,” (diye dua da etti.)

رَبِّ هَبْ ل۪ي مِنَ الصّٰلِح۪ينَ ١٠١

102. Bunun üzerine Biz, kendisine yumuşak huylu bir oğlu müjdeledik.

فَبَشَّرْنٰهُ بِغُلَامٍ حَل۪يمٍ ١٠٢

103. Sonra (bu oğul) onunla birlikte hızlı yürüyebilecek çağa gelince, (İbrahim) dedi ki: “Oğlum! Ben rüyamda kendimi, şüphesiz seni boğazlarken gördüm. Bunun hakkında bir düşün.” (Oğlu) dedi ki: “Babacığım, sana emrolunanı yap. Allah dilerse, beni sabredenlerden bulursun.”

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَا بُنَيَّ اِنّ۪ٓي
اَرٰى فِي الْمَنَامِ اَنّ۪ٓي اَذْبَحُكَ فَانْظُرْ
مَاذَا تَرٰى قَالَ يَٓا اَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ
سَتَجِدُن۪ٓي اِنْ شَٓاءَ اللّٰهُ مِنَ الصّٰبِر۪ينَ ١٠٣

104. İkisi (de) itaat etmeye (hazır oldular. İbrahim oğlunu) alnı üzerine yere yatırdı.

فَلَمَّٓا اَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَب۪ينِ ١٠٤

105-106. Biz, İbrahim’e, “Ey İbrahim! Sen rüyanı gerçekleştirdin. Şüphesiz Biz, iyi amellerde bulunanları böylece mükâfatlandırırız,” (diye) seslendik.

وَنَادَيْنٰهُ اَنْ يَٓا اِبْرٰه۪يمُ ١٠٥
قَدْ صَدَّقْتَ الرُّءْيَا اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي
الْمُحْسِن۪ينَ ١٠٦

107. Şüphesiz bu, kesinlikle apaçık bir sınavdı.

اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْبَلٰٓؤُا الْمُب۪ينُ ١٠٧

108. Biz onu büyük bir kurbanlık uğruna koruduk.[1]

وَفَدَيْنَٰهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ ﴿١٠٨﴾

109. Kendisinden sonra gelenlerde (ise) onun hayırlı zikrini koruduk.

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِى ٱلْءَاخِرِينَ ﴿١٠٩﴾

110. İbrahim'e (daima) selam olsun!

سَلَٰمٌ عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ ﴿١١٠﴾

111. Biz iyi amellerde bulunanları böyle mükâfatlandırırız.

كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١١١﴾

112. Şüphesiz o, mümin kullarımızdandı.

إِنَّهُۥ مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾

113. Biz ona peygamber ve salih kimselerden olan İshak'ın müjdesini verdik.

وَبَشَّرْنَٰهُ بِإِسْحَٰقَ نَبِيًّا مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١١٣﴾

114. Biz, (İbrahim'e de), İshâk'a (da) bereketler indirdik. Her ikisinin neslinden iyilik edenler (de,) canlarına açıkça zulmedenler (de) bulunurdu.

وَبَٰرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰٓ إِسْحَٰقَ ۚ وَمِن
ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ
مُبِينٌ ﴿١١٤﴾ ع ٣ ٣٩ ٧

B. 4

115. Şüphesiz Biz, Musa ile Harun'a (da) iyilikte bulunduk.

وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ﴿١١٥﴾

116. Biz ikisini ve kavimlerini büyük bir sıkıntıdan kurtardık.

وَنَجَّيْنَٰهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ ٱلْكَرْبِ
ٱلْعَظِيمِ ﴿١١٦﴾

117. Onlara yardım ettik. Bunun sonucu galip olanlar (da,) onlar oldular.

وَنَصَرْنَٰهُمْ فَكَانُوا۟ هُمُ ٱلْغَٰلِبِينَ ﴿١١٧﴾

---

1 "ذِبْحٍ عَظِيمٍ" yani "Büyük bir kurbanlık"tan, bütün peygamberlerden daha yüce olan Hz. Resûlüllah (s.a.v.) kastedilmiştir. Onun gelişi ise Hz. İsmail'in (a.s.) kurtulmasına bağlı idi. İsrâiloğulları Hz. İbrahim'in (a.s.) en büyük oğlu olduğu için Hz. İshak'ın (a.s.) kurban edilmek üzere seçildiğini söylerler. Ancak Kitab-ı Mukaddes'e göre Hz. İbrahim'in (a.s.) en büyük oğlu Hz. İshâk (a.s.) değil, aksine Hz. İsmail (a.s.) idi. (Bkz. Tekvin; 16:2 ile 15) Ayrıca Hz. İbrahim'in (a.s.) rüyasında oğlunu kurban etmesinden murat zahiri anlamda onu kesmesi anlamını taşımamaktadır. Aslında her an Allah (c.c.) yolunda kurban edilmenin anlamı, çölde terk edilmektir.

118. Kendilerine aydınlatan bir Kitap verdik.

وَاٰتَيْنٰهُمَا الْكِتٰبَ الْمُسْتَبٖينَۚ ﴿١١٨﴾

119. Her ikisine doğru yol gösterdik.

وَهَدَيْنٰهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقٖيمَۚ ﴿١١٩﴾

120. Onlardan sonra gelenlerde, onların hayırlı zikrini koruduk.

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْاٰخِرٖينَۙ ﴿١٢٠﴾

121. Musa ile Harun'a (daima) selam olsun!

سَلَامٌ عَلٰى مُوسٰى وَهٰرُونَ ﴿١٢١﴾

122. Şüphesiz Biz, iyi amellerde bulunanları böylece mükâfatlandırırız.

اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنٖينَ ﴿١٢٢﴾

123. Şüphesiz ikisi (de) mümin kullarımızdandı.

اِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنٖينَ ﴿١٢٣﴾

124. Şüphesiz İlyas (da) peygamberlerdendi.

وَاِنَّ اِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلٖينَۜ ﴿١٢٤﴾

125. Hani kavmine dediydi ki: "Siz takvayı benimsemez misiniz?"

اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ اَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٥﴾

126-127. "Siz Ba'al putunu çağırıp, yaratanların en iyisi olan, sizin (de) Rabbiniz, önceki atalarınızın (da) Rabbi olan Allah'ı mı bırakıyorsunuz?"

اَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ
اَحْسَنَ الْخَالِقٖينَۙ ﴿١٢٦﴾
اللّٰهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ اٰبَٓائِكُمُ الْاَوَّلٖينَ ﴿١٢٧﴾

128. Sonunda onlar kendisinin yalancı olduğunu ileri sürdüler. Böylece onlar, kesinlikle (azabın önünde) hazır bulundurulacaklar.

فَكَذَّبُوهُ فَاِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَۙ ﴿١٢٨﴾

129. Ancak Allah'ın seçkin kulları, bundan müstesnadırlar.

اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصٖينَ ﴿١٢٩﴾

130. Kendisinden sonra gelenlerde onun hayırlı zikrini koruduk.

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِرٖينَۙ ﴿١٣٠﴾

131. İlyasîn'e (daima) selam olsun[1]!

سَلٰمٌ عَلٰٓى اِلْ يَاسِيْنَ ﴿١٣١﴾

132. Biz iyi amellerde bulunanları böyle mükâfatlandırırız.

اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٣٢﴾

133. Şüphesiz o, mümin kullarımızdandı.

اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٣٣﴾

134. Şüphesiz Lût (da) peygamberlerdendi.

وَاِنَّ لُوْطًا لَّمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٣٤﴾

135-136. Hani Biz onu ve geride kalanlardan olan bir ihtiyar kadın dışında bütün ailesini kurtardıydık.

اِذْ نَجَّيْنٰهُ وَاَهْلَهٗٓ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٣٥﴾
اِلَّا عَجُوْزًا فِى الْغٰبِرِيْنَ ﴿١٣٦﴾

137. Sonra (da) diğerlerini helâk ettik.

ثُمَّ دَمَّرْنَا الْاٰخَرِيْنَ ﴿١٣٧﴾

138-139. Şüphesiz siz, onların (bölgesinden) sabah (da) geçersiniz, akşam (da.) Yine (de) akıllanmaz mısınız?

وَاِنَّكُمْ لَتَمُرُّوْنَ عَلَيْهِمْ مُّصْبِحِيْنَ ﴿١٣٨﴾
وَبِالَّيْلِ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿١٣٩﴾ ع ٢٥ ٨

B. 5

140. Şüphesiz Yunus (da) peygamberlerdendi.

وَاِنَّ يُوْنُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٤٠﴾

141-142. Hani o yüklü bir gemiye kaçıp (gittiydi.) Sonunda o, kura çekti (ve) bunun üzerine (suya) atılanlardan oldu.

اِذْ اَبَقَ اِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُوْنِ ﴿١٤١﴾
فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِيْنَ ﴿١٤٢﴾

[1] Bu ayet-i kerimede "İlyasîn" kelimesi kullanılmıştır. Bu kelime çoğul bir anlam taşımaktadır. Bu durumun ise iki izahı vardır. A) İbrani dilinde saygı göstermek üzere isimler çoğul olarak kullanılır. Kitab-ı Mukaddes'te Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) adı "Muhammedîn" diye zikredilmiştir. (Bkz. Kitab-ı Mukaddes Neşideler Neşidesi; 5:16 – "Ve onun her şeyi güzel" kelimeleri İbranice olarak -Muhammedîn- kelimesinin tercümesidir. Kitab-ı Mukaddes tercümelerinde bu kelime aynen yazılı iken sonradan değiştirilmek suretiyle yerine -Ve onun her şeyi güzel- tercümesi getirilmiştir.) B) "İlyas" üç ayrı kişinin de adıdır. 1- Hz. Musa'dan (a.s.) önce gelen Hz. İlyas'ın (a.s.) 2) Hakkında önceden verilen haberde adı "İlyas" olan Hz. Yahya'nın (a.s.) – (Hz. İsa (a.s.) da kendisinin "İlyas" olduğunu ileri sürmüştür. "Fakat ben size derim: İlyas zaten gelmiştir ve onu tanımadılar, fakat ona her istediklerini yaptırdılar. Aynı suretle İnsanoğlu da onlardan elem çekecektir. İsa'nın kendilerine Vaftizci Yahya için söylediğini şakirtler o zaman anladılar." – Bkz. Kitab-ı Mukaddes, Matta; 17:12-13) 3) Vadedilen Mesih'ten (a.s.) önce on ikinci asrın müceddidi olan ve mezarı da Pakistan'da Bala Kot'da bulunan Hz. Seyyid Ahmed Barelavî'nin (a.r.)

فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿١٤٣﴾

143. (Yunus,) kendini suçlarken, bir balık onu yutuverdi.

فَلَوْلَا اَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﴿١٤٤﴾

لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ اِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤٥﴾

144-145. Eğer tespih edenlerden olmasaydı, tekrar kaldırılacağı güne kadar (balığın) karnında kalırdı.

فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿١٤٦﴾

146. Sonra onu çok hasta bir halde geniş bir alana çıkardık.

وَاَنْبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِنْ يَقْطِينٍ ﴿١٤٧﴾

147. Keza onun yanı başında bir sukabağı bitkisi yetiştirdik.

وَاَرْسَلْنَاهُ اِلَى مِائَةِ اَلْفٍ اَوْ يَزِيدُونَ ﴿١٤٨﴾

148. Biz onu yüz bin (kişiye) gönderdik. Hatta (sayıca) çoğalmaktaydılar.

فَاٰمَنُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ اِلَى حِينٍ ﴿١٤٩﴾

149. Onların (hepsi) inandılar. Biz kendilerine bir süreliğine (dünya) faydasını sağladık.

فَاسْتَفْتِهِمْ اَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ
الْبَنُونَ ﴿١٥٠﴾

150. Sen onlara sor: "Kızlar Rabbinin (de,) oğullar kendilerinin mi?"

اَمْ خَلَقْنَا الْمَلٰٓئِكَةَ اِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ ﴿١٥١﴾

151. Yoksa Biz melekleri dişi olarak yarattık (da,) onlar buna şahit midirler?

اَلَا اِنَّهُمْ مِنْ اِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ ﴿١٥٢﴾

وَلَدَ اللّٰهُ وَاِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٥٣﴾

152-153. Dikkat edin! Şüphesiz onlar yalan yere iftira ederek, "Allah oğul doğurdu," derler. Muhakkak onlar, kesin yalancıdırlar.

اَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ﴿١٥٤﴾

154. (Allah,) oğullar yerine kızları mı seçti?

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥٥﴾

155. Size ne oldu? Nasıl (böyle bir) hüküm verirsiniz?

اَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٦﴾

156. Hiç nasihat almaz mısınız?

اَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُبِينٌ ﴿١٥٧﴾

157. Yoksa (elinizde) apaçık bir delil mi var?

158. Eğer doğru iseniz, (içinde böyle bir şey yazılı olan) kitabınızı getirin.

فَأْتُوا بِكِتَابِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ١٥٨

159. Bunlar, Allah ile cinler[1] arasında bir akrabalık uydururlar. Şüphesiz cinler (Allah'ın huzuruna) çıkarılacaklarını bilirler.

وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا ۚ وَلَقَدْ
عَلِمَتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ١٥٩

160. Allah, onların söylediklerinden yücedir.

سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ١٦٠

161. Ancak Allah'ın seçkin kulları (böyle düşünmezler).

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ١٦١

162-164. Şüphesiz siz (de,) taptıklarınız (da) Cehennem'e girecek birisi dışında (hiç kimseyi Allah'a) karşı yoldan çıkaramazsınız.

فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ١٦٢
مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ ١٦٣
إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ ١٦٤

165. (Melekler diyecekler ki:) "Her birimiz için bilinen bir makam vardır."

وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَعْلُومٌ ١٦٥

166. "Hepimiz (Allah'ın huzurunda) sıralar halinde durmaktayız."

وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُّونَ ١٦٦

167. "Keza hepimiz, mutlaka tespih ederiz."

وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ١٦٧

168-170. (Kâfirler) derlerdi ki: "Eğer önceki (kavimlerinki gibi) bir peygamber[2] bize (de) gelseydi, elbette Allah'ın seçkin kulları olurduk."

وَإِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ ١٦٨
لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِنَ الْأَوَّلِينَ ١٦٩
لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ١٧٠

171. Onlar (Allah'ı) inkâr ettiler, ama (sonlarını yakında) öğrenecekler.

فَكَفَرُوا بِهِ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ١٧١

---

[1] Cinler hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. dipnot 6:101

[2] "ذِكْر" kelimesi Kur'an-ı Kerim'de "Resûl" anlamında da kullanılmıştır. (Bkz. 65:11-12)

172. Şüphesiz kullarımız olan peygamberler hakkında verdiğimiz hüküm, daha önce geçmiştir.

وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَۚ ﴿١٧٢﴾

173. (Yani) kendilerine mutlaka yardım edilecektir.

اِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَۖ ﴿١٧٣﴾

174. Şüphesiz Bizim ordumuz, mutlaka üstün gelecektir.

وَاِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿١٧٤﴾

175. Bir süre için onlardan yüz çevir.

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِينٍۙ ﴿١٧٥﴾

176. Onları gözle. Onlar (da) yakında (sonlarını) görecekler.

وَاَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٧٦﴾

177. Onlar azabımızı istemekte acele mi ediyorlar?

اَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٧٧﴾

178. O (azap,) avlularına ineceği zaman, korkutulanların sabahı ne kötü olacak.

فَاِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَٓاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٧٨﴾

179. (Biz sana yine diyoruz ki,) bir süre için onlardan yüz çevir.

وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِينٍۙ ﴿١٧٩﴾

180. Sen gör. Sonunda onlar (da) mutlaka görecekler.

وَاَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٨٠﴾

181.Rabbin paktır. (Bütün) yüceliklere (sahip olan) Rab, O'dur. Onların söylediklerinden uzaktır.

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَۚ ﴿١٨١﴾

182. Peygamberlere (daima) selam olsun!

وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَۚ ﴿١٨٢﴾

183. Her türlü hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur.

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٣﴾

Sûre: 38

SÂD SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

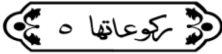
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte seksen dokuz ayettir.

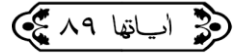
Bu sûre “ ص” Sâd mukataât harfiyle başlamıştır. Müfessirler bunun anlamını sözleri mutlaka gerçekleşecek olan Allah (صَادِقُ الْقَوْلِ) diye beyan etmişlerdir. Çok yüce nasihatleri içeren Kur’an-ı Kerim, onu kabul etmemenin, ancak sahte bir onur sonucunda doğan bir muhalefet sebebiyle olduğuna, şahit tutulmuştur.

Bu sûrede Hz. Davud’un (a.s.) bir rüyasından bahsedilmiştir. Bundan, insan doğasının bir özelliği olan hırsa işaret edilmektedir. Eğer insana yüzde doksan dokuz üstünlük nasip olsa, o yine de yüzde yüz üstün olmayı arzu eder. O, zayıf ve muhtaç olanlara yüzde bir pay bile bırakmak istemez. Geçen sûrede bahsedilen, çok büyük ve kuvvetli ulusların savaşmalarının gayesi de, fakir ülkelerin egemenlik haklarını gasp etmek ve böylece tek başına tüm dünya üzerinde hükümranlık kurmaktır. Diğer bir ifadeyle bu, tanrılık taslamaktır. Daha sonra Hz. Davud (a.s.) vasıtasıyla insanoğluna nasihat edilerek, aralarındaki anlaşmazlıkları zulüm ve inat ile değil, aksine hak ve adaletle halletmeleri gerektiği tavsiye edilmiştir.

Bundan sonra, Hz. Süleyman’ın (a.s.) atları çok sevdiği beyan edilmiştir. Bazı müfessirler bununla ilgili ayetleri şöyle izah etmişlerdir; Bir defasında Hz. Süleyman (a.s.) atları okşayıp, onların bacaklarını sıvazlamaktaydı. Derken namaz vakti geçti. Bunun üzerine Hz. Süleyman (a.s.), kendi gafletinin öcünü o zavallı hayvanlardan almaya kalkıştı ve onların öldürülmelerini emretti! Bu son derece uygunsuz ve komik olan tefsiri başka bir ayet tamamıyla reddetmektedir. Buna göre Hz. Süleyman (a.s.), atların kendisine geri getirilmelerini emretmektedir. Bundan anlaşıldığı gibi, peygamberler cihat uğruna kendilerine bahşedilen binekleri çok severler ve onları sıkça görmek isterler. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) da cihat için hazırlanan atların alınlarına, Kıyamet gününe kadar ümmeti için bereket konulduğunu, beyan etmiştir.

Aynı sûrede Hz. Eyyüb’ün (a.s.) çok büyük sabra sahip bir peygamber olduğu beyan edilmiş olup, bu konuda onun bir örnek olduğu belirtilmiştir. Diğer taraftan, Kitab-ı Mukaddes’te bulunan batıl hikâyeler de burada gerçek ve asıl şekli ile beyan edilmişlerdir.

Sâd Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. (Bu Kur'an'ı,) sözleri mutlaka gerçekleşecek olan Allah (indirmiştir.)[1] Biz her çeşit nasihat (ile dolu olan) Kur'an'ı (şahit olarak gösteriyoruz.)

صٓ وَالْقُرْاٰنِ ذِي الذِّكْرِۜ ﴿٢﴾

3. Ancak kâfirlik edenler, kibir ve muhalefet içindedirler.

بَلِ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا ف۪ي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ﴿٣﴾

4. Biz kendilerinden önce nice kavimleri helâk ettik. Bunun üzerine onlar, (yardım için) feryat ettiler. Ancak, artık kurtuluş vakti değildi.

كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَوْا وَلَاتَ ح۪ينَ مَنَاصٍ ﴿٤﴾

5. Kendilerine, aralarından bir uyarıcı geldi diye şaşırıyorlar. Kâfirler dediler ki: "Bu bir sihirbaz ve büyük bir yalancıdır."

وَعَجِبُٓوا اَنْ جَٓاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هٰذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌۚ ﴿٥﴾

6. "O tanrıları tek bir tanrı mı yaptı? Şüphesiz bu, pek tuhaf bir şeydir."

اَجَعَلَ الْاٰلِهَةَ اِلٰهًا وَاحِدًاۚ اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ﴿٦﴾

7. Aralarından ileri gelenler çıktılar (ve dediler ki:) "Gidin ve tanrılarınıza sımsıkı tutunun. Şüphesiz bu, (belli bir amaçla) tasarlanmış bir şeydir."

وَانْطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ اَنِ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلٰٓى اٰلِهَتِكُمْۚ اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ يُرَادُۚ ﴿٧﴾

---

[1] "Sâd" kelimesi mukattaât harflerinden olup "صَادِقُ الْقَوْلِ" yani sözleri mutlaka gerçekleşecek olan Allah, demektir. Mukataât harfleri hakkında genel bilgi için ayrıca bkz. dipnot 2:2.

8. “Biz, önceki kavimde böylesini duymadık. Bu, ancak bir uydurmadır.”

مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِي الْمِلَّةِ الْاٰخِرَةِ ۚ اِنْ
هٰذَٓا اِلَّا اخْتِلَاقٌ ۚ ﴿٨﴾

9. “Aramızdan, (yalnız) ona mı zikir indirildi?” Aslında onlar, Benim zikrimden şüphe etmekteler. Oysa kendileri azabımı henüz tatmadılar.

ءَاُنْزِلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا ۜ بَلْ هُمْ
فِي شَكٍّ مِنْ ذِكْر۪ي ۚ بَلْ لَمَّا يَذُوقُوا
عَذَابِ ۜ ﴿٩﴾

10. Yoksa her şeyden üstün olan ve çok bahşeden Rabbinin rahmet hazineleri onların yanında mı?

اَمْ عِنْدَهُمْ خَزَٓائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ
الْعَز۪يزِ الْوَهَّابِ ۚ ﴿١٠﴾

11. Yahut göklerde, yerde ve ikisinin arasında bulunanların hükümranlığı onlara mı ait? Öyleyse, her türlü yöntemle ilerlesinler.

اَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا
بَيْنَهُمَا قف فَلْيَرْتَقُوا فِي الْاَسْبَابِ ﴿١١﴾

12. Hiziplerden oluşan ve orada yenilgiye uğratılacak bir ordudan (haber vermekteyiz.)[1]

جُنْدٌ مَا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِنَ
الْاَحْزَابِ ﴿١٢﴾

13-14. Onlardan önce Nuh’un kavmi, Âd ve büyük kuvvet sahibi olan Firavun, Semûd, Lût kavmi ve Eykeliler (de) yalanlamışlardı. Hizipler (ise,) ancak bunlardır

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ
وَفِرْعَوْنُ ذُو الْاَوْتَادِ ۙ ﴿١٣﴾
وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَاَصْحَابُ لْـَٔيْكَةِ ۜ
اُو۬لٰٓئِكَ الْاَحْزَابُ ﴿١٤﴾

---

[1] Hicretten önce inmiş olan bu ayette “Âhzab” gazvesinde kâfirlerin saldırıya geçecekleri, ancak yenilgiye uğrayacakları, beyan edilmiştir.

15. (Bunlardan) her biri peygamberleri yalanladı. Sonunda, azabımız (kendileri için) gerekli oldu.

إِنْ كُلٌّ إِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ
عِقَابِ ﴿١٥﴾ ع

B. 2

16. Bunlar, ancak ansızın gelecek ve aralıksız olacak korkunç sesli (bir azabı) bekliyorlar.

وَمَا يَنْظُرُ هٰٓؤُلَٓاءِ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً
مَا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ ﴿١٦﴾

17. Onlar, “Ey Rabbimiz! Bize payımızı, Hesap Günü (gelmeden) acele olarak ver,” derler.

وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ
الْحِسَابِ ﴿١٧﴾

18. Onların söyledikleri karşısında sabret. Büyük bir güce sahip olan kulumuz Davud’u hatırla. Şüphesiz o, (Allah’a) hep eğilendi.

اِصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا
دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿١٨﴾

19. Şüphesiz Biz, dağlarda (yaşayan insanları) kendisine tâbi kıldık. Onlar çökmekte olan akşam ve ağarmakta olan sabah vaktinde (hep) tespih ederlerdi.[1]

إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ
وَالْإِشْرَاقِ ﴿١٩﴾

20. (Yükseklerde uçan) kuşlar (gibi olan insanları da) toplayıp, (ona tâbi kıldık.) Hepsi, O’na eğilenlerdi.

وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً كُلٌّ لَهُ أَوَّابٌ ﴿٢٠﴾

21. Biz onun saltanatını güçlendirdik. Ona hikmet ve kesin karar veren kelâm ihsan ettik.

وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَاٰتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ
وَفَصْلَ الْخِطَابِ ﴿٢١﴾

22. Kavga edenlerin haberi sana ulaştı mı? Hani onlar suru aşmışlardı.

وَهَلْ اَتٰيكَ نَبَؤُا الْخَصْمِ إِذْ تَسَوَّرُوا
الْمِحْرَابَ ﴿٢٢﴾

[1] Ayrıntılı bilgi için bkz. dipnot 21:80

23. Onlar Davud'un yanına gelince, o onlardan korkmuştu. Onlar dediler ki: "Korkma! İkimiz kavga edenleriz. Birimiz diğerine karşı haddini aşmaktadır. Aramızda adaletle hüküm ver. Haksızlık etme ve bizi doğru yola yönelt."

إِذْ دَخَلُوا عَلَىٰ دَاوُودَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا
لَا تَخَفْ ۖ خَصْمَانِ بَغَىٰ بَعْضُنَا عَلَىٰ
بَعْضٍ فَاحْكُمْ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ
وَاهْدِنَا إِلَىٰ سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿٢٣﴾

24. "Şüphesiz bu benim kardeşimdir. Onun doksan dokuz koyunu var. Benimse bir tek koyunum var. Böyle iken onu (da) bana ver, diyor ve tartışmada bana üstün geliyor.[1]"

إِنَّ هَٰذَا أَخِي ۗ لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً
وَلِيَ نَعْجَةٌ وَاحِدَةٌ ۗ فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا
وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ﴿٢٤﴾

25. (Davud) dedi ki: "O, senin koyununu kendi koyunlarına katmak istemekle sana kesinlikle zulüm etmiştir. Şüphesiz birçok ortaklar birbirlerine zulüm ederler. Ancak iman edip, (yerli yerinde) iyi işler yapanlar, (bundan) müstesnadırlar. Onlar (da) pek azdır." Davud kendisini sınadığımızı anladı. Bunun neticesinde Rabbinden bağışlanmayı diledi. İtaatini göstererek (yere) kapandı ve (Allah'a) yöneldi.

Secde Ayeti 2

قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ إِلَىٰ
نِعَاجِهِ ۖ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي
بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَا هُمْ ۗ وَظَنَّ
دَاوُودُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ
السجدة رَاكِعًا وَأَنَابَ ۩ ﴿٢٥﴾

26. Bunun üzerine Biz, onun bu (kusurunu)[3] bağışladık. Şüphesiz o, Bize yakın olan birisiydi ve kendisine Katımızda güzel bir yer (verilecektir.)

فَغَفَرْنَا لَهُ ذَٰلِكَ ۖ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ
وَحُسْنَ مَآبٍ ﴿٢٦﴾

---

[1] Bazı müfessirlere göre Davud (a.s.) doksan dokuz karısı olduğu halde bir kumandanının karısına âşık olmuş ve kumandanı bir savaşa gönderip onu öldürtmüş ve onun karısını elde etmiştir. Bu tamamen asılsız bir iddiadır. Aslında söylenmek istenen Hz. Davud'un (a.s.) küçük kabilelere üstün çıkmaya çalıştığıydı. Ancak onların bu iddiaları gerçeğe uygun değildi. Hz. Davud'un (a.s.) saltanatı çok sınırlıydı. Onun etrafında bulunan kabileler ise Irak toprağına kadar yayılmışlardı ve sayıları da Hz. Davud'un (a.s.) kabilesinden yüzlerce kat fazlaydı.

[2] Bkz.: Dipnot 7:207

[3] "Kusur"dan murat tam olarak koruma tedbirlerinin alınmamasıdır. İki kişinin suru atlayarak Hz. Davud'un (a.s.) sarayına girmeyi başarması, tam olarak koruma tedbirinin alınmadığını gösterir. Yüce Allah (c.c.), Hz. Davud'u (a.s.) onun kötü etkilerinden korumuştu.

27. Ey Davud! Şüphesiz Biz seni yeryüzünde halife kıldık. Onun için insanların arasında adaletle karar ver. (Kendi) arzuna uyma, yoksa o seni Allah'ın yolundan saptırır. Şüphesiz Allah yolundan sapanlara, unuttukları için, hesap günü şiddetli bir azap mukadderdir.

يَا دَاوُدُ اِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِى الْاَرْضِ
فَاحْكُمْ بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ
الْهَوٰى فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ ۜ اِنَّ
الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ لَهُمْ
عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٢٧﴾ ع

B. 3

28. Biz, gök ile yeri ve ikisinin arasındakileri amaçsız olarak yaratmadık. Bu, ancak kafirlik etmiş olanların zannıdır. Onun için kâfirlere ateş (azabından) bir felaket vardır.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
بَاطِلًا ۜ ذٰلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ فَوَيْلٌ
لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ ۜ ﴿٢٨﴾

29. Biz iman edip, (yerli yerinde) iyi işler yapanları, yeryüzünde karışıklık çıkaranlar gibi mi sayacağız? Yahut takvayı benimsemiş olanları, kötülükler işleyenler gibi mi tutacağız?

اَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
كَالْمُفْسِدِينَ فِى الْاَرْضِ ۘ اَمْ نَجْعَلُ
الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ﴿٢٩﴾

30. Bu (Kur'an,) çok yüce bir Kitap'tır. Onu sana indirdik. Bütün iyilikleri içermektedir. Gayesi (ise,) onların ayetleri üzerinde (iyice) düşünmesi ve akıllı olanların (da) öğüt almasıdır.

كِتَابٌ اَنْزَلْنَاهُ اِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا
اٰيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿٣٠﴾

31. Biz, Davud'a Süleyman'ı bahşettik. O ne iyi bir kuldu! Şüphesiz (Allah'a da) çok eğilendi.

وَوَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ ۜ نِعْمَ الْعَبْدُ ۜ
اِنَّهُ اَوَّابٌ ۜ ﴿٣١﴾

32. Hani bir akşam kendisine hızlı koşan iyi cins atlar getirilmişti.

اِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّافِنَاتُ
الْجِيَادُ ۙ ٣٢

33. Dedi ki: “Ben, (dünyanın) mallarını, bana ancak Rabbimi hatırlattığı için severim.” Bu arada onlar gözden uzaklaştılar.

فَقَالَ اِنّ۪ٓي اَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ
ذِكْرِ رَبّ۪يۚ حَتّٰى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ٣٣

34. (Süleyman,) “Onları bana geri getirin,” (dedi. Atlar geri gelince, sevgi ile) onların bacaklarını ve boyunlarını okşamaya başladı.[1]

رُدُّوهَا عَلَيَّۜ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ
وَالْاَعْنَاقِ ٣٤

35. Şüphesiz Biz, Süleyman’ı sınadık. Onun tahtına cansız bir cesedi oturttuk. Sonra o, (Allah’a) yöneldi.[2]

وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمٰنَ وَاَلْقَيْنَا عَلٰى كُرْسِيِّه۪
جَسَدًا ثُمَّ اَنَابَ ٣٥

36. (Süleyman) dedi ki: “Ey Rabbim! Beni bağışla. Bana benden sonraki bir kimseye uygun düşmeyecek bir hükümranlık nasip et. Şüphesiz çok bahşeden, ancak Sensin.[3]”

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ ل۪ي وَهَبْ ل۪ي مُلْكًا لَا
يَنْبَغ۪ي لِاَحَدٍ مِنْ بَعْد۪يۚ اِنَّكَ اَنْتَ
الْوَهَّابُ ٣٦

37. Biz, onun hizmetine emriyle hafifçe esen rüzgârı vermiştik. (O da) onun gitmek istediği yere (doğru eserdi).

فَسَخَّرْنَا لَهُ الرّ۪يحَ تَجْر۪ي بِاَمْرِه۪ رُخَٓاءً
حَيْثُ اَصَابَ ۙ ٣٧

---

[1] Bazı müfessirler Hz. Süleyman’ın atlara bakarken namaz vakti geçtiği için öfkelenerek, o güzel atların ayaklarını ve boyunlarını kestiğini söylerler. Böyle bir tefsir tamamen yanlıştır. Hz. Süleyman (a.s.) atların boynunu ve ayaklarını sıvazlayıp okşamıştır.

[2] Bazı müfessirlere göre Hz. Süleyman’ın (a.s.) karısı olmayan güzel bir kadın onun tahtına oturmuştu. Hz. Süleyman (a.s.) da, (hâşâ!) onunla kötü bir harekette bulunmak istemişti. Ancak daha sonra onun kendisi için bir sınav olduğunu anlamıştı. Bu tamamen asılsız bir hikâye olmakla kalmayıp, Hz. Süleyman’a (a.s.) yapılmış bir iftiradır. Aslında cansız bir cesetten, Hz. Süleyman’ın (a.s.) vârisinin manevi sıfatlardan ve hükümranlık yeteneklerinden uzak olduğu kastedilmiştir (Ayrıca bkz: Dipnot 34:15)

[3] Hz. Süleyman (a.s.) kendisine vâris olacak oğlunun maneviyattan uzak olduğunu görünce, kendisinin sahip olduğu bir saltanata onun sahip olmaması konusunda dua etmiştir. Nitekim oğlu yerine geçince saltanatı gitgide çökmüştür.

38-39. Şeytanları, (yani baş kaldıran) her inşaat uzmanını ve dalgıcı, keza zincirlerle bağlı olan daha başkalarını (da) onun hizmetine vermiştik.[1]

وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَغَوَّاصٍ ٣٨
وَاٰخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْاَصْفَادِ ٣٩

40. İşte bu hesapsız bağışımızdır. İster (bu kavimlere) iyilikte bulun, ister (uygun bir şekilde) onları elinde tut.

هٰذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ اَوْ اَمْسِكْ بِغَيْرِ
حِسَابٍ ٤٠

41. Şüphesiz o, Biz'e yakın olan birisiydi ve kendisine Katımızda güzel bir yer (verilecektir.)

وَاِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفٰى وَحُسْنَ مَاٰبٍ ٤١

B. 4

42. Kulumuz Eyyüb'ü (de) an. Hani Rabbine, "Kâfir bir düşman, bana büyük bir eziyet ve azap verdi," diye seslenmişti.

وَاذْكُرْ عَبْدَنَا اَيُّوبَ اِذْ نَادٰى رَبَّهُ اَنّ۪ي
مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ٤٢

43. (Biz de ona dedik ki:) "Bineğini topukla. İşte (yakında) hem yıkanacak, hem içecek serin su var.[2]"

اُرْكُضْ بِرِجْلِكَ هٰذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ
وَشَرَابٌ ٤٣

44. Biz kendisine, ailesini ve benzerleri olan daha başkalarını, rahmetimizden ve akıl sahipleri için öğüt olarak ihsan ettik.

وَوَهَبْنَا لَهُ اَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ
رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرٰى لِاُولِي الْاَلْبَابِ ٤٤

---

[1] Eski zamanlarda gemilerde kürek çekenleri ve denizde çalışan köleleri kaçmasınlar diye zincire vururlardı. Daha önce uzak yerlere kadar seyreden gemilerden bahsedildiğine göre burada gemilerde çalışanlardan bahsedilmiştir.

[2] Kitab-ı Mukaddes'te zikredildiği gibi (Eyyüb-Job; 2:7) bazı müfessirler, Hz. Eyyüb'ün (a.s.) çok ağır bir cilt hastalığına tutulduğunu ileri sürerler. Kur'an-ı Kerim asla böyle bir hastalıktan bahsetmemiştir. "Şeytan" kelimesinden, o bölgenin çok zalim ve putlara tapan bir hükümdarı kastedilmiştir. O, Hz. Eyyüb'e (a.s.) karşı çıkarak kendisine çok eziyet ve sıkıntı veriyordu. Bunun üzerine Yüce Allah (c.c.) da Hz. Eyyüb'ün (a.s.) oradan hicret ederek başka bir yere gitmesini emretti. Uzun yolculukta, özellikle çölde içecek ve yıkanacak suya muhtaç olan Hz. Eyyüb'e (a.s.) yakınında su bulunduğunun haberi verildi. Kırk dördüncü ayet-i kerimede, sonradan ailesinin de kendisine ulaştığı ve bazı insanların kendisini kabul ettikleri beyan edilmiştir.

45. Biz Eyyüb’e, “Eline yapraklı bir demet dal[1] alıp onunla (bineğe vurarak) yola çık.[2] Haktan ayrılıp batıl olana meyletme,[3]” dedik. Şüphesiz Biz, onu pek sabırlı bulduk. O ne iyi bir kuldu! Şüphesiz o, Allah’a çok eğilen birisiydi.

وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِبْ بِهِ وَلَا تَحْنَثْ إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٤٥﴾

46. Pek faal ve basiret sahibi olan kullarımız İbrahim, İshâk ve Yakub’u da an.[4]

وَاذْكُرْ عِبَادَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولِي الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ﴿٤٦﴾

47. Şüphesiz Biz, onları halis (bir iş için, yani) ahiret evini daima hatırlamaları (için) seçtik.

إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ ﴿٤٧﴾

48. Şüphesiz onlar, Katımızda en seçkin ve hayırlı kimselerdendi.

وَإِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٨﴾

49. İsmail'i, Elyesâ’yı, Zülkifl’i an. Bunların tamamı en iyi kullardandı.[5]

وَاذْكُرْ إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٩﴾

50. Bu çok yüce bir hatırlatmadır ve şüphesiz takvayı benimseyenler için (ise) en iyi kalınacak yer vardır.

هَٰذَا ذِكْرٌ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَآبٍ ﴿٥٠﴾

---

[1] Bazı müfessirlere göre Hz. Eyyüb (a.s.), karısına kızarak onu yüz kere kırbaçlayacağına yemin etmişti. Yüce Allah (c.c.) kendisine, eline bir süpürge alarak karısına hafifçe dokundurmasını tavsiye etmiş! Bu gibi tefsirler doğru değildir. Kur’an-ı Kerim’de bazı peygamberlerin eşlerinin onlara isyan ettikleri zikredildiyse de, bunlar arasında Hz. Eyyüb’ün (a.s.) eşinin ismi zikredilmemiştir. Onun için Hz. Eyyüb’ün (a.s.) eşinin dövmeye yemin ettiğini söylemek tamamen yanlıştır. Arapça’da ضِغْثٌ kelimesi bir demet şeklinde olan hurma dalı için de kullanılmaktadır. (Bkz. Feth-ül Beyan Tefsiri; C.8; ilgili ayet). Binicilerin de atlarını hızla koşturmak için bu gibi dalları kullandıkları bilinir.

[2] “ضَرَبَ” kelimesi yolculuk yapmak anlamında da kullanılır. (Bkz: Akrab-ül Mevarid)

[3] “حِنْثٌ” kelimesi haktan ayrılarak batıla meyletmek demektir. Bu ayetten anlaşıldığına göre Hz. Eyyüb’ün (a.s.) düşmanları kendisine dininden dönmesi konusunda baskı yapıyorlardı. Yüce Allah (c.c.) kendisine oradan hicret etmesini ve batıla yönelmemesini tavsiye etti.

[4] “أُولِى الْأَيْدِى” tabiri “çok ellere sahip olanlar” demektir. Aslında bu ifade onların çok çalışkan oldukları anlamındadır. “Birçok göze sahip” yani “وَالْأَبْصَارِ” demekle de onların çok basiret sahibi ve ileri görüşlü oldukları beyan edilmiştir.

[5] Bu ayette zikredilen “Zülkifl” isimli Peygamber, Kitab-ı Mukaddes’te yer alan “Hezekiel” adlı peygamberdir.

51. (Yani) ebedi bahçeler. (Onların) kapıları kendilerine daima açık tutulacaktır.

جَنَّاتِ عَدْنٍ مُفَتَّحَةً لَهُمُ الْاَبْوَابُ ﴿٥١﴾

52. Orada (yastıklara) yaslanmış olacaklar. Orada birçok değişik meyve ve içecek isteyecekler.

مُتَّكِـِٔينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ
كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ﴿٥٢﴾

53. Yanlarında, gözlerini yere indirmiş, kendilerine yaşıt hanımlar olacak.[1]

وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ اَتْرَابٌ ﴿٥٣﴾

54. Hesap günü size (verilmek üzere) vadolunan, işte budur.

هٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٥٤﴾

55. Şüphesiz rızkımız (da) budur. Onun tükenmesi (de) mümkün değildir.

اِنَّ هٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنْ نَفَادٍ ﴿٥٥﴾

56. Bu (mutlaka olacaktır.) Asiler için (ise,) şüphesiz en kötü dönülecek yer vardır.

هٰذَا وَاِنَّ لِلطَّاغِينَ لَشَرَّ مَاٰبٍ ﴿٥٦﴾

57. (Yani) Cehennem. Onlar oraya girecekler. Orası ne kötü bir kalınacak yerdir!

جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿٥٧﴾

58. Bu (mutlaka olacaktır.) Artık ondan tatsınlar; (yani) kaynar sudan ve irinden.

هٰذَا فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ ﴿٥٨﴾

59. Onlara benzer başka topluluklar (da olacaktır.)

وَاٰخَرُ مِنْ شَكْلِهِ اَزْوَاجٌ ﴿٥٩﴾

60. Bu sizinle birlikte Cehennem'e girecek olan bir topluluktur. Onlara hoş geldiniz diyecek (kimse) bulunmayacaktır. Şüphesiz onlar ateşe girecek olanlardır.

هٰذَا فَوْجٌ مُقْتَحِمٌ مَعَكُمْ لَا مَرْحَبًا
بِهِمْ اِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ ﴿٦٠﴾

61. Onlar (kendilerine lanet edenlere) diyecekler ki: "Aksine (lanetlenmiş olanlar sizlersiniz.) Size (de) hoş geldiniz diyen kimse bulunmayacak. Bu (Cehennem'i) bizim önümüze çıkaranlar, ancak sizlersiniz. O pek kötü bir kalınacak yerdir!"

قَالُوا بَلْ اَنْتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ اَنْتُمْ
قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا فَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴿٦١﴾

[1] "Gözlerini yere indirmiş" ifadesiyle o bayanların hayâlı olduklarına işaret edilmiştir.

62. Onlar, “Ey Rabbimiz! Onu kim önümüze çıkardıysa, ona ateşte iki kat azap ver,” diyecekler.

قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا
ضِعْفًا فِي النَّارِ ﴿٦٢﴾

63. (Cehennemlikler) diyecekler ki: “Bize ne oldu (da,) bugün kötülerden saydığımız kimseleri burada görmüyoruz.”

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرٰى رِجَالًا كُنَّا
نَعُدُّهُمْ مِنَ الْاَشْرَارِ ﴿٦٣﴾

64. “Biz onları mı aşağılardık? Yoksa onları gözümüzden kaçırdık (da, kendilerini tanıyamadık) mı?”

اَتَّخَذْنَاهُمْ سِخْرِيًّا اَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ
الْاَبْصَارُ ﴿٦٤﴾

65. Şüphesiz Cehennemlik olanların bu kavgası gerçektir.

اِنَّ ذٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ اَهْلِ النَّارِ ﴿٦٥﴾ ع

B. 5

66. De ki: “Ben, ancak bir uyarıcıyım. Allah'tan başka bir İlâh yoktur. O, tektir, her şeye galiptir.”

قُلْ اِنَّمَا اَنَا مُنْذِرٌ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا اللّٰهُ
الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٦٦﴾

67. O, göklerin, yerin ve her ikisi arasında bulunanların Rabbidir. O, üstündür, çok bağışlayandır.

رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ﴿٦٧﴾

68. De ki: “Bu çok büyük bir haberdir.”

قُلْ هُوَ نَبَؤٌا عَظِيمٌ ﴿٦٨﴾

69. “(Ancak) siz ondan yüz çeviriyorsunuz.”

اَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٦٩﴾

70. “Şanları çok yüce olan meleklerin (bunu) tartıştıklarından bir bilgim bulunmuyordu.[1]”

مَا كَانَ لِيَ مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَاِ الْاَعْلٰى
اِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٧٠﴾

71. “Bana, ancak apaçık (anlatan) bir uyarıcı olduğum vahiy olunur.”

اِنْ يُوحٰى اِلَيَّ اِلَّا اَنَّمَا اَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٧١﴾

[1] Yani meleklerin, o çağda hidayet rehberliği bakımından en uygun kimdir diye tartıştıklarından hiç haberim yoktu.

72. Hani Rabbin meleklere demişti ki: “Şüphesiz Ben, yaş topraktan bir insan yaratmak üzereyim.”

اِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنّ۪ي خَالِقٌ بَشَرًا
مِنْ ط۪ينٍ ﴿٧٢﴾

73. “Onu tamamlayıp kelâmımı ona indirdiğim zaman, sizler itaat ederek önünde eğilin.”

فَاِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ ف۪يهِ مِنْ رُوح۪ي
فَقَعُوا لَهُ سَاجِد۪ينَ ﴿٧٣﴾

74. Meleklerin hepsi ona topluca (tam olarak) itaat ettiler.

فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ اَجْمَعُونَۙ ﴿٧٤﴾

75. Ancak İblis (itaat etmedi.) O, kibirlendi ve o zaten kâfirlerdendi.

اِلَّٓا اِبْل۪يسَۜ اِسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ
الْكَافِر۪ينَ ﴿٧٥﴾

76. (Allah) dedi ki: “Ey İblis! Her iki elimle yarattığıma[1] itaat etmekten seni alıkoyan nedir? Sen kendini büyük mü sandın? Yoksa (buyruğuma boyun eğmekten) daha üstün müsün?

قَالَ يَٓا اِبْل۪يسُ مَا مَنَعَكَ اَنْ تَسْجُدَ لِمَا
خَلَقْتُ بِيَدَيَّۜ اَسْتَكْبَرْتَ اَمْ كُنْتَ مِنَ
الْعَال۪ينَ ﴿٧٦﴾

77. O, dedi ki: “Ben ondan daha iyiyim. Sen beni ateşten yarattın. Onu (da) yaş topraktan yarattın.”

قَالَ اَنَا۬ خَيْرٌ مِنْهُۜ خَلَقْتَن۪ي مِنْ نَارٍ
وَخَلَقْتَهُ مِنْ ط۪ينٍ ﴿٧٧﴾

78. (Allah) dedi ki: “Çık (git) buradan. Şüphesiz sen kovulmuşsun.”

قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَج۪يمٌۚ ﴿٧٨﴾

79. “Şüphesiz mükâfat ve cezanın verileceği güne kadar lanetim üzerinde olacak.”

وَاِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَت۪ٓي اِلٰى يَوْمِ الدّ۪ينِ ﴿٧٩﴾

80. (İblis) dedi ki: “Yarabbi! (Bu durumda insanların) diriltilip tekrar kaldırılacakları zamana kadar bana mühlet ver.”

قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْن۪ٓي اِلٰى يَوْمِ
يُبْعَثُونَ ﴿٨٠﴾

---

[1] Yani bütün sıfatlarımı zatında topladığım anlamındadır. (Tesniye bazen çoğul anlamında da kullanılır. Bkz. Fıkhullugat; C.2)

81. (Allah) dedi ki: “Şüphesiz sen mühlet verilenlerdensin.”

قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَۙ ﴿٨١﴾

82. “(Bu mühlet,) vakti bilinen güne kadar (olacak).”

اِلٰى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٨٢﴾

83-84. (İblis) dedi ki: “Şerefin üzerine andolsun ki, onların arasından seçkin kulların dışında hepsini mutlaka saptıracağım.”

قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَاُغْوِيَنَّهُمْ اَجْمَعِينَۙ ﴿٨٣﴾

اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٨٤﴾

85. (Allah) dedi ki: “Gerçek (budur) ve Ben kesinlikle gerçeği söylerim.”

قَالَ فَالْحَقُّۘ وَالْحَقَّ اَقُولُۚ ﴿٨٥﴾

86. “Ben, Cehennem’i seninle ve sana uyanların hepsiyle mutlaka dolduracağım.”

لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ اَجْمَعِينَ ﴿٨٦﴾

87. De ki: “Ben bu (kelâmı size bildirmenin) mükâfatı olarak sizden hiçbir karşılık istemiyorum ve ben gösteriş için yapmacık hareketlerde bulunanlardan değilim.”

قُلْ مَٓا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ وَمَٓا اَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ﴿٨٧﴾

88. Bu (Kur’an) bütün âlemler için yüce bir nasihatten başka bir şey değildir.

اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٨٨﴾

89. Bir süre sonra bunun haberini siz (de) mutlaka öğrenirsiniz.[1]

وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَاَهُ بَعْدَ حِينٍ ﴿٨٩﴾

[1] Yani Kur’an-ı Kerim’in önceden verdiği haberlerin gerçekleştiğini görürsünüz.

Sûre: 39

ZÜMER SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yetmiş altı ayettir.

Sâd sûresinin sonunda şeytana ibadet etmeyi reddeden ve ancak Yüce Allah'ın (c.c.) ibadetine bağlı kalarak, yalnız O'na secde eden ve dinlerini ancak Yüce Allah (c.c.) için halis kılan kullardan bahsedilmiştir. Bu sûrenin başında ise Yüce Peygamber'e (s.a.v.), dinini Yüce Allah (c.c.) için halis kılarak, ancak O'na ibadet et, diye buyrulmuştur. Şüphesiz Yüce Allah (c.c.), ancak halis dini kabul eder.

Daha sonra müşriklerin bir delili reddedilmiştir. Onlar putperestliğin bir delilini ileri sürerek, putlar bizi Allah'a (c.c.) yaklaştırdıkları için, biz onlara taparız derler. Yüce Allah (c.c.) bu delilin doğru olmadığını ileri sürmüştür. O, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) gibi dini tam manasıyla halis olan ve içinde zerre kadar şirk bulunmayan, ancak Allah'a (c.c.) yaklaştıran bir aracı olabilir, diye buyurmuştur.

Sonra insan hayatının başlangıcının, "Nefs-i Vahide"den (tek bir nefisten) olduğu beyan edilmiştir. İnsanoğlunun bir cenin olarak ana rahminde geliştiği sırada, o cenin üç karanlıkta gizlenmiştir. Birinci karanlık, rahmi çevrelemiş olan ana karnıdır. İkinci karanlık, içinde ceninin geliştiği rahimdir. Üçüncü karanlık ise, ana rahminde cenini sarmış olan "Plasenta"dır.

Daha sonra Hz. Resûlüllah'a (s.a.v) şöyle bir duyuru yapması buyrulmuştur: "Bana ibadetimi halis olarak Allah'a (c.c.) mahsus etmem emredilmiştir. Ben dinimi Allah'a (c.c.) mahsus ederek, yalnız O'na ibadet edeceğim. Sizler O'ndan başka istediğinize ibadet edin. Ancak böyle yaparsanız, bu sizleri çok büyük zarara uğratacaktır. Çünkü böyle yaparsanız, hem kendinizi hem de gelecek nesillerinizi saptırmış olursunuz."

Bundan sonra bir soru ile önemli bir gerçek ileri sürülmüştür. Kalbi Yüce Allah'ın (c.c.) zikri ile teselli bulmuş bir kimseden daha iyi kim olabilir? Bu yüzden, Rablerinin (c.c.) zikrinden gafil olanlar, çok şanssız kimselerdir!

Bu sûrenin yirmi dördüncü ayetinde Yüce Allah'ın (c.c.) Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) tekrar tekrar okunacak olan bir kitabı indirdiği beyan edilmiştir. Bu Kitap'ta bazı ayetlerin "Müteşabihat" yani benzer ayetler oldukları ve onların da çiftler halinde bulundukları beyan edilmiştir. "Müteşabih" ayetlere benzeyen ve onları anlamak için hakkı arayanlara yardımcı olan diğer ayetlerin

de bu Kitap'ta bulunduğu zikredilmiştir. Bu konu "اَلْقُرْآنُ يُفَسِّرُ بَعْضُهُ بَعْضًا" kelimelerinde de anlatılmıştır. (Yani Kuran-ı Kerim'in bazı ayetleri diğer ayetleri izah eder.) Diğer bazı ayetlerde, bilgileri kuvvetli olanların, müteşabih ayetleri de anladıkları beyan edilmiştir.

Müslüman Ahmediye Cemaati'nin kurucusu Vadedilen Mesih ve Mehdi Hz. Mirza Gulam Ahmed'e (a.s.) bu sûrenin şu ayeti ilham edilmiştir:

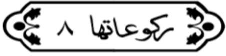
"أَلَيْسَ اللّٰهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ" (Yani: Allah, kulu için yeterli değil mi? 39:37)

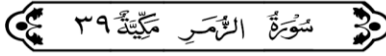
Bunun için o, bir yüzük yaptırdı ve taşına da bu kelimeleri yazdırdı. Bundan dolayı Müslüman Ahmediler üzerlerinde aynı ifadelerin yazılı olduğu yüzükleri parmaklarında taşırlar.

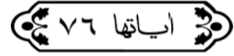
Bu sûrenin kırk üçüncü ayetinde yüce bir sır açıklanmıştır ve uykunun bir çeşit ölüm olduğu beyan edilmiştir. İnsanın ruhu yahut şuuru sık sık uykuya dalar. Yüce Allah'ın (c.c.) yarattığı sistem sonucu en uygun olan bir anda bilinç, böylece en derinlere dalar ve sonra da tekrar geri gelir. Bilim adamları bunun üzerinde araştırmalar yapmışlardır. Onların bildirdiklerine göre, uyuyan bir kimse tam olarak uygun bir anda bu hadiseyi aynen yaşamaktadır. Bu anı, ancak bir atom saatiyle ölçmek mümkündür. Aradaki zaman o denli kısadır ki, aslında bir farkın anlaşılması bile mümkün değildir. Yüce Allah (c.c.) nefsin bu dalışının ardından, onu tekrar geri göndermeyecek olursa, işte bunun adı da ölüm yahut vefattır.

Ayrıca burada, bu dünyadan edebi olarak ayrılarak Yüce Allah'ın (c.c.) huzuruna gitmekten bahsedilmektedir. Onun için hesap vereceklerine inananlara müjde verilmektedir ve denmektedir ki; Yüce Rabbiniz (c.c.) her çeşit günahları affetme kudretine sahiptir. O, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir. Onun için Allah'ın (c.c.) önünde eğilin ve kendinizi O'na havale edin. Yoksa tevbe etmeden ölüm size ulaşacak ve azap da gelip çatacaktır. O zaman insanoğlu üzüntüyle, keşke ben Allah'ın (c.c.) gözü önünde ve O'nun huzurunda bunca günah yapmaya cesaret etmeseydim diyecektir.

Bu sûrenin adı "Zümer" yani "Hizipler"dir. Sûrenin sonunda "Zümer" ikiye bölünmüştür. Bunlardan bir grup öbek öbek Cehennem'e, diğeri ise Cennet'e götürülecekler denmiştir.

Zümer Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

2. Bu (yüce) Kitab’ın indirilmesi, tam olarak üstün olan ve bütün işleri hikmetle yürüten Allah tarafındandır.

تَنْز۪يلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَز۪يزِ
الْحَك۪يمِ ٢

3. Şüphesiz Biz, sana (bu) Kitab’ı hak ile indirdik. Onun için dini, yalnız O’na halis kılarak, Allah’a ibadet et.

اِنَّٓا اَنْزَلْنَٓا اِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ
اللّٰهَ مُخْلِصاً لَهُ الدّ۪ينَۜ ٣

4. İyi dinleyin! Halis din, ancak Allah’a yakışır. O’ndan başkalarını dost edinenler, “Biz onlara, ancak bizi Allah’a yaklaştırarak, yüce bir mertebeye ulaştırsınlar, diye tapıyoruz,” (derler.) Şüphesiz Allah, ihtilâf ettikleri konular hakkında aralarında hüküm verecektir. Şüphesiz Allah, yalancı ve çok nankör olana başarı yolunu göstermez.

اَلَا لِلّٰهِ الدّ۪ينُ الْخَالِصُۜ وَالَّذ۪ينَ
اتَّخَذُوا مِنْ دُونِه۪ٓ اَوْلِيَٓاءَۢ مَا نَعْبُدُهُمْ
اِلَّا لِيُقَرِّبُونَٓا اِلَى اللّٰهِ زُلْفٰىۜ اِنَّ اللّٰهَ
يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ف۪ي مَا هُمْ ف۪يهِ يَخْتَلِفُونَۜ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْد۪ي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ٤

5. Allah oğul edinmek isteseydi, yarattıklarından dilediğini seçerdi. O, (bir oğul edinmekten) paktır. İşte o, tek olan Allah’tır (ve) her şeye galiptir.

لَوْ اَرَادَ اللّٰهُ اَنْ يَتَّخِذَ وَلَداً لَاصْطَفٰى
مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَٓاءُۙ سُبْحَانَهُۜ هُوَ اللّٰهُ
الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ٥

6. O, gökleri ve yeri hak ile yarattı. Gece ile gündüzü örter, gündüz ile (de) geceyi örter. Güneş ile ayı hizmetinize vermiştir. (Nitekim) her biri belli bir süreye kadar (belli bir yol üzerinde) hareket etmektedir. İyi dinleyin! O, her şeyden üstündür, çok bağışlayandır.

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ يُكَوِّرُ
الَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى الَّيْلِ
وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۜ كُلٌّ يَجْرِي
لِاَجَلٍ مُسَمًّى ۜ اَلَا هُوَ الْعَزِيزُ
الْغَفَّارُ ﴿٦﴾

7. O, sizi tek bir candan yarattı. Sonra ondan eşini (de) var etti. Sizin için hayvanlardan sekiz çift nazil etti. Sizi, annelerinizin karnında, üç karanlık içinde (bir) yaratılışın ardından (ikinci bir) yaratılış vererek var etti. İşte Rabbiniz olan Allah, budur. Hükümranlık O'nundur. O'ndan başka bir İlâh yoktur. O halde siz nereye döndürülüyorsunuz?[1]

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا
زَوْجَهَا وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْاَنْعَامِ ثَمٰنِيَةَ
اَزْوَاجٍ ۜ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ اُمَّهٰتِكُمْ
خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمٰتٍ ثَلٰثٍ ۜ
ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ۜ لَا اِلٰهَ اِلَّا
هُوَ ۚ فَاَنّٰى تُصْرَفُونَ ﴿٧﴾

---

[1] Ayette kullanılan " اَنْزَلَ " kelimesi bedensel olarak yani maddi olarak gökten inmek anlamında kullanılmamıştır. Aksine bu kelime, çok faydalı olan eşyaların yaratılışı için kullanılır. Hayvanların gökten yağmur gibi inmedikleri bilinen bir gerçektir. Buna rağmen Kur'an-ı Kerim'de hayvanlar için de bu kelime kullanılmıştır. Çünkü hayvanlarda insanlar için sayısız fayda vardır. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) için de aynı kelime kullanılmış olmasına rağmen (12:11), bütün ulemalar onun gökten inmediğine inanırlar. Hz. İsa'nın (a.s.) tekrar bu dünyaya gelmesi ile ilgili olarak da " نُزُول " kelimesi kullanılmıştır. Bu sebeple ulemaların onun gökten ineceğine inanmaları pek tuhaftır! Onlar bu kelimenin Kur'an-ı Kerim'deki kullanılışını göz önünde bulundurarak, Hz. İsa'nın (a.s.) gökten ineceği konusundaki inançlarını tekrar gözden geçirmelidirler.

Daha önce 6:144-145'te de zikredilen keçi, koyun deve ve inek ve eşleri bu ayet-i kerimede de zikredilmiştir. Bunlar insanoğlunun günlük olarak kullandığı ve istifade ettiği hayvanlar olduğundan bu ayet-i kerimede de bunlardan zikredilmiştir.

8. Eğer kâfirlik ederseniz, şüphesiz Allah size (asla) muhtaç değildir. Ama kulları için küfrü (de hiç) istemez. Eğer şükrederseniz, onu sizin için sever. Yük taşıyan kimse, başkasının yükünü taşımayacaktır. Ardından dönüşünüz Rabbinize olacaktır. İşte o zaman, O size yaptıklarınızı bildirecektir. Şüphesiz O, kalplerdeki (sırları bile) en iyi bilendir.

إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ ۖ وَلَا
يَرْضٰى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ ۚ وَإِنْ تَشْكُرُوا
يَرْضَهُ لَكُمْ ۗ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ
أُخْرٰى ۗ ثُمَّ إِلٰى رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۗ إِنَّهُ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٨﴾

9. İnsana bir sıkıntı geldiğinde, O'na eğilerek Rabbini çağırır. Sonra O, Katından ona bir nimet ihsan ettiğinde, o daha önce hangi gaye için Kendisini çağırdığını unutur ve (insanları) O'nun yolundan saptırmak için Allah'a ortaklar koşar. De ki: "Kâfirliğin sebebiyle geçici olarak yararlan. Şüphesiz sen, (Cehennem) ateşine girecek olanlardansın."

وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا
إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ
يَدْعُو إِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لِلّٰهِ أَنْدَادًا
لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ۗ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ
قَلِيلًا ۖ إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ﴿٩﴾

10. Gecenin saatlerinde ibadet eden, (bazen) secde eden, (bazen de) ayakta duran, ahiretten (de) korkan ve Rabbinin rahmetini uman bir kimse, (bilgi sahibi olan değil midir?) De ki: "Bilenlerle bilmeyenler bir olabilir mi?" Ancak akıl sahipleri öğüt alırlar.

أَمَّنْ هُوَ قَانِتٌ آنَاءَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا
يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُو رَحْمَةَ رَبِّهِ ۗ
قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ
لَا يَعْلَمُونَ ۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو
الْأَلْبَابِ ﴿١٠﴾ ع ١٠ ١٥

B. 2

11. De ki: “Ey iman etmiş olan kullarım! Rabbinizin takvasını benimseyin. Bu dünyada (İlâhi) emirleri (tam olarak) yerine getirenlere, (ahirette) güzel karşılık vardır. Allah’ın toprağı (çok) geniştir. Şüphesiz sabredenlere ecirleri, mutlaka hesapsız olarak tastamam verilecektir.”

قُلْ يَا عِبَادِ الَّذٖينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ
لِلَّذٖينَ اَحْسَنُوا فٖي هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ
وَاَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةٌ اِنَّمَا يُوَفَّى
الصَّابِرُونَ اَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١١﴾

12. De ki: “Şüphesiz bana, itaati yalnız Allah’a has kılarak O’na ibadet etmem emredildi.”

قُلْ اِنّٖي اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ اللّٰهَ مُخْلِصًا
لَهُ الدّٖينَ ﴿١٢﴾

13. “Bana, (bütün) itaat edenlerin ilki olmam emredildi.”

وَاُمِرْتُ لِاَنْ اَكُونَ اَوَّلَ الْمُسْلِمٖينَ ﴿١٣﴾

14. De ki: “Eğer Rabbime itaatsizlik edersem, şüphesiz ben büyük bir günün azabından korkarım.”

قُلْ اِنّٖي اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ رَبّٖي
عَذَابَ يَوْمٍ عَظٖيمٍ ﴿١٤﴾

15. De ki: “İtaatimi yalnız Allah’a has kılarak O’na ibadet ederim.”

قُلِ اللّٰهَ اَعْبُدُ مُخْلِصًا لَهُ دٖينٖي ﴿١٥﴾

16. “Öyleyse siz, O’ndan başka dilediğinize ibadet edin.” De ki: “Kıyamet günü kendilerini ve ailelerini hüsrana uğratacak olanlar, şüphe yok ki (gerçek) hüsrana uğrayanlardır. İyi dinleyin! Apaçık hüsran (da, ancak) budur.”

فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهٖ قُلْ اِنَّ
الْخَاسِرٖينَ الَّذٖينَ خَسِرُوا اَنْفُسَهُمْ
وَاَهْلٖيهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اَلَا ذٰلِكَ هُوَ
الْخُسْرَانُ الْمُبٖينُ ﴿١٦﴾

17. Onlar için üstlerinde (de) ateşten gölgeler, altlarında (da ateşten) gölgeler olacak. İşte Allah’ın kullarını korkuttuğu budur. Ey kullarım, Benim takvamı benimseyin!

لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ وَمِنْ
تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ذٰلِكَ يُخَوِّفُ اللّٰهُ بِهٖ
عِبَادَهُ يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ ﴿١٧﴾

18. Putlara[1] ibadet etmekten uzak duranlar ve Allah'a eğilenlere (büyük bir) müjde vardır. Onun için kullarıma müjde ver.

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ اَنْ يَعْبُدُوهَا
وَاَنَابُوا اِلَى اللّٰهِ لَهُمُ الْبُشْرٰى ۚ فَبَشِّرْ
عِبَادِ ﴿١٨﴾

19. Onlar sözü dinleyip, ondan en iyisine uyarlar. Allah'ın doğru yola ilettikleri onlardır. Akıllı olanlar (da,) ancak onlardır.

اَلَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ
اَحْسَنَهُ ۗ اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ هَدٰيهُمُ اللّٰهُ
وَاُولٰٓئِكَ هُمْ اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿١٩﴾

20. Hakkında azap haberi gerçekleşmiş olan (kurtulabilir mi? Zaten) ateş içinde olanı kurtarabilir misin?

اَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ ۗ اَفَاَنْتَ
تُنْقِذُ مَنْ فِي النَّارِ ﴿٢٠﴾

21. Ancak Rablerinin takvasını benimseyenlere köşkler vardır. Onlar üzerinde (yine) köşkler inşa edilmiş olacaktır. Alt tarafından (ise) ırmaklar akacaktır. (Bu,) Allah'ın (verdiği sağlam bir) sözdür. Allah, sözünü bozmaz.

لٰكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِنْ
فَوْقِهَا غُرَفٌ مَبْنِيَّةٌ ۙ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهَارُ ۖ وَعْدَ اللّٰهِ ۗ لَا يُخْلِفُ اللّٰهُ
الْمِيعَادَ ﴿٢١﴾

22. Allah'ın gökten su indirdiğini, sonra onu yeryüzünde pınarlar (şeklinde) akıttığını görmedin mi? Ardından O, onunla ekinleri bitirir. Onun renkleri çeşit çeşit olur. Sonra o, (olgunlaşmış veya olgunlaşmamış bir halde) kurur. Böylece onun sarardığını görürsün. Sonra (da) O, onu kurumuş (saman) çöpüne çevirir. Şüphesiz bunda akıl sahipleri için, mutlaka (büyük bir) nasihat vardır.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْاَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ
زَرْعًا مُخْتَلِفًا اَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرٰيهُ
مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا ۗ اِنَّ فِي
ذٰلِكَ لَذِكْرٰى لِاُولِي الْاَلْبَابِ ﴿٢٢﴾

---

[1] "اَلطَّاغُوتُ" kelimesi, "isyankâr, boyun eğmeyen" manasında olup, bundan insanların isyankâr olmalarına sebep olan putlar kastedilmiştir.

B. 3

23. Allah'ın, gönlünü İslâm için açtığı, sonra Rabbi tarafından nur ihsan edilen kimseyle, (böyle olmayan, bir olabilir mi?) Gönülleri Allah'ı anmaktan (mahrum kalıp) katılaşmış olanlara yazıklar olsun! Apaçık sapıklık içinde olanlar, ancak onlardır.

اَفَمَنْ شَرَحَ اللّٰهُ صَدْرَهُ لِلْاِسْلَامِ فَهُوَ
عَلٰى نُورٍ مِنْ رَبِّه۪ۜ فَوَيْلٌ لِلْقَاسِيَةِ
قُلُوبُهُمْ مِنْ ذِكْرِ اللّٰهِۜ اُو۬لٰٓئِكَ ف۪ي
ضَلَالٍ مُب۪ينٍ ﴿٢٣﴾

24. Allah en güzel sözü, (ayetleri birbirine) benzeyen[1] ve sıklıkla tekrarlanan Kitap olarak indirmiştir. Rablerinden korkanların derileri, onu okumakla ürperir. Sonra derileri ve yürekleri Allah'ı anmaya (yöneldiklerinde) yumuşar. Allah'ın hidayeti budur. O, bununla dilediğini doğru yola iletir. O, kimin sapmış olduğuna hükmederse, ona hidayet verecek yoktur.

اَللّٰهُ نَزَّلَ اَحْسَنَ الْحَد۪يثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا
مَثَانِيَۗ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذ۪ينَ يَخْشَوْنَ
رَبَّهُمْۚ ثُمَّ تَل۪ينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ
اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِۜ ذٰلِكَ هُدَى اللّٰهِ يَهْد۪ي
بِه۪ مَنْ يَشَٓاءُۜ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ
مِنْ هَادٍ ﴿٢٤﴾

25. Kıyamet gününde çetin azap (karşısında) kendi yüzünü kalkan edinen kimse, (azaptan kurtulabilir mi?) Zalimlere, "Elde ettiklerinizi tadın," denilecektir.

اَفَمَنْ يَتَّق۪ي بِوَجْهِه۪ سُٓوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِۜ وَق۪يلَ لِلظَّالِم۪ينَ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ
تَكْسِبُونَ ﴿٢٥﴾

26. Onlardan öncekiler (de) yalanlamışlardı. Bunun sonucu kendilerine azap, (asla) düşünmedikleri yönden geldi.

كَذَّبَ الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاَتٰيهُمُ
الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

[1] Müteşabih, benzer demektir. Yani Kur'an-ı Kerim'in bazı ayetleri birbirlerine benzemektedir. Aynı şekilde bunlar, geçmiş İlâhi Kitaplar'da bulunanlara da benzemektedir. Bazı ayetlerinde ise, eski İlâhi Kitaplar'da bulunmayan yepyeni ve çok yüce konular beyan edilmiştir. Öte yandan " مَثَانِي " kelimesi, Kur'an-ı Kerim'in sıklıkla okunacak bir Kitap olduğunu beyan etmektedir.

27. Böylece Allah, onlara dünya hayatında zilleti tattırdı. Ahiret azabı (ise) çok büyük olacak. Keşke bilselerdi!

فَاَذَاقَهُمُ اللّٰهُ الْخِزْيَ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ لَوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾

28. Şüphesiz Biz, insanlar için bu Kur'an'da nasihat alsınlar diye (her çeşit) misali beyan ettik.

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ
كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٨﴾

29. Biz kendi manalarını açıkça anlatan Kur'an'ı (indirdik. Onda) hiçbir eğrilik yoktur. (Gayesi de) onların nasihat almalarıdır.

قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَعَلَّهُمْ
يَتَّقُونَ ﴿٢٩﴾

30. (İbret olsun diye) Allah, birbirleriyle ihtilâf eden, birkaç sahibi bulunan birisi ile tamamen bir kimseye ait olan birinin misalini beyan eder. Her ikisinin durumu bir olabilir mi? Her türlü hamd Allah'a mahsustur. Ancak onların çoğu bilmezler.

ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ
مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ هَلْ
يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ بَلْ
اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾

31. Şüphesiz sen öleceksin. Onlar (da) mutlaka ölecekler.

اِنَّكَ مَيِّتٌ وَاِنَّهُمْ مَيِّتُونَ ﴿٣١﴾

32. Ardından hepiniz, Kıyamet günü Rabbinizin huzurunda, mutlaka (birbirinizle) tartışacaksınız.

ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ
تَخْتَصِمُونَ ﴿٣٢﴾

B. 4

33. Öyleyse yalanını Allah'a atfeden ve gerçek kendisine geldiğinde onu yalanlayandan daha zalim kim olabilir? Kâfirlerin kalacakları yer Cehennem'de değil mi?

فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللّٰهِ
وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ اِذْ جَاءَهُ اَلَيْسَ
فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْكَافِرِينَ ﴿٣٣﴾

34. (Allah Katından) doğru (talimatı) getiren ve onu tasdik edenler (ise,) gerçekten takvayı benimsemiş olanlar (da,) işte onlardır.

وَالَّذ۪ي جَٓاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِه۪ٓ
اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٣٤﴾

35. Onlar için Rablerinin Katında (her) diledikleri olacaktır. İyilik edenlerin mükâfatı, (işte) budur.

لَهُمْ مَا يَشَٓاؤُ۫نَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذٰلِكَ
جَزٰٓؤُا الْمُحْسِن۪ينَ ﴿٣٥﴾

36. Böylece Allah, en kötü amellerinin (etkilerini) onlardan uzaklaştıracak ve yaptıkları işlerin en iyisine göre kendilerine karşılık verecektir.

لِيُكَفِّرَ اللّٰهُ عَنْهُمْ اَسْوَاَ الَّذ۪ي عَمِلُوا
وَيَجْزِيَهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ الَّذ۪ي
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٦﴾

37. Allah, kulu için yeterli değil mi? Onlar seni, O'ndan başkası ile korkuturlar. Allah'ın sapık olduğunu açıkladığı birisi için hidayet veren yoktur.

اَلَيْسَ اللّٰهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ
بِالَّذ۪ينَ مِنْ دُونِه۪ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ
فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٧﴾

38. Allah'ın doğru yola ilettiği için (de,) kendisini saptıracak yoktur. Allah her şeyden üstün ve öç almaya (gücü daima yeterli) olan değil mi?

وَمَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ اَلَيْسَ
اللّٰهُ بِعَز۪يزٍ ذِي انْتِقَامٍ ﴿٣٨﴾

39. Eğer onlara, "Gökleri ve yeri kim yarattı?" diye sorarsan, onlar mutlaka "Allah!" diyecekler. Sen (onlara) de ki: "Allah'tan başka kimi çağırdığınızı biliyor musunuz? Allah beni bir zarara uğratmak isterse, o (sahte tanrılar,) O'nun (yarattığı) zararı giderebilirler mi? Yahut bana bir rahmet ihsan edecek olursa, O'nun rahmetini durdurabilirler mi?" De ki: "Allah benim için yeterlidir. Güvenenler, ancak O'na güvenirler."

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ قُلْ اَفَرَاَيْتُمْ مَا
تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اِنْ اَرَادَنِيَ اللّٰهُ
بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّه۪ٓ اَوْ اَرَادَن۪ي
بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِه۪ قُلْ
حَسْبِيَ اللّٰهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٩﴾

40-41. De ki: “Ey kavmim! Siz kendi yerinizde çalışın. Şüphesiz ben (de kendi yerimde) çalışacağım. Rezil edici azabın kime geleceğini (de,) sürekli azabın kime ineceğini (de) yakında anlayacaksınız.”

قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنّ۪ي
عَامِلٌۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَۙ ﴿٤٠﴾
مَنْ يَأْت۪يهِ عَذَابٌ يُخْز۪يهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ
عَذَابٌ مُق۪يمٌ ﴿٤١﴾

42. Şüphesiz Biz (bu) Kitab’ı sana, insanların (faydası) için hak ile indirdik. Kim doğru yolu bulursa, (faydası) kendi canınadır. Sonra kim saparsa, şüphesiz onun sapıklığı (da) kendi aleyhinedir. Sen onlar üzerinde gözetici değilsin.

اِنَّٓا اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّۚ
فَمَنِ اهْتَدٰى فَلِنَفْسِه۪ۚ وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا
يَضِلُّ عَلَيْهَاۚ وَمَٓا اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَك۪يلٍ ﴿٤٢﴾ ع

B. 5

43. Allah her canlının ruhunu ölüm vaktinde kabzeder. Ölmemiş olanlarınkini (de) uyku (durumunda kabzeder.) Ölümüne hüküm verdiğininkini tutar, diğerini (ise) belli bir süreye kadar (geri) gönderir. Şüphesiz bunda, düşünen bir kavim için mutlaka birçok alâmetler bulunur.

اَللّٰهُ يَتَوَفَّى الْاَنْفُسَ ح۪ينَ مَوْتِهَا وَالَّت۪ي
لَمْ تَمُتْ ف۪ي مَنَامِهَاۚ فَيُمْسِكُ الَّت۪ي
قَضٰى عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْاُخْرٰٓى
اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّىۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ
لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

44. Onlar, Allah dışında şefaatçiler mi edindiler? De ki: “Onlar hiçbir şeyin sahibi değilken ve akılları (da) yokken (gene de onlara şefaatçi diyecek misiniz?)”

اَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ شُفَعَٓاءَۜ قُلْ اَوَ
لَوْ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْـٔاً وَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾

45. De ki: “Şefaat (konusu) tamamen Allah’ın yetkisindedir. Göklerin ve yerin hükümranlığı, yalnız O’nundur. Sonunda hepiniz O’na döndürüleceksiniz.”

قُلْ لِلّٰهِ الشَّفَاعَةُ جَم۪يعاًۜ لَهُ مُلْكُ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ ثُمَّ اِلَيْهِ
تُرْجَعُونَ ﴿٤٥﴾

46. Tek olan Allah zikredildiğinde, ahirete inanmayanların kalpleri nefret duyar. Ancak O’nun dışındakiler zikredilince hemen sevinirler.

وَاِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَحْدَهُ اشْمَاَزَّتْ قُلُوبُ
الَّذ۪ينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِۚ وَاِذَا ذُكِرَ
الَّذ۪ينَ مِنْ دُونِه۪ٓ اِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٦﴾

47. De ki: “Ey gökleri ve yeri yaratan, görünmeyeni ve görüneni bilen Allah! Kullarının kendi aralarında ihtilâfa düştükleri hakkında, ancak Sen karar vereceksin.”

قُلِ اللّٰهُمَّ فَاطِرَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ اَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ
عِبَادِكَ ف۪ي مَا كَانُوا ف۪يهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٧﴾

48. Eğer zulmedenler, yeryüzünde bulunanların hepsine ve onun bir benzerine daha sahip olsalar, Kıyamet günü şiddetli azaptan (kurtulmak üzere) onu mutlaka fidye olarak verirlerdi. Hiç akıl etmedikleri, Allah tarafından kendilerine belirecektir.

وَلَوْ اَنَّ لِلَّذ۪ينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْاَرْضِ
جَم۪يعاً وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِه۪ مِنْ سُٓوءِ
الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ وَبَدَا لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ
مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ﴿٤٨﴾

49. Elde ettiklerinin kötülükleri kendilerine aşikâr olacaktır. Alay ettikleri azap (da) kendilerini saracaktır.

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ
مَا كَانُوا بِه۪ يَسْتَهْزِؤُ۫نَ ﴿٤٩﴾

50. İnsana bir zarar dokunduğunda, (hemen) Bizi çağırır. Sonra tarafımızdan kendisine bir nimet verdiğimizde, bu ancak bilgimden ötürü bana verilmiştir, der. Aslında bu bir sınavdır. Ancak onların çoğu bilmezler.

فَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَاۘ ثُمَّ اِذَا
خَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِنَّاۙ قَالَ اِنَّمَٓا اُو۫ت۪يتُهُ
عَلٰى عِلْمٍۜ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلٰكِنَّ
اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٠﴾

51. Aynısını onlardan öncekiler (de) söylemişlerdi, hâlbuki elde ettikleri kendilerine (hiç) yarar sağlamadı.

قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَٓا اَغْنٰى
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥١﴾

52. Sonunda elde ettiklerinin kötülükleri onları yakaladı. Bu (zamanın insanları) arasından zulmedenleri (de,) elde ettikleri kötülüklerin (cezası) gelip yakalayacak. Onlar, (Allah'ı) aciz kılacak değiller.

فَاَصَابَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ
ظَلَمُوا مِنْ هٰٓؤُلَٓاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّاٰتُ
مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٢﴾

53. Onlar, Allah'ın dilediğinin rızkını bollaştırdığını, (dilediğininkini de) daralttığını bilmezler mi? Bunda inanan bir kavim için nice alâmetler vardır.

اَوَلَمْ يَعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيَقْدِرُ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ
لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٣﴾

B. 6

54. De ki: "Ey (günah işleyerek) kendileri aleyhine aşırılık gösteren kullarım! Allah'ın rahmetinden umudunuzu kesmeyin. Şüphesiz Allah, bütün günahları bağışlar. O, mutlaka çok bağışlayan ve rahmet edendir."

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ اَسْرَفُوا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ
لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ
يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا اِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾

55. "Azap size gelmeden önce Rabbinize yönelin ve O'na boyun eğin. Sonrasında (asla) yardım edilmeyeceksiniz."

وَاَنِيبُٓوا اِلٰى رَبِّكُمْ وَاَسْلِمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ
اَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنْصَرُونَ ﴿٥٥﴾

56. "Hiç farkında olmadığınızda, ansızın bir azap size gelmeden, (durumunuza göre) Rabbiniz tarafından size indirilen en iyi (buyruğa) uyun."

وَاتَّبِعُٓوا اَحْسَنَ مَٓا اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِنْ
رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً
وَاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾

57. “(Sonra) aranızdan biri, Allah’ın huzurunda kusurlu davrandığım için bana yazıklar olsun; Ben mutlaka (Allah’ın kelâmı ile) alay ederdim, demesin!”

اَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتٰى عَلٰى مَا
فَرَّطْتُ ف۪ي جَنْبِ اللّٰهِ وَاِنْ كُنْتُ لَمِنَ
السَّاخِر۪ينَۙ ﴿٥٧﴾

58. “Yahut Allah bana (zorla) hidayet verseydi, ben mutlaka (Allah’ın) takvasını benimseyenlerden olurdum, demesin.”

اَوْ تَقُولَ لَوْ اَنَّ اللّٰهَ هَدٰين۪ي لَكُنْتُ مِنَ
الْمُتَّق۪ينَۙ ﴿٥٨﴾

59. “Ya da azabı gördüğünde, bana bir kere geri dönmek için (fırsat verilseydi, mutlaka) iyilik edenlere katılırdım (da) demesin.”

اَوْ تَقُولَ ح۪ينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ اَنَّ ل۪ي
كَرَّةً فَاَكُونَ مِنَ الْمُحْسِن۪ينَ ﴿٥٩﴾

60. “Hayır, (sandığın gibi) değil! Sana ayetlerim geldi, ama sen onları yalanladın ve kibirlendin. Sen zaten kâfirlerdendin.”

بَلٰى قَدْ جَٓاءَتْكَ اٰيَات۪ي فَكَذَّبْتَ بِهَا
وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكَافِر۪ينَ ﴿٦٠﴾

61. Kıyamet günü, Allah’a yalan uyduranları göreceksin. Onların yüzleri kapkara olacak. Büyüklük taslayanların yeri Cehennem değil mi?

وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ تَرَى الَّذ۪ينَ كَذَبُوا
عَلَى اللّٰهِ وُجُوهُهُمْ مُسْوَدَّةٌۜ اَلَيْسَ
ف۪ي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْمُتَكَبِّر۪ينَ ﴿٦١﴾

62. Allah takvayı benimseyenlere başarılar ihsan ederek, kendilerine necat bahşedecek. Onlara artık ne bir sıkıntı gelir, ne (de geçmiş kusurları yüzünden) üzülürler.

وَيُنَجِّي اللّٰهُ الَّذ۪ينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْۘ
لَا يَمَسُّهُمُ السُّٓوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾

63. Allah, her şeyi yaratandır. O, her şeye gözeticidir.

اَللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍۘ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
وَك۪يلٌ ﴿٦٣﴾

64. Gökler ile yerin anahtarları O'ndadır. Allah'ın ayetlerini inkâr edenler (ise,) kaybedenler (de,) ancak bunlardır.

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ
الْخَاسِرُونَ ﴿٦٤﴾

B. 7

65. De ki: "Ey cahiller! Bana Allah'tan başkasına ibadet etmemi mi emrediyorsunuz?"

قُلْ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَأْمُرُٓونِّٓي اَعْبُدُ اَيُّهَا
الْجَاهِلُونَ ﴿٦٥﴾

66. Şüphesiz (Allah tarafından) sana ve senden önceki (peygamberlere,) "Eğer Allah'a ortak koşarsan, amelin mutlaka boşa gider ve kesinlikle kaybedenlerden olursun," diye vahiy olunmuştu.

وَلَقَدْ اُو۫حِيَ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِكَۚ لَئِنْ اَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ
وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٦﴾

67. Bilakis yalnız Allah'a ibadet et ve O'na şükredenlerden ol.

بَلِ اللّٰهَ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٧﴾

68. Onlar Allah'ın vasıflarının (yüceliğini) hakkıyla değerlendirmediler. Kıyamet günü yeryüzünün tamamı O'nun hâkimiyetinde olacak. Gökler (de) O'nun sağ elinde dürülmüş (bir şekilde) bulunacak. O, her eksiklikten uzaktır ve onların müşrikçe (inançlarından da) pek paktır.[1]

وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖۗ وَالْاَرْضُ
جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَالسَّمٰوَاتُ
مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهٖۜ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا
يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede Kıyamet'in manzarası resmedilmiştir. Yani; 1) Yeryüzü tamamen Allah'ın (c.c.) hâkimiyetinde olacaktır. 2) Gökler, yani tüm kâinat ise dürülmüş olarak Yüce Allah'ın (c.c.) elinde bulunacaktır. Burada bahsedilen maddi anlamda el değil aksine Allah'ın (c.c.) kudretidir. Günümüz bilim adamları, yeryüzü ve göklerin dürülmüş bir şekilde uzayda bulunan bir kara delik tarafından yutulacağını kabul etmektedirler. Bu konudan başka birçok ayette detaylı olarak bahsedilmiştir.

69. Borazan üflenecek ve bunun üzerine Allah’ın (kurtarmak) istediğinin dışında, göklerde ve yerde bulunanların (hepsi bir) baygınlık geçirecekler. Sonra ikinci kez ona üfleneceği zaman, onlar ansızın ayağa kalkmış, bakıyor olacaklar.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي
السَّمٰوَاتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَٓاءَ
اللّٰهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ اُخْرٰى فَاِذَا هُمْ
قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ﴿٦٩﴾

70. Yeryüzü Rabbinin nuruyla aydınlanacak ve amel defteri ortaya çıkarılacak. Bütün Peygamberler ve (diğer) şahitler getirilecekler. Sonra onlar arasında hak ile hüküm verilecek ve kendilerine (hiç) zulüm edilmeyecek.

وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ
الْكِتَابُ وَجِاي۬ءَ بِالنَّبِيِّنَ وَالشُّهَدَٓاءِ
وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿٧٠﴾

71. Her cana yaptıklarının karşılığı tastamam verilecek. O, onların yaptıklarını en çok bilir.

وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ وَهُوَ اَعْلَمُ
بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾ ع

B. 8

72. Kâfir olanlar, bölük bölük Cehennem’e doğru sürülecekler. Ona vardıklarında, kapıları açılacak. Bekçileri diyecekler ki: “Aranızdan, Rabbinizin ayetlerini size okuyup (anlatan ve) bugününüzün karşılaşmasından sizi uyaran peygamberler, size gelmediler mi?” Onlar diyecekler ki: “Evet (geldiler.) Ancak kâfirler hakkındaki azap haberi mutlaka yerine gelecektir.”

وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوٓا اِلٰى جَهَنَّمَ زُمَرًا
حَتّٰٓى اِذَا جَٓاؤُهَا فُتِحَتْ اَبْوَابُهَا
وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَٓا اَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ
مِنْكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ اٰيَاتِ رَبِّكُمْ
وَيُنْذِرُونَكُمْ لِقَٓاءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا قَالُوا
بَلٰى وَلٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى
الْكَافِرِينَ ﴿٧٢﴾

73. (O zaman kâfirlere) denilecek ki: “Uzun bir süre kalacağınız Cehennem’in kapılarından girin. Büyüklük taslayanların kalacakları yer ne kötüdür!”

قِيلَ ادْخُلُوٓا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَاۚ
فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٣﴾

74. Rablerinin takvasını benimseyenler (ise) bölük bölük Cennet’e götürülecekler. Onlar oraya varınca ve kapıları açılınca, bekçileri onlara, “Size (daima) selam olsun! Çok iyi bir duruma eriştiniz. Ebediyen kalmak üzere oraya girin,” diyecekler.

وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ اِلَى الْجَنَّةِ
زُمَرًاۜ حَتّٰٓى اِذَا جَٓاؤُ۫هَا وَفُتِحَتْ
اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ
عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ﴿٧٤﴾

75. Onlar, “Bize (verdiği) vaadini yerine getiren ve bizi (söz verdiği) yerin vârisi kılan Allah’a hamdolsun. Cennet’te istediğimiz yerde oturabiliriz. (İyi) amelde bulunanların mükâfatı ne kadar iyidir,” diyecekler.

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذ۪ي صَدَقَنَا وَعْدَهُ
وَاَوْرَثَنَا الْاَرْضَ نَتَبَوَّاُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ
نَشَٓاءُۚ فَنِعْمَ اَجْرُ الْعَامِل۪ينَ ﴿٧٥﴾

76. Meleklerin arşın etrafını sardıklarını göreceksin. Onlar Rablerini hamd ile tespih edecekler. (İnsanlar) arasında tamamen hak ile hüküm verilecek ve kendilerine, “Her türlü hamd yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur,” denilecek.

وَتَرَى الْمَلٰٓئِكَةَ حَٓافّ۪ينَ مِنْ حَوْلِ
الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْۚ وَقُضِيَ
بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَق۪يلَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ
الْعَالَم۪ينَ ﴿٧٦﴾ ع

Sûre: 40

MÜ'MİN SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte seksen altı ayettir.

Bu sûre ve bunu takip eden altı sûre "حم" (Ha Mim) mukataât harfleriyle başlamaktadır. Böylece tam yedi sûre aynı mukataât harfleri ile başlamaktadır. Bunun Fatiha sûresinin yedi ayeti ile alakalı olması ihtimali de vardır. Ancak bu konuyu sadece Yüce Rabbimiz (c.c.) bilir.

Geçen sûrede insanoğluna, Yüce Allah'ın (c.c.) rahmetinden ümit kesmemesi gerektiği tavsiye edilmişti. Aslında ümitsizliğe kapılmak İblis'in bir sıfatıdır. Her kim içtenlikle Allah'ın (c.c.) rahmetine güvenirse ve tam olarak günahlarından uzaklaşarak tevbe ederse, Yüce Allah (c.c.) onun tüm günahlarını bağışlayabilme kudretine sahiptir.

Yine geçen sûrede, meleklerin Yüce Allah'ın (c.c.) arşını sardıkları hususu beyan edilmişti. Bu sûrede ise, insanoğlunun bağışlanmasının Allah'ın (c.c.) arşını taşıyan meleklerin dualarına bağlı olduğu belirtilmiştir. Yüce Allah (c.c.) maddi bir varlık değildir. Bu yüzden, O'nun meleklerin taşıdığı bir arşta oturuyor olması da söz konusu değildir. O her yerde mevcuttur ve kâinattaki her varlığı taşımaktadır. Bu sebeple burada, O'nun her türlü kusurdan uzak oluşu yani tenzihi sıfatları murattır. (İnsanoğlunun küçük bir miktarda bile sahip olamadığı Allah'ın (c.c.) sıfatlarına "Tenzihi sıfatlar" denir.) Aslında "Arş" kelimesinden anlaşılması gereken, Yüce Allah'ın (c.c.) tahtı olan Hz. Muhammed-i Mustafa'nın (s.a.v.) temiz kalbidir. Onun kalbini kuvvetli kılmak üzere melekler kendisini dört bir yandan sarmışlardır. Onlar hem Allah'ın (c.c.) günahkâr kulları için, hem de onların nesilleri için dua ederler. Kısacası bundan, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) "Arş" olan kalbinden ve salih kulları ve nesilleri için yükselen, Kıyamet gününe kadar sürecek olan dualar murattır.

Bu sûrede Hz. Musa'ya (a.s.) inanan ancak bunu gizleyen bir prensten de bahsedilmiştir. Firavun, Hz. Musa'yı öldürmeye yeltendiğinde o, imanını açığa vurmadan duramadı ve kavmine uyarıda bulunarak, eğer Musa (a.s.- hâşâ) bir yalancı ise onu terk edin, ancak kendisi doğru ise, onun haber verdiği azaplardan bir kısmı sizi yakalayacaktır, demiştir.

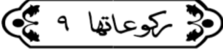
Buna göre kavimlere ebedi bir nasihatte bulunulmuştur ve şöyle denmiştir: Peygamberlik iddiasında bulunanların işini Allah'a (c.c.) havale edin. Eğer o iddialar yalansa, Yüce Allah (c.c.) bizzat onları helâk edecektir. Ancak, eğer onlar iddialarında doğru iseler ve sizler kendilerini inkâr ederseniz, onların size

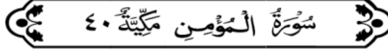
azap ile ilgili verdikleri haberlerin bir kısmının tamamlandığını mutlaka göreceksiniz.

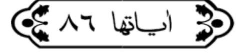
Bahsi geçen ayet, Hz. Resûlüllah'tan (s.a.v.) sonra peygamberlik iddiasında bulunanlarla da ilgilidir. Tarihin ispatladığı gibi, onlara karşı bu muamele aynen gerçekleşmiştir. Tüm yalancı peygamberler helâk edilmişlerdir. Onların izine bile rastlamak mümkün değildir.

Aynı konu ile alakalı olarak, insanların Hz. Yusuf'tan (a.s.) sonra artık başka bir peygamber gelmeyecek dedikleri hususu zikredilmiştir. Eğer bu doğru olsaydı, Hz. Yusuf'tan (a.s.) sonra Hz. Muhammed Resûlüllah (s.a.v.) nasıl peygamber olarak gelebilirdi? Söz konusu edilen aslında boş iddialardır. Bu gibi iddialarda bulunanlar, Yüce Allah'ın (c.c.) kaderini hiç bilmezler. Her yol kapanabilir, ancak Yüce Allah'ın (c.c.) lütuflarının yolu asla kapanmaz. Yüce Allah (c.c.) yalancıları helâk edebildiği gibi, doğrulara da mutlaka yardım eder. Bu sebeple Yüce Allah (c.c.), ne yaparsanız yapın, doğru olan peygamberleri asla başarısız kılamazsınız diye buyurmuştur.

Altmış altıncı ayette, dinin halis tutulması konusundan tekrar bahsedilmiştir. Yüce Allah (c.c.) dışında ibadete lâyık olan yoktur. Onun için dininizi halis tutarak, ancak O'nu çağırın, denmiştir.

Mü’min Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. (Bu sûre,) Allah'ın hamdı ve yüceliğini ortaya koyar.[1]

حٰمٓ ﴿٢﴾

3. Bu Kitab’ın indirilişi, (her şeyden) üstün ve sonsuz bilgi sahibi olan Allah tarafındandır.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٣﴾

4. O, günahları bağışlayan ve tevbeyi kabul edendir. O, ceza vermekte şiddetli olup, çok ihsan edendir. O’ndan başka hiçbir İlah yoktur. Ancak O’na dönülecektir.

غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ اِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٤﴾

5. Allah’ın ayetleri hakkında, kâfirlik edenlerden başka hiç kimse kavga etmez. Onların, (çeşitli) memleketlerde dolaşmaları seni aldatmasın.

مَا يُجَادِلُ فٖٓي اٰيَاتِ اللّٰهِ اِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ﴿٥﴾

6. Kendilerinden önce Nuh’un kavmi (ve) ondan sonra (da) birçok gruplar (peygamberlerini) yalanladılar. Her kavim kendi peygamberini tutuklamak istedi. Onlar, hakkı yalanlamak için uyduruk (delillerle) kavga ettiler. Bunun üzerine Ben, onları yakaladım. Cezamın nasıl (sert) olduğuna (bir bakın!)

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْاَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ اُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَادَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَاَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٦﴾

[1] “Hâ”, Hâmid kelimesini, yani her türlü hamda lâyık ve “Mim” ise Mecîd kelimesini, yani her türlü yüceliğe sahip anlamlarındadır. Ayrıca bkz 2:2’deki dipnot.

7. Böylece Rabbinin, kâfirlik edenlerin Cehennemlik oldukları hakkındaki hükmü gerçekleşti.

وَكَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذ۪ينَ
كَفَرُٓوا اَنَّهُمْ اَصْحَابُ النَّارِ ﴿٧﴾

8. Arşı taşıyan (melekler ile) onun etrafında bulunanlar, Rablerine hamd (ederek) tespih ederler ve O’na inanırlar. İman edenler için mağfiret dilerler (ve şöyle dua ederler:) “Ey Rabbimiz! Sen her şeyi rahmetin ve ilminle kaplamışsındır. Onun için tevbe eden ve Senin yolunda yürüyenleri bağışla. Onları Cehennem azabından koru.”

اَلَّذ۪ينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ
يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِه۪
وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذ۪ينَ اٰمَنُوا رَبَّنَا
وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ
لِلَّذ۪ينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَب۪يلَكَ وَقِهِمْ
عَذَابَ الْجَح۪يمِ ﴿٨﴾

9. “Ey Rabbimiz! Onları (da,) atalarından, hanımlarından ve evlatlarından iyi olanları (da,) kendilerine vadettiğin ebedi Cennetler’e al.[1] Şüphesiz Sen her şeyden üstünsün, sonsuz hikmet sahibisin.”

رَبَّنَا وَاَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّت۪ي
وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ اٰبَٓائِهِمْ
وَاَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ اِنَّكَ اَنْتَ
الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ﴿٩﴾

10. “Sen onları (sıkıntılardan) koru. O gün sıkıntılardan koruduğuna, kesinlikle (çok) rahmet etmiş olursun. Büyük bir başarı, ancak budur.”

وَقِهِمُ السَّيِّـَٔاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّـَٔاتِ
يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ
الْعَظ۪يمُ ﴿١٠﴾

[1] Bu ayet-i kerimede çok yüce bir prensipten bahsedilmiştir. Bu dünyada hiç kimse tek başına tam olarak bir işi beceremez ve herhangi bir başarıya tek başına ulaşamaz. Bilinçli yahut bilinçsiz olarak birçok insan kendisine yardımcı olurlar. Bir insanın annesi ve babası, eşi ve çocukları onun herhangi bir başarıya ulaşmasında en yakın yardımcılarıdırlar. İşte bu ayette işaret edildiği gibi Yüce Allah’ın (c.c.) bir mümine bahşedeceği mükafattan onların da istifade etmelerine izin verilecektir.

B. 2

11. Şüphesiz kâfirlik edenler çağrılacaklar (ve onlara:) “Bugün, Allah’ın (size olan) öfkesi, sizin birbirinize (olan) nefretinizden daha büyüktür. Hani imana çağrıldığınızda (hep) inkâr ederdiniz,” (denilecektir.)

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادَوْنَ لَمَقْتُ اللّٰهِ
أَكْبَرُ مِنْ مَقْتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ
إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ﴿١١﴾

12. Onlar (da,) “Ey Rabbimiz! Sen bizi iki kere öldürdün ve iki kere dirilttin.[1] Biz günahlarımızı itiraf ediyoruz. Şimdi bu (azaptan) çıkmak için bir yol var mı?” diyecekler.

قَالُوا رَبَّنَا أَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا
اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى
خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ﴿١٢﴾

13. Bu durumunuzun (sebebi şudur ki:) Her ne zaman tek olan Allah çağrıldıysa, siz (O’nu hep) inkâr ettiniz ve eğer O’na ortak koşulmuşsa (da, buna) inandınız. Öyleyse karar verme (yetkisi, ancak) en yüce ve en büyük olan Allah’a aittir.

ذٰلِكُمْ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللّٰهُ وَحْدَهُ
كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكْ بِهِ تُؤْمِنُوا
فَالْحُكْمُ لِلّٰهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ﴿١٣﴾

14. Size mucizelerini gösteren ve gökten size rızık indiren, ancak O’dur. Allah’a eğilenden başkası nasihat almaz.

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ
مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا
مَنْ يُنِيبُ ﴿١٤﴾

15. Kâfirlerin hoşuna gitmese (de,) itaati yalnız O’na has kılarak, Allah’ı çağırın.

فَادْعُوا اللّٰهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ
الْكَافِرُونَ ﴿١٥﴾

---

[1] “أَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ” (Sen bizi iki kere öldürdün) denildiğinde, bu iki kez ölümden ilki ile insanın doğumundan önceki durum kastedilmiştir. İkinci ölümden murat ise insanın bu dünyadan ayrıldığı zaman ki ölümdür. Keza “أَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ” (Sen bizi iki kere dirilttin) denildiğinde, bu iki dirilişten ilki insanın doğumu, ikincisi de öldükten sonra tekrar dirilmesi anlamındadır.

16. O yüce mertebelerin ve arşın sahibidir. (İnsanları, Allah’a) kavuşma günü hakkında uyarmak için kullarından dilediğine buyruğuyla Ruhu’nu indirir.

رَفِيعُ الدَّرَجٰتِ ذُو الْعَرْشِۚ يُلْقِى
الرُّوحَ مِنْ اَمْرِهٖ عَلٰى مَنْ يَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِهٖ
لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِۙ ﴿١٦﴾

17. (O’nun huzurunda) hazır bulunacakları gün, onların (hiçbir) şeyi Allah’tan gizli kalmayacak. O gün hükümranlık kimin olacak? Tek ve (hepsinden) üstün olan Allah’ın (olacak.)

يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَۚ لَا يَخْفٰى عَلَى اللّٰهِ
مِنْهُمْ شَيْءٌۜ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَۜ
لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٧﴾

18. Bugün herkese yaptığının karşılığı verilecek. Bugün (asla) zulüm olmayacak. Şüphesiz Allah çabuk hesap görendir.

اَلْيَوْمَ تُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْۜ
لَا ظُلْمَ الْيَوْمَۜ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٨﴾

19. Onları gittikçe yaklaşan, yüreklerin üzüntüyle (dolup) ağızlara geleceği (azap) günü hakkında uyar. O gün zalimlerin ne bir dostu, ne (de) sözü geçen bir şefaatçisi olacaktır.

وَاَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْاٰزِفَةِ اِذِ الْقُلُوبُ
لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاظِمِينَۜ مَا لِلظَّالِمِينَ
مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُۜ ﴿١٩﴾

20. O, gözlerin hıyanetini (de,) kalplerin gizlediklerini (de) bilir.[1]

يَعْلَمُ خَٓائِنَةَ الْاَعْيُنِ وَمَا تُخْفِى
الصُّدُورُ ﴿٢٠﴾

21. Allah, hep hak ile hüküm verir. O’ndan başka çağırdıkları (ise,) hiçbir hüküm veremezler. Şüphesiz Allah, en iyi işiten ve en iyi görendir.

وَاللّٰهُ يَقْضِى بِالْحَقِّۜ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ
مِنْ دُونِهٖ لَا يَقْضُونَ بِشَيْءٍۜ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ
السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٢١﴾

[1] “Gözlerin hıyaneti” harama bakmak veya diğerlerini hor görmek anlamındadır.

B. 3

22. Bunlar, yeryüzünde dolaşıp, kendilerinden öncekilerin sonlarının nasıl olduğunu görmediler mi? Onlar, kuvvet bakımından (da,) yeryüzünde eserler (bırakmak) bakımından (da,) bunlardan daha üstündüler. Allah onları günahları yüzünden yakaladı. Onları, Allah’tan kurtaracak kimse (de) yoktu.

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ
قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً
وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ
بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ
مِنْ وَاقٍ ﴿٢٢﴾

23. Bu, peygamberler kendilerine apaçık delillerle geldikleri (halde,) onların (gene de) inkâr etmelerindendir. Sonunda Allah onları yakaladı. Şüphesiz O çok güçlüdür, azabı (da) çok şiddetlidir.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ
قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٣﴾

24-25. Şüphesiz Biz, Musa’yı mucizelerimiz ve kesinlikle üstün çıkacak olan delil ile Firavun, Hâmân ve Karun’a gönderdik. Neticede onlar, “(Bu) sihirbaz ve yalancıdır,” dediler.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ
مُبِينٍ ﴿٢٤﴾
إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا
سَاحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٢٥﴾

26. Böylece Musa onlara Katımızdan hakkı getirince, “Onunla birlikte iman edenlerin oğullarını öldürün, kadınlarını da sağ bırakın,” dediler. Kâfirlerin düzenleri, ancak boşa gider.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا
اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ
وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ
الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿٢٦﴾

27. Firavun dedi ki: "Bırakın beni, Musa'yı öldüreyim, O (da) Rabbini çağırsın. Şüphesiz ben, onun dininizi değiştirmesinden, ya (da) memlekette fesat çıkartmasından korkarım."

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِىٓ اَقْتُلْ مُوسٰى
وَلْيَدْعُ رَبَّهُۚ اِنِّىٓ اَخَافُ اَنْ يُبَدِّلَ
دِينَكُمْ اَوْ اَنْ يُظْهِرَ فِى الْاَرْضِ
الْفَسَادَ ﴿٢٧﴾

28. Musa dedi ki: "Hesap gününe inanmayan her kibirlinin (kötülüğünden,) ancak Rabbim ve Rabbiniz (olan Allah'a) sığınırım."

وَقَالَ مُوسٰىٓ اِنِّى عُذْتُ بِرَبِّى وَرَبِّكُمْ
مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٢٨﴾ ع

B. 4

29. Firavun'un soyundan, imanını gizleyen mümin bir adam dedi ki: "Siz bir adamı, Allah Rabbimdir dediği için mi öldürüyorsunuz? O, Rabbiniz tarafından size apaçık mucizeler getirmiştir. Eğer o yalancı ise, onun yalanının zararı (yalnız) kendisinedir. Eğer o doğru ise, önceden verdiği (uyarıcı haberlerden) bir kısmı (mutlaka gelip) sizleri yakalar.[1] Şüphesiz Allah, haddi aşan ve çok yalancı bir kimseye (asla) hidayet vermez."

وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌۗ مِنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ
يَكْتُمُ اِيمَانَهُٓ اَتَقْتُلُونَ رَجُلًا اَنْ
يَقُولَ رَبِّىَ اللّٰهُ وَقَدْ جَٓاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
مِنْ رَبِّكُمْۜ وَاِنْ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ
كَذِبُهُۚ وَاِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِبْكُمْ
بَعْضُ الَّذِى يَعِدُكُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى
مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ﴿٢٩﴾

[1] Bu ayet-i kerimede zikredilen imanlı şahıs, Firavun'un akrabalarından ve sarayın ileri gelenlerindendi. O da Hz. Asiye (r.a.) gibi Hz. Musa'ya (a.s.) inanıyordu. Ancak kendisi imanını gizli tutuyordu. Bu ayetten anlaşıldığı gibi Firavun ve sarayının diğer ileri gelenleri, Hz. Musa'yı (a.s.) öldürmeye karar verince, o daha önce gizlediği imanını açıkladı. Bundan anlaşıldığı gibi imanını gizlemesi korkusundan değildi. O, diğerlerine niyetlerinden vazgeçmelerini tavsiye etti ve dedi ki: "Eğer o yalancı ise, onun yalanının zararı yalnız kendisinedir. Eğer o doğru ise, önceden verdiği uyarıcı haberlerin bir kısmı mutlaka gelip sizi yakalar." Burada yer alan gerçek peygamberlerin ebedi tanımıdır. Kendilerine peygamber gelen kavimler için de bu ebedi bir nasihattir.

30. “Ey kavmim! Bugün memlekette üstün kimseler olarak hükümranlık sizindir. Ancak Allah’ın azabı başımıza inerse, bize kim yardım eder?” Firavun (ise,) “Ancak (uygun) gördüklerimi size anlatıyorum. Ben size, ancak doğruluk yolunu gösteriyorum,” dedi.

يٰقَوْمِ لَكُمُ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظٰهِرِينَ فِي
الْاَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللّٰهِ اِنْ
جَٓاءَنَا ۜ قَالَ فِرْعَوْنُ مَٓا اُرِيكُمْ اِلَّا
مَٓا اَرٰى وَمَٓا اَهْدِيكُمْ اِلَّا سَبِيلَ
الرَّشَادِ ﴿٣٠﴾

31-32. (Gerçekten) inanmış (olan adam) dedi ki: “Ey kavmim! Şüphesiz ben (geçmiş büyük) kavimlerin, (yani) Nuh kavmi, Âd’ın ve Semûd’un ve onlardan sonrakilerin (yok olma) günleri gibi sizin (de yok olma gününüzden) korkarım. Allah kullarına zulüm (etmek) istemez.”

وَقَالَ الَّذِٓي اٰمَنَ يٰقَوْمِ اِنِّٓي اَخَافُ
عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْاَحْزَابِ ﴿٣١﴾
مِثْلَ دَاْبِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ
وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ ۜ وَمَا اللّٰهُ يُرِيدُ
ظُلْمًا لِلْعِبَادِ ﴿٣٢﴾

33. “Ey kavmim! Şüphesiz ben sizin için, (insanların birbirlerini yardıma) çağıracakları günden korkarım.”1

وَيٰقَوْمِ اِنِّٓي اَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ
التَّنَادِ ﴿٣٣﴾

34. “O gün arkanızı dönüp kaçacaksınız. Allah’a karşı sizi koruyacak kimse olmayacak. Allah’ın sapık olduğuna hüküm verdiğini, hiç kimse doğru yola iletemez.”

يَوْمَ تُوَلُّونَ مُدْبِرِينَ ۚ مَا لَكُمْ مِنَ اللّٰهِ
مِنْ عَاصِمٍ ۚ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ
هَادٍ ﴿٣٤﴾

1 “ يَوْمَ التَّنَادِ ” tabiri değişik manalarda kullanılır: a) İnsanların korkuya kapılarak değişik yönlere dağılacakları gün, b) İnsanların birbirlerinden nefret etmeye başlayacakları ve ihtilafa düşecekleri zaman, c) İnsanların yardım için birbirlerini çağırdıkları zaman, (Akrab-ül Mevarid)

35. "Şüphesiz daha önce Yusuf (da) size, apaçık delillerle gelmişti. Ancak onun getirdiklerinden (hep) şüphe ettiniz. Kendisi vefat edince, ondan sonra artık Allah hiçbir peygamber göndermeyecek[1] dediniz. Bu yüzden Allah, haddi aşan ve şüphelenen kimsenin sapık olduğuna hüküm verir."

وَلَقَدْ جَآءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَٰتِ
فَمَا زِلْتُمْ فِى شَكٍّ مِّمَّا جَآءَكُم بِهِۦ ۖ حَتَّىٰٓ
إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَن يَبْعَثَ ٱللَّهُ مِنۢ بَعْدِهِۦ
رَسُولًا ۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ مَنْ هُوَ
مُسْرِفٌ مُّرْتَابٌ ﴿٣٥﴾

36. "Onlar kendilerine gelmiş delilleri olmadan, Allah'ın ayetleri hakkında tartışmaya girerler. (Bu) Allah Katında (da,) iman edenlerce (de) çok büyük bir günahtır. Böylece Allah kibirli ve zorba birinin bütün kalbini mühürler.[2]"

ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ فِىٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ بِغَيْرِ
سُلْطَٰنٍ أَتَىٰهُمْ ۖ كَبُرَ مَقْتًا عِندَ ٱللَّهِ
وَعِندَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۚ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ ٱللَّهُ
عَلَىٰ كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٦﴾

37-38. Firavun dedi ki: "Ey Hâmân! Yollara (yani) göklerin yollarına erişmem için bana bir saray yaptır ki, böylece Musa'nın İlâh'ını bir göreyim. Şüphesiz ben onu yalancı olarak biliyorum." Bunun sonucu Firavun'un yaptığı kendisine hoş olarak gösterildi ve o doğru yoldan alıkonuldu. (Zaten) Firavun'un düzeni başarısızlıkla sonuçlanacaktı.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَٰهَٰمَٰنُ ٱبْنِ لِى صَرْحًا
لَّعَلِّىٓ أَبْلُغُ ٱلْأَسْبَٰبَ ﴿٣٧﴾
أَسْبَٰبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ فَأَطَّلِعَ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ
مُوسَىٰ وَإِنِّى لَأَظُنُّهُۥ كَٰذِبًا ۚ وَكَذَٰلِكَ
زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ وَصُدَّ عَنِ
ٱلسَّبِيلِ ۚ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا
فِى تَبَابٍ ﴿٣٨﴾

---

[1] Peygamberler ezelden beri yeryüzüne gönderilmektedir. Ancak insanoğlu düşüncelerinde öylesine fasıktır ki, her yeni peygamber geldiğinde genellikle ona karşı çıkarlar. O vefat edince de ona inananlar artık başka hiçbir peygamber gelmeyeceğini ve vahiy kapısının da ebediyen kapandığını söylemişlerdir.

[2] Bazen doğru yoldan sapmış biri bile değişik hidayet yollarından birisine kavuşabilir. Ancak tam olarak kibre kapılmış olanın kalbi tamamıyla mühürlenmiş olduğundan, o asla hidayete erişemez.

B. 5

39. İnanmış olan kimse dedi ki: "Ey kavmim, bana uyun! Ben size hidayet yolunu göstereceğim."

وَقَالَ الَّذ۪يٓ اٰمَنَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُونِ اَهْدِكُمْ
سَب۪يلَ الرَّشَادِۚ ﴿٣٩﴾

40. "Ey kavmim! Bu dünya hayatı mutlaka geçici bir faydalanmadır. Şüphesiz temelli kalınacak yer, (ancak) ahirettir."

يَا قَوْمِ اِنَّمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌۘ وَاِنَّ
الْاٰخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ﴿٤٠﴾

41. "Kötülük işleyene, ancak yaptığına göre karşılık verilecek. Kadın (olsun,) erkek (olsun,) mümin olup imanlarına göre (yerli yerinde) iyi işler yapanlar (ise,) işte Cennet'e girecek olanlar bunlardır. Orada (kendilerine) hesapsız rızık verilecektir."

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزٰٓى اِلَّا مِثْلَهَاۚ
وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ
مُؤْمِنٌ فَاُو۬لٰٓئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ
ف۪يهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤١﴾

42. "Ey kavmim! Benim durumum ne kadar tuhaftır? Ben sizi kurtuluşa çağırıyorum. Siz (ise,) beni Cehennem'e çağırıyorsunuz."

وَيَا قَوْمِ مَا ل۪يٓ اَدْعُوكُمْ اِلَى النَّجٰوةِ
وَتَدْعُونَن۪يٓ اِلَى النَّارِۜ ﴿٤٢﴾ النصف

43. "Siz beni Allah'ı inkâr etmeye ve hakkında hiç bir bilgim olmayanları O'na ortak koşmaya çağırıyorsunuz. Ben (ise) sizi, her şeyden üstün olan ve çok bağışlayan (Allah'a) çağırıyorum."

تَدْعُونَن۪ي لِاَكْفُرَ بِاللّٰهِ وَاُشْرِكَ بِه۪ مَا
لَيْسَ ل۪ي بِه۪ عِلْمٌۘ وَاَنَا۬ اَدْعُوكُمْ اِلَى
الْعَز۪يزِ الْغَفَّارِ ﴿٤٣﴾

44. "Şüphesiz siz beni, bu dünyada ve ahirette hiçbir (etkileyici) sesi olmayana çağırıyorsunuz. (Şüphesiz) dönüşümüz Allah'adır. Haddi aşanlar (ise,) Cehennemlik olanlar (da) onlardır."

لَا جَرَمَ اَنَّمَا تَدْعُونَن۪يٓ اِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ
دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْاٰخِرَةِ وَاَنَّ
مَرَدَّنَٓا اِلَى اللّٰهِ وَاَنَّ الْمُسْرِف۪ينَ هُمْ
اَصْحَابُ النَّارِ ﴿٤٤﴾

45. “Size söylediğim sözleri mutlaka hatırlayacaksınız. Ben, işimi Allah’a havale ediyorum. Şüphesiz Allah, kullarını (çok) detaylı (bir biçimde) görendir.”

فَسَتَذْكُرُونَ مَٓا اَقُولُ لَكُمْۜ وَاُفَوِّضُ
اَمْر۪ٓي اِلَى اللّٰهِۜ اِنَّ اللّٰهَ بَص۪يرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٤٥﴾

46. Bunun sonucu Allah, onu kurdukları düzenlerin kötü (sonuçlarından) korudu. Âl-i Firavun’u korkunç bir azap (her taraftan) kuşattı.

فَوَقٰيهُ اللّٰهُ سَيِّاٰتِ مَا مَكَرُوا وَحَاقَ بِاٰلِ
فِرْعَوْنَ سُٓوءُ الْعَذَابِۚ ﴿٤٦﴾

47. (O azap bir) ateştir. Sabah akşam onun karşısına çıkarılırlar. Kıyamet koptuğu gün (meleklere,) “Âl-i Firavun’u en şiddetli azaba sokun!” (denilecektir.)

اَلنَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّاۚ
وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ۠ اَدْخِلُٓوا اٰلَ
فِرْعَوْنَ اَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٤٧﴾

48. Hani onlar ateşin içinde tartışacakları zaman, (aralarında) zayıf olanlar kibirlenenlere, “Şüphesiz biz size tâbi olanlardık. Siz (de bugün) ateşin bir kısmını bizden uzak tutabilir misiniz?” diyecekler.

وَاِذْ يَتَحَٓاجُّونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفٰٓؤُا
لِلَّذ۪ينَ اسْتَكْبَرُٓوا اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعاً
فَهَلْ اَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا نَص۪يباً مِنَ
النَّارِ ﴿٤٨﴾

49. Kibirlenenler (ise) diyecekler ki: “Hepimiz onun içindeyiz. Şüphesiz Allah, kulları arasında kararını vermiştir.”

قَالَ الَّذ۪ينَ اسْتَكْبَرُٓوا اِنَّا كُلٌّ ف۪يهَٓاۙ اِنَّ
اللّٰهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿٤٩﴾

50. Ateştekiler, Cehennem bekçilerine, “Rabbinizi çağırın ki, bir gün (bile olsa) azabımızı hafifletsin,” diyecekler.

وَقَالَ الَّذ۪ينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ
ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْماً مِنَ
الْعَذَابِ ﴿٥٠﴾

51. Onlar diyecekler ki: “Size peygamberleriniz apaçık delillerle gelmediler mi?” Onlar (da,) “Evet (geldiler,)” diyecekler. (Bunun üzerine bekçiler,) “Öyleyse dua edin,” diyecekler. Kâfirlerin duası, ancak boşa gider.

قَالُوٓا أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُمْ
بِالْبَيِّنَٰتِ ۖ قَالُوا بَلَىٰ ۚ قَالُوا فَادْعُوا ۗ
وَمَا دُعَٰٓؤُا الْكَٰفِرِينَ إِلَّا فِى ضَلَٰلٍ ﴿٥١﴾

B. 6

52. Şüphesiz Biz, peygamberlerimize ve (onlara) inananlara (bu) dünya hayatında ve şahitlerin ayağa kalkacakları günde yardım edeceğiz.[1]

إِنَّا لَنَنصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِى
الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَٰدُ ﴿٥٢﴾

53. O gün, özürleri zalimlere hiç fayda vermeyecek. (Allah’ın) laneti üzerlerinde olacak. (Kalacakları) evleri (de ne) kötü olacak.

يَوْمَ لَا يَنفَعُ الظَّٰلِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ
اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوٓءُ الدَّارِ ﴿٥٣﴾

54. Şüphesiz Biz, Musa’ya hidayet verdik. İsrâiloğulları’nı (da) Kitab’a vâris kıldık.[2]

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا
بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ الْكِتَٰبَ ﴿٥٤﴾

55. (O Kitap,) akıl sahipleri için hidayet ve bir öğüt (vesilesiydi.)

هُدًى وَذِكْرَىٰ لِأُولِى الْأَلْبَٰبِ ﴿٥٥﴾

56. Öyleyse sabret. Allah’ın vaadi mutlaka yerine gelecektir. (İnsanların sana karşı işlemiş oldukları) günahların (bağışlanması) için, (haklarında) mağfiret dilemeye devam et. Akşam (da,) sabah (da,) Rabbine hamd (ederek) tespih et.[3]

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ
لِذَنۢبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِىِّ
وَالْإِبْكَٰرِ ﴿٥٦﴾

---

[1] Kıyamet gününde suçlular aleyhinde birçok kesin şahitlikler ileri sürülecektir. Yüce Allah (c.c.) peygamberlerine bu dünyada da yardım eder, Kıyamet gününde de kendilerine mutlaka yardım edecektir.

[2] Kitap’tan “Tevrat” kastedilmiştir.

[3] Ayet-i kerimdeki “ ذَنْبِك ” kelimesinden Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) bazen var olan unutkanlığına işaret edilmiştir. Ancak bunun bir diğer anlamı, insanların Hz. Resûlüllah’a (s.a.v.) karşı işledikleri günahlardır. Bu konuda daha ayrıntılı bilgi için bkz: “Tefsir-i Kebir; C.10; Nasr Suresi Tefsiri; Mirza Beşirüddin Mahmud Ahmed.”

57. Şüphe yok ki, kesin delilleri olmaksızın Allah'ın ayetleri hakkında tartışanların kalplerinde, hiçbir zaman elde edemeyecekleri büyüklük (hayalinden) başkası yoktur. Bunun için Allah'a sığınmayı dile. Şüphesiz O, çok işiten ve çok görendir.

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ
سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ ۙ إِنْ فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا
كِبْرٌ مَا هُمْ بِبَالِغِيهِ ۚ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ ۖ إِنَّهُ
هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٥٧﴾

58. Göklerin ve yerin yaratılması, insanların yaratılmasından mutlaka daha büyük (bir iştir.) Ancak insanların çoğu bilmezler.

لَخَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ
خَلْقِ النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٨﴾

59. Kör ile gören, inanıp (da yerli yerinde) iyi işler yapan ile kötülük işleyen, bir olamaz. Siz, hiç öğüt almazsınız.

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ۙ
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا
الْمُسِيءُ ۚ قَلِيلًا مَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٩﴾

60. Şüphesiz (yok olma) Saati mutlaka gelecektir. Bunda hiç şüphe yoktur. Ancak insanların çoğu (bunu) bilmezler.[1]

إِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦٠﴾

61. Rabbiniz der ki: "Beni çağırın. Ben (de duanızı kabul edip) size cevap vereyim. Şüphesiz Bana ibadet etmek (hakkında) kibir gösterenler, mutlaka zillete uğrayarak Cehennem'e girecekler."

وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ ۚ
إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي
سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦١﴾

[1] "السَّاعَةَ" (Saat) kelimesi, (yok olma) saati olarak tercüme edilmiştir. Bu saat iki kısma ayrılır: a) Bu dünyada kâfirlerin yok olma saati ki kâfirler onu müşahede edebilirler. O bakımdan bu mana tercih edilmelidir. b) Ahiretteki mahvolma saati ki kâfirler onu bu dünyada göremezler. Onun için bu mana ikinci sırada tutulmalıdır.

B. 7

62. İçinde rahat edesiniz diye, sizin için geceyi yaratan ve gündüzü (de) görüş sağlayan (olarak var eden,) Allah’tır. Şüphesiz Allah insanlara çok lütfedendir. Ancak insanların çoğu hiç şükretmezler.

اَللّٰهُ الَّذ۪ي جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِتَسْكُنُوا ف۪يهِ
وَالنَّهَارَ مُبْصِراًۜ اِنَّ اللّٰهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى
النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٢﴾

63. Her şeyin Yaratıcısı ve Rabbiniz olan Allah, işte budur! O’ndan başka bir İlâh yoktur. O halde siz nereye saptırılıyorsunuz?

ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ
لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۘ فَاَنّٰى تُؤْفَكُونَ ﴿٦٣﴾

64. Aynı şekilde Allah’ın ayetlerini (inatla) inkâr edenler, (akılsızca sözlere) saptırılırlar.

كَذٰلِكَ يُؤْفَكُ الَّذ۪ينَ كَانُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ
يَجْحَدُونَ ﴿٦٤﴾

65. Yeryüzünü sizin için kalınacak bir yer, göğü (de korunmanız için) bir yapı olarak yaratan Allah’tır. O, size bir şekil verdi ve şekillerinizi (de) çok güzel kıldı. Size temiz şeylerden rızık verdi. İşte Rabbiniz olan Allah budur. Âlemlerin Rabbi olan Allah çok bereket sahibidir.

اَللّٰهُ الَّذ۪ي جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ قَرَاراً
وَالسَّمَٓاءَ بِنَٓاءً وَصَوَّرَكُمْ فَاَحْسَنَ
صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِۜ
ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْۚ فَتَبَارَكَ اللّٰهُ رَبُّ
الْعَالَم۪ينَ ﴿٦٥﴾

66. Diri olan (da,) ancak O’dur. O’ndan başka bir İlâh yoktur. Öyleyse ibadeti yalnız Kendisine has kılarak, O’nu çağırın. Her türlü hamd, (yalnız) âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur.

هُوَ الْحَيُّ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ
مُخْلِص۪ينَ لَهُ الدّ۪ينَۜ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ
رَبِّ الْعَالَم۪ينَ ﴿٦٦﴾

67. De ki: “Rabbim tarafından bana apaçık mucizeler gelmişken, Allah dışında çağırdıklarınıza ibadet etmekten kesinlikle menedildim. Bana âlemlerin Rabbi olan Allah’a (tam olarak) itaat etmem emredildi.”

قُلْ اِنّ۪ي نُهِيتُ اَنْ اَعْبُدَ الَّذ۪ينَ تَدْعُونَ
مِنْ دُونِ اللّٰهِ لَمَّا جَٓاءَنِيَ الْبَيِّنَاتُ
مِنْ رَبّ۪ي وَاُمِرْتُ اَنْ اُسْلِمَ
لِرَبِّ الْعَالَم۪ينَ ﴿٦٧﴾

68. Sizi (ilkin) topraktan, sonra azıcık sudan, sonra (da) pıhtılaşmış kandan yaratan, ardından sizi bir bebek olarak (dünyaya) getiren O’dur. Bunun sonrasında (ise) olgunluk çağına ulaşırsınız. Sonra (da) ihtiyarlığa ulaşmanız mümkün olur. Ancak aranızdan bazılarının ruhları (kendileri daha ihtiyarlığa ulaşmadan) kabzedilir. (Allah,) size tayin edilen zamana erişmeniz için ve (size tanınan bu süreden yararlanarak) akıl edesiniz diye (böyle yapmaktadır.)

هُوَ الَّذ۪ي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ
نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا
ثُمَّ لِتَبْلُغُٓوا اَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا
شُيُوخًا وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفّٰى مِنْ قَبْلُ
وَلِتَبْلُغُٓوا اَجَلًا مُسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾

69. Dirilten ve öldüren, ancak O’dur. Bir şeye karar verince, onun hakkında yalnızca “Ol!” der. Sonra o (da) mutlaka olur.

هُوَ الَّذ۪ي يُحْـي۪ وَيُم۪يتُ فَاِذَا قَضٰٓى اَمْرًا
فَاِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٩﴾ ٧ ع ٨ ١٢

B. 8

70. Allah’ın ayetleri hakkında tartışanları görmedin mi? Onlar nereye döndürülüp (götürülüyorlar?)

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذ۪ينَ يُجَادِلُونَ ف۪ٓي اٰيَاتِ اللّٰهِ
اَنّٰى يُصْرَفُونَ ﴿٧٠﴾

71. Onlar, Kitabı ve peygamberlerimiz ile gönderdiklerimizi inkâr ettiler. Yakında (akıbetlerini) öğrenecekler.

اَلَّذ۪ينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَٓا اَرْسَلْنَا بِه۪
رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾

72-73. O zaman boyunlarında demir halkalar ve zincirler olacak. Onlar kaynar su içinde sürüklenecekler, sonra (da) Cehennem’e atılacaklar.

إِذِ الْاَغْلَالُ فٖٓي اَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلَاسِلُۜ
يُسْحَبُونَۙ ﴿٧٢﴾
فِي الْحَمٖيمِۙ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَۚ ﴿٧٣﴾

74-75. Ardından onlara, “Allah dışında (O’na) ortak koştuğunuz (o sahte tanrılar) nerede?” denilecek. Onlar diyecekler ki: “Bizden (ayrılıp gözden) kayboldular. Aslında biz, bundan öncesinde hiçbirini çağırmazdık.[1]” İşte Allah, böylece kâfirlerin sapık olduklarına hüküm verir.

ثُمَّ قٖيلَ لَهُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَۙ ﴿٧٤﴾
مِنْ دُونِ اللّٰهِۜ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ
نَكُنْ نَدْعُوا مِنْ قَبْلُ شَيْـًٔاۜ كَذٰلِكَ يُضِلُّ
اللّٰهُ الْكَافِرٖينَ ﴿٧٥﴾

76. İşte bu, sizin yeryüzünde haksız yere eğlenmeniz ve böbürlenmenizden dolayıdır.

ذٰلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْاَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَۚ ﴿٧٦﴾

77. Cehennem’in kapılarından girin. (Artık) orada uzun müddet kalacak olanlarsınız. Büyüklük taslayanların kalacakları yer ne kötüdür!

اُدْخُلُٓوا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدٖينَ فٖيهَاۚ
فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرٖينَ ﴿٧٧﴾

78. Onun için sabret. Allah’ın vaadi mutlaka gerçekleşecektir. Onlara vaat ettiklerimizden bir kısmını (senin sağlığında) sana göstersek (de) yahut sana vefat versek (ve onlara vaat ettiklerimiz senin vefatından sonra gerçekleşse de,) onlar ancak bize döndürülecekler.[2]

فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّۚ فَاِمَّا نُرِيَنَّكَ
بَعْضَ الَّذٖي نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِلَيْنَا
يُرْجَعُونَ ﴿٧٨﴾

---

[1] Yani ibadet ederek çağırdıkları yahut kendilerine dua ettikleri, aslında ancak bir hiçti.

[2] Bu ayetten anlaşıldığı gibi nihai zafere ulaşmadan önce, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ile ona inananların uzun ve çok şiddetli sınavlardan geçmeleri gerekmektedir. Onun için Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) ve ona tâbi olanların sabretmeleri tavsiye edilmiştir. Ayrıca Yüce Allah’ın (c.c.) inanmayanlar hakkında önceden verdiği haberlerin bir kısmının Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) hayatında, bir kısmının da vefatından sonra gerçekleşeceği belirtilmiştir. Çünkü inanmayanlar hakkında önceden bildirilen haberler şartlı olur ve tevbe ettikleri takdirde ertelenebilir yahut tamamen ortadan kaldırılabilir. Neticede inanmayanların da öldükten sonra Yüce Allah’ın (c.c.) huzuruna çıkacakları ve bütün gerçekleri öğrenecekleri bu ayet-i kerimede beyan edilmiştir.

79. Şüphesiz senden önce (de) peygamberler gönderdik. Onlardan bazılarını sana bildirdik. Onlardan bazılarını (ise) sana bildirmedik. Hiç bir peygamberin, Allah'ın emri olmadan bir mucize getirmesi mümkün değildir. Allah'ın emri gelince (de,) hak ile hüküm verilecektir. Yalanlayanlar, işte o zaman kaybedecekler.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ
مَنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ
نَقْصُصْ عَلَيْكَ ؕ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ اَنْ
يَأْتِيَ بِاٰيَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۚ فَاِذَا جَاءَ اَمْرُ
اللّٰهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ
الْمُبْطِلُونَ ﴿٧٩﴾ ع ٨ ١٣

B. 9

80. Bir kısmının üzerine binesiniz diye, hayvanları sizler için yaratan Allah'tır. Onlardan bazılarının (da etini) yersiniz.

اَللّٰهُ الَّذ۪ي جَعَلَ لَكُمُ الْاَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا
مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٨٠﴾

81. Onlarda sizin için (daha birçok) faydalar vardır. Kalplerinizin dilediği (yere) onların üzerine (binerek) ulaşmanız (için Biz onları yarattık.) Sizler, onların ve gemilerin üzerinde götürülürsünüz.

وَلَكُمْ ف۪يهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً
ف۪ي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ
تُحْمَلُونَ ﴿٨١﴾ ؕ

82. O, mucizelerini size gösterir. Öyleyse siz, Allah'ın mucizelerinden hangi birini inkâr edersiniz?

وَيُر۪يكُمْ اٰيَاتِه۪ ۗ فَاَيَّ اٰيَاتِ اللّٰهِ
تُنْكِرُونَ ﴿٨٢﴾

83. Bunlar, yeryüzünde dolaşıp, kendilerinden öncekilerin sonları nasıldı, (onu) görmediler mi? Onlar bunlardan (sayıca) daha fazla, daha güçlü ve yeryüzünde (yücelik) emareleri (bırakmakta da) daha üstündüler. Ancak onların yaptıkları kendilerine hiç fayda getirmedi.

اَفَلَمْ يَس۪يرُوا فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ
كَانُوا اَكْثَرَ مِنْهُمْ وَاَشَدَّ قُوَّةً وَاٰثَارًا
فِي الْاَرْضِ فَمَا اَغْنٰى عَنْهُمْ مَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٣﴾

84. Peygamberleri onlara apaçık delillerle geldiklerinde, kendilerinde olan (az bir) bilgi ile iftihar etmeye başladılar. Alay ettikleri (azap da) gelip onları kuşattı.

فَلَمَّا جَٓاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَرِحُوا
بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا
كَانُوا بِهٖ يَسْتَهْزِؤُ۫نَ ﴿٨٤﴾

85. Azabımızı görünce, "Biz, (ancak) tek Allah'a inandık. O'na ortak koştuklarımızı (da) inkâr ettik," dediler.

فَلَمَّا رَاَوْا بَأْسَنَا قَالُوٓا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَحْدَهُ
وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهٖ مُشْرِكٖينَ ﴿٨٥﴾

86. Ancak azabımızı gördükten sonra inanmaları kendilerine bir fayda sağlamadı. Allah'ın (belirlediği ve) kulları arasında süregelen sünneti, işte budur. O zaman kâfir olanlar (büyük bir) hüsrana uğradılar.

فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ اٖيمَانُهُمْ لَمَّا رَاَوْا
بَأْسَنَاۜ سُنَّتَ اللّٰهِ الَّتٖى قَدْ خَلَتْ فٖى
عِبَادِهٖۚ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ﴿٨٦﴾ ع

Sûre: 41

FUSSİLET SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bir diğer adı "Hâ Mîm Secde" olan bu sûre, Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte elli beş ayettir.

Bu sûrenin başında Kur'an-ı Kerim'in çok açık ve fasih bir dilde indirildiği iddia edilmiştir. Onun içinde yer alan tüm konular da çok detaylı olarak anlatılmıştır. Buna rağmen onu inkâr edenler, bizim kalplerimiz üzerinde perde, kulaklarımızda da ağırlık bulunmaktadır ve bizimle sizin aranızda bir engel vardır derler. Onlar Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.), sen istediğin çabayı sarf et, biz de büyük bir azimle işlerimizi yapmaktayız diye meydan okurlar.

Bundan, düşmanlarının peygamberlere tam olarak izin verdikleri ve işlerine de karışmadıkları anlaşılmamalıdır. Aksine bu ifadeden, peygamber mümkün olan tüm gayretini sarf etsinler, ama inkâr edenler de ellerinden geldiğince kendisini başarısız kılmaya çaba sarf edeceklerdir, anlamı kastedilmiştir.

Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) bunun cevabı öğretilmiştir ve ona şöyle söylemesi beyan edilmiştir: Şüphesiz ben zahirde sizin gibi bir beşerim. Ancak bana vahyedildi. Bu vahiy neticesinde, benimle sizler arasında çok büyük bir fark oluşmuştur.

Bu sûrenin bazı ayetlerini tam olarak anlamadıkları için, bazı kimseler bunlara itirazda bulunurlar. Mesela on ikinci ile on üçüncü ayetlerde, onlar kâinatın başlangıcından bahsedildiğini anlarlar. Aslında bu ayetlerde kâinatın bir duman şeklinde yayıldığından bahsedilmektedir. Yeryüzünün yaratılışı da çok sonraki devirlerde gerçekleşmiştir. Bu ayetlerde yeryüzündeki besin sisteminin dört devirde tamamlandığı zikredilmiştir. Dağların yaratılışı bu sistemde temel bir rol oynamaktadır. Sonra ise, üst gök bir duman şeklindeydi diye buyrulmuştur. Bu duman bir buhar halinde olup yeryüzüne yakın olan yedi gökten de çok daha yükseklerdeydi. Bu yeryüzüne yağış olarak indiğinde, aşırı sıcak sonucu tekrar buhar olarak gökyüzüne yükselirdi. Uzun bir müddet boyunca yeryüzü bu durumdaydı. Sonunda ise o su, yeryüzüne yağış olarak ulaşarak denizlere dönüştü. Buharlar ise oradan yükselerek dağlara çarpıp, yeryüzüne tekrar yağış olarak inmeye devam etti. Ondan sonraki iki devirde ise, yeryüzüne yakın olan yedi gök tamamlandı ve her birine sanki belli bir görevi yerine getirmeleri emredildi. Bugün bilim adamları, yeryüzünün etrafında yedi katmana ayrılmış gökten bahsediyorlar ve her bir katmanın da belli bir görevi olduğunu belirtiyorlar. Bütün bu görevler yerine getirilmeden, insanoğlunun yeryüzünde yaşaya-

bilmesi mümkün olamaz. Demek ki, bütün bu gök tabakaları, yeryüzü ve üzerinde yaşayan insanları korumak için görevlendirilmişlerdir.

Diğer bir bilgiye göre, Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) istikamet öğretilmişti. Yani her işte adalet ve doğruluktan ayrılmayarak İslâm'ın talimatlarına bağlı kalması ve Yüce Allah'ın (c.c.) buyruklarına itaat etmesi, keza hiç yılmadan doğruluktan yana olması kendisine emredilmişti. Burada onun detaylarından ve mükâfatlarından bahsedilmiştir. İlk olarak müminlere müjde verilerek, düşmanlarına karşı dinlerine bağlı kaldıkları takdirde, Yüce Allah'ın (c.c.) onların kalplerini kuvvetlendirmek üzere melekler indireceği buyrulmuştur. Bu meleklerin müminler ile konuşarak kendilerini teselli edeceğini ve onlara, biz bu dünyada da sizinle beraberiz, ahirette de sizinle beraber olacağız diyecekleri bildirilmiştir.

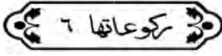
Daha sonra bu konu daha da detaylandırılarak şöyle denmiştir: Eğer tam sabır ve sebat ile kendinizi koruyarak Yüce Allah'a (c.c.) güvenip düşmanlarınıza hikmet ile İslâm'ın mesajını ulaştırırsanız, onlar sizin can dostlarınız olacaklar. Bu mucize en yüce şekliye Hz. Muhammed Resûlüllah'ın (s.a.v.) vasıtasıyla gerçekleşmiştir. Kendisi bütün sabredenlerden daha fazla sabredendi. Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) sabırdan büyük bir pay nasip olmuştu. Aslında Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) hayatında ona can düşmanı olanlar, daha sonra onun için canlarını ortaya koyan dostlara dönüşmüşlerdi.

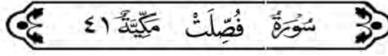
Bu sûrenin sonunda şöyle buyrulmuştur: Biz, Yüce Allah (c.c.) ile karşılaşacaklarını inkâr edenlere birçok mucize göstereceğiz. Bu mucizeler hem gökyüzü, hem de onların kendi bedenlerinde bulunan hayret verici yaşam sistemi ile derin bir şekilde alâkalı olacaktır. Kısacası hem gökyüzü, hem de kendi iç durumları üzerinde derinlemesine incelemede bulunmaya alışık olanlar sonunda şöyle diyecekler:

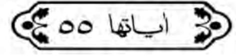
“رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ”

“Ey Rabbimiz, Sen (bu âlemi) boşuna yaratmadın. (Sen gayesiz bir şey yaratmaktan) uzaksın. Bizi, ateş azabından koru.”[1]

[1] Al-i İmran (3) suresi; 192

Fussilet Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. (Bu sûre,) Allah'ın hamdı ve yüceliğini ortaya koyar.[1]

حٰمٓۚ ﴿٢﴾

3. (Bu Kur'an) çok rahmet ve kerem sahibi olan (Allah) tarafından indirilmiştir.

تَنْز۪يلٌ مِنَ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِۚ ﴿٣﴾

4. Bu, ayetleri ayrıntılı olarak anlatılmış ve çok okunacak bir Kitap'tır. O, kendi manalarını kendisi açıklayan (bir dilde indirilmiştir.) Bilgi sahibi olanlar içindir.

كِتَابٌ فُصِّلَتْ اٰيَاتُهُ قُرْاٰناً عَرَبِياً لِقَوْمٍ
يَعْلَمُونَۙ ﴿٤﴾

5. O müjde veren ve uyaran (bir Kitap'tır.) Ancak onların çoğu yüz çevirdiler. Böylece (onu asla) dinlemezler.

بَش۪يراً وَنَذ۪يراًۚ فَاَعْرَضَ اَكْثَرُهُمْ
فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٥﴾

6. Onlar derler ki: "Bizi çağırdıkların karşısında kalplerimiz örtülüdür. Kulaklarımızda (da) bir ağırlık vardır. Bizimle senin aranda (ise) bir perde bulunmaktadır. Onun için sen (kendi inancına göre), amelde bulun, biz (de) mutlaka (kendi inancımıza göre) amelde bulunalım."

وَقَالُوا قُلُوبُنَا ف۪ٓي اَكِنَّةٍ مِمَّا تَدْعُونَٓا
اِلَيْهِ وَف۪ٓي اٰذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ
حِجَابٌ فَاعْمَلْ اِنَّنَا عَامِلُونَ ﴿٦﴾

7. De ki: "Ben (de,) ancak sizin gibi bir beşerim. Bana, İlâhınız yalnız tek bir İlâh'tır, diye vahiy edilmiştir. Bunun için O'nun huzurunda sebat (göstererek) durun ve O'ndan bağışlanmayı dileyin." O'na ortak koşanlar için helâk (olmak mukadderdir.)

قُلْ اِنَّمَٓا اَنَا۬ بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحٰٓى اِلَيَّ
اَنَّمَٓا اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌ فَاسْتَق۪يمُٓوا اِلَيْهِ
وَاسْتَغْفِرُوهُۜ وَوَيْلٌ لِلْمُشْرِك۪ينَۙ ﴿٧﴾

---

[1] Geniş bilgi için bkz. dipnotlar 40:2 ve 2:2.

8. Onlar zekât vermezler. Ahireti inkâr edenler (ise,) ancak onlardır.

الَّذٖينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ
هُمْ كَافِرُونَ ﴿٨﴾

9. Şüphesiz iman edip (yerli yerinde) iyi işler yapanlar için hiç tükenmeyen bir mükâfat (mukadderdir.)

اِنَّ الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٩﴾ ع ٩ ١٥

B. 2

10. De ki: “Sizler, yeri iki dönemde yaratanı mı inkâr ediyorsunuz ve O’na ortaklar mı koşuyorsunuz? Bütün âlemlerin Rabbi, (ancak) O’dur.”

قُلْ اَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذٖى خَلَقَ
الْاَرْضَ فٖى يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُٓ
اَنْدَادًا ذٰلِكَ رَبُّ الْعَالَمٖينَ ﴿١٠﴾

11. O, yeryüzünün yüksek (bölgelerinde) dağları meydana getirdi ve onlarda bereket yarattı. Orada her türlü yiyecek ve içecekleri belli bir ölçüye göre temin etti. (Bunların hepsini) dört dönemde yaptı. Bu (cevap, bütün) soranlar için aynıdır.

وَجَعَلَ فٖيهَا رَوَاسِىَ مِنْ فَوْقِهَا وَبَارَكَ
فٖيهَا وَقَدَّرَ فٖيهَٓا اَقْوَاتَهَا فٖٓى اَرْبَعَةِ
اَيَّامٍ سَوَٓاءً لِلسَّٓائِلٖينَ ﴿١١﴾

12. Sonra göğe yöneldi. O bir duman (gibiydi. Allah) ona ve yere, “İsteyerek ya (da) istemeyerek Bana (boyun eğmek üzere) ikiniz gelin,” dedi. İkisi (de,) “Biz boyun eğerek geldik,” dediler.

ثُمَّ اسْتَوٰٓى اِلَى السَّمَٓاءِ وَهِىَ دُخَانٌ
فَقَالَ لَهَا وَلِلْاَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا
اَوْ كَرْهًا قَالَتَٓا اَتَيْنَا طَٓائِعٖينَ ﴿١٢﴾

13. Böylece O, onları iki dönemde yedi gök olarak böldü. Her göğün yasalarını, kendisine vahyetti. Biz, en yakın göğü kandillerle ve korunma (araçları ile) donattık. İşte bu, her şeyden üstün ve çok bilgi sahibi olan (Allah’ın) takdiridir.

فَقَضٰيهُنَّ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ فٖى يَوْمَيْنِ
وَاَوْحٰى فٖى كُلِّ سَمَٓاءٍ اَمْرَهَا وَزَيَّنَّا
السَّمَٓاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابٖيحَ وَحِفْظًا ذٰلِكَ
تَقْدٖيرُ الْعَزٖيزِ الْعَلٖيمِ ﴿١٣﴾

14. Onlar yine (de) yüz çevirirlerse, sen kendilerine de ki: “Ben sizi, Âd ve Semûd'a gelen azap gibi bir azaptan uyarıyorum.”

فَاِنْ اَعْرَضُوا فَقُلْ اَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً
مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ ﴿١٤﴾

15. Peygamberler onlara önlerinden ve arkalarından, Allah’tan başkasına ibadet etmeyin, (diyerek) geldiler.[1] Onlar, “Rabbimiz dileseydi, mutlaka melekler indirirdi. Onun için biz, sizinle birlikte gönderilen (talimatı) inkâr ediyoruz,” dediler.

اِذْ جَاءَتْهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ اَيْدِيهِمْ
وَمِنْ خَلْفِهِمْ اَلَّا تَعْبُدُوا اِلَّا اللّٰهَ
قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَاَنْزَلَ مَلٰٓئِكَةً فَاِنَّا
بِمَا اُرْسِلْتُمْ بِهٖ كَافِرُونَ ﴿١٥﴾

16. Sonra Âd (kavminden olanlar) yeryüzünde haksız yere kibirlendiler ve “Kim kuvvetçe bizden daha üstündür?” dediler. Onlar, kendilerini yaratan Allah’ın, kuvvetçe onlardan daha üstün olduğunu görmediler mi? Onlar, ayetlerimizi ısrarla inkâr ederlerdi.

فَاَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ
الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ اَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً اَوَلَمْ
يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ اَشَدُّ
مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِاٰيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿١٦﴾

17. Bunun üzerine Biz onlara, dünya hayatında rezil edici bir azabı tattırmak üzere, uğursuz günlerde esen şiddetli bir rüzgâr gönderdik. Şüphesiz ahiret azabı daha küçük düşürücüdür. Onlara hiç yardım (da) edilmeyecektir.

فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي
اَيَّامٍ نَحِسَاتٍ لِنُذِيقَهُمْ عَذَابَ
الْخِزْيِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ
الْاٰخِرَةِ اَخْزٰى وَهُمْ لَا يُنْصَرُونَ ﴿١٧﴾

18. Semûd (kavmine) gelince, onlara (da) doğru yol gösterdik. Ancak onlar körlüğü benimseyerek, (onu) hidayete tercih ettiler. Bu yüzden onları, yaptıkları sebebiyle rezil edici bir azabın yıldırımı yakaladı.

وَاَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمٰى
عَلَى الْهُدٰى فَاَخَذَتْهُمْ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ
الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٨﴾

[1] Yani, onlara kendilerini uyaran peygamberler ardı ardına gelmiştir.

19. Biz iman eden ve takvayı benimseyenleri kurtardık.

وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿١٩﴾ ع ١٦

B. 3

20. Allah'ın düşmanları diriltilip ateşe götürülecekleri gün, (çeşitli gruplara) bölünecekler.

وَيَوْمَ يُحْشَرُ اَعْدَاۤءُ اللّٰهِ اِلَى النَّارِ فَهُمْ
يُوزَعُونَ ﴿٢٠﴾

21. Oraya vardıklarında, kulakları, gözleri ve derileri, yaptıkları yüzünden onlara karşı şahitlik edecekler.

حَتّٰۤى اِذَا مَا جَاۤؤُهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ
سَمْعُهُمْ وَاَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢١﴾

22. Onlar derilerine, "Neden bize karşı şahitlik ettiniz?" diyecekler. (Derileri ise,) "Her şeyi konuşturan Allah, bizi (de) konuşturdu. Sizi ilk defa O yarattı ve (sonunda da) O'na döndürüleceksiniz," diyecekler.

وَقَالُوا لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا ط
قَالُوۤا اَنْطَقَنَا اللّٰهُ الَّذِيۤ اَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ
وَّهُوَ خَلَقَكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّاِلَيْهِ
تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾

23. Kulaklarınızın, gözlerinizin ve derilerinizin size karşı şahitlik etmelerinden sakınmazdınız. Bilakis Allah'ın yaptıklarınızın çoğunu bilmediğini zannederdiniz.[1]

وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ اَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ
سَمْعُكُمْ وَلَاۤ اَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ
وَلٰكِنْ ظَنَنْتُمْ اَنَّ اللّٰهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا
مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾

24. İşte, Rabbiniz hakkında oluşturduğunuz bu kötü zannınız sizi helâk etti. Böylece siz kaybedenlerden oldunuz.

وَذٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ
اَرْدٰيكُمْ فَاَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٤﴾

[1] Çağımızın bilim adamları, insanın iç ve dış şekli ve kişilik özelliklerinin cilt hücrelerinde korunmuş olduğunu kesin olarak ispat etmişlerdir. Milyonlarca yıl önce ölmüş bir canlıya ait bazı deri parçaları, yani ona ait hücreler korunmuş olduğu takdirde, onlardan bir teki ile bile aynen kendisine benzer bir canlının üretilmesi mümkündür. Genetik Mühendisliği ile günümüzde koyun gibi bazı hayvanların kopyalanması, Kur'an-ı Kerim'de yer alan bu beyanatın bir delilidir.

25. Artık sabretseler (de) onların kalacakları yer Cehennem'dir. Eğer onlar özür dilerlerse, özürleri kabul edilenlerden (de) olmayacaklar.

فَاِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ ۚ وَاِنْ
يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿٢٥﴾

26. Biz, kendilerine bazı arkadaşlar tayin ettik. İşte bunlar, onların önünde olanı yahut onlardan önce bulunanı kendilerine güzel olarak gösterdiler. Kendilerinden önce geçmiş cin ve insan toplulukları için (geçerli olan) hüküm, onlar için (de) geçerli oldu. Şüphesiz onlar hüsrana uğrayanlardandılar.

وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ
اَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ
الْقَوْلُ فِي اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ
الْجِنِّ وَالْاِنْسِ ۚ اِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿٢٦﴾ ع ١٧

B. 4

27. Kâfirler derler ki: "Bu Kur'an'a kulak vermeyin. O okunduğunda (da) üstün çıkmak için gürültü yapın!"

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهٰذَا
الْقُرْاٰنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ﴿٢٧﴾

28. Sonuçta Biz, kâfirlere mutlaka şiddetli bir azap tattıracağız. Şüphesiz onlara, yaptıkları en kötü işlerin karşılığını vereceğiz.

فَلَنُذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا ۙ
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَسْوَاَ الَّذِي كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾

29. İşte bu, (mutlaka olacak.) Allah'ın düşmanlarının karşılığı ateştir. Onlar için orada, uzun süre kalacakları bir ev vardır. Bu ceza, ayetlerimizi inatla inkâr ettikleri için (kendilerine) verilecektir.

ذٰلِكَ جَزَاءُ اَعْدَاءِ اللّٰهِ النَّارُ ۚ لَهُمْ فِيهَا
دَارُ الْخُلْدِ ۖ جَزَاءً بِمَا كَانُوا بِاٰيَاتِنَا
يَجْحَدُونَ ﴿٢٩﴾

30. Kâfirler diyecekler ki: "Ey Rabbimiz, cinler ve insanlardan bizi saptıranların her ikisini bize göster. Onları ayaklarımızın altında ezelim ki, en aşağılıklardan olsunlar."

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا اَرِنَا الَّذَيْنِ
اَضَلَّانَا مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ نَجْعَلْهُمَا
تَحْتَ اَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْاَسْفَلِينَ ﴿٣٠﴾

31. Şüphesiz “Rabbimiz Allah’tır!” deyip, sonra onda sebat gösterenler üzerine melekler çokça inerler (ve derler ki:) “Hiç korkmayın, (geçmiş bir hatanızdan dolayı da) hiç üzülmeyin. Size vadedilen Cennet’i (elde ettiğiniz için) sevinin.”[1]

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا
تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا
تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ
تُوعَدُونَ ﴿٣١﴾

32. “Biz bu dünya hayatında (da) ahirette (de) sizin dostunuzuz. O (Cennet’te) sizler için canınız ne isterse (olacak) ve siz ne talep ederseniz, orada sizin için cak.[2])”

نَحْنُ أَوْلِيَٰٓؤُكُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي
الْاٰخِرَةِ ۚ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِيٓ
أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ۜ ﴿٣٢﴾

33. Bu, çok bağışlayan ve çok rahmet eden (Allah) tarafından bir ağırlama (olacaktır.)

نُزُلًا مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ ۟ ﴿٣٣﴾ ع ٧ ١٨

B. 5

34. (İnsanları) Allah’a çağıran, (yerli yerinde) iyi işler yapan ve şüphesiz ben itaat edenlerdenim diyenden daha güzel sözlü kim olabilir?

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللّٰهِ
وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ
الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٤﴾

35. İyilik ve kötülük bir olamaz. Sen (kötülüğe,) en iyi (amel) ile karşılık ver. Bunun sonucu, seninle kendisi arasında düşmanlık bulunan kimse, (artık) çok samimi bir dostun olur.

وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ۜ اِدْفَعْ
بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ
عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٥﴾

[1] Kur’an-ı Kerim’de müminlere hem bu dünyada, hem de ahirette iki Cennet bahşedileceği beyan edilmiştir. Bu ayet-i kerimede her iki Cennet’ten bahsedilmiştir. Bu dünyada sizler Cennet’i elde ettiniz ve ahirette de mutlaka ona nail olacaksınız denmiştir.

[2] Bu sûrenin otuz bir ve otuz ikinci ayetlerinde vahyin daima ineceğinden bahsedilmiştir. Rabbimiz Allah’tır diyen ve sonra da uğradıkları sıkıntılar karşısında sabır gösterenlere melekler inecekler ve müjdeler vererek, hem bu dünyada, hem de ahirette onlarla beraber olduklarını, onun için hiç korkmamaları gerektiğini beyan edecekler.

36. Bu, ancak (çok) sebat edenlere nasip edilir. Keza, ancak (Allah Katından iyiliğin) büyük bir payını elde etmiş olanlara nasip olur.

وَمَا يُلَقّٰيهَآ اِلَّا الَّذ۪ينَ صَبَرُواۚ وَمَا
يُلَقّٰيهَآ اِلَّا ذُو حَظٍّ عَظ۪يمٍ ﴿٣٦﴾

37. Eğer sana şeytan tarafından, seni kötülüğe teşvik eden bir söz ulaşırsa, Allah'a sığınmayı dile. Şüphesiz O, çok işiten ve çok bilendir.

وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ
فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِۜ اِنَّهُ هُوَ السَّم۪يعُ
الْعَل۪يمُ ﴿٣٧﴾

38. Gece ile gündüz, güneş ile ay (da) O'nun alâmetlerindendir. Ne güneşe, ne (de) aya secde etmeyin. Sadece O'na ibadet ediyorsanız, bunları yaratan Allah'a secde edin.

وَمِنْ اٰيَاتِهِ الَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ
وَالْقَمَرُۜ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا
لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلّٰهِ الَّذ۪ي خَلَقَهُنَّ
اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٨﴾

39. Eğer onlar kibirlenirlerse, iyi bilsinler ki, Rabbinin huzurunda olanlar, gece gündüz O'nu tespih ederler ve (hiç de) yorulmazlar.

Secde Ayeti[1]

فَاِنِ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذ۪ينَ عِنْدَ رَبِّكَ
يُسَبِّحُونَ لَهُ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا
يَسْـَٔمُونَ ﴿٣٩﴾ السجدة

40. O'nun alâmetlerinden (biri de,) senin toprağı çorak görmendir. Sonra, üzerine su indirdiğimizde, o (yeni bir hayat bularak) hareketlenir ve (çokça) yeşerir. Şüphesiz onu canlandıran, ölüleri (de) mutlaka canlandıracaktır. O, istediği her şey üzerinde mutlaka daimi kudrete sahiptir.[2]

وَمِنْ اٰيَاتِه۪ٓ اَنَّكَ تَرَى الْاَرْضَ خَاشِعَةً
فَاِذَٓا اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَٓاءَ اهْتَزَّتْ
وَرَبَتْۜ اِنَّ الَّذ۪ٓي اَحْيَاهَا لَمُحْيِ
الْمَوْتٰىۜ اِنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿٤٠﴾

---

[1] Bkz. Dipnot 7:207

[2] Gökten inen su her yere yağar. Ancak kurak dağlar ve çorak bölgeler bundan istifade etmezler. Öldükten sonra muhakkak herkes diriltilecektir. Ancak gerçek manevi hayata sahip olmak, sadece gökten inen manevi su, yani peygamberleri kabul etmek ve onların talimatlarına uymak sonucudur

41. Ayetlerimizden çarpık anlamlar çıkaranlar, kesinlikle Bizden gizli değildirler. Cehennem'e atılacak olan mı daha iyi, yoksa Kıyamet günü emniyet içinde (Bize) gelecek olan mı? (Ey insanlar!) Dilediğinizi yapın. Şüphesiz O, yaptıklarınızı çok görendir.

إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ
عَلَيْنَا أَفَمَنْ يُلْقَى فِي النَّارِ خَيْرٌ أَمْ مَنْ
يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ
إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤١﴾

42. Bu Zikir kendilerine gelince, onu inkâr edenler mutlaka (ceza görecekler.) Şüphesiz o, yalnız üstün çıkacak hürmetli bir Kitap'tır.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ
وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ ﴿٤٢﴾

43. Yalan, onun ne önünden, ne (de) ardından gelebilir. O, çok hikmet sahibi olan ve çok hamda lâyık olan (Allah) tarafından indirilmiştir.

لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ
خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٣﴾

44. Senden önce geçmiş peygamberlere söylenen (sözler) dışında sana (bir şey) söylenmemektedir. Şüphesiz Rabbin, hem çok mağfiret sahibidir hem (de) çok acı azap verendir.

مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ
مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ
وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ﴿٤٤﴾

45. Eğer Biz Kur'an'ı A'cemî[1] olarak indirseydik, o zaman onlar mutlaka, "Bunun ayetleri neden açık (ve anlaşılır olarak indirilmemiştir.) A'cemî (dil) ile Arap (peygamber arasında bir uyum olabilir) mi?" derlerdi. De ki: "O, müminler için hidayet ve şifadır." İnanmayanların (ise) kulaklarında bir ağırlık vardır ve (bunun sonucunda onun gerçek içyüzü) kendilerinden gizlidir. Uzak bir yerden kendilerine seslenilenler (de,) ancak bunlardır.

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا
فُصِّلَتْ آيَاتُهُ أَأَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ
هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ وَالَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ
عَلَيْهِمْ عَمًى أُولَٰئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ
مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٥﴾
ع ١٢ ١٩

[1] "A'cemî" açık, düzgün ve anlaşılır olmayan ya da Arapça'dan başka bir dilde olan, demektir.

B. 6

46. Şüphesiz Biz, Musa'ya yüce bir Kitap vermiştik. Ancak onun hakkında (da) ihtilaf edilmişti. Eğer Rabbin tarafından bir söz geçmiş olmasaydı, aralarında (çoktan) hüküm verilmiş olurdu. Şüphesiz onlar, bu (Kur'an) hakkında (da) rahatsız edici bir şüphe içindedirler.

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتٰبَ فَاخْتُلِفَ فِيهِ ۜ
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ
بَيْنَهُمْ ۜ وَاِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿٤٦﴾

47. Kim (yerli yerinde) iyi işler yaparsa, (faydası) kendi canınadır. Kim kötülük işlerse, kendi aleyhine (kötülük işlemiş olur.) Senin Rabbin kullarına asla zulmetmez.

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهٖ وَمَنْ اَسَٓاءَ
فَعَلَيْهَا ۜ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ﴿٤٧﴾

48. Kıyamet'in bilgisi ancak O'na havale edilir.[1] O'nun bilgisi dışında meyveler kabuklarından çıkmazlar, hiçbir dişi (de) hamile kalmaz ve doğurmaz. O'nun onlara, "Hani ortaklarım nerede?" diye sesleneceği günde onlar, "Sana açık olarak söyledik. Aramızdan hiç kimse (buna) şahit değildir," diyecekler.

اِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ ۜ وَمَا تَخْرُجُ
مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ اَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ
اُنْثٰى وَلَا تَضَعُ اِلَّا بِعِلْمِهٖ ۜ وَيَوْمَ
يُنَادِيهِمْ اَيْنَ شُرَكَٓائِي ۙ قَالُٓوا اٰذَنَّاكَ ۙ
مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ ﴿٤٨﴾

49. Daha önce çağırdıkları (tanrılar) onlardan kaybolacaklar. Kendileri için bir kaçış yeri olmadığını (da) anlayacaklar.

وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ
وَظَنُّوا مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿٤٩﴾

50. İnsan hayır talep etmekten (hiç) yorulmaz. Ancak kendisine bir kötülük dokunursa, ümitsizliğe kapılarak çaresizleşir.

لَا يَسْـَٔمُ الْاِنْسَانُ مِنْ دُعَٓاءِ الْخَيْرِ ۘ وَاِنْ
مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَؤُسٌ قَنُوطٌ ﴿٥٠﴾

[1] Yani Kıyamet hakkındaki tam bilgi, yalnız Allah'ın (c.c.) elindedir.

51. Kendisine gelen bir sıkıntıdan sonra ona bir rahmet tattırırsak, o mutlaka der ki: “Bu, (zaten) benim hakkımdır. Kıyametin kopacağını hiç sanmam. Eğer Rabbime döndürülecek olsam, şüphesiz benim için O’nun Katında en güzel (mükâfatlar) mutlaka olacaktır.” Biz, kâfirlere onların yaptıklarını kesinlikle bildireceğiz ve kendilerine mutlaka çok yoğun bir azap tattıracağız.

وَلَئِنْ اَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَّٓاءَ
مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هٰذَا ل۪يۙ وَمَٓا اَظُنُّ
السَّاعَةَ قَٓائِمَةًۙ وَلَئِنْ رُجِعْتُ اِلٰى رَبّ۪ٓي
اِنَّ ل۪ي عِنْدَهُ لَلْحُسْنٰىۚ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذ۪ينَ
كَفَرُوا بِمَا عَمِلُواۘ وَلَنُذ۪يقَنَّهُمْ مِنْ
عَذَابٍ غَل۪يظٍ ﴿٥١﴾

52. Biz insana nimetler verdiğimizde, o yüz çevirerek (Bizden) uzaklaşır. (Ancak) kendisine bir kötülük gelirse, artık uzun uzun dualar eden oluverir.

وَاِذَٓا اَنْعَمْنَا عَلَى الْاِنْسَانِ اَعْرَضَ
وَنَاٰ بِجَانِبِه۪ۚ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو
دُعَٓاءٍ عَر۪يضٍ ﴿٥٢﴾

53. De ki: “Söylesenize, eğer bu (Kur’an) Allah tarafındansa ve yine (de) onu inkâr ederseniz, böylece (haktan) iyice uzaklaşandan daha sapık kim olabilir?

قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ
ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِه۪ مَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ ف۪ي
شِقَاقٍ بَع۪يدٍ ﴿٥٣﴾

54. Biz onlara, dünyanın dört bir yanında (da,) kendi canlarında (ve ailelerinde de) mucizelerimizi mutlaka göstereceğiz. Hatta onlara bu (Kur’an’ın) hak olduğu (tamamen) açıklanacaktır. Rabbinin her şeye gözetici olması (kendileri için) yeterli değil mi?

سَنُر۪يهِمْ اٰيَاتِنَا فِي الْاٰفَاقِ وَف۪ٓي اَنْفُسِهِمْ
حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّۜ اَوَلَمْ يَكْفِ
بِرَبِّكَ اَنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَه۪يدٌ ﴿٥٤﴾

55. İyi dinleyin! Şüphesiz onlar Rablerine kavuşacaklarından kuşku içindedirler. İyi dinleyin! Şüphesiz O, her şeyi kuşatmıştır.

اَلَٓا اِنَّهُمْ ف۪ي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَٓاءِ رَبِّهِمْۜ
اَلَٓا اِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُح۪يطٌ ﴿٥٥﴾ ع

Sûre: 42

ŞÛRÂ SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte elli dört ayettir.

Geçen sûrede yapılan uyarıyla, ne zaman peygamberlik nimeti indirilecek olsa, insanlar onu kabul etmekten yüz çevireceklerdir denmiştir. Bunun neticesinde onlar, kötülüklere yakalanırlar ve bunun uzaklaştırılması için de uzun uzadıya dualar ederler. Onun için Yüce Allah (c.c.) kendilerine hem gökyüzünde, hem de onların kendi varlıklarında mucizeler gösterecektir. Göklerde beliren mucizeler kudret yasasının birer çıkış noktası olacaktır ve insanların kendi varlıklarında belirecek olan mucizeler ise, Yüce Allah'ın (c.c.) varlığını ispat edecektir.

Bu sûrede mukataât harflerinden sonra şöyle denmiştir: Daha önce vahyedildiği zaman, insanlar buna aldırış etmediler. Şimdi sana da çok büyük bir nimet olan vahiy indirilmektedir. Ancak maddiyata düşkün insanlar, bu İlâhi nimeti kabul etmeyecekler. Çünkü onlar sadece dünya nimetlerine heves ederler.

Daha sonra Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) bütün dünya insanları için bir uyarıcı olduğu açıklanmıştır. Bütün dünya yerleşimlerinin merkezi ve anası olan Mekke'deki insanlar uyarıldığında, bu tüm dünya insanlarının uyarıldığı anlamına gelmektedir. Buradaki "مَنْ حَوْلَهَا" (etrafında bulunanlar) kelimeleri ile adeta tüm dünya insanlarına işaret edilmiştir. Benzer bir şekilde "يَوْمَ الْجَمْعِ" kelimeleri ile Mekke nasıl tüm dünya insanlarının bir araya toplanacağı yer olarak isimlendirildiyse, ahirette de tüm insanlar aynı şekilde tek bir yerde bir araya toplatılacaklar diye dikkatler çekilmiştir.

Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) dünyaya gelişi ile bütün insanlar arasında bir birlik sağlanmak istendiği halde, Yüce Allah (c.c.) insanların yine de bu nimetleri reddedeceklerini ve eskisi gibi ihtilaf içinde olacaklarını biliyordu. Yüce Allah (c.c.) insanları mecbur ederek hidayet üzerinde toplamayı istemez. Yoksa O, bütün dünya insanlarını tek bir ümmet yapardı.

Bundan sonra, geçmiş peygamberlere vahiy indirilmesinin gayesinin, onların gönderildikleri insanları bir araya toplamak olduğu beyan edilmiştir. Ancak ne zaman bir peygamber gönderildiyse, maalesef dünya insanları bu nimeti inkâr ettiler ve daha da ayrılığa düştüler. Ayrılıklarının temel sebebi ise, birbirlerine düşmanlık beslemeleri olarak açıklanmıştır. Peki, durmadan Yüce Allah'a

(c.c.) itaatsizlik etmelerine rağmen, onlar neden yok edilmediler? Bu sorunun cevabı ise şöyle verilmiştir; Yeryüzünde insanların sınanmaları mukadderdir. Bu sürdükçe de onların yok edilmeleri olası değildir. Şüphesiz bazı kavimler yok edilirler. Ancak onlardan sonra başka bir kavim onların yerine geçmiştir. Kısacası bütün insanların topluca yok edilmeleri ancak belli bir zamanda olacak ve mutlaka gerçekleşecektir.

Ondan sonra Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) bir nasihatte bulunulmuştur. İnkâr edenlerin ihtilafları ve itaatsizlikleri yüzünden üzülmesine gerek olmadığı ona söylenmiştir. Yüce Allah (c.c.) insanlar arasında birlik sağlanması konusunda karar verince, onların hepsi bir yerde toplatılacaklar ve aralarında beraberlik kesinlikle sağlanacaktır. Cuma sûresinde de bu konuda önceden verilen yüce bir haber mevcuttur.

Bazı kimseler bu sûrenin yirmi dördüncü ayetinin çok yanlış bir mealini ileri sürerler. Onlara göre Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) emredilmiş olan, "Ey insanlar! Ben sizlerden bir mükâfat istemem. Ancak akrabalarıma mutlaka mükâfat ve ecir vermelisiniz," diye söylemesidir. Bu ayetin meali böyle değildir. Bir insanın akrabaları için bir ecir talep etmesi, aslında kendisi için bir ecir talep etmesi ile aynıdır. Bu ayet-i kerimede aslen şöyle denmiştir: Ey insanlar! Ben sizlerden, ne kendim için ne de akrabalarım için bir ecir, mükâfat ya da karşılık istemem. Bilindiği gibi Hz. Resûlüllah (s.a.v.) akrabalarına sadaka verilmemesi gerektiğini de açık olarak beyan etmiştir. Ancak diğer insanların kendi akrabalarını unutmamalarını ve onların ihtiyaçlarını gidermelerini de tavsiye etmiştir.

Burada fakirler ile muhtaç akrabaların ihtiyaçlarını gidermek üzere maddi fedakârlıkta bulunulmasından bahsedildiği için, Yüce Allah'ın (c.c.) bizzat, niye onlara yardım etmediği sorusu, akla gelmektedir. Bu sorunun cevabı verilerek, bir insanın rızkının bol yahut dar oluşunun, diğer hikmetler ile alâkalı olduğu beyan edilmiştir. İnsanlar bazen rızıklarının bolluğu, bazen de darlığı ile sınanırlar. Rızkın bolluğu ile sınananlardan daha önce bahsedilmiştir ve sahip bulundukları bolluklara rağmen, fakirlere ve akrabalara yardım etmedikleri, anlatılmıştır.

Bu sûrenin otuzuncu ayeti çok hayret verici bir konuyu açıklamaktadır. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) zamanında hiçbir insan bahsedilen bu durumu hayal bile edemezdi. O devirde, göklerin esnek bir maddeden yapılmış yedi katmandan oluştuğu düşünülmekteydi. Bir kumaşa takılı inciler gibi, ay ve yıldızların göklere takılı oldukları da zannediliyordu. Hiç kimse gökte yaşayan bir yaratılışın bulunabileceğini söyleyemezdi. İşte böyle bir devirde, göklerde yaşayan bir mahlûkatın varlığı ileri sürülmüştür. Diğer taraftan yerde yaşayan mahlûkatın ise gelecekte bir gün göklerde yaşayan ile mutlaka birleşeceği beyan edilmiştir. Bu göklere kadar uzanan birleşme konusunun maddi olarak mı, yoksa dalgalar vasıtasıyla yani iletişimle mi olacağı konusunu ise, ancak Yüce Allah (c.c.) tarafından bilinmektedir. Ancak bilim adamları günümüzde göklerde var olan yaratılışlar ile irtibat kurmak üzere çalışmalarını sürdürmektedirler. Demek ki

onlar, yeryüzü dışında başka gezegenlerde de yürüyen bir mahlûkatın var olduğunu düşünmekteler.

Bu sûrenin ismi “Şûra”dır. Bu sûrede Müslümanlar’ın önemli konular ile karşılaştıklarında, hep beraber istişare etmeleri tavsiye edilmiştir ve böyle bir toplantının onlar arasında bir alışkanlık olması gerektiği açıklanmıştır.

Bu sûrenin kırk birinci ayet-i kerimesi ise, Kur’an-ı Kerim’in talimatlarının geçmiş bütün dinlerin talimatlarından daha yüce olduğunu ispat etmektedir. Bu ayette şöyle denmiştir: Eğer bir insan başkası tarafından haksızlığa maruz kalırsa, o kendisine haksızlıkta bulunandan aynı şekilde öç alabilir. Ancak öç adı altında kendisinin haksızlık etmesi ve aşırıya gitmesi caiz değildir. Eğer o, kendisine haksızlık edeni affederse ve neticede ıslah söz konusu olursa, bu durumda affetmek daha uygundur. İnsanlar bazen affedilmeleri durumunda daha da büyük bir haksızlık yapmaya hazır olurlar. İşte böyle bir durumda affetmek uygun değildir. Yalnız ıslaha sebep olan affın uygun olduğu tavsiye edilmiştir.

Elli ikinci ayette vahyin değişik çeşitlerinden bahsedilmiş ve şöyle denmiştir; Bir insanın ancak vahiy vasıtası ile Yüce Allah (c.c.) ile karşılıklı konuşması mümkündür ve başka hiçbir yolla Rabbinin (c.c.) hitabını elde etmesi mümkün değildir. Bu vahiy bazen bir perdenin arkasından gerçekleşir. Yani insanoğlu kendisi ile konuşanı göremez, ancak kalbi açıkça o kelâmı kabul eder. Bazen de Yüce Allah’ın (c.c.) elçisi bir melek kendisine iner. Onun ulaştırdığı vahiy ise, aynen Yüce Allah’ın (c.c.) buyurduğu gibidir. Bunun ardından Hz. Resûlüllah’a (s.a.v.) hitap edilmiştir ve Biz sana da aynı şekilde vahyettik ve Kendi buyruğumuzla sana hayat veren bir kelâm bahşettik denmiştir.

Sûrenin sonunda ise bir kez daha, yer ile gök ve her ikisi arasındakilerin tamamı Yüce Allah’a (c.c.) aittir ve bütün konular yalnız O’na döndürülecektir denmiştir.

Şûrâ Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

2-3. Hamîd, Mecîd, Alîm, Semî ve Kadîr (olan Allah bu sûreyi indirmiştir.[1])

حٰمٓ ٢

عٓسٓقٓ ٣

4. Tam üstünlüğe ve hikmete sahip olan Allah, sana böyle vahyeder ve senden önce geçmiş (olanlara da böyle vahyetmiştir.)

كَذٰلِكَ يُوح۪ٓي اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذ۪ينَ مِنْ
قَبْلِكَۙ اللّٰهُ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ٤

5. Göklerde ve yerde ne varsa, tamamı O'nundur. O üstündür; yücelik sahibidir.

لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِؕ وَهُوَ
الْعَلِيُّ الْعَظ۪يمُ ٥

6. Meleklerin Rablerini O'nun hamdı ile tespih etmelerine ve yeryüzünde bulunanların bağışlanmalarını dilemelerine rağmen, göklerin onlardan üstün olan (Allah'ın emriyle) patlaması (pek) mümkündür. İyi dinleyin! Şüphesiz ancak Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

تَكَادُ السَّمٰوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ
وَالْمَلٰٓئِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ
وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْاَرْضِؕ اَلَٓا
اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّح۪يمُ ٦

7. O'ndan başkalarını dost edinenlerin gözeticisi (de) Allah'tır. Sen onlara gözetici değilsin.

وَالَّذ۪ينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِه۪ٓ اَوْلِيَٓاءَ اللّٰهُ
حَف۪يظٌ عَلَيْهِمْۘ وَمَٓا اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَك۪يلٍ ٧

[1] Hâ, Mîm, Ayn, Sîn, Kâf mukataât harfleri olup, sırasıyla Allah'ın vasıfları olan "Hamîd" (sonsuz hamda lâyık olan), "Mecîd" (Yüce olan), "'Alîm" (sonsuz bilgi sahibi olan), "Semî'" (çok duyan), "Kadîr" (her şeye daimi olarak gücü yeten) kelimelerinin kısaltmalarıdır. Bu hususta ayrıntılı bilgi için 2:2'deki dipnota bakınız.

8. Aynı şekilde yerleşimlerin anasını ve onun etrafındakileri uyarasın diye, Biz sana Arabî Kur'an'ı vahyettik. (Keza) hakkında (hiç) şüphe bulunmayan (bütün insanların bir arada) toplanacakları gün hakkında (da onları) uyarman (için, Biz Kur'an'ı indirdik). Bir topluluk Cennet'te ve bir topluluk (da Cehennem) ateşinde (olacak.)

وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا
لِتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنْذِرَ
يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ
وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ ﴿٨﴾

9. Eğer Allah, yalnız Kendi isteğini (zorla uygulasaydı,) onların hepsini tek bir ümmet yapardı. Ancak O dilediğini rahmetine alır. Zalimlerin (ise,) ne bir dostu, ne (de) yardımcıları vardır.

وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ لَجَعَلَهُمْ اُمَّةً وَاحِدَةً
وَلٰكِنْ يُدْخِلُ مَنْ يَشَٓاءُ فِي رَحْمَتِهِ
وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٩﴾

10. Yoksa onlar, O'ndan başkalarını dost mu edindiler? (İyi bilin ki, en iyi) dost olan, ancak Allah'tır. Ölüleri (de,) yalnız O diriltir. O, her istediğini (gerçekleştirmeye) daima gücü yetendir.

اَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِٓ اَوْلِيَٓاءَ فَاللّٰهُ
هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتٰى وَهُوَ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠﴾ ع

B. 2

11. İhtilâf ettiğiniz herhangi bir şey hakkında son karar, ancak Allah'ın elindedir. İşte benim (de) Rabbim olan Allah'ınız budur. Ben, ancak O'na güvenirim ve ancak O'na eğilirim.

وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُٓ
اِلَى اللّٰهِ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَاِلَيْهِ اُنِيبُ ﴿١١﴾

12. O, gökleri ve yeri yoktan yaratandır. O, sizin için kendi cinsinizden eşler, hayvanların (da) çiftlerini yaratmıştır. (Böylece) sizi (yeryüzünde) çoğaltır. O'nun benzeri yoktur. O çok işiten ve çok görendir.[1]

فَاطِرُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ
مِنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا وَمِنَ الْاَنْعَامِ
اَزْوَاجًا يَذْرَؤُكُمْ فِيهِ لَيْسَ كَمِثْلِهِ
شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١٢﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede kullanılan " يَذْرَؤُكُمْ " kelimesinden anlaşıldığına göre insan yaşamının başlangıcı bitkilerden olmuştur.

13. Göklerin ve yerin anahtarları O’nun (elindedir.) Dilediği için rızkı bollaştırır ve (dilediğininkini de) daraltır. Şüphesiz O, her şeyi çok iyi bilendir.

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۚ يَبْسُطُ
الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيَقْدِرُۜ اِنَّهُ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ ١٣

14. O, Nuh’a (da) sıkı sıkıya emrettiği dinin (buyruklarını) sizin için (de) geçerli kılmıştır. Sana vahyettiğimiz, İbrahim’e, Musa’ya ve İsa’ya (da) sıkı sıkıya emrettiğimiz, ancak (şudur:) “(Allah’a has) itaati sağlam olarak (yeryüzüne) yerleştirin ve onun hakkında ihtilafa düşmeyin. (Allah’a) ortak koşanları davet ettiğin (talimat) onlara çok ağır gelir. Allah dilediğini Kendisi için seçer ve daima (Kendisi’ne) eğilene hidayet verir.”

شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصّٰى بِهِ نُوحًا
وَالَّذِٓي اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِٓ
اِبْرٰهِيمَ وَمُوسٰى وَعِيسٰٓى اَنْ اَقِيمُوا
الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِۜ كَبُرَ عَلَى
الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ اِلَيْهِۜ اَللّٰهُ
يَجْتَبِٓي اِلَيْهِ مَنْ يَشَٓاءُ وَيَهْدِٓي اِلَيْهِ
مَنْ يُنِيبُ ١٤

15. Onlar, ancak kendilerine ilim geldikten sonra birbirlerine karşı isyanda bulunarak (dinde) ayrılığa düştüler. Eğer Rabbinin buyruğu belli bir müddet için yürürlüğe konulmuş olmasaydı, onlar arasında mutlaka karar verilmiş olurdu.[1] Şüphesiz kendilerinden sonra Kitab’a vâris kılınmış olanlar, onun hakkında kesinlikle rahatsız edici bir şüphe içindedirler.

وَمَا تَفَرَّقُٓوا اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَهُمُ
الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْۜ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ
مِنْ رَبِّكَ اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّى لَقُضِيَ
بَيْنَهُمْۜ وَاِنَّ الَّذِينَ اُورِثُوا الْكِتَابَ مِنْ
بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ١٥

[1] Kur’an-ı Kerim’de kâfirler hakkında önceden bildirilmiş, değişik zamanlarda hayata geçecek olan bir çok haber bulunmaktadır. Eğer kâfirlerin helâkı hemen gerçekleşecek olsaydı, bahsi geçen haberlerin önceden belirlenmiş zamanlarda meydana gelmesi mümkün olamazdı

16. Onun için (insanları) bu (dine) çağır ve sana emredildiği gibi ona sebatla bağlı kal. Onların (kötü) heveslerine uyma ve de ki: “Ben, Allah’ın Kendi Kitabın’dan indirdiği (sözlere) inanıyorum. Bana, aranızda adaletle (hüküm vermem) emredildi. Allah bizim Rabbimizdir ve sizin (de) Rabbinizdir. Bizim yaptıklarımız bizim içindir, sizin yaptıklarınız (da) sizin içindir. Bizim ile sizin aranızda kavganın (bir faydası) yoktur. Allah bizleri bir araya getirecektir. Dönüş (ise,) ancak O’nadır.”

فَلِذٰلِكَ فَادْعُ ۚ وَاسْتَقِمْ كَمَآ اُمِرْتَ ۚ
وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ ۚ وَقُلْ اٰمَنْتُ بِمَآ
اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنْ كِتَابٍ ۚ وَاُمِرْتُ لِاَعْدِلَ
بَيْنَكُمْ ۜ اَللّٰهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۜ لَنَآ اَعْمَالُنَا
وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ ۜ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمْ ۜ اَللّٰهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا ۚ وَاِلَيْهِ
الْمَصِيرُ ۜ ﴿١٦﴾

17. O’nun (çağrısı çoğunlukla) kabul edildikten sonra, Allah hakkında tartışanların delilleri Rableri Katında batıl (kılınacaktır.) Üzerlerine büyük bir öfke (nazil olacaktır,) kendileri için şiddetli bir azap (da mukadderdir.)

وَالَّذِينَ يُحَآجُّونَ فِي اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ
مَا اسْتُجِيبَ لَهُ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِنْدَ
رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ
شَدِيدٌ ﴿١٧﴾

18. Hak ile (en mükemmel) Kitab’ı ve ölçüyü indiren Allah’tır. O saatin belki (de) yakın olduğunu, sana ne idrak ettirebilir?

اَللّٰهُ الَّذِي اَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ
وَالْمِيزَانَ ۜ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ
قَرِيبٌ ﴿١٨﴾

19. Onun çabuk gelmesini isteyenler, (ancak) ona inanmayanlardır. İnananlar (ise) ondan korkarlar ve onun hak olduğunu bilirler. İyi dinleyin! Şüphesiz Kıyamet hakkında kavga edenler, kesinlikle büyük bir sapıklık içindedirler.

يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا ۚ
وَالَّذِينَ اٰمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا ۙ وَيَعْلَمُونَ
اَنَّهَا الْحَقُّ ۜ اَلَآ اِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي
السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿١٩﴾

20. Allah, kullarına karşı çok lütufkârdır. Dilediğine (bol) rızık verir. O, çok güçlüdür ve her şeyden üstün olan (da,) ancak O'dur.

اَللّٰهُ لَطٖيفٌ بِعِبَادِهٖ يَرْزُقُ مَنْ يَشَٓاءُۚ
وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزٖيزُ ﴿٢٠﴾ ع

B. 3

21. Ahiret ekinini isteyenin, ekinini çoğaltırız. (Bu) dünyanın ekinini isteyene (ise,) ondan (payını) veririz. Ancak onun ahirette hiçbir nasibi (olmayacaktır.)

مَنْ كَانَ يُرٖيدُ حَرْثَ الْاٰخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فٖي
حَرْثِهٖۚ وَمَنْ كَانَ يُرٖيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا
نُؤْتِهٖ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْاٰخِرَةِ مِنْ
نَصٖيبٍ ﴿٢١﴾

22. Yoksa Allah'ın emretmediği bazı dini (buyrukları) yürürlüğe koyan ortakları mı var? Eğer (Allah tarafından) son karar verilmiş olmasaydı, aralarında çoktan hüküm verilmiş olurdu.[1] Şüphesiz zalimler için çok acı bir azap vardır.

اَمْ لَهُمْ شُرَكٰٓؤُا شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدّٖينِ
مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللّٰهُۜ وَلَوْلَا كَلِمَةُ
الْفَصْلِ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْۜ وَاِنَّ الظّٰلِمٖينَ
لَهُمْ عَذَابٌ اَلٖيمٌ ﴿٢٢﴾

23. Zalimleri yaptıkları yüzünden korku içinde görürsün. Hâlbuki o (azap) kendilerine mutlaka gelecektir. (Ancak) iman edip, (yerli yerinde) iyi amellerde bulunanlar, Cennetler'in bahçelerinde olacaklar. Kendileri için dilediklerinin (hepsi) Rablerinin Katında bulunacak. Büyük lütuf, işte budur.

تَرَى الظّٰلِمٖينَ مُشْفِقٖينَ مِمَّا كَسَبُوا
وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْۜ وَالَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحَاتِ فٖي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِۚ لَهُمْ مَا
يَشَٓاؤُ۫نَ عِنْدَ رَبِّهِمْۜ ذٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ
الْكَبٖيرُ ﴿٢٣﴾

[1] Yani onlar helâk edilirlerdi. Ancak Yüce Allah'ın (c.c.), insanlara tam olarak mesaj iletilmedikçe onlar helak edilmezler diye verdiği kesin kararı Kur'an-ı Kerim'de mevcuttur. (Bkz: 6:132) Onun için Yüce Allah (c.c.) onları hemen helâk etmez, aksine mühlet verir.

24. Allah'ın, iman edip (de yerli yerinde) iyi işler yapan kullarına müjdelediği işte budur. De ki: "Ben buna karşılık sizlerden (en yakın) akrabalarınız (için beslediğiniz) sevgiden başka bir mükâfat istemem.[1]" Kim (kaybolmuş) bir iyiliği ortaya çıkarırsa, Biz kendisi için o (iyiliği) daha (da) güzelleştiririz. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan (ve) şükranı çok kabul edendir.

ذٰلِكَ الَّذ۪ي يُبَشِّرُ اللّٰهُ عِبَادَهُ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِۜ قُلْ لَٓا اَسْـَٔلُكُمْ
عَلَيْهِ اَجْرًا اِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبٰىۜ وَمَنْ
يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَزِدْ لَهُ ف۪يهَا حُسْنًاۜ اِنَّ اللّٰهَ
غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٢٤﴾

25. Yoksa onlar, "O, Allah'a karşı yalan uydurdu," mu diyorlar? Allah dileseydi kalbini mühürlerdi. Allah daima batılı yok eder, hakkı (ise) kelimeleri ile ispat eder. Şüphesiz O, gönüllerde olanları çok iyi bilendir.

اَمْ يَقُولُونَ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًاۚ
فَاِنْ يَشَاِ اللّٰهُ يَخْتِمْ عَلٰى قَلْبِكَۜ وَيَمْحُ
اللّٰهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِه۪ۜ
اِنَّهُ عَل۪يمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٥﴾

26. Kullarından tevbelerini kabul eden ve onların hatalarını (da) affeden, ancak O'dur. O yaptıklarınızı bilir.

وَهُوَ الَّذ۪ي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِه۪
وَيَعْفُوا عَنِ السَّيِّـَٔاتِ وَيَعْلَمُ مَا
تَفْعَلُونَۙ ﴿٢٦﴾

27. Mümin olup (da yerli yerinde) hayırlı amellerde bulunanların dualarını, O kabul eder. Lütfundan onlara (lâyık oldukları karşılıktan) daha fazlasını verir. Kâfirlere (ise,) şiddetli bir azap (mukadderdir.)

وَيَسْتَج۪يبُ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ وَيَز۪يدُهُمْ مِنْ فَضْلِه۪ۜ
وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَد۪يدٌ ﴿٢٧﴾

[1] Şii inancına göre bu ayetin meali farklı değerlendirilmektedir. Onlar, ben sizden buna mukabil bir karşılık istemem, ancak sizler benim en yakın akrabalarımı sevin, dendiğine inanmaktadırlar. Bu doğru değildir. Zaten bahsedildiği gibi, en yakın akrabanın sevilmesini istemek bile, başlı başına bir karşılıktır.

28. Eğer Allah kullarının rızkını genişletseydi, onlar yeryüzünde mutlaka taşkınlıkta bulunurlardı. Hâlbuki O, dilediğini belli bir ölçüye göre indirir. Şüphesiz O, kullarının (durumlarından) haberdardır (ve) onları çok iyi görendir.

وَلَوْ بَسَطَ اللّٰهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهٖ لَبَغَوْا فِي الْاَرْضِ وَلٰكِنْ يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَا يَشَٓاءُۜ اِنَّهُ بِعِبَادِهٖ خَب۪يرٌ بَص۪يرٌ ﴿٢٨﴾

29. Umutsuz olmalarının ardından yağmuru indiren ve rahmetini yayan, ancak O'dur. (İnsanların) işlerini yürüten ve her türlü hamda lâyık olan (da) O'dur.

وَهُوَ الَّذ۪ي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُۜ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَم۪يدُ ﴿٢٩﴾

30. Göklerle yerin yaratılması ve her ikisinin arasında hareket eden canlıları yayması, O'nun alâmetlerindendir. Onları dilediği zaman bir araya getirmeye (de) gücü yeter.[1]

وَمِنْ اٰيَاتِه۪ خَلْقُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَثَّ ف۪يهِمَا مِنْ دَٓابَّةٍۜ وَهُوَ عَلٰى جَمْعِهِمْ اِذَا يَشَٓاءُ قَد۪يرٌ ﴿٣٠﴾

B. 4

31. (Başınıza) gelen herhangi bir musibet, (ancak) yaptıklarınız yüzündendir. O, (kusurlarınızın) çoğunu affeder.

وَمَٓا اَصَابَكُمْ مِنْ مُص۪يبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ اَيْد۪يكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَث۪يرٍۜ ﴿٣١﴾

32. Siz O'nu yeryüzünde asla çaresiz bırakamazsınız. Allah'tan başka hiçbir himayeci ve yardımcınız yoktur.

وَمَٓا اَنْتُمْ بِمُعْجِز۪ينَ فِي الْاَرْضِۚ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَص۪يرٍ ﴿٣٢﴾

33. Denizlerde, dağlar gibi seyreden gemiler (de) O'nun alâmetlerindendir.

وَمِنْ اٰيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِۜ ﴿٣٣﴾

[1] Bu ayet-i kerimede hem yeryüzünde, hem de öteki gezegenlerde canlılar bulunduğuna ve gelecekte aralarında irtibat sağlanarak bir araya getirilebileceklerine işaret edilmiştir. "دَابَّةٌ" kelimesi diğer canlılar için kullanıldığı gibi, insanlar için de kullanılır. Bundan yüzlerce sene önce bu ayetin okuma yazması olmayan birisine indirilmesi, Kur'an-ı Kerim'in kesinlikle Yüce Allah'ın (c.c.) kelâmı olduğunu ispat etmektedir.

34. O dilerse rüzgârı durdurur, bunun sonucu onlar (da) deniz üzerinde durakalırlar. Şüphesiz bunda çok sabreden ve çok şükreden her kimse için birçok alâmetler vardır.

اِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرّ۪يحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ
عَلٰى ظَهْرِه۪ ۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ
شَكُورٍۙ ﴿٣٤﴾

35. Yahut (da sahiplerinin) yaptıklarından dolayı onları helâk eder. O, (günahların) çoğunu affeder.

اَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ
كَث۪يرٍۘ ﴿٣٥﴾

36. Keza ayetlerimiz hakkında tartışanlar, kendileri için hiç kaçacak yer olmadığını (da) bilsinler.

وَيَعْلَمَ الَّذ۪ينَ يُجَادِلُونَ ف۪ٓي اٰيَاتِنَاۜ مَا لَهُمْ
مِنْ مَح۪يصٍ ﴿٣٦﴾

37. Size verilenler, ancak bu dünya hayatına ait geçici maldır. Oysa Allah Katında bulunan, mümin olup Rablerine güvenenler için daha hayırlı ve daha kalıcıdır.

فَمَٓا اُو۫ت۪يتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَاۚ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ وَاَبْقٰى لِلَّذ۪ينَ
اٰمَنُوا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَۚ ﴿٣٧﴾

38. Onlar büyük günahlar ve hayâsızlıklardan uzak dururlar. Öfkelendiklerinde (ise) affederler.

وَالَّذ۪ينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَٓائِرَ الْاِثْمِ
وَالْفَوَاحِشَ وَاِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ
يَغْفِرُونَۚ ﴿٣٨﴾

39. Onlar Rablerinin çağrısını kabul ederler ve namazı ayakta tutarlar. Bütün işleri aralarında danışarak çözümlerler. Kendilerine verdiklerimizden (de) harcarlar.

وَالَّذ۪ينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَاَقَامُوا
الصَّلٰوةَۖ وَاَمْرُهُمْ شُورٰى بَيْنَهُمْۖ
وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَۚ ﴿٣٩﴾

40. Onlar zulme uğratıldıklarında (ise) öç alırlar.

وَالَّذ۪ينَ اِذَٓا اَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ ﴿٤٠﴾

41. Kötülüğün karşılığı, o kötülüğe denk olandır. Ancak kim affederse ve (böylece) ıslah ederse, onun mükâfatı Allah'a aittir. Şüphesiz O, zalimleri (hiç) sevmez.

وَجَزٰٓؤُا سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا فَمَنْ عَفَا
وَاَصْلَحَ فَاَجْرُهُ عَلَى اللّٰهِ اِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الظّٰلِمِينَ ﴿٤١﴾

42. Kim kendisine zulmedildikten sonra (uygun bir şekilde) öç alırsa, işte itiraz edilemeyenler (de) ancak onlardır.

وَلَمَنِ انْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَاُو۬لٰٓئِكَ
مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٢﴾

43. Ancak insanlara zulmedenler ve yeryüzünde haksız yere isyan edenler suçlanırlar. Kendileri için acı azap olanlar (da,) ancak onlardır.

اِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ
وَيَبْغُونَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ
اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿٤٣﴾

44. Kim sabreder ve affederse, şüphesiz (onun bu davranışı) büyük azim (gerektiren) işlerdendir.

وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ اِنَّ ذٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ
الْاُمُورِ ﴿٤٤﴾

B. 5

45. Allah'ın sapık olduğuna hüküm verdiği kimse için, bundan sonra hiçbir yardımcı yoktur. Azabın (geldiğini) gördüğünde zalimlerin, "Bu azabı geri çevirecek bir çare var mı?" diyeceklerini göreceksin.

وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَلِيٍّ مِنْ
بَعْدِهِ وَتَرَى الظّٰلِمِينَ لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَ
يَقُولُونَ هَلْ اِلٰى مَرَدٍّ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٥﴾

46. Onların zilletten başları eğik halde o (azabın karşısına) çıkartılacaklarını göreceksin. Bakışları (yere) inmiş olacak. Müminler diyecekler ki: "Şüphesiz (asıl) kaybedenler, kendilerini ve ailelerini Kıyamet günü hüsrana uğratanlardır." İyi dinleyin! Zalimler, mutlaka sürekli bir azap içinde kalacaklar.

وَتَرٰيهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خٰشِعِينَ مِنَ
الذُّلِّ يَنْظُرُونَ مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ
وَقَالَ الَّذِينَ اٰمَنُوا اِنَّ الْخٰسِرِينَ الَّذِينَ
خَسِرُوا اَنْفُسَهُمْ وَاَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
اَلَا اِنَّ الظّٰلِمِينَ فِي عَذَابٍ مُقِيمٍ ﴿٤٦﴾

47. Allah'tan başka, (O'na mukabil) kendilerine yardım edecek dostları (da) olmayacak. Allah'ın sapık olduğuna hüküm verdiği kimseyi (yola getirmenin) hiçbir yolu yoktur.

وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ اَوْلِيَٓاءَ يَنْصُرُونَهُمْ
مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ
مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٧﴾

48. Allah tarafından (verdiği karardan dolayı) durdurulması mümkün olmayan gün gelmeden önce Rabbinize, ("Hazırız!" diye) cevap verin. O gün sizin için sığınılacak bir yer bulunmayacak ve sizin için inkâr (etmenin) bir yolu (da) olmayacak.

اِسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ
لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَكُمْ مِنْ مَلْجَاٍ
يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ ﴿٤٨﴾

49. Yine (de) yüz çevirirlerse, Biz seni kendilerine gözetici olarak göndermedik. Şüphesiz senin (görevin,) ancak (sözü) iletmektir. Şüphesiz insana Katımızdan bir rahmet tattırdığımızda, o onunla sevinir. Eğer kendi yaptıkları yüzünden onlara bir sıkıntı dokunursa, insan şüphesiz nankör kesilir.

فَاِنْ اَعْرَضُوا فَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ
حَفِيظًا اِنْ عَلَيْكَ اِلَّا الْبَلَاغُ وَاِنَّٓا اِذَٓا
اَذَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَا وَاِنْ
تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيهِمْ فَاِنَّ
الْاِنْسَانَ كَفُورٌ ﴿٤٩﴾

50. Göklerin ve yerin hükümranlığı, yalnız Allah'ındır. O, dilediğini yaratır. Dilediğine kızlar verir, dilediğine (de) oğullar verir.

لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ يَخْلُقُ
مَا يَشَٓاءُ يَهَبُ لِمَنْ يَشَٓاءُ اِنَاثًا وَيَهَبُ
لِمَنْ يَشَٓاءُ الذُّكُورَ ﴿٥٠﴾

51. Yahut erkekler ve kızlar olarak onları karışık (yaratır.) Dilediğini (ise) kısır kılar. Şüphesiz O, daimi bilgi ve kudrete sahiptir.

اَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَاِنَاثًا وَيَجْعَلُ
مَنْ يَشَٓاءُ عَقِيمًا اِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥١﴾

52. Allah’ın kendisiyle (doğrudan) konuşması, hiçbir insan için mümkün değildir. Ancak vahiy (yoluyla) yahut perde arkasından (konuşabilir.) Yahut (melekler arasından) bir elçi gönderir. (O elçi) O’nun izni ile O’nun istediğini vahyeder. Şüphesiz O, çok yüce şanlıdır (ve) çok hikmet sahibidir.

وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ يُكَلِّمَهُ اللّٰهُ اِلَّا وَحْيًا
اَوْ مِنْ وَرَٓائِ حِجَابٍ اَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا
فَيُوحِيَ بِاِذْنِه۪ مَا يَشَٓاءُۜ اِنَّهُ عَلِيٌّ
حَك۪يمٌ ﴿٥٢﴾

53. İşte böylece Biz, sana buyruğumuzla (hayat veren bir) kelâm indirdik. Sen, Kitab’ın ve imanın ne olduğunu bilmezdin. Ancak Biz, (sana indirdiğimiz vahyi) bir nur kıldık. Onunla kullarımızdan dilediğimize hidayet veririz. Şüphesiz sen, (insanları) doğru yola iletmektesin.

وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ رُوحًا مِنْ
اَمْرِنَاۜ مَا كُنْتَ تَدْر۪ي مَا الْكِتَابُ وَلَا
الْا۪يمَانُ وَلٰكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا نَهْد۪ي بِه۪
مَنْ نَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِنَاۜ وَاِنَّكَ لَتَهْد۪ٓي
اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَق۪يمٍۙ ﴿٥٣﴾

54. Yani göklerde ve yerde bulunan her şeyin sahibi olan Allah’ın yoluna (iletirsin.) İyi dinleyin! Bütün (sözler ve) işler (ancak) Allah’a döner.

صِرَاطِ اللّٰهِ الَّذ۪ي لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ
وَمَا فِي الْاَرْضِۜ اَلَٓا اِلَى اللّٰهِ تَص۪يرُ
الْاُمُورُ ﴿٥٤﴾ ع

Sûre: 43

ZUHRUF SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte doksan ayettir.

Bu sûrenin başında "Ümm-ül Kitap"tan bahsedilmiştir. Geçen sûrede "Ümm-ül Kura"dan bahsedilmiş olup, Mekke'nin bütün yerleşimlerin anası olduğu beyan edilmiştir. Burada ise, Fatiha sûresinin tüm Kur'an-ı Kerim'in anası olduğu belirtilmiştir. Bir ana rahminin bebek için mukadder kılınan tüm özellikleri içermesi gibi, Fatiha sûresi de Kur'an-ı Kerim'in tüm konularını kapsamaktadır.

Daha sonrasında ise şöyle denmiştir: Sizler denizde yahut karada yolculuk yaptığınızda, denizde seyir halindeki gemileri veya sırtlarına bindiğiniz, karada yürüyen hayvanları, ancak Yüce Allah'ın (c.c.) hizmetinize verdiğini hiç unutmamalısınız. Aranızdan birçoğu kazaya uğrayıp, varmak istedikleri hedeflere varamayacaklar. Ancak son hedefinizi unutmamalısınız. O, Yüce Allah'ın (c.c.) huzuruna çıkmaktır.

Bu sûrenin ilk ayetlerinde "Ehl-i Kitap"tan ve daha sonraki ayetlerde de müşriklerden bahsedilmiştir. Özellikle de müşriklere gönderilen peygamberlerden ve onları kabul etmedikleri için inkârcıların karşı karşıya kaldıkları sonuçlardan bahsedilmiştir.

Yüce Allah (c.c.) bu sûrede bütün insanların bir el üzerinde bir araya getirilmesinden de bahsetmiştir. O şöyle buyurmuştur: Eğer dileseydik, dünyanın aç gözlülerinin evlerini altın ve gümüş ile doldurabilirdik ve böylece onları bir yerde toplayabilirdik. Ancak bu hiçbir değeri olmayan, maddi bir refah malzemesi olurdu. Bu şekilde onlara birkaç günlük bir maddi zenginlik nasip olurdu. Ahiret ise, daima takvayı benimsemiş olanlara nasip olur.

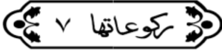
İnsanların hidayet üzerinde birleşmemelerinin bir sebebi de burada açıklanmıştır. Onların dostları dinsiz olurlar ve dostlarının etkisiyle kendileri de dinsizleşirler. Ancak Kıyamet gününde kötü bir dostun kötü etkisi altında kalmış olan kişi, her bir dostuna üzüntüsünü belirterek, keşke seninle benim aramda Doğu ile Batı arasındaki gibi uzun bir mesafe olsaydı, ben de bu kötü sonucu elde etmeseydim diyecektir.

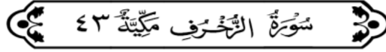
Bu sûredeki bir ayet-i kerime, Hz. İsa'nın (a.s.) tekrar gelişinin asıl gerçeği açıklanmaktadır. Burada Hz. İsa'nın (a.s.) ancak bir misal olduğu beyan edilmiştir. Buna göre onun tekrar gelişi, ancak ona benzeyen başka bir kimse

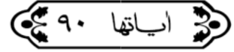
vasıtasıyla olacaktır. Müşriklere Hz. İsa'dan (a.s.) bahsedildiğinde, onlar Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) şöyle derlerdi: Eğer Allah'tan (c.c.) başkasını kabul edecekseniz, onu neden başka bir kavimden seçiyorsunuz? Neden kendi kavminizden seçmiyorsunuz? Ancak onlar Hz. Mesih'in (a.s.) ilâh olmadığını, aksine Yüce Allah'ın (c.c.) mükâfatlandırdığı bir kulu ve kendileri için bir misal olduğunu, bu sebeple de ondan birçok ders alınabileceğini anlamıyorlardı.

Burada Hz. İsa'nın (a.s.) gelecekte de misali bir şekilde ineceği ve manevi yüce inkılâp saatinin yaklaştığının bir belirtisi olacağı önceden bildirilmiştir.

Bu sûrede Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) en yüce ve eşsiz mertebesi de beyan edilmiştir ve Yüce Allah'ın (c.c.) ibadetini en fazla kendisinin yaptığı ileri sürülmüştür. Eğer gerçekten, (hâşâ) Yüce Allah'ın (c.c.) bir oğlu olsaydı, Hz. Muhammed Resûlüllah (s.a.v.), ona ibadet etmekten asla yüz çevirmezdi. Oysa o, Yüce Allah'ın (c.c.) farazi ve uydurulmuş oğluna ibadet etmekten kesinlikle uzak durmuştur. Bu da onun, Yüce Allah'ın (c.c.) bir oğlu bulunmadığına kesinlikle inandığının ispatıdır.

Zuhruf Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ①

2. (Bu sûre) Hamîd ve Mecîd olan (Allah tarafından indirilmiştir.[1])

حٰمٓ ۚ ②

3. (İçindekileri) açıkça anlatan (bu) Kitab'a andolsun.

وَالْكِتَابِ الْمُب۪ينِۙ ③

4. Şüphesiz Biz onu, akıl edesiniz diye Kur'an ve Arabî kıldık.[2]

اِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَۚ ④

5. Şüphesiz o, "Ümm-ül Kitap"tadır. Katımızda onun şanı kesinlikle pek yücedir. O, büyük hikmetlerle doludur.

وَاِنَّهُ ف۪ٓي اُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِيٌّ
حَك۪يمٌۜ ⑤

6. Sizler haddi aşan bir kavim olduğunuz için, size nasihat etmekten vaz mı geçelim?

اَفَنَضْرِبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا اَنْ
كُنْتُمْ قَوْمًا مُسْرِف۪ينَ ⑥

7. Biz, önceki (kavimlere) birçok peygamberler gönderdik.

وَكَمْ اَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيٍّ فِي الْاَوَّل۪ينَ ⑦

8. Onlara bir peygamber geldiğinde kendisiyle mutlaka alay ederlerdi.

وَمَا يَأْت۪يهِمْ مِنْ نَبِيٍّ اِلَّا كَانُوا
بِه۪ يَسْتَهْزِؤُ۫نَ ⑧

---

[1] "Hâ, Mîm" mukataât harfleridir. "Hamid," methedilmeye değer olan, "Mecid" ise çok yüce olan anlamlarına işaret etmektedir. Ayrıca bilgi için bkz. dipnot 2:2.

[2] "قُرْاٰنًا" çok okunacak olan ve "عَرَبِيًّا" kendi manalarını açıklayan ve konularının anlaşılması kolay olan demektir.

9. Biz, bunlardan daha güçlü olanları yok ettik. (Zaten) öncekilerin örnekleri (gelip) geçmiştir.

فَاَهْلَكْنَٓا اَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضٰى
مَثَلُ الْاَوَّل۪ينَ ﴿٩﴾

10. Onlara, “Gökleri ve yeri kim yarattı?” diye sorarsan, mutlaka diyecekler ki: “(Her şeyden) üstün ve sonsuz bilgi sahibi olan onları yaratmıştır.”

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَز۪يزُ
الْعَل۪يمُۙ ﴿١٠﴾

11. O, yeryüzünü size döşek yaptı. Doğru yolu bulasınız diye, orada size yollar yaptı.

اَلَّذ۪ي جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ
لَكُمْ ف۪يهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَۚ ﴿١١﴾

12. Gökten belli bir ölçüye göre size su indiren (de) O’dur. Sonra onunla ölü bir toprağı dirilttik. Siz (de) böyle (diriltilerek) çıkarılacaksınız.

وَالَّذ۪ي نَزَّلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً بِقَدَرٍۚ
فَاَنْشَرْنَا بِه۪ بَلْدَةً مَيْتًاۚ كَذٰلِكَ
تُخْرَجُونَ ﴿١٢﴾

13. O, her türlü çiftler yarattı. Sizin için her çeşit gemiler ve üzerine bindiğiniz hayvanlar meydana getirdi.

وَالَّذ۪ي خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُمْ
مِنَ الْفُلْكِ وَالْاَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَۙ ﴿١٣﴾

14-15. (Biz onları,) sırtlarına iyice binmeniz, ardından (da) onlar üzerine iyice oturduğunuzda Rabbiniz tarafından size olan nimeti hatırlamanız ve “Onu hizmetimize veren her eksiklikten uzaktır. Biz onu emrimiz altına almak kudretine sahip değildik. Şüphesiz Biz, mutlaka Rabbimize dönenleriz,” demeniz (için ortaya çıkardık.)

لِتَسْتَوُ۫ا عَلٰى ظُهُورِه۪ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ
رَبِّكُمْ اِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا
سُبْحَانَ الَّذ۪ي سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا
لَهُ مُقْرِن۪ينَۙ ﴿١٤﴾
وَاِنَّٓا اِلٰى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٥﴾

16. Onlar, O'nun için, kullarından bir kısmını ayırmışlardır.[1] Şüphesiz insan, açıkça nankördür.

وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا ؕ اِنَّ
الْاِنْسَانَ لَكَفُوْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿١٦﴾

B. 2

17. "(Acaba Allah), yarattıkları arasından Kendisine kızlar edindi (de,) sizi oğullarla mı şereflendirdi?"

اَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنٰتٍ وَّاَصْفٰىكُمْ
بِالْبَنِيْنَ ﴿١٧﴾

18. Onlardan birine, Rahman ile alakalı olarak yüce bir örnek şeklinde beyan ettiği (bir kızın) müjdesi verildiğinde, onun (öfkeyle) yüzü kararır ve üzüntüsünü (de) bastırmaya çalışır.

وَاِذَا بُشِّرَ اَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمٰنِ
مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهٗ مُسْوَدًّا وَّهُوَ كَظِيْمٌ ﴿١٨﴾

19. Mücevherler içinde yetiştirilen ve kavgada (meramını) iyice anlatamayanı (pay olarak Allah'a mı veriyorsunuz?)

اَوَمَنْ يُّنَشَّؤُا فِي الْحِلْيَةِ وَهُوَ
فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِيْنٍ ﴿١٩﴾

20. Rahman olan (Allah'ın) kulları olan melekleri kadınlar yaptılar.[2] Onlar, (meleklerin) yaratılmasına şahit mi oldular? (Öyleyse) şahadetleri mutlaka yazılacaktır. (Kıyamet günü bu konuda) kendilerine sorulacaktır.

وَجَعَلُوا الْمَلٰٓئِكَةَ الَّذِيْنَ هُمْ
عِبٰدُ الرَّحْمٰنِ اِنَاثًا ؕ اَشَهِدُوْا خَلْقَهُمْ ؕ
سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْئَلُوْنَ ﴿٢٠﴾

21. Onlar, "Eğer Rahman dileseydi, biz (O'ndan başka tanrılara) tapmazdık," derler. Bu (konuda) hiçbir bilgiye sahip değiller. Onlar, ancak (boş söz) uydururlar.

وَقَالُوْا لَوْ شَآءَ الرَّحْمٰنُ مَا عَبَدْنٰهُمْ ؕ
مَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۗ اِنْ هُمْ
اِلَّا يَخْرُصُوْنَ ؕ ﴿٢١﴾

---

[1] Yani, kızlar Allah (c.c.) içindir derler.
[2] Yani, kadınlar şeklinde onların heykellerini hazırlamışlardır.

22. Biz bundan önce kendilerine bir Kitap verdik (de,) ona mı sımsıkı sarılıyorlar?

أَمْ اٰتَيْنٰهُمْ كِتٰبًا مِنْ قَبْلِه۪ فَهُمْ بِه۪
مُسْتَمْسِكُونَ ﴿٢٢﴾

23. Aksine onlar derler ki: “Şüphesiz biz atalarımızı bir (inanç) yolu üzerinde bulduk. Bizler mutlaka onların izlerinden (yürüyerek) hidayeti bulanlarız.”

بَلْ قَالُٓوا اِنَّا وَجَدْنَٓا اٰبَٓاءَنَا عَلٰٓى اُمَّةٍ وَاِنَّا
عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ مُهْتَدُونَ ﴿٢٣﴾

24. Aynı şekilde Biz, senden önce hiçbir yerleşime bir uyarıcı göndermedik ki, oranın varlıklı kimseleri, “Şüphesiz biz atalarımızı bir (inanç) yolu üzerinde bulduk. Biz, mutlaka onların izlerinden gidenleriz,” demiş olmasınlar.

وَكَذٰلِكَ مَٓا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ ف۪ي قَرْيَةٍ
مِنْ نَذ۪يرٍ اِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَٓا اِنَّا وَجَدْنَٓا
اٰبَٓاءَنَا عَلٰٓى اُمَّةٍ وَاِنَّا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ
مُقْتَدُونَ ﴿٢٤﴾

25. (Bunun üzerine onlara her peygamber) dedi ki: “Ya atalarınızı üzerinde bulduğunuzdan daha üstün (talimatı) size getirirsem, (yine de eski dininiz üzerinde ısrar edecek misiniz?) Onlar dediler ki: “Şüphesiz biz, beraberinizde gönderilen talimatı inkâr ediyoruz.”

قُلَ اَوَلَوْ جِئْتُكُمْ بِاَهْدٰى مِمَّا وَجَدْتُمْ
عَلَيْهِ اٰبَٓاءَكُمْ قَالُٓوا اِنَّا بِمَٓا اُرْسِلْتُمْ
بِه۪ كَافِرُونَ ﴿٢٥﴾

26. Bunun üzerine Biz, onlardan öç aldık. Bak işte, yalanlayanların sonu nasıl oldu!

فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُكَذِّب۪ينَ ﴿٢٦﴾

B. 3

27-28. Hani İbrahim babasına ve kavmine demişti ki: “Beni yaratan (Allah) dışında, sizin ibadet ettiklerinizle kesinlikle bir alâkam yoktur. Şüphe yok ki, ancak O bana doğru yolu gösterecektir.”

وَاِذْ قَالَ اِبْرٰه۪يمُ لِاَب۪يهِ وَقَوْمِه۪ٓ اِنَّن۪ي
بَرَٓاءٌ مِمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٧﴾
اِلَّا الَّذ۪ي فَطَرَن۪ي فَاِنَّهُ سَيَهْد۪ينِ ﴿٢٨﴾

29. O bu (talimatı) kendi nesline, (şirkten) vazgeçsinler diye, kalıcı bir iz olarak bıraktı.[1]

وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٢٩﴾

30. Aslında Ben onlara (da,) atalarına (da,) geçici (dünya) faydaları sağladım. Sonunda kendilerine hak ve (bunu) açıkça anlatan Peygamber (de) geldi.

بَلْ مَتَّعْتُ هٰؤُلَاءِ وَاٰبَاءَهُمْ حَتّٰى
جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُبِينٌ ﴿٣٠﴾

31. Hak kendilerine gelince, “Bu sihirdir ve şüphesiz biz onu inkâr edenleriz,” dediler.

وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هٰذَا سِحْرٌ
وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ ﴿٣١﴾

32. Onlar (itiraz edip) dediler ki: “Bu Kur’an, neden bilinen iki şehirden büyük bir adama indirilmedi?[2]”

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هٰذَا الْقُرْاٰنُ عَلٰى رَجُلٍ
مِنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ﴿٣٢﴾

33. Rabbinin rahmetini dağıtacak olan, onlar mı? (Hâlbuki) dünya hayatında kendileri arasında geçim vasıtalarını Biz dağıttık. Onların bazılarını (da) derece olarak diğerlerinden üstün kıldık. Bunun sonucunda (ise,) aralarından bazı (büyük) kimseler diğerlerini hor görmeye (başlarlar.) Rabbinin rahmeti, onların biriktirdiklerinden daha hayırlıdır.

اَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ نَحْنُ
قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ
دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُخْرِيًّا
وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٣٣﴾

---

[1] Hz. İbrahim (a.s.) çok kuvvetli bir şekilde Yüce Allah’ın (c.c.) birliğine inanıyordu ve kendi nesline de hep buna bağlı kalmasını tavsiye ediyordu. Bunun neticesinde bu inanç, Hz. İbrahim’e (a.s.) inananlar arasında uzun zaman devam etti.

[2] Ayet-i kerimede zikredilen iki şehirden, genellikle o zaman Arabistan’ın sosyal ve politik hayatının merkezi durumunda olan Mekke ve Taif’in kastedildiği kabul edilir. Demek ki, itiraz edenler “bu Kur’an neden öksüz birisine indirildi ve Mekke ile Taif’in liderlerinden birisine neden indirilmedi?” diye itiraz ediyorlar.

34-36. Bütün insanların tek bir yol üzerinde birleşmeleri (ihtimali) olmasaydı, Biz Rahman'ı inkâr edenler için evlerinin çatılarını, (üzerine basıp) çıktıkları merdivenleri, evlerinin kapılarını, üzerinde yaslanarak oturdukları kanepeleri (tamamen) gümüşten yapardık. Hatta (kendilerine) altın (da verirdik.) Bütün bunlar, kesinlikle dünya hayatının malıdır. Ahiretin (mükâfatı ise) Rabbinin Katında (ve ancak) takvayı benimseyenler içindir.

وَلَوْلَٓا اَنْ يَكُونَ النَّاسُ اُمَّةً وَاحِدَةً
لَجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ بِالرَّحْمٰنِ لِبُيُوتِهِمْ
سُقُفًا مِنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا
يَظْهَرُونَۙ ﴿٣٤﴾
وَلِبُيُوتِهِمْ اَبْوَابًا وَسُرُرًا عَلَيْهَا
يَتَّكِؤُ۫نَۙ ﴿٣٥﴾
وَزُخْرُفًاۜ وَاِنْ كُلُّ ذٰلِكَ لَمَّا مَتَاعُ
الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۜ وَالْاٰخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ
لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾ ع ٣ ١٠ ٩

B. 4

37. Rahman (olan Allah'ı) anmaktan yüz çeviren için bir şeytan görevlendiririz. O (da) onun dostu olur.

وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمٰنِ نُقَيِّضْ لَهُ
شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ﴿٣٧﴾

38. Şüphesiz (şeytanlar) kendilerini (doğru) yoldan alıkoyarlar. Onlar (ise,) hidayet bulanlar olduklarını sanırlar.

وَاِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ
وَيَحْسَبُونَ اَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٣٨﴾

39. Hatta o Bize geldiğinde diyecek ki: "(Ey şeytan!) Keşke Benimle senin aranda, Doğu ile Batı arasındaki kadar bir mesafe olsaydı." İşte o, çok kötü bir arkadaştır!

حَتّٰٓى اِذَا جَٓاءَنَا قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ
بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِينُ ﴿٣٩﴾

40. (Onlara diyeceğiz ki:) "Kendi (canınıza) zulmetmiş olmanızdan sonra, artık bugün (sizi aldatanlar ile) azapta ortak olmanız, size hiçbir fayda vermeyecek."

وَلَنْ يَنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ اِذْ ظَلَمْتُمْ اَنَّكُمْ فِي
الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٤٠﴾

41. Sağırlara duyurabilir misin? Veya körlere ve apaçık sapıklık içinde olana, doğru yol gösterebilir misin?

أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ
وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٤١﴾

42. Seni (bu dünyadan) götürsek (bile,) Biz mutlaka onlardan öç alanlarız.

فَإِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُمْ
مُنْتَقِمُونَ ﴿٤٢﴾

43. Yahut onlara vadettiklerimizi sana (da) gösteririz.[1] (İyi bilsinler ki) gücümüz kesinlikle onlara yeter.

أَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِي وَعَدْنَاهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِمْ
مُقْتَدِرُونَ ﴿٤٣﴾

44. Öyleyse sana vahiy olunanı sımsıkı tut. Sen kesinlikle doğru yol üzerindesin.

فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ إِنَّكَ
عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٤﴾

45. Şüphesiz bu, senin için (de) kavmin için (de) yüce bir zikirdir. (Yaptıklarınız hakkında) size mutlaka sorulacaktır.

وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَكَ وَلِقَوْمِكَ وَسَوْفَ
تُسْأَلُونَ ﴿٤٥﴾

46. Senden önce gönderdiğimiz peygamberlerimize sor: "Biz Rahman'dan başka ibadet edilen tanrılar mı yarattık?[2]"

وَاسْأَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا
أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَٰنِ آلِهَةً
يُعْبَدُونَ ﴿٤٦﴾ ع ١٠

B. 5

47. Şüphesiz Biz, Musa'yı mucizelerimizle Firavun ve onun ileri gelenlerine gönderdik. O dedi ki: "Şüphesiz ben, âlemlerin Rabbinin peygamberiyim."

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ
فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾

[1] Yani, kâfirlere vadedilen azap ya Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) hayatında ya da onun ölümünden sonra mutlaka gelecektir.
[2] Yani, geçmiş peygamberlere inanıp, sana inanmayanlara sor! O peygamberlerin ileri sürdükleri talimatlarda, Yüce Allah'tan (c.c.) başka ilâhlardan bahsedilmiş midir?

48. Kendilerine mucizelerimizle geldiğinde, hemen (alay edip,) onlara gülmeye başladılar.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٨﴾

49. Onlara gösterdiğimiz her mucize, bir öncekinden daha büyüktü. (Yaptıkları kötülüklerden) vazgeçsinler diye onları azap ile yakaladık.

وَمَا نُرِيهِمْ مِنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا ۖ وَأَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٩﴾

50. Dediler ki: “Ey sihirbaz! O’nun sana söz verdiğini, bizler için Rabbinden talep et. Biz (de) mutlaka hidayet bulanlar oluruz.”

وَقَالُوا يَا أَيُّهَ السَّاحِرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ ۚ إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ﴿٥٠﴾

51. Biz, kendilerinden azabı uzaklaştırdığımızda (ise,) hemen sözlerinden döndüler.

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿٥١﴾

52. Firavun kavmine ilân ederek dedi ki: “Ey kavmim! Mısır memleketi benim değil mi? Bu nehirler benim (tasarrufum) altında akar. Hiç görmüyor musunuz?”

وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَا قَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَٰذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِي ۚ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥٢﴾

53. “Yoksa ben, bu değersiz ve kendini ifade edemeyen adamdan daha iyi değil miyim?”

أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِنْ هَٰذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٣﴾

54. “Ona altın bilezikler neden indirilmedi? Kendisi ile birlikte gruplar halinde melekler, neden gelmedi?”

فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِنْ ذَهَبٍ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلَائِكَةُ مُقْتَرِنِينَ ﴿٥٤﴾

55. Böylece o, kavmini küçük düşürdü. Onlar (da) kendisine boyun eğdiler. Şüphesiz onlar fâsık kimselerdi.

فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ فَأَطَاعُوهُ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٥﴾

56. Sonunda onlar Bizi kızdırınca, Biz (de) onlardan öç aldık. Böylece hepsini suda boğduk.

فَلَمَّٓا اٰسَفُونَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَاَغْرَقْنَاهُمْ
اَجْمَعٖينَۙ ﴿٥٦﴾

57. Artık onları geçmişin bir hikâyesi ve sonrakilere bir ibret (vesilesi) kıldık.

فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِلْاٰخِرٖينَ ﴿٥٧﴾ ع

B. 6

58. Meryem'in oğlu bir misal olarak ileri sürülünce, senin kavmin ondan dolayı birden bire gürültü etmeye (başlar.)

وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا اِذَا قَوْمُكَ
مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٨﴾

59. Onlar, "Bizim tanrılarımız mı daha iyi, yoksa o mu?" derler. Bunu (da) ancak kavga çıkarmak için sana söylerler. Aslında onlar çok kavgacı bir kavimdir.

وَقَالُٓوا ءَاٰلِهَتُنَا خَيْرٌ اَمْ هُوَۜ مَا ضَرَبُوهُ
لَكَ اِلَّا جَدَلًاۜ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٩﴾

60. O, yalnız bir kuldu. Biz kendisine nimet verdik. Onu İsrâiloğulları için (takip edilmeye değer) bir örnek kıldık.

اِنْ هُوَ اِلَّا عَبْدٌ اَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ
مَثَلًا لِبَنٖٓي اِسْرَٓائٖلَۜ ﴿٦٠﴾

61. Biz dileseydik, aranızdan (bazılarını) melek (olarak) yaratırdık. Onlar (da) yeryüzünde yerlerinize geçerlerdi.

وَلَوْ نَشَٓاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلٰٓئِكَةً فِي
الْاَرْضِ يَخْلُفُونَ ﴿٦١﴾

62. Şüphesiz o, inkılâp saatinin bir işaretidir.[1] Bunun için, onun hakkında şüphe etmeyin ve bana tâbi olun. (İşte) bu, doğru yoldur.

وَاِنَّهُ لَعِلْمٌ لِلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا
وَاتَّبِعُونِۜ هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقٖيمٌ ﴿٦٢﴾

63. Şeytan sizi (doğru yoldan) alıkoymasın. Şüphesiz o, sizin apaçık düşmanınızdır.

وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ الشَّيْطَانُۚ اِنَّهُ لَكُمْ
عَدُوٌّ مُبٖينٌ ﴿٦٣﴾

[1] Bu ve bundan sonraki ayetler, Hz. İsa'nın (a.s.) bu dünyaya ilk gelişine uygulanabildiği gibi, ona benzeyen başka bir kimse şeklinde dünyaya ikinci gelişine de uygulanabilir. Bütün ayetler bunu ispat etmektedir.

64. İsa apaçık delillerle geldiğinde dedi ki: "Şüphesiz ben size hikmet (dolu sözlerle) ve görüş ayrılığına düştüklerinizin bir kısmını açıklamak üzere geldim. Onun için Allah'ın takvasını benimseyin ve bana itaat edin."

وَلَمَّا جَاءَ عِيسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ
جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ
الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ٦٤

65. "Şüphesiz Allah, benim (de) Rabbimdir, sizin (de) Rabbinizdir. Bunun için, O'na ibadet edin. Doğru yol (da,) ancak budur."

إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا
صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ٦٥

66. Sonunda aralarından (değişik) hizipler ayrılığa düştüler. Zulmedenlere (ise,) acı bir günün azabıyla yok olmak mukadder kılındı.

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ ۖ فَوَيْلٌ
لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ أَلِيمٍ ٦٦

67. Onlar (Kıyamet) saatinin, farkında değillerken ansızın gelmesini mi bekliyorlar?

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ
بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ٦٧

68. O gün takvayı benimsemiş olanlar dışında nice dostlar birbirlerine düşman olacaklar.

الْأَخِلَّاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ
إِلَّا الْمُتَّقِينَ ٦٨ ع ١١ ١٢

B. 7

69. (Onlara diyeceğiz ki:) "Ey kullarım! Bugün artık hiç bir korkuyla (karşılaşmayacaksınız) ve (geçmiş bir hatanızdan ötürü de) üzülmeyeceksiniz."

يَا عِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ
تَحْزَنُونَ ٦٩

70-71. Ayetlerimize inananlara ve itaat etmiş olanlara, "Siz ve eşleriniz Cennet'e girin. (Orada) mutlu edileceksiniz." (denilecek.)

الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ٧٠
ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ
تُحْبَرُونَ ٧١

72. Onlar için altın tepsiler ve bardaklar sık sık dolaştırılacak. Gönülleri ne isterse ve gözleri ne beğenirse, orada bulunacak. (Kendilerine denilecek ki:) “Orada ebediyen kalacaksınız.”

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ
وَأَكْوَابٍ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ
وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ وَأَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٧٢﴾

73. “Yaptıklarınız sebebiyle bu Cennet’e vâris kılınacaksınız.”

وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧٣﴾

74. “Sizin için orada bol bol meyveler olacak. Onlardan (dilediğiniz gibi) yiyeceksiniz.”

لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا
تَأْكُلُونَ ﴿٧٤﴾

75. Şüphesiz suçlular, Cehennem azabında uzun süre kalacak olanlardır.

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابِ جَهَنَّمَ
خَالِدُونَ ﴿٧٥﴾

76. O (azap) kendileri için azaltılmayacak ve orada ümitlerini (tamamen) yitirmiş olarak kalacaklar.

لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٦﴾

77. Biz onlara zulmetmedik. Aksine onlar zalimdiler.

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَٰكِنْ كَانُوا هُمُ
الظَّالِمِينَ ﴿٧٧﴾

78. Onlar, “Ey Malik![1] Rabbin bize ölüm versin,” diye seslenecekler. O da, “Siz kesinlikle (burada uzun süre) kalacak olanlarsınız,” diyecek.

وَنَادَوْا يَا مَالِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ
إِنَّكُمْ مَاكِثُونَ ﴿٧٨﴾

79. (Allah onlara diyecek ki:) “Şüphesiz Biz size hak ile geldik. Ancak çoğunuz haktan nefret ederdiniz.”

لَقَدْ جِئْنَاكُمْ بِالْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَكُمْ
لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ﴿٧٩﴾

[1] “Malik” kelimesi ile Cehennem’i idare eden melek kastedilmiştir.

80. Onlar (Resûlüllah'a karşı) bir plan kurmaya mı karar verdiler? Öyleyse Biz (de onları) mutlaka (yok etmeye) karar verdik.[1]

أَمْ أَبْرَمُوٓا أَمْرًا فَإِنَّا مُبْرِمُونَ ۚ ﴿٨٠﴾

81. Yoksa onlar sırlarını ve gizlice danışmalarını duymadığımızı mı sanıyorlar? Hayır, (sandıkları gibi) değil! Elçilerimiz onların yanı başlarında (her şeyi) yazmaktadırlar.

أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ
وَنَجْوٰيهُمْ ۜ بَلٰى وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ
يَكْتُبُونَ ﴿٨١﴾

82. De ki: "Rahman olan (Allah'ın) bir oğlu olsaydı, (ona) ibadet edenlerin ilki ben olurdum."

قُلْ إِنْ كَانَ لِلرَّحْمٰنِ وَلَدٌ ۗ فَأَنَا أَوَّلُ
الْعٰبِدِينَ ﴿٨٢﴾

83. Gökler ile yerin Rabbi ve (de) arşın Rabbi (olan Allah,) onların söylediklerinden pek yücedir.

سُبْحٰنَ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ
رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٣﴾

84. (Ey Peygamber!) Bırak onları, kendilerine vadolunan (azap) gününe kavuşuncaya kadar boş konuşsunlar (ve) eğlensinler.

فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتّٰى يُلٰقُوا
يَوْمَهُمُ الَّذِى يُوعَدُونَ ﴿٨٤﴾

85. Gökte İlâh ve yerde İlâh olan, ancak O'dur. Çok hikmet sahibi ve çok bilgi sahibi (olan da,) ancak O'dur.

وَهُوَ الَّذِى فِى السَّمَآءِ إِلٰهٌ وَفِى الْأَرْضِ
إِلٰهٌ ۜ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٨٥﴾

86. Göklerin, yerin ve her ikisinin arasındakilerin hükümranlığı Kendisine ait olan (Allah,) çok bereket sahibidir. (Kıyamet) saatinin bilgisi, yalnız O'nun Katındadır. Hepiniz, ancak O'na döndürüleceksiniz.

وَتَبٰرَكَ الَّذِى لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ وَعِنْدَهُ عِلْمُ
السَّاعَةِ ۚ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٦﴾

[1] Zuhruf sûresi Mekke devrinde inmiştir. İşte, daha o devirde Yüce Allah (c.c.), kâfirlerin Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ve İslâm dini aleyhinde planlar kuracaklarını, ancak Yüce Allah'ın (c.c.) onların bu planlarını başarısızlığa uğratacağını bildirmiştir. Bu çok büyük bir mucizedir.

87. O’nun dışında çağırdıkları, (asla) şefaat sahibi değillerdir. (Şefaate lâyık olan,) ancak hakka şahadet edendir.[1] (Kâfirler bu gerçeği çok iyi) bilirler.

وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ
الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ
يَعْلَمُونَ ﴿٨٧﴾

88. Onlara, kendilerini kim yarattı diye sorarsan, mutlaka “Allah!” diyecekler. Öyleyse (kandırılıp) nereye götürülüyorlar?

وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ
فَأَنّٰى يُؤْفَكُونَ ﴿٨٨﴾

89. Onun, “Ey Rabbim! Bunlar, (hakka) inanmayan bir kavimdir,” demesine (andolsun.)

وَقِيلِهِ يَا رَبِّ إِنَّ هٰٓؤُلَٓاءِ قَوْمٌ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿٨٩﴾ وقف لازم

90. (Biz cevaben dedik ki:) “Sen onları affet ve (kendilerine Allah’ın) selamı (üzerinize olsun) de. Bunun sonucu (onlar hakkı) pek yakında öğrenecekler.

فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ ﴿٩٠﴾ ع

[1] “Şefaate lâyık olan” ifadesi ile Hz. Resûlüllah (s.a.v.) kastedilmiştir.

Sûre: 44

DUHÂN SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte altmış ayettir.

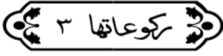
Duhân sûresinin ilk ayetlerinde Kadir sûresinin konusuna işaret edilmiştir. Burada, Kur'an-ı Kerim'in çok bereketli olan karanlık bir gecede indirildiği açıklanmıştır. Bu karanlıklardan sonra ise aydınlık belirecektir. İşte o gecede, her hikmetli konu da karara bağlanacaktır.

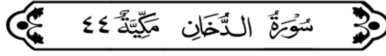
Önceki sûrede Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.), muhaliflerini bırak, onlar boş işlerle meşgul olsunlar ve onlardan yüz çevir, diye emredilmişti. Hak ile batıl arasında açıkça ayrılık yaratılma zamanı pek yakındır denmişti. Bu konu Duhân sûresinin ilk ayetlerinde zikredilmiştir.

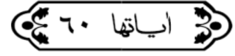
Bu sûrenin ismi "Duhân" yani "Duman"dır. Bu isim belli bir sebepten dolayı konmuştur. İnsanlar karanlıklara yakalanmışlardır. Onlar, bu karanlıkların ardından bir rahmet ışığının belireceğini beklemezler. Aksine o karanlıklar, bir duman misali insanların azabının daha da artmasına sebep olacaktır. Buradaki "Duhân" kelimesi ile radyoaktif dumana da işaret edilmiş olması mümkündür. Bilindiği üzere bu dumanın içinde kalan hiçbir şey emniyette olamaz. Aksine onların tümü türlü helâka yakalanırlar. Çağımız bilim adamları, bu dumanın etkisi altındaki her çeşit yaşamın sona ereceğini savunmaktadırlar. Öyle ki, yerin altında gizli bulunan her türlü organizma ve mikroplar bile bununla tahrip olurlar. Yüce Allah (c.c.) şöyle buyurmaktadır: Durum böyle olunca, onlar Yüce Allah'a (c.c.) yönelecekler ve ey Rabbim bu korkunç azabı bizden uzaklaştır, diye dua edecekler.

Burada önceden verilen başka bir haber daha mevcuttur. Böyle azaplar aralıklı olarak gerçekleşecektir. Yani bir defa tüm dünya bundan etkilendikten sonra, insanlara bir süre için mühlet verilecek, ancak bundan sonra ise dünya savaşı birçok helâk ile yeniden kopacaktır.

Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) Duhân sûresi hakkında bilgi verilmiş ve önceden verilen haberlerin gerçekleşme zamanının "Deccal"ın çıkış dönemine denk olacağı, kendisine bildirilmiştir.

Duhân Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ١

2. (Bu sûre) Hamîd ve Mecîd olan (Allah tarafından indirilmiştir.[1])

حٰمٓ ۚ ٢

3. (İçindekileri) açıkça anlatan (bu) Kitab'a andolsun.

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۙ ٣

4. Şüphesiz Biz onu, mübarek bir gecede indirdik. Biz, mutlaka (her durumda) uyarandık.

اِنَّٓا اَنْزَلْنَاهُ فٖي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ اِنَّا كُنَّا
مُنْذِرٖينَ ٤

5-6. O (gece boyunca,) Katımızdan emrettiğimiz her hikmetli konu karara bağlanır. Şüphe yok ki, ancak Biz peygamber göndereniz.

فٖيهَا يُفْرَقُ كُلُّ اَمْرٍ حَكٖيمٍ ۙ ٥
اَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا ۜ اِنَّا كُنَّا مُرْسِلٖينَ ۚ ٦

7. (Bu) Rabbinden bir rahmettir. Şüphesiz O, (duaları) çok işiten ve (gönüllerdekini) çok (iyi) bilendir.

رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ ۜ اِنَّهُ هُوَ السَّمٖيعُ
الْعَلٖيمُ ۙ ٧

8. Eğer inananlarsanız, (bilin ki bu rahmet) gökler ile yerin ve her ikisi arasında bulunanların Rabbi (tarafındandır.)

رَبِّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۘ
اِنْ كُنْتُمْ مُوقِنٖينَ ٨

9. O'ndan başka bir İlâh yoktur. O, hem diriltir, hem öldürür. O, sizin (de) Rabbinizdir, önceki atalarınızın (da) Rabbidir.

لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيٖي وَيُمٖيتُ ۜ رَبُّكُمْ
وَرَبُّ اٰبَٓائِكُمُ الْاَوَّلٖينَ ٩

10. Fakat onlar şüphe içinde eğlenirler.

بَلْ هُمْ فٖي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ١٠

---

[1] Bilgi için bkz. dipnotlar 40:2 ve 2:2.

11. Göğün apaçık bir duman getireceği günü bekle.[1]

فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْت۪ي السَّمَٓاءُ بِدُخَانٍ
مُب۪ينٍۙ ﴿١١﴾

12. O, (bütün) insanları saracak. Bu çok acı bir azap olacak.

يَغْشَى النَّاسَۜ هٰذَا عَذَابٌ اَل۪يمٌ ﴿١٢﴾

13. (İnsanlar onu görüp,) “Ey Rabbimiz, bizden azabı uzaklaştır. Şüphesiz iman ediyoruz,” (diyecekler.)

رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ اِنَّا مُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾

14. Şimdi nasihat (bulmaları) ne demektir? Oysa kendilerine (gerçeği) açıkça anlatan bir Peygamber gelmişti.

اَنّٰى لَهُمُ الذِّكْرٰى وَقَدْ جَٓاءَهُمْ
رَسُولٌ مُب۪ينٌۙ ﴿١٤﴾

15. Sonra kendisine sırt çevirdiler ve “Bu eğitilmiş bir delidir,” dediler.

ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَجْنُونٌ ﴿١٥﴾ وقف لازم

16. Şüphesiz Biz, azabı az (bir müddet için) kaldıracağız. Sizler mutlaka (aynı kötülükleri) tekrarlayanlarsınız.

اِنَّا كَاشِفُوا الْعَذَابِ قَل۪يلًا اِنَّكُمْ
عَٓائِدُونَ ﴿١٦﴾ وقف لازم

17. (Sizi) şiddetli bir şekilde yakalayacağımız gün, şüphesiz Biz öç alanlar (olacağız.)

يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرٰىۚ
اِنَّا مُنْتَقِمُونَ ﴿١٧﴾

18. Şüphesiz Biz, kendilerinden önce Firavun’un kavmini (de) sınamıştık. Onlara çok saygın bir peygamber gelmişti.

وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ
وَجَٓاءَهُمْ رَسُولٌ كَر۪يمٌۙ ﴿١٨﴾

19. (O demişti ki:) “Allah’ın kullarını bana verin. Şüphesiz ben, sizler için güvenilir bir peygamberim.”

اَنْ اَدُّٓوا اِلَيَّ عِبَادَ اللّٰهِۜ اِنّ۪ي لَكُمْ
رَسُولٌ اَم۪ينٌۙ ﴿١٩﴾

[1] Bu ayet-i kerimede atom ve hidrojen bombalarının dumanından haber verilmektedir.

20. "Allah karşısında büyüklük taslamayın. Ben size kesinlikle üstün (ve) apaçık bir delil getireceğim."

وَّاَنْ لَّا تَعْلُوْا عَلَى اللّٰهِ ۚ اِنِّيْٓ اٰتِيْكُمْ
بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ۚ ﴿٢٠﴾

21. "Beni taşlamanızdan, mutlaka Rabbim ve Rabbiniz (olana) sığınırım."

وَاِنِّيْ عُذْتُ بِرَبِّيْ وَرَبِّكُمْ اَنْ
تَرْجُمُوْنِ ﴿٢١﴾

22. "Eğer bana inanmıyorsanız, beni yalnız bırakın."

وَاِنْ لَّمْ تُؤْمِنُوْا لِيْ فَاعْتَزِلُوْنِ ﴿٢٢﴾

23. Bunun üzerine o, bunlar suçlu bir kavimdir diyerek, Rabbini çağırmıştı.

فَدَعَا رَبَّهٗٓ اَنَّ هٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ
مُّجْرِمُوْنَ ﴿٢٣﴾

24. (Allah dedi ki:) "Böylece kullarımı alıp geceleyin git. Şüphesiz takip edileceksiniz."

فَاَسْرِ بِعِبَادِيْ لَيْلًا اِنَّكُمْ مُّتَّبَعُوْنَ ۙ ﴿٢٤﴾

25. "Kum tepelerinin[1] üzerinden yürüyerek denizi (geride) bırak. Onlar (ise) mutlaka boğulacak bir ordudur."

وَاتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًا ۗ اِنَّهُمْ جُنْدٌ
مُّغْرَقُوْنَ ﴿٢٥﴾

26-28. Onlar, nice bahçeleri, pınarları, ekinleri, şerefli yerleri ve içinde eğlendikleri bir refahı (geride) bıraktılar.

كَمْ تَرَكُوْا مِنْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ۙ ﴿٢٦﴾
وَّزُرُوْعٍ وَّمَقَامٍ كَرِيْمٍ ۙ ﴿٢٧﴾
وَّنَعْمَةٍ كَانُوْا فِيْهَا فٰكِهِيْنَ ۙ ﴿٢٨﴾

29. İşte böyle oldu. Biz (de) başka bir kavmi bunlara vâris kıldık.

كَذٰلِكَ ۟ وَاَوْرَثْنٰهَا قَوْمًا اٰخَرِيْنَ ﴿٢٩﴾

30. Bundan sonra ne gök, ne (de) yer onlara ağlamadı. Kendilerine mühlet (de) verilmedi.

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَآءُ وَالْاَرْضُ
وَمَا كَانُوْا مُنْظَرِيْنَ ﴿٣٠﴾

[1] Bu ayetin diğer bir anlamı ise şöyledir: "Deniz daha sakinken, (oradan geçerek) onu (geride) bırak." (Bu ayet ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. Tefsir-i Kebir; Cilt 1; S.417-422; Hz. Mirza B. M. Ahmad.)

B. 2

31-32. Şüphesiz Biz İsrâiloğulları'nı, Firavun tarafından (uygulanan) rezil edici bir azaptan kurtardık. O, kesinlikle çok kibirliydi ve haddi aşanlardandı

وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِيٓ اِسْرَآءِيلَ مِنَ
الْعَذَابِ الْمُهِينِۙ ﴿٣١﴾
مِنْ فِرْعَوْنَۜ اِنَّهُ كَانَ عَالِيًا
مِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣٢﴾

33. Şüphe yok ki Biz, İsrâiloğulları'nı (belli) bir bilgi sonucunda (zamanın) tüm kavimlerine üstün kıldık.

وَلَقَدِ اخْتَرْنَاهُمْ عَلٰى عِلْمٍ عَلَى
الْعَالَمِينَۚ ﴿٣٣﴾

34. Biz kendilerine, içinde apaçık bir sınav bulunan bazı mucizeler verdik.

وَاٰتَيْنَاهُمْ مِنَ الْاٰيَاتِ مَا فِيهِ بَلٰٓؤٌا مُبِينٌ ﴿٣٤﴾

35-36. Onlar mutlaka derler ki: "Bizim için bu ilk ölümden başka (bir ölüm) yoktur. Tekrar kaldırılacak (da) değiliz."

اِنَّ هٰٓؤُلَٓاءِ لَيَقُولُونَۙ ﴿٣٥﴾
اِنْ هِيَ اِلَّا مَوْتَتُنَا الْاُولٰى وَمَا نَحْنُ
بِمُنْشَرِينَ ﴿٣٦﴾

37. "Eğer doğruysanız, atalarımızı (geri) getirin."

فَأْتُوا بِاٰبَآئِنَآ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٧﴾

38. Bunlar mı daha iyi, yoksa Tubba' kavmi ve onlardan öncekiler mi? Biz onları helâk ettik. Şüphesiz onların (hepsi) suçluydular.

اَهُمْ خَيْرٌ اَمْ قَوْمُ تُبَّعٍۙ وَالَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْۜ اَهْلَكْنَاهُمْۘ اِنَّهُمْ كَانُوا
مُجْرِمِينَ ﴿٣٨﴾

39. Biz göklerle yeri ve ikisinin arasında olanı, eğlenirken yaratmadık.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ ﴿٣٩﴾

40. Biz onları, daimi bir amaçtan başka (bir gaye ile) yaratmadık. Ama onların çoğu (bunu) bilmezler.

مَا خَلَقْنَاهُمَٓا اِلَّا بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾

41. Şüphesiz hüküm verilecek gün, onların hepsine vadolunan zamandır.

اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ م۪يقَاتُهُمْ اَجْمَع۪ينَۙ ﴿٤١﴾

42. O gün hiçbir dost, dostunun işine yaramayacak. Kendilerine yardım (da) edilmeyecek.

يَوْمَ لَا يُغْن۪ي مَوْلًى عَنْ مَوْلًى شَيْـًٔا وَلَا
هُمْ يُنْصَرُونَۙ ﴿٤٢﴾

43. Ancak Allah'ın rahmet ettiği (kimse bundan) müstesnadır. Şüphesiz O, her şeyden üstündür, çok rahmet edendir.

اِلَّا مَنْ رَحِمَ اللّٰهُۜ اِنَّهُ هُوَ الْعَز۪يزُ
ع الرَّح۪يمُ ﴿٤٣﴾

B.3

44-47. Şüphesiz zakkum ağacı günahkârların yemeğidir. Erimiş bakır gibidir. Karınlarda sıcak suyun kaynaması gibi kaynayacaktır.

اِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِۙ ﴿٤٤﴾
طَعَامُ الْاَث۪يمِۚ ﴿٤٥﴾
كَالْمُهْلِۚ يَغْل۪ي فِي الْبُطُونِۙ ﴿٤٦﴾
كَغَلْيِ الْحَم۪يمِ ﴿٤٧﴾

48. (Biz meleklere diyeceğiz ki:) "Onu yakalayın. Sonra kendisini sürükleyerek Cehennem'in ortasına götürün."

خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ اِلٰى سَوَٓاءِ الْجَح۪يمِۗ ﴿٤٨﴾

49. "Sonra başının üzerinden kaynar su azabını dökün."

ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَاْسِه۪ مِنْ عَذَابِ
الْحَم۪يمِۜ ﴿٤٩﴾

50. "(Bu azabı) tat! Şüphesiz sen, çok üstün ve saygıdeğer bir kimse (olduğunu zannederdin.)"

ذُقْۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَز۪يزُ الْكَر۪يمُ ﴿٥٠﴾

51. “Kesinlikle, şüphe ede geldiğiniz ancak budur!”

إِنَّ هٰذَا مَا كُنْتُمْ بِهٖ تَمْتَرُونَ ﴿٥١﴾

52-53. Şüphesiz takvayı benimseyenler, emniyetli bir yer (olan) bahçelerde ve pınarların (yanında) olacaklar.

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ اَمِينٍ ﴿٥٢﴾
فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٣﴾

54. Onlar ince ve kalın ipekten (elbiseler) giyecekler ve karşılıklı (oturuyor olacaklar.)

يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَاِسْتَبْرَقٍ
مُتَقَابِلِينَ ﴿٥٤﴾

55. İşte böyle olacak! Onları, iri kara gözlü hanımlara eş kılacağız.

كَذٰلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٥﴾

56. Onlar orada, emniyet içinde her çeşit meyveyi istiyor olacaklar.[1]

يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ اٰمِنِينَ ﴿٥٦﴾

57. Orada ilk ölümden başka ölüm (de) tatmayacaklar. O, onları Cehennem azabından koruyacaktır.

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ اِلَّا الْمَوْتَةَ
الْاُولٰى وَوَقٰيهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٥٧﴾

58. (Bu) Rabbinden bir lütuftur. İşte büyük başarı (da,) ancak budur.

فَضْلًا مِنْ رَبِّكَ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿٥٨﴾

59. Şüphesiz Biz, bu (Kur’an’ı) nasihat almaları için senin dilinle kolaylaştırdık.

فَاِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٩﴾

60. Böylece sen (sonu) bekle, onlar (da) bekleyenlerdir.

فَارْتَقِبْ اِنَّهُمْ مُرْتَقِبُونَ ﴿٦٠﴾ ع ١٧ ١٦

[1] Bu ayet-i kerimede söz konusu nimetler insanların dünyada sevdikleri şeylerden örneklerle beyan edilmiştir. Ancak gerçekte bu nimetlerin şeklini bu dünyada kimsenin bilebilmesi mümkün değildir.

Sûre: 45

CÂSİYE SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

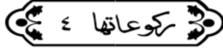
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte otuz sekiz ayettir.

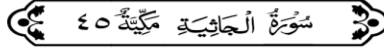
Bu sûrenin on dördüncü ayeti, yer ile göğün gizli sırlarını açıklamaktadır. Öyle ki, daha önce hiçbir İlâhi Kitap'ta buna benzer bir ayet bulunmamaktadır. Yüce Allah (c.c.) yeryüzünde ve gökte her ne varsa, hepsini insanın hizmetine verdiğini beyan etmiştir. Böyle konuları incelemeye alışık olanlar, tüm gezegenlerin insan üzerinde etkisi bulunduğunu öğrenebilirler. İnsanoğlu kendi varlığında adeta küçük bir kâinattır, ya da bu geniş kâinatın benzer bir özetidir.

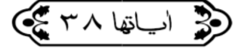
Daha sonra Kıyamet'in mutlaka kopacağı beyan edilerek şöyle buyrulmuştur: İnsanlar Kıyamet'in korkunç alâmetlerini ve Cehennemlikler de kötü sonuçlarını kendi gözleri ile görmeye başlayınca, onlar dizleri üzerine çökecekler. Yani Yüce Allah'ın (c.c.) celâli önünde secdeye kapanarak, keşke bu azaptan kurtulsak diye temennide bulunacaklar.

Daha sonra her ümmetin kararının, inandığı Kitap ve şeriata göre verileceği beyan edilmiştir.

Bu sûrenin son ayeti, insanın dikkatini önemli bir yöne çekmektedir. Bütün kâinat, hâl lisanı ile Yüce Allah'ı (c.c.) övmektedir ve tüm yüceliğin O'na ait olduğunu, tam üstünlük ve hikmetin de, ancak O'nda bulunduğunu beyan etmektedir.

Câsiye Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Hamîd ve Mecîd (olan Allah bu sûreyi indirmiştir.[1])

حٰمٓ ﴿٢﴾

3. Bu Kitab'ın indirilmesi, en üstün ve hikmet sahibi (olan) Allah tarafındandır.

تَنْز۪يلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَز۪يزِ
الْحَك۪يمِ ﴿٣﴾

4. Şüphesiz göklerde ve yerde, müminler için birçok alâmetler vardır.

اِنَّ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ لَاٰيَاتٍ
لِلْمُؤْمِن۪ينَۜ ﴿٤﴾

5. Sizin yaratılışınızda ve (Allah'ın yeryüzünde) yaymakta olduğu canlılarda (da, kesin) inanan bir kavim için alâmetler vardır.

وَف۪ي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَٓابَّةٍ اٰيَاتٌ
لِقَوْمٍ يُوقِنُونَۙ ﴿٥﴾

6. Gece ile gündüzün ardı ardına (gelmesinde,) Allah'ın gökten bir rızık (vesilesi olan suyu) indirmesinde, onunla toprağı ölümünden sonra diriltmesinde ve rüzgârları evirip çevirerek estirmesinde, akıl sahibi bir kavim için (birçok) mucizeler vardır.

وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ
مِنَ السَّمَٓاءِ مِنْ رِزْقٍ فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْر۪يفِ الرِّيَاحِ اٰيَاتٌ لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿٦﴾

7. Bunlar Allah'ın mucizeleridir. Bunları hak ile sana okuyup (anlatırız.) Öyleyse onlar, Allah ve O'nun mucizelerinden sonra hangi söze inanacaklar?

تِلْكَ اٰيَاتُ اللّٰهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّۚ فَبِاَيِّ
حَد۪يثٍ بَعْدَ اللّٰهِ وَاٰيَاتِه۪ يُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾

8. Her büyük yalancının ve büyük günahkârın helâk olması (mukadderdir.)

وَيْلٌ لِكُلِّ اَفَّاكٍ اَث۪يمٍۙ ﴿٨﴾

---

[1] Bilgi için bkz. dipnotlar 40:2 ve 2:2.

9. O, kendisine okunan Allah'ın ayetlerini dinler, sonra kibirlenerek onları hiç duymamış gibi, (kendi sözleri üzerinde) ısrar eder. Öyleyse ona, acı bir azabı müjdele.

يَسْمَعُ اٰيَاتِ اللّٰهِ تُتْلٰى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ
مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ لَمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ
بِعَذَابٍ اَلِيمٍ ٩

10. Mucizelerimizden bazıları hakkında bir haber alınca, onunla alay etmeye (başlar.) Aşağılayacağı azap (da,) ancak bunlar içindir.

وَاِذَا عَلِمَ مِنْ اٰيَاتِنَا شَيْـًٔا اتَّخَذَهَا هُزُوًا
اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ١٠

11. Karşılarında[1] Cehennem vardır. Onların kazandıkları (da,) Allah'tan başka edindikleri dostları (da,) kendilerine bir fayda vermeyecek. Onlara büyük bir azap (mukadderdir.)

مِنْ وَرَٓائِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَا
كَسَبُوا شَيْـًٔا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ
اَوْلِيَٓاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ١١

12. (İşte gerçek) hidayet budur. Rablerinin ayetlerini inkâr edenlere, (putlara taptıkları için) acı bir azap (mukadderdir.)

هٰذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِ رَبِّهِمْ
لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ اَلِيمٌ ١٢ ع ١٢ ١٧

B. 2

13. O'nun buyruğuyla içinde gemilerin seyretmesi, O'nun lütfunu aramanız ve şükretmeniz için, denizi hizmetinize veren Allah'tır.

اَللّٰهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ
الْفُلْكُ فِيهِ بِاَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ١٣

14. Göklerde ve yerde bulunanların hepsini hizmetinize, O vermiştir. Şüphesiz bunda, düşünen bir kavim için birçok alâmetler vardır.

وَسَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي
الْاَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ
لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ١٤

---

1 "وَرَٓاءَ" kelimesi zıt anlamlı olup, ön ve arka olarak her iki şekilde de kullanılır.

15. Sen müminlere de ki: “Allah’ın günlerini ummayanları[1] affetsinler. Bunun sonucu O, böyle bir kavime yaptıklarının karşılığını (bizzat) verecektir.

قُلْ لِلَّذِينَ اٰمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ
لَا يَرْجُونَ اَيَّامَ اللّٰهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٥﴾

16. Kim (yerli yerinde) iyi amelde bulunursa, (bunun faydası) kendi canınadır. Kim kötülük yaparsa, (onun zararı da) kendisinedir. Sonra hepiniz, Rabbinize döndürüleceksiniz.

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ اَسَاۤءَ
فَعَلَيْهَا ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٦﴾

17. Şüphesiz Biz İsrâiloğulları’na Kitap, hikmet ve peygamberlik ihsan ettik. Onları temiz (olanlarla) rızıklandırdık. Onları, bütün cihanlara (da) üstün kıldık.[2]

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا بَنِي اِسْرَاۤءِيلَ الْكِتَابَ
وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ
الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٧﴾

18. Biz, onlara şeriatın apaçık talimatını verdik. Ancak kendilerine ilim geldikten sonra, aralarında azgınlık (ederek) onun hakkında görüş ayrılığına düştüler. Şüphesiz Rabbin Kıyamet günü onlar arasında, ihtilâf ettikleri (konular) hakkında hüküm verecektir.

وَاٰتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِنَ الْاَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا
اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاۤءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا
بَيْنَهُمْ اِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٨﴾

19. Ardından Biz, seni din konusunda (çok açık) bir yola koyduk. Onun için ona tabi ol ve bilgi sahibi olmayanların isteklerine uyma.

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلٰى شَرِيعَةٍ مِنَ الْاَمْرِ
فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَاۤءَ الَّذِينَ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾

---

[1] “Allah’ın günlerini ummayanlar”dan, O’nun cezasından korkmayanlar kastedilmiştir.

[2] Yani, kendilerine o devrin bilinen tüm insanlarına karşı üstünlük bahşettik.

إِنَّهُمْ لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ۗ وَإِنَّ
الظّٰلِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ وَاللّٰهُ
وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٠﴾

20. Şüphesiz onlar, Allah'a karşı senin işine hiç yaramayacaklar. Zalimler, ancak birbirlerine dostturlar. Allah (ise,) takvayı benimseyenlerin dostudur.

هٰذَا بَصَآئِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ
لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٢١﴾

21. Bu, insanlar için kavrayabilecekleri delillerdir. (Kesin) inanan bir kavim için hidayet ve rahmet (vesilesidir.)

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّـَٔاتِ
أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ ۙ سَوَآءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ ۗ
سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢٢﴾ ع ٢ ١٠ ١٨

22. Yoksa (türlü) kötülükler işleyenler kendilerini, iman edip (imanlarına göre yerli yerinde) iyi amellerde bulunanlarla bir tutacağımızı, hayatlarıyla ölümlerinin (de) eşit (olacağını) mı sanıyorlar? Verdikleri hüküm (çok) kötüdür.

B. 3

وَخَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
وَلِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٣﴾

23. Herkese kazandığına göre karşılık verilsin diye Allah, gökleri ve yeri hak ile yarattı. Onlara asla zulmedilmeyecek.

أَفَرَءَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلٰهَهُ هَوٰيهُ وَأَضَلَّهُ
اللّٰهُ عَلٰى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلٰى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ
وَجَعَلَ عَلٰى بَصَرِهِ غِشٰوَةً ۗ فَمَنْ يَهْدِيهِ
مِنْ بَعْدِ اللّٰهِ ۗ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾

24. Kendi (nefsinin) arzularını tanrı edineni, Allah'ın (eksiksiz) bilgisinden dolayı sapık olduğuna karar verdiğini, işitme yeteneği ile kalbini mühürlediğini (ve) gözleri üzerine perde indirdiğini, (hiç) gördün mü? Allah'tan başka ona kim hidayet verebilir? Siz yine (de) akıl etmez misiniz?

25. Onlar derler ki: “Bu (hayat,) dünya hayatımızdan başka bir şey değildir. Biz (hem) öleceğiz, (hem de) dirileceğiz. Zaman dışında bizi helâk eden (de) yoktur.” Oysa bu hususta hiç bilgileri yok. Onlar, ancak varsayımda bulunurlar.

وَقَالُوا مَا هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ
وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَٓا اِلَّا الدَّهْرُۚ وَمَا
لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍۚ اِنْ هُمْ اِلَّا
يَظُنُّونَ ﴿٢٥﴾

26. Onlara apaçık ayetlerimiz okunduğunda, tek delilleri, “Doğruyu söylüyorsanız, atalarımızı (diriltip) getirin,” demekten başkası değildir.

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ مَا كَانَ
حُجَّتَهُمْ اِلَّٓا اَنْ قَالُوا ائْتُوا بِاٰبَٓائِنَٓا
اِنْ كُنْتُمْ صَادِقٖينَ ﴿٢٦﴾

27. De ki: “Ancak Allah, sizi diriltir. Sonra (da) O, sizi öldürür. Ardından hepinizi Kıyamet gününe kadar toplamaya (devam edecek.) Bunda hiç şüphe yoktur. Ancak insanların çoğu bilmezler.”

قُلِ اللّٰهُ يُحْيٖيكُمْ ثُمَّ يُمٖيتُكُمْ ثُمَّ
يَجْمَعُكُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فٖيهِ
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾ ع ٣ ١٩

B. 4

28. Göklerin ve yerin hükümranlığı yalnız Allah’ındır. (Kıyamet) saati geleceği zaman, yalan söyleyenler o gün hüsrana uğrayacaklar.

وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ وَيَوْمَ
تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَخْسَرُ الْمُبْطِلُونَ ﴿٢٨﴾

29. Her ümmeti dizleri üzerine düşmüş göreceksin. Her ümmet kendi Kitabı’na çağrılacak. Bu günde hepinize, (ancak) yaptıklarınızın karşılığı verilecek.

وَتَرٰى كُلَّ اُمَّةٍ جَاثِيَةًۗ كُلُّ اُمَّةٍ تُدْعٰٓى
اِلٰى كِتَابِهَاۜ اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾

30. (Biz,) “Bu Kitabımız, aleyhinizde doğrulukla şahadet edecek. Şüphesiz Biz, yaptıklarınızı yazıyorduk.” (diyeceğiz.)

هٰذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّۜ
اِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٠﴾

31. Mümin olup (yerli yerinde) iyi işler yapanları (ise,) Rableri Kendi rahmetine alacak. İşte apaçık başarı (da,) ancak budur.

فَاَمَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّلِحٰتِ
فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذٰلِكَ
هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿٣١﴾

32. Kâfir olanlara (ise denilecek ki:) "Benim ayetlerim size okunmuyor muydu? Oysa siz büyüklük tasladınız ve suçlu bir kavim oldunuz."

وَاَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا اَفَلَمْ تَكُنْ اٰيَاتِي
تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ
قَوْمًا مُجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾

33. (Size,) "Şüphesiz Allah'ın vaadi gerçektir. (Kıyamet) saatinin (gelmesinde de) şüphe yoktur," denildiğinde, sizler, "(Kıyamet) saati nedir? Biz (onu) bilmeyiz. (Onun hakkında,) ancak bir varsayımda bulunmaktayız. Kesin bir bilgimiz (de) yoktur," dersiniz.

وَاِذَا قِيلَ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا
رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ مَا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ
اِنْ نَظُنُّ اِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ
بِمُسْتَيْقِنِينَ ﴿٣٣﴾

34. O zaman, yaptıklarının kötülükleri kendilerine belirecek ve alay ettikleri (de) onları kuşatacak.

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ
مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ ﴿٣٤﴾

35. (Onlara) denilecek ki: "Bugünkü karşılaşmayı unuttuğunuz gibi, Biz (de) bugün sizleri unutacağız. Sığınacağınız yer (ise, ancak) Cehennem olacak. Yardımcılarınız (da) olmayacak."

وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسٰيكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ
يَوْمِكُمْ هٰذَا وَمَاْوٰيكُمُ النَّارُ وَمَا
لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٥﴾

36. "Bu, Allah'ın mucizelerini alay (konusu) yapmanız ve dünya hayatının sizi aldatmasından dolayı olacak." Bugün onlar, ne o ateşten çıkarılacaklar, ne (de) onların bir mazereti kabul edilecek.

ذٰلِكُمْ بِاَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ اٰيَاتِ اللّٰهِ هُزُوًا
وَغَرَّتْكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا
يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٣٦﴾

37. Her türlü hamd göklerin Rabbi, yerin Rabbi ve âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur.

فَلِلّٰهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَرَبِّ
الْاَرْضِ رَبِّ الْعٰلَمٖينَ ﴿٣٧﴾

38. Göklerde ve yerde (her türlü) büyüklük, ancak O'nundur. O, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.

وَلَهُ الْكِبْرِيَٓاءُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِۖ
وَهُوَ الْعَزٖيزُ الْحَكٖيمُ ﴿٣٨﴾

Sûre: 46

AHKÂF SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

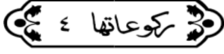
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte otuz altı ayettir.

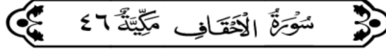
Bu sûrenin başında, geçen sûrenin son ayetlerinde beyan edildiği üzere, gökler ile yer ve ikisi arasında bulunan her varlığın Allah'ı (c.c.) övdüğü gerçeği dile getirilmiştir. Kısaca tüm kâinat, Yüce Allah'tan (c.c.) başka kimse lehinde tanıklık etmemektedir. Sonra müşriklere sorulmuştur: Allah'tan başka çağırdıklarınız yeryüzünde neler yaratmışlardır? Aslında yer ile gök ve ikisi arasında her ne varsa, hepsi Yüce Allah'ın (c.c.) yarattıklarıdır. Burada saklı olan delil, tüm yaratıkların üzerinde tek bir Yaratan'ın izinin bulunmasıdır. Keza müşriklerden, doğru oldukları takdirde, önceki bir Kitap'tan bir delil yahut ilmi bir emare getirmeleri de istenmiştir.

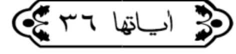
Bu sûrede, daha önce geçmiş olan Âd kavminin helâk edilişinden bahsedilmiştir. Bu kavim "Ahkâf" yani kum tepeleri vasıtasıyla ayrılıp, sonra da helâka uğramıştır. Ancak Kur'an-ı Kerim'in geçmiş kavimleri zikretmesiyle, gelecekte bunlara benzer hadiseler yaşanabileceğine işaret ettiğini unutmamalıyız.

Bu sûrede yine Duhân (duman) konusuna işaret edilmiştir ve şöyle buyrulmuştur: Ne zaman bulutlar üzerlerine gölge yaparsa, onlar kendilerine gökten nimetler yağacağını zannederler. Ancak o bulut kendilerine yaklaşınca, her şeyi helâk eden dalgaların kendilerine geldiğini anlayacaklar. O zaman onlar, evlerinden bile çıkamayacaklar. Hatta sonrasında, harabe halindeki evleri dışında onların orada yaşadıklarına dair bir şahadet bile bulunamayacak. Nagazaki ve Hiroşima şehirlerinde bu gerçek aynen yaşanmıştır.

Otuz dördüncü ayette başka bir konu açıklanmaktadır. Onlar, Yüce Allah'ın (c.c.) yer ile göğü yaratmaktan yorulmadığını görmezler mi? Eski çağların insanları doğal olarak söz konusu gerçeği göremezlerdi. Ancak yer ile göğün sırlarını keşfetmeye çalışan bu çağın insanı şunu iyi bilir ki, yer ile gök durmadan yokluk âlemine dalmakta ve sonrasında ise yepyeni bir yaratılışla tekrar ortaya çıkmaktadır. Yer ile göğü sık sık yok edip, onları tekrar yaratmak Yüce Allah'ın (c.c.) işidir. Bu da O'nun yaratmaktan ve kâinatın yaratılışından asla yorulmadığını ispat etmektedir. Bu bakımdan insanoğlu, Yüce Allah'ın (c.c.) kendisini tekrar yaratmak konusunda, (hâşâ) aciz olabileceğini nasıl düşünür?

Ahkâf Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Hamîd ve Mecîd (olan Allah, bu sûreyi indirmiştir.[1])

حٰمٓ ﴿٢﴾

3. Bu Kitab'ın indirilmesi, en üstün ve hikmet sahibi (olan) Allah tarafındandır.

تَنْز۪يلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَز۪يزِ الْحَك۪يمِ ﴿٣﴾

4. Biz gökleri, yeri ve her ikisi arasındakileri, hiçbir gaye (olmadan) ve belli bir süre (tayin etmeden) yaratmadık. İnkâr edenler (ise,) korkutulduklarından yüz çeviriyorlar."

مَا خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَٓا اِلَّا بِالْحَقِّ وَاَجَلٍ مُسَمًّىۜ وَالَّذ۪ينَ كَفَرُوا عَمَّٓا اُنْذِرُوا مُعْرِضُونَ ﴿٤﴾

5. De ki: "Allah'tan başka çağırdıklarınızı gördünüz mü? Bana gösterin, onlar yeryüzünde neler yaratmışlar? Yoksa göklerin (yaratılmasına) bir katkıları mı var? Eğer doğru iseniz, bundan önceki bir Kitap'tan (bir delil) yahut ilmi bir emare getirin."

قُلْ اَرَاَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَرُون۪ي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمٰوَاتِۜ اِيتُون۪ي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هٰذَٓا اَوْ اَثَارَةٍ مِنْ عِلْمٍ اِنْ كُنْتُمْ صَادِق۪ينَ ﴿٥﴾

[1] Bilgi için bkz. dipnotlar 40:2 ve 2:2.

6. Allah dışında, Kıyamet gününe kadar duaları kabul edemeyeni (ve kendisine cevap vermeyeni) çağırandan daha sapık kim olabilir? Onlar (ise, bunların) dualarından (tamamen) habersizdirler.

وَمَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ
مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُٓ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ
وَهُمْ عَنْ دُعَٓائِهِمْ غٰفِلُونَ ﴿٦﴾

7. İnsanların (tekrar diriltilerek) toplatılacakları zaman, (bu sahte tanrılar) kendilerine düşman olup, tapmalarını inkâr edecekler.

وَاِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ اَعْدَٓاءً
وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كٰفِرِينَ ﴿٧﴾

8. Apaçık ayetlerimiz onlara okunduğu zaman kendilerine hak geldiğinde, onu (kabul etmeyip) inkâr edenler, “Bu apaçık bir sihirdir,” derler.

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ
كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَٓاءَهُمْۙ هٰذَا سِحْرٌ
مُبِينٌۜ ﴿٨﴾

9. Onlar, “Bu (Kur’an’ı) kendisi mi uydurdu,” diyorlar. De ki: “Eğer bunu ben uydurmuş olsaydım, (o zaman) Allah’ın azabından beni asla kurtaramazdınız. O, sizin anlamsız sözlerinizi çok iyi bilir. O, benimle sizin aranızda şahit olarak yeterlidir. O, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

اَمْ يَقُولُونَ افْتَرٰيهُۜ قُلْ اِنِ افْتَرَيْتُهُ
فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔاۜ هُوَ اَعْلَمُ
بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِۜ كَفٰى بِهٖ شَهِيدًا بَيْنِي
وَبَيْنَكُمْۜ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩﴾

10. De ki: “Ben peygamberlerden ilki değilim. Bana ve size nasıl davranılacağını (da) bilmem. Ben, ancak bana indirilen vahiye uyarım ve ben apaçık bir uyarıcıdan başkası değilim.”

قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِنَ الرُّسُلِ
وَمَٓا اَدْرٖي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْۜ
اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوحٰٓى اِلَيَّ وَمَٓا اَنَا
اِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿١٠﴾

11. De ki: “Söyleyin bana! Eğer bu gerçekten Allah Katındansa, siz (de) onu inkâr ettiyseniz, (bu şaşırılacak bir durum değil midir? Oysa) İsrâiloğulların’dan bir şahit[1] kendisine benzer birinin (geleceğine) şahadet edip, ona inanmıştı Sizler (ise) kibirlendiniz. Şüphesiz Allah, zulmedenlere (hiçbir zaman) hidayet vermez.”

قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ
وَكَفَرْتُمْ بِهٖ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ
بَنٖٓي اِسْرَٓاءٖيلَ عَلٰى مِثْلِهٖ فَاٰمَنَ
وَاسْتَكْبَرْتُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمٖينَ ﴿١١﴾

B.2

12. Kâfirler inananlar hakkında, “Eğer (Kur’an) hayırlı bir şey olsaydı, bunlar ona bizden evvel inanmazlardı,” derler. Onlar onunla hidayeti bulamadıkları için, “Bu eski bir yalandır,” diyecekler.

وَقَالَ الَّذٖينَ كَفَرُوا لِلَّذٖينَ اٰمَنُوا لَوْ كَانَ
خَيْرًا مَا سَبَقُونَٓا اِلَيْهِۜ وَاِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهٖ
فَسَيَقُولُونَ هٰذَٓا اِفْكٌ قَدٖيمٌ ﴿١٢﴾

13. Hâlbuki bundan önce Musa’nın kitabı vardı. O, hem yol gösterici, hem bir rahmetti. Bu ise, (kendisinden önceki Kitaplar’ı) doğrulayan, Arap dilinde (olan,) zulmedenleri korkutan (ve) ihsan edenlere müjde veren bir Kitap’tır.

وَمِنْ قَبْلِهٖ كِتَابُ مُوسٰٓى اِمَامًا وَرَحْمَةًۜ
وَهٰذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ لِسَانًا عَرَبِيًّا لِيُنْذِرَ
الَّذٖينَ ظَلَمُواۗ وَبُشْرٰى لِلْمُحْسِنٖينَ ﴿١٣﴾

14. Şüphesiz, “Rabbimiz Allah’tır!” deyip, sonra (da) buna bağlı kalanlar için, ne (gelecek ile ilgili) bir korku (olacak,) ne (de) onlar (geçmişteki kusurlarından dolayı) üzülecekler.

اِنَّ الَّذٖينَ قَالُوا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا
فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٤﴾

---

[1] Bu şahitten Hz. Musa (a.s.) kastedilmiştir. Kendisi Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) geleceğine dair haber vererek, ona inanmıştı. Ancak İsrâiloğulları Hz. Resûlüllah’a (s.a.v.) inanmayarak kibirlendiler. Tevrat’ta Hz. Resûlüllah (s.a.v.) hakkında, Hz. Musa’ya (a.s.) şöyle haber verilmiştir: “Onlar için kardeşleri arasından senin gibi bir peygamber çıkaracağım; ve sözlerimi onun ağzına koyacağım; ve ona emredeceğim her şeyi onlara söyleyecek.” (Tesniye; 18:18)

15. Cennetlik olanlar (da,) ancak bunlardır. (Geçmişte) yaptıklarının karşılığı olarak, orada ebediyen kalacaklar.

أُولَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ
جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

16. Biz insana, ana babasına iyilik etmesini kuvvetli olarak nasihat etmiştik. Annesi onu (karnında) zahmetle taşıdı ve onu zahmetle doğurdu. Onun taşınması ve sütten kesilmesinin (müddeti) otuz aydır. Sonra o, olgunluk çağına ve kırk (yaşına) ulaşınca[1] dedi ki: "Yarabbi! Bana ve ana babama verdiğin nimetten dolayı Sana şükretmem ve hoşlandığın işler yapmam konusunda bana (güç) lütfet. Keza benim için, neslimin ıslah edilmesinin (temelini) at. Şüphesiz ben Sana eğilirim ve şüphesiz ben Sana itaat edenlerdenim."

وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ إِحْسَٰنًا ۖ
حَمَلَتْهُ أُمُّهُۥ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا ۖ
وَحَمْلُهُۥ وَفِصَٰلُهُۥ ثَلَٰثُونَ شَهْرًا ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا
بَلَغَ أَشُدَّهُۥ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ
رَبِّ أَوْزِعْنِىٓ أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ ٱلَّتِىٓ
أَنْعَمْتَ عَلَىَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَىَّ وَأَنْ أَعْمَلَ
صَٰلِحًا تَرْضَىٰهُ وَأَصْلِحْ لِى فِى ذُرِّيَّتِىٓ ۖ
إِنِّى تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّى مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿١٦﴾

17. Yaptıkları güzel işlerini kabul edeceğimiz, fenalıklarına (da) göz yumacağımız, işte bunlardır. (Bunlar) Cennet'e girecek olanlardır. Bu, (başlangıçtan beri müminlere) vadolunan dosdoğru bir sözdür.[2]

أُولَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا
عَمِلُوا۟ وَنَتَجَاوَزُ عَن سَيِّـَٔاتِهِمْ فِىٓ
أَصْحَٰبِ ٱلْجَنَّةِ ۖ وَعْدَ ٱلصِّدْقِ ٱلَّذِى
كَانُوا۟ يُوعَدُونَ ﴿١٧﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede ve daha önce 12:23'te kullanılan "eşüddehu" (olgunluk çağı) kelimesinden manevî olgunluk çağı kastedilmiştir. Ancak 6:153'de kullanılan "eşüddehu"; keza 18:83'de kullanılan "eşüddehuma" kelimeleri zihinsel ve bedensel olgunluk çağı anlamında kullanılmıştır.

[2] "أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا" kelimelerinden anlaşıldığı gibi Yüce Allah (c.c.) insanların bütün amellerinin mükafatını yaptıkları en iyi amele göre verecektir.

18. Ana babasına, "İkinize yazıklar olsun! (Tekrar diriltilip) kaldırılacağım hakkında mı, beni korkutuyorsunuz? Hâlbuki benden önce nice kavimler geçmiştir," diyen kimseye, her ikisi Allah'a yalvararak (dediler ki:) "Yazıklar olsun sana! (Allah'a) iman et. Allah'ın (verdiği) söz mutlaka gerçekleşecektir." Bunun üzerine o, "Bunlar, ancak eskilerin hikâyeleridir," dedi.

وَالَّذ۪ي قَالَ لِوَالِدَيْهِ اُفٍّ لَكُمَٓا
اَتَعِدَانِن۪ٓي اَنْ اُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ
الْقُرُونُ مِنْ قَبْل۪يۚ وَهُمَا يَسْتَغ۪يثَانِ اللّٰهَ
وَيْلَكَ اٰمِنْۗ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّۚ فَيَقُولُ
مَا هٰذَٓا اِلَّٓا اَسَاط۪يرُ الْاَوَّل۪ينَ ﴿١٨﴾

19. İster cinlerden, ister insanlardan olsun, kendilerinden önce geçmiş kavimlerden (haklarında azap) sözü gerçekleşmiş olanlar (da,) ancak bunlardır. Şüphesiz onların (hepsi) hüsrana uğrayanlardır.

اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ ف۪ٓي
اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ
وَالْاِنْسِۜ اِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِر۪ينَ ﴿١٩﴾

20. Onlar için amellerine göre dereceler vardır. Bu, Allah'ın onlara yaptıklarının karşılığını tastamam vermesi ve kendilerine (de) zulmedilmemesi (içindir.)

وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِمَّا عَمِلُواۚ
وَلِيُوَفِّيَهُمْ اَعْمَالَهُمْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٠﴾

21. Kâfirlerin (Cehennem) ateşinin önüne çıkarılacakları günde onlara, "Sizler bütün güzel şeylerinizi dünya hayatında tükettiniz ve onlardan (yeterince) faydalandınız. Bugün artık yeryüzünde haksız yere kibirlenmeniz ve itaatsizlik etmenizden dolayı rezil edici bir azaba uğratılacaksınız," (denilecek.)

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِۜ
اَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ ف۪ي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا
وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَاۚ فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ
الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي
الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ
تَفْسُقُونَ ﴿٢١﴾ ع

B. 3

22. Âd (kavminden) kardeşleri (Hûd'u) hatırla. Hani o, kavmini Ahkâf'ta[1] korkutmuştu. Kendisinden önce (de,) sonra (da,) birçok uyarıcılar (gelip) geçmişti. (Onların herbiri demişti ki:) "Allah'tan başka kimseye ibadet etmeyin. Şüphesiz ben, (başınıza) büyük bir günün azabının (gelmesinden) korkarım."

وَاذْكُرْ اَخَا عَادٍۜ اِذْ اَنْذَرَ قَوْمَهُ
بِالْاَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتِ النُّذُرُ مِنْ بَيْنِ
يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِه۪ٓ اَلَّا تَعْبُدُوٓا اِلَّا اللّٰهَۜ
اِنّ۪ٓي اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ
عَظ۪يمٍ ﴿٢٢﴾

23. Onlar, "Sen, bizi tanrılarımızdan vazgeçirmek için mi geldin? Eğer doğrulardan isen, bizi korkuttuğunu bize getir" dediler.

قَالُوٓا اَجِئْتَنَا لِتَأْفِكَنَا عَنْ اٰلِهَتِنَاۚ فَأْتِنَا
بِمَا تَعِدُنَٓا اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِق۪ينَ ﴿٢٣﴾

24. (Hûd) dedi ki: "(Gerçek) bilgi Allah Katındadır. Ben ancak iletmekle (görevlendirildiğim talimatı) size ulaştırıyorum. Ancak ben, sizin cahil bir kavim olduğunuzu görmekteyim."

قَالَ اِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِۘ وَاُبَلِّغُكُمْ مَٓا
اُرْسِلْتُ بِه۪ وَلٰكِنّ۪ٓي اَرٰيكُمْ قَوْمًا
تَجْهَلُونَ ﴿٢٤﴾

25. (Hûd'un kavmi,) onun bir bulut şeklinde vadilerine doğru ilerlediğini gördüklerinde, "Bu, bize yağmur yağdıracak bir buluttur," dediler. (Biz ise onlara dedik ki:) "Bilakis, bu çabuk gelmesini istediğinizdir. O, içinde acı bir azabın (gizli olduğu) bir rüzgârdır."

فَلَمَّا رَاَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ اَوْدِيَتِهِمْۙ
قَالُوا هٰذَا عَارِضٌ مُمْطِرُنَاۜ بَلْ هُوَ مَا
اسْتَعْجَلْتُمْ بِه۪ۜ ر۪يحٌ ف۪يهَا عَذَابٌ اَل۪يمٌۙ ﴿٢٥﴾

[1] Ahkâf, "Hıfk"ın çoğulu olup "kum tepeleri" anlamına gelir. Bu isim oraya, orada yaşayanların uğradıkları korkunç akıbetten ötürü verilmiştir. Aslında onlar, önceleri yemyeşil topraklarda oturmaktaydılar. Ancak peygamberlerine karşı geldikleri için, bölgeleri üzerinde yedi gün yedi gece aralıksız esen korkunç bir kasırga sonucu, orası bir çöle döndü. Bu kavim de o kum tepelerinin altında kaldı. (Bkz. 69:79)

26. “O, Rabbinin emriyle her şeyi yerle bir edecektir.” Sabaha erdiklerinde (ise) evlerinden başka bir şey görünmüyordu. Biz suçlu bir kavime, ancak böyle karşılık veririz.

تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍ بِاَمْرِ رَبِّهَا فَاَصْبَحُوا
لَا يُرٰٓى اِلَّا مَسَاكِنُهُمْ ۜ كَذٰلِكَ
نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٦﴾

27. Şüphesiz Biz onları güçlendirdiğimiz kadar, sizi güçlendirmedik. Onlara (da) kulaklar, gözler ve kalpler vermiştik. Oysa kulakları, gözleri ve kalpleri kendilerine hiç fayda sağlamadı. Çünkü onlar Allah’ın ayetlerini ısrarla inkâr ediyorlardı. Alay ettikleri (azap,) onları (dört bir yandan gelip) kuşattı.

وَلَقَدْ مَكَّنَّاهُمْ فِيمَٓا اِنْ مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ
وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَاَبْصَارًا وَاَفْـِٔدَةً ۘ
فَمَٓا اَغْنٰى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَٓا
اَبْصَارُهُمْ وَلَٓا اَفْـِٔدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ
اِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ ۙ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَحَاقَ
بِهِمْ مَا كَانُوا بِهٖ يَسْتَهْزِؤُنَ ﴿٢٧﴾ ع

B. 4

28. Şüphesiz Biz, çevrenizdeki yerleşimleri (de) helâk ettik. (İnatlarından) vazgeçsinler diye Biz, kendilerine mucizelerimizi tekrar tekrar (açıklayarak anlattık.)

وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقُرٰى
وَصَرَّفْنَا الْاٰيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾

29. Kendilerini O’na yakınlaştırsın diye, Allah’tan başka edindikleri tanrılar, neden onlara yardım etmedi? Aksine onlar, kendilerinden kaybolup (gittiler.) Bu, onların yalanı ve uydurduklarının (sonucudur.)

فَلَوْلَا نَصَرَهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ
اللّٰهِ قُرْبَانًا اٰلِهَةً ۜ بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ ۚ
وَذٰلِكَ اِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٩﴾

30. Hani Kur'an dinlemeyi (arzu eden) cinlerden bir topluluğu[1] sana yöneltmiştik. Onlar, (Kur'an okunan meclise) geldiklerinde (birbirlerine,) "Susun!" dediler. (Kur'an'ın okunması) tamamlanınca, uyarıcılar olarak kavimlerine (geri) döndüler.

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِنَ الْجِنِّ
يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ
قَالُوا أَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ
قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ ٣٠

31. Onlar dediler ki: "Ey kavmimiz! Şüphesiz biz, Musa'dan sonra indirilen bir Kitab'ı dinledik. O, kendisinden önce (indirilen Kitaplar'ı) tasdik etmektedir (ve) hakka ve doğru yola kılavuzluk etmektedir."

قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنْزِلَ مِنْ
بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي
إِلَى الْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ ٣١

32. "Ey kavmimiz! Allah'a çağıranın (davetini) kabul edin ve ona inanın. (Allah) günahlarınızı affeder ve korkunç azaptan sizi korur."

يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ
يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِنْ
عَذَابٍ أَلِيمٍ ٣٢

33. "Kim Allah'a çağıranın sözünü kabul etmezse, o yeryüzünde O'nu asla çaresiz bırakamaz. O'ndan başka kendisini himaye edecek kimse (de) yoktur. Apaçık sapıklık içinde olanlar, ancak bunlardır."

وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ
فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءُ
أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ٣٣

34. Gökler ile yeri yaratan ve onları yaratmaktan yorulmayan Allah'ın, ölüleri diriltmeye (de) kadir olduğunu görmediler mi? Neden olmasın? Şüphesiz O, (dilediği) her şeyi (gerçekleştirmeye) gücü yetendir.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَعْيَ بِخَلْقِهِنَّ بِقَادِرٍ
عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ بَلَىٰ إِنَّهُ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ٣٤

[1] Bu ayet-i kerimede Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ile görüşmek gayesiyle Nusaybin'den Medine'ye gelen Yahudi bir delegeden bahsedilmiştir. Onlar geri dönünce, kavimlerine Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) ve Kur'an-ı Kerim'in doğruluğunu anlatarak kendilerine İslâm'ın mesajını verdiler. Uzak bir yerden geldikleri için, onlara cin denmiştir. (Bkz. Feth-ül Beyan Tefsiri; C.8; İlgili Ayet)

35. Kâfirlerin ateşin önüne çıkarılacakları günde, (onlara denilecek ki:) “Bu gerçek değil mi?” Onlar, “Neden olmasın? Rabbimiz adına yemin ederiz ki, (bu doğrudur.)” diyecekler. (Allah da,) “Öyleyse, kâfirliğinizden ötürü azabı tadın,” diyecek.

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ ۜ
اَلَيْسَ هٰذَا بِالْحَقِّ ۜ قَالُوا بَلٰى وَرَبِّنَا ۜ
قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ
تَكْفُرُونَ ﴿٣٥﴾

36. (Ey Peygamber!) Azim sahibi peygamberlerin sabrettiği gibi, sen (de) sabret. Onlar hakkında (azap gelsin diye) aceleci olma. Korkutulduklarını görecekleri gün, onlar günün bir saatinden daha fazla (dünyada) kalmadıklarını (hissedecekler.) Bu (sözler o kâfirler için, ancak) bir nasihattir. Öyleyse fâsıklardan başka bir kavim, hiç helâk edilir mi?

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ اُولُوا الْعَزْمِ مِنَ
الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ ۜ كَاَنَّهُمْ يَوْمَ
يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ ۙ لَمْ يَلْبَثُوا اِلَّا
سَاعَةً مِنْ نَهَارٍ ۜ بَلَاغٌ ۚ فَهَلْ يُهْلَكُ
اِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٣٦﴾ ع

Sûre: 47

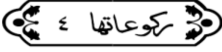
MUHAMMED SÛRESİ

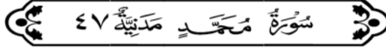
(Hicretten sonra indirilmiştir.)

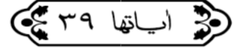
Bu sûre Medine devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte otuz dokuz ayettir.

Bu sûre ayetlerinin sayısına rağmen çok kısadır. Ancak bundan önceki tüm sûrelerin konuları, bu sûrede özet halde beyan edilmiştir. Nitekim Hz. Muhammed (s.a.v.) de geçmiş tüm peygamberlerin onuruydu. Yani o, onların tüm vasıflarını kendi varlığında bir araya getirmişti.

On dokuzuncu ayette, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) manevi bir Kıyamet'i koparmak üzere gönderildiğine işaret edilmiştir. İşte bunun yaklaştığını gösteren bütün alâmetler de belirmiştir. Oysa o Kıyamet koptuğunda, onların öğüt almaları neye yarayacak ki?

Muhammed Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Kâfir olup Allah yolundan alıkoyanların yaptıklarını, O boşa çıkarmıştır.[1]

اَلَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَب۪يلِ اللّٰهِ
اَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ ﴿٢﴾

3. İnanıp (da imanlarına göre yerli yerinde) iyi amellerde bulunan ve Muhammed'e indirilene -ki o Rableri tarafından haktır- inananların fenalıklarını Allah uzaklaştıracak ve durumlarını düzeltecektir.

وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَاٰمَنُوا
بِمَا نُزِّلَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ
رَبِّهِمْۙ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَاَصْلَحَ
بَالَهُمْ ﴿٣﴾

4. Bu, kâfirlik edenlerin yalana uymalarından, inananların (ise) Rableri tarafından gelen hakka uymalarından dolayıdır. Böylece Allah, insanlara onların misallerini beyan eder.

ذٰلِكَ بِاَنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ
وَاَنَّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْۜ
كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ اَمْثَالَهُمْ ﴿٤﴾

---

1 "Yaptıklarını boşa çıkarmıştır" tan şuna işaret edilmiştir: Kâfirler, İslâm dininin ilerlemesini engellemek için birçok çabalarda bulunurlar ve birçok hilelere başvururlar. Bu ayet-i kerimede kâfirlerin bu gibi çabalarının Yüce Allah (c.c.) tarafından boşa çıkarıldığı beyan edilmiştir. Bu surenin beşinci ayetinde Cihad'dan bahsedilmiştir. Bundan da yukarıdaki yorumun doğru olduğu anlaşılmaktadır.

5. (Savaş meydanında) kâfirlerle karşılaştığınızda, boyunlarına darbe indirin. Kanlarını iyice akıttıktan sonra, onları sımsıkı bağlayın. Savaş silahlarını bırakınca[1], onları ya iyilik ederek, ya (da) fidye alarak (serbest bırakın. Bu, ancak) böyle (olmalıdır.) Allah dileseydi, bizzat kendilerinden öç alırdı. Ancak bu, bir kısmınızı diğerlerinizle denemek içindir. Allah yolunda öldürülenlerin amellerini, O boşa çıkarmayacaktır.[2]

فَاِذَا لَق۪يتُمُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ
الرِّقَابِۜ حَتّٰٓى اِذَٓا اَثْخَنْتُمُوهُمْ
فَشُدُّوا الْوَثَاقَۗ فَاِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَاِمَّا
فِدَٓاءً حَتّٰى تَضَعَ الْحَرْبُ اَوْزَارَهَاۚ
ذٰلِكَۜ وَلَوْ يَشَٓاءُ اللّٰهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ
وَلٰكِنْ لِيَبْلُوَا۬ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍۜ وَالَّذ۪ينَ
قُتِلُوا ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ فَلَنْ يُضِلَّ
اَعْمَالَهُمْ ﴿٥﴾

6. O, onları mutlaka başarıya götürecek ve durumlarını iyileştirecektir.

سَيَهْد۪يهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْۚ ﴿٦﴾

7. Onları, kendileri için çok yüce kıldığı Cennetler'e alacaktır.

وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ﴿٧﴾

8. Ey inananlar! Allah'a yardım ederseniz, O (da) size yardım edecek ve adımlarınızı sağlamlaştıracaktır.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اِنْ تَنْصُرُوا اللّٰهَ
يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ اَقْدَامَكُمْ ﴿٨﴾

9. Kâfirlik edenlere (ise,) ancak yazıklar olsun! O, onların amellerini boşa çıkaracaktır.

وَالَّذ۪ينَ كَفَرُوا فَتَعْسًا لَهُمْ وَاَضَلَّ
اَعْمَالَهُمْ ﴿٩﴾

---

[1] Yani, savaş sona erince.

[2] Bazı kimseler bu ayete itiraz ederler. Hâlbuki bu ayette "İslamî Cihat"ın şartları şöyle beyan edilmiştir: 1- Sizler savaşı başlatan olmayın. Ancak kâfirler size karşı savaş başlattıklarında, savaş meydanına inmeye mecbur kalırsanız (لَق۪يتُمُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا), o zaman kendilerini yenilgiye uğratıncaya kadar savaşın. 2- Savaş bitince esirleri sımsıkı bağlayın. 3- Ardından kendilerinden fidye alarak yahut da fidye almadan, onları serbest bırakın. Bazı kimseler İslâm dini kılıçla yayılmıştır derler. Bu ayet-i kerimede esirleri zorla Müslüman yapın denmemiştir. Hatta kâfir oldukları halde onları serbest bırakın diye Müslümanlar'a nasihat edilmiştir.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَرِهُوا مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاَحْبَطَ
اَعْمَالَهُمْ ﴿١٠﴾

10. Bu onların, Allah'ın indirdiği (kelâmı) sevmemelerindendir. Böylece O, onların yaptıklarını boşa çıkardı.

اَفَلَمْ يَسٖيرُوا فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذٖينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ط
دَمَّرَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرٖينَ اَمْثَالُهَا ﴿١١﴾

11. Onlar yeryüzünde gezip, kendilerinden öncekilerin sonları nasıldı (onu) görmediler mi? Allah onları azaba uğrattı. Kâfirlerin (hali de) onlarınki gibi olacak.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ مَوْلَى الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَاَنَّ
الْكَافِرٖينَ لَا مَوْلٰى لَهُمْ ﴿١٢﴾ ع

12. Bu, Allah'ın müminlerin koruyucusu olmasından ve kâfirlerin (ise) hiç koruyucuları bulunmamasından ileri gelmektedir.

B.2

اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرٖي مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهَارُ ط وَالَّذٖينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ
وَيَاْكُلُونَ كَمَا تَاْكُلُ الْاَنْعَامُ وَالنَّارُ
مَثْوًى لَهُمْ ﴿١٣﴾

13. Şüphesiz Allah, inanıp (da imanlarına göre yerli yerinde) iyi amellerde bulunanları, içinden ırmaklar akan bahçelere alacaktır. Kâfirler (ise geçici olarak) yararlanmaktadırlar. Onlar, hayvanlar gibi yiyip (içerler. Gidip) kalacakları yer (de Cehennem) ateşidir.

وَكَاَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ هِيَ اَشَدُّ قُوَّةً
مِنْ قَرْيَتِكَ الَّتٖٓي اَخْرَجَتْكَ ج اَهْلَكْنَاهُمْ
فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ﴿١٤﴾

14. Seni çıkaran yerleşimden, kuvvetçe daha güçlü birçok yerleşim bulunuyordu. Biz onları (bile) helâk ettik. Böylece hiç kimse onların yardımcıları olmadı.

15. Rabbi tarafından sağlam bir delil üzerinde bulunan kimse, yaptıkları kötülükler kendilerine hoş olarak gösterilen ve heveslerinin peşinde koşanlar gibi olabilir mi?

أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ كَمَنْ زُيِّنَ
لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٥﴾

16. Takvayı benimsemiş olanlara vaat edilen Cennetler'in misali (şöyledir:) Orada suyu bozulmayan ırmaklar, tadı değişmeyen süt ırmakları, içenlere lezzet (veren) içki ırmakları ve saf bal ırmakları (bulunmaktadır.) Orada kendileri için her türlü meyve ve Rableri tarafından mağfiret (de) vardır. (Onlar,) uzun süre ateş içinde kalacak olan ve bağırsaklarını paralayacak sıcak su içirilenler gibi olabilirler mi?[1]

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ ۖ فِيهَا
أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ ۚ وَأَنْهَارٌ مِنْ
لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ ۚ وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ
لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ ۚ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ
مُصَفًّى ۖ وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ
وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ ۖ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ
فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ
أَمْعَاءَهُمْ ﴿١٦﴾

17. Aralarından, (görünürde) sana kulak verenler (de) bulunur. Onlar senin yanından çıktıklarında, kendilerine ilim verilenlere, "Demin bu (Peygamber) ne söyledi?" derler. İşte Allah'ın kalplerini mühürledikleri, ancak bunlardır. Onlar hep kendi heveslerinin peşinde koşarlar.

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ ۚ حَتَّىٰ إِذَا
خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا
الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ آنِفًا ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ
طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا
أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٧﴾

18. Hidayeti bulanlar (için ise,) O hidayeti hep arttırdı ve onlara hep takva ihsan eyledi.

وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ
تَقْوَاهُمْ ﴿١٨﴾

[1] Kur'an-ı Kerimde geçen Cennet nimetleri birer misal şeklinde beyan edilmişlerdir. Ancak onların gerçek mahiyetini bu dünyada hiç kimse bilemez. Bu konu için ayrıca bkz. dipnot 37:49-50

فَهَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّا السَّاعَةَ اَنْ تَأْتِيَهُمْ
بَغْتَةً فَقَدْ جَٓاءَ اَشْرَاطُهَا فَاَنّٰى لَهُمْ اِذَا
جَٓاءَتْهُمْ ذِكْرٰيهُمْ ﴿١٩﴾

19. Onlar, (en son karar) saatinin ansızın gelmesini mi bekliyorlar? Nitekim belirtileri (de) ortaya çıkmıştır. O (saat gerçekten) kendilerine gelince, artık nasihat almaları onlara ne fayda verebilir?

فَاعْلَمْ اَنَّهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاسْتَغْفِرْ
لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوٰيكُمْ ﴿٢٠﴾ ع

20. Bil ki, Allah'tan başka bir İlâh yoktur. (Seni kabul etmeyenlerin,) sana (karşı) günahlarının ve inanan erkek ile inanan kadınların (kusurlarının) bağışlanmasını dilemeye (devam et.) Allah, yolculuk ettiğiniz yerleri (de,) kaldığınız yerleri (de) çok iyi bilir.

B. 3

وَيَقُولُ الَّذِينَ اٰمَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ
فَاِذَٓا اُنْزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا
الْقِتَالُ رَاَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
مَرَضٌ يَنْظُرُونَ اِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ
عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَاَوْلٰى لَهُمْ ﴿٢١﴾

21. İnananlar, “Neden bir sûre indirilmedi?” derler. Sonra (da) pek sağlam bir sûre indirilince ve içinde (de) savaştan bahsedilince, kalplerinde hastalık olanların sana, ölüm baygınlığını geçiren biri gibi baktıklarını görürsün. İşte onlara, (Allah Katında) helâk olmak (mukadderdir.)

طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَاِذَا عَزَمَ
الْاَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا اللّٰهَ لَكَانَ خَيْرًا
لَهُمْ ﴿٢٢﴾

22. (Onlar, “Bize düşen) itaat ve güzel söz (söylemektir,” demeliydiler.) Sonunda iş kesinleşince[1], Allah’a karşı doğru kimseler olsalardı, bu onlar için (çok) hayırlı olurdu.[2]

فَهَلْ عَسَيْتُمْ اِنْ تَوَلَّيْتُمْ اَنْ تُفْسِدُوا فِي
الْاَرْضِ وَتُقَطِّعُوٓا اَرْحَامَكُمْ ﴿٢٣﴾

23. Eğer idareci olsanız, yeryüzünde fesat çıkarmanız ve akrabalık bağlarını kesmeniz (yine de) mümkün müdür? (Hayır, asla!)

[1] Yani, savaş başlayınca.
[2] Yani, onlar iyi niyetli ve doğru sözlü olsalardı, savaş başladığında ona katılırlardı.

24. İşte Allah'ın lanetlediği, (sonra) sağır ettiği ve gözlerini (de) kör ettiği kimseler bunlardır.

أُو۬لٰٓئِكَ الَّذٖينَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فَاَصَمَّهُمْ
وَاَعْمٰٓى اَبْصَارَهُمْ ﴿٢٤﴾

25. Bunlar Kur'an hakkında (derinlemesine) düşünmezler mi? Yoksa kalpleri üzerinde, (yüreklerindekinden dolayı) kilitler mi var?[1]

اَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْاٰنَ اَمْ عَلٰى قُلُوبٍ
اَقْفَالُهَا ﴿٢٥﴾

26. Şüphesiz kendilerine hidayet (iyice) aşikâr olduktan sonra geri dönenlere, şeytan (yaptıklarını) pek hoş olarak göstermiş ve onlara boş umutlar vermiştir.

اِنَّ الَّذٖينَ ارْتَدُّوا عَلٰٓى اَدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ
مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى الشَّيْطَانُ سَوَّلَ
لَهُمْ وَاَمْلٰى لَهُمْ ﴿٢٦﴾

27. Bu onların Allah'ın indirdiğinden hoşlanmayanlara, "Biz bazı işlerde size mutlaka itaat edeceğiz," demelerindendir. Allah onların sırlarını bilir.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذٖينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ
اللّٰهُ سَنُطٖيعُكُمْ فٖى بَعْضِ الْاَمْرِ وَاللّٰهُ
يَعْلَمُ اِسْرَارَهُمْ ﴿٢٧﴾

28. Melekler canlarını alacağı zaman yüzleri ve sırtlarına (kırbaçlar) vurduklarında, (durumları) nasıl olacak?

فَكَيْفَ اِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ يَضْرِبُونَ
وُجُوهَهُمْ وَاَدْبَارَهُمْ ﴿٢٨﴾

29. Bu, Allah'ı gücendirene tabi olmalarından ve O'nun rızasını (aramaktan) hoşlanmamalarından ileri geldi. Allah (da,) onların yaptıklarını boşa çıkardı.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمُ اتَّبَعُوا مَٓا اَسْخَطَ اللّٰهَ
وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَاَحْبَطَ اَعْمَالَهُمْ ﴿٢٩﴾

B. 4

30. Yoksa yüreklerinde hastalık olanlar, Allah'ın (kalplerindeki kinlerini) su yüzüne çıkarmayacağını mı sandılar?

اَمْ حَسِبَ الَّذٖينَ فٖى قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ اَنْ
لَنْ يُخْرِجَ اللّٰهُ اَضْغَانَهُمْ ﴿٣٠﴾

[1] Yani, o kilitler onların kendi kötülüklerinin sonucu oluşmuştur.

31. Dilersek onları sana mutlaka gösteririz. Böylece sen, onları kesinlikle yüzlerinden tanırsın. Şüphesiz sen, onları konuşma tarzlarından (da) tanırsın. Allah bütün yaptıklarınızı bilir.

وَلَوْ نَشَٓاءُ لَاَرَيْنَاكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ
بِس۪يمٰيهُمْ ؕ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ ف۪ي لَحْنِ الْقَوْلِ ؕ
وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اَعْمَالَكُمْ ﴿٣١﴾

32. Aranızdan Allah yolunda cihat edenler ile sabredenleri ortaya çıkarıncaya kadar, sizi mutlaka denemeye (devam edeceğiz.) Durumlarınızı (da) araştıracağız.

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتّٰى نَعْلَمَ الْمُجَاهِد۪ينَ
مِنْكُمْ وَالصَّابِر۪ينَۙ وَنَبْلُوَا۬ اَخْبَارَكُمْ ﴿٣٢﴾

33. Şüphesiz kâfir olup (insanları) Allah yolundan alıkoyan ve kendilerine hidayet iyice aşikâr olduktan sonra, Peygambere karşı gelenler, Allah'a asla bir zarar veremezler. O, onların bütün yaptıklarını mutlaka boşa çıkaracaktır.

اِنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَب۪يلِ اللّٰهِ
وَشَٓاقُّوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ
الْهُدٰىۙ لَنْ يَضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا ؕ وَسَيُحْبِطُ
اَعْمَالَهُمْ ﴿٣٣﴾

34. Ey inananlar! Allah'a itaat edin ve Peygamber'e itaat edin. Amellerinizi (de) geçersiz kılmayın.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اَط۪يعُوا اللّٰهَ وَاَط۪يعُوا
الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُٓوا اَعْمَالَكُمْ ﴿٣٤﴾

35. Şüphesiz kâfir olup (insanları) Allah yolundan alıkoyanları ve sonra kâfir olarak ölenleri, Allah asla affetmeyecektir.

اِنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَب۪يلِ اللّٰهِ
ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَغْفِرَ اللّٰهُ
لَهُمْ ﴿٣٥﴾

36. Onun için gevşeyip, barışa çağırmayın. (Sonunda) sizler, galip gelenler (olacaksınız.) Allah sizinle beraberdir. O, sizlere amellerinizin (karşılığını) asla az vermeyecektir.

فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُٓوا اِلَى السَّلْمِ ۗ وَاَنْتُمُ
الْاَعْلَوْنَ ۗ وَاللّٰهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَتِرَكُمْ
اَعْمَالَكُمْ ﴿٣٦﴾

37. Şüphesiz bu dünya hayatı, ancak bir oyun ve eğlencedir. İnanıp (da) takvayı benimserseniz, (Allah) mükâfatlarınızı size verecektir. O, sizden mallarınızı (da) istemeyecektir.

إِنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَإِنْ
تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ أُجُورَكُمْ
وَلَا يَسْـَٔلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ ﴿٣٧﴾

38. Eğer O, sizden (mallarınızı) ister ve peşinize düşerse, sizler cimrilik ederdiniz. O, kinlerinizi (gönüllerinizden) uzaklaştıracaktır.

إِنْ يَسْـَٔلْكُمُوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخَلُوا
وَيُخْرِجْ أَضْغَانَكُمْ ﴿٣٨﴾

39. Dinleyin! Sizler, Allah yolunda harcamak için çağrılan kimselersiniz. Aranızdan bazıları cimrilik eder. Kim cimrilik ederse, şüphesiz o kendi nefsi aleyhinde cimrilik etmiş olur. Yoksa Allah Ganidir. Sizler (ise) muhtaçsınız. Eğer geri dönerseniz, O yerinize başka bir kavim getirecektir. Sonuçta onlar sizin gibi olmayacaklar.

هَآ أَنْتُمْ هٰٓؤُلَٓاءِ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوا فِي
سَبِيلِ اللّٰهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخَلُ وَمَنْ
يَبْخَلْ فَإِنَّمَا يَبْخَلُ عَنْ نَفْسِهِ وَاللّٰهُ
الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَٓاءُ وَإِنْ تَتَوَلَّوْا
يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوٓا
أَمْثَالَكُمْ ﴿٣٩﴾ ع ١٠ ٨

Sûre: 48

FETİH SÛRESİ

(Hicretten sonra indirilmiştir.)

Bu sûre Medine devrinde, Hudeybiye'den dönüşte nazil olmuştur. Besmele ile birlikte otuz ayettir.

Fetih sûresi Muhammed sûresinden sonra yer almaktadır. Bu sûrenin on birinci ayetinde Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) çok yüce mertebesi beyan edilmiştir. Kendisi tam anlamıyla Allah'ın (c.c.) olmuştu ve bu da onun, o çok yüce mertebesidir. Zaten onun için kendisinin bu dünyaya gelişi, sanki Yüce Allah'ın (c.c.) gelişi gibiydi. Onun eli üzerinde biat etmek ise, sanki Yüce Allah'ın (c.c.) eli üzerinde biat etmekti. Yüce Allah (c.c.) bu gerçeği şöyle beyan etmiştir:

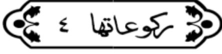
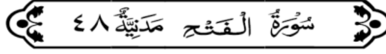
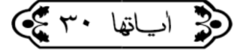
"إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللّٰهَ يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ ..." (48:11)

Yani; Şüphesiz sana biat edenler, ancak Allah'a biat ederler. Allah'ın eli onların ellerinin üzerindedir.

On dokuzuncu ayette Yüce Allah'a (c.c.) biat etmek konusu yine tekrarlanmıştır. Bilindiği üzere Hudeybiye anlaşması yapıldığında, müminler bir ağacın gölgesi altında Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) eli üzerinde biat sözünü tekrar ediyorlardı. Hac vazifesini yerine getiremedikleri için sahabelerin kalplerinde bir üzüntü oluşmuştu. Tekrar biat etmeleriyle bu üzüntü tamamen giderildi ve onlara tam bir teselli verileceğine dair söz verildi. Mekke'ye girememek görünürde bir yenilgi olarak algılanıyordu. Oysa bu durum, gelecekteki bütün zaferler için bir temel taşı olmuştur. Yakın gelecekteki zafer ve sonraki tüm zaferler de bunun kapsamındadır.

Sonunda ise müminlere bir söz verilmiştir. Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) gösterilen rüya mutlaka gerçekleşecek ve sahabeler de buna tanık olacaklardı. Onlar hac ibadetini yapmak üzere kesinlikle Mekke'ye gireceklerdi. Mekke'de üstün gelmeleri, bütün dünya insanlarına karşı üstün gelmelerinin başlangıcı olacaktı.

Muhammed sûresinden sonra bu sûrede de Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) mübarek ismi tekrar zikredilmiştir. Ayrıca burada, Hz. Musa'nın (a.s.) önceden verdiği bir haberden de bahsedilmiştir. Bilindiği gibi Hz. Musa (a.s.), Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ismini açık bir şekilde zikrederek, onun geleceğinden haber vermişti. Keza bu Yüce Peygamber (s.a.v.) ve Ashabı'nın (r.a.) tüm sıfatlarından da önceden bahsetmişti. Aynı şekilde İncil'in önceden verdiği bir haberden de bu sûrede bahsedilmiştir. Demek ki, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) gelişinin bilgisi yalnız eski ahitte bulunmamaktadır. Aksine yeni ahitte de Hz. İsa (a.s.) tarafından Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) geleceğinden bahsedilmiştir ve onun güzelliğinin şanı ise bir ekinin misali ile dile getirilmiştir. Öyle ki, kendini beğenmiş bir kimse, tüm kötü niyetlerine rağmen onu ezemeyecektir. Bu ekini biçip yararlanacak bir değil, aksine birçok çiftçi olacaktır.

Fetih Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2-3. Şüphesiz Biz, sana apaçık bir zafer ihsan ettik. Bunun sonucu Allah, senin geçmişte (bilmeden) yaptığın ve gelecekte (de muhtemelen yapacağın) en küçük hataları (bile) bağışlayacak, sana olan nimetini tamamlayacak ve (de) senin doğru yolda (yürümeni) sağlayacaktır.

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ﴿٢﴾
لِيَغْفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا
تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ
صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٣﴾

4. Keza Allah, sana üstünlük kazandıracak ve yardımda bulunacaktır.

وَيَنْصُرَكَ اللّٰهُ نَصْرًا عَزِيزًا ﴿٤﴾

5. (Var olan) imanları ile birlikte, imanda daha da ilerlesinler diye, müminlerin kalplerine huzur indiren O'dur. Göklerin ve yerin orduları, ancak Allah'ındır. Allah çok bilgi ve hikmet sahibidir.

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي
قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا
مَعَ إِيمَانِهِمْ ۗ وَلِلّٰهِ جُنُودُ السَّمٰوَاتِ
وَالْأَرْضِ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٥﴾

6. Bu, O'nun mümin erkek ve mümin kadınları, içlerinden ırmaklar akan ve ebediyen kalacakları Cennetler'e alması ve onların kötülüklerini kendilerinden uzaklaştırması içindir. Allah Katında çok büyük başarı (da,) ancak budur.

لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ ۗ وَكَانَ ذٰلِكَ
عِنْدَ اللّٰهِ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٦﴾

7. Keza bu, O'nun Allah hakkında kötü zanda bulunan münafık erkek ve münafık kadınlar (ile) müşrik erkek ve müşrik kadınları azaba uğratması içindir. Musibetler çemberi onların başlarına geçecektir. Allah onlara öfkelenmiştir. O onları lânetlemiştir ve kendileri için Cehennem'i hazırlamıştır. Orası ne kötü bir kalınacak yerdir!

وَيُعَذِّبَ الْمُنٰفِقِينَ وَالْمُنٰفِقٰتِ
وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكٰتِ الظَّآنِّينَ
بِاللّٰهِ ظَنَّ السَّوْءِ ۜ عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ السَّوْءِ ۚ
وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَاَعَدَّ
لَهُمْ جَهَنَّمَ ۜ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ﴿٧﴾

8. Göklerin ve yerin orduları Allah'ındır. Allah (her şeyden) üstündür, hikmet sahibidir.

وَلِلّٰهِ جُنُودُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۜ وَكَانَ
اللّٰهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٨﴾

9. Şüphesiz Biz seni şahit[1], (inananlara) müjde veren ve (inanmayanlara da) uyaran olarak gönderdik.

اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا
وَنَذِيرًا ۙ ﴿٩﴾

10. (Bunun) sonucunda sizler (de) Allah'a ve O'nun Resûlün'e iman edin, ona yardımda bulunun, kendisine saygı gösterin ve (de) sabah akşam O'nu tespih edin.

لِتُؤْمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ
وَتُوَقِّرُوهُ ۜ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً
وَاَصِيلًا ﴿١٠﴾

11. Şüphesiz sana biat edenler, ancak Allah'a biat ederler. Allah'ın eli onların ellerinin üzerindedir. Sonra kim verdiği sözü bozarsa, o bunu ancak kendi menfaati aleyhine bozmuş olur. Kim Allah'a verdiği sözü yerine getirirse, (Allah da) ona büyük bir mükâfat verecektir.

اِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ اِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللّٰهَ ۜ
يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ اَيْدِيهِمْ ۚ فَمَنْ نَكَثَ فَاِنَّمَا
يَنْكُثُ عَلٰى نَفْسِهِ ۚ وَمَنْ اَوْفٰى بِمَا عَاهَدَ
عَلَيْهُ اللّٰهَ فَسَيُؤْتِيهِ اَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١﴾ ع

[1] Yani, Hz. Muhammed-i Mustafa (s.a.v.), Yüce Allah'ın (c.c.) sıfatlarını ispat etmek üzere, şahadette bulunan biri olarak gönderilmiştir.

B. 2

12. (Kırsal bölgelerde yaşayan) bedevilerden[1] geride bırakılanlar sana mutlaka, “Ailelerimiz ve mallarımız bizi meşgul ettiği için (bu yolculuğa çıkamadık.) Bizim için mağfiret dile,” diyecekler. Onlar dilleriyle, kalplerinde olmayanı söylüyorlar. Sen de ki: “Eğer (Allah) size zarar vermek isterse ya (da) size yarar sağlamak isterse, Allah’a karşı sizin için kimin elinden bir şey gelir? Aslında Allah, sizin tüm yaptıklarınızdan haberdardır.

سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْاَعْرَابِ
شَغَلَتْنَٓا اَمْوَالُنَا وَاَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا ج
يَقُولُونَ بِاَلْسِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فٖي قُلُوبِهِمْ ط
قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا
اِنْ اَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا ط
بَلْ كَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبٖيرًا ﴿١٢﴾

13. Bilakis sizler, Peygamberin ve inananların ailelerine hiçbir zaman geri dönmeyeceklerini sandınız. Bu yüreklerinize pek güzel gösterildi. Siz kötü düşüncelere kapıldınız ve helâk edilmiş bir kavim oldunuz.

بَلْ ظَنَنْتُمْ اَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ
وَالْمُؤْمِنُونَ اِلٰٓى اَهْلٖيهِمْ اَبَدًا وَزُيِّنَ ذٰلِكَ
فٖي قُلُوبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ ج
وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ﴿١٣﴾

14. Kim Allah’a ve Peygamberi’ne inanmazsa (bilsin ki,) Biz kâfirlere mutlaka alevli bir azap hazırladık.

وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهٖ فَاِنَّٓا
اَعْتَدْنَا لِلْكَافِرٖينَ سَعٖيرًا ﴿١٤﴾

15. Göklerin ve yerin hükümranlığı yalnız Allah’ındır. O, dilediğini affeder, dilediğini azaba uğratır. Allah çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ ط يَغْفِرُ
لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَٓاءُ ط وَكَانَ اللّٰهُ
غَفُورًا رَحٖيمًا ﴿١٥﴾

---

[1] Bedevilerden kırsal bölgelerde yaşayan Benu Âmir, Benu Esed ve Benu Gatfan kabilelerinin münafıklarına işaret edilmiştir.

16. Siz ganimetleri toplamaya gideceğiniz zaman, geride bırakılanlar size, “Müsaade edin, biz (de) arkanızdan gelelim,” diyecekler. Onlar, Allah’ın kararını değiştirmek isteyecekler. Sen de ki: “Asla peşimizden gelemezsiniz. Allah önceden böyle söylemiştir.” Bunun üzerine onlar, “Siz aslında bizi kıskanıyorsunuz,” diyecekler. Aslında onlar, anlayıştan tamamen yoksundurlar.

سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ اِذَا انْطَلَقْتُمْ اِلٰى
مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ ج
يُرِيدُونَ اَنْ يُبَدِّلُوا كَلَامَ اللّٰهِ ط قُلْ لَنْ
تَتَّبِعُونَا كَذٰلِكُمْ قَالَ اللّٰهُ مِنْ قَبْلُ ج
فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا ط بَلْ كَانُوا
لَا يَفْقَهُونَ اِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾

17. Sen, (kırsal bölgelerde yaşayan) bedevilerden geride bırakılanlara de ki: “Yakında çok savaşçı bir kavime karşı çağrılacaksınız. Ancak onlar Müslüman olduktan sonra (kendileriyle savaşmayacaksınız.[1]) Eğer itaat ederseniz, Allah (da) size çok iyi bir mükâfat verecektir. (Ancak) daha önce yüz çevirdiğiniz gibi (gene) yüz çevirirseniz, O sizi çok acı bir azaba uğratacaktır.

قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْاَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ
اِلٰى قَوْمٍ اُو۬لٖى بَأْسٍ شَدٖيدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ
اَوْ يُسْلِمُونَ ج فَاِنْ تُطٖيعُوا يُؤْتِكُمُ اللّٰهُ
اَجْرًا حَسَنًا ج وَاِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ
مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَلٖيمًا ﴿١٧﴾

18. Kör için (savaşa katılmadığından dolayı) bir sakınca yoktur. Topal için (de) sakınca yoktur. Hasta için (de) sakınca yoktur. Kim Allah’a ve O’nun Resûlü’ne itaat ederse, (Allah) onu içinden ırmaklar akan Cennetler’e alacaktır. Kim yüz çevirirse, onu (da) acı bir azaba uğratacaktır.

لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَلَا عَلَى
الْاَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرٖيضِ
حَرَجٌ ط وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ
جَنَّاتٍ تَجْرٖي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ ج وَمَنْ
يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا اَلٖيمًا ﴿١٨﴾ ع

[1] Bu ayet-i kerimede geleceğe işaret eden “يُسْلِمُونَ” kelimesi kullanılmıştır. O da, Müslümanlar ile savaşan kâfirlerin Müslüman oluncaya kadar savaşmaya devam edeceklerine işaret etmektedir. Buna cevaben Müslümanlar’ın da kâfirlere karşı savaşmaya devam etmeleri gerektiği, burada beyan edilmiştir. Kâfirler Müslüman olduklarında ve böylece savaştan vazgeçtiklerinde ise, artık onlarla savaşılmaması gerektiği de burada anlatılmıştır.

B. 3

19-20. Müminler ağaç altında sana biat ettiklerinde, Allah onlardan kesinlikle razı oldu.[1] O, onların kalplerindeki (imanı) çok iyi biliyordu. Bunun sonucu O, kalplerine huzur indirdi ve yakında elde edilen bir zafer[2] ile ele geçirdikleri birçok ganimetleri kendilerine ihsan etti. Allah (her şeyden) üstündür, hikmet sahibidir.

لَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ اِذْ
يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي
قُلُوبِهِمْ فَاَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ
وَاَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٩﴾
وَمَغَانِمَ كَثِيرَةً يَاْخُذُونَهَا ۜ وَكَانَ اللّٰهُ
عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٢٠﴾

21. Allah, ele geçireceğiniz birçok ganimetleri (de) size vadetmiştir. O, mevcut (ganimetleri de) size acilen vermiştir. İnsanların ellerini (size uzanmasın diye) tuttu ki, bu (olaylar) inananlar için bir alâmet olsun ve (de) O, bununla size doğru yolu göstersin.

وَعَدَكُمُ اللّٰهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَاْخُذُونَهَا
فَعَجَّلَ لَكُمْ هٰذِهِ وَكَفَّ اَيْدِيَ النَّاسِ
عَنْكُمْ ۚ وَلِتَكُونَ اٰيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ
وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٢١﴾

22. Henüz elde etmediğiniz birçok zaferler daha vardır. Allah, onlar hakkında kesin karar vermiştir. Allah, dilediği her şeyi (gerçekleştirmeye) daima gücü yetendir.

وَاُخْرٰى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ اَحَاطَ
اللّٰهُ بِهَا ۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢٢﴾

23. Eğer kâfirler sizinle savaşa girerlerse, mutlaka geri dönüp kaçacaklar. Sonra kendilerine hiçbir himaye eden ve yardımcı (da) bulamayacaklar.

وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوُا
الْاَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا
وَلَا نَصِيرًا ﴿٢٣﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimede Hudeybiye biatinden bahsedilmiştir.

[2] Burada Hayber fethinden bahsedilmiştir.

24. Bu Allah'ın daha önce geçmiş bir sünnetidir. Sen, Allah'ın sünnetinde asla bir değişiklik bulamazsın.

سُنَّةَ اللّٰهِ الَّت۪ي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ ۚ وَلَنْ
تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْد۪يلًا ﴿٢٤﴾

25. Size onlara karşı zafer ihsan ettikten sonra, Mekke vadisinde onların ellerini sizden ve sizin ellerinizi (de) onlardan çeken, ancak O'dur. Allah, tüm yaptıklarınızı görendir.

وَهُوَ الَّذ۪ي كَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ
وَاَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ
اَنْ اَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ۜ وَكَانَ اللّٰهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَص۪يرًا ﴿٢٥﴾

26. Kâfirlik eden, sizi Mescid-i Haram'dan alıkoyan, kurbanlığın yerine varmasını engelleyen, ancak onlardır. Eğer tanımayarak ayaklarınızın altında çiğneyebileceğiniz, sonra (da) onlar yüzünden bilmeden zarara uğrayacağınız mümin erkek ve mümin kadınlar olmasaydı, (size savaş izni verirdik.[1]) Bu (da) Allah'ın dilediğini rahmetine almasından dolayıdır. Eğer (orada bulunan müminler) onlardan tam olarak ayrılmış olsalardı, Biz onlardan kâfirlik edenleri, mutlaka acı bir azaba uğratırdık.

هُمُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيَ مَعْكُوفًا اَنْ يَبْلُغَ
مَحِلَّهُ ۜ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُؤْمِنُونَ وَنِسَٓاءٌ
مُؤْمِنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ اَنْ تَطَؤُ۫هُمْ
فَتُص۪يبَكُمْ مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ
لِيُدْخِلَ اللّٰهُ ف۪ي رَحْمَتِه۪ مَنْ يَشَٓاءُ ۚ
لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ
عَذَابًا اَل۪يمًا ﴿٢٦﴾

---

[1] Mekke'de Müslümanların bilmedikleri bazı Müslüman kardeşleri vardı. Müslümanlara Mekkelilere karşı o zaman savaş izni verilseydi, onlar bilmeyerek kendi din kardeşlerini de öldürebilirlerdi. Bu da adlarına sürülen kötü bir leke olurdu. Yüce Allah (c.c.) bunu bildiği için Müslümanların o an Mekkelilere karşı savaşmalarını istemedi ve böylece onların kendi din kardeşlerini öldürmelerine mani oldu.

27. Hani kâfirler, kalplerine bir taassup (yani,) cahiliye (devrinin) bağnazlığını yerleştirmişlerdi. Bunun üzerine Allah, Peygamberi ile inananlara Katından bir huzur indirdi. Takva sözü üzerinde onları sağlam kıldı. Buna en çok lâyık ve ehil olan (da) kendileriydi. Allah, her şeyi çok iyi bilendir.

إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ
الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ
سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ
وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ
بِهَا وَأَهْلَهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمًا ﴿٢٧﴾ ع

B. 4

28. Şüphesiz Allah, Peygamberi'ne (görmüş olduğu) rüyayı hak ile tamamlayarak (gösterdi. O rüya şöyleydi:) Allah dilerse siz, emniyet içinde, başlarınızı tıraş ettirerek ya (da) saçlarınızı kısa kestirerek, hiç korkmadan mutlaka Mescid-i Haram'a gireceksiniz. Ancak O, sizin bilmediğinizi bildi ve ondan önce, yakında size başka bir zafer mukadder kıldı.[1]

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ ۚ
لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ
آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ
وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ ۖ فَعَلِمَ مَا
لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَٰلِكَ
فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٢٨﴾

29. Dinin (her dalına) tam olarak galip kılmak üzere, Peygamberi'ni hidayet ve hak dini ile gönderen, ancak O'dur. Allah, şahit olarak yeterlidir.[2]

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ
وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ ۚ
وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٩﴾

[1] Bu ayette Hayber'in fethinden bahsedilmiştir.

[2] Mekke'nin fethinden önce indirilmiş olan bu ayette, İslâm dininin tüm dinlere üstün geleceği belirtilmiştir. Önceden verilmiş bu haber çok yücedir.

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ ۜ وَالَّذ۪ينَ مَعَهُٓ
اَشِدَّٓاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَٓاءُ بَيْنَهُمْ
تَرٰيهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ
اللّٰهِ وَرِضْوَانًا ۘ سِيمَاهُمْ ف۪ي وُجُوهِهِمْ
مِنْ اَثَرِ السُّجُودِ ۜ ذٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي
التَّوْرٰيةِ ۚۛ وَمَثَلُهُمْ فِي الْاِنْج۪يلِ ۚۛ
كَزَرْعٍ اَخْرَجَ شَطْـَٔهُ فَاٰزَرَهُ
فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوٰى عَلٰى سُوقِه۪ يُعْجِبُ
الزُّرَّاعَ لِيَغ۪يظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ۜ وَعَدَ اللّٰهُ
الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ
مَغْفِرَةً وَاَجْرًا عَظ۪يمًا ﴿٣٠﴾ ع

30. Muhammed, Allah’ın peygamberidir. Onunla birlikte olanlar, kâfirlere karşı çok sert, kendi aralarında (ise) merhametlidirler. Sen onları rükû ederlerken ve secde ederlerken göreceksin. Onlar (daima) Allah’ın lütfunu ve hoşnutluğunu ararlar. Onların alâmetleri, yüzlerindeki secde izidir. Onların bu durumu Tevrat'ta (anlatılmıştır.) İncil’de (de) durumları, filiz veren, sonra (da) onu güçlü kılan bir ekin gibi (beyan edilmiştir.) Ardından o daha (da) sağlamlaşır (ve) böylece kökü üzerinde dimdik durur. Çiftçilerin (de) hoşuna gitmeye başlar. Bunun sonucu kâfirler onları görüp öfkelenirler. Allah, inanıp (imanlarına göre yerli yerinde) iyi amelde bulunanlara, mağfiret ve büyük mükâfat vermeyi vaat etmiştir.

Sûre: 49

HUCURÂT SÛRESİ

(Hicretten sonra indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke'nin fethinden sonra Medine'de nazil olmuştur. Besmele ile birlikte on dokuz ayettir.

Geçen sûrede Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) celâlinin ve cemalinin, yani yücelik ve güzelliğinin değişik mertebeleri anlatıldıktan sonra, bu sûrede ashabı-ı kiramın (r.a.) sorumlulukları beyan edilmiştir. Kendilerine yüce Resûl'ün (s.a.v.) gözlerinin içine bakmanın veya kendisi ile çok yüksek sesle konuşmanın yakışmayacağı söylenmiştir. Hz. Resûlüllah'ı (s.a.v.) uzaktan seslenerek çağıranlara ve onu evinden çıkma eziyetine sokanlara karşı, Yüce Allah'ın (c.c.) kızgınlığı dile getirilmiştir.

Onuncu ayette, gelecekte kurulacak Müslüman yönetimlerin kendi aralarında bir anlaşmazlık vuku bulduğu takdirde, bunun ortadan kaldırılmasının yolu açıklanmıştır. Burada dikkat edilmesi gereken, Müslüman yönetimlerin birbirleriyle savaşmalarının söz konusu olamayacağıdır. Aslında burada çok yüce bir yasa ileri sürülmüştür. Bu yalnız Müslümanlar için değil, Müslüman olmayanlar için de çok faydalıdır ve bir anlaşmazlık söz konusu olduğunda, onun ortadan kaldırılması ile ilgilidir. Bu konudaki temel talimatlar şöyledir:

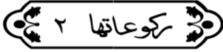
i) Eğer iki Müslüman yönetim birbirleriyle savaşacak olurlarsa, diğer Müslüman yönetimler onların savaşmalarına mani olmalıdırlar. Eğer taraflardan biri nasihate kulak vermezse, o zaman askeri güç yoluyla barışa mecbur kılınmalıdır. Bu bütün Müslüman yönetimlere farzdır.
ii) Eğer onlar savaşmaktan vazgeçerlerse, bu durumda onlar arasında barış tesis edilmeye çalışılmalıdır.
iii) Barış sağlamaya çalıştığınızda tamamen insafla davranın ve her iki tarafa eşit muamelede bulunun. Yüce Allah (c.c.) insafla davrananları sever ve O her kimi severse, onun başarısızlığa uğramasına da izin vermez. İşte son netice de budur.

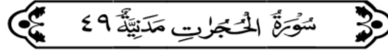
Burada tekrar edilmesi gereken, muhatap tutulanın şüphesiz Müslümanlar olduğudur. Ancak onlara tavsiye edilen bu yol tüm insanlar tarafından uygulanmaya değerdir.

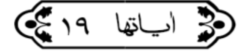
Daha sonra, bazı milletlerin kendi ırklarının tüm diğer ırklardan üstün olduğunu savunmalarının, değişik kavimler arasındaki anlaşmazlıkların ve savaşların sebebi olduğu beyan edilmiştir. Bir kavim diğer bir kavim ile alay ettiğinde, kendisinin diğerinden daha yüce ve daha üstün bir ırk olduğu düşüncesi

ile böyle davranır. Bunun akabinde de, anlaşmazlıklara sebep olan değişik toplumsal kötülüklerden bahsedilmiştir.

Daha sonra Yüce Allah'ın (c.c.) bütün ulusları neden değişik renklere ve ırklara ayırdığı açıklanmıştır. Bunun, onların birbirlerine üstünlük taslamaları için değil, aksine birbirlerini daha iyi tanımaları için yapıldığı bildirilmiştir. Örneğin; bir kimse Amerikalı ya da Alman'dır dendiğinde, bu onların ait oldukları neslin diğerlerinden üstün olmasından değil, aksine tanınabilmeleri içindir.

Hucurât Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Ey inananlar! Allah ve Peygamberi'nin huzurunda haddi aşarak (konuşmayın.) Allah'ın takvasını benimseyin. Şüphesiz Allah, en iyi işiten ve bilendir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ
يَدَيِ اللّٰهِ وَرَسُولِه۪ وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ
اِنَّ اللّٰهَ سَم۪يعٌ عَل۪يمٌ ﴿٢﴾

3. Ey inananlar! Sesinizi Peygamber'in sesinden daha (fazla) yükseltmeyin. Birbirinizle yüksek sesle (konuştuğunuz) gibi, onunla (da) yüksek sesle konuşmayın. Yoksa siz farkına varmadan, amelleriniz zayi olur.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَرْفَعُٓوا اَصْوَاتَكُمْ
فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ
بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ اَنْ
تَحْبَطَ اَعْمَالُكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٣﴾

4. Allah'ın Peygamberi'nin yanında seslerini alçak tutanlara (gelince,) Allah'ın kalplerini takva için denedikleri (de,) işte onlardır. Onlara, mağfiret ve büyük bir mükâfat (mukadderdir.)

اِنَّ الَّذ۪ينَ يَغُضُّونَ اَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ
رَسُولِ اللّٰهِ اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ امْتَحَنَ اللّٰهُ
قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوٰىۜ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ
عَظ۪يمٌ ﴿٤﴾

5. Şüphesiz odaların arkasından seni çağıranların çoğu akılsız kimselerdir.

اِنَّ الَّذ۪ينَ يُنَادُونَكَ مِنْ وَرَٓاءِ الْحُجُرَاتِ
اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٥﴾

6. Onlar, senin dışarı çıkıp yanlarına (gelmeni) bekleselerdi, kendileri için daha iyi olurdu. Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

وَلَوْ اَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتّٰى تَخْرُجَ اِلَيْهِمْ
لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْۜ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٦﴾

7. Ey inananlar! Eğer fâsık biri size (önemli bir) haber getirirse, (onu iyice) araştırın. Sonra bilmeden bir kavime saldırıp, ardından yaptığınıza pişman olmayasınız.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوٓا اِنْ جَٓاءَكُمْ فَاسِقٌ
بِنَبَاٍ فَتَبَيَّنُوٓا اَنْ تُصٖيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ
فَتُصْبِحُوا عَلٰى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمٖينَ ﴿٧﴾

8. Bilin ki, Allah'ın Peygamberi (şu an) aranızdadır. Eğer o, sözlerinizin çoğunu kabul ederek size uyarsa, mutlaka sıkıntıya düşersiniz. Ancak Allah, imanı sizler için sevimli kıldı ve kalplerinizde ona güzellik verdi. Kâfirlik ile itaat dışına çıkmayı ve isyan etmeyi (de) size pek tiksindirici olarak gösterdi. (Bu hükümlere uyanlar ise,) işte doğru yol üzerinde olanlar (da,) ancak bunlardır.

وَاعْلَمُوٓا اَنَّ فٖيكُمْ رَسُولَ اللّٰهِ ۜ لَوْ
يُطٖيعُكُمْ فٖي كَثٖيرٍ مِنَ الْاَمْرِ لَعَنِتُّمْ
وَلٰكِنَّ اللّٰهَ حَبَّبَ اِلَيْكُمُ الْاٖيمَانَ
وَزَيَّنَهُ فٖي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ اِلَيْكُمُ
الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ ۜ اُولٰٓئِكَ
هُمُ الرَّاشِدُونَ ﴿٨﴾

9. Bu, Allah tarafından (büyük bir) lütuf ve nimet olarak (böyledir.) Allah, daimi bilgi ve hikmet sahibidir.

فَضْلًا مِنَ اللّٰهِ وَنِعْمَةً ۜ وَاللّٰهُ عَلٖيمٌ
حَكٖيمٌ ﴿٩﴾

10. Eğer inananlardan iki topluluk (birbirleriyle) savaşa girerlerse, onları barıştırın. Ancak onlardan biri diğeri aleyhinde aşırılık ederse, (hep beraber) aşırılık edenle Allah'ın emrine dönünceye kadar savaşın. Böylece (Allah'ın emrine) dönerse, (dövüşen her iki grup) arasında barış sağlayın ve adaletli davranın. Şüphesiz Allah, adalet edenleri sever.

وَاِنْ طَٓائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنٖينَ اقْتَتَلُوا
فَاَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا ۚ فَاِنْ بَغَتْ اِحْدٰيهُمَا
عَلَى الْاُخْرٰى فَقَاتِلُوا الَّتٖي تَبْغٖي حَتّٰى
تَفٖٓيءَ اِلٰٓى اَمْرِ اللّٰهِ ۚ فَاِنْ فَٓاءَتْ
فَاَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَاَقْسِطُوا ۜ
اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطٖينَ ﴿١٠﴾

11. Şüphesiz müminler, sadece (birbirlerinin) kardeşleridir. Öyleyse (kavga eden) kardeşlerinizin arasında barışı sağlayın ve merhamet edilesiniz diye Allah’ın takvasını benimseyin.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا
بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ ﴿١١﴾ ع

B. 2

12. Ey inananlar! (Aranızdan) bir kavim (başka) bir kavim ile alay etmesin. Belki onlar (alay edenlerden) daha hayırlıdırlar. (Bir kavimin) kadınları (da başka bir kavimin) kadınları ile (alay etmesinler.) Belki onlar (da) diğerlerinden daha hayırlıdırlar. Kendi adamlarınıza kötülük isnat etmeyin ve (birbirinize de) kötü adlar takmayın. İmandan sonra itaat dışına çıkmak, (insanı) çok kötü bir lakaba (müstahak kılar.) Kim tevbe etmezse, zalim olanlar (da,) işte onlardır.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ
قَوْمٍ عَسٰى أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ
وَلَا نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءٍ عَسٰى أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا
مِنْهُنَّ ۚ وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ
وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ ۖ بِئْسَ الِاسْمُ
الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ ۚ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ
فَأُولٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٢﴾

13. Ey inananlar! Zanların çoğundan kaçının. Şüphesiz bazı zanlar günahtır. (Kimsenin kusurunu) aramayın. Bazılarınız bazılarını çekiştirmesin. Aranızdan bir kimse, ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? Neticede bundan çok tiksinirsiniz. Allah’ın takvasını benimseyin. Şüphesiz Allah, tevbeleri çok kabul eden ve çok rahmet edendir.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِنَ
الظَّنِّ ۖ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا
تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبْ بَعْضُكُمْ بَعْضًا ۖ
أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ
مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ ۖ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ۖ إِنَّ اللّٰهَ
تَوَّابٌ رَحِيمٌ ﴿١٣﴾

14. Ey insanlar! Şüphesiz Biz sizi, erkek ve kadından yarattık. Birbirinizi tanımanız için sizi kavimler ve kabilelere ayırdık. Şüphesiz Allah Katında aranızdan en saygın olan, en çok takvayı benimsemiş olanınızdır. Allah, mutlaka sonsuz bilgi sahibidir, (her şeyden) haberdardır.

يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ
وَاُنْثٰى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَٓائِلَ
لِتَعَارَفُوا اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ
اَتْقٰيكُمْ اِنَّ اللّٰهَ عَلٖيمٌ خَبٖيرٌ ﴿١٤﴾

15. (Taşrada yaşayan) bedeviler, "İnandık!" derler. De ki: "Siz (henüz) inanmadınız. Lakin biz Müslüman olduk deyiniz. Henüz iman kalplerinize girmemiştir." Allah'a ve Peygamberi'ne (içtenlikle) itaat ederseniz, O yaptıklarınızın hiçbirisini eksiltmeyecektir. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.[1]

قَالَتِ الْاَعْرَابُ اٰمَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا
وَلٰكِنْ قُولُوٓا اَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ
الْاٖيمَانُ فٖي قُلُوبِكُمْ وَاِنْ تُطٖيعُوا اللّٰهَ
وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ اَعْمَالِكُمْ شَيْـًٔا
اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحٖيمٌ ﴿١٥﴾

16. Allah'a ve Peygamberi'ne inanıp, sonra (da) şüpheye düşmeyenler ve mal ile canlarıyla Allah yolunda cihat edenler ancak (gerçek) müminlerdir. Doğru olanlar (da,) işte bunlardır.

اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذٖينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ
وَرَسُولِهٖ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا
بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فٖي سَبٖيلِ اللّٰهِ
اُولٰٓئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٦﴾

17. De ki: "Siz dininizi Allah'a mı öğretiyorsunuz? Oysa Allah göklerde olanı (da,) yerde olanı (da) bilir. Allah, (bundan başka da) her şeyi bilir."

قُلْ اَتُعَلِّمُونَ اللّٰهَ بِدٖينِكُمْ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاللّٰهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلٖيمٌ ﴿١٧﴾

[1] Bu ayet-i kerimede "İman ve İslâm"ın, her ikisini birbirinden ayıran tanımları beyan edilmiştir. Gerçekten kalpten iman etmeyenlere bile, kendilerini "Müslüman" olarak adlandırma hakkı verilmiştir. Onlardan bazıları, kalplerinde iman yokken ölecekler. Bazılarına ise Yüce Allah (c.c.) ölmeden önce gerçek imanı nasip edecek. Bu şekilde onlar da gerçek anlamda Müslüman olacaklar.

يَمُنُّونَ عَلَيْكَ اَنْ اَسْلَمُوا ۜ قُلْ لَا تَمُنُّوا
عَلَيَّ اِسْلَامَكُمْ ۚ بَلِ اللّٰهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ
اَنْ هَدٰيكُمْ لِلْاِيمَانِ اِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١٨﴾

18. Onlar, Müslüman olduk (diyerek, bunu) başına kakıyorlar. De ki: “Müslüman olmanızı başıma kakmayın. Aslında iman (yoluna) ilettiği için, Allah size ihsan etmiştir. Eğer siz doğruysanız, (bunu kabul edin.)”

اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ ۜ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ ع ٢ ٨ ١٤

19. Şüphesiz Allah, göklerin (de,) yerin (de) gaybını bilir. Allah, tüm yaptıklarınızı çok iyi görendir.

Sûre: 50

KÂF SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke döneminin ilk devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte kırk altı ayettir.

Bu sûre "Kâf" mukataât harfiyle başlamıştır. Derin bilgi sahibi olan ulemalara göre, bu harf "Kadir" kelimesine işaret etmektedir. Bundan sonra ise, Yüce Allah'ın (c.c.) kudretini inkâr edenlerin bir sözü zikredilmiştir. Onlar, biz öldükten sonra toprak olunca, Kıyamet günü Allah bizleri tekrar kaldıracak kudreti nerede ve nasıl bulacak derler. Onların bu durumu mantıktan uzaktır. Yüce Allah (c.c.), buna karşılık şöyle cevap vermektedir: Biz, yerin onlardan neyi eksiltmeye devam ettiğini iyi biliriz. Yine de Bizim, onların savrulmuş zerrelerini tekrar bir araya toplamaya gücümüz yeter. Onların dikkatleri, gökyüzünün genişliklerine döndürülmüştür. Kendilerine şöyle denmiştir: Bu kadar geniş bir kâinatta tek bir eksiklik gösterin bakalım! Öyleyse onun Yaratıcısı'nın kudretini nasıl inkâr edebilirsiniz?

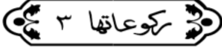
Bundan sonra ise, Biz onların kalplerinde bulunan vesveselerden bütünüyle haberdarız, çünkü Biz kendilerine şah damarlarından daha da yakınız denmiştir.

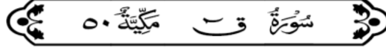
Akabinde, önceden verilmiş olan bir haber yer almaktadır. Sizler mutlaka kaldırılacaksınız. Kaldıracak olanlar ile birlikte, kendilerini götüren birisi ve bir de şahit bulunacaktır.

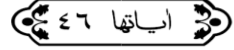
Cehennem'den bahsedilirken de şöyle buyrulmuştur: Dinsizler gruplar halinde Cehennem'in odunu, yani yakacağı olacaklar. Yine de Cehennem'in karnı doymayacak. Yüce Allah (c.c.) bir misal olarak Cehennem'e, karnın doymadı mı, diye sorduğunda, o da hâl lisanı ile hala başka bedbahtlar var mı; öyleyse karnımda daha yer var diyecektir.

Buna karşılık Cennet ise, Cennetlikler'e yaklaştırılacaktır. Bu konu ile ilgili olarak yer alan "غَيْرَ بَعِيدٍ" kelimelerinin bir meali, yukarıdaki sözün akıldan uzak olmamasıdır. Bu arada Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) şöyle nasihatte bulunulmuştur: Habibim, onların alayları ve yermeleri karşısında sabırlı davran. Kur'an-ı Kerim'de önceden ileri sürülmüş olan haberler kesinlikle gerçekleşecektir. Onun için, kim Benim uyarılarımdan korkarsa, Kur'an-ı Kerim vasıtasıyla kendisine nasihat etmeye devam et.

Bundan, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) seçerek, yalnızca Yüce Allah'ın (c.c.) uyarılarından korkanlara nasihat etmesi gerektiği murat değildir. O, zaten bütün insanlara nasihat etmekteydi. Aslında murat olan, bu uyarılardan korkarak, nasihatlerden istifade edecek olanlardır.

Kâf Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Kadir olan[1] Allah, (bu sûreyi indirmiştir. Biz,) yüce Kur'an (adına yemin ederiz.[2])

قٓ۠ وَالْقُرْاٰنِ الْمَج۪يدِۚ ﴿٢﴾

3. Fakat bunlar, aralarından birinin kendilerine uyarıcı olarak gelmesine şaşıyorlar. Kâfirler derler ki: "Bu (çok) tuhaf bir şeydir!"

بَلْ عَجِبُٓوا اَنْ جَٓاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ
فَقَالَ الْكَافِرُونَ هٰذَا شَيْءٌ عَج۪يبٌۚ ﴿٣﴾

4. "Ölüp, toprak olduktan sonra (tekrar mı diriltileceğiz?) Bu dönüş (akıldan) çok uzaktır."

ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًاۚ ذٰلِكَ رَجْعٌ
بَع۪يدٌ ﴿٤﴾

5. Biz, yeryüzünün onlardan ne eksilttiğini (iyi) biliriz. Katımızda (her şeyi) muhafaza eden bir Kitap vardır.

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْاَرْضُ مِنْهُمْۚ
وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَف۪يظٌ ﴿٥﴾

6. Aslında onlar kendilerine hak gelince, (onu) yalanladılar. Onlar, karmakarışık bir durum içindedirler.

بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَٓاءَهُمْ فَهُمْ
ف۪ٓي اَمْرٍ مَر۪يجٍ ﴿٦﴾

7. Onlar, üzerlerindeki gökyüzüne hiç bakmazlar mı? Biz onu nasıl yarattık ve (nasıl) süsledik? Onda hiçbir gedik yoktur.

اَفَلَمْ يَنْظُرُٓوا اِلَى السَّمَٓاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ
بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ ﴿٧﴾

8. Yeryüzünü (ise) yaydık. İçine (de) sağlam dağlar yerleştirdik ve orada her çeşit güzel çiftler yetiştirdik.

وَالْاَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَاَلْقَيْنَا ف۪يهَا رَوَاسِيَ
وَاَنْبَتْنَا ف۪يهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَه۪يجٍۙ ﴿٨﴾

---

[1] "Kâf," "Kadir" kelimesinin kısaltmasıdır. Ayrıca bkz. dipnot 2:2.
[2] Yani Biz bu Kur'an-ı Kerim'i, bu sûrenin doğruluğunu ispat etmek üzere şahit olarak gösteririz.

9. (Bize) eğilen her kul için basiret ve nasihat olarak (böyle davrandık.)

تَبْصِرَةً وَذِكْرٰى لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ﴿٩﴾

10-11. Gökten (de) bereketli su indirdik. Sonra onunla bahçeler, biçilecek ekinin tanelerini ve salkımları katmerli olan uzun boylu hurma ağaçlarını bitirdik.

وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا فَاَنْبَتْنَا بِهِ
جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ ﴿١٠﴾
وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ ﴿١١﴾

12. (Bunların hepsini,) kullara rızık (olarak yarattık.) Biz bu (su) ile ölü bir memleketi diriltiriz. (Öldükten sonra tekrar) çıkmak (da,) işte böyle (olacak.)

رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَاَحْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا
كَذٰلِكَ الْخُرُوجُ ﴿١٢﴾

13-15. Onlardan önce Nuh'un kavmi, (maden) kuyularına sahip olanlar, Semûd, Âd, Firavun, Lût'un kardeşleri, (koyu) ormanlarda yaşayanlar[1] ve Tübba kavmi (de peygamberlerini) yalanladılar. Onların hepsi peygamberleri yalanladılar. Sonunda (azapla ilgili) uyarımız gerçekleşti.

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَاَصْحَابُ
الرَّسِّ وَثَمُودُ ﴿١٣﴾
وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَاِخْوَانُ لُوطٍ ﴿١٤﴾
وَاَصْحَابُ الْاَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ
كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ ﴿١٥﴾

16. Biz ilk yaratıştan yorulduk mu? (Hayır!) Aslında onlar, yeni yaratış hakkında şüphe içindeler.

اَفَعَيِينَا بِالْخَلْقِ الْاَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ
مِنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٦﴾ ع ١٦ ١٥

B. 2

17. Şüphesiz Biz insanı yarattık. Onun nefsinin, kendisini ne gibi kuruntulara sevk ettiğini (de) biliriz. Biz ona şah damarından daha yakınız.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ
بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ مِنْ
حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿١٧﴾

[1] Yemen'den Filistin'e giderken Medyen civarında bulunan ormanlılar demektir.

18. (İnsanın) sağ ve sol tarafında oturmakta olan iki şahit, (onun bütün yaptıklarını toplayıp) kaydederler.

إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ
وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٨﴾

19. (İnsan) bir söz söylediğinde, yanında bir gözetici (ya da) koruyucu mutlaka bulunur.

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ
عَتِيدٌ ﴿١٩﴾

20-21. Ölüm baygınlığı elbette gelecek. (O zaman Biz,) “İşte kaçmak istediğin budur!” (diyeceğiz.) Borazan üflenecek ve “Azap uyarısının günü budur işte,” (denilecek.)

وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ۖ
ذٰلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ﴿٢٠﴾
وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ۖ ذٰلِكَ يَوْمُ الْوَعِيدِ ﴿٢١﴾

22. Her can, yanında bir sevk eden ve bir şahit (olduğu halde) gelecek.

وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ﴿٢٢﴾

23. (Biz kendisine,) “Sen bundan gaflet içindeydin. Sonra Biz, senden perdeni kaldırdık. Bugün artık gözün pek keskindir,” (diyeceğiz.)

لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هٰذَا
فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ
الْيَوْمَ حَدِيدٌ ﴿٢٣﴾

24. Beraberindeki (ona,) “Yanımda hazır bulunan (amel defteri) budur,” diyecek.

وَقَالَ قَرِينُهُ هٰذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ ۖ ﴿٢٤﴾

25-26. (Biz, sevk eden ve şahit, her ikisine de diyeceğiz ki:) “Pek nankör ve hakka çok düşman olan, iyilikten (insanları) alıkoyan, haddi aşan (ve insanları) şüpheye düşüren her kimseyi Cehennem’e atın!”

أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ۙ ﴿٢٥﴾
مَنَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُرِيبٍ ۙ ﴿٢٦﴾

27. “Allah’ın yanında başkasını (da) tanrı edineni şiddetli azabın içine atın!”

الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللّٰهِ إِلٰهًا آخَرَ فَأَلْقِيَاهُ
فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ﴿٢٧﴾

28. Beraberindeki, “Ey Rabbimiz! Ben onu azdırmadım, ancak kendisi aşırı bir sapıklık içindeydi,” diyecek.

قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَٓا اَطْغَيْتُهُ وَلٰكِنْ كَانَ
فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٢٨﴾

29. (Allah) diyecek ki: “Huzurumda kavga etmeyin. Ben zaten size daha önceden azap haberini yolladım.”

قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ
اِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ ﴿٢٩﴾

30. “Benim Katımda buyruğum (asla) değiştirilmez. Çaresiz kullarıma (da asla) zulmeden değilim.”

مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَٓا اَنَا بِظَلَّامٍ
ع ٢ ١٤ ١٦ لِلْعَبِيدِ ﴿٣٠﴾

B. 3

31. O gün Biz Cehennem’e, “Doldun mu?” diyeceğiz. O (da,) “Daha var mı?” diyecek.

يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتِ وَتَقُولُ
هَلْ مِنْ مَزِيدٍ ﴿٣١﴾

32. O gün Cennet takvayı benimseyenler için yaklaştırılacak (ve kendilerinden hiç) uzak olmayacak.

وَاُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ﴿٣٢﴾

33-34. (Onlara denilecek ki:) “Size vadedilen (işte budur. Bu, Allah’a) eğilen ve (amellerini) gözeten, gizliyken (bile) Rahman’dan korkan ve (O’na tam olarak) eğilen bir kalp ile (Kendisine) gelen her kimseye (bahşedilecek.)”

هٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ اَوَّابٍ حَفِيظٍ ﴿٣٣﴾
مَنْ خَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ وَجَٓاءَ
بِقَلْبٍ مُنِيبٍ ﴿٣٤﴾

35. “Selâmetle oraya girin. Ebedi olan gün, işte budur.”

اُدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذٰلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ﴿٣٥﴾

36. (Onlar için) orada diledikleri her şey bulunacak. Katımızda daha fazlası (da) vardır.

لَهُمْ مَا يَشَٓاؤُنَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴿٣٦﴾

37. Biz, bunlardan önce nice kavimleri helâk ettik. Onlar, yakalayıp, (ceza vermekte) bunlardan daha serttiler. Onlar, yeryüzünde mağaralar (da) yaptılar. (Ancak Allah'ın azabından) hiç kurtuluş olur mu?

وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ اَشَدُّ
مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِۜ هَلْ مِنْ
مَحِيصٍ ٣٧

38. Şüphesiz bunda, kalbi olan yahut kulak veren ve (de) gören için (büyük bir) nasihat vardır.

اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَذِكْرٰى لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ
اَوْ اَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ٣٨

39. Şüphesiz Biz, göklerle yeri ve her ikisi arasındakileri altı dönemde yarattık ve yorgunluk Bize (hiç) dokunmadı.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ اَيَّامٍۗ وَمَا مَسَّنَا
مِنْ لُغُوبٍ ٣٩

40. Böylece onların söylediklerinin karşısında sabret. Güneş doğmadan önce ve batmadan önce, Rabbinin hamdı ile (O'nu) tespih et.

فَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِۚ ٤٠

41. Geceleyin (de,) secdelerin ardından (da) O'nu tespih et.

وَمِنَ الَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَاَدْبَارَ السُّجُودِ ٤١

42. Bir çağırıcının, yakın bir yerden sesleneceği gün, (onun sesini dikkatle) dinle.

وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَكَانٍ
قَرِيبٍۙ ٤٢

43. O gün mutlaka gerçekleşecek olan (azap) sesini duyduklarında, işte o (diriliş ve) çıkış günü (olacaktır.)

يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّۜ ذٰلِكَ
يَوْمُ الْخُرُوجِ ٤٣

44. Şüphesiz, ancak Biz diriltiriz ve (ancak) Biz öldürürüz. Dönüş (ise,) yalnız Bize (olacaktır.)

اِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَاِلَيْنَا
الْمَصِيرُۙ ٤٤

45. O gün yer, (bunların kötülükleri yüzünden) yarılacak. (Oradan) pek çabuk (çıkacaklar.) Bizim için kolay olan (ölülerin tekrar) diriltilmesi (ise,) işte budur.

يَوْمَ تَشَقَّقُ الْاَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ۜ ذٰلِكَ
حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٤٥﴾

46. Biz onların söylediklerini en iyi bileniz. Sen onlar üzerinde zor kullanarak (ıslah eden) bir gözetici değilsin. Öyleyse sen, ancak Benim uyarmamdan korkana Kur'an ile nasihat et.

نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَٓا اَنْتَ
عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ ۠ فَذَكِّرْ بِالْقُرْاٰنِ مَنْ
يَخَافُ وَعِيدِ ﴿٤٦﴾ ع ٣ ١٦ ١٧

Sûre: 51

ZARİYÂT SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuş ilk sûrelerdendir. Besmele ile birlikte altmış bir ayettir.

Bu sûrenin başında, Cennet ile Cehennem gibi hususlar ile ilgili önceden verilen haberlerin mutlaka gerçekleşeceği beyan edilmiştir. Bu durum Kur'an'ı Kerim'in muhataplarının birbirleriyle konuşmaları kadar kesindir.

Ayrıca bu sûrede, gelecekte vuku bulacak savaşlar da şahit olarak gösterilmişlerdir. Bu, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) tarafından bu dünya ile ilgili önceden bildirilen haberlerin gerçekleşmesi gibi, ölümden sonrası ile ilgili önceden bildirdiği haberlerin de mutlaka gerçekleşeceğine, insanoğlu inansın diyedir. Diğer bir ifadeyle, Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) bildirilen bu gizli bilgiler doğru çıktığına göre, ona sonraki hayat hakkında da Yüce Allah (c.c.) tarafından mutlaka kesin bilgiler verilmiştir.

Yüce Allah'ın (c.c.) tohumların savrulması ile ilgili haberi aynen gerçekleşmiştir. Son zamanlarda bazı tohumlamalar hava vasıtaları ile yapılmaktadır. Diğer taraftan bahsi geçen bu uçaklar çok büyük yükleri taşıyarak uçabilmektedirler. Bununla birlikte onlar son derece hızlıdırlar. Önemli haberler de onlar ile kuvvetli ve zayıf değişik ülkelere ulaştırılmaktadır. Tüm bunlar burada şahit gösterilmişler ve size vadedilen mutlaka gerçekleşecektir denmiştir. Benzer bir şekilde ceza ve mükâfatın, yani son kararın verileceği gün, mutlaka gerçekleşecektir denmiştir. Böylesine bir gün, hem dünya ulusları, hem de ahiretteki tüm insanlar için kesinlikle yerine gelecektir.

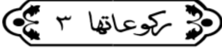
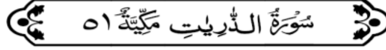
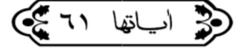
Daha sonra ise tohum saçanlar ile yük taşıyanların yeryüzünde bulunan değil, gökyüzünde bulunanlar olacağı açıklanmıştır. Onun için değişik yollara sahip olan gök şahit gösterilmiştir. Zamanımızda dikkat ile inceleyecek olursak, gökyüzünün her tarafında uçak izlerini görebiliriz. Kısacası tüm bu gerçeklerden elde edilen netice şöyledir. Sizler ahiret hayatını inkâr etmekle büyük bir sapıklığa kapılmışsınız. Eğer Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) beyan ettiği bu sözler bir yalancının sözleri olsaydı, bütün yalancıların helâk oldukları durumda, bu Yüce Resûl (s.a.v.) neden ebediyen yaşamaktadır?

Kur'an-ı Kerim'in kelimeleri, en güzel sözlerin en mükemmel örneğidir. Gökyüzünde tohum savuranların zikrinin ardından, bütün rızıkların gökten indiğine dikkat çekilmiştir. Rızkın bir kısmının sırrını insanoğlu anlayamaz. Meleklere de aynı rızıktan verilir. Hz. İbrahim'e (a.s.) gelen misafirlerinin de insan şeklinde olan melekler oldukları, burada zikredilmiştir. Hz. İbrahim (a.s.) insan-

lar için güzel besinlerden oluşan mükemmel yiyecekleri misafirlerinin önüne koyunca, onlar bunları yemediler. Bu kendilerine verilen rızkın değişik bir biçimde olması sebebiyleydi.

Hz. İbrahim'in (a.s.) zikrinden sonra, geçmiş birçok peygamberden bahsedilmiştir. Daha sonra ise gökyüzünün sürekli genişlemekte olduğunu açıklayan bir ayet-i kerime yer almıştır. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) zamanında hiç kimse bunu hayal bile edemezdi. Ancak günümüzün gökbilimcilerinin bildirdiklerine göre, gökyüzü gerçekten sürekli genişlemektedir, ancak belli bir müddet sonra yine belli bir merkeze geri dönecektir.

Bu sûrede rızık konusu başka bir şekilde yine dile getirilmiştir. Bütün insanlar ile meleklerin, şu veya bu şekilde mutlaka rızka muhtaç oldukları beyan edilmiştir. Bir rızka hiçbir şekilde muhtaç olmayan ise, herkese rızık veren Yüce Allah'tır (c.c.).

Zariyât Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2-5. (Tohumları) iyice savuranları, sonra yük taşıyanları, sonra kolaylıkla ilerleyenleri, sonra (da) önemli bir konuyu paylaşanları şahit (olarak) gösteriyorum!

وَالذّٰرِيَاتِ ذَرْوًاۙ ﴿٢﴾

فَالْحَامِلَاتِ وِقْرًاۙ ﴿٣﴾

فَالْجَارِيَاتِ يُسْرًاۙ ﴿٤﴾

فَالْمُقَسِّمَاتِ اَمْرًاۙ ﴿٥﴾

6. Şüphesiz size vadolunan mutlaka gerçekleşecektir.

اِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌۙ ﴿٦﴾

7. Mükâfat ve ceza (günü) mutlaka meydana gelecektir.

وَاِنَّ الدّ۪ينَ لَوَاقِعٌۜ ﴿٧﴾

8. Biz, (yıldızlara ait) yolların bulunduğu göğü şahit olarak gösteriyoruz.

وَالسَّمَٓاءِ ذَاتِ الْحُبُكِۙ ﴿٨﴾

9. Şüphesiz hepiniz ihtilaflı bir söze (dalıp) kalmışsınız.

اِنَّكُمْ لَف۪ي قَوْلٍ مُخْتَلِفٍۙ ﴿٩﴾

10. (Ancak haktan) döndürülmesine (hüküm verilen,) ondan döndürülür.

يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ اُفِكَۜ ﴿١٠﴾

11. Uyduruk sözler söyleyenler helâk oldular.

قُتِلَ الْخَرَّاصُونَۙ ﴿١١﴾

12. Onlar sapıklığın derinliklerinde dolaşmaktadırlar.

اَلَّذ۪ينَ هُمْ ف۪ي غَمْرَةٍ سَاهُونَۙ ﴿١٢﴾

13. "Mükâfat ve ceza günü ne zaman gerçekleşecek," diye sorarlar.

يَسْـَٔلُونَ اَيَّانَ يَوْمُ الدّ۪ينِۜ ﴿١٣﴾

14. Onların (azap) ateşinde kavrulacakları gün.

يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ﴿١٤﴾

15. (Kendilerine,) “Fitnenizin (cezasını) tadın. İşte acele ettiğiniz budur,” (denilecek).

ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْۜ هٰذَا الَّذ۪ي كُنْتُمْ بِه۪ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٥﴾

16. Şüphesiz takvayı benimseyenler, bahçelerde ve pınar (başlarında) olacaklar.

اِنَّ الْمُتَّق۪ينَ ف۪ي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍۙ ﴿١٦﴾

17. Rablerinin kendilerine vereceğini (daima) alacaklar. Onlar, bundan önce çok iyi (amellerde) bulunanlardı.

اٰخِذ۪ينَ مَٓا اٰتٰيهُمْ رَبُّهُمْۜ اِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذٰلِكَ مُحْسِن۪ينَۜ ﴿١٧﴾

18. Geceleyin pek az uyurlardı.

كَانُوا قَل۪يلاً مِنَ الَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٨﴾

19. Sabahleyin (de) mağfiret dilerlerdi.

وَبِالْاَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿١٩﴾

20. Onların mallarında, dilenenler için (de dilenmeyen ama) muhtaç olanlar için (de) bir hak vardı.

وَف۪ٓي اَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِلسَّٓائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿٢٠﴾

21-22. Yeryüzünde ve canlarınızda, kesin olarak inananlar için birçok alâmet bulunur. Öyleyse görmez misiniz?

وَفِي الْاَرْضِ اٰيَاتٌ لِلْمُوقِن۪ينَۙ ﴿٢١﴾

وَف۪ٓي اَنْفُسِكُمْۜ اَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢٢﴾

23. Gökte sizin rızkınız ve size vadolunanlar vardır.

وَفِي السَّمَٓاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٢٣﴾

24. Göğün ve yerin Rabbine andolsun ki, şüphesiz bu (Kur’an) aranızdaki konuşmanız gibi doğrudur.

فَوَرَبِّ السَّمَٓاءِ وَالْاَرْضِ اِنَّهُ لَحَقٌّ مِثْلَ مَٓا اَنَّكُمْ تَنْطِقُونَ ﴿٢٤﴾ ع ٢٤ ١٨

B. 2

25. Sana İbrahim’in şerefli misafirlerinin haberi geldi mi?

هَلْ اَتٰيكَ حَد۪يثُ ضَيْفِ اِبْرٰه۪يمَ الْمُكْرَم۪ينَۢ ﴿٢٥﴾

26. Hani onlar kendisine geldiğinde, “(Sana) selam (olsun,)” dediler. O, (da) “Selam” dedi. (Sonra da içinden,) “Bunlar yabancıdır” (dedi.)

اِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا ۜ قَالَ
سَلَامٌ ۚ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ﴿٢٦﴾

27. Sonra o, sessizce ailesine gitti ve ardından kızartılmış bir buzağı getirdi.

فَرَاغَ اِلٰٓى اَهْلِه۪ فَجَٓاءَ بِعِجْلٍ سَم۪ينٍ ﴿٢٧﴾

28. Ardından onu önlerine koyarak, “Yemez misiniz?” (diye) sordu.

فَقَرَّبَهُٓ اِلَيْهِمْ قَالَ اَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٨﴾

29. Böylece o, kendilerinden korku duydu. Onlar, “Korkma!” dediler. Ayrıca kendisine ilim sahibi (olacak) bir oğlu müjdelediler.

فَاَوْجَسَ مِنْهُمْ خ۪يفَةً ۜ قَالُوا لَا تَخَفْ ۜ
وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَل۪يمٍ ﴿٢٩﴾

30. Sonunda karısı sesini yükselterek öne çıktı. Sonra elini yüzüne çarparak, “Ben kısır, yaşlı bir kadınım,” dedi.

فَاَقْبَلَتِ امْرَاَتُهُ ف۪ي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ
وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَق۪يمٌ ﴿٣٠﴾

31. Onlar dediler ki: “Bu aynen böyle, Rabbinin dediği (gibi olacak). Şüphesiz O, sonsuz hikmet ve bilgi sahibidir.

قَالُوا كَذٰلِكِۙ قَالَ رَبُّكِ ۜ اِنَّهُ هُوَ
الْحَك۪يمُ الْعَل۪يمُ ﴿٣١﴾

32. Bunun üzerine (İbrahim,) “Ey elçiler! Hangi önemli işle (görevlendirildiniz?)” (diye) sordu.

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ اَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٣٢﴾

33-35. Onlar dediler ki: “Şüphesiz biz, üzerlerine yaş topraktan yapılmış ve haddi aşanları (cezalandırmak) üzere Rabbin tarafından işaretlenmiş taşlar yağdırmak için, suçlu bir kavime gönderildik.

قَالُٓوا اِنَّٓا اُرْسِلْنَٓا اِلٰى قَوْمٍ مُجْرِم۪ينَ ﴿٣٣﴾
لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ ط۪ينٍ ﴿٣٤﴾
مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِف۪ينَ ﴿٣٥﴾

36. Sonra Biz, orada bulunan müminlerin hepsini çıkardık.

فَاَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ ف۪يهَا مِنَ الْمُؤْمِن۪ينَ ﴿٣٦﴾

37. Neticede orada Bize itaat eden, ancak tek bir ev bulduk.

فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ
الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٧﴾

38. Acı azaptan korkanlar için orada (büyük bir ibret) alâmeti bıraktık.

وَتَرَكْنَا فِيهَٓا اٰيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ
الْعَذَابَ الْاَلِيمَ ﴿٣٨﴾

39. Musa'nın (hadisesinde de aynı şekilde bir ibret alâmeti vardı.) Hani Biz kendisini, apaçık bir delille Firavun'a göndermiştik.

وَفِي مُوسٰٓى اِذْ اَرْسَلْنَاهُ اِلٰى فِرْعَوْنَ
بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٣٩﴾

40. (Firavun) sırtını dönüp (sarayın) ileri gelenlerine gitti ve dedi ki: "O, bir büyücü yahut bir delidir."

فَتَوَلّٰى بِرُكْنِهِ وَقَالَ سَاحِرٌ اَوْ مَجْنُونٌ ﴿٤٠﴾

41. Bunun üzerine Biz, onu ve ordularını yakaladık. Sonra (da) onları denize attık. O, (bugüne kadar) hep ayıplanmaktadır.

فَاَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ
وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤١﴾

42. Âd (kavminde de birçok alâmet vardı.) Hani onların üzerine yıkıcı bir kasırga göndermiştik.

وَفِي عَادٍ اِذْ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ
الْعَقِيمَ ﴿٤٢﴾

43. O, üzerinden geçtiği her şeyi (yerle bir edip,) çürümüş kemikler gibi yapardı.

مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ اَتَتْ عَلَيْهِ اِلَّا جَعَلَتْهُ
كَالرَّمِيمِ ﴿٤٣﴾

44. Semûd (kavminde de bir ibret alâmeti vardı.) Hani kendilerine, "Bir müddet (daha dünya malından) istifade edin," denilmişti.

وَفِي ثَمُودَ اِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتّٰى
حِينٍ ﴿٤٤﴾

45. Ancak onlar, Rablerinin emrine karşı isyan ettiler. Bunun üzerine onları yıldırım yakaladı ve onlar (da) bakakaldılar.

فَعَتَوْا عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ فَاَخَذَتْهُمُ
الصَّاعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٤٥﴾

فَمَا اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا
مُنْتَصِرِينَ ﴿٤٦﴾

46. Sonuçta onlar ayağa kalkamadılar ve yardım (da) göremediler.

وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا
فَاسِقِينَ ﴿٤٧﴾

47. Daha önce Nuh'un kavmi (de bir ibret alâmetiydi.) Şüphesiz onlar, itaat dışına çıkan bir kavimdiler.

B. 3

وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٤٨﴾

48. Biz gökleri (özel bir) kudretle yarattık. Şüphesiz Biz (ona) genişlik vereniz.[1]

وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ ﴿٤٩﴾

49. Yeryüzünü (de) biz döşedik. Biz ne güzel döşeyeniz.

وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾

50. Nasihat alasınız diye Biz, her şeyi çift olarak yarattık.

فَفِرُّوا إِلَى اللَّهِ ۖ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ
مُبِينٌ ﴿٥١﴾

51. O halde (hepiniz) hızla Allah'a koşun. Şüphesiz ben sizin için, O'nun Katından apaçık bir uyarıcıyım.

وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ ۖ إِنِّي لَكُمْ
مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٥٢﴾

52. Allah ile beraber başka bir tanrı edinmeyin. Şüphesiz ben sizin için, O'nun Katından apaçık bir uyarıcıyım.

كَذَٰلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٥٣﴾

53. Aynı şekilde, kendilerinden öncekilere, "(Bu) sihirbaz ya (da) delidir," demedikleri hiç bir peygamber gelmedi.

أَتَوَاصَوْا بِهِ ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٥٤﴾

54. Acaba onlar bunu (söylemeyi) birbirlerine vasiyet mi ettiler? Aslında onlar, azgın bir kavimdir.

---

[1] Kur'an-ı Kerim'in yüzlerce sene önce açıkladığı bu gerçeği, yani bu kâinatın her an genişlemekte olduğu gerçeğini, bilginlerimiz daha yeni keşfetmişlerdir.

55. Artık onlardan yüz çevir. Sen asla ayıplanacak değilsin.

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَٓا اَنْتَ بِمَلُومٍ ﴿٥٥﴾

56. Nasihat etmeye (de) devam et. Şüphesiz nasihat müminlere fayda sağlar.

وَذَكِّرْ فَاِنَّ الذِّكْرٰى تَنْفَعُ الْمُؤْمِن۪ينَ ﴿٥٦﴾

57. Ben cinleri ve insanları, ancak Bana ibadet etsinler diye yarattım.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْاِنْسَ اِلَّا
لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٧﴾

58. Ben kendilerinden bir rızık istemem. Onların Bana (yemek) yedirmelerini (de) talep etmem.

مَٓا اُر۪يدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَٓا اُر۪يدُ
اَنْ يُطْعِمُونِ ﴿٥٨﴾

59. Şüphesiz çok rızık veren, ancak kudret (ve) yüce vasıflara sahip (olan) Allah'tır.

اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَت۪ينُ ﴿٥٩﴾

60. Benzerlerinin, (yaptıkları zulümden nasıl) payları (olduysa,) aynı şekilde zulmedenlerin kesinlikle (zulümden) payları olacaktır. Onun için (Benden,) onu istemekte acele etmesinler.

فَاِنَّ لِلَّذ۪ينَ ظَلَمُوا ذَنُوبًا مِثْلَ ذَنُوبِ
اَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونِ ﴿٦٠﴾

61. Kâfirlik edenler için, kendilerine vadedilen günde (büyük bir) azap (mukadderdir.)

فَوَيْلٌ لِلَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذ۪ي
يُوعَدُونَ ﴿٦١﴾

Sûre: 52

TÛR SÛRESİ

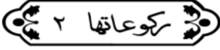
(Hicretten önce indirilmiştir.)

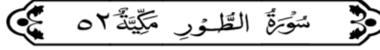
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuş ilk sûrelerdendir. Besmele ile birlikte elli ayettir.

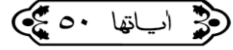
Bu sûre de gökyüzü ile ilgili şahadetler ile başlamıştır. İlk olarak Tûr, yani dağ şahit olarak gösterilmiştir. Hz. Musa'ya (a.s.) Tûr dağında kendisinden daha yüce bir peygamber olan Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) geleceği bildirilmişti. Daha sonra ise deri üzerine apaçık olarak yazılmış bir Kitap adına yemin edilmiştir. Eski çağlarda bir dönem deri üzerine yazı yazılmaktaydı. Bu sebeple, o Kitab'ın deri üzerine yazıldığından bahsedilmiştir. Aynı Kitap'ta, takvayı benimsemiş olanlardan ve maneviyat ile dolu Beytullah'tan önceden haber verilmiştir. Bir kez daha çatısı yüksek olan gök şahit tutulmuştur. Aynı şekilde deniz de şahit olarak gösterilmiştir. Hayatın temel dayanağı olan suyun, bu her ikisi arasında insanın hizmeti için görevlendirildiği ileri sürülmüştür.

Gök ile ilgili bütün bu şahadetler anlatıldıktan sonra Yüce Allah'ın (c.c.) bir uyarısı yer almıştır. Gelecekte gökyüzü büyük bir sarsıntıya uğrayacak ve dağlar gibi olan dünya güçleri, sökülüp atılacaktır. Böylece onlar dünyada darmadağın olacaklar. O gün Yüce Peygamber'i (s.a.v.) yalanlayanlar için büyük bir felaket söz konusu olacaktır.

Daha sonra suçluların Cehennem'e girecekleri bildirilmiştir. Takvayı benimsemiş olanların ise Cennet'e alınacakları açıklanmıştır. Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) insanlara durmadan nasihat etmesi de kendisine tavsiye edilmiştir. Yüce Allah (c.c.) şöyle buyurmaktadır: Habibim, senin sözlerin kâhinlerinkine benzer uyduruk sözler değildir. Sen mecnun da değilsin. Senin kelâmın da sana inen kelâm da, kâhin ya da mecnun olduğunu yalanlamaktadır. Bu yüzden Rabbinin (c.c.) mesajını insanlara ulaştırmak için sabır göster. Sen Bizim gözümüzün önündesin, yani Biz seni daima korumaktayız. Onun için ister gündüz ister gece ibadete durduğunda, Yüce Allah'ın (c.c.) tespihi ve hamdı ile meşgul ol. (Yüce Allah'ın (c.c.) pak oluşunu ve her çeşit övgüye layık olduğunu beyan et.) Aynı şekilde yıldızlar kaybolduğunda da Yüce Rabbinin (c.c.) ibadetini yap.

Tûr Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2-7. Tûr’u, açık sayfalar üzerine yazılı Kitab’ı[1], (daima insanların) uğrayacağı Ev’i[2], (ebediyen) yüksek kalacak olan çatıyı[3] ve kabaran denizi[4] şahit olarak gösteriyorum.

وَالطُّورِ ﴿٢﴾

وَكِتَابٍ مَسْطُورٍ ﴿٣﴾

فِي رَقٍّ مَنْشُورٍ ﴿٤﴾

وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ ﴿٥﴾

وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ﴿٦﴾

وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ﴿٧﴾

8. Rabbinin azabı mutlaka inecektir.

اِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ﴿٨﴾

9. Onu hiç kimse uzaklaştıramaz.

مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ ﴿٩﴾

10-12. Gökyüzünün şiddetle dalgalanıp ve dağların (da) hızla yürüyeceği gün, yalanlayanlara azap (inecektir.[5])

يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاۤءُ مَوْرًا ﴿١٠﴾

وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ﴿١١﴾

فَوَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٢﴾

13. Onlar, anlamsız sözlere dalıp eğlenirler.

اَلَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ ﴿١٣﴾

---

[1] Okunmak üzere daima açık tutulan Kur’an-ı Kerim kastedilmiştir.
[2] Kâbe demektir.
[3] Kâbe’nin çatısı demek olup, oranın daima hürmetli kalacağı bildirilmiştir.
[4] Daima ortaya çıkmaya devam edecek Kur’an bilgileri kastedilmiştir.
[5] Dağlar gibi büyük, güçlü devletler kastedilmiş olup, onların yok olacakları bildirilmiştir

14-17. Cehennem ateşinin içine itilecekleri gün, (kendilerine denilecek ki:) “İşte (hep) inkâr ettiğiniz ateş budur! Bu sihir mi, yoksa siz görmüyor musunuz? Oraya girin! Sabredin yahut sabretmeyin, sizin için birdir. Size, ancak yaptıklarınızın karşılığı verilecek.”

يَوْمَ يُدَعُّونَ اِلٰى نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّاۜ ﴿١٤﴾
هٰذِهِ النَّارُ الَّت۪ي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٥﴾
اَفَسِحْرٌ هٰذَٓا اَمْ اَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَۚ ﴿١٦﴾
اِصْلَوْهَا فَاصْبِرُٓوا اَوْ لَا تَصْبِرُواۚ
سَوَٓاءٌ عَلَيْكُمْۜ اِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾

18. Şüphesiz takvayı benimseyenler, Cennetler ve nimetler içinde olacaklar.

اِنَّ الْمُتَّق۪ينَ ف۪ي جَنَّاتٍ وَنَع۪يمٍۙ ﴿١٨﴾

19. Rablerinin kendilerine verdikleriyle mutlu olacaklar. Rableri, onları Cehennem azabından (da) koruyacak.

فَاكِه۪ينَ بِمَٓا اٰتٰيهُمْ رَبُّهُمْۚ وَوَقٰيهُمْ
رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَح۪يمِ ﴿١٩﴾

20. (Onlara,) “Yaptıklarınızdan dolayı mutlulukla yiyin ve için,” (denilecek.)

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَن۪ٓيـًٔا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَۙ ﴿٢٠﴾

21. Onlar, sıra sıra dizilmiş kanepelerde yaslanarak oturmuş olacaklar. Biz, onları iri kara gözlü hanımlara eşler kılacağız.

مُتَّكِـ۪ٔينَ عَلٰى سُرُرٍ مَصْفُوفَةٍۚ
وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ ع۪ينٍ ﴿٢١﴾

22. İman eden ve evlatları (da) kendilerini imanda takip edenlerin nesillerini, kendileriyle birleştireceğiz ve onların amellerinden (de) bir şey eksiltmeyeceğiz. Herkes, yaptıklarının (karşılığında) bir rehindir.[1]

وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ
بِا۪يمَانٍ اَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَٓا
اَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍۜ
كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَه۪ينٌ ﴿٢٢﴾

[1] Yani, herkes yaptıklarının karşılığını, mükâfat yahut ceza olarak mutlaka bulacaktır.

23. Biz onlara, istedikleri gibi bir çeşit meyve ve bir çeşit et ile yardımda bulunacağız.

وَاَمْدَدْنَاهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَلَحْمٍ مِمَّا
يَشْتَهُونَ ﴿٢٣﴾

24. Orada onlar, birbirlerinden kadehler almak üzere (naz ile) çekişecekler. Orada ne boş, ne (de) günaha (dayalı bir hareket) bulunmayacak.

يَتَنَازَعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا
وَلَا تَأْثِيمٌ ﴿٢٤﴾

25. Onların genç delikanlıları, saklı tutulan inciler gibi etraflarında dolaşacaklar.[1]

وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَهُمْ كَاَنَّهُمْ
لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ ﴿٢٥﴾

26. Onlar, sorular sorarak birbirlerine yönelecekler.

وَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٦﴾

27. Onlar diyecekler ki: “Biz daha önce akrabalarımız arasındayken (hep) korku duyardık.”

قَالُوا اِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي اَهْلِنَا مُشْفِقِينَ ﴿٢٧﴾

28. “Sonunda Allah bize ihsan etti ve bizi kavurucu rüzgârların azabından korudu.”

فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَوَقٰينَا عَذَابَ السَّمُومِ ﴿٢٨﴾

29. “Şüphesiz biz, önceden (de) O’nu çağırırdık. O, mutlaka çok iyi davranan ve sonsuz kerem edendir.”

اِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ اِنَّهُ هُوَ
الْبَرُّ الرَّحِيمُ ﴿٢٩﴾ ع ١ ٢٩ ٣

B. 2

30. O halde sen (insanlara) öğüt ver. Çünkü Rabbinin nimeti sayesinde sen, ne bir kâhinsin, ne (de) bir delisin.

فَذَكِّرْ فَمَا اَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ
وَلَا مَجْنُونٍ ﴿٣٠﴾

31. Yoksa onlar, “(Bu bir) şairdir. Biz zamanın felaketinin ona (gelmesini) bekliyoruz” mu diyorlar?

اَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَتَرَبَّصُ بِهِ رَيْبَ
الْمَنُونِ ﴿٣١﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimeden de anlaşıldığı gibi, Kur’an-ı Kerim’de Cennet’in nimetleri ancak birer misal olarak beyan edilmiştir. Ayrıca bkz. dipnotlar 47:16 ve 37:49-50.

32. De ki: “Beklemeye (devam edin.) Şüphesiz ben (de) sizinle birlikte bekleyenlerdenim.”

قُلْ تَرَبَّصُوا فَاِنّ۪ي مَعَكُمْ مِنَ
الْمُتَرَبِّص۪ينَؕ ﴿٣٢﴾

33. Akılları, kendilerine bunu mu öğretiyor? Yoksa onlar, azgın bir kavim mi?

اَمْ تَأْمُرُهُمْ اَحْلَامُهُمْ بِهٰذَٓا اَمْ هُمْ
قَوْمٌ طَاغُونَۚ ﴿٣٣﴾

34. Yahut (da) onlar, “Bunu kendisi uydurdu” mu diyorlar? Aslında onlar (asla) inanmayacaklar.

اَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُۚ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَۚ ﴿٣٤﴾

35. Eğer doğruysalar, buna benzer bir kelâm getirsinler.

فَلْيَأْتُوا بِحَد۪يثٍ مِثْلِه۪ٓ اِنْ كَانُوا
صَادِق۪ينَؕ ﴿٣٥﴾

36. Acaba onlar, hiç amaçsız mı yaratıldılar? Yoksa yaratan kendileri mi?

اَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ اَمْ هُمُ
الْخَالِقُونَؕ ﴿٣٦﴾

37. Gökler ile yeri onlar mı yarattılar? Aksine, onların (hiçbir şekilde) kesin inançları bulunmamaktadır.

اَمْ خَلَقُوا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَۚ بَلْ
لَا يُوقِنُونَؕ ﴿٣٧﴾

38. Yoksa Rabbinin hazineleri onların yanında mı veya onlar (o hazinelere) bekçi midirler?

اَمْ عِنْدَهُمْ خَزَٓائِنُ رَبِّكَ اَمْ هُمُ
الْمُصَيْطِرُونَؕ ﴿٣٨﴾

39. Yahut yanlarında, üzerinde (durup Allah’ı) dinleyecekleri bir merdivenleri mi var? Öyleyse onların dinleyeni, üstün (ve) apaçık (bir delil) getirsin.

اَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ ف۪يهِۚ فَلْيَأْتِ
مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطَانٍ مُب۪ينٍؕ ﴿٣٩﴾

40. Yoksa (Allah) için kızlar ve sizler için oğullar mı var?

اَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمُ الْبَنُونَؕ ﴿٤٠﴾

41. Sen onlardan (bir) karşılık mı istiyorsun ki, onlar ağır bir para cezası (altında) ezildiler?

اَمْ تَسْـَٔلُهُمْ اَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ
مُثْقَلُونَؕ ﴿٤١﴾

42. Yoksa yanlarında gaybın (bilgisi) var (da, onu) mu yazıyorlar?

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤٢﴾

43. Onlar (sana karşı) bir plan mı (kurmak) istiyorlar? Öyleyse bu planlar, (ancak) kâfirlik edenlere (karşı) kullanılacaktır.

أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا ۜ فَالَّذِينَ كَفَرُوا
هُمُ الْمَكِيدُونَ ﴿٤٣﴾

44. Yoksa onların Allah’tan başka tanrıları mı var? Allah onların ortak koşmalarından pek yücedir.

أَمْ لَهُمْ إِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ ۜ سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا
يُشْرِكُونَ ﴿٤٤﴾

45. Eğer gökten bir parçanın düştüğünü görürlerse, “Bu (ancak) üst üste (yığılmış) bir buluttur,” derler.

وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا
يَقُولُوا سَحَابٌ مَرْكُومٌ ﴿٤٥﴾

46. Öyleyse üzerlerine yıldırım düşürüleceği günü görünceye kadar kendilerini terk et.

فَذَرْهُمْ حَتّٰى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ
يُصْعَقُونَ ﴿٤٦﴾

47. O gün, planları (asla) işlerine yaramayacak ve onlara hiç yardım (da) edilmeyecek.

يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا
وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٤٧﴾

48. Şüphesiz zulmedenler için bundan başka bir azap (da) olacak. Ancak onların çoğu bilmezler.

وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذٰلِكَ
وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٨﴾

49. Sen Rabbinin buyruğu uğruna sabret. Çünkü sen, muhakkak Bizim gözümüzün önündesin. (İbadete) durduğunda (da) Rabbini hamd (ederek, O’nu) tespih et.

وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا
وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٤٩﴾

50. Geceleyin (de,) yıldızlar battıktan sonra (da,) O’nu tespih et.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ ﴿٥٠﴾ ع

Sûre: 53

NECM SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Habeşistan hicretinden sonra, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) peygamberliğinin beşinci senesinde Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte altmış üç ayettir.

Bu sûrenin adı "Necm" yani "Yıldız"dır. Müşriklerin taptıkları yıldızın düşüşünden bu sûrede bahsedilmiştir. Önceden verilen haberler Hz. Resûlüllah (s.a.v.) tarafından uydurulmadığı ve o asla nefsanî heveslerine tabi olarak konuşmadığı için, bu zikredilmiştir.

Daha önce Zâriyat sûresinde, Yüce Allah'ın (c.c.) "ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ" ve "الرَّزَّاقُ" olduğu, yani kudret ile yüce vasıflara sahip ve rızık veren olduğu açıklanmıştı. Bu sûrede ise, O'nun "شَدِيدُ الْقُوٰى" ve "ذُو مِرَّةٍ" olduğu, yani güçlü vasıflara ve kendini sıkça gösteren eşsiz hikmetlere sahip bulunduğu beyan edilmiştir.

Sonrasında ise miraç hadisesinden bahsedilmiştir. Buna göre Hz. Resûlüllah (s.a.v.) Rabbine (c.c.) yaklaştığında, Yüce Allah'ta (c.c.) ona Kendi rahmetiyle eğildi ve onlar iki yay arasındaki çizgi gibi oldular. Bu ayetler değişik şekillerde yorumlanmıştır. Şüphesiz bu hadisede bahsi geçen fiziki bir gök olmayıp, aksine bu Hz Muhammed Resûlüllah'ın (s.a.v.) kalbinde cereyan eden olağanüstü bir olaydı. Bunun bir benzerini ise başka hiçbir peygamberin hayatında görmemiz mümkün değildir. Onun kalbi Yüce Allah'ın (c.c.) sevgisinin bir sonucu olarak, O'na doğru yükseldi. Bunun neticesinde de Yüce Allah (c.c.) onun kalbine indi. Böylece Hz. Muhammed (s.a.v.) ile Yüce Allah'ın (c.c.) yayları birleşti ve Hz. Resûlüllah (s.a.v.) bu iki yayın arasındaki ortak çizgi haline geldi. Buna göre, Yüce Allah'ın (c.c.) yayından da, Hz. Muhammed Resûlüllah'ın (s.a.v.) yayından da birer ok çıkıyordu.

Yukarıda verilen tefsirde yer alan birleşme, Kur'an'ı Kerim'deki başka bir ayeti kerimeye, yani "وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ رَمٰى' (8:18) ayetine de tam olarak uygundur. Bu sebeple de buna temelsiz ya da uyduruk bir tefsir denmesi söz konusu olamaz.

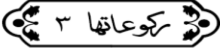
Bu sûrede Miraç'ın maddi bir hadise olmadığı "مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَاٰى" (53:12) kelimeleri ile beyan edilmiştir. Buna göre maddi gözler Yüce Allah'ı (c.c.) görmemiştir. Aslında Hz. Muhammed Resûlüllah'ın (s.a.v.) kalp gözleri O'nu görmüştür ve kalbi de asla yalan söylememiştir.

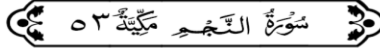
Bundan sonra bahsedilen “ سِدْرَةٌ ” ise, aslında kulları ile Yaratan arasında ayırıcı bir noktayı temsil eden mısalı bir ağaçtır. Eski Araplar’da olduğu gibi günümüzde de iki çiftçinin tarlaları arasında ağaçlardan oluşan duvar benzeri bir sınır hazırlanır. Gökte asla bir ağaç bulunmamaktadır. Bu ortaçağ müfessirlerinin komik bir tefsiridir. Bununla işaret edilen, sadece Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) başka hiçbir insanın erişemediği şekilde Yüce Allah’a (c.c.) en yakın mertebede yaklaşmış olduğudur. Bundan sonra ise Yüce Allah’ın (c.c.) “Tenzihi” yani insanların benimseyemedikleri sıfatları söz konusu edilmiştir.

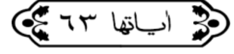
Kâfirlerin tanrılarından bahsederek, onların ellerinde o tanrıların varlıklarına dair hiçbir delilin bulunmadığı ve kendilerinin de onlar ile ilgili uydurma sözler söyledikleri, bilgilerinin ise ancak bununla sınırlı bulunduğu, beyan edilmiştir.

Bu sûrede zikredilen “شِعْرٰى” aslında müşriklerin tanrı edindikleri “ النَّجْم” (yıldız) demektir. Bunun ise Yüce Allah’ın (c.c.) yarattıklarından olduğu beyan edilmiştir.

Sonunda da insanların ibret almaları için, geçmiş müşrik kavimlerin Allah’a (c.c.) şirk koşmaları sebebi ile kötü bir sona ulaştıkları özet olarak anlatılmıştır.

Necm Sûresi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

وَالنَّجْمِ اِذَا هَوٰىۙ ﴿٢﴾

2. (Kayıp) düşecek olan yıldıza andolsun.

مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوٰىۚ ﴿٣﴾

3. Arkadaşınız ne yolunu şaşırdı, ne (de) muradına erememiş (olarak kaldı.)

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوٰىۜ ﴿٤﴾

4. O, kendi hevesine (uyarak) söz söylemez.

اِنْ هُوَ اِلَّا وَحْيٌ يُوحٰىۙ ﴿٥﴾

5. O (kelâm,) indirilmekte olan bir vahiyden başkası değildir.

عَلَّمَهُ شَد۪يدُ الْقُوٰىۙ ﴿٦﴾

6. Ona bunu, güçlü vasıflara sahip (olan Allah) öğretti.

ذُو مِرَّةٍۜ فَاسْتَوٰىۙ ﴿٧﴾

7. O, güçleri sıklıkla (kendini gösterendir.) Böylece O, (arşta) karar kıldı.

وَهُوَ بِالْاُفُقِ الْاَعْلٰىۜ ﴿٨﴾

8. (Çünkü) O, en yüksek ufuktaydı.

ثُمَّ دَنَا فَتَدَلّٰىۙ ﴿٩﴾

9. Ardından o, O'na yaklaştı. (Bunun) neticesinde (de) O, aşağı indi.

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ اَوْ اَدْنٰىۚ ﴿١٠﴾

10. Nihayet o, iki yayın (ortasındaki) kiriş gibi oldu. (Hatta bundan bile) daha yakın oldu.

فَاَوْحٰٓى اِلٰى عَبْدِه۪ مَٓا اَوْحٰىۜ ﴿١١﴾

11. O, kuluna (önceden karar verdiği) vahyini indirdi.

مَا كَذَبَ الْفُؤٰادُ مَا رَاٰى ﴿١٢﴾

12. (Muhammed'in) kalbi yalan söylemedi. O, (ancak) gördüklerini anlattı.

13. Sizler, onunla gördüğü hakkında mı tartışıyorsunuz?

اَفَتُمَارُونَهُ عَلٰى مَا يَرٰى ﴿١٣﴾

14. Şüphesiz (Peygamberimiz) bu (manzarayı) iki kere gördü.[1]

وَلَقَدْ رَاٰهُ نَزْلَةً اُخْرٰى ﴿١٤﴾

15. (O, bunu) son makamdaki Sidre (ağacının) yanında (gördü.[2])

عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهٰى ﴿١٥﴾

16. Ma'vâ Cenneti[3] (de) onun yanı başındadır.

عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَاْوٰى ﴿١٦﴾

17. İşte o zaman, Sidre (ağacını) örten örtmüştü.[4]

اِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشٰى ﴿١٧﴾

18. Onun gözü ne şaştı, ne (de o haddini) aştı.

مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغٰى ﴿١٨﴾

19. Şüphesiz o, Rabbinin mucizelerinin en büyüğünü gördü.

لَقَدْ رَاٰى مِنْ اٰيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرٰى ﴿١٩﴾

20-21. Sizler Lât'ı, Uzzâ'yı ve üçüncüsü (olan) Menât'ı gördünüz mü?

اَفَرَاَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزّٰى ﴿٢٠﴾

وَمَنٰوةَ الثَّالِثَةَ الْاُخْرٰى ﴿٢١﴾

22. Erkek (çocuklar) sizin için, kız (çocuklar ise) O'nun için mi?

اَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْاُنْثٰى ﴿٢٢﴾

23. Bu çok eksik bir dağıtımdır!

تِلْكَ اِذًا قِسْمَةٌ ضٖيزٰى ﴿٢٣﴾

---

[1] Bu sûrenin başından on dördüncü ayete kadar "Miraç"tan bahsedilmiştir. Bu ayet-i kerimeden anlaşıldığına göre, Miraç hadisesi iki defa yaşanmıştır. İsrâ sûresinin (Beni İsrâil sûresi) başında yer alan, İsrâ hâdisesi ise bundan ayrıdır. Ayrıca bkz. dipnot 17:2.

[2] Genel olarak "Arabistan kirazı" diye bilinen bu ağaç, anti bakteriyel özelliğe sahiptir. Bununla Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) Yüce Allah (c.c.) tarafından bahşedilen dinin, insanları her türlü batıl düşünceden koruma ve daima diri kalma özelliğine sahip olduğuna işaret edilmiştir.

[3] Yani, oraya girenler artık sığınmış ve korunmuş olurlar.

[4] Bu, İlâhî tecelliye işaret etmektedir.

24. Onlar, ancak sizin ve atalarınızın taktığı adlardır. Allah, onlar lehinde üstün bir delil indirmemiştir. Onlar, ancak bir kuruntunun ve nefislerinin heves ettiğinin peşinde koşarlar. (Oysa) kendilerine Rableri tarafından mutlaka hidayet gelmiştir.

إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ
وَآبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ
سُلْطَانٍ ط إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا
تَهْوَى الْأَنْفُسُ ج وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ
رَبِّهِمُ الْهُدٰى ط ﴿٢٤﴾

25. Yoksa insan, her dilediğini elde eder mi?

أَمْ لِلْإِنْسَانِ مَا تَمَنّٰى ﴿٢٥﴾

26. Aslında ahiret (de,) başlangıç (da, ancak) Allah'ın elindedir.

فَلِلّٰهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولٰى ﴿٢٦﴾ ع

B. 2

27. Göklerde nice melekler vardır (ki) onların şefaati, Allah'ın izin verip dilediği ve kendisinden razı (olduğundan) başkasına hiç fayda vermez.

وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمٰوَاتِ لَا تُغْنِي
شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللّٰهُ
لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضٰى ﴿٢٧﴾

28. Şüphesiz ahirete inanmayanlar, meleklere ısrarla kadın isimlerini takarlar.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
لَيُسَمُّونَ الْمَلٰئِكَةَ تَسْمِيَةَ الْأُنْثٰى ﴿٢٨﴾

29. Oysa bu hususta (hiç) bilgileri yoktur. Onlar, ancak bir zanna uyarlar. Şüphesiz zan, hakka karşı bir işe yaramaz.

وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ ط إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا
الظَّنَّ ج وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ
شَيْئًا ج ﴿٢٩﴾

30. Öyleyse Bizim zikrimizden yüz çeviren ve yalnız dünya hayatından başka bir şey istemeyenden, sen (de) yüz çevir.

فَاَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلّٰى عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ
يُرِدْ اِلَّا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَاۜ ﴿٣٠﴾

31. Bu, onların bilgilerinin zirvesidir. Şüphesiz Rabbin, yolundan sapanı (da,) doğru yolda olanı (da) en iyi bilir.

ذٰلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِۜ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ
اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِه۪ۙ وَهُوَ
اَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدٰى ﴿٣١﴾ ع

32. Göklerde ve yerdeki her şey, ancak Allah'ındır. Bunun sonucu O, kötülük işleyenlere yaptıklarına göre karşılık verir. O, en iyi amelde bulunanlara (da) en iyi mükâfatı verir.

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِۙ
لِيَجْزِيَ الَّذ۪ينَ اَسَٓاؤُ۫ا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ
الَّذ۪ينَ اَحْسَنُوا بِالْحُسْنٰىۚ ﴿٣٢﴾

33. Onlar sathi kusurlar dışında büyük günahlar ve apaçık fenalıklardan kaçınırlar. Şüphesiz Rabbin, mağfireti engin olandır. Sizi topraktan yarattığından beri ve analarınızın karnında daha cenin iken (de) çok iyi bilirdi. Öyleyse kendinizi pak saymayın. Takvayı benimsemiş olanları, ancak O en iyi bilir.

اَلَّذ۪ينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَٓائِرَ الْاِثْمِ
وَالْفَوَاحِشَ اِلَّا اللَّمَمَۜ اِنَّ رَبَّكَ
وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِۜ هُوَ اَعْلَمُ بِكُمْ اِذْ
اَنْشَاَكُمْ مِنَ الْاَرْضِ وَاِذْ اَنْتُمْ اَجِنَّةٌ
ف۪ي بُطُونِ اُمَّهَاتِكُمْۚ فَلَا تُزَكُّٓوا
اَنْفُسَكُمْۜ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقٰى ﴿٣٣﴾ ع

B. 3

34-35. (Bu kelâmdan) yüz çevireni ve (Allah yoluna) çok az bir şey vererek cimrilik edeni, hiç düşündün mü?

اَفَرَاَيْتَ الَّذ۪ي تَوَلّٰىۙ ﴿٣٤﴾
وَاَعْطٰى قَل۪يلًا وَاَكْدٰى ﴿٣٥﴾

36. Kendisinde gaybın bilgisi var (da,) öyle mi gerçeği görmekte?

اَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرٰى ﴿٣٦﴾

37-38. Yoksa Musa'nın ve sözünü yerine getiren İbrahim'in sahifelerinde bulunanlardan kendisine haber verilmedi mi?

اَمْ لَمْ يُنَبَّاْ بِمَا فِى صُحُفِ مُوسٰى ﴿٣٧﴾
وَاِبْرٰهٖيمَ الَّذٖى وَفّٰى ﴿٣٨﴾

39-40. (Yani) yük taşıyan, başkasının yükünü taşıyamaz. İnsan için çaba sarf ettiğinden başkası (da) yoktur.

اَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰى ﴿٣٩﴾
وَاَنْ لَيْسَ لِلْاِنْسَانِ اِلَّا مَا سَعٰى ﴿٤٠﴾

41. Onun çabası (ise,) mutlaka göz önünde bulundurulacaktır.

وَاَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرٰى ﴿٤١﴾

42. Sonunda kendisine onun karşılığı tastamam olarak verilecektir.

ثُمَّ يُجْزٰيهُ الْجَزَٓاءَ الْاَوْفٰى ﴿٤٢﴾

43. Nihayetinde (de) senin Rabbine ulaşılacaktır.

وَاَنَّ اِلٰى رَبِّكَ الْمُنْتَهٰى ﴿٤٣﴾

44. Güldüren ve ağlatan, ancak O'dur.

وَاَنَّهُ هُوَ اَضْحَكَ وَاَبْكٰى ﴿٤٤﴾

45. Öldüren (de,) dirilten (de,) ancak O'dur.

وَاَنَّهُ هُوَ اَمَاتَ وَاَحْيَا ﴿٤٥﴾

46-47. (Ana karnına) döküldüğünde azıcık sudan çift (olarak) erkek ve dişiyi yaratan (da,) ancak O'dur.

وَاَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰى ﴿٤٦﴾
مِنْ نُطْفَةٍ اِذَا تُمْنٰى ﴿٤٧﴾

48. Tekrar yaratmak (da,) ancak O'na aittir.

وَاَنَّ عَلَيْهِ النَّشْاَةَ الْاُخْرٰى ﴿٤٨﴾

49. Zengin eden ve fakir kılan (da,) ancak O'dur.

وَاَنَّهُ هُوَ اَغْنٰى وَاَقْنٰى ﴿٤٩﴾

50. Şi'râ (yıldızının) sahibi (de,) ancak O'dur.

وَاَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشِّعْرٰى ﴿٥٠﴾

51-52. İlk Âd (kavmini,) keza Semûd kavmini helâk eden, yalnız O'dur. Sonrasında (da onlardan) hiçbir şeyi bırakmadı.

وَاَنَّهُ اَهْلَكَ عَادًا الْاُولٰى ﴿٥١﴾ وَثَمُودَا۬ فَمَٓا اَبْقٰى ﴿٥٢﴾

53. Daha önce Nuh'un kavmini (de helâk eden O'dur). Şüphesiz onlar, en zalim ve en azgın (kimselerdi.)

وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُۜ اِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ اَظْلَمَ وَاَطْغٰىۜ ﴿٥٣﴾

54. Alt üst edilmiş (yerleşimleri de,) O yerle bir etti.

وَالْمُؤْتَفِكَةَ اَهْوٰى ﴿٥٤﴾

55. Her ne sarıyorsa, onları (da) sardı.[1]

فَغَشّٰيهَا مَا غَشّٰىۚ ﴿٥٥﴾

56. O halde, Rabbinin nimetlerinin hangi birinden şüphe ediyorsun?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكَ تَتَمَارٰى ﴿٥٦﴾

57. Bu (Peygamberimiz de,) daha önce geçmiş uyarıcılar gibi bir uyarıcıdır.

هٰذَا نَذِيرٌ مِنَ النُّذُرِ الْاُولٰى ﴿٥٧﴾

58. Yaklaşan, yaklaştı.[2]

اَزِفَتِ الْاٰزِفَةُۚ ﴿٥٨﴾

59. Onu Allah dışında uzaklaştıracak (da) yoktur.

لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللّٰهِ كَاشِفَةٌۜ ﴿٥٩﴾

60. Öyleyse bu sözden dolayı mı hayret ediyorsunuz?

اَفَمِنْ هٰذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ﴿٦٠﴾

61. Gülüyorsunuz (da) ağlamıyorsunuz.

وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ﴿٦١﴾

62. Sizler şaşırıp kalmış gafillersiniz.

وَاَنْتُمْ سَامِدُونَ ﴿٦٢﴾

63. Onun için Allah'a secde edin ve O'na ibadet edin!

فَاسْجُدُوا لِلّٰهِ وَاعْبُدُوا ﴿٦٣﴾ ع ٣ ٧

Secde Ayeti 3

[1] Yani, Yüce Allah'ın (c.c.) azabı, o yerleşimleri de sardı.
[2] Yani, Mekke kâfirleri hakkındaki son karar saati, artık yaklaştı.
[3] Bkz.: Dipnot 7:207

Sûre: 54

KAMER SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte elli altı ayettir.

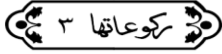
Geçen sûrede müşriklerin uydurma tanrısı “Şira”nın yıkılacağından bahsedilmiştir. Diğer bir ifade ile şirkin, uydurma tanrısı ile birlikte yok edileceği bildirilmiştir.

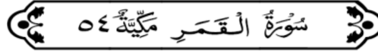
Kamer sûresinin en başında ise, o bahsedilen saatin geldiği açıklanmış ve ayın da ikiye bölünerek buna tanıklık ettiği ileri sürülmüştür. Araplar’a göre kamer ile padişahlık devri kastedilmekteydi. Kamer, yani dolunayın bu tefsiri bizzat Hz. Resûlüllah’tan (s.a.v.) rivayet edilmiştir. Kısacası müşriklerin hükümranlıkları artık ebediyen yok olmuştur ve Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) gelişi ile hayata geçecek olan inkılâp devrinin saati de böylece gelmiş bulunmaktadır.

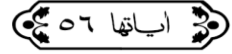
Bundan sonraki bir ayet-i kerimeye göre, o devrin müşrikleri kesinlikle ayın ikiye bölündüğünü gördüler. Müfessirler bu ayeti doğru yahut yanlış birçok değişik biçimlerde izah etmişlerdir. Ancak yukarıda belirtilen gerçek ise asla inkâr edilemez. Çünkü eğer müşrikler ayın ikiye bölündüğünü görmemiş olsalardı, o durumda onlar onun gerçekleştiğini hemen inkâr ederlerdi. Aynı şekilde müminler de imanlarından geri dönerlerdi. Onların imanlarının temeli Hz. Muhammed Resûlüllah’ın (s.a.v.) doğruluğu üzerindeydi. Müşrikler “سِحْرٌ مُسْتَمِرٌّ” diyerek, bu olayın gerçekleştiğine kesin olarak şahadet ettiler. Ancak kendilerine göre bu hadise, Hz. Muhammed’in (s.a.v.), hâşâ daima gösterdiği sihir sonucu gerçekleşmiş olmalıydı.

Daha sonra yine geçmiş müşrik kavimlerden bahsedilmiş ve her birinin kendi zamanının peygamberine mecnun dediği belirtilmiş ve onların her birinin bu küfür ve küstahlıkları sonucunda da helâk edildikleri beyan edilmiştir.

Bu sûrede bir ayet-i kerime sıkça tekrarlanmıştır. Orada Biz, nasihat alanlar için Kur’an-ı Kerim’i kolaylaştırdık diye buyrulmuştur. Eğer bir kimse geçmiş kavimlerin durumları hakkında biraz bile dikkat edecek olursa, dünya da Allah’a (c.c.) ortak koşmanın zararlarını kolaylıkla anlayabilir. Ancak nasihati kabul eden birisi var mı? Geçmiştekilerin çoğu nasihate kulak vermediler. Sonrakilerin de çoğu nasihate değer vermezler.

Kamer Sûresi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

اِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ﴿٢﴾

2. (Arap devletinin) yıkılma saati yaklaştı ve ay yarıldı.[1]

وَاِنْ يَرَوْا اٰيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُسْتَمِرٌّ ﴿٣﴾

3. Onlar bir mucize görürlerse, yüz çevirirler ve "Bu, (ancak) öteden beri süregelen bir aldatmacadır," derler.

وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا اَهْوَٓاءَهُمْ وَكُلُّ اَمْرٍ مُسْتَقِرٌّ ﴿٤﴾

4. Onlar yalanladılar ve arzularının peşinden gittiler. Oysa her iş için bir zaman tayin edilmiştir.

وَلَقَدْ جَٓاءَهُمْ مِنَ الْاَنْبَٓاءِ مَا ف۪يهِ مُزْدَجَرٌۙ ﴿٥﴾

حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ فَمَا تُغْنِ النُّذُرُۙ ﴿٦﴾

5-6. Şüphesiz onlara, içinde (güçlü) uyarı (ve) etkileyici hikmet bulunan bazı haberler geldi. Yine (de) uyarılar bir işe yaramadı.

فَتَوَلَّ عَنْهُمْۢ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ اِلٰى شَيْءٍ نُكُرٍۙ ﴿٧﴾

7. Onun için onlardan yüz çevir. (Onlar) bir çağıranın pek hoş olmayan bir şeye çağıracağı günü (görecekler.[2])

خُشَّعاً اَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْاَجْدَاثِ كَاَنَّهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌۙ ﴿٨﴾

8. (Rezillikten dolayı) gözleri (yere) inmiş olacak. Onlar (her tarafa) dağılmış çekirgeler gibi mezarlardan çıkacaklar.

---

[1] Bu ayet-i kerime ile ilgili detaylı bilgi için bu sûrenin başlangıcında yer alan tanıtımına bakınız.
[2] "Hoş olmayan şey"den azap kastedilmiştir.

9. Çağırana doğru koşarak giden kâfirler, “Bu çetin bir gündür!” diyecekler.

مُهْطِعِينَ اِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكَافِرُونَ
هٰذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ﴿٩﴾

10. Onlardan önce Nuh’un kavmi (de) yalanlamıştı. Sonunda onlar kulumuzu yalancı yerine koydular ve “Bu deli ve kovulmuş biridir,” dediler.

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا
عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ ﴿١٠﴾

11. Nihayet o Rabbine seslendi (ve dedi ki:) “Ben yenilgiye uğramış biriyim. Onun için bana yardım et.”

فَدَعَا رَبَّهُ اَنّ۪ي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ ﴿١١﴾

12. Bunun üzerine Biz göğün kapılarını şiddetle (ve) durmadan yağan su ile açtık.

فَفَتَحْنَا اَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ ﴿١٢﴾

13. Biz yerden (de) pınarlar fışkırttık. Böylece (her iki) su, önceden kararlaştırılmış bir iş için birikip (birleştiler.)

وَفَجَّرْنَا الْاَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ
عَلٰٓى اَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿١٣﴾

14. Biz (Nuh’u) tahtalar ve çivilerden (yapılmış bir gemiye) bindirdik.

وَحَمَلْنَاهُ عَلٰى ذَاتِ اَلْوَاحٍ وَدُسُرٍ ﴿١٤﴾

15. O, gözümüzün önünde ilerliyordu. Bu, inkâr edilen için bir karşılıktı.

تَجْر۪ي بِاَعْيُنِنَا جَزَاءً لِمَنْ كَانَ كُفِرَ ﴿١٥﴾

16. Biz onu (büyük bir) alâmet olarak bıraktık. Öyleyse nasihat almak isteyen var mı?

وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا اٰيَةً فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ﴿١٦﴾

17. Neticede Benim azabım ve korkutmam ne kadar (çetin) idi?

فَكَيْفَ كَانَ عَذَاب۪ي وَنُذُرِ ﴿١٧﴾

18. Şüphesiz Biz, Kur’an’ı nasihat (almanız) için kolay kıldık. Öyleyse nasihat almak isteyen var mı?

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ
مُدَّكِرٍ ﴿١٨﴾

19. Âd kavmi (de peygamberlerini) yalanlamıştı. Neticede Benim azabım ve korkutmam ne kadar (çetin) idi?

كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿١٩﴾

20. Şüphesiz Biz, onların üzerine uğursuz ve kalıcı bir günde şiddetle esen rüzgârı gönderdik.[1]

اِنَّٓا اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي
يَوْمِ نَحْسٍ مُسْتَمِرٍّ ﴿٢٠﴾

21. O, insanları sökülmüş hurma kütükleri gibi koparıp atardı.

تَنْزِعُ النَّاسَ كَاَنَّهُمْ اَعْجَازُ نَخْلٍ
مُنْقَعِرٍ ﴿٢١﴾

22. Neticede Benim azabım ve korkutmam ne kadar (çetin) idi?

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٢٢﴾

23. Şüphesiz Biz, Kur'an'ı nasihat (almanız) için kolay kıldık. Öyleyse nasihat almak isteyen var mı?

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ
مُدَّكِرٍ ﴿٢٣﴾ ع ١ ٢٣ ٨

B. 2

24. Semûd (kavmi de) peygamberleri yalanlamıştı.

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ﴿٢٤﴾

25. Sonunda dediler ki: "Aramızdan bir insana mı tabi olalım? Şüphesiz o zaman biz, kesinlikle büyük bir sapıklık ve deliliğe (yakalanmış) oluruz."

فَقَالُٓوا اَبَشَرًا مِنَّا وَاحِدًا نَتَّبِعُهُٓ اِنَّٓا اِذًا
لَفِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٢٥﴾

26. "(Allah'ın) vahyi aramızdan yalnız ona mı indirildi? Aslında o, çok yalancı ve böbürlenen biridir."

ءَاُلْقِيَ الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ
كَذَّابٌ اَشِرٌ ﴿٢٦﴾

27. Onlar, yarın kesinlikle kimin çok yalancı ve böbürlenen olduğunu anlayacaklar.

سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَنِ الْكَذَّابُ الْاَشِرُ ﴿٢٧﴾

[1] Zaman insanlar için kesinlikle uğursuz değildir. Ancak burada, insanların kendi uğursuzlukları zamana isnat edilmektedir.

28. Şüphesiz kendilerini sınamak için Biz, bir dişi deveyi göndereceğiz. (Ey Salih,) onları izle ve sabırlı ol!

إِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةِ فِتْنَةً لَهُمْ
فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ ﴿٢٨﴾

29. Onlara suyun aralarında taksim edildiğini bildir. Her (hizip ancak kendi) su içme sırasına göre gelmelidir.

وَنَبِّئْهُمْ اَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ ۚ كُلُّ
شِرْبٍ مُحْتَضَرٌ ﴿٢٩﴾

30. Bunun üzerine onlar liderlerini çağırdılar. O (da) acele ile (gelip dişi devenin ayak) bileklerini kesti.

فَنَادَوْا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطٰى فَعَقَرَ ﴿٣٠﴾

31. Neticede Benim azabım ve korkutmam ne kadar (çetin) idi?

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابٖي وَنُذُرِ ﴿٣١﴾

32. Şüphesiz Biz, onlara yüksek sesli tek bir (azap) indirdik. Onlar, kesilip çiğnenmiş, (çalıdan) bir çit gibi oldular.

اِنَّٓا اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً
فَكَانُوا كَهَشٖيمِ الْمُحْتَظِرِ ﴿٣٢﴾

33. Şüphesiz Biz, Kur'an'ı nasihat (almanız) için kolay kıldık. Öyleyse nasihat almak isteyen var mı?

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ
مُدَّكِرٍ ﴿٣٣﴾

34. Lût kavmi (de) uyarıcıları yalanlamıştı.

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ ﴿٣٤﴾

35. Şüphesiz Biz Lût'un ailesi dışında kendilerine, küçük taşlarla dolu, şiddetli bir rüzgâr gönderdik. Seher (vaktinde) Biz, (Lût'un ailesini) kurtardık.

اِنَّٓا اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا اِلَّٓا اٰلَ
لُوطٍ ۜ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ۙ ﴿٣٥﴾

36. (Bu,) Katımızdan bir nimetti. Biz, şükredene böyle karşılık veririz.

نِعْمَةً مِنْ عِنْدِنَا ۜ كَذٰلِكَ نَجْزٖي
مَنْ شَكَرَ ﴿٣٦﴾

37. Şüphesiz (Lût,) kendilerini yakalayışımızla korkutmuştu. Ancak onlar, uyarılar hakkında tartışmaya başladılar.

وَلَقَدْ اَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا
بِالنُّذُرِ ﴿٣٧﴾

38. Şüphesiz onlar, misafirleri konusunda onu saptırmak istediler. Biz (de) gözlerinin üzerine bir perde çekip, “Azabımı ve korkutmamı tadın,” (dedik.)

وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ ضَيْفِه۪ فَطَمَسْنَٓا
اَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَاب۪ي وَنُذُرِ ﴿٣٨﴾

39. Şüphesiz kalıcı azap kendilerine bir sabah erkenden geldi.

وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُسْتَقِرٌّۚ ﴿٣٩﴾

40. (Onlara,) “Artık azabımı ve korkutmamı tadın,” (dedik.)

فَذُوقُوا عَذَاب۪ي وَنُذُرِ ﴿٤٠﴾

41. Şüphesiz Biz, Kur’an’ı nasihat (almanız) için kolay kıldık. Öyleyse nasihat almak isteyen var mı?

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ
مُدَّكِرٍ ﴿٤١﴾ ع ٢ ١٨ ٩

B. 3

42. Şüphesiz Firavun’un kavmine (de) uyarıcılar geldi.

وَلَقَدْ جَٓاءَ اٰلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُۚ ﴿٤٢﴾

43. Onlar tüm mucizelerimizi yalanladılar. Bunun üzerine Biz (de) onları, tam olarak üstün ve güçlü birinin yakalaması gibi yakaladık.

كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا كُلِّهَا فَاَخَذْنَاهُمْ اَخْذَ عَز۪يزٍ
مُقْتَدِرٍ ﴿٤٣﴾

44. Sizin (çağınızın) kâfirleri, (geçmiştekilerden) daha mı iyidir? Yoksa (eski) Kitaplar’da (azaptan) kurtulacağınız mı (yazılıdır?)

اَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِنْ اُو۬لٰٓئِكُمْ اَمْ لَكُمْ
بَرَٓاءَةٌ فِي الزُّبُرِۚ ﴿٤٤﴾

45. Yoksa “Biz öç alan bir topluluğuz,” mu diyorlar?

اَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَم۪يعٌ مُنْتَصِرٌ ﴿٤٥﴾

46. Yakında bu topluluk yenilgiye uğratılacak ve onlar (da) arkalarını dönüp kaçacaklar.[1]

سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ﴿٤٦﴾

---

[1] Mekke’de indirilen bu sûrede önceden verilen bu haber, Ahzâb (Hendek) savaşında aynen gerçekleşmiştir. Bu da Kur’an-ı Kerim’in Yüce Allah’ın (c.c.) kelâmı olduğunu, İslâm dininin gerçek bir din olduğunu ve Hz. Muhammed-i Mustafa’nın (s.a.v.) da doğru bir peygamber olduğunu kanıtlayan, çok önemli bir delildir.

47. Aslında onlara (inkılâp) saati vadedildi. O saat ne çetin ve ne acı olacaktır.

بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ اَدْهٰى
وَاَمَرُّ ﴿٤٧﴾

48. Şüphesiz suçlular, sapıklık ve çılgınlık içinde olacaklar.

اِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلٰلٍ وَسُعُرٍ ﴿٤٨﴾

49. Ateşe yüzüstü sürüklenecekleri gün (onlara,) “Cehennem (azabının) dokunuşunu tadın!” (denilecek.)

يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلٰى وُجُوهِهِمْ
ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٩﴾

50. Şüphesiz Biz, her şeyi (belli bir) ölçüye göre yarattık.

اِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنٰهُ بِقَدَرٍ ﴿٥٠﴾

51. Bizim emrimiz, ancak göz açıp kapayıncaya kadar (geçen) bir anda (gerçekleşir.)

وَمَا اَمْرُنَا اِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ﴿٥١﴾

52. Şüphesiz Biz, daha önce (de) sizin gibileri yok ettik. Öyleyse nasihat almak isteyen var mı?

وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا اَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ
مِنْ مُدَّكِرٍ ﴿٥٢﴾

53. Onların yaptıkları her iş, Kitaplar’da (mevcuttur.)

وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ ﴿٥٣﴾

54. Küçük ve büyük her şey yazılıdır.

وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌ ﴿٥٤﴾

55-56. Şüphesiz takvayı benimseyenler, Cennetler’de ve bolluk içerisinde, doğruluk tahtında (ve) kudretli bir Hükümdar’ın huzurunda olacaklar.

اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنّٰتٍ وَنَهَرٍ ﴿٥٥﴾
فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ
مُقْتَدِرٍ ﴿٥٦﴾

Sûre: 55

RAHMAN SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yetmiş dokuz ayettir.

Bu sûrede insanoğlu ve Kur'an-ı Kerim hakkında ayrı ayrı kelimeler kullanılmıştır. Kur'an-ı Kerim hakkında "خَلْق" kelimesi kullanılmayarak, bu kelime insanoğlu için kullanılmıştır. Bu sûreye dikkat etmediklerinden dolayı, orta çağda yaşayan bazı Müslümanlar Kur'an'ın "مخلوق" yani yaratılmış olduğuna bazıları da "غير مخلوق" yani yaratılmamış olduğuna inanıyorlardı. Bunun neticesinde Müslümanlar arasında çok kan akıtılmıştı.

Bu sûrede "ميزان"den yani tevazün ya da dengeden bahsedilmiştir. Göklerde de bu dengeyi görmemiz mümkündür. Her yücelik aslında bu dengeye muhtaçtır. O bakımdan, eğer Allah'ın (c.c.) mümin kulları daima bu dengeyi koruyacak olurlarsa ve eşitliğe aykırı hiçbir söz söylemezlerse yahut hiçbir hareket ve davranışta bulunmazlarsa, Yüce Allah (c.c.) da onlara yücelikler bahşedecektir.

Daha sonra cinlere ve insanlara birlikte hitap edilerek, ikiniz Yüce Allah'ın (c.c.) hangi nimetini inkâr edersiniz, sorusu sıkça tekrarlanmıştır. Bu arada cinler ve insanların yaratılışlarının farkı da açıklanmış ve cinlerin ateşin alevinden yaratılmış oldukları beyan edilmiştir. Günümüzde cin kelimesi değişik şekillerde izah edilmektedir. Bu kelimeye ait bir açıklama, virüs ve bakterilerin de cin oldukları yönündedir. Bunlar, bu kâinatın başlangıcında gökten gelen ateşli ışımanın etkisiyle vücut buldular. Günümüz bilim adamları bakteri ve virüslerin direk olarak ateş yahut ısı ile vücuda geldikleri hususunda hem fikirdirler.

Bu sûrede insanoğlu hakkında önceden bir haber verilmiştir. Bu yüce bir hikmete dayalı olup, yaratılışın derin sırlarını açığa vurmaktadır. İnsanoğlunun çamurdan yaratıldığı düşüncesi tüm eski kitaplarda yer almaktadır. Ancak insanoğlunun ses veren, kuru çamur parçalarından yaratıldığı hususu Kur'an-ı Kerim'den önce hiçbir İlâhi Kitap'ta beyan edilmemiştir. Burada bunun tüm detayına girmek mümkün değildir. Ancak bilim adamları bir gerçekten haberdardırlar. Yaratılma esnasında öyle bir safha söz konusu olmuştur ki, yaratılış ile ilgili maddelerden oluşan bulaşık karışımın parçalar şeklinde kuruması gerekmiştir. Sonrasında deniz, o kurumuş maddeleri tekrar kendi dalgalarına katmış ve böylece insanın yaratılışındaki kimyasal ilerlemenin de yolculuğu başlamıştır. Bu

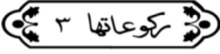
yolculukta yaratılışın ilk safhasındaki kimyasal yapıya geri dönülmemesi gerekmekteydi.

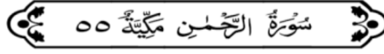
Daha sonra, Yüce Allah (c.c.) iki denizin arasında bulunan ve onları birbirinden ayıran engeli ortadan kaldıracak ve bunları birleştirecek diye, önceden verilen bir haber beyan edilmiştir.

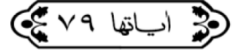
Bundan sonra ise, Kur'an'ın vahyinin inmekte olduğu çağda kimsenin asla düşünemeyeceği bir ayet-i kerime yer almıştır. O devirde, insanoğlunun yer ile göklerin sınırlarını aşmaya çalışacağını ve hem büyük hem de küçük insanların buna teşebbüs edeceklerini, kim hayal edebilirdi ki?

İnsanoğlunun aya ve uzaya gitmesi ile böyle bir çaba başlamıştır. Bundan böyle daha uzak yıldızlara ulaşmak üzere çaba sarf edilmektedir. Ancak Kur'an-ı Kerim'in önceden bildirdiğine göre, "سلطان" yani kuvvetli ve yüce bir delil dışında, kâinatın sınırlarını kimse aşamaz. Ne zaman böyle bir teşebbüste bulunulacak olsa, onların üzerine ateş ve erimiş bakır yağdırılacaktır. Bilim adamları, gök cisimlerinin çarpmasından korunmak üzere, eldeki imkânlara uygun bütün tedbirler alınmadan, uzay araçlarına binip uzaya seyahat edemeyeceklerini iyi bilirler.

Sonrasında Cehennem'i misal olarak beyan ettikten sonra, Cennet'in misali açıklamasına başlanmıştır. Okuyan herkesi, burada yer alan açıklamayı zahiri olarak kabul etmemeleri yönünde uyarıyoruz. Bu bütünüyle misali bir açıklamadır. Bunun üzerinde iyice düşünmek neticesinde, bilgili kimseler irfanın birçok yeni incilerini elde edebilirler. Aksi takdirde onların düşünceleri sağa sola sapacak ve hiçbir şey de elde edemeyeceklerdir. Cennet'in maddi olarak algılanması sonucunda, birçok konunun çözümü okuyanın eline geçmeyecektir. Kısacası Yüce Allah'ın (c.c.) ismi çok bereketlidir. O'nun bereketlerini saymak mümkün değildir. O, "Zülcelalî vel İkram"dır, yani ululuk ve yüce şeref sahibidir.

Rahman Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

2-3. Rahman (olan Allah,) Kur’an’ı öğretti.

اَلرَّحْمٰنُۙ ٢

عَلَّمَ الْقُرْاٰنَۜ ٣

4-5. O, insanı yarattı, ona (kendini) ifade etmeyi öğretti.

خَلَقَ الْاِنْسَانَۙ ٤

عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ٥

6. Güneş ile ay belli bir hesaba göre (hareket etmektedir.)

اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍۖ ٦

7. Bitkiler ve ağaçlar (da O’na) itaat eder.

وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ٧

8-9. Göğün (şanı ne yücedir!) Onu, O yükseltti ve tartıda haddi aşmayın (diye) ölçüyü, O yerleştirdi.

وَالسَّمَٓاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْم۪يزَانَۙ ٨

اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْم۪يزَانِ ٩

10. Tartıyı adaletle (ve doğru yapın.) Ölçüyü eksik tutmayın.

وَاَق۪يمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا
الْم۪يزَانَ ١٠

11. Yeryüzü (de ne şanlıdır!) O, onu yaratıklarının (faydası) için var etti.

وَالْاَرْضَ وَضَعَهَا لِلْاَنَامِۙ ١١

12-13. Orada (çeşitli) meyveler, salkımlı hurma ağaçları, kabuklu taneler ve güzel kokulu (çiçekler ve ağaçlar) bulunur.

ف۪يهَا فَاكِهَةٌۖ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِۖ ١٢

وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُۚ ١٣

14. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?[1]

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٤﴾

15. O, insanı pişmiş bir kaba benzeyen, ses veren kurumuş balçıktan yarattı.

خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِۙ ﴿١٥﴾

16. Cinleri (ise,) ateşin alevinden yarattı.

وَخَلَقَ الْجَٓانَّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍۚ ﴿١٦﴾

17. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٧﴾

18. (O,) iki doğunun (da) Rabbidir ve iki batının (da) Rabbidir.

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِۚ ﴿١٨﴾

19. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٩﴾

20. (O,) iki denizi akıttı. (Gelecekte ise) onlar, birleşecekler.

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِۙ ﴿٢٠﴾

21. (Şimdilik) aralarında bir engel bulunduğu (için) ikisi (de) onu aşamazlar.[2]

بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِۚ ﴿٢١﴾

22. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٢﴾

23. Her ikisinden inci ve mercan çıkar.

يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُۚ ﴿٢٣﴾

---

[1] Ayet 14 ile 16'da zikredilen insanlar ve cinler kelimeleri birden çok anlama gelmektedir. Burada cinden kasıt büyük kapitalist devletlerdir ve insandan kasıt da küçük devletlerdir. Yine cinden çok zengin ve büyük insanlar, insan kelimesinden ise avam ve halk anlaşılmaktadır.

[2] Yüce Allah (c.c.) burada, ayet-i kerimenin indiği dönemde iki denizin bir engelle (yani bir kara parçası ile) birbirinden ayrı bulunduğunu, ama ileriki bir zamanda bunların birleşeceğini belirtmiştir. Süveyş Kanalı, Kızıldeniz ile Akdeniz'i, Panama Kanalı ise, Atlantik ve Pasifik Okyanuslarını birleştirmiştir. Böylece bu gaybi haber de gerçekleşmiştir.

24. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٤﴾

25. Denizde dağlar gibi yükseltilecek olan gemiler (de) O'nun (sanatının eseridir.)

وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَاٰتُ فِي الْبَحْرِ
كَالْاَعْلَامِۚ ﴿٢٥﴾

26. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٦﴾

B. 2

27. Yeryüzünde bulunan her şey sona erecek olandır.

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍۚ ﴿٢٧﴾

28. (Ancak) ululuk ve yücelik sahibi olan Rabbinin şanı ve büyüklüğü baki kalacaktır.

وَيَبْقٰى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ
وَالْاِكْرَامِۚ ﴿٢٨﴾

29. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٩﴾

30. Göklerde ve yerdeki herkes (ihtiyaçlarını) O'ndan diler. O, her an (yepyeni) bir yüceliktedir.

يَسْـَٔلُهُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ
كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فٖي شَاْنٍۚ ﴿٣٠﴾

31. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣١﴾

32. Ey iki büyük güç! Biz mutlaka ikinizin (de) hesabını göreceğiz.

سَنَفْرُغُ لَكُمْ اَيُّهَ الثَّقَلَانِۚ ﴿٣٢﴾

33. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٣﴾

34. Ey cin ve insan toplulukları! Göklerin ve yerin sınırlarından dışarı çıkmaya gücünüz yetiyorsa, çıkın. Ancak elinizde güçlü bir delil olmadan asla kaçamazsınız.[1]

يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنِ اسْتَطَعْتُمْ
اَنْ تَنْفُذُوا مِنْ اَقْطَارِ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ فَانْفُذُوا ۜ لَا تَنْفُذُونَ
اِلَّا بِسُلْطَانٍ ﴿٣٤﴾

35. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٥﴾

36. Her ikinizin üzerine (de) ateşten bir alev ile (erimiş) bakır gönderilecektir. (Bilin ki) ikiniz asla üstün gelemezsiniz.[2]

يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِنْ نَارٍ ۙ وَنُحَاسٌ
فَلَا تَنْتَصِرَانِ ﴿٣٦﴾

37. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٧﴾

38. Gökyüzü yarılıp kırmızı bir deri gibi olunca, (işte o kararın çıkma günüdür.)

فَاِذَا انْشَقَّتِ السَّمَٓاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً
كَالدِّهَانِ ﴿٣٨﴾

39. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٩﴾

40. O gün, insanlara (da), cinlere (de), günahları hakkında sorulmayacaktır.[3]

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْـَٔلُ عَنْ ذَنْبِهٖ اِنْسٌ
وَلَا جَٓانٌّ ﴿٤٠﴾

[1] Cinler hakkında bkz. dipnot 6:101. Bu ayet-i kerimeden anlaşıldığına göre, ister büyük güçler, isterse alelâde insanlar, ellerinde kuvvetli deliller varsa bu kâinatın sırlarını keşfedebilirler. Ancak bu kâinatın sınırlarını aşıp dışarı çıkmaları kesinlikle mümkün değildir.

[2] Bu ayet-i kerimede kozmik dalgalara ve bombalara işaret edilmiştir. Ayrıca uzaya gidenlerin bir çeşit ateş ve duman ile karşılaşacakları bildirilmiştir.

[3] Yani suçlular kendiliğinden alâmetlerinden tanınacaklar.

41. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤١﴾

42. Suçlular, yüzlerindeki belirtiler ile tanınacaklar. Böylece onlar perçemleri ve ayaklarından yakalanacaklar.

يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسٖيمٰيهُمْ فَيُؤْخَذُ
بِالنَّوَاصٖي وَالْاَقْدَامِۚ ﴿٤٢﴾

43. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٣﴾

44. Suçluların inkâr ettikleri Cehennem, işte budur.

هٰذِهٖ جَهَنَّمُ الَّتٖي يُكَذِّبُ بِهَا
الْمُجْرِمُونَۢ ﴿٤٤﴾

45. Onlar, onunla kaynar su arasında dolaşacaklar.

يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمٖيمٍ اٰنٍۚ ﴿٤٥﴾

46. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٦﴾ ع ٢ ١٢

B. 3

47. Rabbinin azametinden korkan için iki Cennet vardır.[1]

وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ جَنَّتَانِۚ ﴿٤٧﴾

48. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِۙ ﴿٤٨﴾

49. Bu iki (Cennet'te) çok dallı (ağaçlar) bulunacaktır.[2]

ذَوَاتَٓا اَفْنَانٍۚ ﴿٤٩﴾

50. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٠﴾

---

[1] Yani hem bu dünyada, hem de ahirette huzur bulup, Yüce Allah'ın (c.c.) rızasına nail olacaklar.

[2] Diğer bir ifade ile her iki Cennet'te de birçok farklı çeşitte meyveler bulunan ağaçlar olacak. İnananların Yüce Allah'ın (c.c.) rızası uğrundaki amelleri ve çektikleri sıkıntıları, Cennet'te meyvelerle bezenmiş ağaçlara dönüşecektir.

فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِۚ ﴿٥١﴾

51. Her ikisinde, iki (de) pınar akıyor olacak.

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٢﴾

52. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِۚ ﴿٥٣﴾

53. Her ikisinde meyveler çiftler halinde bulunacaktır.

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٤﴾

54. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

مُتَّكِـِٔينَ عَلٰى فُرُشٍ بَطَٓائِنُهَا مِنْ
اِسْتَبْرَقٍۜ وَجَنَا الْجَنَّتَيْنِ دَانٍۚ ﴿٥٥﴾

55. (Cennettekiler,) astarları kalın ipekten döşemeler üstünde yaslanıyor olacaklar. Her iki Cennet'in olgun meyveleri (ise ağırlıktan) aşağı sarkmış olacaklar.

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٦﴾

56. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِۙ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ
اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَٓانٌّۚ ﴿٥٧﴾

57. Orada gözlerini yere indirmiş hanımlar olacak. İnsanlar ve cinlerden hiçbiri (Cennetlikler'den) önce kendilerine dokunmamıştır.

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِۚ ﴿٥٨﴾

58. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

كَاَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُۚ ﴿٥٩﴾

59. (O hanımlar) tıpkı yakut ve mercan gibi olacaklar.

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٠﴾

60. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

هَلْ جَزَٓاءُ الْاِحْسَانِ اِلَّا الْاِحْسَانُۚ ﴿٦١﴾

61. İyiliğin karşılığı, iyilikten başkası olabilir mi?

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٢﴾

62. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِۚ ﴿٦٣﴾

63. (Bu) ikisinden başka iki Cennet (daha) vardır.

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِۙ ﴿٦٤﴾

64. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

مُدْهَٓامَّتَانِۚ ﴿٦٥﴾

65. İki (Cennet de) koyu yeşil (renkte) olacaklar.

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِۚ ﴿٦٦﴾

66. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِۚ ﴿٦٧﴾

67. İkisinde (de) fışkıran iki pınar bulunacak.

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٨﴾

68. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌۚ ﴿٦٩﴾

69. İkisinde (de çeşitli) meyveler, hurmalar ve narlar bulunacak.

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِۚ ﴿٧٠﴾

70. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌۚ ﴿٧١﴾

71. (Bu Cennetler'de de) çok terbiyeli ve güzel hanımlar olacaklar.

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِۚ ﴿٧٢﴾

72. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

حُورٌ مَقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِۚ ﴿٧٣﴾

73. (Çadırların) içinde (de) kara gözlü hanımlar bulunacaklar.

فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِۚ ﴿٧٤﴾

74. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

75. İnsanlar ve cinlerden hiçbiri (Cennetlikler'den) önce onlara dokunmamıştır.

لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَآنٌّ ﴿٧٥﴾

76. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٧٦﴾

77. (Cennetlikler) yeşil döşemeler (üzerinde,) en değerli ve en güzel yastıklara yaslanmış olacaklar.

مُتَّكِـِٕيْنَ عَلٰى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَّعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ﴿٧٧﴾

78. (Ey cinler ve insanlar!) Öyleyse ikiniz, Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edeceksiniz?[1]

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٧٨﴾

79. Ululuk ve yüce (şeref) sahibi olan Rabbinin adı çok bereketlidir.

تَبٰرَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلٰلِ وَالْاِكْرَامِ ﴿٧٩﴾

ع ٣ ١٣

---

[1] Müslüman Ahmediye Cemaati'nin kurucusu vadedilen Mesih ve Mehdi Hz. Mirza Gulam Ahmed (a.s.) Cennet ve Cehennem'in gerçeğini şöyle izah etmiştir:
"Yüce Allah (c.c.) imanı, içinden ırmaklar akan bir bahçeye benzetmiştir……..ırmakların bahçeler ile olan alakası gibi, amellerin de iman ile benzer bir alakası bulunur. Bir bahçe su olmadan nasıl yeşil kalamazsa, hiçbir iman da hayırlı ameller olmadan, diri bir iman olarak adlandırılamaz…….Cennet'in asıl gerçeği şudur: O, bu dünyadaki iman ile amelin bir gölgesidir. O, dışarıdan gelip, insana nasip olacak yeni bir şey değildir. Aksine insanın Cenneti, ancak insanın kendisinden çıkar. Her insanın Cenneti, lezzeti aynen bu dünyada başlayan, kendi imanı ve salih amellerinden başkası değildir. Burada iman ile amellerin bahçeleri gizli bir şekilde gözükür ve onların nehirlerini bile görmek mümkündür. Ancak ahiret âleminde ise, aynı bahçeler açıkça hissedilecektir." (Ruhanî Hazain; C10; S.390)
"Kur'an-ı Kerim, ahiret âleminde imanın pak ağaçlarını, üzüm, nar ve güzel güzel meyvelere benzetmiştir. O günde (iman,) o meyveler şeklinde olacak ve görünecek, diye de buyurmuştur. Aynı şekilde, ahiret âleminde imansızlığın pis ağacına da "Zakkum" adı verilmiştir." (Ruhanî Hazain; C10; S.392)
"Yüce Allah (c.c.) bu dünyanın iman ile ilgili kelimelerini Cennet'e benzetmiştir. Aynı şekilde imansızlık kelimelerini de "Zakkum" ağacına benzetmiştir ve onu Cehennem olarak adlandırmıştır. Keza Cennet ile Cehennem'in kökü bu dünyada başlar, diye açıklamıştır. Cehennem, Allah'ın (c.c.) gazabı ve günah sonucu alevlenen ateş olup, ilk olarak kalbe üstün gelir. Bu da, bu ateşin esas kökünün kalbe üstün gelen üzüntüler, hayal kırıklıkları ve sıkıntılar olduğuna bir işarettir. Çünkü bütün manevi azaplar, ilk olarak kalpten başlar ve sonra da tüm bedeni sarar." (Ruhanî Hazain; C10; S.393)
"Yüce Allah'ın (c.c.) pak kelâmında, Cennet ve Cehennem bu maddi dünya gibi değildir. Aslında her ikisinin başlangıcı ve kaynağı manevi şeylerdir. Bunlar elbette ikinci âlemde maddi şekilde görünecektir, fakat bu maddi âlemden olmayacaktır." (Ruhanî Hazain; C10; S.393)
"Yüce Allah'tan (c.c.) korkan ve O'nun yüceliği ve celâlinin mertebesinden de korku duyan bir kimse için, biri bu dünyada, diğeri ise ahirette bulunan iki Cennet vardır." (Ruhanî Hazain; C10; S.386)

Sûre: 56

VÂKIA SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke'deki ilk devirde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte doksan yedi ayettir.

Bu sûrenin başında, geçen sûrenin ileri sürdüğü ve önceden verdiği haberlerin mutlaka gerçekleşeceği beyan edilmiştir. Özellikle geçen sûrede anlatılmış olan, ölümden sonra tekrar dirilmek hakkındaki haberlerin, mutlaka yerine geleceği beyan edilmiştir.

Daha sonra ise, İslâm dininin ilk ve son devrinde fedakârlıklarda bulunanlar arasında bir mukayese yapılmıştır. Bundan da anlaşıldığına göre, İslâm'ın bahsi geçen her iki devrinde de fedakârlıklarda bulunanlar, bunu gerçekleştirmek konusunda birbirlerine benzeyeceklerdir. Hatta onlara birbirlerine benzer dereceler bahşedilecektir. Buna rağmen ilk devirde fedakârlıkta bulunanların birçoğu, son devirdekilerden hem sayıca hem de mertebece daha üstün olacaklar. Ancak son devirdekilerin bazılarına, hiç şüphesiz ilk devirdekilere benzer üstünlükler bahşedilecektir.

Aynı şekilde, her iki devrin bedbahtlarından da bahsedilmiştir. Onlar, sol taraftakiler diye adlandırılmışlardır. Bunlardan kötü kimseler kastedilmiştir. Kendilerini Cehennem'e götürecek olan sıfatları hakkında da burada bilgi verilmiştir.

Bu sûrede temsili olarak Cehennemlikler'den de Cennetlik olanlardan da bahsedilmiştir. İnsanların maddi vücutları ile değil, aksine hiç akıl edemeyecekleri değiştirilmiş bir şekilde tekrar kaldırılacakları bildirilmiştir.

Dikkate değer olan, burada insanların hangi şekilde kaldırılacaklarının açıklanmış olmasıdır. Aslında bu sûrede bir uyarıda da bulunulmuştur. Kelimeleri zahiri anlamları ile aynen algılamamalısınız, çünkü bunlar sadece misallerdir, ancak asıl olan gerçeği siz bilemezsiniz denmiştir.

Daha sonra, üzerinde düşünüldüğü takdirde bağnaz olmayan birine ait kalbin Yüce Allah'tan (c.c.) başka kimsenin yapamayacağına şahadet edeceği dört konu beyan edilmiştir.

İlk olarak insanın yaratılmasında öncülük eden maddeden bahsedilmiştir. Bu insanın sonradan belirlenecek olan karmaşık ve inceden inceye özelliklerinin bir arada toplandığı çıkış noktasıdır. Örneğin göz, kulak, burun, ağız, boğaz ya da konuşma yeteneği gibi özelliklerin her birinin ne denli gelişeceği ve ne zaman gelişiminin tamamlanacağı bilgisi, burada kesin olarak oluşturulmuştur.

Bir örnek olarak dişleri ele alabiliriz. Süt dişleri bebeğin doğumundan belli bir müddet sonra çıkarlar ve belli bir süre sonunda ise bunlar dökülmeye başlarlar. Çocukluk döneminde dişlerinin sağlığı yeterince korunmamış olanlar da, böylece bunun kötü etkilerinden korunmuş olurlar. Bundan sonra ergenlik dönemine ait dişler belirmeye başlar ve yetişkinliğe eren her insan bunları daha bilinçli olarak korumakla sorumlu olur. Bu dişlerin büyümesi ise belli bir seviyede gerçekleşip, sonra da durur. Acaba bu dişler neden sürekli uzamazlar? Buna ne engel olur? Aslında bu insanın DNA'sında şifrelenmiş bir programdır. Yüce Allah'ın (c.c.) kaderine göre o dişler de, ancak ona tabidirler. Bilim adamlarına göre dişler aşınma hızlarına paralel uzarlar. Eğer dişler kontrolsüz bir şekilde uzayacak olsalardı ve kendilerine engel olabilecek bir sistem de bulunmasaydı, insanın alt dişlerinin başın içinden geçip beynini yarması kaçınılmaz olurdu. Benzer şekilde üst dişler de ağzı yırtıp göğsü yaralayacak şekilde uzardı. Yüce Allah (c.c.), siz mi bu yetenekleri yarattınız, demiştir. Bunun cevabı tabii ki, "hayır"dır.

Aynı şekilde insan, bizzat kendisinin yere tohumlar ektiğini sanır. Onlar neticesinde ağaçlar, sebze ve meyveler çok derin ve anlaşılması güç bir sistem sonucu yetişirler. Bu sistem kendiliğinden var olamaz.

İnsan hayatının idame ettirilmesi için ise gökten su, yani yağmur yağar. İnsanoğlunun bu sistemin üzerinde de bir yaptırımı yoktur.

Diğer taraftan insanlar, bir ateş topu üzerinde yolculuk yaparak göklerin yükseklerine ulaşmayı arzu ederler. Bu bile Yüce Allah'ın (c.c.) kaderine göre işler. Aksi takdirde aynı ateş insanoğlunu yükseklere taşımak yerine onları yakıp kül de edebilir. Bunlarla ilgili Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) önceden verdiği bir haber bulunmaktadır. O, ateş ile hareket edecek bazı binekler olacak, ancak o ateş yolcularına hiç bir zarar vermeyecek, diye bildirmiştir.

Sonra yıldızlar adına şahadet verilmiştir. O çağın insanları, yıldızların çok küçük parlayan inciler veya taşlar olduklarını zannediyorlardı. Ancak Yüce Allah (c.c.), eğer sizler o küçük görünen yıldızların gerçek mahiyetlerini bilseniz, şüphesiz hayretler içinde kalırdınız, diye buyurmuştur. Bu yıldızlar, ayın, güneşin, yeryüzünün ve gezegenlerin, onların bir köşesine sığabilmelerine imkân verecek kadar büyüktürler. Yüce Allah (c.c.), bu ileri sürdüğümüz çok büyük bir şahadettir, der.

Bu şahadetlerin ardından, Kur'an-ı Kerim'in çok gizemli bir Kitap olduğu beyan edilmiştir. Yıldızlar yüksekliklerinden ötürü nasıl gözlerimizden saklı iseler, aynı şekilde gözleriniz Kur'an-ı Kerim'in yüceliklerini de göremez. Ancak sizler, onun çok küçük olduğunu zannedersiniz. Sözde siz ona dokunabilirsiniz ve hatta elinize de alabilirsiniz. Ancak Yüce Allah (c.c.) bir insana temiz bir kalp bağışlamadıkça, o yüce Kur'an-ı Kerim'in derin konularına asla ulaşamaz.

Vâkıa Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2-3. Gerçekleşecek olan gerçekleşeceği zaman, kimse onun gerçekleştiğini yalanlamayacaktır.[1]

اِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُۙ ﴿٢﴾

لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌۢ ﴿٣﴾ وقف لازم

4. O, (kimini) alçaltan, (kimini de) yükselten olacaktır.

خَافِضَةٌ رَافِعَةٌۙ ﴿٤﴾

5-8. Yeryüzünün şiddetli bir sarsıntı ile sarsılacağı, dağların (ise) paramparça edilip ufalanacağı ve sonunda savrulan zerreler gibi olacağı zaman, sizler (de) üç topluluğa (ayrılmış) olacaksınız.

اِذَا رُجَّتِ الْاَرْضُ رَجًّاۙ ﴿٥﴾

وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّاۙ ﴿٦﴾

فَكَانَتْ هَبَٓاءً مُنْبَثًّاۙ ﴿٧﴾

وَكُنْتُمْ اَزْوَاجًا ثَلٰثَةًۜ ﴿٨﴾

9. (Onlardan biri) sağ taraftakilerdir. Nasıldır sağ taraftakiler?

فَاَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِۙ مَٓا اَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِۜ ﴿٩﴾

10. (Onlardan bir diğeri) sol taraftakilerdir. Nasıldır sol taraftakiler?

وَاَصْحَابُ الْمَشْـَٔمَةِۙ مَٓا اَصْحَابُ الْمَشْـَٔمَةِۜ ﴿١٠﴾

11. (Bir topluluk ise) öne geçenlerdir. (Onlar zaten diğerlerinin) önünde bulunanlardır.

وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَۚ ﴿١١﴾

12. (Allah'a) yakın olanlar, ancak bunlardır.

اُو۬لٰٓئِكَ الْمُقَرَّبُونَۚ ﴿١٢﴾

13. (Onlar,) nimetli Cennetler'de (kalacaklar.)

ف۪ي جَنَّاتِ النَّع۪يمِ ﴿١٣﴾

[1] Kıyamet mutlaka gerçekleşecektir. Hiç kimse onu yalanlayamaz.

14. Önceki (inananlar) arasında (bunların sayısı) daha fazla (olacak.)

ثُلَّةٌ مِنَ الْاَوَّلِينَۙ ﴿١٤﴾

15. Sonrakiler arasında (ise bunların sayısı daha) az olacak.

وَقَلِيلٌ مِنَ الْاٰخِرِينَۜ ﴿١٥﴾

16-17. (Onlar, altın) işlemeli kanepelerde karşılıklı yaslanmış (oturuyor) olacaklar.

عَلٰى سُرُرٍ مَوْضُونَةٍۙ ﴿١٦﴾

مُتَّكِـٔينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ ﴿١٧﴾

18. Kendilerine (hizmet etmek için, daima iyilik üzerinde) tutulan genç delikanlılar çokça gelecekler.

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَۙ ﴿١٨﴾

19. (Onlar Cennetlikler'e) pınarlardan (doldurulmuş) kâseler, sürahiler ve bardaklar (getirecekler.)

بِاَكْوَابٍ وَاَبَارِيقَۙ وَكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍۙ ﴿١٩﴾

20. (Cennetlikler'in) onunla, ne başları ağrıyacak, ne (de onlar) boş konuşacaklar.

لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنْزِفُونَۙ ﴿٢٠﴾

21. Onlara, seçecekleri (değişik) meyveleri getirecekler.

وَفَاكِهَةٍ مِمَّا يَتَخَيَّرُونَۙ ﴿٢١﴾

22. (Onlara,) arzu ettikleri kuş etini (de getirecekler.)

وَلَحْمِ طَيْرٍ مِمَّا يَشْتَهُونَۜ ﴿٢٢﴾

23. Kara gözlü hanımlar (da orada olacaklar.)

وَحُورٌ عِينٌۙ ﴿٢٣﴾

24. (Onlar,) saklanmış inciler gibi (olacaklar.)

كَاَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِۚ ﴿٢٤﴾

25. (Bunlar,) yaptıklarının karşılığı olarak (Cennetlikler'e verilecek.)

جَزَٓاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾

26. Onlar, orada ne saçma, ne (de) günaha götüren bir söz duyacaklar.

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًاۙ ﴿٢٦﴾

27. Sadece (selamet duasını içeren,) “Selam! Selam!” sözlerini işitecekler.

اِلَّا قِيلًا سَلٰمًا سَلٰمًا ﴿٢٧﴾

28. Sağ taraftakiler! Nasıldır sağ taraftakiler?

وَاَصْحٰبُ الْيَم۪ينِ مَٓا اَصْحٰبُ الْيَم۪ينِ ﴿٢٨﴾

29-35. (Onlar,) dikensiz sidre ağaçlı (bahçelerde,) meyveleri salkımlar (halindeki) muz (bahçelerinde,) uzatılmış gölgelerde, (yüksekten) akıtılan sularda, tükenmeyen ve yasak olmayan meyveler arasında ve (de) yüksek (yerlere yerleştirilmiş) kanepelerde (olacaklar.)

ف۪ي سِدْرٍ مَخْضُودٍ ﴿٢٩﴾

وَطَلْحٍ مَنْضُودٍ ﴿٣٠﴾

وَظِلٍّ مَمْدُودٍ ﴿٣١﴾

وَمَٓاءٍ مَسْكُوبٍ ﴿٣٢﴾

وَفَاكِهَةٍ كَث۪يرَةٍ ﴿٣٣﴾

لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٤﴾

وَفُرُشٍ مَرْفُوعَةٍ ﴿٣٥﴾

36. Şüphesiz onların (eşlerini,) en güzel biçimde Biz var ettik.

اِنَّٓا اَنْشَاْنَاهُنَّ اِنْشَٓاءً ﴿٣٦﴾

37-39. Biz onları sağ taraftakiler için el değmemiş, çok güzel ve (Cennetlikler’e) denk yaşta yarattık.

فَجَعَلْنَاهُنَّ اَبْكَارًا ﴿٣٧﴾

عُرُبًا اَتْرَابًا ﴿٣٨﴾

ع ١ ٣٩ ١٤ لِاَصْحٰبِ الْيَم۪ينِ ﴿٣٩﴾

B. 2

40-41. (Aralarında) önce (inananlardan da) büyük bir cemaat (olacak) ve sonradan (inananlardan da) büyük bir cemaat (olacak.)

ثُلَّةٌ مِنَ الْاَوَّل۪ينَ ﴿٤٠﴾

وَثُلَّةٌ مِنَ الْاٰخِر۪ينَ ﴿٤١﴾

وَاَصْحَابُ الشِّمَالِ مَآ اَصْحَابُ الشِّمَالِ ﴿٤٢﴾

42. (Keza) sol taraftakiler! Kimlerdir sol taraftakiler?

فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ﴿٤٣﴾
وَظِلٍّ مِنْ يَحْمُومٍ ﴿٤٤﴾

43-44. Onlar, kavurucu rüzgârlar ve kaynar sular içinde, simsiyah dumandan gölgelerin (altında olacaklar.)

لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ﴿٤٥﴾

45. (Bu gölgeler) ne serindir, ne (de) şereflidir.

اِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذٰلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٤٦﴾

46. Şüphesiz onlar, daha önce (dünyada) pek rahat ve bolluk içindeydiler.

وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنْثِ
الْعَظِيمِ ﴿٤٧﴾

47. Onlar, büyük günah[1] (işlemek konusunda) hep ısrar ederlerdi.

وَكَانُوا يَقُولُونَ اَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا
وَعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٤٨﴾

48. Derlerdi ki: "Biz ölüp toprak ve kemikler olduktan sonra, mutlaka (tekrar diriltilip) kaldırılacak mıyız?"

اَوَ اٰبَاؤُنَا الْاَوَّلُونَ ﴿٤٩﴾

49. "Geçmiş atalarımız (da) mı (aynı muamele ile karşılaşacaklar?)"

قُلْ اِنَّ الْاَوَّلِينَ وَالْاٰخِرِينَ ﴿٥٠﴾
لَمَجْمُوعُونَ اِلٰى مِيقَاتِ يَوْمٍ
مَعْلُومٍ ﴿٥١﴾

50-51. De ki: "Şüphesiz öncekiler ve sonrakilerin (hepsi) belli bir günün karar verilmiş vaktinde mutlaka toplatılacaklar."

ثُمَّ اِنَّكُمْ اَيُّهَا الضَّٓالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ﴿٥٢﴾

52. Ardından şüphesiz siz, ey sapıklar ve yalanlayanlar!

لَاٰكِلُونَ مِنْ شَجَرٍ مِنْ زَقُّومٍ ﴿٥٣﴾

53. Sizler hepiniz, zakkum ağacından mutlaka yiyecek olanlarsınız.

[1] En büyük günah, Yüce Allah'a (c.c.) ortak koşmaktır.

فَمَالِـؤُ۫نَ مِنْهَا الْبُطُونَۚ ﴿٥٤﴾

فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَم۪يمِۚ ﴿٥٥﴾

54-55. Onunla karnını dolduracak ve sonra (da) üstüne çok sıcak su içecek olanlarsınız.

فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْه۪يمِۜ ﴿٥٦﴾

56. Sonra (da) susamış devenin (içtiği) gibi (onu) içeceksiniz.

هٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدّ۪ينِۜ ﴿٥٧﴾

57. Kıyamet günü kendilerine sunulacak ağırlama, işte budur.[1]

نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٥٨﴾

58. Sizi Biz yarattık. O halde, (sözümüzü) neden doğrulamıyorsunuz?

اَفَرَاَيْتُمْ مَا تُمْنُونَۜ ﴿٥٩﴾

59. (Rahimlere) akıttığınıza dikkat ettiniz mi?

ءَاَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُٓ اَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴿٦٠﴾

60. Onu siz mi yarattınız, yoksa Biz mi yaratanız?

نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ
بِمَسْبُوق۪ينَۙ ﴿٦١﴾
عَلٰٓى اَنْ نُبَدِّلَ اَمْثَالَكُمْ وَنُنْشِئَكُمْ
ف۪ي مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾

61-62. Aranızda ölümü, Biz mukadder kıldık. Sizi değiştirip, sizin gibi (başka bir kavimi yerinize getirmekten) ve bilmediğiniz bir şekilde sizi (yeniden) yaratmaktan, kimse Bizi aciz kılamaz.

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْاَةَ الْاُو۫لٰى فَلَوْلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿٦٣﴾

63. Şüphesiz siz ilk yaratılışı biliyorsunuz, o halde niçin nasihat almıyorsunuz?

اَفَرَاَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَۜ ﴿٦٤﴾

64. Ektiklerinizi görüyor musunuz?

ءَاَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُٓ اَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٥﴾

65. Onu siz mi bitiriyorsunuz, yoksa bitiren Biz miyiz?

---

[1] Ayrıntılı bilgi için bkz. dipnot 55:78

66. Dileseydik onu kurumuş (saman) çöpüne çevirirdik. Siz (de) boş konuşup dururdunuz.

لَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنٰهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُوْنَ ﴿٦٦﴾

67. (Derdiniz ki:) “Şüphesiz büyük bir zarara uğradık.”

اِنَّا لَمُغْرَمُوْنَ ﴿٦٧﴾

68. “Aslında bizler, (çabalarımızın meyvesinden) mahrum bırakıldık.”

بَلْ نَحْنُ مَحْرُوْمُوْنَ ﴿٦٨﴾

69. Şu içtiğiniz suya dikkat ettiniz mi?

اَفَرَءَيْتُمُ الْمَآءَ الَّذِىْ تَشْرَبُوْنَ ﴿٦٩﴾

70. Onu bulutlardan siz mi indirdiniz, yoksa (onu) indiren Biz miyiz?

ءَاَنْتُمْ اَنْزَلْتُمُوْهُ مِنَ الْمُزْنِ اَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُوْنَ ﴿٧٠﴾

71. Dileseydik, Biz onu çok acı yapardık. Öyleyse siz neden şükretmiyorsunuz?

لَوْ نَشَآءُ جَعَلْنٰهُ اُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُوْنَ ﴿٧١﴾

72. Şu yaktığınız ateşe dikkat ettiniz mi?

اَفَرَءَيْتُمُ النَّارَ الَّتِىْ تُوْرُوْنَ ﴿٧٢﴾

73. Onun ağacını siz mi yarattınız, yoksa (onu) yaratan Biz miyiz?

ءَاَنْتُمْ اَنْشَاْتُمْ شَجَرَتَهَا اَمْ نَحْنُ الْمُنْشِـُٔوْنَ ﴿٧٣﴾

74. Biz onu bir öğüt (vesilesi) ve yolcular için çok faydalı kıldık.

نَحْنُ جَعَلْنٰهَا تَذْكِرَةً وَّ مَتَاعًا لِّلْمُقْوِيْنَ ﴿٧٤﴾

75. O halde, Yüce Rabbinin adıyla tespih et.

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ﴿٧٥﴾ ع ٢ ٣٦ ١٥

B. 3

76. Böylece Ben, yıldızların kayışını şahit olarak gösteriyorum.

فَلَآ اُقْسِمُ بِمَوٰقِعِ النُّجُوْمِ ﴿٧٦﴾

77. Şüphesiz bu çok büyük bir şahadettir. Keşke bilseniz.

وَاِنَّهُ لَقَسَمٌ لَوْ تَعْلَمُونَ عَظ۪يمٌۙ ٧٧

78-79. Şüphesiz bu büyük şerefe sahip olan, Kur'an'dır (ve) saklı bir Kitap içindedir.[1]

اِنَّهُ لَقُرْاٰنٌ كَر۪يمٌۙ ٧٨

ف۪ي كِتَابٍ مَكْنُونٍۙ ٧٩

80. (Allah tarafından) temiz kılınan dışında, kimse ona dokunamaz.[2]

لَا يَمَسُّهُٓ اِلَّا الْمُطَهَّرُونَۜ ٨٠

81. Onun indirilişi âlemlerin Rabbi tarafındandır.

تَنْز۪يلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَم۪ينَ ٨١

82. Öyleyse siz, bu kelâm karşısında riyakârlık mı yapıyorsunuz?

اَفَبِهٰذَا الْحَد۪يثِ اَنْتُمْ مُدْهِنُونَۙ ٨٢

83. Kendinize ayırdığınız pay (ise,) ancak (onu) yalanlamanızdır?

وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ اَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ ٨٣

84-85. Sonra (can) boğaza geldiğinde, o an (etrafa) bakınıyordunuz. Neden (kendinizi kurtaramadınız?)

فَلَوْلَٓا اِذَا بَلَغَتِ الْحُلْقُومَۙ ٨٤

وَاَنْتُمْ ح۪ينَئِذٍ تَنْظُرُونَۙ ٨٥

86. Biz, (ölenin) canına sizden daha yakın oluruz, ama siz (bu gerçeği) göremezsiniz.

وَنَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلٰكِنْ

لَا تُبْصِرُونَ ٨٦

87-88. Eğer amellerinizin cezasını görmeyecek idiyseniz (ve) bu iddiada doğruysanız, (o zaman) o (canı) neden geri döndüremiyorsunuz?

فَلَوْلَٓا اِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَد۪ين۪ينَۙ ٨٧

تَرْجِعُونَهَٓا اِنْ كُنْتُمْ صَادِق۪ينَ ٨٨

---

[1] Yani o, Yüce Allah'ın (c.c.) yarattığı insanoğlunun yaradılışında mevcuttur. Eğer insanoğlu Yüce Allah'ın (c.c.) kendisine verdiği düşünme ve muhakeme yeteneklerini tam olarak kullanırsa, Kur'an-ı Kerim'in gerçekliğini de anlayabilmesi mümkündür.

[2] Görünürde ister iyi olsun, isterse kötü, her insan Kur'an-ı Kerim'i okuyabilir. Onun yüce ve gizli sırlarını ise, ancak Yüce Allah'ın (c.c.) pak kıldığı insanlar anlayabilirler.

89-90. Eğer o (ölen, Allah'a) yakın olanlardansa, (o zaman) onun için rahatlık, kolaylık ve (büyük) nimetli Cennet (mukadderdir.)

فَاَمَّٓا اِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبٖينَۙ ﴿٨٩﴾

فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌۙ وَجَنَّتُ نَعٖيمٍ ﴿٩٠﴾

91-92. Eğer o, sağ taraftakilerden (ise kendisine,) "Ey sağdakilerden olan kimse, (Allah'ın) selamı (daima) üzerinize (olsun!" denir.)

وَاَمَّٓا اِنْ كَانَ مِنْ اَصْحَابِ الْيَمٖينِۙ ﴿٩١﴾

فَسَلَامٌ لَكَ مِنْ اَصْحَابِ الْيَمٖينِۜ ﴿٩٢﴾

93-95. Eğer o, (hakkı) yalanlayan sapıklardansa, (kendisine) çok sıcak su ile ziyafet (verilecektir. Cehennem) ateşinde yanmak (da onun içindir.)

وَاَمَّٓا اِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبٖينَ الضَّٓالّٖينَۙ ﴿٩٣﴾

فَنُزُلٌ مِنْ حَمٖيمٍۙ ﴿٩٤﴾

وَتَصْلِيَةُ جَحٖيمٍ ﴿٩٥﴾

96. Şüphesiz kesin olan inanç, işte budur.

اِنَّ هٰذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقٖينِۚ ﴿٩٦﴾

97. O halde, Yüce Rabbinin adıyla tespih et.

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظٖيمِ ﴿٩٧﴾ ع ٣ ٢٢ ١٦

Sûre: 57

HADÎD SÛRESİ

(Hicretten sonra indirilmiştir.)

Bu sûre Medine devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte otuz ayettir.

Bu sûrenin başlangıcında bir duyuru vardır. Yerde ve gökte ne varsa hepsi yalnız Allah'ı (c.c.) tespih etmektedir. O, hem ilktir hem de sondur, hem açıktır hem de gizlidir ve içtendir. Yani O'nun nurunun tecellisi çok açık ve belirgindir. Ancak O'nu göremeyen gözler için, O daima gizlidir.

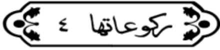
Bu sûrenin bir ayet-i kerimesinde dünya hayatının misali verilmiş ve onun bir oyundan ibaret ve boş olduğu, kalıcı da olmadığı beyan edilmiştir. Ayrıca insanoğlu ölüme yaklaştığında, bu hayatın birkaç günlük eğlence olduğunu kabul edecektir denmiştir.

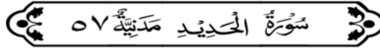
Bu sûrenin başka bir ayetinde, Yüce Allah'ın (c.c.) Resûlü'ne (s.a.v.) Cennet ile Cehennem'in maddi yerler olmadığını açıkladığı anlatılmıştır. Bu sûrenin yirmi ikinci ayetinde ise, Yüce Allah'ın (c.c.) mağfiretine ve genişliği yeryüzü ile gökyüzünü kapsayan Cennet'e doğru ilerleyin ve bu konuda birbirinizle yarışa girin, diye buyrulmuştur. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) bu ayet-i kerimeyi okuduğunda, sahabelerinden birisi kendisine şöyle sormuştur: Ya Resûlüllah, eğer Cennet tüm kâinatı kapsayacak kadar geniş ise, o zaman Cehennem nerededir? Hz. Resûlüllah (s.a.v.) cevaben, Cehennem de aynı yerdedir, diye buyurmuştur. Yani Cehennem de Cennet'in bulunduğu boyutlardadır, ancak sizler bunu anlayabilecek şuura sahip değilsiniz. Başka bir ifadeyle Cennet ile Cehennem yan yana bulunmalarına rağmen, birbirleri ile hiçbir alâkaları olmayacaktır. Bundan açıkça ispat edildiğine göre, Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) bu göreceli kavram konusunda da bilgi verilmişti. Demek ki, aynı yerde oldukları halde boyutlar değiştiğinde, iki varlık arasında hiçbir ilişki bulunmaz.

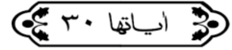
Başka bir ayette ise demirin Yüce Allah (c.c.) tarafından nazil edildiği beyan edilmiştir. Sıradan insanlar " نزول" nüzul kelimesinden, söz konusu olanın gökten indiğini düşünürler. Bu doğru olsa, demirin de gökten inmesi gerekirdi. Oysa demir cevheri yerin derinliklerinden kazı sonucu çıkarılır. Bu ayetten nüzul kelimesinin gerçek anlamı anlaşılır. Kur'an-ı Kerim'de birçok kez kendi cinsinde en iyi ve en faydalı olan bir varlık için "Nüzul" kelimesi kullanılmıştır. Örneğin bu kelime hayvanlar, elbise v.s. için de kullanılmıştır, çünkü bahsi geçenler insanoğlu için çok faydalıdır. Aynı şekilde bu kelime Hz. Resûlüllah (s.a.v.) için de kullanılmıştır ve Kur'an-ı Kerim'de " قَدْ اَنْزَلَ اللّٰهُ اِلَيْكُمْ ذِكْرًا رَسُولًا" (65:11) diye buyrulmuştur. Yani Yüce Allah (c.c.), baş-

tan sona İlâhî zikir olan Resûl'ü (s.a.v.) size nazil etmiştir. Bütün ulemalar Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) maddi vücuduyla gökten inmediği konusunda hem fikirdir. Kendisi insanlara en çok feyiz veren ve fayda sağlayandı. Bunun başka bir anlamı yoktur.

Aynı sûrede ashabı kiramın (r.a.) nurlarının, hem önlerinde hem de sağlarında yürüdüğü de beyan edilmiştir. Böylece onlar kendi nurları ile yollarını görüyorlardı.

Hadîd Sûresi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۚ
وَهُوَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ٢

2. Göklerde ve yerdekilerin hepsi Allah'ı tespih etmektedir. O, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.

لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۚ
يُحْي۪ وَيُم۪يتُۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ٣

3. Göklerin ve yerin hükümranlığı, ancak O'nundur. O (hem) diriltir, (hem de) öldürür. O'nun istediği her şeye (daima) gücü yeter.

هُوَ الْاَوَّلُ وَالْاٰخِرُ وَالظَّاهِرُ
وَالْبَاطِنُۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَل۪يمٌ ٤

4. İlk (de,) ancak O'dur. Son (olan da,) ancak O'dur. Açık (da,) ancak O'dur. Gizli (de,) ancak O'dur. O, her şeyi çok iyi bilendir.

هُوَ الَّذ۪ي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ
ف۪ي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِۜ
يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْاَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ
مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَٓاءِ وَمَا يَعْرُجُ
ف۪يهَاۜ وَهُوَ مَعَكُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْۜ
وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَص۪يرٌ ٥

5. Gökleri ve yeri altı dönemde yaratan (da,) ancak O'dur. Sonra O arşta karar kılmıştır.[1] Yere gireni (de,) oradan çıkanı (da,) gökten ineni (de,) oraya çıkanı (da çok iyi) bilir.[2] Siz nerede olursanız olun, O sizinle beraberdir. Allah, bütün yaptıklarınızı çok iyi görendir.

لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ وَاِلَى اللّٰهِ
تُرْجَعُ الْاُمُورُ ٦

6. Göklerin ve yerin hükümranlığı O'nundur. Bütün işler (de son karar için,) ancak Allah'a döndürülür.

---

[1] Yani, kâinatın bütün işlerini gözetmektedir.

[2] Yerden yükselmekte olan bazı buharlar tekrar yeryüzüne gönderilirler. Ancak birtakım radyo dalgaları ve bazı manyetik dalgalar yeryüzünden evrene yayılırlar. Benzer şekilde gökyüzünden meteorlar ve bazı radyo dalgaları da sürekli yeryüzüne ulaşmaktadırlar. Bilim adamları, gökyüzünden inmekte olan radyo dalgalarını henüz keşfedememişlerdir. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) zamanındaki insanlar ise böyle bir durumu hayal bile edemezlerdi.

7. O, geceyi gündüze katar, gündüzü (de) geceye katar. Gönüllerde olanları (da) çok iyi bilir.

يُولِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي
الَّيْلِ ۜ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾

8. (Ey insanlar!) Allah ile Peygamberi'ne inanın. Sizi (geçmiştekilerin yerine) sahip kıldığı (mallardan) harcayın. Aranızdan mümin olup (mallarını Allah yolunda) harcayanlar için büyük bir mükâfat vardır.

اٰمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَاَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ
مُسْتَخْلَفِينَ فِيهِ ۜ فَالَّذِينَ اٰمَنُوا مِنْكُمْ
وَاَنْفَقُوا لَهُمْ اَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٨﴾

9. Size ne oldu ki, Allah (ile Peygamberi'ne) inanmıyorsunuz? Oysa (Allah'ın) Peygamberi, Rabbinize inanasınız diye sizi çağırmaktadır. Eğer müminseniz, O sizden bir söz almıştır.[1]

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ ۚ وَالرَّسُولُ
يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ اَخَذَ
مِيثَاقَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩﴾

10. Sizi karanlıklardan aydınlığa doğru (götürmek) üzere, kuluna apaçık ayetler indiren, ancak O'dur. Şüphesiz Allah, size karşı çok şefkat ve rahmet edendir.

هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلٰى عَبْدِهِ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ
لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ ۜ
وَاِنَّ اللّٰهَ بِكُمْ لَرَؤُفٌ رَحِيمٌ ﴿١٠﴾

11. Size ne oldu ki, Allah yolunda (mallarınızı) harcamıyorsunuz? Oysa göklerin ve yerin tüm mirası Allah'ındır. (Ey inananlar!) Aranızdan hiçbiri, fetihten önce (Allah yolunda malını) harcayan ve savaşan biriyle eşit olamaz. Onlar, (fetihten) sonra (mallarını) harcayan ve savaşanlardan derece bakımından çok üstündürler. Allah, her birine en iyi mükâfatı vadetmiştir. Allah yaptıklarınızı (daima) çok iyi bilendir.

وَمَا لَكُمْ اَلَّا تُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ
وَلِلّٰهِ مِيرَاثُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ ۜ لَا
يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ اَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ
وَقَاتَلَ ۜ اُولٰئِكَ اَعْظَمُ دَرَجَةً مِنَ
الَّذِينَ اَنْفَقُوا مِنْ بَعْدُ وَقَاتَلُوا ۜ وَكُلًّا
وَعَدَ اللّٰهُ الْحُسْنٰى ۜ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ ﴿١١﴾ ع

[1] Allah'a (c.c.) inanmak, insanoğlunun yaradılışında gizli olarak bulunmaktadır.

B.2

12. Sonunda kendisi için onu çoğaltsın diye malından iyi bir parça (ayırıp,) Allah'a veren birisi var mı? Onun için (de) şerefli bir mükâfat bulunmaktadır.

مَنْ ذَا الَّذٖى يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا
فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَلَهُ اَجْرٌ كَرٖيمٌ ﴿١٢﴾

13. Mümin erkek ve mümin kadınların nurlarını, önlerinde ve sağlarında koşarken göreceğin gün (kendilerine,) "Bugün size, içinden ırmaklar akan Cennetler'in müjdesini veriyoruz," (denilecek.) Onlar, orada ebediyen kalacaklar. İşte en büyük başarı (da) budur.

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنٖينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعٰى
نُورُهُمْ بَيْنَ اَيْدٖيهِمْ وَبِاَيْمَانِهِمْ
بُشْرٰيكُمُ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ تَجْرٖى مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهَارُ خَالِدٖينَ فٖيهَا ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ
الْعَظٖيمُ ﴿١٣﴾

14. Münafık erkekler ve münafık kadınların müminlere, "Bize (de) bir bakın. Biz (de) nurunuzdan bir pay alalım," diyecekleri gün (kendilerine,) "Geri gidin ve nuru (orada) arayın," denilecek. Sonra onlarla (müminler) arasına tek kapısı olan bir duvar çekilecek. İçi öyle ki, orada rahmet (olacak,) dışı (ise) öyle ki, önünde azap (bulunacak.)

يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ
لِلَّذٖينَ اٰمَنُوا انْظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِنْ
نُورِكُمْ قٖيلَ ارْجِعُوا وَرَآءَكُمْ
فَالْتَمِسُوا نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ
بِسُورٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فٖيهِ الرَّحْمَةُ
وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ﴿١٤﴾

15. (Münafıklar müminlere,) "Biz sizinle beraber değil miydik?" diye seslenecekler. (Müminler) diyecekler ki: "Evet, neden olmasın? Ancak siz kendinizi fitneye uğrattınız. (Bizim yıkılmamızı) bekler ve (hep) şüphe ederdiniz. Allah'ın (son) hükmü gelinceye kadar arzularınız (hep) sizi aldattı. Şeytan (da) sizi Allah hakkında sağlam bir şekilde aldattı."

يُنَادُونَهُمْ اَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلٰى
وَلٰكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ اَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ
وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْاَمَانِىُّ حَتّٰى جَآءَ
اَمْرُ اللّٰهِ وَغَرَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُورُ ﴿١٥﴾

16. “(Ey münafıklar!) Bugün ne sizden, ne (de) kâfirlerden herhangi bir fidye alınmayacak. Hepinizin kalacağı yer (Cehennem) ateşidir. Sizin dostunuz, işte orasıdır[1] ve (o) ne kötü bir yerdir.”

فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا
مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ مَأْوَاكُمُ النَّارُ ۖ
هِيَ مَوْلَاكُمْ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾

17. İman edenler için, kalplerinin Allah’ın zikri ve inen hakkın (korkusuyla) yumuşayacağı zaman daha gelmedi mi? Onlar daha önce Kitap verilenler gibi olmasınlar. Ardından üzerlerinden (uzun) zaman geçti (ve) sonunda kalpleri katılaştı. Onların çoğu, itaat dışına çıkanlar (oldular.)

أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ
قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ ۙ
وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ
قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ
قُلُوبُهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿١٧﴾

18. Bilin ki Allah, yeryüzünü ölümünden sonra, (mutlaka) diriltir. Akıl edesiniz diye Biz, ayetlerimizi size açıkça anlattık.

اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ
مَوْتِهَا ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَ ﴿١٨﴾

19. Şüphesiz sadaka veren erkekler ve sadaka veren kadınların ve (de) Allah uğruna (mallarından) iyi bir pay ayıranların (malları,) kendileri için kat kat arttırılacak. Onlara şerefli bir mükâfat vardır.

إِنَّ الْمُصَّدِّقِينَ وَالْمُصَّدِّقَاتِ وَأَقْرَضُوا
اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَاعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ
أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١٩﴾

[1] Bu kelimeler bir alay şeklinde ifade edilmiştir. Yahut ta bu kelimelerden şu kastedilmiş olabilir: Yalnız cehennem ateşi onların günahlarının pisliğini temizleyecek ve böylece onlar tertemiz olarak manevî ilerleme kaydedebilme gücüne kavuşacaklar. Böylece cehennem ateşi onların dostu olacaktır.

20. Allah ve peygamberlerine inananlar var ya, Rablerinin Katında sıddîk ve şehit olanlar (da) onlardır.[1] Onların ecirleri (de,) nurları (da) kendilerine olacak. Kâfirlik edip ayetlerimizi yalanlayanlarsa, işte Cehennemlik olanlar (da,) ancak onlardır.

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖٓ اُولٰٓئِكَ هُمُ
الصِّدِّيْقُوْنَ ۖ وَالشُّهَدَآءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ ط
لَهُمْ اَجْرُهُمْ وَنُوْرُهُمْ ط وَالَّذِيْنَ
كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ
اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿٢٠﴾ ع ٢ ٩ ١٨

B.3

21. Bilin ki, dünya hayatı sadece bir eğlence ve (nefsin) isteklerini karşılama, süslenme, aranızda övünme, birbirinize mallar ve evlatlar (konusunda) üstünlük taslama (vesilesidir. Bu hayat) bir yağmur gibidir. Onun ekinleri bitirip yetiştirmesi kâfirlerin hoşuna gider. Sonra o (ekinler gelişip) olgunlaşır. Ardından onun sarardığını görürsün. En sonunda çürüyüp, kurumuş (saman) çöpüne döner. Ahirette (dünyaya düşkün kimseler için) çok şiddetli bir azap (mukadderdir. Diğer bazıları için ise) Allah'ın mağfireti ve hoşnutluğu vardır. Dünya hayatı, ancak (gelip geçici) bir aldanma malzemesidir.

اِعْلَمُوْٓا اَنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ
وَّزِيْنَةٌ وَّتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي
الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ ط كَمَثَلِ غَيْثٍ
اَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهٗ ثُمَّ يَهِيْجُ
فَتَرٰىهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُوْنُ حُطَامًا ط
وَفِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيْدٌ لا وَّمَغْفِرَةٌ
مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٌ ط وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ
اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُوْرِ ﴿٢١﴾

[1] Bu ayet-i kerimede eski peygamberlere itaat edenler "Sıddîk" ve "Şehit" mertebelerine ulaşabilirler deniliyor. Fakat Nisa suresinin yetmişinci ayetinde Hz. Muhammed-i Mustafa'nın (s.a.v.) çok daha yüce mertebelere sahip olduğu beyan edilmiştir. Öyleki diğer peygamberlere itaat edenler yalnız sıddik ve şehit mertebelerine erişebilirlerken Hz. Muhammed-i Mustafa'ya (s.a.v.) tabi olanlar nebi mertebesine de kavuşabilirler. Bu da Hz. Muhammed Resûlüllah'ın (s.a.v.) ne kadar yüce mertebelere sahip olduğunu göstermektedir.

22. (Ey insanlar!) Rabbinizin mağfiretine ve genişliği gökler ile yerin genişliği kadar olan Cennet'e doğru ilerlemekte birbirinizle yarışın. O, Allah ve Peygamberleri'ne inananlar için hazırlanmıştır. Bu Allah'ın bir lütfudur, onu dilediğine ihsan eder. Allah büyük lütuf sahibidir.

سَابِقُوٓا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ
عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَٓاءِ وَالْاَرْضِۙ
اُعِدَّتْ لِلَّذ۪ينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرُسُلِه۪ۜ
ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْت۪يهِ مَنْ يَشَٓاءُۜ
وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظ۪يمِ ﴿٢٢﴾

23. Yeryüzünde (vuku bulan) ve sizin (başınıza) gelen her musibet, Biz onu ortaya çıkarmadan önce bir Kitap'ta (saklıdır.) Şüphesiz bu, Allah için (pek) kolaydır.[1]

مَٓا اَصَابَ مِنْ مُص۪يبَةٍ فِي الْاَرْضِ
وَلَا ف۪ٓي اَنْفُسِكُمْ اِلَّا ف۪ي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ
اَنْ نَبْرَاَهَاۜ اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَس۪يرٌۚ ﴿٢٣﴾

24. Bu, elinizden kaçmış olana tasalanmamanız ve O'nun size verdikleri karşısında şımarmamanız içindir. Allah, kendini beğenmiş ve böbürlenen birini (hiç) sevmez.

لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلٰى مَا فَاتَكُمْ
وَلَا تَفْرَحُوا بِمَٓا اٰتٰيكُمْۜ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ
كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍۙ ﴿٢٤﴾

25. Bunlar kendileri (de) cimrilik ederler, (diğer) insanlara (da) cimrilik öğretirler. Kim yüz çevirirse (bilsin ki,) şüphesiz Allah hiç kimseye muhtaç olmayan ve her türlü hamda (da) layık olandır.

اَلَّذ۪ينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ
بِالْبُخْلِۜ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَاِنَّ اللّٰهَ هُوَ
الْغَنِيُّ الْحَم۪يدُ ﴿٢٥﴾

---

[1] Yani, Yüce Allah (c.c.) insanoğlunun yaptığı her işin ne gibi sonuçlara sebep olacağını önceden belirlemiştir. Ancak o neticenin ortaya çıkmasına sebep olan bizzat insanın kendisidir. Yüce Allah (c.c.) yalnız insanoğlunun yaptığı işlerin neticelerini ortaya çıkarır ve o neticelerin çıkacak olduğunu da önceden bilir. "Takdir-i İlâhî," işte budur.

26. Şüphesiz Biz peygamberlerimizi apaçık mucizelerle gönderdik. İnsanlar insaf etsinler diye onlarla birlikte Kitab'ı ve ölçüyü (de) indirdik. İçinde ağır savaş (araç ve gereçleri için malzeme) ve insanlar için (daha pek çok) faydalar bulunan, demiri (de) indirdik. Bu, Allah'ın, Kendisine ve peygamberlerine gıyaben (de olsa,) kimin yardım ettiğini bilmesi içindir. Şüphesiz Allah, çok güçlüdür (ve her şeyden) üstündür.

لَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَاَنْزَلْنَا
مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمٖيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ
بِالْقِسْطِ وَاَنْزَلْنَا الْحَدٖيدَ فٖيهِ بَأْسٌ
شَدٖيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ
مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ اِنَّ اللّٰهَ
قَوِيٌّ عَزٖيزٌ ﴿٢٦﴾

B. 4

27. Şüphesiz Biz, Nuh'u ve İbrahim'i (de peygamber olarak) gönderdik. İkisinin (de) soylarına peygamberlik ve Kitab'ı ihsan ettik. Sonunda onlardan bazıları doğru yolu buldular, (ancak) çoğu fâsık kimselerdi.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوحًا وَاِبْرٰهٖيمَ وَجَعَلْنَا
فٖى ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ
مُهْتَدٍ وَكَثٖيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٢٧﴾

28. Sonra Biz, onların izlerini takip eden peygamberlerimizi (gönderdik.) Meryem oğlu İsa'yı (da onların) izlerinden (gönderip,) kendisine İncil'i verdik. Ona uyanların kalplerinde yumuşaklık ve merhamet (duyguları) meydana getirdik. Onlar bir bidat olarak ruhbaniyeti[1] (benimsediler.) Biz bunu onlara farz kılmadık. Ancak Allah'ın rızasını elde etmeyi (onlara farz kıldık.) Sonunda onlar buna hakkıyla uymadılar. Böylece Biz, aralarından iman edenlere mükâfatlarını verdik. Ancak onların çoğu fâsık kimselerdi.

ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلٰۤى اٰثَارِهِمْ بِرُسُلِنَا
وَقَفَّيْنَا بِعٖيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَاٰتَيْنَاهُ
الْاِنْجٖيلَ وَجَعَلْنَا فٖى قُلُوبِ الَّذٖينَ
اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةَ
ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ اِلَّا
ابْتِغَاۤءَ رِضْوَانِ اللّٰهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ
رِعَايَتِهَا فَاٰتَيْنَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا مِنْهُمْ
اَجْرَهُمْ وَكَثٖيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٢٨﴾

[1] Hıristiyanlar arasında bazı papazlar ve kendilerini kiliseye adamış "Rahibe" denilen hanımlar, hayatları boyunca bekâr kalmayı tercih ederler. Yüce Allah (c.c.) bunun bir bidat olduğunu, ancak bu duruma bile kişilerin gerçekten bağlı kalmadıklarını burada beyan etmiştir.

29. Ey inananlar! Allah'ın takvasını benimseyin ve Peygamberi'ne inanın. O, sizlere Kendi rahmetinden iki misli pay verecektir. O size, yardımıyla yürüyeceğiniz (bir) nur (da) ihsan edecektir. O, günahlarınızı (da) affedecektir. Allah çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَاٰمِنُوا
بِرَسُولِه۪ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِه۪
وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُوراً تَمْشُونَ بِه۪
وَيَغْفِرْ لَكُمْۜ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَح۪يمٌۙ ٢٩

30. Bu, Ehl-i Kitab'ın, (Müslümanlar) Allah'ın lütfundan hiçbir şey elde edemezler (şeklinde) düşünmemesi içindir. (Aksine onlar, tüm) lütfun Allah'ın elinde bulunduğunu (anlasınlar.) O, onu dilediğine bahşeder. Allah çok büyük lütuf sahibidir.

لِئَلَّا يَعْلَمَ اَهْلُ الْكِتَابِ اَلَّا يَقْدِرُونَ
عَلٰى شَيْءٍ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاَنَّ الْفَضْلَ
بِيَدِ اللّٰهِ يُؤْت۪يهِ مَنْ يَشَٓاءُۜ وَاللّٰهُ
ذُو الْفَضْلِ الْعَظ۪يمِ ٣٠ ع ٢٠

Sûre: 58

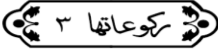
MÜCÂDELE SÛRESİ

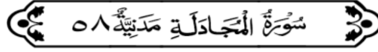
(Hicretten sonra indirilmiştir.)

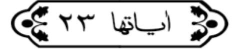
Bu sûre Medine devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yirmi üç ayettir.

Bu sûrenin ana konusu olarak, Araplar'ın hanımlarına öfkelendiklerinde onlara "anne" deyip kendilerine haram etmelerine yer verilmiştir. Bu gelenek tamamen anlamsızdır. Anne, ancak doğurana denir. Yüce Allah (c.c.) bu boş sözlerin kefaretinin ödenmesi gerektiğini beyan etmiştir. Ayrıca bu insanlara böylesine boş ve gereksiz söz ve işlerden vazgeçmek suretiyle, hanımlarınıza geri dönün diye de buyurmuştur.

Önceki sûrede "Hadid" yani demirden bahsedilmiştir. Bir şeyi kesmek yahut yarmak anlamında da "Hadid" yani demir ifadesi kullanılır. Mücadele sûresi içinde ise sıklıkla " يُحَادُّونَ - حَادَّ " gibi kelimelere yer verilmiştir. Bundan insanların manen ve hissi olarak birbirlerini yarıp kesmeleri kastedilmiştir. Başka bir ifadeyle, bazı insanların hiç durmaksızın hissi olarak ve manen Hz. Resûlüllah'ı (s.a.v.) yaraladıkları, sahabeler arasında ayırım yaratmaya çalıştıkları ve bunun için gizlice birbirlerine danıştıkları anlatılmıştır. Yüce Allah'ın (c.c.) belirttiği gibi, onlar aslında kendilerini helâk edecek söz ve işlerle meşguldürler. Kim Yüce Allah (c.c.) ve O'nun Resûlü'nü yaralamak isterse, o asla muradına eremeyecektir. Yüce Allah (c.c.) ve onun resûlleri (a.s.) mutlaka üstün çıkacaklar. Yüce Allah (c.c.) da bunu Kendisine farz kılmıştır.

Mücâdele Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

2. Şüphesiz Allah, kocası hakkında seninle tartışan ve Allah'a şikâyet eden (kadının duasını) duymuştu. Allah ikinizin konuşmasını duyuyordu. Şüphesiz Allah, çok işiten ve çok görendir.

قَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّت۪ي تُجَادِلُكَ ف۪ي
زَوْجِهَا وَتَشْتَك۪ٓي اِلَى اللّٰهِ وَاللّٰهُ يَسْمَعُ
تَحَاوُرَكُمَا اِنَّ اللّٰهَ سَم۪يعٌ بَص۪يرٌ ٢

3. Aranızdan eşlerine "anne" diye hitap edenlerin, (böyle demeleriyle) onlar anneleri olmazlar. Anneleri, ancak onları doğurmuş olanlardır. Şüphesiz onlar, çok çirkin ve yalan bir söz söylerler. Şüphesiz Allah, çok affeden ve çok bağışlayandır.

اَلَّذ۪ينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مِنْ نِسَٓائِهِمْ
مَا هُنَّ اُمَّهَاتِهِمْ اِنْ اُمَّهَاتُهُمْ اِلَّا الّٰٓـئ۪ي
وَلَدْنَهُمْ وَاِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا
مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَاِنَّ اللّٰهَ
لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ٣

4. Eşlerine "anne" dedikten sonra sözlerinden dönenlerin, birbirlerine dokunmadan önce bir köle azat etmeleri (gerekir.) Size nasihat edilen, işte budur. Allah, yaptıklarınızdan (daima) haberdardır.

وَالَّذ۪ينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَٓائِهِمْ ثُمَّ
يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْر۪يرُ رَقَبَةٍ مِنْ
قَبْلِ اَنْ يَتَمَٓاسَّا ذٰلِكُمْ تُوعَظُونَ بِه۪
وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَب۪يرٌ ٤

5. (Ancak buna) kimin gücü yetmezse, onlar birbirlerine dokunmadan önce, aralıksız iki ay oruç tutmalıdır. Buna (da) gücü yetmeyenin, altmış fakire yemek vermesi (gerekir). Bu (emir,) sizin Allah ve Peygamberi'nin (sözüne) itaat etmeniz içindir. İşte Allah'ın sınırları budur. Kâfirler için (ise) acı bir azap (mukadderdir).

فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ
مِنْ قَبْلِ اَنْ يَتَمَآسَّا فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ
فَاِطْعَامُ سِتّ۪ينَ مِسْك۪يناً ذٰلِكَ
لِتُؤْمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِه۪ وَتِلْكَ حُدُودُ
اللّٰهِ وَلِلْكَافِر۪ينَ عَذَابٌ اَل۪يمٌ ٥

6. Şüphesiz Allah ile Peygamberi'nin (emirlerine) karşı çıkanlar, kendilerinden öncekilerin helâk edildikleri gibi helâk edilecekler. Biz apaçık ayetlerimizi (zaten) indirmiş bulunuyoruz. Kâfirler için rezil edici bir azap (mukadderdir.)[1]

اِنَّ الَّذ۪ينَ يُحَآدُّونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ كُبِتُوا
كَمَا كُبِتَ الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَقَدْ اَنْزَلْنَآ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَلِلْكَافِر۪ينَ
عَذَابٌ مُه۪ينٌ ٦

7. Allah'ın hepsini (diriltip) kaldıracağı gün, O yaptıklarını kendilerine bildirecektir. Onlar (amellerini) unutsalar (da,) Allah (hepsini) saymıştır. Allah her şeye gözeticidir.

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَم۪يعاً فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا
عَمِلُوا اَحْصٰيهُ اللّٰهُ وَنَسُوهُ وَاللّٰهُ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ شَه۪يدٌ ٧ ع

[1] Bir insanın annesi ile olan akrabalığı Yüce Allah (c.c.) Katında çok yücedir. Onun için bir insanın karısına "Anne" diye hitap etmesi, sanki Yüce Allah'a (c.c.) ve O'nun Resûlü'ne (s.a.v.) karşı gelmek gibi büyük bir suçtur. İnananlardan birisi de bu suçu işlediği takdirde beşinci ayette beyan edilen cezayı çekmek zorundadır. Aslında Yüce Allah (c.c.) böylece inananlara, annelerine saygılı olmaları ve annelerinin yüce mertebesini aslâ küçük düşürmemeleri gerektiğini tavsiye etmiştir.

B. 2

8. Göklerde ve yerde ne varsa, Allah'ın hepsini bildiğinden, haberin yok mu? Gizlice danışan üç kişi yok ki, dördüncüleri O olmasın. (Gizlice danışan) beş kişi yok ki, altıncıları O olmasın. (Sayıca) bundan az yahut çok (ve) nerede olurlarsa olsunlar O, (daima) onlarla birlikte olur. Sonra O, yaptıklarının (hepsini) Kıyamet günü kendilerine bildirecektir. Şüphesiz Allah, her şeyi çok iyi bilendir.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا
فِي الْاَرْضِۜ مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوٰى ثَلٰثَةٍ
اِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ اِلَّا هُوَ
سَادِسُهُمْ وَلَآ اَدْنٰى مِنْ ذٰلِكَ وَلَآ اَكْثَرَ
اِلَّا هُوَ مَعَهُمْ اَيْنَ مَا كَانُواۚ
ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ
اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٨﴾

9. Gizli olarak istişarede bulunmaları kendilerine yasaklananları görmedin mi? Onlar, kendilerine yasak edilene geri dönmeye devam ederler. Günah, başkaldırma ve Peygamber'e itaatsizlik (konularında) aralarında gizlice danışırlar.[1] Sana geldiklerinde, Allah'ın seni selamlamadığı (kelimeler) ile sana selam verirler.[2] İçlerinden, "Söylediklerimiz için Allah neden bizi cezalandırmıyor," derler. (Ceza olarak) Cehennem (kendileri için) yeterlidir. Onlar, oraya girecekler. O, ne kötü bir kalınacak yerdir!

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ النَّجْوٰى
ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَاجَوْنَ
بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ
الرَّسُولِۘ وَاِذَا جَاؤُكَ حَيَّوْكَ بِمَا
لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ اللّٰهُۙ وَيَقُولُونَ فِي
اَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللّٰهُ بِمَا نَقُولُۜ
حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُۚ يَصْلَوْنَهَاۚ فَبِئْسَ
الْمَصِيرُ ﴿٩﴾

---

[1] Medine'deki Yahudiler ve münafıklar, İslam dini, Müslümanlar ve Hz. Resûlüllah (s.a.v.) aleyhinde durmadan birbirleriyle istişare ederlerdi. Üç Yahudi kabilenin Medine'den sürgün edilmesi de aslında o gizli istişarelerinin bir neticesiydi.

[2] Medine'de yaşayan Yahudiler, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) yanına geldiklerinde "Esselamu aleyke" (sana selam olsun) diyeceklerine "Essamü aleyke" (sana ölüm gelsin) derlerdi. Böylece onlar zahirde Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) selam verirler, ancak aslında kendisine beddua ederlerdi. (Bkz: Sahih-i Buhari; Fazl-ül Cihad)

10. Ey inananlar! Gizlice danıştığınızda, günah, başkaldırma ve Peygamber’e itaatsizlik (konularında) danışmayın. Sizler, iyilik ve takva hakkında birbirinize danışın. Toplatılıp huzuruna (döndürüleceğiniz) Allah’ın takvasını benimseyin.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوٓا اِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا
تَتَنَاجَوْا بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ
الرَّسُولِ وَتَنَاجَوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوٰى ط
وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذٖٓي اِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿١٠﴾

11. Şüphesiz gizli danışmalar şeytandan (kaynaklanır.) Gayesi (de) inananları üzüntüye sokmaktır. Oysa o, Allah’ın izni dışında onlara hiçbir zarar veremez. Onun için müminler, ancak Allah’a güvenmelidirler.

اِنَّمَا النَّجْوٰى مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُنَ الَّذٖينَ
اٰمَنُوا وَلَيْسَ بِضَٓارِّهِمْ شَيْـًٔا اِلَّا بِاِذْنِ
اللّٰهِ ط وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

12. Ey inananlar! Size, toplantılarda yer açın dendiğinde, siz (de) yer açın. Allah (da) size bolluk ihsan edecektir. Size, kalkın denildiğinde (de, hemen) kalkın. Allah, aranızdan mümin olup (gerçek) ilim verilenleri, dereceler (bakımından) yükseltecektir. Allah bütün yaptıklarınızdan (daima) haberdardır.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوٓا اِذَا قٖيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا
فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ اللّٰهُ لَكُمْ ج
وَاِذَا قٖيلَ انْشُزُوا فَانْشُزُوا يَرْفَعِ اللّٰهُ
الَّذٖينَ اٰمَنُوا مِنْكُمْ لا وَالَّذٖينَ اُوتُوا الْعِلْمَ
دَرَجَاتٍ ط وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبٖيرٌ ﴿١٢﴾

13. Ey inananlar! Peygamber’e (kişisel olarak) danışmak istediğinizde, danışma öncesi sadaka verin. Bu sizin için çok hayırlıdır ve (kalp) temizliğine (de vesiledir. Sadaka verecek bir şey) bulamazsanız (da,) Allah çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوٓا اِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُولَ
فَقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوٰيكُمْ صَدَقَةً ط
ذٰلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ وَاَطْهَرُ ط فَاِنْ لَمْ تَجِدُوا
فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحٖيمٌ ﴿١٣﴾

14. (Kişisel olarak) danışmadan önce sadaka vermekten korktunuz mu?[1] Böyle yapmadığınız halde, Allah zaten rahmetle size yönelmiştir, onun için (artık) namaz kılın, zekât verin ve Allah ile Peygamberi'ne itaat edin. Allah yaptıklarınızdan (daima) haberdardır.

ءَاَشْفَقْتُمْ اَنْ تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَىْ
نَجْوٰيكُمْ صَدَقَاتٍ ۜ فَاِذْ لَمْ تَفْعَلُوا
وَتَابَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ فَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ
وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَطِيعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ ۜ
وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ ع

B. 3

15. Allah'ın gazap indirdiği kimseleri dost edinene, hiç dikkat ettin mi? Bunlar ne sizdendir, ne (de) onlardan. Onlar bildikleri halde yalan yere yemin ederler.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ
اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ۜ مَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ ۙ
وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ
يَعْلَمُونَ ﴿١٥﴾

16. Allah, kendilerine şiddetli bir azap hazırlamıştır. Şüphesiz onların yapa geldikleri pek kötüdür.

اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۜ اِنَّهُمْ سَٓاءَ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

---

[1] Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ile özel olarak görüşmeden önce verilen sadaka farz yahut vacip olmayıp nafiledir. Bununla birlikte verilmesi daha uygundur. "Sadaka vermekten korktunuz mu?" kelimelerinden, ashab-ı kiramın (r.a.) sadaka vermekten kaçındıkları manası anlaşılmamalıdır. "Sadaka" kelimesi genel manada sınırsızdır. İster az olsun isterse çok, hepsi sadaka olarak adlandırılır. Kalplerinde takva bulunan ashab-ı kiram (r.a.) yeterince sadaka verip veremediklerinden korkuyorlardı. Ayet-i kerimedeki korkudan anlaşılması gereken budur. Hz. Şah Veliyyullah (a.r.) gibi bazı din bilginleri bu ayet ile bundan önceki ayet arasında bir uyum bulamadıklarını ileri sürerler. Aslında bundan önceki ayette geçen "فَاِنْ لَمْ تَجِدُوا" (sadaka verecek bir şey bulamazsanız) kelimelerinden, "güçlerinin yetmediği bir sadaka" kastedilir ve Yüce Allah (c.c.) onu zaten affetmiştir. "فَاِذْ لَمْ تَفْعَلُوا" (Böyle yapmadığınız halde) kelimeleri "sadaka veremediğiniz, yahut yeterince sadaka veremediğiniz" demektir. Böylece Yüce Allah (c.c.) ashab-ı kirama (r.a.) teselli vermiş ve "Belki de biz yeterince sadaka veremedik diye bir korkuya kapılmayın" demiştir. Demek ki her iki ayetin anlamlarında bir çelişki bulunmamaktadır.

17. Onlar, yeminlerini kalkan edindiler. Böylece (insanları) Allah yolundan alıkoyarlar. Sonuçta onlara, rezil edici bir azap (mukadderdir.)

اِتَّخَذُوٓا اَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ
سَبِيلِ اللّٰهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١٧﴾

18. Allah karşısında malları (da,) evlatları (da) kendilerine hiçbir fayda vermeyecektir. Cehennemlik olanlar (da,) ancak bunlardır. Orada uzun süre kalacaklar.

لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَٓا
اَوْلَادُهُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا اُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٨﴾

19. Allah'ın, onların hepsini (tekrar) diriltip (toplayacağı) gün, sizin önünüzde yeminler ettikleri gibi, O'nun önünde (de) yeminler edecekler ve kendilerinin (sağlam bir yöntem) üzerinde olduklarını zannedecekler. İyi dinleyin! Şüphesiz yalancı olanlar, ancak onlardır.

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ
كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ اَنَّهُمْ
عَلٰى شَيْءٍ اَلَٓا اِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٩﴾

20. Şeytan onlara üstün geldi. Sonra kendilerine Allah'ı anmayı unutturdu. Şeytanın topluluğu işte bunlardır. İyi dinleyin! Hüsrana uğrayacak olan, ancak şeytanın topluluğudur.

اِسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَاَنْسٰيهُمْ ذِكْرَ
اللّٰهِ اُو۬لٰٓئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ اَلَٓا اِنَّ
حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٠﴾

21. Şüphesiz Allah'a ve Peygamberi'ne karşı gelenler varya, işte en aşağılık kimseler (de) bunlardır.

اِنَّ الَّذِينَ يُحَٓادُّونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ
اُو۬لٰٓئِكَ فِي الْاَذَلِّينَ ﴿٢١﴾

22. Allah, "Ben ve peygamberlerim mutlaka galip geleceğiz," diye yazmıştır. Şüphesiz Allah, çok güçlüdür (ve) galiptir.

كَتَبَ اللّٰهُ لَاَغْلِبَنَّ اَنَا وَرُسُلِي اِنَّ اللّٰهَ
قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٢﴾

23. (Hem) Allah’a ve ahiret gününe inanan, (hem de) Allah ile Peygamberi’ne şiddetle karşı gelenleri seven bir kavimi bulamazsın. (Karşı gelenler,) onların babaları, oğulları, kardeşleri yahut soylarından kimseler (bile) olsa, onlar gene (de onları asla sevmezler. Allah’ın) kalplerine imanı yazdığı kimseler (de,) ancak bunlardır. O, Katından kelâm (gönderip) kendilerine yardım eder. Onları, içinden ırmaklar akan Cennetler’e alacaktır. Onlar (da) hep orada kalacaklar. Allah onlardan razı oldu ve onlar (da) O’ndan razı oldular. Allah’ın topluluğu, işte bunlardır. İyi dinleyin! Şüphesiz, ancak Allah’ın topluluğu başarıya ulaşandır.

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ
الْاٰخِرِ يُوَٓادُّونَ مَنْ حَٓادَّ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ
وَلَوْ كَانُٓوا اٰبَٓاءَهُمْ اَوْ اَبْنَٓاءَهُمْ اَوْ
اِخْوَانَهُمْ اَوْ عَشِيرَتَهُمْ ۜ اُولٰٓئِكَ كَتَبَ
فِي قُلُوبِهِمُ الْاِيمَانَ وَاَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ
مِنْهُ ۜ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۜ رَضِيَ اللّٰهُ
عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۜ اُولٰٓئِكَ حِزْبُ اللّٰهِ ۜ
اَلَٓا اِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٢٣﴾ ع

Sûre: 59

HAŞR SÛRESİ

(Hicretten sonra indirilmiştir.)

Bu sûre Medine devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yirmi beş ayettir.

Bu sûrenin hem başında, hem de sonunda bir toplanmadan yani "Haşr"dan bahsedilmiştir. İlkine "Evvel-ül Haşr" denmiştir. Yahudiler'e verilen cezalar neticesinde, kendileri için ilk "Haşr" söz konusu olmuştur. Her birine işledikleri günahlar nispetinde bu yolla bir ceza verilmiş oldu. Bazılarına sürgün mukadder kılınırken, diğerlerine kendi elleriyle kendi evlerini yok etmeleri ceza olarak tayin edildi. Bazılarına ise öldürülmeleri mukadder kılındı. Kısacası bu ilk "Haşr"dı ve burada onun kapsadığı cezalardan bahsedilmiştir. Sûrenin sonunda da yine bir "Haşr"dan bahsedilmiştir. Kim Yüce Allah'ı (c.c.) unutursa, O da onu cezaya uğratır diye buyrulmuştur. Onlar, Yüce Allah'ı (c.c.) unutarak kendi nefislerinin gerçek menfaatlerini de unuturlar. Bunun dışında kalan bazı kimseler ise, her zaman Yüce Allah'ı (c.c.) hatırlarlar ve yaptıklarını da daima gözetirler. Böyle insanlara en yüce mükâfat verilecektir.

Geçen sûrelerde de, bu sûrenin başında da tespih konusundan bahsedilmiştir. Bu sûrenin sonunda aynı konu doruk noktasına ulaşmıştır. Bazı ayetler şu kelimeler ile başlamaktadır: "هُوَ اللّٰهُ الَّذٖى لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ." Bu ayetlerde Allah'ın (c.c.) bazı yüce sıfatları, yani "Esma-i Hüsna" beyan edilmiştir. Yüce Allah (c.c.) "لَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى" diyerek, bütün güzel isimlerin yalnız Kendisine ait olduğunu belirtmiştir.

Haşr Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Göklerde ve yerde bulunan her şey Allah'ı tespih eder. O, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي
الْاَرْضِۚ وَهُوَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ﴿٢﴾

3. Ehl-i Kitap arasından kâfir olanları, ilk savaş zamanında evlerinden çıkaran, ancak O'dur.[1] Sizler, onların çıkacaklarını hiç sanmıyordunuz. Onlar (da,) kalelerinin kendilerini Allah'a karşı koruyacağını sanmışlardı. Ama Allah onlara hiç beklemedikleri yerden geldi ve yüreklerine korku saldı. Böylece onlar, evlerini kendi elleriyle ve müminlerin elleriyle yıkıyorlardı. Ey basiret sahibi olanlar, (bundan) ibret alın!

هُوَ الَّذ۪ٓي اَخْرَجَ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ اَهْلِ
الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِاَوَّلِ الْحَشْرِۜ
مَا ظَنَنْتُمْ اَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّٓوا
اَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللّٰهِ
فَاَتٰيهُمُ اللّٰهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُواۗ
وَقَذَفَ ف۪ي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ
بُيُوتَهُمْ بِاَيْد۪يهِمْ وَاَيْدِي الْمُؤْمِن۪ينَۗ
فَاعْتَبِرُوا يَٓا اُو۬لِي الْاَبْصَارِ ﴿٣﴾

4. Eğer Allah kendilerine sürgünü mukadder kılmış olmasaydı, onları mutlaka (bu) dünyada azaba uğratırdı. Ahirette (ise,) onlar için ateş azabı vardır.

وَلَوْلَٓا اَنْ كَتَبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَٓاءَ
لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَاۜ وَلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ
عَذَابُ النَّارِ ﴿٤﴾

---

[1] Bu ayette anlatılan savaş, Yahudi kabilesi "Benu Nazir" ile Müslümanlar arasında çıkmıştır. Sonunda onlar bir araya toplatılarak, Medine'den sürgün edildiler. (Bkz. Fet-ül-Beyân C.9, S.263)

5. Bu, onların Allah'a ve Peygamberi'ne karşı gelmelerindendi. Kim Allah'a karşı gelirse (bilsin ki,) şüphesiz Allah azap (vermekte) çok şiddetlidir.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَآقُّوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ ۚ وَمَنْ
يُشَآقِّ اللّٰهَ فَاِنَّ اللّٰهَ شَد۪يدُ الْعِقَابِ ٥

6. Kestiğiniz yahut kökü üzerinde bıraktığınız her hurma ağacı, ancak Allah'ın izniyleydi. Bu, O'nun fâsıkları küçük düşürmesi içindi.

مَا قَطَعْتُمْ مِنْ ل۪ينَةٍ اَوْ تَرَكْتُمُوهَا
قَآئِمَةً عَلٰٓى اُصُولِهَا فَبِاِذْنِ اللّٰهِ
وَلِيُخْزِيَ الْفَاسِق۪ينَ ٦

7. Allah, onların mallarından Peygamberi'ne ganimet olarak her ne verdiyse, onu (elde etmek için) sizler, at ve develer koşturmadınız. Ancak Allah peygamberlerini dilediğine üstün kılar. Allah'ın her şeye (daima) gücü yeter.

وَمَآ اَفَآءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُولِه۪ مِنْهُمْ فَمَآ
اَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ
وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلٰى مَنْ يَشَآءُ ۜ
وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ٧

8. Allah'ın (bazı) yerleşimlerin halkına (ait mallardan) Peygamberi'ne ganimet olarak verdiği, Allah içindir ve Peygamber içindir, akrabalar, öksüzler, yoksullar ve yolcular içindir. (Bu, o mal) sizlerden zengin olanlar arasında dolaşmasın diyedir. Peygamber size ne verirse, onu alın. (O size) hangisini yasaklarsa, (ondan) vazgeçin. Allah'ın takvasını benimseyin. Şüphesiz Allah azap (vermekte) çok şiddetlidir.

مَآ اَفَآءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُولِه۪ مِنْ اَهْلِ الْقُرٰى
فَلِلّٰهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتَامٰى
وَالْمَسَاك۪ينِ وَابْنِ السَّب۪يلِ كَيْ لَا يَكُونَ
دُولَةً بَيْنَ الْاَغْنِيَآءِ مِنْكُمْ ۜ وَمَآ اٰتٰيكُمُ
الرَّسُولُ فَخُذُوهُ ۗ وَمَا نَهٰيكُمْ عَنْهُ
فَانْتَهُوا ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ۜ اِنَّ اللّٰهَ شَد۪يدُ
الْعِقَابِ ٨ وقف لازم

9. (Bu mal,) evlerinden çıkarılan ve mallarından (mahrum bırakılan) fakir muhacirler içindir. Onlar (daima) Allah'ın lütfu ve hoşnutluğunu diler ve Allah'ın (dinine) ve Peygamberi'ne yardım ederler. İşte (imanlarında) doğru olanlar, ancak bunlardır.

لِلْفُقَرَاۤءِ الْمُهٰجِرِيْنَ الَّذِيْنَ اُخْرِجُوْا
مِنْ دِيَارِهِمْ وَاَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُوْنَ فَضْلًا
مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا وَّيَنْصُرُوْنَ اللّٰهَ
وَرَسُوْلَهٗ ؕ اُولٰۤىِٕكَ هُمُ الصّٰدِقُوْنَ ۚ ﴿٩﴾

10. Onlardan önce (Medine'de kendilerine) ev hazırlayanlar ve imanı (da kalplerine) yerleştirenler, hicret ederek kendilerine gelenleri (zaten) severlerdi. (Muhacirlere) verilen (mallar) için kalplerinde hiçbir istek taşımıyorlardı. Onlar darlık içinde olmalarına rağmen, (muhacirleri) kendi canlarına tercih ederlerdi. Kim nefsinin cimriliğinden korunursa, başarıya ulaşanlar (da,) ancak onlardır.

وَالَّذِيْنَ تَبَوَّؤُ الدَّارَ وَالْاِيْمَانَ مِنْ
قَبْلِهِمْ يُحِبُّوْنَ مَنْ هَاجَرَ اِلَيْهِمْ وَلَا
يَجِدُوْنَ فِيْ صُدُوْرِهِمْ حَاجَةً مِّمَّاۤ
اُوْتُوْا وَيُؤْثِرُوْنَ عَلٰۤى اَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ
بِهِمْ خَصَاصَةٌ ؕ وَمَنْ يُّوْقَ شُحَّ نَفْسِهٖ
فَاُولٰۤىِٕكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۚ ﴿١٠﴾

11. Onlardan sonra gelenler derler ki: "Ey Rabbimiz! Bizi ve bizden önce inanmış olan kardeşlerimizi bağışla. Kalplerimizde inananlara karşı herhangi bir kin bırakma. Ey Rabbimiz! Şüphesiz Sen çok lütufkârsın, çok rahmet edensin.[1]"

وَالَّذِيْنَ جَاۤءُوْ مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا
اغْفِرْ لَنَا وَلِاِخْوَانِنَا الَّذِيْنَ سَبَقُوْنَا
بِالْاِيْمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِيْ قُلُوْبِنَا غِلًّا
لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا رَبَّنَاۤ اِنَّكَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿١١﴾

[1] Bu ayette müminlerin bir özelliğinden bahsedilmiştir. Sahabelerden sonra gelen müminler, onlar için dua ederek, kalplerinde Allah'ın (c.c.) kendileri için bir kin bırakmamasını dilerler. Bu ayet, bazı sahabeleri kınayan, özellikle Resûlüllah'ın (s.a.v.) ilk üç Halifesine (r.a.) dil uzatan kimseler için bir nasihattir.

B. 2

12. Münafık olanları görmedin mi? Onlar Ehl-i Kitap'tan kâfir olan kardeşlerine derler ki: "Eğer siz (Medine'den) çıkarılacak olursanız, biz (de) mutlaka sizinle beraber çıkacağız. Aleyhinizde hiç kimseye asla itaat etmeyeceğiz. Size karşı savaş çıkarılırsa, biz mutlaka size yardım edeceğiz." Allah, onların kesinlikle yalancı olduklarına şahitlik eder.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ
لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ
مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا
وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ
إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٢﴾

13. Eğer onlar (Medine'den) çıkarılırlarsa, (bu münafıklar) onlarla birlikte (kesinlikle) çıkmayacaklar. Eğer onlar ile savaşılacak olursa, (bu münafıklar) onlara (hiç) yardım etmeyecekler. Yardım edecek olurlarsa (da,) mutlaka arkalarına dönüp (kaçacaklar.) Sonrasında kendilerine (asla) yardım edilmeyecektir.

لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ
وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُونَهُمْ وَلَئِنْ
نَصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا
يُنْصَرُونَ ﴿١٣﴾

14. (Ey müminler! Münafıkların) yüreklerinde korku yaratmakta, siz onlar için Allah'tan daha sertsiniz. Bu, onların (hiç) anlamayan bir kavim olmasındandır.

لَأَنْتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنَ
اللَّهِ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿١٤﴾

15. Onlar, sizinle birlikte (asla) savaşmayacaklar. (Savaşırlarsa da) ancak, kale içinde olan yerleşimlerde ya (da kalın) duvarların arkasında (bulunarak savaşacaklar.) Onların kendi aralarındaki savaşlar (çok) şiddetlidir. Sen, onları hep birlik içinde sanırsın. Oysa onların kalplerinde birlik yoktur. Bu (da,) akıllarını kullanmayan bir kavim olmalarındandır.[1]

لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرًى
مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ
بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ
شَتَّىٰ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٥﴾

---

[1] Yahudiler hakkında, keza Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) Yahudiler'e benzettiği kimseler hakkında, bu ayet bugün de aynen geçerlidir.

16. (Onların durumu,) kendilerinden az bir zaman önce geçmiş (kavimlerin) durumuna benzer. Onlar (da) yaptıklarının vebalini gördüler. Onlara çok acı veren bir azap (mukadderdir.)

كَمَثَلِ الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَر۪يبًا ذَاقُوا
وَبَالَ اَمْرِهِمْۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَل۪يمٌۚ ﴿١٦﴾

17. (Onların durumu,) şeytanın durumuna benzer. Hani o insana, “İnkâr et,” demişti. (İnsan da) inkâr edince, (şeytan kendisine) dedi ki: “Benim seninle hiçbir ilişkim yok. Şüphesiz ben, âlemlerin Rabbi olan Allah’tan korkarım.”

كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ اِذْ قَالَ لِلْاِنْسَانِ اكْفُرْۚ
فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ اِنّ۪ي بَر۪ٓيءٌ مِنْكَ اِنّ۪ٓي
اَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ الْعَالَم۪ينَ ﴿١٧﴾

18. Her ikisinin (de) sonu, Cehennem’e girmek olacaktır. Orada uzun müddet kalacaklar. Zalimlerin cezası, işte böyledir.

فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَٓا اَنَّهُمَا فِي النَّارِ
خَالِدَيْنِ ف۪يهَاۜ وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا الظَّالِم۪ينَ ﴿١٨﴾ ع

B. 3

19. Ey inananlar! Allah’ın takvasını benimseyin. Herkes yarın için önden neler gönderdiğine dikkat etsin. (Hepiniz) Allah’ın takvasını benimseyin. Şüphesiz Allah, bütün yaptıklarınızdan (daima) haberdardır.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَلْتَنْظُرْ
نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ
اِنَّ اللّٰهَ خَب۪يرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

20. Allah’ı unutanlar gibi olmayın. Bunun sonucunda, Allah (da) onlara canlarının (faydalarını) unutturdu. İtaat dışına çıkanlar (ise,) ancak bunlardır.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذ۪ينَ نَسُوا اللّٰهَ فَاَنْسٰيهُمْ
اَنْفُسَهُمْۜ اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٢٠﴾

21. Cehennemlikler ile Cennetlikler asla bir olamazlar. Başarıya ulaşanlar (ise,) ancak Cennetlikler’dir.

لَا يَسْتَو۪ٓي اَصْحَابُ النَّارِ وَاَصْحَابُ الْجَنَّةِۜ
اَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَٓائِزُونَ ﴿٢١﴾

22. Eğer Biz, bu Kur'an'ı bir dağa indirmiş olsaydık, sen onun Allah korkusundan eğilip, paramparça olduğunu görürdün. Bu, düşünmeleri için insanlara beyan ettiğimiz misallerdir.

لَوْ اَنْزَلْنَا هٰذَا الْقُرْاٰنَ عَلٰى جَبَلٍ لَرَاَيْتَهُ
خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ ط وَتِلْكَ
الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٢﴾

23. Kendisinden başka bir İlâh olmayan Allah, ancak O'dur. O, görüneni (de,) görünmeyeni (de) bilendir. Çok kerem ve çok rahmet eden (de,) ancak O'dur.

هُوَ اللّٰهُ الَّذ۪ي لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ج عَالِمُ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ ج هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّح۪يمُ ﴿٢٣﴾

24. Kendisinden başka bir İlâh olmayan Allah, ancak O'dur. O, (gerçek) hükümdardır. Kendisi pak (olup, başkalarını da pak kılar.) O, her kusurdan uzak (olup, başkalarını da uzak kılar.) O, emniyet bahşedendir, her şeyi gözetendir, her şeyden üstündür, (kırık gönülleri) birleştiren ve gerçek büyüklük sahibidir. Allah, onların ortak koştuklarından pek yücedir.

هُوَ اللّٰهُ الَّذ۪ي لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ج اَلْمَلِكُ
الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ
الْعَز۪يزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ ط سُبْحَانَ اللّٰهِ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٤﴾

25. (Her şeyi) yaratan, her şeyin yaratılışını başlatan ve (her şeye kendi durumuna göre) şekil veren Allah, ancak O'dur. Bütün güzel isimler, O'nundur. Göklerde ve yerde bulunan (her şey,) O'nu tespih eder. O, (her şeyden) üstündür, hikmet sahibidir.

هُوَ اللّٰهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ
لَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى ط يُسَبِّحُ لَهُ مَا
فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ ج وَهُوَ
الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ﴿٢٥﴾ ع

Sûre: 60

MÜMTEHİNE SÛRESİ

(Hicretten sonra indirilmiştir.)

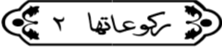
Bu sure Medine devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte on dört ayettir.

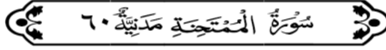
Bundan önceki sûrede Yahudiler'in toplatılmalarından, yani haşr konusundan bahsedilmiştir. Bu sûrede ise Müslümanlar uyarılarak kendilerine, kim Yüce Allah'a (c.c.) ve O'nun Resûlü'ne düşman olursa, kendisini asla dost edinmeyin denilmiştir. Çünkü onlar görünürde dost olsalar da, kalpleri hep kin ve nefretle doludur. Onlar helâkınız için daima planlar kurarlar.

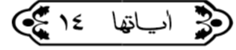
Daha sonra Hz. İbrahim'in (a.s.) örneği ileri sürülmüş ve onun bütün dostluk ve düşmanlıkları, ancak Yüce Allah (c.c.) uğrunaydı diye buyrulmuştur. Onun için akrabalarınız, ana babalarınız ve çocuklarınız hiçbir işinize yaramayacaklardır. Her ne olursa olsun, siz ilişkilerinizi yalnız Yüce Allah (c.c.) uğruna kurmalısınız ya da yalnız O'nun uğruna kesmelisiniz. Ancak düşmanlık konusunda ilk harekette bulunmayanlara, öncelikle eziyet vermek kesinlikle hakkınız değildir. Onlar size karşı dostluklarını devam ettirdikçe, sizler de kendilerine karşı dostluklarınızı devam ettirmelisiniz. En güzel adalet, işte budur.

Bu sûre, Müslümanlar'a Yahudiler ile diğer müşriklere karşı kendilerini savunmak üzere savaş izni verildiği bir sırada indirildiği ve o devirden bahsettiğinden dolayı, savaş sonucu ortaya çıkan birçok mesele de burada yer almıştır. Böyle durumlarda Müslümanlar'ın nasıl davranmaları gerektiği açıklanmıştır. Örneğin kâfirlerin hanımları iman edip hicret ederlerse, onların imanlarını iyice araştırınız denmiştir. Eğer onlar gerçekten iman ettiyseler, onları asla kâfirlere geri göndermeyiniz, çünkü onlar artık birbirleri için helal değillerdir. Ancak onların velilerine gerekli masrafları ödeyiniz. Bu üzerinize öncelikli bir vazifedir.

En sonunda kâfirlerden kaçarak hicret eden kadınlardan alınması gereken biat sözleşmesinden bahsedilmiştir. Aynı söz, mümin olmak isteyen diğer kadınlardan da alınacaktır.

Mümtehine Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Ey müminler! Düşmanım ve düşmanınız olanı dost edinmeyin. Siz onlara sevgi mesajları gönderiyorsunuz. Oysa onlar, size gelen hakkı inkâr ettiler. Onlar, (yalnız) Rabbiniz (olan) Allah'a inanmanızdan dolayı, sizi ve Peygamberi (evlerinden) çıkarıyorlar. Yolumda cihat etmek ve hoşnutluğumu elde etmek üzere çıktıysanız, (sonra da) onlara gizlice sevgi mesajlarını gönderiyorsanız, (bu yaptığınız doğru değildir.) Ben, gizlediklerinizi (de,) açığa vurduklarınızı (da) çok iyi bilirim. Aranızdan kim bunu yaparsa, şüphesiz o doğru yoldan sapmış olur.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوّ۪ي
وَعَدُوَّكُمْ اَوْلِيَٓاءَ تُلْقُونَ اِلَيْهِمْ
بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَٓاءَكُمْ مِنَ
الْحَقِّۚ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَاِيَّاكُمْ اَنْ
تُؤْمِنُوا بِاللّٰهِ رَبِّكُمْۜ اِنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ
جِهَادًا ف۪ي سَب۪يل۪ي وَابْتِغَٓاءَ مَرْضَات۪يۗ
تُسِرُّونَ اِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِۗ وَاَنَا۬ اَعْلَمُ
بِمَٓا اَخْفَيْتُمْ وَمَٓا اَعْلَنْتُمْۜ وَمَنْ
يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَٓاءَ السَّب۪يلِ ﴿٢﴾

3. Eğer sizi ele geçirirlerse, (yine) düşmanınız olacaklar ve kötü (niyetle) size ellerini ve dillerini uzatacaklar. Onlar hep kâfir olmanızı dilerler.

اِنْ يَثْقَفُوكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ اَعْدَٓاءً
وَيَبْسُطُٓوا اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ وَاَلْسِنَتَهُمْ
بِالسُّٓوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَۜ ﴿٣﴾

4. Hısımlarınız ve evlatlarınız Kıyamet günü size hiçbir fayda vermeyecektir. O, aranızı ayıracaktır. Allah, tüm yaptıklarınızı (daima) görendir.

لَنْ تَنْفَعَكُمْ اَرْحَامُكُمْ وَلَٓا اَوْلَادُكُمْۚ
يَوْمَ الْقِيٰمَةِۚ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْۜ وَاللّٰهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَص۪يرٌ ﴿٤﴾

5. Şüphesiz İbrahim ve onun beraberindekilerde sizler için güzel bir örnek vardır.[1] Hani onlar kavimlerine, “Şüphesiz bizim sizinle ve Allah’tan başka taptıklarınızla hiçbir ilgimiz yoktur. Sizi (de) reddediyoruz. Siz tek (olan) Allah’a inanıncaya kadar, aramızda ebediyen düşmanlık ve nefret belirmiştir,” demişlerdi. Ancak İbrahim’in babasına, “Ben bağışlanman için mutlaka (dua edeceğim.) Oysa Allah’a karşı sana yardım etmeye gücüm yoktur,” demesi (bundan) müstesnadır. (Ayrıca İbrahim dedi ki:) “Ey Rabbimiz! Biz, ancak Sana güveniyor ve Sana yöneliyoruz. Dönüşümüz (de) ancak Sanadır.”

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ ف۪ٓي اِبْرٰه۪يمَ
وَالَّذ۪ينَ مَعَهُۚ اِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ اِنَّا
بُرَءٰٓؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
اللّٰهِۘ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ
الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَٓاءُ اَبَدًا حَتّٰى تُؤْمِنُوا
بِاللّٰهِ وَحْدَهُٓ اِلَّا قَوْلَ اِبْرٰه۪يمَ لِاَب۪يهِ
لَاَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَٓا اَمْلِكُ لَكَ
مِنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍۜ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا
وَاِلَيْكَ اَنَبْنَا وَاِلَيْكَ الْمَص۪يرُ ﴿٥﴾

6. “Ey Rabbimiz! Bizi kâfirlik edenlere bir deneme vesilesi kılma. Bizi bağışla. Ey Rabbimiz! Sen her şeyden üstünsün, hikmet sahibisin.”

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذ۪ينَ كَفَرُوا
وَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَاۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَز۪يزُ
الْحَك۪يمُ ﴿٦﴾

[1] Hz. İbrahim (a.s.) babasının Hakka düşman olduğunu anlayınca onunla alakasını kesmiştir. Böylece Hz. İbrahim (a.s.) gelecekte ebediyen bütün inananlar için tabi olunacak bir örnek olmuştur. Ne kadar yakın bir akraba olursa olsun, inananlar, akrabalarından herhangi birisinin Yüce Allah’a (c.c.) ve O’nun dinine düşman olduğunu anlayınca, onunla bütün ilişkilerini kesmelidirler.

7. Şüphesiz onlarda sizler için, (yani) Allah'ı ve ahiret gününe (kavuşmayı) ümit edenler için güzel bir örnek vardır. Ancak kim yüz çevirirse bilsin ki, Allah Ganidir, hamd sahibidir.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ ف۪يهِمْ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ
كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَۜ وَمَنْ
يَتَوَلَّ فَاِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَم۪يدُ ﴿٧﴾ ع

B. 2

8. Allah'ın, sizinle onlardan düşmanlık beslediklerinizi arasında bir sevgi yaratması (pek) muhtemeldir. Allah, (her şeye daima) gücü yetendir. Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.[1]

عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذ۪ينَ
عَادَيْتُمْ مِنْهُمْ مَوَدَّةًۜ وَاللّٰهُ قَد۪يرٌۜ
وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٨﴾

9. Allah, din uğruna sizinle savaşmayanlara ve sizi evlerinizden çıkarmamış olanlara iyilikte bulunmaktan ve adaletli davranmaktan, sizi alıkoymaz. Şüphesiz Allah, adalet edenleri sever.

لَا يَنْهٰيكُمُ اللّٰهُ عَنِ الَّذ۪ينَ لَمْ
يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدّ۪ينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ
مِنْ دِيَارِكُمْ اَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُٓوا
اِلَيْهِمْۜ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِط۪ينَ ﴿٩﴾

10. Allah sizi, ancak din uğruna sizinle savaşan ve sizi evlerinizden çıkaran (yahut) çıkarılmanızda birbirlerine yardım edenler ile dostluk kurmaktan alıkoyar. Kim kendileriyle dostluk kurarsa, zalim olanlar (da,) işte onlardır.

اِنَّمَا يَنْهٰيكُمُ اللّٰهُ عَنِ الَّذ۪ينَ قَاتَلُوكُمْ
فِي الدّ۪ينِ وَاَخْرَجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ
وَظَاهَرُوا عَلٰٓى اِخْرَاجِكُمْ اَنْ
تَوَلَّوْهُمْۚ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَاُو۬لٰٓئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٠﴾

[1] Bu ayet-i kerimede önceden verilen bir haber bulunmaktadır. Müslümanlar'a karşı düşmanlık besleyenlerin, yakın gelecekte kendilerini sevmeye başlayacakları bildirilmiştir. Nitekim önceden verilen bu haber çok geçmeden aynen gerçekleşti ve Müslümanlar'a karşı düşmanlık besleyen ve Müslümanlar ile savaşanlar, çok kısa zamanda İslâm dinini kabul ederek Müslümanlar'a katıldılar ve eskiden savaştıkları Müslümanlar'ı sevmeye başladılar.

11. Ey inananlar! Mümin kadınlar göçmen olarak size gelince, onları (iyice) sınayın. Allah, onların imanlarını en iyi bilir. Eğer imanlı olduklarını anlarsanız, onları kâfirlere geri göndermeyin. Ne bu (imanlı kadınlar kâfirler) için helâldir, ne (de) onlar bu (imanlı kadınlar) için helâldir. (Kâfirler bu kadınlar için) her ne harcadılarsa (onu) onlara (geri) verin. Mehirlerini vermek suretiyle onlarla evlenmenizde hiçbir günah yoktur. Kâfir kadınların namuslarını elinizde tutmayın. Onlar için sarf ettiklerinizi (kâfirlerden) isteyin. Onlar (da yaptıkları) masraflarını sizlerden istesinler. Bu Allah'ın buyruğudur. O, aranızda hüküm verir. Allah, (daimi) bilgiye ve hikmete sahip olandır.

يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوٓا اِذَا جَٓاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ
مُهَاجِرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّۜ اَللّٰهُ اَعْلَمُ
بِاِيمَانِهِنَّۚ فَاِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ
فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ اِلَى الْكُفَّارِۜ لَا هُنَّ حِلٌّ
لَهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّۜ وَاٰتُوهُمْ
مَٓا اَنْفَقُواۜ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اَنْ
تَنْكِحُوهُنَّ اِذَٓا اٰتَيْتُمُوهُنَّ اُجُورَهُنَّۜ
وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَسْـَٔلُوا
مَٓا اَنْفَقْتُمْ وَلْيَسْـَٔلُوا مَٓا اَنْفَقُواۜ ذٰلِكُمْ
حُكْمُ اللّٰهِۜ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْۜ وَاللّٰهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١١﴾

12. Eğer eşlerinizden bazıları (kaçıp) kâfirlere katılırsa, siz (de) onların paralarını almışsanız, eşleri ellerinden (çıkıp) gitmiş olan müminlere (onların uğruna) sarf ettiklerini verin. Kendisine iman ettiğiniz Allah'ın takvasını benimseyin.[1]

وَاِنْ فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِنْ اَزْوَاجِكُمْ اِلَى
الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَاٰتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ
اَزْوَاجُهُمْ مِثْلَ مَٓا اَنْفَقُواۜ وَاتَّقُوا اللّٰهَ
الَّذِٓي اَنْتُمْ بِه۪ مُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾

---

[1] Bu ayetlerde, Müslümanlar'ın eşleri kaçarak kâfirlere katılırlarsa yahut kâfirlerin eşleri İslâm dinini kabul ederek Müslümanlar'a katılırlarsa, her iki tarafın kendi masraflarını isteyebilecekleri bildirilmiştir. O masrafları tahsil ederek Müslümanlar'a vermek ise Müslüman hükümetin sorumluluğudur.

13. Ey Peygamber! Mümin kadınlar, hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmamak, hırsızlık etmemek, zina yapmamak, çocuklarını öldürmemek, elleri ve ayakları önünde yalan uydurarak kimseye iftira etmemek (ve) hayırlı konularda sana itaatsizlik etmemek şartıyla sana biat etmek üzere yanına gelirlerse, onların biatini kabul et ve kendileri için Allah'tan mağfiret dile. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ اِذَا جَٓاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ
يُبَايِعْنَكَ عَلٰٓى اَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللّٰهِ شَيْـًٔا
وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْن۪ينَ وَلَا يَقْتُلْنَ
اَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْت۪ينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَر۪ينَهُ
بَيْنَ اَيْد۪يهِنَّ وَاَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِينَكَ
ف۪ي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ
اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿١٣﴾

14. Ey inananlar! Allah'ın öfkelendiği kavimi dost edinmeyin. Kâfirlerin, mezardakilerden ümitlerini kestikleri gibi, şüphesiz onlar (da) ahiret (hayatından) ümitlerini kesmişlerdir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا
غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَئِسُوا مِنَ
الْاٰخِرَةِ كَمَا يَئِسَ الْكُفَّارُ مِنْ
اَصْحَابِ الْقُبُورِ ﴿١٤﴾ ع

Sûre: 61

SAFF SÛRESİ

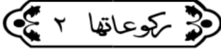
(Hicretten sonra indirilmiştir.)

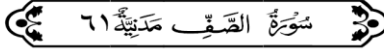
Bu sûre Medine devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte on beş ayettir.

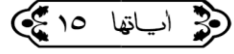
Geçen sûrede zikredilen biat sözleşmesinde sadece kadınların görevlerinden bahsedilmemiştir. Aslında mümin erkekler de biat sözleşmesi yoluyla aynı manevi hastalıklardan korunmak üzere söz verirler. Saff sûresinin başında her ikisine de şöyle buyrulmuştur: Biat sözleşmeniz hakkında münafık olmayınız. Diğerlerine nasihat edip, kendiniz ona aykırı amellerde bulunmayınız. Eğer ihlâsla biat sözleşmenize bağlı kalırsanız, Yüce Allah (c.c.) da kalplerinizi birbirine bağlayacaktır. Öyle ki, sizi düşmanlarınıza karşı güçlü bir duvar haline getirecektir.

Bu sûrede Hz Resûlüllah (s.a.v.) hakkında, Hz. İsa'nın (a.s.) önceden bildirdiği bir haberden söz edilmiştir. Bu haberde Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) ikinci adı olan Ahmed'ten bahsedilmiştir ve kendisinin cemali şana, yani güzellik şanına sahip olacağı belirtilmiştir. “Ahmed” ile alâkalı olarak, daha sonra açıklanan zikrinden de anlaşıldığı gibi, ahir zamanda Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) güzellik vasıflarına sahip bir belirtinin ortaya çıkacağına işaret edilmiştir. O ve ona tabi olanlar, İslâm dinine, onun güzelliklerine işaret ederek hizmet edecekler. Bütün bunlardan da anlaşıldığı üzere, bu gelecek hakkında önceden verilen bir haberdir.

Özetle bu sûrede Hz. İsa (a.s.) ve önceden verdiği haberden bahsedilmiştir. Hz. İsa (a.s.) Yüce Allah (c.c.) yolunda kim benim yardımcım olacak diye sormuştu. Bu sonrakilerin, yani ahir zamandaki müminlerin de görevi olacaktır. Ne zaman böyle bir duyuru tekrar yapılacak olsa, önceden verilen bu haberlere içtenlikle inanan Müslümanlar da Mesih-i Muhammedi'nin bayrağı altında birleşmelidirler. Onlar, biz Hz. Muhammed Resûlüllah'ın (s.a.v.) getirdiği İslâm dinine hizmet etmek üzere Mesih-i Muhammedi'ye elimizden geldiğince yardımcı olacağız demelidirler.

Saff Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

2. Göklerde ve yerde ne varsa, (hepsi) Allah'ı tespih eder. O, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي
الْاَرْضِۚ وَهُوَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ٢

3. Ey inananlar! Yapmadığınızı neden söylüyorsunuz?

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا
تَفْعَلُونَ ٣

4. Yapmadığınızı söylemeniz, Allah Katında çok büyük bir günahtır.

كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ اَنْ تَقُولُوا مَا لَا
تَفْعَلُونَ ٤

5. Şüphesiz Allah, Kendi yolunda saflar halinde savaşanları sever. Onlar, adeta üzerine bakır dökülmüş bir duvar gibidirler.

اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الَّذ۪ينَ يُقَاتِلُونَ ف۪ي سَب۪يلِه۪
صَفًّا كَاَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ ٥

6. Hani Musa kavmine, "Ey kavmim! Bana neden eziyet ediyorsunuz? Oysa benim, Allah'ın size (gönderdiği) bir peygamberi olduğumu biliyorsunuz," demişti. Böylece onlar doğru yoldan sapınca, Allah (da) onların kalplerini eğriltti. Allah, itaat dışına çıkanlara hidayet vermez.

وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِه۪ يَا قَوْمِ لِمَ
تُؤْذُونَن۪ي وَقَدْ تَعْلَمُونَ اَنّ۪ي رَسُولُ اللّٰهِ
اِلَيْكُمْۜ فَلَمَّا زَاغُٓوا اَزَاغَ اللّٰهُ
قُلُوبَهُمْۜ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْفَاسِق۪ينَ ٦

7. Hani Meryem oğlu İsa, “Ey İsrâiloğulları! Şüphesiz Ben, Allah’ın size (gönderdiği) bir peygamberiyim. Benden önce (indirilen) Tevrat’ı tasdik ederim. Benden sonra gelecek olan bir peygamberin (de) müjdesini veriyorum. Onun adı Ahmed[1] (olacaktır,)” demişti. Sonunda o peygamber kendilerine apaçık delillerle gelince onlar, “Bu apaçık bir aldatmacadır,” dediler.

وَاِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِيٓ
اِسْرَٓاءِيلَ اِنِّي رَسُولُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ
مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰيةِ
وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُٓ
اَحْمَدُ فَلَمَّا جَٓاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا
هٰذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٧﴾

8. Allah’a karşı yalan uydurandan daha zalim kim olabilir? Oysa o, İslâm’a davet edilmektedir. Allah, zalim bir kavime hidayet vermez.

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ
الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعٰٓى اِلَى الْاِسْلَامِ
وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٨﴾

9. Onlar Allah’ın nurunu ağızlarından (çıkan nefesle) söndürmek istiyorlar. Kâfirler istemeseler (de) Allah Kendi nurunu (mutlaka) tamamlayacaktır.

يُرِيدُونَ لِيُطْفِؤُا نُورَ اللّٰهِ بِاَفْوَاهِهِمْ
وَاللّٰهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٩﴾

10. Müşrikler istemeseler (de,) kendisini dinin (her dalında) üstün kılmak üzere Peygamberi’ni hidayet ve hak diniyle gönderen, ancak O’dur.

هُوَ الَّذِيٓ اَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدٰى وَدِينِ
الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ
الْمُشْرِكُونَ ﴿١٠﴾ ع

B. 2

11. Ey inananlar! Sizi acı azaptan kurtaracak bir ticaret hakkında, size haber vereyim mi?

يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰى
تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابٍ اَلِيمٍ ﴿١١﴾

[1] Bu ayet-i kerimede Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) “Ahmed” olarak geleceği bildirilmiştir. Onun “Muhammed” olarak geleceğini de Hz. Musa (a.s.) haber vermişti (bkz. Tesniye 18:18-19.) Onun “Ahmed” olarak gelişini de Hz. İsa (a.s.) açıklamıştır (bkz. Yuhanna 14:16.) Ancak Kitab-ı Mukaddes Yeni Ahid’te “Ahmed”ten genel olarak Tesellici, Hakikat Ruhu olarak bahsedilmiştir.

12. Sizler Allah’a ve Peygamberine iman edersiniz. Allah yolunda (da) mallarınız ve canlarınızla cihat edersiniz. Eğer bilirseniz, bu sizin için (çok) hayırlıdır.

تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهٖ وَتُجَاهِدُونَ
فٖي سَبٖيلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ ط
ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ لا ﴿١٢﴾

13. O, günahlarınızı affedecek. Sizi içinden ırmaklar akan, ebedi kalınacak Cennetler’e, o Cennetler’deki tertemiz evlere alacak. Bu (ise) çok büyük bir başarıdır.

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرٖي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ
طَيِّبَةً فٖي جَنَّاتِ عَدْنٍ ط ذٰلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظٖيمُ لا ﴿١٣﴾

14. Bundan başka (çok) sevdiğiniz bir şey (daha var. O da) Allah’ın yardımı ve çabuk (elinize geçecek) olan bir zaferdir. Sen, müminlere müjde ver.

وَاُخْرٰى تُحِبُّونَهَا ط نَصْرٌ مِنَ اللّٰهِ وَفَتْحٌ
قَرٖيبٌ ط وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنٖينَ ﴿١٤﴾

15. Ey inananlar! Siz Allah’ın yardımcıları olun. Nitekim Meryem oğlu İsa (da) havarilere, “Allah’a (yaklaştıracak olan işlerde) bana kim yardımcı olacak?” dediğinde havariler, “Biz Allah'ın (dininin) yardımcılarıyız,” demişlerdi. Sonunda İsrâiloğulları’ndan bir grup inandı, bir grup (ise) inkâr etti. Bunun üzerine Biz inananlara, düşmanlarına karşı yardım ettik. Bunun üzerine onlar üstün geldiler.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا كُونُٓوا اَنْصَارَ اللّٰهِ كَمَا
قَالَ عٖيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيّٖنَ مَنْ
اَنْصَارٖٓي اِلَى اللّٰهِ ط قَالَ الْحَوَارِيُّونَ
نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ فَاٰمَنَتْ طَٓائِفَةٌ مِنْ
بَنٖٓي اِسْرَٓائٖيلَ وَكَفَرَتْ طَٓائِفَةٌ ج
فَاَيَّدْنَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا عَلٰى عَدُوِّهِمْ
فَاَصْبَحُوا ظَاهِرٖينَ ع ﴿١٥﴾ ع ٢ ١٠

Sûre: 62

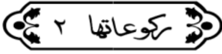
CUMA SÛRESİ

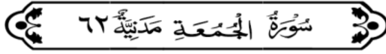
(Hicretten sonra indirilmiştir.)

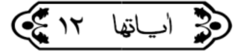
Bu sûre Medine devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte on iki ayettir.

Bu sûre, Saff sûresinde önceden bildirilen haberleri kapsamaktadır. جمع yani Cem kelimesinin tüm anlamları da bu sûrede beyan edilmiştir. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) sonradan gelenler ile daha önce geçmiş olanları bir araya getirendir. Onun celâl (yücelik) ve cemal (güzellik) sıfatları da bu sûrede bir araya getirilmiştir. Haftada bir kez Cuma günü, Müslümanlar bir araya gelip ibadet ederler. Tüm bu değişik manalar, Cuma sûresi içinde yer almaktadır.

Burada önceden verilen bir haber bulunmaktadır. Sonradan gelen Müslümanlar para kazanmaya ve ticari işlerini yürütmeye dalacaklardı. Bu durum Hz. Resûlüllah'ı (s.a.v.) adeta tek başına bırakacaktı. Bazı Müslüman din bilginleri, Hz Resûlüllah (s.a.v.) zamanında bu hadisenin yaşanmış olduğunu beyan ederler. Onlara göre Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) en tehlikeli savaşlarda bile kendisini tek başına bırakmayan ihlâs dolu sahabeleri, ticaret kervanlarının gelişini haber aldıklarında, onu adeta tek başına bırakarak kaçmışlardır. Hâşâ, sümme hâşâ! Bu Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v) ashapları hakkında söylenen çok büyük bir yalandır. Şüphesiz bu sûrede fiilen kendi dinlerinden gafil olan ve Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ile hiçbir alâkaları olmayan sonraki devirlerde yaşayan Müslümanlar'dan bahsedilmiştir.

Cuma Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۝١

2. Göklerde ve yerde ne varsa, (hepsi) Allah'ı tespih eder. O (gerçek) hükümdardır, kutsaldır, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ
الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَز۪يزِ الْحَك۪يمِ ۝٢

3. Okuma yazması olmayanlara, aralarından birini Peygamber olarak gönderen O'dur. O, onlara (Allah'ın) ayetlerini okur, onları tertemiz kılar ve kendilerine Kitap ile hikmeti öğretir. Oysa onlar, daha önce büyük bir sapıklık içindeydiler.[1]

هُوَ الَّذ۪ي بَعَثَ فِي الْاُمِّيّ۪نَ رَسُولًا مِنْهُمْ
يَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيَاتِه۪ وَيُزَكّ۪يهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَاِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ
لَف۪ي ضَلَالٍ مُب۪ينٍ ۝٣

4. Onlardan başkalarına (da, onu gönderecektir. Ancak) onlar, henüz bunlara katılmış değiller. (Allah) her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.[2]

وَاٰخَر۪ينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ
الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ۝٤

5. İşte bu, Allah'ın lütfudur. Onu dilediğine verir. Allah çok büyük lütuf sahibidir.

ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْت۪يهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللّٰهُ
ذُو الْفَضْلِ الْعَظ۪يمِ ۝٥

---

[1] Bu ayet-i kerimede, Bakara sûresi yüz otuzuncu ayette zikredilen Hz. İbrahim'in (a.s.) duasının kabul edildiği beyan edilmiştir.

[2] Bu ayet-i kerime indirildiği zaman, ashab-ı kiram (r.a.) "henüz kavuşmamış olanların" kimler olduğunu, sordu. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz (s.a.v.), Selman-ı Farisi'nin (r.a.) omzuna elini koyarak, iman Ülker yıldızına yükselmiş olsa da, onlardan birinin onu tekrar dünyaya geri getirecek olduğunu buyurmuştur. (Sahih-i Buharî)

6. Kendilerine Tevrat'a (boyun eğmeleri) farz kılınan, sonra (da) onu tatbik etmeyenlerin durumu, pek çok kitap taşıyan eşeğin durumuna benzer. Allah'ın buyruklarını inkâr eden insanların hali (ise) çok kötüdür. Allah, zalim olan bir kavime (asla) hidayet vermez.

مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرٰيةَ ثُمَّ
لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ
اَسْفَارًا ۜ بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ
كَذَّبُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ ۜ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ٦

7. De ki: "Ey Yahudiler! (Dünyadaki bütün diğer) insanlar değil (de,) yalnız kendinizin Allah'ın dostları olduğunu zannediyorsanız ve (de) doğru iseniz, ölümü dileyin.[1]"

قُلْ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا اِنْ زَعَمْتُمْ
اَنَّكُمْ اَوْلِيَاءُ لِلّٰهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ
فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ٧

8. Geçmişte yaptıkları yüzünden hiçbir zaman onu dilemeyecekler. Allah, zalimleri çok iyi bilendir.

وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُ اَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيهِمْ ۜ
وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ٨

9. De ki: "Şüphesiz kendisinden kaçıp durduğunuz ölüm, sizi mutlaka yakalayacaktır. Sonra hepiniz, gizli olanı (da,) açıkta olanı (da) bilen (Allah'a) döndürüleceksiniz. Sonunda (ise) O, yaptıklarınızı size bildirecektir."

قُلْ اِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَاِنَّهُ
مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ اِلٰى عَالِمِ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ٩ ع

B. 2

10. Ey inananlar! Cuma gününün bir kısmında namaz için çağrıldığınızda, Allah'ın zikri için acele edin ve alışverişi bırakın. Eğer bilgi sahibiyseniz, bu sizin için (çok) hayırlıdır.

يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اِذَا نُودِيَ لِلصَّلٰوةِ
مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِ
وَذَرُوا الْبَيْعَ ۜ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ١٠

[1] Yani, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ile mübahele edin.

11. Namaz sona erdikten sonra yeryüzüne dağılın ve Allah'ın lütfundan (payınızı) arayın. Başarıya ulaşmak için Allah'ı çokça zikredin.

فَاِذَا قُضِيَتِ الصَّلٰوةُ فَانْتَشِرُوا فِي
الْاَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ
وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَث۪يرًا لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿١١﴾

12. Onlar, bir ticaret ya (da) bir eğlenceyi gördüklerinde, ona kaçarlar ve seni yalnız bırakırlar. (Onlara) de ki: "Allah'ın Katında olanlar, eğlenceden (de,) ticaretten (de) daha iyidir. Allah, rızık verenlerin en hayırlısıdır."

وَاِذَا رَاَوْا تِجَارَةً اَوْ لَهْوًا انْفَضُّٓوا اِلَيْهَا
وَتَرَكُوكَ قَٓائِمًاۜ قُلْ مَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ
مِنَ اللَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِۜ وَاللّٰهُ خَيْرُ
الرَّازِق۪ينَ ﴿١٢﴾ ع

Sûre: 63

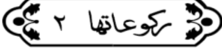
MÜNÂFİKÛN SÛRESİ

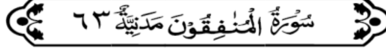
(Hicretten sonra indirilmiştir.)

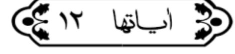
Bu sûre Medine devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte on iki ayettir.

Bu sûrenin başlangıcında yer alan konu şöyle belirtilmiştir: Bazı münafıklar yemin ederek, senin Allah'ın (c.c.) Resûlü olduğunu ileri sürerler, oysa Yüce Allah (c.c.) senin Kendi Resûlü olduğunu gayet iyi bildiği halde, münafıkların yalancı olduklarına da şahadet eder. Ahir zamanda da Müslümanların çoğu böyle bir duruma düşecekler. Onlar da senin Allah'ın (c.c.) Resûlü olduğuna dair yemin edecekler. Ancak Yüce Allah (c.c.) onların yeminlerinin hiçbir anlamı olmadığına, onların gerçek imandan uzak olacaklarına, şahadet edecektir.

Bu sûrede, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) hayatında ortaya çıkan münafıkların lideri Abdullah B. Übey B. Selûl'dan da bahsedilmiştir. O bir gazveden (muharebeden) geri döndüğünde, Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) apaçık olarak küstahlık yaptı ve kendisinin Medine ahalisi arasında en saygıdeğer kişi olduğunu iddia etti. Keza Hz. Resûlüllah (s.a.v.) aleyhinde küstahça bir davranışta bulunarak, Medine'ye dönüşünde Hz. Resûlüllah'ı (s.a.v.) oradan sürgün edeceğini söyledi. Buna mukabil Yüce Allah'ın (c.c.) Yüce Resûlü (s.a.v.) affetmenin en büyük örneğini sergileyerek, gücü yettiği halde bu münafık kişiyi Medine'den çıkarmadı. Bunun da ötesinde, onun affedilmesi için vefat gününe kadar Allah'a (c.c.) dua etti. Ancak sonunda Yüce Allah (c.c.), ona bu konuda dua etmesini yasakladı. Hatta mezarı başında durarak bile dua etmemesi gerektiğini, ona bildirdi.

Münâfikûn Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Münafıklar sana gelince, "Şüphesiz Senin Allah'ın Peygamberi olduğuna şahadet ederiz," derler. Allah, senin kesinlikle kendi Peygamberi olduğunu bilir. Allah, münafıkların kesinlikle yalancı olduklarına (da) şahadet eder.

اِذَا جَٓاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ
اِنَّكَ لَرَسُولُ اللّٰهِ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِنَّكَ
لَرَسُولُهُ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّ الْمُنَافِقِينَ
لَكَاذِبُونَ ﴿٢﴾

3. Onlar, yeminlerini kalkan edinmişlerdir. Böylece (insanları,) Allah yolundan alıkoyarlar. Şüphesiz yaptıkları çok kötüdür.

اِتَّخَذُوٓا اَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ
سَبِيلِ اللّٰهِ اِنَّهُمْ سَٓاءَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٣﴾

4. Bu, (önce) inanıp sonra (da) inkâr ettikleri içindir. Bunun sonucu kalpleri mühürlenmiştir. Artık onlar (hiç) anlamazlar.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ اٰمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ
عَلٰى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٤﴾

5. Onları gördüğün zaman, endamları hoşuna gider. Bir şey söylediklerinde, sözlerini dinlersin. Onlar birbirine yaslanmış kuru kütükler gibidir. (Kur'an'da verilen) her azap haberinin, aleyhlerine olduğunu sanırlar. Katı düşman (da) onlardır. Sen onların (şerrinden) sakın. Allah onları kahretsin! Onlar, nereye döndürülüp (haktan uzaklaştırılıyorlar!)

وَاِذَا رَاَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ اَجْسَامُهُمْ
وَاِنْ يَقُولُوا تَسْمَعْ لِقَوْلِهِمْ كَاَنَّهُمْ
خُشُبٌ مُسَنَّدَةٌ يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ
عَلَيْهِمْ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ
قَاتَلَهُمُ اللّٰهُ اَنّٰى يُؤْفَكُونَ ﴿٥﴾

6. Onlara, "Gelin! Allah'ın Peygamberi (de) sizin için bağışlanmanızı dilesin," denildiğinde, (inkâr edip) başlarını çevirirler. Sen, onların büyüklük taslayarak (insanları hak yolundan) alıkoyduklarını görürsün.

وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ
رَسُولُ اللّٰهِ لَوَّوْا رُؤُ۫سَهُمْ وَرَاَيْتَهُمْ
يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٦﴾

7. Sen, onlar için mağfiret dilesen (de,) mağfiret dilemesen (de,) onlar için birdir. (Tevbe etmedikçe,) Allah onları asla affetmeyecektir. Şüphesiz Allah, itaat dışına çıkmış olan bir kavime hidayet vermez.

سَوَٓاءٌ عَلَيْهِمْ اَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ اَمْ لَمْ
تَسْتَغْفِرْ لَهُمْۜ لَنْ يَغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْۜ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٧﴾

8. "Allah'ın Peygamberi'nin yanında bulunanlar için, onlar (açlıktan sıkıntıya düşüp) kaçıncaya kadar (bir şey) harcamayın" diyenler (de) onlardır. Oysa göklerin ve yerin hazineleri (sadece) Allah'ındır. Ancak münafıklar (bunu) anlamazlar.

هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلٰى مَنْ
عِنْدَ رَسُولِ اللّٰهِ حَتّٰى يَنْفَضُّواۜ وَلِلّٰهِ
خَزَٓائِنُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَلٰكِنَّ
الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨﴾

9. Onlar derler ki: "Medine'ye dönersek, en şerefli olan, en aşağılık olanı oradan mutlaka çıkaracaktır." Oysa şeref, ancak Allah'ın, Peygamberi'nin ve müminlerindir. Oysa münafıklar (bunu hiç) bilmezler.[1]

يَقُولُونَ لَئِنْ رَجَعْنَٓا اِلَى الْمَدِينَةِ
لَيُخْرِجَنَّ الْاَعَزُّ مِنْهَا الْاَذَلَّۜ وَلِلّٰهِ
الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلٰكِنَّ
ع ١ ٩ ١٣ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩﴾

[1] Mustalak gazvesi sırasında münafıkların başı Abdullah B. Übey B. Selûl, "Medine'ye dönersek, oranın en şereflisi olan, oranın en aşağılık olanını oradan çıkaracaktır," dedi. Amacı Yüce Peygamberi (s.a.v.) aşağılamaya çalışarak, Medine'den çıkarmaktı. Müslüman askerler Medine'ye girmeden, oğlu Medine'nin kapısında elinde kılıçla babasını karşıladı ve ona "Sen, Medine'nin en aşağılık adamı olduğunu ve Muhammed'in (s.a.v.) ise en şereflisi olduğunu söyle, yoksa kafanı uçururum," dedi. Babası korktu ve oğlunun istediği sözleri tekrar etti. Bundan sonra oğlu, onun Medine'ye girmesine izin verdi.

B. 2

10. Ey inananlar! Mallarınız ve evlatlarınız, sizi Allah’ı zikretmekten gafil kılmasın. Kim böyle yaparsa, hüsrana uğrayanlar (da,) ancak onlardır.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ اَمْوَالُكُمْ
وَلَٓا اَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِۚ وَمَنْ
يَفْعَلْ ذٰلِكَ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٠﴾

11. Birinize ölüm gelmeden önce, verdiklerimizden harcayın. (Ölüm gelince, o) diyecek ki: “Yarabbi! Sen neden bana azıcık mühlet vermedin ki, ben sadakalar verirdim ve iyilerden olurdum!”

وَاَنْفِقُوا مِنْ مَا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَأْتِيَ
اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَٓا
اَخَّرْتَن۪ٓي اِلٰٓى اَجَلٍ قَر۪يبٍۙ فَاَصَّدَّقَ
وَاَكُنْ مِنَ الصَّالِح۪ينَ ﴿١١﴾

12. Ancak Allah, bir kimseye onun için tayin edilmiş zaman geldiğinde, asla mühlet vermez. Allah yaptıklarınızdan (daima) haberdardır.

وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللّٰهُ نَفْسًا اِذَا جَٓاءَ اَجَلُهَاۜ
وَاللّٰهُ خَب۪يرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾ ع

Sûre: 64

TEGÂBUN SÛRESİ

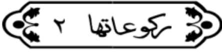
(Hicretten sonra indirilmiştir.)

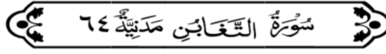
Bu sûre Medine döneminde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte on dokuz ayettir.

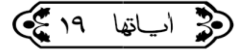
Bu sûre de “ يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ” kelimeleriyle başlamaktadır. Burada Yüce Allah’ın (c.c.) tespihi, yani her türlü eksiklikten uzak oluşu beyan edilmiştir. Yerde ve göklerde bulunan tüm varlıkların Allah’ı (c.c.) tespih ettikleri ifade edilmiştir. O’nun tespihini en çok Hz. Muhammed-i Mustafa (s.a.v.) tekrarladığına göre, Yüce Allah (c.c.) ona saygısızlık edilmesine kesinlikle izin vermeyecektir. Böyle bir kimseyi, Allah (c.c.) ne affeder, ne de onun üzerinden gazabını uzak tutar?

Geçen sûrede “جمع” den bahsedilmişti. Burada ise, onun gerçek ile gerçek olmayan arasında ayırım yapılacak gün olacağından (تَغَابُنِ) haber verilmiştir.

Bu dönem, İslâm devrine yardım etme devri olacaktır ve çoğunlukla din yolunda mal fedakârlığına gerek olacaktır. Bu sebeple ihlâs ile Yüce Allah’ın (c.c.) yolunda mal harcayanlara, burada müjde verilmiştir. Onlar, Yüce Allah’ın (c.c.) uğruna ihlâs ile her ne harcarlarsa, O bunu kabul buyuracak ve kendilerine çok büyük mükâfat verecektir, diye buyrulmuştur.

Tegâbun Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ①

2. Göklerde ve yerde ne varsa, (hepsi) Allah'ı tespih eder. Hükümdarlık (da) O'nundur, hamd (da) O'nundur. O'nun, dilediği her şeye gücü yeter.

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِۚ
لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُۘ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ قَد۪يرٌ ②

3. Sizi ancak O, yaratmıştır. Aranızdan bazıları kâfir, aranızdan bazıları (ise) mümindir. Allah, bütün yaptıklarınızı görendir.

هُوَ الَّذ۪ي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ
مُؤْمِنٌۜ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَص۪يرٌ ③

4. O, gökleri ve yeri belli bir amaç için yarattı. Size biçimlerinizi verdi. Sonrasında (da) biçimlerinizi güzel kıldı. Dönüş (de,) ancak O'nadır.

خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ
وَصَوَّرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوَرَكُمْۚ وَاِلَيْهِ
الْمَص۪يرُ ④

5. O, göklerde ve yerde bulunanları bilir. Gizlediğinizi (de,) açığa vurduğunuzu (da) bilir. Allah, gönüllerde olanları (da) en iyi bilendir.

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَيَعْلَمُ
مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَۜ وَاللّٰهُ عَل۪يمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ⑤

6. Daha önce kâfirlik edenlerin haberleri size ulaşmadı mı? Sonunda onlar, yaptıklarının vebalini tattılar. Kendilerine pek acı bir azap (mukadderdir).

اَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَؤُا الَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ
قَبْلُۘ فَذَاقُوا وَبَالَ اَمْرِهِمْ وَلَهُمْ
عَذَابٌ اَل۪يمٌ ⑥

7. Bu, peygamberleri kendilerine apaçık delillerle geldikleri halde onların, “Bir beşer mi bize hidayet verecek,” demelerindendi. Sonunda onlar, inkâr edip yüz çevirdiler. Allah (da,) hiçbir şeye muhtaç olmadığını (gösterdi.) Allah Ganidir, (her türlü) hamda lâyıktır.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُ كَانَتْ تَاْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا اَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا
فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا وَاسْتَغْنَى اللّٰهُ وَاللّٰهُ
غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٧﴾

8. Kâfirlik edenler, (öldükten sonra) asla kaldırılmayacaklarını sanırlar. De ki: “Neden olmasın. Rabbime andolsun ki, siz mutlaka kaldırılacaksınız. Ardından (da) yaptıklarınız size bildirilecek. Bu, Allah için (pek) kolaydır.”

زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا اَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ
بَلٰى وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا
عَمِلْتُمْ وَذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرٌ ﴿٨﴾

9. Onun için Allah’a, Peygamberi’ne ve indirdiğimiz nura inanın. Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdardır.[1]

فَاٰمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي
اَنْزَلْنَا وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٩﴾

10. Toplanma günü, (yani) O’nun sizi toplayacağı gün var ya, zafer veya yenilgiye (karar verilecek olan) gün (de,) işte budur. Kim Allah’a inanırsa ve (yerli yerinde) iyi işler yaparsa, O onun kötülüklerini kendisinden uzaklaştıracak ve onu ebediyen kalmak üzere, içinden ırmaklar akan Cennetler’e yerleştirecektir. Çok yüce başarı (da,) işte budur.

يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذٰلِكَ يَوْمُ
التَّغَابُنِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ
صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّاٰتِهِ وَيُدْخِلْهُ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا اَبَدًا ذٰلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿١٠﴾

[1] Ayet-i kerimede zikredilen “Nur” dan şunlar kastedilir: a)Hz. Resûlüllah’a (s.a.v.) indirilen vahiy; b)Hz. Resûlüllah (s.a.v.) vasıtasıyla inananlara bahşedilen zeka ve anlayış; c)Manevî ilerleme ve kalp huzuru; d) İlâhî bilgiler ve hak ile batılı ayırt etme yeteneği. Bütün bunlar Yüce Allah (c.c.) tarafından Hz. Resûlüllah’a (s.a.v.) ve onun bereketiyle de Müslümanlar’a bahşedildi.

11. İnkâr edip ayetlerimizi yalanlayanlarsa, işte Cehennemlik olanlar (da,) onlardır. Onlar, orada uzun bir süre kalacaklar. Orası ne kötü bir kalınacak yerdir.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَٓا
اُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا ؕ
وَبِئْسَ الْمَص۪يرُ ﴿١١﴾ ع ١١ ١٥

B. 2

12. Allah'ın emri olmaksızın, hiçbir musibet meydana gelmez. Kim Allah'a inanırsa, O onun kalbine hidayet verir. Allah, her şeyi daima bilendir.

مَٓا اَصَابَ مِنْ مُص۪يبَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ
وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ يَهْدِ قَلْبَهُ ؕ
وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَل۪يمٌ ﴿١٢﴾

13. Allah'a itaat edin ve Peygamber'e (de) itaat edin. Eğer yüz çevirirseniz (bilin ki,) Peygamberimiz'e düşen, ancak (mesajı) açıkça ulaştırmaktır.

وَاَط۪يعُوا اللّٰهَ وَاَط۪يعُوا الرَّسُولَ ۚ فَاِنْ
تَوَلَّيْتُمْ فَاِنَّمَا عَلٰى رَسُولِنَا الْبَلَاغُ
الْمُب۪ينُ ﴿١٣﴾

14. Allah, Kendisinden başka bir İlâh bulunmayandır. İnananlar, yalnız Allah'a güvenmelidirler.

اَللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٤﴾

15. Ey inananlar! Eşlerinizden ve çocuklarınızdan bazıları size düşmandırlar. Onun için kendilerinden sakının. Ancak affeder, hoş görür ve onları bağışlarsanız, Allah (da) mutlaka çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اِنَّ مِنْ اَزْوَاجِكُمْ
وَاَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ ۚ
وَاِنْ تَعْفُوا وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا فَاِنَّ
اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿١٥﴾

16. Mallarınız ve evlatlarınız, (sizler için) bir sınamadır. Allah ise, Katında büyük bir mükâfat bulunandır.

إِنَّمَٓا اَمْوَالُكُمْ وَاَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۜ
وَاللّٰهُ عِنْدَهُٓ اَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾

17. O halde gücünüz yettiğince Allah'ın takvasını benimseyin. (Sözlerini) dinleyin ve (O'na) itaat edin. (Mallarınızı O'nun yolunda) harcayın. Bu sizin için hayırlı olacaktır. Kim nefsin cimriliğinden korunursa, başarıya ulaşanlar (da,) işte onlardır.

فَاتَّقُوا اللّٰهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوا
وَاَطِيعُوا وَاَنْفِقُوا خَيْرًا لِاَنْفُسِكُمْ ۜ
وَمَنْ يُوقَ شُحَّ نَفْسِه۪ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ﴿١٧﴾

18. Eğer Allah için mallarınızdan iyi bir pay ayırırsanız, O onu sizin için (kat kat) arttıracaktır ve sizi (de) bağışlayacaktır. Allah, değer bilen ve halim olandır.

اِنْ تُقْرِضُوا اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضٰعِفْهُ
لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۜ وَاللّٰهُ شَكُورٌ
حَلِيمٌ ﴿١٨﴾ ۙ

19. O, görüneni (de,) görünmeyeni (de) bilendir. O, her şeyden üstündür, hikmet sahibidir.

عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٩﴾ ع

Sûre: 65

TALÂK SÛRESİ

(Hicretten sonra indirilmiştir.)

Bu sûre Medine devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte on üç ayettir.

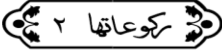
Bu sûrenin adı “Talâk” olup, başından sonuna kadar boşanma ile ilgili konuları içermektedir.

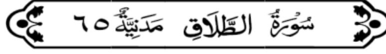
Geçen sûre ile bu sûrenin birleştikleri temel nokta, burada Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) insanları karanlıklardan çıkarıp aydınlığa götüren bir nur olarak tanıtılmış olmasıdır. İşte aynı nur, ahir zaman Müslümanları’nın döneminde bir kez daha, ümmetinin karanlıklarda bocalayan insanlarını oradan çıkaracaktır. Karanlıklardan çıkmak konusunda, kötülükler hayatından çıkıp temiz ve saf hayata geçmenin çok önemi vardır. Yani o, onları hem inanç hem de amel bakımından karanlıklarından çıkarmış olacaktır.

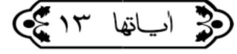
Talâk sûresinde, Hz. Resûlüllah’ın başlı başına bir “Zikir” olduğu beyan edilmiştir. Nur da insana zikir neticesinde bahşedilir. İlâhi Zikir sonucunda da, Yüce Allah (c.c.) kendisine başlı başına bir nur olma üstünlüğünü nasip etmiştir. Keza O, gerçek kullarını da zikir neticesinde karanlıklardan nura çıkarmıştır.

Bu sûrede, yer ile göğün sırlarını hayret verici bir şekilde açıklayan bir ayet-i kerime bulunmaktadır. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) bizzat insanları karanlıklardan çıkaran biri olduğu gibi, ona bu kâinatın karanlıklarını kaldırıp, sırlarını da açıklayan bir kelâm, yani Kur’an-ı Kerim indirilmiştir.

Kur’an-ı Kerim’de birçok kez yedi gökten bahsedildiği gibi, Yüce Allah’ın (c.c.) yedi yeri de yarattığı beyan edilmiştir. Ancak o yerlerde yaşayanlara nasıl vahiy indirildiğini ve onları hangi karanlıklardan kurtardığı, ancak Yüce Allah’ın (c.c.) bilgisi kapsamındadır. Kâinatı araştıran bilim adamları, bu konu hakkında bir başlangıca bile henüz ulaşamamışlardır. Ancak birçok kez ispatlandığı üzere, Kur’an-ı Kerim’in bilgileri bir “Kevser” şeklinde sonsuzdur. Gelecekte ise bilim adamları bu bilgilere de, ancak sınırlı bir şekilde vakıf olacaklardır.

Talâk Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ①

2. Ey Peygamber (ve inananlar!) Hanımları boşayacağınız zaman, onları iddetlerine göre boşayın ve iddetin (de) hesabını tutun. Rabbiniz (olan) Allah'ın takvasını benimseyin. Apaçık bir hayâsızlıkta bulunmadıkça, onları evlerinden çıkarmayın ve kendileri (de) çıkmasınlar. Bunlar Allah'ın sınırlarıdır. Kim Allah'ın sınırlarını aşarsa, o kesinlikle kendi canına zulmeder. (Ey boşayan kimse,) Allah'ın bundan sonra başka bir şeyi ortaya çıkaracağını sen bilmezsin.

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ اِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَٓاءَ
فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ وَاَحْصُوا الْعِدَّةَۚ
وَاتَّقُوا اللّٰهَ رَبَّكُمْۚ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ
بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ اِلَّٓا اَنْ يَأْت۪ينَ
بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍۜ وَتِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِۜ
وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللّٰهِ فَقَدْ ظَلَمَ
نَفْسَهُۜ لَا تَدْر۪ي لَعَلَّ اللّٰهَ يُحْدِثُ
بَعْدَ ذٰلِكَ اَمْرًا ②

3. Onlar, iddetlerinin sonuna ulaşınca, kendilerini uygun bir şekilde alıkoyun veya uygun bir şekilde ayırın. Aranızdan iki adaletli (kişiyi) şahit tutun. Allah için şahitliği doğru yapın. Allah'a ve ahiret gününe inanan kimseye böyle bir öğüt verilir. Kim Allah'ın takvasını benimserse, O (mutlaka) ona bir çıkış yolu açar.

فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَاَمْسِكُوهُنَّ
بِمَعْرُوفٍ اَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
وَاَشْهِدُوا ذَوَيْ عَدْلٍ مِنْكُمْ وَاَق۪يمُوا
الشَّهَادَةَ لِلّٰهِۜ ذٰلِكُمْ يُوعَظُ بِه۪ مَنْ كَانَ
يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِۜ وَمَنْ يَتَّقِ
اللّٰهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًاۙ ③

4. O, kendisine hiç beklemediği bir yerden rızık verir. Kim Allah'a güvenirse, O kendisi için yeterlidir. Şüphesiz Allah dilediğini mutlaka yerine getirir. Allah, şüphesiz her şey için bir ölçü belirlemiştir.

وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُۜ وَمَنْ
يَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَهُوَ حَسْبُهُۜ اِنَّ اللّٰهَ
بَالِغُ اَمْرِه۪ۜ قَدْ جَعَلَ اللّٰهُ لِكُلِّ شَيْءٍ
قَدْرًا ﴿٤﴾

5. Âdet (durumlarından) ümidini kesmiş olan hanımlarınızın (iddetleri hakkında) şüphe ederseniz, (bilin ki) onların iddetleri üç aydır. Âdet görmeyenler için (de bu) aynıdır. Hamile olanların iddeti ise doğum yapıncaya kadardır. Allah'ın takvasını benimseyen için, Allah mutlaka onun işinde kolaylık sağlar.

وَالّٰٓـئ۪ي يَئِسْنَ مِنَ الْمَح۪يضِ مِنْ نِسَٓائِكُمْ
اِنِ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلٰثَةُ اَشْهُرٍۙ وَالّٰٓـئ۪ي
لَمْ يَحِضْنَۜ وَاُو۬لَاتُ الْاَحْمَالِ
اَجَلُهُنَّ اَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّۜ وَمَنْ
يَتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ اَمْرِه۪ يُسْرًا ﴿٥﴾

6. Bu, Allah'ın size indirdiği buyruktur. Kim Allah'ın takvasını benimserse, O kendisinden kötülüklerini uzaklaştırır ve ecrini (de) arttırır.

ذٰلِكَ اَمْرُ اللّٰهِ اَنْزَلَهُٓ اِلَيْكُمْۜ وَمَنْ يَتَّقِ
اللّٰهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّاٰتِه۪ وَيُعْظِمْ لَهُٓ
اَجْرًا ﴿٦﴾

7. (Boşadığınız) hanımları, gücünüz elverdiğince oturduğunuz yerde oturtun. Onları sıkıntıya sokmak için kendilerine bir zarar vermeyin. Eğer onlar (bebek) taşıyorlarsa, hamilelikleri bitene kadar masraflarını karşılayın. Sizin için (çocuğu) emzirirlerse, kendilerine ücretlerini verin. (Buna) aranızda danışarak, geleneklere göre karar verin. Eğer (anlaşmakta) sıkıntı duyarsanız, o halde (babası) için başkası (çocuğu) emzirsin.

اَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ
وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَٓارُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُوا
عَلَيْهِنَّۜ وَاِنْ كُنَّ اُو۬لَاتِ حَمْلٍ
فَاَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتّٰى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّۚ
فَاِنْ اَرْضَعْنَ لَكُمْ فَاٰتُوهُنَّ اُجُورَهُنَّۚ
وَاْتَمِرُوا بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوفٍۚ وَاِنْ
تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ لَهُٓ اُخْرٰىۜ ﴿٧﴾

8. Varlıklı kimse, varlığına göre masraf etsin. Rızkı dar olan ise, Allah'ın kendisine verdiğine göre harcasın. Allah kimseyi, kendisine verdiğinin dışında sorumlu tutmaz. Allah, her darlıktan sonra bolluk yaratacaktır.

لِيُنْفِقْ ذُو سَعَةٍ مِنْ سَعَتِهِ ۖ وَمَنْ قُدِرَ
عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ ۚ لَا
يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا ۚ سَيَجْعَلُ
اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ﴿٨﴾ ع

B. 2

9. Nice yerleşimler, Rablerinin ve peygamberlerinin emirlerini inkâr ettiler. Bunun üzerine Biz, kendilerine çok ağır bir şekilde hesap sorduk ve onları korkunç bir azap ile cezalandırdık.

وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا
وَرُسُلِهِ فَحَاسَبْنَاهَا حِسَابًا شَدِيدًا
وَعَذَّبْنَاهَا عَذَابًا نُكْرًا ﴿٩﴾

10. Onlar, yaptıklarının vebalini tattılar. Meselelerinin sonu (da) hüsran oldu.

فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ
أَمْرِهَا خُسْرًا ﴿١٠﴾

11-12. Allah, onlar için şiddetli bir azap hazırlamıştır. Ey iman etmiş akıl sahipleri! O halde Allah'ın takvasını benimseyin. Allah, sizler için şeref (vesilesi olan) Peygamber'i indirdi. O, size Allah'ın ışık tutan ayetlerini okumaktadır. Bunun sonucu imanlarına göre (yerli yerinde) iyi işler yapan müminleri, karanlıklardan aydınlığa çıkarmaktadır. Kim Allah'a iman edip (ona göre yerli yerinde) iyi amellerde bulunursa, (Allah) onları içinden ırmaklar akan Cennetler'e alacaktır. Orada ebediyen kalacaklar. Allah, onun (gibilere) güzel rızık ihsan etmiştir.

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ
يَا أُولِي الْأَلْبَابِ ۚ الَّذِينَ آمَنُوا ۚ
قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ﴿١١﴾
رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ
لِيُخْرِجَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَمَنْ يُؤْمِنْ
بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
أَبَدًا ۖ قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ﴿١٢﴾

13. Yedi göğü ve onun sayısınca yeri (de) yaratan, Allah'tır. Allah'ın her istediğine gereğince gücü yettiğini ve Allah'ın bilgisi ile her şeyi kuşattığını anlamanız için, (O'nun) buyruğu onların arasında çokça iner (durur.)

اَللّٰهُ الَّذٖى خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ وَمِنَ
الْاَرْضِ مِثْلَهُنَّ ط يَتَنَزَّلُ الْاَمْرُ بَيْنَهُنَّ
لِتَعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدٖيرٌ لا
وَاَنَّ اللّٰهَ قَدْ اَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿١٣﴾ ع

Sûre: 66

TAHRÎM SÛRESİ

(Hicretten sonra indirilmiştir.)

Bu sûre Medine devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte on üç ayettir.

Geçen sûrede, Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) indirilen Yüce Kitap'ta açıklanan kâinatın büyük sırlarından bahsedilmişti. Bu sûrede ise, bazı küçük sırlardan bahsedilmiştir. Demek ki, tüm gaip olanları bilen Yüce Allah (c.c), Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) büyük sırlar gibi küçük sırları da açıklamıştır. Böylece bu sûrenin geçen sûre ile olan ilişkisi,

" مَالِ هٰذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً اِلَّا اَحْصٰيهَا " (18:50)

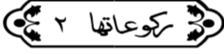
kelimeleriyle ifade edilmiştir. Yani, bu çok yüce bir Kitap'tır ve o, en küçük sırları içerdiği gibi, büyük sırları da içermektedir.

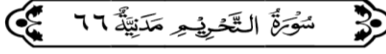
Bu sûrede "Tevbe-tün Nesûh"tan bahsedilerek, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) gerçek âşıklarına nasihat edilmiştir. Eğer onlar içtenlikle tevbe ederlerse, Yüce Allah (c.c.) onların hem küçük, hem de büyük, tüm günahlarını affedebilecektir. Bu tevbenin kabulünün belirtisi olarak, tevbe edenler kendilerini ıslah etmeye başladıklarında, gün geçtikçe günahlarından uzaklaşabildiklerini hissedeceklerdir. Böylece Yüce Allah (c.c), onlardan tüm günah ve eksikliklerini uzaklaştıracaktır. Bu kötülükleri uzaklaştırma dönemi, kendilerine bahşedilen nur sonucu oluşacaktır. Bu karanlıkta yürüyen birinin aydınlık vasıtasıyla yolunda bulunan tehlikelerin farkına varması gibidir. Kısaca, " نُورُهُمْ يَسْعٰى بَيْنَ اَيْدِيهِمْ " kelimelerinden, Yüce Allah'ın (c.c.), onlara yol göstereceği açıklanmaktadır. Ayrıca, " وَبِاَيْمَانِهِمْ " kelimesi ile diğer insanlara da işaret edilerek, onların da kötülük sahipleri oldukları ve kendilerine asla bir nur bahşedilmeyeceği anlaşılmaktadır. Oysa her kötülük karşısında daima iyiliği tercih edenlere, muhakkak nur nasip edilecektir. İşte böyle insanlar hayırdan yana oldukları için, kendilerine yol ve yön gösteren nur bahşedilmiş olacaktır.

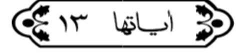
Bu sûrenin sonunda iki bedbaht kadının misali verilmiştir. Onlar sözde peygamber ehlindendir. Ancak sorumluluklarını yerine getirirken hıyanette bulunuyorlardı. Daha sonra ise, bu ikisine karşılık iki de namuslu kadından bahsedilmiştir. Onlardan biri son derecede zalim ve hain birinin hanımı idi. Buna rağmen o, imanını korumuştu. Diğer kadın ise Hz. Meryem (a.s.) olup, kendisinden de bu sûrede bahsedilmiştir. Yüce Allah (c.c.) ona, Hz. İsa Mesih

(a.s.) gibi mucizevi bir evlat nasip etmiştir. Ancak bu evlat Hz. Meryem'e (a.s.), nefsanî bir arzu veya heves sonucu bahşedilmemişti.

Bu sûrenin son ayetinde önceden bir haber verilerek, Yüce Allah'ın (c.c.) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ümmetinden doğacak çok pak ve kutsal bir zat vasıtası ile aynı mucizeyi tekrarlayacağı bildirilmiştir. O zat, Hz. İsa'ya (a.s.) benzeyecek ve yüce mertebeler elde etme hevesi taşımayacaktır. O, son derece de alçakgönüllü olacaktır. Daha sonra ise Yüce Allah (c.c.) kendisine ruhunu üfleyecek ve sonuçta ona, Hz. İsa'nınkine (a.s.) benzeyen manevi bir vücut bahşedilecektir.

Tahrîm Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Ey Peygamber! Allah’ın sana helâl kıldığını neden (kendine) haram ediyorsun? Sen hanımlarının rızasını istiyorsun. Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.[1]

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَٓا اَحَلَّ اللّٰهُ لَكَۚ
تَبْتَغ۪ي مَرْضَاتَ اَزْوَاجِكَۜ وَاللّٰهُ
غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٢﴾

3. Allah, (fitne doğuracak) yeminlerinizi bozmanızı size gerekli kıldı. Allah, efendinizdir. O, çok iyi bilen ve hikmet sahibi olandır.

قَدْ فَرَضَ اللّٰهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ اَيْمَانِكُمْۚ
وَاللّٰهُ مَوْلٰيكُمْۚ وَهُوَ الْعَل۪يمُ الْحَك۪يمُ ﴿٣﴾

4. Hani Peygamber hanımlarından birisine gizli bir söz söylemişti. Ardından (hanımı,) o (sözü başkasına) bildirdi. Allah (da) bunu (Peygamberi’ne) açıkladı. (Peygamber de) onun bir kısmını (hanımına) anlattı ve bir kısmından (ise) kaçındı. Nihayet Peygamber onu hanımına anlatınca (hanımı da,) “Sana (bunu) kim bildirdi?” dedi. (Peygamber de,) “Bana (bunu her şeyi) bilen ve (her şeyden) haberdar olan bildirdi,” dedi.[2]

وَاِذْ اَسَرَّ النَّبِيُّ اِلٰى بَعْضِ اَزْوَاجِه۪
حَد۪يثاًۚ فَلَمَّا نَبَّاَتْ بِه۪ وَاَظْهَرَهُ اللّٰهُ
عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهُ وَاَعْرَضَ عَنْ
بَعْضٍۚ فَلَمَّا نَبَّاَهَا بِه۪ قَالَتْ مَنْ اَنْبَاَكَ
هٰذَاۜ قَالَ نَبَّاَنِيَ الْعَل۪يمُ الْخَب۪يرُ ﴿٤﴾

---

[1] Bu ayetten açık olarak anlaşıldığına göre, Yüce Allah’ın (c.c.) helâl ya da haram kıldığını kimse değiştiremez. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) bütün ümmet için en güzel örnek olduğu için, Yüce Allah (c.c.) da kendisine bu konulara karışmamasını buyurmuştur.

[2] Bu ayet-i kerimede Resûlüllah’ın (s.a.v.) iki hanımından bahsedildiği halde, Yüce Allah (c.c.) onların isimlerini açıklamamıştır. Yüce Allah’ın (c.c.) gizli tuttuğunu öğrenip açıklamaya çalışmak kuluna yakışmaz. Bazı müfessirler bu ayeti açıklarken, Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) şanına yakışmayan tefsirler ileri sürerler. Ona inanan ve kendisini seven hiç kimse, bu tefsirleri asla kabul edemez.

5. İkiniz tevbe ederek, Allah'a yönelirseniz, (bu sizin için uygun olur. Nitekim) ikinizin (de) kalpleri (zaten tevbeye) meyletmiştir.[1] (Ancak) siz, onun aleyhinde birbirinize yardım ederseniz, (bilin ki) Allah, şüphesiz onun dostudur. Cebrail (de,) müminlerden her salih kimse (de onun dostlarıdır.) Ayrıca melekler (de) onun arkasındadır.

إِنْ تَتُوبَٓا إِلَى اللّٰهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا ۚ
وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللّٰهَ هُوَ مَوْلٰيهُ
وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ ۚ وَالْمَلٰٓئِكَةُ
بَعْدَ ذٰلِكَ ظَهِيرٌ ﴿٥﴾

6. Eğer o sizi boşarsa, Rabbinin kendisine sizden daha hayırlı, Müslüman, iman sahibi, itaat eden, tevbe eden, ibadet eden, oruç tutan, dul ve bakire hanımlar getirmesi (de) pek muhtemeldir.

عَسٰى رَبُّهُٓ إِنْ طَلَّقَكُنَّ أَنْ يُبْدِلَهُٓ
أَزْوَاجًا خَيْرًا مِنْكُنَّ مُسْلِمَاتٍ مُؤْمِنَاتٍ
قَانِتَاتٍ تَٓائِبَاتٍ عَابِدَاتٍ سَٓائِحَاتٍ ثَيِّبَاتٍ
وَأَبْكَارًا ﴿٦﴾

7. Ey inananlar! Kendinizi (de,) ailenizi (de,) yakıtı insanlar ve taşlar olan (Cehennem) ateşinden koruyun.[2] Onun başında acımasız ve sert melekler görevlidir. Onlar, Allah'ın kendilerine verdiği buyruğa karşı gelmezler. Ne buyrulursa, onu yerine getirirler.

يَٓا أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا قُوٓا أَنْفُسَكُمْ
وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ
وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلٰٓئِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ
لَا يَعْصُونَ اللّٰهَ مَٓا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ
مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٧﴾

8. Ey kâfirlik edenler! Bugün mazeret göstermeyin. Şüphesiz size, ancak yaptıklarınıza göre karşılık verilecektir.

يَٓا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَ ۜ
إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ ع ١ ٨ ١٩

---

[1] Bazı müfessirler "فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا" kelimelerini "İkinizin kalpleri eğrilmiştir" şeklinde tercüme ederler. Ancak Arapça sözlüğe göre söz konusu anlam "صَغٰى إِلَيْهِ - مَالَ" yani "eğilmiş" ya da "meyletmiş" şeklinde olmalıdır. (Bkz. Müfredat, İmam Ragıp) Buna göre, burada bu kelimelere verilmiş olan, "İkinizin kalpleri (zaten) ona (tevbeye) meyletmiştir," meali daha uygundur ve Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) zevcelerine de daha çok yakışandır.

[2] Yani, kâfirler ve put yapmak üzere kullanılan taşlar.

B. 2

9. Ey inananlar! İçtenlikle tevbe ederek Allah'a yönelin. Rabbinizin tüm kötülüklerinizi yok etmesi ve sizleri içinden ırmaklar akan Cennetler'e koyması pek muhtemeldir. O gün Allah, Peygamberi'ni ve onunla birlikte inananları utandırmayacak. Onların nurları, önlerinde ve sağlarında hızla ilerleyecek. Onlar diyecekler ki: "Ey Rabbimiz! Nurumuzu tamamla ve bizi bağışla. Şüphesiz sen, her şeye daima gücü yetensin!"

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا تُوبُٓوا اِلَى اللّٰهِ تَوْبَةً
نَصُوحًاۜ عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يُكَفِّرَ عَنْكُمْ
سَيِّاٰتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّاتٍ تَجْر۪ي مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهَارُۙ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللّٰهُ النَّبِيَّ
وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا مَعَهُۚ نُورُهُمْ يَسْعٰى بَيْنَ
اَيْد۪يهِمْ وَبِاَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَٓا
اَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاغْفِرْ لَنَاۚ اِنَّكَ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿٩﴾

10. Ey Peygamber! Kâfirler ile münafıklara karşı tebliğ çalışmalarını yoğunlaştır. Onlara karşı sert ol. Onların kalacakları yer Cehennem'dir. Orası ne kötü bir kalınacak yerdir.

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِق۪ينَ
وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْۜ وَمَأْوٰيهُمْ جَهَنَّمُۜ
وَبِئْسَ الْمَص۪يرُ ﴿١٠﴾

11. Allah kâfirlerin durumunun, Nuh ile Lût'un hanımlarının (durumuna benzediğini) beyan eder. İkisi (de,) kullarımızdan iki salih kişi ile nikâhlıydılar. Ancak ikisi (de) her iki (kulumuza) hainlik ettiler. Allah'ın azabı (geldiğinde ise,) iki (kulumuz) onların hiçbir işine yaramadılar. Her ikisine, "(Cehennem) ateşine girenlerle birlikte, siz (de) girin," denildi.

ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا لِلَّذ۪ينَ كَفَرُوا امْرَاَتَ
نُوحٍ وَامْرَاَتَ لُوطٍۜ كَانَتَا تَحْتَ
عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا
فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا وَق۪يلَ
ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّاخِل۪ينَ ﴿١١﴾

12. Allah, müminlerin durumunun Firavun'un karısının (durumuna benzediğini) beyan eder. Hani o, (Rabbine) demişti ki: "Yarabbi, Katında (bulunan) Cennet'te benim için (de) bir ev yap. Beni, Firavun ve onun kötü amellerinden kurtar. Beni, (bu) zalim kavimden (de) kurtar."

وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ اٰمَنُوا امْرَاَتَ
فِرْعَوْنَ اِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ
بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ
وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِينَ ﴿١٢﴾

13. Keza (Allah müminlerin durumunun,) namusunu korumuş İmrân kızı Meryem'in (durumuna benzediğini beyan eder.[1]) Biz, onun (çocuğuna) ruhumuzdan üfledik. (Meryem de) Rabbinin kelimelerini ve Kitapları'nı doğruladı. O, (zaten) itaat edenlerdendi.

وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرٰنَ الَّتِي اَحْصَنَتْ
فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا
وَصَدَّقَتْ بِكَلِمٰتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِ وَكَانَتْ
ع ٢ ٢٠ مِنَ الْقٰنِتِينَ ﴿١٣﴾

[1] Bazıları İmrân'ın Hz. Musa'nın (a.s.) babası olduğunu, Hz. Musa'nın da Hz. Meryem'den (a.s.) bin beş yüz yıl önce yaşadığını ve Hz. Meryem'in (a.s.) babası olamayacağını söyleyerek, bu ayete itiraz ederler. Aynı soru Resûlüllah'a (s.a.v.) da yöneltilmiştir. O, bunu hiç garipsememiştir ve "Her kavim çocuklarına atalarının isimlerini verir," diye buyurmuştur. Bu sebeple Hz. Meryem'in (a.s.) İmrân adında babasının olması mümkündür. Bu ayet-i kerimede "فيه" kelimesi ile işaret edilen, Hz. Meryem'in (a.s.) durumundan geçen müminlerin, sonunda Yüce Allah'ın (c.c.) ruhunun kendilerine üflenmesi ile Hz. İsa'nın (a.s.) durumuna ulaşacaklarıdır.

Sûre: 67

MÜLK SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

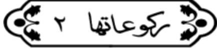
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte otuz bir ayettir.

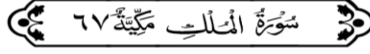
Bu sûrenin başında, "تَبَارَكَ الَّذِى بِيَدِهِ الْمُلْكُ" ayet-i kerimesi bulunmaktadır. Bununla Yüce Allah'ın (c.c.) "Malik-ül kull," yani her şeyin sahibi olduğu açıklanmıştır. O dilediğini yaratma gücüne sahiptir. Bununla geçen sûrede beyan edilen hayret verici konuya da işaret edilmiştir. Burada, ölümün ardından yeniden hayat vermek konusu başlamaktadır. Yüce Allah'ın (c.c.) bedenen ölü olanlardan dirileri yaratabilmesi gibi, manevi ölüleri de tekrar diriltme gücüne sahip olduğu duyurulmuştur. Ümmet-i Muhammed için bunda çok yüce bir müjde vardır.

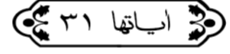
Bundan sonra ise, bütün kâinata dikkat edin diye buyrulmuştur. O, ancak bir Yaratan'ın varlığına şahadet edecektir. O kâinatta, asla bir eksiklik görmek mümkün değildir. Kâinat eğer kendiliğinden yaratılmış olsaydı, şüphesiz herhangi bir yerinde bir eksiklik emaresi görünürdü. Hatta birçok karışıklığın göze çarpması gerekirdi. Öte yandan, Yüce Allah'ın (c.c.) dışında bir tanrı bu kâinatın yapımında, (hâşâ) O'na ortak olsaydı, lâzımen onun yarattığı yasalar Yüce Allah (c.c.) tarafından konulan yasalarla çelişecekti. Bu bakımdan bütün insanlar düşünmeye davet edilmişlerdir ve onlara kâinatın sırlarına bir göz atın denmiştir. Onlara tekrar bir göz atın, ancak bakışlarınız sonunda yorgun ve pişmanlıkla geri dönecektir, çünkü sizler bu kâinatın hiçbir yerinde asla bir eksiklik bulamayacaksınız diye de buyrulmuştur.

Bu sûrede, gökyüzüne ait geniş uzayın yüksekliklerinde uçma şerefine nail olan manevi kuşlardan da bahsedilmiştir. Allah'ın (c.c.) maddi anlamda kuşlara uçma gücünü vermesi ve onlara yer ile gök arasında üstünlük nasip etmesi gibi, yine ancak O, benzer şekilde mümin kullarına da manevi uçma gücünü bahşedendir.

Son ayet-i kerimede, gökten inen hayat suyundan daima istifade edersiniz, diye belirtilmiştir. Ancak hiç düşündünüz mü? Sürekli devam eden kuraklıklar sonucu eğer o su ulaşamayacağınız derinliklere inecek olursa, bu durumda sizler temiz suyu nereden elde edebilirsiniz, diye de buyrulmuştur. İşte maddi su da aynı manevi su gibi, ancak Yüce Allah'ın lütfu sonucu insanoğluna nasip olmaktadır.

Mülk Sûresi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

تَبَارَكَ الَّذ۪ي بِيَدِهِ الْمُلْكُۘ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌۙ ﴿٢﴾

2. Elinde hükümranlık olan (Allah,) çok bereketlidir. O, dilediği her şeye (daima) gücü yetendir.

اَلَّذ۪ي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًاۜ وَهُوَ الْعَز۪يزُ الْغَفُورُۙ ﴿٣﴾

3. Aranızdan kimin amel bakımından en iyi olduğunu denemek için ölümü ve yaşamı yaratan, ancak O'dur. O, her şeyden üstündür, çok bağışlayandır.

اَلَّذ۪ي خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ طِبَاقًاۜ مَا تَرٰى ف۪ي خَلْقِ الرَّحْمٰنِ مِنْ تَفَاوُتٍۜ فَارْجِعِ الْبَصَرَۙ هَلْ تَرٰى مِنْ فُطُورٍ ﴿٤﴾

4. Yedi göğü katmanlar halinde yaratan (da,) ancak O'dur. Sen, Rahmanın yaratmasında hiçbir çelişki göremezsin. Bakışını (sağa ve sola) çevir. Herhangi bir kusur görebiliyor musun?

ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ اِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَس۪يرٌ ﴿٥﴾

5. Sonra bakışını tekrar çevir. Bakışın başarısız ve yorgun olarak sana geri dönecektir.

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَٓاءَ الدُّنْيَا بِمَصَاب۪يحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاط۪ينِ وَاَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّع۪يرِ ﴿٦﴾

6. Şüphesiz Biz, en yakın göğü lambalarla süsledik. Onları, şeytanları taşlama (aracı) kıldık. Biz, (şeytanlar) için alevli bir azap hazırladık.

7. Rablerini inkâr edenler için Cehennem azabı vardır. Orası, ne kötü bir dönüş yeridir.

وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ ۖ
وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ٧

8. İçine atılacakları zaman, onun korkunç yüksek sesini duyacaklar. O, (büyük bir) coşku içinde olacaktır.

إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ
تَفُورُ ٨

9. Öfkesinden çatlaması pek muhtemeldir. Her defasında oraya bir topluluk atıldığında, onun bekçileri kendilerine, “Size hiç uyarıcı gelmedi mi?” diye soracaklar.

تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ ۖ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا
فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ
نَذِيرٌ ٩

10. Onlar diyecekler ki: “Evet! Elbette bize uyarıcı geldi, ama biz onu yalanladık ve dedik ki: Allah, hiçbir şey indirmedi (ve) sizler büyük bir sapıklık içindesiniz.”

قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا
وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ
إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ١٠

11. Ayrıca diyecekler ki: “Eğer (dikkatle) dinleseydik veya akıl etseydik, (asla Cehennem) ateşine girenlerden olmazdık.”

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا
فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ ١١

12. Böylece günahlarını itiraf ettiler. (Ey melekler!) Artık (Cehennem) ateşine girenlere laneti (mukadder kılın.)

فَاعْتَرَفُوا بِذَنْبِهِمْ ۚ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ
السَّعِيرِ ١٢

13. Rablerinden yalnızken (bile) korkanlar için muhakkak mağfiret ve büyük bir mükâfat vardır.

إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ١٣

14. İster sözünüzü gizleyin, isterse açıkça söyleyin, O muhakkak gönüllerde olanları bilir.

وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ ۖ إِنَّهُ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ١٤

15. Kim yarattıysa, O bilmez mi? Oysa O, gizlilerin gizlisini bilen ve her şeyden haberdar olandır.

أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ ۜ وَهُوَ اللَّطِيفُ
الْخَبِيرُ ﴿١٥﴾ ع

B. 2

16. Yeryüzünü oturmanız için elverişli kılan, ancak O'dur. Bunun için O'nun yollarında yürüyün ve rızkından yiyin. Dönüş, ancak O'nadır.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذَلُولًا
فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ ۜ
وَإِلَيْهِ النُّشُورُ ﴿١٦﴾

17. Gökte Bulunanın, sizi yere geçirmesinden emniyette misiniz? Bunun sonucu o (yer,) birdenbire titremeye başlar.

ءَأَمِنْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمُ
الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ ﴿١٧﴾

18. Gökte Bulunanın, üzerinize taş yağdıran bir kasırga estirmesinden emniyette misiniz? Sonunda uyarımın nasıl olduğunu anlarsınız.

أَمْ أَمِنْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ
عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ۜ فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ
نَذِيرِ ﴿١٨﴾

19. Şüphesiz onlardan öncekiler (de peygamberleri) yalanlamışlardı. Bunun sonucunda (onlar için olan) azabım ne kadar korkunçtu.

وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ
كَانَ نَكِيرِ ﴿١٩﴾

20. Onlar, üzerlerinde saflar halindeki kanatlarını açmış kuşları görmediler mi? Onlar (kanatlarını) toplarlar (da.) Rahman dışında kendilerine mani olacak yoktur. Şüphesiz O, her şeyi (dikkatle) görendir.[1]

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَافَّاتٍ
وَيَقْبِضْنَ ۚ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا
الرَّحْمَٰنُ ۜ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ﴿٢٠﴾

[1] Kuşlar havada uçmak üzere belli kurallara uygun yaratılmışlardır. Avlanan bazı kuşlar, havada üç yüz km/s hızın üzerine ulaşabilecek kabiliyete sahiplerdir. Rüzgâr onların gagalarına ve başlarına çarpar ve böylece etrafa yayılır, ama kendilerine hiçbir zarar vermez. Bu ayette açıkça, Yüce Allah'ın (c.c.) kuşları kontrol eden olduğu açıklanmıştır.

21. Rahman (olan Allah'a) karşı ordunuz (diye, şu) size yardım edenler kimlerdir? Kâfirler, ancak (büyük) bir aldanma içindedirler.

أَمَّنْ هٰذَا الَّذِى هُوَ جُنْدٌ لَّكُمْ يَنْصُرُكُمْ
مِّنْ دُونِ الرَّحْمٰنِ ۚ إِنِ الْكٰفِرُونَ إِلَّا
فِى غُرُورٍ ﴿٢١﴾

22. (Allah,) rızkını sizden alıkoyarsa, (O'ndan başka) size rızık verecek kimdir? Aslında onlar, başkaldırmakta ve (haktan) nefret etmekte ileri gitmekteler.

أَمَّنْ هٰذَا الَّذِى يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ
رِزْقَهُۥ ۚ بَلْ لَّجُّوا فِى عُتُوٍّ وَّنُفُورٍ ﴿٢٢﴾

23. Baş aşağı yürüyen mi daha çok hidayet üzerindedir, yoksa dik olarak doğru yolda yürüyen mi?

أَفَمَنْ يَّمْشِى مُكِبًّا عَلٰى وَجْهِهِۦٓ أَهْدٰىٓ
أَمَّنْ يَّمْشِى سَوِيًّا عَلٰى صِرٰطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٣﴾

24. De ki: "Sizi yaratan ve sizin için kulaklar, gözler ve kalpler var eden, ancak O'dur. (Oysa) sizler hiç şükretmezsiniz."

قُلْ هُوَ الَّذِىٓ أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ
السَّمْعَ وَالْأَبْصٰرَ وَالْأَفْـِٔدَةَ ۚ قَلِيلًا مَّا
تَشْكُرُونَ ﴿٢٤﴾

25. De ki: "Sizi yeryüzünde yaratan, ancak O'dur ve sizler toplatılarak, ancak O'na (götürüleceksiniz.)"

قُلْ هُوَ الَّذِى ذَرَأَكُمْ فِى الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ﴿٢٥﴾

26. Onlar derler ki: "Eğer doğruysanız, bu söz ne zaman gerçekleşecek?"

وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
صٰدِقِينَ ﴿٢٦﴾

27. De ki: "Onun (kesin) bilgisi, ancak Allah Katındadır. Ben, yalnız apaçık bir uyarıcıyım."

قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ ۖ وَإِنَّمَآ أَنَا۠
نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٧﴾

28. (Vaat olunan azabı) yaklaşırken görecekleri zaman, kâfirlik edenlerin suratları kötüleşecek. Onlara, “Hep çağırdığınız, işte budur,” denilecek.

فَلَمَّا رَاَوْهُ زُلْفَةً سِيَٓـٔتْ وُجُوهُ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَقِيلَ هٰذَا الَّذِى كُنْتُمْ بِهٖ
تَدَّعُونَ ﴿٢٨﴾

29. De ki: “Söyleyin bana! Eğer Allah beni ve beraberimdekileri yok eder veya bize lütfederse, gene (de) kâfirlere acı azap karşısında kim sığınma sağlayacak?”

قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ اَهْلَكَنِىَ اللّٰهُ وَمَنْ مَعِىَ
اَوْ رَحِمَنَاۙ فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ
عَذَابٍ اَلِيمٍ ﴿٢٩﴾

30. De ki: “Rahman, ancak O’dur. Biz O’na inandık ve yalnız O’na güvendik. Böylece kimin apaçık sapıklık içinde olduğunu yakında anlayacaksınız.”

قُلْ هُوَ الرَّحْمٰنُ اٰمَنَّا بِهٖ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَاۚ
فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِى ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٠﴾

31. De ki: “Söyleyin bana! Eğer suyunuz (yerin) derinliklerinde kaybolsa, O’nun dışında size pınarların suyunu, kim getirecek?”

قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ اَصْبَحَ مَٓاؤُكُمْ غَوْرًا
فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَٓاءٍ مَعِينٍ ﴿٣١﴾ ع

Sûre: 68

KALEM SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke'deki ilk devirde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte elli üç ayettir.

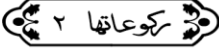
Bu mukataât harfleri ile başlayan son sûre olup, " ن" (Nûn) harfiyle başlamaktadır. Bunun bir anlamı divit, yani mürekkebe batırılarak yazı yazılan bir çeşit kalemdir. İnsanoğlunun tüm gelişme devirleri, kalemin hükümranlığı ile başlamaktadır. Onun gelişiminden yazıyı çıkaracak olursak, bu insanoğlunun cahillik dönemine geri dönmesine sebep olur ve bunun sonucu da kendisine tekrar hiçbir bilgisel gelişim de nasip olmaz.

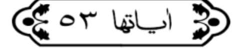
" ن" (Nûn) harfinin bir başka anlamına göre de, bununla Yüce Allah'ın (c.c.) "Zünnûn" diye adlandırılan peygamberi, yani Hz. Yunus (a.s.) kastedilmiştir. Onun zikri de bu sûrede yer almaktadır. Onun hadisesi ise şöyleydi. O, Yüce Allah'ın (c.c.) onun kavmine önceden vadettiği azabı indirmemesinden dolayı üzülerek ve gelecekte mahcup olacağını düşünmüştü. Böylece yerleşimini terk edip, oradan uzaklaşmıştı. Yüce Allah (c.c.) kendisine bir ders vermiştir. Allah'ın (c.c.) önceden vermiş olduğu azap haberleri, birçok kez tevbe ve istiğfar neticesinde ertelenirler. Keza kendisine,

" لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّى كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ " (21:88)

duası da öğretilmiştir. Yani, "Allah'ım, Sen her türlü eksiklikten uzaksın. Tevbe eden bir kavime azap indirmeni istemekle, aslında zalim olan benim."

Bu sûrede " ن" (Nûn) harfi sıkça tekrarlanmıştır. Bu durum sûrenin konuları ile de tam bir uyum içerisindedir.

Kalem Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. (Biz) hokka ile kalemi ve (onlarla) yazılanları şahit olarak gösteriyoruz.

نٓ وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَۙ ﴿٢﴾

3. Sen Rabbinin lütfu ile (kesinlikle) deli değilsin.

مَٓا اَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍۚ ﴿٣﴾

4. Şüphesiz sana, (Allah Katından) hiç tükenmeyen bir mükâfat vardır.

وَاِنَّ لَكَ لَاَجْراً غَيْرَ مَمْنُونٍۚ ﴿٤﴾

5. Şüphesiz sen, (her bakımdan) en yüce ahlâk üzerindesin.

وَاِنَّكَ لَعَلٰى خُلُقٍ عَظ۪يمٍ ﴿٥﴾

6-7. Yakında, hanginizin deli olduğunu, sen (de) göreceksin, onlar (da) görecekler.[1]

فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَۙ ﴿٦﴾
بِاَيِّكُمُ الْمَفْتُونُ ﴿٧﴾

8. Şüphesiz Rabbin, kimin Kendi yolundan saptığını çok iyi bilir. O, doğru yolu bulmuş olanları (da,) çok iyi bilir.

اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ
سَب۪يلِه۪ۖ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَد۪ينَ ﴿٨﴾

9. Onun için sen, yalanlayanlara uyma.

فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّب۪ينَ ﴿٩﴾

---

[1] Yemin aslında bir şeyi ispat etmek üzere ileri sürülen bir delildir. Bu ayet-i kerimelerde Hz. Muhammed Resûlüllah'ın (s.a.v.) deli olmadığını ispat eden deliller ileri sürülmüştür. Kalem ve hokka ile yazılanlar ve ileride de yazılacak olanlar Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) deli olmadığını ispat eder. Bu birinci delildir. İkinci delil ise, bir delinin işlerinin bir netice doğurmayacağı ve mükâfatsız kalacağıdır. Ancak Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) işlerinin doğuracağı neticeler ve kendisine bahşedilecek olan mükâfatlar sonsuzdur. Üçüncü delil Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) eşsiz ahlakıdır. Bir deli o güzel ahlakı sergileyemez. Yüce Allah (c.c.) Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) deli olmadığını gösteren delillerin, kendisi yaşıyor iken dahi gerçekleştiğini ve kendisinden sonra da gerçekleşeceğini bildirmiştir.

10. Onlar, (dinde) yumuşaklık göstermeni isterler ki, kendileri (de davranışlarında) yumuşaklık göstersinler.

وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ ﴿١٠﴾

11-14. Çok yemin eden ve aşağılık olana itaat etme. O, kusur arayan, (sağa sola) gidip (insanların) arkasından konuşan, hep iyilikten alıkoyan, haddi aşan (ve) çok günah işleyendir. (Keza o,) çok sert konuşan (ve bunlara) ilaveten Allah'ın bir kulu olduğu halde, şeytan ile ilişki kurandır.[1]

وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَهِينٍ ﴿١١﴾
هَمَّازٍ مَشَّاءٍ بِنَمِيمٍ ﴿١٢﴾
مَنَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ اَثِيمٍ ﴿١٣﴾
عُتُلٍّ بَعْدَ ذٰلِكَ زَنِيمٍ ﴿١٤﴾

15. O, sadece mal sahibi olduğu ve evlatları (ve taraftarları da) çokça bulunduğu için (mi kibirlenmekte?)

اَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٥﴾

16. Kendisine ayetlerimiz okunup (anlatıldığında,) "Bu eskilerin hikâyeleridir," der.

اِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيَاتُنَا قَالَ اَسَاطِيرُ
الْاَوَّلِينَ ﴿١٦﴾

17. Yakında Biz, onun burnunu dağlayacağız.

سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرْطُومِ ﴿١٧﴾

18. Şüphesiz Biz, onları (da) tıpkı bahçe sahiplerini denediğimiz gibi denedik. Hani onlar, sabahleyin mutlaka ekin biçip (toplayacaklarına) yemin etmişlerdi.

اِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا اَصْحَابَ
الْجَنَّةِ ۚ اِذْ اَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا
مُصْبِحِينَ ﴿١٨﴾

19. (Ancak bu konuda) bir istisna (bile) bırakmamışlardı.[2]

وَلَا يَسْتَثْنُونَ ﴿١٩﴾

---

[1] Arapça sözlüğe göre " زَنِيم " kelimesi bir gruptan olmadığı halde, kendini onun taraftarı olarak gören anlamındadır. (Müfredat; İmam Ragıb) Aynı kelimenin bir diğer anlamı da hizmetçidir. (El Münced) Ayet-i kerimede yer alan meal de bu açıklamalara uygundur. Yani o, Yüce Allah'ın (c.c.) kulu olduğu halde, putlara yahut şeytana taraftar olan yahut hizmet edendir.

[2] Yani, " اِنْشَاءَ اللّٰهُ " (Allah dilerse) dememişlerdi.

20. Nihayet onlar uyurlarken, Rabbinin Katından kendilerine dönüp dolaşan (bir azap) gelip (çattı.)

فَطَافَ عَلَيْهَا طَٓائِفٌ مِنْ رَبِّكَ وَهُمْ
نَٓائِمُونَ ﴿٢٠﴾

21. Sabahleyin orası, (sanki) biçilmiş (bir hale) dönmüştü.

فَاَصْبَحَتْ كَالصَّر۪يمِۙ ﴿٢١﴾

22-23. Sabah vakti birbirlerine seslenerek (dediler ki:) “Ekininizi biçmek istiyorsanız, erkenden (bahçeye) gidin.”

فَتَنَادَوْا مُصْبِح۪ينَۙ ﴿٢٢﴾
اَنِ اغْدُوا عَلٰى حَرْثِكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
صَارِم۪ينَ ﴿٢٣﴾

24-25. Böylece onlar (yola) çıktılar. (Yolda,) “Sakın bugün, (bahçeye) hiçbir yoksul girmesin,” diye gizlice konuşuyorlardı.

فَانْطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَافَتُونَۙ ﴿٢٤﴾
اَنْ لَا يَدْخُلَنَّهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مِسْك۪ينٌۙ ﴿٢٥﴾

26. Onlar daha şafak sökmeden, (kimseye bir şey) vermeme planlarını kurdular.

وَغَدَوْا عَلٰى حَرْدٍ قَادِر۪ينَ ﴿٢٦﴾

27-28. Ancak (bahçeyi) gördüklerinde, “Biz mutlaka yolumuzu şaşırdık. Aslında biz, (mahsulümüzden) mahrum bırakıldık,” dediler.

فَلَمَّا رَاَوْهَا قَالُٓوا اِنَّا لَضَٓالُّونَۙ ﴿٢٧﴾
بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٢٨﴾

29. Onların en iyisi dedi ki: “Ben size, neden (Allah’ı) tespih etmiyorsunuz dememiş miydim?”

قَالَ اَوْسَطُهُمْ اَلَمْ اَقُلْ لَكُمْ لَوْلَا
تُسَبِّحُونَ ﴿٢٩﴾

30. Onlar dediler ki: “Rabbimiz her türlü eksiklikten uzaktır. Zalim olan (ise,) şüphesiz bizlerdik.”

قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَٓا اِنَّا كُنَّا ظَالِم۪ينَ ﴿٣٠﴾

31. Bunun üzerine, birbirlerini ayıplayarak yürüdüler.

فَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَتَلَاوَمُونَ ﴿٣١﴾

32. Onlar dediler ki: “Bize yazıklar olsun! Şüphesiz asi olan bizlerdik.”

قَالُوا يَا وَيْلَنَٓا اِنَّا كُنَّا طَاغ۪ينَ ﴿٣٢﴾

33. “Rabbimizin bize daha iyisini vermesi çok mümkündür. Biz mutlaka Rabbimize yöneleceğiz.”

عَسٰى رَبُّنَٓا اَنْ يُبْدِلَنَا خَيْرًا مِنْهَٓا اِنَّٓا اِلٰى رَبِّنَا رَاغِبُونَ ﴿٣٣﴾

34. İşte azap böyledir. Ahiret azabı kesinlikle (dünya azabından) daha büyüktür. Keşke bilseler!

كَذٰلِكَ الْعَذَابُۜ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُۢ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ ع

B.2

35. Şüphesiz takvayı benimseyenler için, Rablerinin Katında nimet (dolu) bahçeler olacaktır.

اِنَّ لِلْمُتَّق۪ينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتِ النَّع۪يمِ ﴿٣٥﴾

36. Öyleyse Biz, itaat edenleri suçlular gibi mi kabul edelim?

اَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِم۪ينَ كَالْمُجْرِم۪ينَۜ ﴿٣٦﴾

37. Size ne oldu, nasıl hüküm veriyorsunuz?

مَا لَكُمْ۠ كَيْفَ تَحْكُمُونَۚ ﴿٣٧﴾

38-39. Yoksa, içinde, her istediğinizi mutlaka bulursunuz (diye yazılı olanı) okuduğunuz (İlâhî bir) kitabınız mı var?

اَمْ لَكُمْ كِتَابٌ ف۪يهِ تَدْرُسُونَۙ ﴿٣٨﴾

اِنَّ لَكُمْ ف۪يهِ لَمَا تَخَيَّرُونَۚ ﴿٣٩﴾

40. Yahut (da) Bizden, bağlayıcı olacak, Kıyamete kadar sürecek ve istediğiniz kararları almakta sizleri serbest bırakacak, yeminler mi aldınız?

اَمْ لَكُمْ اَيْمَانٌ عَلَيْنَا بَالِغَةٌ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِۙ اِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَۚ ﴿٤٠﴾

41. Onlara, bunun sorumlusunun aralarından kim olduğunu sor?

سَلْهُمْ اَيُّهُمْ بِذٰلِكَ زَع۪يمٌۚۛ ﴿٤١﴾

42. Yoksa kendi lehlerinde, (Allah’a koştukları) ortakları mı var? Eğer doğruysalar, ortaklarını göstersinler.

اَمْ لَهُمْ شُرَكَٓاءُۚۛ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَٓائِهِمْ اِنْ كَانُوا صَادِق۪ينَ ﴿٤٢﴾

43. Bir sıkıntı ile karşılaşarak secde (etmeye) çağrılacakları gün, hiç (secde) edemeyecekler.

يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٣﴾

44. Bakışları (utançtan) yere inmiş olacak. Onları rezillik saracak. Şüphesiz onlar, sapasağlamken secde (etmeye) çağrılırlardı.

خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۖ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَالِمُونَ ﴿٤٤﴾

45. O halde Beni, bu Kitabı yalanlayanlarla (başbaşa) bırak. Biz, onları hiç bilmedikleri yönlerden ağır ağır yakalayacağız.

فَذَرْنِي وَمَنْ يُكَذِّبُ بِهَٰذَا الْحَدِيثِ ۖ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٥﴾

46. Ben onlara mühlet veriyorum. Şüphesiz tedbirim çok sağlamdır.

وَأُمْلِي لَهُمْ ۚ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٤٦﴾

47. Yoksa onlardan bir mükâfat mı istiyorsun? Onlar, (bu yüzden) ağır bir para cezası altında mı kalıyorlar?

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ﴿٤٧﴾

48. Yahut (da) kendilerinde gaybın (ilmi) var (da,) onu mu yazıyorlar?

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤٨﴾

49. Sen Rabbinin hükmü uğruna sabret ve o balık sahibi (kimse) gibi olma.[1] Hani o, pek hüzünlü olarak Rabbini çağırmıştı.

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٤٩﴾

50. Şayet Rabbinin (özel bir) nimeti ona ulaşmasaydı, o mutlaka kuru bir sahaya atılır ve hep kınanırdı.

لَوْلَا أَنْ تَدَارَكَهُ نِعْمَةٌ مِنْ رَبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٥٠﴾

[1] Balık sahibi kimse ile Hz. Yunus'a (a.s.) işaret edilmiştir.

51. Ancak Rabbi onu seçip, iyi kulları arasına kattı.

فَاجْتَبٰيهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصّٰلِحِينَ ﴿٥١﴾

52. Kâfirler Zikri[1] dinlediklerinde, (öfkeli) gözleriyle neredeyse seni yerinden kaydırırlardı. Onlar derlerdi ki: “Şüphesiz bu (adam,) mutlaka delidir.”

وَاِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ
بِاَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ
اِنَّهُ لَمَجْنُونٌ ﴿٥٢﴾

53. Oysa bu (Kur’an-ı Kerim,) bütün âlemler için bir nasihattir.

وَمَا هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِلْعٰلَمِينَ ﴿٥٣﴾

[1] “Zikir” kelimesinden Kur’an-ı Kerim kastedilmiştir.

Sûre: 69

HÂKKA SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte elli üç ayettir.

Kalem sûresinde, peygamberlerin düşmanlarına mühlet vermemizin sebebi, onların yeterince günah işlemelerini beklemektir denilmiştir. Sonra ise onları, Yüce Allah'ın (c.c.) cezasından kimse kurtaramaz.

Bu sûrede ise Yüce Allah'ın (c.c.) sıkça mühlet verdiği, ancak günahları son raddeye vardığında yakalayıp cezalandırdığı kavimlerden bahsedilmiştir.

Yüce Allah (c.c.) sevgili Habibine (s.a.v.), tüm insanları Yüce Allah'ın (c.c.) azabı hakkında uyarmasını emretmiştir. O azap, dünyadaki özel bir dini topluluk ile ilgili değildir. Aksine bununla insanoğlunun tamamı uyarılmıştır. Bahsedilen azap gerçekleştiğinde, her insan dünyada gök ile yerin paramparça olduklarını düşünecektir. İnsanoğlunun yeniden dirilişinden sonra da, aynı uyarı tekrar gerçekleşecektir. İnsanoğlunun gerek yeryüzü, gerekse gökyüzü ile olan hiçbir alâkası ise kendisini kurtaramayacak ve böylece kendisine azap mukadder kılınanın sonu da Cehennem olacaktır.

Daha sonra Yüce Allah (c.c.), hem insanoğlunun gördüğü yahut görmeye başladığı, hem de hiç gözüne ilişmemiş konuların gerçekleşmesi ile ilgili çok yüce bir şahadeti ileri sürmüştür. Bu, Hz. Muhammed Resûlüllah'ın (s.a.v.) sözlerinin güvenilir bir Resûl'e ait sözler olduğunu ve bir şaire ait sapkın bir kelâm ya da bir kâhin tarafından uydurulmuş sözler olmadığını, aksine tüm cihanların Rabbi (c.c.) tarafından bunların indirildiğini kanıtlamaktadır.

Bu sûrenin son ayetinde, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) doğruluğunun hiçbir düşman tarafından reddedilemeyen bir ölçüsü ileri sürülmüştür. Düşman uyarılarak şöyle denmiştir: Sizce bu yüce Kitab'ı bu peygamber kendisi mi uydurdu? Oysa kendisi Yüce Allah'a (c.c.) en küçük bir yalan bile isnat etseydi, Yüce Allah (c.c.) onu da cemaatini de helâk ederdi. Eğer O böyle davranmaya karar verseydi, sizler de onu asla kurtaramazdınız. Demek ki, sizin tüm güçlerinize rağmen, Yüce Allah (c.c.) ona yardım etmekte ve onu korumaktadır. Bu da onun kesinlikle Allah'ın (c.c.) peygamberi olduğunu kanıtlamaktadır. Böylece Yüce Allah'ın (c.c.), "كَتَبَ اللّٰهُ لَاَغْلِبَنَّ اَنَا وَرُسُلِى" (58:22) ayet-i kerimesi çok açık olarak bir kez daha gerçekleşmiştir.

Hâkka Sûresi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

اَلْحَٓاقَّةُۙ ﴿٢﴾

مَا الْحَٓاقَّةُۚ ﴿٣﴾

2-3. (Kur'an'ın bildirdiği,) mutlaka gerçekleşecek olan o haberin, ne olduğunu (biliyor musun?)

وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا الْحَٓاقَّةُۜ ﴿٤﴾

4. Mutlaka gerçekleşecek olan haberi sana hangi (şey) anlatsın?

كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌ بِالْقَارِعَةِ ﴿٥﴾

5. Semûd ve Âd (kavimleri de yürekleri) hoplatan (azabı) yalanlamışlardı.

فَاَمَّا ثَمُودُ فَاُهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ ﴿٦﴾

6. Nitekim Semûd (kavmi) olağanüstü şiddetli bir azapla yok edildi.

وَاَمَّا عَادٌ فَاُهْلِكُوا بِر۪يحٍ صَرْصَرٍ
عَاتِيَةٍۙ ﴿٧﴾

7. Âd (kavmi de) aralıksız devam eden korkunç bir kasırga ile helâk edildi.

سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَانِيَةَ
اَيَّامٍۙ حُسُومًاۙ فَتَرَى الْقَوْمَ ف۪يهَا
صَرْعٰىۙ كَاَنَّهُمْ اَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍۚ ﴿٨﴾

8. (Allah,) onu üzerlerine yedi gece ve sekiz gün aralıksız estirdi. Bunun sonucu, o kavmi biçilip yıkılmış bir halde görürsün. O (insanlar,) adeta devrilmiş hurma ağacı gövdeleri gibidirler.

فَهَلْ تَرٰى لَهُمْ مِنْ بَاقِيَةٍ ﴿٩﴾

9. Onlardan arta kalan (bir iz) görüyor musun?

وَجَٓاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ
بِالْخَاطِئَةِۚ ﴿١٠﴾

10. Firavun, ondan öncekiler ve (günahları yüzünden) alt üst edilenler[1] (de,) suçlu olarak (bu dünyaya) gelmişlerdi.

---

[1] Hz. Lût'un (a.s.) kavminin yerleşimlerine işaret edilmiştir.

11. Böylece onlar, Rablerinin peygamberlerine karşı geldiler. Sonuçta O, kendilerini gittikçe şiddeti artan, çetin bir (azapla) yakaladı.

فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً
رَّابِيَةً ﴿١١﴾

12. Şüphesiz sizi, su (iyice) yükseldiğinde bir gemiye bindirdik.[1]

إِنَّا لَمَّا طَغَا الْمَآءُ حَمَلْنٰكُمْ فِي
الْجَارِيَةِ ﴿١٢﴾

13. Bu, onu sizin için zikredilmeye değer bir alamet kılalım ve hatırda tutan kulaklar (da) bunu hatırlasın diyedir.

لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَّتَعِيَهَآ أُذُنٌ
وَّاعِيَةٌ ﴿١٣﴾

14-16. İşte borazana yalnız bir kez üfleneceği, yer ile dağların kaldırılıp sonra birdenbire un ufak edileceği gün, nihayet mutlak gerçekleşecek olan, gerçekleşecektir.

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَّاحِدَةٌ ﴿١٤﴾
وَّحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا
دَكَّةً وَّاحِدَةً ﴿١٥﴾
فَيَوْمَئِذٍ وَّقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١٦﴾

17. Gök yarılacak ve o gün o, değersiz olacaktır.

وَانْشَقَّتِ السَّمَآءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَّاهِيَةٌ ﴿١٧﴾

18. Melekler (ise) onun kenarlarındadır. O gün Rabbinin arşını, hepsinin üzerinde sekiz (melek) taşıyacaktır.[2]

وَّالْمَلَكُ عَلٰٓى أَرْجَآئِهَا ۚ وَيَحْمِلُ
عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمٰنِيَةٌ ﴿١٨﴾

19. O gün sizler, (Allah'ın huzuruna) sunulacaksınız. Sır olan hiçbir şey, sizden gizli kalmayacaktır.[3]

يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفٰى مِنْكُمْ
خَافِيَةٌ ﴿١٩﴾

---

[1] Hz. Nuh (a.s.) zamanında, kendisine inananlar kastedilmiştir.

[2] Fatiha sûresinde, Yüce Allah'ın (c.c.) Rab, Rahman, Rahim ve Mâlik-i Yevm-id Din sıfatlarından bahsedilmiştir. Bunlar dört melek olarak isimlendirilmişlerdir. Hz. Vadedilen Mesih ve Mehdi Mirza Gulam Ahmed (a.s.) der ki: "Bu dört sıfat, O'nun arşını taşımaktadır. Yani, O'nun gizli varlığı bu dünyada onlar vasıtasıyla tanınır. Bu manevi bilgi, ahiret âleminde iki misli olacaktır. Demek ki, böylece dört yerine sekiz melek bulunacaktır. (Çeşme-i Marifet; Ruhani Hazain; C.23; S.279)

[3] Yani, tüm yaptıklarınız önünüze konacaktır.

20. Böylece amel defteri sağ eline verilen kimse, (arkadaşlarına) diyecek ki: "Amel defterimi tutun[1] ve okuyun!"

فَاَمَّا مَنْ اُو۫تِيَ كِتَابَهُ بِيَم۪ينِه۪ۙ فَيَقُولُ
هَٓاؤُ۬مُ اقْرَؤُ۫ا كِتَابِيَهْۚ ﴿٢٠﴾

21. "Şüphesiz ben, hesabımla karşılaşacağımı umuyordum."

اِنّ۪ي ظَنَنْتُ اَنّ۪ي مُلَاقٍ حِسَابِيَهْۚ ﴿٢١﴾

22. Artık o, en güzel hayatı (yaşayacaktır.)

فَهُوَ ف۪ي ع۪يشَةٍ رَاضِيَةٍۙ ﴿٢٢﴾

23. (O,) yüce bahçelerdedir.

ف۪ي جَنَّةٍ عَالِيَةٍۙ ﴿٢٣﴾

24. (Orada meyveler) salkımlar (halinde dallardan) sarkmış olacak.

قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ ﴿٢٤﴾

25. (Onlara denilecek ki:) "Geçmiş günlerde yaptıklarınızın karşılığı olarak, afiyetle yiyip için."

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَن۪ٓيـًٔا بِمَٓا اَسْلَفْتُمْ
فِي الْاَيَّامِ الْخَالِيَةِ ﴿٢٥﴾

26. Amel defteri sol eline verilen kimse (ise diyecek ki:) "Keşke amel defterim bana verilmemiş olaydı!"

وَاَمَّا مَنْ اُو۫تِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِه۪ۙ
فَيَقُولُ يَا لَيْتَن۪ي لَمْ اُو۫تَ كِتَابِيَهْۚ ﴿٢٦﴾

27. "Hesabımın ne olduğunu (da) bilmeseydim."

وَلَمْ اَدْرِ مَا حِسَابِيَهْۚ ﴿٢٧﴾

28. "Keşke (ölüm,) beni yok edip bitirseydi!"

يَا لَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَۚ ﴿٢٨﴾

29. "Malım (da) bana bir fayda vermedi."

مَٓا اَغْنٰى عَنّ۪ي مَالِيَهْۚ ﴿٢٩﴾

30. "Üstünlüğüm (ise) yok olup gitti."

هَلَكَ عَنّ۪ي سُلْطَانِيَهْۚ ﴿٣٠﴾

31. (Yüce Allah meleklere diyecek ki:) "Onu yakalayın ve sonra (da boynuna) demir halkalar geçirin!"

خُذُوهُ فَغُلُّوهُۙ ﴿٣١﴾

---

[1] "هاؤم" kelimesi "tutun" demektir. (Bkz. Müfredat, İmam Ragıp)

32. "Ardından (da) Cehennem'e atın."

ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُّوهُ ﴿٣٢﴾

33. "Sonrasında (da) uzunluğu yetmiş[1] arşın olan zincirle onu (sımsıkı) bağlayın."

ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا
فَاسْلُكُوهُ ﴿٣٣﴾

34. "Şüphesiz o, yücelik sahibi Allah'a inanmazdı."

إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ﴿٣٤﴾

35. "(Halkı, yoksul ve) düşküne yemek yedirmeye (de) teşvik etmezdi."

وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ ﴿٣٥﴾

36. "Onun için, bugün hiçbir can dostu olmayacak."

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هَاهُنَا حَمِيمٌ ﴿٣٦﴾

37. (Yarada toplanan,) irinli, kanlı sudan başka yiyeceği (de) bulunmayacak."

وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ ﴿٣٧﴾

38. "Suçlulardan başkası onu yemez."

لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِئُونَ ﴿٣٨﴾

B. 2

39-40. (Onun için dikkat! Sakın aldanmayın!) Biz, gördüklerinizi ve görmediklerinizi şahit olarak gösteriyoruz.

فَلَا أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٩﴾
وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ﴿٤٠﴾

41. Şüphesiz bu (Kur'an,) şerefli bir Peygamber'in (getirdiği) kelâmdır.

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٤١﴾

42. O, bir şairin sözü değildir. Ancak sizler, hiç inanmazsınız.

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَا
تُؤْمِنُونَ ﴿٤٢﴾

43. (O,) bir kâhine ait söz (de) değildir. Ancak sizler, hiç öğüt almazsınız.

وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

[1] Arapça'da yetmiş kelimesi sonsuz anlamında da kullanılır. (Bkz. Lisan-ül Arap)

44. (O, ancak) âlemlerin Rabbi tarafından indirilmiştir.

تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾

45-48. Eğer o, kimi sözleri yalan olarak Bize isnat etseydi, Biz (de) onu mutlaka sağ elinden yakalardık (ve) sonra (da) mutlaka şah damarını keserdik. Ardından (da) aranızdan kimse, (Bizi) ondan uzak tutamazdı.[1]

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَاوِيلِ ﴿٤٥﴾

لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ﴿٤٦﴾

ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ﴿٤٧﴾

فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ﴿٤٨﴾

49. Şüphesiz bu (Kur'an,) takvayı benimseyenler için bir nasihattir.

وَإِنَّهُ لَتَذْكِرَةٌ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾

50. Aranızdan mutlaka bunu yalanlayanlar olduğunu (da) biliriz.

وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُمْ مُكَذِّبِينَ ﴿٥٠﴾

51. Şüphesiz o, kâfirlerin (kalplerinde) bir pişmanlık (vesilesidir.)

وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥١﴾

52. O, muhakkak kesin bir gerçektir.

وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ ﴿٥٢﴾

53. Öyleyse sen, Yüce Rabbinin adıyla (O'nun) her türlü eksiklikten uzak olduğunu (beyan) et.

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٥٣﴾ ع ٢ ١٥ ٦

[1] Bu ayet-i kerimede çok ince bir ölçü ileri sürülmüştür. Eğer, (hâşâ) Hz. Muhammed (s.a.v.) bile Yüce Allah'ın (c.c.) kendisine vahyetmediği bazı sözleri, O'na isnat ederek söyleyecek olsaydı, Yüce Allah (c.c.) mutlaka kendisini cezalandırarak helâk ederdi ve insanlardan hiçbiri de onu Yüce Allah'ın (c.c.) cezasından koruyamazdı. Buna göre, kim olursa olsun, yalan yere Yüce Allah'tan (c.c.) ilham aldığını iddia ederse, o muhakkak cezalandırılıp helâk edilecektir. Ancak böyle bir kimse helâk edilmez ise, bu da onun doğruluğuna kesin bir delil olarak kabul edilmelidir.

Sûre: 70

MEÂRİC SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

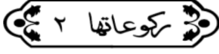
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte kırk beş ayettir.

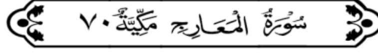
Bu sûrenin ilk ayetinde kâfirler, durduramayacakları bir azap hakkında uyarılmışlardır. Sonra ise Yüce Allah'ın (c.c.) "ذِى الْمَعَارِجِ" (Zil-Meâric) olduğu beyan edilmiştir. Yani onun yüceliklerini kimse anlayamaz. Ancak gökyüzünün değişik katmanlarına dikkat etmekle, O'nun yüceliğini belli bir miktarda anlamak mümkündür.

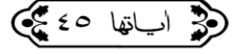
Meâric sûresinde, "خَمْسِينَ اَلْفَ سَنَةٍ" (70:5) ayet-i kerimesinde, meleklerin O'na elli bin senede yükseleceği ileri sürülmüştür. Elli bin senede yükselmek ifadesinin iki anlamı olabilir. İlki, zahiri olarak elli bin yıl şeklindedir. Bu anlam kabul edilecek olursa, hiç şüphesiz yeryüzünde mevsimlerin de her elli bin senede değiştiği bilinen bir gerçektir. Buna göre, yeryüzü tamamen buzullarla örtülür ve ardından da yaratılış yeniden başlatılır. Ayetin diğer anlamı ile ilgili olarak dikkate değer önemli bir noktadan "مِمَّا تَعُدُّونَ" (22:48) ayetinde bahsedilmiştir. Kur'an-ı Kerim'de, bin yıldan bahsedilen bu ayet ile bu sûrede yer alan ayet-i kerime birlikte değerlendirilecek olursa, bundan dikkate değer yeni bir anlamın çıkarılması mümkündür. Şüphesiz Rabbinin Katında öyle bir gün vardır ki, o sizin saydığınız bin yıla eşittir. Buna göre Allah'ın (c.c.) her bir günü elli bin yılın günleri ile çarpılacak olursa, elde edilecek olan Yüce Allah'ın (c.c.) günlerinin tamamı olur. Bu hesaba göre sonuç, 18 milyar yıl civarında bulunacaktır. (1000 X 50000 X 365 = 18.250.000.000) Aslında bilim adamlarına göre de kâinatın ömrü bu civarda bir süreye eşittir. Başka bir ifadeyle her kâinat bu ömrünü doldurduktan sonra, hiçliğe boğulur. Sonrasında hiçlikten yeniden yaratılış tekrarlanır.

Bu çok geniş bir zamandır. İnsanoğlu bu yüzden bunu çok uzak zanneder. Ancak azap koptuğunda, bu zamanın aslında pek yakın olduğu hissedilecektir. O, öylesine şiddetli olacak ki, insanoğlu en yakın akrabalarını, canını, malı ve mülkünü hatta her şeyini feda ederek ondan kurtulmaya çalışacak, ancak yine de kurtulamayacaktır. Öte yandan eğer müminler belli özelliklere sahiplerse, mesela namazlarını ayakta tutmakta ve daima özenle kılmakta, ayrıca kendi iç temizliklerini korumak üzere kendilerine verilen tüm sorumluluk ve şartları yerine getirmekteyseler, onlar şanslıdırlar. Onlar, o azaptan müstesna tutulacaklardır.

Bu sûrenin kırk ikinci ayetinde tekrar bir uyarı yapılmıştır ve şöyle buyrulmuştur: Yüce Allah (c.c.) her şeyden müstağnidir, (hiçbir şeye muhtaç değildir.) Bu bakımdan eğer dinsizlik ve kötülüklerden vazgeçmezseniz, Yüce Allah'ın (c.c.) yerinize başka bir yaratık getirmeye gücü yeter. Böylece kopacağını bildirdiği azaptan bahsederek de sûre sona ermektedir.

Meâric Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ۝١

2. Soran biri, mutlaka gerçekleşecek azap hakkında sordu.

سَاَلَ سَآئِلٌۢ بِعَذَابٍ وَّاقِعٍ ۝٢

3. Hiçbir şey onun kâfirlere (gelmesini) engelleyemez.

لِّلۡكٰفِرِيۡنَ لَيۡسَ لَهٗ دَافِعٌ ۝٣

4. (Bu azap,) tüm yüceliklere sahip olan Allah tarafındandır.

مِّنَ اللّٰهِ ذِى الۡمَعَارِجِ ۝٤

5. Melekler ve Ruh[1], miktarı elli bin yıl olan bir günde, O'na yükselirler.

تَعۡرُجُ الۡمَلٰٓـئِكَةُ وَالرُّوۡحُ اِلَيۡهِ فِىۡ يَوۡمٍ
كَانَ مِقۡدَارُهٗ خَمۡسِيۡنَ اَلۡفَ سَنَةٍ ۝٥

6. Öyleyse güzel bir şekilde sabret.

فَاصۡبِرۡ صَبۡرًا جَمِيۡلًا ۝٦

7. Şüphesiz onlar, o (günü) çok uzak görürler.

اِنَّهُمۡ يَرَوۡنَهٗ بَعِيۡدًا ۝٧

8. Biz (ise,) onu çok yakın görüyoruz.

وَّنَرٰٮهُ قَرِيۡبًا ۝٨

9. O gün, gökyüzü erimiş bakır gibi olacak.

يَوۡمَ تَكُوۡنُ السَّمَآءُ كَالۡمُهۡلِ ۝٩

10. Dağlarsa atılmış yün gibi olacak.

وَتَكُوۡنُ الۡجِبَالُ كَالۡعِهۡنِ ۝١٠

11. Hiçbir dost, dostunun (durumunu) sormayacak.

وَلَا يَسۡـَٔلُ حَمِيۡمٌ حَمِيۡمًا ۝١١

---

[1] Yani, Hz. Cebrail (a.s.)

يُبَصَّرُونَهُمْ يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي
مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بِبَنِيهِ ﴿١٢﴾
وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ ﴿١٣﴾
وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ ﴿١٤﴾
وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ ﴿١٥﴾

12-15. (O gün) birbirlerinin durumu onlara iyice gösterilecek. Suçlu olan, o günün azabından, oğullarını, karısını, kardeşini, kendisini barındıran kabilesini ve yeryüzünde bulunanların (da) hepsini fidye olarak verip, böylece kurtulmak ister.

كَلَّا إِنَّهَا لَظَى ﴿١٦﴾
نَزَّاعَةً لِلشَّوَى ﴿١٧﴾

16-17. Hayır, (öyle) değil! Şüphesiz o (azap, başın) derisini soyan, dumansız bir alevdir.

تَدْعُوا مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّى ﴿١٨﴾
وَجَمَعَ فَأَوْعَى ﴿١٩﴾

18-19. O, sırtını dönüp kaçanı ve ömrü boyunca malı toplayıp biriktireni (bile kendisine çağıracaktır.)

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ﴿٢٠﴾

20. Şüphesiz insan açgözlü olarak yaratılmıştır.

إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ﴿٢١﴾

21. Kendisine bir kötülük geldiğinde, çok bağırıp çağıran kesilir.

وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿٢٢﴾

22. Bir iyilik dokunursa (da,) çok cimri oluverir.

إِلَّا الْمُصَلِّينَ ﴿٢٣﴾

23. Namaz kılanlar (ise) bundan müstesnadırlar.

الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ﴿٢٤﴾

24. Onlar namazlarında devamlıdırlar.

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ ﴿٢٥﴾
لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿٢٦﴾

25-26. Mallarında (da, hem) isteyen, (hem de) istemeyen için belli bir pay bulunur.

27. Onlar, mükâfat ve ceza gününü doğrularlar.

وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ۖ ﴿٢٧﴾

28. Onlar, Rablerinin azabından (da) daima korkanlardır.

وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ
مُشْفِقُونَ ۚ ﴿٢٨﴾

29. Şüphesiz Rablerinin azabından (asla) emniyette olunmaz.

إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ﴿٢٩﴾

30. Onlar, edep yerlerini (de) koruyanlardır.

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ۙ ﴿٣٠﴾

31. Ancak hanımları ve sağ ellerinin sahip oldukları bundan müstesnadır. Şüphesiz onlar kesinlikle ayıplanmazlar.

إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ
أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ۚ ﴿٣١﴾

32. Artık kim bunun ötesinde bir şey isterse, haddi aşanlar (da,) işte onlardır.

فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ
هُمُ الْعَادُونَ ۚ ﴿٣٢﴾

33. Onlar, emanetlerine ve verdikleri sözlere uyarlar.

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ
رَاعُونَ ۖ ﴿٣٣﴾

34. Onlar, şahadetlerine (de) bağlı kalanlardır.

وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ ۖ ﴿٣٤﴾

35. Namazlarını (da) korurlar.

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ
يُحَافِظُونَ ۗ ﴿٣٥﴾

36. Cennet'te şereflendirilenler, işte onlardır.

أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُكْرَمُونَ ۗ ﴿٣٦﴾ ع ٣٦ ٧

B. 2

37-38. İnkâr edenlere ne oldu (da,) sana doğru (öfkeyle) başlarını kaldırmış olarak, sağdan ve soldan, bölük bölük, aceleyle geliyorlar.

فمال الذين كفروا قبلك مهطعين ﴿٣٧﴾
عن اليمين وعن الشمال عزين ﴿٣٨﴾

39. Onlardan her biri, nimetli Cennet'e alınacağını mı ümit ediyor?

ايطمع كل امرئ منهم ان يدخل
جنة نعيم ﴿٣٩﴾

40. Hayır (sandıkları gibi) değil! Şüphesiz Biz onları bildikleri şeyden yarattık.

كلا انا خلقناهم مما يعلمون ﴿٤٠﴾

41-42. Ben, doğuların ve batıların Rabbi adına yemin ederim ki, Bizim onları (yok edip) yerlerine daha iyilerini getirmeye gücümüz hakkıyla yeter. Kimse Bizi bundan vazgeçiremez.

فلا اقسم برب المشارق والمغارب
انا لقادرون ﴿٤١﴾
على ان نبدل خيرا منهم وما نحن
بمسبوقين ﴿٤٢﴾

43. Artık onları bırak. Kendilerine vadolunan günü görünceye kadar, boş sözlere dalıp kalsınlar ve oynayıp (eğlensinler.)

فذرهم يخوضوا ويلعبوا حتى يلاقوا
يومهم الذي يوعدون ﴿٤٣﴾

44. O gün onlar, sanki kurbanlıkların sunaklarına koşması gibi, aceleyle mezarlarından çıkacaklar.

يوم يخرجون من الاجداث سراعا
كانهم الى نصب يوفضون ﴿٤٤﴾

45. Bakışları (utançtan) yere inmiş (ve yüzlerine de) rezillik çökmüş olacak. Onlara vadolunan gün, işte budur.

خاشعة ابصارهم ترهقهم ذلة
ذلك اليوم الذي كانوا يوعدون ﴿٤٥﴾ ع ٢ ٩ ٨

Sûre: 71

NUH SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinin ilk günlerinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yirmi dokuz ayettir.

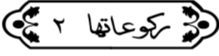
Geçen sûrenin sonunda, “Bizim onları yok edip yerlerine daha iyilerini getirmeye gücümüz hakkıyla yeter ,” denmişti. Bu sûrede, Hz.Nuh’un (a.s.) kavminin yaşadığı durumun da benzer olduğu belirtilmiştir. Hz.Nuh’un (a.s.) gemisine sığınmış olan birkaç kişi dışında, bütün kavim suda boğularak yok edildiydi. Sonra ise, Hz.Nuh (a.s.) ile birlikte olanlardan yepyeni ve daha iyi bir nesil başlatıldıydı.

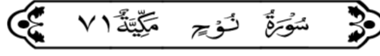
Beşinci ayette, geçen sûrenin konusu tekrar edilmiş ve Yüce Allah’ın (c.c.) tayin ettiği ecel gelince, siz onu asla erteletemezsiniz denilmiştir.

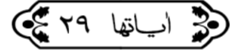
Bundan sonra, Hz.Nuh’un (a.s.) ağlayarak Yüce Rabbine (c.c.) dua ettiği ve kavmine O’nun mesajını ulaştırdığı zikredilmiştir. Bundan anlaşıldığına göre, yalnız mesajı ulaştırmak yeterli değildir. Aksine insanlara o mesajı tam olarak anlatmak için peygamberin kendi canını da helâk etmesi gerekmektedir. O, kavminin büyükleri olsun, küçükleri olsun hepsine nasihat etmek üzere her yola başvurur. Bazen ağlayıp dua eder. Bazen de kavminin büyükleri, sıradan insanların önünde onun doğruluğunu kabul ederken mahcup olmasınlar diye, mesajı kendilerine gizlice ulaştırır. Bazen de sıradan insanlar, bizzat kendisinden o mesajı duysunlar ve liderlerinin o mesajı tahrif ederek kendilerine ulaştırması ihtimalini engellemek üzere, onlara mesajı açıkça vermeye çalışır. Diğer zamanlarda onlara umut verir ve der ki: “Bakınız! Eğer inanırsanız Yüce Allah (c.c.) üzerinize çoklukla rahmet yağmurlarını yağdıracaktır.” Bazen de onları korkutur ve der ki: “Eğer iman etmezseniz gökten rahmet yağmuru yerine, mahvedici bir yağmur yağacak ve yeryüzü de size asla yardım edemeyecektir. Aksine, yerden de sizi yok edecek pınarlar fışkıracaktır.”

İşte “İtmam-ı Hüccet,” yani Yüce Allah’ın (c.c.) mesajını ve doğruluğunun delillerini tam olarak insanlara ulaştırmak, budur. Hz. Nuh (a.s.) bunu tamamladıktan sonra kavmi yok edildi ve yeni bir kavmin temeli atıldı.

Özetle Hz.Nuh (a.s.), Yüce Allah (c.c.) artık kâfirlerden hiçbirisini sağ bırakmasın, aksine hepsini helâk etsin diye dua etmişti. Sebebi de, Yüce Allah’ın (c.c.) kendisine, eğer sağ bırakılırsa çocuklarının hep kötülük işleyenlerden olacağı hakkında bilgi vermesiydi. Çünkü onların neslinden artık müminlerin doğmasını beklemek, tamamen boştu. O bakımdan bütün İlâhi cemaatlerin benzer şekilde “İtmam-ı Hüccet” yapmaları gerekir. Ancak ondan sonra onlar, muhaliflerinin ölümü için dua edebilirler.

Nuh Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Şüphesiz Biz Nuh'u kendi kavmine, onlara acı bir azap gelip (çatmadan) kavmini uyar diye gönderdik.

اِنَّٓا اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰى قَوْمِه۪ٓ اَنْ اَنْذِرْ
قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ
اَل۪يمٌ ﴿٢﴾

3. O, dedi ki: "Ey kavmim! Şüphesiz ben, sizin için açıkça uyaran bir (peygamberim.)"

قَالَ يَا قَوْمِ اِنّ۪ي لَكُمْ نَذ۪يرٌ مُب۪ينٌۙ ﴿٣﴾

4. "Bu, Allah'a ibadet etmeniz, O'nun takvasını benimsemeniz ve bana (da) itaat etmeniz içindir."

اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاتَّقُوهُ وَاَط۪يعُونِۙ ﴿٤﴾

5. "O (da) günahlarınızı bağışlayarak, belli bir süre için size mühlet verecektir. Allah'ın (tayin ettiği) vakit geldiğinde, (o) kesinlikle engellenemez. Keşke bilseydiniz."

يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ اِلٰٓى
اَجَلٍ مُسَمًّىۜ اِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ اِذَا جَٓاءَ
لَا يُؤَخَّرُۢ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ وقف لازم

6. O, dedi ki: "Ey Rabbim! Ben kavmimi gece ve gündüz çağırdım."

قَالَ رَبِّ اِنّ۪ي دَعَوْتُ قَوْم۪ي لَيْلًا
وَنَهَارًاۙ ﴿٦﴾

7. "Benim çağırmam, onların, uzaklaşmalarını daha (da) artırdı."

فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَٓاء۪يٓ اِلَّا فِرَارًا ﴿٧﴾

8. "Şüphesiz, Sen onları bağışlayasın diye ben her ne zaman onları çağırdıysam, onlar parmaklarını kulaklarına tıkadılar ve elbiselerine büründüler. (İnkârda) ısrar ettiler ve çok büyük bir kibir tasladılar."

وَاِنّ۪ي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُٓوا
اَصَابِعَهُمْ ف۪ٓي اٰذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا
ثِيَابَهُمْ وَاَصَرُّوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًاۚ ﴿٨﴾

9. “Ardından onları, yüksek sesle (de) çağırdım.”

ثُمَّ اِنّ۪ي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًاۙ ﴿٩﴾

10. “Sonra kendilerine (her şeyi) açıkça söyledim. Onları gizlice (de) çağırdım.”

ثُمَّ اِنّ۪ٓي اَعْلَنْتُ لَهُمْ وَاَسْرَرْتُ لَهُمْ
اِسْرَارًاۙ ﴿١٠﴾

11. “Böylece onlara, Rabbinizden bağışlanmayı dileyin, (çünkü) O muhakkak çok bağışlayandır, dedim.”

فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْۜ اِنَّهُ كَانَ
غَفَّارًاۙ ﴿١١﴾

12. “O, size bolca yağmur yağdıran bulutlar gönderecek.”

يُرْسِلِ السَّمَٓاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًاۙ ﴿١٢﴾

13. “Mallar ve evlatlarla (da) size yardım edecek. (Hem) sizin için bahçeler yetiştirecek, (hem de) sizin için nehirler akıtacak.”

وَيُمْدِدْكُمْ بِاَمْوَالٍ وَبَن۪ينَ وَيَجْعَلْ
لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ اَنْهَارًاۜ ﴿١٣﴾

14. “Size ne oldu! (Neden) yüceliği Allah’a atfetmiyorsunuz?”

مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلّٰهِ وَقَارًاۚ ﴿١٤﴾

15. “Oysa O, sizi türlü türlü şekillerde yarattı.”

وَقَدْ خَلَقَكُمْ اَطْوَارًا ﴿١٥﴾

16. “Allah’ın yedi göğü, nasıl birbirine uyumlu (yasalara göre) yarattığını görmüyor musunuz?”

اَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللّٰهُ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ
طِبَاقًاۙ ﴿١٦﴾

17. “Onlardan ayı nur (veren,) güneşi (ise) bir lamba kıldı.”

وَجَعَلَ الْقَمَرَ ف۪يهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ
الشَّمْسَ سِرَاجًا ﴿١٧﴾

18. “Allah, sizi yerden bitki tarzında yetiştirdi.”

وَاللّٰهُ اَنْبَتَكُمْ مِنَ الْاَرْضِ نَبَاتًاۙ ﴿١٨﴾

19. “Sonra O sizi oraya döndürecek ve (yeni bir şekilde) tekrar çıkaracaktır.[1]”

ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ
إِخْرَاجًا ﴿١٩﴾

20-21. “Allah yeryüzünü, geniş yollarında yürüyebilesiniz diye sizin için düzgün olarak yaratmıştır.”

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿٢٠﴾
لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا ﴿٢١﴾ ع ٢١ ٩

B. 2

22. Nuh dedi ki: “Yarabbi! Şüphesiz onlar bana itaatsizlik ettiler ve malı ve evladı sadece kendi zararını arttırana uydular.”

قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا
مَنْ لَمْ يَزِدْهُ مَالُهُ وَوَلَدُهُ إِلَّا خَسَارًا ﴿٢٢﴾

23. “(Bana karşı) büyük düzenler kurdular.”

وَمَكَرُوا مَكْرًا كُبَّارًا ﴿٢٣﴾

24. “Tanrılarınızı terk etmeyin. Vedd’i, Suvâ’i, Yegûs’u, Ye’ûk’u ve Nesr’i bırakmayın, dediler.”

وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ
وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ
وَنَسْرًا ﴿٢٤﴾

25. “Onlar birçoklarını saptırdılar. (Ey Rabbim!) Zalimlerin, yalnızca başarısızlıklarını arttır.”

وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ
إِلَّا ضَلَالًا ﴿٢٥﴾

26. Onlar hatalarından dolayı (suda) boğuldular ve ateşe sokuldular. Allah’tan başka yardımcılar (da) bulamadılar.

مِمَّا خَطِيئَاتِهِمْ أُغْرِقُوا فَأُدْخِلُوا نَارًا
فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا ﴿٢٦﴾

[1] Bu sûrenin on dördüncü ayetinden on dokuzuncu ayetine kadar, insanoğlunun değişik evrelerden geçtiğinden bahsedilmiştir. Vakar sahibi, yani yücelik ve ululuk sahibi olan Allah (c.c.) bu kâinatı acele ile değil, aksine hikmetle değişik evrelerden geçirerek yaratmıştır. İnsan da bitkisel bir yaşamdan bugünkü durumuna safha safha gelmiştir. Örneğin: O ilk dönemlerde insanın ses çıkarma ya da dinleyebilme yetenekleri bulunmuyordu. Diğer yetenek ve hisleri de daha gelişmemişti.

27. Nuh dedi ki: “Yarabbi! Kâfirlerden hiçbirini yeryüzünde barınmış (halde) bırakma.”

وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْاَرْضِ
مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ﴿٢٧﴾

28. “Şüphesiz onları bırakırsan, kullarını (doğru yoldan) saptırırlar. Onlar, günahkâr ve nankörden başkasını doğurmayacaklar.”

اِنَّكَ اِنْ تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ
وَلَا يَلِدُوا اِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا ﴿٢٨﴾

29. “Yarabbi! Beni, ana babamı, evime mümin olarak gireni, tüm mümin erkekler ve mümin kadınları bağışla. Zalimlerin (de,) ancak felâketlerini arttır.”

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ
بَيْتِيَ مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ط
وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ اِلَّا تَبَارًا ﴿٢٩﴾ ع

Sûre: 72

CİN SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yirmi dokuz ayettir.

Bu sûrede de insanlara, bu mesajı kabul ettikleri takdirde, gökyüzünden üzerlerine çoklukla rahmet suyu yağdırılacağı bildirilmiştir. Eğer onlar kabul etmezlerse, daima artacak bir azaba çarptırılacaklardır. Nuh sûresinde de mahvedici bir selden bahsedilmiş ve onun artan bir sel olduğu açıklanmıştır. Böylece bu sûrenin, Nuh sûresiyle bir ilişkisi olduğu göze çarpmaktadır.

Bu sûrenin konularına daha detaylı baktığımızda, cinlerle alakalı olarak bazı gerçeklerin burada beyan edildiği görülür. Sıradan bilginlerin düşüncelerine göre, cinler ateşten yaratılmış, gözle görülmeyen varlıklardır. Oysa güvenilir hadislerden anlaşıldığına göre cinler, kavimlerin ileri gelenlerinden oluşan bir delegeydi, yani elçilerdi. Hz.Resûlüllah (s.a.v.) onlarla karşılaştığında, onlar yemeklerini pişirmek için ateş yaktılar. Bu da, burada gözle görülmeyen farazi cinlerden bahsedilmediğini açıklamaktadır.

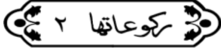
Cinler bazı önemli konulardan bahsetmişlerdir. Örneğin onlar; aramızdan bazı cahiller, Yüce Allah'a (c.c.) çok bilgisizce sözler isnat ettiler, dediler. Hatta kendilerinin de Yüce Allah'ın (c.c.) artık hiçbir peygamber göndermeyeceğine inandıklarını, söylediler. Sonunda ise onlar, eski inançlarının temelsiz olduğunu kabul ettiler ve kendi gözleriyle çok yüce bir peygamber olan Hz. Muhammed-i Mustafa'yı (s.a.v.) gördüler.

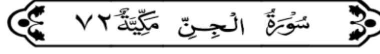
Bu sûrede daha sonra, camilerin halis olarak, yalnız Yüce Allah (c.c.) için inşa edildiği beyan edilmiştir. Orada Allah'tan (c.c.) başkasına ibadet etmek caiz değildir. Ondan sonra ise, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) ibadeti zikredilmiştir ve ibadet ederken kendisini çeşitli ve derin üzüntülerin sardığı ve onun dikkatini sıkça başka yöne çevirmeye çalıştıkları, belirtilmiştir. Ancak Hz. Resûlüllah (s.a.v.), dikkatini daima ve tam olarak Yüce Rabbine (c.c.) çevirirdi. Oysa her insan, mutluluklarının ve üzüntülerinin, dikkatini ibadetinden ayırmaya muvaffak olduğuna çokça şahit olmuştur.

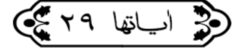
Burada bir kez daha, çok uzak olduğu zannedilen azabın gerçekte yakın mı, yoksa uzak mı olduğunu kimse bilemez denmiştir. İnsanoğlu azabı ne kadar uzak zannederse etsin, o azap gelince onun yakınlığını muhakkak hissedecektir.

Hz. Resûlüllah (s.a.v.), bizzat gaybı bilen birisi değildi. Ancak Yüce Allah (c.c.), kendisine gaipten çokça bilgi nasip etmiştir. Nitekim O, peygamberle-

rine daima gaybın bilgisini verir. Onlar, kendi kendilerine gaybın bilgisine kesinlikle sahip olamazlar. Ancak kendilerine bildirilen gaybın bilgisi ise mutlaka doğru çıkar. Aynı şekilde peygamberlik vahyini getiren melekler, o vahyin önünde ve arkasında yürürler ve şeytanların onu değiştirmesine izin vermezler. Kısacası Yüce Allah'ın (c.c.) yüce peygamberlerinin ardından, onlara tabi olan birçok peygamber gelir ve onlar daha önce indirilmiş olan vahyi de manen korurlar.

Cin Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. (Ey Peygamber,) de ki: "Cinlerden bir topluluğun (Kur'an) dinledikleri bana vahiy olundu." Onlar (kavimlerine geri gittiklerinde) dediler ki: "Şüphesiz Biz, hayran bırakan Kur'an'ı dinledik.[1]"

قُلْ اُو۫حِيَ اِلَيَّ اَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِنَ
الْجِنِّ فَقَالُٓوا اِنَّا سَمِعْنَا قُرْاٰناً عَجَباًۙ ﴿٢﴾

3. "O, doğru yola iletir. Böylece biz (de) ona inandık. Rabbimize (artık) kimseyi, asla ortak koşmayacağız."

يَهْد۪ٓي اِلَى الرُّشْدِ فَاٰمَنَّا بِه۪ۜ وَلَنْ نُشْرِكَ
بِرَبِّنَٓا اَحَداًۙ ﴿٣﴾

4. "(Şüphesiz) Rabbimizin şanı çok yücedir. O, Kendine ne bir eş, ne (de) bir oğul edinmiştir."

وَاَنَّهُ تَعَالٰى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً
وَلَا وَلَداًۙ ﴿٤﴾

5. "(Şüphesiz) aramızdan bir akılsız, Allah hakkında aşırı sözler söylerdi."

وَاَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَف۪يهُنَا عَلَى اللّٰهِ
شَطَطاًۙ ﴿٥﴾

6. "Biz, insanlar ve cinlerin Allah'a karşı (asla) yalan uyduramayacaklarını zannederdik."

وَاَنَّا ظَنَنَّٓا اَنْ لَنْ تَقُولَ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ
عَلَى اللّٰهِ كَذِباًۙ ﴿٦﴾

7. "(Şüphesiz) halktan bazı adamlar, büyük adamlardan bazı kimselere sığınırlardı. Bu onların, ancak kibirlerini arttırdı."

وَاَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْاِنْسِ يَعُوذُونَ
بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقاًۙ ﴿٧﴾

---

[1] Cinler ile ilgili olarak bkz. dipnot 6:101. Bu ayet-i kerimede bahsedilen cinlerden, yerleşim dışından gelen bazı Yahudi topluluklara işaret edilmiştir. Onlar, Kur'an-ı Kerim'i dinlediler ve kavimlerine döndüklerinde onlara da bu olaydan bahsettiler. Daha önce Ahkâf sûresinde bahsedilen Yahudi delegeden farklı olarak, bu ve daha sonraki ayetlerde bahsedilen delege, büyük bir ihtimalle Afganistan'da yaşayan İsrâiloğulları'nın ileri gelenlerinden oluşmaktaydı. Ayrıca bkz. dipnot 46:30.

8. “Onlar (da) sizler gibi, Allah’ın kimseyi (peygamber olarak) göndermeyeceğine (kesinlikle) inanırlardı.”

وَاَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ اَنْ لَنْ يَبْعَثَ
اللّٰهُ اَحَدًاۙ ﴿٨﴾

9. “Biz, göğü araştırdık.[1] Ancak onu güçlü bekçiler ve parlak alevlerle dolu bulduk.”

وَاَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاۤءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ
حَرَسًا شَدٖيدًا وَشُهُبًاۙ ﴿٩﴾

10. “(Şüphesiz İlâhi sözleri) dinlemek üzere, onun belli yerlerinde otururduk. Ancak kim şimdi dinlemeye çalışırsa, o parlak bir alevi[2] kendisini pusuda (bekler) bulur.”

وَاَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِۜ
فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْاٰنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَصَدًاۙ ﴿١٠﴾

11. “Yeryüzündekilere azap mı (verilmek) isteniyor, yoksa Rableri onlara hidayet mi vermek istiyor? Biz bilmiyoruz?”

وَاَنَّا لَا نَدْرٖٓي اَشَرٌّ اُرٖيدَ بِمَنْ فِي
الْاَرْضِ اَمْ اَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًاۙ ﴿١١﴾

12. “Aramızda iyi olanlar vardı. Bazılarımız (da,) onlardan farklıydı. Bizler, değişik yollar üzerindeydik.”

وَاَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذٰلِكَۜ
كُنَّا طَرَٓائِقَ قِدَدًاۙ ﴿١٢﴾

13. “(Şüphesiz) Biz, yeryüzünde Allah’ı aciz kılamayacağımızı biliriz. (Ayrıca) koşuşturarak (da,) O’nu aciz kılamayacağımızı biliriz.”

وَاَنَّا ظَنَنَّٓا اَنْ لَنْ نُعْجِزَ اللّٰهَ فِي الْاَرْضِ
وَلَنْ نُعْجِزَهُ هَرَبًاۙ ﴿١٣﴾

14. “Hidayet sözünü duyduğumuzda, ona inandık. O halde, kim Rabbine inanırsa, o ne bir kayıptan, ne (de) bir zulümden korkmayacaktır.”

وَاَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدٰٓى اٰمَنَّا بِهٖۜ
فَمَنْ يُؤْمِنْ بِرَبِّهٖ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا
وَلَا رَهَقًاۙ ﴿١٤﴾

---

[1] Yani, manevi bilgileri elde etmeye çalıştık.
[2] Bkz. dipnot 15:19

15. "(Şüphesiz) aramızda itaat edenler (de,) zalim olanlar (da) vardı. Kim itaat ettiyse, işte hidayeti arayanlar, ancak onlardır."

وَأَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ ۖ
فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَٰئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا ﴿١٥﴾

16. "Zalimler (ise,) işte Cehennem'in yakıtı (da) onlar oldular. "

وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ
حَطَبًا ﴿١٦﴾

17. Eğer onlar, (doğru) yol üzerinde olsalardı, Biz onlara mutlaka bol bol su verirdik.

وَأَنْ لَوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ
لَأَسْقَيْنَاهُمْ مَاءً غَدَقًا ﴿١٧﴾

18. Bu (da) onları sınamak içindi. Kim Rabbinin zikrinden yüz çevirirse, O kendisini gittikçe artan bir azabın içine atacaktır.

لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ
رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٨﴾

19. (Şüphesiz) mescitler Allah'ındır. O halde, Allah ile birlikte (başka) kimseyi çağırmayın.

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ
أَحَدًا ﴿١٩﴾

20. (Şüphesiz) Allah'ın kulu, O'nu çağırmak için (ibadete) durduğunda, onlar neredeyse bölükler halinde ona saldıracaklardı.[1]

وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا
يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿٢٠﴾

B. 2

21. De ki: "Şüphesiz ben, ancak Rabbimi çağırırım ve kimseyi O'na ortak koşmam."

قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ
أَحَدًا ﴿٢١﴾

22. De ki: "Şüphesiz size zarar (vermek) veya doğru yol (göstermek) elimde değildir."

قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا
رَشَدًا ﴿٢٢﴾

[1] Bu meal için bkz. Müfredat İmam Ragıp

23. De ki: “Allah’a karşı kimse beni korumasına alamaz. Ben (de,) O’ndan başka sığınacak birini asla bulamam.”

قُلْ اِنّٖى لَنْ يُجٖيرَنٖى مِنَ اللّٰهِ اَحَدٌ ۙ
وَلَنْ اَجِدَ مِنْ دُونِهٖ مُلْتَحَدًا ۙ ﴿٢٣﴾

24. “(Görevim, ancak) Allah’ın sözünü ve O’nun mesajlarını ulaştırmaktır. Allah ile Peygamberi’ne itaatsizlik edenlere, mutlaka Cehennem ateşi olacaktır. Onlar, orada uzun süre kalacaklar.”

اِلَّا بَلَاغًا مِنَ اللّٰهِ وَرِسَالَاتِهٖ ؕ وَمَنْ يَعْصِ
اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَاِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدٖينَ
فٖيهَا اَبَدًا ؕ ﴿٢٤﴾

25. Nihayet korkutulduklarını görecekleri zaman, yardımcı olarak kimin en zayıf ve sayıca (da) en az olduğunu kesinlikle öğrenecekler.

حَتّٰى اِذَا رَاَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ
مَنْ اَضْعَفُ نَاصِرًا وَاَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٥﴾

26. De ki: “Korkutulduğunuz yakın mı, yoksa Rabbim o süreyi uzatır mı, (bunu) bilemem.”

قُلْ اِنْ اَدْرٖى اَقَرٖيبٌ مَا تُوعَدُونَ اَمْ
يَجْعَلُ لَهُ رَبّٖى اَمَدًا ﴿٢٦﴾

27. O, gaybı bilendir. Gayb (ilminde de başka) kimseyi üstün kılmaz.

عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلٰى غَيْبِهٖ
اَحَدًا ۙ ﴿٢٧﴾

28. Ancak seçip beğendiği peygamber, (bundan) müstesnadır. Şüphesiz O, önünde ve arkasında, onu koruyarak yürür.

اِلَّا مَنِ ارْتَضٰى مِنْ رَسُولٍ فَاِنَّهُ يَسْلُكُ
مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهٖ رَصَدًا ۙ ﴿٢٨﴾

29. Bu, (peygamberler tarafından) Rablerinin mesajlarının (açıkça) ulaştırıldığını bilmesi içindir. Allah, onların yanlarındakileri kuşatmıştır ve her şeyi adetle saymıştır.

لِيَعْلَمَ اَنْ قَدْ اَبْلَغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ
وَاَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَاَحْصٰى كُلَّ شَیْءٍ
ع ٢ ٩ ١٢ عَدَدًا ع ﴿٢٩﴾

Sûre: 73

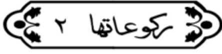
MÜZZEMMİL SÛRESİ

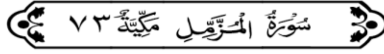
(Hicretten önce indirilmiştir.)

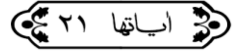
Bu sûre Mekke devrinin ilk günlerinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yirmi bir ayettir.

Geçen sûrede Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) ibadetinden bahsedilmişti. Bu sûrenin başında ise bunun detayları zikredilmiştir. Kısaca Hz.Resûlüllah (s.a.v.) geceleyin kalkar ve gecenin çoğunu Yüce Rabbinin (c.c.) huzurunda ağlayarak ve O'na dua ederek geçirirdi. Bir insan geceleyin kalkarak ve ibadet ederek kendi nefsanî heveslerini yok etmelidir. Maddi ve nefsanî istekleri çiğneyerek yok etmenin, bundan daha etkili bir yolu yoktur.

Bu sûrede yine Hz.Resûlüllah (s.a.v.) ile Hz. Musa (a.s.) arasındaki benzerlikten bahsedilmiştir. Hz. Musa (a.s.) gibi Hz. Muhammed Resûlüllah (s.a.v.) da şeriat getiren ve yücelik sahibi bir peygamberdir. Böylece Hz.Resûlüllah'ın (s.a.v.) muhatapları şöyle uyarılmaktadırlar: Hz. Musa'dan (a.s.) daha yüksek mertebeli ve daha yüce bir peygamber gelmiştir. Kendisine muhalefet etmek sizleri helâk olmaya sürükleyecektir. Bundan başka ona karşı gelmek, asla işinize yaramayacaktır. Hz. Musa'ya (a.s.) karşılık, büyük bir zalim onun mesajını reddetme cesaretinde bulunmuş ve bunun neticesinde de helâk edilmişti. Hz. Muhammed Resûlüllah'a (s.a.v.) karşı gelenler de, şimdi aynı akıbete uğrayacaklardır.

Müzzemmil Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Ey örtüye sarınmış kimse!

يَٓا اَيُّهَا الْمُزَّمِّلُۙ ﴿٢﴾

3. Gecenin az (bir kısmı) dışında, (ibadet için) kalk.

قُمِ الَّيْلَ اِلَّا قَل۪يلًاۙ ﴿٣﴾

4. (Yani) onun yarısı (kadar) veya ondan biraz eksilt.

نِصْفَهُٓ اَوِ انْقُصْ مِنْهُ قَل۪يلًاۙ ﴿٤﴾

5. Veyahut onu biraz daha arttır. Kur’an’ı çok güzel bir sesle ve anlaşılır şekilde oku.

اَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْاٰنَ تَرْت۪يلًاۜ ﴿٥﴾

6. Şüphesiz Biz sana, (sorumluluğu) çok ağır bir kelâm indireceğiz.

اِنَّا سَنُلْق۪ي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَق۪يلًا ﴿٦﴾

7. Şüphesiz geceleyin kalkmak, (nefsi) ayakaltına alıp çiğnemek için (de,) söz olarak (da,) en etkili yoldur.

اِنَّ نَاشِئَةَ الَّيْلِ هِيَ اَشَدُّ وَطْـًٔا
وَاَقْوَمُ ق۪يلًاۜ ﴿٧﴾

8. Şüphesiz gündüz, senin (yapacağın) çok işlerin bulunur.

اِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَو۪يلًاۜ ﴿٨﴾

9. Rabbinin adını zikret ve (her şeyden) tamamen ayrılıp O’na bağlan.

وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ اِلَيْهِ
تَبْت۪يلًاۜ ﴿٩﴾

10. O, Doğunun (da,) Batının (da) Rabbidir. O’ndan başka ilâh yoktur. O halde (işlerinde) O’nu vekil olarak benimse.

رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ
فَاتَّخِذْهُ وَك۪يلًا ﴿١٠﴾

وَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ
هَجْرًا جَم۪يلًا ﴿١١﴾

11. (Muhaliflerin) söyledikleri karşısında sabret ve onlardan güzellikle ayrıl.

وَذَرْن۪ي وَالْمُكَذِّب۪ينَ اُو۬لِي النَّعْمَةِ
وَمَهِّلْهُمْ قَل۪يلًا ﴿١٢﴾

12. Beni ve yalancı olduğunu ileri süren varlık sahiplerini (bir tarafa) bırak. Onlara biraz mühlet ver.

اِنَّ لَدَيْنَٓا اَنْكَالًا وَجَح۪يمًاۙ ﴿١٣﴾

13. Şüphesiz Katımızda, (onlar için çeşitli) ağır halkalar ve Cehennem vardır.

وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا اَل۪يمًاۗ ﴿١٤﴾

14. (Onlar için,) boğazı tıkayan yemek ve acı bir azap (vardır.)

يَوْمَ تَرْجُفُ الْاَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ
الْجِبَالُ كَث۪يبًا مَه۪يلًا ﴿١٥﴾

15. Yeryüzü ve dağların şiddetle sarsılacağı, dağların kayan kum tepelerine dönüşeceği gün, (vadolunan azap gelecektir.)

اِنَّٓا اَرْسَلْنَٓا اِلَيْكُمْ رَسُولًاۙ شَاهِدًا
عَلَيْكُمْ كَمَٓا اَرْسَلْنَٓا اِلٰى فِرْعَوْنَ
رَسُولًاۜ ﴿١٦﴾

16. (Ey insanlar!) Şüphesiz Biz, Firavun'a peygamber gönderdiğimiz gibi, size (de) üzerinize gözetici olacak bir Peygamber gönderdik.

فَعَصٰى فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَاَخَذْنَاهُ اَخْذًا
وَب۪يلًا ﴿١٧﴾

17. Firavun o peygambere itaat etmedi. Bunun sonucu Biz, onu ağır bir azapla yakaladık.

فَكَيْفَ تَتَّقُونَ اِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا
يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ ش۪يبًاۗ ﴿١٨﴾

18. Buna rağmen kâfirlik ederseniz, çocukları ihtiyara döndürecek günden, nasıl kurtulacaksınız?

اَلسَّمَٓاءُ مُنْفَطِرٌ بِه۪ۜ كَانَ وَعْدُهُ
مَفْعُولًا ﴿١٩﴾

19. Gökyüzü bile onun (korkusundan) yarılacaktır. O'nun vaadi, mutlaka gerçekleşecektir.

20. Şüphesiz bu, (çok büyük ve ibret veren) bir nasihattir. Artık isteyen, Rabbine giden yolu tutar.

اِنَّ هٰذِهٖ تَذْكِرَةٌ ۚ فَمَنْ شَٓاءَ اتَّخَذَ
اِلٰى رَبِّهٖ سَبِيلًا ﴿٢٠﴾

B. 2

21. Şüphesiz Rabbin, senin gecenin üçte ikisinden biraz az yahut onun yarısı kadar yahut (da) üçte biri kadar (namaz için) ayakta durduğunu ve seninle birlikte olanlardan bir grubun (da böyle yaptığını) bilir. Allah, gece ile gündüzü kısaltır ve uzatır. O, (namazın vaktini) tam olarak tahmin edemeyeceğinizi bilir. Onun için O, affederek size yöneldi. Böylece Kur'an'dan kolayınıza geleni okuyun. O, aranızdan bazılarının hasta olacağını, diğerlerinin (ise) Allah'ın lütfunu aramak üzere yeryüzünde yolculuk edeceklerini ve başkalarının (da) Allah yolunda savaşacaklarını bilir. Onun için ondan kolayınıza (geleni) okuyun ve namazı ayakta tutun. Zekâtı (da) verin. (Malınızdan iyi) bir pay ayırıp, Allah'a güzel borç verin. Kendiniz için önden hangi iyiliği gönderirseniz, onu Allah Katında bulacaksınız. O, daha güzel (bir sonuç çıkaran) ve daha büyük bir mükâfat (verendir.) Allah'tan (da) mağfiret dileyin. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.

اِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ اَنَّكَ تَقُومُ اَدْنٰى مِنْ ثُلُثَيِ
الَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَٓائِفَةٌ مِنَ الَّذِينَ
مَعَكَ ۘ وَاللّٰهُ يُقَدِّرُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۘ عَلِمَ اَنْ
لَنْ تُحْصُوهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَؤُا مَا
تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْاٰنِ ۘ عَلِمَ اَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ
مَرْضٰى ۙ وَاٰخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْاَرْضِ
يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ ۙ وَاٰخَرُونَ
يُقَاتِلُونَ فٖي سَبِيلِ اللّٰهِ ۘ فَاقْرَؤُا مَا تَيَسَّرَ
مِنْهُ ۙ وَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ
وَاَقْرِضُوا اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا ۘ وَمَا تُقَدِّمُوا
لِاَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ
خَيْرًا وَاَعْظَمَ اَجْرًا ۘ وَاسْتَغْفِرُوا اللّٰهَ ۘ
اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢١﴾

Sûre: 74

MÜDDESSİR SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

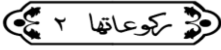
Bu sûre Mekke devrinin ilk günlerinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte elli yedi ayettir.

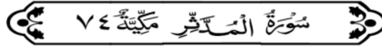
Geçen sûrede, Hz.Resûlüllah (s.a.v.) örtüye sıkıca sarınmış olduğu için "Müzzemmil" olarak tanıtılmıştır. Bu sûrede de aynı konu devam ettirilmiş, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) hangi elbiseleri kendine yaklaştırarak temizlediği açıklanmıştır. Burada zahiri ve maddi elbiseler kastedilmemiştir. Aksine onun ashabından (r.a.) bahsedilmiştir. Hz.Resûlüllah'ın (s.a.v.) sohbetinde bulunan ve kendisine yakın olan ashaplarının, temiz konuşmalar neticesinde durmadan manevi olarak temizlendikleri ve kötülüklerden arındıkları açıklanmıştır. Daha önce ise, onların çoğunun o pislikten kurtulmaları mümkün değildi denmişti.

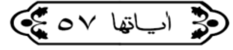
Bu sûrede kullanılan "رُجْز" (Rücz) kelimesinden, Mekke'nin müşrikleri kastedilmişlerdir. İnananların, onlardan tamamen uzak durmaları gerektiği emredilmiştir.

Bu sûrede, suçlulara ceza vermek konusunda hiç ihmal göstermeyen on dokuz melekten bahsedilmiştir. On dokuz sayısı, bir takım insani yeteneklere işaret etmektedir. Onları yanlış kullanmak sonucunda ise, insanoğlu Cehennem'e girebilir. İnsan, Yüce Allah'ın (c.c.) baştan aşağı kendisine bahşettiği uzuvlarını ne denli uygun biçimde kullanırsa, bu durumu onu o denli birçok günahtan ve sendelemeden kurtarabilecektir. Bu uzuvların sayısı büyük bir ihtimalle on dokuzdur. Ancak bu sayı ne kadar olursa olsun, bu sûre Yüce Allah'ın (c.c.) ordularının sayısız olduğunu beyan etmektedir. On dokuz sayısından da, Yüce Allah'ın (c.c.) meleklerinin yalnız on dokuz tane olduğunu düşünmemeliyiz. Yüce Allah'ın (c.c.) azap melekleri sayısızdır ve onlar duruma göre insanoğlunu azaba çarptırmak için kullanılırlar.

Bu sûrede güneşe tabi olarak gelen bir aydan da bahsedilmiştir. Bu çok derin ve anlamlı bir kelâmdır. Şems sûresinde de aynı konu beyan edilmiştir.

Müddessir Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

2. Ey (paltoya) bürünen adam![1]

يَٓا اَيُّهَا الْمُدَّثِّرُۙ ٢

3. Kalk ve (halkı) uyar!

قُمْ فَاَنْذِرْۙ ٣

4. Yalnızca Rabbinin yüceliğini beyan et.

وَرَبَّكَ فَكَبِّرْۙ ٤

5. Elbiselerini[2] tertemiz kıl.

وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْۙ ٥

6. (Manevi) pisliği[3] (de tamamen) yok et.

وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْۙ ٦

7. Daha fazlasını almak üzere iyilikte bulunma.

وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُۙ ٧

8. Ancak Rabbin uğrunda sabret!

وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْۜ ٨

9-10. Borazana üfleneceği zaman, işte o gün, çok çetin bir gün olacak.

فَاِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِۙ ٩

فَذٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَس۪يرٌۙ ١٠

11. Kâfirler için (hiç) kolay olmayacak.

عَلَى الْكَافِر۪ينَ غَيْرُ يَس۪يرٍ ١١

[1] "دثار" kelimesi normal gömlek üzerine giyilen uzun elbise yahut asker paltosu anlamındadır. Buna göre "مدثر" kelimesi asker paltosu giymiş, komut bekleyen kimse demektir. Kelimenin diğer bir anlamı ise, atının yanında, sırtına binmeye hazır, emir bekleyen kimsedir. (Bkz. Akrab-ül Mevarid) Her iki anlam da Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) şanına uygundur.

[2] Yani, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) beraberindeki kimseler.

[3] Yani, şirk demektir.

12. Beni yarattığımla yalnız bırak.

ذَرْن۪ي وَمَنْ خَلَقْتُ وَح۪يدًاۙ ١٢

13. Onun için çok mal yarattım.

وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَمْدُودًاۙ ١٣

14. Gözler önünde bulunan evlatlar (da yarattım.)

وَبَن۪ينَ شُهُودًاۙ ١٤

15. (İlerlemesi için,) birçok imkânlar varettim.

وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْه۪يدًاۙ ١٥

16. Ardından kendisine daha (da) çok (vermemi) ister.

ثُمَّ يَطْمَعُ اَنْ اَز۪يدَۗ ١٦

17. Hayır, (öyle) değil! Şüphesiz o, ayetlerimizin düşmanıydı.

كَلَّاۜ اِنَّهُ كَانَ لِاٰيَاتِنَا عَن۪يدًاۜ ١٧

18. Ben onu, mutlaka gittikçe artan azaba uğratacağım.

سَاُرْهِقُهُ صَعُودًاۜ ١٨

19. Şüphesiz o, (ayetlerimi dinleyip iyice) düşündü ve değerlendirdi.

اِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَۙ ١٩

20. Helâk olası, ne biçim değerlendirdi?

فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَۙ ٢٠

21. Sonra (yine) helâk olası, ne biçim değerlendirdi?

ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَۙ ٢١

22. Ardından o, (tekrar) bir göz gezdirdi.

ثُمَّ نَظَرَۙ ٢٢

23. Sonra kaşlarını çattı ve suratını astı.

ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَۙ ٢٣

24. Böylece o, sırtını döndü ve kibirlendi.

ثُمَّ اَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَۙ ٢٤

25. Ardından (da) dedi ki: "Bu, (eskilerden) benimsenen bir yalandır."

فَقَالَ اِنْ هٰذَٓا اِلَّا سِحْرٌ يُؤْثَرُۙ ٢٥

26. "Bu, ancak bir insanın sözüdür."

اِنْ هٰذَٓا اِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِۜ ٢٦

سَاُصْلٖيهِ سَقَرَ ﴿٢٧﴾

27. Ben, onu mutlaka Sakar'a[1] sokacağım.

وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا سَقَرُؕ ﴿٢٨﴾

28. Sakar'ın ne olduğunu, sen ne bilirsin?

لَا تُبْقٖى وَلَا تَذَرُۚ ﴿٢٩﴾

29. O, geride (hiçbir şey) bırakmaz, (Cehennemliklerin peşini de) bırakmaz.

لَوَّاحَةٌ لِلْبَشَرِۚ ﴿٣٠﴾

30. O, yüzü yakıp kavurur.

عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَؕ ﴿٣١﴾

31. Üzerinde (ise,) on dokuz (bekçi) görevlidir.

وَمَا جَعَلْنَٓا اَصْحَابَ النَّارِ اِلَّا
مَلٰٓئِكَةًۙ وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ اِلَّا فِتْنَةً
لِلَّذٖينَ كَفَرُواۙ لِيَسْتَيْقِنَ الَّذٖينَ اُو۫تُوا
الْكِتَابَ وَيَزْدَادَ الَّذٖينَ اٰمَنُٓوا اٖيمَانًا
وَلَا يَرْتَابَ الَّذٖينَ اُو۫تُوا الْكِتَابَ
وَالْمُؤْمِنُونَۙ وَلِيَقُولَ الَّذٖينَ فٖى
قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَٓا اَرَادَ
اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًاؕ كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ
يَشَٓاءُ وَيَهْدٖى مَنْ يَشَٓاءُؕ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ
رَبِّكَ اِلَّا هُوَؕ وَمَا هِىَ اِلَّا ذِكْرٰى
لِلْبَشَرِ ﴿٣٢﴾ ع ١ ٣٢ ١٥

32. Biz, melekler dışında kimseyi (Cehennem) ateşinin bekçisi yapmadık. Sayılarını (da,) ancak kâfirleri sınamak üzere belirledik. Bu, Ehl-i kitabın kesin olarak inanmaları ve müminlerin (de) imanda daha (da) ilerlemeleri içindir. (Ayrıca bu,) Ehl-i kitap ve müminler şüpheye düşmesinler ve kalplerinde hastalık bulunanlar ve kâfirler, "Bu örnekle Allah'ın demek istediği nedir?" desinler (diyedir.) Böylece Allah, dilediğinin sapmış (olduğuna hükmeder,) dilediğine (ise) hidayet verir. Rabbinin ordularını, Kendisi dışında kimse bilmez. Bu (da) insanoğlu için, ancak (büyük bir) nasihattir.

[1] "Sakar," Cehennem demektir.

B. 2

كَلَّا وَالْقَمَرِ ﴿٣٣﴾
وَالَّيْلِ اِذْ اَدْبَرَ ﴿٣٤﴾
وَالصُّبْحِ اِذَٓا اَسْفَرَ ﴿٣٥﴾

33-35. Hayır, (öyle) değil! Biz, ayı, dönüp (giden) geceyi ve aydınlanan sabahı, şahit olarak gösteriyoruz.

اِنَّهَا لَاِحْدَى الْكُبَرِ ﴿٣٦﴾

36. Şüphesiz (bahsedilen zaman,) çok büyük (felaketlerden) biridir.

نَذ۪يرًا لِلْبَشَرِ ﴿٣٧﴾

37. İnsanoğlunu korkutandır.

لِمَنْ شَٓاءَ مِنْكُمْ اَنْ يَتَقَدَّمَ اَوْ يَتَاَخَّرَ ﴿٣٨﴾

38. Aranızdan isteyen ileri gitsin, (isteyen de) geri kalsın (diyedir.)

كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَه۪ينَةٌ ﴿٣٩﴾

39. Herkes yaptıklarının karşılığında, (ancak bir) rehindir.

اِلَّٓا اَصْحَابَ الْيَم۪ينِ ﴿٤٠﴾

40. Ancak sağdakiler bundan müstesnadır.

ف۪ي جَنَّاتٍ يَتَسَٓاءَلُونَ ﴿٤١﴾
عَنِ الْمُجْرِم۪ينَ ﴿٤٢﴾
مَا سَلَكَكُمْ ف۪ي سَقَرَ ﴿٤٣﴾

41-43. (Onlar,) Cennette olacaklar ve suçlulara: “Sizi Cehennem’e götüren nedir?” (diye) soracaklar.

قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلّ۪ينَ ﴿٤٤﴾

44. Onlar diyecekler ki: “Biz namaz kılanlardan olmadık.”

وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْك۪ينَ ﴿٤٥﴾

45. “Yoksullara (da yemek) yedirmezdik.”

وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَٓائِض۪ينَ ﴿٤٦﴾

46. “Biz boş konuşanlarla (birlikte) boş konuşurduk.”

وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدّ۪ينِ ﴿٤٧﴾

47. “Mükâfat ve ceza verilecek günü (de) inkâr ederdik.”

48. “Sonunda bize ölüm geldi.”

حَتّٰٓى اَتٰينَا الْيَق۪ينُ ﴿٤٨﴾

49. Şefaat edenlerin şefaati, onlara asla fayda vermeyecek.

فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِع۪ينَ ﴿٤٩﴾

50-52. Onlara ne oldu ki, nasihatlerden yüz çevirdiler? Sanki arslandan kaçan ürkmüş eşekler gibidirler.

فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِض۪ينَ ﴿٥٠﴾

كَاَنَّهُمْ حُمُرٌ مُسْتَنْفِرَةٌ ﴿٥١﴾

فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ﴿٥٢﴾

53. Aslında onlardan her biri, kendisine açık kitapların verilmesini ister.[1]

بَلْ يُر۪يدُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ اَنْ يُؤْتٰى صُحُفاً مُنَشَّرَةًۙ ﴿٥٣﴾

54. Hayır! Aksine onlar, ahiretten hiç korkmazlar.

كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْاٰخِرَةَ ﴿٥٤﴾

55. Hayır, (öyle) değil! Şüphesiz bu, (büyük bir) nasihattir.

كَلَّٓا اِنَّهُ تَذْكِرَةٌ ﴿٥٥﴾

56. Dileyen onu aklında tutar.

فَمَنْ شَٓاءَ ذَكَرَهُ ﴿٥٦﴾

57. Ancak onlar, Allah dilemedikçe nasihat almayacaklar. Çünkü takva (veren de,) bağışlayan (da,) ancak O’dur.

وَمَا يَذْكُرُونَ اِلَّٓا اَنْ يَشَٓاءَ اللّٰهُؕ هُوَ اَهْلُ التَّقْوٰى وَاَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿٥٧﴾

[1] Yani, her bir kimse inancının doğruluğunu ispat eden kitapların kendisine verilmesini istemektedir. Bu ayet-i kerimenin konusunun “وَاِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ” (81:11) ayetiyle ilişkisi vardır.

Sûre: 75

KIYAMET SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinin ilk günlerinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte kırk bir ayettir.

Geçen sûrede Cehennem ehlinin, biz ahireti inkâr ettiğimizden dolayı Cehennem azabına çarptırıldık dedikleri, beyan edilmişti. Ahireti inkâr etmenin neticesinde, birçok suç ortaya çıkar ve bütün dünya fesatla dolar. Bu sûrenin başında ise, Kıyamet günü ve sık sık kendini ayıplayan nefis, şahit olarak gösterilmişlerdir. Eğer insanoğlu o azarlamadan istifade ederse, onun neticesinde bin bir günahtan kurtulabilir.

Kıyamet'i inkâr edenlerin inkârının sebebi de açıklanmıştır. Onlar derlerdi ki: Bizim uzuvlarımız yok olup savrulunca, Yüce Allah (c.c.) bizi nasıl toplayacak? Ancak bu onların akılsızlıklarıdır. Çünkü Kur'an-ı Kerim açıkça ve sık sık, maddi bedeniniz değil, aksine manevi bedeniniz toplatılıp kaldırılacaktır demiştir. Yine de Hz. Peygamberin (s.a.v.) düşmanları kendisiyle alay etmek ve ahireti inkâr etmek için, kendilerine uygun bir sebep ileri sürmek gayesiyle inat ettiler ve sözlerinden dönmediler.

Bu sûrenin "فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ وَخَسَفَ الْقَمَرُ وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ" (75:8-10) ayet-i kerimelerinde beyan edilen konuları Kıyamet'e isnat etmek doğru değildir. Bu konular Kıyamet'in değil, aksine Kıyamet'e yakın olan zamanın alâmetleridir. Kıyamet gününde dünya ve âlem nizamı tamamen yok olacaktır. Bu güneş ve ay, onların yörüngeleri, tutulmaları vs. baki kalmayacak ve onu gören birisi de bulunmayacaktır. "فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ" kelimeleri ile de, yeryüzünün çok korkunç azaplara çarptırılacağı beyan edilmiştir.

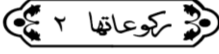
Daha sonra insanoğlu için kaçış yeri bulunmayacaktır denmiştir. Bundan da anlaşıldığına göre, ay ile güneş tutulmaları ve onlara benzeyen diğer alâmetler, Yüce Allah'ın (c.c.) bir peygamberinin doğruluğunu ispat etmek gayesiyle vuku bulacak ve böylece onu kabul etmeyenlere onun doğruluğu konusunda delil beyan edilecektir.

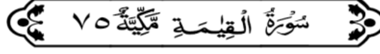
Güneş ile ay tutulmaları ne zaman bir araya gelecek? Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) mübarek lisanına göre onun detayları şöyledir: Aynı ayda, yani Ramazan ayında belli gece ve belli günde, ay ile güneş tutulacaklardır. Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) sözlerine göre bu tutulmalar, Hz. Mehdi'nin (a.s.) doğruluğunun alâmetidir. (Bkz: Sünen Dar Kütni, Cüz 1; Bab-ü Salât-il Küsûfi Vel Hüsûf, S.65, Kahire) Diğer taraftan, Hz. İsa (a.s.) da aynı şekilde önceden haber vermiştir.

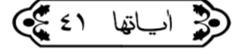
(Bkz: Matta, 24:29) Bu tutulmalar 1894 yılında (Hicri 1311) gerçekleşti. Bu, Hz. Mehdi (a.s.) yeryüzüne gönderildiği için yerine gelmiştir.

Daha sonra Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) başka bir mucizesi zikredilmiştir. Kur'an-ı Kerim gibi yüce bir Kitap, yirmi üç senede nazil olmuştur. Bu Kitap indirilirken Hz. Resûlüllah (s.a.v.), unutmasın diye kaygı duyar ve dilini hızlı bir şekilde hareket ettirirdi. Yüce Allah (c.c.) kendisine teselli verdi ve Kur'an-ı biz indirdik ve onu derlemeye de gücümüz yeter diye buyurdu. Kısacası hiç tahsil görmemiş bir kimseye indirilen Kur'an-ı Kerim, korunmuş ve derlenmiştir. Hz. Mesih-i Mev'ud ve Mehdi (a.s.) bunun çok yüce bir mucize olduğunu ileri sürmüştür. Bu yirmi üç yıl içinde düşmanları her taraftan Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) saldırdılar ve kendisini öldürmeye çalıştılar. Eğer Kur'an-ı Kerim indirilirken düşmanları, Hz. Resûlüllah'ı (s.a.v.) öldürmeye muvaffak olsaydılar, Kur'an-ı Kerim'in kâmil ve tam bir Kitap olmasıyla ilgili iddiası, hâşâ tamamen yanlış ve anlamsız olurdu.

Bu sûrenin sonunda, insanoğlunun yaratılış merhaleleri beyan edilmiş ve onun durmadan ilerlediği anlatılmıştır. O bakımdan sonunda, onun Yüce Allah'ın (c.c.) huzuruna çıkması ve yaptıklarının hesabını vermesi kesindir.

Kıyamet Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. (Dikkat!) Kıyamet gününe andolsun.[1]

لَٓا اُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيٰمَةِۙ ﴿٢﴾

3. (Tekrar dikkat!) Çok ayıplayan nefse (de) andolsun.

وَلَٓا اُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِؕ ﴿٣﴾

4. İnsan, onun kemiklerini hiç toplamayacağımızı mı zanneder?

اَيَحْسَبُ الْاِنْسَانُ اَلَّنْ نَجْمَعَ عِظَامَهُؕ ﴿٤﴾

5. Aksine Bizim, onun vücudunun her ekini yeniden yapmaya gücümüz yeter.

بَلٰى قَادِر۪ينَ عَلٰٓى اَنْ نُسَوِّيَ بَنَانَهُ ﴿٥﴾

6. Aslında insan, gelecekte (de) kötülükler yapmaya (devam etmek) ister.

بَلْ يُر۪يدُ الْاِنْسَانُ لِيَفْجُرَ اَمَامَهُۚ ﴿٦﴾

7. O, "Kıyamet günü ne zamandır?" (diye) sorar.

يَسْـَٔلُ اَيَّانَ يَوْمُ الْقِيٰمَةِؕ ﴿٧﴾

8-11. Nitekim gözlerin kamaşacağı, ayın tutulacağı ve güneş ile ayın (tutulmalarının) bir araya getirileceği zaman, insanoğlu kaçış (yolu) nerededir, diyecek.

فَاِذَا بَرِقَ الْبَصَرُۙ ﴿٨﴾

وَخَسَفَ الْقَمَرُۙ ﴿٩﴾

وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُۙ ﴿١٠﴾

يَقُولُ الْاِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ اَيْنَ الْمَفَرُّۚ ﴿١١﴾

12. Asla! Bugün (azaptan kaçıp) sığınılacak yer yoktur.

كَلَّا لَا وَزَرَؕ ﴿١٢﴾

---

[1] Onu şahit olarak gösteriyorum, anlamındadır.

13. O gün kalınacak yer, ancak Rabbinin Katındadır.

اِلٰى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍنِ الْمُسْتَقَرُّ ﴿١٣﴾

14. O gün insana, neyi önden gönderdiği, (neyi de) geride bıraktığı bildirilecektir.

يُنَبَّؤُا الْاِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَاَخَّرَ ﴿١٤﴾

15-16. Aslında insan mazeretlerini ileri sürse (de,) kendini çok iyi bilendir.

بَلِ الْاِنْسَانُ عَلٰى نَفْسِهٖ بَصِيرَةٌ ﴿١٥﴾

وَلَوْ اَلْقٰى مَعَاذِيرَهُ ﴿١٦﴾

17. (Ey Peygamber!) Kur'an'ı çabuk (ezberlemek için) dilini hızla hareket ettirme.

لَا تُحَرِّكْ بِهٖ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهٖ ﴿١٧﴾

18. Şüphesiz onu derlemek ve (insanlara) okumak, Bize düşer.

اِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْاٰنَهُ ﴿١٨﴾

19. Öyleyse, Biz onu okuduğumuzda, sen (de) onun okunuşuna tabi ol.

فَاِذَا قَرَاْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْاٰنَهُ ﴿١٩﴾

20. Sonra onu, (açıkça insanlara) beyan etmek (de,) mutlaka Bize düşer.

ثُمَّ اِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ﴿٢٠﴾

21-22. Hayır, (iyi dinleyin!) Aslında siz dünyayı[1] seviyor ve ahireti göz ardı ediyorsunuz.

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ﴿٢١﴾

وَتَذَرُونَ الْاٰخِرَةَ ﴿٢٢﴾

23. O gün bazılarının yüzleri neşeli olacak.

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ ﴿٢٣﴾

24. Onlar, (hep) Rablerine bakacaklar.

اِلٰى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٤﴾

25. Bazılarının yüzleri (ise) asık olacak.

وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ﴿٢٥﴾

26. Onlar, omurlarını kıracak (bir muamele) yapılacağını anlayacaklar.

تَظُنُّ اَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٢٦﴾

---

[1] "الْعَاجِلَةَ" kelimesi, dünya demektir. (Bkz. El-Münced)

27-28. Hayır, (iyi dinleyin! Can) boğaza dayandığında, üfürükçülükle bunu iyileştirecek var mı, denilecek.

كَلَّآ اِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَۙ ﴿٢٧﴾
وَقِيلَ مَنْ ۜ رَاقٍۙ ﴿٢٨﴾

29-30. (Herkes) ayrılık (saatinin) geldiğine kesin olarak inanacak ve bacak bacağa sürtecek.[1]

وَظَنَّ اَنَّهُ الْفِرَاقُۙ ﴿٢٩﴾
وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِۙ ﴿٣٠﴾

31. O, ancak (herkesin) Rabbine götürüleceği gündür.
B. 2

اِلٰى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ ﴿٣١﴾ ع ١ ٣١ ١٧

32. Çünkü o ne tasdik etti, ne (de) namaz kıldı.

فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلّٰىۙ ﴿٣٢﴾

33. Aksine o, (hakkı) yalanladı ve yüz çevirdi.

وَلٰكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰىۙ ﴿٣٣﴾

34. Sonra (da) böbürlenerek ailesine gitti.

ثُمَّ ذَهَبَ اِلٰٓى اَهْلِهٖ يَتَمَطّٰىۜ ﴿٣٤﴾

35. Sana yazıklar olsun! Sonra (tekrar) yazıklar (olsun!)

اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰىۙ ﴿٣٥﴾

36. Ardından yine sana, (bir kez daha) yazıklar olsun!

ثُمَّ اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰىۜ ﴿٣٦﴾

37. İnsan, başıboş bırakılacağını mı sanıyor?

اَيَحْسَبُ الْاِنْسَانُ اَنْ يُتْرَكَ سُدًىۜ ﴿٣٧﴾

38. Kendisi (uygun bir yere) akıtılan azıcık sudan bir damla değil miydi?

اَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِنْ مَنِيٍّ يُمْنٰىۙ ﴿٣٨﴾

39. Sonra (ise) yapışkan bir et parçası oldu. Daha sonra (Yüce Allah) onu yarattı ve şekil verdi.

ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوّٰىۙ ﴿٣٩﴾

40. Böylece onu erkek ve dişi çifter olarak var etti.

فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰىۜ ﴿٤٠﴾

41. O, (Allah) ölüleri diriltmeye daima gücü yeten değil mi?

اَلَيْسَ ذٰلِكَ بِقَادِرٍ عَلٰٓى اَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتٰى ﴿٤١﴾ ع ٢ ٤٠ ١٨

---

[1] Yani, insanlar adeta can çekişmeye başlayacaklar.

Sûre: 76

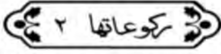
İNSÂN SÛRESİ

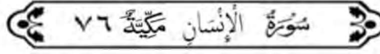
(Hicretten önce indirilmiştir.)

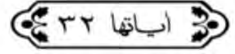
Bu sûre Mekke'nin ilk devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte otuz iki ayettir. Bunun diğer bir adı da Dehr sûresidir.

Bu sûrede, insanın dikkati kendi başlangıcına çevrilmiştir. İnsanoğlunun geçirdiği, ancak zikredilmeye değer olmayan bir devirden, burada bahsedilmiştir. İnsanoğlu yaratılışından bu yana, tüm yaratıklar arasında en fazla zikredilmeye değer olandır. Oysa burada bahsedilen insanoğlunun ilk evreleridir. O dönemde, insanoğlu çok ilkel evrim devrelerinden geçmiştir ve bu haliyle de zikredilmeye değer bir varlık değildi. O devirde, kuşlara da ses çıkarma yeteneği verilmemişti. Yeryüzünde bir sessizlik hâkimdi. İşte insanoğlu, böyle bir devirde yaratıldı ve hem duyma, hem de görme yeteneği kendisine bahşedildi. Böylece kuru toprağa duyma ve görme yeteneğini bahşeden Allah (c.c.), onu tekrar diriltme ve kendisinden duyma ve görme yeteneklerinin hesabını sorma gücüne de kesinlikle sahiptir.

Daha sonra, Cennet ehlinin özel sıfatları anlatılmış ve onlar, malları çoğalsın diye hiç kimseye minnet etmezler denmiştir. Onlar birisine, ancak Allah'ın (c.c.) rızası için minnet ederler. Karşılık olarak da, hiçbir zaman teşekkür beklemezler.

İnsân Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. İnsanın üzerinden, kendisinin zikredilmeye değer olmadığı bir dönem geçmedi mi?

هَلْ اَتٰى عَلَى الْاِنْسَانِ ح۪ينٌ مِنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْـًٔا مَذْكُورًا ﴿٢﴾

3. Şüphesiz Biz, insanı sınamak üzere içinde çeşitli kuvvetler bulunan azıcık sudan yarattık. Sonra onu işiten ve gören kıldık.

اِنَّا خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ اَمْشَاجٍۗ نَبْتَل۪يهِ فَجَعَلْنَاهُ سَم۪يعًا بَص۪يرًا ﴿٣﴾

4. Şüphesiz Biz ona (doğru) yol gösterdik. İster şükreden, ister nankörlük eden olsun.

اِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّب۪يلَ اِمَّا شَاكِرًا وَاِمَّا كَفُورًا ﴿٤﴾

5. Şüphesiz Biz, kâfirler için çeşitli zincirler, (boyunlarına takılmak üzere) demir halkalar ve (Cehennem) ateşini hazırladık.

اِنَّا اَعْتَدْنَا لِلْكَافِر۪ينَ سَلَاسِلَا۬ وَاَغْلَالًا وَسَع۪يرًا ﴿٥﴾

6. Şüphesiz (Allah'ın) iyi kulları, içine kâfur özelliği karışmış kadehlerden içecekler.[1]

اِنَّ الْاَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًاۚ ﴿٦﴾

7. (O kâfur,) bir pınardır. Allah'ın kulları ondan içecekler. Onu, yeri yarıp çabalayarak çıkarırlar.

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللّٰهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْج۪يرًا ﴿٧﴾

---

[1] "Kâfur" kelimesiyle, insanı kötülüklerden soğutan ve böylece onları yok eden bir pınara işaret edilmiştir.

8. Onlar, adaklarını yerine getirirler. Kötülüğün (tüm dünyaya) yayılacağı günden korkarlar.

يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ
مُسْتَطِيرًا ﴿٨﴾

9. Onlar, yemeği sevdikleri halde, (onu) yoksula, yetime ve esire yedirirler.

وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلٰى حُبِّه۪ مِسْكِينًا
وَيَتِيمًا وَاَسِيرًا ﴿٩﴾

10. (Derler ki:) "Biz, ancak Allah rızası için size yediririz. Sizden bir karşılık ve teşekkür beklemeyiz."

اِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللّٰهِ لَا نُر۪يدُ مِنْكُمْ
جَزَٓاءً وَلَا شُكُورًا ﴿١٠﴾

11. "Şüphesiz biz, (insanların kaygıyla) suratlarının asık, kaşlarının çatık olduğu, Rabbimiz (tarafından gelecek) günden korkarız."

اِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا
قَمْطَر۪يرًا ﴿١١﴾

12. Nitekim Allah, onları böyle bir günün fenalığından mutlaka koruyacak. O, onlara neşe ve mutluluk ihsan edecek.

فَوَقٰيهُمُ اللّٰهُ شَرَّ ذٰلِكَ الْيَوْمِ وَلَقّٰيهُمْ
نَضْرَةً وَسُرُورًا ﴿١٢﴾

13. Sabırları için onlara Cennet ve (giymeleri için ise) ipek ihsan edecektir.

وَجَزٰيهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَر۪يرًا ﴿١٣﴾

14. Onlar, orada kanepeler üzerinde, yaslanarak oturacaklar. Orada (ne kızgın) güneş, ne (de) şiddetli soğuk görecekler.

مُتَّكِـ۪ٔينَ ف۪يهَا عَلَى الْاَرَٓائِكِ
لَا يَرَوْنَ ف۪يهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَر۪يرًا ﴿١٤﴾

15. O (Cennet'in) gölgeleri üzerlerine eğilmiş, meyveleri (ise) kendilerine iyice yaklaştırılmış olacak.

وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا
تَذْل۪يلًا ﴿١٥﴾

16. Onların aralarında, gümüş kaplar ve cam kâseler gezdirilecek.

وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِاٰنِيَةٍ مِنْ فِضَّةٍ
وَاَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَار۪يرَا۬ ﴿١٦﴾

17. (Onlar) cam (gibi görünürler, oysa) gümüştendirler. (Melekler) bunları, büyük bir ustalıkla hazırlamış olacaklar.

قَوَارِيرَا۟ مِن فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ﴿١٧﴾

18. (Müminler,) orada içine zencefil özelliği karışmış kadehlerden içecekler.

وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا
زَنجَبِيلًا ﴿١٨﴾

19. Orada, Selsebîl adı verilmiş bir pınar (da) olacak.

عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّىٰ سَلْسَبِيلًا ﴿١٩﴾

20. (Müminlerin) etraflarında (onlara hizmet eden) genç delikanlılar sıkça dolaşacaklar. Gördüğünde, onların dağılmış inciler (olduklarını) sanırsın.

وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ
إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثُورًا ﴿٢٠﴾

21. Sen (onlara) baktığında, orada büyük bir nimet ve büyük bir saltanat görürsün.

وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا
وَمُلْكًا كَبِيرًا ﴿٢١﴾

22. Üzerlerinde ince ipekten yeşil elbiseler ve kalın ipekten (de elbiseler) olacak. Onlara, gümüşten burma bilezikler takılacak. Rableri onlara tertemiz kılan şarap içirecektir.[1]

عَالِيَهُمْ ثِيَابُ سُندُسٍ خُضْرٌ
وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوٓا أَسَاوِرَ مِن
فِضَّةٍ وَسَقَىٰهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا ﴿٢٢﴾

23. (Onlara:) “Şüphesiz sizler için olan karşılık, işte budur. Çabalarınız takdirle karşılandı,” (denilecek.)

إِنَّ هَٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَآءً وَكَانَ سَعْيُكُم
مَّشْكُورًا ﴿٢٣﴾ ع

B. 2

24. Şüphesiz Biz, sana Kur’an’ı parçalar halinde indirdik.

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْءَانَ تَنزِيلًا ﴿٢٤﴾

[1] Cennet ile ilgili bu ayetlerde misaller verilmektedir. Daha detaylı bilgi için ayrıca bkz. dipnot 55:78

25. O halde, Rabbinin hükmüne (uymak üzere,) büyük sebat göster. Onlardan hiçbir günahkâra ve nankôre tabi olma.

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ اٰثِمًا اَوْ كَفُورًاۚ ﴿٢٥﴾

26. Sabah ve akşam Rabbinin adını zikret.

وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَاَصِيلًاۚ ﴿٢٦﴾

27. Gecenin bir kısmında (ise,) O'nun (önünde) secde et. Geceleyin uzun süre O'nu tespih et.

وَمِنَ الَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ﴿٢٧﴾

28. Şüphesiz bunlar dünya (hayatını) severler. Önlerindeki çetin günü (de) göz ardı ederler.

اِنَّ هٰٓؤُلَٓاءِ يُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَٓاءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا ﴿٢٨﴾

29. Onları Biz yarattık ve eklemlerini (de) sağlam kıldık. Dilediğimizde (de) benzer (başka bir mahlûkatı yaratıp,) yerlerine getiririz.

نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَٓا اَسْرَهُمْۚ وَاِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَٓا اَمْثَالَهُمْ تَبْدِيلًا ﴿٢٩﴾

30. Şüphesiz bu, (ders alınacak) bir nasihattir. Böylece dileyen Rabbine (giden) yolu tutar.

اِنَّ هٰذِهِ تَذْكِرَةٌۚ فَمَنْ شَٓاءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٣٠﴾

31. Ancak Allah dilemedikçe, siz (bir şeyin olmasını) dileyemezsiniz. Şüphesiz Allah, daimi bilgiye ve hikmete sahip olandır.

وَمَا تَشَٓاؤُنَ اِلَّٓا اَنْ يَشَٓاءَ اللّٰهُۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًاۗ ﴿٣١﴾

32. O, dilediğini rahmetine alır. Zalimlere (ise,) acı bir azap hazırlamıştır.

يُدْخِلُ مَنْ يَشَٓاءُ فٖي رَحْمَتِهٖۜ وَالظَّالِمٖينَ اَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا اَلٖيمًاࣖ ﴿٣٢﴾

Sûre: 77

MÜRSELÂT SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte elli bir ayettir.

Bu sûrenin başında son devirde gerçekleşecek gelecek ile ilgili olaylardan bahsedilmiştir. İlimdeki ilerlemeler de bunun için şahit olarak gösterilmiştir. Gayb hakkında haber veren Allah (c.c.), her çeşit değişimi gerçekleştirme gücüne sahiptir. Burada bazı uçan nesnelerden de bahsedilmiştir. Onların başlangıçta ağır ağır hareket edeceği, sonra da kuvvetli rüzgârlar gibi hızlanacağı açıklanmıştır. Günümüzün en hızlı uçakları benzer şekilde hareket ederler. Onlar önce yavaşça hareket ederler ve sonra süratlenirler. Bu uçakların kullanıldığı savaşlarda, onlardan sıkça broşürler atılır ve halka, teslim olup işbirliği yaptıkları takdirde, kendilerine yardım edileceği bildirilir. Aksi durumda, insanların sıkıntı çekecekleri de kendilerine açıkça iletilir.

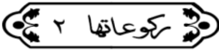
Daha sonra gökyüzündeki yıldızların parlaklıklarını kaybedeceği bildirilmiştir. O devirde, insanoğlunun gökyüzüne çıkmak üzere değişik yollara başvuracağından da bilgi verilmiştir. Yıldızların sönükleşmesi, ashabı kiram (r.a.) devrinin bitmiş olacağı ve Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v) ümmetinin de eskisi gibi onlardan nur alamayacakları anlamındadır.

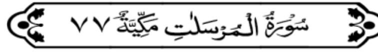
Ardından dağlara benzeyen güçlerin köklerinin kazınacağı bildirilmiştir. Sonrasında ise, bütün peygamberlerin yeryüzüne gönderileceği zikredilmiştir. Ulemalara göre, bu Kıyamet alâmetleri demektir ve tüm bahsi geçen konular da Kıyamet günü gerçekleşecektir. Ancak Kıyamet günü dağların kökü kazınmayacaktır. Peygamberler hep yeryüzüne gönderilseler de, bu Kıyamet günü olmayacaktır. Bunun asıl anlamı bambaşkadır. Kur'an-ı Kerim'in önceden verdiği habere göre, Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) tabi olan bir peygamber yeryüzüne gönderilecektir. O, tam manasıyla Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) uyacaktır. Onun gelişi, geçmiş tüm peygamberlerin gelişi gibi olacak ve onun çabaları sonucunda geçmiş her peygamberin ümmeti, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) ümmetine katılacaktır.

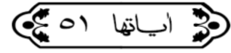
Bu sûrede zikredilen savaşların bir özelliği, üç cepheli olmalarıdır. Bahsedilen savaşlar kara, deniz ve havada gerçekleşecektir. Gökten, kalelere benzeyen ve sarı renkli alevler yağacak, denmiştir. Bütün bunlardan anlaşıldığına göre, bu sözlerin hepsi aslında mecazîdir. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) zamanındaki savaşlarda, gökyüzünden alevlerin yağması kesinlikle düşünülemezdi. Bu sebeple, bahsedilen aslında gelecekte olacak hadiselerdir. Bunları, olacakları sadece Kendisi tam olarak bilen Yüce Rabbimiz (c.c.) önceden haber vermiştir.

Kıyamet günü ise, gökten asla alevler yağdırılmayacak. Bundan dolayı, bu haberin Kıyamet haberi olduğu düşüncesi de kesinlikle asılsızdır. Aslında burada, Duhan sûresinde yer alan atom savaşından haber verilmiştir. Buna göre gökten radyoaktif ışımalar yayılacak ve insanlar onların gölgesinde her çeşit emniyetten mahrum bırakılacaklar.

Bu sûrenin sonunda, bir kez daha ahiret hayatına işaret edilmiştir. Kur'an-ı Kerim'in önceden verdiği haberler gerçekleşip, bu alâmetler de meydana gelince, artık ahiret hayatının var olduğuna da hepiniz kesin olarak inanmalısınız, denmiştir. Eğer bu dünyada Yüce Allah'a (c.c.) itaat etmezseniz, ahirette ceza olarak büyük bir azabın mukadder olduğu uyarısı da yapılmıştır.

Mürselât Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ١

2-7. Yavaşça yürütülenleri, sonra hızla ilerleyenleri ve (mesajı) iyice yayanları, ardından (da hak ile batıl arasında) açıkça fark yaratanları ve (de) delilini (tamamlamak) veya uyarmak için (insanlara Allah'ın) kelâmını anlatanları, şahit olarak gösteriyoruz.[1]

وَالْمُرْسَلٰتِ عُرْفًا ٢

فَالْعٰصِفٰتِ عَصْفًا ٣

وَالنّٰشِرٰتِ نَشْرًا ٤

فَالْفٰرِقٰتِ فَرْقًا ٥

فَالْمُلْقِيٰتِ ذِكْرًا ٦

عُذْرًا اَوْ نُذْرًا ٧

8. Şüphesiz korkutulduğunuz, mutlaka gerçekleşecektir.

اِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ ٨

---

[1] Yani, bu gibi kimseler şahit olarak gösterilmektedir. Bu sûrenin girişinde verilen açıklamada ifade edilenin dışında, bu ayetlere bambaşka bir anlam daha vermek mümkündür. Buna göre burada, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) ashaplarından (r.a.) bahsedilmektedir. Onlar başlangıçta, yavaşça yürüyorlardı, (ayet 2) sonra güç kazanıp hızlandılar (ayet 3) ve nihayet İslâm dinini tüm dünyaya yaydılar (Ayet 4). Bunun sonucu hak ile batıl arasındaki farkı ortaya çıkardılar (ayet 5). Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) ashapları (r.a.) gibi, Vadedilen Mesih ve Mehdi'nin (a.s.) ashapları (r.a.) da aynı şekilde bu özelliklere sahip olacaklardı. Nitekim Vadedilen Mehdi ve Mesih'in (a.s.) ashaplarında da bu ayetlerin ifade ettiği gerçekleri görmek mümkündür.

9-13. Yıldızların ışığı söneceği zaman,[1] keza gökyüzünde (çeşitli) delikler açılacağı zaman,[2] dağların (da) kökleri kazınacağı zaman[3] ve bütün peygamberler (karar verilmiş bir sürede) bir araya getirilecekleri zaman[4] (insanlara,) "Bu, hangi güne ertelendi?" (denilecek.)

فَاِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ ﴿٩﴾

وَاِذَا السَّمَٓاءُ فُرِجَتْ ﴿١٠﴾

وَاِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ ﴿١١﴾

وَاِذَا الرُّسُلُ اُقِّتَتْ ﴿١٢﴾

لِاَيِّ يَوْمٍ اُجِّلَتْ ﴿١٣﴾

14. O, karar verme gününe (ertelendi.)

لِيَوْمِ الْفَصْلِ ﴿١٤﴾

15. Karar verme gününün ne olduğunu, sen ne bilirsin?

وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ ﴿١٥﴾

16. O gün, yalanlayanlara bir felaket (vardır.)

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٦﴾

17. Biz, öncekileri (de) yok etmedik mi?

اَلَمْ نُهْلِكِ الْاَوَّلِينَ ﴿١٧﴾

18. Ardından, sonrakileri (de) onların peşlerinden getireceğiz.[5]

ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ الْاٰخِرِينَ ﴿١٨﴾

19. İşte suçlulara Biz, ancak böyle davranırız.

كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿١٩﴾

20. O gün, yalanlayanlara bir felaket (vardır.)

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٠﴾

21. Biz sizi değersiz bir sudan yaratmadık mı?

اَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَٓاءٍ مَهِينٍ ﴿٢١﴾

---

[1] Yani, zamanın ulemaları gerçek nurdan mahrum olacaklar.
[2] Yani, ilham inmeye başlayacak.
[3] Yani, büyük güçler ve hükümranlıklar mahvolacaklar.
[4] Yani, tüm peygamberlerin isimlerine ve özelliklerine sahip bir peygamber (Hz. Muhammed-i Mustafa'ya(s.a.v.) tabi olarak) yeryüzüne gelecek.
[5] Yani, onları da aynı şekilde helâk edeceğiz.

22-23. Sonra onu, belli bir süreye kadar korunaklı bir yere yerleştirdik.

فَجَعَلْنَاهُ فِى قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿٢٢﴾ اِلٰى قَدَرٍ مَعْلُومٍ ﴿٢٣﴾

24. (Ona) belli bir ölçü (de) tayin ettik. İşte Biz, ne güzel ölçü tayin edenleriz!

فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ ﴿٢٤﴾

25. O gün, yalanlayanlara bir felaket (vardır.)

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٥﴾

26-27. Biz yeryüzünü, dirileri (de,) ölüleri (de) toplayan yapmadık mı?

اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ كِفَاتًا ﴿٢٦﴾ اَحْيَاءً وَاَمْوَاتًا ﴿٢٧﴾

28. Biz, orada yüksek dağları yarattık. Size (de) bolca tatlı su içirdik.

وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِىَ شَامِخَاتٍ وَاَسْقَيْنَاكُمْ مَاءً فُرَاتًا ﴿٢٨﴾

29. O gün, yalanlayanlara bir felaket (vardır.)

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٩﴾

30. (Onlara diyeceğiz ki:) “Hep yalanlayıp durduğunuza doğru gidin!”

اِنْطَلِقُوا اِلٰى مَا كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُونَ ﴿٣٠﴾

31. “(Yani) üç kollu gölgeye doğru gidin.”

اِنْطَلِقُوا اِلٰى ظِلٍّ ذِى ثَلَاثِ شُعَبٍ ﴿٣١﴾

32. O, ne gölge verir, ne (de) ateşin alevlerinden korur.[1]

لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِى مِنَ اللَّهَبِ ﴿٣٢﴾

33. Şüphesiz O, kale gibi (yüksek) alevler saçar.

اِنَّهَا تَرْمِى بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ ﴿٣٣﴾

[1] İbn-i Abbas’a (r.a.) göre bu ayet-i kerimede, Hıristiyanlar’ın “Teslis” (üç tanrı) inancına binaen, Cehennem ateşinin de üç kollu olacağı ileri sürülmüştür. Yahut da bu ayette Cehennemde bulunanlara sağdan, soldan ve üstten azap indirileceğine işaret edilmiştir.

34. Onlar, (büyük gemilerin bağlandığı) sarı renkli halatlar gibidir.[1]

كَاَنَّهُ جِمٰلَتٌ صُفْرٌؕ ﴿٣٤﴾

35. O gün, yalanlayanlara bir felaket (vardır.)

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّب۪ينَ ﴿٣٥﴾

36. O gün, (suçluların dilleri tutulacak ve) konuşamayacaklar.

هٰذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُونَۙ ﴿٣٦﴾

37. Mazeretlerini beyan etmek üzere, kendilerine müsaade (de) edilmeyecek.

وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ﴿٣٧﴾

38. O gün, yalanlayanlara bir felaket (vardır.)

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّب۪ينَ ﴿٣٨﴾

39. O, karar günüdür. Sizi ve öncekileri (onun için) bir araya topladık.

هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِۚ جَمَعْنَاكُمْ
وَالْاَوَّل۪ينَ ﴿٣٩﴾

40. Bir düzeniniz varsa, Bana karşı kurun.

فَاِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَك۪يدُونِ ﴿٤٠﴾

41. O gün, yalanlayanlara bir felaket (vardır.)

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّب۪ينَ ﴿٤١﴾ ع ٤١ ٢١

B. 2

42. Şüphesiz (Allah'ın) takvasını benimseyenler, (Cennet'te) gölgeler içinde ve pınarların (başında) olacaklar.

اِنَّ الْمُتَّق۪ينَ ف۪ي ظِلَالٍ وَعُيُونٍۙ ﴿٤٢﴾

43. (Onlar) istedikleri meyvelerin (arasında) olacaklar.

وَفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَؕ ﴿٤٣﴾

44. (Onlara,) "Yaptıklarınızın karşılığı olarak afiyetle yiyin ve için," (denilecek.)

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَن۪ٓيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٤﴾

[1] Bu ayetin ikinci meali şöyledir: "Sanki onlar, sarı renkli develer gibidir."

45. Şüphesiz Biz iyilik edenlere, ancak böyle karşılık veririz.

إِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٥﴾

46. O gün, yalanlayanlara bir felaket (vardır.)

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٦﴾

47. (Onlara diyeceğiz ki:) “Yiyin ve (dünya malından) biraz faydalanın. Şüphesiz sizler suçlularsınız.”

كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا اِنَّكُمْ مُجْرِمُونَ ﴿٤٧﴾

48. O gün, yalanlayanlara bir felaket (vardır.)

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٨﴾

49. Kendilerine, (boyun) eğin denildiğinde, eğilmezlerdi.

وَاِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ ﴿٤٩﴾

50. O gün, yalanlayanlara bir felaket (vardır.)

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٥٠﴾

51. Onlar, bu (Kur’an’dan) sonra (acaba) hangi söze inanacaklar?

٢ ع ١٠ ٢٢

فَبِاَىِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ ع

Sûre: 78

NEBE SÛRESİ

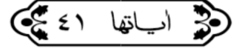
(Hicretten önce indirilmiştir.)

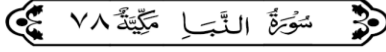
Bu sûre Mekke'de, ilk devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte kırk bir ayettir.

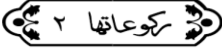
Daha önce Mürselât sûresinde kâfirlerin bir sorusu ileri sürülmüştü. Onlar, hak ile batıl arasında ayrıcalık yaratacak "Yevm-ül Fasl" ne zaman gelecek demişlerdi. Nebe sûresinde buna cevaben çok yüce bir haber verilmekte ve "Yevm-ül Fasl"ın geldiği açıklanmaktadır. Ayrıca bu sûrede, bunun kesin bir söz olduğu ve belirlenmiş bir zamanda mutlaka gerçekleşeceği bildirilmiştir.

Diğer taraftan bu yüce sûrede "Yevm-ül Fasl"ın değişik şekilleri anlatılmıştır. İlk olarak Yüce Allah'ın (c.c.) gökten su indiren ve yerden rızık çıkaran nizamından bahsedilmiştir. Daha sonra insanların bundan istifade etmedikleri ve gerçekte gök suyunun, manevi hidayet suyu olduğunu düşünemedikleri belirtilmiştir. Böylece inkâr etmenin sonucunda inkâr edenlere indirilen yahut ilerde indirilecek afetlerden de, bu sûrede bahsedilmiştir.

Bu sûrenin sonunda çok büyük bir uyarı yapılmıştır. Eğer insanoğlu hayatını aynı şekilde gaflet içinde geçirirse, sonunda büyük bir pişmanlık ile manevi eziyet duyacaktır. O, keşke toprak olsaydım da, o topraktan insan şekline dönüşmüş olarak kaldırılmasaydım diyecek.

Nebe Sûresi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

عَمَّ يَتَسَٓاءَلُونَۚ ٢

2. Onlar birbirlerine, ne hakkında soruyorlar?

عَنِ النَّبَاِ الْعَظ۪يمِۙ ٣

اَلَّذ۪ي هُمْ ف۪يهِ مُخْتَلِفُونَۜ ٤

3-4. İhtilâfa düştükleri yüce bir haber hakkında (mı soruyorlar?)

كَلَّا سَيَعْلَمُونَۙ ٥

5. Hayır, (sandıkları gibi) değil! Yakında (mutlaka) öğrenecekler.

ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ٦

6. Sonra (tekrar söylüyoruz;) Hayır, (sandıkları gibi) değil! Yakında (mutlaka) öğrenecekler.

اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ مِهَادًاۙ ٧

7. Biz yeryüzünü döşek kılmadık mı?

وَالْجِبَالَ اَوْتَادًاۖ ٨

8. Dağları kazık (olarak çakmadık mı?)

وَخَلَقْنَاكُمْ اَزْوَاجًاۙ ٩

9. Sizi çiftler olarak yarattık.

وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًاۙ ١٠

10. Uykunuzu (da) dinlenmenize vesile kıldık.

وَجَعَلْنَا الَّيْلَ لِبَاسًاۙ ١١

11. Geceyi ise bir elbise yaptık.

وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًاۖ ١٢

12. Gündüzü (de) geçinme (vesilesi) eyledik.

وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًاۙ ١٣

13. Üstünüzde yedi sağlam (gök) yaptık.

14. Bir (de) çok parlak bir güneş koyduk.

وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ۝١٤

15-17. Hububat, bitkiler ve sık (ağaçlı) bahçeleri yetiştirmek üzere, yoğun bulutlardan bolca yağmur indirdik.

وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ۝١٥

لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ۝١٦

وَجَنَّاتٍ أَلْفَافًا ۝١٧

18. Şüphesiz karar günü, tayin edilmiş bir vakittir.

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ۝١٨

19. Borazana üfleneceği gün, hepiniz ordular halinde (huzurumuza) geleceksiniz.

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ۝١٩

20. Gökyüzü açılacak (ve) ardından kapılara dönüşecek.[1]

وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ۝٢٠

21. Dağlar yürütülecek.[2] Sonunda aşağıya çökecekler.[3]

وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ۝٢١

22. Şüphesiz Cehennem, (onlar için) pusudadır.

إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ۝٢٢

23. (Orası,) azgınların dönüp kalacağı yerdir.

لِلطَّاغِينَ مَآبًا ۝٢٣

24. Orada çok uzun süre kalacaklar.

لَابِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ۝٢٤

25. Onlar, orada serinlik (de,) herhangi bir içecek (de) tadamayacaklar.

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ۝٢٥

26. (Tadacakları) ancak kaynar su ile (dondurucu) soğuk sudur.

إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ۝٢٦

---

[1] Yani, gökyüzünde birçok mucizeler gerçekleşecek.
[2] Yani, güçlü yönetimler ve kuruluşlar yıkıma uğratılacaklar.
[3] Burada yer alan "سَرَاب" kelimesinin anlamı "aşağı çökmek" olarak dikkate alınmıştır. (Bkz. Müfredat; İmam Ragıb)

27. Bu, (durumlarına) uygun bir cezadır.

جَزَٓاءً وِفَاقًاۜ ٢٧

28. Şüphesiz onlar, kendilerine hesap (sorulacağını) beklemiyorlardı.

اِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًاۙ ٢٨

29. Onlar, ayetlerimizi hep yalanladılar.

وَكَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا كِذَّابًاۜ ٢٩

30. Biz (de) her şeyi kitap halinde sayıp (sakladık.)

وَكُلَّ شَيْءٍ اَحْصَيْنَاهُ كِتَابًاۙ ٣٠

31. O halde (azabı) tadın. Biz sizin, ancak azabınızı arttıracağız.

فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ اِلَّا عَذَابًا ٣١ ع

B. 2

32. Şüphesiz takvayı benimseyenlere (büyük bir) başarı (mukadderdir.)

اِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًاۙ ٣٢

33-35. (Onlara) bahçeler, üzüm salkımları, kendilerine yaşıt genç hanımlar ve dolup taşan kadehler (vardır.)

حَدَٓائِقَ وَاَعْنَابًاۙ ٣٣

وَكَوَاعِبَ اَتْرَابًاۙ ٣٤

وَكَاْسًا دِهَاقًاۜ ٣٥

36. Onlar orada ne boş bir söz, ne (de) küçük bir yalan (bile) işitmeyecekler.

لَا يَسْمَعُونَ فٖيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّابًاۚ ٣٦

37. (Bu,) Rabbinden bir karşılık ve en uygun mükâfattır.

جَزَٓاءً مِنْ رَبِّكَ عَطَٓاءً حِسَابًاۙ ٣٧

38. (Bu,) gökler ile yer ve her ikisi arasındakilerin Rabbi (olan,) çok kerem eden (Allah tarafındandır.) Onların, Kendisiyle konuşmaya yetkileri olmayacaktır.[1]

رَبِّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
الرَّحْمٰنِ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًاۚ ٣٨

[1] Yüce Allah'ın büyüklüğü ve yüceliği karşısında insanlar üzerinde tam bir sessizlik olacaktır. Hiç kimse Yüce Allah'ın izni olmadan konuşamayacaktır ve izin verilince de yalnız doğruyu söyleyecektir.

39. O gün, Ruh-ül Kudüs ve melekler sıralar halinde duracaklar. Rahman (olan Allah'ın) izin verdikleri dışında (da, kimse) konuşmayacak. (İzin verilenler ise, ancak) doğruyu söyleyecekler.

يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلٰٓئِكَةُ صَفًّا
لَا يَتَكَلَّمُونَ اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ
وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٩﴾

40. O gün mutlaka gelecek. Onun için isteyen, Rabbinin Katında (kendine) bir yer edinsin.

ذٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَنْ شَٓاءَ اتَّخَذَ
اِلٰى رَبِّه۪ مَاٰبًا ﴿٤٠﴾

41. Şüphesiz Biz, sizi pek yakındaki bir azaptan uyardık. O gün insan, iki elinin önden gönderdiklerini görecektir. Kâfir (olan) ise, "Keşke toprak olaydım!" diyecektir.

اِنَّٓا اَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَر۪يبًا يَوْمَ يَنْظُرُ
الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ
يَا لَيْتَن۪ي كُنْتُ تُرَابًا ﴿٤١﴾ ع

Sûre: 79

NÂZİÂT SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre, Mekke'de İslâm dininin başlangıç devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte kırk yedi ayettir.

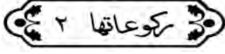
Kur'an-ı Kerim'in üslûbuna göre, bu sûrede bir kez daha dünya azapları ile savaşlardan, özellikle denizaltıların kullanıldığı savaşlardan çok açık olarak bahsedilmiştir. "وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا" ayet-i kerimesinin bir anlamı da şöyledir: Savaşanlar, düşmanı suda boğmak için, suya dalarak saldırırlar. Onlar, her elde ettikleri başarıyla sevinirler. Böylece bu savaş rekabeti de, birbirlerine üstün gelme çabalarıyla sona erer. Her iki taraftaki düşman güçleri, detaylı planlar yaparak savaşırlar.

Bu sûrede yer alan, "وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا' ayet-i kerimesinden, ister denize dalsın, isterse denizde seyretsin, suda yüzenler yani denizaltılar kastedilmiştir. Denizaltılar zafere ulaştıklarında, çoğu kez su yüzüne çıkarlar.

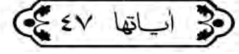
Kısacası bahsedilen bu savaşlar çok korkunçtur. İnsanın kalbi bu savaşların korkusuyla hızla çarpmaya başlar ve bakışları ise yere iner. Bu korkunç savaşlar ve onların yarattığı tahribattan sonra insanoğlu, kemiklerimiz bile çürüdükten sonra, biz bu ölümden nasıl tekrar dirilip kaldırılacağız diye düşünür. Yüce Allah (c.c.) buna cevaben der ki: Elbette öyle! İnsanları uyaran bir ses yükselecek ve onlar kendilerini ansızın mahşer meydanında bulacaklar.

Daha sonra Hz. Musa'dan (a.s.) bahsedilmiştir. Kendisi, ilâhlık taslayan ve ahiret hayatını kesinlikle inkâr eden Firavun'a gönderilmişti. Hz. Musa (a.s.) kendisine Yüce Allah'ın (c.c.) mesajını verince, o büyüklük taslayıp, senin en Yüce Rabbin benim dedi. Bunun neticesinde Yüce Allah (c.c.) onu yakaladı ve geçmiştekiler ve gelecektekiler için bir ibret haline getirdi. Geçmiştekiler onun ve ordusunun suda boğulduğunu, gelecektekiler ise Firavun ait onun suda boğulmuş cesedini gördüler. Yüce Allah (c.c.) ibret olsun diye onu ölümden kurtardı. O, uzun bir müddet ölüm kalım arasında yaşadıktan sonra öldü. Öyle ki, cesedi gelecek nesillere ibret olsun diye mumyalanarak korundu.

Bu sûre bir soru ile bitmektedir. Kıyamet ne zaman ve nasıl olacaktır? Buna cevaben şöyle denmiştir: O saat geldiğinde, her varlığın sonunda varacağı yerin Rabbi (c.c.) olduğu apaçık ortaya çıkacaktır. Ey Resûlüm! Sen, ancak o korkunç saatten korkanı uyarabilirsin. Onlar onu görecekleri gün, dünya hayatının birkaç saniyeden daha uzun sürmediğini hissedecekler.

Nâziât Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2-6. Dalıp çekenleri, sonra sağlam düğüm atanları, sonra yüzerek uzaklara gidenleri, ardından yarışıp öne geçenleri ve sonra (da) önemli (bir iş için) planlar hazırlayanları, şahit olarak gösteriyoruz.[1]

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًاۙ ﴿٢﴾

وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًاۙ ﴿٣﴾

وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًاۙ ﴿٤﴾

فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًاۙ ﴿٥﴾

فَالْمُدَبِّرَاتِ اَمْرًاۢ ﴿٦﴾

7. O gün, (savaşa) hazırlanan (kavim) iyice hazırlanacak.

يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُۙ ﴿٧﴾

8. Peşinden gelen, onun peşinden gelecek.

تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُۜ ﴿٨﴾

9. O gün, (bazılarının) yürekleri titreyecek.

قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌۙ ﴿٩﴾

10. Onların bakışları yere inmiş olacak.

اَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌۢ ﴿١٠﴾

11. Onlar diyecekler ki: "Doğrusu Bizler, ilk durumumuza gerçekten döndürülenler mi olacağız?"

يَقُولُونَ ءَاِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِۜ ﴿١١﴾

12. "Çürümüş kemikler olmamıza rağmen, yine (de) mi?"

ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا نَخِرَةًۜ ﴿١٢﴾

---

[1] Bu ayet-i kerimelerin bir tefsiri, sûrenin girişinde yer almaktadır. Aynı ayetlerin diğer bir anlamına göre, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) ashapları (r.a.) şahit olarak gösterilmişlerdir.Onlar yoğun olarak Kur'an-ı Kerim'e dalıp, dini bilgileri çekip çıkarırlar. Yüce Allah (c.c.) ile sağlam ilişkiler kurarlar ve İslâm'ı yaymak üzere uzak yerlere seyahat ederler. Hayırlı işlerde birbirleri ile yarışırlar ve dünya işlerini yönetmek üzere de planlar yaparlar.

13. Onlar, “Öyleyse, bu dönüş çok zararlı olacak,” diyecekler.

قَالُوا تِلْكَ اِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٣﴾ وقف لازم

14. Oysa bu, ancak bir azarlama olacak.

فَاِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿١٤﴾

15. Böylece birdenbire kendilerini açık bir meydanda bulacaklar.

فَاِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٥﴾

16. Musa’nın haberi sana ulaştı mı?

هَلْ اَتٰيكَ حَدِيثُ مُوسٰى ﴿١٦﴾ وقف لازم

17. Hani kutsal Tuvâ[1] vadisinde Rabbi ona seslenmişti.

اِذْ نَادٰيهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٧﴾

18. (O, demişti ki:) “Firavun’a git. Şüphesiz o çok azmıştır.”

اِذْهَبْ اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهُ طَغٰى ﴿١٨﴾

19. “Sonra ona, tertemiz olmayı ister misin de.”

فَقُلْ هَلْ لَكَ اِلٰٓى اَنْ تَزَكّٰى ﴿١٩﴾

20. “Keza sana Rabbine giden yolu göstereyim (de,) böylece (O’ndan) korkasın.”

وَاَهْدِيَكَ اِلٰى رَبِّكَ فَتَخْشٰى ﴿٢٠﴾

21. Sonunda (Musa,) ona çok büyük bir mucize gösterdi.

فَاَرٰيهُ الْاٰيَةَ الْكُبْرٰى ﴿٢١﴾

22. Bunun üzerine (Firavun Musa’-yı) yalanladı ve başkaldırdı.

فَكَذَّبَ وَعَصٰى ﴿٢٢﴾

23. Sonra (da) aceleyle sırtını döndü.

ثُمَّ اَدْبَرَ يَسْعٰى ﴿٢٣﴾

24. Ardından (da insanları) topladı ve duyuru yaptı.

فَحَشَرَ فَنَادٰى ﴿٢٤﴾

25. Bunun üzerine (de,) “En büyük Rabbiniz, ancak benim!” dedi.

فَقَالَ اَنَا رَبُّكُمُ الْاَعْلٰى ﴿٢٥﴾

[1] Bu ayetteki “طُوًى” kelimesi dönmek anlamındadır. Bununla insanoğlunun Yüce Rabbine (c.c.) döneceğine işaret edilmiştir.

26. Sonunda Allah, onu hem ahiret, hem (de) dünya azabına (uğratmak için) yakaladı.

فَاَخَذَهُ اللّٰهُ نَكَالَ الْاٰخِرَةِ وَالْاُو۫لٰىۜ ﴿٢٦﴾

27. Şüphesiz bunda, (Allah'tan) korkan için mutlaka bir ibret vardır.

اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِمَنْ يَخْشٰى ﴿٢٧﴾ ع

B. 2

28. Yaratmak bakımından siz mi daha zorsunuz, yoksa gökyüzü mü? Onu (da) O, yarattı.

ءَاَنْتُمْ اَشَدُّ خَلْقاً اَمِ السَّمَٓاءُۜ بَنٰيهَا ﴿٢٨﴾

29. O, onu (yücelik vererek) yükseltti ve mükemmel kıldı.

رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوّٰيهَاۙ ﴿٢٩﴾

30. Onun gecesini örtüp (kararttı.) Sabahını (ise aydın kılarak ortaya) çıkardı.

وَاَغْطَشَ لَيْلَهَا وَاَخْرَجَ ضُحٰيهَاۖ ﴿٣٠﴾

31. Yeryüzünü (de) beraberinde yaydı.[1]

وَالْاَرْضَ بَعْدَ ذٰلِكَ دَحٰيهَاۜ ﴿٣١﴾

32. Ondan suyunu ve (içinde yetişen) otunu çıkardı.

اَخْرَجَ مِنْهَا مَٓاءَهَا وَمَرْعٰيهَاۖ ﴿٣٢﴾

33. Dağları (da yere) sağlamlaştırdı.

وَالْجِبَالَ اَرْسٰيهَاۙ ﴿٣٣﴾

34. (O bunları,) sizin ve hayvanlarınızın (geçim) kaynağı[2] olarak (yarattı.)

مَتَاعاً لَكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْۜ ﴿٣٤﴾

35-36. Sonunda büyük felaketin geleceği zaman, o gün insan yaptıklarını hatırlayacak.

فَاِذَا جَٓاءَتِ الطَّٓامَّةُ الْكُبْرٰىۘ ﴿٣٥﴾

يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ مَا سَعٰىۙ ﴿٣٦﴾

37. (Gönül gözüyle) gören için, Cehennem ortaya çıkartılacak.

وَبُرِّزَتِ الْجَح۪يمُ لِمَنْ يَرٰى ﴿٣٧﴾

---

[1] Bu ayetteki " بعد " kelimesinin mealdeki anlamı için bkz. Akrab-ül Mevarid.
[2] Dağlar, tüm hayvanların ve insanların yaşam ve geçim kaynağıdır.

38-40. Kim isyan ederek dünya hayatını (ahiretten) üstün tuttuysa, onun kalacağı yer, şüphesiz Cehennem olacaktır.

فَاَمَّا مَنْ طَغٰىۙ ﴿٣٨﴾
وَاٰثَرَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَاۙ ﴿٣٩﴾
فَاِنَّ الْجَح۪يمَ هِيَ الْمَاْوٰىۜ ﴿٤٠﴾

41-42. Kim Allah'ın yüceliğinden korkup nefsini bayağı arzulardan alıkoyduysa, onun kalacağı yer (de,) şüphesiz Cennet olacaktır.

وَاَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّه۪ وَنَهَى النَّفْسَ
عَنِ الْهَوٰىۙ ﴿٤١﴾
فَاِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَاْوٰىۜ ﴿٤٢﴾

43. Sana, (Kıyamet) saatinin ne zaman gerçekleşeceğini sorarlar.

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰيهَاۜ ﴿٤٣﴾

44. Onun (gelişinden) söz etmek ile senin ne alakan vardır?

ف۪يمَ اَنْتَ مِنْ ذِكْرٰيهَاۜ ﴿٤٤﴾

45. Onun son (saatini belirlemek,) ancak Rabbinin elindedir.

اِلٰى رَبِّكَ مُنْتَهٰيهَاۜ ﴿٤٥﴾

46. Sen, ancak o (felaketten) korkanı uyarabilirsin.

اِنَّمَا اَنْتَ مُنْذِرُ مَنْ يَخْشٰيهَاۜ ﴿٤٦﴾

47. Onlar onu gördükleri gün, (dünyada) sadece bir akşam veya bir sabah kalmış gibi hissedecekler.

كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُٓوا
اِلَّا عَشِيَّةً اَوْ ضُحٰيهَا ﴿٤٧﴾ ع

Sûre: 80

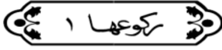
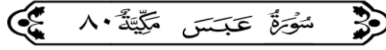
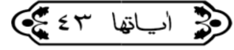
ABESE SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte kırk üç ayettir

Bu sûrede Hz. Resûlüllah (s.a.v.) zamanında yaşamış, kendini beğenmiş birisinden bahsedilmiştir. O, Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) bazı sorular sormak için gelmişti. Hz. Resûlüllah (s.a.v.), her insanın hidayete kavuşmasını arzu ederdi. Onun için, onun kibrine rağmen, kendisine büyük bir şefkatle ve dikkatle yaklaştı. Bu arada gözleri göremeyen bir mümin Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) bir soru sormak üzere gelip, araya girmeye çalıştı. Hz. Resûlüllah (s.a.v.), onun araya girmesini doğru bulmadı ve hoşnutsuzluğunu belirtti. Öyle ki, kendisiyle tartışmakta olan kâfir de Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) hoşnutsuzluğunu gördü. Ancak kör olan mümin, göremediği için Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) hoşnutsuzluğunu fark edemedi. Yüce Allah (c.c.) bunu zikrettikten sonra, Yüce Resûlü'ne (s.a.v.) nasihat ederek şöyle demiştir: Kim ihlâs veya sevgi ile sana gelirse, ondan asla gafil olma. Ne kadar büyük olursa olsun, kibirlenen birini, ihlâs dolu bir fakirden daha üstün tutma.

Ondan sonra Kur'an-ı Kerim'in yüceliğinden bahsedilmiştir. Bu "Kitabın," kâinatın ilk yaratılışının nasıl sona ereceği hakkındaki açıklaması ve Kıyamet gününde vuku bulacak hadiseleri nasıl beyan ettiği de burada anlatılmıştır.

Abese Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2-3. Kendisine bir kör geldi diye, o yüzünü astı ve arkasını döndü.

عَبَسَ وَتَوَلّٰىۙ ﴿٢﴾

اَنْ جَٓاءَهُ الْاَعْمٰىۜ ﴿٣﴾

4. (Ey Peygamber!) Sana onun belki (de) temiz ve pak olacağını, ne anlatsın?

وَمَا يُدْر۪يكَ لَعَلَّهُ يَزَّكّٰىۙ ﴿٤﴾

5. Yahut o, nasihat alır ve bu nasihat (da) kendisine fayda verir.

اَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرٰىۜ ﴿٥﴾

6-7. Sen, (Hakka) hiç aldırmayana yöneliyorsun.

اَمَّا مَنِ اسْتَغْنٰىۙ ﴿٦﴾

فَاَنْتَ لَهُ تَصَدّٰىۜ ﴿٧﴾

8. Oysa o pak olmazsa, sorumlusu sen değilsin.

وَمَا عَلَيْكَ اَلَّا يَزَّكّٰىۜ ﴿٨﴾

9-12. Sana koşarak gelen ve (Allah’tan) korkana, sen ilgisiz kalıyorsun! Hayır, (mümkün) değil! Şüphesiz bu, (büyük bir) nasihattir.[1]

وَاَمَّا مَنْ جَٓاءَكَ يَسْعٰىۙ ﴿٩﴾

وَهُوَ يَخْشٰىۙ ﴿١٠﴾

فَاَنْتَ عَنْهُ تَلَهّٰىۚ ﴿١١﴾

كَلَّٓا اِنَّهَا تَذْكِرَةٌۚ ﴿١٢﴾

---

[1] Hz. Resûlüllah (s.a.v.), Kureyş liderlerine İslâm dininin mesajını tebliğ ediyorken, gözleri görmeyen Hz. Abdullah B. Ümm-i Mektûm (r.a.) geldi ve araya girerek Yüce Peygamber’in (s.a.v.) rahatsız hissetmesine sebep oldu. Hz. Resûlüllah (s.a.v.), onun bu tavrı karşısında yüz mimikleriyle hoşnutsuzluğunu göstermiştir. Bunun üzerine Yüce Allah (c.c.), kendisine, nasıl davranması gerektiğini bildirmiştir. (Detaylı bilgi ve ayetlerin tefsiri için bkz. Tefsir-i Kebir; C.8; S.148-163; Hz. Mirza B. M. Ahmed(r.a.))

13. Artık isteyen onu (aklında) tutsun.

وقف لازم

فَمَنْ شَٓاءَ ذَكَرَهُۢ ﴿١٣﴾

14-15. (Bu Kur'an) saygın, yüce şanlı (ve) tertemiz sahifelerdedir.

فٖي صُحُفٍ مُكَرَّمَةٍۙ ﴿١٤﴾

مَرْفُوعَةٍ مُطَهَّرَةٍۙ ﴿١٥﴾

16. (Bunlar) yazanların ellerindedir.

بِاَيْدٖي سَفَرَةٍۙ ﴿١٦﴾

17. Onlar, çok şerefli ve hep iyilik yapan kimselerdir.

كِرَامٍ بَرَرَةٍۜ ﴿١٧﴾

18. Kahrolası (o kâfir) insan, ne kadar nankördür.

قُتِلَ الْاِنْسَانُ مَٓا اَكْفَرَهُۜ ﴿١٨﴾

19. (Yüce Allah) onu, hangi şeyden yarattı?

مِنْ اَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُۜ ﴿١٩﴾

20. Onu azıcık sudan yarattı. Onun için belli bir ölçü (de) tayin etti.

مِنْ نُطْفَةٍۜ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُۙ ﴿٢٠﴾

21. Sonra (da ona,) yolunu iyice kolaylaştırdı.

ثُمَّ السَّبٖيلَ يَسَّرَهُۙ ﴿٢١﴾

22. Ardından ona ölüm verdi. Daha sonra (da) onu mezara koydu.[1]

ثُمَّ اَمَاتَهُ فَاَقْبَرَهُۙ ﴿٢٢﴾

23. Sonra istediği bir zamanda onu (tekrar dirilterek) kaldıracaktır.

ثُمَّ اِذَا شَٓاءَ اَنْشَرَهُۜ ﴿٢٣﴾

24. Hayır, (öyle) değil! O daha O'nun kendisine verdiği emri, yerine getirmedi.

كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَٓا اَمَرَهُۜ ﴿٢٤﴾

25. Onun için insan, yiyeceğine bir bakmalıdır.

فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ اِلٰى طَعَامِهٖۙ ﴿٢٥﴾

26. Biz, bulutlardan suyu bolca indirdik.

اَنَّا صَبَبْنَا الْمَٓاءَ صَبًّاۙ ﴿٢٦﴾

27. Sonra yeryüzünü iyice yardık.

ثُمَّ شَقَقْنَا الْاَرْضَ شَقًّاۙ ﴿٢٧﴾

---

[1] Bu ayette bahsedilen maddi bir mezar değildir. Burada yeniden kaldırılış öncesi zamana işaret edilmektedir.

28-32. Bunun sonucu, orada hububat, üzümler ve sebzeler, zeytin ve hurma ağaçları, sık (ağaçlı) bahçeler, (çeşitli) meyveler ve (hayvan yemi olan) otlar çıkardık.

فَاَنْبَتْنَا ف۪يهَا حَبًّا ۙ ﴿٢٨﴾

وَعِنَبًا وَقَضْبًا ۙ ﴿٢٩﴾

وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ۙ ﴿٣٠﴾

وَحَدَٓائِقَ غُلْبًا ۙ ﴿٣١﴾

وَفَاكِهَةً وَاَبًّا ۙ ﴿٣٢﴾

33. (Bunların hepsi) sizin ve hayvanlarınızın faydası içindir.

مَتَاعًا لَكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْ ۜ ﴿٣٣﴾

34-38. Nihayet şiddetli bir sesin geldiği ve insanoğlunun kardeşinden, anasından ve babasından, karısından ve çocuklarından kaçacağı gün (var ya, işte) o gün, onlardan her biri kendi durumu ile meşgul olacak (ve diğerlerine karşı) kayıtsız (kalacaktır.)

فَاِذَا جَٓاءَتِ الصَّٓاخَّةُ ﴿٣٤﴾

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ اَخ۪يهِ ۙ ﴿٣٥﴾

وَاُمِّه۪ وَاَب۪يهِ ۙ ﴿٣٦﴾

وَصَاحِبَتِه۪ وَبَن۪يهِ ۜ ﴿٣٧﴾

لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْن۪يهِ ۜ ﴿٣٨﴾

39-40. Bazı çehreler o gün, ışıldayan, güleç ve şen olacaklar.

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُسْفِرَةٌ ۙ ﴿٣٩﴾

ضَاحِكَةٌ مُسْتَبْشِرَةٌ ۚ ﴿٤٠﴾

41. Bazı çehreler (de) o gün toz içinde görünecekler.

وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ۙ ﴿٤١﴾

42. Onların (yüzlerini) karanlık kaplamış (olacak.)

تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ۜ ﴿٤٢﴾

43. İşte kâfirler ve kötülükler işleyenler, ancak bunlardır.

اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ﴿٤٣﴾ ع

Sûre: 81

TEKVÎR SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte otuz ayettir.

Kur'an-ı Kerim bir kez daha dünyada gerçekleşecek ve Kıyamet saatine şahit olacak çok yüce olayları haber vermektedir. Güneşin örtüleceği zaman, şahit olarak gösterilmiştir. Yani düşmanlar Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) nurunun, insanların faydalanması için parlamasına izin vermeyecekler. Onların çirkin propagandaları buna mani olacak. Keza onun ashabının (r.a.) nuru da, artık bir perde arkasında kalmışçasına sönükleşecek. Güneş olmazsa, yıldızlar belli bir ölçüde de olsa, ışık saçarlar. İşte yıldızlara benzeyen ashabın (r.a.) nuru da, belirtildiği gibi insanların gözünden uzaklaştırılacak.

O devirde büyük gemiler kullanılmaya başlanacak. Dağlar gibi büyük olan bu gemiler ve de uçaklar, yolculuk ve taşımacılık için kullanılacaklar. Onlar karşısında dişi develer ise, işe yaramaz diye terk edilecekler. Bu devirde birçok hayvanat bahçesi kurulacak. Açıkçası Hz. Resûlüllah (s.a.v.) zamanında bunların hiçbiri yoktu. Çağımızın hayvanat bahçeleri hazırlanırken, çok büyük hayvanların büyük gemiler ya da uçaklar vasıtasıyla oralara getirildikleri herkesçe bilinir. Hz. Resûlüllah (s.a.v.) zamanındaki insanlar bunu hayal bile edemezlerdi.

Daha sonra dikkatimiz deniz savaşlarına çevrilmiştir. Denizlerde gemilerin çok sık seyretmeleri sonucu, çok uzak yerlerdeki insanlar arasında irtibat sağlanmıştır. Böylece yalnız hayvanlar değil, aynı zamanda insanlar da bir araya getirilmişlerdir. O devirde yürürlüğe sokulan yasalar, bütün dünyada hâkim hale gelmişlerdir. Hatta insanın kendi öz evladına, cahiliye devrinde olduğu gibi zulüm yapmasına bunlar engeldir. Görünürde bütün dünyada yasaların üstünlüğü vardır. Ancak Yüce Allah'ın (c.c.) yasasının inkârı neticesinde, dünya yasaları hiçbir ülkeden fitne ve fesadı uzaklaştıramazlar. Bu, aynı zamanda kitaplar ve dergilerin çoklukla neşredildiği çağ olacaktır. Gökyüzünün sırlarını araştıranlar ise, sanki onun derisini yüzecekler ve tüm sıralarını ortaya dökecekler. O devirde, Cehennem ateşi de alevlendirilecektir. Bu hem savaş ateşi, hem de Allah'ın (c.c.) gazabının ateşi olacaktır. Buna rağmen Yüce Allah'ın (c.c.) talimatına uyanlar ve ona bağlı kalanlar için ise, Cennet daha da yaklaştırılacaktır. Herkes kendisi için önden neyi gönderdiğini kesinlikle bilecektir.

On altıncı ve on yedinci ayetlerde, gizli görevlerini ifa ettikten sonra geri dönen gemiler şahit olarak gösterilmişlerdir. Onlar kendilerine verilen görevleri yerine getirdikten sonra üslerine çekilerek gizlenirler. Burada, manevi anlamda insan nefsine saldırarak kaybolan şeytanî düşüncelere işaret edilmiştir. Sonunda ise bitmek üzere olan geceden bahsedilmiştir. Ardından sabahın belirtileri ortaya çıkacak, böylece bu karanlık gece, İslâm dininin aydınlığına kavuşmasıyla sona erecektir.

Tekvîr Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

2. Güneş dürüleceği zaman;[1]

اِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْۙ ٢

3. Yıldızların ışığı sönükleşeceği zaman;[2]

وَاِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْۙ ٣

4. Dağlar yürütüleceği zaman;[3]

وَاِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْۙ ٤

5. On aylık hamile dişi develer (başıboş) bırakılacağı zaman;[4]

وَاِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْۙ ٥

6. Vahşi hayvanlar bir araya toplatılacağı zaman;[5]

وَاِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْۙ ٦

7. Denizler parçalanacağı zaman;[6]

وَاِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْۙ ٧

8. (Farklı) insanlar bir araya getirileceği zaman;

وَاِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْۙ ٨

9-10. Diri diri gömülen kız çocuğun, hangi suç sebebiyle öldürüldüğü, sorulacağı zaman;[7]

وَاِذَا الْمَوْؤُ۫دَةُ سُئِلَتْۙ ٩

بِاَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْۚ ١٠

---

[1] Düşmanları, Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) nurunun insanoğluna ulaşmasına engel olacaklar.

[2] Düşmanların batıl propagandası sonucu Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) ashabının (r.a.) nuru da azalmış olacak.

[3] Dağlar gibi gemiler ve uçaklar yolcu ve eşya taşımacılığı için kullanılacaklar.

[4] Yepyeni ulaşım araçlarının kullanılmaya başlanması sonucu, deve neslinin devamını da sağlayan zamanın en kıymetli vasıtası olan dişi develer, terk edilip bakımsız bırakılacaklar.

[5] Çok uzak yerlerden getirtilen hayvanlar ile hayvanat bahçeleri kurulacak.

[6] Gemicilik ve deniz taşımacılığı yaygınlaşacak.

[7] Toplumlarda yasaların hâkim olduğu bir düzen oluşacak ve cahiliye devrindeki gibi kız çocukları öldürmek ise, bir suç olarak kabul edilecek.

11. Kitaplar yayınlanacağı zaman;[1]

وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ﴿١١﴾

12. Göğün derisi yüzüleceği zaman;[2]

وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ﴿١٢﴾

13. Cehennem alevlendirileceği zaman;

وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿١٣﴾

14. Cennet yaklaştırılacağı zaman;[3]

وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ﴿١٤﴾

15. Her can, neyi hazırlayıp (getirdiğini) bilecektir.

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَا أَحْضَرَتْ ﴿١٥﴾

16-17. Onun için (sandığınız gibi) değil! Ben, gizli işler (yapıp,) geri dönenleri, yani gizlenecek (zamanda veya yerde gizlenen gemileri,) şahit olarak gösteriyorum.

فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ﴿١٦﴾

الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ﴿١٧﴾

18-19. Gelip geçen geceyi ve soluk almaya başlayan sabahı (da) şahit gösteriyorum.[4]

وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ﴿١٨﴾

وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٩﴾

20. Şüphesiz bu (Kur'an), şerefli bir Resûl'ün kelâmıdır.[5]

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٢٠﴾

21. O, kudretlidir. Arşın sahibi (olan Allah'ın) Katında yüce mertebelidir.

ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿٢١﴾

22. O, kesinlikle itaat edilen ve (orada) güvenilendir.[6]

مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ﴿٢٢﴾

---

[1] Matbaa ve yayınevleri yaygınlaşacak ve böylece kitaplar çoğalacak.
[2] Astronomi ilmi çok ilerlemiş olacak.
[3] Günah çok artacak. Bundan dolayı, hayır işleyenlerin Yüce Allah'ın (c.c.) rızasını elde edip Cennet'e girmeleri kolaylaşacak.
[4] İslâm âlemi üzerine çöken karanlık gece sona ermeye başlayacak ve sabah ile birlikte her yer yine aydınlanacak.
[5] Yani Yüce Allah'ın (c.c.) bu kelâmı, insanlara Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) ağzından ulaşmıştır.
[6] Yani o, Arşın sahibi olan Yüce Allah'ın (c.c.) Katında güvenilir bir kimsedir.

23. Arkadaşınız (asla) deli değildir.

وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ۚ ﴿٢٣﴾

24. Şüphesiz o, (gaip olanı) apaçık ufukta görmüştür.

وَلَقَدْ رَاٰهُ بِالْاُفُقِ الْمُب۪ينِ ۚ ﴿٢٤﴾

25. O, gayb (haberlerini anlatmakta da) cimri değildir.

وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَن۪ينٍ ۚ ﴿٢٥﴾

26. (Ona indirilen kelâm,) kovulmuş şeytanın sözü değildir.

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَج۪يمٍ ۙ ﴿٢٦﴾

27. O halde nereye gidiyorsunuz?

فَاَيْنَ تَذْهَبُونَ ؕ ﴿٢٧﴾

28-29. Bu, ancak tüm âlemler ve (özellikle de) aranızdan doğru yolda yürümek isteyen için (büyük) bir nasihattir.

اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَم۪ينَ ۙ ﴿٢٨﴾
لِمَنْ شَٓاءَ مِنْكُمْ اَنْ يَسْتَق۪يمَ ؕ ﴿٢٩﴾

30. Âlemlerin Rabbi (olan) Allah istemedikçe, siz (hiçbir şey) isteyemezsiniz.

وَمَا تَشَٓاؤُ۫نَ اِلَّٓا اَنْ يَشَٓاءَ اللّٰهُ
ع رَبُّ الْعَالَم۪ينَ ﴿٣٠﴾

Sûre: 82

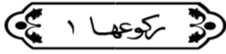
İNFİTÂR SÛRESİ

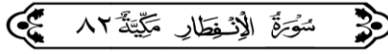
(Hicretten önce indirilmiştir.)

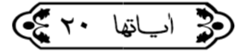
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yirmi ayettir.

Bu sûrenin başında da yıldızlardan bahsedilmiştir. Ancak yıldızların nurlarının söneceğinden değil, aksine onların düşeceğinden söz edilmiştir. O halde, insanoğlu gece karanlıklarında yıldızlardan nur alamayacak ve bütün aydınlıklardan tamamen mahrum bırakılacaktır. Daha sonra da denizlerden bahsedilmiştir. Kur'an-ı Kerim'in bildirdiğine göre, denizlerde gemicilik yaygınlaşacak ve yeni yollar açılacaktır. Bu arada arkeologlar, geçmiş zamanlara ait yer altında saklı bulunan eski medeniyetleri araştırmak üzere mezar ve eski kalıntılar için yoğun şekilde kazılar yapacaklar. O gün insanoğlu, geçmiş insanların neler yaptıklarını ve gelecekteki insanların da neler yapabileceklerini tahmin edebilecek.

Bu sûrenin sonunda, bir kez daha ahiret gününden bahsedilmiştir ve dünyada asıl Mâlik'in gelip geçici olmayan Yüce Allah (c.c.) olduğu belirtilmiştir. Ahiret gününde O, asıl "Mâlik" olduğunu açıkça ortaya koyacaktır. O'nun dışındakiler de mâlik olmaktan tamamen uzaklaşacaklar.

İnfitâr Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

2. Göğün patlayacağı zaman;[1]

اِذَا السَّمَٓاءُ انْفَطَرَتْۙ ٢

3. Yıldızlar döküleceği zaman;[2]

وَاِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْۙ ٣

4. Denizler yarılıp (birleştirileceği) zaman;[3]

وَاِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْۙ ٤

5. Kabirler söküleceği zaman;[4]

وَاِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْۙ ٥

6. Herkes, (neyi) önden gönderdiğini ve (neyi) ardında bıraktığını bilecek.

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ وَاَخَّرَتْؕ ٦

7. Ey insan! Kerem eden Rabbin karşısında seni ne aldattı?

يَٓا اَيُّهَا الْاِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَر۪يمِۙ ٧

8. (O,) seni yarattı, sonra çekidüzen verdi, sonra (da) sana denge bahşetti.

اَلَّذ۪ي خَلَقَكَ فَسَوّٰيكَ فَعَدَلَكَۙ ٨

9. (Ardından) seni istediği şekle soktu.

ف۪ٓي اَيِّ صُورَةٍ مَا شَٓاءَ رَكَّبَكَؕ ٩

10. Hayır, (sandığınız gibi) değil. Aslında siz, mükâfat ve cezayı yalanlıyorsunuz.

كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالدّ۪ينِۙ ١٠

---

[1] Yeryüzünde şirk, kâfirlik ve günah çok çoğalacak. Bu sebeple gökten azaplar inecek.
[2] Gerçekten bilgili din adamları azalacak.
[3] Süveyş ve Panama kanalları gibi yollarla denizler birleşecek.
[4] Arkeolojik araştırmalar yoğunlaşacak.

وَاِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظٖينَۙ ﴿١١﴾ كِرَامًا كَاتِبٖينَۙ ﴿١٢﴾

11-12. Şüphesiz üzerinizde gözeticiler bulunmaktadır. Onlar, saygın yazıcılardır.

يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٣﴾

13. Yaptıklarınızı bilirler.

اِنَّ الْاَبْرَارَ لَفٖي نَعٖيمٍۚ ﴿١٤﴾

14. Şüphesiz iyi (amellerde bulunanlar,) hep nimet içinde olacaklar.

وَاِنَّ الْفُجَّارَ لَفٖي جَحٖيمٍۚ ﴿١٥﴾

15. Kötü (işler yapanlarsa,) mutlaka Cehennem içinde olacaklar.

يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدّٖينِ ﴿١٦﴾

16. Oraya, mükâfat ve ceza günü girecekler.

وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَٓائِبٖينَۜ ﴿١٧﴾

17. Ondan (aslâ) kaybolamazlar.

وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا يَوْمُ الدّٖينِۙ ﴿١٨﴾

18. Mükâfat ve ceza gününün ne olduğunu, sen ne bilirsin?

ثُمَّ مَٓا اَدْرٰيكَ مَا يَوْمُ الدّٖينِۜ ﴿١٩﴾

19. (Tekrarlıyoruz!) Mükâfat ve ceza gününün ne olduğunu, sen ne bilirsin?

يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْـًٔاۜ وَالْاَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلّٰهِ ﴿٢٠﴾

20. O gün, kimse kimseye (faydalı olma imkânına) sahip olmayacak. Her türlü hüküm, (ancak) Allah'ın (elinde olacak.)

Sûre: 83

MUTAFFİFÎN SÛRESİ

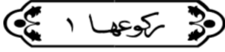
(Hicretten önce indirilmiştir.)

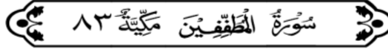
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte otuz yedi ayettir.

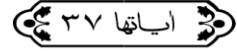
Bu sûrede insanoğlunun dikkati "Mizan"a çevrilmiştir. Ona, eğer âdil olursan, o zaman başarıya ulaşabilirsin denmiştir. Bir şeyi alırken de, başkasına bir şey verirken de, ölçüleri aynı olmalıdır. Böylece çağımızın ticari ilişkileri de analiz edilmiştir. Büyük ve zengin uluslar, fakir uluslarla alış veriş yaptıklarında, fakir uluslar daima zarara uğrarlar. Yüce Allah (c.c.) bu konuda, insanlar bir araya getirilip sorguya çekileceklerini düşünmüyorlar mı, diye sormuştur. O gün, dünyada yaptıkları alış verişlerinden dolayı, onlar sorgulanacaklar. Bahsedilen gün, geçen sûrenin sonunda zikredilen "Yevm-üd Din"dir.

Daha sonraki ayetlerde açık olarak "Yevm-üd Din"den bahsedilmiş ve onu inkâr edenler geçmişte helâk edildikleri gibi, sonraki devirdekiler de kötü bir sonuca ulaşacaklar denmiştir.

Bu sûrede Cehennem ahalisi ile Cennet ahalisi arasında bir mukayese yapılmıştır. Kâfirlerin bu dünyada alay ettikleri, göz kaş işaretleri ile küçümsedikleri ve dinsiz dedikleri müminler, o kâfirlere gülecekler ve onlara, söyleyin şimdi durumunuz nasıl diye soracaklar.

Mutaffifîn Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Ölçü ve tartıyı eksik tutanlara azap vardır.

وَيْلٌ لِلْمُطَفِّف۪ينَۙ ﴿٢﴾

3. Onlar, insanlardan ölçüp aldıklarında, tam alırlar.

اَلَّذ۪ينَ اِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَۘ ﴿٣﴾

4. (Ancak) kendileri onlara ölçüp tartarak verdiklerinde, eksik verirler.

وَاِذَا كَالُوهُمْ اَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَۜ ﴿٤﴾

5-6. Bunlar, büyük günün (kararını dinlemek üzere) kaldırılacaklarını bilmiyorlar mı?

اَلَا يَظُنُّ اُو۬لٰٓئِكَ اَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَۙ ﴿٥﴾

لِيَوْمٍ عَظ۪يمٍۙ ﴿٦﴾

7. O gün bütün insanlar, âlemlerin Rabbinin huzurunda ayağa kalkacaklar.

يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَم۪ينَۜ ﴿٧﴾

8. Hayır! Kötülük yapanlara (verilecek cezanın) hükmü Siccîn'dedir.[1]

كَلَّٓا اِنَّ كِتَابَ الْفُجَّارِ لَف۪ي سِجّ۪ينٍۜ ﴿٨﴾

9. Siccîn'in ne olduğunu, sen ne bilirsin?

وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا سِجّ۪ينٌۜ ﴿٩﴾

10. (O,) yazılı bir emirdir.

كِتَابٌ مَرْقُومٌۜ ﴿١٠﴾

11. O gün, yalanlayanlara hep azap verilecektir.

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّب۪ينَۙ ﴿١١﴾

---

[1] Arapça "Siccîn," ebedi ve sert anlamındadır. Buna göre, kâfirlere verilecek azap kalıcı ve sert olacaktır. (Bkz. Feth-ül-Beyan)

12. Onlar, mükâfat ve ceza gününü inkâr ederler.

الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿١٢﴾

13. Bunu, ancak haddi aşan ve çok günahkâr olan inkâr eder.

وَمَا يُكَذِّبُ بِهِ اِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ اَثِيمٍ ﴿١٣﴾

14. Kendisine ayetlerimiz okunduğunda (da) der ki: "Bunlar, (hep) eskilerin hikâyeleridir."

اِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيَاتُنَا قَالَ اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِينَ ﴿١٤﴾

15. Hayır, (düşündükleri gibi) değil! Aslında kazandıkları, onların kalplerini paslandırmıştır.

كَلَّا بَلْ رَانَ عَلٰى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٥﴾

16. Hayır, (düşündükleri gibi) değil! Şüphesiz o gün onlar, Rablerini (görmekten) alıkonulacaklar.

كَلَّا اِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُوبُونَ ﴿١٦﴾

17. Sonra (da) onlar, mutlaka Cehennem'e girecekler.

ثُمَّ اِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيمِ ﴿١٧﴾

18. Ardından (onlara,) "Hep yalanladığınız, işte budur," denilecek.

ثُمَّ يُقَالُ هٰذَا الَّذٖى كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُونَ ﴿١٨﴾

19. Hayır, (düşündükleri gibi) değil! İyilere (verilecek mükâfatın) hükmü, şüphesiz İlliyyûn'dadır.[1]

كَلَّا اِنَّ كِتَابَ الْاَبْرَارِ لَفٖى عِلِّيِّينَ ﴿١٩﴾

20. İlliyûn'nun ne olduğunu, sen ne bilirsin?

وَمَا اَدْرٰيكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿٢٠﴾

21. (O,) yazılı bir emirdir.

كِتَابٌ مَرْقُومٌ ﴿٢١﴾

22. (Allah'a) yakın olanlar, onu kendi gözleriyle müşahede edecekler.[1]

يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٢﴾

---

[1] "İlliyyûn," diğerlerinden daha üstün, çok yüksek mertebeli kimse demektir. (Bkz. Müfredat; İmam Ragıb)

23. Şüphesiz iyilik yapanlar, nimet içinde olacaklar.

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ٢٣

24. Kanepeler üzerinde (oturmuş,) her şeyi görecekler.

عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ٢٤

25. Onların yüzlerinde (oluşan) nimetlerin mutluluğunu tanırsın.

تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ٢٥

26. Onlara, mühürlenmiş şaraptan içirilecek.

يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ ٢٦

27. Onun mührü, misk (gibi) olacak. Arzu edenler, ancak böylesini arzu etmelidirler.

خِتَامُهُ مِسْكٌ وَفِي ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ
الْمُتَنَافِسُونَ ٢٧

28. Buna tesnîm karışmış olacak.[2]

وَمِزَاجُهُ مِنْ تَسْنِيمٍ ٢٨

29. Bu bir pınardır. (Allah'a) yakın olanlar bundan içecekler.

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ٢٩

30. Şüphesiz suçlular, iman edenlerle hep (alay edip,) gülerlerdi.

إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ
آمَنُوا يَضْحَكُونَ ٣٠

31. Yanlarından geçerken, birbirlerine (gözle) işaret ederlerdi.

وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ٣١

32. Ailelerine döndüklerinde (ise,) beyhude sözler söyleyerek dönerlerdi.

وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمُ انْقَلَبُوا
فَكِهِينَ ٣٢

33. (Müminleri) gördüklerinde, "Şüphesiz bunlar tamamen sapık kimselerdir," derlerdi.

وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ
لَضَالُّونَ ٣٣

---

[1] Yani, Allah'a ermiş olan üst dereceli kimseler, özel hükme tabi olup, onu müşahede edecekler.

[2] "Tesnîm" kelimesi, "yüce şanlı olmak" anlamındadır. Buna göre, Cennet'te bulunanların dereceleri daima yükseltilecektir.

34. Oysa onlar, (müminlere) gözetici olarak gönderilmediler.

وَمَٓا اُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَۜ ﴿٣٤﴾

35. Bugün[1] (ise) müminler, kâfirlere gülecekler.

فَالْيَوْمَ الَّذِينَ اٰمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ
يَضْحَكُونَۙ ﴿٣٥﴾

36. Kanepeler üzerinde (oturmuş,) her şeyi görecekler.

عَلَى الْاَرَٓائِكِۙ يَنْظُرُونَۜ ﴿٣٦﴾

37. Kâfirler için yaptıklarının karşılığı tastamam verildi mi?

هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٧﴾

[1] Yani, Kıyamet günü demektir.

Sûre: 84

İNŞİKÂK SÛRESİ

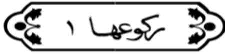
(Hicretten önce indirilmiştir.)

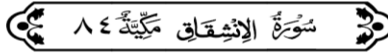
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yirmi altı ayettir.

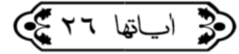
Geçen sûrelerde yer alan açıklamalar ışığında, bu sûrede bir kez daha yeryüzünde gerçekleşen yüce hâdiseler, ahirete delil olarak gösterilmişlerdir. Gökyüzünün patlamasından ise, burada bir defa daha bahsedilmiştir. Bunun bir diğer anlamı, değişik felâketlerin yeryüzüne inmesidir.

Bu sûrede yeryüzünün genişleyeceğinden bahsedilmiştir. Bu dünyada, görünürde yeryüzü genişlemiş gibi görünmemektedir. Ancak Kur'an-ı Kerim indirildiğinde, insanoğlu yeryüzünün sadece yarı bilgisine sahipti. Amerika kıtası bile daha sonra keşfedilmiştir. Böylece yeryüzü, yeni keşiflerle bir anlamda genişlemiş oldu. Bu devirde yeryüzü kendi sırlarını dışarıya vuracak ve sanki tamamen boşalacaktır. Bilgisel yeni ilerlemeler, özellikle Amerika kıtasının keşfedilmesiyle önemli bir aşama kaydetmiştir.

Daha sonra ise, gün karanlığa dönüşecek ve ardından gece çökecek ve sonra da İslâm ayı yeniden doğacak denmiştir. İşte o zaman, insanoğlu son ilerleme aşamalarından geçmeye başlayacaktır.

İnşikâk Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2-3. Göğün patlayacağı zaman,[1] (o) Rabbinin (sözüne) kulak verecektir. Kendisine farz kılınan (da, işte) budur.

اِذَا السَّمَٓاءُ انْشَقَّتْۙ ﴿٢﴾

وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْۙ ﴿٣﴾

4-6. Yeryüzü genişletileceği[2] ve içindekini dışarı atıp boşalacağı zaman,[3] (o) Rabbinin (sözüne) kulak verecektir. Kendisine farz kılınan (da, işte) budur.

وَاِذَا الْاَرْضُ مُدَّتْۙ ﴿٤﴾

وَاَلْقَتْ مَا ف۪يهَا وَتَخَلَّتْۙ ﴿٥﴾

وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْۜ ﴿٦﴾

7. Ey insan! Sen, şüphesiz Rabbine (kavuşmak) için var gücünle çabalamalısın. Sonunda O'na ulaşacaksın.

يَٓا اَيُّهَا الْاِنْسَانُ اِنَّكَ كَادِحٌ اِلٰى

رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاق۪يهِۚ ﴿٧﴾

8-10. Kimin (amel) defteri sağ eline verilirse, işte onun hesabı kolayca görülecek ve ailesine (de) sevinçle dönecektir.

فَاَمَّا مَنْ اُو۫تِيَ كِتَابَهُ بِيَم۪ينِه۪ۙ ﴿٨﴾

فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَس۪يرًاۙ ﴿٩﴾

وَيَنْقَلِبُ اِلٰٓى اَهْلِه۪ مَسْرُورًاۜ ﴿١٠﴾

---

[1] Gökten değişik felâketler inecek. Bunun bir başka anlamı ise, gökyüzünde değişik alâmetlerin belirecek olmasıdır.
[2] Dünya üzerinde daha önce gidilmemiş yerler keşfedilecektir.
[3] Yeraltındaki gizli kaynaklar öylesine çok miktarda ortaya çıkarılacak ki, böylece yer adeta boşalıyor olacaktır.

11-13. Kimin (amel) defteri arkasından verilirse, işte o felaketini çağıracak ve alevli ateşe girecektir.

وَاَمَّا مَنْ اُو۫تِيَ كِتَابَهُ وَرَٓاءَ ظَهْرِه۪ۙ ﴿١١﴾
فَسَوْفَ يَدْعُوا ثُبُورًاۙ ﴿١٢﴾
وَيَصْلٰى سَع۪يرًاۜ ﴿١٣﴾

14. Şüphesiz o, (eskiden) ailesinin yanında sevinçliydi.

اِنَّهُ كَانَ ف۪ٓي اَهْلِه۪ مَسْرُورًاۜ ﴿١٤﴾

15. Şüphesiz o, tekrar kaldırılmayacağına kesin olarak inanırdı.

اِنَّهُ ظَنَّ اَنْ لَنْ يَحُورَۚ ﴿١٥﴾

16. Aksine, (böyle olacaktı.) Rabbi, mutlaka onu çok iyi görendir.

بَلٰىۚ اِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِه۪ بَص۪يرًاۜ ﴿١٦﴾

17-19. (Düşüncelerinin yanlışlığını ispatlamak için) Ben, alacakaranlığı, geceyi ve onun kuşattıklarını ve (de) nur ile dolmuş ayı şahit olarak gösteriyorum.[1]

فَلَٓا اُقْسِمُ بِالشَّفَقِۙ ﴿١٧﴾
وَالَّيْلِ وَمَا وَسَقَۙ ﴿١٨﴾
وَالْقَمَرِ اِذَا اتَّسَقَۙ ﴿١٩﴾

20. Sizler aşama aşama ilerleyeceksiniz.[2]

لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍۜ ﴿٢٠﴾

21. O halde bu (kâfirlere) ne oldu (da) inanmıyorlar?

فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَۙ ﴿٢١﴾

22. Karşılarında Kur'an okunduğunda, neden secde etmiyorlar?

وَاِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْاٰنُ
لَا يَسْجُدُونَ ﴿٢٢﴾ السجدة

Secde Ayeti[3]

---

[1] Güneş battıktan sonra, alacakaranlık dönemi fazla sürmez. Aynı şekilde İslâm güneşinin batışı da fazla sürmeyecek ve o güneş tekrar doğacaktır. Ayın on üçü ile on altısı arası, nur ile dopdolu bir şekilde, ayın kendisini gösterme zamanıdır. Hicrî on üç ve on altıncı yüzyıllar arasındaki dönem de aynı şekilde İslâm dininin yeniden yükseliş zamanı olacaktır.

[2] Ay nasıl yavaş yavaş dolunay olursa, hicrî on dördüncü yüzyılda belirecek ıslah edici de aynı şekilde safha safha ilerleyerek mükemmelleşecektir.

[3] Bkz.: Dipnot 7:207

23. Aslında kâfirlik edenler hep yalanlarlar.

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكَذِّبُونَ ۝٢٣

24. Oysa Allah, onların (kalplerinde) gizlediklerini çok iyi bilir.

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ۝٢٤

25. Öyleyse onlara, acı bir azabın müjdesini ver.

فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيمٍ ۝٢٥

26. Ancak iman edip, (yerli yerinde) iyi işler yapanlara, ardı arkası kesilmeyen bir mükâfat vardır.

اِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝٢٦

Sûre: 85

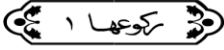
BURÛC SÛRESİ

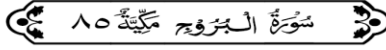
(Hicretten önce indirilmiştir.)

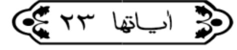
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yirmi üç ayettir.

Bu sûrenin geçen sûre ile ilişkisi olarak, bu sûrede İslâm ayının doğacağı tekrar zikredilmiştir. Bu olay ne zaman gerçekleşecek ve bunun gayesi ne olacaktır? Gökyüzünün on iki burcu olduğunu unutmamalıyız. Bin iki yüz sene önce verilmiş haberler gerçekleşecek ve ay nasıl güneş hakkında tanıklık ediyorsa, aynı şekilde gelecek olan bir "Şahit," çok yüce "Meşhud," yani Hz. Muhammed-i Mustafa (s.a.v.) hakkında tanıklık edecektir. Ona uyanlar, bu duruma da ortak olacaklar. Onların, gönderilen kimseye inanmaktan başka bir suçları olmadığı halde, kendilerine zalimce cezalar verilecek. Hatta malları yakılacak, ama görenler rahatlıkla onların durumunu uzaktan seyredecekler. Bütün bunlar, Pakistan'da bulunan Müslüman Ahmediler'in başlarına gelmektedir.

Bu sûrenin sonunda, kesin bir uyarıda bulunulmuştur. Geçmiş kavimler bu gibi haksızlıklara uğratıldıklarında, haksızlık yapanlar nasıl yakalandılarsa, "Levh-i Mahfuz"da bulunan Kur'an-ı Kerim adına andolsun ki, bugünküler de işledikleri suçların cezasını aynı şekilde elde edecekler.

Burûc Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2-4. Burçlara sahip göğü, vadolunan günü, tanık olan (birisini) ve (hakkında) tanıklık edileni şahit olarak gösteriyoruz.[1]

وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْبُرُوْجِ ۝٢

وَالْيَوْمِ الْمَوْعُوْدِ ۝٣

وَشَاهِدٍ وَّمَشْهُوْدٍ ۝٤

5-6. Hendekliler, yani yakıtı çok olan ateşin sahipleri helâk oldular.

قُتِلَ اَصْحٰبُ الْاُخْدُوْدِ ۝٥

النَّارِ ذَاتِ الْوَقُوْدِ ۝٦

7-8. Hani o (ateşin) etrafında oturuyor ve müminlere yaptıklarına şahit oluyorlardı.[2]

اِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُوْدٌ ۝٧

وَّهُمْ عَلٰى مَا يَفْعَلُوْنَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ شُهُوْدٌ ۝٨

9. Onlara düşman olmalarının sebebi, onların ancak her şeyden üstün (ve) her türlü hamda lâyık olan Allah'a inanmalarıydı.

وَمَا نَقَمُوْا مِنْهُمْ اِلَّآ اَنْ يُّؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ۝٩

---

[1] Bu ayet-i kerimede zikredilen şahit, yani tanıklık eden kişi Vadedilen Mesih ve Mehdi'dir (a.s.). O, efendisi olan Hz. Muhammed Resûlüllah (s.a.v.) ve İslâm dini lehinde şahadet verecek ve onların doğruluğunu ispat edecek, denmiştir. Bir diğer açıklamaya göre, burada şahit olarak işaret edilen Hz. Resûlüllah'tır (s.a.v.). O, gelecek olan ıslah edici hakkında şahadetini belirtmiş ve doğruluğunun alâmetlerini de açıklamıştır. Bu şahadet, değişik eserlerde mevcuttur.

[2] Bu ayetlerde, muhaliflerin müminlere nasıl davrandıkları belirtilmiştir. Hakka düşman olanlar, ona inananlara her devirde aynı muameleyi yapmışlardır. Bu ayetlerde belirtilen şekilde, Müslüman Ahmediye Cemaati üyelerine karşı da aynı şekilde davranılmaktadır. Muhalifler, birçok yerde bu insanların evlerini ve işyerlerini ateşe verip, onları da yakmak isterler.

10. Göklerin ve yerin hükümranlığı, yalnız O'nundur. Allah, her şeye gözeticidir.

الَّذٖى لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ
وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهٖيدٌۜ ﴿١٠﴾

11. Mümin erkek ve mümin kadınları azaba uğratıp, ardından tevbe etmeyenler için, mutlaka Cehennem azabı vardır ve kendilerine ateş azabı (da mukadderdir.)

اِنَّ الَّذٖينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنٖينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ
وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرٖيقِۜ ﴿١١﴾

12. Şüphesiz iman edip, (yerli yerinde) iyi işler yapanlara, içinden ırmaklar akan bahçeler (verilecektir.) Çok büyük başarı (da,) işte budur.

اِنَّ الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
جَنَّاتٌ تَجْرٖى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُۜ
ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبٖيرُۜ ﴿١٢﴾

13. Rabbinin yakalaması (ise,) mutlaka çok şiddetlidir.

اِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدٖيدٌۜ ﴿١٣﴾

14. Şüphesiz (her şeyi, ancak) O başlatır ve O tekrarlar.

اِنَّهُ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعٖيدُۚ ﴿١٤﴾

15. O, çok bağışlayan ve (de) çok sevendir.

وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُۙ ﴿١٥﴾

16. Arşın (da) sahibidir (ve) şanı yüce olandır.

ذُو الْعَرْشِ الْمَجٖيدُۙ ﴿١٦﴾

17. (O,) ne isterse, onu mutlaka yapandır.

فَعَّالٌ لِمَا يُرٖيدُۜ ﴿١٧﴾

18-19. Sana orduların, (yani) Firavun ve Semûd (kavminin ordularının) haberi ulaştı mı?

هَلْ اَتٰيكَ حَدٖيثُ الْجُنُودِۙ ﴿١٨﴾
فِرْعَوْنَ وَثَمُودَۜ ﴿١٩﴾

20. Aslında kâfirlik edenler, hep (hakkı) yalanlarlar.

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ۙ ﴿٢٠﴾

21. Oysa Allah, (onları) arkalarından kuşatandır.

وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ۚ ﴿٢١﴾

22. Aksine o, yüce şanlı Kur'an'dır.

بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَجِيدٌ ۙ ﴿٢٢﴾

23. (O,) Levh-i Mahfûz'dadır.[1]

فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ ﴿٢٣﴾ ع ١ ٢٣ ١٠

[1] Yani bu kelâm, Kıyamet'e kadar her türlü tahriften korunmuş olarak kalacaktır

Sûre: 86

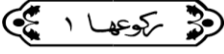
TÂRIK SÛRESİ

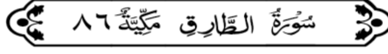
(Hicretten önce indirilmiştir.)

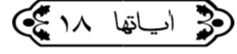
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte on sekiz ayettir.

Bu sûrede, Burûc sûresinin konusu genişletilmiştir. Önceden bir haber verilerek, bu karanlık gecede Yüce Allah (c.c.) koruyucularını görevlendirecek ve onlar zulme uğramış kullara yardım edecekler denmiştir. İnsanoğlu, neden boş yere böbürlenen bir varlık olduğunu düşünmemektedir? O, sonunda kötülüklerinden dolayı yakalanıp, ceza görecektir.

Bu sûrede, Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ve bu çağda kendisine tabi olanlara nasihat edilmiştir. Bu zalimler, belli bir müddet kötülüklerine devam etsinler. Ancak sonunda, onlar mutlaka yakalanacaklar. Onun için bekleyin ve kendilerine biraz daha zaman verin.

Târık Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Ben, göğü ve sabah yıldızını şahit olarak gösteriyorum.

وَالسَّمَٓاءِ وَالطَّارِقِۙ ﴿٢﴾

3. Sabah yıldızının ne olduğunu, sen ne bilirsin?

وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا الطَّارِقُۙ ﴿٣﴾

4. (O,) çok parlak bir yıldızdır.

اَلنَّجْمُ الثَّاقِبُۙ ﴿٤﴾

5. Üzerinde gözetici bulunmayan hiç kimse yoktur.

اِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌۜ ﴿٥﴾

6. Öyleyse insan, hangi şeyden yaratıldığını düşünmelidir.

فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَۜ ﴿٦﴾

7. O, fışkıran bir sudan yaratılmıştır.

خُلِقَ مِنْ مَٓاءٍ دَافِقٍۙ ﴿٧﴾

8. Bu, (insanın) sırt ve kaburga kemikleri arasından çıkar.

يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ
وَالتَّرَٓائِبِۜ ﴿٨﴾

9. Şüphesiz O, (onu geri) döndürmeye mutlaka gücü yetendir.

اِنَّهُ عَلٰى رَجْعِهٖ لَقَادِرٌۜ ﴿٩﴾

10. O gün, gizli sözler meydana çıkarılacaktır.

يَوْمَ تُبْلَى السَّرَٓائِرُۙ ﴿١٠﴾

11. Böylece (onun) gücü (de,) yardımcısı (da) olmayacak.

فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍۜ ﴿١١﴾

12-13. Yoğun yağmur yağdıran bulutu ve bitki (çıkaran) toprağı, şahit olarak gösteriyorum.

وَالسَّمَاۤءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ﴿١٢﴾ لا

وَالْاَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ﴿١٣﴾ لا

14. Şüphesiz bu (Kur'an,) kesin ve son sözdür.[1]

اِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ﴿١٤﴾ لا

15. O, beyhude bir kelâm değildir.

وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ﴿١٥﴾ ط

16. Şüphesiz onlar, (Kur'an'a karşı) düzenler kuracaklar.

اِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ﴿١٦﴾ لا

17. Ben (de) tedbir alacağım.

وَاَكِيدُ كَيْدًا ﴿١٧﴾ ج

18. (Ey Peygamber!) Onun için kâfirlere zaman tanı. Onlara, az bir süre için mühlet ver.

فَمَهِّلِ الْكَافِرِينَ اَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا ﴿١٨﴾ ع

[1] Maddi yağmuru yağdıran ve onunla yeryüzünü ihya eden Allah (c.c.), manevi olarak insanları ihya etmek üzere de Kur'an-ı Kerim'i indirmiştir.

Sûre: 87

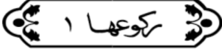
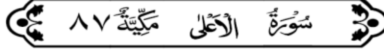
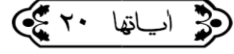
A’LÂ SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yirmi ayettir.

Bu sûrenin başlangıcında bir müjde verilerek, Yüce Allah’ın (c.c.) ve O’nun sevgili kullarının daima üstün gelecekleri bildirilmiştir. O bakımdan nasihat etmeye devam edin, çünkü sonunda nasihat mutlaka fayda verecektir. Yüce Allah’ın (c.c.) size nasihati de, işte budur. Nasihat verildiğinde, başlangıçta gelişmeler başarısız gibi gözükse de sonunda mutlaka başarı kazanılacaktır.

Daha sonra, insanoğluna hitaben, sen dünya hayatını ahiret hayatından daha üstün tuttuğun için nasihat almaktan uzaksın, oysa ahiret hayır içinde ve ebedi olarak kalınacak bir evdir denilmiştir.

A’lâ Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. (Ey Peygamber!) Yüce Rabbinin her eksiklikten uzak olduğunu söyle!

سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْاَعْلٰىۙ ﴿٢﴾

3. O, (insanı) yarattı. Sonra (da onu) kusursuz kıldı.

اَلَّذ۪ي خَلَقَ فَسَوّٰىۖ ﴿٣﴾

4. O, (yeteneklerini) değerlendirip, (ona) doğru yol gösterdi.

وَالَّذ۪ي قَدَّرَ فَهَدٰىۖ ﴿٤﴾

5. O (hayatı korumak üzere, yeryüzünden) yeşillikler çıkardı.

وَالَّذ۪ٓي اَخْرَجَ الْمَرْعٰىۖ ﴿٥﴾

6. Sonra onu, kararmış çerçöpe çevirdi.

فَجَعَلَهُ غُثَٓاءً اَحْوٰىؕ ﴿٦﴾

7. Biz, sana okutacağız (ve) artık unutmayacaksın.

سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنْسٰىۙ ﴿٧﴾

8. Ancak Allah’ın istediği, (bunun) dışındadır. Şüphesiz O, açık olanı (da) bilir, gizli olanı (da.)

اِلَّا مَا شَٓاءَ اللّٰهُؕ اِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفٰىؕ ﴿٨﴾

9. Biz, senin (zaferler elde etmeni) kolaylaştıracağız.

وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرٰىۚ ﴿٩﴾

10. Öyleyse nasihat vermeye (devam et.) Şüphesiz nasihat vermek, (daima) faydalıdır.

فَذَكِّرْ اِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرٰىؕ ﴿١٠﴾

11. (Allah’tan) korkan, nasihati mutlaka kabul eder.

سَيَذَّكَّرُ مَنْ يَخْشٰىۙ ﴿١١﴾

وَيَتَجَنَّبُهَا الْاَشْقَىۙ ﴿١٢﴾

12. Ancak çok bahtsız olan, ondan uzak durur.

اَلَّذ۪ي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرٰىۚ ﴿١٣﴾

13. En büyük ateşe girecek olan (da, işte) odur.

ثُمَّ لَا يَمُوتُ ف۪يهَا وَلَا يَحْيٰىۜ ﴿١٤﴾

14. Sonra orada, o ne ölecek, ne (de) yaşayacaktır.

قَدْ اَفْلَحَ مَنْ تَزَكّٰىۙ ﴿١٥﴾

وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّه۪ فَصَلّٰىۜ ﴿١٦﴾

15-16. Tertemiz olan, Rabbinin adını anan ve daima namaz kılan (ise,) mutlaka başarıya ulaşmıştır.

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَاۘ ﴿١٧﴾

17. (Ey muhalifler!) Aslında sizler bu dünya hayatını (ahirete) tercih ediyorsunuz.

وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ وَاَبْقٰىۜ ﴿١٨﴾

18. Oysa ahiret daha iyidir ve hep kalıcıdır.

اِنَّ هٰذَا لَفِي الصُّحُفِ الْاُولٰىۙ ﴿١٩﴾

صُحُفِ اِبْرٰه۪يمَ وَمُوسٰى ﴿٢٠﴾ ع ٢٠ ١٢

19-20. Şüphesiz bu (gerçek,) önceki sahifelerde, yani İbrahim ve Musa’nın sahifelerinde (de) mevcuttur.

Sûre: 88

GÂŞİYE SÛRESİ

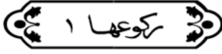
(Hicretten önce indirilmiştir.)

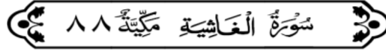
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yirmi yedi ayettir.

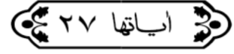
Bu sûrede insanları tamamen kaplayacak, ardı ardına gelen azaplardan bahsedilmiştir. O gün insanlar, yüzlerinde çok korkmalarının belirtilerini taşıyacaklar ve büyük sıkıntılara katlandıkları için, yorgun ve hasta düşecekler. Onlar, alevlenen ateşin içine girecekler. Yiyecekleri ise, ancak zakkum olacak. Bu, onları besleyip kuvvetlendirip şişmanlatmayacağı gibi, açlıklarını da gidermeyecektir. Aslında bu bir misaldir. Burada, zakkum bitkisinin görünüşte güzel meyvesinin etkilerine işaret edilmektedir. Bu meyveler, yiyenlere sonradan büyük eziyet verir.

Bu sûre, ahiretteki hadiselerden bahseder ve sonunda insanoğlunun Yüce Allah'ın (c.c.) huzuruna çıkıp, hesap vereceğini bildirir.

Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) sünnetine tabi olarak, bir imamın arkasında namaz kılanlar, bu sûrenin son ayetinin okumasının ardından " اَللّٰهُمَّ حَاسِبْنَا حِسَابًا يَسِيرًا" yani "Ey Rabbimiz! Bizden kolay hesap al!" diye dua ederler.

Gâşiye Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Sana (yeryüzünü) kaplayan felâketin haberi geldi mi?

هَلْ اَتٰيكَ حَد۪يثُ الْغَاشِيَةِۜ ﴿٢﴾

3. O gün, bazı çehreler korku içinde olacaklar.

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌۙ ﴿٣﴾

4. (Bunlar, dünyayı elde etmek için) uğraşıp didinerek yorgun düşenlerdir.

عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌۙ ﴿٤﴾

5. Onlar, kızgın ateşe girecekler.

تَصْلٰى نَاراً حَامِيَةًۙ ﴿٥﴾

6. Kendilerine, kaynar bir pınardan (su) içirilecek.

تُسْقٰى مِنْ عَيْنٍ اٰنِيَةٍۜ ﴿٦﴾

7. Onlara, zakkumdan başka yemek olmayacak.

لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ اِلَّا مِنْ ضَر۪يعٍۙ ﴿٧﴾

8. O, ne şişmanlatacak, ne (de) açlığı giderecektir.

لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْن۪ي مِنْ جُوعٍۜ ﴿٨﴾

9. O gün, bazı çehreler (de) sevinç içinde olacaklar.

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌۙ ﴿٩﴾

10. (Bunlar, geçmiş) çabalarından memnun olacaklar.

لِسَعْيِهَا رَاضِيَةٌۙ ﴿١٠﴾

11. Onlar, yüce bir Cennet'te bulunacaklar.

ف۪ي جَنَّةٍ عَالِيَةٍۙ ﴿١١﴾

12. Orada beyhude bir söz, duymayacaklar.

لَا تَسْمَعُ ف۪يهَا لَاغِيَةًۜ ﴿١٢﴾

13. Orada akan bir pınar (da) olacak.

ف۪يهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌۢ ﴿١٣﴾

14-17. (O Cennet'te) yüksek tahtlar, (düzgün) konulmuş kadehler, (sıra halinde) dizilmiş yastıklar ve serilmiş halılar bulunacak.

فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ ١٤
وَاَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ١٥
وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ١٦
وَزَرَابِيُّ مَبْثُوثَةٌ ١٧

18-21. Onlar, bulutların[1] nasıl yaratıldığını, göğün nasıl yükseltildiğini, dağların (yere) nasıl (güçlü) çakıldığını ve yeryüzünün nasıl yayıldığını görmüyorlar mı?

اَفَلَا يَنْظُرُونَ اِلَى الْاِبِلِ
كَيْفَ خُلِقَتْ ١٨
وَاِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ١٩
وَاِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ٢٠
وَاِلَى الْاَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ٢١

22. O halde, (insanlara) nasihat et. Sen, ancak çok nasihat edensin.

فَذَكِّرْ اِنَّمَا اَنْتَ مُذَكِّرٌ ٢٢

23. Onlara (da) gözetici değilsin.

لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيْطِرٍ ٢٣

24-25. Ancak kim sırtını döner ve inkâr ederse, Allah (da) ona büyük bir azap verecektir.

اِلَّا مَنْ تَوَلّٰى وَكَفَرَ ٢٤
فَيُعَذِّبُهُ اللّٰهُ الْعَذَابَ الْاَكْبَرَ ٢٥

26. Şüphesiz dönüşleri, ancak Bizedir.

اِنَّ اِلَيْنَا اِيَابَهُمْ ٢٦

27. Ardından onlara hesap sormak (da) Bize aittir.

ع ٢٧ ١٣ النصف ثُمَّ اِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ٢٧

[1] "ابل" kelimesinin bu anlamı için bkz. Müfredat; İmam Ragıb.

Sûre: 89

FECR SÛRESİ

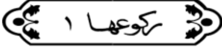
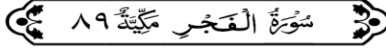
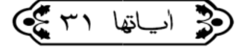
(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre, Mekke devrinin ilk günlerinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte otuz bir ayettir.

İsmi "Fecr" olan bu sûrede, fecrin doğuşuna on gece şahit olarak gösterilmiştir. Daha sonra ise, iki ve sonunda da tek şahit gösterilmiştir. Tamamı on üçtür. Bu da Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) peygamber olarak Mekke'de geçirdiği on üç seneye işaret etmektedir. Ardından gerçekleşen hicretle, fecir vakti başlamıştır.

Bu ayetlerin birçok açıklamaları vardır. Burada "Ahirin," yani Hz. Mehdi'nin (a.s.) Cemaati'ne mensup Müslümanlar'ın devrinde doğacak bir fecre de işaret edilmiştir.

Bu sûrenin son ayetlerinde insanlar, sıklıkla hizmette bulunmaları için teşvik edilmişlerdir. Kim fakirlere hizmet ederse ve mazlum kavimleri hürriyete kavuşturmaya çalışırsa, kendisine müjdeler vardır. O, çok yüce bir mükâfat elde edecektir. Son ayette ise, en büyük müjde verilmiştir. Yüce Allah (c.c.), insanlara hizmet edenlere çağrıda bulunmuştur: "Ey huzura kavuşmuş nefis! Sen O'ndan razı olarak, O'nun da razı olduğu kimse olarak, Rabbine dön. Böylece kullarım arasına katıl ve de Cennetim'e gir."

Fecr Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2-5. (Yaklaşan) sabahı, on geceyi, bir çift ile bir teki ve ilerlemeye başlayan geceyi (de) şahit olarak gösteriyorum.

وَالْفَجْرِ ﴿٢﴾
وَلَيَالٍ عَشْرٍ ﴿٣﴾
وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ﴿٤﴾
وَالَّيْلِ اِذَا يَسْرِ ﴿٥﴾

6. Bunda aklı başında bir kimse için, yemin var mı, (yok mu?)[1]

هَلْ ف۪ي ذٰلِكَ قَسَمٌ لِذ۪ي حِجْرٍ ﴿٦﴾

7-8. Rabbinin Âd (kavminden olan, büyük) sütunlu (binalara) sahip İrem (kavmine) nasıl davrandığını bilir misin?

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ﴿٧﴾
اِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ﴿٨﴾

9. (O) memleketlerde, benzerleri hiç yaratılmadı.

اَلَّت۪ي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ﴿٩﴾

10-11. Vadilerde, kayaları oyarak (evler) yapan Semûd (kavmine) ve dağlara[2] sahip Firavun'a (da nasıl davrandığını bilir misin?)

وَثَمُودَ الَّذ۪ينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ﴿١٠﴾
وَفِرْعَوْنَ ذِي الْاَوْتَادِ ﴿١١﴾

12. Onlar, memleketlerde (büyük) taşkınlık yaptılar.

اَلَّذ۪ينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ﴿١٢﴾

---

[1] "Yemin" kelimesi "Şahadet" anlamındadır.
[2] Yani, dağlar gibi güçlü idareciler demektir.

13. Böylece oralarda fesat çıkardılar.

فَاَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَۖ ﴿١٣﴾

14. Bunun sonucunda Rabbin, kendilerine azap kırbacını yağdırdı.

فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍۚ ﴿١٤﴾

15. Şüphesiz Rabbin, mutlaka pusudadır.

اِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِۜ ﴿١٥﴾

16. İşte insan (böyledir.) Ne zaman Rabbi onu dener, şeref verir ve nimetlendirirse, o (hemen) der ki: “Rabbim beni şereflendirdi.”

فَاَمَّا الْاِنْسَانُ اِذَا مَا ابْتَلٰيهُ رَبُّهُ فَاَكْرَمَهُ
وَنَعَّمَهُۙ فَيَقُولُ رَبّ۪ٓي اَكْرَمَنِۜ ﴿١٦﴾

17. Ancak (Allah) onu dener (ve) ona olan rızkını daraltırsa, o (da) der ki: “Rabbim beni küçük düşürdü.”

وَاَمَّٓا اِذَا مَا ابْتَلٰيهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُۙ
فَيَقُولُ رَبّ۪ٓي اَهَانَنِۚ ﴿١٧﴾

18. Hayır, (öyle) değil! Aslında sizler yetime hiç saygı göstermezsiniz.

كَلَّا بَلْ لَا تُكْرِمُونَ الْيَت۪يمَۙ ﴿١٨﴾

19. Yoksula yemek (yedirmek) üzere birbirinizi teşvik (bile) etmezsiniz.

وَلَا تَحَٓاضُّونَ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْك۪ينِۙ ﴿١٩﴾

20. Miras (kalanı,) yiyip bitirirsiniz.

وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ اَكْلًا لَمًّاۙ ﴿٢٠﴾

21. Malı (da) çok aşırı seversiniz.

وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّاۜ ﴿٢١﴾

22-24. Hayır (sandığınız gibi) değil! Yeryüzü ezilip toz edileceği zaman, melekler sıralar halinde dururlarken, Rabbin ulaşacak ve o gün, Cehennem (çok yakına) getirilmiş olacak.[1] İşte o gün insan, nasihat almak isteyecek, ama artık onun nasihat alması mümkün mü?

كَلَّٓا اِذَا دُكَّتِ الْاَرْضُ دَكًّا دَكًّاۙ ﴿٢٢﴾
وَجَٓاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّاۚ ﴿٢٣﴾
وَج۪ٓيءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَۙ يَوْمَئِذٍ
يَتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ وَاَنّٰى لَهُ الذِّكْرٰىۜ ﴿٢٤﴾

[1] Cehennem’e girecek olanlar, artık oraya kesinlikle gireceklerini anlayacaklar.

25. “Keşke (buradaki) hayatım için (de bir şeyleri) önden gönderseydim!” diyecek.

يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ۚ ﴿٢٥﴾

26. Artık o gün ona, kimse (Allah’ın) azabı gibi azap vermeyecek.

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ ۙ ﴿٢٦﴾

27. Kimse (de, O’nun) bağladığı gibi bağlayamayacak.

وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ ۗ ﴿٢٧﴾

28. Ey huzura kavuşmuş nefis!

يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ۗ ﴿٢٨﴾

29. Sen O’ndan razı olarak, O’nun (da) razı olduğu kimse olarak, Rabbine dön!

ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً ۚ ﴿٢٩﴾

30-31. Böylece kullarım arasına katıl ve Cennetim’e gir.

فَادْخُلِي فِي عِبَادِي ۙ ﴿٣٠﴾

وَادْخُلِي جَنَّتِي ۚ ﴿٣١﴾ ع ١ ٣١ ١٤

Sûre: 90

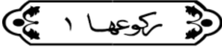
BELED SÛRESİ

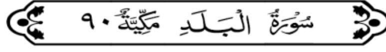
(Hicretten önce indirilmiştir.)

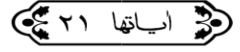
Bu sûre Mekke devrinin ilk günlerinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yirmi bir ayettir.

Geçen sûrede Mekke'deki geceler şahit olarak gösterilmişti. Bu sûrede de yine Mekke'den bahsedilmektedir. Yüce Allah (c.c.) Habibine (s.a.v.) hitaben, Ben bu şehri şahit olarak gösteriyorum ki, sen bu şehirdeyken burası emniyettedir, ama sen buradan çıkarıldığında ise buranın emniyeti yok olacaktır demiştir.

Daha sonra gelecek nesiller de şahit gösterilmişlerdir. İnsanın kaderinde durmadan çaba sarf etmek vardır denmiştir. Kendisine peygamberlik nuru bahşedildiğinde, onun önünde biri din, diğeri de dünya işlerinde ilerleme kaydedebilmesi için, iki tane yol açılır. Ancak insanoğlu meşakkatli yolu benimseyerek, hem dini hem de maddi zirvelere tırmanmak yerine, yokuş aşağı yolu benimser ve düşüşe doğru ilerler, diye de buyrulmuştur. Burada zirveye tırmanmak konusu daha da açıklanmış ve bundan bir dağ tepesine tırmanmanın kastedilmediği belirtilmiştir. Aksine fakir kavimlerin açlıkla yüz yüze geldikleri ve köleleştirildikleri zaman, onları hürriyete kavuşturmak üzere çaba gösterenler ve fakir ile muhtaçlara yardım etmeye çalışanlar, yükseklere tırmananlar olarak gösterilmişlerdir. Bu durum, bir yahut iki günde elde edilebilinen bir hedef değildir. Bunun için sabırla ve durmadan çaba sarf edilmelidir. Diğer insanlara da sabır telkin edilmelidir. Dahası, durmadan merhametle çalışılmalı ve başkalarına da merhamet telkin edilmelidir.

Beled Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. İyi dinleyin! Ben bu şehri,[1] (senin doğruluğuna) şahit gösteriyorum.

لَٓا اُقْسِمُ بِهٰذَا الْبَلَدِۙ ﴿٢﴾

3. (Ey Muhammed!) Sen, bu şehre (geri) gelecek olansın.

وَاَنْتَ حِلٌّ بِهٰذَا الْبَلَدِۙ ﴿٣﴾

4. Babayı ve oğlunu (da) şahit olarak gösteriyorum.[2]

وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَۙ ﴿٤﴾

5. Şüphesiz Biz, insanı meşakkatle çalışmak için yarattık.

لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ ف۪ي كَبَدٍۜ ﴿٥﴾

6. Kimsenin, ondan üstün olmayacağını mı sanıyor?

اَيَحْسَبُ اَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ اَحَدٌۢ ﴿٦﴾ وقف لازم

7. O, "Yığınla malı harcadım," der.

يَقُولُ اَهْلَكْتُ مَالًا لُبَدًاۜ ﴿٧﴾

8. Kimsenin, kendisini görmediğini mi sanıyor?

اَيَحْسَبُ اَنْ لَمْ يَرَهُٓ اَحَدٌۜ ﴿٨﴾

9-10. Biz onun için iki göz, bir dil ve iki dudak yaratmadık mı?

اَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِۙ ﴿٩﴾

وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِۙ ﴿١٠﴾

11. Ona, iki yolu (da) gösterdik.[3]

وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِۚ ﴿١١﴾

12. Ancak o, (yine de) zirveye tırmanmadı.

فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَۘ ﴿١٢﴾

---

[1] Bahsedilen şehir Mekke'dir.
[2] Kabe'yi inşa eden Hz. İbrahim (a.s.) ile Hz. İsmail'i (a.s.) şahit olarak gösteriyorum.
[3] Yüce Rabbimiz insanoğluna hidayetin ve sapıklığın ne olduğunu iyice bildirmiştir. Ona iki göz, dil ve iki kulak da vermiştir. O, gözleriyle görerek, dili ile sorarak ve kulakları ile duyarak, doğru yol hakkında bilgi edinmelidir.

13. Ama sen, zirvenin ne olduğunu nereden bileceksin?

وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا الْعَقَبَةُۜ ﴿١٣﴾

14-17. O, (esir bir) boynu serbest kılmaktır veya açlık gününde akraba bir yetimi (yahut öksüzü) ya (da) yoksul ve düşkün birini doyurmaktır.

فَكُّ رَقَبَةٍۙ ﴿١٤﴾

اَوْ اِطْعٰمٌ فٖي يَوْمٍ ذٖي مَسْغَبَةٍۙ ﴿١٥﴾

يَتٖيمًا ذَا مَقْرَبَةٍۙ ﴿١٦﴾

اَوْ مِسْكٖينًا ذَا مَتْرَبَةٍۜ ﴿١٧﴾

18. Sonra o, iman edenler ve birbirlerine sabrı tavsiye edenlerden (keza) birbirlerine merhameti tavsiye edenlerden olur.

ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَتَوَاصَوْا
بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِۜ ﴿١٨﴾

19. İşte sağ taraftakiler (de,) ancak bunlardır.

اُو۬لٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِۜ ﴿١٩﴾

20. Ayetlerimizi inkâr ederler (ise,) işte (onlar) sol taraftakilerdir.[1]

وَالَّذٖينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِنَا هُمْ
اَصْحٰبُ الْمَشْـَٔمَةِۜ ﴿٢٠﴾

21. Üzerlerine (ceza olarak,) çepeçevre kapatılmış bir ateş (mukadderdir.)

عَلَيْهِمْ نَارٌ مُؤْصَدَةٌ ﴿٢١﴾ ع

---

[1] Sağ taraftakiler bereketli olup, sol taraftakiler ise uğursuzdurlar.

Sûre: 91

ŞEMS SÛRESİ

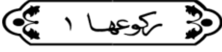
(Hicretten önce indirilmiştir.)

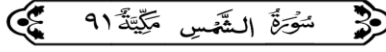
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte on altı ayettir.

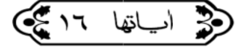
Bu sûrede de, yine önceden verilen bir haber bulunmaktadır. İslâm'ın güneşi tekrar doğacak ve o güneşin nurundan feyiz alan ay, tekrar parlayacaktır. Bir defa daha fecir vakti gelecektir. Ancak ondan sonra, tekrar karanlık bir gece çökecektir. Bundan anlaşılması gereken, doğan her yeni bir sabahtan sonra, gafletin karanlıklarının insanları yeniden saracağıdır.

Daha sonra, çok yüce bir duyuru yapılmıştır. Yüce Allah (c.c.), her insanı adaletle yaratmıştır. Dahası, ona iyilik ile kötülük arasında ayırım yapma yeteneğini vermiştir. Kim kendisine bahşedilen yetenekleri geliştirirse, o mutlaka başarıya ulaşır. Ancak kim onlardan faydalanmamayı tercih ederse, o (da) şüphesiz helâk olur.

Daha sonra Semûd kavmi ile Hz. Salih'in (a.s.) dişi devesinden bahsedilmiştir. Hz. Salih (a.s.), Allah'ın (c.c.) mesajını insanlara ulaştırmak gayesiyle o deveye binerek yolculuk ederdi. Kavmi, o devenin ayaklarını keserek, Hz. Salih'in (a.s.) Allah'ın (c.c.) mesajını insanlara ulaştırmasına mani olmak istedi. Bunun üzerine onlar helâk edildiler. Bundan çıkarılması gereken bir mesaj vardır. Peygamberlerin düşmanları, onların Allah'ın (c.c.) mesajını insanlara ulaştırmak için kullandıkları vasıtaları yok ettiklerinde, daima helâka uğrarlar.

Şems Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

2-8. Ben, güneşi ve kuşluk vaktindeki aydınlığını, onu takip eden ayı, (güneşi) iyice ortaya çıkaran gündüzü, onun (ışığını) örten geceyi, gökyüzünü ve onun yapılışını, yeryüzünü ve onun yayılışını, (insan) nefsini ve (de,) onun (kusursuz olarak) yaratılışını şahit olarak gösteriyorum.

وَالشَّمْسِ وَضُحٰيهَاۙ ٢
وَالْقَمَرِ اِذَا تَلٰيهَاۙ ٣
وَالنَّهَارِ اِذَا جَلّٰيهَاۙ ٤
وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰيهَاۙ ٥
وَالسَّمَٓاءِ وَمَا بَنٰيهَاۙ ٦
وَالْاَرْضِ وَمَا طَحٰيهَاۙ ٧
وَنَفْسٍ وَمَا سَوّٰيهَاۙ ٨

9. O, (insanın) doğasına, kötülük (yollarını) ve takva (yollarını ayırt etme yeteneğini) yerleştirmiştir.

فَاَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوٰيهَاۙ ٩

10. Şüphesiz muradına eren, (nefsini) temizleyen olacaktır.

قَدْ اَفْلَحَ مَنْ زَكّٰيهَاۙ ١٠

11. Onu (toprağa) gömen (ise,) hüsrana uğrayan olacaktır.

وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسّٰيهَاۜ ١١

12. Semûd (kavmi,) azgınlığından dolayı (peygamberlerini) yalanlamıştı.

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوٰيهَٓاۙ ١٢

13. Hani onların en talihsizi, (peygambere karşı gelmek için) ortaya çıkmıştı.

اِذِ انْبَعَثَ اَشْقٰيهَاۙ ﴿١٣﴾

14. Bunun üzerine, Allah'ın peygamberi (Salih) kendilerine, “Allah yolunda adanmış dişi deveye dokunmayın. Su içişinde, (her aşırılıktan vazgeçin,)” demişti.

فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللّٰهِ نَاقَةَ اللّٰهِ
وَسُقْيٰهَاۜ ﴿١٤﴾

15. Ancak onu yalanladılar. Böylece (dişi devenin) dizlerini kestiler. Rableri, günahları yüzünden onlara ardı ardına darbeler indirdi. Böylece (o yerleşimi de) dümdüz etti.

فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَاۙ فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ
رَبُّهُمْ بِذَنْبِهِمْ فَسَوّٰيهَاۙ ﴿١٥﴾

16. O, sonucuna (da hiç) aldırmadı.

وَلَا يَخَافُ عُقْبٰيهَا ﴿١٦﴾ ع

Sûre: 92

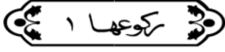
LEYL SÛRESİ

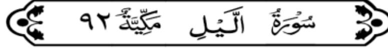
(Hicretten önce indirilmiştir.)

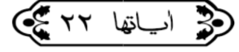
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yirmi iki ayettir.

Gündüzden sonra gecenin gelmesi gibi, Şems sûresinden sonra da Leyl sûresi gelmektedir. Bu maddi anlamda bir gece değildir. Bu sûrenin tamamında, gecenin manevi tarafları güzel bir şekilde dile getirilmiştir. Gecenin gelişinden sonra, gündüzün gelişi de mutlaka gerçekleşecektir diye müjde verilmiştir. Yüce Allah (c.c.) demiştir ki: Gece ile gündüzün etkilerinin birbirlerinden farklı olması gibi, insanoğlunun çabaları da, ya gece gibi karanlık yahut ta gündüz gibi aydın olur. Her insana, kendi amelleri yahut düşüncelerine göre karşılık verilir. O bakımdan Allah'ın (c.c.) takvasını benimseyerek, O'nun hoşnutluğunu kazanmak için O'nun yolunda, yoksulların yararına mallarını harcayanlar ve kendilerine ulaştığında doğru sözü kabul edip, onu destekleyenler için, Yüce Allah (c.c.) bütün yolları kolaylaştırır. Ancak kim cimriliğin sonuçlarına aldırış etmez ve hayırlı bir söz kendisine ulaşınca onu yalanlayıp reddederse, Yüce Allah (c.c.) da onun yolculuğunu zorlaştırır.

Kısacası, kötü vasıfları bu sûrede beyan edilen kimseler, alevlenen ateşin içine atılacak olmaları sebebiyle korkutulmaktadırlar. Ancak malını hayırlı işler için harcayan ve takvayı benimseyen kimse, öyle bir ateşe atılmaktan kurtarılacaktır.

Leyl Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2-4. (Ortalığı) iyice örttüğünde geceyi, aydınlandığında (da) gündüzü ve erkekle dişiyi yaratanı şahit olarak gösteriyorum.

وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰىۙ ﴿٢﴾
وَالنَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰىۙ ﴿٣﴾
وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰىۙ ﴿٤﴾

5. Şüphesiz çabalarınız birbirlerinden farklıdır.

اِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتّٰىۜ ﴿٥﴾

6-8. Onun için kim (elindekini Allah yolunda) verdiyse, takvayı benimsediyse ve en güzel iyiliği tasdik ettiyse, Biz ona mutlaka kolaylıklar sağlayacağız.

فَاَمَّا مَنْ اَعْطٰى وَاتَّقٰىۙ ﴿٦﴾
وَصَدَّقَ بِالْحُسْنٰىۙ ﴿٧﴾
فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرٰىۜ ﴿٨﴾

9-11. (Ancak) kim cimrilik ettiyse, hiç aldırmadıysa ve en güzel iyiliği yalanladıysa, Biz onu mutlaka sıkıntıya sokacağız.

وَاَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنٰىۙ ﴿٩﴾
وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰىۙ ﴿١٠﴾
فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرٰىۜ ﴿١١﴾

12. Helâk olacağı zaman, malı kendisine hiç fayda vermeyecektir.

وَمَا يُغْن۪ي عَنْهُ مَالُهُٓ اِذَا تَرَدّٰىۜ ﴿١٢﴾

13. Doğru yol göstermek, kesinlikle Bize farzdır.

اِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدٰىۘ ﴿١٣﴾

14. Şüphesiz her şeyin sonucu (da,) başlangıcı (da) Bizim elimizdedir.

وَاِنَّ لَنَا لَلْاٰخِرَةَ وَالْاُولٰى ﴿١٤﴾

15. Artık sizleri alevli bir ateşten uyarıyorum.

فَاَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظّٰى ﴿١٥﴾ ج

16-17. Ona, (hakkı) yalanlayan ve sırtını çeviren en büyük bahtsız dışında, kimse girmeyecek.

لَا يَصْلٰيهَٓا اِلَّا الْاَشْقٰى ﴿١٦﴾ لا

اَلَّذ۪ى كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ﴿١٧﴾ ط

18-19. (Manen) temiz olmak için (Allah yolunda) malını veren (ve) çok takva sahibi kimse (ise,) ondan kesinlikle uzak tutulacaktır.

وَسَيُجَنَّبُهَا الْاَتْقٰى ﴿١٨﴾ لا

اَلَّذ۪ى يُؤْت۪ى مَالَهُ يَتَزَكّٰى ﴿١٩﴾ ج

20. Onun üzerinde kimsenin mükâfatlandırılacak bir ihsanı (da) yoktur.

وَمَا لِاَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزٰٓى ﴿٢٠﴾ لا

21. Ancak Yüce Rabbinin rızasını elde etmek üzere, o (malını) harcar

اِلَّا ابْتِغَٓاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْاَعْلٰى ﴿٢١﴾ ج

22. O (da,) mutlaka (ondan) razı olacaktır.

ع ١ ٢٢ ١٧

وَلَسَوْفَ يَرْضٰى ﴿٢٢﴾ ع

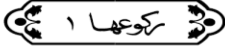
Sûre: 93

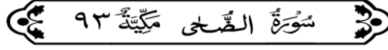
DUHÂ SÛRESİ

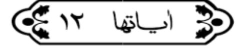
(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte on iki ayettir.

Bu sûrede, yine çok aydınlık bir günün müjdesi verilmiş ve ondan sonra tekrar gelmekte olan bir geceden bahsedilmiştir. Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.) hitaben, Yüce Allah (c.c.) seni tek başına bırakmayacak ve senin gelecek her saatin, geçmiş her saatinden daha hayırlı olacaktır denmiştir. Daha sonra kendisine müjde verilmiş ve Yüce Allah (c.c.) sana birçok nimetler ihsan edecek, diye söz verilmiştir. Ayrıca kendisine nasihatte bulunulmuştur. Ona, öksüz ve yetimlere karşı iyi davran, dileneni azarlama ve nimetlerin, hâşâ biteceğinden korkarak onları insanlardan gizleme denmiştir. Sen, Allah (c.c.) yolunda ne kadar harcarsan, Yüce Rabbin (c.c.) onu daha da artıracaktır, diye de buyrulmuştur.

Duhâ Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2-3. Ben, aydınlanan gündüzü ve iyice kararan geceyi şahit olarak gösteriyorum.

وَالضُّحٰىۙ ﴿٢﴾

وَالَّيْلِ اِذَا سَجٰىۙ ﴿٣﴾

4. Rabbin seni ne terk etti, ne (de sana) gücendi.

مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلٰىۜ ﴿٤﴾

5. Şüphesiz senin gelecek (her saatin,) geçmiş (her saatinden) daha hayırlıdır.

وَلَلْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الْاُو۫لٰىۜ ﴿٥﴾

6. Rabbin sana (dilediğini) mutlaka verecek. Böylece sen (de) hoşnut olacaksın.

وَلَسَوْفَ يُعْط۪يكَ رَبُّكَ فَتَرْضٰىۜ ﴿٦﴾

7. (Rabbin) seni yetim bulup, barındırmadı mı?

اَلَمْ يَجِدْكَ يَت۪يماً فَاٰوٰىۖ ﴿٧﴾

8. Seni (Allah'ın sevgisinde) kaybolmuş buldu. Sonra (da sana) doğru yol gösterdi.[1]

وَوَجَدَكَ ضَٓالاًّ فَهَدٰىۖ ﴿٨﴾

9. Seni, ailesi geniş gördü.[2] Sonra (da seni) varlıklı kıldı.

وَوَجَدَكَ عَٓائِلاً فَاَغْنٰىۜ ﴿٩﴾

10. O halde, (öksüz ve) yetime sakın sert davranma!

فَاَمَّا الْيَت۪يمَ فَلَا تَقْهَرْۜ ﴿١٠﴾

11. Dileneni (de) azarlama.

وَاَمَّا السَّٓائِلَ فَلَا تَنْهَرْۜ ﴿١١﴾

12. Rabbinin nimetini ise çok beyan et.

ع ١٢ ١٨

وَاَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١٢﴾

---

[1] Yani, Allah'a (c.c.) ulaşan en doğru yolu gösterdi.

[2] Burada " عَائِلاً " kelimesiyle, manevi olarak Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) ümmetine işaret edilmiştir.

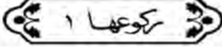
Sûre: 94

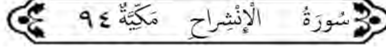
İNŞİRÂH SÛRESİ

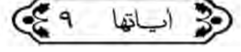
(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte dokuz ayettir.

Bu sûrenin bir diğer adı da "E'lem Neşrah"dır. Burada, "Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) güzel sıfatları beyan edilmiştir. Kendisine şöyle denmiştir: Ey Habibim! Biz göğsünü açmadık mı? Taşıdığın emanet yükünün sorumluluğunu eda etmeni sağlamadık mı? Senin zikrini yüceltmedik mi? Onun için bu ebedi doğruluğu daima hatırında tut (ve bil ki,) her zorluktan sonra kolaylık gelir. Dünyevi ve manevi olarak, daimi usul, işte budur. Onun için gündüz işlerinden ayrılınca, geceleyin Yüce Rabbinin (c.c.) huzurunda durarak nafile namaz kıl ve O'nun sevgisiyle de kalbin teselli bulsun.

İnşirâh Sûresi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

اَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَۙ ﴿٢﴾

2. Senin için, göğsünü açmadık mı?

وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَۙ ﴿٣﴾
اَلَّذ۪ٓي اَنْقَضَ ظَهْرَكَۙ ﴿٤﴾

3-4. Belini bükmüş olan yükünü, üzerinden (alıp) indirmedik mi?

وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَۜ ﴿٥﴾

5. Senin için, zikrinin (şanını da) yükselttik.

فَاِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًاۙ ﴿٦﴾

6. Şüphesiz, (bu) sıkıntı ile birlikte (artık büyük bir) başarı (da mukadderdir.)

اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًاۜ ﴿٧﴾

7. (Biz tekrar ediyoruz.) Şüphesiz, (bu) sıkıntı ile birlikte (artık büyük bir) başarı (da mukadderdir.)[1]

فَاِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْۙ ﴿٨﴾
ع ١٩ وَاِلٰى رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿٩﴾

8-9. O halde, vakit buldukça (Rabbin ile görüşmek için) çabala ve ancak Rabbine yönel.

---

[1] Bu ayet-i kerimelerde “ألعسر” ve “يسر” kelimeleri geçmektedir. İlk kelime, Arapça dilbilgisine göre marife (az miktarlı) olarak kullanılmış, diğeri ise nakire (çok miktarlı) olarak verilmiştir. Buna göre ayetlerde, Resûlüllah’ın (s.a.v.) uğradığı sıkıntılar geçici, başarılar ise ebedi olacaktır denilmektedir.

Sûre: 95

TÎN SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

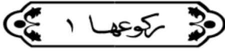
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte dokuz ayettir.

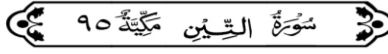
İnşirah sûresinden sonra, Tîn sûresi gelir. Bu da, her zorluğun ardından kolaylığın gelişinin açıklamasıdır.

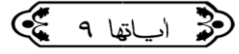
Bu sûrede hiç sona ermeyecek bir evrimden bahsedilmiştir. “İncir” Hz. Âdem’e (a.s.), “Zeytin” Hz. Nuh’a (a.s.), Yüce Allah’ın (c.c.) üzerinde tecelli ettiği “Tûr” Hz. Musa’ya (a.s.) ve sonunda “Beled-ül Emin” yani emniyetli bir belde olan Mekke de, Hz. Resûlüllah’a (s.a.v.) işaret etmek üzere şahit olarak gösterilmişlerdir. Bilindiği gibi Mekke, Hz. Resûlüllah’ın (s.a.v.) çıkış yeridir.

Bu sûrede, aşağıdan yukarıya doğru olan manevi ilerleme vasıtasıyla, Yüce Allah’ın (c.c.) insanoğlunu ilkel seviyelerden geliştirerek son evrim aşamalarına ulaştırdığına da işaret edilmiştir. Ancak eğer bedbahtın biri ondan istifade etmezse, Yüce Allah’ın (c.c.) onu ilkel seviyelere geri döndürüp, en aşağılık hale getireceği de yine burada beyan edilmiştir. Buna göre hiç sona ermeyecek bir gerilemeden bahsedilmiştir. Oysa inanıp, yerli yerinde iyi işler yapanların ilerlemeleri sonsuz olacaktır.

Bundan sonra kim Hz. Muhammed-i Mustafa’yı (s.a.v.) yalanlarsa, Yüce Allah (c.c.) onun hakkında en doğru karar veren olacaktır.

Tîn Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2-4. Ben, incir ile zeytini, Tûr-ı Sinîn’i ve bu emniyetli şehri şahit olarak gösteriyorum.[1]

وَالتّ۪ينِ وَالزَّيْتُونِۙ ﴿٢﴾
وَطُورِ س۪ين۪ينَۙ ﴿٣﴾
وَهٰذَا الْبَلَدِ الْاَم۪ينِۙ ﴿٤﴾

5. Biz insanı, evrimi bakımından en uygun biçimde yarattık.[2]

لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ ف۪ٓي
اَحْسَنِ تَقْو۪يمٍۘ ﴿٥﴾

6. Sonra onu, aşağıların en aşağısı (durumuna) döndürdük.[3]

ثُمَّ رَدَدْنَاهُ اَسْفَلَ سَافِل۪ينَۙ ﴿٦﴾

7. Ancak iman edip, (yerli yerinde) iyi işler yapanlar (bundan) müstesnadır. Onlara, ardı arkası kesilmeyen (güzel) karşılıklar vardır.

اِلَّا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَلَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍۜ ﴿٧﴾

8. Öyleyse din konusunda seni ne yalanlar ki?

فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدّ۪ينِۜ ﴿٨﴾

9. Allah, karar verenlerin en (iyi) karar vereni değil midir?

ع ١ ٩ ٢٠ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَحْكَمِ الْحَاكِم۪ينَ ﴿٩﴾

---

[1] “İncir” kelimesiyle Hz. Âdem’e (a.s.) ve insanoğlunun doğasının eksiksiz olduğuna işaret edilmiştir. “Zeytin” kelimesiyle de Hz. Nuh’a (a.s.) işaret edilmiştir. “Tûr-ı Sinîn” ile de Hz. Musa’ya (a.s.) işaret edilmiştir. “Sinîn” aslında “Seyna”nın çoğul hali olup, sıradağlar anlamındadır. “Emniyetli şehir” kelimeleriyle ise, Mekke’nin Hz.Resûlüllah (s.a.v.) vasıtasıyla emniyetli kılındığı ve gelecekte de emniyetinin korunacağı açıklanmıştır.

[2] “Takvîm” kelimesinin bu anlamı için bkz. El-Münced ve Müfredat; İmam Ragıb. Buna göre, Allah (c.c.) insanı en ilkel durumdan, en gelişmiş durumuna getirmiştir. Bu evrim durmadan devam etmektedir. Ancak Yüce Allah (c.c.) karşısında nankörlük eden fâsıklar, tekrar en ilkel durumlarına geri getirilirler.

[3] Hz. Resûlüllah (s.a.v.) tarafından bildirilen: “Ahir zamanda Müslümanlar’ın fesada uğrayacakları dönemde, ulemalarının gök kubbe altındaki en aşağılık kimseler olacağı,” hadisi bunun için çok iyi bir örnektir. (Bkz. Mişkât; Kitab-ul İlm)

Sûre: 96

ALAK SÛRESİ

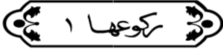
(Hicretten önce indirilmiştir.)

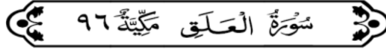
Bu ilk indirilen sûredir ve Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yirmi ayettir.

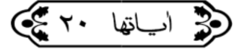
Vahyin inmesi bu sûre ile başlamıştır. Yüce Allah (c.c.) Hz. Resûlüllah'a (s.a.v.), her varlığı yaratmış olan "Rabb" ismiyle okumasını emir buyurmuştur. Sonra ikinci defa "İkra" diyerek, herkesten daha fazla saygıya değer Rabbin adıyla "Oku," diye emir buyurmuştur. O'nun, bütün insani ilerlemelerin sırrını "Kalem"de topladığı da kendisine beyan edilmiştir. Eğer insana kalem ve yazı yazma yeteneği bahşedilmeseydi, hiçbir ilerleme mümkün olmazdı.

Daha sonra ibadete mani olan her kişi uyarılmıştır. Denmiştir ki: Eğer vazgeçmezse, Biz onu alın saçlarından yakalarız. O, hangi yardımcısını isterse yardımına çağırsın. Biz de çok şiddetli azap veren Cehennem meleklerini çağırırız.

Böylece o kötü sonuçtan, insanlar korkutulmuşlardır.

Alak Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

2. (Her şeyi) yaratan Rabbinin adıyla oku!

اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذ۪ي خَلَقَۚ ٢

3. O, insanı kan pıhtısından yaratmıştır.

خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍۚ ٣

4. Oku! Senin Rabbin sonsuz kerem edendir.

اِقْرَأْ وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُۙ ٤

5. O, kalem ile ilim öğretmiştir.

اَلَّذ۪ي عَلَّمَ بِالْقَلَمِۙ ٥

6. İnsana, hiç bilmediğini öğretmiştir.

عَلَّمَ الْاِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْۜ ٦

7-8. Hayır (sandığınız gibi) değil! Şüphesiz insan kendini doygun sayıp, haddi aşmaktadır.

كَلَّٓا اِنَّ الْاِنْسَانَ لَيَطْغٰىۙ ٧

اَنْ رَاٰهُ اسْتَغْنٰىۜ ٨

9. Şüphesiz dönüş, ancak Rabbinedir.

اِنَّ اِلٰى رَبِّكَ الرُّجْعٰىۜ ٩

10-11. Yüce bir kulu, namaz kılarken alıkoyanın (halini hiç) düşündün mü?

اَرَاَيْتَ الَّذ۪ي يَنْهٰىۙ ١٠

عَبْداً اِذَا صَلّٰىۜ ١١

12-14. Eğer (namaz kılan) doğru yol üzerinde ise veya takvayı benimsemeyi emrediyorsa, (ancak onu alıkoyan yine de hakkı) yalanlıyorsa ve (ondan) yüz çeviriyorsa, (o zaman sonu ne olacak?)

اَرَاَيْتَ اِنْ كَانَ عَلَى الْهُدٰىۙ ١٢

اَوْ اَمَرَ بِالتَّقْوٰىۜ ١٣

اَرَاَيْتَ اِنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰىۜ ١٤

أَلَمْ يَعْلَمْ بِأَنَّ اللّٰهَ يَرٰى ۝١٥

15. O, Allah’ın her şeyi gördüğünü bilmiyor mu?

كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ۝١٦

16. Hayır, (sandığınız gibi) değil! Eğer vazgeçmezse, (onu) alnındaki (saçlarından tutup) sürükleyeceğiz.

نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ۝١٧

17. (Onu) hem yalancı, hem (de) hata işleyen alnın (saçlarından tutup sürükleyeceğiz.)

فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ۝١٨

18. Öyleyse o, dostlarını çağırsın.

سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ۝١٩

19. Biz (de) Cehennem meleklerini çağırırız.

كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ۩ ۝٢٠

20. Hayır (sandığınız gibi) değil. Sen böylesine uyma. Ancak (Rabbinin huzurunda) secde et ve O’na yaklaşmaya (çalış.)

Secde Ayeti [1]

[1] Bkz.: Dipnot 7:207

Sûre: 97

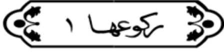
KADİR SÛRESİ

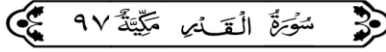
(Hicretten önce indirilmiştir.)

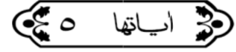
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte altı ayettir.

Bu sûrede, vahyi indirilmeye başlanan Kur'an-ı Kerim, her çeşit karanlık geceleri aydınlatma gücüne sahiptir diye bir müjde verilmiştir. Burada, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) çağında bulunan kötülüğün her tarafa yayıldığı kapkara bir geceden bahsedilmiştir. Yüce Allah'ın (c.c.) aşkına boğulmuş olan Hz. Muhammed-i Mustafa'nın (s.a.v.) duaları neticesinde, karanlık geceler sona ermiş ve yeni bir sabah doğmuştur. Yani nuru Kıyamet'e kadar sürecek olan Kur'an-ı Kerim indirilmiştir. Bu vahiy, tam olarak gün doğana kadar inmeye devam edecek denilmiştir.

Daha sonra ise, Kadir gecesinin saati, bir insanın tüm ömrü boyunca çabaladıklarından daha hayırlıdır, yeter ki insana o saat nasip olsun diye de buyrulmuştur.

Kadir Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Şüphesiz Biz, (bu Kur'an'ı[1]) kadir gecesinde indirdik.

اِنَّآ اَنْزَلْنٰهُ فِيْ لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿٢﴾

3. Kadir gecesinin ne olduğunu, sana ne bildirsin?

وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٣﴾

4. Kadir gecesi, bin aydan daha iyidir.

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ اَلْفِ شَهْرٍ ﴿٤﴾

5. Melekler ile Ruh-ül Kudüs, o (gece) Rablerinin emriyle her konu için iner (dururlar.)

تَنَزَّلُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوْحُ فِيْهَا
بِاِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ اَمْرٍ ﴿٥﴾

6. (O, hep) selamettir. Bu, gün doğana kadar (da devam eder.)

سَلٰمٌ هِيَ حَتّٰى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٦﴾

[1] Yahut diğer bir anlam olarak, Yüce Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed-i Mustafa'ya (s.a.v.) işaret edilmiştir.

Sûre: 98

BEYYİNE SÛRESİ

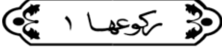
(Hicretten sonra indirilmiştir.)

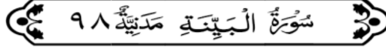
Bu sûre Medine devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte dokuz ayettir.

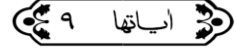
Geçen sûrede, Kadir gecesinde indirilen vahiy, gün ışığı gibi her konuya açıklık getirecek denmiştir. Bu sûrede ise, Biz geçmiş peygamberlere de bir nevi Kadir gecesi ihsan etmiştik, yoksa onlar sadece kendi çabalarıyla kendi çağlarının karanlıklarını sabaha dönüştüremezlerdi, diye buyrulmuştur

Daha sonra Hz.Resûlüllah'a (s.a.v.) hitaben, bütün geçmiş peygamberlere indirilen İlâhi Kitaplar'ın özetini, senin talimatlarında bir araya getirdik denmiştir. Bu talimatlarının özeti, insanların dinlerini Yüce Allah'a (c.c.) halis kılmaları, O'na ibadet etmeleri, namazı ayakta tutmaları ve zekât vermeleridir. Bu, kendisi de ebedi olarak var olacak ve insanoğlunu da daima doğru yolda tutacak olan dindir.

Daha sonra kâfirlerin kötü, inananların ise hayırlı sonuca varacakları açıklanmıştır. Ebedi olarak kalacak olan din gelince, isteyen herkes ona tabi olarak hayırlı sonuca varmak veya onu reddederek kötü sonuca ulaşmak konusunda serbesttir diye buyrulmuştur.

Beyyine Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2-4. Ehl-i Kitap ve müşriklerden kâfirlik etmiş olanlar, kendilerine apaçık bir delil, (yani) içinde kalıcı olan (ve insanları) ayakta tutan talimatlar bulunan pak sahîfeleri okuyan Allah'ın Resûlü gelmedikçe, kâfirliklerinden asla vazgeçecek değillerdi.

لَمْ يَكُنِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ
وَالْمُشْرِكِيْنَ مُنْفَكِّيْنَ حَتّٰى تَاْتِيَهُمُ
الْبَيِّنَةُ ۙ۝٢
رَسُوْلٌ مِّنَ اللّٰهِ يَتْلُوْا صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ۙ۝٣
فِيْهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ؕ۝٤

5. Kendilerine Kitap verilenler, ancak onlara açık bir delil (olarak Peygamber) geldikten sonra, çeşitli hiziplere bölündüler.

وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ اِلَّا مِنْۢ
بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنَةُ ؕ۝٥

6. Oysa onlara, dini ancak (Allah'a) halis kılmaları, daima O'na eğilip yalnızca Allah'a ibadet etmeleri, namazı ayakta tutmaları ve zekât vermeleri emredilmişti. Kalıcı talimata (sahip) din, işte budur.

وَمَاۤ اُمِرُوْۤا اِلَّا لِيَعْبُدُوا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ
لَهُ الدِّيْنَ ۙ۬ حُنَفَآءَ وَيُقِيْمُوا الصَّلٰوةَ
وَيُؤْتُوا الزَّكٰوةَ وَذٰلِكَ دِيْنُ الْقَيِّمَةِ ؕ۝٦

7. Şüphesiz Ehl-i kitap ve müşriklerden inkâra (devam) edenler, Cehennem ateşinde uzun süre kalacaklar. En kötü yaratıklar, işte onlardır.

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ
وَالْمُشْرِكِيْنَ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ
اُولٰٓئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ؕ۝٧

8. Şüphesiz iman eden (ve yerli yerinde) iyi işler yapanlarsa, işte yaratıkların en iyileri (de,) ancak onlardır.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۙ
أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ۘ ﴿٨﴾

9. Rablerinin Katında onların mükâfatları, içinde ırmaklar akan daimi bahçelerdir. Orada ebediyen kalacaklar. Allah onlardan razı oldu, onlar (da Allah'tan) razı oldular. Bu, ancak Rabbinden korkan içindir.

جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
أَبَدًا ۘ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۘ
ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ۚ ﴿٩﴾ ع ١ ٩ ٢٣

Sûre: 99

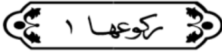
ZİLZÂL SÛRESİ

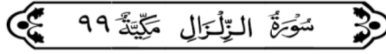
(Hicretten önce indirilmiştir.)

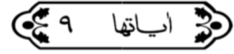
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte dokuz ayettir.

Bu sûrede, ahir zamanda gerçekleşecek bazı değişimlerden bahsedilmiştir. Bunlar neticesinde insanoğlu, kudret yasalarına üstün çıktığını zannedecektir. Oysa yeryüzü yalnız Rabbinin (c.c.) emriyle kendi sırlarını açığa vuracaktır. O zaman, insanların bu dünyada da cezalarının yahut mükâfatlarının verilmesi için belli bir gün olacaktır. O gün onlar maddi ilerlemenin kendilerine, birbirleriyle savaşarak kötü bir duruma düşmeleri dışında bir şey kazandırmadığını görecekler. İşte o gün, insanoğlu hem en küçük hayrın mükâfatını, hem de en küçük kötülüğün cezasını bulmuş olacaktır.

Bu sûrenin başında yeryüzünün kendi yüklerini dışarı atacağından bahsedilmiştir. Sûrenin sonunda ise bu konu devam ettirilmiştir ve yalnız büyük hayırların yahut günahların hesabı sorulmayacak, aksine bir kimse, eğer zerre kadar bir hayrı varsa, onun mükâfatını bulacak ve de benzer şekilde zerre kadar bir kötülük yapmışsa, onun da cezasını çekecek denmiştir.

Zilzâl Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

2-5. Yeryüzünün kendi depremiyle sarsılacağı, yerkürenin ağırlıklarını dışarı atacağı ve insanın, “Ne oluyor buna?” diyeceği zaman, o gün (yeryüzü) tüm (gizli) haberlerini anlatacaktır.

اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَاۙ ٢
وَاَخْرَجَتِ الْاَرْضُ اَثْقَالَهَاۙ ٣
وَقَالَ الْاِنْسَانُ مَا لَهَاۚ ٤
يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ اَخْبَارَهَاۙ ٥

6. Çünkü Rabbin, ona (böyle) vahiy etmiştir.

بِاَنَّ رَبَّكَ اَوْحٰى لَهَاۜ ٦

7. O gün insanlar, kendilerine amelleri gösterilsin diye, dağınık (bir) halde çıkacaklar.

يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ اَشْتَاتًاۙ
لِيُرَوْا اَعْمَالَهُمْۜ ٧

8. Kim zerre kadar bir iyilik yaptıysa, onu görecektir.

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُۜ ٨

9. Kim zerre kadar bir kötülük yaptıysa, o (da) onu görecektir.

وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ٩ ع

Sûre: 100

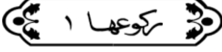
ÂDİYÂT SÛRESİ

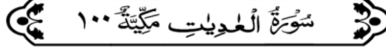
(Hicretten önce indirilmiştir.)

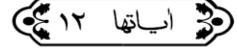
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte on iki ayettir.

Dünyevi amaçlar için yapılan savaşlardan bahsedildikten sonra, şimdi de Hz. Resûlüllah (s.a.v.) ile ashabının (r.a.) öz savunmaları açıklanmıştır. Bu daha farklı ve daha hayırlıdır denip, düşmana saldırırken nallarından kıvılcımlar saçan hızlı atlar da bu konuda şahit gösterilmişlerdir. Bu en yüce cesaretin alâmetidir, çünkü dünya kavimleri arasındaki savaşlarda, saldırılar daima gizli olarak yapılır.

Daha sonra, insanoğlunun Rabbine (c.c.) son derece nankörlük ettiği, kendisinin de buna tanık olduğu ve dünya malını da aşırı sevdiği beyan edilmiştir. Burada bütün dünya savaşlarının, dünya malı uğruna yapıldığına işaret edilmiştir. Peki insanoğlu, yerin bütün sırlarının ortaya çıkarıldığı ve insanların kalplerinde bulunan gizli sırların ifşa edildiği zaman, Yüce Allah'ın (c.c.), insanların durumlarından tamamen haberdar olacağını, bilmiyor mu?

Âdiyât Sûresi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًاۙ ﴿٢﴾
فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًاۙ ﴿٣﴾
فَالْمُغ۪يرَاتِ صُبْحًاۙ ﴿٤﴾
فَاَثَرْنَ بِه۪ نَقْعًاۙ ﴿٥﴾
فَوَسَطْنَ بِه۪ جَمْعًاۙ ﴿٦﴾

2-6. Göğüslerinden ses çıkararak hızla koşan atları, (ayak) darbeleriyle kıvılcımlar çıkaranları, sonra sabah (erkenden) saldıranları, ardından o (saldırı ile) toz kaldıranları ve sonunda o (toz ile) bir ordunun içine dalanları, şahit olarak gösteriyorum.

اِنَّ الْاِنْسَانَ لِرَبِّه۪ لَكَنُودٌۚ ﴿٧﴾

7. Şüphesiz insan, Rabbine (karşı) çok nankördür.

وَاِنَّهُ عَلٰى ذٰلِكَ لَشَه۪يدٌۚ ﴿٨﴾

8. O, buna kesinlikle şahittir.

وَاِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَد۪يدٌۜ ﴿٩﴾

9. Şüphesiz o, mal sevgisinde (de) çok ileri gitmiştir.

اَفَلَا يَعْلَمُ اِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِۙ ﴿١٠﴾
وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِۙ ﴿١١﴾
اِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَخَب۪يرٌ ﴿١٢﴾ ع ١ ١٢ ٢٥

10-12. O, mezarlardakilerin[1] dışarı çıkarılacağı ve kalplerdekinin ortaya konulacağı zaman (geldiğinde,) şüphesiz Rablerinin, o gün kendilerinden mutlaka iyice haberdar olacağını bilmez mi?

[1] Arkeoloji ilmine ve arkeolojik çalışmalara işaret edilmiştir.

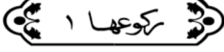
Sûre: 101

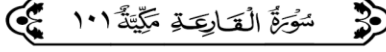
KÂRİA SÛRESİ

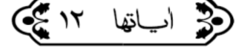
(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte on iki ayettir.

Bu sûre, geçen sûrede ileri sürülen uyarıyı tekrarlamaktadır. İnsanoğlunu gaflet uykusundan uyandırmak üzere korkunç bir ses kapılarını çalacaktır. Bu neyin sesidir? Tekrar düşünün, bu ses nedir? İnsanlar bir gün, korkunç savaşların helâketleri neticesinde çekirgeler gibi sağa sola dağılacaklar. Dağlar da atılmış yüne dönecek. Burada dağlardan, dünyadaki büyük maddi güçler kastedilmiştir. Bu sûrede, kesinlikle ahiretteki Kıyamet'ten bahsedilmemiştir. O zaman dağlar paramparça edilmeyecektir. İşaret edilen devirde ise, ellerinde ağır savaş silahları bulunan kavimler zafere ulaşacaklardır. Ancak savaş malzemeleri yetersiz olan kavimler ise, savaşın haviyesine düşürüleceklerdir. "Haviye," alevlenen kızgın ateş demektir.

Kâria Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. (İnsanları gaflet uykusundan uyandıran) dehşet veren bir ses.

اَلْقَارِعَةُۙ ﴿٢﴾

3. Nedir (bu) korkunç ses?

مَا الْقَارِعَةُۚ ﴿٣﴾

4. (Bu) korkunç sesin ne olduğunu, sana ne bildirsin?

وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا الْقَارِعَةُۜ ﴿٤﴾

5. O gün insanlar, (her tarafa) dağılmış çekirgeler gibi olacaklar.

يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِۙ ﴿٥﴾

6. Dağlar (da) atılmış yün gibi olacak.

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِۜ ﴿٦﴾

7-8. Artık kimin (amel) tartıları ağır geldiyse, o (mutlaka) hoşnutluk veren bir yaşantı içinde bulunacak.

فَاَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَاز۪ينُهُۙ ﴿٧﴾

فَهُوَ ف۪ي ع۪يشَةٍ رَاضِيَةٍۜ ﴿٨﴾

9-10. (Ancak) kimin (amel) tartıları hafif geldiyse, onun (da) anası Haviye olacak.[1]

وَاَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَاز۪ينُهُۙ ﴿٩﴾

فَاُمُّهُ هَاوِيَةٌۜ ﴿١٠﴾

11. Onun ne olduğunu, sana ne bildirsin?

وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا هِيَهْۜ ﴿١١﴾

12. (O, alevlenen) kızgın bir ateştir.

ع ١ ١٢ ٢٦ نَارٌ حَامِيَةٌ ﴿١٢﴾

---

[1] Yani, böyle bir kimsenin kalacağı yer “Haviye” diye adlandırılan Cehennem olacaktır. Burada Cehennem bir anaya benzetilmiştir. Yani Cehennem’e giren, orada ebediyen kalmayacaktır. Aksine, aynı bir bebeğin belli bir süre ana karnında kaldıktan sonra dışarı çıkması gibi, Cehennemdekiler de belli bir müddet tamamlandıktan sonra dışarı çıkacaklar. Bundan da anlaşılacağı üzere, Cehennem ebedi değildir. Bu gerçeği beyan eden hadis şöyledir:

„ يَأْتِي عَلَى جَهَنَّمَ زَمَانٌ لَيْسَ فِيهَا أَحَدٌ وَ نَسِيمُ الصَّبَا تُحَرِّكُ أَبْوَابَهَا „

Yani, Cehennem’de kimsenin bulunmadığı bir zaman gelecek. Öyle ki, rüzgar kapıları gıcırdatacak. (Mealim-üt-Tenzil Tefsiri; Hûd sûresi; ayet no:107)

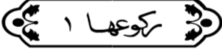
Sûre: 102

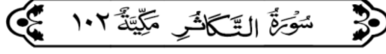
TEKÂSÜR SÛRESİ

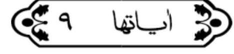
(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte dokuz ayettir.

Bu sûrede insanoğluna bir uyarıda bulunulmuş ve onun para ve mal sevgisini mezara kadar taşıyacağı belirtilmiştir. Böylece bu sûrede büyük uluslar uyarılmış ve bu uyarılmadan sonra da helâk edilecekleri bildirilmiştir. Bu arada bazı zayıf kavimlerin durumu da beyan edilmiştir. Mal ve para elde etme arzularını gerçekleştirmek için, mezarları ziyaret etmekten bile vazgeçmeyecekleri burada ifade edilmiştir. Bu vesile ile, insanoğlu iki defa uyarılmıştır. Hem maddiyatçı uluslara, hem de vesvese veya kuruntulara inanan sözde dindarlara, hangi sonuçların kendilerini beklediği bildirilmiştir. Onlar için alevlendirilmiş olan ateşten haberdar edilecekleri, sonra da onu gözlerinin önünde bulacakları ve nihayet ona atılacakları zaman, kendilerine şimdiden söylenmiştir. Onlara, körü körüne dünya nimetlerini talep etmek size ne kazandırdı, diye sorulacağı da belirtilmiştir.

Tekâsür Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. Birbirinizi geçme çabası, sizleri gafil kıldı.

اَلْهٰيكُمُ التَّكَاثُرُۙ ﴿٢﴾

3. Hatta mezarları (bile) ziyaret ettiniz.

حَتّٰى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَۜ ﴿٣﴾

4. Hayır (sandığınız gibi) değil. Siz mutlaka öğreneceksiniz.

كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَۙ ﴿٤﴾

5. Tekrar hayır! (Sizin sandığınız gibi) değil. Siz mutlaka öğreneceksiniz.

ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَۜ ﴿٥﴾

6. Hayır (sandığınız gibi) değil. Keşke kesin bilginin (son sınırına kadar) bilebilseniz!

كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَق۪ينِۜ ﴿٦﴾

7. Sizler, mutlaka Cehennem’i görürsünüz.

لَتَرَوُنَّ الْجَح۪يمَۙ ﴿٧﴾

8. Sonra sizler onu, gözle görülür kesin bilgi olarak göreceksiniz.

ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَق۪ينِۙ ﴿٨﴾

9. Ardından o gün, sizlere (refah ve) nimetler hakkında mutlaka sorulacak.

ثُمَّ لَتُسْـَٔلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّع۪يمِ ﴿٩﴾ ع ١ ٩ ٢٧

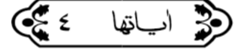
Sûre: 103

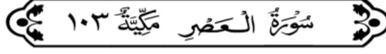
ASR SÛRESİ

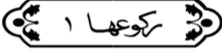
(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinin ilk günlerinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte dört ayettir.

Bu sûrede, geçen sûrelerde zikredilen ve dünya sevgisini taşıyan insanların, bu sevgi sonucunda zarar görecekleri kanıtlanmış oldu denmiştir. Sonunda öyle bir zaman gelecek ki, tüm zamanlar kendisine şahitlik edecektir. Ancak iman edip, yerli yerinde iyi amellerde bulunanlar ve haktan yana olup, insanlara da haktan yana olmayı öğütleyenler, keza kendileri sabırdan yana olup, diğer insanlara da sabırlı olmalarını telkin edenler, bundan müstesnadırlar. Bu insanlar, zararda olmayacaklar.

Asr Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ١

2. (Her) çağı şahit olarak gösteriyorum.

وَالْعَصْرِۙ ٢

3. İnsan, şüphesiz (büyük bir) hüsran içindedir.

اِنَّ الْاِنْسَانَ لَف۪ي خُسْرٍۙ ٣

4. Ancak inanan ve (yerli yerinde) iyi işler yapan, (hakka bağlı kalıp) birbirlerine (de) hakkı telkin eden ve (sabır gösterip) birbirlerine sabrı tavsiye edenler (ise bundan) müstesnadırlar.

اِلَّا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّۙ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ٤ ع ٢٨

Sûre: 104

HÜMEZE SÛRESİ

(Hicretten önce indirilmiştir.)

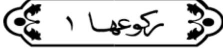
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte on ayettir.

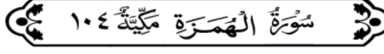
Asr sûresinden sonra Hümeze sûresi gelmektedir. Bu sûre, dünya mallarını seven ve onları elde etmek isteyen uluslar için şimdiye kadar ileri sürülen uyarıların en büyüğüdür. Burada şöyle buyrulmuştur: O günün kibirli insanı, kendisinin çokça para ve mal biriktirdiğini zannedecektir. O, elindeki parayı hiç çekinmeden kendi savunması için harcayacak ve dünyada üstünlük elde ettiğini zannedecektir. Oysa o, küçücük zerreler içinde saklanan ateşe atılacaktır. Sen, o ateşin ne olduğunu ne bilirsin?

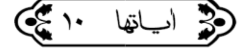
Burada doğal olarak ortaya çıkan soru, küçücük zerrede ateşin nasıl saklanabildiğidir. Burada atomun içinde saklı olan büyük gücün ateşinden bahsedilmiştir. "Hütam" kelimesi ile "Atom" kelimesi, ses olarak da benzemektedir. Bu ateş, her şeyden önce kalpleri etkilemektedir. O, uzayan sütunlar içinde saklı tutulmuştur.

Nükleer çağın özellikleri hakkında tam bilgi sahibi olmayan biri, bu sûreyi tamamen anlayamaz. Bu ateşin saklı olduğu nükleer madde, patlamadan önce uzayan sütunlar şeklindedir. Yani artmakta olan iç basıncı sonucun, önce uzamaya başlar, sonra ise ateşi insanların bedenlerini yakmadan önce onların kalplerini etkiler ve kalplerini durdurur. Atom bombasının patlaması sırasında, bu hadisenin cereyan ettiğine bütün bilim adamları şahittir. Onun alevi insanlara ulaşmadan önce, çok kuvvetli radyasyon dalgaları kalplerin durmasına sebep olur.

Bunun bir anlamı da, insan bedeninin zerrelerinde gizli bir ateştir. O belirdiğinde, insanın kalbini etkileyecek ve onu işlemez duruma sokacaktır.

Hümeze Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2-3. (İnsanları) arkalarından çekiştirip ayıplarını arayan, malı (da) toplayıp sayan için helâk vardır.

وَيْلٌ لِكُلِّ هُمَزَةٍ لُمَزَةٍۙ ﴿٢﴾
اَلَّذ۪ي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُۙ ﴿٣﴾

4. O, malının kendisini ebediyen (yaşatacağını) sanır.

يَحْسَبُ اَنَّ مَالَهُٓ اَخْلَدَهُۚ ﴿٤﴾

5. Hayır (sandığınız gibi) değil. O, mutlaka Hutame’ye atılacaktır.

كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِۘ ﴿٥﴾

6. Hutame’nin ne olduğunu, sana ne bildirsin?

وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا الْحُطَمَةُۜ ﴿٦﴾

7-8. O, tutuşturulmuş olan ve kalpleri yakan Allah’ın ateşidir.

نَارُ اللّٰهِ الْمُوقَدَةُۙ ﴿٧﴾
اَلَّت۪ي تَطَّلِعُ عَلَى الْاَفْـِٔدَةِۜ ﴿٨﴾

9-10. Şüphesiz o (ateş) onlara karşı, uzayan sütunlarda kapalı tutulmuştur.

اِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُؤْصَدَةٌۙ ﴿٩﴾
ف۪ي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ ﴿١٠﴾ ع ١ ١٠ ٢٩

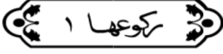
Sûre: 105

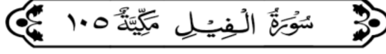
FİL SÛRESİ

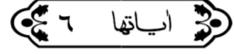
(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinin ilk günlerinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte altı ayettir.

Dünya kavimlerinin ilerlemesi, o büyük kuvvetlerin hepsinin İslâm dinini yok etmek üzere birleşecekleri zaman sona erecektir. Kur'an-ı Kerim geçmişte gerçekleşen hadiseden bahsederek şöyle der: Daha önce de, görünüşte çok büyük saygınlık ve güç sahibi olan büyük kavimler, bütün yerleşimlerin anası olan Mekke'yi mahvetmeye çalıştılar. Onlar, çok büyük fillere sahiptiler. Ancak onlar, o büyük fillerle Mekke'ye ulaşamadan, deniz kenarlarında bulunan dağların oyuklarında yuvalanmış küçük kuşlar, çiçek hastalığının mikroplarını taşıyan çakıl taşlarını onların üzerine yağdırdılar. Böylece bu korkunç hastalık bütün orduya yayıldı ve onlar çürümüş otlar gibi, ölü yığınları haline dönüştüler. Onların ölü bedenlerini kemiren kuşlar, onları hızla yere çarpmışlardır. O bakımdan gelecekte de bir ulus, eğer kuvvetine güvenip İslâm'a yahut Mekke'ye saygısızlık ederek onları yok etmeye kalkışırsa, o da fillere sahip olan orduların helâk edildiği gibi aynen helâk edilecektir.

Fil Sûresi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِاَصْحَابِ الْف۪يلِۜ ﴿٢﴾

2. Rabbinin fil sahiplerine nasıl davrandığını bilmiyor musun?

اَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ ف۪ي تَضْل۪يلٍۙ ﴿٣﴾

3. O, onların planlarını boşa çıkarmadı mı?

وَاَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا اَبَاب۪يلَۙ ﴿٤﴾

4. Üzerlerine sürüler halinde kuşlar salmadı mı?

تَرْم۪يهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجّ۪يلٍۙ ﴿٥﴾

5. O (kuşlar,) onlara pişmiş balçıktan taşlar atıyorlardı.

فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ ﴿٦﴾ ع

6. Bunun sonucu (Allah,) onları yenilip (çğnenmiş) samana çevirdi.

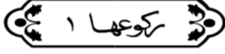
Sûre: 106

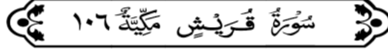
KUREYŞ SÛRESİ

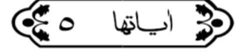
(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte beş ayettir.

Fil sûresinden hemen sonra, bu sûrede şöyle bir müjde verilmiştir. Bu olaydan önce Mekkeliler'e ait ticaret kafilelerinin yaz ve kış yaptıkları yolculuklarında, her çeşit meyve ile açlıkları ve korkuları nasıl giderildiyse ve böylece kendilerine nasıl emniyet sağlandıysa, gelecekte de bu durum aynen devam edecektir.

Kureyş Sûresi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

لِا۪يلَافِ قُرَيْشٍۙ ﴿٢﴾
اِ۪يلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَٓاءِ وَالصَّيْفِۚ ﴿٣﴾

فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِۙ ﴿٤﴾
اَلَّذ۪ٓي اَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍۙ
وَاٰمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ﴿٥﴾ ع ١ ٥ ٣١

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

2-3. Kureyş arasında irtibatı kurmak (ve) aralarındaki bağları kuvvetlendirmek üzere, (Biz) kış ve yaz yolculukları (düzenledik.)

4-5. Öyleyse onlar, kendilerini açlıktan (kurtarıp yemek) yediren ve korku (hallerini) emniyete çeviren bu Ev'in Rabbine ibadet etmelidirler.

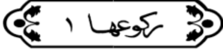
Sûre: 107

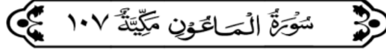
MÂÛN SÛRESİ

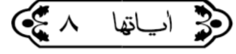
(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte sekiz ayettir.

Bu sûrenin de geçen sûreyle bir ilişkisi olduğu anlaşılmaktadır. Yüce Allah (c.c.) Müslümanlar'a birçok nimetler bahşedeceği zaman, onlar Yüce Allah (c.c.) yolunda mal harcamaktan çekinmemeli ve Rabbinin (c.c.) kendilerine öğrettiği ibadet konusunda asla gösteriş yapmamalıdırlar. Aksi takdirde onların namazları, helâk olmalarına vesile olacaktır. Aynı şekilde, onların Yüce Allah (c.c.) yolunda mal harcamaları da, ancak gösterişten ibaret olacaktır. Onlar, şöhret için büyük harcamalarda bulunacaklar, ancak yoksulların ihtiyaçlarını gideren ve en küçük gereksinmelerini karşılayacak harcamadan ise çekineceklerdir.

Mâûn Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ①
2. Sen, dini yalanlayana dikkat ettin mi?	اَرَءَيْتَ الَّذ۪ي يُكَذِّبُ بِالدّ۪ينِۜ ②
3. İşte yetimi itip kakan (da,) odur.	فَذٰلِكَ الَّذ۪ي يَدُعُّ الْيَت۪يمَۙ ③
4. O, (halkı yoksul ve) düşkünleri doyurmak için teşvik etmez.	وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْك۪ينِۜ ④
5-6. Onun için namazlarından gafil halde namaz kılanlara, yazıklar olsun.	فَوَيْلٌ لِلْمُصَلّ۪ينَۙ ⑤ اَلَّذ۪ينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَۙ ⑥
7-8. Onlar, (ancak) gösteriş yapar ve (insanların genellikle) ihtiyaç duyduklarını vermekten kaçınırlar.	اَلَّذ۪ينَ هُمْ يُرَٓاؤُ۫نَۙ ⑦ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ⑧ ع ١ ٨ ٣٢

Sûre: 108

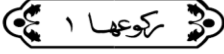
KEVSER SÛRESİ

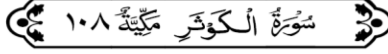
(Hicretten önce indirilmiştir.)

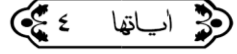
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte dört ayettir.

Mâun sûresinden sonra, Hz. Resûlüllah’a (s.a.v.) hiç bitmeyecek olan bir “Kevser” bahşedileceği müjdelenmiştir. Bunun bir anlamı, Yüce Allah (c.c.) yolunda mallarını hiç çekinmeden harcayacak olursa, Allah’ın (c.c.) kendisine tekrar tekrar mallar vermeye devam edecek olmasıdır. Ancak en büyük Kevser, kendisine Kur’an-ı Kerim’in verilmiş olmasıdır. Kur’an-ı Kerim’in konuları hiç tükenmez bir hazine gibi Kıyamet’e kadar insanoğlunun faydası için sürecektir ve hiç kimse bu konuları tam olarak da kavrayamayacaktır.

Daha sonra ise, bu yüce mükâfata karşılık Yüce Rabbine (c.c.) şükranlarını bildirmek üzere ibadet et ve özveride bulun, çünkü düşmanın nesli tükenecek, ancak senin feyzin asla sona ermeyecektir denmiştir.

Kevser Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Şüphesiz Biz, sana Kevser verdik.[1]

اِنَّٓا اَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ﴿٢﴾ ط

3. (Bunun karşısında şükranını göstermek üzere) Rabbine ibadet et ve fedakârlıkta bulun.

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿٣﴾ ط

4. Şüphesiz, ancak senin düşmanın erkek evlattan mahrum kalacaktır.[2]

اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ ﴿٤﴾ ع

ع ١ ٣٣

---

[1] Kevser, her şeyin bolluğu anlamındadır. Aynı şekilde, eli açık olana da Kevser denir.

[2] Yani, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) düşmanları manevi evlatlardan mahrum bırakılacaklar. Buna bir örnek, Ebu Cehil'in oğlu İkrime'nin (r.a.) iman ederek Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) manevi evlatlarına katılmasıdır. Böylece o, babasından uzaklaşmıştır. Bu şekilde Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) düşmanları, öz evlatlarından mahrum kalmışlardır. Diğer taraftan Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) manevi evlatları hep çoğalmaktadır. Ona manevi hazineleri dağıtan ve "Kevser" olan Mesih ve Mehdi (a.s.) de bahşedilmiştir. Aynı şekilde ona, ümmetinden "Salih," "Şehit," "Sıddîk" ve hatta "Nebi" olanların da çıkacakları müjdelenmiştir. (Bkz. 4:70 ve 33:41)

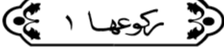
Sûre: 109

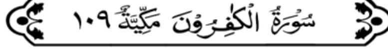
KÂFİRÛN SÛRESİ

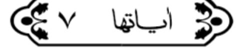
(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yedi ayettir.

Bu sûrede kâfirler tekrar uyarılmıştır. Onlara, ne ben sizin dininize tabi olacağım, ne de sizler benim dinime tabi olacaksınız denilmiştir. Onun için, siz kendi dininize tabi olun, ben de kendi dinime tabi kalacağım, diye belirtilmiştir.

Kâfirûn Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. De ki: “Ey kâfirler!”

قُلْ يَٓا اَيُّهَا الْكَافِرُونَۙ ﴿٢﴾

3. “Ben, sizin ibadet ettiğinize ibadet etmeyeceğim.”

لَٓا اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَۙ ﴿٣﴾

4. “Sizler (de,) benim ibadet ettiğime ibadet edenler olmayacaksınız.”

وَلَٓا اَنْتُمْ عَابِدُونَ مَٓا اَعْبُدُۚ ﴿٤﴾

5. “Ben (de, asla) sizin ibadet ettiğinize ibadet eden olmayacağım.”

وَلَٓا اَنَا۬ عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْۙ ﴿٥﴾

6. “Sizler (de,) benim ibadet ettiğime ibadet edenler olmayacaksınız.”

وَلَٓا اَنْتُمْ عَابِدُونَ مَٓا اَعْبُدُۜ ﴿٦﴾

7. “(O yüzden,) sizin için sizin dininiz, benim için (de) benim dinim vardır.”

ع ١ ٧ ٣٤

لَكُمْ د۪ينُكُمْ وَلِيَ د۪ينِ ﴿٧﴾

Sûre: 110

NASR SÛRESİ

(Hicretten sonra indirilmiştir.)

Bu sûre Medine devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte dört ayettir.

Bu sûrede “Kevser”in başka bir şekli beyan edilmiştir ve şöyle denmiştir: Kur’an-ı Kerim’in mükâfatları bitmeyeceği gibi, İslâm’ın zaferleri de hiç bitmeyecektir. Kavimlerin, ordular halinde İslâm’ı kabul edecekleri gün mutlaka gelecektir. İşte o zaman, görünüşte bayram etme zamanı değil, aksine istiğfar etme, yani Yüce Allah’tan (c.c.) mağfiret dileme zamanı olacaktır. Bu zaferlerin sonucunda asla kibir söz konusu olmamalıdır. Aksine daha da tevazu ile bütün bunların Yüce Allah’ın (c.c.) lütfuyla elde edildiğine inanılmalıdır. Böyle durumlarda eskisinden daha ziyade Yüce Allah’tan (c.c.) bağışlanmayı talep etmeli ve eskisinden daha fazla O’na hamd edilmelidir.

Nasr Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ①

2-3. Allah'ın yardımı ve zafer gelince, insanların Allah'ın dinine ordular halinde gireceklerini göreceksin.

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ②
وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي
دِينِ اللّٰهِ أَفْوَاجًا ③

4. O zaman, Rabbinin hamdı ile tespih et ve O'ndan bağışlanmayı dile. Şüphesiz O, tevbeleri çok kabul edendir.

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ
إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ④

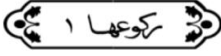
Sûre: 111

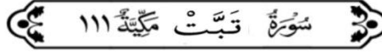
TEBBET SÛRESİ

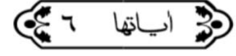
(Hicretten önce indirilmiştir.)

Bu sûre Mekke devrinin ilk günlerinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte altı ayettir.

Bu sûrenin diğer bir adı da "Leheb"dir. Ebû Leheb, Hz. Resûlüllah'ın (s.a.v.) amcasının ismiydi. O, her yerde Hz. Resûlüllah (s.a.v.) aleyhinde nefret ve düşmanlık ateşi körüklüyordu. Karısı da bu işte onun yardımcısıydı. Yüce Allah (c.c.), onun her iki eli de kesilecek demiştir. Buna göre, gelecekte de görüşleri ne olursa olsun, İslâm dini aleyhinde ateşi alevlendirenler, mutlaka küçük düşecekler. Ellerine başka bir şey de geçmeyecek. Kendilerine tabi olup ateş yakmak üzere onlara odun sağlayan kavimlerin ise, kendilerini mahvetmek ve hüsrana uğramaktan başka bir kazançları olmayacak.

Tebbet Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ١

2. Ebû Leheb'in iki eli (de) mahvoldu, kendisi (de) helâk oldu.

تَبَّتْ يَدَآ اَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ٢

3. Onun malı (da,) kazandıkları (da) işine yaramadı.

مَآ اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ٣

4-5. Şüphesiz o ve odun taşıyan karısı alevli bir ateşe girecekler.

سَيَصْلٰى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ٤

وَامْرَاَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ٥

6. Onun (karısının) boynunda (da,) hurma kabuğundan (örülmüş) sert bir ip bulunacak.

ع ٦ ٣٦

فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ ٦

Sûre: 112

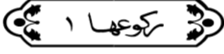
İHLÂS SÛRESİ

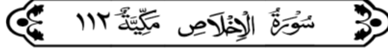
(Hicretten önce indirilmiştir.)

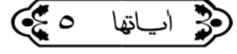
Bu sûre Mekke devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte beş ayettir.

Bu kısa bir sûre olmasına rağmen, Hıristiyanlık aleyhinde İslâm dinine nasip olacak çok yüce zaferler vaat edildiğini haber vermektedir. Bu sûrede, daha önce Yüce Allah'ın (c.c.) bir babası bulunmadığı, gelecekte de bir oğlu bulunmayacağı beyan edilmiştir. Bu bir tek cümle ile Hıristiyanlık inancının binası yıkılmış olur. Yani eğer Yüce Allah'ın (c.c.) babası yoksa, O'nda oğul edinme vasıfları nasıl oluşabilir? Yüce Allah'ın (c.c.) sözde oğlu olduğu ileri sürülen Hz. İsa (a.s.), babasından neden sıfatlarının payını almadı? Eğer baba bir oğul edindiyse, daha sonra onun oğulları neden doğmadı?

Bundan sonra Yüce Allah'ın (c.c.) bir benzerinin bulunmadığı beyan edilmiştir. Onun için hâşâ, onun oğlu bulunduğunu söylemek ve buna benzer boş sözlerde bulunmak, Yüce Allah'a (c.c.) karşı büyük bir küstahlık olup, söyleyenlere helâktan başka bir netice de getirmez.

İhlâs Sûresi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌۚ ﴿٢﴾

2. De ki: “Allah, tektir.[1]”

اَللّٰهُ الصَّمَدُۚ ﴿٣﴾

3. “Herkesin muhtaç olduğu Allah, (hiç kimseye muhtaç değildir.)”

لَمْ يَلِدْۙ وَلَمْ يُولَدْۙ ﴿٤﴾

4. “O, ne (kimseyi) doğurdu, ne (de biri tarafından) doğruldu.”

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ ﴿٥﴾ ع ١ ٣٧

5. “(Sıfatlarında da,) kimse O’na denk (veya ortak) değildir.”

[1] Bu sûrede, Yüce Allah’ın (c.c.), Kendi zatında ve sıfatlarında tek olduğu beyan edilmiştir. “Kul” kelimesi ile öncelikle Hz. Resûlüllah’a (s.a.v.) sonra da Kıyamet’e kadar var olacak her Müslüman’a, Yüce Allah’ın (c.c.) mesajını diğer insanlara ulaştırmaya devam etmeleri için emir verilmiştir.

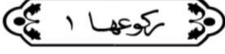
Sûre: 113

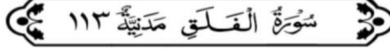
FELAK SÛRESİ

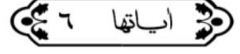
(Hicretten sonra indirilmiştir.)

Bu sûre Medine devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte altı ayettir.

Bu sûrede bir uyarıda bulunulmuş ve her yaratma neticesinde hayırdan başka kötülüklerin de olabileceği belirtilmiştir. Onun için yaratıkların kötülüklerinden, daima Yüce Allah'a (c.c.) sığınmak için dua edin. Keza bir defa daha, bütün dünyaya musallat olacak karanlık bir gecenin şerrinden de, Yüce Allah'a (c.c.) sığının. Aynı şekilde bir insanı diğerinden ve bir ulusu ötekinden ayıran ve onlar arasında ikilik yaratan kavimlerin şerrinden de, Allah'a (c.c.) sığının. Bu ulusların tarzı, böl ve hükmettir. Yani eğer başkalarının üzerinde hâkim olmak istiyorsanız, uluslar içinde bölücülük çıkarın ve onların içinde ikilik yaratın. Bu emperyalizmin bir özetidir. Bu da bütün dünyayı ele geçirmek ve ona hükümran olmak gayesini gütmektir. Buna rağmen İslâm dini mutlaka ilerleyecektir. Eğer o yok olacak olsaydı, hiçbir güç ona karşı haset duymazdı. Haset konusu, İslâm'ın mutlaka ilerleyeceğine işaret etmektedir. İslâm ne zaman ilerlerse, düşman da mutlaka ona haset edecektir.

Felak Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah'ın adıyla (okuyorum.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾

2. De ki: "Ben, (eşyaları) yararak (yenisini) yaratan Rabbe sığınırım."

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِۙ ﴿٢﴾

3. "O'nun yarattıklarının (iç ve dış) kötülüğünden,"

مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَۙ ﴿٣﴾

4. "Karanlık yayanın, karanlığı yaymasının kötülüğünden,"

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَۙ ﴿٤﴾

5. "Bağları (koparmak için) üfürenlerin[1] kötülüğünden,"

وَمِنْ شَرِّ النَّفّٰثَاتِ فِي الْعُقَدِۙ ﴿٥﴾

6. "Haset edenin, haset ettiğindeki kötülüğünden, (O'na sığınırım.)"

وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ﴿٦﴾ ع ١ ٦ ٣٨

[1] Bazıları sihirbaz olduklarını iddia ederek, insanların dostluk bağlarını koparmak üzere üfürükçülük yaparlar. Onların asıl amacı, kendi çıkarlarını elde etmektir. Benzer şekilde, zayıf devletlerin arasında nifak yaratmak ve onların aralarında gerginlik oluşturmak, böylece de onlar üzerinde hâkimiyet kurmak isteyen güçlere de, bu ayette işaret edilmişlerdir.

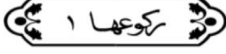
Sûre: 114

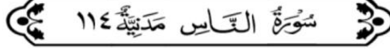
NÂS SÛRESİ

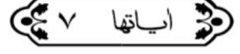
(Hicretten sonra indirilmiştir.)

Bu sûre Medine devrinde nazil olmuştur. Besmele ile birlikte yedi ayettir.

Bu sûre, Yahudilik ile Hıristiyanlık inançlarının toplu çabalarının özetinden söz etmektedir. Bunların belli başlı özellikleri vardır. Onlar, insanoğlunun Rab olduğunu iddia edecekler ve insanların hem mali hem de siyasi varlıklarını ele geçirmek için çabalayacaklar. Kendilerinin, onların hükümdarları olduklarını iddia edecekler. Yani insanların ekonomilerini ele geçirecekler. Daha sonra da onlara, ilâhlık taslayacaklar. Onlara boyun eğene mallar bahşedecekler, ama boyun eğmeyenleri de rezil edecekler.

Nâs Sûresi

1. Sonsuz kerem ve rahmet eden Allah’ın adıyla (okuyorum.)

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ﴿١﴾

2-4. De ki: “Bütün insanların Rabbine, bütün insanların hükümdarına, bütün insanların İlâhı olan (Allah’a) sığınırım.”

قُلۡ اَعُوۡذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۙ﴿٢﴾

مَلِكِ النَّاسِ ۙ﴿٣﴾

اِلٰهِ النَّاسِ ۙ﴿٤﴾

5-7. “Çok vesvese yaratıp, geri çekilenin kötülüğünden (de,) insanların kalplerine vesvese sokan, hem cinlerden[1] hem (de) insanlardan olanların kötülüğünden (de Allah’a sığınırım.)”

مِنۡ شَرِّ الۡوَسۡوَاسِ ۙ الۡخَنَّاسِ ۙ﴿٥﴾

الَّذِىۡ يُوَسۡوِسُ فِىۡ صُدُوۡرِ النَّاسِ ۙ﴿٦﴾

مِنَ الۡجِنَّةِ وَالنَّاسِ ع ﴿٧﴾

ع ١ ٧ ٣٩

[1] Bu ayette cinler ile kapitalist ve sosyalist güçlere işaret edilmiştir. Vesvese yaratanlar, bu yolla insanları dinsiz kılmaya çalışacaklardır. Ancak başka bir tefsire göre ise, onlar insanların kalplerinde huzursuzluk ve karmaşa yaratacaklardır. Her durumda bunların şerrinden kurtulmak üzere, insanlar Rabblerine sığınmalıdırlar. Ayrıca cinler hakkında bkz. dipnot 6:101.